Bundel van de (ISC) Interim Statencommissie van 1 juni 2021

Agenda bijlagen

Attendering vergadering Interim Statencommissie (ISC) op dinsdag 1-6-2021 aanvang 18.00 uur locatie Feestzaal, e-mail vz ISC van 18-5-2021.mht

Nazending vergadering Interim Statencommissie op 1-6-2021 aanvang 18.00 uur Feestzaal, e-mail voorzitter ISC van 25-5-2021.mht

2e nazending vergadering Interim Statencommissie op 1-6-2021 aanvang 18.00 uur Feestzaal, e-mail voorzitter ISC van 27-5-2021.mht

3e nazending vergadering Interim Statencommissie op 1-6-2021 aanvang 18.00 uur Feestzaal, e-mail voorzitter ISC van 28-5-2021.mht

4e nazending vergadering Interim Statencommissie op 1-6-2021 aanvang 18.00 uur Feestzaal, e-mail voorzitter ISC van 31-5-2021.mht

Verslag Interim Statencommissie 1-6-2021 (openbaar).docx

1 18:00 - Opening, mededelingen voorzitter, inventarisatie mondelinge mededelingen portefeuillehouder en vaststelling agenda

Brief inzake besluitvorming in de context van de huidige uitzonderlijke politieke-bestuurlijke situatiebrief GS van 14-4-2021 (GS 2021-10115).pdf

Opzet informatie en werkwijze van de Interim Statencommissie (ISC).pdf

2 Spreekrecht externen

Spreekrecht externen (23-4-2021).pdf

3 18:05 - Verslag

Uw eventuele opmerkingen kunt u tot uiterlijk maandag 31-5-2021, 12:00 uur doorgeven aan staten@prvlimburg.nl.

Behandelvoorstel:
De commissie wordt gevraagd de verslagen vast te stellen.

Conceptverslag Interim Statencommissie 4-5-2021.docx

Conceptverslag Interim Statencommissie 18-5-2021.docx

4 18:07 - Overzicht moties en toezeggingen

Uw eventuele opmerkingen t.a.v. de lijsten met moties en toezeggingen doorgeven uiterlijk maandag 31-5-2021, 12:00 uur via staten@prvlimburg.nl.

Behandelvoorstel:
Vaststellen lijsten met moties en toezeggingen.

Moties CS vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021.docx

Moties FEB vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021.docx

Moties MD vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021.docx

Moties RLN vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021.docx

Toezeggingen CS vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021.docx

Toezeggingen FEB vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021.docx

Toezeggingen MD vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021.docx

Toezeggingen RLN vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021.docx

Gewijzigd Moties CS vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021.docx

Gewijzigd Toezeggingen CS vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021.docx

Gewijzigd Toezeggingen RLN vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021.docx

5 18:09 - Voorraadagenda

6 Lijsten ingekomen stukken en uitnodigingen

7 18:10 - Rondvraag/mededelingen

Rondvraag CDA Einstein telescoop: Wij hebben allen kunnen vernemen dat mogelijk ook Saksen kandidaat zal zijn voor het realiseren van de Einstein Telescoop. Wij krijgen signalen dat het wenselijk zou zijn dat Limburg de lobby voor deze investering in Limburg intensiveert. Worden deze signalen onderschreven? Wat kunnen de fracties in Provinciale Staten doen om deze lobby te ondersteunen?

Rondvraag CDA politieke lobby: Tijdens de recente vergadering van het Presidium is door het CDA voorgesteld dat de partijen in Provinciale Staten de politieke lobby op een aantal voor Limburg cruciale dossiers oppakken zolang er geen nieuw College van GS is geïnstalleerd. De bedoeling is dat de fracties individueel lobby-activiteiten naar de eigen Haagse politieke collega's organiseren op de grote dossiers.

Rondvraag PvdD beleidslijn bever: Blijkens de geagendeerde lijst van toezeggingen (nr. 8878) bereidt het College een nieuwe "beleidslijn bever" voor, te behandelen door het nieuwe college. De Partij voor de Dieren verzoekt om toezending van de beleidslijn, zodra die door GS is vastgesteld, aan Provinciale Staten, bij voorkeur nog voor verwerking in het Faunabeheerplan, in lijn met motie 2491 (democratische controle Faunabeheerplannen).

8 BESPREEKSTUKKEN

8.1 RUIMTE

8.1.1 18:20 - Ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 RUD Zuid-Limburg

De Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 RUD Zuid-Limburg ligt voor om eventueel zienswijzen over in te dienen. De commissie is hiertoe gemandateerd door het Presidium. Op 25-5-2021 zal door GS een advies t.a.v. de ontwerpbegroting naar de commissie ISC worden gestuurd om te betrekken bij de behandeling.
U wordt verzocht de brief van GS van 25-5-2021 bij de behandeling te betrekken.

Behandeling in 1 termijn.
Verwachte behandelduur: 30 minuten.

Dossier 980 voorblad

Ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025, e-mail RUD Zuid Limburg van 29-3-2021 (PS 2021-8533).pdf

Voorlopige jaarrekening 2020, e-mail RUD Zuid Limburg (PS 2021-8536).pdf

Informatiebrief inzake beoordeling Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de RUD Zuid-Limburg en de RUD Noord-Limburg, brief GS van 25-5-2021 (GS 2021-12955).pdf

8.1.2 18:50 - Ontwerpbegroting 2022 incl. meerjarenperspectief 2023-2025 RUD Limburg Noord

De Ontwerpbegroting 2022 incl. meerjarenperspectief 2023-2025 RUD Limburg Noord ligt voor om eventueel zienswijzen over in te dienen. De commissie is hiertoe gemandateerd door het Presidium. Op 25-5-2021 zal door GS een advies t.a.v. de ontwerpbegroting naar de commissie ISC worden gestuurd om te betrekken bij de behandeling.
U wordt verzocht de brief van GS van 25-5-2021 bij de behandeling te betrekken.

Behandeling in 1 termijn.
Verwachte behandelduur: 15 minuten.

Dossier 987 voorblad

Ontwerpbegroting 2022 incl. meerjarenperspectief 2023-2025 RUD Limburg Noord, e-mail RUD Limburg Noord van 1-4-2021 (PS 2021-9402).pdf

Concept jaarrekening en jaarverslag 2020, e-mail RUD Limburg Noord (PS 2021-9403).pdf

Informatiebrief inzake beoordeling Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de RUD Zuid-Limburg en de RUD Noord-Limburg, brief GS van 25-5-2021 (GS 2021-12955).pdf

8.2 DUURZAAMHEID

8.2.1 19:05 - G-21-017 Statenvoorstel Limburgse Regionale energiestrategieën (GS 2021-11080), brief GS van 12-5-2021 (GS 2021-11080)

Provincie Limburg kent 2 RES-regio's: RES Noord- en Midden-Limburg (RES NML) en RES Zuid-Limburg (RES ZL). Beide regio's leggen via de gemeentelijke en provinciale colleges hun RES 1.0 bod ter vaststelling voor aan de volksvertegenwoordiging: gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het Waterschap.

Behandeling vindt plaats in 2 termijnen met een geplande behandelduur van 90 minuten.

Dossier 648 voorblad

G-21-017 Statenvoorstel Limburgse Regionale Energiestrategieën, brief GS van 4-5-2021 (GS 2021-11080).pdf

Vragen SVL voor de ISC van 1 juni 2021 met betrekking tot de RES.docx

Schriftelijke technische vragen CDA inzake Statenvoorstel Regionale Energie Strategieën _beantwoording.docx

8.3 FINANCIËN

8.3.1 20:35 - Uitstel behandeling jaarstukken 2020

De fractie van D66 (Van Wageningen) heeft verzocht. De motivatie alsmede een aantal vragen aan de accountant, GS en de commissie zelf treft u aan in de 1e bijlage.

Behandeling vindt plaats in 1 termijn met een geplande behandelduur van 45 minuten.

Dossier 1010 voorblad

Verzoek van D66 voor agendering Accountantsverklaring Jaarstukken voor de Interimcommissie van 1-6-2021.docx

Mogelijke onregelmatigheden, brief Deloitte Accountants BV van 6-5-2021 (PS 2021-12040).pdf

Mededeling portefeuillehouder inzake uitstel behandeling Jaarstukken 2020 brief GS van 26-5-2021 (GS 2021-13005).pdf

8.4 21:20 - BESLOTEN DEEL

8.4.1 Stand van zaken Maaslijn

9 Sluiting

Van: Steeghs, Nellie
Verzonden: dinsdag 18 mei 2021 18:58
Aan: Steeghs, Nellie
Onderwerp: Attendering vergadering Interim Statencommissie (ISC), op dinsdag 1-6-2021, aanvang 18.00 uur, locatie Feestzaal

Bericht voor: Statenleden en Burgercommissieleden, Gedeputeerde Staten en Directie
Betreft: attendering vergadering Interim Statencommissie (ISC), op dinsdag 1-6-2021, aanvang 18.00 uur, locatie Feestzaal

Geachte lezer,

De conceptagenda voor de vergadering van de Interim Statencommissie (ISC) op 1-6-2021, aanvang 18:00 uur is gepubliceerd.
Indien er wijzigingen worden doorgevoerd aan de agenda, wordt u daar zo spoedig mogelijk van in kennis gesteld.

Vanaf 17:30 uur staat een warm buffet klaar in de Grote Staat. De e-mail om u hiervoor aan te melden ontvangt u separaat.

Voor de ISC zijn geen leden benoemd. Iedere Statenfractie heeft één zetel in de Interim Statencommissie. De fracties, afhankelijk van de agenda, bepalen telkens zelf welk Statenlid of burgercommissielid deelneemt aan (dat deel van) de vergadering.

Volledigheidshalve treft u onderstaand een overzicht van de vervolg vergaderdata ISC aan, gelieve deze data te reserveren in uw agenda.

Datum ISC	**Aanvangstijdstip/locatie**	**Contactpersonen Griffie bij vragen**
1 juni	18.00 uur/Feestzaal	Leonie/Nellie
8 juni	18.00 uur/Feestzaal	Guido/Josee
15 juni	18.00 uur/Feestzaal	Leonie/Nellie
22 juni	18.00 uur/Feestzaal	Guido/Josee

Corona-maatregelen
Graag vraag ik uw aandacht voor het volgende:

- Het Presidium heeft op 16-12-2020 besloten om de vergaderingen van de Statencommissies in januari in fysieke vorm te laten plaats vinden met alleen één woordvoerder per fractie, zonder publiek - en met alleen de betrokken portefeuillehouders en noodzakelijke ambtelijke ondersteuning.
- Om de vergadering te kunnen openen is een quorum vereist. Dit betekent dat bij de opening 6 commissieleden fysiek aanwezig dienen te zijn. U wordt dringend verzocht hiermee rekening te houden en de vertegenwoordiging vanuit uw fractie (Statenlid of burgercommissielid) te organiseren. Mocht uw fractie onverhoopt verhinderd zijn om de vergadering bij te wonen dan wordt u gevraagd dit tijdig (uiterlijk donderdag te melden bij de Griffie (staten@prvlimburg.nl);

- mondkapjesplicht: zoals bekend geldt er in het bestuursgedeelte een mondkapjesplicht. Dit betreft de volgende ruimten: bestuursingang, Grote en Kleine Staat, Feest- en Statenzaal. Iedereen die zich hierbinnen beweegt draagt een mondkapje. Zodra men zitting neemt kan (hoeft niet) het mondkapje af;
- de voorzitter zal na ieder agendapunt zo nodig schorsen voor schoonmaken/wisseling van woordvoerders.

Verder:

- burgercommissieleden en Statenleden, die niet deelnemen aan de commissievergadering, alsmede fractiemedewerkers, publiek en ambtenaren worden niet toegelaten tot de vergadering en gevraagd om niet naar het Gouvernement te komen indien niet noodzakelijk.
  Alle vergaderingen zullen live (met beeld en geluid) via internet te volgen zijn. De link naar de live-uitzending is op de dag van de vergadering terug te vinden, via bovengenoemde link, bij de vergadering.

Afmelden
Indien uw fractie verhinderd is om aanwezig te zijn bij deze commissievergadering, graag doorgeven aan de Griffie, via staten@prvlimburg.nl.

Onderstaande extra ruimten zijn tijdens vergaderdagen gereserveerd voor fracties:

CDA	Veldekezaal (tijdens overleg Presidium de VIP-kamer)
Forum voor Democratie	Maaszaal
PVV	Tussenverdieping
VVD	H0.031
SP	J1.043
GroenLinks	Euregiokamer
D66	G2.029
PvdA	Observant
LOKAAL-LIMBURG	Fractiekamer
Partij voor de Dieren	Fractiekamer
50PLUS	Fractiekamer
SVL	Hornzaal (S1.106)

Met vriendelijke groet,

Van der Linden
Voorzitter Statencommissie ISC

Van: Steeghs, Nellie
Verzonden: dinsdag 25 mei 2021 17:25
Aan: Steeghs, Nellie
Onderwerp: Nazending Interim Statencommissie op 1-6-2021, aanvang 18:00 uur Feestzaal

Bericht voor: **Statenleden en Burgercommissieleden en Directie**
Betreft: **nazending Interim Statencommissie op 1-6-2021, aanvang 18:00 uur Feestzaal**

Geachte lezer,

Onderstaand de wijzigingen en aanvullingen in de agenda voor de vergadering van ISC 1-6-2021:

- Agendapunt 3
  Conceptverslag Interim Statencommissie 4-5-2021

- Agendapunt 4
  Moties CS vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021
  Moties FEB vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021
  Moties MD vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021
  Moties RLN vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021
  Toezeggingen CS vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021
  Toezeggingen FEB vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021
  Toezeggingen MD vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021
  Toezeggingen RLN vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Verzoek om zoveel mogelijk uw vragen over de te bespreken stukken vooraf toe te sturen aan staten@prvlimburg.nl, uiterlijk 31-5-2021, 12:00 uur.

Warme maaltijd
Vanaf 17:30 uur staat een warm buffet klaar in de Grote Staat. De e-mail om u hiervoor aan te melden ontvangt u separaat.

Planning
Volledigheidshalve treft u onderstaand een overzicht van de vervolg vergaderdata ISC aan, gelieve deze data te reserveren in uw agenda.

Datum ISC	Aanvangstijdstip/locatie	Contactpersonen Griffie bij vragen
1 juni	18:00 uur/Feestzaal	Leonie/Nellie
8 juni	18:00 uur/Feestzaal	Guido/Josée
15 juni	18:00 uur/Feestzaal	Leonie/Nellie
22 juni	18:00 uur/Feestzaal	Guido/Josée

Coronamaatregelen
Graag vraag ik uw aandacht voor het volgende:

- het Presidium heeft op 16-12-2020 besloten om de vergaderingen van de Statencommissies in januari in fysieke vorm te laten plaats vinden met alleen één woordvoerder per fractie, zonder publiek - en met alleen de betrokken portefeuillehouders en noodzakelijke ambtelijke ondersteuning;
- om de vergadering te kunnen openen is een quorum vereist. Dit betekent dat bij de opening 6 commissieleden fysiek aanwezig dienen te zijn. U wordt dringend verzocht hiermee rekening te houden en de vertegenwoordiging vanuit uw fractie (Statenlid of burgercommissielid) te organiseren. Mocht uw fractie onverhoopt verhinderd zijn om de vergadering bij te wonen dan wordt u gevraagd dit tijdig (uiterlijk donderdag te melden bij de Griffie (staten@prvlimburg.nl);
- mondkapjesplicht: zoals bekend geldt er in het bestuursgedeelte een mondkapjesplicht. Dit betreft de volgende ruimten: bestuursingang, Grote en Kleine Staat, Feest- en Statenzaal. Iedereen die zich hierbinnen beweegt draagt een mondkapje. Zodra men zitting neemt kan (hoeft niet) het mondkapje af;
- de voorzitter zal na ieder agendapunt zo nodig schorsen voor schoonmaken/wisseling van woordvoerders;
- burgercommissieleden en Statenleden, die niet deelnemen aan de commissievergadering, alsmede fractiemedewerkers, publiek en ambtenaren worden niet toegelaten tot de vergadering en gevraagd om niet naar het Gouvernement te komen indien niet noodzakelijk.
  Alle vergaderingen zullen live (met beeld en geluid) via internet te volgen zijn. De link naar de live-uitzending is op de dag van de vergadering terug te vinden, via bovengenoemde link, bij de vergadering.

Onderstaande extra ruimten zijn tijdens vergaderdagen gereserveerd voor fracties:

CDA	Veldekezaal (tijdens overleg Presidium de VIP-kamer)
Forum voor Democratie	Maaszaal
PVV	Tussenverdieping
VVD	H0.031
SP	J1.043
GroenLinks	Euregiokamer
D66	G2.029
PvdA	Observant
LOKAAL-LIMBURG	Fractiekamer
Partij voor de Dieren	Fractiekamer
50PLUS	Fractiekamer
SVL	Hornzaal (S1.106)

Afmelden
Kunt u niet aanwezig zijn bij deze commissievergadering, geef dit dan tijdig aan bij de Griffie, via staten@prvlimburg.nl t.a.v. commissiegriffier Leonie van Birgelen-Droog.

Met vriendelijke groet,

H.M.V. van der Linden
Voorzitter Interim Statencommissie

Van: Steeghs, Nellie
Verzonden: donderdag 27 mei 2021 15:46
Aan: Steeghs, Nellie
Onderwerp: 2e nazending Interim Statencommissie op 1-6-2021, aanvang 18:00 uur Feestzaal

Bericht voor: **Statenleden en Burgercommissieleden en Directie**
Betreft: **2e nazending Interim Statencommissie op 1-6-2021, aanvang 18:00 uur Feestzaal**

Geachte lezer,

Onderstaand de wijzigingen en aanvullingen in de agenda voor de vergadering van ISC 1-6-2021:

Agendapunt 3: verslag van ISC 18-5-2021

- Conceptverslag Interim Statencommissie 18-5-2021 (openbaar deel)

NB het conceptverslag Interim Statencommissie 18-5-2021 (besloten deel) is alleen voor Statenleden (vertrouwelijk) toegevoegd.
Uw eventuele opmerkingen kunt u tot uiterlijk maandag 31-5-2021, 12:00 uur doorgeven aan staten@prvlimburg.nl.

Agendapunt 4: Overzicht moties en toezeggingen (wijzigingen in onderstaande documenten in rood)

- Gewijzigd Moties CS vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021
- Gewijzigd Toezeggingen CS vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021
- Gewijzigd Toezeggingen RLN vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Agendapunt 8.1.1 en 8.1.2 Ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 RUD Zuid-Limburg / Ontwerpbegroting 2022 incl. meerjarenperspectief 2023-2025 RUD Limburg Noord

- Informatiebrief inzake beoordeling Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de RUD Zuid-Limburg en de RUD Noord-Limburg, brief GS van 25-5-2021 (GS 2021-12955)

Agendapunt 8.3 BESTUUR
Agendapunt 8.3.1 Voorbespreking AV IPO 29-6-2021

- Agenda AV IPO van 28-6-2021, e-mail IPO van 21-5-2021 (PS 2021-13450)
- AV IPO, profiel en planing nieuwe vz IPO, verschuiven AV IPO-vergadering van 29 naar 28-6-2021 op 2-6-2021 17.00-19.00, e-mail van 3-5-2021 (PS 2021-11643)

Agendapunt 8.4 FINANCIEN;
Agendapunt 8.4.1 Uitstel behandeling Jaarstukken 2020 (met toelichting door accountant)

- Verzoek van D66 voor agendering Accountantsverklaring Jaarstukken voor de Interimcommissie van 1-6-2021
- Mogelijke onregelmatigheden, brief Deloitte Accountants BV van 6-5-2021 (PS 2021-12040)
- Mededeling portefeuillehouder inzake uitstel behandeling Jaarstukken 2020 brief GS van 26-5-2021 (GS 2021-13005)

Verzoek om zoveel mogelijk uw vragen over de te bespreken stukken vooraf toe te sturen aan staten@prvlimburg.nl, uiterlijk 31-5-2021, 12:00 uur.

Warme maaltijd
Vanaf 17:30 uur staat een warm buffet klaar in de Grote Staat. De e-mail hiervoor is 26-5-2021 verstuurd. Graag ontvangen wij uw aanmelding voor zover nog niet gebeurd.

Met vriendelijke groet,

M. Depondt-Olivers
Voorzitter Interim Statencommissie

Van: Steeghs, Nellie
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 20:34
Aan: Steeghs, Nellie
Onderwerp: 3e nazending vergadering Interim Statencommissie (ISC) op 1-6-2021, aanvang 18:00 uur Feestzaal

Bericht voor: **Statenleden en burgercommissieleden, GS en Directie**
Betreft: **3e nazending vergadering Interim Statencommissie (ISC) op 1-6-2021, aanvang 18:00 uu**

Geachte lezer,

Onderstaand de wijziging in de agenda voor de vergadering van ISC 1-6-2021:

- Het agendapunt Voorbespreking AV IPO 28-6-2021 heeft iets meer voorbereiding nodig en is doorgeschoven naar de agenda van ISC 8-6-2021.

Wij herinneren u eraan om zoveel mogelijk uw vragen over de te bespreken stukken vooraf toe te sturen aan staten@prvlimburg.nl, uiterlijk 31-5-2021, 12:00 uur.

Met vriendelijke groet,

M. Depondt-Olivers
Voorzitter Interim Statencommissie

Van: Steeghs, Nellie
Verzonden: maandag 31 mei 2021 14:16
Aan: Steeghs, Nellie
Onderwerp: 4e nazending vergadering Interim Statencommissie (ISC) op 1-6-2021, aanvang 18:00 uur Feestzaal

Bericht voor: **Statenleden en burgercommissieleden, GS en Directie**
Betreft: **4e nazending vergadering Interim Statencommissie (ISC) op 1-6-2021, aanvang 18:00 uu**

Geachte lezer,

Onderstaand de wijziging in de agenda voor de vergadering van ISC 1-6-2021:

Toegevoegd bij agendapunt 7
Rondvraag CDA Einstein telescoop
Rondvraag CDA politieke lobby
Rondvraag PvdD beleidslijn bever

Nieuw agendapunt
8.4 BESLOTEN DEEL
8.4.1 Stand van zaken Maaslijn
8.4.2 Agendapunt alleen voor Statenleden

Met vriendelijke groet,

M. Depondt-Olivers
Voorzitter Interim Statencommissie

Interim Statencommissie

VERSLAG van de Interim Statencommissie – 1 juni 2021 (openbaar deel)

Voorzitter: Depondt-Olivers

Aanwezige commissieleden: Bastiaans, Bosch, Van Caldenberg, Claassen, Fischer-Otten, Loomans, Megens, Meziani, Palmen, Schuuring, Vincken, Van Wageningen, Werrij-Wetzels, Westen, Westhoff, Wolters Gregório

Aanwezige burgercommissieleden: Van den Beucken, Koopman, Richter

Aanwezig namens Griffie: Van Birgelen, Steeghs

Aanwezige GS-leden: CdK Remkes

Directie: Schulpen, Timmer

Overige aanwezigen: Schutgens, Jussen (accountants Deloitte)

1 Opening, mededelingen voorzitter, inventarisatie mondelinge mededelingen portefeuillehouder en vaststelling agenda

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor dat wij gaan beginnen. Het is exact 18:00 uur. Welkom allemaal. Ik moet even mijn boel een beetje arrangeren. Wij hebben een quorum. Dat had u zelf ook al kunnen tellen. Dus wij kunnen deze vergadering voortzetten. Welkom uiteraard ook aan iedereen die meekijkt op afstand. Dat kan in deze vergadering ook. En hoewel wij inmiddels alweer bijna ruim een jaar in de coronamaatregelen zitten, wijs ik u er toch nog even op dat deze maatregelen nog steeds van kracht zijn in dit huis. Voor zover ik weet zijn die nog niet gewijzigd. Dus ik verzoek u ook allemaal u daaraan te houden. Punten van de besluitenlijst van GS maar ook rondvragen konden voor gisteren 12:00 uur worden ingediend. Er zijn geen reacties gekomen op de besluitenlijst van GS maar er zijn wel drie rondvragen ingediend. Die heeft u ook in de agenda in iBabs kunnen zien en die komen straks aan de orde. En ik kijken even naar mijn linkerkant of er van GS-zijde nog mededelingen toe te voegen zijn.

Waarnemend CdK Remkes: Ja, in de besloten vergadering.

De voorzitter: In de besloten vergadering zal er nog een mededeling volgen. Dan stel ik voor om deze agenda ongewijzigd vast te stellen. Kan dat uw instemming hebben?

2 Spreekrecht externen

3 Verslag

De voorzitter: Dan ga ik met u naar punt 3 van de agenda. Dat is het verslag. Er zijn een aantal verslagen die wij vandaag geacht worden te accorderen. Er is één opmerking van tekstuele aard

ontvangen. Op pagina 17 van het verslag van 4 mei staat per abuis de fractie van de SP vermeld bij de naam van de heer Claassen. U begrijpt dat dat een fout is. Dat is inmiddels ook gewijzigd in PVV en ik stel u voor omdat wij verder geen reacties hebben gekregen om die verslagen daarmee ongewijzigd vast te stellen met inbegrip van dat ene punt. Kunt u zich daarin vinden? Dan zijn die vastgesteld.

4 Overzicht moties en toezeggingen

De voorzitter: Dan gaan we naar punt 4 van de agenda, het overzicht van moties en toezeggingen. Dat is een hele lijst. U bent gevraagd om de adviezen van de voorzitter voor afdoening over te nemen. Naar aanleiding daarvan is één opmerking binnengekomen en dat betreft de motie 2689. Ik heb niet paraat waar die over ging, maar in ieder geval is die per abuis op de lijst terechtgekomen terwijl die motie verworpen is. Dat is inmiddels gecorrigeerd in het systeem. Dat gezegd hebbende stel ik u voor dat wij bij deze de lijsten vaststellen. Maar ik zie nog twee handen. Ik kijk naar mevrouw Schuuring.

PvdA (Schuuring): Ja, ik heb **één vraag voorzitter over een toezegging op de gewijzigde lijst van RLN, 8925. Dat gaat over een notitie over glastuinbouw.** Het kan zijn dat ik hem in de chaos de afgelopen maanden even gemist heb maar **die heb ik nog niet voorbij zien komen**. Ik weet niet of een van mijn collega's dat weet, maar anders **zou ik graag wel even nagaan of die is toegevoegd**.

De voorzitter: Welk nummer is dat precies?

PvdA (Schuuring): 8925.

De voorzitter: Vindt u het goed wanneer de Griffie de commissie daar even schriftelijk over informeert? Dan kan mevrouw Van Birgelen dat even navragen. Mijnheer Bosch.

PVV (Bosch): Ja voorzitter, ik heb toezegging 8920. Daar is een bezoek aangekondigd. **Een werkbezoek was gepland aan Maastricht-Aachen Airport** en die datum die zweeft nu. Wordt daar nog actie ondernomen of blijft dat liggen de eerste tijd?

De voorzitter: Ik kijk even naar mijnheer Remkes of hij daar iets vanaf weet en anders dan is het misschien toch het verstandigste **dat de Griffie dat even navraagt en ook daarover de commissie informeert**. Akkoord.

PVV (Bosch): Ja.

De voorzitter: Kunnen wij daarmee deze lijsten vaststellen? Dan doen wij dat bij deze. Dan gaan wij naar de voorraadagenda.

5 Voorraadagenda

De voorzitter: Degenen die vroeg bij deze agenda waren hebben gezien dat daar oorspronkelijk ook de voorbereiding voor de algemene vergadering van het IPO opstond. Die is er weer afgehaald en dat had iets te maken met de voorbereiding die niet helemaal op tijd gereed zou kunnen zijn en daarom zal dat onderwerp volgende week op de agenda staan. Dan heeft u een hele week om zich daarop voor te bereiden. En tijdens de eerste vergadering van de Interim Statencommissie is afgesproken dat er een informatiesessie georganiseerd zou worden nog voor de zomer over het stikstofdossier en met name ook die SPUK-aanvraag. En voor zover nu bekend, pin mij er niet op vast, maar dat is de

datum, zal er een Webex-meeting zijn op 11 juni om 9:00 uur. U krijgt daar uiteraard dan nog wel gewoon via de reguliere kanalen ook informatie over maar dan weet u dat alvast en als het niet die datum wordt dan wordt het in elk geval uiteraard een andere datum zoals ook afgesproken.

6 Lijsten ingekomen stukken en uitnodigingen

De voorzitter: Dan ga ik met u naar de lijsten van ingekomen stukken en uitnodigingen maar die zijn vorige week vastgesteld. Dus die zijn nu niet ter behandeling.

7 Rondvraag/mededelingen

De voorzitter: Dan zijn wij bij punt 7 van de agenda, de rondvraag en de mededelingen. Er zijn drie rondvragen ingediend. Die heeft u in iBabs kunnen zien en de eerste betreft een vraag van het CDA of het al dan niet gewenst is om de lobby voor de Einsteintelescoop te intensiveren. Ik kijk even naar de heer Remkes.

Waarnemend CdK Remkes: Ja, dank u wel mevrouw de voorzitter. Op 31 maart is het Limburgs Pact verstuurd naar alle Kamerleden en ook overhandigd aan de Limburgse Kamerleden. Ook is het naar de Staten gestuurd. En dat is in feite het referentiekader voor de Limburgse lobby, ook een beetje het ijkpunt. Zoals u niet zal zijn ontgaan komt de formatie in Den Haag steeds dichter bij inhoudelijke onderhandelingen en daar is de inzet, dat zal u ook niet zijn ontgaan, ook een onderwerp van de Haagse discussie over bestuurscultuur, dat er een akkoord op hoofdlijnen moet komen. Ik kan in dat opzicht verwijzen naar de Kamermotie Rutte-Kaag. De rode draad in de landelijke formatie is de concentratie op een aantal grote uitdagingen, klimaat, stikstof, economisch herstel na de crisis. En vanuit dat vertrekpunt is het verzoek en de vraag van het CDA ook volstrekt terecht en begrijpelijk. Dat betekent dus als het gaat om de lobby ook geprioriteerd moet worden. **Ik zeg u toe dat er op korte termijn informatie gegeven kan worden welke prioriteiten vanuit het Limburg Pact van belang worden geacht en ook kansrijk worden geacht.** Daarnaast is het aanbod van de fractie van het CDA, althans zo heb ik dat verstaan, ook zeer te waarderen om via de contacten vanuit deze Statenfracties in de richting van Den Haag ook de boodschap aanhangig te maken. Ik hoop dat er zoveel mogelijk ook vanuit deze Statenfracties gezamenlijk wordt opgetrokken, in ieder geval dat de boodschap in Den Haag, met name in de richting van de formerende partijen, en op 6 juni zal duidelijk worden welke partijen dat zijn, zo eenduidig mogelijk is. **Er kan, als daar behoefte aan bestaat, een ambtelijke informatiesessie worden georganiseerd** en het overheersende doel is dus de bundeling van de lobbykracht. Als ik zeg de formatie in Den Haag gaat over de hoofdlijnen, dan betekent dat dus ook dat er een regeerakkoord op hoofdlijnen komt en daarnaast, tenminste als we even de signalen zoals ze uit Haagse dreven komen voor waar aannemen, dat er een wat meer open bestuurscultuur komt. Dat betekent dat de kansen dat je daadwerkelijk in een regeerakkoord komt te staan afnemen. Want ga er maar vanuit dat er niet allerlei hele specifieke regionale punten in dat regeerakkoord op hoofdlijnen komen te staan. Maar dat wil niet zeggen, juist vanuit die wat meer open cultuur dat de boodschap op dat moment wel moet worden gebracht van later bij de uitwerking en bij de invulling van de verschillende programma's moet je natuurlijk wel aan bod komen en dus is het van belang om dan ook al de basis te leggen. **Dus u hebt wat mij betreft vanuit dat vertrekpunt twee toezeggingen. In de eerste plaats een duiding van de prioriteiten en in de tweede plaats de infosessie als daar behoefte aan bestaat.**

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dat laatste interpreteer ik als een vraag richting u of u er inderdaad behoefte aan heeft om een infosessie te krijgen vanuit het ambtelijk apparaat om de prioriteringen toe te lichten. Ik zie instemmend geknik. Dus dat zouden wij zeer op prijs stellen als dat georganiseerd

zou kunnen worden. U noemt de datum van 6 juni, de datum waarop mevrouw Hamer waarschijnlijk met haar voorstellen komt. Zou dat zo snel mogelijk daarna kunnen dan?

Waarnemend CdK Remkes: Ik denk dat dat verstandig is want de boodschap, de hoofdboodschap in ieder geval, wordt natuurlijk op 6 juni afgegeven want dan zullen de thema's die later inhoudelijk verder uitgewerkt worden. Die zullen dan natuurlijk ook daar haar worden aangegeven.

De voorzitter: Als we af kunnen spreken dat we dan zo snel mogelijk zo'n infosessie hebben, dan zal ik als uw voorzitter de vraag ook bij het Presidium neerleggen om te regisseren dat daar waar ook maar enigszins mogelijk is, ook conform uw verzoek, de fracties zoveel mogelijk als collectief richting de formerende partijen optreden en dat laat uiteraard onverlet dat iedereen ook gewoon via zijn eigen partijlijn de lobby kan inzetten. Dan is dat bij deze zo afgesproken en dan horen wij dat. Dus als u dat ook in uw eigen fractie alvast wilt bespreken dan kan daar ook vaart achter gezet worden. Dan is er nog een vraag van de Partij voor de Dieren over de nieuwe beleidslijn voor de bever met het verzoek om die naar de Staten te sturen voordat die in het faunabeheerplan wordt opgenomen. Aan u het woord mijnheer Remkes.

Waarnemend CdK Remkes: Die beleidslijn bever wordt half september, en we mogen toch wel een beetje optimistisch zijn**, door een hopelijk nieuw College vastgesteld en daarna ook direct ter informatie aan de Staten en aan de faunabeheereenheid Limburg gestuurd** en die beleidslijn is dus kaderstellend voor dat nieuwe faunabeheerplan Limburg. De faunabeheereenheid zal waarschijnlijk het nieuwe plan in november aanbieden ter goedkeuring van GS en **ik heb begrepen dat in december ook al is toegezegd dat de Staten na goedkeuring dat verhaal ter kennisname zullen ontvangen**.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Ik kijk even naar mijnheer Loomans van de Partij voor de Dieren. Is dat voor u helder genoeg? Dan hebben wij daarmee de rondvraagpunten ook behandeld en dan gaan wij over naar agendapunt 8, de bespreekstukken.

8 BESPREEKSTUKKEN

8.1 RUIMTE

8.1.1 Ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 RUD Zuid-Limburg

De voorzitter: Wij beginnen met de ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2225 van de RUD Zuid-Limburg. Daar heeft u een aantal stukken van ontvangen. U heeft daar vooraf schriftelijk vragen over kunnen stellen en wij hebben geen vragen van de fracties ontvangen en bij de behandeling van dit agendapunt wordt u gevraagd om eventuele zienswijzen op die ontwerpbegroting kenbaar te maken. Ik zal proberen dat goed bij te houden en dan moeten we dat aan het einde van de rit samen formuleren. Maar u heeft in de toelichtende brief van het College die nagezonden is ook al kunnen zien dat het College u een voorstel doet voor een zienswijze die er even in zeer verkorte versie op neerkomt neem alle conclusies en aanbevelingen van alle lopende onderzoeken over. Dat sluit ook aan bij de zienswijzen die vorig jaar door uw Staten zijn ingediend, maar dat neemt niet weg dat er uiteraard voor u alle ruimte is, als hier een meerderheid voor is, daar zienswijzen aan toe te voegen. Wij behandelen dat in één termijn en mijnheer Richter heeft mij verzocht of hij als eerste het woord mag voeren. Dat is niet omdat hij zich verheven voelt boven anderen maar omdat op dinsdagavond de nodige gemeenteraden ook vergaderingen hebben en dat geldt in zijn geval ook. Dus ik geef hem het eerste het woord. Ik kijk nog even naar de heer Westen. U wilde ook nog iets zeggen hierover voordat

we beginnen?

GroenLinks (Westen): Ja, dank u wel voorzitter. Ik doe niet mee aan het debat omdat het nogal kruist met mijn werkzaamheden die ik naast mijn Statenlidmaatschap doe.

De voorzitter: Waarvan akte. Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan mijnheer Richter.

50PLUS (Richter): Ja, dank u wel voorzitter. De vraag was eigenlijk voor RES om daar als eerste te mogen spreken. Dus ik verzoek u ook om dat bij de RES te doen. Dat had ik volgens mij ook gemeld.

De voorzitter: Ik lijd aan Alzheimer, maar u bent nu toch aan het woord. Dus we gaan nu ook maar gelijk door.

50PLUS (Richter): Ik zal het heel kort houden. 50PLUS is akkoord met de zienswijze zoals door GS wordt voorgesteld en het is wat ons betreft verder een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik van mij uit rechtsom. Mijnheer Van den Beucken.

LOKAAL-LIMBURG (Van den Beucken): Ja, dank u wel voorzitter. Als het dan gaat om de ontwerpbegroting dan staat er natuurlijk van alles in. Wij hebben een assessment gehad. Daar hangen een aantal verbeterpunten aan en nog niet zo lang geleden hebben we hier ’s avonds een keer een 217a-onderzoek besproken en daar waren een aantal aanbevelingen bij. Ik zie op bladzijde 6 en 7 dat die op een goede manier benoemd zijn en ook worden opgepakt. Dus ik weet niet of daar nog mogelijke financiële gevolgen gekoppeld zijn aan dat heroriënteren op de rol en taakopvatting. Het is prima dat er een neutrale begroting is. Dan hebben we even een ander ding nog. Als je dan kijkt naar de normen voor het verlenen van tijdelijke vergunningen, dan waren die in de vorige periode 100% voor reguliere procedures en die zijn nu 95% geworden. Ik zit me af te vragen, terugkijkend naar de jaarstukken van afgelopen jaar, dat er 99,3% behaald is en dus een klein gedeelte niet behaald is. Wordt die norm nu omlaag getrokken omdat dat vorig jaar niet gehaald is of beseft de RUD dat het gewoon niet haalbaar is. En indien ja, dan is de vraag natuurlijk vandaar dan 95% en niet 99%. Wij vinden dat op het eerste oog een beetje een rare figuur. Verder kunnen wij ons prima vinden in de zienswijze die dan ingediend wordt daarop.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van den Beucken. Mijnheer Meziani.

LOKAAL-LIMBURG (Van den Beucken): Even een vraag, voorzitter. Moeten wij de RUD Limburg Noord er ook gelijk achteraan doen of komt die zo meteen.

De voorzitter: Die komt zo meteen. Mijnheer Meziani.

CDA (Meziani): Dank u wel, voorzitter. Ook wij zien geen grote wijzigingen en kunnen ons verder vinden in het advies middels de brief van 25 mei jongstleden. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): Eens met het verzoek aan de RUD om de aanbevelingen van alle eerdere onderzoeken over te nemen en daar ook uitvoering aan te geven. En ik wijs u in het bijzonder op eentje die ons na aan het hart gaat. Dat is een aanbeveling uit het 217-onderzoek van het College zelf en die zegt inventariseer op welke wijze Provinciale Staten geïnformeerd wil worden en pas de

financiële jaarstukken en de verantwoordingsdocumenten daarop aan, informeer de Staten proactief. Daar zitten we inderdaad op te wachten. Ik zeg eigenlijk iedere keer al als de jaarstukken aan de orde zijn maak ons wijzer RUD, niet alleen over hoe het met de financiën staat maar ook wat je in de praktijk ziet bij vergunningverlening en handhaving. Want we kunnen als Provincie gewoon beleidsmatig bijvoorbeeld circulaire economie bevorderen maar als we in de praktijk zien dat afvalverwerkers eigenlijk helemaal niet goed werk doen in het kader van de circulaire economie en dat het heel moeilijk is om een passende vergunningsvoorwaarde te stellen en de bedrijven eraan te houden, dan krijgen we dat graag terug want dan kunnen we daar rekening mee houden. Dus maak ons wijzer. Met name deze. De aanbeveling was dus inventariseer op welke wijze de Staten wil worden geïnformeerd. Inderdaad in de jaarstukken en over afvalverwerking en circulaire economie, ook over veehouderij en mestverwerking en over, waar we ook in geïnteresseerd zijn, consulentschap van de RUD als het gaat om energiebesparing. Dat was ooit een aangenomen motie voor de RUD om zijn taakopvatting iets aan te passen zodat als het om energiebesparing gaat dat ze daar niet alleen de regeltjes stellen en handhaven maar ook adviezen geven met name aan bedrijven waarvoor energiebesparing niet een hoofdactiviteit is. Hoe staat het ervoor met de uitvoering van die wens? D66 onderkent ook dat vergunningverlening en handhaving belangrijk zijn en in financiële zin verwaarloosd zijn. Dus kostenbeheersing is prima maar wees er alstublieft niet trots op dat de RUD de kosten laag houdt maar wees er trots op dat de RUD zijn werk goed doen. Het is namelijk heel belangrijk werk. Wij zijn dus ook wel bezorgd dat de personeelskosten gelijk blijven na een eenmalige indexatie. Handhaving is echt mensenwerk en gaat de RUD dat nu met minder mensen doen? Dat zou ons wel zorgen baren eigenlijk. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Misschien even voor mijn informatie over uw oproep om de Staten meer te informeren over een aantal thema's die u heeft benoemd. Wilt u die expliciet toegevoegd hebben als zienswijze of vindt u die voldoende in de algemene zienswijzen meegenomen en is dit een signaal.

D66 (Van Wageningen): Ik heb dergelijke zienswijzen eerder ingebracht. Daar hebben we ook een meerderheid in de Staten gehad maar ik zie er eigenlijk niets in terug. Als ik nu het verhaaltje over circulaire economie zie, dan lijkt het alsof de RUD denkt dat dat in kannen en kruiken is en koek en ei en dat is het gewoon niet. Dus ik heb niet zozeer de behoefte om nog een keer een zienswijze in te dienen en dan over een jaar weer te horen dat het niet gebeurd is. Ik leg gewoon de nadruk op de zienswijze zoals door het College voorgesteld. Ik geef nu dat signaal waarvan het College zegt ga die inventariseren bij de Staten. Dat signaal krijgt u nu en als dat signaal inderdaad aangenomen wordt dan wil ik graag in het vervolg zien dat die jaarstukken ook inderdaad daar iets over zeggen. Ik hoop dat het signaal nu overkomt. Daar komt het eigenlijk op neer.

De voorzitter: Dan is het voor mij helder. Mijnheer Vincken.

SVL (Vincken): Ik heb zonet begrepen dat Noord apart aan de orde komt. Dan ga ik dan mijn opmerkingen maken.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Westhoff.

Forum voor Democratie (Westhoff): Wij hebben verder geen vragen. Wij gaan akkoord. Wat ons betreft is het een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Koopman.

VVD (Koopman-Lyon): Dank u wel, voorzitter. Wat de VVD betreft eigenlijk een tweetal opmerkingen.

Enerzijds is binnen de regio de noodzakelijke bodemkennis aanwezig en er wordt gesproken over een verkennende pilot en uitvoering van bodemtaken als onderwerp. Daarbij willen wij meegeven of er al gebruik wordt gemaakt van de open bodem indexscore, oftewel de OBI, of bekijken of er aangehaakt kan worden bij dit initiatief, want mogelijk is dit in de toekomst in ieder geval heel aantrekkelijk, niet alleen voor de Provincie maar ook voor de waterschappen. Dus dat willen wij graag meegeven en verder kunnen wij gewoon instemmen onder de voorwaarden zoals net weergegeven door diverse collega's.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer Bosch.

PVV (Bosch): Voorzitter, wij kunnen ons goed vinden in het schrijven van 25 mei waarin een stuk van die zienswijze wordt vastgelegd in de uitgangspunten. Dat was hem.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Mijnheer Wolters Gregório.

SP (Wolters Gregório): Dank u wel, voorzitter. Ook wij kunnen ons vinden in het advies dat GS aan ons heeft verstrekt en mijnheer Van Wageningen was me net voor door de slechts eenmalige indexering van de personeelskosten aan te halen. Daar maken wij ons ook wel lichtelijk zorgen over hoe dat tot stand komt en of dat stand gaat houden in de toekomst. En het tekort dat wordt geschetst in de voorlopige begroting is wat mij betreft een verkapte budgetverhoging en wat ons betreft zouden wij geen akkoord geven voor die overschrijding zolang alle onderzoeken, alle kostprijsonderzoeken en dergelijke, nog niet zijn afgerond. Wij vinden het een beetje opportuun om alvast een stevig tekort in de begroting in te bakken zonder dat daar van tevoren besparende acties uit zijn voortgevloeid. Ik weet niet of daar een reactie op kan komen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Schuuring.

PvdA (Schuuring): Ja, dank u wel voorzitter. Wij kunnen ons eigenlijk ook goed vinden in de zienswijze zoals die geformuleerd is als voorstel. Wij hebben nog wel één onderwerp waarvan we niet zeker weten of we dat toe zouden moeten voegen als zienswijze of dat dat meer iets is wat we mee kunnen geven aan degene die namens de Provincie in de bestuursvergadering aanwezig is en dat sluit enigszins aan bij de punten die de heer Van Wageningen al maakte. Het wordt steeds duidelijker dat toezicht en handhaving noodzakelijk maar ook erg complex werk is. Zij noemen zelf een aantal punten waar zij zich zorgen over maken, rondom een krappe arbeidsmarkt, grote veranderingen als het gaat om digitalisering en ook alle wetgeving, dus dat er wellicht ook extra opleiding en training nodig is. Wat ons betreft zou kwaliteit wel een belangrijker doel moeten zijn dan efficiëntie in deze. Dus mocht er extra budget nodig zijn om waar wenselijk mensen een vast dienstverband aan te bieden of de flexibele schil te verkleinen of extra trainingen te doen vinden wij wel dat er ruimte voor moet zijn en dat betwijfel ik een beetje in de huidige begroting omdat die inderdaad eigenlijk niet wijzigt ten opzichte van eerdere jaren. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer Loomans.

Partij voor de Dieren (Loomans): Ja, dank u wel voorzitter. Wij kunnen eigenlijk zonder overdrijven wel stellen dat het turbulente tijden zijn voor die uitvoeringsdiensten. Nog even los van de veelheid aan incidenten van de afgelopen jaren bij BRZO-bedrijven waar de RUD's toezicht op houden en die in dit huis ook al tot vragen geleid hebben of ze hun werk wel doelmatig en doeltreffend uitvoeren, krijgen ze ook nog te maken met de overgang naar de Omgevingswet en moeten ze meer activiteiten gaan ontplooien vanwege circulaire economie en energiebesparingsonderwerpen waar ook allerlei

adviseringstaken bij horen en dan komt er ook nog het implementeren van de adviezen uit het rapport Van Aartsen bij die concludeert, en dan citeer ik maar even, ‘omgevingsdiensten moet effectiever en slagvaardiger kunnen opereren. Daarvoor is robuustheid van de omgevingsdiensten van belang. Iedere omgevingsdienst moet tenminste opgewassen zijn tegen de veelheid van taken die de dienst opgedragen krijgt en dat vraagt om voldoende omvang met bijbehorende financiering zodat de dienst de taken kan uitvoeren op het gewenste niveau en kan investeren in kennisopbouw, informatie-uitwisseling en kwaliteitsborging en daaraan ontbreekt het bij veel omgevingsdiensten.’ En in het licht van al deze constateringen vinden wij het dus heel vreemd dat er juist nu bij de RUD een verkapte bezuiniging is voorzien, een taakstelling van € 159.000, omdat de kosten van stijgende lonen en prijzen niet worden gecompenseerd. In onze ogen zou juist een groei van het budget veel logischer zijn, een groei die te maken heeft met al die extra kosten voor de overgang naar die Omgevingswet, overdracht van bodemtaken naar gemeenten, overgang van uitvoeringsdienst naar omgevingsdienst en de nieuwe taken voor de circulaire economie en energiebesparing. Wij hebben geen idee wat voor bedragen daar nu mee gemoeid zijn. Dus ik zou GS willen vragen of zij daar een inschatting van zouden kunnen geven en of al die RUD’s wel in staat zijn om al die extra kosten binnen het huidige budget mee te nemen. Dan ligt er nog een afspraak om in deze commissie dat rapport Van Aartsen in relatie tot RUD’s nog een keer te bespreken en ik zou nog GS de vraag willen meegeven of vooruitlopend op die behandeling van dat rapport Van Aartsen, de directies van de beide RUD’s schriftelijk op de conclusies uit dat rapport zouden willen reflecteren en die met ons, PS, willen delen. Dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loomans. Dan hebben wij iedereen gehad. Ik kijk even naar de heer Remkes, want er zijn toch nog wat vragen gesteld, of een reactie mogelijk is. Mijnheer Remkes.

Waarnemend CdK Remkes: Ik denk dat een aantal opmerkingen zoals ze gemaakt zijn betrekkelijk simpel **in de zienswijze kan worden verwerkt** want een aantal opmerkingen gaan toch ook over kwaliteit en dat raakt aan het rapport Van Aartsen, **dat er uitdrukkelijk verwezen wordt naar het rapport Van Aartsen en dat er vanuit de Provincie op aangedrongen wordt om met name de kwaliteit ook bij de eigen toekomstdiscussie die aangekondigd wordt op basis van de rapporten te betrekken in aansluiting op de gemaakte opmerkingen door de heer Van Aartsen**. Dat is één. Twee, dat in datzelfde kader de vraag ook opgeworpen wordt hoe de RUD’s hun eigen taak zien op het terrein van energiebesparing. **Er kan ook nog wel**, als de Staten dat zouden willen, in zijn algemeenheid **het belang geduid worden waar ook in de toekomst door de RUD’s de nodige aandacht aan met name die kwalitatieve aspecten moet worden gegeven**. Over de vraag **over circulaire economie** heb ik niet begrepen dat dat per se een onderwerp zou moeten zijn in de zienswijze maar in zijn algemeenheid als daar vragen over zijn dan **kan er natuurlijk vanuit het College wel een informatieve brief komen wat precies de stand van zaken is**. **In de zienswijze kan de opmerking van de fractie van de VVD ook wel een plek krijgen waarbij aandacht wordt gevraagd voor de bodemindexscore.** Zo is het toch. Vraag mij niet wat het is, maar het is ongetwijfeld een heel ingewikkeld verhaal. En **die normstelling kan in de zienswijze ook aandacht krijgen in termen of men aan kan geven wat er onder de keuze van die 95% ligt**. Ik heb wel een vermoeden, want 100% is waarschijnlijk te hoog gegrepen, maar laat men dat maar even motiveren. Volgens mij mevrouw de voorzitter waren dat zo ongeveer de punten die gemaakt zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Ik heb zelf nog wel deze vraag op het netvlies. Er is een eerdere zienswijze door deze Staten gevraagd om de Staten over een aantal punten te informeren en ik proef een beetje dat een aantal fracties vinden dat het in ieder geval niet zo zichtbaar is, met name in de stukken van de RUD zelf. Dat hoeft niet in een zienswijze maar is wel een signaal denk ik vanuit deze commissie.

D66 (Van Wageningen): Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): U zei, misschien wel terecht, dit is een zienswijze, daar moet je niet circulaire economie in gaan noemen, maar een van die zienswijzen is wel geef invulling aan de aanbevelingen die onder andere uit het artikel 217-onderzoek van het College zelf volgen. Daar volgt uit luister naar wat de Staten graag wil weten. Welnu, de Staten wil graag weten hoe het ervoor staat met de circulaire economie en vooral met de fase waarin afval weer opnieuw grondstof moet worden. Daar gaat het een en ander mis en ondertussen zijn wij de circulaire economie aan het stimuleren.

Waarnemend CdK Remkes: Maar laten we het zo doen dat er primair even gekeken wordt welke informatie verstrekt kan worden vanuit GS en als GS onvoldoende kennis heeft dan grijpt GS de telefoon van directeur, kunt u ons even vertellen wat de stand van zaken bij de RUD met betrekking tot de circulaire economie is en **dan wordt dat wel in het antwoord dat u van GS krijgt verwerkt**. Zullen we het zo doen?

D66 (Van Wageningen): Ik vind het prima maar de aanbeveling was dat de RUD dat deed. Maar goed, dat is prima.

De voorzitter: Oké. Ik zag nog een vinger van mijnheer Loomans.

Partij voor de Dieren (Loomans): Ja, ik had net nog die vraag gesteld of vooruitlopend op de behandeling van het rapport Van Aartsen hier, GS bereid is de directies van de RUD's te vragen of zijzelf zouden willen reflecteren op dat rapport zodat we dat mee kunnen nemen in de bespreking hier in het huis.

De voorzitter: Mijnheer Remkes.

Waarnemend CdK Remkes: In aanvulling op mijn eerste opmerking kan de vraag gekoppeld worden in de richting van de beide RUD's of men bereid is om nader in te gaan om te reflecteren op de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen.

De voorzitter: Dat is dan bij dezen ook een toezegging. Dan mijnheer Wolters Gregório.

SP (Wolters Gregório): Ja voorzitter, ik had nog de vraag gesteld over hoe wij als Provincie aankijken tegen het geraamde tekort van 2022 van € 1,4 miljoen of dat een extra budgetverhoging vooraf alvast wordt voor de Provincie en de gemeenten of dat er eerst een plan van aanpak komt. Hier staat bijvoorbeeld een aantal ontwikkelingen die gestart zijn en doorlopen de komende jaren. Er is meer. We hebben kostprijsonderzoek dat nog in behandeling is. Daar zullen ook ongetwijfeld aanbevelingen uitkomen voor kostenbesparing. Hoe zien wij dat dan? Gaan wij dan tevoren een akkoord geven inclusief tekort zoals begroot in het stuk en wordt dat meegenomen in ons budget als Provincie zijnde en van de gemeenten of krijgen we daar op een later moment nog een andere toelichting op?

De voorzitter: Mijnheer Remkes.

Waarnemend CdK Remkes: Ik denk dat dit een onderwerp is dat bij de provinciale begrotingsbehandeling een rol zou moeten spelen want er is sprake van onder begroting. Noem het

maar even zo. En het been zal financieel dus bijgetrokken moeten worden en dat leidt neem ik aan, maar het begrotingsproces ondervindt enige politieke hindernissen, tot een aanvullend voorstel.

De voorzitter: Oké. Dan proef ik in ieder geval brede consensus over de oorspronkelijke formulering van de zienswijze zoals GS die had voorgesteld en **ik begrijp van de heer Remkes dat een aantal van uw opmerkingen, zoals hij dat net heeft verwoord, ook in die zienswijze zullen worden toegevoegd**. Kunnen wij daarmee dit agendapunt afronden? Zo ja, dan ga ik met u naar het volgende agendapunt en dat is de ontwerpbegroting en het meerjarenperspectief van de RUD Limburg Noord. Ik maak gewoon hetzelfde rondje.

8.1.2 Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenperspectief 2023-2025 RUD Limburg Noord

De voorzitter: Ik begin weer bij de heer Richter.

50PLUS (Richter): Ja, dank u wel voorzitter. Hier kan ik ook kort over zijn. Het bedrag dat wordt gevoteerd aan deze RUD staat al in de begroting en daar is een index op losgelaten. Dat is wat ons betreft verder akkoord. Dus wat ons betreft is dit ook een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van den Beucken.

LOKAAL-LIMBURG (Van den Beucken): Dank u voorzitter. De toegevoegde waarde van de RUD Limburg Noord die werd vorig jaar om deze tijd in twijfel getrokken. Dat had niet alleen te maken met zaken die al langer boven de markt hangen zoals de Omgevingswet, duurzaamheid en energie, implementatie van het VTH-systeem, maar het had een aantal andere oorzaken. Dure inhuur, te weinig uitwisseling van elkaars expertise, te weinig focus op elkaar helpen. De ene partner had personeel te veel en de andere had te weinig en er werd dus besloten om één jaar incidenteel bij te dragen aan de uitbreiding van het coördinatiecentrum en in het verlengde daarvan het verbeteren van het uitvoeringsprogramma, maar dat was vorig jaar voorzitter. Hoe ziet het er nu uit en dan denk ik dat het een legitieme vraag is na de zorgen van vorig jaar? Ja, we zien in het stuk een aantal aandachtpunten met mogelijke financiële gevolgen voor de begroting en het advies is om geen zienswijze in te dienen. Dat doen we ook niet maar Lizias [0:43:59] rapport, de kritiek aan deze financiële prikkel voor het coördinatiecentrum, heeft wel geleid tot een aantal verbeteringen en dat was vorig jaar ook de vraag, maar wij willen natuurlijk dat die netwerkorganisatie weer terug in de rails gaat. Dan even een uitstapje. De RUD Zuid-Limburg is natuurlijk een hele andere organisatie dan de Noord-Limburgse netwerkorganisatie. Dat weten we allemaal. In de Provincie is dus, en daar had ik het straks over, dat artikel 217a-onderzoek gehouden naar die uitvoering van die taken. Het zou misschien toch weleens interessant kunnen zijn om ook voor de RUD Noord-Limburg eens te kijken en mee te geven in hoeverre de aanbevelingen van dat 217a-onderzoek, dat rapport, overeenkomt met dat rapport dat ook in Noord-Limburg samengesteld is, dat Lizias rapport, en wat daar voor de RUD Noord-Limburg leerzaam zou kunnen zijn en van pas zou kunnen komen. Een paar kleine puntjes nog die we mee willen geven. Een voortdurende focus op drugsgerelateerde problematiek is wat ons betreft een permanent speerpunt in de ketensamenwerking. De bandbreedte van verschillende takenpakketten die worden ingebracht, heb ik gelezen, die lijken de effectiviteit van de samenwerking onder druk te zetten, te verminderen. Dus graag daarop nog de schijnwerpers en ik denk dat we gewoon in het algemeen moeten stellen dat we in de gaten moeten houden dat er voldoende expertise in huis blijft bij die deelnemende gemeenten die dan ook snel en effectief uitgewisseld wordt. Hou daar, zou ik ze zeggen, de focus op. En dat is onze bijdrage.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Meziani.

CDA (Meziani): Ja, dank u wel voorzitter. Ook hier zien wij geen aanleiding voor extra zienswijzen en wat ons betreft mag het een hamerstuk zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): Inderdaad een hamerstuk wat ons betreft.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Vincken

SVL (Vincken): Ja, de informatiebrief met advies van GS van 25 mei is al aan de orde geweest en wij sluiten ons daar ook bij aan. Ik heb eigenlijk een opmerking en een vraag, min of meer een retorische vraag. Wij zien dat het eigen vermogen van RUD Noord-Limburg de komende jaren afneemt en ook de voorspelde resultaten zijn negatief. Wij vinden dat zorgwekkend en wij roepen de RUD Limburg Noord op om zorg te dragen voor een sluitende begroting de komende jaren, net zoals Zuid laat zien. Dat is een beetje een afwijkend standpunt van een aantal fracties hier. Het is eigenlijk makkelijk om verhoging van het budget te vragen en als dat het enige kanaal was waar extra geld naartoe zou moeten dan zou ik mij misschien wat positiever kunnen opstellen, maar in dit geval ben ik er dus echt voor om de hand op de knip te houden. Dan eigenlijk mijn retorische vraag aan GS. Waarom accepteren wij dat de RUD Limburg Noord überhaupt een niet-sluitende begroting presenteert? Ik zei al het is een retorische vraag. GS hoeft wat mij betreft dus geen antwoord te geven, want mijn eindconclusie is dat dit een hamerstuk zou kunnen zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Westhoff.

Forum voor Democratie (Westhoff): De FvD heeft verder geen vragen. Wat ons betreft is dit ook een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Koopman.

VVD (Koopman-Lyon): Namens de VVD is het ook een hamerstuk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Bosch.

PVV (Bosch): Ja, voorzitter, wij kunnen ook duidelijk zijn. Het is voor ons ook een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Wolters Gregório.

SP (Wolters Gregório): Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Van den Beucken was mij voor met alle nuttige vragen. Dus ik wacht de beantwoording rustig af.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Schuuring.

PvdA (Schuuring): Ook wij hadden een aantal van dezelfde vragen die al waren ingebracht, maar ik denk dat het punt dat wij net eigenlijk hebben toegevoegd aan de zienswijze over kwaliteit hier ook zeker speelt, want de RUD Noord-Limburg geeft nog wat explicieter aan dat zij verwachten dat er financiële consequenties kunnen zitten aan een krappe arbeidsmarkt door extra inhuur. Zij geven explicieter aan wat het extra werk is wat op hen afkomt, rondom de Omgevingswet maar ook de grotere rol rondom veehouderij en luchtkwaliteit en tegelijkertijd gaat het bedrag voor basis- en

milieutaken iets van € 250.000 omlaag ten opzichte van de begroting van 2021. Dus daar maken wij ons wel zorgen over en in die zin zou dat een onderwerp zijn om eventueel als zienswijze in te dienen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Westen, wilt u hier wel het woord voeren? Ook niet. Mijnheer Loomans.

Partij voor de Dieren (Loomans): Ja, dank u wel. De RUD Noord-Limburg is een zeer kleine uitvoeringsdienst en dat is niet onze mening maar die van de commissie Van Aartsen die de RUD Noord expliciet noemt als voorbeeld van een dienst die de vereiste minimumomvang niet haalt, te klein om goed te kunnen functioneren. Daarom zou er een fusie moeten komen van die RUD-Noord met Zuid en daarover willen we graag, al is het niet vandaag vanwege de politieke situatie, in ieder geval zo snel mogelijk zodra er een volwaardig College is een standpunt van GS horen. De bijdrage van de Provincie aan de begroting van de RUD Noord is zeer gering. Het is circa 3% van de begroting en hoe kan die zo laag zijn terwijl juist daar een concentratie is van grote bedrijven in de intensieve veehouderij. We zouden daarom heel graag weten hoeveel er wordt uitgegeven aan vergunningverlening, toezicht en handhaving per bedrijf in de intensieve veehouderij dat valt onder de Provincie respectievelijk de gemeenten. Zoals we eerder vanavond al aangaven bij de bespreking van de begroting van de RUD Zuid-Limburg zijn wij van mening dat de provinciale bijdrage nu eigenlijk al te laag is terwijl de begroting van 2022 met nog eens € 212.000 daalt, maar liefst 10%. Hoe kun je dan al die toegenomen taken met de invoering Omgevingswet, overdracht bodemtaken naar gemeenten, waarvoor twee fte extra nodig is wordt gemeld in het rapport, circulaire economie en energiebesparing, ook nog eens een keer allemaal uit gaan voeren. Om nog even voor de duidelijkheid te citeren uit Van Aartsen: ‘Een goed functionerend stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving is essentieel voor het voorkomen van schade aan het milieu, schade die soms onherstelbaar is of alleen met veel moeite en tegen hoge kosten hersteld kan worden.’ Wij zijn daarom van plan om tegen deze begroting te stemmen en ervoor te pleiten dat er juist meer geld voor de RUD’s beschikbaar komt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Wageningen, had u een vraag aan mijnheer Loomans?

D66 (Van Wageningen): Al dit soort overwegingen heb ik ook als ik de begroting van de RUD Noord-Limburg lees, maar de betrokkenheid van de Provincie is maar heel beperkt en alle keuzes die daarover gemaakt worden die zijn eigenlijk aan de gemeente. Vandaar dat ik zojuist geen inbreng had, maar onderkent u niet, als het bijvoorbeeld om de aanpak van de intensieve veehouderij of afvalverwerkers gaat, dat het valt onder de provinciale taak van de RUD Zuid-Limburg. Onderkent u niet dat we ons dan beter op die RUD Zuid-Limburg kunnen richten en de aanpak van Noord-Limburg, volgens Van Aartsen, beter aan de gemeenten over kunnen laten?

De voorzitter: Mijnheer Loomans.

Partij voor de Dieren (Loomans): Misschien kunnen wij dat tegelijkertijd bespreken als wij de conclusies uit het rapport Van Aartsen hier in de commissie bespreken.

D66 (Van Wageningen): Prima. Daar staan wij zeker ook wel open voor.

De voorzitter: Oké. Dan geef ik graag het woord aan het College.

Waarnemend CdK Remkes: Ja, heel kort, want de commissieleden raden het al. Ik ga natuurlijk niet allerlei ingewikkelde beschouwingen houden over de aanbevelingen van de heer Van Aartsen. Dat is

aan het nieuwe College om te doen. Dat is terecht gesignaleerd en dat mag ook verwacht worden. En dat zal ongetwijfeld iets te maken hebben, zo heb ik het tenminste ook begrepen, of voortvloeien uit hoe er financieel tegen de RUD Noord-Limburg aangekeken wordt dat dat een totaal andere organisatie is dan RUD Zuid-Limburg, met alle consequenties die dat heeft, financieel maar ook qua daadwerkelijk uitvoerende taken, want ik heb het toch goed begrepen dat met name de uitvoering ook voor Noord-Limburg ligt bij Zuid-Limburg. In bestuurlijke zin ligt dat natuurlijk iets anders, maar dan is dat het primaire focuspunt volgens mij, waar de Staten in de toekomst hun debat ook op moeten richten.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Ik hoor een oproep van een aantal partijen en **ik hoor de heer Remkes ook toezeggen dat we te zijner tijd, wanneer er een nieuw College is, graag een keer de discussie over de RUD voeren aan de hand ook van de uitkomsten van het rapport Van Aartsen** en ik hoor ook meerdere fracties zeggen waarbij voor ons kwaliteit belangrijker is dan efficiency, in die zin dat efficiency prima is maar niet als de kwaliteit eronder lijdt, als ik dat zo mag samenvatten. **Ik stel dan wel voor dat we dat toevoegen aan de voorraadagenda.** Ik weet zelf niet wanneer dat rapport van Van Aartsen komt. Is dat er al? Dat is er al. Dan komt dat op de voorraadagenda e**n dan komt er een datum bij als er een nieuw College is.**

Waarnemend CdK Remkes: Op zichzelf zou, als corona dat tenminste mogelijk maakt, de Statencommissie die daar primair voor is ingehuurd ook eens een werkbezoek kunnen brengen aan RUD Zuid-Limburg en dat over de hele problematiek Van Aartsen ook eens een vrije gedachtewisseling plaatsvindt ter voorbereiding op de politieke besluitvorming in eigen kring.

De voorzitter: Ik zie instemmend geknik en misschien hoeft het een ook niet te wachten op het ander en **kunnen we in ieder geval eens kijken of het mogelijk is om op niet al te lange termijn zo'n werkbezoek coronaproof te organiseren ter voorbereiding op een bespreking met de nieuwe portefeuillehouder over dit onderwerp**. Zullen we dit zo afspreken? Ik kijk ook even naar de Griffie. Mijnheer Van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): Het is gewoon een kantoor. Dus er valt niet zo heel veel te zien en bovendien hoeven we maar een paar honderd meter te lopen want het is in dit kantoor. Dus ik vraag me af hoe dat precies gaat.

De voorzitter: Dan is het woord werkbezoek misschien wat al te letterlijk, maar in ieder geval de suggestie om een keer gewoon met de RUD zelf aan tafel te gaan over de zaken waar zij mee bezig zijn en ook de impact van de aanbevelingen van Van Aartsen en hoe zij ermee omgaan, dat dat dan gewoon in een bespreeksessie een keer aan de orde wordt gesteld. Dan wellicht niet in deze commissie formeel maar in de vakcommissie. Maar dat is dan een informele setting. Ik kijk even naar de Griffie. Dan is dat bij deze afgesproken. Dan wordt dat georganiseerd. Akkoord? Dan hebben wij daarmee agendapunt 8.1.2 ook behandeld en dan gaan wij naar agendapunt 8.2 duurzaamheid en met name het Statenvoorstel de regionale energiestrategieën. Moet er nog gewisseld worden? Ik zie een aantal mensen opstaan. Dan schors ik even voor een paar minuten zodat een wissel mogelijk is.

[SCHORSING]

8.2 DUURZAAMHEID

8.2.1 G-21-017 Statenvoorstel Limburgse Regionale Energiestrategieën (GS 2021-11080)

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor dat wij verder gaan. En wij zijn aanbeland bij agendapunt 8.2.1, het Statenvoorstel Limburgse Regionale Energiestrategieën. Wij gaan dit Statenvoorstel in twee termijnen behandelen. Er zijn vooraf vragen ingediend door het CDA en door Samen Voor Limburg. Ik stel voor dat die vragen eerst worden beantwoord want dan heeft u in elk geval die beantwoording al voordat u uw eigen verhaal doet. Dat is misschien wel zo efficiënt. En de heer Richter zal zo meteen na de beantwoording eerst het woord krijgen omdat hij daarom heeft verzocht. Ik kijk even naar de heer Remkes.

Waarnemend CdK Remkes: Wat mij betreft worden de vragen direct na deze vergadering gewoon schriftelijk beantwoord. Die technische antwoorden die ga ik hier niet allemaal oplepelen, maar u krijgt de antwoorden. Ze zijn ook klaar, verzend gereed. Dus dat komt allemaal keurig voor de bakker. Het gaat volgens mij, als ik het goed moet duiden, hier toch ook in de eerste plaats om een politiek oordeel en daar heeft het College geen opvattingen over.

De voorzitter: Over politieke oordelen of technische vragen, maar oké u krijgt in ieder geval de antwoorden op de technische vragen die u heeft gesteld en die krijgt de rest van de commissie uiteraard dan ook ter informatie.

SVL (Vincken): Voorzitter, mag ik daar alstublieft op reageren?

De voorzitter: Mijnheer Vincken.

SVL (Vincken): Ja, ik had natuurlijk wel verwacht dat mijnheer Remkes dit antwoord zou geven. Je kunt inderdaad niet verwachten dat hij serieus antwoord geeft op die nogal technische vragen, maar met betrekking tot die schriftelijke afhandeling heb ik toch wel een opmerking. De gang van zaken is voor onze partij teleurstellend, omdat veel van mijn vragen gedeeltelijk eigenlijk een statement zijn. Ik heb nog de hoop dat ik sommige fractieleden een beetje kan overtuigen met argumenten die ook eigenlijk min of meer verwerkt zijn in die vragen. Soms hoop je stiekem dat de pers dat oppikt natuurlijk en dat gaat allemaal niet door. Dus ik vraag mij eigenlijk af wat is de zin van het aan de orde van zo'n onderwerp in een fysieke vergadering. Goed dat is eigenlijk mijn vraag en ik heb een tweede meer technisch vraagje. Wordt de schriftelijke afhandeling op een of andere manier gepubliceerd? Wordt die op de een of andere manier openbaar gemaakt? Dan kan ik altijd nog een klein beetje de zin van het stellen van deze vragen inzien. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Vincken. Misschien even ter toelichting. De bedoeling is inderdaad dat u technische vragen zoveel mogelijk vooraf stelt en dan bij voorkeur, normaliter, voor de inhoudelijke behandeling die beantwoording ook heeft. Dat is in dit geval nog niet gebeurd. Dat gebeurt achteraf, maar wel voorafgaand aan de Statenbehandeling. Die moet nog worden vastgesteld. Daarom heet het ook een technische vragenronde want de politiekinhoudelijke discussie die vindt in deze commissie en uiteindelijk in de Statenzaal plaats natuurlijk. Dus u heeft nog alle ruimte om uw statements denk ik zowel hier als ook in de Statenvergadering te maken. Misschien naar aanleiding daarvan, voor zover dat niet gebeurt, een technische vragenronde is ook echt een technische vragenronde om te vermijden dat technische vragen in de publieke vergaderingen worden gesteld. En voor zover ik weet, ik kijk even naar mijn linkerkant, is ook de beantwoording van de technische vragen openbaar.

Waarnemend CdK Remkes: In het kader van de transparantie wordt dat wat mij betreft gewoon gepubliceerd. U hebt het volgens mij goed geduid mevrouw de voorzitter. 18 juni is een Statenvergadering. Deze commissievergadering dient ter voorbereiding van de Statenvergadering en de technische antwoorden ook. Dus dat bijt elkaar niet.

SVL (Vincken): Ja, maar als ik het goed begrijp dan wordt er in de Statenvergadering ook aandacht aan de technische vragen gegeven of alleen de politieke? Het is moeilijk om onderscheid te maken natuurlijk, want ik wil dat eigenlijk graag toch even toelichten als dat mag.

Waarnemend CdK Remkes: Met de informatie die u hier vanavond in de voorbereidende zin opdoet en de antwoorden op de technische vragen gaat u op 18 juni het politieke debat in.

SVL (Vincken): Oké. Goed. Maar ik blijf erbij dat het moeilijk is om onderscheid te maken tussen technische vragen, want bij de RES gaat het debat met name bijna volledig over technische zaken.

Waarnemend CdK Remkes: Maar u kunt dan toch gewoon in het politieke debat zeggen van we hebben dat en dat technisch antwoord van het College gekregen maar dat antwoord deugt niet, daar kijken wij heel anders tegenaan.

SVL (Vincken): Oké, dat zal ik dan nog doen. Mevrouw de voorzitter, mag ik nu ik het woord heb nog één zijsprongetje maken.

De voorzitter: Ik had mijnheer Richter beloofd dat hij mocht beginnen. Kunt u het vasthouden totdat u aan de beurt bent?

SVL (Vincken): Ik heb eigenlijk een ordeonderwerp. Samen Voor Limburg heeft op zijn kop gekregen dat wij deze naam gebruiken. Door de stichting Samen Voor Maastricht is ons een proces aangekondigd. Ik wil u verzoeken om in de toekomst onze fractie SVL te noemen en niet meer Samen Voor Limburg. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. Ik zal mij daaraan houden. Dank u wel. Ik ga naar de heer Richter.

50PLUS (Richter): Ja, dank u wel voorzitter. Wij behandelen als commissie vandaag de twee RES'en van Noord- en Midden-Limburg en Zuid-Limburg. In het traject van de totstandkoming van de RES 1.0 zijn de betrokkenen zoals de raads- en Statenleden en alle anderen goed geïnformeerd door middel van webinars en het stellen van vragen bij diverse gelegenheden. 50PLUS is dan ook tevreden over hoe de RES'en tot stand gekomen zijn. In de verdere uitwerking dienen vanzelfsprekend de inwoners van onze Provincie betrokken te blijven. Het is ook goed dat de motie zonneladder in beide RES'en is opgenomen. Landbouwgrond en grond in de groenblauwe mantel moeten niet vol gelegd worden met zonneweides. De rode draad in beide RES'en is dat er uit wordt gegaan van de uitspraak betaalbaar meedoen en meeprofiteren. Als 50PLUS zijn we dan ook voorstander van een 50% lokaal eigenaarschap. Als 50PLUS zijn we ook van mening dat zon op daken gestimuleerd moet worden zowel bij particulieren als bedrijven. Het zou goed zijn als de Provincie aan de gemeente zou vragen om bij toekomstige omgevingsvergunningen de aanvrager tevens erop te wijzen dat het voordelig is om er ook zonnepanelen op te leggen bij zowel verbouw als nieuwbouw. Voorzitter, zoals aangegeven, om half acht begint mijn raadsvergadering. Daar behandelen wij ook de RES. Dus ik sluit bij deze dan mijn bijdrage en voor 50PLUS is het een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik de andere kant op, ten opzichte van het vorige agendapunt in elk geval. Mijnheer Loomans.

Partij voor de Dieren (Loomans): Ja, dank u wel voorzitter. Wij hebben in de Staten en in de commissie al meerdere keren gesproken over de voorlopige Limburgse RES'en en daarbij onze wensen en bedenkingen al aangegeven. En nu ligt er dan op schema een concreet plan op tafel in de vorm van de RES 1.0 dat de vereiste regionale ambities vaststelt. Dat is wat ons betreft prima en ga dan nu met daadkracht en ook met zorgvuldigheid aan het werk om deze ambities te realiseren. Het is een beetje worstelen, omdat ik nu eigenlijk een aantal moties die wij wilden indienen in de Staten alvast even wilde aankondigen, maar laat ik dat dan maar doorschuiven.

De voorzitter: U mag die best aankondigen natuurlijk, want de Statenbehandeling komt er sowieso.

Partij voor de Dieren (Loomans): We zijn nu al van plan om met drie moties te komen in de Staten. Als eerste hebben we niet alleen te maken met een klimaatcrisis maar ook met een biodiversiteitscrisis en daarom eist de natuurwetgeving dat bij ieder windturbineproject apart gekeken moet worden naar de effecten op vogelsterfte en met name ook naar vogeltrekroutes, maar niet naar het totaaleffect. Wat betekenen al die projecten bij elkaar voor de vogeltrekroutes in de provincie? En ook is het niet efficiënt om elke keer een aparte studie te moeten doen en daarom zullen we een motie indienen om nu alvast voor de hele provincie de trekroutes in beeld te brengen als basisinformatie voor al die projecten zodat je vervolgens binnen de zoekgebieden op zoek kunt gaan naar de locaties die het minste nadelige effecten hebben. Daarnaast, de tweede motie, moeten we er als Provincie op sturen dat zonnevelden dusdanig geplaatst worden dat ze niet de natuur verstoren of verdringen maar dat expliciet wordt ingezet op het versterken van natuurwaarden en biodiversiteit. Als voorbeeld zou ik willen verwijzen naar het zonne- en natuurpark De Kwekerij in Hengelo, een zonnepark van zeven hectaren, waarvan vier-en-een-halve hectare gevuld is met natuur met daarin schapen, een biologische moestuin, bijenkasten, insectenhotels, wadi's voor waterberging volop planten en daarnaast speelplekken voor kinderen en wandelpaden. Dit maakt het zonnepark echt een lust voor de omgeving en ook hiervoor zullen wij een motie indienen. Een ander belangrijk punt vinden we dat iedere Limburger in staat moet worden gesteld om mee te doen aan de energietransitie zodat lusten en lasten zo eerlijk mogelijk gedeeld worden. De doelstellingen van de RES'en om te zorgen voor minstens 50% lokale burgerparticipatie per project vinden wij dan ook zeer belangrijk maar deze doelstelling zal primair bij de gemeenten liggen. Desondanks lijkt het ons verstandig dat in de komende jaren door de Provincie gemonitord wordt of deze doelstelling gehaald gaat worden en indien nodig bijgestuurd wordt. We beraden ons op dit onderwerp nog op de formulering van een motie. En voorzitter, dan uiteindelijk zitten we toch nog met een apart gevoel want we gaan nu een hele hoop moeite doen om die RES'en uit te voeren. We gaan windturbines plaatsen. We gaan energie besparen. We gaan zonneparken aanleggen, maar misschien heeft u ooit gehoord van de paradox van Jevons. Technologische vooruitgang die de efficiëntie verhoogd waarmee een grondstof of energie wordt gebruikt leidt ertoe dat de mate van consumptie van die factor juist stijgt in plaats van dat die afneemt en dat leidt mij tot de vraag die ik aan GS zou willen stellen. Hoe gaan wij er nu met zijn allen voor zorgen dat de uitvoering van die RES daadwerkelijk leidt tot een CO_2-reductie en niet juist tot een verdere groei van bijvoorbeeld energieslurpende bedrijven, bijvoorbeeld dat er in een keer een heel groot datacenter komt of dat we een hele hoop Bitcoin gaan mijnen hier in de Provincie, omdat er straks in principe met meer duurzame energie erbij gewoon in totaliteit meer energie beschikbaar is want als we daar geen rem op zetten blijft het hele proces dweilen met de kraan open. Ik zie wel oplossingen voor me, bijvoorbeeld meer energiebesparing, ook en juist bij industriële bedrijven. Hoe gaat GS dat aanpakken, bijvoorbeeld via de wet milieubeheer of via een ruimtelijk ordeningsbeleid of netwerkbeleid, dat die energieslurpers weert en niet automatisch faciliteert door op

afroep ‘u vraagt, wij draaien’ een stroomkabel aan te leggen zodra zij zich melden, want daar hebben wij als aandeelhouder van Enexis ook invloed op. Ik snap dat dit complexe en veel omvattende vragen zijn die hier en nu niet zo een twee drie beantwoord kunnen worden en ik wil ook niet meteen een motie hierover aankondigen. Wel zie ik graag in de volgende fases van de RES een reflectie hierover want ik hoor wel om me heen die vragen over het grotere plaatje ‘waar doen we het allemaal voor’ en ik denk dat die vragen een overtuigend antwoord moeten krijgen willen we het draagvlak behouden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loomans. Ik begrijp dat het voor u geen hamerstuk wordt als u een motie gaat indienen. Dat lijkt me duidelijk. Mijnheer Westen.

GroenLinks (Westen): Ja dank u, voorzitter. Nu ben ik even sterk aan het twijfelen of ik nog vragen kan stellen die dan later beantwoord kunnen worden. Oké, wat GroenLinks betreft ligt er voor de RES Noord- en Midden-Limburg een goed basisdocument dat een realistische opgave schetst en ook een wijze om aan die opgave te voldoen met doelen die haalbaar zijn en voor een groot deel ook al ingevuld is. Grootste knelpunten zijn dan wel de capaciteit van een midden- en een hoogspanningsnet om alle projecten ook aan het elektriciteitsnet te kunnen aanhaken. Dus dat zou een rem op processen kunnen zetten. Hier ligt dus een grote opgave voor Enexis en Tennet. Onze fractie heeft op basis van de RES Noord- en Midden-Limburg twee vragen nog. Dan ben ik even benieuwd. De financiering van het Rijk van vervolgstappen is nog onduidelijk. Kan de Provincie hier nog druk op zetten want plannenmaken is leuk maar uitvoeren is de opgave en dat kost geld, ook qua inzet van ambtelijke ondersteuning et cetera. Vraag 2: Dit is dus de RES 1.0. We moeten de RES elke twee jaar herijken omdat de verwachting is dat er een steeds grotere vraag naar duurzame energie komt wegens de afbouw van fossiele brandstoffen. Blijft het Rijk deze processen ondersteunen? Dan nog even kort over de RES Zuid-Limburg. Ook dat is een goed basisdocument. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Schuuring.

PvdA (Schuuring): Ja, dank u wel, voorzitter. De beide RES’en zijn wat ons betreft het resultaat van een lang proces met alle gemeenten en wij willen dan ook zowel het proces als het resultaat daarvan respecteren. Wat ons betreft zou het wel een hamerstuk kunnen zijn. Ik heb één vraag meer over het proces, want er wordt in het stuk aangegeven dat eventuele moties en amendementen verzameld worden van alle deelnemende partijen en pas bij RES 2.0 verder worden meegenomen. Dat is dus pas in 2023. Bij amendementen kan ik mij dat voorstellen want anders dan blijven we aan de gang met alle gemeenten om tot één document te komen, maar als ik bijvoorbeeld de voorstellen van moties van de heer Loomans hoor denk ik zitten daar ook opdrachten bij aan GS of ons toekomstige GS die qua uitvoering wellicht helemaal niet tot 2023 hoeven te wachten en ik zou het zonde vinden als we dat dan toch doen. Dus misschien dat daar nog even naar gekeken kan worden.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga heel even terug naar mijnheer Westen. Ik moet alle fracties vragen of het een bespreekstuk of een hamerstuk zou zijn.

GroenLinks (Westen): Dit is voor ons een hamerstuk.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Wolters Gregório.

SP (Wolters Gregório): Ja, dank u wel voorzitter. Beide RES’en liggen vanavond nog een keer voor ons. Voor allebei valt iets te zeggen of aan te merken. In Noord lezen we dat de stap wordt gezet naar een soort van regionaal energiebedrijf. Dat is wat ons betreft een stap in de goede richting, evenals nu

al als regio doorkijken naar 2050 en een start te maken met plannen voor de nabije toekomst. Wel zien we nog altijd heel veel focus op warmtenetten en de vraag van ons is of er naast de potentie ook een kostenraming voor deze infra wordt gemaakt. Het mag niet voor budgettaire verrassingen zorgen voor onze gemeenten is onze mening. En in Zuid-Limburg zien we in het plan dat er nog altijd een aanvullende ambitie in staat die een aanzienlijke portie van het totaal bedraagt van de opgaven in Zuid-Limburg. En ik heb een wijs iemand mij ooit laten vertellen dat hoop uitgestelde teleurstelling is. Dus het is voor onze fractie heel lastig om om te gaan met dit getal en mijn vraag is eigenlijk concreet waarom is dit nog altijd geen gepland doel maar is het een aanvullende ambitie terwijl het in de taakstelling hoort. Wat dat betreft is Zuid-Limburg toch nog steeds een zorgenkindje in deze, zelfs na alle opmerkingen van PS in diverse sessies en debatten, en de vraag bij ons gaat nog altijd door in het achterhoofd hoe valt er voor zoveel onzekerheid op dit moment al een akkoord te geven. Daarnaast zullen wij bij allebei de RES'en goed in de gaten houden of het speerpunt iedereen kan meedoen ook daadwerkelijk in alle wijken van onze provincie tot uitvoer gaat komen. Tot zover.

De voorzitter: En is het voor u een bespreekstuk of een hamerstuk?

SP (Wolters Gregório): Een bespreekstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Dan moet ik even goed kijken, want ik kijk in het licht. Is dat de heer Megens?

PVV (Megens): Ja, dank u wel voorzitter. We hebben al vaak gesprokken over de RES-regio's en wij hebben onze wensen en bedenkingen kunnen uiten. De twee RES-regio's hebben ondertussen hun definitieve wensen bij het planbureau neergelegd en ze zijn doorgerekend. Dit brengt de PVV ook meteen bij de vraag wat is eigenlijk de uitkomst van deze doorrekening en wanneer kunnen wij een inzicht in deze doorrekening krijgen, want wij hebben hem nog niet gevonden? Haalbaar, betaalbaar en draagvlak komt regelmatig in onze Limburgse voorstellen voor. Hoe zijn de burgers nu daadwerkelijk betrokken bij de totstandkoming van deze twee RES-regio's en hoe is hun inbreng meegenomen? Hoe heeft men het draagvlak voor de uitvoering van deze RES-ambitie getoetst onder de burgers en is hier ook een inzicht van. Ten slotte, draagvlak creëer je door de burgers te betrekken vooraf aan het opstellen van de twee RES-regio's en hun ambitie en niet pas bij de realisatie. Hoe wordt de betrokkenheid in de toekomst verbeterd door deze RES-regio's? De PVV heeft al veelvuldig aandacht gevraagd voor wie nu precies verantwoordelijk is voor de uitvoering van de financiële middelen voor de uitvoering van deze twee Limburgse RES-opgaven. Met wie kunnen wij of de Limburgse burgers afrekenen als de doelen niet gehaald worden? Dit is een vraag die keer op keer niet beantwoord wordt of wordt ontweken door het College. De PVV hoort graag hoeveel de financiële middelen bedragen voor de uitvoering van de RES-opgaven en de projecten voor Limburg. Eén van de opgaven in de RES is om veelvuldig zon- en windenergie in te zetten voor het uitvoeren van de opgave. Maar wie controleert de RES-regio's en waar kunnen we de in de pijplijn zittende projecten nu eigenlijk vinden? Rayonplanologen rapporteren het College van GS indien deze zon- en windprojecten geplaatst worden en niet voldoen aan provinciale belangen of de zonneladder. De PVV vraagt zich af op welke manier wordt PS hierin betrokken en op de hoogte gesteld? Kunnen wij een overzicht ontvangen van alle projecten die gebruikt zijn voor de invulling van deze twee RES-regio's. De PVV is nog steeds voorstander van zon op dak maar de zonneladder die dit moet bevorderen is weliswaar opgenomen maar enkel ter advisering, niet volgens het nee tenzij-principe zoals de toenmalig Gedeputeerde Dritty in een brief aan de Limburgse gemeenten heeft laten toekomen. Waarom is dit niet nadrukkelijk opgenomen in de RES-regio's? De RES-regio's zijn tenslotte ook een bouwsteen van de Omgevingsvisie. Maar wordt de RES aangepast aan de Omgevingsvisie of wordt de Omgevingsvisie nu aangepast aan de RES-regio's? De PVV heeft hier geen idee van. Wat betreft de

PVV zijn de wensen en bedenkingen van Provinciale Staten minimaal of onvoldoende opgenomen in de definitieve versie van beide RES-regio's. Kernenergie wordt niet of nauwelijks meegenomen. Ook wordt het niet-verplicht afkoppelen van gas niet meegenomen maar willen we juist 100% van het gas af. Kunnen wij hier nu nog wijzigingen in amenderen of eventuele moties toevoegen aan deze RES'en? Zo nee, op welk moment heeft PS dan weer inspraak? Ik mag hopen niet over twee jaar. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Megens. Dan ga ik naar de heer Bastiaans.

VVD (Bastiaans): Dank u wel, voorzitter. Ja, de RES en de PES zijn een beetje akelige woorden voor eigenlijk een doel dat heel mooi moet zijn, een schonere wereld. Maar wij kunnen zeker ook wel aansluiten bij de woorden van de PVV van welke rol hebben wij als Provinciale Staten in die RES gehad en wat kunnen wij hierin nog betekenen. En ik denk dat die rol bijzonder klein is. Wij zijn twee keer betrokken geworden bij de totstandkoming van de RES'en Noord- en Midden-Limburg, één keer bij Zuid-Limburg. Wij zijn weliswaar goed geïnformeerd. Wij hebben het ook weleens vaker tijdens de PES-behandeling over de RES'en gehad. Het is ook lastig om uit elkaar te houden. Maar wij hebben wel moeite met het feit dat de samenstelling van die RES-werkgroepen vooral van groene partijen is. Niets ten nadele maar ik begrijp natuurlijk zeer zeker dat de groene partijen heel blij zijn met de vaststelling van deze RES'en waar wij ook zeker voor gaan stemmen hoor. Dus maak jullie daar geen zorgen over. Maar ik denk wel dat het goed is om in het vervolg en na het vervolg, en ik vraag daar toch ook wel een toezegging van Gedeputeerde Staten voor, of we moeten dat met onze motie proberen voor elkaar te krijgen, bij de vervolgstappen, dus na 2030, dat er toch beter en breder gekeken wordt naar de samenstelling van die RES-werkgroepen. Ik weet niet of daar dan nog überhaupt een rol voor de RES-werkgroepen ligt, maar we hebben deze dadelijk vastgesteld. We gaan die tweejaarlijks herijken. Maar wat na 2030? Daar moeten wij nu al op voorsorteren en dat moeten we toch met een bredere afvaardiging van de politiek doen dan alleen van groene komaf. Zo ook de kernenergie waartoe ik toch al vele malen heb opgeroepen om daar ook naar te kijken. Het hoort weliswaar niet in de RES thuis maar wij hebben dadelijk ons landschap volgebouwd.

De voorzitter: Mijnheer Bastiaans, mag ik u even onderbreken. Mevrouw Schuuring wilde reageren.

PvdA (Schuuring): Ja, ik werd net iets te laten gezien om aan te sluiten op het punt. Ik zou willen voorstellen dat de heer Bastiaans, wellicht binnen zijn eigen partij of andere gewenste partijen mensen aanspoort om zich aan te melden voor die werkgroepen, want daar waren alle gemeenteraadsleden toe in staat in de Provincie.

VVD (Bastiaans): Dat klopt. Daar zullen wij zeker toe oproepen binnen onze partij, maar wij hebben ook wel gemerkt, om daar toch maar even antwoord op te geven dat dit wel heel erg snel is gegaan en men zich onvoldoende gerealiseerd heeft denk ik achteraf hoe belangrijk dat het toch zou zijn om daar toch aan deel te nemen. Ik ben het zeker met u eens en het is ook geen verwijt naar de anderen. Zij die sliepen moeten denk ik op de blaren zitten. Het is wel mooi. Nu kan ik het nog een keer herhalen. De kernenergie die willen wij toch echt op de agenda of andere energiebronnen, de OPAC of wat dan ook. Van het vorige College hebben we nog wat toezeggingen dat we ook daar nog over gaan praten. Daar wil ik toch ook toe oproepen dat wij hiernaar gaan kijken voordat dit mooie Limburgse landschap volstaat met windmolens en zonneweides. Dan zeg ik dat moeten wij niet willen. Wij moeten nu voorsorteren op na 2030 en dat moeten we met zijn allen doen. Dat moeten we breedgedragen doen. Dat is één. En het andere is, en dat heeft wel heel nadrukkelijk met de RES'en te maken, ik heb een keer geprobeerd een motie in te brengen om versnellingsteams, aanjaagteams, samen te stellen vanuit de Provincie en die ter beschikking te stellen aan de gemeenten. Wij zien toch

dat gemeenten echt stoeien met hun communicatie, zeker nu in coronatijd, van hoe bouwen wij nu die windmolens, hoe krijgen we nu die zonneparken voor elkaar, hoe krijgen we nu meer zon op daken. De gemeenten stoeien daarmee en ik wil nogmaals oproepen aan het College om de gemeenten daartoe te ondersteunen zodat we ook snelheid kunnen maken met het realiseren van de twee biedingen vanuit het Limburgse. Tot zover.

De voorzitter: Dan aan u de vraag is het een bespreekstuk of hamerstuk?

VVD (Bastiaans): Voor ons is het eigenlijk een hamerstuk.

De voorzitter: Oké en volgens mij had ik dat nog niet aan mijnheer Megens gevraagd.

PVV (Megens): Ja, dank u wel voorzitter. Volgens mij was de behandeling ook eigenlijk in twee termijnen. Dus het is vreemd dat we het in de eerste termijn aan moeten geven.

De voorzitter: Daar heeft u formeel helemaal gelijk in. Dan zal ik u dat zo meteen nog een keer vragen. Dan ga ik naar de heer Westhoff.

Forum voor Democratie (Westhoff): Eens even kijken. Ik sluit mij aan bij de opmerking van mijn buurman met betrekking tot de samenstelling van de stuurgroep met betrekking tot de RES'en en degenen die de RES'en hebben samengesteld, linkse signatuur. Verder wil ik een opmerking plaatsen met betrekking tot de vragen die mijn buurman gesteld heeft. Die hebben wij namelijk samen ingediend en dat die vragen alleen schriftelijk worden beantwoord zijn wij minder tevreden mee. Verder heb ik daarnaast nog een paar andere opmerkingen of vragen. In het klimaatakkoord is afgesproken dat de CO_2-uitstoot met 50% moeten worden teruggedrongen ten opzichte van 1990. Het is een uitgangspunt dat in de klimaatwet is vastgelegd maar wij hebben eigenlijk best wel een vraag waar komt die datum van 1990 eigenlijk vandaan, want in Nederland wordt niet extra belast met CO_2 door het reduceren omdat wij als enige land in Europa al in 1965 aan het gas zijn gegaan. Duitsland maakt nu pas de transitie naar gas als onderdeel van de inspanningen om CO_2 te reduceren. Wordt er niet een te hoog doel opgedrongen? Maar dat is een uitgangspunt met betrekking tot de klimaatwet en de uitwerking daarvan in de RES. Een ander punt dat Forum voor Democratie maakt is CO_2 is een broeikasgas, samen met waterdamp, ammoniak en nog een aantal andere gassen. De wereld staat op zijn kop omdat het CO_2-niveau de laatste honderd jaar is gestegen van 300 naar 400 ppm. CO_2 wordt afgeschilderd als vervuiling en het voortbestaan van de wereld staat op het spel. Weten de wetenschappers dan niet dat het CO_2-niveau dat de mens uitademt 40.000 ppm is. Dus. Zijn de beleidsmakers niet op de hoogte, omdat het wetenschappelijk is aangetoond, dat CO_2 als broeikasgas niet meedoet boven de 350 ppm. Het absorptievermogen van op te nemen energie daalt dramatisch. Het is identiek, ik noem het als voorbeeld, aan het zwart schilderen van een muur. Je kunt een muur nogmaals schilderen maar zwarter wordt de muur niet. Dat is in feite de eigenschap van CO_2 en dat is inmiddels al 100 jaar bekend. Mijnheer Max Planck heeft dat 100 jaar geleden gedaan. Als laatste punt wil ik eigenlijk aangeven, en dat staat dus ook in de vragen die SVL heeft aangekaart bij vraag nummer 5, dat het merendeel van de samenstelling van de opstellers van de RES afkomstig zijn van GroenLinks. Maar mijn vraag is meer hoe zit het dan met de gremia die in de gemeenten worden opgetuigd. Eigen onderzoek in Beekdaelen heeft uitgewezen dat wij burgers hier geen inzicht in krijgen. Informatie die in de adviescommissie energietransitie is opgenomen wordt geblokkeerd. Het zou AVG-gevoelig zijn. Mijn vraag is, is dat democratisch? Welk advies wordt er gegeven? Zijn er kritische geluiden en valt deze werkwijze onder meedenken, meepraten en meedoen als slogan van de RES? Dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Westhoff. Mijnheer Vincken.

SVL (Vincken): Dank u wel, voorzitter. Gelukkig hebben mijnheer Megens, mijnheer Bastiaans en mijnheer Westhoff al een aantal zaken aangekaart die ik in mijn schriftelijke vragen heb opgenomen. Ik voel mij om de tuin geleid en eigenlijk ben ik ook behoorlijk verontwaardigd over wat zich nu hier afgespeeld heeft het afgelopen half uur. Ik heb mijn vragen netjes op verzoek op tijd ingediend, zodat GS samen met ambtenaren de antwoorden zouden kunnen voorbereiden. Er waren maar twee fracties die vragen ingediend hebben heb ik begrepen. Ik hoor nu dat bijna alle fracties tot nu toe hun eigen paradepaardjes weer tevoorschijn halen en dat kunnen ze doen doordat ze hun vragen niet ingediend hebben. Ik ben een beetje in de war nu om precies te zijn. Wat kan ik nu doen? Zal ik de vragen die ik schriftelijk heb ingediend nu gaan voor lezen? Dan is de boel weer gelijkgetrokken vind ik. Ik stel voor dat ik een selectie zal maken, dat ik een aantal van de vragen die ik schriftelijk heb ingediend wel ga voorlezen en dan wacht ik die schriftelijk antwoorden te zijner tijd wel af, maar ik wil ze wel voorlezen als dat kan voorzitter.

De voorzitter: Dat kan. Het is uw termijn en het is aan u wat u daar wilt inbrengen.

SVL (Vincken): Oké. Dank u wel. Ik had twaalf vragen ingediend. Ik heb snel even een selectie moeten maken om inderdaad supertechnische vragen en procedurele vragen eruit te halen. Mijnheer Megens heeft ook al over de kosten gesproken. Er wordt niet geschreven in de RES'en over de kosten tot 2030. Dat is toch merkwaardig dat we daar geen probleem mee hebben. Veel kosten zijn overigens verborgen. We hebben zonet gehoord dat de RUD moet gaan toezien op energiebesparing enzovoorts. Waarom wordt er überhaupt niets geschreven, hooguit een beetje over Enexis in Zuid-Limburg? Ik heb een vergelijking gemaakt. Wat zou u ervan vinden als de stuurgroep immigratie in de Tweede Kamer voor 70% zou bestaan uit leden van PVV en FvD? Wat vindt u ervan dat de stuurgroep RES in Noord- en Midden-Limburg voor 71% uit leden van GroenLinks bestaat? Mevrouw Schuuring zegt dan had je je maar moeten opgeven. Oké, daar heeft ze wel gelijk in, maar uiteindelijk is dit hele stuk geschreven door een zeer eenzijdig samengestelde stuurgroep. Na veel aandringen onzerzijds wordt nu eindelijk erkend dat in Noord- en Midden-Limburg na weging er maar een hele kleine restopgave is tot 2030. Die restopgave kan heel gemakkelijk opgevuld worden met zon op daken. Desalniettemin blijven agrariërs samen met grote commerciële ontwikkelaars constant nieuwe windparken en zonneweides aanvragen. Wordt het niet tijd voor een time-out wat nieuwe aanvragen betreft, zeker voor Noord- en Midden-Limburg. Sorry, ik moet heel even een selectie maken. Als één van de uitgangspunten bij grootschalige elektriciteitsopwekking, zegt u op bladzijde 67 geen enkele duurzame techniek op voorhand uit te sluiten. Verder geeft u op bladzijde 211 aan, dat staat netjes op papier, dat kernenergie één van de technieken is die onderzocht wordt. U ziet tot 2030 geen kernenergie in de plannen omdat het realiseren van een kernreactor volgens het PBL langer dan tien jaar duurt. Twintig jaar geleden werd dit argument ook gebruikt om kernenergie niet op te nemen. Als we er twintig jaar geleden mee waren begonnen dan hadden we tien jaar geleden al een kernreactor kunnen installeren. Bent u op de hoogte van het feit dat er voor 2030 inmiddels small modulated reactors, smr's kortweg, van Rolls Royce te installeren zijn, voor 2030. Sorry nu komen er wel wat getalletjes. Eén zo'n kleine centrale reactor, die maar een heel klein beetje plaats nodig heeft, wekt meer energie op dan de twee Limburgse RES'en gezamenlijk. Is het dan toch niet meer dan logisch dat er in de periode voor 2030 gestart wordt met in ieder geval het plannen van die reactoren. Uit de stukken blijkt gewoon dat er een afwachtende houding aangenomen wordt en na 2030 zien we wel verder. Nee, je moet vooruitkijken. Een laatste punt dat ik toch wil voorlezen is een blik op de periode van 2030 tot 2050. Het RES-doel van de gezamenlijke RES'en van 2.5 Terawattuur in 2030 zal wel gehaald worden met wind en zon vooral op grote daken. Dat is een succesnummer. Maar met betrekking tot die grote daken is in 2030 het laaghangend fruit zeker wel geplukt. We hebben dan

ongeveer 5% van het totale Limburgse energiegebruik gedekt, 5%. Voor de rest, na 2030, moeten dan ongeveer 5000 windturbines van 4 megawatt, 5000 windturbines, of 260 vierkante kilometer zonneweides, dat zijn meer dan duizend voetbalvelden, geplaatst worden of een mix daarvan. 5000 turbines? Eigenlijk moeten er nog meer turbines geplaatst worden. Waterstof is het toverwoord. Als je waterstof gebruikte dan moet je dat opwekken maar het rendement van zo'n opwekking en weer hergebruik van waterstof is 30-40% ongeveer. Sorry, neemt u mij niet kwalijk dat ik toch weer wat getalletjes gebruik. Ik heb al gezegd de hele RES draait om getalletjes. De hele RES draait om technische zaken om sommetjes, getalletjes, heel duidelijk aangeven dat het een onhaalbare zaak is, tenzij je kernenergie een rol laat spelen en je kunt natuurlijk ook het klimaatakkoord opzeggen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Wat dat laatste betreft heb ik zo de indruk dat dat niet onze bevoegdheid is maar dat is wat anders. Dank u wel, mijnheer Vincken. Mijnheer Van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): D66 is akkoord met de vaststelling van de Regionale Energie Transitie en met de daarin verwoorde ambitie. Die ambitie moet ook echt waar worden. Niet alleen gaan we dan ons steentje bijdragen aan het in evenwicht houden van het klimaat, maar twee-en-een-half Terawattuur aan energie die we nu kopen die worden dan in Limburg opgewekt en daar worden we economisch beter van. Nu met het kopen van die energie kopen we de vervuiling er zelf bij want dat kopen we bijvoorbeeld in bruinkoolcentrales in Duitsland. De vervuiling krijgen we er zelf bij. Als we het zelf opwekken op een schone manier dan wordt Limburg er ook schoner en gezonder van. Dus we gaan erop vooruit als die ambities worden waargemaakt. We zijn er dus ook helemaal voor. Het komt nu op de uitvoering aan dat we willen dat de Provincie zich daar vanuit haar rol inspant om die ambitie ook inderdaad waar te maken. We hebben daar ook ideeën over hoe de Provincie daar nog meer aan kan doen dan nu al gebeurt en nu andere partijen overwegen om moties naar aanleiding van de regionale energiestrategieën in te dienen moeten wij misschien ook maar overwegen om die ideeën nu ook misschien in een motievorm in te brengen.

De voorzitter: Voordat u inhoudelijk op uw mogelijke motie ingaat wil mijnheer Westhoff op u reageren.

Forum voor Democratie (Westhoff): Ik heb even een vraag met betrekking tot wat zei u ook alweer, het is goed voor de Provincie, daar maken we winst op?

D66 (Van Wageningen)**:** Wat ik zei is dat we nu onze energie importeren en we dat dan voor twee en een half Terawattuur niet meer importeren maar zelf opwekken.

Forum voor Democratie (Westhoff): Heeft u het rapport van de groene Rekenkamer ooit gezien met betrekking tot het gebruik van windturbines in Oost-Brabant en dus ook in Limburg? Daarin werd duidelijk aangegeven dat de energieopwekking van deze molens maar een derde is van een molen die aan de kust staat. U kunt het natuurlijk allemaal rechttrekken met subsidies, want zelfs minister-president Rutte heeft ooit gezegd dat die windturbines gewoon op subsidie draaien en dat klopt ook. Er is op geen enkele manier hier in Limburg recht te rekenen dat er windturbines worden geplaatst. Het is weggegooid geld. Dat is mijn opmerking.

D66 (Van Wageningen): Wat ik zei was een feit. Twee en een half Terawattuur elektriciteit importeren we nu en betalen we naar buiten voor en dan wordt het gewoon in Limburg opgewekt en betalen we er niet voor maar verdienen we eraan.

Forum voor Democratie (Westhoff): Ja, met subsidies.

D66 (Van Wageningen): Dit nog los van het klimaat en een schonere omgeving. D66 wil graag dat we er gewoon aan werken. Inderdaad het is duurder dan gas of bruinkool stoken. Dat klopt.

De voorzitter: Mijnheer Van Wageningen, mijnheer Vincken wilde ook reageren.

SVL (Vincken): Mijnheer Van Wageningen, bent u ervan op de hoogte dat de elektriciteitsprijzen in Duitsland extreem gestegen zijn en dat veel Duitsers inmiddels de Atomausstieg ernstig betreuren. De elektriciteitsprijzen in Duitsland worden dus op basis van die volgens u zeer rendabele windmolens bepaald.

D66 (Van Wageningen): Als u mijn laatste zin hoorde over de rentabiliteit van windmolens denken we misschien nog wel hetzelfde maar voor D66 is het wat waard om economisch sterker te worden. Zwitserland heeft er een groot probleem mee? Waarom? Met al die bergen die ze daar hebben om daar een weg aan te leggen, waarom leggen ze die niet aan waar het vlak is. Ja, inderdaad in Zwitserland zijn ze veel duurder dan hier en Zwitserland is er niet slechter van geworden dat Zwitserland ook bereikbaar is. Dus inderdaad misschien moeten we gewoon wat extra doen. We worden er ook beter van. Ik wou een motie aankondigen inderdaad en dat sluit mooi aan want het is om het inderdaad haalbaarder, betaalbaarder en met meer draagvlak in Limburg te realiseren. Energiecorporaties ondervinden nu nog steeds financieringsproblemen en wij denken dat Limburg zijn eigen vermogen nog verstandiger kan inzetten en nog meer op dit maatschappelijke doel gericht en daar overwegen we een motie aan te wijden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Wageningen. Mevrouw Palmen.

CDA (Palmen): Dank u wel, voorzitter. Er is al veel gezegd. Dus ik haak hier en daar aan bij een aantal standpunten die al gemaakt zijn. Als eerste op voorhand al dank voor de beantwoording van de schriftelijke vragen. Ik heb ze nog niet gezien maar ik heb er alle vertrouwen in dat dat goed komt zoals aangekondigd. Ook dank voor het vele werk dat gedaan is in de totstandkoming van de RES. We hebben er inderdaad al eerder over gesproken met zijn allen en ik kan alleen maar concluderen dat alles wat daarin besproken is of misschien niet alles of niet altijd naar ieders tevredenheid maar in ieder geval wel heel veel al is meegenomen. Dus dank en hulde daarvoor. De vragen hebben wij dus op voorhand al ingediend. Dus ik wil alleen nog maar wat zaken namens het CDA meegeven. De zorgen om de duurzame opwek in Zuid-Limburg is al eerder genoemd. We hebben ook als CDA-fractie wat gesprekken gevoerd met gemeenteraden en daar blijkt toch wel dat het op heel veel plaatsen nog helemaal niet leeft. Ze zijn er niet mee bezig. Sommigen, ernstig genoeg, wisten niet eens wat het inhield. Dus dat vinden wij eigenlijk als CDA-fractie ook wel zorgelijk. Dus wij willen dan vooral ook meegeven om zorg te dragen voor een betere sturing, een betere ondersteuning en een communicatie richting gemeenten die te losjes omgaan met de voortvarendheid in de energietransitie. Even kijken, die vraag had ik schriftelijk gesteld. Er is in vorige vergaderingen natuurlijk ook al veel gesproken over draagvlak en participatie. Dat is hier zonet ook al meerdere keren aangehaald. Het CDA staat er ook nog steeds pal voor maar het kan natuurlijk niet leiden tot uitstel dan wel afstel van de opgave en de verantwoordelijkheid. Dus het is misschien vanuit dat oogpunt goed om de inwoner van Limburg nog meer mee te nemen in het waarom van deze transitie en wat de gevolgen zijn wanneer we dat niet doen. Zonder hel en verdoemenis te preken denk ik dat we wel rustig kunnen stellen dat het uiteindelijk zal leiden tot het onbewoonbaar verklaren van diverse gebieden van de wereld of een niet meer bestaande ecologie en dat moeten we toch ook allemaal niet willen. Er wordt weinig gesproken in de documenten over op- en omslag.

De voorzitter: Mevrouw Palmen, mijnheer Vincken wil graag reageren.

SVL (Vincken): Mevrouw Palmen, het onbewoonbaar worden van een aantal gebieden in de wereld dat is heel erg fraglich. U hebt het over ecologie maar in feite is het zo dat die klimaathysterie die op het ogenblik heerst en de windmolens die gebouwd moeten worden en de zonneweides die aangelegd moeten worden net milieubeschadigende activiteiten zijn. U stelde zichzelf ook nog de vraag wat gebeurt er als wij niet meedoen. Helemaal niet meedoen wil ik niet bepleiten maar als wij anders zouden meedoen aan het CO_2-probleem oplossen, wat zou er dan gebeuren in Limburg? Komen er dan rampen op ons af?

CDA (Palmen): Ik kan niet in de toekomst kijken. Dus dat weet ik niet, maar ik vind ook niet dat we alleen een verantwoordelijkheid hebben naar Limburg toe maar gewoon naar de gehele samenleving wereldwijd en ik vind het nu nog te lastig om te zeggen of het alleen maar komt door CO_2 of alleen maar door ontbossing of alleen maar door het leegplunderen van grondstoffen. Ik denk dat het algeheel plaatje an sich is en we kunnen dat met zijn allen ontkennen, ik heb het lijstje niet paraat maar ik wil het graag even opzoeken in welke mate we al afscheid hebben genomen van heel veel zaken, natuur, groen, inderdaad ook de grondstoffen maar ook alle beestjes en alles wat ervoor zorgt dat wij hier met zijn allen kunnen leven, meer woestijngronden en noem het dan maar allemaal op. Dus ik wil het dan toch zo breed oppakken, ook al zijn wij hier maar heel klein in Limburg. En ik weet dat de meningen verdeeld zijn, maar ik geloof toch nog wel altijd in verbeter de wereld begin bij jezelf. Dus zo probeer ik dan ook maar te leven, hoe klein ook. Ik weet niet of het een bevredigend antwoord is maar hier zult u het even mee moeten doen. Ik had het over de op- en omslag. Er wordt gesproken over synergie en ook wel wat batterijtoepassingen, groen gas, waterstof. Het komt al allemaal enigszins terug maar toch weer een beetje in de verte en het CDA wil dan toch nogmaals meegeven om daar toch iets meer voortvarend mee om te gaan. We hebben dat natuurlijk al eerder benoemd. Ik wil het graag toch nog een keer doen, met name om piekstroom op te vangen maar ook het net dat nu belast is waardoor heel veel initiatieven niet door kunnen gaan. Dan kan toch waterstof zeker wel een oplossing zijn, ook in de warmtetransitievisie. Het CDA, dat is eerder al gezegd, is zeker geen tegenstander van warmtenetten, maar het aanleggen van de infrastructuur is tijd- en geldrovend. We hebben de handjes niet. Leveringszekerheid is risicovol. Daar hebben we ook al eerder over gesproken. Warmtepompen zijn hartstikke mooi, ik heb er zelf een, maar het wordt een heel ander verhaal als iedereen in de straat ze heeft. Of dat nu een luchtpomp of een aardpomp is maakt even niet zo heel veel uit. Kortom wat ik daarin wil meegeven is dat het CDA niet voor niets heeft gepleit voor het behoud van de gasinfrastructuur. Dus we zouden het toch heel fijn vinden als daar wat meer voortvarendheid binnen de RES voor zou komen. De RES moet omarmd gaan worden omdat wij collectief inzien dat het een voortgang is in de tijd die nodig is om duurzaam te kunnen blijven leven en de volgende generatie niet op te zadelen met problemen die in het verleden veroorzaakt zijn. Met deze zin eindigde ik de vorige keer mijn inbreng en ik vind toch, ook aansluitend op wat ik net tegen mijnheer Vincken zei, dat de tekst meer dan ooit van kracht is en het wordt steeds meer dringend. Rentmeesterschap is niet zomaar een woord, het is een verplichting aan de volgende generatie. Dat brengt mij dan tevens bij het belangrijkste en laatste deel van de RES en de energietransitie, namelijk bij de besparing en de samenhang daarin met andere beleidsvelden. Mijnheer Loomans haalde het net ook al aan, want we doen natuurlijk veel in besparing met ledlampen, isolatie en spaarknop en noem het allemaal maar op maar het CDA vindt toch ook dat besparing vooral ook betekent dat we heel erg goed moeten gaan kijken naar economische groei, de wijze van consumeren, waar halen we onze spullen vandaan, hoe doen we dat, plunderen we de grond leeg, noem het allemaal maar op. Dus ik zou ook heel graag namens de CDA-fractie aandacht willen vragen voor de samenhang met de andere beleidsvelden zoals economie, landbouw en mobiliteit, want mijnheer Loomans zegt dat heel

terecht. We kunnen duurzaam blijven opwekken wat we willen, maar als het aan de andere kant maar doorgroeit dan komen we per saldo nergens. Dus het CDA vindt dat dat ook door de RES-regio lokaal en provinciaal opgepakt dient te worden. Tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Palmen. Mijnheer Van den Beucken.

LOKAAL-LIMBURG (Van den Beucken): Ja, dank u wel voorzitter. Als er één onderwerp vaak besproken is dan is het denk ik wel hier de PES en de RES. Ik denk inderdaad dat het klopt dat we goed geïnformeerd zijn. Complimenten waarop de regio's dat hebben aangepakt en wij gaan in ieder geval eerst in het algemeen wat aanhalen en dan gaan we even naar de RES afzonderlijk. We hebben steeds de focus gelegd in die bijeenkomsten hier op een brede sociale energietransitie met de nadruk op gezondheid, veiligheid, draagvlak en lokaal eigenaarschap. En ieder moment dat zich daartoe geleend heeft hebben wij hier uitgebreid op gereflecteerd. Ik probeer dat iets minder uitgebreid te doen nu. In de PES hebben we gepleit voor een extra lijn en die kwam er dan ook, maar dat geeft natuurlijk geen garantie. We weten het gaat hier om de RES'en maar bij de schets met de samenhang van de PES op bladzijde 12 wordt deze zesde randvoorwaardelijke lijn, energietransitie ingebed in de leefomgeving, ineens niet meer genoemd en dan vraag je je natuurlijk af waarom is dat, hoe kan dat. Die vraag komt dus bij ons op. Als je dit stuk bekijkt van 373 pagina's dan komt het woord gezondheid ook maar eenmaal voor en veiligheid ook maar eenmaal. Onze inwoners zijn nog niet echt beschermd met concrete afstandsnormen tegen de gevaren van windturbines en dat is alarmerend. En het netwerk, c.q. de netwerken, die zullen tijdig uitgebreid en aangepast moeten worden om de toevoer aan te kunnen en dan moeten we ook uitkijken dat dat aan de voorkant geen belemmerende factor gaat worden. Ik denk dat dat ook is waar de heer Westen aan refereerde. Dan even de RES Noord- en Midden-Limburg. Dat is dus vaker aan de orde geweest zoals gezegd. De definitieve versie die is ook niet veel meer veranderd. Met voortvarendheid is dit opgepakt. De gemeenteraden hebben hun input kunnen leveren. Er is flink werk verricht. Er staan veel goede zaken in en er is ook een regionale raadswerkgroep actief. Dat is goed. De zonneladder is natuurlijk altijd en overal belangrijk in onze optiek maar vooral voor de dichtbevolkte gemeenten met weinig ruimte. Daar moeten we natuurlijk goed kijken om die zonneladder goed in te vullen, eerst de kostbaarste ruimte invullen en ook de meest handige ruimtes, daken dus. En de energiebesparing bij bedrijven die hapert nog lezen we. Dus dat vergt wel een krachtig inzet hierop. Voor wat ons betreft leggen we de lat van lokaal eigenaarschap gewoon op 100% in plaats van die 50% en krachtig inzetten op het verdrijven van internationale aasgieren op de energiemarkt door actief grondspeculatie tegen te gaan is denk ik heel belangrijk. Windmolens wordt hier vaker gezegd. Windmolens die staan op ansichtkaarten en hebben over de gehele linie vier wieken, maar het gaat hier echt om de industriële windturbines. En het landschap krijgt aandacht. We hebben net ook gehoord wat de heer Loomans zei over vogeltrek. Maar hoe zit dat nu met die mens? Het lijkt er af en toe op of die mens ergens achter een boom staat. Als we dan kijken naar Noord-Limburg, de gezondste regio, de regiovisie. Dat is de titel daarvan, de gezondste regio. Maar hoe gezond is het echt om industriële windturbines dichtbij woonkernen te placeren. Wat hebben we geleerd van windpark Venlo als het gaat om proces en participatie. Staat het er echt? Jawel, voorzitter, het staat er echt op bladzijde 187: Windturbines met een afstand, een belachelijke afstand, tot 400 meter van de bebouwde kom. Dat soort afstanden tart in onze optiek echt iedere vorm van zorg en gevoel voor onze inwoners en dat zal ook het draagvlak niet bevorderen. En we zullen hier in het kader van een POVI echt op moeten terugkomen als LOKAAL-LIMBURG. En we vragen ons af wat er gebeurt als we met deze RES instemmen? Wat heeft dat voor effect op onze inwoners want er staat toch echt die norm van 400 meter. Wij weten niet waar we mee instemmen op deze manier. Dan RES Zuid-Limburg. Het werd ook wel zorgenkindje genoemd.

De voorzitter: Mijnheer Van den Beucken, mijnheer Bastiaans heeft een vraag aan u.

VVD (Bastiaans): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Mijnheer Van den Beucken, u haalt de 400 meter aan. Vindt u die afstand te kort of vindt u die juist te lang? U zit ook in de raad van Venlo. Daar staan ook aan de grens twee grote windmolens. Die staan volgens mij op 200 meter van de bebouwde omgeving van Venlo af. Kent u daar specifiek problemen dan voor gezondheidsklachten in die omgeving van die windmolens bij Op de Grensberg, dat gebied? Zijn er specifieke klachten? Want ik weet nu even niet vanaf hoeveel meter dat u die klachten verwacht.

LOKAAL-LIMBURG (Van den Beucken): Ja voorzitter, ik weet niet wat u bedoelt met 200 meter, of u daar bedoelt een solitaire boerderij of een solitaire woning. Dat in de eerste plaats niet. Dus u zult u toch wat nader moeten duiden, want het gaat hier om woonkernen en bebouwde kom. Dat is het eerste. Als je goed om je heen kijkt naar de buurlanden hoe zij daar met de inwoners omgaan dan zie je dat er meestal 1000 of 1500 meter in acht wordt genomen uit het voorzorgsbeginsel. De windlobby zal daar iets minder stringent in acteren, maar er zijn natuurlijk ook een aantal rapporten al bovenwater gekomen waar er al een mogelijk verband is tussen infrasoon geluid en van allerlei klachten. Dat is nog even los van het hoorbare geleid en allerlei andere klachten van windturbines. Als je dan praat over 400 meter dan duiden wij erop dat het veel te weinig is en het is zeker niet te veel.

De voorzitter: Nog één keer mijnheer Bastiaans, want ik stel wel voor dat wij hier in deze zaal niet gaan discussiëren over wat de geschikte norm is.

VVD (Bastiaans): Nee, dat is juist maar ik had graag het antwoord gehad van zijn er gezondheidsklachten bekend vanuit die woonwijk Op de Grensberg. U weet waar die ligt. Het is een woonkern die dicht bij die windmolens staat. Dat is even concreet mijn vraag.

LOKAAL-LIMBURG (Van den Beucken): Voorzitter, nee ik weet niet of de huisartsenpost daar klachten over heeft gehad. Bij mij zijn die zelf niet binnengekomen. Wat u ook er niet bij vermeld is dat het natuurlijk een heel andere werking van die windturbines is omdat die veel en veel minder hoog staan dan de windturbines van deze generatie die er nu aankomt. Daar schijnen nog veel andere gevolgen van te zijn. Dat heeft u gisteren ook weer kunnen zien op NPO2. Dus, nee, bij mij heeft zich niemand gemeld, maar ik ben dan ook geen huisarts.

De voorzitter: Maar gaat u door over de RES'en mijnheer Van den Beucken.

LOKAAL-LIMBURG (Van den Beucken): Ja met mij, voorzitter, kunt u uren praten over windturbines. Dus 400 meter. Wat doen wij als wij hiermee instemmen? Waar stemmen we dan mee in? Dat is even de vraag. Aan het zorgenkindje RES Zuid-Limburg werd al aan gerefereerd door de collega van de SP. Waarschijnlijk bedoelt hij daar ook mee dat er nog één terawattuur te realiseren valt. Dat is nogal wat. Dat is een heel andere situatie denk ik dan we bij de RES Noord-Limburg hebben. Dan kom ik toch weer op die windturbines. Als je kijkt naar windturbines vlak over de grens, de landsgrens of de regiogrens, dan is het natuurlijk een goede zaak om te kijken of je daarop kunt aansluiten want als je daar voldoende afstand kunt borgen is dat geen enkel probleem want de RES Noord-Limburg spreekt ook niet voor niets over wat grootschaligere energielandschappen. In die zin kun je dan aansluiten maar houdt dat dan in dat je dan vlakbij een dorp of een woonwijk komt, dan heb je een heel andere situatie en daarom begrijp ik dus ook niet dat er in de RES Noord-Limburg bepaald is dat gemeenten pas met elkaar af hoeven te stemmen bij drie windturbines of meer. Om meerdere redenen snap ik dat niet. Maar goed, ik was nu even bij Zuid-Limburg.

De voorzitter: Kunt u langzaamaan gaan afronden?

LOKAAL-LIMBURG (Van den Beucken): Oké, dan probeer ik wat sneller af te ronden. Dus Zuid-Limburg heeft nog een pittig karwei te doen. Ik denk dat ze daar behoorlijk hun best doen. Ik vraag me alleen af wat heeft die verdeling met die subregio's gedaan met de snelheid en effectiviteit. Daar hebben wij niet echt een goed zicht op. Ook het feit dat die regionale afwegingskaders niet op het niveau van de RES-regio's zijn, maar echt subregionaal en gemeentelijk, dat maakt het natuurlijk voor ons ook niet gemakkelijker om dat RES Zuid-Limburg te beoordelen. Dus wat je ook hier weer ziet is dat die kaart een aantal zoekgebieden laat zien voor windturbines die toch ook hier weer dicht bij woonkernen zitten. Dus ook hier graag de noodzakelijke aandacht voor de landschappelijke inpassing maar ook voor gezondheid en welzijn van mensen en dat moet denk ik de rode draad in het verhaal zijn. Dan een laatste vraag nog. Zuid-Limburg hoort tot NOVI-gebied, NOVI-hoofdonderwerp of -hoofdlandschap. Wat is de relatie van dit gegeven met de manier waarop er gewerkt kan worden in Zuid-Limburg? Dat hebben we ook nog niet helder in beeld. Ik denk dat ik de inbreng hiermee kan afronden voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel.

LOKAAL-LIMBURG (Van den Beucken): Ik vergat te melden voor ons is het een bespreekstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk naar het College.

Waarnemend CdK Remkes: U hebt de begeleidende brief duidelijk kunnen lezen. Het College stuurt het stuk neutraal door. En dat betekent dus ook dat ik in de beantwoording uitermate terughoudend ben want dit is bij uitstek een politiek onderwerp. Maar ik wil wel een paar opmerkingen maken en de constatering dat het een politiek onderwerp is maak ik ook in de richting van de heer Bastiaans die zegt ik heb het gevoel dat we er weinig meer aan kunnen veranderen. Dit meerjarige proces, zowel in de richting van 2030 als voor de jaren daarna, is natuurlijk wel terdege te sturen op basis van een aantal politieke uitgangspunten. En één van de leden stelde ook de vraag, ik dacht dat het de woordvoerder van PVV was, wat is eigenlijk precies de relatie tussen RES en de Omgevingsvisie. In mijn wijze van zien domineert de ruimtelijke ordening. Zo hoort het in ieder geval te werken. In de ruimtelijke ordening worden de ruimtelijke kaders aangegeven waarbinnen bepaalde ontwikkelingen op het terrein van de energietransitie vorm krijgen en dan zal er zo af en toe weleens een keer een situatie ontstaan dat je op grond van energetische ontwikkelingen tot een conclusie moet komen dat je ruimtelijke randvoorwaarden moeten worden bijgesteld. Maar qua dominantie hoort het accent daarop te liggen en dat zijn de komende jaren nog verduveld ingewikkelde processen en met name ook afwegingen, dus ook een politieke keuze. Want dat ruimtebeslag is vanuit verschillende invalshoeken zoals ze op tafel liggen, en daar ontbreekt het in integrale afweging in de RES'en natuurlijk op dit moment nog aan, de landbouwtransitie, de natuurdiscussie, de stikstofdiscussie, de verdrogingsdiscussie, deze energietransitie met de ruimtelijke consequenties die dat heeft. En ten slotte moeten er de komende jaren ook nog stevige aantallen woningen worden gebouwd. Dat vraagt om integrale afwegingen en die integrale afwegingen die zullen op weg naar 2030 en verder in de komende jaren steeds meer handen en voeten moeten krijgen. Daarom is het dus ook heel goed dat zowel in Noord-Limburg als in Zuid-Limburg er een landschappelijke studie wordt uitgevoerd om daar ook een aantal randvoorwaarden aan te kunnen ontlenen van dat daar wel en dat daar niet. Dus toen ik dat las dat dat gelijktijdig of in de komende tijd geëntameerd wordt dacht ik dat is in ieder geval een hele verstandige lijn en waar het de discussie van zo even betreft, is één ding wel duidelijk. Medische inzichten van de afgelopen tijd hebben steeds duidelijker gemaakt dat er wel terdege aandacht moet zijn voor de gezondheidseffecten van windenergie. Vandaar ook dat er afstandscriteria staan opgenomen. U zou ook eens kunnen kijken naar wat zijn de medische inzichten die op dit ogenblik

bestaan. Welke consequenties moeten die medische inzichten hebben voor de afstand tussen de bebouwde omgeving en een hoge windturbine. Mevrouw de voorzitter, een punt als het gaat om deze ontwikkelingen, en dat geldt eigenlijk in wat breder verband over die ruimtelijke afwegingen waar ik het zojuist over had, dat is de betrokkenheid van de bewoners, zowel op macroniveau, dat is waar de fractie waar de fractie van het CDA aandacht over vraagt van hoe kun je de bevolking meenemen om draagvlak te vergroten. Dat is een tamelijk abstractie discussie. Op dit moment is die discussie ook nauwelijks, ook in rechtsverband niet, te concretiseren. Maar in de aanloop naar realisering, want burgers worden over het algemeen pas wakker als de kar met sinaasappels voor de deur staat, is het de kunst om dan die burgerparticipatie ook voldoende handen en voeten te geven en daarmee zeg je niets over de RES of de RES'en zoals ze op dit ogenblik op tafel liggen maar dat is wel een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst. En de voormalige landelijke nationale ombudsman, de heer Brenninkmeijer, heeft daar recent in een advies ook grote aandacht voor gevraagd en dat geldt niet alleen voor Limburg. Dat geldt in zijn algemeenheid voor de rechtsprocessen. Dat verdient wel de nodige aandacht. Er is ook de vraag gesteld, ik heb hem maar een beetje technisch opgevat, hoe houden wij zicht op de stand van realisering. Volgens mij zou je op zichzelf heel goed de afspraak met een toekomstig College kunnen maken dat het bijvoorbeeld eenjaarlijks of tweejaarlijks is. Eenjaarlijks is dan misschien wat logischer gegeven de ritmiek van de RES'en want die moeten een keer in de twee jaar, we hebben RES 2.0 en RES 3.0, en dat je eens even een tussenbericht krijgt van wat de stand van de uitvoering is. Dat is technisch heel wel doenlijk.

De voorzitter: Mijnheer Remkes, mag ik u even onderbreken. Mijnheer Bastiaans had een vraag.

VVD (Bastiaans): Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben blij te horen dat het inderdaad ook wel herkenbaar is en ook in Nederland een groot probleem is en voor die communicatie met die bewoners waartoe ik net verzocht ook aandacht te vragen. Welke rol ziet de heer Remkes voor de Provincie daar eventueel weggelegd om juist met die bewoners goed te communiceren, goed in gesprek te blijven om ook die processen redelijk geruisloos te laten verlopen?

Waarnemend CdK Remkes: In die macrodiscussie zeker. In de microdiscussie ligt de bal natuurlijk vaak toch primair bij de gemeentebesturen om rechtstreeks met de bevolking in conclaaf te gaan. Maar naarmate je op een wat hoger schaalniveau komt ligt er voor de Provincie wat mij betreft een wat duidelijkere taak. Je kunt natuurlijk in politieke zin dit voor de toekomst als belangrijk aandachtspunt oormerken, want dit mag geen technocratisch proces worden. In heel veel opzichten wordt er nog wel gekeken vanuit de technische invalshoek, maar in zijn consequenties hebben een aantal beleidslijnen op dit punt grote sociale effecten en is het dus ook in sommige opzichten primair een sociale discussie. Ik heb nog één opmerking over de kernenergie want ik snap dat. Ik ben mijn hele politiek-bestuurlijke leven een voorstander van kernenergie geweest maar het is terecht dat het in deze RES'en niet staat opgenomen want het is inderdaad een illusie om te denken dat je voor 2030 kernenergie in de benen hebt. Dat is ook een landelijke discussie en er zijn twee locaties aangewezen. Dat zijn de Maasvlakte en Borssele. Daarmee heb ik mijn technische opmerkingen gemaakt mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Maar mijnheer Vincken heeft nog een vraag.

SVL (Vincken): Als ik het woord technisch hoor dan ga ik weer rechtop zitten natuurlijk. Maar u bent te pessimistisch mijnheer Remkes wat betreft de mogelijkheden van kernenergie. De regering van het Verenigd Koninkrijk is al overeengekomen met Rolls Royce dat kleine kernreactoren, die echt maar een heel klein beetje ruimte innemen, voor 2030 geplaatst kunnen worden.

Waarnemend CdK Remkes: Maar wij hebben landelijk afgesproken dat voor de kernenergie twee locaties zijn aangewezen. Dat is een landelijke afweging en dat is geen provinciale afweging. Dat is de achtergrond van mijn opmerking. Als u dan wat wilt moet u moties in de richting van Den Haag sturen want daar horen ze dan thuis.

SVL (Vincken): Ja, U maakt nu een onderscheid weer tussen landelijk en provinciaal. Je kunt dat niet los van elkaar zien. De hele klimaatdiscussie is een mondiaal probleem, is een landelijk probleem, is een provinciaal probleem, maar als wij klakkeloos het klimaatakkoord, de klimaatwet, uitvoeren zonder in de Provincie, in deze commissie, in de Statenvergaderingen signalen af te geven dan is dat doodzonde. Ik heb geen landelijke partij. SVL heeft geen moederpartij.

Waarnemend CdK Remkes: Ze zijn bij een aantal andere fracties in Den Haag nooit te beroerd om zinnige signalen vanuit lokale fracties ook te bestuderen.

SVL (Vincken): Ja, het gebeurt ook maar het kan ook en/en zijn wat mij betreft.

De voorzitter: Ik start de tweede termijn. Dus mijnheer Vincken ik zou bijna zeggen spaar uw inbreng ook vooral voor uw tweede termijn. Ik was even aan het denken. Ik was volgens mij bij de heer Loomans begonnen.

Partij voor de Dieren (Loomans): Ja dank u wel voorzitter. Het is mooi weer buiten en ik wens u allemaal een fijne prettige warme avond. Dus daarom ga ik u een plezier doen en ga ik niet in debat met de heer Bastiaans, ga ik niet in debat met de heer Westhoff over allerlei concentraties broeikasgassen, lachgas, methaan, CO2 en waterdamp, vooral waterdamp vind ik een gigantisch probleem want zo af en toe zit er zoveel in de atmosfeer dat het met bakken tegelijk eruit valt, met mijnheer Vincken die zich afvraagt hoe dat dan moet als wij besluiten dat wij in Nederland in Europa niet mee gaan doen met die energietransitie. Aangezien wij op de Europese ranglijstjes helemaal onderaan staan, krijg ik de indruk dat we dat al jaren aan het doen zijn. En zijn opmerking over die gigantische hoeveelheid energie die wij gebruiken waar we ontzettend veel zonneparken dan wel windturbines voor nodig hebben die is terecht. Daarom zeggen wij ook al regelmatig in allerlei discussies dat we eigenlijk misschien ons eens een keer de spiegel moeten voorhouden van welke zaken wij gewoon dus niet meer gaan doen in de toekomst omdat het gewoon veel te veel energie vraagt. En dan misschien nog als aanvulling op het verhaal van mevrouw Palmen, klimaatverandering zal volgens de Verenigde Naties als gevolg hebben dat er tussen nu en 2050 tussen de 200 en 500 miljoen klimaatvluchtelingen gaan ontstaan. Misschien is dat an sich al een reden op zich om die energietransitie en die klimaatacties met gezwinde spoed aan te gaan zwengelen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loomans. Mijnheer Westen? Geen toevoeging. Mevrouw Schuuring.

PvdA (Schuuring): Ja, dank u wel voorzitter. Ik had nog een vraag gesteld over het eventueel uitvoeren van moties voor 2023. Ik vroeg me toch af of de heer Remkes daar misschien nog een reactie op zou kunnen geven.

De voorzitter: Oké, dank u wel.

Waarnemend CdK Remkes: Zou u de vraag even kunnen herhalen want ik heb hem niet goed verstaan.

PvdA (Schuuring): In het Statenvoorstel staat dat moties en amendementen van PS en alle gemeenteraden worden gebundeld en mee worden genomen bij het opstellen van RES 2.0 in 2023, terwijl wij moties aannemen die eerder uitgevoerd kunnen worden.

Waarnemend CdK Remkes: Helder. U moet het gesprek straks met de Gedeputeerde voeren over de vraag welke moties bij voorrang door het College ter hand genomen kunnen worden.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Schuuring, dat was het? Mijnheer Wolters Gregório.

SP (Wolters Gregório): Ja, dank u wel voorzitter. Aan scheikundige lezingen hebben we hier nooit te kort in deze commissie. Dus ik wil het bij nog één procesvraag houden voor mijnheer Remkes en die luidt wat als Provinciale Staten niet instemt met één of beide RES'en? Wat betekent dat voor het proces, aangezien die 1 juli moet worden ingediend bij het Rijk.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Megens en kunt u dan ook gelijk aangeven of het voor u wel of niet een hamerstuk is.

PVV (Megens): Ja dank u wel voorzitter. Ik had verder geen opmerkingen en het wordt een bespreekstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Bastiaans.

VVD (Bastiaans): Ja, ik ben blij met de wijze les van de heer Remkes dat we toch nog de komende jaren op politiek niveau nog kunnen sturen op deze RES'en en wij kunnen alleen maar zeggen 'on de gaeng,' dat betekent aan de gang, met deze transitie tot 2030 en ik wil toch nog één keer benadrukken dat wij hierna, na 2030, toch echt op zoek moeten naar andere vormen van energie en er ligt nog een mooie motie, 2625, die is aangenomen, dat de Provincie Limburg de opdracht heeft gekregen om samen met het Rijk op zoek te gaan naar een locatie voor kernenergie hier in ons mooie Limburg. Dus wellicht dat we dat daartoe toch nog wat kunnen aanzwengelen. Het hoeft verder geen behandeling meer.

De voorzitter: Nee. U had al aangegeven dat het wat u betreft een hamerstuk kon zijn. Mijnheer Westhoff.

Forum voor Democratie (Westhoff): Ik heb verder geen vragen maar voor ons is het een bespreekstuk en dat blijft het.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Vincken.

SVL (Vincken): Laat ik eens een keer op een positieve manier beginnen. Mijnheer Loomans, wij zijn het echt helemaal eens over dat er heel veel bezuinigd kan worden op energie en dat er minder geconsumeerd moet worden. We zijn het echt over veel dingen eens. En dan toch nog even een helicopterview. Er zouden ook minder mensen in Nederland kunnen komen of althans de bevolkingstoename zou minder kunnen worden. Dat zou ook helpen bij de RES. Maar ook in Nederland en in de wereld. We zitten maar in de Provincie maar die bevolkingsexplosie is toch echt één van de hoofdoorzaken van deze problemen. Een tweede punt is, mijnheer Van den Beucken had het over gezondheid. Daar legt u veel nadruk op, terecht. Mevrouw Palmen had het erover dat we niet alleen naar onszelf moeten kijken, inderdaad een humanistische of christelijke opvatting. Ik vind dan dat we misschien ook eens een keer naar China moeten kijken wat daar gebeurt met de

zonnepanelen. Het is langzamerhand toch wel doorgedrongen dat die Oeigoeren, u kent allemaal de verhalen denk ik, bij 90% van de productie van zonnepanelen betrokken zijn en dat gebeurt meestal niet vrijwillig denk ik. Dus misschien kan in één van de volgende versies de aandacht ook daarop gericht worden. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Kunt u nog aangeven of het een bespreekstuk of een hamerstuk is?

SVL (Vincken): Ja, zeker een bespreekstuk.

De voorzitter: Ik had al zo'n vaag vermoeden. Mijnheer Van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): Het had voor ons een hamerstuk kunnen zijn. Als het een bespreekstuk is dan zullen wij onze bijdrage aan het debat vooral concentreren op de vraag wat kan de Provincie hier bijdragen aan de realisatie van deze ambities. En we overwegen inderdaad een motie op het gebied van financiering van energiecorporaties. Eerder hebben we inderdaad al gesproken over waar anderen ook op wijzen. We zijn grootaandeelhouder van Enexis en die moet ook aan de bak. Dit keer komen we niet zelf met een ambitie, maar het zou zeker onze steun hebben als anderen daaraan denken.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Palmen.

CDA (Palmen): Ja, dank u wel voorzitter. Ik zou op een aantal dingen nog wel het een en ander willen en kunnen zeggen maar ik bespaar dat voor de volgende vergadering. Dus het wordt voor ons ook een bespreekstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van den Beucken.

LOKAAL-LIMBURG (Van den Beucken): Ja, zoals ik aangaf een bespreekstuk. Op de een of andere manier heb ik toch behoefte aan een schriftelijke duiding wat wij gaan doen als wij hiermee instemmen, wat dat betekent voor onze inwoners gezien die 400 meter die expliciet genoemd wordt. Ik heb even nagetrokken hoe dat zat met dat verhaal dat de collega van de VVD, mijnheer Bastiaans, naar voren bracht. Dat zijn geen 200 meter. Dat is bijna 1000 meter die windturbines in Heringen tot de bebouwde kom van Venlo. Die zijn in Duitsland gebouwd. Dus dat is een heel ander verhaal. Dus geen wonder dat er bij mij geen meldingen binnengekomen zijn, maar ik nodig de heer Bastiaans graag uit voor een wandeling in dat gebied van Breyell [2:18:15] en Bracht en hogerop Broekhuizen in Duitsland. Dan kunnen we samen eens kijken hoe daar omgegaan wordt met de gezondheid van mensen en dan zorg ik wel voor de broodjes en de koffie. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Ik begrijp uit de non-verbale reactie van de heer Bastiaans dat hij uw uitnodiging met liefde aanneemt. Dus wij zien de Facebookpaginafoto's tegemoet.

VVD (Bastiaans): Mijnheer Van den Beucken, dan doe ik graag mee.

De voorzitter: Het woord is aan de heer Remkes.

Waarnemend CdK Remkes: Dat kan heel kort want er is mij maar één vraag gesteld en dat is de vraag wat gebeurt er als de Staten nee zeggen. Nu geef ik één advies mee voor uw verdere politieke loopbaan. Op alsdan-vragen moet je nooit antwoorden. Je moet alleen goed in je achterhoofd houden dat als het gaat om de ruimtelijke ordening er iets bestaat als een rijkscoördinatieregeling.

De voorzitter: Die kunt u na afloop van deze vergadering eens opzoeken. Ik stel voor dat wij daarmee dit agendapunt afsluiten, in ieder geval voor dit moment. Dan moet ik even planningstechnisch kijken. Aangezien **u heeft besloten dat het een bespreekstuk wordt**, want u weet dat als eentje het wil bespreken dan wordt het automatisch een bespreekstuk, maar er zijn heel veel partijen die het willen bespreken. **Dan moet het Presidium op 11 juni de datum vaststellen waarop die behandeling dan gaat plaatsvinden**. Dus een definitieve datum is er niet maar dat zal wel op korte termijn moeten gebeuren, want de deadline voor de indiening van de RES'en is 1 juli. Houd maar met de voorbereiding rekening ermee dat dat nog deze maand gaat gebeuren. Ik sluit daarmee dit punt af. Mijnheer Van de Beucken wilde u nog iets zeggen?

LOKAAL-LIMBURG (Van den Beucken): Ja, want er is nog een tweede vraag gesteld volgens mij en voordat ik de indruk wek dat wij die RES heel slecht zouden vinden, nee dat is helemaal niet, maar er is toch een hele belangrijke vraag. Waar stemmen wij straks mee in als het gaat om de afstand van windturbines, want er staat 400 meter opgenomen in het stuk. Daar zou ik op de een of andere manier toch graag iets van terug zien, en dat hoeft niet nu, in de vorm van een notitie of wat dan ook.

De voorzitter: Ik kijk even naar mijnheer Remkes.

Waarnemend CdK Remkes: Volgens mij moet u dat politiek beoordelen. U moet daar een politieke uitspraak over doen gericht op RES 2.0. Als u die maat te krap vindt dan zou dat mijn advies zijn. Als ik dan even probeer te helpen, dan kunt u natuurlijk een motie indienen op 18 juni waarin u vraagt aan het College om mogelijke gezondheidseffecten in kaart te brengen op weg naar de bespreking van RES 2.0. Zoiets zou ik mij voor kunnen stellen.

De voorzitter: Dat lijkt mij een zeer voor de hand liggende suggestie. Ik wil daarmee toch dit agendapunt nu afsluiten. Mijnheer Westhoff, wilt u ook nog reageren?

Forum voor Democratie (Westhoff): Ja, ik heb een vraag. Kan een motie in de Omgevingswet worden vastgelegd en daarmee de RES 1.0 overrulen?

Waarnemend CdK Remkes: U bedoelt de Omgevingsvisie.

Forum voor Democratie (Westhoff): Sorry, de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

Waarnemend CdK Remkes: Ik doe het nu even uit de hele losse pols. Ik denk dat dat niet uitgesloten is, maar onder een groot voorbehoud, want ik kan dat juridisch niet helemaal beoordelen.

De voorzitter: Ik kan mij herinneren dat in deze zaal daar eerder over is gesproken toen het ging over de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening dat die inderdaad uiteindelijk leidend is en dat deelvisies die daaronder liggen zoals RES'en maar ook landbouwbeleid enzovoorts, als je daarin iets verandert, dat het dan ook in de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening veranderd zou moeten worden omdat die inderdaad leidend zouden zijn. Die vraag is al eerder aan de orde geweest. Dus in die zin denk ik, zo even recapitulerend uit mijn hoofd, dat de veronderstelling van de heer Remkes correct is. Dan sluit ik dit punt nu echt af. Ik schors voor een paar minuten zodat een wissel kan plaatsvinden voordat wij naar agendapunt 8.3.1 gaan.

[SCHORSING]

8.3.1 Uitstel behandeling jaarstukken 2020

De voorzitter: Mag ik de woordvoerders over agendapunt 8.3.1 verzoeken te gaan zitten, want wij gaan starten met de behandeling van dit punt. Wij hebben de accountant gevraagd om digitaal aanwezig te zijn en ik ben even aan het checken of dat gelukt is. Ik kan hem daar niet zien. Zo te zien werkt de techniek. Er zijn inmiddels digitaal aangesloten de heren Schutgens en Jussen namens Deloitte. Kunt u mij verstaan? Kunnen wij u verstaan.

De heer Schutgens: Dat hoop ik.

De voorzitter: Ja, wij horen wat. Dan stel ik voor dat wij beginnen. Wij hebben bericht gehad van het College rondom uitstel van behandeling van de jaarstukken. De heer Van Wageningen heeft gevraagd om dat thema te agenderen in deze vergadering en aan u graag het woord om een korte toelichting uiteraard met het verzoek om niet uw vragen te herhalen want die staan uitgebreid in iBabs hebben we toegelicht. Mijnheer Van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): Ja, wij betreuren het dat wij de jaarstukken niet op tijd kunnen behandelen omdat er geen goedkeurende verklaring van de accountant is. De accountant werkt in opdracht van de Staten en wij zijn bezorgd over de voortgang en wij zijn ook bezorgd over mogelijk meerwerk van de accountant. Tegen die achtergrond hebben we dus vragen aan de accountant en afhankelijk van de beantwoording van die vragen wou ik ook proberen of we als commissie namens de Staten een signaal richting de accountant kunnen geven maar dat is afhankelijk van de antwoorden. Ik hoef ze niet op te noemen zegt u en de accountant kent ze ook.

De voorzitter: Ja, het is niet gebruikelijk maar mocht iemand hier een dringende aanvullende vraag of opmerking over hebben dan wil ik daar graag even ruimte voor geven, maar ik kijk even rond en ik zie geen reactie. Dan zou ik graag beide heren voor mij achter mij op het scherm willen vragen om te reageren.

De heer Schutgens: Ja, dank u wel voorzitter, dat zal ik doen. Misschien even een korte introductie om een aftrap te geven. Wij hebben inderdaad op 6 mei een brief gestuurd naar Provinciale Staten als onze opdrachtgever. In die brief geven wij ook aan dat wij kennis hebben genomen van de mediaberichten over mogelijke onregelmatigheden met betrekking tot Stichting IKL. Ook het aftreden van twee Gedeputeerden en daaropvolgend ook het voltallige College. Wij hebben ook kennisgenomen van een aantal provinciale onderzoeken die gestart zijn. Dat is ook eigenlijk aanleiding geweest voor ons om deze brief te sturen. In deze brief vragen wij u eigenlijk om enerzijds nader onderzoek te doen naar de ontstane situatie en daarvoor ook een aantal maatregelen te treffen. En juist omdat de uitkomsten van de voorgenomen maatregelen relevant zijn bij het opmaken van de jaarrekening en voor de controle van de jaarrekening, willen wij kennisnemen van de uitkomsten van die onderzoeken om te bepalen of die van invloed zijn op de jaarrekeningcijfers 2020. Dat is ook de reden dat wij in de brief aangeven dat dat het controleproces zou kunnen vertragen. Wij zien op dit moment dat er sprake is van meerdere onderzoeken en we hebben ook met de ambtelijke organisatie afgesproken dat wij een zogenaamde impactanalyse ontvangen. Dat is een analyse met een overzicht van lopende onderzoeken, de doelstelling van ieder onderzoek waarbij ook aangegeven is in welke mate dit onderzoek de jaarrekening 2020 kunnen beïnvloeden. We verwachten ook dat we die impactanalyse ook op korte termijn ontvangen. Dat is voor ons relevant om te zien welke onderzoeken relevant zijn voor onze controle. Dat even vooraf als inleiding. Ik heb inderdaad drie vragen gezien, die zijn ook schriftelijk ontvangen. Bedankt ook daarvoor, wat mij betreft ook terechte vragen. Eigenlijk is de eerste vraag of er sprake is van een redelijk vermoeden van fraude. Eigenlijk refereert u

daarbij ook aan onze brief van 6 mei, waarin wij aangeven: ‘indien sprake is van een redelijk vermoeden van fraude, dat dat gevolgen heeft voor onze controleaanpak en natuurlijk ook de controlewerkzaamheden.’ Of er nu daadwerkelijk sprake is van zo’n vermoeden van fraude, dat zou juist moeten blijken uit de uitkomsten van diverse onderzoeken die op dit moment lopen. Dat is eigenlijk de reden dat wij op dit moment wachten op de uitkomsten van een aantal van deze onderzoeken.
De tweede vraag gaat over het moment waarop wij onze controleverklaring verstrekken. Ik gaf net al even aan dat er op dit moment een impactanalyse wordt opgesteld en eigenlijk is die ook voor ons van belang om te zien welke onderzoeken relevant zijn voor de jaarrekening 2020, op welk onderzoek wij willen wachten. Dat bepaalt natuurlijk ook de doorlooptijd voor het afgeven van de controleverklaring. Dus heel concreet, ik weet op dit moment niet op welke moment wij de controleverklaring kunnen verstrekken.
De derde vraag, ook een terechte vraag, gaat over de controle van de SiSa-bijlage. Op het moment dat u de wettelijke deadline van 15 juli voor het indienen van de jaarrekening bij het ministerie niet haalt, krijgt u daarvoor uitstel. Dat betekent wel dat u tijdig de SiSa-bijlage moet indienen. Deze SiSa-bijlage maakt ook onderdeel uit van de jaarrekening, dus hebben wij de opdracht ook om die te controleren. Wij zullen er ook met de ambtelijke organisatie voor zorgen dat we die voor 15 juli kunnen controleren en dat die tijdig ingediend wordt. Misschien als toevoeging daarbij, u hoeft als Provinciale Staten de SiSa-bijlage dan niet vooraf vast te stellen.
Dan is er nog een vraag gesteld over meerkosten. We zijn de afgelopen tijd inderdaad betrokken geweest aan de voorkant bij de scope van het onderzoek. We worden periodiek op de hoogte gehouden van de lopende onderzoeken en straks ook met de ambtelijke organisatie in gesprek over bijvoorbeeld zo’n impactanalyse. We stemmen eventuele meerkosten ook af met de personen in eerste instantie die dat ook goed kunnen beoordelen. Die de tijdsbesteding en de daarmee gepaard gaande kosten ook goed kunnen inschatten. We bepalen met hun ook de juiste route richting Provinciale Staten of de Controlecommissie.
Dus dat is even van mijn kant een toelichting en de beantwoording van de drie vragen die ik heb gezien.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): De eerste vraag geeft gewoon concreet aan of er nu een vermoeden is van fraude. Kijk, een risico op fraude is er altijd. Fraude is nogal wat en wij hebben niet het idee dat er fraude is gepleegd binnen de Provincie, dus wat binnen uw verantwoordelijkheid valt om de jaarstukken te controleren, maar goed het kan natuurlijk altijd zo zijn dat er een risico is. Maar heeft u dat vermoeden? Is het van toepassing zoals u in die brief zegt zodat u nog niet verder kunt met uw werk/

De heer Schutgens: Nee, in de brief geven wij inderdaad aan dat er onrechtmatigheden zijn, dat er onderzoeken zijn gestart om nader onderzoek te doen naar die onregelmatigheden.

D66 (Van Wageningen): Sorry dat ik u onderbreek. Dit heeft u net namelijk ook gezegd. Sorry, dat ik u onderbreek. Maar u geeft niet aan dat er fraude is binnen de Provincie en daar gaat het toch om of niet?

De heer Schutgens: Dat is natuurlijk uiteindelijk wat uit die onderzoeken wel moet blijken van is er sprake van fraude. Op dit moment zijn die onderzoeken nog niet afgerond. Je kunt de conclusie nog niet trekken.

D66 (Van Wageningen): Dan is het antwoord op de tweede vraag totaal onbevredigend natuurlijk. Wanneer kunt u het dan wel doen? Dat weten we nog niet. Ik vind het een hele lastige omdat u eigenlijk vanuit het ongerijmde aangeeft dat u uw werk niet kunt doen. Kijk, een risico op fraude is er toch altijd? Dus het kan altijd zo zijn dat er fraude blijkt maar dat er achteraf fraude blijkt kan toch geen reden zijn dat u uw werk niet kunt doen voor de jaarrekening 2020.

De voorzitter: Maar misschien even voor de helderheid. U gebruikt het woord risico op fraude en ik hoor de accountant praten over een vermoeden van fraude.

D66 (Van Wageningen): Ja, daarom vraag ik ook wat is dat vermoeden.

De voorzitter: Dat zijn wel twee verschillende dingen.

D66 (Van Wageningen): Maar daarom vraag ik ook wat is dat vermoeden, maar daar geeft hij alleen maar aan vanuit het ongerijmde, er zijn onderzoeken en ik wil nog weten wat eruit komt, maar dat is geen vermoeden.

De heer Schutgens: Maar dat is het gevolg. Als uit die onderzoeken onregelmatigheden blijken dan zou dat kunnen leiden tot een vermoeden van fraude en dan, dat schets ik ook in mijn brief dat dat effect heeft op onze controleaanpak en op dit moment weet ik dat niet. Dat kan ik niet zien omdat de onderzoeken nog niet afgerond zijn.

De voorzitter: Mijnheer Van Wageningen, ik begrijp dat het antwoord u niet zo bevalt, maar is het wel helder?

Waarnemend CdK Remkes: U gaat over de vraag en de accountant gaat over de antwoorden.

D66 (Van Wageningen): Dat is duidelijk ja. Inderdaad ik ben er niet blij mee omdat het niet echt aangeeft wat het vermoeden van fraude is en op het moment dat dat er niet is kan naar mijn idee de accountant gewoon verder met zijn werk. Ik zou het zelfs ook graag willen want dan hoeven we niet te wachten met het vaststellen van onze jaarstukken en dat zit ons nu in de weg.

De voorzitter: Ja, maar ik denk dat dat de bevoegdheid is van de accountant die autonoom moet handelen of hij vindt dat hij zijn werk wel of niet kan voortzetten zolang die onderzoeken er niet zijn. Daar gaan wij als PS ook niet over. Ik praat even voor mijnheer Schutgens.

D66 (Van Wageningen): Dat zijn geen onderzoeken waar hij zelf om gevraagd heeft. Het zijn ook geen onderzoeken naar het probleem dat hij heeft. Dus dat is heel lastig. Goed, dan nog een vraag over het meerwerk. Kunt u toezeggen dat u pas met meerwerk begint als u daar onze toestemming voor heeft?

De heer Schutgens: Ik heb ook in de brief van 6 mei aangegeven dat deze onregelmatigheden spelen en dat dit tot extra werkzaamheden leidt, dus zeg maar aan de voorkant. Wij zullen dat ook tijdig bespreken met wie we contact hebben en we zullen ook met hun bepalen welke route dat is. En we hebben daar met die medewerkers ook overleg over die dat het beste kunnen beoordelen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Schutgens.

D66 (Van Wageningen): Ik wijs u erop dat wij uw opdrachtgever zijn. De Staten is uw opdrachtgever.

De voorzitter: Ja, maar ik mag ervan uitgaan, maar ik kijk ook even naar het College, dat op het moment dat zich die situatie daadwerkelijk voordoet dat met de opdrachtgever in kwestie daar overleg plaatsvindt.

Waarnemend CdK Remkes: Ik ga ervan uit dat de accountant die aangeeft dat hij hier op een goede wijze in overleg is met de provinciale medewerkers dat dat ook feitelijk het geval is. Ik ga ervan uit, laat ik het zo maar zeggen, dat de accountant in de richting van de Staten op een gegeven ogenblik ook zal specificeren op welk meerwerk de aanvullende rekening betrekking heeft.

De voorzitter: Oké. Ik denk dat dit punt daarmee voldoende besproken is. Mevrouw Koopman.

VVD (Koopman-Lyon): Vanuit de VVD-fractie hadden wij eigenlijk toch nog wel dat we zeggen wat zegt dan de overeenkomst tussen Deloitte en de Provinciale Staten inzake de jaarrekeningcontrole over hun inzet bij de beoordeling van mogelijke fraude? Is dat dan op hoofdlijnen of blijft het bij een constatering zonder onderbouwing? Dus dat is ook een aspect wat je daarin nog kunt meenemen.

De voorzitter: Wil mijnheer Schutgens daar nog op reageren?

De heer Schutgens: Ja, wij zijn natuurlijk verantwoordelijk voor de jaarrekening 2020. Wij moeten ook in dat kader kennisnemen van de onderzoeken die er lopen en die afweging maken, van welk onderzoek is van belang om daar kennis van te nemen om te kijken welke impact het zou kunnen hebben op de jaarrekening 2020. Vanuit die context kijken wij ook constant mee met de lopende onderzoeken, vanuit die context hebben wij ook wekelijks overleg met de ambtelijke organisatie. Ik weet niet of dit het antwoord is op uw vraag. Vanuit die rol als controlerend accountant in de overeenkomst die we hebben om de jaarrekening te controleren zijn wij betrokken.

VVD (Koopman-Lyon): Misschien moet ik hem wat platter zeggen. Zit het in de opdracht of zit het niet in de opdracht?

De heer Schutgens: Volgens mij hebben we het op voorhand niet in de opdracht opgenomen, in de overeenkomst, in die zin. Maar het is wel onderdeel van de opdracht om ons te houden aan de beroepsvoorschriften, de controlevoorschriften die daarvoor gelden. Die zijn wettelijk bepaald en op het moment dat een situatie zich voordoet als deze, dan heb ik de verantwoordelijkheid om te acteren zoals wij nu doen. Dus ja, dat zit er dan in.

De voorzitter: Mijnheer Van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): Doet u nu al iets anders dan afwachten wat er uit de onderzoeken komt?

De heer Schutgens: Anders dan dat wij periodiek, wekelijks overleg hebben met de ambtelijke organisatie om constant af te stemmen over lopende onderzoeken eigenlijk niet

De voorzitter: Oké. Mijnheer Claassen.

PVV (Claassen): Ja, dank u wel voorzitter. Ik was nog benieuwd naar welk onderzoek nu wordt gerefereerd want dat zijn er nog wel een paar en op welke wilt u nog afvinken?

De heer Schutgens: Een heel terechte vraag, want we zien ook dat er meerdere onderzoeken lopen

en dat is ook de reden dat we de afgelopen week aan de ambtelijke organisatie hebben gevraagd om de lopende onderzoeken in beeld te brengen en om aan te geven wat de doelstelling is van ieder onderzoek en welk onderzoek de jaarrekening raakt. Want ik kan me voorstellen dat niet elk onderzoek direct van invloed is op de cijfers in de jaarrekening 2020, dus niet ieder onderzoek even relevant is. Want voor die analyse ligt het initiatief bij de ambtelijke organisatie en die neemt daar ook een standpunt in. Dat wordt met ons gedeeld en dan gaan wij samen een conclusie trekken van welke onderzoeken echt relevant zijn en welke niet.

De voorzitter: Is die vraag voldoende beantwoord mijnheer Claassen?

PVV (Claassen): Ja. Dus de vraag is we weten het nog niet en dan gaan we nog in overleg. Als dan uiteindelijk de vinkjes zijn gezet bij welke onderzoeken het betreft krijgen wij op een of andere manier dan nog aan de voorkant te horen welke onderzoeken dan betrokken worden bij uw analyse?

De voorzitter: Mijnheer Schutgens.

De heer Schutgens: Ja, ik denk het wel. Ik denk dat als wij daar overeenstemming over hebben met de ambtelijke organisatie welke dat zijn, dan denk ik dat we dat prima zouden kunnen delen.

De voorzitter: Kunnen we dat bij deze afspreken mijnheer Schutgens dat zo gauw als dat helder is, en ik begrijp uit uw woorden dat op dat moment ook wel helderheid bestaat over de planning van de afhandeling van de jaarrekening of dat die aan die onderzoeken is gekoppeld, dat u de Staten daarover informeert?

De heer Schutgens: Ja, ik heb ook begrepen dat er inmiddels ook door de organisatie zelf aan wordt gewerkt en er naar aanleiding van de impactanalyse ook een planning is opgesteld die gecommuniceerd wordt naar u en waar ook onze controle een plek in krijgt.

De voorzitter: Mijnheer Van Caldenberg.

SP (Van Caldenberg): Ja voorzitter, ik heb eigenlijk twee vragen en dat eerste borduurt eigenlijk voort op de afspraak die we zojuist gemaakt hebben want ik denk dat de heer Van Wageningen terecht zegt dat wij als Staten een overeenkomst hebben met de accountant en in mijn beleving kan het niet zo zijn dat als de accountant er met de ambtelijke organisatie uit is over welke onderzoeken relevant zijn dat men dan op basis daarvan verdergaat en wij geïnformeerd worden. Ik zou mij kunnen voorstellen dat de Staten ook gevraagd worden kunnen wij verdergaan want dat betekent ook iets voor het meerwerk. Dus ik zou mij kunnen voorstellen dat op het moment dat dat helder is er een stap gezet wordt richting de controlecommissie en dat die controlecommissie dan daar ook als formele opdrachtgever een opdracht voor geeft. Dat is vraag 1. En vraag 2 is eigenlijk de vraag naar het volgende. U gaf net aan wij hebben periodiek overleg en eigenlijk buiten dat doen wijzelf niet zo heel veel. Wat ik nu heel interessant vind, want wij betalen natuurlijk aan de accountant ook over rechtmatigheid en getrouwheid een oordeel te krijgen, is op basis van welk eigenstandig onderzoek en eigenstandige feiten krijgen wij straks die verklaring wel of niet? Want als dat alleen maar is van wij wachten totdat anderen een onderzoek hebben afgerond dan weet ik ook niet of ik nog zoveel behoefte heb aan extra meerwerk. Dus ik vraag mij echt af welke extra werkzaamheden doet u?

De voorzitter: Mijnheer Schutgens.

De heer Schutgens: Misschien toch goed om nog even te benadrukken dat primair de controle van

de opmaak van de jaarrekening bij uzelf als Provincie ligt. Dat u er ook eigenlijk van overtuigd zou moeten zijn dat die jaarrekeningcijfers 2020 inderdaad getrouw en rechtmatig zijn. Daarom ligt de bal ook in eerste instantie bij de ambtelijke organisatie. Welke onderzoeken lopen er, in welke mate raken die en zijn die van invloed op de jaarrekeningcijfers 2020. Dan gaan we vervolgens in overleg. Uiteindelijk is het aan ons en is het onze verantwoordelijkheid om een afweging te maken welke onderzoeken uiteindelijk echt relevant zijn voor onze controle en waar wij ook een risico zien dat die de jaarrekeningcijfers kunnen raken. U geeft terecht aan dat dat er meerdere kunnen zijn en wij wachten ook op de uitkomst van die onderzoeken. Wat dat uiteindelijk betekent voor de aanvullende werkzaamheden die wij zouden moeten doen, hangt natuurlijk ook af van de uitkomst van dergelijke onderzoeken. Dus afgezien van het periodiek overleg en het contact houden en het kijken naar de juiste thema's voor betrouwbaarheid en rechtmatigheid, zoals we dat de afgelopen jaren hebben gedaan, is de uitkomst van een onderzoek relevant om te zien of dat iets doet met onze risico-inschatting.

De voorzitter: Mevrouw Koopman.

VVD (Koopman-Lyon): Ik heb nog een andere vraag. Zit er in de huidige opdracht een ingecalculeerde overschrijding van tijd?

De voorzitter: Mijnheer Schutgens.

De heer Schutgens: Nee, die zit er niet. Wij controleren de jaarrekening van de Provincie al een aantal jaren en wij hebben daar ook een prijs voor afgegeven zoals dat ook blijkt dat elk jaar past. Op het moment dat dit soort situaties zich voordoen, zit het er niet aan de voorkant in en is daar ook geen rekening mee gehouden.

De voorzitter: Oké. De vragen zijn allen gesteld. Ik kijk even naar de heer Remkes of hij behoefte heeft daar nog iets aan toe te voegen?

Waarnemend CdK Remkes: Nee, het is mij volslagen duidelijk. De accountant heeft een heldere toelichting gegeven vanuit de verantwoordelijkheid die de accountant heeft en sommige dingen zijn niet leuker te maken.

De voorzitter: Oké. Dan wil ik daarmee dit agendapunt afsluiten en beide heren bedanken voor hun digitale aanwezigheid hier.

D66 (Van Wageningen): Ik had een signaal aan de accountant willen geven maar ik denk dat de signalen inmiddels zijn overgekomen.

De voorzitter: Dat lijkt mij ook. Het punt is helder lijkt mij. Dan wil ik nu dit gedeelte van de vergadering sluiten en het besloten gedeelte starten. Dus dat betekent dat wij even een paar minuten nemen om te zorgen dat besloten ook besloten kan zijn. Ik weet niet of er nog fracties zijn die willen wisselen. Dan kan dat ook even.

Vastgesteld in de vergadering van 15 juni 2021,

De commissiegriffier, De voorzitter,

Van Birgelen Van der Linden

provincie limburg

Provinciale Staten
van Limburg

Uw kenmerk	2021/10115	**Maastricht**	13 april 2021
Bijlage(n)	1	**Verzonden**	14 april 2021

Onderwerp
Besluitvorming in de context van de huidige uitzonderlijke politieke-bestuurlijke situatie

Geachte Staten,

Het politiek-bestuurlijke vertrouwen van uw Staten dat het College van Gedeputeerde Staten sinds haar installatie op 28 juni 2019 genoot, is met het indienen van het onmiddellijke ontslag van alle gedeputeerden en het beschikbaar stellen van de functie van haar voorzitter afgelopen vrijdag 9 april, grotendeels komen te ontvallen. Het huidig College van Limburg, bestaande uit de Commissaris van de Koning, draagt de verantwoordelijkheid voor het op een stabiele en continue wijze uitvoeren van haar meest essentiële taken. Dit doen wij ondanks de uitzonderlijke omstandigheden met oog voor rechtszekerheid naar burgers en organisaties, de wettelijke taken en procedurele bevoegdheden en verplichtingen.

Tegelijkertijd zullen wij ook met gepaste terughoudendheid acteren daar waar het gaat om de grote politieke bestuurlijke zaken. De door u te zetten stappen in het vormen van een nieuw College van Gedeputeerde Staten zijn daarin belangrijk. Voor het huidige College geldt dan ook als uitgangspunt dat er maximaal politiek-bestuurlijke ruimte wordt gegeven aan het nog te vormen nieuwe College daar waar het nieuwe besluitvorming betreft. Naast het bieden van ruimte vraagt een aantal zaken op korte termijn nadere duiding en richting van uw Staten. Te denken valt aan de status en weging van het reeds vastgestelde beleid (31 beleidskaders) evenals de provinciale rolopvatting in verschillende projectdossiers, lobbyactiviteiten en bestuurlijke vertegenwoordiging en standpuntbepalingen in diverse gremia. Zo zullen wij geen besluiten nemen over zaken die in financiële of kaderstellende zin nieuw zijn of grote risico's met zich meebrengen. Noch achten wij het gepast om als het gaat om schriftelijke vragen of de uitvoering van aangenomen moties, deze nu te voorzien van politiek-bestuurlijke antwoorden of uitvoering. Daar waar er een bepaalde urgentie aan dossiers zit vanwege substantiële financiële, procedurele of juridische risico's, zullen deze aan uw Staten voorgelegd worden ter weging en duiding. Maar eveneens geldt dat voor onderwerpen waar geen besluitvorming op korte termijn plaatsvindt en die daardoor leidt tot grote financiële risico's in verband met juridische procedures en/of schade aan

√

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
postbus@prvlimburg.nl

Tel + 31 43 389 99 99
Fax + 31 43 361 80 99
www.limburg.nl

IBAN –nummer:
NL08RABO0132575728
BIC-code: RABONL2U

(verbonden) partijen vanuit rechtswege, zoveel als mogelijk vermeden dient te worden. Voorkomen moet worden dat hier een bestuursvacuüm ontstaat voor besluiten die op grond van wet- of rechtshandelingen nodig zijn of besluiten die geen uitstel dulden c.q. spoedeisend van karakter zijn. In de bijlage vindt u het door onze juridische afdeling ingewonnen briefadvies hierover van AKD advocaten.

Op dit moment brengen wij alle urgente dossiers in beeld voor de periode in afwachting tot er een nieuw college geïnstalleerd zal worden. Daarbij gaat het om besluiten die niet uitgesteld kunnen worden, c.q. waar een procedurele en/of juridische termijn aan gekoppeld is of de rechtszekerheid naar derden aan de orde is. Voor deze besluitvorming wordt bij deze aan uw Staten expliciet handelingsruimte gevraagd om daaraan voor de komende periode tot de benoeming van een nieuwe College invulling te geven.

Onderwerpen waarvoor het College handelingsruimte vraagt aan Provinciale Staten ingegeven door wettelijke noodzaak, het bieden van rechtszekerheid en spoedeisendheid
Daarbij zijn er verschillende ‘categorieën’ van noodzakelijke besluitvorming te onderscheiden:

- Uitvoering geven aan reeds genomen besluiten door Provinciale Staten leidend tot afdwingbare verplichtingen naar derden zoals bijvoorbeeld de dossiers Green Future Hessing en de overeenkomst met Arriva;
- Besluiten noodzakelijk in het belang van provinciale deelnemingen zoals bijvoorbeeld gevraagde standpuntbepaling van de Provincie in diverse aandeelhoudersvergaderingen (AvA’s) die niet langer uitgesteld kunnen worden (bijv. benoeming van een lid of leden voor een Raad van Commissarissen na een reeds doorlopen wervingsprocedure of investeringsbeslissingen die directe invloed hebben op de continuïteit van de deelneming);
- Besluiten als het gaat om exploitatiesubsidies voor door de Provincie gesubsidieerde instellingen en die anders mogelijke gevolgen hebben voor de continuïteit van deze organisaties (bijvoorbeeld de Limburgse musea of Philharmonie Zuid-Nederland);
- Besluiten over subsidieaanvragen reeds gedaan vanuit de bestaande provinciale subsidieregelingen na inhoudelijke, financiële en juridische toetsing. Daar waar het gaat om nieuwe aanvragen (na 9 april 2021) is er een termijn van 12 weken aan de orde, die indien gemotiveerd met 12 weken verlengd kan worden. In het uiterste geval kan besluitvorming hieromtrent dus 24 weken uitgesteld worden. Het is ter weging van uw Staten of deze uiterste termijn naar aanvragers wenselijk is;
- Besluiten inzake wettelijke taken zoals vergunningverlening, ontheffingen, toezicht (o.a. interbestuurlijk), handhaving en handhavingsverzoeken van derden of het aankondigen c.q. opleggen van dwangsommen dienen binnen de daarvoor gestelde termijnen afgehandeld te worden;
- Besluiten inzake lopende aanbestedingsprocedures, gesloten contracten en ruimtelijke procedures (bijv. provinciaal inpassingsplannen voor Maaslijn, VDL Nedcar en Leisure Lane) of waarvan het stilleggen daarvan tot grote financiële risico’s kan leiden;
- Besluiten inzake beheer en onderhoud van provinciale eigendommen of in beheer zoals gebouwen of infrastructuur waar uit oogpunt van veiligheid en risico-mitigatie of opgenomen in de onderhoudsprogrammering;
- Besluiten inzake spoedeisend karakter waarbij het gaat om fysieke veiligheidsaspecten en/of risico’s voor groepen Limburgers;
- Besluiten in het kader van de reguliere provinciale bedrijfsvoering.

Onderwerpen waarvoor richting wordt gevraagd door Provinciale Staten

Als het gaat om besluitvorming waarin nadere duiding en richting van Provinciale Staten wordt gewenst bieden de voorraadagenda's van de vier Statencommissies en de voorraadagenda van Provinciale Staten (van 9 april jl.) een eerste inzicht. Daarbij zou in eerste instantie gekeken kunnen worden naar besluitvorming voor de nog vast te stellen beleidskaders en majeure projecten. Denk daarbij aan besluitvorming over de beide Regionale Energie Strategieën die vóór 1 juli 2021 bij het Rijk moeten worden ingeleverd en de Provinciale Omgevingsvisie die voor 1 januari 2022 vastgesteld moet worden. Tevens is het van belang dat Provinciale Staten richting geven aan het huidig college als het gaat om een eerste inventarisatie van de volgende activiteiten:

- Wijze waarop 'Limburg' haar belangen behartigt richting het nieuwe te vormen Kabinet en de lobby richting Kamerleden en of indirect via IPO, belangen- en brancheorganisaties;
- Wijze waarop 'Limburg' haar belangen behartigt richting de nieuwe nationale en Europese fondsen zoals Nationaal Groeifonds (NGF), Deltafonds, MIRT, NOVI, Recovery & Resilience Facility (RRF), React-EU, OP-Zuid en POP3, Interreg en andere fondsen en faciliteiten;
- Wijze waarop voor de grote provinciale projecten zoals de Maaslijn, internationale spoorverbindingen en de verduurzaming van Chemelot, de betrokkenheid van de rijksoverheid financieel en duurzaam verankerd dient worden. Dit tevens in het licht van het recent door Limburg gepresenteerde 'Limburgs Pact' (2021/7842);
- In de aanpak van de stikstofcrisis heeft het Rijk 5 miljard beschikbaar gesteld voor een probleemgerichte gebiedsaanpak om stikstof te reduceren én voor een programma Natuur om het Nationaal netwerk natuur en natura 2000 gebieden en de randen erom heen te optimaliseren. In het kader van het landelijke programma Natuur wordt op korte termijn een Algemene Maatregel van Bestuur opgesteld om een specifieke uitkering (SPUK) naar provincies mogelijk te maken. Het betreft voor Limburg een uitkering voor € 61,8 mln. voor natuurherstel en voor € 1,8 mln. voor boscompensatie voor de komende 3 jaar (additionele middelen t.o.v. het Natuurpact 2013). Daarnaast is er via het rijk (RVO) € 13,5 mln. beschikbaar gekomen voor Limburg binnen de regeling Gerichte opkoop Veehouderijen en dient er besluitvorming plaats te vinden richting de aanvragers die gebruik willen maken van deze middelen;
- Als het gaat om grote projecten is er t.a.v. de renovatie van de start- en landingsbaan van Maastricht Aachen Airport richting gewenst van uw Staten in verband met de noodzaak voor renovatie van de baan om de veiligheid voor het vliegverkeer in 2022 te kunnen garanderen (mede gezien de lange doorlooptijden qua voorbereiding). Standpuntbepaling van het huidig College t.a.v. het advies van Pieter van Geel evenals richtinggevende uitspraken voor een nieuwe toekomststrategie voor de luchthaven, acht het huidig College niet opportuun en is een weging door uw Staten c.q. nieuwe College aan de orde;
- Als het gaat om de aanpak van de Corona-crisis evenals de vertaling en uitwerking van de motie Van Caldenberg c.s. en het advies van de Brede Economische en Sociale Taskforce (BEST), is eveneens richting van uw Staten gewenst.

Onderwerpen waar het College geen besluitvorming over zal plegen

Wij zullen met gepaste terughoudendheid acteren en voorlopig tot aan een nieuw te vormen College geen besluitvorming plegen over:

- Als het gaat om de reeds vastgestelde 31 beleidskaders door Provinciale Staten zullen in de uitvoering hiervan geen nieuwe besluiten genomen worden, tenzij er sprake is van besluiten die op

grond van de wet of rechtshandelingen nodig zijn of besluiten die geen uitstel verlangen c.q. spoedeisend van karakter zijn. Daarbij gaat het o.a. om besluiten binnen de kaders:
  - Beleidsprogramma's Sport, Cultuur, Monumenten en Archeologie;
  - Missiegedreven Economisch Beleidskader, LIOF ontwikkelingsprogramma;
  - Beleidskader Limburgse Landbouw- en Agrifoodsector;
  - Uitvoeringskader Sociale Agenda;
  - Beleidskader Circulaire Economie 2.0;
  - Kwaliteit Limburgse Centra en Agenda Wonen;
  - Veiligheidsagenda Limburg;
  - Provinciale Energie Strategie (deel 2), Waterstofagenda 2.0, Transitie Financierbaar
  - Heroverweging Mobiliteitsopgaven, Beleidskader Fiets;
  - Kader Internationalisering.
- De provinciale Voorjaarsnota 2021;
- Nieuwe beleidskaders zoals bijvoorbeeld het Waterprogramma 2022-2027, de Toekomststrategie voor Maastricht Aachen Airport, de Provinciale Omgevingsverordening of de openstelling van nieuwe subsidieregelingen;
- Majeure projecten met grote financiële consequenties zoals bijvoorbeeld Het Groene Net Zuid, verdere uitrol Mijnwater B.V. en 2^{e} tranche projecten in het kader van Kennis-as;
- Aangaan van nieuwe deelnemingen.

Effectuering van GS-besluiten pas na een week
Niet alle besluitvorming zoals die in het kader van het dagelijks bestuur van de Provincie aan de orde is, is nu op voorhand precies te voorspellen. Ongetwijfeld zullen er nog dossiers of thema's aan de orde komen waarbij de politiek-bestuurlijke weging niet direct eenduidig zal zijn. Om te voorkomen dat u als Staten daarin te laat of naar uw mening onvoldoende betrokken wordt, stelt het thans fungerend dagelijks bestuur voor om de GS-besluitenlijst (zowel openbare als vertrouwelijke lijst) elke week met uw Staten te delen, waarbij geldt dat de genomen besluiten – daar waar mogelijk – pas na één week in werking zullen treden door ze bekend te maken.

Wij gaan ervan uit dat u deze brief betrekt bij de beraadslagingen in uw vergadering van 16 april aanstaande, zodat we vanaf 17 april op deze wijze tijdelijk invulling kunnen geven aan het dagelijkse bestuur voor Limburg.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

provincie limburg

Commissaris van de Koning
in de provincie Limburg

Cluster	JZ	**Behandeld**	mr. M.P.T. Rongen
Ons kenmerk	DOC-00144647	**Telefoon**	(043) 389 75 1240
Uw kenmerk	-	**Maastricht**	13 april 2021
Bijlage(n)	1	**Verzonden**	13 april 2021

Onderwerp
Juridisch advies naar aanleiding van de actualiteit rond het dagelijks bestuur van de Provincie Limburg

Gouverneur,

Met betrekking tot de sinds 9 april 2021 ontstane actualiteit rond het dagelijks bestuur van de Provincie Limburg, heb ik - conform uw verzoek - van gedachten gewisseld met AKD Advocaten. Een schriftelijke weergave van de uitkomsten hiervan, treft u als bijlage hierbij aan.

Mocht u nog vragen hebben, dan verneem ik dat graag.

Hoogachtend,

mr. M.P.T. Rongen
Clustermanager Juridische Zaken / Concernjurist

√

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
postbus@prvlimburg.nl

Tel + 31 43 389 99 99
Fax + 31 43 361 80 99
www.limburg.nl

IBAN-nummer:
NL08RABO0132575728
BIC-code: RABONL2U

MEMO

akd

AAN Provincie Limburg
Cluster Juridische Zaken
mr. M.P.T. Rongen

VAN D.vanTilborg
advocaat-partner
TELEFOON
FAX
E-MAIL dvantilborg@akd.nl

DATUM 13 april 2021
ONS KENMERK
KOPIE AAN

ONDERWERP

I Inleiding en vraagstelling

Door het aanbieden van het ontslag van alle Limburgse gedeputeerden is de commissaris van de Koning in de plaats getreden van Gedeputeerde Staten tot het moment waarop minimaal drie gedeputeerden zijn benoemd[1] (hierna ook: indeplaatstreding). AKD is gevraagd om advies uit te brengen over de vraag op welke wijze vanuit een juridisch perspectief invulling gegeven zou moeten worden aan deze indeplaatstreding en of de wijze waarop Gedeputeerde Staten in huidige samenstelling daar in hun conceptbrief van 13 april 2021 invulling aan geven blijft binnen de geldende wettelijke kaders. Wij formuleren eerst een kader voor de invulling van de bevoegdheid tot indeplaatstreding en toetsen daarna (aan de hand van dit kader) de conceptbrief.

II Kader voor de uitoefening van de bevoegdheden van gedeputeerde staten door de CdK

Voorop moet worden gesteld dat de toelichting in de parlementaire geschiedenis bij de betreffende bepaling uit de Provinciewet zeer summier is en geen nadere richting geeft aan de uitleg die aan de bepaling gegeven moet worden. In essentie houdt de toelichting uitsluitend in dat met het betreffende artikel de (kennelijk) reeds bestaande praktijk wordt gecodificeerd waarin de commissaris bij ontslag van een groot deel van of alle gedeputeerden in de plaats trad van gedeputeerde staten.[2] Ook is er geen rechtspraak beschikbaar over de uitleg van het betreffende artikel.

Toch kan er wel enig houvast gevonden kan worden voor de uitleg en toepassing van de bevoegdheid tot indeplaatstreding:

1. In de Gemeentewet is een gelijksoortige bepaling opgenomen.[3] De toelichting bij die bepaling is uitgebreider. Voor zover hier van belang moet uit die toelichting worden afgeleid dat de ratio van de indeplaatstreding ertoe strekt om een bestuursvacuüm te voorkomen in de periode totdat een

---

[1] Artikel 41, tweede lid, Provinciewet.

[2] MvT II, 28 384, nr. 3, p. 24.

[3] *Artikel 42 lid 2 Gemeentewet.*

AKD N.V. is statutair gevestigd te Rotterdam (ingeschreven in het handelsregister onder nummer 24366820). Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met AKD N.V. Op de overeenkomst zijn, onder uitsluiting van enige andere algemene voorwaarden, de Algemene Voorwaarden van toepassing die zijn gedeponeerd ter griffie van de rechtbank te Rotterdam onder nummer 61/2014 en waarin onder meer een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen. Iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder de beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt uitbetaald met inbegrip van het bedrag van het eigen risico. Op verzoek worden de algemene voorwaarden kosteloos toegezonden. Zij kunnen ook worden geraadpleegd op www.akd.nl

nieuw college is benoemd.[4]

2. Artikel 42 lid 2 van de Provinciewet regelt in de eerste plaats de demissionaire status van een gedeputeerde of gedeputeerden indien zij ontslag nemen. Conform de hoofdregel blijven gedeputeerden een maand na hun ontslag aan ten einde de periode tot aan de vorming van een nieuw college te overbruggen. Uitsluitend voor de situatie waarin niet binnen een maand een nieuw college is gevormd of de (uitzonderlijke) situatie dat er sprake is van ontslag met onmiddellijke ingang van zoveel gedeputeerden dat niet meer aan het wettelijk minimumaantal wordt voldaan, treedt het instrument van indeplaatstreding in werking. Dit instrument heeft vervolgens een tijdelijk karakter, te weten totdat er een nieuw college is gevormd.

Indien naar de aard en de ratio van de betreffende bevoegdheid wordt gekeken moet worden geconcludeerd dat het primair gaat om een tijdelijke voorziening die als doel heeft om te voorkomen dat er in afwachting van de benoeming van een nieuw college een bestuursvacuüm ontstaat. Daarbij lijkt te passen dat verzekerd dient te zijn dat (in ieder geval) die bevoegdheden moeten kunnen worden uitgeoefend die geen uitstel kunnen dulden in het kader van het (dagelijks) bestuur van de provincie. Dit lijkt concreet te betekenen dat de indeplaatstredingsbevoegdheid moet verzekeren dat (in ieder geval) de volgende besluiten genomen moeten kunnen worden:

1) Besluiten die nodig zijn om te voldoen aan hetgeen waartoe de provincie op grond van de wet of een rechtshandeling (overeenkomsten, toezeggingen, PS-besluiten) jegens derden verplicht is. Denk bijvoorbeeld aan de uitvoering van reeds gesloten overeenkomsten. Indien de provincie dergelijke verplichtingen niet nakomt kan zij daartoe in beginsel door de rechter worden verplicht[5] en/of loopt de provincie het risico schadeplichtig te zijn. Bij deze categorie speelt ook de rechtszekerheid van betrokken burgers en ondernemingen een belangrijke rol, in die zin dat de Provincie jegens hen verplicht is om te doen waartoe zij op grond van de wet of een rechtshandeling verplicht is.
2) Besluiten die nodig zijn om te waarborgen dat de provincie die besluiten neemt, handelingen verricht of resultaten realiseert waartoe de wet haar verplicht. Gedacht kan hier worden aan het binnen de wettelijke beslistermijnen (inclusief de eventuele mogelijkheden tot verdaging) nemen van besluiten naar aanleiding van bijvoorbeeld handhavingsverzoeken, subsidieaanvragen, Wob-verzoeken en vergunningen. Onder deze categorie vallen onder meer de beslissingen die indien deze niet worden genomen kunnen leiden tot taakverwaarlozing door de Provincie en daarmee tot ingrijpen door het Rijk.[6]
3) Besluiten die (overigens) geen uitstel kunnen dulden, meer precies:
    a) Besluiten die indien deze niet worden genomen ingrijpende (waaronder begrepen: financiële) gevolgen kunnen hebben voor de Provincie of tot veiligheidsrisico's voor burgers kunnen leiden. Denk aan beheer en onderhoud van bij de Provincie in

---

[4] *Kamerstukken II 2000/01, 27 751, nr. 3, p. 54 (MvT).*

[5] *Artikel 3:296 BW.*

[6] *Artikel 121 Provinciewet.*

beheer en/of eigendom zijnde infrastructuur.[7]

b) Besluiten die noodzakelijk zijn in het belang van de ondernemingen van de deelnemingen van de Provincie.[8]
c) Besluiten die nodig zijn ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit. Denk aan het stuiten van de verjaring, het leggen van beslagen of het instellen van rechtsvorderingen.

III Toetsing van de brief van GS inzake de besluitvorming in de huidige uitzonderlijke politieke-bestuurlijke situatie

De Provincie zond ons in concept de brief toe die GS voornemens zijn te versturen aan Provinciale Staten over de besluitvorming in de context van de huidige uitzonderlijke politieke-bestuurlijke situatie. Wij hebben deze conceptbrief getoetst aan het bovenstaande kader. Wij concluderen dat de brief past binnen dat kader en daarmee een juridisch juiste invulling van de bevoegdheid tot de indeplaatsstelling inhoudt.

Wij stellen vast dat de brief als vertrekpunt neemt dat het dagelijks bestuur met gepaste terughoudendheid zal acteren met betrekking tot grote politieke bestuurlijke zaken. Daarmee wordt beoogd om maximale politiek-bestuurlijke ruimte te bieden aan het nieuw te vormen college. Wat ons betreft sluit dit gekozen uitgangspunt goed aan bij de aard van de indeplaatstreding, te weten een tijdelijke noodvoorziening om te voorkomen dat er een bestuursvacuüm ontstaat in de periode totdat een nieuw college is gevormd.

In de conceptbrief wordt vervolgens een opsomming gegeven van de categorieën van besluiten waarin van Provinciale Staten door het dagelijks bestuur handelingsruimte wordt gevraagd. De keuze om tot de genoemde categorieën te komen is – naar wij begrijpen – gemaakt aan de hand van de criteria: wettelijke noodzaak, het bieden van rechtszekerheid en spoedeisendheid. Deze gekozen criteria en de genoemde categorieën van besluiten sluiten goed aan bij het hierboven door ons geformuleerde afwegingskader.

In de conceptbrief wordt eveneens verduidelijkt over welke onderwerpen geen besluitvorming zal worden gepleegd. Daarmee wordt geconcretiseerd dat besluiten die niet noodzakelijk zijn gelet op de gehanteerde criteria (wettelijke noodzaak, rechtszekerheid en spoedeisendheid) vooralsnog niet genomen zullen worden om daarmee maximale ruimte te laten aan het nieuw te vormen college.

De conceptbrief sluit af met de toezegging dat GS-besluiten steeds eerst na een week zullen worden geëffectueerd (door bekendmaking) en dat PS voorafgaande daaraan door GS zullen worden geïnformeerd over de genomen besluiten. Daarmee blijft het dualistische uitgangspunt waar de Provinciewet van uit gaat gehandhaafd, maar worden Provinciale Staten maximaal geïnformeerd over de

---

[7] *Overigens zullen dergelijke verplichtingen in veel gevallen ook onder de besluiten op grond van een wettelijke plicht vallen (categorie 2).*

[8] *De Provincie is (in ieder geval als bestuurder van) verplicht om ten aanzien van haar deelnemingen het belang van de onderneming in acht te nemen.*

wijze waarop concreet van de indeplaatstredingsbevoegdheid gebruik wordt gemaakt.

AKD

Bijlagen

Informatie Interim Statencommissie (ISC)

Opzet

- → De ISC is een tijdelijk Statencommissie totdat er een nieuw college is gevormd en is bedoeld om onderwerpen te bespreken dan wel noodzakelijke besluiten te nemen die geen uitstel dulden (de commissies FEB, MD, RLN en CS zijn tijdelijk opgeschort).
- → De ISC bestaat uit 12 (niet vaste) leden; iedere fractie kan 1 Statenlid of burgercommissielid afvaardigen (per agendapunt kan gewisseld worden). Er is derhalve een openingsquorum nodig van 6 leden.
- → De wekelijkse vergaderingen zijn op dinsdagavond vanaf 18:00 uur in de Feestzaal.
- → De vergaderingen zijn in beginsel openbaar maar kunnen indien nodig ook (deels) besloten zijn; in dat geval kunnen alleen Statenleden deelnemen.
- → De Statenleden Bosch, Depondt-Olivers en Van der Linden zullen afwisselend de ISC voorzitten.

Taken

De taken van de ISC zijn als volgt samen te vatten:

1. a. klankbord voor GS over te nemen besluiten (actief sonderingsverzoek vanuit GS met verzoek om richting);
   b. Kennis nemen van de GS-besluitenlijsten (GS bevoegdheid). Eventuele (kritische) verzoeken tot bespreking van onderwerpen uit de besluitenlijst agenderen in de ISC (dit betreft een noodremprocedure in lijn van de brief 2021/10115).
2. noodzakelijke taken van de Statencommissies FEB, MD, RLN en CS die geen uitstel dulden.

Agenda

- → De agenda van de ISC wordt 1 week voor de vergadering op dinsdag gepubliceerd
- → Per vergadering wordt bezien welke standaard agendapunten (uit taakgebied 2) worden geagendeerd (vaststellen verslagen-MT-lijsten-Voorraadagenda-LIS).
- → Daarnaast kunnen de volgende “soorten” bespreekstukken worden geagendeerd:
  - Noodzakelijke Statenvoorstellen waar niet mee kan worden gewacht tot ná de vorming van een nieuw college van GS (taakgebied 2);
  - Noodzakelijke bespreekstukken uit de reguliere LIS; alleen als de LIS op de agenda staat en als de voorzitter ISC een verzoek tot agendering honoreert (taakgebied 2);
  - Noodzakelijke bespreekstukken waar GS op sonderende wijze met de ISC over wil klankborden (de beslissingsbevoegdheid over deze stukken ligt bij GS) (taakgebied 1.a);
  - Noodzakelijke bespreekstukken afkomstig van de besluitenlijst van GS (noodremprocedure) waarvoor de voorzitter ISC een (kritisch) verzoek tot agendering honoreert (taakgebied 1.b). Een verzoek tot agendering moet de maandag voorafgaand aan de vergadering vóór 12:00 uur gedaan zijn via staten@prvlimburg.nl;
  - Tenslotte is op de agenda ruimte voor rondvragen van commissieleden en mededelingen vanuit GS; enkel korte toelichtende vragen / mededelingen die vanwege de actualiteit niet kunnen wachten.

Proces Besluitenlijsten GS

- → Wekelijks worden na de GS vergadering op dinsdag de besluitenlijsten GS in lijn van de brief van GS 2021/10115 d.d. 14-4-2021 gedeeld met PS via iBabs (de niet-openbare besluitenlijsten zijn alleen voor Statenleden toegankelijk).
- → Deze lijsten worden niet geagendeerd in de ISC maar fracties zijn in de gelegenheid om tot uiterlijk maandag 12.00 uur (daags voor de ISC vergadering) gemotiveerd een verzoek tot agendering van besluiten in de ISC aan de voorzitter ISC te richten.
- → De commissieleden wordt uitdrukkelijk gevraagd om kritisch te zijn op eventuele verzoeken tot bespreking van onderwerpen uit de besluitenlijst GS. Het is een noodremprocedure, waarbij de ISC een technische commissie is, omdat de bevoegdheid van de onderwerpen op de besluitenlijst bij GS ligt.
- → De voorzitter beslist – met het voorgaande in acht nemend - die maandagmiddag over agenderingsverzoeken en bij honorering wordt de ISC agenda aangepast en wordt hierop geattendeerd.

En verder

- → De brief van GS d.d. 14-4-2021 met de drie categorieën besluiten schept duidelijkheid, maar er blijven altijd nog vragen. Daarom wordt een lijst van vastgestelde beleidskaders inclusief onderliggende subsidieregelingen en grote projectbesluiten samengesteld door GS ter agendering voor de interim-commissie met het verzoek richting te geven.
- → Het spreekrecht externen is onverkort van toepassing voor onderwerpen die vallen onder punt 2 van taken en als zodanig zijn geagendeerd in de ISC (zie onder het kopje ‘Taken’, punt 2).
- → Het RvO voor de Statencommissies is in beginsel van toepassing voor zover niet in strijd met het Statenbesluit tot instelling van de ISC.
- → De Controlecommissie en Commissie Integriteit blijven hun taken ongewijzigd uitvoeren.

Limburgs Parlement

provincie limburg

Spreekrecht
Alle inwoners van Limburg, belangenorganisaties, overheidsorganisaties en bedrijven hebben het recht om tijdens een Commissievergadering of Provinciale Statenvergadering te spreken over een onderwerp dat op de agenda staat.

Spelregels aangaande het spreekrecht

- Spreekrecht geldt alleen voor een onderwerp dat op de agenda staat.
- De voorzitter bepaalt de spreektijd per spreker. Meestal krijgt een spreker maximaal vijf minuten tijd. Er vindt geen discussie plaats tussen de spreker en Statenleden. Statenleden kunnen de spreker wel om verduidelijking van zijn of haar standpunt vragen.
- Bij een Statenvergadering spreken de sprekers na de opening van de vergadering. Voor alle sprekers samen is er maximaal dertig minuten beschikbaar.
- Bij een Statencommissie spreken de sprekers direct voor de behandeling van het betreffende agendapunt. Voor alle sprekers samen is er maximaal dertig minuten beschikbaar.
- Onderwerpen en stukken op de lijst ingekomen stukken voor een Statencommissie gelden niet als onderwerpen die op de agenda staan. Alleen als een stuk van deze lijst als bespreekstuk op de agenda staat, kan hierop spreektijd worden aangevraagd.

Wanneer niet inspreken?

- Er kan niet worden ingesproken op zaken waarvoor de commissie als klankbord fungeert voor het college van Gedeputeerde Staten ten aanzien van het door dit college te nemen besluiten.
- Over een besluit van de Provincie waartegen bezwaar, beroep of administratief beroep kan of kon worden ingesteld (dit geldt alleen voor spreken tijdens een Statenvergadering; bij een Statencommissie kunt u wel spreken, ook al staat er nog een rechtsgang open).
- Over een aangelegenheid waarover u een klacht kunt indienen volgens artikel 9.1 van de wet Algemene wet bestuursrecht (een ieder heeft het recht om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen een klacht in te dienen bij dat bestuursorgaan).
- Over benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen.
- Over een onderwerp in een Statenvergadering waarover u ook al in een vergadering van een Statencommissie heeft gesproken.

Sprekers krijgen meestal het woord op volgorde van aanmelding. De voorzitter kan van deze volgorde afwijken als dit nodig is voor de vergaderorde.

Het inspreken gebeurt niet anoniem, tenzij u nadrukkelijk aangeeft dat uw naam niet genoemd mag worden zowel tijdens het inspreken als in de notulen van de vergadering.

Indien u van het spreekrecht gebruik wilt maken, geef dit dan uiterlijk 24 uur vóór aanvang van de Statenvergadering of Statencommissievergadering door aan het secretariaat van de Griffie: staten@prvlimburg.nl.

Heeft u nog vragen? Neem gerust contact op met het secretariaat van de Griffie: (043) 389 78 39 of staten@prvlimburg.nl.

Limburgs Parlement

provincie limburg

Interim Statencommissie

VERSLAG van de Interim Statencommissie – 4 mei 2021

Voorzitter: Depondt-Olivers

Aanwezige commissieleden: Van Caldenberg, Claassen, Fischer-Otten, Jetten, Van der Linden, Nijskens, Plusquin, Schuuring, Vincken, Van Wageningen, Werrij-Wetzels, Westhoff

Aanwezige burgercommissieleden: -

Aanwezig namens Griffie: Steinbusch (commissiegriffier), Steeghs (commissiemedewerker)

Aanwezige GS-leden: CdK, de heer Remkes

Overige aanwezigen: Directie: de heren Schulpen en Timmer

Afgemelde commissieleden: -

1 Opening, mededelingen voorzitter, inventarisatie rondvraag/mondelinge mededelingen portefeuillehouder en vaststelling agenda

De voorzitter: Dames en heren, als langzaamaan iedereen plaats gaat nemen. Het is bijna zes uur. En ik zou heel stipt willen beginnen. U wordt er helemaal stil van. Ik heb zo de indruk dat iedereen aanwezig is, ik zie tenminste geen open plekken meer. Dan wil ik u allemaal welkom heten in deze eerste vergadering van de Interim Statencommissie. Ik begreep dat er nog wel wat vragen zijn, ook naar aanleiding van de stukken die zijn rondgestuurd. Ik zal zo meteen een korte toelichting geven op de status van deze commissie. Zoals u weet is het 4 mei vandaag, dat betekent dodenherdenking. Dat betekent dat om 8 uur heel Nederland geacht wordt twee minuten stilte te houden. Als voorbeeldfunctionarissen in dit land zullen wij dat uiteraard ook doen. Ik zal mijn best doen om te bekijken of wij voor 8 uur deze vergadering kunnen beëindigen, mocht dat niet lukken dan schorsen we hem dan. En dan lassen wij alsnog twee minuten stilte in. Dan weet u dat.

We hebben ons quorum aanwezig, want dat is natuurlijk wel nodig. Dat zouden er zes zijn geweest, maar u kunt zelf tellen het zijn er veel meer. Welkom aan iedereen hier en iedereen die digitaal aan het volgen is en een bijzonder woord van welkom aan onze waarnemend Gouverneur, de heer Remkes die u natuurlijk op zijn minst al van gezicht kent en een aantal van u ook al persoonlijk. Tevens zijn aanwezig de heren Schulpen en Timmer vanuit de Directie, om waar nodig ook ondersteuning te bieden.

Ik wijs u toch nog even op de coronamaatregelen. Ik lees wel in de media dat het weidegangweek is deze week, maar ik zou u toch willen verzoeken om de hoefjes niet al te zeer te laten wapperen vanavond en gewoon ons netjes in dit huis aan de regels te blijven houden. Nu dit de eerste bijeenkomst van deze commissie is, wil ik nog wel wat duiding geven van de status hiervan. U heeft een week of twee geleden een brief gekregen met de drie categorieën. In het Presidium is

afgesproken dat in deze setting elke week een vergadering plaatsvindt van de Interim Statencommissie, zijnde een technische commissie dus geen politieke commissie, om eigenlijk twee dingen te doen. Aan de hand van de GS-lijsten eens te kijken en wellicht wat rondvraagpunten te bespreken. Het doel is met name onderwerpen te bespreken die absoluut geen uitstel kunnen dulden. Dus allerlei andere zaken waarvan u vindt dat ze belangrijk zijn, maar waarvan u ook inschat dat dat niet op een weekje meer of minder komt, horen eigenlijk niet op deze agenda thuis. Het is een vergadering waarin GS ook kan sonderen wat haar handelingsruimte is. Zoals gezegd, we krijgen de besluitenlijsten van GS van de week daarvoor. Die besluiten worden een week aangehouden. Dat blijven besluiten van GS. In de bevoegdhedenregelingen is niets veranderd. Het is niet zo dat wij die nu hier voorgelegd krijgen om ze zelf eens inhoudelijk te gaan bespreken, maar om wel, ook gezien de bijzondere situatie waarin het College van GS zich bevindt, in de vorm van één persoon, even de ruimte te hebben om eens te kijken of er nog opmerkingen van uw kant zijn en die hebben dan een richtinggevend karakter. U heeft inmiddels ook van de Griffie een bijlage bij deze agenda gevonden waar dat allemaal nog eens uitgelegd staat, maar wij kunnen ons best voorstellen dat het niet altijd even helder is als uw fractie vragen heeft. Ik zou bijna zeggen, bel gerust met de Griffie, met Guido Steinbusch of Leonie van Birgelen als u denkt van is dat nou iets wat ik moet aanmelden of niet. Een aantal zaken kunnen ook best wel bilateraal afgehandeld worden als u stukken wil of wil weten wanneer bepaalde dingen aan de orde komen of dat soort zaken. Doe dat gewoon rustig bilateraal met de Griffie. Ik zou ook bijna zeggen, als er stukken op de GS-agenda staan naar aanleiding waarvan u wellicht toch een inhoudelijke vraag zou kunnen hebben, ik zou het me zo maar kunnen voorstellen, er is ook gewoon elke week gelegenheid om een rondvraag te stellen en dat kan dan ook gewoon. Het is een beetje oefenen met elkaar. We mogen ook hopen dat het allemaal niet al te lang gaat duren, maar in de tussentijd moeten we denk ik zo constructief mogelijk in deze situatie gezamenlijk onze weg vinden. Mevrouw Plusquin.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Ja, misschien is het dan wel handig om dan te vermelden dat, in tegenstelling tot reguliere Statencommissies, het op maandag voor 12 uur ingediend dient te worden. Ik kwam er vandaag pas achter dat dat moest. Ik weet ook niet goed wat de reden daarvan is.

De voorzitter: De reden is dat het ook wel handig is wanneer de ambtelijke organisatie en het College zich voor kunnen bereiden op vragen of bespreekpunten die er gaan komen. Wij vragen normaliter bijvoorbeeld bij rondvragen ook altijd die van tevoren aan te melden. Ik kan mij zo voorstellen dat elke fractie elke week zit te kijken, welke van mijn fractiegenoten stuur ik naar Maastricht voor de vergadering en dan is het ook wel handig als duidelijk is welke bespreekpunten dan op de agenda staan. Dus het is een pragmatische reden met geen andere reden dan alleen zorgen dat op dat moment ook het gesprek fatsoenlijk gevoerd kan worden.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Aanvullende vraag, is dat in het Presidium besloten? Want dan is me dat ontgaan.

De voorzitter: Ik zit niet in het Presidium dus ik kan dat niet zeggen. Dat zoeken we voor u op. Is dat misschien het beste antwoord dan?

Partij voor de Dieren (Plusquin): Ja, ik moet zeggen dat ik er een beetje moeite mee heb. Kijk in dit geval kan het nog gebeuren. Maar ik vind, je kon van tevoren je rondvraag mailen, maar het was geen verplichting. Dus je kon ook spontaan een rondvraag stellen. Nu moet je hem anderhalve dag van tevoren gemaild hebben, want anders kun je hem niet meer stellen.

De voorzitter: Maar goed, als we vanaf nu weten dat het de bedoeling is om op maandagmiddag voor 12 uur alles wat u de dag erna besproken wenst te hebben als fractie in te dienen, dan lijkt me dat gewoon een heldere afspraak. Dan is die misschien niet helemaal helder geweest voor deze situatie, maar dan kan er eigenlijk voor de volgende situaties geen onhelderheid meer over bestaan lijkt me. Ik stel toch voor dat we dat gewoon zo aanhouden en dat geeft dan ook iedereen de mogelijkheid om zich daarop voor te bereiden. Akkoord? Dan heb ik van GS-zijde begrepen dat mijnheer Remkes bij punt 7 een mededeling wenst te doen. Dan nemen we die bij punt 7 even mee. Ik stel voor de agenda voor deze vergadering dan ook ongewijzigd vast te stellen. Kijk ik even rond. Dat is bij dezen geregeld.

2. Spreekrecht externen

De voorzitter: Dan agendapunt 2, er heeft zich geen inspreker gemeld voor deze vergadering.
Dus daarmee is dit agendapunt ook afgehandeld.

3 Verslagen SC CS 5-3-2021 (openbaar en besloten gedeelte), SC FEB 26-2 en 5-3-2021, SC MD 12-3-2021 en SC RLN 11, 12 en 19-3-2021

De voorzitter: Dan komen we bij agendapunt 3. De verslagen van een aantal commissies. Dat is de Statencommissie Cultuur en Samenleving van 5 maart, zowel het openbare als besloten gedeelte. De commissie FEB van 26 februari en 5 maart. Van Mobiliteit en Duurzaamheid van 12 maart en van Ruimte, Landbouw en Natuur. U denkt, waarom zegt ze dat nou, maar dat is voor degene die aan het notuleren is, van 11, 12 en 19 maart. U ziet dat het verslag voor de Commissie RLN nog enigszins gewijzigd is. Verder hebben wij geen wijzigingen meer ontvangen. Dus ik stel u voor om al deze verslagen bij dezen vast te stellen.

Forum voor Democratie (Westhoff): Mag ik even een punt van aandacht?

De voorzitter: Dat mag.

Forum voor Democratie (Westhoff): Een kleine correctie.

De voorzitter: Mijnheer, even voor de notulen. Mijnheer Westhoff.

Forum voor Democratie (Westhoff): Is goed. In het conceptverslag van 12-03-2021 staat op pagina 21 een fout. Er staat taal en dat moet schaal zijn en ik had in de wijzigingen een aantal namen doorgegeven inclusief een referentie naar presentaties waaraan ik gerefereerd heb en die heb ik niet gevonden in het conceptverslag.

De voorzitter: U refereert nu aan het verslag van RLN?

Forum voor Democratie (Westhoff): Ja RLN,12-03.

De voorzitter: 12 maart.

Forum voor Democratie (Westhoff): Ja.

De voorzitter: Oké.

Forum voor Democratie (Westhoff): Pagina 21.

De voorzitter: Wilt u uw voorzitter van RLN mandateren om dat samen met de Griffie dan af te handelen?

Forum voor Democratie (Westhoff): Prima. Afgesproken.

De voorzitter: Oké, dan zal ik dat aan de voorzitter van RLN doorgeven. Dan zijn bij dezen de conceptverslagen definitief geworden.

4 Overzicht moties en toezeggingen

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 4, het Overzicht van moties en toezeggingen. Dat is vandaag niet bijgevoegd, maar u krijgt een volledige update bij de Interim Statencommissie van 25 mei aanstaande. Daar wordt op dit moment aan gewerkt. In dit licht zijn ook de brieven van het College wel van belang, als het gaat met name over andere lopende aangelegenheden zoals bijvoorbeeld schriftelijke vragen. Ik weet niet of er van de zijde van het College of vanuit de zijde van de Directie daar misschien nog een toelichting op gegeven kan worden? Mijnheer Remkes?

Gouverneur Remkes: Ja, het staat volgens mij in de brieven, en wij proberen ook op die wijze te handelen, dat de schriftelijke vragen voor zover ze betrekking hebben op feiten of anderszins technische informatie, worden beantwoord. Vragen met een meer beleidsmatige inhoud worden niet beantwoord, maar dat zal er dan nog steeds bij staan. Dat ligt in het verlengde van de brieven, want het College voelt zich niet vrij om allerlei beleidsmatige wijsheden over de Staten uit te storten in deze politiek-bestuurlijke situatie.

De voorzitter: Oké, dat is duidelijk voor iedereen? Dan hebben we daarmee agendapunt 4 ook besproken.

5 Voorraadagenda

De voorzitter: Dan komen we bij agendapunt 5, de Voorraadagenda. Daar heeft u kennis van kunnen nemen. Ik stel voor die agenda vast te stellen. Is dat akkoord? Dan bij dezen.

6 Lijsten ingekomen stukken en uitnodigingen

De voorzitter: Een lijst van ingekomen stukken en uitnodigingen is in deze vergadering niet aan de orde, maar die zal de volgende vergadering wel op de agenda staan. Dus u moet nog even een weekje geduld hebben, dan kunt u die wel bespreken als u dat wenst.

7 Rondvraag/mededelingen

De voorzitter: Dan zijn wij bij agendapunt 7, het gaat heel snel. De rondvraag en mededelingen. Wij hebben overigens van de fracties geen rondvragen voor vandaag ontvangen. Mijnheer Claassen.

PVV (de heer Claassen): Ja, ik had via de Griffie gevraagd om in te brengen rondom de Verordening en de Omgevingsvisie, dus dat zou ik nog wel willen bespreken.

De voorzitter: Ja, maar ik stel voor dat we dat bij agendapunt 8.1.1 bespreken.

PVV (de heer Claassen): Oh oké.

De voorzitter: Dat was naar aanleiding van de brief van ...

PVV (de heer Claassen): Dat gaan we gewoon netjes doen per . Dat is helemaal goed Voorzitter.

De voorzitter: Ja, wij zijn heel correct in wat waar thuishoort. Dat weet u.

PVV (de heer Claassen): Ja, heel goed.

De voorzitter: Zoals gezegd, vanuit de fracties zijn verder geen rondvragen ingediend, in ieder geval voor vandaag niet. Ik geef het woord aan de Gouverneur voor een inbreng van zijn ...

Gouverneur Remkes: Ja ik had dat, mevrouw de voorzitter, ook wel mee kunnen nemen bij de beantwoording van de vragen die ongetwijfeld in mijn richting zijn bij agendapunt 8.1.1, maar ik wil bij deze gelegenheid wel kwijt dat ik erg geschrokken ben van het nadere rapport van de gids, waarbij de datum zoals die aanvankelijk stond aangegeven, 21 juni, is opgeschoven naar een uiterste datum van 23 juli. Ik vind absoluut dat dat niet kan. We zitten hier allemaal buitengewoon ongemakkelijk en ik snap ook eigenlijk niet goed welke overwegingen daarvoor zijn. Ik heb vanmorgen ook contact opgenomen met de gids. Ik begrijp ook dat deze vertraging niet uit zijn koker is gekomen, dus mijn signaal is werk er alstublieft aan mee, verantwoordelijke fracties voor het proces van de vorming van een nieuw College, dat deze ongemakkelijke situatie zo snel mogelijk is afgelopen. Ik heb daar ook nog een wat ander type argument bij. Als het 23 juli wordt, dan is dat vlak voor het reces. Dan betekent dat dat er dus feitelijk pas een College fungeert eind augustus, begin september. Dat is in de richting van de Limburgse samenleving volstrekt onverantwoord. Ik krijg nu al signalen vanuit bijvoorbeeld ondernemend Limburg, noem het maar even zo, dat ze zich grote zorgen maken over de voortgang van een aantal zaken. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld Parkstad Limburg. Die verantwoordelijkheid moeten de Staten zich heel goed realiseren. Ik weet niet waar precies de oorzaak ligt. Het gaat mij ook niet om het uitdelen van zwartepieten, alleen heb ik wel de behoefte om dat signaal op dit ogenblik af te geven.

De voorzitter: Oké, dank u wel mijnheer Remkes. Ik kijk even rond of er mensen zijn die er nu op willen reageren, hoewel we daar denk ik nu geen debat van moeten maken. Dat is nu niet aan de orde, maar ik kan mij voorstellen dat het wellicht nog wat oproept. Mevrouw Fischer.

50PLUS (Fischer-Otten): Dank u wel voorzitter. Gouverneur, u heeft gesproken met de gids. Ziet hij wel een mogelijkheid om het toch sneller te doen? Dan is dat natuurlijk wel handig als hij dat ziet, dat hij dat met ons communiceert en dat het zo snel mogelijk geregeld wordt dan.

Gouverneur Remkes: De gids heeft mij aangegeven dat hij zal zoeken naar mogelijkheden om de procedure te verkorten. Dat vraagt natuurlijk wel wat medewerking van diegenen vanuit de verschillende fracties die bij het proces betrokken zijn.

De voorzitter: Mijnheer Claassens.

PVV (Claassen): Het lastige waar we nu mee te maken hebben voorzitter, is dat dit een proces is dat we in het Presidium oppakken. Dus ik denk dat het het handigst is dat de fractievoorzitters die nu aanwezig zijn het signaal van de Gouverneur ernstig ter harte nemen en dat we dat in samenspraak

met de collega's in het Presidium, afgestemd met de Griffie, dan verder moeten oppakken. En dat het, denk ik, nu niet aan de orde is om dit hier inhoudelijk te bediscussiëren.

De voorzitter: Het lijkt mij als voorzitter een heel logisch voorstel. Er zijn hier inderdaad meerdere fractievoorzitters aanwezig. Desalniettemin zullen we het signaal ook voor de formaliteit doorgeven aan het Presidium, maar u heeft gelijk. Dat is waarschijnlijk het meest voor de hand liggende gremium om deze kwestie te bespreken.

8 BESPREEKPUNTEN

8.1 BESTUUR

8.1.1 Brief nadere duiding inzake besluitvorming in huidige situatie

De voorzitter: Dan ga ik naar agendapunt 8. U heeft de gelegenheid gehad om punten aan de orde te stellen vanuit de Collegeagenda. Dat is niet gebeurd. Dat heet, daar zijn wel wat vragen bij de Griffie over binnengekomen, maar die kwesties zijn anderszins afgehandeld. We hebben wel de brief van het College ontvangen van 29 april waarin het College een aantal voorzetten doet voor handelingsruimte. En dan gaat het met name om de categorie 2 en dat zijn de onderwerpen waarvoor vanuit de Staten richting wordt gevraagd. En categorie 3, dat betreft de besluiten die in afwachting van een nieuw College door het huidige College vooralsnog in elk geval niet worden genomen. Ik stel voor deze brief in één termijn te behandelen, maar ik kijk even naar het College of er nog behoefte is aan de voorkant om daar nog een nadere toelichting op te geven. Dat is niet zo. Ik verzoek u dan wel duidelijk aan te geven op welk onderwerp u wenst te reageren in deze brief zodat in elk geval de discussie daarover wel heel helder kan zijn. Ik kijk even rond en ik begin gewoon maar praktisch aan mijn rechterkant met de heer Westhoff. Mijnheer Nijskens, het beste paard van stal.

VVD (Nijskens): Is dat voor de notulen voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Nijskens.

VVD (Nijskens): Ja dank u wel voorzitter. Eigenlijk een heel korte reactie en dat ging met name over die noodremprocedure. Daar was eigenlijk een beetje discussie over ook binnen onze fractie. Wij hadden één punt willen agenderen en dat hebben we uiteindelijk niet gedaan omdat er contact over is geweest tussen een fractielid van ons en de Griffie. Graag daar nog nadere duiding over. Het is uiteraard niet de bedoeling dat wij op de stoel van GS gaan zitten, maar wat heeft het voor zin om punten te agenderen als je er niets over mag zeggen of over mag vinden. Dus graag eigenlijk een iets betere uitleg dan zoals het nu tot nog toe in de communicatie heeft plaatsgevonden. De andere stukken inhoud van de brief zijn eigenlijk volkomen helder en daar wou ik het bij laten. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Nijskens. Mijnheer Westhoff.

Forum voor Democratie (Westhoff): Geen vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Vincken.

Samen voor Limburg (Vincken): Ik heb twee vragen. Om te beginnen de derde bullet van categorie 2: het stikstofverhaal. Er zijn in het kader van de Stikstofwet van Schouten een aantal bedragen

toegezegd voor uitkoop van boeren. Ik hoop dat dat vooral varkensboeren zijn. Begin juni worden wij geacht voorstellen in te dienen in Den Haag. Het is mij niet helemaal duidelijk in hoeverre wij betrokken worden bij het opstellen van die voorstellen. Ik heb wel gelezen dat we actief zullen worden geïnformeerd, oké, maar het stikstofdossier komt later in het jaar aan de orde. Die voorstellen zijn dan al ingediend in Den Haag, wat valt er dan nog te besluiten voor ons? Dat is eigenlijk één punt. Verder, mijnheer Claassen refereerde er ook al aan, het is mij niet helemaal duidelijk wat nou de status is van de concept Omgevingsvisie. Dat is een beetje de mist in gegaan door andere gebeurtenissen. Wat gaat er nu gebeuren? De concept Omgevingsvisie is niet aangenomen, mag ik aannemen dat wij in de Interim Statencommissie die concept Omgevingsvisie gaan bespreken? Dat zijn mijn twee vragen voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Vincken. Mijnheer Van Wageningen.

D66 (Van Wageningen): Ik heb drie, eigenlijk verhelderende vragen over Maastricht Aachen Airport. Zoals het hier staat is het wel akkoord, maar ik vraag echt om bevestiging dat er geen besluiten over de renovatie van de start- en landingsbaan zullen worden genomen voordat we een besluit hebben genomen over de langetermijnontwikkeling, doorontwikkeling van de luchthaven. Dat laatste kan nog alle kanten op gaan wat ons betreft en dan is het ook niet goed om te besluiten over een grote investering. Misschien als het kan een verduidelijking. We zien dus ook liever niet dat er al een aanbesteding wordt voorbereid of dat er anders bijna onomkeerbare besluiten op collegeniveau al genomen worden. Kunt u dat verduidelijken? Dan over de stikstof. Is ook weer akkoord zoals het hier staat, maar dan lees ik het dat in feite wat het College aan ons vraagt nu, is om in te spelen op doelsubsidies. Die vrijheid heeft het College inderdaad. Hier staat: een nadere uitwerking is aan het nieuwe College. Voor ons is het een belangrijk dossier, dus op het moment dat er eigenlijk beleid moet worden gemaakt, provinciaal beleid moet worden gemaakt hebben we eigenlijk liever dat u dat plant op een moment dat we daar als Staten een bijdrage aan kunnen leveren. Wat kunt u daarover zeggen, is mijn vraag. Ten slotte de Maaslijn. Dat is akkoord want we willen de zaak niet vertragen, maar er staat dat we doorgaan met de reeds vastgestelde inzet van de Provincie Limburg. Maar de inzet van de Provincie Limburg was eigenlijk min of meer dat we met de handen in het haar zaten. We wisten niet precies hoe we verder moesten. Ja, precies zoiets. We willen de boel niet vertragen dus het is akkoord zoals het hier staat, maar de D66-fractie staat er helemaal voor open om op ieder moment dat er iets moet worden gedaan er ook feedback op te geven. Kunt u daarop reageren is mijn vraag. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Wageningen. Mevrouw Werrij. Niet? Mijnheer Van der Linden.

LOKAAL-LIMBURG (Van der Linden): Ja voorzitter, naar aanleiding van bullet 2, binnenhalen nationale Europese fondsen, een vraag over de Europese, want ik heb gehoord dat Nederland geen aanspraak maakt op die kapitale pot geld die beschikbaar is, die vooral voor infrastructuur besteed zou worden. Nou past dat aardig bij de Maaslijn, maar ook aardig bij het verglazen van buitengebieden. Mijn eerste vraag is, is dat juist, want het was een actualiteitenrubriek die dat zei. Als het juist is, wat willen we dan wel bij de Europese Unie binnenhalen? En passen daar ook die twee onderwerpen, de Maaslijn en eventuele verglazing van het buitengebied in, want dat zijn nog wel twee kostbare zaken om die te realiseren. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Linden. Mevrouw Fischer.

50PLUS (Fischer-Otten): Dank u wel. Voor ons is alleen Maastricht Aachen Airport even heel belangrijk, omdat ook wij willen dat er geen extra onkosten gemaakt worden om die landingsbaan en startbaan te verleggen of te renoveren. Zolang er geen besluit genomen is, dit zou weleens mee kunnen gaan wegen dan. En voor ons is dit nog geen gelopen race.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Fischer. Mevrouw Plusquin.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Dank u wel voorzitter, ik heb drie punten. Als eerste punt wil ik ook aansluiten bij de heer Van Wageningen en mevrouw Fischer over de start- en landingsbanen. Mijn collega Loomans had er een motie over voorbereid voor de vorige Statenvergadering, maar die liep wat anders. En de vraag is ook of hij nog op een of andere manier een motie kan indienen in de commissie? Ik denk het niet, maar we willen er toch graag een toezegging over hebben. Dan over de subsidie voor stikstof, de natuurherstelmaatregelen, wil ik vragen of de TBO's hebben ingestemd met de betreffende natuurherstelmaatregelen en of dit een absolute voorwaarde kan zijn, want het zijn hun terreinen en niet alle stikstofmaatregelen zijn gunstig voor andere natuurdoelen en voor beschermde soorten. Ik zou graag instemming zien van de TBO's Dan het derde punt voorzitter. Dat gaat er eigenlijk over dat we willen verzoeken, het gaat over de Omgevingsverordening, wij zouden graag een webinar willen. Een informerend webinar om de Staten nu al mee te nemen omdat er anders nog maar één vaststellingsmoment is voor de Staten en dat is eind dit jaar met een ambtelijke toelichting en wat ons betreft gaat het dan over hoe en op welke punten de Omgevingsvisie is vertaald in de Omgevingsverordening. En of er nieuw beleid in zit ten opzichte van de Omgevingsvisie en de huidige verordening. En de mogelijkheid tot het stellen van verhelderende vragen. Dus dat kan ook meteen na de terinzagelegging, dus alleen informerend bedoeld. Dat waren onze vragen.

De voorzitter: Oké, dank u wel mevrouw Plusquin. Mevrouw Jetten.

GroenLinks (Jetten): Ja dank u wel voorzitter. Ook GroenLinks heeft wat vragen, dat zal u niet verbazen. In de commissie FEB van 5 maart is er een toezegging gedaan door Gedeputeerde Van den Akker om met aanvullende informatie te komen over het waterbedeffect in geval van sluiting MAA. En volgens mij voorzitter, heeft u net gezegd dat eventuele toezeggingen 25 mei behandeld worden, of in ieder geval in deze commissie komen. Alleen hebben wij wat vragen over … Ja dat is dan eigenlijk te laat in het kader van de besluitvorming over MAA. En er was nog een toezegging, in diezelfde commissie is toegezegd om te informeren over de effecten van de hernieuwing van de bestaande exploitatievergunning en vergunningsaanvraag voor de uitbreiding van Liège Airport. De Provincie heeft de Belgische autoriteiten gevraagd deze effecten inzichtelijk te maken van Nederlands Limburg. En ook deze toezegging, net als die vorige, zou in dezelfde notitie belanden die op 21 mei zou worden geagendeerd, dus daar hebben wij vragen over. Verder, als er gesteld wordt over handelingsruimte voor het uitvoeren van de MKBA, dan vragen wij ons af welke MKBA-onderzoeken er nog moeten plaatsvinden en hoeveel middelen zijn daarmee gemoeid? En is het toch mogelijk, voor een nieuw College lijkt mij dat heel dringend, dat toch ook een vijfde optie meegenomen wordt, namelijk sluiting, zodat er een volledig beeld kan ontstaan. Dus wij hebben wat vragen van hoe dringend is het dat deze onderzoeken nog moeten worden afgerond en welke besluitvormingsprocessen hangen daar precies vanaf? En dan kunnen wij beslissen over wel of niet akkoord gaan. Met andere zaken waren wij akkoord voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Jetten. Mevrouw Schuuring.

PvdA (Schuuring): Ja, dank u wel voorzitter. Een aantal vragen vanuit onze fractie zijn al benoemd. Misschien één specificering van de vraag onder andere van de heer Vincken rondom de

Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening. In de Statenwerkgroep die wij hadden is inderdaad verteld dat de eerste nieuwe Omgevingsverordening een beleidsneutrale vertaling zou zijn van de verordening aan de hand van de nieuwe Omgevingsvisie. Als dat zo is, dan snap ik heel erg het proces dat die nu al ter inzage gelegd wordt vanwege de timing, maar dat wou ik toch heel even verifiëren. En misschien meer als procesreactie ook richting mijn collega, de concept Omgevingsvisie hebben wij al twee keer besproken in de commissie RLN. Die stond op de Statenagenda eigenlijk, dus die wordt uitgesteld. Dus ik wil eigenlijk voorstellen om dat gewoon in de Statenvergadering zo snel mogelijk te behandelen zodat we die vast kunnen stellen of niet, afhankelijk van wat iedereen vindt.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Schuuring. Mijnheer Van Caldenberg.

SP (Van Caldenberg): Ja voorzitter, dank u wel. Want ik hoor een aantal vragen in de richting van de heer Remkes, maar de heer Remkes heeft volgens mij ook ons als commissie een heel belangrijke vraag gesteld: Welke ruimte heb ik als Commissaris van de Koning om op deze dossiers, waar we nu staan, om daar op te blijven handelen de komende tijd? Hij benoemt er een aantal en ik hoor een aantal inhoudelijke dossiervragen. Dat is allemaal prima, maar ik denk dat wij vooral als commissie ook een signaal moeten afgeven in de richting van de heer Remkes van gaat u vooral met een aantal zaken aan de slag. Ik denk dat dat van belang is want anders komt Limburg dadelijk tot stilstand en dat is juist niet wat we willen. Daarom ga ik maar beginnen met die zaken waarvan ik denk dat de dossiers in ieder geval door kunnen wat ons betreft. Daarbij hebben we het dossier Maastricht Aachen Airport, mijn collega's hebben er van alles al over gezegd, maar wat betreft veiligheidsonderzoeken, noodreparaties en financiële overzichten aanleveren, ga vooral door. Zorg dat we daarmee aan de slag zijn. Als het gaat over een vooruitblik op de governance en MKBA bij wijze van spreken de positie die het vliegveld in de luchtvaartnota bekleedt, daarvan kan ik mij voorstellen dat daar verschillend over gedacht wordt. Maar laten we voor die eerste drie onderwerpen zorgen dat we daar in ieder geval mee aan de slag zijn, want we moeten er niet aan denken dat er dadelijk geen noodreparaties worden uitgevoerd aan de start- en landingsbaan als gevolg van deze crisis. Dat moeten we absoluut niet willen. Dan hebben een aantal collega's iets gezegd over Omgevingsvisie, Omgevingsverordening. Laten we wel wezen, datgene wat er in die Omgevingsvisie staat, ik kan me wel voorstellen dat de collega's daar met elkaar ook nog in onderhandeling met de heer Hoes een keer over willen spreken. Want of het nou gaat over stikstof, landbouw, energietransitie, vliegveld, al die zaken die staan natuurlijk wel in, hoe kijken wij met zijn allen nou aan tegen de toekomst van Limburg en hoe organiseren wij Limburg met elkaar? Waar komen hele grote loodsen en waar niet? Waar huisvesten we mensen en waar niet? Dus om die nou in de periode te gaan behandelen nu er iemand zit die in die zin een politiek-neutrale opvatting moet hebben, lijkt mij erg ingewikkeld om daar moties en amendementen en advies over te krijgen vanuit een College. Ja, over wat u wel en wat u niet moet doen. Ik ben het met u eens, laten we hem zo snel mogelijk krijgen. En laten we ook al kijken hoever we hem politiek-neutraal kunnen voorbereiden met betrekking tot de verordening later in het jaar, maar ik kan me wel voorstellen dat er accenten moeten worden neergezet in die Omgevingsvisie die nu mogelijk of niet onderhandelbaar zijn. En tot slot, ten aanzien van de Limburgse lobby in Den Haag, en dat geldt voor een aantal voorstellen, ga daar vooral mee door om te kijken dat je zoveel mogelijk nuttige fondsen naar Limburg haalt. Alleen waar ik eigenlijk wel behoefte aan heb, is een Limburgs aanbod. Een Limburgagenda gepresenteerd in Den Haag op basis van een lobby, maar ik zou die eigenlijk wel graag gewoon een keer hier bespreken. Waar lobbyen we nou precies allemaal voor, want er staan een heleboel nuttige dingen in die lobbyagenda, waar we met zijn allen ook van vinden dat die nuttig zijn, maar er staan ook een aantal dingen waar we voor lobbyen waar de meningen misschien over uiteenlopen. Dus misschien om het College en misschien ook wel de ambtelijke organisatie te helpen, waar gaan we nou precies onze focus op zetten in die lobby, misschien is het wel goed om dat een keer hier te bespreken.

De voorzitter: Mijnheer Nijskens.

VVD (Nijskens): Ja, om even een vraag te stellen aan de heer Van Caldenberg, maar dat ging even terug. Ik heb u even het verhaal af laten maken over die Omgevingsvisie. Wat ik u eigenlijk hoor zeggen is, dat sluit in principe aan bij wat mevrouw Schuuring zegt, behandel de Omgevingsvisie pas in de Statenvergadering als er een nieuw College zit. Want om hem vervolgens hier in de Interim Statencommissie te behandelen terwijl alleen de Gouverneur als College er zit, dat voldoet helemaal niet aan uw wens. Klopt mijn redenering?

SP (Van Caldenberg): Die redenering klopt ja. Dat voldoet niet aan mijn wens. Nee, dat klopt. Dus ik was klaar.

De voorzitter: Even voor de helderheid van iedereen, kijk ik even naar mevrouw Schuuring, bedoelde u ook dat de POVI pas behandeld moest worden als er een nieuw College zit, want ik hoorde u alleen zeggen, laten wij de POVI in PS behandelen. Maar u heeft daar verder niets bij gezegd.

PvdA (Schuuring): Nee, wat mij betreft zou dat wel de ideale situatie zijn, maar is dat niet noodzakelijk. Laat ik het zo zeggen.

De voorzitter: Oké, dat is dan duidelijk. U was klaar mijnheer Van Caldenberg? Mijnheer Claassen.

PVV (Claassen): Dank u wel voorzitter. Wij sluiten ons aan bij mijnheer Van Caldenberg om zoveel mogelijk geld uit de Europese Unie te halen. Ik zou zeggen, ga dat vooral doen de komende tijd. Onze zegen heeft u. Ja inderdaad, ik ben blij dat een paar collega's het in ieder geval over de Omgevingsvisie hebben, maar vooral wil ik het hebben over de verordening. We hadden in het verleden met elkaar, was eigenlijk het plan, om eerst de Omgevingsvisie vast te stellen. Daar was toegezegd dat daar een soort instructie bij kwam door GS waarin bijvoorbeeld budgetrecht beschreven is, hoe dat geregeld is in de Omgevingsvisie, en ook de bevoegdheden. Er was ook een motie die aangehouden is, waarin de bevoegdheden van GS en PS geregeld worden in relatie tot de Omgevingsvisie. Wij zijn van mening en er ook van overtuigd, dat je in eerste instantie eerst de Omgevingsvisie vastlegt en dan de verordening. Nu lijkt het erop, maar dat is nogmaals de vraag aan het College, dat de verordening voorgaat voor de Omgevingsvisie. En we zijn dus benieuwd wat voor impact dat heeft als je dan nog dingen geregeld zou willen zien. Kan dat achteraf? Welke rol hebben wij dan en wanneer zou dat dan moeten? Dat zijn eigenlijk een heleboel vragen. Wellicht moeten we eerst die verordening nu vaststellen, omdat je anders tegen een heleboel zaken aanloopt die gewoon procedureel niet kunnen. Daar graag een toelichting op, maar dan wel van wat is dan de oplossing om te komen tot het fatsoenlijk inregelen van die Omgevingsvisie. En daarnaast, volgens mij heeft de minister van Binnenlandse Zaken aangegeven dat de Omgevingswet pas behandeld zou gaan worden in het voorjaar van 2022. Dus we zouden eigenlijk ook nog wel wat tijd hebben lijkt mij zo. Dan heb ik nog een vraag, dat is niet aan het College, maar indirect via mijnheer Nijskens en namens de VVD aan het College. Uw fractievoorzitter heeft in een vorige bijeenkomst gesproken over de Kennis-as-projecten, die staan nu in nummertje 3. En volgens mij had zij het verzoek gedaan om te kijken of die Kennis-as-projecten en de eventuele behandeling van aanvragen van subsidies en voortgang van lopende projecten, dus zeg maar project 1.0 naar 2.0 et cetera, of die toch niet uit die nummer 3 kunnen en op een andere manier behandeld kunnen worden zodat het beleid dat afgelopen periode ingezet is, doorgezet kan worden.

De voorzitter: Oké, dat was het mijnheer Claassen. Dan kijk ik naar het College, mijnheer Remkes.'

Gouverneur Remkes: Mevrouw de voorzitter, dank u wel. En ook dank in de richting van de leden van de Staten voor de gemaakte opmerkingen en de gestelde vragen. Volgens mij, en dat bleek ook wel wat uit de vraagstelling, zijn de beide brieven, de brief van 14 april en de brief van 29 april, op zichzelf duidelijk. Ook vanuit de vragen wat gaan we wel doen en wat gaan we niet doen. Nou is het nooit zo dat dit soort afwegingen wiskundige afwegingen zijn. Dus daar zit altijd een zeker grijs gebied in. En daar is, mijnheer Nijskens, precies de noodremprocedure voor bedoeld. Als u in de besluitenlijst constateert van waar is het College nou in vredesnaam mee bezig, dat was niet de bedoeling en dat overschrijdt de beide brieven waar ik zojuist aan refereer vanuit de normstelling die er is gehanteerd, dan moet u aan de bel trekken. Ja, eigenlijk is het niet meer en niet minder. Er zijn over een aantal deelonderwerpen vragen gesteld. Om te beginnen bij het boeiende onderwerp stikstof en natuur. Er is specifiek voor natuurherstel € 61,8 miljoen voor Limburg en € 1,8 miljoen voor boscompensatie. En om van deze gelden gebruik te kunnen maken is het zeer wenselijk om voor 4 juni een aanvraag bij het Rijk in te dienen. De wettelijke termijn volgens de algemene maatregel van bestuur voor het indienen van de specifieke uitkering is 18 juni. En er liggen natuurlijk, dat is mij volslagen helder, in de uitvoeringsstrategie een aantal politiek-gevoelige vragen. Wat wel zou kunnen, om daar toch een wat andere duiding aan te geven, dat is dat er een informerende bijeenkomst voor de Staten wordt georganiseerd waarin inzicht wordt gegeven in de maatregelenpakketten, waar praten we precies over, die per Natura 2000-gebied zijn opgesteld en waarin ook de spelregels van de specifieke uitkering nader kunnen worden toegelicht. Hier is nadrukkelijk het uitgangspunt dat er voor het nieuwe College van GS voldoende keuze is om te prioriteren in de uitvoering, want ook hiervoor geldt, die beleidscategorieën zijn globale duidingen waar ook nadere keuzes in gemaakt kunnen worden. En dat is precies waar het om gaat. Daar zit natuurlijk ook het politiek-gevoelige in. Voor de RVO-regeling is in ieder geval € 13,5 miljoen beschikbaar voor de opkoop van piekbelasters in de veehouderijsector. Nou heb ik op dit punt ook enig verleden en mij hoeft niet duidelijk gemaakt te worden dat daar politiek heel verschillend in doorgekozen kan worden. Dus dat gaat vanzelfsprekend niet in dit Collegeloze tijdperk gebeuren. Dat zal echt door een nieuw College moeten gebeuren en het is ook heel goed mogelijk, als de Staten dat op prijs stellen, om ook in die Voortgangsrapportage, in de informerende bijeenkomst, dat nader toe te lichten. Om gewoon even wat helder te maken wat wel en niet de beleidsvrijheid is. Dan het vliegveld. In feite gaat het er uitsluitend om, want ook daarvan is mij natuurlijk volstrekt helder dat dat een politiek-gevoelig onderwerp is, dat zodanig voor te bereiden dat als er een nieuw College aantreedt dat het nieuwe College die informatie mee kan nemen in de bepaling van een standpunt. Mede ook gezien het nog te doorlopen besluitvormingsproces na de zomer. Dan moet gedacht worden aan veiligheidsonderzoeken en noodreparaties, waarvan het natuurlijk uit een oogpunt van vliegveiligheid volstrekt onverantwoord is om die niet uit te voeren, financiële overzichten, de governancekant van de zaak en de uitvoering van het MKBA. Als ik het goed begrepen heb, dan is dat voorzien op 1 oktober. In de richting van de heer Van Wageningen kan ik dus ook zeggen dat er natuurlijk geen besluiten worden genomen over, over de noodreparaties heb ik net iets gezegd, de renovatie voor de lange termijn voordat de Staten daar voluit over hebben kunnen spreken. Er wordt volgens mij ook geen aanbesteding voorbereid, want je moet eerst weten wat je wil aanbesteden voordat je een aanbesteding voorbereidt. Ik zit ook even in de richting van de medewerkers te kijken of ik het allemaal juist zeg, maar volgens mij ligt het formeel zo.

De heer Timmer: Ja, dat klopt. Alle onderzoeken die uw Staten ook gevraagd hebben, zetten wij gewoon door als u daarmee akkoord gaat. Zodanig dat we na de zomer inderdaad volgens verwachting 1 oktober of net daarna met elkaar kunnen besluiten over de toekomst van de luchthaven en daarmee ook over de renovatie van de baan.

Gouverneur Remkes: En mevrouw Plusquin vraagt naar een motie. De tekst is mij niet bekend, maar het lijkt mij zeer voor de hand liggend dat je uit een oogpunt van doeltreffendheid moties indient op het moment dat je het onderwerp fully dressed hier in de Staten aan de orde hebt. En mevrouw Jetten had, dacht ik, ook een vraag over een motie. Daar geldt wat mij betreft hetzelfde voor. Als het gaat om infrastructuur, er zijn een paar vragen gesteld over de Maaslijn. Dat is een slepend dossier, dat is mij inmiddels wel duidelijk geworden. Er zijn ook wat brieven over geschreven. De Staten kennen die brieven volgens mij. Ik kan u wel zeggen dat ik daar volgende week overleg over heb met de staatssecretaris, want daar zal wel iets moeten gebeuren. U kunt dat ook wel een beetje nagaan, daar heeft het College wel enige handelingsvrijheid bij nodig, want daar zal ongetwijfeld van daar kunnen we iets met elkaar uitkomen. Die vraag komt in dat overleg ongetwijfeld aan de orde en dan kan het College er niet mee volstaan om te zeggen, dit was de brief die wij gestuurd hebben en dat is dus onze ultieme wijsheid en verder stopt het overleg daarmee. Dus in die zin, going concern, moet er zo af en toe natuurlijk wel worden geacteerd, maar dat heb ik eigenlijk ook niemand van u horen tegenspreken. De Omgevingswet, de Omgevingsvisie. Kan een Omgevingsverordening worden vastgesteld zonder dat de provinciale Omgevingsvisie is vastgesteld? Ja, formeel kan dat, maar het verdient niet de schoonheidsprijs. Het mooiste is natuurlijk als je eerst de visie vaststelt en vervolgens pas de verordening. De data die relevant zijn, en dan ga ik er maar even van uit dat de wet ook per 1 januari 2022, zoals landelijk de bedoeling nog is, ook daadwerkelijk van kracht wordt, maar dan zullen de provincies per die datum een Omgevingsverordening moeten hebben die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. De Omgevingsverordening 2021, daar is een vraag over gesteld, is een beleidsneutrale Omgevingswetproefomzetting van de Omgevingsverordening 2014. De Omgevingsverordening 2021 is tot nu toe voorbereid met vier nieuwe onderdelen. Twee van de vier onderdelen betreffen wijzigingen op grond van besluiten en moties van de Staten: Wonen respectievelijk Zon op dak streep Zonneladder. Zon op dak dat begrijp ik nog. Zonneladder begrijp ik wat minder, maar daar zal ongetwijfeld in de Staten heel diep over zijn nagedacht. Waarschijnlijk heeft het iets te maken met de volgorde der dingen. De twee andere onderdelen, de na-ijleffecten van de steenkoolwinning respectievelijk de hygiënenorm huisvesting buitenlandse werknemers zijn voorbereid om nabespreking en vaststelling van de Omgevingsvisie door de Staten vervolgens ook door de Staten bij de behandeling van de Omgevingsverordening te kunnen vaststellen. Met betrekking tot die twee zaken is dus nog geen besluit genomen door PS, echter wordt toch geadviseerd deze punten mee te nemen in het Ontwerpbesluit dat in mei ter inzage zal worden gelegd. Maar het ter inzage leggen van een stuk is nog iets anders dan definitieve besluitvorming. Dan heb ik de heer Vincken gehad. De heer Van Wageningen. De stikstof, Maaslijn, de heer Van der Linden. Groen licht, stikstof. Ja, zeg ik in de richting van mevrouw Plusquin, als natuurherstelmaatregelen niet gedragen worden door de terreinbeherende organisaties, dan worden ze natuurlijk gewoon niet uitgevoerd. Dus dat kan ook niet anders, want mij staat niet helder voor de geest van wat precies de stand van het: overleg is daarover.

De heer Timmer: Ja, met de terreinbeherende organisatie wordt op twee niveaus gesproken. Hier regionaal is afstemming geweest met hun over de maatregelenpakketten en ook op landelijk niveau toetsen zij mee als het gaat over de pakketten die landelijk worden ingediend. Ze zijn op twee manieren betrokken. U vroeg of ze ermee ingestemd hadden. Nou, ze hebben er niet formeel mee ingestemd, maar ze hebben het wel nadrukkelijk afgestemd en ook complimenten gegeven over de pakketten die ingediend worden. Dus dat is de status van het overleg met de TBO’s.

Gouverneur Remkes: Ik ben volgens mij nog één antwoord schuldig. Dat is de suggestie om een Limburg-aanbod te doen. Kijk als je een Limburg-aanbod doet, wat een hele briljante gedachte kan zijn, dan kost dat geld. Je hoeft in Den Haag of waar dan ook niet aan te komen met ik heb een

prachtig aanbod, maar ik heb mijn portemonnee thuisgelaten. Volgens mij is de politiek-bestuurlijke ruimte om daar nog iets bij te doen ten opzichte van wat al in de ramingen zit een politiek besluit.

De voorzitter: U had een vraag mijnheer Van Caldenberg? We gaan geen tweede ronde doen.

SP (Van Caldenberg): Nee precies, maar wel een interruptie. Dat ging over dat Limburgse aanbod, want dat Limburgse aanbod ligt in Den Haag. Dat is gedaan. Maar wat ik eigenlijk graag zou wensen, en dat is ook waar u naar vraagt, welke handelingsvrijheid heb ik nou om die lobby daar neer te zetten, is dat hier een keer in deze commissie of in een reguliere vakcommissie te bespreken. Desnoods achter gesloten deuren als dat de lobby ten goede komt. Mijn vraag is eigenlijk een beetje, wat is nou precies de status van dat aanbod?

Gouverneur Remkes: Ik ga ervan uit dat dat aanbod politiek besloten is door het toen nog zittende College van Gedeputeerde Staten, dus politiek gelegitimeerd. Als u daarover wilt praten, dan is er wat mij betreft geen enkele belemmering voor. Als ik u goed begrijp, het aanbod ligt er.

SP (Van Caldenberg): Ja.

De voorzitter: Is het dan misschien toch een suggestie, want u vraagt eigenlijk gewoon om informatie. Ik hoor u niet zeggen dat u die alsnog wil gaan bediscussiëren, want ik denk dat de Gouverneur daar gelijk in heeft, die politieke legitimatie is er op dit moment al, maar om misschien ook een keer in de vorm van een webinar dat aanbod nader te duiden. Is dat iets waar u mee uit de voeten zou kunnen mijnheer Van Caldenberg?

SP (Van Caldenberg): We worden in ieder geval met zijn allen niet dommer van zo'n webinar, dus dat lijkt me op zich heel goed. Waar het mij eigenlijk een beetje over ging, is wij gaan daarvoor een heleboel projecten, cofinanciering, financiering vragen in Den Haag. En bij mijn weten, ik denk dat het klopt, dat het College van GS ermee heeft ingestemd, maar hebben wij daar als Staten met elkaar nog niet over gesproken. Als dat nodig is dat we boter bij de vis doen, want je kunt niet met een lege beurs aankomen in Den Haag, dan is het misschien wel wenselijk dat we dat met elkaar toch een keer bediscussiëren. De vraag is alleen of dat nu in deze setting moet of dat we dat eigenlijk pas moeten doen op het moment dat er een College zit. Alleen de effectiviteit van die lobby is dan natuurlijk wel een beetje achterhaald. Dat is een beetje het punt. Dus een webinar is prima, maar ik heb wel als Staten het gevoel, ook al zat er een regulier College, dan had ik daar wel de discussie met het College over willen voeren.

Gouverneur Remkes: Ik ken die stukken natuurlijk niet. U moet mij niet euvel duiden als ik op dit punt niet helemaal het juiste beeld voor ogen heb, maar over het algemeen liggen lobbyactiviteiten en liggen projecten- en cofinancieringsvragen in het verlengde van de beleidsstukken waar u wel ja tegen gezegd hebt. Tenminste, dat stel ik mij maar zo voor, want het zou heel gek zijn als het College een lobbypunt in Den Haag indient waar hier nog nooit eerder sprake van geweest is. Zo werkt het meestal niet. En als ik de voortgang der dingen even beschouw, de Brusselse fondsen kennen hun eigen mechanismen en ik schat zo maar in dat er in het nieuwe regeerakkoord, zeker nu het adagium is korter, niet heel veel specifieke projecten in komen te staan. Dus zal het toch gaan om lobbyactiviteiten binnen de dan vast te stellen algemene budgetten in het kader van infrastructuur en dergelijke. En daar kunt u natuurlijk, ook als er een College zit, volgens mij in de tijd gezien ook wel vrij over praten.

De voorzitter: Mevrouw Plusquin.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Dank u wel voorzitter. Ik vroeg me af of er van die TBO's een verslag was dat met ons gedeeld kan worden, want ik ben er in mijn bijdrage afgelopen week wel een paar keer op teruggekomen dat we toch denken dat we specifieke uitkeringen mislopen omdat wij als provincie Limburg te weinig hebben gedaan aan natuurherstel. Dus daar wil ik graag een reactie op. En ik had nog een vraag openstaan, maar ik weet niet of de Gouverneur daar al aan toe is gekomen, of er een webinar over de Omgevingsverordening georganiseerd kan worden.

De voorzitter: Mijnheer Remkes.

Gouverneur Remkes: Die vraag moet u niet aan mij stellen. Die vraag moet u aan het Presidium en aan de voorzitter stellen. U organiseert dat zelf volgens mij.

De voorzitter: Natuurlijk kan dat. Over de Omgevingsverordening vraagt u specifiek hè? Want de Omgevingsvisie hebben wij toch al een aantal keren in de Commissie RLN besproken. Daar is ook een hele werkgroep in actief geweest. Dus ik interpreteer uw vraag zodanig dat het niet gaat over de Omgevingsvisie, maar u wil denk ik wellicht kunnen checken of er inderdaad sprake is van een beleidsneutrale vertaling of is dat van mijn kant te veel suggestie.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Nog even aangeven voorzitter wat onze wens is. Het doel is om de Staten nu al mee te nemen, omdat er anders alleen nog maar aan het einde van het jaar één vaststellingsmoment is. Dus wat we eigenlijk willen weten is een ambtelijke toelichting op hoe en op welke punten de Omgevingsvisie is vertaald in de Omgevingsverordening. Of er nieuw beleid in zit ten opzichte van de Omgevingsvisie en de huidige Verordening en de mogelijkheid tot het stellen van verhelderende vragen. Dus als dat de basis zou kunnen zijn, dan zijn wij heel erg blij met uw toezegging. Er staat dan nog het puntje over het TBO-verslag.

Gouverneur Remkes: Volgens mij heb ik zojuist iets gezegd over wat wel en niet in die verordening zit. Gewoon vertaling beleidsneutraal 2014 plus vier specifieke onderwerpen. Verbijzonder dat ambtelijk nog maar even.

De heer Timmer: Volgens mij hadden we daarstraks ook het proces met elkaar bij de kop als het gaat over dat er voor januari '22 gewoon een wettelijke verplichting is om die verordening te hebben. De heer Remkes heeft ook aangegeven dat we dan vanaf mei eigenlijk de Ontwerpverordening ter visie of ter inzage leggen en die zou dan eind dit jaar vastgesteld moeten worden. In dat proces kan ik mij goed voorstellen dat we ook de Staten meenemen, wat is de inhoud van die verordening. En mogelijkerwijs als we het slim timen kunnen we u ook meenemen in de reacties die er vanuit de omgeving op die verordening zijn gekomen. Zodanig dat we met die informatie toewerken naar het eind van het jaar. Dus dat zou volgens mij een werkbaar proces zijn, maar dan doe ik een voorstel dat eigenlijk aan u is, maar dat zou volgens mij kunnen.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Wat ik dan graag wil weten, is welke termijn, want er is natuurlijk best wel een reactietermijn om te reageren daarop dus ik zou het …

De voorzitter: Maar u hoeft er natuurlijk niet in de inspraak mee te doen als Statenlid dus dat is denk ik iets minder relevant, maar ik kijk even naar mevrouw Schuuring want die wilde er net al op reageren. Dan heb ik denk het hele informatieplaatje compleet.

PvdA (Schuuring): Nou, wat ik eigenlijk wilde voorstellen, wij hebben in de werkgroep van de Omgevingsvisie de voortgang van de Omgevingsverordening al meerdere keren besproken en we zijn daar ook over geïnformeerd door de ambtenaren die daaraan werken. Dus misschien is het een optie om voor de zomer, of eventueel net na de zomer of allebei als dat relevant is, die werkgroep gewoon nog een keer te organiseren zodat we daar een update over kunnen krijgen. En dat we dan ook wat beter kunnen specificeren over welke vragen we expliciet nog zouden willen stellen als Staten daarover.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Ja, het zou fijn als dan alle Statenleden daaraan mee zouden kunnen doen, dus dat het toch meer het karakter heeft …

De voorzitter: Nou grijp ik even in, want er ontstaat hier een heel debat.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Ja.

De voorzitter: Er liggen hier nu twee voorstellen op tafel.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Ja.

De voorzitter: De ene is dat de bestaande werkgroep rondom de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening er nog eens even dieper induikt. En misschien ook vanuit dat perspectief dan bekijkt of het verstandig is hetzij de hele Staten, hetzij dan misschien wel weer de commissie RLN als die weer actief is daar rond de zomer alvast bij te gaan betrekken. Of het voorstel van mevrouw Plusquin om rond de zomer maar gelijk zo'n informatieve sessie voor de hele Staten te organiseren. Mijn voorstel zou zijn om dat laatste te doen. Dat zal dan een algemene informatieve sessie zijn, zoals net ook gezegd, van wat staat er nou precies in die verordening ten opzichte van die visie. Ik ga ervan uit dat de Statenwerkgroep gewoon door functioneert, dat als daar meer specifieke dingen uitkomen de werkgroep dat weer eerst oppakt zoals we dat afgelopen jaar ook gedaan hebben. Is dat een voorstel waarmee iedereen kan leven? Kunnen wij dan, ik kijk ook even naar de ambtelijke organisatie en de Griffie, dat we dat misschien dan toch voor de zomer dan nog organiseren? Al dan niet fysiek, afhankelijk van de situatie? Zullen we dat zo afspreken? Mevrouw Plusquin was eerst en dan de heer Claassen.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Ja en dan zou ik nog graag, dat heb ik nu een paar keer gevraagd maar geen reactie op gekregen, over die verslagen van de TBO en de beantwoording op de vragen. Dat mag ook …

De voorzitter: Mevrouw Plusquin, ik was nog even bezig met de bijeenkomst over de Omgevingsvisie.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Oké.

De voorzitter: Mijnheer Claassen.

PVV (Claassen): Ik probeer het toch te begrijpen. Die verordening wordt ter inzage gelegd, dan kunnen we hem lezen en dan? Ik bedoel, in eerder beleid was afgesproken dat in die verordening onder andere ook die Zonneladder zou worden geregeld. Er staat dus nog een motie van mevrouw Depondt. Maar als dat dan niet gebeurt, dan is de Zonneladder gewoon verleden tijd en dan is dat verhaal van de baan. Nee, het is niet één van de vier, wel één van de vier punten.

De voorzitter: Ik zit zelf niet in die werkgroep dus ik ben een beetje onthand. Dus ik kijk maar even naar of er leden van die werkgroep zijn. Ik neem aan dat met name de vertaalslag van de visie naar de verordening dat de werkgroep zich daar ook over gebogen heeft. Ik hoor het College de bevestiging geven dat het een beleidsneutrale vertaling is, dus inclusief alles wat er over de Omgevingsvisie al gezegd is. Het besluit van het College is, we leggen nu die verordening ter inzage en voor de zomer krijgen de Staten in een informatieve sessie toelichting op wat er nou precies in die verordening staat. Ik begrijp uw zorg. Stel nou dat daar niet alles in staat, wat wij vinden dat erin zou moeten staan. Welke positie hebben we dan nog? Die vraag is misschien wel nog even relevant om aan het College te stellen.

PVV (Claassen): Ja Ik vind het fijn dat u hem stelt, anders had ik hem moeten stellen.

De voorzitter: Ik doorzie u helemaal mijnheer Claassen.

Gouverneur Remkes: Ik intervenieer, mevrouw de voorzitter, toch even waar het gaat om het proces. Als de Staten dat willen, dan zou je dat volgens mij direct na het ter visie leggen moeten organiseren. Dan veel meer in de zin van dat ontbreekt of daar hebben wij vragen bij, zodat die duidelijkheid ontstaat. Dat kan ook bevorderend zijn voor het zienswijzeproces dat daarna volgt. En anders gaan die zaken door elkaar lopen. Dan gaat het politieke proces door het zienswijzeproces heenlopen en dat moet je volgens mij niet doen. Aan het begin van dat proces kan het heel goed.

De voorzitter: Maar dan zit ik even naar de planning te kijken, want die terinzagelegging begint al in mei. Dus dat wordt dan toch een beetje overlap. Zit ik nu even te kijken.

Gouverneur Remkes: Het steekt niet op een week.

De voorzitter: Ik kijk even, dan zou binnen nu en twee weken wellicht zo'n informatieve sessie belegd moeten worden. Maar dan is wel even de vraag, een informatieve sessie is een informatieve sessie. Als in zo'n informatieve sessie een meerderheid zou aangeven dat er een wijziging zou moeten komen in die verordening dan hebben we toch wel een politieke discussie en dan is het niet alleen maar informatief. Dan stel ik hem toch anders. Ik hoor van de zijde van het College, en ik proef een soort stille bevestiging vanuit mensen die in de werkgroep zitten, dat die verordening een beleidsneutrale vertaling is van de POVI zoals wij hem al gezien hebben. Die is formeel niet vastgesteld door de Staten, maar we hebben hem wel gezien. Nou word ik helemaal …

PvdA (Schuuring): Voorzitter?

De voorzitter: Ik ga even mevrouw Schuuring eerst het woord geven, die zit in de werkgroep.

PvdA (Schuuring): Heel even ter verduidelijking inderdaad, want wat volgens mij net is uitgelegd, is dat de vorige verordening, die op dit moment al geldt, vertaald wordt naar de taal van de nieuwe Omgevingswet die volgend jaar ingaat en daarom is er een nieuwe verordening nodig voor het einde van het jaar. Daarnaast zijn er vier wijzigingsvoorstellen, waaronder de Zonneladder, waar de Staten voor het einde van het jaar een besluit over kunnen nemen en daarnaast hebben wij als Staten altijd de mogelijkheid om de verordening te wijzigen op het moment dat we dat zouden willen en daar een voorstel zouden willen doen. En nadat de Omgevingsvisie is aangenomen, stel dat wij daar nog andere wijzigingen in aanbrengen, kan dus in de loop van 2022 de Omgevingsverordening verder gewijzigd worden om het aan te laten sluiten op de visie zoals wij die vaststellen in de toekomst.

De voorzitter: Mijnheer Van Caldenberg.

SP (Claassen): Voorzitter, als mensen verstandige dingen gezegd hebben moet je je daarbij aansluiten.

De voorzitter: Die zal ik onthouden. Waren er nog anderen? Ik zag nog wat meer vingers? Niet meer? Dus dan begrijp ik eigenlijk mevrouw Schuuring dat ik dan toch maar informeel van u als werkgroeplid zeg, laten we gewoon deze procedure zo vervolgen. Wel die informatiesessie beleggen voor de zomer en u geeft terecht aan, het is altijd aan de Staten om op elk gewenst moment wijzigingen aan te brengen als uw Staten dat in meerderheid nodig vindt. Is dat iets waar u mee kunt leven mijnheer Claassen.

PVV (Claassen): Ja, nog één vraag, want volgens mij was die werkgroep onder leiding van de heer Dritty? Is die werkgroep nog actief en zo ja, wie zit die dan voor?

De voorzitter: Ja. Ja, de werkgroep zal nog wel actief zijn, alleen of die feitelijk bij elkaar komt is vers twee. Ik kijk eens even naar het College of daar überhaupt iemand over nagedacht heeft. En anders moet ik …

Gouverneur Remkes: Volgens mij is de werkgroep heel goed in staat om uit eigen kring even een voorzitter aan te wijzen en mevrouw Schuuring heeft vanavond eigenlijk wel voortreffelijk … Dus dat zou mijn suggestie zijn.

De voorzitter: Ik stel voor dat we dit signaal wel even aan het Presidium doorgeven, maar ik denk dat iedereen het belang ervan deelt dat de werkgroep wel gewoon haar werk kan doorzetten, zodat wij in ieder geval goed voorbereid zijn op de besluitvorming die nog gaat komen. Is dit voldoende voor nu over dit onderwerp? Met de afspraak die daarover gemaakt is? Dan ga ik even terug naar de algemene discussie. Er lag nog een vraag open van mevrouw Plusquin over die verslagen van de TBO's. Mevrouw Plusquin, kan er iets over gezegd worden? Of die verslagen er zijn überhaupt, weet u dat niet? Misschien even uitzoeken?

De heer Timmer: Nee, weet ik wel. Regionaal zijn er geen verslagen gemaakt van de gesprekken met de TBO's, dus hun input is meegenomen in de voorstellen. Op landelijk niveau zijn er van de afstemmingsoverleggen wel verslagen geweest, dus die kunnen wij verstrekken.

De voorzitter: Oké dank u wel. Dat is helder denk ik. Dat was niet helder mevrouw Plusquin?

Partij voor de Dieren (Plusquin): Ja. Zouden we die input vanuit Limburg kunnen zien? En de vraag staat nog open of wij specifieke uitkeringen hebben misgelopen doordat we te weinig geld hebben uitgegeven aan natuurherstel in Limburg.

De voorzitter: Ik moet nou wel constateren dat we erg diep op het onderwerp aan het ingaan zijn, terwijl het eigenlijk over de brieven van het College ging. Dan dit even als laatste vraag mevrouw Plusquin, dan stoppen we deze discussie.

De heer Timmer: Ja, ik gaf net aan dat er van de regionale gesprekken geen verslagen zijn. Dus hoe ik die input terug moet halen? We kunnen u hooguit meenemen in de aard van de gesprekken, maar dat ligt niet vast op papier dus dat kan ik niet voorzien.

Gouverneur Remkes: Als er een budgettaire vraag ligt in hoeverre de rijksmiddelen hier al dan niet volledig besteed zijn, dan kan die informatie natuurlijk verstrekt worden. Ik begrijp dat dat met name de vraag is. En verslagen zijn interessant, maar ook weer, ze moeten er zijn. Maar ik begrijp dat de vraag, en ik zie mevrouw Plusquin knikken, dat de vraag met name een budgettaire vraag is.

De voorzitter: Mijnheer Nijskens.

VVD (Nijskens): Voorzitter om even een opmerking te maken, mevrouw Plusquin reageert op een brief van een aantal natuurorganisaties die nogal kritisch was op het gevoerde beleid in het verleden, dus het is puur echt een politieke opmerking van mevrouw Plusquin die ze nu maakt. Ik denk niet dat het op dit moment juist aan de orde is, want u zou eigenlijk ambtelijk of ook de Gouverneur die brief van die natuurorganisaties ter kennis kunnen nemen en dan snapt u ook de vraag van mevrouw Plusquin beter.

De voorzitter: Maar aangezien deze brief hier niet over het verleden gaat, maar over het handelen richting de toekomst stel ik voor dat we er hier niet dieper op ingaan. Het staat u natuurlijk altijd vrij mevrouw Plusquin om daar een keer een rondvraag over te stellen, maar ik stel voor dat we hem niet in relatie tot deze brief behandelen. Dan denk ik dat we nu de discussie daarover moeten stoppen. Voordat we dit punt afronden, ik begreep dat mevrouw Jetten nog naar een aantal toezeggingen vroeg die in maart zijn gedaan rondom MAA. **Ik kijk even naar de Griffie, wilt er even op toezien, u krijgt over één of twee weken in deze Interim Statencommissie het overzicht van de moties en toezeggingen, dat dit daar nog een keer heel expliciet goed wordt weergegeven.** Als u er dan vragen over heeft, dan kunt u die uiteraard stellen. Mijnheer Claassen had nog een opmerking?

PVV (Claassen): Dank u wel voorzitter. Ik weet niet of de Gouverneur klaar was met de beantwoording van de vragen, want ik had nog een vraag gesteld via mijnheer Nijskens aan de Gouverneur waar ik aan herinner dat er besproken was in een vorige meeting, waar het ging over de Kennis-as-projecten die nu in drie zitten, of het haalbaar is of dat, dat was een specifieke vraag van de fractievoorzitter van de VVD, of dat niet in behandeling zou kunnen worden genomen? Ik denk dat ik u daarmee overval of zo, maar misschien dat de ambtelijke ondersteuning wellicht iets te bieden heeft?

De voorzitter: Mijnheer Remkes.

Gouverneur Remkes: Ja ik kan er geen zinnig woord over zeggen.

De heer Schulpen: Ik wil wel een poging ondernemen om te kijken of er wel iets zinnigs over gezegd kan worden. De redenering in de brieven is dat alles op het gebied van, in dit geval Kennis-as-projecten, waar al besluitvorming over heeft plaatsgevonden, ook al ziet die op tranches die verder weg in de tijd moeten worden toegekend, ook daadwerkelijk worden toegekend, is afronden politiek-bestuurlijke besluitvorming. Daar waar die besluitvorming nog niet is afgerond en er is wel een vervolgtranche aan de orde of voorzien, is de redenering van de brieven dat we ambtelijk de toekenning tot netmoment politiek-bestuurlijke besluitvorming opwerken of uitwerken zou je kunnen zeggen. En dat op het moment dat een nieuw College aantreedt dan de formele besluitvorming plaatsvindt. Dat is de redenering zoals die nu in de twee brieven zit. Als PS in meerderheid vinden dat dat anders moet, dan moet daar een signaal over komen zou ik zeggen.

De voorzitter: Even voor de notulen, dat was de heer Schulpen. Ik kon het net niet zeggen, want mijn microfoon werkt niet als er veel microfoons aanstaan. Mijnheer Claassen.

PVV (Claassen): Ja lastig, want ik was blij dat de fractievoorzitter van de VVD dat op zich pakte om dat onder de aandacht te brengen, als ik hierop door blijf zagen wordt het voor mij een lastig onderwerp want ik ben daar direct zelf bij betrokken. Maar daarom noem ik ook Kennis-as-projecten en niet onderdelen die in die Kennis-as-projecten zitten.

De heer Schulpen: Naar aanleiding van deze vraag even de feitelijke situatie ten aanzien van de Kennis-as-projecten en de financiële middelen waar besluitvorming al over heeft plaatsgevonden. En die dus ook volgens de brieven kunnen worden afgewikkeld hoe dat eruitziet en voor welke Kennis-as-projecten dat niet het geval is en wel de voorbereiding plaatsvindt, maar de politiek-bestuurlijke besluitvorming moet wachten tot het nieuwe College. En dan is uw Staten in de positie op basis van dat overzicht iets concretere signalen te geven, denk ik.

De voorzitter: Waarvan akte? **Daar krijgen wij een overzicht van**. Kunt u iets zeggen over een termijn?

Gouverneur Remkes: Het zal niet zoveel moeite kosten om dat overzicht te fabriceren. Is het mogelijk dat dat er is voordat de volgende vergadering van deze commissie plaatsvindt? Of is dat niet …

De heer Schulpen: Ja, dat zou ook mijn inschatting zijn. Dat dat moet kunnen.

Gouverneur Remkes: En als het mevrouw Straus dan niet naar de zin is, dan moet ze op dat ogenblik interveniëren.

De voorzitter: Zo is dat. Dat is dan afgesproken, dat wij in principe voor de volgende vergadering een en anders wellicht uiterlijk de volgende vergadering erna dat overzicht krijgen zoals de heer Schulpen dat net heeft toegelicht. Dan constateer ik dat wij deze brief met de vragen van het College voldoende hebben behandeld. Dan hebben wij daarmee ook de agenda van deze vergadering volledig behandeld en dan zijn wij bij de sluiting aangekomen.

9. Sluiting

De voorzitter: Dat is ruim op tijd denk ik voor iedereen om om 8 uur, op welke manier dan ook, acte de présence te geven in het kader van dodenherdenking. Ik wens u allemaal een veilige terugreis en ook in het naar buiten gaan nogmaals let u op de coronamaatregelen. En slaap lekker.

Vastgesteld in de vergadering van 1-6-2021,

De commissiegriffier,	De voorzitter,
L. van Birgelen-Droog	H. van der Linden

Limburgs Parlement

provincie limburg

Interim Statencommissie

VERSLAG van de Interim Statencommissie – 18-05-2021 (openbare deel)

Voorzitter: Van der Linden

Aanwezige commissieleden: Claessens, Ernst, Geraets, Jennekens, Mertens, Plusquin, Reuser, Schuuring, Westhoff

Aanwezig burgercommissielid: Van den Beucken

Waarnemend Commissaris van de Koning: Remkes

Directie: Derks, Van der Weijden

Aanwezig namens Griffie: Van Birgelen (commissiegriffier), Steeghs (commissiemedewerker)

Deel 1 openbaar

1. Opening, mededelingen voorzitter, inventarisatie mondelinge mededelingen portefeuillehouder en vaststelling agenda

De voorzitter: Beste mensen, welkom. Het is 18.00 uur, dus we gaan beginnen. Het quorum is aanwezig dus we kunnen ook vergaderen en daarom open ik ook de vergadering. Welkom aan iedereen in de zaal en ook degenen die meekijken. Nog misschien even ten overvloede: u kent de coronaregels. Maar toch wijs ik u erop dat we die ook nog steeds moeten toepassen, dus doe dat ook als u de zaal verlaat.
Weliswaar is het niet de eerste vergadering van de interim-commissie maar toch wil ik nog een paar belangrijke uitgangspunten extra belichten, omdat er mogelijk een andere bemensing is dan bij de eerste keer. En dat betekent dat deze commissie tijdelijk is en bedoeld om onderwerpen te bespreken of noodzakelijke besluiten te nemen die geen uitstel dulden. Voor GS om te sonderen welke handelingsruimte zij heeft, kennis te nemen van GS-besluiten en de commissie is op dit onderdeel een technische commissie wat inhoudt dat besluiten van GS tot haar bevoegdheid horen en eventuele opmerkingen zijn in die zin richtinggevend naar GS. En u kunt een en ander nog eens nalezen op het stuk Informatie Interim Statencommissie dat bij dit agendapunt is toegevoegd.
Punten van de GS-besluitenlijst konden tot uiterlijk afgelopen maandag 12.00 uur worden doorgegeven zodat er voldoende voorbereidingstijd was. Ook gold er voor de rondvraag een deadline, namelijk tot maandag 12.00 uur. En gisteren is een nazending uitgegaan vanwege een vraag voor de rondvraag van de Partij voor de Dieren. Die wordt straks behandeld bij het agendapunt 7. En daarnaast is een verzoek tot bespreking ingediend door de fracties van D66, PvdA en GroenLinks. Dit betreft een onderwerp van de vertrouwelijke besluitenlijst van GS en daarom zal hiervoor de bespreking in beslotenheid plaatsvinden. En dat betekent dus dat die alleen voor GS-leden is. Dat … of alleen voor Statenleden, ja sorry. Dat waren mijn mededelingen.
Mijn vraag is of er van GS-zijde nog mededelingen zijn.

Waarnemend CdK Remkes: U hebt vorige week een brief gekregen over het programma bestuurscultuur. Daar zijn door de fractie van PVV inmiddels vragen over gesteld en de brief is

volgens mij overigens duidelijk en wij zullen proberen om de vragen zo snel mogelijk te beantwoorden. Twee: als het goed is hebt u inmiddels in uw box ook een brief aangetroffen in het kader van de actieve informatieplicht van GS aan de Staten over de kwestie Vossenberg. En de mogelijke rol die een voormalige Gedeputeerde, overigens niet-zijnde lid van het College zoals dat onlangs is afgetreden, daarbij heeft gespeeld. Maar dat laatste meer ‘ter attentie’.

De voorzitter: Dat was het? Oké, dank u wel. Dan stel ik dus voor om de mededelingen … de agenda ongewijzigd vast te stellen. Is iedereen het daarmee eens? Ik zie geen opmerkingen. Dank u wel.

2. Spreekrecht externen

De voorzitter: Er heeft zich niemand aangemeld, dus daar hoeven we verder niet op in te gaan.

3. Verslag

De voorzitter: Het verslag was er niet bij dus dat hoeven we ook niet vast te stellen.

4. Overzicht moties en toezeggingen

De voorzitter: Het overzicht van de moties en de toezeggingen zullen in een latere vergadering worden voorgelegd. Ik zie hier staan 1-6, maar dat moeten we nog even afwachten.

5. Voorraadagenda

De voorzitter: U heeft kennis kunnen nemen van de voorraadagenda. En ik stel voor om deze als zodanig zo vast te stellen.

6. Lijsten ingekomen stukken en uitnodigingen

De voorzitter: U heeft de diverse lijsten van de vakcommissies ontvangen en indien u akkoord bent dan stel ik die bij deze vast. Ik zie geen op- of aanmerkingen, dus dan hebben wij deze vastgesteld.

7. Rondvraag/ mededelingen

De voorzitter: En dan zijn we bij agendapunt 7. En dat is de rondvraag waarbij mevrouw Plusquin het woord gevraagd heeft. Ik geef haar het woord om haar vraag toe te lichten. Waarna ik de Gouverneur het woord geef om te reageren. Mevrouw Plusquin, het woord is aan u.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, we hebben het in dit huis sinds enige tijd over de bestuurscultuur. En daarbij hoort ook openbaarheid en een open niet-formalistische benadering van de burger. Passen wij dat toe op het onderwerp van deze rondvraag, namelijk het nemen van een ontheffingsbesluit in het kader van het zogenaamde faunabeheer – dat zijn besluiten die toestaan dat er gejaagd mag worden op vossen, koolganzen en brandganzen – dan zien we dat aan de ene kant terecht openbaarheid wordt betracht doordat besluiten gepubliceerd worden. Terecht, want het zijn omstreden zaken en die gaan we niet afdoen met een onderonsje met de faunabeheer-eenheid. En andere provincies doen dat ook, het publiceren van deze ontheffingen, maar dan wel tijdig. Direct na het nemen van de besluiten van het toezenden van de aanvrager, zodat eventuele bezwaarmakers na die openbare publicatie de volle zes weken hebben om hun bezwaar in te dienen. Dat laatste, het tijdig publiceren, is niet gebeurd. De publicatie was pas na een maand. Een maand

later dus. Daardoor zijn bezwaarmakers op het verkeerde been gezet. Ze hadden in feite nog maar tien dagen. Er kwamen 26 dagen na de publicatie bezwaarschriften binnen, maar die zijn op grond van de formalistische redenering dat de datum van toezending aan aanvrager, die uiteraard niet bekend was bij de bezwaarmakers, beslissend is.
Voorzitter, dit is nu zo'n voorbeeld van een puur legalistisch formalistische, voor betrokkenen gekmakende, benadering. Betrokkenen die tijd en moeite in een bezwaarschrift steken en daar geen inhoudelijke reactie op krijgen. En dat had anders gekund. Het College had de termijnoverschrijding kunnen laten passeren als verschoonbaar. Die juridische bevoegdheid is er en dat de bezwarenadviescommissie anders adviseerde op grond van inderdaad die pure formalistische redenering, excuseert het niet. Immers, er is altijd een bestuurlijke weging van zo'n advies. Wij vragen het College daarom het nu genomen besluit op bezwaar, dat de bezwaarmakers Fauna for Life en Animal Rights niet ontvankelijk verklaart in te trekken en alsnog de ingebrachte bezwaren inhoudelijk te behandelen. Want wie 'a' zegt, openbaarheid en het publiceren van een besluit, moet ook 'b' zeggen. Tijdig publiceren en de burger niet op het verkeerde been zetten. Dank u wel.

De voorzitter: Het woord is aan de Gouverneur om hierop te antwoorden.

Waarnemend CdK Remkes: Mevrouw Plusquin begint haar betoog met een verwijzing naar de andere bestuurscultuur. Ja, maar die andere bestuurscultuur zet de juridische werkelijkheid niet aan de kant. Het zou ook een totaal verkeerde uiting zijn om die suggestie in de wereld te helpen. Want wat zijn de juridische, en dat is geen formeel legalistische redenering, maar wat zijn de juridisch feiten. Of laat ik eerst even een andere opmerking maken. Ik vind dat mevrouw Plusquin een punt heeft als zij zegt dat er zo snel mogelijk gepubliceerd dient te worden. Daarover wat mij betreft geen misverstand. En die termijn die verstreken is had wel een tandje beter gekund. Laat daar geen enkel misverstand over bestaan. De kennisgeving van voorgenomen besluiten, en dat moet daarbij wel in aanmerking genomen worden, is geen wettelijk vereiste. Daaraan kunnen dus geen rechten worden ontleend. GS kunnen bezwaarmakers niet toch ontvankelijk achten en het bezwaar inhoudelijk behandelen als bezwaarmakers niet ontvankelijk zijn. De ontvankelijkheid van bezwaren is een ambtshalve door de rechter te beoordelen vraag. Zelfs al zouden GS het bezwaar alsnog ontvankelijk achten, dan zal dit aspect in een beroepsprocedure bij de rechter, die ongetwijfeld zal volgen, niet buiten beschouwing worden gelaten. De rechter zal de bezwaarmakers dan alsnog niet ontvankelijk verklaren. Van de mogelijkheid om te motiveren waarom de bezwaarschriften te laat zijn ingediend is door bezwaarmakers, ondanks een uitnodiging daartoe, geen gebruik gemaakt. Daardoor kon niet worden beoordeeld of sprake was van een verschoonbare termijnoverschrijding. Ook van de mogelijkheid om tijdig alvast pro forma, dat zien we natuurlijk wel eens vaker, bezwaar te maken is geen gebruik gemaakt. En die juridische omstandigheden, meneer de voorzitter, met name die twee laatste omstandigheden, brengen mij ertoe om te zeggen dat het College die bereidheid niet heeft. Er waren twee wegen geweest om, met in achtneming wat ik over de termijnen heb gezegd, daar hoef ik niet op terug te komen, maar er waren twee wegen geweest om dit op een andere manier te doen van de zijde van de bezwaarmakers en daarvan is dus geen gebruik gemaakt.

De voorzitter: Dank u wel, dat was het antwoord. En daar zullen we het mee moeten doen.
Dus dan is dit agendapunt afgerond. Dan schors ik de vergadering voor 10 minuten, een kwartiertje.
O, wacht even. Meneer Ernst?

PVV (Ernst): Ja, even een meer technische, wat korte toelichting misschien. Met betrekking tot dat pro forma bezwaar wat u aangeeft, is dat een bezwaar wat je kunt maken ongeacht het feit of er een besluit genomen is? Dat je vooraf een bezwaar maakt voor het geval dat een besluit in een bepaalde richting uitvalt?

Waarnemend CdK Remkes: Kijk, ik zie natuurlijk wel dat zo'n korte termijn misschien wel te kort is om een volledig onderbouwd bezwaarschrift in te dienen. Maar dat kun je ondervangen door zeg maar een drieregelig pro forma briefje in te sturen en alsnog daarna je bezwaarschrift nader te onderbouwen.

PVV (Ernst): Ja, dank u voor de toelichting.

De voorzitter: Nee, we gaan niet in debat … Dit is een … Dat is dan … Ja, dat was een verhelderende … Dat is het eerste en de laatste dan. Ja, stel hem maar.

Partij voor de Dieren (Plusquin): Dank u wel. Ja, ik vroeg me af, voorzitter, of het College ervan op de hoogte was dat die bezwaarmakers dat niet wisten en niet konden weten?

De voorzitter: De Gouverneur.

Waarnemend CdK Remkes: Ik heb zojuist gezegd … Ik heb begrepen dat de bezwaarmakers uitgenodigd zijn om gebruik te maken van de mogelijkheid om te motiveren waarom de bezwaarschriften te laat zijn ingediend. Dat van die mogelijkheid en van die uitnodiging geen gebruik is gemaakt. En dus kon niet worden beoordeeld of er sprake was van een verschoonbare termijnoverschrijding. Want dan heeft het College een grond om te zeggen van: 'Nou ja, het is weliswaar te laat maar u voert goede gronden aan om dat op die manier te doen'. Maar dat moet dan wel worden onderbouwd. En daartoe is men uitgenodigd, begrijp ik. En daar is dus geen gebruik van gemaakt.

De voorzitter: Nee, mevrouw Plusquin, we staken hier. De zaak is voldoende toegelicht en anders gaan we in debat en dat is niet de bedoeling van dit onderwerp op deze plaats. Dus ik schors nu de vergadering voor 10 minuten, een kwartier, zodat de voorbereidingen kunnen worden getroffen om in beslotenheid te vergaderen. En dat betekent dat, even kijken, mijn papiertje … dat de bedoeling is dat we dadelijk met GS-leden verder gaan en een aantal mensen die hier beroepshalve moeten zijn en …

Waarnemend CdK Remkes: Zou ik meneer de voorzitter een prealabele vraag in de richting van met name de fractievoorzitter van D66 mogen stellen want volgens mij hebt u vandaag antwoorden gekregen op de vragen die u had. Het kan zijn dat daar een nadere vraag aan wordt toegevoegd. Als dat een hele simpele vraag is zonder dat ik precies in ga op de inhoudelijke merites van wat hier speelt, bijvoorbeeld als u nog een vraag over een termijn hebt, dan kunt u wat mij betreft dat antwoord krijgen. En dan hoeven we dit hele ingewikkelde circus niet op te tuigen en dan kan er ook toegezegd worden dat u, of dat de andere leden van de Staten, wat mij betreft dezelfde informatie kunnen krijgen.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Jenneskens.

D66 (Jenneskens): Ik begrijp de vraag niet helemaal. Sorry. Of het … Wat mij betreft kan iedereen die informatie krijgen, dat is sowieso het antwoord en even nadenken hoe ik dat nu zeg, want het is een vertrouwelijk besluit. We hebben daar nog een aantal vragen over die we in ieder geval wel willen stellen.

Waarnemend CdK Remkes: U hebt vragen gesteld. Daar hebt u vandaag antwoord op gekregen. Ik ben natuurlijk bereid als de commissie daarop staat om die antwoorden weer precies zo voor te lezen.

Ik bedoel daar zit u waarschijnlijk niet op te wachten. En ik heb daarnaast toegezegd dat als de andere leden van de Staten het op prijs stellen, dan krijgen ze precies dezelfde informatie als de fractie van D66 ook heeft. En andere vragen heb ik niet. En daarom zei ik dat als u er nu een simpele vraag, bijvoorbeeld over de procedure, aan vastknoopt, dan kan ik daar … Ja, dan kan ik inderdaad wel een poging doen om daarop te antwoorden. Dan hebben we dat hele ingewikkelde circus van beslotenheid niet nodig.

D66 (Jenneskens): Ja, het is een procedurele vraag maar ik zou hem eigenlijk wel graag in beslotenheid willen stellen, ja. Dus ja, de vraag voor de beantwoording van die vragen ligt er, maar volgens mij …

Waarnemend CdK Remkes: Nou, ja dan krijgt u dus in de beslotenheid een voorleesbeurt van wat ik hier op papier heb. Maar als u dat wilt, dan gaan we dat doen.

D66 (Jenneskens): Voorzitter, ik heb die beantwoording van die vragen vandaag gekregen maar ondertussen is er een besluit genomen waar ik in ieder geval ten opzichte van de procedure en het vervolg nog wel twee vragen over zou willen stellen aan de CdK. Dat betekent niet het voorlezen van die antwoorden maar wel, ja, aanvullend daarop.

Waarnemend CdK Remkes: Maar daar krijgt u wat mij betreft dus geen antwoord op. Ik heb vragen binnengekregen vandaag. Er is een poging gedaan om die vragen in uw richting te beantwoorden. En als u aanvullende vragen had willen stellen, dan had ik dat graag van tevoren geweten.

D66 (Jenneskens): Ik ben even aan het worstelen met hoe je hier nu iets over kunt zeggen zonder dat ik het besluit noem. Het zijn twee procedurele vragen ten aanzien van het besluit. Die staan hier niet letterlijk in, want dit waren inhoudelijke vragen. Want ik begrijp dat u niet alle antwoorden kunt geven, maar ik heb wel een verzoek over het vervolgproces en informatie aan de Staten. En dat zou ik u graag willen doen. In deze commissie dacht ik dat dat mocht.

Waarnemend CdK Remkes: Maar dat is nu precies waar ik op doelde. Als u behoefte hebt om de vraag te stellen of het College bereid is om als er een besluit genomen is, in definitieve zin, om de Staten dan te informeren, dan is het antwoord: ‘Ja’.

De voorzitter: Ja, u was mede-indiener.

PvdA (Schuuring): Nou ja, maar misschien dat wij ook inderdaad het proces niet helemaal goed begrepen hebben. Wij hebben het vertrouwelijke besluit geagendeerd in deze commissie. Er waren een aantal inhoudelijke vragen. Maar wij willen dat wel graag nog even bespreken. Dus toch ja, de hele procedure zoals het net genoemd wordt om de vergadering besloten voort te zetten zouden wij wel graag willen doen ja.

De voorzitter: Ik stel voor dat wij alsnog even de zaak besloten voortzetten. Al is het maar dat u binnen 5 minuten te horen krijgt dat er op een bepaalde manier gereageerd wordt. Want anders komen we hier niet uit. Dus de vergadering is geschorst en dan verzoek ik degenen die hier niet in het besloten gedeelte thuishoren te vertrekken. En voor de rest kan ik wel opnoemen wie er wel mogen zijn. Dat is uiteraard de Gouverneur, vanuit de GS-organisatie mevrouw Van der Weijden, mevrouw Dovermann en de heren Derks, Timmers, Janssen en Rongen indien ze al aanwezig zijn. En de mensen van de ondersteuning van deze vergadering, dus mevrouw Van Birgelen, mevrouw Steeghs, de heer Driessen en Harrie Lieben, de bode. En dan worden allen die niet zijn opgenoemd, buiten de

Statenleden, vriendelijk verzocht te vertrekken. En dan kunnen wij over 10 minuten verder omdat er ook nog even iets anders gedaan moet worden met de beeldband omdat anders de vergadering niet compleet is. Dus de vergadering is geschorst voor 10 minuten.

Vastgesteld in de vergadering van 1 juni 2021,

De commissiegriffier,	De voorzitter,
Van Birgelen-Droog	Van der Linden

Limburgs Parlement

provincie limburg

Moties CS vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
2620	(PS) Provinciale Staten 25-09-2020 6.1. G-20-048 Gewijzigd Statenvoorstel Correctief bindend referendum, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37642)	Motie 2620 Van der Linden inzake Digitale steunbetuigingen referendum verzoek	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: - Om in het eerste kwartaal van 2021 een uitgewerkt voorstel te doen waarin wordt aangegeven hoe steunbetuigingen voor een referendumverzoek op een toegankelijke en veilige manier vorm kunnen worden gegeven.	01-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	31-03-2021 In behandeling. In afwachting van installatie referendumcommissie.			
2621	(PS) Provinciale Staten 25-09-2020 6.1. G-20-048 Gewijzigd Statenvoorstel Correctief bindend referendum, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37642)	Motie 2621 Kerseboomcs inzake Vergroting bekendheid van Limburgse burgers met provinciaal referendum	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op • de volgende vier communi-catie-uitingen die bekend-heid in grote mate zouden versterken te organiseren en uit te voeren o de mogelijkheid tot het initiëren van een referendum, bur-gerinitiatief of inspraak opnemen in een (digitale) brochure en die onder Limburgse burgers verspreid-en o het doen van (meer) uitingen hier-omtrent op sociale media te denken valt hierbij aan een aparte website, en gebruik van de sociale media Face-book, Twitter en Instagram o het opstellen en	01-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	31-03-2021 In behandeling. In afwachting van installatie referendumcommissie.			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			versprei-den van een infographic met wegwijzer over alle moge-lijke manieren van inspraak en meedenken die Limburg-se burgers t.a.v. het bestuur hebben o de informatie op de website toegankelijk en up to date houden						
2622	(PS) Provinciale Staten 25-09-2020 6.1. G-20-048 Gewijzigd Statenvoorstel Correctief bindend referendum, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37642)	Motie 2622 Van Caldenberg inzake Bekostiging voorlichting correctief bindend referendum	Spreken uit dat: - Budget voor voorlichting alleen beschikbaar wordt gesteld op voorwaarde dat dit budget in te zetten is voor voorlichting ter bevordering van de opkomst - Expliciet bij de toekenning van het budget zullen benoemen dat dit niet mag worden ingezet voor inhoudelijke voorlich-ting door Gedeputeerde Staten - Aan de referen-dumcommissie opdracht te zullen geven tot inhoudelijke voorlichting.	31-12-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	In behandeling.			
2652	(PS) Provinciale Staten 09-11-2020 2.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS	Motie 2652 4e Gewijzigd Van Bijnen cs inzake Samen weer Fit en	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om : - Sportorganisaties genoemd in het beleids-kader sport in samenwer-king met de zorginstellingen en medisch centrums te bewegen een Fitheidstraject op te zetten	01-07-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	Team Limburg Sport zal vanuit haar steunfunctie in het veld met partijen te schakelen om zodoende te bezien hoe een dergelijk fitheidstraject kan worden opgezet. Hierover zal TLS ons vervolgens adviseren. Daarbij wordt goed gekeken			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Gezond na COVID19	gericht op bewegen voor senioren welke besmet waren met COVID19 die buiten de boot vallen in de 1e lijn zorg - Een samenwerking op te zetten met diverse partners om ervoor te zorgen dat het Fitheidstraject de omschre-ven doelgroep op de juiste wijze bereikt - Ook de vrijwilligers van de diverse sportverenigingen bij dit traject te betrekken - Dit Fitheidstraject conform de Corona maatregelen die van kracht zijn op dat moment uitvoerbaar te maken - Voor einde 2020 terugkop-peling te geven aan Provin-ciale Staten over de voort-gang van het Fitheids-traject - Via het werkplan Team Limburg Sport de totstand-koming van dit initiatief te ondersteunen zo mogelijk samen met de Sociale Agenda.			welke rol sportorganisaties t.a.v. dit maatschappelijke vraagstuk kunnen spelen en hoe er effectief en veilig ingespeeld kan worden op dit vraagstuk. PS zal hierover worden geïnformeerd in Q1-2021. 31-3-2021 Het werkplan Team Limburg Sport waarin dit een plek krijgt, is ingediend en wordt voor besluitvorming voorbereid. PS wordt hierover via een MP geïnformeerd.			
2549	(PS) Provinciale Staten 07-02-2020 8.1. G-19-048 Gewijzigd Statenvoorstel Uitvoeringskader Sociale Agenda,	Motie 2549 Gewijzigd Fischer-Otten cs inzake Motie Seniorenbe	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - periodiek de voortgang van het seniorenbeleid te rapporteren aan en te bespreken met Provinciale Staten.	10-09-2021	Housmans, R.W.P.E. (Robert)	30-4-2020 De voortgang wordt middels de reguliere monitoring van het Uitvoe-ringskader Sociale Agenda meegenomen. Zie GS brief van 10-3-2020 (GS 2020-9924). 6-11-2020 Zie ook			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	brief GS van 28-1-2020 (GS 2020-3139)	leid Limburg 2020-2024				Informerend stuk Kader maatschappelijke organisaties, brief GS van 28-4-2020 (GS 2020-17320). 20-4-2021: Stand van zaken is nog actueel.			
2679	(PS) Provinciale Staten 16-11-2020 5. Moties vreemd aan de orde van de dag	Motie 2679 3e Gewijzigd Claessens-Schepers cs inzake Behoud van de huisartsenpost Venray	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om - In overleg te treden met de wethouders in Venray en Horst aan de Maas en met Coöperatie Cohesie U.A. om te bespreken hoe tot een andere oplossing gekomen kan worden - Daarnaast bij de regering de zorgen van Provinciale Staten Limburg over de sluiting van de huisartsenpost Venray en hierdoor de slechtere toegankelijkheid van huisartsenzorg kenbaar te maken		Housmans, R.W.P.E. (Robert)	21-12-2020 Een eerste bestuurlijk overleg heeft plaatsgevonden met de betrokken wethouders en Coöperatie Cohesie U.A. op 16 december 2020. Een vervolgoverleg is gepland begin januari. 17-2-2021 Op 6 januari heeft vervolgoverleg plaatsgevonden en op 23 januari heeft een werkbezoek aan de HAP Venray plaatsgevonden met de betrokken wethouders, voorzitter en lid RvB Cohesie en de voorzitter van de RvB Viecuri. Tevens is in december een brief over de zorgen van PS aan Minister Van Ark gestuurd. 1-4-2021 Zie MP van 30-3-2021 (GS 2021-9166).	**Afdoen**		**Voorzitter verzoekt om deadline.**
2719	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 5. Moties vreemd aan de orde van de dag	Motie 2719 Jetten cs inzake Steun	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - Een bedrag van € 125.000 te reserveren uit de vrijge-vallen middelen uit de Eindejaar	01-08-2021	Housmans, R.W.P.E. (Robert)	Met pfh'ers Housmans, Koopmans en vd Akker wordt bekeken op welke wijze invulling gegeven kan worden aan deze motie. 29-4-2021			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		kwetsbare kinderen	bijstelling, ten behoeve van het Jeugd-fonds Sport Limburg, het Jeugdfonds Cultuur Limburg en de Stichting Leergeld Limburg. - Om in o.m. het Jeugdfonds Sport Limburg, het Jeugdfonds Cultuur Limburg en de Stichting Leergeld Limburg, te bepa-len waar de nood het hoogst is en naar analogie daarvan de middelen te verdelen.			Motie wordt momenteel conform uitgevoerd. PS worden over de uitvoering t.z.t geïnformeerd.			
2618	(PS) Provinciale Staten 25-09-2020 9. Moties vreemd aan de orde van de dag	Motie 2618 Werrij-Wetzels cs inzake Maak het Gouvernement digitaal toegankelijk	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - Digitale bezichtiging van het Gouvernement en haar kunstcollectie mogelijk te maken - Zorg te dragen voor eigentijdse, laagdrem-pelige informatievoorziening waaronder filmpjes inclusief ondertiteling over de werkgebieden van de Provincie.	16-03-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	16-3-2021 Zie med. PFH van 16-3-2021 (GS 2021-6819).	**Afdoen**		**Voorzitter verzoekt om deadline.**

Limburgs Parlement

provincie limburg

Moties FEB vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
2732	(PS) Provinciale Staten 16-04-2021 2.1. P-21-011 Statenvoorstel van het Presidium inzake Besluitvorming in de context van de huidige uitzonderlijke politiek-bestuurlijke situatie (PS 2021-10649)	Motie 2732 Gewijzigd Straus inzake Verkenningsfase ter continuering van de bestuurlijke stabiliteit van Limburg	Spreken uit: - Dat er één gids wordt aangesteld om te inventariseren hoe een nieuw provinciebestuur gevormd kan worden dat breed draagvlak geniet binnen Provinciale Staten						
2579	(PS) Provinciale Staten 29-06-2020 24.14. G-20-023 Statenvoorstel Missiegedreven Economisch Beleidskader brief GS van 14-4-2020 (GS 2020-15595)	Motie 2579 Lodewijks cs inzake Aandacht voor onze retailondernemers	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - In het missiegedreven economisch beleidskader extra aandacht te geven aan de retail en de aansluiting op het MEB. - Als Provincie samen met MKB Limburg en het Retail Innovatie Center een visie “retail in Limburg 2023” op te stellen en deze visie in een plan van aanpak uit te werken.	01-03-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	29-1-2021 In uitvoering. Conceptversie is gereed. Deze wordt momenteel intern en extern in 1-op-1 gesprekken verder geconcretiseerd. In februari wordt een derde en tevens laatste rondetafelgesprek geïnitieerd, waarin samen met de sector een klap wordt gegeven op de definitieve visie “Retail in Limburg 2023”. De verwachting is dat de definitieve retailvisie in			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
						februari 2021 gereed is. 17-03-2021 Op 10-03-2021 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen gedeputeerde Van den Akker en de stakeholders die bij de retailvisie betrokken zijn. Afgesproken is dat de stakeholders per organisatie inventariseren wat concrete vervolgacties kunnen zijn (aansluitend op het plan van aanpak). Deze concrete vervolgacties (mede in het kader van ReactEU) zullen tijdens de vervolgbijeenkomst op 29-03-2021 besproken worden. Afgesproken is om te wachten met de afhandeling van de motie tot na deze bijeenkomst.			
2583	(PS) Provinciale Staten 29-06-2020 24.14. G-20-023 Statenvoorstel Missiegedreven Economisch Beleidskader brief GS van 14-4-	Motie 2583 IJpelaar inzake Naar één innovatie en advies plek voor het brede MKB	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: Ingediend in de vergadering van Provinciale Staten van 19 juni 2020 - Samenwerking te realiseren tussen alle partijen die een vorm van “gratis” eerstelijns (innovatie) advies bieden aan het MKB - Hierbij te bewerkstelligen dat deze partijen komen tot	01-03-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	17-2-2021 Motie is verwerkt in het 3-jarig ontwikkelprogramma van het LIOF (zie ook het Statenvoorstel “LIOF integraal ontwikkelprogramma Limburg Toekomstbestendig” dat op 2 oktober door PS is aangenomen). Het LIOF-	**Afdoen**		**4-1 en 22-1-2021: Voorzitter verzoekt GS om afdoeningsbrief**

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
	2020 (GS 2020-15595)		een gezamenlijk aanbod van innovatie/advies aan het brede MKB waarbij de Limburgse MKB bedrijven actief worden benaderd en worden gestimuleerd gebruik te maken van dit gratis advies - Duidelijke afspraken te maken daar waar sprake is van een financiële provinciale betrokkenheid over KPI's (met name betreffende het bereik van ondernemers (ook eerstgebruikers) en het resultaat van het advies) en de resultaten te monitoren en halfjaarlijks te delen met de Staten.			programma is op 1december na instemming door de aandeelhouders (Ministerie van Economische Zaken en Provincie Limburg) definitief vastgesteld door GS. 25-2-2021 Zie Informerend Stuk Integraal ontwikkelprogramma Limburg Toekomstbestendig LIOF, brief GS van 23-2-2021 (GS 2021-4252).			
2638	(PS) Provinciale Staten 09-11-2020 2.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Motie 2638 Lodewijks inzake Brightlands is van ons allemaal	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om: - Brightlands in toekomstig provinciaal beleid vanuit de integraliteit te benaderen, en niet vanuit de gedachte 'iedere campus voor zich' - Vanuit deze integrale benadering in kaart te brengen op welke wijze Brightlands als geheel kan bijdragen aan de propositie van Limburg - Op basis hiervan een strategische	31-12-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	In behandeling			**4-1-2021: voorzitter verzoekt GS een deadline aan te geven**

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
			visie (financieel en organisatorisch) op te stellen voor de periode tot 2030 - Inzichtelijk te maken op welke wijze de individuele ontwikkeling van de campussen kan bijdragen aan de realisatie van de integrale ambities voor Brightlands - Eén rapportage op te stellen voor Brightlands i.p.v rapportages per campus.						
2666	(PS) Provinciale Staten 09-11-2020 2.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Motie 2666 Gewijzigd Jenneskens cs inzake Coronials kansengelijkheid	Verzoeken het College om: - Met het Limburgse voortgezet onderwijs, MBO, HBO en WO te inventariseren: 1. wat de gevolgen zijn geweest van de genomen maatregelen en welke belemmeringen en uitdagingen zij op dit moment ervaren in het verzorgen van goed onderwijs aan hun studenten of leerlingen 2. Bij (een vertegenwoordiging van) jongeren tussen 14 en 24 jaar welke belemmeringen zij zelf ervaren voor hun ontwikkeling in breedste zin des woords - Op basis hiervan te komen tot interventies om belemmeringen	31-12-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	Uitvoering ter hand genomen gesprekken zijn/worden gepland. Oplevering voorjaar 2021.			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			voor jongeren in onderwijs en ontwikkeling weg te nemen en een impuls te geven aan het bevorderen van de kansen voor deze generatie in deze uitzonderlijke tijd.						
2681	(PS) Provinciale Staten 16-11-2020 5. Moties vreemd aan de orde van de dag	Motie 2681 Gewijzigd Kuntzelaers cs inzake VDL Nedcar	Roept het college op om: - Met het kabinet, VDL en andere partners tot een integraal plan te komen, over de in de motie Graus cs. genoemde mogelijkheden tot nationale (co)financiering, ten behoeve van de doorontwikkeling van VDL Nedcar. - De Staten te informeren, voor de vaststelling van het PIP in december, en daarbij een overzicht te verstrekken over de actuele stand van zaken van het integrale plan en de financiering zoals gesteld in de motie Graus cs. - De samenwerkingsovereenkomst met VDL Nedcar onderdeel uit te laten maken van de te maken van dit plan, om daarmee het behoud van Limburgse werkgelegenheid en het behoud van de	01-01-2022	Akker, van den J.P. (Joost)	18-2-2021 Over de stand van zaken inzake het integraal plan VDL Nedcar bent u geïnformeerd via de Beantwoording schriftelijke vragen PvdA-Berghorst e.a. inzake het ontslag voor 750 medewerkers bij VDL Nedcar, brief GS van 15-12-2020 (GS 2020-50974). In behandeling.			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			autoproductie voor de lange termijn te garanderen.						
2709	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 3.6. G-20-076 GEWIJZIGD Statenvoorstel vaststellen inpassingsplan Uitbreiding VDL Nedcar en financiering infrastructuur (Randwegvariant) MPfh Anterieure overeenkomst Provincie Limburg - VDL Nedcar BV - 11-12-2020 (GS 2020-49708)	Motie 2709 Ernst inzake Regionale arbeid PIP VDL-Nedcar	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om: - Juridisch te laten onderzoeken of en op welke wijze bij de aanbesteding van de infrawerken een “social-returnclausule” opgenomen kan worden en bij positieve uitkomst deze op te nemen, zodat bedrijven en mensen uit de regio optimaal profiteren van deze investering. PS hierover te informeren. - Zich er bij VDL hard voor te maken dat men bij de uitbreiding waar mogelijk gebruik maakt van lokale/regionale (onder)aannemers en arbeidskrachten	01-01-2023	Akker, van den J.P. (Joost)	18-02-2021 Wordt opgepakt zodra de aanbesteding van de infra aan de orde is. Het go / no go moment is op zijn vroegst voorzien in oktober 2022.De aanbesteding en de gunning zijn voorzien in 4e kwartaal 2022.			
2637	(PS) Provinciale Staten 09-11-2020 2.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Motie 2637 Gewijzigd Straus inzake Uitwerken en doorvertalen propositie voor Limburg	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om: - De bestaande propositie voor Limburg in nauwe samenwerking met de adviescommissie branding en mogelijk andere stakeholders te actualiseren en deze leidend te laten zijn voor de activiteiten van de	01-05-2021	Bovens, Th.J.F.M. (Theo)	In voorbereiding. Naar verwachting kan PS in het 2e kwartaal 2021 geïnformeerd worden.			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
			adviescommissie branding - Deze propositie ook te vertalen naar het strategisch communicatiebeleid van de provincie Limburg op het gebied van arbeidsmarkt, bereikbaarheid, wonen en recreatie om zo de aantrekkelijkheid van Limburg als plek om je te vestigen extra onder de aandacht te brengen - Met de nieuwe propositie in de hand een doorlopend lobbytraject op te starten waarin herwaardering van de regio en de kracht van Nederland als één metropoolregio centraal staan.						
2591	(PS) Provinciale Staten 29-06-2020 24.18. G-20-030 Gewijzigd Statenvoorstel Brightsite langjarige subsidie uitvoeringsfase Brightsite, brief GS van 9-6-2020 (GS 2020-23236)	Motie 2591 2e Gewijzigd Ernst cs inzake Oproep bijdrage Rijk aan Brightsite	Verzoeken het College van GS op om: - Zich tot het uiterste in te spannen om het Rijk middels een versterkte lobby te bewegen zich te committeren aan een langjarige financiële bijdrage aan Brightsite.	01-05-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	10-11-2020 In uitvoering. Het Rijk is voornemens het langjarig commitment vorm te geven door het verstrekken van projectfinanciering. Een aantal projecten van Brightsite maakt onderdeel uit van het initiatief Groene Moleculen, één van de conceptaanvragen voor financiering uit het nationale Groeifonds. Door			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
						het College wordt actief deze propositie onder de aandacht gebracht van het Rijk (zowel ambtelijk als bestuurlijk). Projecten worden uiterlijk 1 november 2020 voorgelegd aan de (landelijk) Adviesbeoordelingscommissie. Toekenning eerste tranche is voorzien in de laatste week van februari 2021. 22-12-2020 Projecten zijn voorgelegd aan de (landelijk) Adviesbeoordelingscommissie. Toekenning eerste tranche is voorzien in de laatste week van februari 2021. 18-2-2021 Toekenning eerste tranche is voorzien in april 2021. 10-05-2021 Bij de Limburgse claim van de JTF middelen (58,5) zullen de Brightsite projecten worden opgenomen. Indiening is voorzien in Q3 2021.			
2613	(PS) Provinciale Staten 29-06-2020 24.20. G-20-032	Motie 2613 Gewijzigd Mertens cs inzake Vinger aan de	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - Het dossier nucleaire eindberging in België op de	01-03-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	6-5-2021 GS hebben per brief van 12 juni 2020 de federale overheid van België verzocht om			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
	Statenvoorstel Voorjaarsnota 2020, brief GS van 12-5-2020 (GS 2020-19385)	pols eindberging hoogradioactief kernafval in België	voet te volgen - Provinciale Staten en de inwoners van Limburg tijdig te informeren over de ontwikkelingen van het dossier zodat inspraakmogelijkheden ten volle benut kunnen worden			duidelijkheid te geven over de vervolgstappen, de planning en de inspraakmogelijkheden. Tevens is gevraagd om Limburg te betrekken indien er locaties in het grensgebied onderzocht worden. Er is nog geen reactie van Belgische zijde ontvangen.			
2651	(PS) Provinciale Staten 09-11-2020 2.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Motie 2651 2e Gewijzigd Berghorst cs inzake Samen naar een duurzame toekomst van Chemelot	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: - Samen met haar partners binnen de “European Circulair Hub” een plan te ontwikkelen om omwonenden actief te betrekken bij de toekomst duurzame toekomst van Chemelot - Samen met de omringende gemeenten, de bedrijven op de Chemelot Industrial Site en de Brightlands Chemelot Campus een leefbaarheidsfonds op te richten voor de directe omwonenden van Chemelot Industrial Park - Een besluit te nemen over de voeding van het fonds - Inwoners van Sittard-Geleen, Stein en	15-03-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	In de opzet van het ontwikkelplan Chemelot Circular Hub (CCH) is voorzien in een aanpak volgens 4 pijlers: in 3 van de 4 pijlers (Circulaire competenties, Circulair fundament en Circulaire samenleving) is voorzien in actieve betrokkenheid van gemeenten, burgers en bedrijven uit de regio. Bij de uitwerking van deze pijlers is actieve betrokkenheid van ‘de omgeving’ opgenomen als kritieke voorwaarde. Bij de uitwerking van deze pijlers zal het onderwerp ‘Leefbaarheidsfonds’ als ontwikkelopgave geagendeerd worden. 18-2-			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			Beek invloed en zeggenschap te geven in de verdeling van de middelen uit het Leefbaarheidsfonds, naar het voorbeeld van de Burgerbegroting Antwerpen.			2021 PS ontvangt uiterlijk medio maart een afdoeningsbrief. 10-05-2021 Overeenkomstig de afgesproken lijn met PS worden aangenomen moties niet in politiek-bestuurlijke uitvoering genomen.			
2592	(PS) Provinciale Staten 29-06-2020 24.20. G-20-032 Statenvoorstel Voorjaarsnota 2020, brief GS van 12-5-2020 (GS 2020-19385)	Motie 2592 Franssen inzake Samenwerken aan de grens	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - Om in overleg te treden met (plaatselijke) Belgische en Duitse overheden en te komen tot afspraken over gewenste en ongewenste ontwikkelingen en het borgen van rechten en inspraak van onze inwoners.	01-04-2021	Dritty, A. (Andy)	De bestaande afspraken met Noordrijn-Westfalen en Vlaanderen zijn afdoende en recent nogmaals bekrachtigd (zie brief aan PS d.d. 24-06-2020 met kenmerk GS2020/26411). Na het zomerreces worden gesprekken met Wallonië opgestart om tot soortgelijke afspraken te komen. 23-9-2020 In oktober staat een gesprek gepland met een kabinetsmedewerker van Minister Borsus. Dit gesprek dient o.a. als voorbereiding voor een bestuurlijk overleg tussen Waals Minister Borsus en de portefeuillehouder over het maken van soortgelijke afspraken als met Vlaanderen en Duitsland.			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
						10-11-2020 Tijdens het gesprek zijn contactgegevens uitgewisseld waardoor er, indien de situatie zich voordoet, geschakeld kan worden en afstemming kan plaatsvinden. Tevens is gesproken over een ontmoeting met minister Borsus. Dit zal plaatsvinden worden als de corona situatie dit in beide landen toelaat. 21-12-2020 Er is ambtelijk contact geweest met het kabinet van minister Borsus om, onder voorbehoud, een datum in het eerste kwartaal van 2021 te plannen. Aan het kabinet is gevraagd om aan te geven welke datum voor minister Borsus zou schikken. 10-2-2021 In januari is er wederom contact geweest om een afspraak in te plannen op het moment dat corona dit toelaat.			
2629	(PS) Provinciale Staten 05-10-2020 4. Moties	Motie 2629 Gewijzigd Voncken cs inzake Matching middelen Kader	Verzoekt het college: • Met het kabinet in overleg te treden over de wijze waarop een substantieel deel van deze 100 miljoen ten gunste		Dritty, A. (Andy)	08-02-2021 Het Ministerie EZK heeft de motie uitgewerkt naar een (concept) bestedingsplan. Dit concept is akkoord			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
	vreemd aan de orde van de dag	Kwaliteit Limburgse Centra en Economisch Beleidskader met 3e Corona steunpakket	kan komen aan het versnellen van Limburgse gemeentelijke plannen die voorzien in de aanpak van retail-leegstand in Limburgse centra. • De uitwerking hiervan te betrekken bij het missiegedreven economisch beleidskader en als meekoppelkans/cofinancierin g te benutten bij het reeds in uitvoering zijnde kader Kwaliteit Limburgse Centra.			bevonden door de Staatssecretaris van EZK en ligt momenteel bij het ministerie FIN ter beoordeling door hun commissie APC. De verwachting is dat de regeling voor de zomer wordt opengesteld, zodat nog in 2021 de eerste beschikkingen afgegeven kunnen worden. Zoals eerder aangegeven heeft de Provincie Limburg actief aangeboden dat de regie voor Limburg via de provin-cie verloopt in afwachting van nadere berichtgeving en concrete uitwerking van Rijkszijde. De Provincie blijft ambtelijk en bestuurlijk in contact met het Rijk. 31-3-2021 Zie MP gedeputeerden Dritty en Van den Akker van 30-3-2021 (GS 2021-8195)			
2480	(PS) Provinciale Staten 28-06-2019 5. Bespreking collegeprogramma	Motie 2480 3e Gewijzigd Kuntzelaers c.s. inzake Eerlijk en transparant Limburg	Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten om: - Ervoor te zorgen dat zowel het aantal benoemingen, in alle vier de bij het College bekende varianten, als ook het totaal aan vergoedingen,	26-02-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	26-8-2020 Volgt na conclusies Zuidelijke Rekenkamer. 25-9-2020 Zie brief GS van 25-9-2020 (GS 2020-39547) inz. Toezeggingen n.a.v. de Statencommissie			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
			salarissen en declaraties binnen een jaar wordt terug gebracht tot richting het landelijk gemiddelde - Een open en transparant selectie- en benoemingsproces te hanteren, waarbij vacatures openbaar worden gemaakt en gepubliceerd, functie-eisen vooraf worden bepaald en bovendien bijdragen aan het verbeteren van de diversiteit onder bestuurders - Alle benoemingen te registreren in een openbaar en toegankelijk register - Zich de komende collegeperiode extra in te spannen om het slechte imago van Limburg met betrekking tot integriteit te verbeteren.			Financiën, Economische Zaken en Bestuur op 17-9-2020. 21-12-2020 In het Statendebat op 2 oktober 2020 is toegezegd dat het beleidskader Selectie en benoemingen, met daarin verwerkt de aandachtspunten uit het Rekenkameronderzoek, wordt geactualiseerd. Daarbij zal rekening worden gehouden met deze motie 2480, waarin PS GS onder andere verzocht om alle benoemingen te registreren in een openbaar en toegankelijk register. In januari 2021 wordt een aangepast Beleidskader benoemingen sonderend aan uw Staten voorgelegd. 18-2-2021 Zie Med. PFH d.d. 26-1-2021(GS2021/1973).			
2512	(PS) Provinciale Staten 08-11-2019 6.2. G-19-022 Statenvoorstel Programmabegroting 2020, brief GS	Motie 2512 Kuntzelaers cs inzake Indexatie immunisatiereserve	Roept het college op om: - In de jaarrekening 2021 te zorgen dat de huidige immunisatiereserve is geïndexeerd met als eerste meetpunt de jaarstukken 2019. - Dit proces iedere twee jaar te herhalen en dit	31-05-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	15-01-2021 Wordt tzt in de jaarrekening 2021 meegenomen. Zie ook toezegging 8505.			**Deze motie is overgenomen door GS en daarom niet in stemming gebracht.**

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	van 17-9-2019 (GS 2019-69122)		onderdeel te maken van het financieel beleid						
2601	(PS) Provinciale Staten 09-11-2020 2.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Motie 2601 Kuntzelaers cs inzake Rechtvaardige Verkoopregeling Heierhoeve	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op - Haar invloed in te zetten om de verkoopregeling aan te passen of aan te vullen tot een ruimhartig niveau - Een aanbod te realiseren van minimaal de WOZ-waarde, met als peildatum 1 januari 2018 plus jaarlijkse marktwaarde stijging - Bij de woningen die een hogere taxatiewaarde hebben dan de WOZ met peildatum 1 januari 2018 uit te gaan van taxatiewaarde plus marktwaarde stijging - De optie om gebruik te maken van de verkoopregeling geldig te laten zijn tot minimaal 2 jaar nadat alle turbines volledig draaien en stroom leveren aan het netwerk.	30-03-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	12-3-2021 Zie GS-brief inz. Rechtvaardige Verkoopregeling Heierhoeve, van 10-3-2021 (GS 2021-2497). Zie ook T8739 en T8834.	**Afdoen**	**Afdoen**	**Deze motie is de voor de eerste keer ingediend bij de Statenvergadering van 29-6-2020, bij agendapunt G-20-032 Voorjaarsnota. Gelet op T8739 is deze motie aangehouden. (toezegging is nog niet afgedaan).**
2605	(PS) Provinciale Staten 29-06-2020 24.20. G-20-032 Statenvoorstel Voorjaarsnota	Motie 2605 2e Gewijzigd Van Caldenberg cs inzake Maatregelenpakket Corona	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - Het maatregelenpakket dat in totaal 4 verschillende rollen van de Provinciale overheid vraagt te weten die van		Koopmans, G.P.J. (Ger)	Vervolg dictum: - vanuit de coördinatiefunctie: j. De positieve samenwerkingen te intensiveren en te versterken die zijn ontstaan als gevolg van deze crisis,			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
	2020, brief GS van 12-5-2020 (GS 2020-19385)		lobbyen, investeren/financieren, coördineren en communiceren voortvarend op te pakken - De lobby: a. Voor de Regiodeal Noord-Limburg in het kader van gezondheid te versterken b. Richting de Rijksoverheid in te zetten voor verlaging van het BTW-tarief onder andere gelet op de specifieke Limburgse grensligging en de hiervoor getroffen maatregelen van onze buurlanden c. Bij andere overheden in te zetten, en daarbij zelf het goede voorbeeld te geven, om de uitgestelde belastinginning (tot 1 september) vanaf dat moment niet onmiddellijk te gaan innen maar gespreid over een afbetalingstermijn van 3 tot 4 jaar om de liquiditeitspositie bij bedrijven en organisaties gezond te houden d. In de richting van de Rijksoverheid te voeren om het belang van voldoende beschikbaar en opgeleid zorgpersoneel te onderstrepen en te			zoals bijvoorbeeld tussen Zieken-huizen, GGD, GGZ en Huisart-sen k. Met de gemeentes in gesprek blijven gaan over het belang van het regionaal afstem-men met betrek-king tot de geno-men veiligheids-maatregelen l. Het gesprek aan te gaan met scho-len en werkgevers om er voor zorg te dragen dat stages gevolgd en afge-maakt kunnen blijven worden en er voldoende plekken beschik-baar blijven komen - Via communicatie: m. De positieve initiatieven en vrijwilligers in Limburg actief en zichtbaar te waarderen nog voor het einde van de zomerva-kantie en hierover actief te commu-niceren met als doel inspiratie te creëren voor heel Limburg. n. Een-duidig en begrijpelijk te communiceren hoe groot het belang is om een tweede lockdown te voorkomen vanuit het oogpunt van gezondheid,			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
			organiseren, in lijn met het SER-rapport van juni 2020. - Vanuit de rol als investeerder/financier: e. Te onderzoeken of de uitvoering van de TOGS-regelingen eenmalig gedecentraliseerd kunnen worden in de richting van het Huis voor de Kunsten f. Te onderzoeken of er voor kleine ondernemers compensatie kan worden verstrekt voor de realisatie van de implementatie van de coronamaatregelen g. Te onderzoeken of er via het Liof een voucherregeling kan worden ingesteld voor het aanpassen en opstellen van businessplannen in de 1,5m samenleving h. Een extra impuls te geven aan preventieve programma's en voorzorg bij gemeentes i. Te participeren in het coronaproof maken van sport, cultuur en gemeenschapsaccommodaties i.s.m. Het Huis voor de Sport, Het Huis voor de Kunsten, De vereniging Kleine Kernen Limburg en			maatschappelijke ontwikkelingen en economische gevolgen Ingediend in de vergadering van Provinciale Staten van 26 juni 2020 o. Meer helder-heid en overzicht te verschaffen waar burgers, bedrijven en verenigingen burgers terecht kunnen voor ondersteuning om de coronacrisis het hoofd te bieden - De maatregelen uit te werken in een plan van aanpak, inclusief budget, en dit aan de Staten ter besluitvorming voor te leggen voor de vergadering van 25 september 2020. - Daar waar voorstellen voorzien moeten wor-den van financiële dekking geven wij het college mee dat de voorkeur uitgaat naar eigen middelen, maar het aantrekken of benutten van vreemd vermogen ook tot de mogelijkheden behoort			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			fondsen zoals het Oranjefonds en zet daarbij in op toekomstbestendigheid Zie toelichting voor vervolg dictum.						
2669	(PS) Provinciale Staten 09-11-2020 2.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Motie 2669 Gewijzigd Driessen inzake Anticiperen op economische omstandigheden	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: - Een aparte “corona” post aan te leggen waarnaar besparingen en overschotten tot tenminste jaareinde 2021 terugvloeien - Onvoorziene financiële baten tevens naar deze post te laten vloeien - Deze post te gebruiken voor het ondersteunen en opvangen van de economische en conjuncturele schade als gevolg van corona - Deze post liquide te houden zodat de middelen snel ingezet kunnen worden mocht dit nodig zijn - Onder voorbehoud dat deze post pas gevuld zal worden op het moment aan de verplichting voldaan is om de immunisatiereserve te indexeren.	24-06-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	18-2-2021 Op dit moment is nog niet duidelijk of er voldoende financiële ruimte is om aan de motie te voldoen. Dit is mede afhankelijk van het Jaarrekeningresultaat 2020. Behandeling van de Jaarstukken 2020, waarin ook de bestemming van het resultaat aan de orde is, zal volgens planning plaatsvinden op donderdag 24 juni a.s. Deze datum kan onder bovenstaand voorbehoud als deadline worden beschouwd.			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
2710	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 3.6. G-20-076 GEWIJZIGD Statenvoorstel vaststellen inpassingsplan Uitbreiding VDL Nedcar en financiering infrastructuur (Randwegvariant) MPfh Anterieure overeenkomst Provincie Limburg - VDL Nedcar BV - 11-12-2020 (GS 2020-49708)	Motie 2710 Gewijzigd Van Wageningen cs inzake Slimme fasering ingrepen in natuur en landschap rond Nedcar	Roept het college op: - Alle relevante ontwikkelingen rond VDL Nedcar nauwlettend te volgen en daarbij een open oog te houden voor mogelijkheden om ingrepen in natuur en landschap slim te faseren. - Provinciale Staten actief te informeren over ontwikkelingen rond VDL Nedcar en daarmee samenhangend over eventuele gevolgen voor de ingrepen in natuur en landschap.		Mackus, H.J.H. (Hubert)				**4-1 en 22-2-2021: Voorzitter verzoekt GS om termijn deadline te vermelden.**

Limburgs Parlement

provincie limburg

Moties MD vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
2488	(PS) Provinciale Staten 04-10-2019 9. Moties vreemd aan de orde van de dag	Motie 2488 Heldens cs inzake Handhaving Wet Gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding in het openbaar vervoer	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: - In overleg te treden met het Rijk om aan te dringen op eenduidige mogelijkheden om het verbod op gezichtsbedekkende kleding te handhaven in de provincie Limburg - Arriva duidelijk kenbaar te maken dat de provincie Limburg als opdrachtgever verwacht dat Arriva alle medewerking zal verlenen bij het handhaven van de Wet 'Gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding' en in overleg met Arriva te onderzoeken hoe bij overtreding van het verbod de toegang tot het streekvervoer van Arriva geweigerd kan worden - Zich maximaal in te spannen om naleving en handhaving van de Wet Gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding te realiseren specifiek in het openbaar vervoer van de Provincie Limburg.	01-01-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Op 5 december 2019 is een brief aan het Ministerie verstuurd. 10-11-2020 Het Ministerie merkt op dat de Wet Gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding steeds beter wordt nageleefd en er geen noodzaak is tot aanvullende maatregelen. Mocht er in de toekomst aanleiding zijn tot aanvullende maatregelen, dan zal dit op nationaal niveau in de tussen politie branche organisatie én de betrokken departementen worden besproken.		**Afdoen**	
2561	(PS) Provinciale Staten 29-06-2020 24.5. G-	Motie 2561 Palmen cs inzake Behoud van	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: - Netbeheerder Enexis te ondersteunen in hun oproep de	15-10-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Verwerkt in de PES deel 2 (actielijn 1) zoals vastgesteld op 11 december 2020 door PS en wordt meegenomen in de	**Afdoen**	**Afdoen**	

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	20-015 Statenvoorstel PES – deel 1 Uitgangspunten en leidende principes ten behoeve van de Provinciale Energie Strategie, brief GS van 3-3-2020 (GS 2020-9044)	gasinfrastructuur	huidige gasinfrastructuur in tact te laten ten behoeve van ontwikkelingen die behoud van deze gasinfrastructuur rechtvaardigt en niet mee te zullen werken aan verwijdering van de gasinfrastructuur.			voortgangsrapportage van de PES.			
2606	(PS) Provinciale Staten 29-06-2020 24.20. G-20-032 Statenvoorstel Voorjaarsnota 2020, brief GS van 12-5-2020 (GS 2020-19385)	Motie 2606 Gewijzigd Vaessen cs inzake Vaart achter de IC naar Aachen	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: - Zich blijvend en onverminderd in te zetten voor een IC-verbinding naar de regio Aachen, als cruciale verbinding voor Nederland en Limburg met internationale HSL-station Aachen Hbf gelegen aan het Europese Hogesnelheids-netwerk - In gesprek te blijven met alle relevante partners aan Duitse en Nederlandse zijde en te bevorderen dat het ministerie van I&W in gesprek gaat met partners aan de Duitse zijde van de grens om zo te komen tot een gedragen internationale IC-verbinding tussen Nederland en Aachen - Zich in te zetten om deze IC naar Aachen onderdeel te laten zijn in	02-04-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	De Provincie werkt samen met het Ministerie van IenW, de Provincie Noord-Brabant en ProRail aan een snelle IC verbinding naar Aken. ProRail is gestart met een verkenning naar de plannen van Arriva en de NS voor een snelle verbinding naar Aken. Uitgangspunt is dat in 2025 rijdt naar Aken. In het voorjaar van 2021 zal een besluit volgen over deze verbinding. Deze besluitvorming zal in goed overleg met de regio maar ook Nahverkehr Rheinland gaan plaatsvinden. In een brief van de Staatssecretaris aan de Tweede Kamer op 11 juni 2020 is ook toegezegd dat er een marktverkenning wordt			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			de Hoofdrailnetconcessie per 2025, dan wel via een andere afspraak zal bereiken dat deze IC in 2025 kan starten - Provinciale Staten te informeren over de voortgang van de inzet en besprekingen.			opgestart naar grensoverschrijdende verbindingen onder open toegang. Deze verkenning zal ook in het voorjaar van 2021 worden opgeleverd.			
2625	(PS) Provinciale Staten 25-09-2020 9. Moties vreemd aan de orde van de dag	Motie 2625 2e Gewijzigd Bastiaans cs inzake Onderzoek naar kernenergie in Limburg	Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten om: - Samen met het Rijk te onderzoeken of er in Limburg plaats is voor een of meerdere veilige en duurzame kerncentrale(s) - De onderzoeksconclusies uiterlijk december 2021, of zoveel eerder als mogelijk, te delen met Provinciale Staten.	31-12-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Zie beantwoording schriftelijke vragen VVD van 2 maart 2021 (GS 2021/5531). Tevens besproken in de rondvraag van de commissie MD van 12-3-2021.			
2639	(PS) Provinciale Staten 09-11-2020 2.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Motie 2639 Gewijzigd Franssen cs inzake Fietsbewegwijzering grensgebieden met Duitsland	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - Te onderzoeken wat er gedaan kan worden om de ontbrekende fietsbeweg-wijzering aan de Nederlandse grens in Limburg te verbeteren, met name in de buitengebieden - Hierbij een regisserende, facilliterende rol aan te nemen - De (grens) gemeenten, Routebureau's en de overige stakeholders hierbij te betrekken - Provinciale Staten	01-07-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	6-4-2021 Zie MP van 6-4-2021 (GS 2021-8963).	**Afdoen**	**Afdoen**	

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			vóór de voorjaarsnota 2021 te informeren over de resultaten.						
2687	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 3.1. G-20-075 Gewijzigd Statenvoorstel Provinciale Energie Strategie Deel 2 brief GS van 3-11-2020 (GS 2020-49545)	Motie 2687 Palmen inzake Verplicht zon-op-dak	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: - er bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de Tweede Kamerfracties op aan te dringen een instrument te ontwikkelen dat het juridische mogelijk maakt om zon-op-dak te verplichten - Provinciale Staten hierover te informeren.	15-10-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Via PES actielijn 5, KPI 20, wordt hier invulling aan gegeven. Op 6 mei 2021 zijn hierover schriftelijke vragen gesteld. In de beantwoording daarvan zullen wij hierop terugkomen.			
2688	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 3.1. G-20-075 Gewijzigd Statenvoorstel Provinciale Energie Strategie Deel 2 brief GS van 3-11-2020 (GS 2020-49545)	Motie 2688 Gewijzigd Bastiaans inzake Energieke Limburgse bedrijfsdaken	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om: - actief met het bedrijfsleven aan de slag te gaan om 2.560 ha aan zonnepanelen op daken op bedrijfsterreinen te realiseren voor 2030 - er voor te zorgen dat minimaal de helft van het berekende oppervlakte van 2.560 ha aan zonnepanelen wordt gerealiseerd voor 2025 - er voor te zorgen dat 25% van de 2.560 ha zonnepanelen op daken op bedrijfsterreinen gerealiseerd is vóór 2023 - de kosten hiervan ten laste te brengen van de	01-01-2025	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	In het kader van PES actielijn 1, KPI 3, en PES actielijn 5, KPI 20, volgt verdere uitwerking. E.e.a. wordt meegenomen in de voortgangsrapportage van de PES.			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			intensiveringsmiddelen Duurzaamheid en Energie.						
2689	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 3.1. G-20-075 Gewijzigd Statenvoorstel Provinciale Energie Strategie Deel 2 brief GS van 3-11-2020 (GS 2020-49545)	Motie 2689 Bastiaans inzake Draagvlak geeft energie	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om: - minimaal 2 teams samen te stellen welke gemeenten en coöperaties ondersteunt in de voorbereidingsfases voor aanleg van wind en zonparken - de kosten hiervan ten laste te brengen van de intensiveringsmiddelen Duurzaamheid en Energie.		Brugman-Rustenburg, C. (Carla)				
2693	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 3.5. G-20-081 Statenvoorstel Financiële Eindejaarsbijstelling 2020, brief GS van 17-11-2020 (GS 2020-46084)	Motie 2693 Van Wageningen inzake Op de pedalen	Roept het college op: - Op de pedalen te gaan staan bij de realisatie van fietsinfrastructuur. - Aan gemeenten aan te bieden om de leidende rol op zich te nemen, als dit het tempo van aanleg van fietsinfra bevordert. - Daarbij kennis en ervaring in te zetten die is opgedaan bij de aanleg van het provinciale netwerk van autowegen. - Daarbij de provinciale instrumenten in te zetten, waaronder ruimtelijke planvorming, omgevingsmanagement, coördinerend opdrachtgeverschap,	01-04-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)				

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			coördinerend budgethouderschap.						
2695	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 3.1. G-20-075 Gewijzigd Statenvoorstel Provinciale Energie Strategie Deel 2 brief GS van 3-11-2020 (GS 2020-49545)	Motie 2695 Jenneskens inzake Limburgse analyse klimaat- en energieverkenning	Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten om: - te komen tot een Limburgse analyse op de basis van de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) van het Planbureau voor de Leefomgeving, die ook op gemeentelijk niveau doorvertaald kan worden en inzicht biedt in de volle breedte van het gevoerde energie- en klimaatbeleid en de (verwachte) effecten daarvan - hiervoor in het eerste kwartaal van 2021 een voorstel aan Provinciale Staten te doen, inclusief dekkingsvoorstel - deze analyse vanaf 2021 jaarlijks uit te laten voeren en rechtstreeks toe te zenden aan Provinciale Staten.	30-09-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Op dit moment wordt gewerkt aan een Energieportaal waar dit ook mede een plaats in krijgt. In Q3 2021 zal een voorstel aan PS worden gedaan.			
2624	(PS) Provinciale Staten 25-09-2020 9. Moties vreemd aan de orde van de dag	Motie 2624 2e Gewijzigd Loomans cs inzake Verzet tegen komst biomassacentrale in Lixhe	Vragen het college van Gedeputeerde Staten: - Haar invloed aan te wenden, met diplomatieke, juridische en andere middelen die haar ter beschikking staan, om de provincie Limburg als gelijkwaardige overheid te doen participeren in het vergunningsproces voorde bouw van een biomassacentrale in Lixhe.		Burlet, R.J.H. (Ruud)	De aanvraag voor vergunning voor de biomassacentrale is, ongeveer gelijktijdig met het aannemen van de motie, ingetrokken door de initiatiefnemer. Deze is volgens de laatste berichten momenteel bezig met het voorbereiden van een nieuwe (aangepaste) vergunningsaanvraag. Er volgt een nieuwe procedure met de			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
						mogelijkheid zienswijzen kenbaar te maken. Mede naar aanleiding van de motie heeft het College van Gedeputeerde Staten een brief gezonden aan de Waalse minister Borsus waarin wordt aangegeven dat het college het betreurt dat de provincie Limburg niet geïnformeerd is over en betrokken is bij de plannen en (plan)procedure. Tevens is gevraagd naar nadere informatie over het project. In reactie daarop heeft minister Borsus aangegeven dat ook hij van mening is dat de provincie bij plannen met mogelijk grensoverschrijdende effecten betrokken moet worden. In navolging heeft hij een afschrift van de GS-brief gestuurd aan de Waalse minister voor milieu mevrouw Tellier. Ook op ambtelijk niveau zijn contacten gelegd met SPW en heeft overleg plaatsgevonden tussen de provincie en medewerkers van het kabinet van minister Borsus. Op basis van de reactie van de Waalse regering, zowel bestuurlijk alsook ambtelijk, is er vertrouwen dat de provincie in			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
						de toekomst tijdig over deze (en andere) plannen wordt geïnformeerd. De ambtelijke taskforce houdt daarnaast ook zelf actief de vinger aan de pols. 21-12-2020 Volgens informatie die via gemeente Riemst is ontvangen zou mogelijk al medio december een hernieuwde aanvraag worden ingediend bij het Waals gewest. Ontwikkelingen op dat vlak worden aandachtig gevolgd door de diverse Nederlandse en Vlaams-Belgische overheden.			
2691	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 3.2. G-20-074 Statenvoorstel Limburgse Waterstofagenda 2.0 brief GS van 3-11-2020 (GS 2020-44365)	Motie 2691 Van der Linden inzake Waterstofcoalitie Limburg	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - Te onderzoeken wat – los van de financiële component- de inzet van de gevraagde € 400.000,- zou betekenen in het kader van de waterstofvisie 2.0 en welke voor en nadelen dit zou hebben bij de uitrol van waterstoftoepassingen - Indien de eigenstandige activiteit (op basis van het genoemde bedrag en op basis van structuren) niet mogelijk of wenselijk is: o Te onderzoeken op welke wijze het college de inbreng, de activiteiten, de kennis kan inbedden in het provinciale beleid en de		Burlet, R.J.H. (Ruud)				

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			uitwerking hiervan o Te onderzoeken hoe suggesties, resultaten en mogelijke verbindingen in het maatschappelijke speelveld meegenomen kunnen worden in de waterstofagenda o WéL / WCL maximaal te faciliteren en in rapportages inzake de Waterstofagenda in een aparte paragraaf te rapporteren over de voortgang						
2692	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 3.2. G-20-074 Statenvoorstel Limburgse Waterstofagenda 2.0 brief GS van 3-11-2020 (GS 2020-44365)	Motie 2692 Gewijzigd Van der Linden cs inzake Waterstoftankstations in Limburg	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - ontwikkelingen omtrent het lopende initiatief voor een waterstofstation goed te monitoren en te streven naar het realiseren van 3 waterstof tankstations in Limburg op korte termijn - over de vorderingen PS te informeren en de ontwikkelingen van groot transport naar waterstof goed te monitoren - de mogelijk hierop volgende initiatieven te omarmen en binnen dit kader te ondersteunen, actief aan te jagen en een verbindende rol te nemen		Burlet, R.J.H. (Ruud)				
673	(PS) Provinciale Staten 09-10-	Motie 673 Schaminée c.s. inzake	Roepen het college van GS op om: - bij huidige en eventuele toekomstige tekorten bij het	31-12-2020	Mackus, H.J.H. (Hubert)	13-12-2017 Deze motie heeft als einddatum project 2019. Motie wordt actueel wanneer			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	2015 1. OPENING, MEDEDELINGEN VOORZITTER EN VASTSTELLING AGENDA	geen versoberingen natuur en leefbaarheid Buitenring Parkstad	project Buitenring Parkstad geen versoberingen van maatregelen ter bescherming van natuur of behoud van leefbaarheid door te voeren - uitsluitend besparingen of optimaliseringen van de Buitenring Parkstad na te streven waarvan onomstotelijk vaststaat dat deze de leefbaarheid of kwaliteit van natuur niet aantasten.			besparingen of optimaliseringen van de Buitenring aan de orde zijn. Tot dat moment zal de s.v.z. niet meer nader worden ingevuld. 10-11-2020 Ontwikkelingen loopt tot einde project 31-12-2020.			
743	(PS) Provinciale Staten 05-02-2016 8.1. G-15-028 Statenvoorstel inzake N280 West, wegvak Weert-Leudal, brief GS van 22-12-2015 (2015-98640)	Motie 743 Titulaer c.s. inzake Kelperbrug	Samen met Rijkswaterstaat op korte termijn dekking te zoeken om de robuust uit te voeren vervanging van de Kelperbrug als onderdeel van de noodzakelijke opwaardering van de N280 te garanderen met als uitgangspunt dat iedere partij betaalt voor zijn eigen taak	01-01-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	3-10-2019 Ondertekening vindt naar verwachting plaats nadat er een besluit is genomen over de heroverweging van de mobiliteitsopgaven en –ambities. 10-11-2020 Voor het einde van het jaar Q4 wordt de realisatieovereenkomst met RWS ondertekend.			**Oorspronkelijke datum was 1-7-2018, vervolgens 1-1-2019 en daarna 1-7-2019. Q3 2020**
2649	(PS) Provinciale Staten 09-11-2020 2.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van	Motie 2649 Gewijzigd Berghorst cs inzake Hop hop gas erop	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: - De aanleg van vrachtwagenparkeerplaatsen in Noord-, Midden- en Zuid-Limburg met de grootst mogelijk spoed te versnellen en uiterlijk Q1 2021 een plan aan Provinciale Staten voor te leggen - Samen met	01-04-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	23-2-2021 Zie MP van 23-3-2021 (GS 2021-7411)		**Afdoen**	

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	15-9-2020 (GS 2020-37677)		gemeenten waar wildparkerende vrachtwagenchauffeurs structureel voor overlast zorgen voor het einde van 2020 een noodoplossing te treffen met fatsoenlijke sanitaire voorzieningen en rustlocaties - Bij het rijk te lobbyen voor het vervroegd en coronaproof openstellen van wegrestaurants voor vrachtwagenchauffeurs, zodat zij na een lange dag werken een warme maaltijd kunnen nuttigen buiten hun cabine.						
2722	(PS) Provinciale Staten 05-02-2021 3. Moties vreemd aan de orde van de dag	Motie 2722 Berghorst inzake Stop de verschraling van Limburgse stations	Verzoekt het college: - Er bij de directie van de NS op aan te dringen dat de loketten op de stations Venlo en Roermond en de servicemedewerkers op station Heerlen en Maastricht behouden blijven - Er bij de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat op aan te dringen dat zij in het kader van kwaliteit van de dienstverlening van de NS, in haar rol als concessieverlener, haar uiterste best zal doen om verschraling van Limburgse NS stations te voorkomen.		Mackus, H.J.H. (Hubert)				

Limburgs Parlement

provincie limburg

Moties RLN vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
2417	(PS) Provinciale Staten 28-09-2018 6.3. G-18-032 Statenvoorstel Vaststellen Provinciaal Inpassingsplan 'Windpark Greenport Venlo', brief GS van 21-8-2018 (GS 2018-55260)	Motie (nr. 2417) Kuntzelaers c.s. inzake Profijt voor burgers en natuur van Windpark Venlo	Roepen het college op: - Om minimaal 4 windturbines door een coöperatie te laten exploiteren en ervoor te zorgen dat alle Limburgers en in het bijzonder mensen met een laag inkomen kunnen profiteren van de energietransitie - Een additionele natuurcompensatie van 4 hectare goudgroene natuur te realiseren in de desbetreffende gemeente of de omliggende regio - In Heierhoeve het gesprek aan te gaan met de mensen die worden geraakt door de verschillende ontwikkelingen die de overheid stimuleert en te zorgen voor ruimhartige individuele maatwerkoplossingen - Een uitgebreid wetenschappelijk onderzoek te laten doen naar verbetermogelijkheden van de stilstandvoorzieningen bij windturbines	01-04-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	PS zijn op 30-1-2019 geïnformeerd door portefeuillehouder over de voortgang middels informerend stuk GS2019/5978. 29-5-2019: er staat nog maar 1 punt open en dat betreft het vleermuisonderzoek na plaatsing van de windturbines. Dat punt kan pas worden afgehandeld een jaar na plaatsing van de windturbines. 14-2-2020 Situatie is ongewijzigd, dat wil zeggen dat over alle onderwerpen inmiddels afspraken zijn gemaakt en dat het vleermuisonderzoek pas vanaf 2022 (na de bouw) kan plaatsvinden 23-9-2020 Op dit moment wordt met de coöperaties en het windpark gesproken over de uitvoering van de gemaakte afspraken. Gezien de complexiteit van de materie zal het nog enige tijd duren voordat een definitieve regeling is gemaakt. Overige punten uit			Oorspronkelijke deadline was 12-4-2019.

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			in relatie tot vleermuis- en vogelsoorten - Alle mitigerende maatregelen in paragraaf 3.2 van het Mitigatie- en compensatieplan vast te leggen in de planregels inclusief het tweede ecoduct over de A73.			deze motie ongewijzigd. 3-3-2021 Exploitatie door Coöperaties bleek, zoals onlangs medegedeeld, niet haalbaar. Twee van de drie coöperaties haken daarom af. De Coöperatie Samenstroom maakt momenteel finale afspraken met Windpark over een constructie via uitgifte van obligaties aan omwonenden. Op deze wijze kan de regio meeprofiteren van de opbrengsten. De obligaties komen ook beschikbaar voor een geringe inleg (250,-) Zie mededeling PFH d.d. 15 februari 2021(GS2021/4244).			
2438	(PS) Provinciale Staten 09-11-2018 8.3. G-18-038 Gewijzigd Statenvoorstel Programmabegroting 2019 en begroting 2019 Fonds Nazorg Stortplaatsen Provincie Limburg, brief GS van 18-9-2018 (GS 2018-61768)	Motie 2438 gewijzigd Geraats c.s. inzake de bijen moeten zoemen	Verzoeken het college van GS om: • Te onderzoeken welke kleine landbouw- en natuurgronden van de Provincie Limburg kunnen worden ingezet ten behoeve van het verbeteren van de biodiversiteit, onder andere door het inzaaien van bijenmengsel • Hierbij ook met Waterschap Limburg, gemeenten, Rijkswaterstaat en natuurorganisaties	01-01-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	De uitvoering van deze motie wordt opgepakt in samenhang met de toezegging over “Jagers in het Groen” (8346). 22-3-2019 zie informerend stuk Vierde Voortgangsrapportage Natuur en Deltaplan Biodiversiteitsherstel, brief GS van 26-2-2019 (GS 2019-15088). 4-11-2019 Zie PS-stuk in GS 5-11(GS2019-80178) 11-02-2020 Zie med. PH 4-2(GS2020-4769). 23-4-	**Afdoen**	**Afdoen**	Oorspronkelijke deadline was 13-12-2019.

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			afspraken te maken omtrent de mogelijkheden op hun eigen gronden • Hierbij expliciet aandacht te hebben voor meervoudig doelbereik, bijvoorbeeld op het gebied van erosie en biologische landbouw door het inzaaien van hooigrasland.			2020 De Raamnota Bijen beantwoordt motie 2438 Geraats c.s. genaamd de bijen moeten zoemen, in samenhang met PS toezegging 8346 inzake project Jagers in het Groen. De Raamnota Bijen zal voor de zomer aan PS worden aangeboden. 10-11-2020 In Q3 2020 zijn de volgende acties uitgevoerd: het vijfde Limburgse Bijensymposium in het Gouvernement heeft plaatsgevonden als hybride evenement op 17-09-20, in samenhang met de Nationale Bijenstrategie. De LLTB zal het symposium 2021 organiseren. Bijenplantgoed-lijst is opgesteld ten behoeve van infraprojecten. Gestart met aanbesteden praktijkgerichte ecologische monitoring van aangepast Provinciaal bermmaaibeheer. Bijenbeleid wordt geïntegreerd met actieplan Natuurinclusieve Landbouw. De nota inzake bijen zal eind 2020 worden voorgelegd aan PS. 2-3-2021 Bijenbeleid wordt geïntegreerd in het			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
						provinciaal beleid en daaruit vloeiende acties, een aparte nota zal hier niet voor worden opgesteld. Beleid en acties die momenteel lopen of in ontwikkeld worden, zijn onder andere voornoemd actieplan Natuurinclusieve Landbouw, aangepast maaibeheer in de bermen langs provinciale wegen (gefaseerd maaien, gebruik voorkeurslijsten voor aanplant met langere nectardracht, pilot schapenbegrazing), inzet pachtgronden voor meer biodiversiteit, en de realisatie van het bloemenlint van Mook tot Maastricht. Een mededeling portefeuille-houder ter afdoening van de motie zal eind Q1 2021 worden verzonden aan PS. 23-3-2021 Zie MP van 23-3-2021 (GS 2021-7380).			
2489	(PS) Provinciale Staten 08-11-2019 6.2. G-19-022 Statenvoorstel Programmabegroting 2020, brief GS van	Motie 2489 Gewijzigd Plusquin cs inzake Reserveren	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: - In de meerjarenbegroting voldoende middelen te reserveren voor het vernieuwen van de beheercontracten met	01-06-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Er is op 12-12-2019 een informerende brief (2019/90784) naar de Staten gestuurd. Voor de subsidiering van het natuurbeheer vanaf 2023 zullen scenario's volgen in			Deze motie is overgenomen door GS en daarom niet in stemming gebracht.

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	17-9-2019 (GS 2019-69122)	voor natuurbeheer	terrein beherende organisaties (TBO's) vanaf 2022.			2020 waarover PS zal worden geïnformeerd. 26-08-2020 In het nieuwe landelijke Programma Natuur is bestuurlijk op hoofdlijnen afgesproken (juli 2020) dat natuurbeheer wordt geïntensiveerd en daarvoor extra middelen beschikbaar worden gesteld. Gesubsidieerd natuurbeheer is daarom onderdeel van de claim die wij indienen bij het Rijk aangaande het landelijke Programma Natuur. Over de uitkomst hiervan informeren wij u aan het einde van het jaar. De scenario's zullen in samenhang met deze uitkomst worden ontwikkeld. 10-5-2021 Naar verwachting geeft de minister in december 2020 duidelijkheid over de inzet (richting en middelen) voor de subsidiëring van het natuurbeheer. In lijn daarmee worden voor Limburg enkele scenario's ontwikkeld. Hierover wordt u medio 2021 nader geïnformeerd.			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
2329	(PS) Provinciale Staten 07-07-2017 10.1. Voorjaarsnota 2017	2e Gewijzigde motie 2329 Van Wageningen c.s. inzake structureel energieconsulentschap Regionale Uitvoeringsdiensten	Verzoeken het College van GS om: Met de gemeentelijke partners verkennen in hoeverre er draagvlak is voor structurele uitvoering van energieconsulentschap door de RUD's volgens de "Limburgse methode", in relatie tot andere maatregelen om energie-efficiëntie te bevorderen. De wensen die uit deze verkenning voortkomen aan de RUD-besturen voor te leggen en te bespreken onder welke voorwaarden de RUD's hieraan tegemoet kunnen komen. De uitkomsten van de bovenbedoelde verkenning en het bovenbedoelde overleg aan onze Staten voor te leggen. Onze wens aan de RUD besturen over te brengen om in het jaarverslag separaat over de uitvoering van energieconsulentschap en de daarmee behaalde resultaten te rapporteren.	01-01-2021	Housmans, R.W.P.E. (Robert)	05-10-2018 het energieconsulentschap is NIET in de AB-vergadering RUD LN van 15 maart 2018 behandeld wel is een kadernota vastgesteld waarin is opgenomen dat in 2018 de leden geconsulteerd worden over hun wensen m.b.t. tot energie(consulentschap) en dat deze wensen opgenomen worden in het RUD LN Uitvoeringsprogramma 2019. In de RUDZL is een besluit van gelijke strekking genomen een uitgewerkt voorstel mbt energieconsulentschap is besproken in het DB RUD maar daarin is enkel besloten in te stemmen met het actief benaderen van de opdrachtgevers/ deelnemers in de GR RUD Zuid-Limburg om invulling te geven aan de afspraken en doelstellingen van het Energieakkoord via opdrachtverlening in de werkprogramma's t.b.v. de landelijk afgesproken opgave uit het Energieakkoord om energiebesparing bij bedrijven/organisaties te	**Afdoen**	**Afdoen**	Oorspronkelijke deadline 15-12-2017 en 1-9-2019.

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
						bewerkstelligen. Met het onderdeel van het voorstel dat ziet op de structurele financiering van (minimaal) 1 fte energiespecialist in de RUD Zuid-Limburg is (nog) niet ingestemd door het AB. In AB RUD LN van 20-09-2018 is het onderwerp “Borging energie in de RUD LN” wederom geagendeerd geweest: het AB heeft ingestemd met het beleggen van het energieconsulent-schap bij de RUD Limburg Noord door binnen de gehele regio een aantal fte vrij te maken. 14-11-2018: door voorzitter in vooroverleg commissievergadering verzocht om uitsluitend de stand van zaken op proces weer te geven en niet op inhoud. Verzoek om tussentijdse inhoudelijk informatie via een mededeling PH aan te bieden aan PS. 29-5-2019: Dit is een langdurig proces geweest. Echter het is nog steeds niet helemaal afgerond voor de RUDZL. 9-3-2021 zie Med. PFH inz.			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
						energieconsulentschap bij de Regionale Uitvoeringsdiensten van 9-3-2021 (GS 2021-5986).			
2607	(PS) Provinciale Staten 29-06-2020 24.20. G-20-032 Statenvoorstel Voorjaarsnota 2020, brief GS van 12-5-2020 (GS 2020-19385)	Motie 2607 2e Gewijzigd Jenneskens cs inzake Ruimte voor verbetering - onafhankelijk onderzoek	Verzoeken het College om: - Voor het einde van het jaar een extern onafhankelijk onderzoek uit te laten voeren naar de effectiviteit van de 'Ruimte voor Ruimte Regeling' in Limburg als instrument voor het behalen van de originele doelstellingen van het Pact van Brakkenstein, zijnde het wegnemen van het overschot aan dierlijke mest, het in staat stellen van ondernemers op een sociaal verantwoorde wijze te stoppen met de betreffende intensieve veehouderij(tak) en te komen tot een oplossing voor leegkomende stallen en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in de reconstructiegebieden - Provinciale Staten de exacte onderzoeksvraag te laten formuleren maar in dit onderzoek in ieder geval te laten evalueren: A. De	31-03-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Zie Med. PH d.d. 24-7-2020 (GS 2020-31357) 25-9-2020 Met een sonderend stuk (cie FEB 9-10 en waarvoor de leden van de cie RLN tevens zijn uitgenodigd), zie brief GS van 22-9-2020 (GS 2020-38083), zal de Staten conform het verzoek als verwoord in de motie, worden betrokken bij de formulering van de onderzoeksvragen. 20-11-2020 Zie Mededeling PFH inzake Onderzoeksvragen motie 2607, van 17-11-2020 (GS 2020-45641). Zie ook toezegging 8803. 22-12-2020 Toezegging 8803 is afgedaan. Motie is in behandeling. In controlecie 4 dec. jl. zijn vragen definitief bepaald (vraag 10 is aangevuld) en is het kader bepaald voor het onderzoek (vanaf rapport ZRK 2010). Afgesproken is de Statenonderzoeker te betrekken en de reeds			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			sturing op Ruimte voor Ruimte BV vanuit de verschillende rollen van de provincie B. De mogelijkheden voor Provinciale Staten om haar controlerende rol op de uitvoering van de Ruimte voor Ruimte-regeling uit te voeren, de voortgang van de realisatie van de doelstelling van deze regeling te monitoren en sturing te geven op het proces C. De effectiviteit van de manier waarop deze regeling door de verschillende Limburgse gemeenten is uitgevoerd D. De al dan niet aanwezigheid van grootschalige grondspeculatie en wijze van omgaan met aanbestedingswetgeving - Op basis van de resultaten van dit onderzoek een voorstel te doen over het vervolg van Ruimte voor Ruimte-regeling en dit uiterlijk in het eerste kwartaal van 2021 ter besluitvorming voor te			uitgevoerde onderzoeken te verstrekken aan de Staten via de Griffie. Gestart wordt met de aanbesteding van het onderzoek. Voorbereiding hiervoor vindt plaats in december 2020. Aanbesteding vindt plaats in januari 2021. 13-1-2021 De reeds uitgevoerde onderzoeken zijn verstrekt aan PS zie memo PFH Koopmans d.d. 13-1-2021 (GS2021-1310).			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			leggen aan Provinciale Staten.						
2508	(PS) Provinciale Staten 08-11-2019 6.2. G-19-022 Statenvoorstel Programmabegroting 2020, brief GS van 17-9-2019 (GS 2019-69122)	Motie 2508 4e Gewijzigd Wolters Gregório cs inzake Geboorteboom	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - Een procedure op te stellen om ten minste deze Staten periode bij elke nieuw geboren Limburger een gemarkeerde geboorteboom te planten, - Met de gemeenten toegankelijke plekken te vinden om dit project uit te voeren, - Deze plek een beschermde status te geven.	01-01-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Er wordt momenteel samen met Stichting IKL gekeken naar mogelijke opties voor geboortebomen. 26-8-2020 er wordt een platform ontwikkeld met meerdere partijen. Begin september leggen we GS een 3-tal scenario's voor omtrent het plan van aanpak. Eind 2020 ontvangt PS de info. 30-9-2020 De feitelijke situatie zoals nu staat beschreven is ongewijzigd sinds de vorige rapportage. 10-11-2020 Motie is in uitvoering en de Statenvragen die het Statenlid Wolters Gregorio hierover heeft gesteld worden in week 45 aangeleverd aan PS. 17-12-2020 Een aantal gemeenten zijn benaderd om een rol te spelen voor geboortebossen met ingediende of nog in te dienen subsidieaanvragen. 3-5-2021 In enkele aanvragen zitten de geboortebomen verwerkt. De subsidie aanvragen liggen ter beoordeling bij een			Deze motie is omarmd door GS en daarom niet in stemming gebracht.

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
						onafhankelijke toetscommissie.			
2531	(PS) Provinciale Staten 22-11-2019 6.1. G-19-026 Gewijzigd Statenvoorstel Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, paragraaf 2.14 Houden van geiten, brief GS van 14-11-2019 (GS 2019-88078)	Motie 2531 Gewijzigd Nijskens cs inzake Geitenhouderij terug bij af	Dragen het college van GS op: -Om aan Provinciale Staten een voorstel te doen waarmee de nu vastgestelde wijzigingen in de omgevingsverordening worden teruggedraaid als geen causaal verband tussen het houden van geiten en een verhoogde kans op longontsteking is vastgesteld	01-01-2023	Mackus, H.J.H. (Hubert)	21-12-2020 We wachten op nieuwe onderzoeksresultaten. De resultaten van deze onderzoeken worden naar verwachting eind 2022 gepubliceerd.			
2698	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 5. Moties vreemd aan de orde van de dag	Motie 2698 Voncken cs inzake Beheer de bever	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - om het bestuurlijk overleg met het waterschap en Rijkwaterstaat aan te gaan en te komen tot effectieve maatregelen om de beheerskosten voor de bever substantieel te verminderen - de escalatieladder van de bever te vereenvoudigen, bijvoorbeeld door natte natuur parels aan te wijzen als bever leefgebied en daarbuiten als	01-11-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Effectieve maatregelen en verlaging van de kosten zijn voorafgaand aan een nieuw Faunabeheerplan besproken op 25 februari met WL en RWS in een bijeenkomst met de Faunabeheereenheid Limburg. Het nieuwe FBE-plan dat dit najaar wordt verwacht, wordt ter kennisgeving naar de staten gestuurd. De brief van WL hierover is op 25 januari door GS beantwoord. De Provincie heeft opdracht gegeven voor een nieuwe			Koppeling met T8878.

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
			beheersgebieden - aan Provinciale Staten te rapporteren over de uitkomsten van de gevraagde acties, overleggen, de gemaakte afspraken en de monitoring daarvan.			beverinventarisatie buiten kansrijk gebied. WL heeft subsidie aangevraagd voor maatregelen bever binnen kansrijke gebieden. 10-5-2021Op verzoek van het waterschap is er op 28 maart jl. een bestuurlijk overleg geweest met de heer Mackus en de heer Frenken (WL) waarin is besproken welke aanpassingen in het nieuwe FBE-plan nodig zijn om de administratieve lasten en de beheerkosten van het waterschap te verlagen binnen de schade- gestuurde aanpak. De beverinventarisatie buiten kansrijke gebieden is uitgevoerd. Vanwege de huidige bestuurlijke situatie is de verwachting dat de beleidslijn bever na juni door GS zal worden behandeld waardoor ook het nieuwe Faunabeheerplan bever vertraging zal oplopen.			

Limburgs Parlement

provincie limburg

Toezeggingen CS vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
8552	(PS) Provinciale Staten 12-12-2019 8.2. G-19-038 Gewijzigd Statenvoorstel beleidskader Sport 2020-2023 'Limburg, Sport', brief GS van 4-12-2019 (GS 2019-88885)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe binnen de financiële resultaten 2019 te zoeken naar € 750.000 uit de Provinciale Begroting, als aanvulling op de intensiveringsmiddelen, om de VWO te Leudal te helpen realiseren.	31-12-2020	Akker, van den J.P. (Joost)	4-11-2020 Het Statenvoorstel 'Dekkingsvoorstel sportaccommodaties in Leudal en Maasgouw' wordt geagendeerd voor de vergadering van de Statencommissie CS d.d. 20 november 2020. 22-12-2020 Statenvoorstel G-20-72 is op 11-12-2020 in PS behandeld en in PS-stemming 18-12-2020 verworpen.			**Zie ook toelichting op toezegging 8857 en toezegging 8870 en 8871.**
8553	(PS) Provinciale Staten 12-12-2019 8.2. G-19-038 Gewijzigd Statenvoorstel beleidskader Sport 2020-2023 'Limburg, Sport', brief GS van 4-12-2019 (GS 2019-88885)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe met ingang van 2020 jaarlijks te rapporteren aan PS met betrekking tot het beleidskader sport.	01-07-2023	Akker, van den J.P. (Joost)	In Q2 2021 zal een rapportage gemaakt worden van de behaalde resultaten m.b.t. het beleidskader sport 2020.			
8557	(PS) Provinciale Staten 12-12-2019 8.2. G-19-038 Gewijzigd Statenvoorstel beleidskader Sport 2020-2023 'Limburg, Sport', brief GS van	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe, indien er een sluitende exploitatie en een gedragen en sluitend investerings- en financieringsplan voor de tafeltennisaccommodatie te Maasgouw komt, te zoeken naar financiële middelen	23-02-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	4-11-2020 Het subsidieverzoek van gemeente Maasgouw is ontvangen. Het Statenvoorstel 'Dekkingsvoorstel sportaccommodaties in Leudal en Maasgouw' wordt geagendeerd voor de vergadering van de Statencommissie CS d.d. 20	**Afdoen**		**Zie: Mededeling Portefeuillehouder 4534 inzake Maasgouw.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
	4-12-2019 (GS 2019-88885)	binnen de financiële resultaten 2019, om deze accommodatie te helpen realiseren.			november 2020. 22-12-2020 Statenvoorstel G-20-72 is op 11-12-2020 in PS behandeld en in PS-stemming 18-12-2020 verworpen. 18-3-2021 Zie med. PFH van 23-2-2021(GS2021-4534). GS hebben op 23 maart jl. ingestemd met het subsidieverzoek.			
8558	(PS) Provinciale Staten 12-12-2019 8.2. G-19-038 Gewijzigd Statenvoorstel beleidskader Sport 2020-2023 'Limburg, Sport', brief GS van 4-12-2019 (GS 2019-88885)	Gedeputeerde van den Akker zegt toe kwaliteit van bewegingsonderwijs mee te nemen in de bijeenkomst die georganiseerd wordt in het kader van de verbinding tussen sport en onderwijs	01-04-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	De bijeenkomst heeft plaatsgevonden op 7 april 2021. PS wordt hierover via een mededeling pfh geïnformeerd.	**Afdoen**		
8559	(PS) Provinciale Staten 12-12-2019 8.2. G-19-038 Gewijzigd Statenvoorstel beleidskader Sport 2020-2023 'Limburg, Sport', brief GS van 4-12-2019 (GS 2019-88885)	Gedeputeerde van den Akker zegt toe t.z.t. (top)sporters uit te nodigen bij bespreking van het sportbeleid met Provinciale Staten.	01-10-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	31-3-2021 Gezien de aanhoudende coronacrisis is een bespreking van het sportbeleid met (top)sporters nu niet mogelijk. Afhankelijk van verdere ontwikkelingen bezien in hoeverre dit in Q3 2021 kan worden ingepland.			
8842	(CS) Cultuur en Samenleving 20-11-2020 7.1. G-20-072	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe om in de subsidiebeschikking aan de	01-04-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	Toezegging is opgenomen in subsidieverlening voor sportaccommodatie Maasgouw.	**Afdoen**		**Zie ook toelichting op toezegging 8857 en**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
	Gewijzigd Statenvoorstel Dekkingsvoorstel sportaccommodaties in Leudal en Maasgouw, brief GS van 11-11-2020 (GS 2020-45757)	gemeenten Leudal en Maasgouw een inspanningsverplichting op te nemen om tenminste een keer per maand de accommodaties open te stellen voor niet-leden van een vereniging. De gedeputeerde Van den Akker zal tevens via Team Limburg Sport alle verenigingen in Limburg oproepen om accommodaties open te stellen voor niet-leden.			GS hebben op 23 maart jl. ingestemd met subsidieverlening. De oproep voor openstelling accommodaties voor niet leden is tijdens overleg met Team Limburg Sport ingebracht. Voorstel afdoen.			**toezegging 8870 en 8871**
8870	(PS) Provinciale Staten 11-12-2020 7.4. G-20-072 Gewijzigd Statenvoorstel Dekkingsvoorstel sportaccommodaties in Leudal en Maasgouw, brief GS van 11-11-2020 (GS 2020-45757)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe dat de provincie samen met de gemeente Leudal een mediation gesprek met de tegenstanders van de veilige wieleromgeving aangaan.	15-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	1e mediation gesprek heeft plaatsgevonden op 24 maart jl. PS worden via een mededeling pfh geïnformeerd.			**Deadline is verstreken, verzoek om actualisatie.**
8871	(PS) Provinciale Staten 11-12-2020 7.4. G-20-072 Gewijzigd Statenvoorstel Dekkingsvoorstel sportaccommodaties	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe dat de provincie samen met de gemeente Leudal in gesprek gaat hoe zij omgaan met de natuurcompensatie en om vast te stellen dat de wet- en	01-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	De gemeente onderzoekt op dit moment, op basis van de plannen voor de realisatie van de VWO, aan welke vergunningen voldaan moet worden en is bereid om hierover ons nader te informeren zodra			**Deadline is verstreken, verzoek om actualisatie.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	in Leudal en Maasgouw, brief GS van 11-11-2020 (GS 2020-45757)	regelgeving wordt gevolgd, voordat de omgevingsvergunning wordt verleend en de werkzaamheden gestart kunnen worden.			zij dit onderzoek heeft afgerond. Een wijziging van het bestemmingsplan om de VWO in het Sportpark 't Maesveld te realiseren is on hold gezet.			
8916	(CS) Cultuur en Samenleving 05-03-2021 9.1. Mededeling portefeuillehouder inzake overdracht In Limburg aan Stichting Destination Marketing Limburg, brief gedeputeerde Van den Akker van 9-2-2021 (GS 2021-3209)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe z.s.m. een oproep te doen aan stichting SVL om ten behoeve van de offerteaanvraag weer met elkaar om tafel te gaan en Provinciale Staten dit voorjaar te informeren over de uitkomst hiervan.	31-05-2021	Akker, van den J.P. (Joost)				
8551	(PS) Provinciale Staten 13-12-2019 12.4. G-19-039 Gewijzigd Statenvoorstel Center Court voor Gezondheid en Vitaliteit en herontwikkeling Atriumterrein Kerkrade, brief GS van 5-12-2019 (GS 2019-89062)	Gedeputeerde Dritty zegt toe na 2 jaar de gemeente Kerkrade te vragen naar de exploitatielasten van Center Court Kerkrade en deze te vergelijken met de exploitatielasten in de huidige (2019) situatie.	31-12-2024	Dritty, A. (Andy)	12-2-2021 Volgt t.z.t. Het vastgoed wordt pas eind 2021 opgeleverd. Pas 2023/2024 is sprake van een exploitatieperiode van 2 jaar.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8743	(PS) Provinciale Staten 26-06-2020 19.1. G-20-032 Statenvoorstel Voorjaarsnota 2020, brief GS van 12-5-2020 (GS 2020-19385)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe: om in overleg met de gemeente Roermond te treden om zo snel mogelijk te komen tot een afronding van de besluitvorming aangaande de renovatie van de Oranjerie.	31-12-2020	Dritty, A. (Andy)	10-11-2020 Dit onderwerp wordt betrokken bij de gesprekken met Roermond over het kader Kwaliteit Limburgse Centra (KLC). Streven is om te komen tot één integrale Samenwerkingsagenda KLC waar ook de aanpak Oranjerie deel van uitmaakt. 22-12-2020 Dit onderwerp maakt onderdeel uit van de afspraken met Roermond over de Samenwerkingsagenda kader Kwaliteit Limburgse Centra. Daarbij is afgesproken dat de gemeente Roermond zich maximaal inspant voor het verkrijgen van Rijks- of Europese middelen voor het nog resterende tekort van € 600.000. Indien dit niet of gedeeltelijk lukt binnen een periode van 1 jaar zullen gemeente Roermond en provincie dit tekort in een 50-50 verhouding dekken. Zie med. PFH van 18-12-2020 (GS 2020-50444).	**Afdoen**	**Aanhouden, zie toelichting**	**In genoemde mededeling portefeuillehouder wordt geen aandacht besteed aan afronding besluitvorming Oranjerie.**
8562	(PS) Provinciale Staten 13-12-2019 12.4. G-19-039 Gewijzigd Statenvoorstel Center Court voor	Gedeputeerde Housmans zegt toe dat monitoring van Center Court Kerkrade onderdeel is van de monitoring in het kader van de sociale agenda. Een	10-09-2021	Housmans, R.W.P.E. (Robert)	Dit wordt meegenomen in de monitoring van het uitvoeringskader Sociale Agenda. Het project is tegenwoordig bekend als ‘Vie’.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	Gezondheid en Vitaliteit en herontwikkeling Atriumterrein Kerkrade, brief GS van 5-12-2019 (GS 2019-89062)	financiële paragraaf is daarvan onderdeel.						
8580	(CS) Cultuur en Samenleving 10-01-2020 8.1. G-19-048 Statenvoorstel Uitvoeringskader Sociale Agenda 2020-2023, brief GS van 10-12-2019 (GS 2019-88827) + lunch in Prandium 30 min	Gedeputeerde zegt toe mede naar aanleiding van advies 4 van de Burgertop (opzetten instantie op het gebied van algemeen maatschappelijk welzijn) om de welzijnsrapportage duidelijker te verankeren en inzichtelijk te maken in de monitoring van de Sociale Agenda.	10-09-2021	Housmans, R.W.P.E. (Robert)	Dit wordt meegenomen in de monitoring van het uitvoeringskader Sociale Agenda.			
8795	(CS) Cultuur en Samenleving 09-10-2020 7.1. Informerend stuk Kader maatschappelijk organisaties - Sociale bindingskracht in Limburg 2021-2024, brief GS van 28-4-2020 (GS 2020-17320)	Gedeputeerde Housmans zegt toe een evaluatie van de regeling maatschappelijke organisaties te laten uitvoeren door een onafhankelijke commissie. Voorafgaand aan de evaluatie wordt uiterlijk november 2020 een informatiesessie met Statenleden belegd inzake de scope van de evaluatie en de samenstelling van de commissie.	01-10-2021	Housmans, R.W.P.E. (Robert)	17-2-2021 Op 30 november heeft de informatiesessie plaatsgevonden. Via mededeling portefeuillehouder van 5 januari 2021 (kenmerk: 2020/51214) bent u nader geïnformeerd. De opdracht voor het uitvoeren van evaluatie aan Hogeschool Zuyd is verleend.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8535	(CS) Cultuur en Samenleving 22-11-2019 6.2. G-19-035 Statenvoorstel Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021 "Ruimte voor Cultuur", brief GS van 29-10-2019 (GS 2019-78070)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe dat over 2 jaar de werking van de vervoersregeling met Arriva op het gebied van Cultuur en Sport bekeken wordt in het kader van het Beleidsprogramma Cultuur 2022-2023	01-01-2022	Koopmans, G.P.J. (Ger)	23-12-2020 De werking van de vervoersregeling met Arriva op het gebied van Cultuur en Sport wordt op het onderdeel Cultuur bekeken in het kader van de opstelling in 2021 van het Beleidsprogramma Cultuur 2022-2023. Wat betreft het onderdeel Sport wordt verwezen naar toezegging 8523.			
8577	(CS) Cultuur en Samenleving 10-01-2020 7.2. Beleidsbrief 'Erfgoed leeft' brief gedeputeerde Koopmans van 17-12-2019 (GS 2019-90214)	Gedeputeerde zegt toe binnen een maand bij de brief over de lesbrief Limburgs Museum ook de verbinding te maken met archeologie.	30-11-2020	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Het Limburgs Museum is hierover reeds geïnformeerd. Het Limburgs Museum streeft na om met verschillende partners de lesbrief op te stellen inzake o.a. Limburgse taal, identiteit, burgerschap en archeologie. 4-11-2020 De lesbrief is de voorbije weken uitgebreid getest en wordt nu in 7.000 exemplaren gedrukt. Alle basisscholen in Limburg zullen hiervan 1 à 2 exemplaren kosteloos ontvangen. Ook bekijkt het Limburgs Museum of de lesbrief digitaal en kosteloos kan worden aangeboden. PS worden hierover op korte termijn geïnformeerd. 1-12-2020 Zie Med. PFH van 1-12-2020 (GS 2020-48844). 29-4-2021 Afgedaan d.m.v. MP d.d. 20 april 2021 (GS2021-10375)	**Afdoen**	**Aanhouden, zie toelichting**	**Mededeling portefeuillehouder gaat niet expliciet in op de verbinding met archeologie.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					Afhandeling toezeggingen 8798, 8587 en 8577.			
8587	(PS) Provinciale Staten 13-12-2019 12.2. G-19-035 Statenvoorstel Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021 "Ruimte voor Cultuur", brief GS van 29-10-2019 (GS 2019-78070)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe in 2020 te bezien of een Euregionale ontwerpwedstrijd via Cube Design Museum in het kader van designtriënnale Reprocity, die in najaar 2021 in Luik plaatsvindt, mogelijk is.	31-12-2020	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Gelet op het gegeven dat de designtriënnale Reprocity pas in najaar 2021 voorzien is, wordt PS op zijn vroegst eind 2020 hierover geïnformeerd. 29-4-2021 Afgedaan d.m.v. MP d.d. 20 april 2021 (GS2021-10375) Afhandeling toezeggingen 8798, 8587 en 8577.	**Afdoen**		**Deadline is verstreken, verzoek om actualisatie.**
8591	(PS) Provinciale Staten 13-12-2019 12.2. G-19-035 Statenvoorstel Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021 "Ruimte voor Cultuur", brief GS van 29-10-2019 (GS 2019-78070)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe dat in het Beleidsprogramma Cultuur 2022-2023 in een paragraaf aandacht komt voor de Fair Practice Code, waarin op basis van te houden gesprekken met relevante partijen, wordt opgenomen hoe hier verstandig mee om te gaan als ook om PS hierover tussentijds te informeren.	01-07-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	De op- en vaststelling van het BeleidsprogrammaCultuur vindt plaats in de 2e helft van 2021. Wij informeren PS uiterlijk eind 2020 d.m.v. een mededeling portefeuillehouder over het in 2020 gevoerde gesprek over de Fair Practice Code. 4-11-2020 De Coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat de focus bij de culturele instellingen op dit moment op overleven ligt en op aanpassing aan de nieuwe situatie. (Het gesprek voeren over) toepassing van de Fair Practice Code is daarmee in een andere werkelijkheid terecht gekomen en wij gaan instellingen hiermee niet meer specifiek belasten, anders dan			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					als onderdeel van hun reguliere Werkplannen. Gelet hierop en nu de landelijke maatregelen recent weer zijn aangescherpt en de ontwikkeling van de Coronacrisis nog zeer onzeker is, wordt voorgesteld om de toezegging als volgt aan te passen: “Gedeputeerde Koopmans zegt toe dat in het Beleidsprogramma Cultuur 2022-2023 in een paragraaf aandacht komt voor de Fair Practice Code, waarin wordt opgenomen hoe hier verstandig mee om te gaan.” De op- en vaststelling van het Beleidsprogramma Cultuur 2022-2023 vindt plaats in de 2e helft van 2021.			
8798	(CS) Cultuur en Samenleving 09-10-2020 8.1. G-20-063 Statenvoorstel Erkenning Cultuurplanstatus 2021-2024 brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37226)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe met alle instellingen die zijn afgewezen in het kader van de Nadere subsidieregels Cultuurplan en Subinfrastructuur 2021 – 2024 na besluitvorming door PS te kijken naar alternatieve financierings/subsidiemogelijkheden en in gesprek te gaan om, samen met het Huis voor de Kunsten Limburg, te kijken hoe de	01-02-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Behandeling en definitieve besluitvorming inzake de toe- en afwijzingen in het kader van de Nadere subsidieregels Cultuurplan en Subinfrastructuur 2021-2024 vindt plaats door PS op 13 november 2020. PS worden begin 2021 door middel van een mededeling portefeuillehouder geïnformeerd, nadat met alle van toepassing zijnde instellingen is gesproken. 22-12-2020 PS worden begin	**Afdoen**		**Deadline is verstreken, verzoek om actualisatie.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		gezonde bedrijfsvoering verbeterd kan worden in het geval van een nul score.			2021 door middel van een mededeling portefeuillehouder geïnformeerd, nadat met alle van toepassing zijnde instellingen is gesproken. 29-4-2021 Afgedaan d.m.v. MP d.d. 20 april 2021 (GS2021-10375) Afhandeling toezeggingen 8798, 8587 en 8577.			
8836	(PS) Provinciale Staten 13-11-2020 7.1. G-20-063 Statenvoorstel Erkenning Cultuurplanstatus 2021-2024 brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37226)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe om het plan van aanpak voor de evaluatie van het instrument Cultuurtank Limburg toe te sturen aan Provinciale Staten als ook het hieruit voortkomend evaluatierapport en daarbij aandacht te hebben voor de balans en diversiteit in de samenstelling van de Cultuurtank Limburg wat betreft kennis (inhoudelijk, financieel en inzake de Limburgse identiteit), competenties en het al dan niet verbonden zijn aan Limburg. Daarnaast wordt de mogelijkheid bezien tot het opnemen van een mogelijkheid tot beroep in relatie tot een verkregen 0-score.	31-12-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	PS zijn over de aanpak geïnformeerd door middel van de mededeling portefeuillehouder inzake Evaluatie Cultuurtank Limburg d.d. 8 december 2020 (GS2020/49127). Oplevering van het evaluatierapport vindt naar verwachting plaats eind februari 2021. PS zullen het rapport dan in maart 2021 toegestuurd krijgen. 29-4-2021 Zie MP d.d. 9 maart 2021 (GS2021-5906) inzake Evaluatierapport Cultuurtank Limburg.	**Afdoen**		

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8837	(PS) Provinciale Staten 13-11-2020 7.1. G-20-063 Statenvoorstel Erkenning Cultuurplanstatus 2021-2024 brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37226)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe bij de opstelling van de criteria voor een volgende subsidieregeling Cultuurplan/Subinfrastructuur Provinciale Staten te betrekken.	31-12-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	De op- en vaststelling van de volgende subsidieregeling Cultuurplan/Subinfrastructuur is voorzien in 2023. De hierin op te nemen criteria zullen in concept worden voorgelegd aan de Statencommissie Cultuur en Samenleving. Zaken voortkomend uit de evaluatie van het instrument Cultuurtank Limburg zullen daarbij betrokken worden.			
8529	(CS) Cultuur en Samenleving 22-11-2019 6.4. G-19-034 Statenvoorstel Monumenten behouden, benutten én beleven, beleidsprogramma monumenten 2020-2023, brief GS van 29-10-2019 (GS 2019-78278)	Gedeputeerde Mackus zegt toe de resultaten van het onderzoek naar roerend religieus erfgoed na afronding van het project in 2021 aan PS te doen toekomen.	18-02-2022	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Betreffende informatie wordt via een mededeling portefeuillehouder begin 2022 toegezonden aan PS.			
8560	(PS) Provinciale Staten 13-12-2019 12.3. G-19-034 Gewijzigd Statenvoorstel Monumenten behouden, benutten én beleven,	Gedeputeerde Mackus zegt toe dat bij de tussentijdse evaluatie van het beleidsprogramma monumenten de staat van onderhoud van de historische buitenplaatsen in	18-02-2022	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Betreffende informatie wordt via een mededeling portefeuillehouder begin 2022 toegezonden aan PS.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	beleidsprogramma monumenten 2020-2023, brief gedeputeerde Mackus van 2-12-2019 (GS 2019-88120)	Limburg zal worden meegenomen.						
8561	(PS) Provinciale Staten 13-12-2019 12.3. G-19-034 Gewijzigd Statenvoorstel Monumenten behouden, benutten én beleven, beleidsprogramma monumenten 2020-2023, brief gedeputeerde Mackus van 2-12-2019 (GS 2019-88120)	Gedeputeerde Mackus zegt toe dat ná uitvoering van de pilot 'ErfgoedLAB' een terugkoppeling naar de Statenleden zal plaatsvinden over de wijze hoe de vraagkant is geborgd zodat het 'ErfgoedLAB' ook een instrument is voor de vragende partijen die opzoek zijn naar monumentale locaties voor herbestemming.	01-07-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Betreffende informatie wordt via een mededeling portefeuillehouder medio 2021 toegezonden aan PS.			

Limburgs Parlement

provincie limburg

Toezeggingen FEB vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8517	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 22-11-2019 8.4. G-19-036 Statenvoorstel Ontwikkelingen Maastricht Aachen Airport en Informerend stuk Vijfde voortgangsrapportage na herziening basisrapportage Groot Project Maastricht Aachen Airport, brief GS van 29-10-2019 (GS 2019-78987)	Gedeputeerde zegt toe de antwoorden/uitwerking van de Tweede Kamermotie CU en D66 (inzake MKBA) aan PS toe sturen waarbij wordt aangegeven hoe dit kwalitatief toegepast kan worden op MAA.	01-05-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	18-2-2021: In afwachting van antwoorden/uitwerking door I&W.			**Oorspronkelijke deadline van 31-05-2020 is verlaat naar september 2020 en vervolgens naar begin 2021**
8547	(FEB-besloten) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 06-12-2019 2. Ontwikkelingen MAA: bespreking vertrouwelijk ter inzage liggende stukken inzake G-19-036 Statenvoorstel Ontwikkelingen Maastricht Aachen Airport	Gedeputeerde van den Akker zegt toe om het kredietbesluit aan Provinciale Staten met betrekking tot de start- en landingsbaan, pas voor te leggen ná vaststelling door het Rijk van de definitieve luchtvaartnota. Naar verwachting is dit medio najaar 2020.	01-07-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	18-2-2021: In voorbereiding ter behandeling voor de zomer van 2021 (zie mededeling portefeuillehouder d.d. 28-1-2021 GS2021/2742).			**Deadline is vooruitgeschoven van najaar 2020 naar zomer 2021**
8548	(CC-deels besloten) Controlecommissie deels besloten 06-12-2019 1.10. Variantenonderzoek MAA	Gedeputeerde Koopmans zegt toe dat een mogelijk voorstel voor een nieuwe parkeervoorziening bij de luchthaven Maastricht Aachen Airport pas aan Provinciale Staten wordt voorgelegd nadat onderzoek heeft aangetoond dat condities voor financiering vanuit	31-12-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	18-2-2021: In voorbereiding. De luchthaven onderzoekt de mogelijkheid om de parkeergelegenheid vanuit de markt te financieren. Als gevolg van de coronacrisis, wordt de planning hiervan minimaal 1 jaar opgeschort.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		de markt ongunstig zijn, niet haalbaar is of dat eigen financiering voordeel/rendement kan opleveren conform de werkwijze beschreven in SIS 2.0.						
8788	(PS) Provinciale Staten 02-10-2020 7.3. G-20-054 Statenvoorstel LIOF integraal ontwikkelprogramma Limburg Toekomstbestendig brief GS van 21-8-2020 (GS 2020-33486).pdf	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe het integraal ontwikkelprogramma Limburg Toekomstbestendig na vaststelling door de aandeelhouders (Gedeputeerde Staten van Limburg en het Ministerie van EZK) aan Provinciale Staten via een informerend stuk toe te zenden.	31-03-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	Zie Informerend Stuk Integraal ontwikkelprogramma Limburg Toekomstbestendig LIOF, brief GS van 23-2-2021 (GS 2021-4252). .	**Afdoen**	**Afdoen**	**Deadline was 31-12-2020.**
8789	(PS) Provinciale Staten 02-10-2020 7.3. G-20-054 Statenvoorstel LIOF integraal ontwikkelprogramma Limburg Toekomstbestendig brief GS van 21-8-2020 (GS 2020-33486).pdf	Gedeputeerden van den Akker en Burlet zeggen toe dat Provinciale in het voorjaar van 2021 via een presentatie in de commissie FEB geïnformeerd worden over de voortgang van de business development-activiteiten van het LIOF.	01-07-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	02-03-2021 In de agendacommissie van PS is afgesproken dat externe gasten niet meer welkom zijn in het Gouvernement. Hierdoor zullen de presentaties volgend uit T8789 en T8904 niet kunnen plaatsvinden in maart. Na overleg met de griffie is besloten om deze presentaties daarom door te geleiden naar de extra commissievergadering FEB van 30 april aanstaande.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8848	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 27-11-2020 3.1. Informerend stuk Negende Voortgangsrapportage Brightlands Smart Services Campus Heerlen conform Regeling Grote Projecten, brief GS 27-10-2020 (GS 2020-42840)	In Q1 van 2021 volgt een notitie aan PS inzake provinciaal beleid omtrent startups. Daarbij is tevens aandacht voor de positie van het LIOF.	31-03-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	In behandeling.			
8849	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 27-11-2020 3.1. Informerend stuk Negende Voortgangsrapportage Brightlands Smart Services Campus Heerlen conform Regeling Grote Projecten, brief GS 27-10-2020 (GS 2020-42840)	Portefeuillehouder gaat na of het mogelijk is om bij de eerstvolgende voortgangsrapportage van de Brightlands Smart Services Campus Heerlen een uitsplitsing te maken naar MBO niveaus bij indicatoren 5 en 6.	01-04-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	18-2-2021 Wordt meegenomen bij het opstellen van de volgende voortgangsrapportage.			
8850	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 27-11-2020 3.2. G-20-071 Statenvoorstel Brightlands Smart Service Campus uitvoering van de herijkte strategie, voor de periode 2020 e v, brief GS 27-10-2020 (GS 2020-93091)	In Q1 van 2021 zullen de resultaatverplichtingen/KPI's zoals die in de subsidiebeschikking worden opgenomen aan PS toegestuurd.	31-03-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	2-3-2021 Zie Med. PFH van 2-3-2021 (GS 2021-5064).	**Afdoen**	**Afdoen**	
8851	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 27-11-2020 3.2. G-20-071 Statenvoorstel Brightlands Smart Service Campus uitvoering van de herijkte strategie, voor de	In het najaar van 2021 wordt de lange termijn visie van de Brightlands Smart Services Campus Heerlen gedeeld met PS zodra de contouren hiervan zijn opgesteld door de	30-11-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	18-2-2021 In afwachting van informatie van de campus.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	periode 2020 e v, brief GS 27-10-2020 (GS 2020-93091)	campusdirectie. Deze toezegging is nogmaals gedaan in FEB 5-3-2021.						
8853	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 27-11-2020 3.3. G-20-076 Statenvoorstel Vaststelling Provinciaal Inpassingsplan 'Uitbreiding VDL Nedcar' en financiering infrastructuur (Randwegvariant), brief GS van 10-11-2020 (GS 2020-45200).pdf	Provinciale Staten worden periodiek geïnformeerd over de voortgang van de acquisitie bij VDL Nedcar.	31-12-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	18-2-2021 Wordt conform toezegging opgepakt.			
8874	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 13.1. G-20-076 GEWIJZIGD Statenvoorstel vaststellen inpassingsplan Uitbreiding VDL Nedcar en financiering infrastructuur (Randwegvariant) MPfh Anterieure overeenkomst Provincie Limburg - VDL Nedcar BV - 11-12-2020 (GS 2020-49708)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe PS te informeren, al dan niet in beslotenheid, over de voortgang van de acquisitie. Tevens wordt de voortgang rondom de bomenkap van het Sterrebos hierin opgenomen.	30-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	18-02-2021 PS worden over de voortgang van de acquisitie vertrouwelijk geïnformeerd als daar nieuwe informatie over beschikbaar is De kap is onderdeel van de basisrapportage RGP die voor 1 maart 2021 aan PS wordt aangeboden. Over de voortgang van de kap wordt in de Voortgangsrapportages RGP gerapporteerd.			**Motie 2703 ingetrokken vanwege toezegging 8874.**
8875	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 13.1. G-20-076 GEWIJZIGD Statenvoorstel vaststellen inpassingsplan Uitbreiding VDL Nedcar en financiering infrastructuur	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe dat GS zich wil inspannen om de kwaliteit van werk te verbeteren, te waarborgen en afspraken te maken over SROI. Daarbij zal	30-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	18-02-2021 Wordt conform toezegging opgepakt. Voortgang wordt gerapporteerd in de voortgangsrapportages RGP.			**Motie 2706 ingetrokken n.a.v. T8875.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	(Randwegvariant) MPfh Anterieure overeenkomst Provincie Limburg - VDL Nedcar BV - 11-12-2020 (GS 2020-49708)	GS pleiten voor cursussen laaggeletterdheid die op dit moment nog niet worden aangeboden.			Basisrapportage wordt vòòr 1 maart aan PS gezonden.			
8876	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 13.1. G-20-076 GEWIJZIGD Statenvoorstel vaststellen inpassingsplan Uitbreiding VDL Nedcar en financiering infrastructuur (Randwegvariant) MPfh Anterieure overeenkomst Provincie Limburg - VDL Nedcar BV - 11-12-2020 (GS 2020-49708)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe zich in te spannen voor betrokkenheid van een vertegenwoordiging van werknemers bij de totstandkoming van het integraal plan voor de doorontwikkeling van VDL Nedcar.	30-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	18-02-2021 Wordt conform toezegging opgepakt. Voortgang wordt gerapporteerd in de voortgangsrapportages RGP. Basisrapportage wordt vòòr 1 maart aan PS gezonden.			**Motie 2707 ingetrokken n.a.v. T8876.**
8880	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 08-01-2021 9.1. CORRECTIE G-20-084 Statenvoorstel Versterking Natuurwetenschappen in Limburg voorstel tweede fase, subsidie tweede tranche, brief GS van 8-12-2020 (GS 2020-48905)	PS wordt per brief geïnformeerd over de valorisatie en spin-offs van het project Versterking Natuurwetenschappen na afloop van de subsidieperiode.	31-03-2023	Akker, van den J.P. (Joost)				
8904	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 22-01-2021 2.1. G-20-088 Statenvoorstel inzake “Kenbaar maken van wensen en bedenkingen omtrent het deelnemen in een entiteit t.b.v. Brightlands	Er volgt in het eerste kwartaal 2021 een presentatie LIOF over technostarters en scale-ups in het kader van het Provinciaal Economisch Beleid.	30-04-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	febr. 2021 In voorbereiding voor Statencie FEB maart. In de agendacommissie van PS is afgesproken dat externe gasten niet meer welkom zijn in het Gouvernement. Hierdoor zullen de			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	Venture Partners Fund IV", brief GS van 12-1-2021 (GS 2021-890)				presentaties volgend uit T8789 en T8904 niet kunnen plaatsvinden in maart. Na overleg met de griffie is besloten om deze presentaties daarom door te geleiden naar de extra commissievergadering FEB van 30 april aanstaande.			
8905	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 22-01-2021 2.1. G-20-088 Statenvoorstel inzake "Kenbaar maken van wensen en bedenkingen omtrent het deelnemen in een entiteit t.b.v. Brightlands Venture Partners Fund IV", brief GS van 12-1-2021 (GS 2021-890)	De KPI's, zoals opgenomen in het Fondsplan, worden standaard meegenomen in de tussentijdse beoordeling zoals opgesomd op pagina 11 van het Statenvoorstel.	13-09-2021	Akker, van den J.P. (Joost)				
8918	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 05-03-2021 4.1. G-21-005 Statenvoorstel Tweede tranche subsidie kennisinfrastructuur Brightlands Smart Services Campus periode 2020-2023, brief GS van 10-2-2021 (GS 2021-3238)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe Provinciale Staten vóór 9 april de businesscase van de UM inzake BISS 2.0, alsmede de eindrapportage BISS jaar 2019 toe te sturen.	26-03-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	6-4-2021 Zie MP van 6-4-2021 (GS 2021-8849).	**Afdoen**	**Afdoen**	
8919	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 05-03-2021 4.2. Sonderend stuk "Op weg naar een toekomststrategie	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe dat alle ingediende reacties op de sonderende notitie woren dvoorzien van een	30-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)				

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	voor Maastricht Aachen Airport", brief GS van 9-2-2021 (GS 2021-3576)	openbaar antwoord alsof het zienswijzen betreffen.						
8920	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 05-03-2021 4.2. Sonderend stuk "Op weg naar een toekomststrategie voor Maastricht Aachen Airport", brief GS van 9-2-2021 (GS 2021-3576)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe dat Gedeputeerde Staten in het voorjaar van 2021 een (corona-proof) werkbezoek aan de luchthaven (m.n. gericht op de toestand van de start- en landingsbaan) organiseren voor de woordvoerders op het dossier luchthaven.	31-05-2021	Akker, van den J.P. (Joost)				
8921	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 05-03-2021 4.2. Sonderend stuk "Op weg naar een toekomststrategie voor Maastricht Aachen Airport", brief GS van 9-2-2021 (GS 2021-3576)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe voor de zomer van 2021 de eerste contouren te schetsen van het omgevingsfonds.	30-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)				
8922	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 05-03-2021 4.2. Sonderend stuk "Op weg naar een toekomststrategie voor Maastricht Aachen Airport", brief GS van 9-2-2021 (GS 2021-3576)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe een vergelijking op te nemen met openingstijden bij andere Nederlandse luchthavens	21-05-2021	Akker, van den J.P. (Joost)				
8923	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 05-03-2021 4.2. Sonderend stuk "Op weg naar een toekomststrategie voor Maastricht Aachen	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe dat bij het eerder toegezegde financiële totaalinzicht ook de eventuele financiële consequenties van	10-09-2021	Akker, van den J.P. (Joost)				

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	Airport", brief GS van 9-2-2021 (GS 2021-3576)	het PIP proefdraaien wordt meegenomen.						
8924	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 05-03-2021 4.2. Sonderend stuk "Op weg naar een toekomststrategie voor Maastricht Aachen Airport", brief GS van 9-2-2021 (GS 2021-3576)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe dat hij aanvullende informatie zal aanleveren over de kans dat, in geval van sluiting MAA, het luchtruim boven Zuid-Limburg voor andere luchthavens ingezet zal worden (i.c Luik/Bierset).	21-05-2021	Akker, van den J.P. (Joost)				
8939	(PS) Provinciale Staten 02-04-2021 8. Debat inzake ontstane politieke situatie	De CdK zegt toe de staten te informeren over wat er is gebeurd met de NRC-persvragen tot aan de publicatie (11-22 maart) en deze informatie toe te voegen aan het debat IKL en het debat over de onderzoeksresultaten.	30-04-2021	Bovens, Th.J.F.M. (Theo)				
8539	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 22-11-2019 8.1. G-19-033 Statenvoorstel Evaluatie en aanvraag tweede tranche (2020-2025) subsidie Kennis-As project Aachen Maastricht Institute for Biobased Materials (AMIBM), brief GS van 5-11-2019 (GS 2019-80627)	De portefeuillehouder organiseert op verzoek van de Statencommissie een werkbezoek voor Statenleden aan AMIBM	31-12-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	17-2-2021 Werkbezoek aan Brightlands Chemelot Campus en haar instituten (waar AMIBM er een van is), was gepland voor begin 2020.. Dit is echter o.v.v. PS geannuleerd. Het werkbezoek zal op een later moment georganiseerd worden afhankelijk van en in afwachting van de ontwikkelingen omtrent de coronacrisis.			**6-10: gepland werkbezoek oktober is vervallen i.v.m. corona. Blijft als PM op agenda FEB Overig.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8751	(PS) Provinciale Staten 25-06-2020 16.2. G-20-030 Gewijzigd Statenvoorstel Brightsite langjarige subsidie uitvoeringsfase Brightsite, brief GS van 9-6-2020 (GS 2020-23236)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe Provinciale Staten jaarlijks te informeren hoe projecten voortkomend uit Brightsite bijdragen aan de doelstelling van Chemelot om verder te verduurzamen.	30-06-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	In voorbereiding. Jaarlijks worden PS voor 1 juli van het betreffende jaar aan de hand van door Brightsite aangeleverde voortgangsrapportages geïnformeerd over de bijdrage van Brightsite aan de verduurzamingsdoelstellingen van Chemelot. 11-03-2021: n.a.v. GS-besluit 2021/4383 verantwoordelijk PH gewijzigd in dhr. Burlet.			
8783	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 17-09-2020 2. P-20-014 Statenvoorstel van de Statencommissie FEB naar aanleiding van het bestuurlijk rapport ZRK inzake de inzet van oud-politici door de Provincie Limburg, voorstel van 8-7-2020 (PS 2020-28959)	Gedeputeerde Koopmans zegt mede namens gedeputeerde Burlet toe te komen tot een werkwijze die transparantie bij alle opdrachtverleningen bevordert (bijv. beschrijving opdracht, afspraken over op te leveren resultaat en controle hierop). Provinciale Staten zullen voor 1 februari 2021 per mededeling portefeuillehouder hierover worden geïnformeerd.	30-04-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	25-1-2021 In behandeling. Afdoening volgt in week 6. Zie ook med. PFH inzake aanlevertermijn geactualiseerd Beleidskader benoemingen, brief GS van 26-1-2021 (GS 2021-1973). 7-4-2021 Zie MP van 7-4-2021 (GS 2021-9131).	**Afdoen**	**Afdoen**	
8844	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 20-11-2020 8.1. Tiende Voortgangsrapportage Groot Project Brightlands Chemelot	Zodra duidelijkheid bestaat t.a.v. de financiering van AMIBM vanuit UM zal de portefeuillehouder dit met een mededeling kenbaar maken.	31-10-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	20-4-2021: In voorbereiding. Pas vanaf de begroting 2022 zal de basisfinanciering voor AMIBM in de meerjarenbegroting ingeboekt worden. In oktober			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	Campus, brief GS van 27-10-2020 (GS 2020-43107)				2021 zal daarom pas meer bekend zijn over de daadwerkelijke financiering, waarna deze ingeboekt zal worden op de programmabegroting 2022.			
8857	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 27-11-2020 3.3. G-20-076 Statenvoorstel Vaststelling Provinciaal Inpassingsplan 'Uitbreiding VDL Nedcar' en financiering infrastructuur (Randwegvariant), brief GS van 10-11-2020 (GS 2020-45200).pdf	8857 Er volgt een notitie over de bevoegdheidsverdeling tussen PS en GS m.b.t. het nieuwe instrumentarium rondom de behandeling van de omgevingsverordening.	01-06-2021	Dritty, A. (Andy)	10-2-2021 De Omgevingswet voorziet in een aantal nieuwe of gewijzigde uitvoeringsinstrumenten voor de provincie. Voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet zal aan de Staten inzicht worden verschaft in de (verwachte) werking van die instrumenten en zullen spelregels worden afgesproken over de relatie GS-PS bij de inzet van het instrumentarium.			
8935	(PS) Provinciale Staten 02-04-2021 8. Debat inzake ontstane politieke situatie	Gedeputeerde Dritty zegt toe dat uiterlijk 30 april het onderzoek inzake het IKL-dossier door de externe concerncontroller gereed is. Provinciale Staten krijgen dan de onderzoeksresultaten alsmede alle onderliggende stukken. Aanstaande woensdag (dd. 7/4/2021) zal de eerste verzameling van de onderliggende stukken	30-04-2021	Dritty, A. (Andy)	7-4-2021 Zie Brief GS inzake gevraagde informatie n.a.v. extra Statenvergadering 2 april jl. van 7-4-2021 (GS 2021-9658).			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		vertrouwelijk ter inzage worden gelegd.						
8936	(PS) Provinciale Staten 02-04-2021 8. Debat inzake ontstane politieke situatie	Gedeputeerde Dritty zegt toe dat hij de opdrachtbevestiging inzake het IKL-dossier aan de concern-controller tijdens de vergadering (dd. 2/4/2021) zal laten toekomen aan Provinciale Staten.	02-04-2021	Dritty, A. (Andy)	Opdrachtbevestiging is tijdens de vergadering (dd. 2/4/2021) aan Provinciale Staten overhandigd, dus voorstel is om deze toezegging af te doen.	**Afdoen**	**Afdoen**	
8881	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 08-01-2021 7.1. G-20-082 Statenvoorstel Sturing in Samenwerking 3.0, brief GS van 24-11-2020 (GS 2020-46797)/AANSLUITEND LUNCH	PS wordt in het eerste kwartaal van 2021 geïnformeerd over de rol van de Provincie ten aanzien van investeringen en deelnemingen in de zorg.	01-04-2021	Housmans, R.W.P.E. (Robert)	6-4-2021 Zie MP van 6-4-2021 (GS 2021-8855).	**Afdoen**	**Afdoen**	
8505	(PS) Provinciale Staten 08-11-2019 6.2. G-19-022 Statenvoorstel Programmabegroting 2020, brief GS van 17-9-2019 (GS 2019-69122)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe bij de Jaarrekening 2021 de indexering van de immunisatiereserve mee te nemen.	01-07-2022	Koopmans, G.P.J. (Ger)	18-2-2021 Wordt tzt in de jaarrekening 2021 meegenomen. Zie ook motie 2512.			**Deadline aangepast 1-7-2022 Dit kan pas als nadat de jaarstukken 2021 aan de orde zijn geweest en dat is in juni 2022.**
8722	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 05-06-2020 3.1. G-20-033 Statenvoorstel Fondsvergroting Limburgs Energie Fonds B.V., brief GS van 12-5-2020 (GS 2020-19616)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe Provinciale Staten te betrekken indien het college vanuit haar rol als aandeelhouder LEF een AvA besluit voor investering in nieuwe warmtenetten, zoals het Groene Net Zuid moet nemen	01-07-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Op dit moment zijn er geen besluiten van deze aard aan de orde. Vanuit de aandeelhoudersrol wordt dit gemonitord en zal PS indien van toepassing geïnformeerd worden. 3-2-2021 Tekst nog actueel.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8723	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 05-06-2020 3.2. G-20-034 Statenvoorstel Financieringsaanvraag Aandeelhouderslening Enexis, brief GS van 12-5-2020 (GS 2020-19772)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe dat PS periodiek wordt geïnformeerd over de ontwikkeling van de credit rating van Enexis Holding N.V. via de verplichte paragraaf verbonden partijen dan wel paragraaf financiering.	30-06-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Wordt voor het eerst meegenomen in de jaarstukken 2020, welke beschikbaar zijn in juni 2021.			
8725	(PS) Provinciale Staten 18-06-2020 10.1. G-20-025 Statenvoorstel Jaarstukken 2019, brief GS van 14-4-2020 (GS 2020-15851)	Gedeputeerde Koopmans zegt z.s.m. een benchmark onderzoek toe naar omvang en behandeling jaarstukken 2019 ten behoeve van controlerende taak PS en andere producten uit de p&c-cyclus. Hiervoor zal een Werkgroep worden geformeerd met betrokkenen onder voorzitterschap van de gouverneur, met Griffie en Directeur middelen. Dit wordt gekoppeld aan de vraag die aan de griffie is gesteld om te bezien waar en hoe de totale informatievoorziening aan PS kan worden verbeterd.	01-07-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	10-5-2021 Vanuit GS kan deze toezegging worden afgedaan. De werkgroep heeft haar activiteiten afgerond. Een brief met de resultaten zal vanuit de controlecommissie aan Provinciale Staten worden aangeboden.	**Afdoen**	**Niet afdoen, eerst afdoeningsbrief**	**Voorzitter verzoekt GS inhoudelijke informatie niet via deze proceslijst te communiceren.**
8739	(PS) Provinciale Staten 26-06-2020 19.1. G-20-032 Statenvoorstel Voorjaarsnota 2020, brief GS van 12-5-2020 (GS 2020-19385)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe het gesprek te zullen gaan voeren met Greenport en de omwonenden van Heierhoeve om gezamenlijk op een zorgvuldige manier tot een oplossing te komen. Voor 15	31-03-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	18-2-2021 Motie 2601 is 9 november 2020 in PS aangenomen. Uitvoering vindt plaats conform motie. 12-3-2021 Zie GS-brief inz. Rechtvaardige Verkoopregeling Heierhoeve,	**Afdoen**	**Afdoen**	

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		september 2020 wordt PS per brief geïnformeerd.			van 10-3-2021 (GS 2021-2497). Zie ook T8834.			
8748	(PS) Provinciale Staten 12-06-2020 7.4. G-20-033 Gewijzigd Statenvoorstel Fondsvergroting Limburgs Energie Fonds B.V., brief GS van 11-6-2020 (GS 2020-24561)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe: - Daar waar in de toekomst “Mijnwater” toegepast wordt het uitgangspunt: “woonlasten in de nieuwe situatie lager dan in de oude”, leidende factor te laten zijn. - Er zorg voor te dragen dat voldoende aandacht wordt besteed aan het (laten) opleiden van Limburgse technische MBO’ers t.b.v. installatie en onderhoud van “Mijnwaterinstallaties”, zodat er geen problemen ontstaan aangaande installatie en onderhoud en er geen arbeidskrachten van buiten de provincie anders dan uit de Euregio aangetrokken hoeven te worden.	01-07-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	- Mijnwater laat zich ondersteunen door Innoforte in het positioneren van de Mijnwater propositie in de Limburgse RESsen en daar maakt het uitgangspunt inzake woonlasten onderdeel van uit. - Mijnwater focust zich reeds op het beschikbaar hebben en houden van lokale installatie kennis en kunde. 3-2-2021Tekst nog actueel.			**Voorzitter verzoekt om afdoening conform toezegging.**
8759	(PS) Provinciale Staten 26-06-2020 19.1. G-20-032 Statenvoorstel Voorjaarsnota 2020, brief GS van 12-5-2020 (GS 2020-19385)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe eind 2020 PS middels een brief te informeren over het diversiteitsbeleid en de gelijke betaling man-vrouw binnen de provinciale organisatie.	01-02-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	9-3-2021 Zie Rapportages voortgang organisatievisie(pagina 10), HRM-ontwikkelingen en inhuur, brief GS van 27-11-2020 (GS 2020-47041).	**Afdoen**	**Afdoen**	**Deadline verstreken. Voorzitter vraagt om afdoening**
8800	(PS) Provinciale Staten 02-10-2020 7.1. P-20-014 Statenvoorstel van de Statencommissie FEB naar	Gedeputeerde Koopmans zegt toe samen met PS (of een commissie) en de Griffie de verschillende opties voor het	30-04-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	18-2-2021 Zie med. PFH inzake aanlevertermijn geactualiseerd Beleidskader benoemingen, brief GS van			**Deadline is verlopen. GS wordt verzocht om afdoening.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	aanleiding van het bestuurlijk rapport ZRK inzake de inzet van oud-politici door de Provincie Limburg, voorstel van 8-7-2020 (PS 2020-28959)	inrichtingen van het proces van een-op-een benoemingen te willen onderzoeken/bezien en dit in januari 2021 te bespreken. Tot die tijd worden er geen een-op-een benoemingen gedaan.			26-1-2021 (GS 2021-1973). 26-3-2021 Het geactualiseerd beleidskader benoemingen wordt in april aangeleverd.			
8802	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 09-10-2020 11.1. Onderzoeksvraag/aanpak onafhankelijk onderzoek 'Ruimte voor verbetering'	Gedeputeerde Koopmans zegt toe met de BV RvR in gesprek te zullen gaan over enerzijds de energieprojecten in relatie tot de oorspronkelijke opgave van de BV, zijnde met woningbouw de verstrekte sloopsubsidies terug te verdienen en anderzijds in relatie tot de beoogde looptijd van BV RvR. De uitkomsten hiervan zullen voor het eind van het 2020 worden gedeeld met PS.	31-03-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	18-2-2022 In controlecommissie 4 dec. jl. is afgesproken in het 1e kwartaal 2021 de Staten te zullen informeren in aanloop op resultaten onderzoek conform motie 2607. 2-3-2021 Zie brief GS van 2-3-2021 (GS 2021-5211).	**Afdoen**	**Afdoen**	
8834	(PS) Provinciale Staten 06-11-2020 6.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe volgende week (week 46) in gesprek te gaan met de betreffende personen in Heierhoeve en PS voor het eind van 2020 over de uitkomsten hiervan te informeren.	31-03-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	18-2-2021 Gesprekken zijn en worden gevoerd. Uitkomst wordt betrokken bij motie 2601. 12-3-2021 Zie GS-brief inz. Rechtvaardige Verkoopregeling Heierhoeve, van 10-3-2021 (GS 2021-2497). Zie ook T8739.	**Afdoen**	**Afdoen**	
8879	(PS) Provinciale Staten 11-12-2020 7.5. G-20-081 Statenvoorstel Financiële Eindejaarsbijstelling 2020,	Gedeputeerde Koopmans zegt toe in januari de Staten te berichten over op welke wijze de coulanceregeling is toegepast.	17-03-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	18-2-2021 In voorbereiding. Medio maart wordt PS geïnformeerd.			**Deadline is verlopen. GS wordt verzocht om afdoening.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	brief GS van 17-11-2020 (GS 2020-46084)							
8882	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 08-01-2021 7.1. G-20-082 Statenvoorstel Sturing in Samenwerking 3.0, brief GS van 24-11-2020 (GS 2020-46797)/AANSLUITEND LUNCH	PS ontvangt een brief inzake realisatie investeringscriteria, met name het rendement onder SIS 2.0.	30-06-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	10-5-2021 Bij de eerstvolgende treasury rapportage zullen wij inzichtelijk maken hoe de totale renteopbrengsten zich hebben ontwikkeld ten opzichte van de prognose zonder uitzettingen uit hoofde van de publieke taak en het actief investeringsbeleid conform SIS 3.0.			**GS wordt verzocht een deadline aan te geven.**
8907	(PS) Provinciale Staten 05-02-2021 7.2. G-20-082 GEWIJZIGD Statenvoorstel Sturing in Samenwerking 3.0 het strategisch investeringsbeleid en uitvoeringskader, brief GS van 26-1-2021 (GS 2021-2235).pdf	Gedeputeerde Koopmans zegt toe Provinciale Staten over 2 jaar te informeren over de werking en mogelijke verbeteringen inzake SIS 3.0.	01-02-2023	Koopmans, G.P.J. (Ger)				
8912	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 26-02-2021 8.1. Sonderende behandeling concept strategisch informatiebeleid Limburg 2021-2024	Gedeputeerde Koopmans zegt toe op korte termijn een bijeenkomst voor PS, GS, de directie, OR en de Provinciearchivaris te organiseren over het thema ‘veilig werken in relatie tot een transparante or-ganisatie’.	31-05-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Toezegging wordt aangehouden tot afstemming met nieuwe portefeuillehouder heeft plaatsgevonden.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8914	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 26-02-2021 8.1. Sonderende behandeling concept strategisch informatiebeleid Limburg 2021-2024	Gedeputeerde Koopmans zegt toe het SIBL modulair aan te bieden, waarbij in elk geval onderscheid wordt gemaakt tussen een politiek-bestuurlijke versie en een bedrijfsvoerings-technische versie.	01-06-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Het formeel vaststellen van het strategisch informatiebeleid Limburg 2021-2024 wacht op het aantreden van het nieuwe College van GS. Bij de formele vaststelling wordt invulling gegeven aan deze toezegging.			
8915	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 26-02-2021 8.1. Sonderende behandeling concept strategisch informatiebeleid Limburg 2021-2024	Gedeputeerde Koopmans zegt toe bij de aanbieding SIBL in te gaan op welke wijze de algemene noties en specifieke vragen van PS zijn meegenomen in de definitieve versie SIBL.	01-07-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Het formeel vaststellen van het strategisch informatiebeleid Limburg 2021-2024 wacht op het aantreden van het nieuwe College van GS. Bij de formele vaststelling wordt invulling gegeven aan deze toezegging.			
8917	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 05-03-2021 3.1. P-21-004 Statenvoorstel van de Statencommissie FEB 'Kaders tellen Limburg' (PS 2021-4520)	Toegezegd wordt de mogelijkheid te bezien om bij gevraagde financiële besluiten een totaaloverzicht van de provinciale bijdrage op te nemen.	01-06-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)				
8785	(PS) Provinciale Staten 25-09-2020 6.2. G-20-052 Statenvoorstel Financiering derde fase HAS Venlo, brief GS van 11-8-2020 (GS 2020-33171)	Gedeputeerde Mackus zegt toe dat er gedurende de looptijd van de subsidie voor de ‘derde fase financiering’ overleg met de HAS zal worden gevoerd. In deze overleggen zal aan de orde komen: - Ontwikkeling en verloop van de opleidingen	31-12-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	11-03-2021 Subsidiebeschikking is momenteel in voorbereiding			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		(waaronder de minoren) - De besteding / inzet van de subsidiegelden - De resultaten van de doelmatigheidstoets (CDHO) betrokken worden - Acties die HAS Hogeschool neemt ten aanzien van de verbetering van het imago van de HAS						
8786	(PS) Provinciale Staten 25-09-2020 6.2. G-20-052 Statenvoorstel Financiering derde fase HAS Venlo, brief GS van 11-8-2020 (GS 2020-33171)	Gedeputeerde Mackus zegt toe PS gedurende de looptijd van de subsidie over de voortgang te informeren via een mededeling portefeuillehouder.	31-12-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	11-03-2021 Subsidiebeschikking is momenteel in voorbereiding.			
8885	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 13.2. G-20-077 Statenvoorstel Financieringsvoorstel en incentives in het kader van de acquisitie van het bedrijf Hessing Supervers, brief GS van 10-11-2020 (GS 2020-46055)	Gedeputeerde Mackus zegt toe een nota te doen toekomen waarin de Staten worden geïnformeerd over het belang van internationale werknemers en het flankerend beleid.	01-02-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	23-2-2021 Zie Collegebrief inzake nota internationale werknemers en het flankerend beleid, brief GS van 19-2-2021 (GS 2021-3213).	**Afdoen**	**Afdoen**	

Limburgs Parlement

provincie limburg

Toezeggingen MD vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Nr	Titel	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8618	Fietsmeetnet	Gedeputeerde Brugman zegt toe dat het fietsmeetnet per 1-1-2021 operationeel is en PS vervolgens periodiek zal informeren over de meetresultaten.	01-01-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	10-11-2020 Aanbesteding van het fietsmeetnet is afgerond. Op schema om het fietsmeetnet per 01-01-2021 operationeel te hebben.			
8620	Advies Europese Commissie inzake langer exploiteren concessie van Arriva	Gedeputeerde Brugman zegt toe dat indien het advies van de Europese Commissie luidt dat het langer exploiteren van de concessie van Arriva niet binnen de Europese regels past, PS z.s.m. geïnformeerd worden over de te nemen vervolgstappen.	31-12-2020	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	In samenspraak met Arriva worden de stappen inzichtelijk gemaakt die doorlopen moeten worden voor het verkrijgen van een advies van de Europese commissie voor de verlenging. We verwachten nog dit jaar een eerste verkennend gesprek bij de Europese Commissie te hebben.			
8816	Uitvoeringsprogramma gedragsbeinvloeding Fiets	Gedeputeerde Brugman zegt toe PS mee te nemen in verkenning uitvoeringsprogramma gedragsbeïnvloeding Fiets. Dit zal medio 2021 zijn.	01-07-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)				
8817	geactualiseerd fietsnetwerk (inclusief Leisure Lane) Zuid-Limburg	Gedeputeerde Brugman zegt toe dat rond de zomer van 2021 het geactualiseerd fietsnetwerk (inclusief Leisure Lane) Zuid-Limburg klaar is en PS hierover zal informeren.	31-08-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)				
8867	Statenvoorstel Provinciale Energie Strategie Deel 2	Gedeputeerde Brugman zegt toe in de eerste voortgangsrapportage ook een onderdeel op te nemen waarin de nieuwe techniek-ontwikkelingen op weg naar 2050 worden beschreven.	15-10-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Dit wordt meegenomen in de eerste Voortgangsrapportage van de PES.			

Nr	Titel	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8868	Statenvoorstel Provinciale Energie Strategie Deel 2	Gedeputeerde Brugman zegt toe om halfjaarlijks een informatiesessie te organiseren voor de Staten om daarin de voortgang te bespreken aan de hand van de monitoringsrapportage over het uitvoeringsprogramma PES.	01-09-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Een eerste informatiesessie was voorzien op 21 mei 2021, maar gezien de politiek-bestuurlijke situatie geannuleerd. Met een nieuwe portefeuillehouder zal worden besproken hoe invulling gegeven zal worden aan deze toezegging.			
8872	Gewijzigd Statenvoorstel Provinciale Energie Strategie Deel 2	Gedeputeerde Brugman zegt toe om de Staten eind januari 2021 te informeren over de mogelijke tekorten aan arbeidskrachten specifiek gericht op de energietransitie op basis van de beschikbare informatie.	01-09-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Deze toezegging was eerder niet gekoppeld vanuit Ibabs aan de commissie MD en om die reden uit het oog verloren. De toezegging zal z.s.m. worden ingevuld wanneer een nieuw college van GS aangetreden is.			
8932	Rondvraag Duurzaamheid inzake de RES	Gedeputeerde Brugman zegt toe de procedure uitleg omtrent de RES nader toe te lichten.	28-05-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	In het Statenvoorstel RES Zuid-Limburg 1.0 en RES Noord- en Midden-Limburg 1.0 is de procedure nader toegelicht (GS2021/11077)	**Afdoen**	**Afdoen**	
2107	Bespreekstuk: Edelchemie, projectplan 3.0.	Gedeputeerde Prevoo zegt toe een afwegingsnotitie op te stellen waarin de mogelijke scenario's beschreven worden en de risico's en financiële consequenties (inclusief dekking) worden benoemd. Op basis van de afwegingsnotitie kan de vervolgstrategie worden bepaald.	01-10-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	16-09-2016 De uitwerking van scenario's voor de vervolg aanpak in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb) is gereed. Conform mededeling pfh d.d .21-3-2016 zal de Statencommissie nader over worden geïnformeerd. Dit is echter afhankelijk van het tijdstip waarop de nog benodigde nadere juridische en financiële informatie beschikbaar is ten			

Nr	Titel	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					behoeve van de vervolgstrategie. Naar verwachting ultimo 2016. 2-2-2017 De afwegingsnotitie is opgesteld en de gedane aanbeveling is overeenkomstig het lopende Plan van Aanpak Edelchemie. De voortgang en informatie hierover maakt onderdeel uit van de afweging op welke wijze en op welk moment het beste de Statencommissie geïnformeerd kan worden. 4-4-2018 Op 18-05-2017 zijn de woordvoerders van de commissie RLN over de voortgang en de complicaties geïnformeerd. Zodra ten aanzien van het vervolg meer duidelijkheid bestaat, zullen wij uw Staten nader informeren 17-4-2020 Voorstel is om de toezeggingen 2107 en 2187 samen te voegen in toezegging 2187 omdat beide gaan over Edelchemie. In het 1e kwartaal 2020 zal een afwegingsnotitie met onderzoeksresultaten en mogelijke scenario's worden opgesteld. Deze afwegingsnotitie zal aan de cie MD worden toegestuurd. 11-5-2021 Mededeling PFH is (nagenoeg) afgerond maar GS betrachten gepaste terughoudendheid bij			

Nr	Titel	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					Toezeggingen waar (ook) politiek bestuurlijke elementen aan de orde zijn, om daarmee maximale ruimte te geven aan het nieuw te vormen college van GS. Samenvoegen met toezegging 7525.			
2187	Statenvoorstel Provinciaal Waterplan Limburg 2016-2021	Gedeputeerde Prevoo zegt toe de Statencommissie in een bijeenkomst nader te informeren over de grondwatersituatie, alsmede de bodemsanering en de bodem in het algemeen n.a.v. de casus Edelchemie. Tijdens deze bijeenkomst wordt ook ingegaan op de kosten en financiering van de sanering van Edelchemie.	01-10-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	02-02-2017 Een extern deskundig bureau heeft een nader onderzoek uitgevoerd naar mogelijke grondwatersaneringsvarianten Edelchemie. WML en I&M zijn betrokken geweest bij dit onderzoek. Het onderzoek heeft denkrichtingen naar mogelijke saneringsvarianten opgeleverd. Deze worden betrokken bij de thans lopende verkenning van de mogelijkheden om te komen tot een minnelijke afsluiting van het bestuursdwangdossier en de eventuele combinatie met de saneringsverplichting. Zodra dienaangaande duidelijkheid bestaat, zullen wij uw Staten informeren. Dit geldt vanzelfsprekend ook voor de actuele informatie over de hervatting van het strafproces Edelchemie c.s. dat verleden jaar vertraging heeft opgelopen als gevolg van ziekte van twee van			Oorspronkelijke deadline 1-12-2018, vervolgens 1-6-2019.

Nr	Titel	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					de drie betrokken rechters. 4-4-2018 Het eerder uitgevoerde onderzoek naar grondwatersaneringsvarianten heeft niet de sobere en maatschappelijk aanvaardbare variant opgeleverd. Momenteel is het vervolg-onderzoek, in afstemming met WML en het huidige ministerie van I&W, in uitvoering. 29-5-2019: Wordt afgedaan samen met T8315 en T1384. 15-8-2019 Zowel Edelchemie c.s. als het Openbaar Ministerie hebben hoger beroep aangetekend tegen de uitspraak van de Rechtbank Limburg in de strafzaak tegen Edelchemie c.s. Het Gerechtshof in Den Bosch heeft nog geen zittingsdatum bekend gemaakt. In het 4e kwartaal van 2019 zal een afwegingsnotitie met onderzoeksresultaten en mogelijke scenario's worden opgesteld. Deze afwegingsnotitie zal aan de cie MD worden toegestuurd. 11-5-2021 MP is (nagenoeg) afgerond maar GS betrachten gepaste terughoudendheid bij Toezeggingen waar (ook) politiek bestuurlijke elementen aan de			

Nr	Titel	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					orde zijn, om daarmee maximale ruimte te geven aan het nieuw te vormen college van GS. Samenvoegen met toezegging 7311.			
8632	Statenvoorstel Luchthavenregeling helihaven Coolen Heythuysen	Gedeputeerde Burlet zegt toe na het onherroepelijk worden van de luchthavenregeling in gesprek te gaan met de ondernemer om het belang van natuur en omwonenden nogmaals onder de aandacht te brengen.	01-10-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	22-12-2020 Er is beroep aangetekend tegen de luchthavenregeling en de zittingsdatum is nog niet bekend. Dit betekent dat er vooralsnog geen sprake is van een onherroepelijke luchthavenregeling voor helihaven Coolen. Gesprek is (dus) nog niet gepland. 11-5-2021 Zitting bij de Raad v. State is gepland maandag 14 juni 2021			
8734	WHO advieswaarden voor luchtkwaliteit als streefwaarde opnemen in de omgevingsvisie	Gedeputeerde Burlet zegt toe om de WHO advieswaarden voor luchtkwaliteit als streefwaarde op te nemen in de omgevingsvisie en een plan te maken als blijkt dat de streefwaarden niet gehaald worden.	31-03-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	10-11-2020 Aan de teksten van het ontwerp POVI wordt een passage toegevoegd met de volgende strekking: “Voor luchtkwaliteit streven we hierbij naar een kwaliteit die voldoet aan de huidige grenswaarden. Daarbij werkt de Provincie binnen haar bevoegdheden en rollen op het vlak van luchtkwaliteit aan een voortdurende verbetering om op termijn (2030) te voldoen aan de advieswaarden van de WHO. Hierbij hanteren we de WHO normen als streefwaardes”. 17-			

Nr	Titel	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					12-2020 Opnemen van de streefwaarden in de omgevingsvisie wordt betrokken in de afweging over deelname aan het Schone Lucht Akkoord. Zie toezegging 8735. 6-5-2021 d.m.v. MP van 8-4-2021 (GS 2021-8978) inzake toetreding tot Schone Lucht Akkoord zijn provinciale staten geïnformeerd dat op basis van een trendstudie is gebleken dat in 2030 de WHO advies-waarden gehaald worden.			
8735	Onderzoeken of onderteken van het Schone Lucht Akkoord meerwaarde heeft voor Limburg	Gedeputeerde Burlet zegt toe om te onderzoeken of onderteken van het Schone Lucht Akkoord meerwaarde heeft voor Limburg.	31-12-2020	Burlet, R.J.H. (Ruud)	17-12-2020 De afweging over eventuele deelname aan het Schone Lucht Akkoord is over het jaar heen getild naar Q1 van 2021. Zie ook beantwoording statenvragen GL luchtkwaliteit en COVID 19 sterfte. 6-5-2021 Zie MP van 8-4-2021 (GS 2021-8978) inzake toetreding tot Schone Lucht Akkoord.	**Afdoen**	**Afdoen**	
8771	Statenvoorstel Circulaire doelstellingen binnen het LIOF	Gedeputeerde Burlet zegt toe de Staten halfjaarlijks te informeren over de voortgang en de resultaten van het LIOF programma Limburg Toekomstbestendig. Dit zal gebeuren via de P&C cyclus (jaarrekening) en via de jaarlijkse voortgangsrapportage van het kader Circulaire Economie.	29-10-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	22-12-2020 Het programma is begin december in GS vastgesteld en gelanceerd de eerste halfjaarlijkse rapportage over het programma zal mee worden genomen in de voortgangsrapportage van het kader circulaire economie welke voorzien is in oktober 2021.			

Nr	Titel	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8776	Statenvoorstel Beleidskader Circulaire Economie	Gedeputeerde Burlet zegt toe om de Staten na afloop van de Green Deal Duurzame GWW 2.0. (eind 2020), te informeren over de resultaten.	31-03-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	De green deal GWW loopt tot eind 2020. Vervolgens zal een mededeling portefeuillehouder worden gemaakt om PS te informeren over de resultaten. 22-12-2020 In Q1 2001 zal via een mededeling portefeuillehouder PS worden geïnformeerd over de resultaten van de Green deal Duurzame GWW 2.0 (afloop eind 2020).			
8825	Een eenduidige lijn inzake mest verwerkende installaties.	Gedeputeerde Burlet zegt toe samen met de gemeenten te kijken of in de provincie Limburg een eenduidige lijn getrokken kan worden voor wat betreft mest verwerkende installaties. Op grond van deze toezegging wordt M2648 ingetrokken.	01-08-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	Het proces hiertoe is opgestart.			
8858	Statenvoorstel Limburgse Waterstofagenda 2.0	Gedeputeerde Burlet zegt toe z.s.m. in overleg te treden met de provincies Zeeland en Noord-Brabant om gezamenlijk de ondersteuning van de Stichting WEL te bespreken.	01-03-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	17-12-2020 Een bijeenkomst is belegd met Brabant. Met Zeeland is een bijeenkomst in voorbereiding.			
8859	Statenvoorstel Limburgse Waterstofagenda 2.0	Gedeputeerde Burlet zegt toe om de initiatiefnemers die hebben gepleit voor de inzet van een waterstoftrein in Limburg z.s.m. te informeren over de uitkomsten en stand van zaken.	01-02-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	17-12-2020 Dit zal voor februari 2021 worden gerealiseerd.			
8877	Moties vreemd aan de orde van de dag	Gedeputeerde Burlet zegt toe dat we gaan onderzoeken of de uitvoering van motie 2702 inzake groenwassen voorkomen uitvoerbaar is. De gedeputeerde zal in het	01-04-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)				Motie 2702 aangehouden n.a.v. T8877.

Nr	Titel	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		eerste kwartaal hierover richting de Staten rapporteren.						
8931	Kernenergie in Limburg	Gedeputeerde Burlet zegt toe binnen 2 maanden een infosessie te organiseren over OPAC.	15-05-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)				
2109	Gedeputeerde Geurts zegt toe Provinciale Staten schriftelijk te antwoorden met betrekking tot de stand van zaken omtrent de procesevaluatie N280 West.	Gedeputeerde Geurts zegt toe Provinciale Staten schriftelijk te antwoorden met betrekking tot de stand van zaken omtrent de procesevaluatie N280 West.	01-07-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	19-3-2019 Basisrapportage (waar de procesevaluatie deel uitmaakt) is voorzien na februari 2020 (na vaststelling PIP). 10-11-2020 Conform planning za PIP in september 2020 worden aangeboden aan GS. Vertraging door heroverweging en stikstofproblematiek. De basisrapportage zal naar verwachting Q2 2021 volgen. Zie ook toezegging 8541. Voorstel gaat worden de huidige “separate” voortgangsrapportages ihkv regeling grote projecten te integreren in de integrale rapportage.			Oorspronkelijke deadline was 1-7-2019 en 31-12-2019.
2161	Statenvoorstel Actualisatie planning en begroting project Buitenring	Gedeputeerde Geurts zegt toe om als de 15 miljoen projectreserve voor het project Buitenring Parkstad dient te worden aangesproken hij dit meldt aan Provinciale Staten.	01-12-2020	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Deze toezegging heeft als einddatum einde project 2019. 8-4-2020 In de heroverweging mobiliteitsambities en –opgaven is vastgesteld dat de projectreserve wordt ingezet om het dekkingstekort (vanwege lagere bijdrage vanuit de inspanningsverplichting gemeenten en de eigen opgave			Oorspronkelijke toezegging 31-12-2019.

Nr	Titel	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					op het gebied van gebiedsontwikkeling) van de BPL op te vangen. De uiteindelijke afrekening van het project volgt eind 2020.			
8304	Verkeersproblematiek N271 ter hoogte van Well	Gedeputeerde Koopmans zegt, namens gedeputeerde Geurts, toe PS na 3-7-2018 te informeren over de aanpak van de verkeersproblematiek rondom de N271 ter hoogte van Well in gemeente Bergen.	01-01-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Gezamenlijk is de business case opgesteld voor dit project. De komende periode zal een haalbaarheidsstudie worden uitgevoerd om het voorkeursalternatief uit de business case te toetsen. Na het afronden van de studie zal er een go/no-go moment plaatsvinden. Dit is voorzien voor november 2018. 11-12-2018 De haalbaarheidsfase wordt integraal opgepakt. Door het in dit stadium al betrekken van diverse stakeholders krijgen we een betere beoordeling van de haalbaarheid. Dit gebeurt in samenwerking met projectpartner gemeente Bergen. De uitkomsten worden medio februari 2019 verwacht. 19-3-2019 Gezamenlijk is de business case opgesteld voor dit project. Ook de haalbaarheidsfase is integraal opgepakt in samenwerking met projectpartner gemeente Bergen. De uitkomsten worden april 2019 verwacht. 3-10-2019 De			Oorspronkelijke datum was 31-8-2018, daarna 1-4-2019 en daarna 31-12-2019.

Nr	Titel	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					uitkomsten van de haalbaarheidsstudie zijn bekend en er wordt een integrale businesscase opgesteld. Naar verwachting zal dit eind 2019 resulteren in een te ondertekenen realisatie-overeenkomst met de projectpartners. PS wordt op dat moment hierover geïnformeerd. 8-4-2020 De realisatieovereenkomst ligt nu voor bij de gemeente Bergen. Eind april wordt overeenstemming verwacht over de inhoud. Het ingenieursbureau is bezig met de voorbereiding van het werk, dit loopt mogelijk enige vertraging op vanwege de burgerparticipatie en de corona-maatregelen. Of dit gevolgen heeft voor de totaalplanning moet nog blijken. 17-08-2020 De aanleg van de rotonde ligt pal tegen het natuurgebied De Maasduinen aan. Via de gemeente Bergen wordt momenteel bekeken of er stikstof ruimte gevonden kan worden voor de realisatie van dit project. Als hier zicht op is, dan wordt alsnog de realisatie-overeenkomst gesloten tussen gemeente en provincie. PS wordt middels Med. PFH geïnformeerd.			

Nr	Titel	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					28-1-2021 Het wachten is nog steeds op aankoop stikstofruimte. Gehele proces is hier afhankelijk van. De contractvoorbereiding vindt wel plaats.			
8841	uitkomsten van de haalbaarheidsstudie inzake vrachtwagenparkeerplaatsen in Noord-, Midden- en Zuid-Limburg	Gedeputeerde Mackus zegt toe PS in het eerste of begin tweede kwartaal van 2021 de uitkomsten van de haalbaarheidsstudie inzake vrachtwagenparkeerplaatsen in Noord-, Midden- en Zuid-Limburg te sturen.	30-04-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	23-3-2021 Zie MP van 23-3-2021 (GS 2021-7411).			
8906	Motie vreemd 2722 Berghorst c.s. inzake Stop de verschraling van Limburgse stations	Gedeputeerde Mackus zegt toe te komen met een mededeling over de stand van zaken spoorproject Weert-Hamont-Antwerpen. Het element waterstof wordt hierin meegenomen.	12-03-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)				
8930	2e Voortgangsrapportage IPML	Gedeputeerde Mackus zegt toe binnen 2 maanden de waarde van de 3 panden, die in eigendom zijn van de Provincie, op gepaste wijze te delen met de Staten.	01-05-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)				

Limburgs Parlement

provincie limburg

Toezeggingen RLN vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
8897	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.2. Bespreekstuk Peelbranden	Gedeputeerde Brugman zegt namens de Gouverneur toe dat er een schriftelijke reactie komt op het verzoek van de Staten om dhr. Grapperhaus te benaderen.		Bovens, Th.J.F.M. (Theo)				
8898	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.2. Bespreekstuk Peelbranden	Gedeputeerde Brugman zegt namens de Gouverneur toe schriftelijk te reageren op de stelling dat er sprake was van onduidelijkheden wie verantwoordelijk was ten tijde van de brand.		Bovens, Th.J.F.M. (Theo)				
8755	(PS) Provinciale Staten 25-06-2020 16.3. G-20-021 Statenvoorstel nota 'Landschap verbindt Limburg' brief GS van 24-4-2020 (GS 2020-15393)	Gedeputeerde Brugman zegt toe in het najaar een nota aan PS te doen toekomen over hoe energie en natuur zich tot elkaar verhouden.	26-11-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	10-11-2020 Verschillende ontwikkelingen rondom RES, PES en POVI, evenals vertraging rondom het Rijksdeel mbt Windenergie hebben ons doen besluiten nogmaals naar de voorgenomen werkwijze te kijken, en zsm met de nota / beleidsbrief te komen. 2-3-2021 Beantwoording van deze motie volgt in tweede kwartaal 2021. 10-5-2021 een Statenvoorstel wordt voorbereid dat door een nieuwe college van GS zal worden behandeld aanbieding aan PS daarmee voorzien in Q3.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8892	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Brugman zegt toe de tekstpassage m.b.t. waterstof te corrigeren: waterstof is geen energiebron maar een energiedrager.	12-03-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)				
8893	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Brugman zegt toe PS nauw te betrekken bij het Natuurprogramma en Waterprogramma.	29-10-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	V.w.b. het natuurprogramma: PS wordt betrokken via commissie RLN in Q2, Q4 2021 en Q1 2022 Waterprogramma: PS zijn in februari geïnformeerd over het voorontwerp waterprogramma, PS worden (zodra dit mogelijk is) uitgenodigd voor een werkbezoek. Het Provinciaal Waterprogramma wordt in oktober 2021 ter behandeling in de commissie RLN en in november ter vaststelling aan PS aangeboden. 10-5-2021Waterprogramma: PS zijn in februari geïnformeerd over het voorontwerp waterprogramma, PS worden (zodra dit mogelijk is) uitgenodigd voor een werkbezoek. Het Provinciaal Waterprogramma wordt in oktober 2021 ter behandeling in de commissie RLN en in november ter vaststelling aan PS aangeboden. Voor wat betreft het natuurprogramma wordt er een nieuwe planning gemaakt op het			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					moment dat er een nieuw college van GS is gevormd			
8895	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.2. Bespreekstuk Peelbranden	Gedeputeerde Brugman zegt toe om in het Natuurprogramma een passage op te nemen over de preventie van natuurbranden.	01-03-2022	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Dit wordt opgenomen in het Natuurprogramma: termijn gelijkschakelen aan toezegging 8893.			
8896	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.2. Bespreekstuk Peelbranden	Gedeputeerde Brugman zegt toe schriftelijk terug te komen op de stand van zaken rond de percelen van de kleine eigenaren op de Meinweg, die zijn beschadigd als gevolg van het aanleggen van een stoplijn.	01-05-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Bosgroep heeft contact opgenomen met de rentmeester van de particuliere eigenaren die gelegen zijn in de brandcorridor. De gemeente Roerdalen heeft op basis hiervan gesprekken met eigenaren gevoerd over de ontstane en gewenste situatie. Indieners van meldingen van schade/verzoeken hebben bericht ontvangen wat zij moeten doen, wanneer zij een claim willen indienen. Niemand heeft tot op heden een claim ingediend. 23-3-2021 Zie MP van 23-3-2021 (GS 2021-7526).	**Afdoen**	**Afdoen**	
8828	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 20-11-2020 8.1. Evaluatie Uitvoeringsprogramma Plattelandsontwikkeling 2010-2015 ARK	Gedeputeerde Mackus zegt namens collega's Housmans en Burlet toe dat de Staten worden geïnformeerd over hoe de provincie omgaat met historische vervuiling.	01-10-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	GS betrachten gepaste terughoudendheid bij Toezeggingen waar (ook) politiek bestuurlijke standpunten worden gevraagd, om daarmee maximale ruimte te geven aan het nieuw te vormen college van GS.			
8933	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 11-03-2021 7.1. Validatieonderzoek	Gedeputeerde Burlet zegt toe alvorens GS overgaat tot het	01-12-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)				

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
	bodemsituatie Chemelot gronden Geleen-Stein	vaststellen van het PvA 2.0, dit informerend voor te leggen aan PS.						
8822	(PS) Provinciale Staten 06-11-2020 6.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Gedeputeerde Dritty zegt toe waar mogelijk met gemeenten de herijking van de planvoorraad woningen te versnellen en via de inzet de van de beleidskaders Kwaliteit Limburgse Centra en de Limburgse Agenda Wonen na te streven dat de realisatie van minimaal 1000 sociale huurwoningen in uitvoering komen.	01-07-2021	Dritty, A. (Andy)	12-2-2021 Met de Stimuleringsregeling Wonen en het kader Kwaliteit Limburgse Centra wordt o.a. de realisatie van sociale huurwoningen mede mogelijk gemaakt. Met het sluiten van de eerste 12 agenda's is inmiddels de realisatie van in totaal 525 sociale huurwoningen vastgelegd.			
8823	(PS) Provinciale Staten 06-11-2020 6.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Gedeputeerde Dritty toe om er bij het Kabinet aan te dringen om in het herstelplan een ambitieus isolatieprogramma voor woningen op te nemen, zodat er met middelen uit het Europese Herstelfonds (Recovery and Resilience Facility) een slag kan worden gemaakt in de Limburgse volkshuisvesting. Met álle Limburgse woningcorporaties en het Rijk in overleg te treden over wat er aan budget nodig is en hoe een planning voor alle nog niet verduurzaamde corporatie-woningen tot 2030 er uit moet komen te zien. Aan de hand van voorgenoemde overleggen bij het Rijk en de EU adequate financiële bijdragen toegezegd te krijgen, om	01-09-2021	Dritty, A. (Andy)	12-2-2020 In lijn met de toezegging zijn GS de dialoog over het verduurzamen van woningen met de corporaties aan het continueren en intensiveren. In het programma 'kraamkamers voor versnelling van verduurzaming van de gebouwde omgeving in Limburg 2018-2022' staat de verduurzaming van het bezit van de woningbouwcorporaties centraal. Het traject Kraamkamers gaat nu een volgende fase in. GS hebben recent besloten opnieuw een incidentele bijdrage te leveren, gekoppeld aan de eigen bijdrage van de C8, om de opdracht voor het programmamanagement Kraamkamers vanuit de			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		het zo voor onze corporaties mogelijk te maken de verduurzamingsagenda uit te voeren. Er bij Stimulus op aan te dringen om het verduurzamen van woningen en maatschappelijk vastgoed op te nemen in de aanpassingen van de lopende en toekomstige operationele programma's. Er bij Stimulus op aan te dringen om bij de ontwikkeling van het isolatieprogramma voor (sociale) huurwoningen als voorwaarde te stellen dat de maandelijkse totale woonlasten na renovatie niet mogen stijgen, en de ambitie is om die zelfs te verlagen.			corporaties te continueren. GS hebben op basis van de beraadslagingen in PS hier wel de voorwaarde aan verbonden dat ook de Limburgse corporaties die geen onderdeel uitmaken van de C8, betrokken worden. Ook zal bekeken worden op welke manier aangehaakt kan worden bij Nationale en/of Europese programma's. Uiterlijk medio 2021 volgt er een mededeling portefeuillehouder om de stand van zaken met betrekking tot het vervolg van het project Kraamkamers nader toe te lichten. Volledigheidshalve wijzen we in deze ook op de mededeling portefeuillehouder d.d. 30 november 2020 'Evaluerende brief inzake de regeling gemeenschapsaccommodaties'. 10-5-2021 Wij zullen u hier z.s.m. na aanstelling van een nieuw College van GS over informeren.			
8887	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Dritty zegt toe de passage in de Omgevingsvisie over MAA te geactualiseren en in lijn te brengen met het PS besluit indien dit besluit voor vaststelling van de Omgevingsvisie plaatsvindt. Mocht het PS besluit over MAA na de behandeling van de	01-05-2021	Dritty, A. (Andy)	12-2-2021 Conform de toezegging 8887 zal (mocht het relevant zijn voor de beleidstekst) de passage in de Omgevingsvisie over MAA geactualiseerd worden en in lijn worden gebracht met het PS besluit over MAA indien dit besluit voor vaststelling van de			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		Omgevingsvisie komen, dan wordt de POVI behandeld zoals deze op dat moment is. Als naderhand een besluit over MAA komt dat afwijkt van de Omgevingsvisie, dan wordt de Omgevingsvisie hierop aangepast.			Omgevingsvisie plaatsvindt. Mocht het PS besluit over MAA na de behandeling van de Omgevingsvisie komen, dan wordt de POVI behandeld zoals deze op dat moment is. Als naderhand een besluit over MAA komt dat afwijkt van de Omgevingsvisie, dan wordt de Omgevingsvisie hierop later alsnog aangepast.			
8888	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Dritty zegt toe de Statenwerkgroep Omgevingsvisie en –verordening voort te zetten. a. In de komende periode worden PS (o.a.) op deze wijze, naast het proces van de omgevingsverordening, betrokken bij de vervolgacties van de Omgevingsvisie: ontwerpend onderzoek en monitoring. b. In de statenwerkgroep wordt ook een toelichting gegeven over de rolverdeling rond beschikbare instrumentarium onder de Omgevingswet (de rolverdeling tussen PS en GS: Waar gaat PS over en waar GS).	01-03-2021	Dritty, A. (Andy)	12-2-2021 De Statenwerkgroep wordt voortgezet. De voorlopige datum is 26-2-2021. Onderwerpen die in de eerstvolgende statenwerkgroep worden besproken zijn: *Rolverdeling beschrikbare instrumentarium onder de Omgevingswet *Omgevingsverordening *Monitoring *Ontwerpend onderzoek			
8889	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Dritty zegt toe te bekijken of Hoofdstuk 9 Werklocaties m.b.t. verdozing (blz.	01-05-2021	Dritty, A. (Andy)	Deze toezegging is gekoppeld aan toezegging 8886. Voorbereidend op de behandeling van de Omgevingsvisie worden			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		67) eventueel nader geduid moet worden.			(technische) schriftelijke vragen beantwoord. Daarin wordt ook deze toezegging meegenomen. Een update van de toezegging volgt na de volgende commissievergadering op 12 maart en/of PS behandeling in april.			
8890	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Dritty zegt toe te bekijken of in Hoofdstuk 6 Veiligheid en Gezondheid de teksten m.b.t. overlast in gevallen waar de provincie ook bevoegd gezag is nadere duiding nodig is.	01-05-2021	Dritty, A. (Andy)	Deze toezegging is gekoppeld aan toezegging 8886. Voorbereidend op de behandeling van de Omgevingsvisie worden (technische) schriftelijke vragen beantwoord. Daarin wordt ook deze toezegging meegenomen. Een update van de toezegging volgt na de volgende commissievergadering op 12 maart en/of PS behandeling in april.			
8891	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Dritty zegt toe procesevaluatie van de Omgevingsvisie uit te voeren na vaststelling in april 2021. (NB. volgt uit agendapunt over onderzoek POL-Omgevingsvisie)	01-07-2021	Dritty, A. (Andy)	Procesevaluatie wordt uitgevoerd in 2021 na vaststelling van de Omgevingsvisie. Aanpak en planning zal richting/na vaststelling worden gecommuniceerd.			
8913	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 26-02-2021 8.1. Sonderende behandeling concept strategisch	Gedeputeerde Koopmans zegt mede namens gedeputeerde Dritty toe voor eind 2021 PS te informeren over de stand van zaken rondom de interne	30-11-2021	Dritty, A. (Andy)				

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
	informatiebeleid Limburg 2021-2024	implementatie van het Digitaal Stelsel Omgevingsweg (DSO)						
8925	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 12-03-2021 7.3. G-20-086 Statenvoorstel Omgevingsvisie Limburg 2020	Gedeputeerde Dritty zegt toe een verduidelijkende notitie inzake glastuinbouwbeleid in de Omgevingsvisie Limburg voorafgaand aan de PS behandeling op 9 april 2021 PS toe te zenden.	09-04-2021	Dritty, A. (Andy)				
8926	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 12-03-2021 7.3. G-20-086 Statenvoorstel Omgevingsvisie Limburg 2020	Gedeputeerde Dritty zegt toe, vragen waarop tijdens de commissievergadering op 12 maart jl. niet is gereageerd, schriftelijk te beantwoorden en voorafgaand aan de PS behandeling op 9 april 2021 PS toe te zenden.	09-04-2021	Dritty, A. (Andy)				
8927	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 12-03-2021 7.3. G-20-086 Statenvoorstel Omgevingsvisie Limburg 2020	Gedeputeerde Dritty zegt toe een toelichtende paragraaf over de actualisatie van de Omgevingsvisie in relatie tot besluitvorming over kaders en programma’s toe te voegen aan de beantwoording zoals vermeld in T8926.	09-04-2021	Dritty, A. (Andy)				
8928	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 12-03-2021 7.5. Informerend stuk ervaringen uit de eerste tranche Kwaliteit Limburgse Centra, brief GS van 23-2-2021 (GS 2021-4323)	Gedeputeerde Dritty zegt toe Provinciale Staten in het eerste kwartaal van 2022 te zullen informeren over de ervaringen met en voortgang van Kwaliteit Limburgse Centra.	01-04-2022	Dritty, A. (Andy)				

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8929	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 12-03-2021 7.4. G-21-007 Statenvoorstel Voortgangsrapportage 2020 en verbetervoorstellen Verordening Startersleningen Provincie Limburg, brief GS van 23-2-2021 (GS 2021-4353)	Gedeputeerde Dritty zegt toe een methodiek toe te voegen aan het voorstel waardoor de hoogte van het bedrag afhankelijk is van marktwerking.	09-04-2021	Dritty, A. (Andy)				
8839	(PS) Provinciale Staten 13-11-2020 7.3. G-20-066 Statenvoorstel Voorgenomen verkoop provinciale gronden t.b.v. Energielandschap Wells Meer, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37660)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe in nota beheer van januari 2021 een beschrijving op te nemen inzake het proces tot verkoop van grond en de leermomenten van de casus Wells Meer hierin mee te nemen.	01-04-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Aan de nota Beheer wordt momenteel gewerkt.			
8900	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 7.1. Bespreekstuk Rollende uitvoeringsagenda Koers naar de toekomst 2021	Gedeputeerde Mackus zegt namens gedeputeerde Koopmans toe bij de beleidsnota grond aandacht te geven aan de vraag ‘hoe om te gaan met grondspeculatie bij landbouwgronden’.	01-07-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	2-3-2021 Momenteel wordt gewerkt aan de Nota Grond- en Vastgoedbeleid, waarin het onderwerp grondspeculatie aan de orde zal komen. Doordat afstemming over de nota meer tijd kost dan gepland is oplevering verschoven naar Q2.			
8544	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 29-11-2019 8.1. G-19-040 Statenvoorstel Actieplan 1 miljoen bomen, brief GS	Gedeputeerde Mackus zegt toe het geactualiseerde Limburgse bosbeleidplan naar de commissie RLN te sturen in Q3.	01-01-2022	Mackus, H.J.H. (Hubert)	2-3-2021 De nationale bossenstrategie kent op dit moment voor een belangrijk deel geen financiering. Een landelijke werkgroep gaat hiermee aan de			**Oorspronkelijke deadline was 1-10-2020.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	van 5-11-2019 (GS 2019-80184)				slag. Derhalve is besloten het Limburgs bosbeleid niet nu aan de Staten aan te bieden, maar op te nemen in het natuurprogramma van de provincie Limburg en de koppelen aan het te ontwikkelen Uitvoeringsprogramma Platteland.			
8545	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 29-11-2019 8.1. G-19-040 Statenvoorstel Actieplan 1 miljoen bomen, brief GS van 5-11-2019 (GS 2019-80184)	Gedeputeerde Mackus zegt toe het overzicht met initiatieven om bomen te planten eind van 2020 toe te sturen.	01-06-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	26-8-2020 Het plafond van €2 miljoen zal dit najaar bereikt worden. Hiervoor kunnen 400.000 bomen worden geplant. 10-11-2020 Eind 2020 zal een overzicht aan de Staten worden verstuurd met de initiatieven. In de begroting 2021 wordt € 1 mln extra ter votering aan PS voorgelegd. 2-3-2021 Momenteel worden de aanvragen getoetst en beoordeeld. Zodra deze fase is afgerond zal PS via med. PFH op de hoogte worden gebracht van de voortgang. Hierbij zal ook de stand van zaken rondom het geboortebos worden betrokken. 3-5-2021 De aanvragen liggen ter beoordeling bij een onafhankelijke toetscommissie. De reeds beoordeelde aanvragen blijken niet compleet te zijn. Hier wordt aanvullende informatie opgevraagd om tot adequate beoordeling over te kunnen gaan.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8770	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 10-09-2020 1. Opening	Gedeputeerde Mackus zegt toe Provinciale Staten voor 1-3-2021 apart te informeren over de uitkomsten van de stikstofanalyses in de probleemgerichte gebiedsaanpak,	01-05-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	17-12-2020 Vanuit het Rijk laat bepaalde data langer op zich wachten. In februari 2021 zullen wij op basis van de laatste stand van zaken communiceren met Provinciale Staten wat dit betekent voor de opvolging van deze toezegging 2-3-2021 Zoals in december 2020 aangegeven laat bepaalde data vanuit de zijde van het Rijk langer op zich wachten. Daarom wordt nu bekeken wat (ondanks de ontbrekende data) toch alvast opgeleverd kan worden. Wij verwachten Provinciale Staten hierover voor 1 mei a.s. middels een mededeling portefeuillehouder te kunnen informeren. 26-3-2021 Zie MP van 23-3-2021 (GS 2021-7460).	**Afdoen**	**Afdoen**	
8826	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 20-11-2020 8.1. Evaluatie Uitvoeringsprogramma Plattelandsontwikkeling 2010-2015 ARK	Gedeputeerde Mackus zegt toe PS te informeren over de te ontvangen nieuwe natuurmiddelen en de provinciale zeggenschap bij de besteding van de gelden.	31-01-2022	Mackus, H.J.H. (Hubert)	2-3-2021 Zie Med. PFH van 8-12-2020 (GS 2020-49933). PS zal komende periode regelmatig worden geïnformeerd over de voortgang van het Programma Natuurdossier.			
8829	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 20-11-2020 9.2. Bespreekstuk Tweede Voortgangsrapportage	Gedeputeerde Mackus zegt toe PS te zijner tijd bij mededeling portefeuillehouder te informeren over de stand van zaken	30-03-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	16-3-2021 Zie med. PFH, brief gedeputeerden Mackus en Housmans van 16-3-2021 (GS 2021-6716).	**Afdoen**	**Afdoen**	

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	Limburgs Aanvalsplan Stikstof en afdoening toezeggingen (8767 en 8769), brief GS van 3-11-2020 (GS 2020-43767)	gerechtelijke uitspraak beweiden en bemesten.						
8830	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 20-11-2020 9.1. Sonderend stuk inzake Faunabeheerplan 2020-2026	Gedeputeerde Mackus zegt toe het te verwachten gewijzigde faunabeheerplan Bever ter kennisname aan PS toe te zenden.	26-11-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	2-3-2021 Zie ook toezegging 8832. Een herziene versie van het faunabeheerplan bever wordt eind 2021 verwacht.			
8831	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 20-11-2020 9.1. Sonderend stuk inzake Faunabeheerplan 2020-2026	Gedeputeerde Mackus zegt toe de nadere uitwerking van het afschotvrij natuurgebied experiment in een aparte mededeling met de Staten te delen, inclusief de kosten.	26-11-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	2-3-2021 Het Faunabeheerplan is op 8 december 2020 goedgekeurd door GS waarna er gestart kan worden met de nadere uitwerking van het afschotvrij natuurgebied experiment. Het tweede kwartaal 2021 wordt hieromtrent meer duidelijkheid verwacht. 2-3-2021 Het Faunabeheerplan is op 8 december 2020 goedgekeurd door GS waarna er gestart kan worden met de nadere uitwerking van het afschotvrij natuurgebied experiment. Het tweede kwartaal 2021 wordt hieromtrent meer duidelijkheid verwacht. 10-5-2021 In april vindt er ambtelijk met de Faunabeheereenheid Limburg nadere afstemming plaats over de opzet van dit experiment en taken en verantwoordelijkheden.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					Opvolgend kan er nadere uitwerking worden gegeven aan een projectplan. Wij verwachten Provinciale Staten hierover in het vierde kwartaal 2021 middels een mededeling portefeuillehouder te kunnen informeren.			
8832	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 20-11-2020 9.1. Sonderend stuk inzake Faunabeheerplan 2020-2026	Gedeputeerde Mackus zegt toe tussentijdse wijzigingen en nieuwe faunabeheer plannen ter kennisname naar PS te sturen.		Mackus, H.J.H. (Hubert)	2-3-2021 Het op 8 december goedgekeurd Faunabeheerplan 2020-2026 is reeds met PS gedeeld. Tussentijdse wijzigingen op onderdelen van dit plan en nieuwe faunabeheerplannen worden gedurende de looptijd van het Faunabeheerplan 2020-2026 ter kennisname toegezonden aan PS.			
8878	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 15. Moties vreemd aan de orde van de dag	Gedeputeerde Mackus zegt toe meer alternatieven in de excalatieladder in beeld te brengen.	01-09-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Alternatieven in de escalatieladder worden besproken in de plum-plus bever van de Faunabeheereenheid Limburg met betrokken partijen dat op 25 februari ter voorbereiding op een nieuw FBE-plan bever heeft plaats gevonden. Eind maart is er een bestuurlijk overleg met het Waterschap Limburg over het beverbeheer. Daarna wordt een beleidslijn bever opgesteld dat door GS in juni zal worden opgesteld. 10-5-2021 Op 25 maart is bestuurlijk			**Motie 2698 beheer de bever is omarmd + T8878.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
					besproken welke aanpassingen in het nieuwe FBE-plan nodig zijn om de administratieve lasten en de beheerkosten van het waterschap te verlagen binnen de schade- gestuurde aanpak. De beleidslijn bever wordt door een nieuw college van GS behandeld en daarna wordt dit verwerkt in een nieuw Faunabeheerplan.			
8899	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 7.1. Bespreekstuk Rollende uitvoeringsagenda Koers naar de toekomst 2021	Gedeputeerde Mackus zegt toe bij de jaarlijkse voortgangsrapportage 'Rollende uitvoeringsagenda Koers naar de toekomst 2021' als vast onderdeel op te nemen de resultaten voortvloeiend uit LEF, LIOF en wat 'rechtstreeks' naar het boerenerf gaat.	01-10-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Wordt meegenomen in de volgende voortgangsrapportage/RUA.			
8901	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.1. G-20-078 Statenvoorstel Plan van aanpak Invasieve exoten	Gedeputeerde Mackus zegt toe dat de Staten een mededeling portefeuillehouder ontvangen over kosten en baten aanpak van de wasbeer.	30-09-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	In voorbereiding. Inventarisatie van mogelijke maatregelen loopt nog, eind maart volgt de rapportage over het (op)vangproject van de Zoogdiervereniging. Deze 2 documenten vormen de basis voor de mededeling PFH. 10-5-2021 Voorbereiding is afgerond en rapportage over het (op)vangproject is door de Zoogdiervereniging opgeleverd. PS zal door het nieuwe College worden geïnformeerd, inclusief			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
					voorstel voor aanpak vanaf 1 september 2021.			
8902	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.1. G-20-078 Statenvoorstel Plan van aanpak Invasieve exoten	Gedeputeerde Mackus zegt toe een tussenrapportage, voor de evaluatie van 2023, toe te zenden die ingaat op onder andere handhaving, communicatie, overzicht kosten(verdeling) en mogelijke alternatieve bestrijding.	01-06-2022	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Wordt opgepakt zodra de acties die volgen uit het Plan van aanpak Invasieve exoten in uitvoering zijn (o.a. nieuwe subsidieregeling).			
8903	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.1. G-20-078 Statenvoorstel Plan van aanpak Invasieve exoten	Gedeputeerde Mackus zegt toe de Staten te informeren over de verdeling en inzet gelden ‘Bestrijding en beheersing van soorten uit categorie 2 door derde partijen in Natuurnetwerk Limburg, exclusief Natura 2000-gebieden (nieuwe subsidieregeling)'.	01-06-2022	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Wordt opgepakt zodra de acties die volgen uit het Plan van aanpak Invasieve exoten in uitvoering zijn (o.a. nieuwe subsidieregeling).			
8909	(PS) Provinciale Staten 05-02-2021 6.5. G-20-078 Statenvoorstel Plan van aanpak Invasieve exoten brief GS van 17-11-2020 (GS 2020-45403)	Gedeputeerde Mackus zegt toe in de nieuw op te stellen subsidieregeling voor invasieve exoten op te nemen dat in sommige situaties herplanting van inheemse soorten, na verwijdering van invasieve exoten, als herstelmaatregel mogelijk is.	01-10-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Concept regeling wordt opgesteld, wachten met openstellen tot het nieuwe College i.v.m. afwegingsruimte.			**Met T8909 is M2724 ingetrokken.**

Limburgs Parlement

provincie limburg

Moties CS vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
2620	(PS) Provinciale Staten 25-09-2020 6.1. G-20-048 Gewijzigd Statenvoorstel Correctief bindend referendum, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37642)	Motie 2620 Van der Linden inzake Digitale steunbetuigingen referendum verzoek	Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: - Om in het eerste kwartaal van 2021 een uitgewerkt voorstel te doen waarin wordt aangegeven hoe steunbetuigingen voor een referendumverzoek op een toegankelijke en veilige manier vorm kunnen worden gegeven.	01-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	31-03-2021 In behandeling. In afwachting van installatie referendumcommissie.			
2621	(PS) Provinciale Staten 25-09-2020 6.1. G-20-048 Gewijzigd Statenvoorstel Correctief bindend referendum, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37642)	Motie 2621 Kerseboomcs inzake Vergroting bekendheid van Limburgse burgers met provinciaal referendum	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op • de volgende vier communicatie-uitingen die bekendheid in grote mate zouden versterken te organiseren en uit te voeren o de mogelijkheid tot het initiëren van een referendum, burgerinitiatief of inspraak opnemen in een (digitale) brochure en die onder Limburgse burgers verspreiden o het doen van (meer) uitingen hieromtrent op sociale media te denken valt hierbij aan een aparte website, en gebruik van de sociale media Facebook, Twitter en Instagram o het opstellen en	01-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	31-03-2021 In behandeling. In afwachting van installatie referendumcommissie.			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
			verspreiden van een infographic met wegwijzer over alle mogelijke manieren van inspraak en meedenken die Limburgse burgers t.a.v. het bestuur hebben o de informatie op de website toegankelijk en up to date houden						
2622	(PS) Provinciale Staten 25-09-2020 6.1. G-20-048 Gewijzigd Statenvoorstel Correctief bindend referendum, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37642)	Motie 2622 Van Caldenberg inzake Bekostiging voorlichting correctief bindend referendum	Spreken uit dat: - Budget voor voorlichting alleen beschikbaar wordt gesteld op voorwaarde dat dit budget in te zetten is voor voorlichting ter bevordering van de opkomst - Expliciet bij de toekenning van het budget zullen benoemen dat dit niet mag worden ingezet voor inhoudelijke voorlichting door Gedeputeerde Staten - Aan de referendumcommissie opdracht te zullen geven tot inhoudelijke voorlichting.	31-12-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	In behandeling.			
2652	(PS) Provinciale Staten 09-11-2020 2.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS	Motie 2652 4e Gewijzigd Van Bijnen cs inzake Samen weer Fit en	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om : - Sportorganisaties genoemd in het beleidskader sport in samenwerking met de zorginstellingen en medisch centrums te bewegen een Fitheidstraject op te zetten	01-07-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	Team Limburg Sport zal vanuit haar steunfunctie in het veld met partijen te schakelen om zodoende te bezien hoe een dergelijk fitheidstraject kan worden opgezet. Hierover zal TLS ons vervolgens adviseren. Daarbij wordt goed gekeken			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Gezond na COVID19	gericht op bewegen voor senioren welke besmet waren met COVID19 die buiten de boot vallen in de 1e lijn zorg - Een samenwerking op te zetten met diverse partners om ervoor te zorgen dat het Fitheidstraject de omschreven doelgroep op de juiste wijze bereikt - Ook de vrijwilligers van de diverse sportverenigingen bij dit traject te betrekken - Dit Fitheidstraject conform de Corona maatregelen die van kracht zijn op dat moment uitvoerbaar te maken - Voor einde 2020 terugkoppeling te geven aan Provinciale Staten over de voortgang van het Fitheids-traject - Via het werkplan Team Limburg Sport de totstandkoming van dit initiatief te ondersteunen zo mogelijk samen met de Sociale Agenda.			welke rol sportorganisaties t.a.v. dit maatschappelijke vraagstuk kunnen spelen en hoe er effectief en veilig ingespeeld kan worden op dit vraagstuk. PS zal hierover worden geïnformeerd in Q1-2021. 31-3-2021 Het werkplan Team Limburg Sport waarin dit een plek krijgt, is ingediend en wordt voor besluitvorming voorbereid. PS wordt hierover via een MP geïnformeerd.			
2549	(PS) Provinciale Staten 07-02-2020 8.1. G-19-048 Gewijzigd Statenvoorstel Uitvoeringskader Sociale Agenda,	Motie 2549 Gewijzigd Fischer-Otten cs inzake Motie Seniorenbe	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - periodiek de voortgang van het seniorenbeleid te rapporteren aan en te bespreken met Provinciale Staten.	10-09-2021	Housmans, R.W.P.E. (Robert)	30-4-2020 De voortgang wordt middels de reguliere monitoring van het Uitvoeringskader Sociale Agenda meegenomen. Zie GS brief van 10-3-2020 (GS 2020-9924). 6-11-2020 Zie ook			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	brief GS van 28-1-2020 (GS 2020-3139)	leid Limburg 2020-2024				Informerend stuk Kader maatschappelijke organisaties, brief GS van 28-4-2020 (GS 2020-17320). 20-4-2021: Stand van zaken is nog actueel.			
2679	(PS) Provinciale Staten 16-11-2020 5. Moties vreemd aan de orde van de dag	Motie 2679 3e Gewijzigd Claessens-Schepers cs inzake Behoud van de huisartsenpost Venray	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om - In overleg te treden met de wethouders in Venray en Horst aan de Maas en met Coöperatie Cohesie U.A. om te bespreken hoe tot een andere oplossing gekomen kan worden - Daarnaast bij de regering de zorgen van Provinciale Staten Limburg over de sluiting van de huisartsenpost Venray en hierdoor de slechtere toegankelijkheid van huisartsenzorg kenbaar te maken		Housmans, R.W.P.E. (Robert)	21-12-2020 Een eerste bestuurlijk overleg heeft plaatsgevonden met de betrokken wethouders en Coöperatie Cohesie U.A. op 16 december 2020. Een vervolgoverleg is gepland begin januari. 17-2-2021 Op 6 januari heeft vervolgoverleg plaatsgevonden en op 23 januari heeft een werkbezoek aan de HAP Venray plaats-gevonden met de betrokken wethouders, voorzitter en lid RvB Cohesie en de voorzitter van de RvB Viecuri. Tevens is in december een brief over de zorgen van PS aan Minister Van Ark gestuurd. 1-4-2021 Zie MP van 30-3-2021 (GS 2021-9166).	**Afdoen**	**Afdoen**	
2719	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 5. Moties vreemd aan de orde van de dag	Motie 2719 Jetten cs inzake Steun	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - Een bedrag van € 125.000 te reserveren uit de vrijgevallen middelen uit de Eindejaar	01-08-2021	Housmans, R.W.P.E. (Robert)	Met pfh'ers Housmans, Koopmans en vd Akker wordt bekeken op welke wijze invulling gegeven kan worden aan deze motie.			

Nr	Agendapunt	Titel	Dictum	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		kwetsbare kinderen	bijstelling, ten behoeve van het Jeugd-fonds Sport Limburg, het Jeugdfonds Cultuur Limburg en de Stichting Leergeld Limburg. - Om in o.m. het Jeugdfonds Sport Limburg, het Jeugdfonds Cultuur Limburg en de Stichting Leergeld Limburg, te bepalen waar de nood het hoogst is en naar analogie daarvan de middelen te verdelen.			29-4-2021 Motie wordt momenteel conform uitgevoerd. PS worden over de uitvoering t.z.t geïnformeerd.			
2618	(PS) Provinciale Staten 25-09-2020 9. Moties vreemd aan de orde van de dag	Motie 2618 Werrij-Wetzels cs inzake Maak het Gouvernement digitaal toegankelijk	Roepen het college van Gedeputeerde Staten op: - Digitale bezichtiging van het Gouvernement en haar kunstcollectie mogelijk te maken - Zorg te dragen voor eigentijdse, laagdrempelige informatievoorziening waaronder filmpjes inclusief ondertiteling over de werkgebieden van de Provincie.	16-03-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	16-3-2021 Zie med. PFH van 16-3-2021 (GS 2021-6819).	**Afdoen**	**Afdoen**	

Limburgs Parlement

provincie limburg

Toezeggingen CS vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8552	(PS) Provinciale Staten 12-12-2019 8.2. G-19-038 Gewijzigd Statenvoorstel beleidskader Sport 2020-2023 'Limburg, Sport', brief GS van 4-12-2019 (GS 2019-88885)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe binnen de financiële resultaten 2019 te zoeken naar € 750.000 uit de Provinciale Begroting, als aanvulling op de intensiveringsmiddelen, om de VWO te Leudal te helpen realiseren.	31-12-2020	Akker, van den J.P. (Joost)	4-11-2020 Het Statenvoorstel 'Dekkingsvoorstel sportaccommodaties in Leudal en Maasgouw' wordt geagendeerd voor de vergadering van de Statencommissie CS d.d. 20 november 2020. 22-12-2020 Statenvoorstel G-20-72 is op 11-12-2020 in PS behandeld en in PS-stemming 18-12-2020 verworpen.			**Zie ook toelichting op toezegging 8857 en toezegging 8870 en 8871.**
8553	(PS) Provinciale Staten 12-12-2019 8.2. G-19-038 Gewijzigd Statenvoorstel beleidskader Sport 2020-2023 'Limburg, Sport', brief GS van 4-12-2019 (GS 2019-88885)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe met ingang van 2020 jaarlijks te rapporteren aan PS met betrekking tot het beleidskader sport.	01-07-2023	Akker, van den J.P. (Joost)	In Q2 2021 zal een rapportage gemaakt worden van de behaalde resultaten m.b.t. het beleidskader sport 2020.			
8557	(PS) Provinciale Staten 12-12-2019 8.2. G-19-038 Gewijzigd Statenvoorstel beleidskader Sport 2020-2023 'Limburg, Sport', brief GS van	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe, indien er een sluitende exploitatie en een gedragen en sluitend investerings- en financieringsplan voor de tafeltennisaccommodatie te Maasgouw komt, te zoeken naar financiële middelen	23-02-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	4-11-2020 Het subsidieverzoek van gemeente Maasgouw is ontvangen. Het Statenvoorstel 'Dekkingsvoorstel sportaccommodaties in Leudal en Maasgouw' wordt geagendeerd voor de vergadering van de Statencommissie CS d.d. 20	**Afdoen**	**Afdoen**	**Zie: Mededeling Portefeuillehouder 4534 inzake Maasgouw.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	4-12-2019 (GS 2019-88885)	binnen de financiële resultaten 2019, om deze accommodatie te helpen realiseren.			november 2020. 22-12-2020 Statenvoorstel G-20-72 is op 11-12-2020 in PS behandeld en in PS-stemming 18-12-2020 verworpen. 18-3-2021 Zie med. PFH van 23-2-2021(GS2021-4534). GS hebben op 23 maart jl. ingestemd met het subsidieverzoek.			
8558	(PS) Provinciale Staten 12-12-2019 8.2. G-19-038 Gewijzigd Statenvoorstel beleidskader Sport 2020-2023 'Limburg, Sport', brief GS van 4-12-2019 (GS 2019-88885)	Gedeputeerde van den Akker zegt toe kwaliteit van bewegingsonderwijs mee te nemen in de bijeenkomst die georganiseerd wordt in het kader van de verbinding tussen sport en onderwijs	01-04-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	De bijeenkomst heeft plaatsgevonden op 7 april 2021. PS wordt hierover via een mededeling pfh geïnformeerd.	**Afdoen**	**aanhouden**	**Opm. Griffie d.d. 25-5 : Er is nog geen mededeling portefeuillehouder ter zake ingekomen.**
8559	(PS) Provinciale Staten 12-12-2019 8.2. G-19-038 Gewijzigd Statenvoorstel beleidskader Sport 2020-2023 'Limburg, Sport', brief GS van 4-12-2019 (GS 2019-88885)	Gedeputeerde van den Akker zegt toe t.z.t. (top)sporters uit te nodigen bij bespreking van het sportbeleid met Provinciale Staten.	01-10-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	31-3-2021 Gezien de aanhoudende coronacrisis is een bespreking van het sportbeleid met (top)sporters nu niet mogelijk. Afhankelijk van verdere ontwikkelingen bezien in hoeverre dit in Q3 2021 kan worden ingepland.			
8842	(CS) Cultuur en Samenleving 20-11-2020 7.1. G-20-072	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe om in de subsidiebeschikking aan de	01-04-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	Toezegging is opgenomen in subsidieverlening voor sportaccommodatie Maasgouw.	**Afdoen**	**Afdoen voor wat betreft de**	**Zie ook toelichting op toezegging 8857 en**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	Gewijzigd Statenvoorstel Dekkingsvoorstel sportaccommodaties in Leudal en Maasgouw, brief GS van 11-11-2020 (GS 2020-45757)	gemeenten Leudal en Maasgouw een inspanningsverplichting op te nemen om tenminste een keer per maand de accommodaties open te stellen voor niet-leden van een vereniging. De gedeputeerde Van den Akker zal tevens via Team Limburg Sport alle verenigingen in Limburg oproepen om accommodaties open te stellen voor niet-leden.			GS hebben op 23 maart jl. ingestemd met subsidieverlening. De oproep voor openstelling accommodaties voor niet leden is tijdens overleg met Team Limburg Sport ingebracht. Voorstel afdoen.		**tafeltennis-accomodatie .**	**toezegging 8870 en 8871.** **Opm. Griffie 25-5: er is (nog) geen afschrift van een subsidiebeschikking inzake VWO Leudal ontvangen.**
8870	(PS) Provinciale Staten 11-12-2020 7.4. G-20-072 Gewijzigd Statenvoorstel Dekkingsvoorstel sportaccommodaties in Leudal en Maasgouw, brief GS van 11-11-2020 (GS 2020-45757)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe dat de provincie samen met de gemeente Leudal een mediation gesprek met de tegenstanders van de veilige wieleromgeving aangaan.	15-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	1e mediation gesprek heeft plaatsgevonden op 24 maart jl. PS worden via een mededeling pfh geïnformeerd.			
8871	(PS) Provinciale Staten 11-12-2020 7.4. G-20-072 Gewijzigd Statenvoorstel Dekkingsvoorstel sportaccommodaties	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe dat de provincie samen met de gemeente Leudal in gesprek gaat hoe zij omgaan met de natuurcompensatie en om vast te stellen dat de wet- en	01-06-2021	Akker, van den J.P. (Joost)	De gemeente onderzoekt op dit moment, op basis van de plannen voor de realisatie van de VWO, aan welke vergunningen voldaan moet worden en is bereid om hierover ons nader te informeren zodra			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	in Leudal en Maasgouw, brief GS van 11-11-2020 (GS 2020-45757)	regelgeving wordt gevolgd, voordat de omgevingsvergunning wordt verleend en de werkzaamheden gestart kunnen worden.			zij dit onderzoek heeft afgerond. Een wijziging van het bestemmingsplan om de VWO in het Sportpark 't Maesveld te realiseren is on hold gezet.			
8916	(CS) Cultuur en Samenleving 05-03-2021 9.1. Mededeling portefeuillehouder inzake overdracht In Limburg aan Stichting Destination Marketing Limburg, brief gedeputeerde Van den Akker van 9-2-2021 (GS 2021-3209)	Gedeputeerde Van den Akker zegt toe z.s.m. een oproep te doen aan stichting SVL om ten behoeve van de offerteaanvraag weer met elkaar om tafel te gaan en Provinciale Staten dit voorjaar te informeren over de uitkomst hiervan.	31-05-2021	Akker, van den J.P. (Joost)				
8551	(PS) Provinciale Staten 13-12-2019 12.4. G-19-039 Gewijzigd Statenvoorstel Center Court voor Gezondheid en Vitaliteit en herontwikkeling Atriumterrein Kerkrade, brief GS van 5-12-2019 (GS 2019-89062)	Gedeputeerde Dritty zegt toe na 2 jaar de gemeente Kerkrade te vragen naar de exploitatielasten van Center Court Kerkrade en deze te vergelijken met de exploitatielasten in de huidige (2019) situatie.	31-12-2024	Dritty, A. (Andy)	12-2-2021 Volgt t.z.t. Het vastgoed wordt pas eind 2021 opgeleverd. Pas 2023/2024 is sprake van een exploitatieperiode van 2 jaar.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8743	(PS) Provinciale Staten 26-06-2020 19.1. G-20-032 Statenvoorstel Voorjaarsnota 2020, brief GS van 12-5-2020 (GS 2020-19385)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe: om in overleg met de gemeente Roermond te treden om zo snel mogelijk te komen tot een afronding van de besluitvorming aangaande de renovatie van de Oranjerie.	31-12-2020	Dritty, A. (Andy)	10-11-2020 Dit onderwerp wordt betrokken bij de gesprekken met Roermond over het kader Kwaliteit Limburgse Centra (KLC). Streven is om te komen tot één integrale Samenwerkingsagenda KLC waar ook de aanpak Oranjerie deel van uitmaakt. 22-12-2020 Dit onderwerp maakt onderdeel uit van de afspraken met Roermond over de Samenwerkingsagenda kader Kwaliteit Limburgse Centra. Daarbij is afgesproken dat de gemeente Roermond zich maximaal inspant voor het verkrijgen van Rijks- of Europese middelen voor het nog resterende tekort van € 600.000. Indien dit niet of gedeeltelijk lukt binnen een periode van 1 jaar zullen gemeente Roermond en provincie dit tekort in een 50-50 verhouding dekken. Zie med. PFH van 18-12-2020 (GS 2020-50444).	**Afdoen**	**Aanhouden, zie toelichting**	**In genoemde mededeling portefeuillehouder wordt geen aandacht besteed aan afronding besluitvorming Oranjerie.**
8562	(PS) Provinciale Staten 13-12-2019 12.4. G-19-039 Gewijzigd Statenvoorstel Center Court voor	Gedeputeerde Housmans zegt toe dat monitoring van Center Court Kerkrade onderdeel is van de monitoring in het kader van de sociale agenda. Een	10-09-2021	Housmans, R.W.P.E. (Robert)	Dit wordt meegenomen in de monitoring van het uitvoeringskader Sociale Agenda. Het project is tegenwoordig bekend als ‘Vie’.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	Gezondheid en Vitaliteit en herontwikkeling Atriumterrein Kerkrade, brief GS van 5-12-2019 (GS 2019-89062)	financiële paragraaf is daarvan onderdeel.						
8580	(CS) Cultuur en Samenleving 10-01-2020 8.1. G-19-048 Statenvoorstel Uitvoeringskader Sociale Agenda 2020-2023, brief GS van 10-12-2019 (GS 2019-88827) + lunch in Prandium 30 min	Gedeputeerde zegt toe mede naar aanleiding van advies 4 van de Burgertop (opzetten instantie op het gebied van algemeen maatschappelijk welzijn) om de welzijnsrapportage duidelijker te verankeren en inzichtelijk te maken in de monitoring van de Sociale Agenda.	10-09-2021	Housmans, R.W.P.E. (Robert)	Dit wordt meegenomen in de monitoring van het uitvoeringskader Sociale Agenda.			
8795	(CS) Cultuur en Samenleving 09-10-2020 7.1. Informerend stuk Kader maatschappelijk organisaties - Sociale bindingskracht in Limburg 2021-2024, brief GS van 28-4-2020 (GS 2020-17320)	Gedeputeerde Housmans zegt toe een evaluatie van de regeling maatschappelijke organisaties te laten uitvoeren door een onafhankelijke commissie. Voorafgaand aan de evaluatie wordt uiterlijk november 2020 een informatiesessie met Statenleden belegd inzake de scope van de evaluatie en de samenstelling van de commissie.	01-10-2021	Housmans, R.W.P.E. (Robert)	17-2-2021 Op 30 november heeft de informatiesessie plaatsgevonden. Via mededeling portefeuillehouder van 5 januari 2021 (kenmerk: 2020/51214) bent u nader geïnformeerd. De opdracht voor het uitvoeren van evaluatie aan Hogeschool Zuyd is verleend.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8535	(CS) Cultuur en Samenleving 22-11-2019 6.2. G-19-035 Statenvoorstel Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021 "Ruimte voor Cultuur", brief GS van 29-10-2019 (GS 2019-78070)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe dat over 2 jaar de werking van de vervoersregeling met Arriva op het gebied van Cultuur en Sport bekeken wordt in het kader van het Beleidsprogramma Cultuur 2022-2023	01-01-2022	Koopmans, G.P.J. (Ger)	23-12-2020 De werking van de vervoersregeling met Arriva op het gebied van Cultuur en Sport wordt op het onderdeel Cultuur bekeken in het kader van de opstelling in 2021 van het Beleidsprogramma Cultuur 2022-2023. Wat betreft het onderdeel Sport wordt verwezen naar toezegging 8523.			
8577	(CS) Cultuur en Samenleving 10-01-2020 7.2. Beleidsbrief 'Erfgoed leeft' brief gedeputeerde Koopmans van 17-12-2019 (GS 2019-90214)	Gedeputeerde zegt toe binnen een maand bij de brief over de lesbrief Limburgs Museum ook de verbinding te maken met archeologie.	30-11-2020	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Het Limburgs Museum is hierover reeds geïnformeerd. Het Limburgs Museum streeft na om met verschillende partners de lesbrief op te stellen inzake o.a. Limburgse taal, identiteit, burgerschap en archeologie. 4-11-2020 De lesbrief is de voorbije weken uitgebreid getest en wordt nu in 7.000 exemplaren gedrukt. Alle basisscholen in Limburg zullen hiervan 1 à 2 exemplaren kosteloos ontvangen. Ook bekijkt het Limburgs Museum of de lesbrief digitaal en kosteloos kan worden aangeboden. PS worden hierover op korte termijn geïnformeerd. 1-12-2020 Zie Med. PFH van 1-12-2020 (GS 2020-48844). 29-4-2021 Afgedaan d.m.v. MP d.d. 20 april 2021 (GS2021-10375)	**Afdoen**	**Afdoen**	

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					Afhandeling toezeggingen 8798, 8587 en 8577.			
8587	(PS) Provinciale Staten 13-12-2019 12.2. G-19-035 Statenvoorstel Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021 "Ruimte voor Cultuur", brief GS van 29-10-2019 (GS 2019-78070)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe in 2020 te bezien of een Euregionale ontwerpwedstrijd via Cube Design Museum in het kader van designtriënnale Reprocity, die in najaar 2021 in Luik plaatsvindt, mogelijk is.	31-12-2020	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Gelet op het gegeven dat de designtriënnale Reprocity pas in najaar 2021 voorzien is, wordt PS op zijn vroegst eind 2020 hierover geïnformeerd. 29-4-2021 Afgedaan d.m.v. MP d.d. 20 april 2021 (GS2021-10375) Afhandeling toezeggingen 8798, 8587 en 8577.	**Afdoen**	**Afdoen**	
8591	(PS) Provinciale Staten 13-12-2019 12.2. G-19-035 Statenvoorstel Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021 "Ruimte voor Cultuur", brief GS van 29-10-2019 (GS 2019-78070)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe dat in het Beleidsprogramma Cultuur 2022-2023 in een paragraaf aandacht komt voor de Fair Practice Code, waarin op basis van te houden gesprekken met relevante partijen, wordt opgenomen hoe hier verstandig mee om te gaan als ook om PS hierover tussentijds te informeren.	01-07-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	De op- en vaststelling van het BeleidsprogrammaCultuur vindt plaats in de 2e helft van 2021. Wij informeren PS uiterlijk eind 2020 d.m.v. een mededeling portefeuillehouder over het in 2020 gevoerde gesprek over de Fair Practice Code. 4-11-2020 De Coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat de focus bij de culturele instellingen op dit moment op overleven ligt en op aanpassing aan de nieuwe situatie. (Het gesprek voeren over) toepassing van de Fair Practice Code is daarmee in een andere werkelijkheid terecht gekomen en wij gaan instellingen hiermee niet meer specifiek belasten, anders dan			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					als onderdeel van hun reguliere Werkplannen. Gelet hierop en nu de landelijke maatregelen recent weer zijn aangescherpt en de ontwikkeling van de Coronacrisis nog zeer onzeker is, wordt voorgesteld om de toezegging als volgt aan te passen: “Gedeputeerde Koopmans zegt toe dat in het Beleidsprogramma Cultuur 2022-2023 in een paragraaf aandacht komt voor de Fair Practice Code, waarin wordt opgenomen hoe hier verstandig mee om te gaan.” De op- en vaststelling van het Beleidsprogramma Cultuur 2022-2023 vindt plaats in de 2e helft van 2021.			
8798	(CS) Cultuur en Samenleving 09-10-2020 8.1. G-20-063 Statenvoorstel Erkenning Cultuurplanstatus 2021-2024 brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37226)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe met alle instellingen die zijn afgewezen in het kader van de Nadere subsidieregels Cultuurplan en Subinfrastructuur 2021 – 2024 na besluitvorming door PS te kijken naar alternatieve financierings/subsidiemogelijkheden en in gesprek te gaan om, samen met het Huis voor de Kunsten Limburg, te kijken hoe de	01-02-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Behandeling en definitieve besluitvorming inzake de toe- en afwijzingen in het kader van de Nadere subsidieregels Cultuurplan en Subinfrastructuur 2021-2024 vindt plaats door PS op 13 november 2020. PS worden begin 2021 door middel van een mededeling portefeuillehouder geïnformeerd, nadat met alle van toepassing zijnde instellingen is gesproken. 22-12-2020 PS worden begin	**Afdoen**	**Afdoen**	

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		gezonde bedrijfsvoering verbeterd kan worden in het geval van een nul score.			2021 door middel van een mededeling portefeuillehouder geïnformeerd, nadat met alle van toepassing zijnde instellingen is gesproken. 29-4-2021 Afgedaan d.m.v. MP d.d. 20 april 2021 (GS2021-10375) Afhandeling toezeggingen 8798, 8587 en 8577.			
8836	(PS) Provinciale Staten 13-11-2020 7.1. G-20-063 Statenvoorstel Erkenning Cultuurplanstatus 2021-2024 brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37226)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe om het plan van aanpak voor de evaluatie van het instrument Cultuurtank Limburg toe te sturen aan Provinciale Staten als ook het hieruit voortkomend evaluatierapport en daarbij aandacht te hebben voor de balans en diversiteit in de samenstelling van de Cultuurtank Limburg wat betreft kennis (inhoudelijk, financieel en inzake de Limburgse identiteit), competenties en het al dan niet verbonden zijn aan Limburg. Daarnaast wordt de mogelijkheid bezien tot het opnemen van een mogelijkheid tot beroep in relatie tot een verkregen 0-score.	31-12-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	PS zijn over de aanpak geïnformeerd door middel van de mededeling portefeuillehouder inzake Evaluatie Cultuurtank Limburg d.d. 8 december 2020 (GS2020/49127). Oplevering van het evaluatierapport vindt naar verwachting plaats eind februari 2021. PS zullen het rapport dan in maart 2021 toegestuurd krijgen. 29-4-2021 Zie MP d.d. 9 maart 2021 (GS2021-5906) inzake Evaluatierapport Cultuurtank Limburg.	**Afdoen**	**Afdoen**	

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8837	(PS) Provinciale Staten 13-11-2020 7.1. G-20-063 Statenvoorstel Erkenning Cultuurplanstatus 2021-2024 brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37226)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe bij de opstelling van de criteria voor een volgende subsidieregeling Cultuurplan/Subinfrastructuur Provinciale Staten te betrekken.	31-12-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	De op- en vaststelling van de volgende subsidieregeling Cultuurplan/Subinfrastructuur is voorzien in 2023. De hierin op te nemen criteria zullen in concept worden voorgelegd aan de Statencommissie Cultuur en Samenleving. Zaken voortkomend uit de evaluatie van het instrument Cultuurtank Limburg zullen daarbij betrokken worden.			
8529	(CS) Cultuur en Samenleving 22-11-2019 6.4. G-19-034 Statenvoorstel Monumenten behouden, benutten én beleven, beleidsprogramma monumenten 2020-2023, brief GS van 29-10-2019 (GS 2019-78278)	Gedeputeerde Mackus zegt toe de resultaten van het onderzoek naar roerend religieus erfgoed na afronding van het project in 2021 aan PS te doen toekomen.	18-02-2022	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Betreffende informatie wordt via een mededeling portefeuillehouder begin 2022 toegezonden aan PS.			
8560	(PS) Provinciale Staten 13-12-2019 12.3. G-19-034 Gewijzigd Statenvoorstel Monumenten behouden, benutten én beleven,	Gedeputeerde Mackus zegt toe dat bij de tussentijdse evaluatie van het beleidsprogramma monumenten de staat van onderhoud van de historische buitenplaatsen in	18-02-2022	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Betreffende informatie wordt via een mededeling portefeuillehouder begin 2022 toegezonden aan PS.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	beleidsprogramma monumenten 2020-2023, brief gedeputeerde Mackus van 2-12-2019 (GS 2019-88120)	Limburg zal worden meegenomen.						
8561	(PS) Provinciale Staten 13-12-2019 12.3. G-19-034 Gewijzigd Statenvoorstel Monumenten behouden, benutten én beleven, beleidsprogramma monumenten 2020-2023, brief gedeputeerde Mackus van 2-12-2019 (GS 2019-88120)	Gedeputeerde Mackus zegt toe dat ná uitvoering van de pilot 'ErfgoedLAB' een terugkoppeling naar de Statenleden zal plaatsvinden over de wijze hoe de vraagkant is geborgd zodat het 'ErfgoedLAB' ook een instrument is voor de vragende partijen die opzoek zijn naar monumentale locaties voor herbestemming.	01-07-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Betreffende informatie wordt via een mededeling portefeuillehouder medio 2021 toegezonden aan PS.			

Limburgs Parlement

provincie limburg

Toezeggingen RLN vergadering Interim Statencommissie 1-6-2021

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
8897	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.2. Bespreekstuk Peelbranden	Gedeputeerde Brugman zegt namens de Gouverneur toe dat er een schriftelijke reactie komt op het verzoek van de Staten om dhr. Grapperhaus te benaderen.		Bovens, Th.J.F.M. (Theo)				
8898	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.2. Bespreekstuk Peelbranden	Gedeputeerde Brugman zegt namens de Gouverneur toe schriftelijk te reageren op de stelling dat er sprake was van onduidelijkheden wie verantwoordelijk was ten tijde van de brand.		Bovens, Th.J.F.M. (Theo)				
8755	(PS) Provinciale Staten 25-06-2020 16.3. G-20-021 Statenvoorstel nota 'Landschap verbindt Limburg' brief GS van 24-4-2020 (GS 2020-15393)	Gedeputeerde Brugman zegt toe in het najaar een nota aan PS te doen toekomen over hoe energie en natuur zich tot elkaar verhouden.	26-11-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	10-11-2020 Verschillende ontwikkelingen rondom RES, PES en POVI, evenals vertraging rondom het Rijksdeel mbt Windenergie hebben ons doen besluiten nogmaals naar de voorgenomen werkwijze te kijken, en zsm met de nota / beleidsbrief te komen. 2-3-2021 Beantwoording van deze motie volgt in tweede kwartaal 2021. 10-5-2021 een Statenvoorstel wordt voorbereid dat door een nieuwe college van GS zal worden behandeld aanbieding aan PS daarmee voorzien in Q3.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8892	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Brugman zegt toe de tekstpassage m.b.t. waterstof te corrigeren: waterstof is geen energiebron maar een energiedrager.	12-03-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)		**Afdoen**	**Afdoen**	
8893	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Brugman zegt toe PS nauw te betrekken bij het Natuurprogramma en Waterprogramma.	29-10-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	V.w.b. het natuurprogramma: PS wordt betrokken via commissie RLN in Q2, Q4 2021 en Q1 2022 Waterprogramma: PS zijn in februari geïnformeerd over het voorontwerp waterprogramma, PS worden (zodra dit mogelijk is) uitgenodigd voor een werkbezoek. Het Provinciaal Waterprogramma wordt in oktober 2021 ter behandeling in de commissie RLN en in november ter vaststelling aan PS aangeboden. 10-5-2021Waterprogramma: PS zijn in februari geïnformeerd over het voorontwerp waterprogramma, PS worden (zodra dit mogelijk is) uitgenodigd voor een werkbezoek. Het Provinciaal Waterprogramma wordt in oktober 2021 ter behandeling in de commissie RLN en in november ter vaststelling aan PS aangeboden. Voor wat betreft het natuurprogramma wordt er een nieuwe planning gemaakt op het			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					moment dat er een nieuw college van GS is gevormd			
8895	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.2. Bespreekstuk Peelbranden	Gedeputeerde Brugman zegt toe om in het Natuurprogramma een passage op te nemen over de preventie van natuurbranden.	01-03-2022	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Dit wordt opgenomen in het Natuurprogramma: termijn gelijkschakelen aan toezegging 8893.			
8896	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.2. Bespreekstuk Peelbranden	Gedeputeerde Brugman zegt toe schriftelijk terug te komen op de stand van zaken rond de percelen van de kleine eigenaren op de Meinweg, die zijn beschadigd als gevolg van het aanleggen van een stoplijn.	01-05-2021	Brugman-Rustenburg, C. (Carla)	Bosgroep heeft contact opgenomen met de rentmeester van de particuliere eigenaren die gelegen zijn in de brandcorridor. De gemeente Roerdalen heeft op basis hiervan gesprekken met eigenaren gevoerd over de ontstane en gewenste situatie. Indieners van meldingen van schade/verzoeken hebben bericht ontvangen wat zij moeten doen, wanneer zij een claim willen indienen. Niemand heeft tot op heden een claim ingediend. 23-3-2021 Zie MP van 23-3-2021 (GS 2021-7526).	**Afdoen**	**Afdoen**	
8828	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 20-11-2020 8.1. Evaluatie Uitvoeringsprogramma Plattelandsontwikkeling 2010-2015 ARK	Gedeputeerde Mackus zegt namens collega's Housmans en Burlet toe dat de Staten worden geïnformeerd over hoe de provincie omgaat met historische vervuiling.	01-10-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)	GS betrachten gepaste terughoudendheid bij Toezeggingen waar (ook) politiek bestuurlijke standpunten worden gevraagd, om daarmee maximale ruimte te geven aan het nieuw te vormen college van GS.			
8933	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 11-03-2021 7.1. Validatieonderzoek	Gedeputeerde Burlet zegt toe alvorens GS overgaat tot het	01-12-2021	Burlet, R.J.H. (Ruud)				

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
	bodemsituatie Chemelot gronden Geleen-Stein	vaststellen van het PvA 2.0, dit informerend voor te leggen aan PS.						
8822	(PS) Provinciale Staten 06-11-2020 6.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Gedeputeerde Dritty zegt toe waar mogelijk met gemeenten de herijking van de planvoorraad woningen te versnellen en via de inzet de van de beleidskaders Kwaliteit Limburgse Centra en de Limburgse Agenda Wonen na te streven dat de realisatie van minimaal 1000 sociale huurwoningen in uitvoering komen.	01-07-2021	Dritty, A. (Andy)	12-2-2021 Met de Stimuleringsregeling Wonen en het kader Kwaliteit Limburgse Centra wordt o.a. de realisatie van sociale huurwoningen mede mogelijk gemaakt. Met het sluiten van de eerste 12 agenda's is inmiddels de realisatie van in totaal 525 sociale huurwoningen vastgelegd.			
8823	(PS) Provinciale Staten 06-11-2020 6.2. G-20-065 Statenvoorstel Programmabegroting 2021, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37677)	Gedeputeerde Dritty toe om er bij het Kabinet aan te dringen om in het herstelplan een ambitieus isolatieprogramma voor woningen op te nemen, zodat er met middelen uit het Europese Herstelfonds (Recovery and Resilience Facility) een slag kan worden gemaakt in de Limburgse volkshuisvesting. Met álle Limburgse woningcorporaties en het Rijk in overleg te treden over wat er aan budget nodig is en hoe een planning voor alle nog niet verduurzaamde corporatie-woningen tot 2030 er uit moet komen te zien. Aan de hand van voorgenoemde overleggen bij het Rijk en de EU adequate financiële bijdragen toegezegd te krijgen, om	01-09-2021	Dritty, A. (Andy)	12-2-2020 In lijn met de toezegging zijn GS de dialoog over het verduurzamen van woningen met de corporaties aan het continueren en intensiveren. In het programma 'kraamkamers voor versnelling van verduurzaming van de gebouwde omgeving in Limburg 2018-2022' staat de verduurzaming van het bezit van de woningbouwcorporaties centraal. Het traject Kraamkamers gaat nu een volgende fase in. GS hebben recent besloten opnieuw een incidentele bijdrage te leveren, gekoppeld aan de eigen bijdrage van de C8, om de opdracht voor het programmamanagement Kraamkamers vanuit de			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		het zo voor onze corporaties mogelijk te maken de verduurzamingsagenda uit te voeren. Er bij Stimulus op aan te dringen om het verduurzamen van woningen en maatschappelijk vastgoed op te nemen in de aanpassingen van de lopende en toekomstige operationele programma's. Er bij Stimulus op aan te dringen om bij de ontwikkeling van het isolatieprogramma voor (sociale) huurwoningen als voorwaarde te stellen dat de maandelijkse totale woonlasten na renovatie niet mogen stijgen, en de ambitie is om die zelfs te verlagen.			corporaties te continueren. GS hebben op basis van de beraadslagingen in PS hier wel de voorwaarde aan verbonden dat ook de Limburgse corporaties die geen onderdeel uitmaken van de C8, betrokken worden. Ook zal bekeken worden op welke manier aangehaakt kan worden bij Nationale en/of Europese programma's. Uiterlijk medio 2021 volgt er een mededeling portefeuillehouder om de stand van zaken met betrekking tot het vervolg van het project Kraamkamers nader toe te lichten. Volledigheidshalve wijzen we in deze ook op de mededeling portefeuillehouder d.d. 30 november 2020 'Evaluerende brief inzake de regeling gemeenschapsaccommodaties'. 10-5-2021 Wij zullen u hier z.s.m. na aanstelling van een nieuw College van GS over informeren.			
8887	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Dritty zegt toe de passage in de Omgevingsvisie over MAA te geactualiseren en in lijn te brengen met het PS besluit indien dit besluit voor vaststelling van de Omgevingsvisie plaatsvindt. Mocht het PS besluit over MAA na de behandeling van de	01-05-2021	Dritty, A. (Andy)	12-2-2021 Conform de toezegging 8887 zal (mocht het relevant zijn voor de beleidstekst) de passage in de Omgevingsvisie over MAA geactualiseerd worden en in lijn worden gebracht met het PS besluit over MAA indien dit besluit voor vaststelling van de			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		Omgevingsvisie komen, dan wordt de POVI behandeld zoals deze op dat moment is. Als naderhand een besluit over MAA komt dat afwijkt van de Omgevingsvisie, dan wordt de Omgevingsvisie hierop aangepast.			Omgevingsvisie plaatsvindt. Mocht het PS besluit over MAA na de behandeling van de Omgevingsvisie komen, dan wordt de POVI behandeld zoals deze op dat moment is. Als naderhand een besluit over MAA komt dat afwijkt van de Omgevingsvisie, dan wordt de Omgevingsvisie hierop later alsnog aangepast.			
8888	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Dritty zegt toe de Statenwerkgroep Omgevingsvisie en –verordening voort te zetten. a. In de komende periode worden PS (o.a.) op deze wijze, naast het proces van de omgevingsverordening, betrokken bij de vervolgacties van de Omgevingsvisie: ontwerpend onderzoek en monitoring. b. In de statenwerkgroep wordt ook een toelichting gegeven over de rolverdeling rond beschikbare instrumentarium onder de Omgevingswet (de rolverdeling tussen PS en GS: Waar gaat PS over en waar GS).	01-03-2021	Dritty, A. (Andy)	12-2-2021 De Statenwerkgroep wordt voortgezet. De voorlopige datum is 26-2-2021. Onderwerpen die in de eerstvolgende statenwerkgroep worden besproken zijn: *Rolverdeling beschrikbare instrumentarium onder de Omgevingswet *Omgevingsverordening *Monitoring *Ontwerpend onderzoek			
8889	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Dritty zegt toe te bekijken of Hoofdstuk 9 Werklocaties m.b.t. verdozing (blz.	01-05-2021	Dritty, A. (Andy)	Deze toezegging is gekoppeld aan toezegging 8886. Voorbereidend op de behandeling van de Omgevingsvisie worden	**Afdoen**	**Afdoen**	

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
		67) eventueel nader geduid moet worden.			(technische) schriftelijke vragen beantwoord. Daarin wordt ook deze toezegging meegenomen. Een update van de toezegging volgt na de volgende commissievergadering op 12 maart en/of PS behandeling in april.			
8890	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Dritty zegt toe te bekijken of in Hoofdstuk 6 Veiligheid en Gezondheid de teksten m.b.t. overlast in gevallen waar de provincie ook bevoegd gezag is nadere duiding nodig is.	01-05-2021	Dritty, A. (Andy)	Deze toezegging is gekoppeld aan toezegging 8886. Voorbereidend op de behandeling van de Omgevingsvisie worden (technische) schriftelijke vragen beantwoord. Daarin wordt ook deze toezegging meegenomen. Een update van de toezegging volgt na de volgende commissievergadering op 12 maart en/of PS behandeling in april.	**Afdoen**	**Afdoen**	
8891	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 9.2. Sonderend stuk Omgevingsvisie	Gedeputeerde Dritty zegt toe procesevaluatie van de Omgevingsvisie uit te voeren na vaststelling in april 2021. (NB. volgt uit agendapunt over onderzoek POL-Omgevingsvisie)	01-07-2021	Dritty, A. (Andy)	Procesevaluatie wordt uitgevoerd in 2021 na vaststelling van de Omgevingsvisie. Aanpak en planning zal richting/na vaststelling worden gecommuniceerd.			
8913	(FEB) Financiën, Economische Zaken en Bestuur 26-02-2021 8.1. Sonderende behandeling concept strategisch	Gedeputeerde Koopmans zegt mede namens gedeputeerde Dritty toe voor eind 2021 PS te informeren over de stand van zaken rondom de interne	30-11-2021	Dritty, A. (Andy)				

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	informatiebeleid Limburg 2021-2024	implementatie van het Digitaal Stelsel Omgevingsweg (DSO)						
8925	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 12-03-2021 7.3. G-20-086 Statenvoorstel Omgevingsvisie Limburg 2020	Gedeputeerde Dritty zegt toe een verduidelijkende notitie inzake glastuinbouwbeleid in de Omgevingsvisie Limburg voorafgaand aan de PS behandeling op 9 april 2021 PS toe te zenden.	09-04-2021	Dritty, A. (Andy)		**Afdoen**	**Afdoen**	
8926	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 12-03-2021 7.3. G-20-086 Statenvoorstel Omgevingsvisie Limburg 2020	Gedeputeerde Dritty zegt toe, vragen waarop tijdens de commissievergadering op 12 maart jl. niet is gereageerd, schriftelijk te beantwoorden en voorafgaand aan de PS behandeling op 9 april 2021 PS toe te zenden.	09-04-2021	Dritty, A. (Andy)		**Afdoen**	**Afdoen**	
8927	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 12-03-2021 7.3. G-20-086 Statenvoorstel Omgevingsvisie Limburg 2020	Gedeputeerde Dritty zegt toe een toelichtende paragraaf over de actualisatie van de Omgevingsvisie in relatie tot besluitvorming over kaders en programma's toe te voegen aan de beantwoording zoals vermeld in T8926.	09-04-2021	Dritty, A. (Andy)		**Afdoen**	**Afdoen**	
8928	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 12-03-2021 7.5. Informerend stuk ervaringen uit de eerste tranche Kwaliteit Limburgse Centra, brief GS van 23-2-2021 (GS 2021-4323)	Gedeputeerde Dritty zegt toe Provinciale Staten in het eerste kwartaal van 2022 te zullen informeren over de ervaringen met en voortgang van Kwaliteit Limburgse Centra.	01-04-2022	Dritty, A. (Andy)				

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8929	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 12-03-2021 7.4. G-21-007 Statenvoorstel Voortgangsrapportage 2020 en verbetervoorstellen Verordening Startersleningen Provincie Limburg, brief GS van 23-2-2021 (GS 2021-4353)	Gedeputeerde Dritty zegt toe een methodiek toe te voegen aan het voorstel waardoor de hoogte van het bedrag afhankelijk is van marktwerking.	09-04-2021	Dritty, A. (Andy)				
8839	(PS) Provinciale Staten 13-11-2020 7.3. G-20-066 Statenvoorstel Voorgenomen verkoop provinciale gronden t.b.v. Energielandschap Wells Meer, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37660)	Gedeputeerde Koopmans zegt toe in nota beheer van januari 2021 een beschrijving op te nemen inzake het proces tot verkoop van grond en de leermomenten van de casus Wells Meer hierin mee te nemen.	01-04-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	Aan de nota Beheer wordt momenteel gewerkt.			
8900	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 7.1. Bespreekstuk Rollende uitvoeringsagenda Koers naar de toekomst 2021	Gedeputeerde Mackus zegt namens gedeputeerde Koopmans toe bij de beleidsnota grond aandacht te geven aan de vraag ‘hoe om te gaan met grondspeculatie bij landbouwgronden’.	01-07-2021	Koopmans, G.P.J. (Ger)	2-3-2021 Momenteel wordt gewerkt aan de Nota Grond- en Vastgoedbeleid, waarin het onderwerp grondspeculatie aan de orde zal komen. Doordat afstemming over de nota meer tijd kost dan gepland is oplevering verschoven naar Q2.			
8544	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 29-11-2019 8.1. G-19-040 Statenvoorstel Actieplan 1 miljoen bomen, brief GS	Gedeputeerde Mackus zegt toe het geactualiseerde Limburgse bosbeleidplan naar de commissie RLN te sturen in Q3.	01-01-2022	Mackus, H.J.H. (Hubert)	2-3-2021 De nationale bossenstrategie kent op dit moment voor een belangrijk deel geen financiering. Een landelijke werkgroep gaat hiermee aan de			**Oorspronkelijke deadline was 1-10-2020.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	van 5-11-2019 (GS 2019-80184)				slag. Derhalve is besloten het Limburgs bosbeleid niet nu aan de Staten aan te bieden, maar op te nemen in het natuurprogramma van de provincie Limburg en de koppelen aan het te ontwikkelen Uitvoeringsprogramma Platteland.			
8545	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 29-11-2019 8.1. G-19-040 Statenvoorstel Actieplan 1 miljoen bomen, brief GS van 5-11-2019 (GS 2019-80184)	Gedeputeerde Mackus zegt toe het overzicht met initiatieven om bomen te planten eind van 2020 toe te sturen.	01-06-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	26-8-2020 Het plafond van €2 miljoen zal dit najaar bereikt worden. Hiervoor kunnen 400.000 bomen worden geplant. 10-11-2020 Eind 2020 zal een overzicht aan de Staten worden verstuurd met de initiatieven. In de begroting 2021 wordt € 1 mln extra ter votering aan PS voorgelegd. 2-3-2021 Momenteel worden de aanvragen getoetst en beoordeeld. Zodra deze fase is afgerond zal PS via med. PFH op de hoogte worden gebracht van de voortgang. Hierbij zal ook de stand van zaken rondom het geboortebos worden betrokken. 3-5-2021 De aanvragen liggen ter beoordeling bij een onafhankelijke toetscommissie. De reeds beoordeelde aanvragen blijken niet compleet te zijn. Hier wordt aanvullende informatie opgevraagd om tot adequate beoordeling over te kunnen gaan.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
8770	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 10-09-2020 1. Opening	Gedeputeerde Mackus zegt toe Provinciale Staten voor 1-3-2021 apart te informeren over de uitkomsten van de stikstofanalyses in de probleemgerichte gebiedsaanpak,	01-05-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	17-12-2020 Vanuit het Rijk laat bepaalde data langer op zich wachten. In februari 2021 zullen wij op basis van de laatste stand van zaken communiceren met Provinciale Staten wat dit betekent voor de opvolging van deze toezegging 2-3-2021 Zoals in december 2020 aangegeven laat bepaalde data vanuit de zijde van het Rijk langer op zich wachten. Daarom wordt nu bekeken wat (ondanks de ontbrekende data) toch alvast opgeleverd kan worden. Wij verwachten Provinciale Staten hierover voor 1 mei a.s. middels een mededeling portefeuillehouder te kunnen informeren. 26-3-2021 Zie MP van 23-3-2021 (GS 2021-7460).	**Afdoen**	**Afdoen**	
8826	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 20-11-2020 8.1. Evaluatie Uitvoeringsprogramma Plattelandsontwikkeling 2010-2015 ARK	Gedeputeerde Mackus zegt toe PS te informeren over de te ontvangen nieuwe natuurmiddelen en de provinciale zeggenschap bij de besteding van de gelden.	31-01-2022	Mackus, H.J.H. (Hubert)	2-3-2021 Zie Med. PFH van 8-12-2020 (GS 2020-49933). PS zal komende periode regelmatig worden geïnformeerd over de voortgang van het Programma Natuurdossier.			
8829	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 20-11-2020 9.2. Bespreekstuk Tweede Voortgangsrapportage	Gedeputeerde Mackus zegt toe PS te zijner tijd bij mededeling portefeuillehouder te informeren over de stand van zaken	30-03-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	16-3-2021 Zie med. PFH, brief gedeputeerden Mackus en Housmans van 16-3-2021 (GS 2021-6716).	**Afdoen**	**Afdoen**	

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
	Limburgs Aanvalsplan Stikstof en afdoening toezeggingen (8767 en 8769), brief GS van 3-11-2020 (GS 2020-43767)	gerechtelijke uitspraak beweiden en bemesten.						
8830	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 20-11-2020 9.1. Sonderend stuk inzake Faunabeheerplan 2020-2026	Gedeputeerde Mackus zegt toe het te verwachten gewijzigde faunabeheerplan Bever ter kennisname aan PS toe te zenden.	26-11-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	2-3-2021 Zie ook toezegging 8832. Een herziene versie van het faunabeheerplan bever wordt eind 2021 verwacht.			
8831	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 20-11-2020 9.1. Sonderend stuk inzake Faunabeheerplan 2020-2026	Gedeputeerde Mackus zegt toe de nadere uitwerking van het afschotvrij natuurgebied experiment in een aparte mededeling met de Staten te delen, inclusief de kosten.	26-11-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	2-3-2021 Het Faunabeheerplan is op 8 december 2020 goedgekeurd door GS waarna er gestart kan worden met de nadere uitwerking van het afschotvrij natuurgebied experiment. Het tweede kwartaal 2021 wordt hieromtrent meer duidelijkheid verwacht. 2-3-2021 Het Faunabeheerplan is op 8 december 2020 goedgekeurd door GS waarna er gestart kan worden met de nadere uitwerking van het afschotvrij natuurgebied experiment. Het tweede kwartaal 2021 wordt hieromtrent meer duidelijkheid verwacht. 10-5-2021 In april vindt er ambtelijk met de Faunabeheereenheid Limburg nadere afstemming plaats over de opzet van dit experiment en taken en verantwoordelijkheden.			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoeningsvoorstel GS	Afdoeningsvoorstel voorzitter	Toelichting
					Opvolgend kan er nadere uitwerking worden gegeven aan een projectplan. Wij verwachten Provinciale Staten hierover in het vierde kwartaal 2021 middels een mededeling portefeuillehouder te kunnen informeren.			
8832	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 20-11-2020 9.1. Sonderend stuk inzake Faunabeheerplan 2020-2026	Gedeputeerde Mackus zegt toe tussentijdse wijzigingen en nieuwe faunabeheer plannen ter kennisname naar PS te sturen.		Mackus, H.J.H. (Hubert)	2-3-2021 Het op 8 december goedgekeurd Faunabeheerplan 2020-2026 is reeds met PS gedeeld. Tussentijdse wijzigingen op onderdelen van dit plan en nieuwe faunabeheerplannen worden gedurende de looptijd van het Faunabeheerplan 2020-2026 ter kennisname toegezonden aan PS.			
8878	(PS) Provinciale Staten 18-12-2020 15. Moties vreemd aan de orde van de dag	Gedeputeerde Mackus zegt toe meer alternatieven in de excalatieladder in beeld te brengen.	01-09-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Alternatieven in de escalatieladder worden besproken in de plum-plus bever van de Faunabeheereenheid Limburg met betrokken partijen dat op 25 februari ter voorbereiding op een nieuw FBE-plan bever heeft plaats gevonden. Eind maart is er een bestuurlijk overleg met het Waterschap Limburg over het beverbeheer. Daarna wordt een beleidslijn bever opgesteld dat door GS in juni zal worden opgesteld. 10-5-2021 Op 25 maart is bestuurlijk			**Motie 2698 beheer de bever is omarmd + T8878.**

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
					besproken welke aanpassingen in het nieuwe FBE-plan nodig zijn om de administratieve lasten en de beheerkosten van het waterschap te verlagen binnen de schade- gestuurde aanpak. De beleidslijn bever wordt door een nieuw college van GS behandeld en daarna wordt dit verwerkt in een nieuw Faunabeheerplan.			
8899	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 7.1. Bespreekstuk Rollende uitvoeringsagenda Koers naar de toekomst 2021	Gedeputeerde Mackus zegt toe bij de jaarlijkse voortgangsrapportage 'Rollende uitvoeringsagenda Koers naar de toekomst 2021' als vast onderdeel op te nemen de resultaten voortvloeiend uit LEF, LIOF en wat 'rechtstreeks' naar het boerenerf gaat.	01-10-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Wordt meegenomen in de volgende voortgangsrapportage/RUA.			
8901	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.1. G-20-078 Statenvoorstel Plan van aanpak Invasieve exoten	Gedeputeerde Mackus zegt toe dat de Staten een mededeling portefeuillehouder ontvangen over kosten en baten aanpak van de wasbeer.	30-09-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	In voorbereiding. Inventarisatie van mogelijke maatregelen loopt nog, eind maart volgt de rapportage over het (op)vangproject van de Zoogdiervereniging. Deze 2 documenten vormen de basis voor de mededeling PFH. 10-5-2021 Voorbereiding is afgerond en rapportage over het (op)vangproject is door de Zoogdiervereniging opgeleverd. PS zal door het nieuwe College worden geïnformeerd, inclusief			

Nr	Agendapunt	Toezegging	Deadline	Verantwoordelijke	Stand van zaken GS	Afdoening svoorstel GS	Afdoening svoorstel voorzitter	Toelichting
					voorstel voor aanpak vanaf 1 september 2021.			
8902	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.1. G-20-078 Statenvoorstel Plan van aanpak Invasieve exoten	Gedeputeerde Mackus zegt toe een tussenrapportage, voor de evaluatie van 2023, toe te zenden die ingaat op onder andere handhaving, communicatie, overzicht kosten(verdeling) en mogelijke alternatieve bestrijding.	01-06-2022	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Wordt opgepakt zodra de acties die volgen uit het Plan van aanpak Invasieve exoten in uitvoering zijn (o.a. nieuwe subsidieregeling).			
8903	(RLN) Ruimte, Landbouw en Natuur 15-01-2021 8.1. G-20-078 Statenvoorstel Plan van aanpak Invasieve exoten	Gedeputeerde Mackus zegt toe de Staten te informeren over de verdeling en inzet gelden ‘Bestrijding en beheersing van soorten uit categorie 2 door derde partijen in Natuurnetwerk Limburg, exclusief Natura 2000-gebieden (nieuwe subsidieregeling)'.	01-06-2022	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Wordt opgepakt zodra de acties die volgen uit het Plan van aanpak Invasieve exoten in uitvoering zijn (o.a. nieuwe subsidieregeling).			
8909	(PS) Provinciale Staten 05-02-2021 6.5. G-20-078 Statenvoorstel Plan van aanpak Invasieve exoten brief GS van 17-11-2020 (GS 2020-45403)	Gedeputeerde Mackus zegt toe in de nieuw op te stellen subsidieregeling voor invasieve exoten op te nemen dat in sommige situaties herplanting van inheemse soorten, na verwijdering van invasieve exoten, als herstelmaatregel mogelijk is.	01-10-2021	Mackus, H.J.H. (Hubert)	Concept regeling wordt opgesteld, wachten met openstellen tot het nieuwe College i.v.m. afwegingsruimte.			**Met T8909 is M2724 ingetrokken.**

(ISC) Interim Statencommissie

Dossiernummer	980
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	1 juni 2021
Agendapunt	8.1.1
Omschrijving	Ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 RUD Zuid-Limburg

Geagendeerd	Vergaderdatum
(ISC) Interim Statencommissie	1 juni 2021

2021/8533 29-3-2021
GRIF 14-6-2021

RUD ZuidLimburg

Provinciale Staten van Limburg
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT

Provincie Limburg PS
DOCnr.
Ingek. 29 MAART 2021
CASnr.
ID.

Ons kenmerk 2021/7891
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 1
Contactpersoon H. Frins
Telefoon 06 – 55 41 89 12
E-mail hma.frins@rudzl.nl
Onderwerp Ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025

Maastricht 26 maart 2021
Verzonden 26 MAART 2021

Geachte statenleden,

Bijgevoegd treft u de ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025, van de RUD Zuid-Limburg aan. Op dit moment hebben wij nog steeds te maken met de coronacrisis. Het demissionaire kabinet heeft uitgesproken dat begin juli 2021 iedereen vanaf 18 jaar een eerste prik heeft kunnen krijgen, mits de leveringen van de vaccins volgens afspraak doorgaan. De verwachting is dan ook dat de impact van de coronamaatregelen op de maatschappij en onze uitvoering in 2022 verdwenen is.

Bij de totstandkoming van deze begroting zijn, evenals bij de vorige begroting de deelnemers betrokken. Het belangrijkste thema in 2022 wordt de invoering van de Omgevingswet, vooralsnog gaan we ervan uit dat deze conform het kritieke pad van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 26 februari 2021 wordt ingevoerd per 1 januari 2022. Daarnaast is circulaire economie als belangrijk thema genoemd. Deze ontwikkelingen zijn opgenomen in de begroting. In de begroting 2021 is de pilot BOA opgenomen, deze loopt door in 2022 en zal in 2022 geëvalueerd worden. Financiering van deze pilot wordt gedaan uit de daartoe gevormde bestemmingsreserve bij de jaarrekening 2019.

Naast deze thema's die te maken hebben met maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving is de begroting ook een moment om aandacht te besteden aan de ontwikkelingen die de RUD Zuid-Limburg als organisatie doormaakt. Eind 2020 is de Toekomstagenda 2021 – 2025 vastgesteld. Deze wordt uitgewerkt en geïmplementeerd in de komende jaren. Daarnaast is in 2020 een assessment uitgevoerd door EY. Uit deze assessment is een aantal verbeterpunten gekomen die worden opgepakt door de organisatie. Dit is al ingezet en zal in 2021 en 2022 verder zijn beslag krijgen. Door de provincie Limburg een 217a onderzoek uitgevoerd, de aanbevelingen uit dit onderzoek worden eveneens opgepakt.

Postadres:
RUD Zuid-Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 73 30
www.rudzuidlimburg.nl
info@rudzuidlimburg.nl
IBAN: NL53BNGH0285159127

Wij verwerken persoonsgegevens.
Voor meer informatie zie
www.rudzuidlimburg.nl/privacy+en+proclaimer.

Zeer recent is het adviesrapport van de commissie Van Aartsen verschenen over de stand van zaken van omgevingsdiensten in Nederland. Dit rapport zal naar verwachting zeker impact hebben op de toekomst van omgevingsdiensten. Gezien het politieke proces dat nog zal plaatsvinden is dit nog niet het moment om in te gaan op de mogelijke consequenties van het rapport. We verwachten dat er in 2022 nog geen gevolgen zullen zijn. Gezien de ervaring met het rapport van de commissie Mans uit 2008, dat in 2013 heeft geleid tot het stelsel van omgevingsdiensten dat wij nu kennen en waarvan de RUD Zuid-Limburg deel uitmaakt, verwachten wij wel gevolgen voor de toekomst van de omgevingsdiensten in Nederland.

Wij hebben de ontvangen zienswijzen bij eerdere begrotingen ter harte genomen en leggen een begroting aan u voor die geen groei kent in financiële zin. Dat doen wij door een taakstelling op te nemen van € 159.000 om de stijgingen als gevolg van loon – en prijsindex op te vangen. Hierdoor is de begroting, afgezien van een autonome stijging van € 15.000 van de verplichte bijdrage aan Inspectieview Milieu, een landelijke databank, ten opzichte van 2021 neutraal. De verhoging van efficiency die nodig is om de taakstelling te realiseren verwachten wij te bereiken door anders te gaan werken in onze handhaving namelijk meer informatiegestuurd, risicogericht en via een ketenaanpak. Hiervoor hebben wij ook de medewerking nodig van onze deelnemers. En randvoorwaardelijk is de implementatie van de nieuwe VTH-applicatie Squit 20/20.

De bijdragen van de deelnemers zijn gebaseerd op de werkprogramma's 2021 zoals die op dit moment zijn opgesteld. Deze zijn ter kennisname bij de begroting opgenomen als bijlage. Hierin kunnen nog bijstellingen plaatsvinden, zeker naar 2022.

Uw mogelijke zienswijzen op de ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 ontvangen wij graag uiterlijk op 2 juni 2021.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de RUD Zuid-Limburg,

De secretaris,

L.M. Kobes

De voorzitter,

R.J.H. Vlecken

Postadres:
RUD Zuid-Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 73 30
www.rudzuidlimburg.nl
info@rudzuidlimburg.nl
IBAN: NL53BNGH0285159127

Wij verwerken persoonsgegevens.
Voor meer informatie zie
www.rudzuidlimburg.nl/privacy+en+proclaimer.

Programmabegroting 2022

Meerjarenraming 2023-2025

RUD Zuid-Limburg

Inhoud

1.	**Inleiding**	**3**
1.1.	Begroting en koers in 2022 in één oogopslag	3
1.2.	Opgaven RUD Zuid-Limburg	4
1.3.	Omgevingswet	7
1.4.	Ontwikkelingen RUD Zuid-Limburg	9
1.5.	De financiële effecten in één oogopslag	13
2.	**Beheer van de RUD Zuid-Limburg**	**13**
2.1.	Vergunningen	14
2.2.	Milieutoezicht en Veiligheid	15
2.3.	Specialistisch en Juridisch toezicht	16
2.4.	Advies en onderzoek	16
3.	**Financieel**	**16**
3.1.	Lasten	18
3.2.	Baten	19
4.	**Verplichte paragrafen**	**21**
4.1.	Lokale heffingen	21
4.2.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	21
4.3.	Onderhoud Kapitaalgoederen	23
4.4.	Financiering	24
4.4.1.	Algemene ontwikkelingen	24
4.4.2.	Risicobeheer	24
4.4.3.	Renterisicobeheer	24
4.4.4.	Kasgeldlimiet	24
5.	**Bedrijfsvoering**	**26**
5.1.	Capaciteitsbeleid	26
5.2.	Personeel- en organisatiebeleid	26
5.3.	Kwaliteitsbeleid	27
5.4.	Huisvesting	27
5.5.	Verbonden partijen	27
5.6.	Het financieel kader voor 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025	28
5.7.	Geplande investeringen in de periode 2022-2025	29
6.	**Bijlagen**	**30**
6.1.	Tarievenoverzicht	30
6.2.	Bijdrage per deelnemer	31
6.3.	Overzicht werkprogramma's 2021	32
6.4.	Lijst met afkortingen	49

1. Inleiding

1.1. Begroting en koers in 2022 in één oogopslag

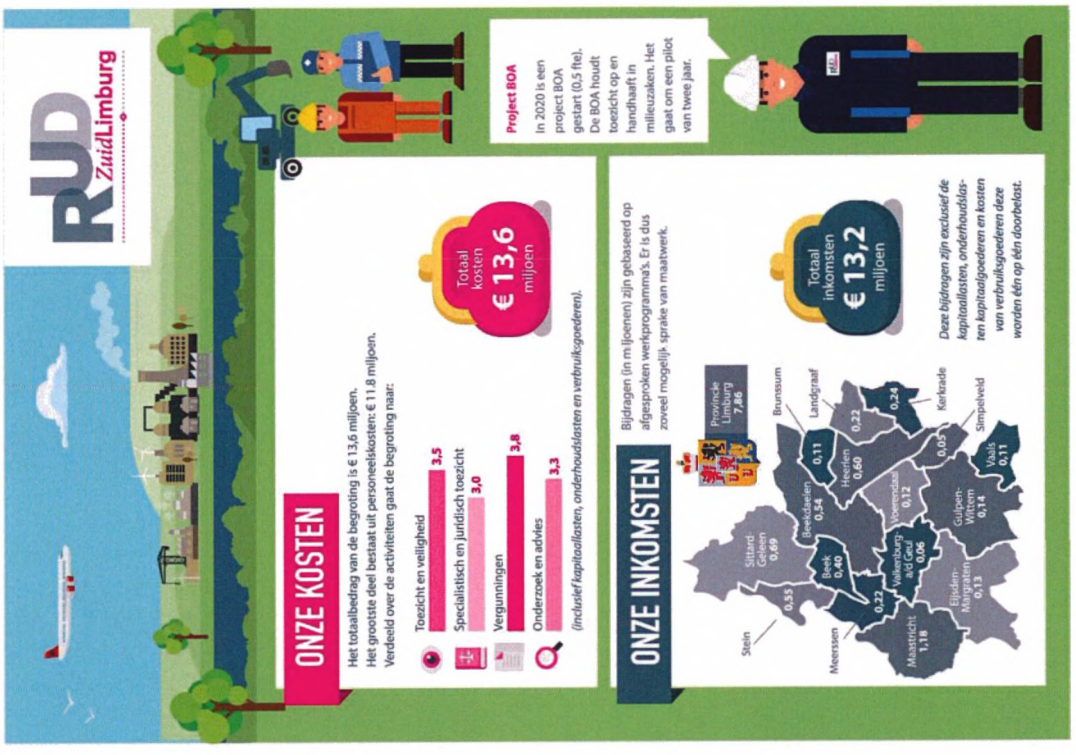

De begroting 2022 is ten opzichte van de begroting 2021 neutraal.

1.2. Opgaven RUD Zuid-Limburg

Ten tijde van het opstellen van deze begroting beheerst het coronavirus ons nieuws. Er zijn diverse maatregelen van kracht om de – verdere - verspreiding van het virus een halt toe te roepen. Positief is dat het vaccineren van de bevolking is begonnen. De landelijke vaccinatiestrategie voorziet in een tijdschema tot aan het vierde kwartaal 2021. Voor het jaar 2022 gaan wij er daarom van uit dat onze mobiliteit weer op het niveau als van voor de coronacrisis is.

Gehoor gevend aan de oproep van het – demissionaire – kabinet, werken wij sinds maart 2020 tot nu toe zoveel mogelijk thuis. Onze toezichthouders blijven toezicht houden, waar mogelijk digitaal en administratief, maar fysieke inspecties blijven ook nodig. Deze fysieke controles worden op een verstandige en veilige manier gedaan, met inachtneming van de landelijke regels en RIVM-richtlijnen.

Onze opgaven voor de periode 2021 – 2025 heeft het Algemeen Bestuur vastgesteld op 9 december 2020 in de 'Toekomstagenda'. In deze agenda zijn strategische doelen en de weg er naar toe gekoppeld.
De agenda is in 2020 tot stand gekomen aan de hand van documentstudie en ruim 50 interviews met leden van het algemeen en dagelijks bestuur, gemeenteraden, een delegatie van Provinciale Staten, ambtelijke contactpersonen, managementteam, medewerkers, ondernemingsraad en onze overige stakeholders.
Vastgesteld is dat er een aantal onderwerpen is, die overal worden herkend en erkend als dé thema's die van groot belang zijn voor de ontwikkeling van de dienst.

De zeven thema's zijn:

1. Het voeren van een strategische discussie over koers: uitvoeringsdienst of omgevingsdienst;
2. Een verkennende pilot verdergaande samenwerking gemeenten – RUD Zuid-Limburg starten, op voorwaarde van voldoende interesse;
3. Groeien naar partnerschap, met als instrumenten:
   a. een programma om de politiek-bestuurlijke sensitiviteit te vergroten voor alle niveaus binnen de dienst;
   b. het inrichten en inbedden van een communicatiefunctie gericht op stakeholders, met als speciale doelgroep gemeenteraadsleden en leden Provinciale Staten;
   c. het versterken van relatiemanagement;
4. Positionering/zichtbaarheid van de dienst;
5. Interne ontschotting, om de organisatie nog integraler, efficiënter en effectiever te maken, ook richting invoering van de Omgevingswet;
6. Het zijn van een aantrekkelijke werkgever;
7. RUD Zuid-Limburg als Kenniscentrum.

De planning om deze zeven thema's op te pakken, uit te werken en te implementeren is in onderstaand schema opgenomen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de meer strategische onderdelen en een aantal tactisch-uitvoerende thema's, waarbij tevens het eigenaarschap van een thema is aangegeven

Eigenaarschap bij het bestuur

	2021				2022				2023				2024			
Thema's	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Discussie koers RUD																
Pilot verdergaande samenwerking										◆						
Positionering en zichtbaarheid																
RUD als kenniscentrum												◆				

Eigenaarschap bij de organisatie

	2021				2022				2023				2024			
Thema's	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Groeien naar partnerschap																
Politieke sensitiviteit						◆										
Communicatie									◆							
Relatiemanagement										◆						
Interne ontschotting																
Aantrekkelijk werkgeverschap																

	Voorbereidingsfase
	Start
	Implementatie
	Geïmplementeerd en vraagt blijvende aandacht
◆	Evaluatie

N.B. Het Onderwerp Bestuurlijke/politieke sensitiviteit is ten opzichte van de planning in de Toekomstagenda, naar voren gehaald.

Naast deze meerjarige opgaven geldt dat wij blijvend ons optimaal en betrouwbaar inzetten voor de uitvoering van de ingebrachte VTH-taken (VTH: Vergunningen, Toezicht en Handhaving). Een werkveld waar de digitale ontwikkelingen snel zijn en ook veel kansen bieden om te transformeren naar een breed inzetbare dienst.

In 2022 zullen wij de aanbevelingen van het onderzoeksrapport Assessment interne organisatie en beheersinstrumentarium RUD Zuid-Limburg van EY verder implementeren. Dit onderzoeksrapport van oktober 2020 is het eindproduct van de beslissing van het dagelijks bestuur tot het laten uitvoeren van een operational audit op het proces van de jaarstukken. De onderzoekers zijn tot de conclusie gekomen dat het gezamenlijk beheersinstrumentarium van de organisatie afdoende is om een tijdige en betrouwbare informatievoorziening mogelijk te maken. De informatievoorziening is de afgelopen jaren steeds verder verbeterd. Dit betekent echter niet dat er geen verbeteringen meer mogelijk zijn. Deze verbeteringen richten zich met name op de communicatie van de financiële informatievoorziening en dienstverlening.
De doorontwikkeling van de informatievoorziening richting onze opdrachtgevers is ingezet en zal in 2021 en 2022 verder zijn beslag krijgen. Voor zover wij nu kunnen inschatten zijn er geen financiële consequenties als gevolg van het opvolgen van de aanbevelingen. Waar enerzijds bijvoorbeeld het rapportageproces met hulp van IT efficiënter moet worden gemaakt, staat anderzijds daar tegenover dat de vrijgemaakte tijd en middelen worden aangewend voor verhoging van de kwaliteit en informatiewaarde van de (overige) rapportages.

De aanbevelingen voor de bedrijfsvoering zijn gerubriceerd weergegeven in het navolgende schema.

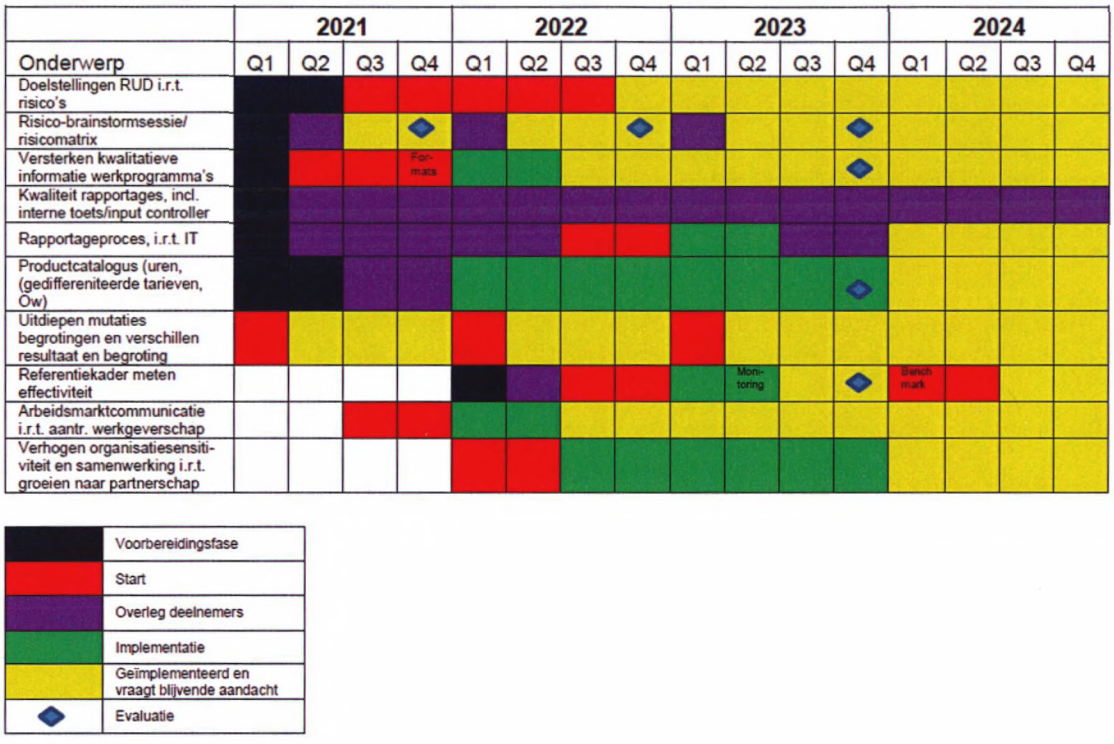

Begin 2021 is het artikel 217a Provinciewet-rapport 'Op afstand maar in verbinding' aan het dagelijks bestuur gezonden. Een dergelijk artikel 217a Provinciewet-rapport is een schriftelijk verslag van gedeputeerde staten aan provinciale staten over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door gedeputeerde staten gevoerde bestuur met betrekking tot een bepaald onderwerp. In dit rapport is de focus gelegd op de opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie van de provincie Limburg en de RUD Zuid-Limburg. De provincie Limburg concludeert dat deze relatie door beide organisaties, in nauwe samenspraak en met een gezamenlijke verantwoordelijkheid, verder geprofessionaliseerd moet worden. Voor de professionalisering van deze relatie zijn verschillende aanbevelingen gedaan voor de provinciale organisatie, en enkele richten zich, via dialoog, tot de RUD Zuid-Limburg. Deze aanbevelingen zijn waardevol en deze gaan wij ook opvolgen.
De aanbevelingen uit het provinciale rapport hebben raakvlakken/overlap met de thema's uit de Toekomstagenda en de ontwikkelpunten uit het EY-rapport.

Raakvlakken aanbevelingen 'Op afstand maar in verbinding' met de Toekomstagenda en het EY-rapport.

	2021				2022				2023				2024			
Onderwerp	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Heroriëntatie taak- en rolopvatting in relatie tot de Toekomstagenda (relatie Toekomstagenda: discussie koers RUD)																
Investeer in ontwikkeling competenties bestuurlijke sensitiviteit en omgevingsbewustzijn (relatie Toekomstagenda: groeien naar partnerschap en interne ontschotting)																
In beeld brengen kwalitatieve personele vervangings-behoefte en kwaliteit, kennis, kunde (relatie Toekomstagenda: aantrekkelijk werkgeverschap)																
Ontwikkelen voortgangsspecificaties (relatie EY: versterken kwalitatieve informatie)				For-muls								◆				
Standaardisatie verantwoordingsinformatie (relatie EY: kwaliteit rapportages)																
Agenderen versterken positie PS en raden op basis van wetsvoorstel Wijziging Wgr democratische legitimatie	Nog te plannen, de Tweede Kamer moet nog over het wetsvoorstel spreken.															

	Voorbereidingsfase
	Start
	(In) Overleg deelnemers
	Implementatie
	Geïmplementeerd en vraagt blijvende aandacht
◆	Evaluatie

Voor een concrete uitwerking van de aanbeveling van het verkennen van de mogelijkheden tot versterking van de positie van provinciale staten en gemeenteraden ingevolge de voorgestelde wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen is het nog te vroeg. Over het wetsvoorstel moet nog in de Tweede Kamer worden gesproken. Wel is in het kader van de Toekomstagenda, 'Groeien naar partnerschap', instrument communicatie, als speciale doelgroep gemeenteraadsleden en Provinciale Staten aangewezen. Wij willen het belang van de milieutaak onderstrepen en onze positionering en zichtbaarheid steviger verankeren.

De acties die uit de hiervoor genoemde drie documenten volgen, hebben wij in overall-planning opgenomen. Zodat er één gecombineerd uitvoeringstraject volgt.

1.3. Omgevingswet

De belangrijkste verandering op onze manier van werken en op de relatie met onze partners, zal de Omgevingswet zijn. Deze wet zal naar verwachting per 1 januari 2022 na een uitgebreid voorbereidingstraject inwerkingtreden. Wij gaan hierbij ervan uit dat aan de vijf minimale criteria die de minister van Binnenlandse

Zaken en Koninkrijksrelaties heeft geformuleerd op 26 februari 2021, kan worden voldaan. De Omgevingswet betekent een volledige stelselherziening voor de wet- en regelgeving en dus ook voor de VTH-taken die de RUD Zuid-Limburg voor zijn partners uitvoert.
Onze organisatie verwacht tegen die tijd voorbereid te zijn op de nieuwe werkwijze en de daarvoor nodige implementatie werkzaamheden grotendeels te hebben afgerond. Desalniettemin zal de nieuwe wet ook na inwerkingtreding onverminderd veel inzet vergen van onze organisatie, zijn medewerkers en onze opdrachtgevers en ketenpartners.

In 2020 hebben we de opdrachtgevers met onze kennis en ervaring in relatie tot milieubescherming bijgestaan in het ontwikkelen van hun omgevingsvisie. Dit betreft een langdurig traject waar zij tot 2024 de tijd voor hebben. Onze ondersteuning willen we tot die tijd beschikbaar houden en desgewenst uitbreiden tot de omgevingsplannen waar men tot 2029 de tijd voor heeft. De opdrachtgevers beamen op dit vlak de meerwaarde van een nauwe samenwerking, waarin hun lokale regels evengoed leiden tot efficiënte en effectieve uitvoering van de VTH-taken in lijn met de Omgevingswet. De provincie Limburg beschikt per 1 januari 2022 al over een vastgestelde omgevingsvisie en omgevingsverordening.

Een volgende implementatie werkzaamheid die tot na inwerkingtreding aandacht zal vereisen is de omzetting van het inrichtingenbestand. Waar onder de huidige wetgeving bedrijven worden gecategoriseerd als een bepaald type inrichting, wordt er onder de Omgevingswet gesproken van – losse - milieubelastende activiteiten (mba's). Deze omzetting heeft als voornaamste doel om regels beter, en waar nodig minder, te kunnen toepassen. Een classificatie als inrichting brengt namelijk een heel set aan eventueel onnodige milieuregels met zich mee, wat met de invoering van de mba's kan worden losgelaten. Deze omzetting wordt in 2021 gestart, en zal vanaf 2022 gaandeweg bij het behandelen van vergunningaanvragen en het uitvoeren van controles verder worden opgepakt. Gezien de omvang van het inrichtingenbestand en de uren die ermee gemoeid zijn, is dit de meest efficiënte aanpak. De omzetting heeft eveneens gevolg voor de productencatalogus, zijn kengetallen, en voor de werkprogramma's. Een uitzondering wordt gemaakt voor het begrip Seveso-inrichting (BRZO-inrichting) – hier blijft het begrip inrichting voor bestaan - omdat dit begrip een Europeesrechtelijke basis heeft.
Aangezien de productencatalogus en de werkprogramma's beide berusten op de classificatie van inrichtingen, en de omzetting pas na inwerkingtreding zal worden afgerond, dient hier rekening gehouden te worden met een overgangsperiode.
Met de Omgevingswet wijzigt het basistakenpakket van omgevingsdiensten in zeer beperkte mate. Uitgangspunt is namelijk dat het basistakenpakket beleidsneutraal overgaat naar de regelgeving behorend bij de Omgevingswet (in casu het Besluit activiteiten leefomgeving). Gelet op het overgangsrecht zal er sprake zijn van een geleidelijke overgang naar volledige toepassing van de nieuwe wetgeving. Veel activiteiten zullen op 1 januari 2022 onder dit overgangsrecht vallen. Het overgangsrecht bestaat van rechtswege uit alle vigerende bestemmingsplannen, de set aan landelijke regels die in de vorm van de 'bruidsschat' zijn overgegaan naar de lokale overheid en de vigerende gemeentelijke verordeningen. Vergunningaanvragen die voor 1 januari 2022 zijn ingediend, dienen nog onder het oude regime afgehandeld te worden. In het eerste jaar moeten we daarom tegelijk nog met het oude recht en het nieuwe recht werken.

De verwachting is dat als gevolg van de Omgevingswet minder activiteiten vergunningplichtig zullen zijn. Daar staat tegenover dat de wettelijke proceduretermijn voor complexe inrichtingen, die vóór inwerkingtreding nog 26 weken bestrijkt, naar 8 weken gaat, tenzij de wet aangeeft dat de uitgebreide voorbereidingsprocedure moet worden gevolgd. Dat vergt meer aandacht voor vooroverleg, waarin

participatie een belangrijk onderdeel wordt. De Omgevingstafel wordt daarom in de regio als belangrijk instrument gezien om initiatieven te verkennen en begeleiden middels een proces waarin de ketenpartners samenwerken.
De Omgevingswet dwingt ook meer interbestuurlijke afstemming af, waardoor voor en tijdens vergunningverlening meer afstemmingsmomenten zijn. Ook is de verwachting dat vanwege het vergunningsvrij worden van verschillende activiteiten er meer inzet nodig zal zijn voor het afwikkelen van meldingen alsmede voor toezicht en handhaving. De precieze impact op het totaal van de verwachte inzet en de kosten is afhankelijk van verschillende factoren, waaronder de wijze waarop gemeenten om zullen gaan met de grotere afwegingsruimte en de invloed die dat heeft op het meer of minder uniform zijn van de werkprocessen. De vuistregel hierbij is: hoe meer maatwerk, hoe meer kosten. Tegenover hogere kosten staat overigens wel de mogelijkheid die de Omgevingswet voor bevoegde gezagen introduceert, om voor milieu-vergunningaanvragen leges te heffen. In de eerste jaren dat de Omgevingswet van kracht wordt, zal gemonitord worden welke factoren op welke wijze invloed hebben op de bedrijfsvoering en wat dit betekent voor de kosten.

De intensere samenwerking met opdrachtgevers en ketenpartners, waarbij een initiatiefnemer wordt bijgestaan in het opzetten van projecten die in lijn staan met het gewenste niveau van omgevingskwaliteit en fysieke leefomgeving, wordt door alle betrokkenen als positief ervaren. Waar mogelijk wordt nu al geoefend met de nieuwe werkprocessen en instructies, net als met het digitaal stelsel omgevingswet (DSO). De praktische uitvoering van deze zaken stelt ons echter voor structurele uitdagingen. De cultuurverandering die in de geest van de Omgevingswet van alle betrokken organisaties wordt verlangd, vergt bovendien de komende jaren tijd en inspanning om door te voeren.

1.4. Ontwikkelingen RUD Zuid-Limburg

In het jaar dat deze begroting 2022 voorligt, 2021, start de voorbereiding en uitvoering van een groot aantal thema's uit de Toekomstagenda. Alle thema's zijn in 2022 volgens planning in uitvoering gebracht en vervolgens kan implementatie volgen.

Van belang zijnde, aanpalende ontwikkelingen in deze zijn:
a. Onze nieuwe VTH-applicatie Squit 20/20, die in 2021, samen met bijna alle deelnemers in Zuid-Limburg, volgens planning in gebruik zal worden genomen;
b. Hieraan gekoppeld: het informatie-gestuurd en risicogericht werken met behulp van Inspectieview Milieu;
c. Het verder implementeren van de benodigde acties om voorbereid te zijn op de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor onszelf en ter ondersteuning van onze deelnemers. Essentieel is dat de VTH-applicatie ook in gebruik kan worden genomen ten behoeven van de werkprocessen;
d. Strategisch personeelsbeleid (ook relatie met het thema 'Aantrekkelijk werkgeverschap' uit de Toekomstagenda);
e. Het ontwikkelen van meer programmatisch en/of meer projectmatig werken en het ontwikkelen van werken in (omgevings)teams.

Ontwikkelingen zijn gaande binnen, buiten en rondom de uitvoering van VTH-taken door omgevingsdiensten. Wij noemen de volgende.

Circulaire economie

De lineaire economie heeft haar beste tijd gehad. Produceren, consumeren en afval weggooien – het is een onhoudbaar systeem. Steeds luider is de roep om hergebruik van het brede palet aan grondstoffen centraal te stellen en stappen te zetten in de transitie naar een circulaire economie.
Het onderwerp Circulaire Economie (duurzaamheid) staat dan ook hoog op de agenda van het Rijk, het IPO en de VNG.

Afval scheiden (om grondstoffen vervolgens opnieuw te kunnen gebruiken) is daarbij een concreet onderdeel, waar gemeenten en provincie mee aan de slag zijn.

In een circulaire economie zijn kringlopen gesloten waarin grondstoffen en producten hun waarde zo weinig mogelijk verliezen en waardoor er geen sprake meer is van afval. Een gezonde circulaire economie is het verdienmodel van duurzaamheid. Incidentele investeringen op de korte termijn betalen zich op de lange termijn terug met economische en maatschappelijke winst.

De circulaire economie kent een beleidsmatige kant en een uitvoerende kant. Voor zover het de VTH-taken betreft kan de RUD Zuid-Limburg een rol spelen bij het verder invulling geven aan de ambities van onze partners op het gebied van circulaire economie. Samenwerking is hier dus het sleutelwoord. Eén en ander sluit ook uitstekend aan bij een ontwikkeling van de RUD Zuid-Limburg als kenniscentrum en beleidsadviseur als aangeduid als zevende thema van de Toekomstagenda.

De RUD Zuid-Limburg kan met zijn expertise op het gebied van afval, preventie, ver- en bewerking, hergebruik en milieuaspecten bij uiteenlopende inrichtingen een belangrijke rol spelen in de lokale en regionale circulaire economie. Zo kunnen wij een rol spelen bij het in beeld brengen van de kansen voor circulaire economie en inzicht verkrijgen in de vrijkomende (aangeboden) afvalstromen bij bedrijven. Kunnen bijvoorbeeld afvalstoffen van bedrijf A weer worden ingezet bij bedrijf B, zodat voorkomen wordt dat virgin grondstoffen gewonnen moeten worden?
Gezien het overkoepelende en integrale karakter van circulaire economie zijn er altijd meerdere organisaties nodig om het geheel aan mogelijkheden in beeld te brengen. Een grondige analyse van de kansen voor de circulaire economie kan dus alleen uitgevoerd worden in samenwerking met andere partijen; zowel overheid- als marktpartijen. Knelpunten in wet- en regelgeving kunnen mogelijk ook samen worden gesignaleerd en geanalyseerd. Voor deze knelpunten kunnen we samen met onze deelnemers oplossingen initiëren en uitwerken, zoals ruimte voor experimenten en snellere vergunningverlening bij circulaire initiatieven.

Bodemtaken

Bodem is de discipline waar het meest voor gaat veranderen met de komst van de Omgevingswet.
Niet alleen de Provincie, gemeenten Heerlen en Sittard-Geleen, maar alle gemeenten worden onder het regiem van de Omgevingswet bevoegd gezag bodem. Gemeenten zijn dan primair beheerder van de bodemkwaliteit voor hun grondgebied. Door deze bevoegdheidswijziging komen alle taken voor de bodem(sanering) bij de gemeenten te liggen. Reeds beschikte en lopende saneringen blijven onder de bevoegdheid van de provincie.
Het landelijke beleid voor bodembeheer blijft op hoofdlijnen hetzelfde. Het Rijk stelt afhankelijk van het bodemgebruik omgevingswaarden vast, zoals voor PFAS. Binnen deze waarden krijgen gemeenten wel bestuurlijke afwegingsruimte of bijvoorbeeld nog sanering nodig is afhankelijk van het bodemgebruik, of wanneer een bodemonderzoek vereist is bij bouwen en bestemmen. De vertaling van deze afwegingsruimte

dient in het Omgevingsplan plaats te vinden. Maatschappelijke opgaven zoals de klimaatadaptatie, de energietransitie, maar ook de achteruitgang in kwaliteit (organische stofgehalten, verdroging, vernatting en bodemleven) van de landbouwgronden in onze regio, kunnen voor inhoudelijke verschuivingen in de aanpak van bodembeheer door gemeenten zorgen. Dit vraagt om een andere benaderingswijze en specifieke kennis van de bodem en ondergrond, uitgaande van het natuurlijke bodem- en watersysteem, inclusief haar potenties en kwetsbaarheden.
De Provincie heeft een proces in gang gezet om de bevoegd gezag taken die nu onder de Wet bodembescherming (Wbb) en de provincie vallen door middel van een 'warme' overdracht over te dragen van provincie naar gemeenten. Het uitfaseren van de Wbb heeft tot gevolg dat de bodemwerkzaamheden op een andere wijze ingericht moeten gaan worden.
Binnen de regio is nu de noodzakelijke bodemkennis aanwezig. Het is belangrijk dat deze specifieke bodemkennis voor de regio behouden blijft en dat de toekomstige bodemwerkzaamheden op het juiste schaalniveau ingericht worden. De uitvoering van deze bodemtaken zou een onderwerp kunnen zijn voor de verkennende pilot verdergaande samenwerking uit de Toekomstagenda.

Modernisering VTH-instrumentarium

De RUD Zuid-Limburg werkt samen met alle andere omgevingsdiensten aan het moderniseren van het VTH-instrumentarium. Onderwerpen zoals data-analyse, gedragsbeïnvloeding, outcome-effectmeting, vergunningverlening zijn hierin belangrijke onderwerpen. Collega-omgevingsdienst DCMR heeft inmiddels ervaring en deskundigheid rondom dit onderwerp opgebouwd in hun 'Toezichtslab'. Met de DCMR hebben wij hierover goed contact.
De transitie van taakgericht naar probleem/outcome gericht handhaven met instrumenten als informatiegestuurd, risicogericht handhaven en ketentoezicht is effectiever dan het traditionele handhaven en zal tot meer resultaten leiden. Deze aanpak vergt van alle betrokken partijen een andere inzet en prioritering, met name op het gebied van eerder genoemde instrumenten

Uitwisseling van data/Inspectieview Milieu

Het gebruik van en de analyse van data zal een steeds belangrijkere rol innemen bij toezicht en handhaving. Inspectieview Milieu is een landelijke centrale voorziening die informatie over (milieu)inspecties uitwisselt. (Rijks)inspectiediensten, omgevingsdiensten en andere organisaties binnen handhaving en toezicht kunnen met Inspectieview hun werk gerichter uitvoeren. Het doel van Inspectieview is om toezicht en handhaving door de overheid te verbeteren. De uitwisseling van inspectiegegevens loopt via de uitwisseling van het VTH-systeem met de landelijke voorziening DSO. Inspectieview biedt onder andere informatie over onder meer inspecties, meldingen, overtredingen, maatregelen, toestemmingen (vergunningen) en signalen van bedrijven.
Wij hebben een aansluitovereenkomst gesloten met de Inspectie Leefomgeving en Transport t.b.v. Inspectieview Milieu, maar een technische koppeling tussen onze nieuwe VTH-applicatie Squit 20/20 en Inspectieview Milieu moet in 2021 nog worden gemaakt. De Inspectie Leefomgeving en Transport is over de technische belemmeringen met betrekking tot de aansluiting steeds geïnformeerd. Om verder uitstel te voorkomen is het essentieel dat Squit 20/20 in 2021 ook in gebruik kan worden genomen en de koppeling met Inspectieview Milieu kan worden gemaakt.
Belangrijk voor de uitwisseling, is dat de kwaliteit van de data op orde is in Inspectieview Milieu. Aan de aansluiting met Inspectieview zijn kosten verbonden. Recent zijn wij geïnformeerd dat deze € 25.000 per jaar gaan bedragen vanaf 2022. Dit leidt tot een structurele toename in onze begroting van € 15.000 per jaar.

AADV: Altijd Actuele Digitale Vergunning

Met het verder digitaliseren van onze processen, waaronder het vergunningverleningsproces, kan de informatie die in omgevingsvergunningen opgesloten zit beter worden ontsloten voor verschillende gebruikers, zoals vergunningverleners, toezichthouders, bedrijven en burgers.
Hierdoor wordt het mogelijk:

1. De dynamiek in bedrijfsactiviteiten beter op te vangen in het wettelijk bepaalde statische vergunningverleningsproces;
2. De transparantie, de actualiteit en de informatiepositie van het bevoegd gezag sterk te verbeteren;
3. Het proces van vergunningverlening efficiënter te maken door onder andere de aanvraag verder te digitaliseren en af te stemmen op de vergunning.

Het huidige wettelijke vergunningverleningsproces is een complex en statisch proces, waar in de loop van de tijd door wijzigingen allerlei aanpassingen op de basisvergunning gestapeld worden. Bij dynamische bedrijfsactiviteiten ontstaat hierdoor een opeenstapeling van 'bevroren momenten' in de vorm van aanvragen en beschikkingen die ieder voor zich juridisch bindend zijn, maar als geheel steeds minder overzicht geeft over welke activiteiten aangevraagd en vergund zijn en welke voorschriften daarbij horen. Voor alle betrokkenen een onoverzichtelijke (papieren) stapel vergunningen.

Door digitalisering van de vergunningverlening is het mogelijk de tekorten in transparantie, actualiteit en informatiepositie te lijf te gaan. En voor iedereen steeds inzichtelijk te maken aan welke regels een bepaald bedrijf moet voldoen. Daartoe dient informatie in aanvragen en vergunningen te worden ontsloten in een geschikte database.
De provincie Zuid-Holland en de DCMR zijn in 2019 gestart met het programma Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). Het programma richt zich nu nog primair op de BRZO-bedrijven, maar wil op termijn ook de vergunningen voor minder complexe bedrijven digitaliseren.

In 2021 zal worden onderzocht of de problematiek waar AADV probeert oplossingen voor aan te reiken, ook een geschikte vorm is om in te bedden door alle provincies. Onze dienst staat positief tegenover de ontwikkelingen van AADV en zal gevraagd een bijdrage leveren aan het onderzoek naar de vorm, inhoud en consequenties van landelijke inbedding van de AADV. Een inbedding kan dan mogelijk in 2022 volgen.

Energie(besparingsplicht)

De doelen van het landelijke Klimaatakkoord zijn primair geformuleerd als CO_2-reductiedoelen, maar moeten in de praktijk veelal beschouwd worden als instrumenten om te komen tot verbreding en verbetering van de huidige energiebesparingsplicht. Om die reden wordt de huidige energiebesparingsplicht de komende jaren gecontinueerd en aangevuld met de verplichting voor bedrijven om ook andere CO_2-reducerende maatregelen te nemen waarvan de terugverdientijd binnen de vijf jaar valt.

Met enkele aanvullingen op de energiebesparingsplicht kan er meer energiebesparing worden gerealiseerd. Zo wordt de verplichting tot het doen van doelmatig beheer en onderhoud, ofwel DBO-maatregelen, duidelijker opgenomen in de energiebesparingsplicht, want technische maatregelen behalen namelijk hun besparingspotentieel vaak alleen met de juiste instellingen en het juiste onderhoud. De verduidelijking van de verplichting tot het nemen van DBO-maatregelen verbetert de handhaafbaarheid van deze maatregelen en leidt tot meer energiebesparing. Daarnaast wordt de energiebesparingsplicht direct opgelegd aan ca. 14.000 milieuvergunningplichtige bedrijven.

1.5. De financiële effecten in één oogopslag

De wijzigingen van de begroting 2022 ten opzichte van de begroting 2021 zijn onderstaand op een rij gezet:

Afname begrote kosten	
Verlaging begrote kapitaallasten	-36
Toename begrote kosten	
Loonindex	136
Index materiële kosten	50
Overige personele kosten gekoppeld aan lonen	10
Toename aansluitkosten Inspectieview milieu	15
Toename begroting agv inflatie	175
Taakstelling RUD Zuid-Limburg	-160
Totale wijziging begroting 2022 tov 2021	15

De bovenstaande wijzigingen worden nader uitgewerkt in de paragrafen van hoofdstuk 3 van deze begroting.

2. Beheer van de RUD Zuid-Limburg

Taken
De taken van de RUD Zuid-Limburg zijn het in opdracht van gemeenten en Provincie, individueel en collectief, uitvoeren van wettelijke taken en adviestaken op het terrein van milieu, op een zo efficiënt mogelijke wijze en op een goed kwaliteitsniveau. De RUD Zuid-Limburg heeft daartoe werknemers in dienst en verwerft op contractbasis personele capaciteit en/of specifieke kwaliteit van extern personeel.

Activiteiten
RUD Zuid-Limburg-breed
Op dienstniveau worden afspraken gemaakt met de opdrachtgevers over inhoudelijke en financiële verantwoording. Naast het rapporteren van gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds communiceren met de opdrachtgevers een belangrijk aspect.
De activiteiten worden opgenomen in een jaarlijks werkprogramma dat besproken en afgestemd wordt met de opdrachtgevers, waarna door hen het werkprogramma wordt vastgesteld.
Van de dienst kunnen de opdrachtgevers verwachten dat de taakuitvoering conform de vastgestelde kwaliteitscriteria is.

Speerpunt	Prestatie indicator
Proactief informeren van opdrachtgever	3 maal per jaar voortgangsrapportage conform planning in werkprogramma
Periodiek overleg opdrachtgever	Per kwartaal overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer (contracthouders en accountmanagers)
Uitvoeringskwaliteit op landelijk niveau	Werken conform kwaliteitscriteria

VTH-taken
De RUD Zuid-Limburg voert voor ca 3.000 inrichtingen, waarvan ruim 1.300 basistaak-inrichtingen, verschillende (vuurwerk)evenementen en het buitengebied de volgende werkzaamheden uit:

- Behandeling van jaarlijks circa 600 vergunningaanvragen (inclusief vooroverleg)
- Beoordeling van circa 1.500 meldingen (activiteitenbesluit, bodemmeldingen en overige).
- Behandeling en afhandeling van circa 1.550 klachten en incidentmeldingen
- Uitvoering van circa 2.100 controles (o.a. milieucontroles, bouw- en bodemtoezicht)

Uit bovenstaande zaken ontstaan ook vaker bezwaar- en beroepsprocedures, zienswijzen, bestuursrechtelijke handhavingszaken (circa 150).

2.1. Vergunningen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. Beide procedures moeten geïntegreerd worden behandeld in het kader van de Omgevingswet, waarbij aansluiting moet zijn met de gemeentelijke loketten. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en kunnen bij volledigheid en juistheid leiden tot een vergunning die door het betreffende bevoegd gezag wordt verstrekt.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Tijdige vergunningen	95% van de vergunningen, voorbereid met de uitgebreide procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn tenzij door de aanvrager wordt ingestemd met termijnoverschrijding. 95% van de vergunningen voorbereid met de reguliere procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn.	VTH applicatie op basis van aanvraag- én besluitdatum Communicatie middels voortgangsrapportages
Tijdige advisering over de te nemen beslissing op een aanvraag	95% van de adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag dient binnen de afgesproken termijn gegeven te zijn tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging	VTH applicatie op basis van adviesaanvraag én adviesdatum
Kwaliteit	Vergunningen c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving (normen, BREF's, richtlijnen etc.) en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State Communicatie middels voortgangsrapportages

	Van de bezwaarschriften en beroepschriften mag maximaal 15% gegrond worden verklaard.	
Actualiteit	Vergunningen worden binnen de daarvoor geldende termijnen aangepast aan BBT-conclusies/BREF's.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State in relatie tot toezichts- en handhavingsacties

2.2. Milieutoezicht en Veiligheid

De RUD Zuid-Limburg houdt toezicht in overeenstemming met de vastgestelde dienstverleningsovereenkomsten en werkprogramma's van de partners, en (landelijke) kaders/afspraken die voor toezicht gelden. Het uitoefenen van toezicht bij de BRZO- en RIE-4-bedrijven wordt eveneens afgestemd met de collega BRZO-omgevingsdiensten.

De RUD Zuid-Limburg heeft stappen gezet naar een efficiënter toezicht. Voorbeeld hiervan is het branchegericht toezicht. De verwachting is dat een gemeenschappelijk en uniform VTH-beleid van de partners zal zorgen voor een meer outcome gerichte inzet, waarbij het branchegericht en themagericht toezicht verder zal worden geïntensiveerd. Ook de samenwerking met het Toezichtslab van DCMR zal zorgen voor een transitie van het toezicht; thema's als gedragsbeïnvloeding en communicatie zijn hierbij belangrijk.

Bij toezicht wordt informatie verzameld over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en/of algemene regels gestelde eisen. Waarna over de verzamelde informatie een oordeel wordt gevormd.

Onder handhaving wordt verstaan: het overgaan tot het opleggen van (herstel)sancties indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

Speerpunt	**Prestatie indicator**	**Informatievoorziening/meten**
Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State
	95% van de handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijn.	VTH applicatie op basis van (verzoek- én) besluitdatum
Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken	Voortgangsrapportages
Uniformiteit	Hanteren van vastgesteld handhavingsbeleid opdrachtgever	Voortgangsrapportages

2.3. Specialistisch en Juridisch toezicht

In de in 2020 gevormde afdeling Specialistisch en Juridisch toezicht, wordt de juridische advisering en procesvoering voor alle toezichts- en handhavingstaken van de organisatie voorbereid. Tevens is in deze afdeling het toezicht met betrekking tot bodem, bouw(constructies en brandveiligheid) en asbest belegd.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State
	95% van de handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijn.	VTH applicatie op basis van (verzoek- én) besluitdatum
Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken	Voortgangsrapportages
Uniformiteit	Hanteren van vastgesteld handhavingsbeleid opdrachtgever	Voortgangsrapportages

2.4. Advies en onderzoek

De afdeling Advies en Onderzoek van de RUD Zuid-Limburg toetst, controleert, adviseert, voert onderzoeken/metingen uit dan wel voert beheersmaatregelen uit over de onderwerpen energie, geluid, lucht en omgevingsveiligheid. Daarnaast participeren de medewerkers van de afdeling in de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid op de taakvelden van de afdeling en houden zij rekening met eventuele innovaties bij de uitvoering van de door de afdeling geleverde producten en gevolgde werkwijzen.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Kwaliteit	De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen	Tevredenheid opdrachtgever
Tijdigheid	95% van de adviezen is voor de afgesproken termijn aan de opdrachtgever verzonden	Voortgangsrapportages

3. Financieel

Voor de RUD Zuid-Limburg is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van toepassing. Conform het BBV zijn wij verplicht de baten en lasten uit te splitsen in taakvelden. Aangezien wij voor zowel de Provincie Limburg als voor de Zuid-Limburgse gemeenten werken dienen wij hierbij onze baten en lasten te splitsen volgens de gemeentelijke indeling. Volgens deze gemeentelijke indeling werken wij uitsluitend in één taakveld, namelijk het taakveld “Milieubeheer”.

Algemeen

Zie financieel overzicht op pagina 28 voor de totale begroting en bijlage 6.2 op pagina 31 voor de bijdrage per deelnemer.

Aanpassingen

De belangrijkste wijzigingen in 2022 ten opzichte van de begroting 2021 zijn:

Bedragen x € 1.000

Afname begrote kosten	
Verlaging begrote kapitaallasten	-36
Toename begrote kosten	
Loonindex	136
Index materiële kosten	50
Overige personele kosten gekoppeld aan lonen	10
Toename aansluitkosten Inspectieview milieu	15
Toename begroting agv inflatie	175
Taakstelling RUD Zuid-Limburg	-160
Totale wijziging begroting 2022 tov 2021	15

- Toename personeel.

Er is geen uitbreiding van personeel gepland voor 2022.

- De prijsindex 2022.

Indexering

In de begroting van de RUD Zuid-Limburg wordt dezelfde indexering gehanteerd als bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg gebaseerd op CBS indexcijfers. Deze bedraagt voor 2022 1,5% voor materiële kosten.
Voor de lonen is de prijsindex voor 2020 vooralsnog gesteld op 1,3 %. Indien de cao-onderhandelingen 2021 leiden tot loonstijging, wordt deze aan de partners doorgerekend op basis van de feitelijke ontwikkelingen. Om de partners in deze post-corona periode tegemoet te komen heeft de RUD Zuid-Limburg deze stijging ban 1,3 % in 2022 opgenomen als taakstelling. Deze taakstelling verwachten wij in te kunnen vullen op onze toezichtstaken. Door anders te werken; meer informatiegestuurd, risicogericht en via een ketenaanpak. Hiervoor hebben wij ook de medewerking nodig van onze deelnemers. Het verder uniformeren van beleid, mandaten en processen bevordert enerzijds eenduidig optreden en anderzijds een level playing field. Randvoorwaardelijk voor deze werkwijze in het begrotingsjaar 2022 is dat de VTH-applicatie in geïmplementeerd en functioneert.

- Project BOA juli 2020/2022

Niet in de begroting is opgenomen de financiële impact van het project om 0,5 fte bij de RUD Zuid-Limburg als BOA voor milieu te laten opereren. Het betreft een pilot van twee jaar die in totaal begroot is op € 132.500 en gefinancierd wordt uit een hiertoe gevormde bestemmingsreserve bij vaststelling van de jaarrekening 2019. In 2021 vindt een tussentijdse evaluatie plaats, in 2022 wordt de pilot geëvalueerd en wordt een besluit gevraagd over al dan niet toevoegen van deze taak aan het takenpakket van de RUD Zuid-Limburg. Dat zal dan geschieden bij het aanbieden van de begroting 2023. Mogelijk dat dan tevens aan de orde is de financiering van het restant van 2022 voor de BOA functie binnen de RUD Zuid-Limburg.

3.1. Lasten

Personeelskosten
De personeelskosten van de RUD Zuid-Limburg zijn in 2022 gebaseerd op een formatie omvang van de RUD Zuid-Limburg van 118 fte, waarvan 105 fte direct. Deze formatie wordt niet volledig ingevuld met vast personeel, maar er wordt gewerkt met een flexibele schil om pieken en dalen op te vangen. De flexibele schil is in personen gerekend bij het opstellen van deze begroting 18%, in fte gerekend is het ongeveer 15%
De arbeidsmarkt voor VTH-professionals is krap en naar verwachting zal dit de komende tijd niet veranderen. Dit gegeven en de per 1 januari 2020 geldende Wet arbeidsmarkt in balans heeft tot heroverweging van de omvang de flexibele schil geleid. Zeker moet er een flexibele schil zijn om pieken op te vangen, maar vanuit oogpunt van het tijdig kunnen inspelen op nieuwe zaken en continuïteit van de organisatie, is de flexibele schil verkleind. Omdat dit voor de continuïteit van de uitvoering van de taken in de gegeven arbeidsmarkt beter is én omdat dit financieel voordeliger is. Wij zetten in op een flexibele schil van maximaal 10%.

Opleidingskosten personeel
Het bedrag dat is opgenomen in de begroting als opleidingskosten betreft het onder meer op peil houden van de kennis van volledig voor de taakuitoefening toegerust personeel om aan de landelijke kwaliteitscriteria te voldoen. Eveneens valt onder deze post de opleidingskosten om medewerkers zich verder te laten ontwikkelen maar ook om nieuwe jonge medewerkers in de vorm van een traineeship aan te trekken. Het belang van opleiding(en) voor eigen medewerkers manifesteert zich meer en meer – men mag van onze dienst verwachten dat wij inzetten op behoud en uitbouw van kennis, ook op het vlak van digitalisering. Zeker in een toekomstige, krimpende arbeidsmarkt.

Kosten van ICT
De aanbesteding van het VTH-pakket is eind 2018 afgerond. De livegang is voorzien in de loop van 2021. De exacte financiële consequenties zijn nog niet duidelijk.
Aangezien we niet over nadere gegevens beschikken op dit moment gaan we er bij het opmaken van deze begroting van uit dat de bestemmingsreserve voor verbetering ICT adequaat is. We zullen hierop uiteraard afzonderlijk ingaan bij het opmaken van de jaarrekening volgend op de afronding van de implementatie van de projecten uit het ICT beleidsplan waartoe deze bestemmingsreserve gevormd is.

Kapitaallasten
De opgenomen kapitaallasten zijn verlaagd ten opzichte van de begroting 2020.

Ondersteuning

ICT en telefonie
ICT maakt onderdeel uit van de afspraken die de RUD Zuid-Limburg heeft gemaakt met de Provincie Limburg. Telefoontoestellen worden door de RUD Zuid-Limburg gehuurd van de Provincie Limburg. De maandelijks huur is opgenomen onder telefoonkosten. De kosten van gebruik van de nieuwe telefoon worden door de RUD Zuid-Limburg betaald op basis van de rekeningen van de provider.

P&O
Taken op het gebied van P&O worden uitgevoerd door de HR-adviseurs van de RUD Zuid-Limburg met dien verstande dat de onderdelen personeelsadministratie en salarisadministratie onderdeel uitmaken van de

daartoe met de Provincie Limburg overeengekomen afspraken, vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. De HR-adviseurs vertegenwoordigen 2 fte in begroting 2022.

Overig
De financiële functie wordt door de RUD Zuid-Limburg uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de controller. De financiële administratie maakt onderdeel uit van de daartoe met de Provincie Limburg overeengekomen afspraken.
Dienstverlening op het gebied van inkoop, verzekeringen en facilitair, waaronder archivering, maken eveneens deel uit van de hiervoor vermelde afspraken, vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst.

Huisvesting
Huisvesting maakt onderdeel uit van de met de Provincie Limburg gesloten overeenkomst per 1 juli 2020 voor huisvesting en ICT. In de begroting is in totaal € 684.400 opgenomen voor huisvesting en ICT.
De huur voor de locatie Sittard, deze is in de begroting opgenomen voor € 29.522, wordt doorbelast naar de Provincie Limburg.

3.2. Baten

Hoofdinkomsten
De inkomsten van de RUD Zuid-Limburg bestaan nagenoeg volledig uit bijdragen van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg. Deze bijdragen zijn gebaseerd op het afgesproken werkprogramma, waarin per deelnemer de uit te voeren taken en daarmee gemoeide uren zijn beschreven, alsmede overige te verlenen diensten.
Bij de opstart van de RUD Zuid-Limburg is afgesproken dat er vanaf 2017 wordt gewerkt met outputfinanciering. De uitgangspunten voor de outputfinanciering zijn samen te vatten als volgt:

- Er worden prijzen gehanteerd per product uit de productencatalogus;
- Aan de tarieven liggen normatieve uren per product en tarieven die afhankelijk zijn van de complexiteit van de taak;
- Indien de uitvoering sterk afwijkt (meer dan 100%) van de norm, dan worden er afzonderlijk maatwerkafspraken gemaakt;
- Er zijn 4 complexiteitsniveaus met elk een tarief;
- Elk tarief is gebaseerd op integrale uurkosten van de directe personeelsleden belast met de uitvoering;
- Alle kosten gemoeid met afschrijving, exploitatie en huisvesting van de overgebrachte taken van de meetdienst lucht en geluid worden afzonderlijk doorbelast naar de Provincie Limburg.

De uurtarieven voor 2022 zijn voor de 4 complexiteitsniveaus als volgt:

zeer complex	€	105,00
complex	€	95,00
gemiddeld	€	85,00
eenvoudig	€	75,00

Dit betreft tarieven exclusief gebruik materieel.
De tarieven 2022 zijn ongewijzigd ten opzichte van de tarieven 2021.

Adviestaken
Specialistische adviezen van de afdeling Specialismen buiten het werkprogramma om worden op basis van een kostenraming achteraf gefactureerd.

Materieel budget Provincie en huisvesting locatie Sittard
De Provincie stelt een specifiek materieel budget beschikbaar voor de uitvoering van de provinciale wettelijke taken. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de exploitatiekosten en de afschrijvingskosten en rentekosten van de specifiek voor de Provincie bestemde voertuigen en meetinstrumenten. Hiervoor is in de begroting opgenomen € 398.452. Dit betreft de door de Provincie ingebrachte taken lucht en geluid. Dit bedrag zal in zijn geheel in rekening worden gebracht aan de Provincie zodat er geen financiële gevolgen ontstaan, conform eerder geaccordeerde begrotingen, voor de overige deelnemers. Hetzelfde geldt voor de huisvesting op locatie Sittard die met deze taken gemoeid is. Dit betreft een bedrag van € 29.522.

Exploitatiesaldo
Er wordt bij het opstellen van de begroting ervan uitgegaan dat er geen exploitatiesaldo is. De begroting wordt geacht precies kostendekkend te zijn en zo doorgerekend aan de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.

4. Verplichte paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat aangegeven dat in de Programmabegroting ten minste de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen en
7. Grondbeleid.

De paragrafen "lokale heffingen", "verbonden partijen" en "grondbeleid" zijn niet op de RUD Zuid-Limburg van toepassing, omdat de RUD Zuid-Limburg niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

4.1. Lokale heffingen

Niet van toepassing.

4.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van de RUD Zuid-Limburg indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van de RUD Zuid-Limburg ook direct onder druk. Daarom heeft de RUD Zuid-Limburg op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

Begripsomschrijving

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's, waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds (BBV art. 11). Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die de RUD Zuid-Limburg op dat moment loopt. Hiertoe worden strategische risico's onderscheiden van de reguliere.
Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.
Kenmerkend aan *strategische risico's* is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. Beide zijn moeilijk in te schatten. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met rijksbrede bezuinigingen, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag. Om te voorkomen dat de RUD Zuid-Limburg bij het voordoen van een niet afgedekt strategisch risico ingrijpende wijzigingen moet doorvoeren, dient de RUD Zuid-Limburg weerstandscapaciteit te bezitten om tegenvallers te kunnen opvangen.
De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.

Het weerstandsvermogen wordt daarom uitgedrukt in de ratio. De paragraaf weerstandvermogen bevat een aanduiding van het risicoprofiel, de risico's en het gewenste weerstandsvermogen. Vervolgens wordt ingegaan op de termijn die naar verwachting nodig is om het weerstandsvermogen op niveau te brengen. Hiermee wordt een indicatie gegeven hoe robuust de begroting is.
Eén van de aanbevelingen van het onderzoeksrapport Assessment interne organisatie en beheersinstrumentarium van EY was om één keer een begeleide risicosessie te organiseren om de risicobeheersing op orde te brengen. Op 3 februari 2021 is een begeleide risicosessie onder leiding van EY geweest. De uitkomst van deze bijeenkomst was dat het belangrijk is om risico's te verbreden. Op dit moment is risicomanagement met name gericht op de financiële risico's maar het is wenselijk dit te verbreden naar strategische risico's. Daarnaast is het belangrijk risicomanagement te dynamiseren. Op dit moment is er een keer per jaar een peilmoment van risico's namelijk bij het opmaken van begroting en jaarrekening. Het verdient aanbeveling om dit op meerdere momenten in het jaar te doen. Dit zal meegenomen worden in de planningsmomenten van de P&C cyclus. Inhoudelijk is gekeken naar risico's zoals die gebruikt zijn door andere omgevingsdiensten, hieruit blijkt dat de tot nu toe in de risicomatrix van de RUD Zuid-Limburg opgenomen risico's grotendeels overeenkomen met dezen. De sessie zal nog een vervolg krijgen in de totale uitvoeringsplanning van de aanbevelingen van het assessment van EY en rekening houdend met de uitkomst van de discussie over de doelstellingen van de RUD Zuid-Limburg, zoals opgenomen in de Toekomstagenda.

Gezien de vorderingen die we hebben gemaakt in de sessie en de vergelijking met andere omgevingsdiensten is de conclusie dat we voor deze begroting en jaarrekening opnieuw focus leggen op de financiële risico's zodat we voldoen aan de verplichtingen uit de BBV.
De opbouw van weerstandsvermogen is vastgelegd in artikel 30 van de gemeenschappelijke regeling en het beleid aangaande het weerstandsvermogen is bepaald door het algemeen bestuur. Bij de risico-inventarisatie is het gewenste weerstandsvermogen berekend op € 524.630

Beleid RUD Zuid-Limburg inzake risico's en weerstandsvermogen
Het beleid van de RUD Zuid-Limburg inzake risico's en weerstandsvermogen is vastgesteld door het algemeen bestuur. Het weerstandvermogen aldus bepaald komt voor 2022 uit op 4% van de omzet.
In de gemeenschappelijke regeling artikel 30 is bij de vorming van de RUD Zuid-Limburg de gewenste weerstandscapaciteit bepaald op maximaal 10 % van de structurele omzet.

Risicoprofiel	**Benodigde omvang weerstandscapaciteit**
Gemiddeld profiel	≤10,0 % van de structurele omzet

Uitgangspunt is dat de structurele begroting van de RUD Zuid-Limburg sluitend is. Echter, als de RUD Zuid-Limburg geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit additionele nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg. Het weerstandsvermogen van de RUD Zuid-Limburg vormt een buffer en voorkomt dat er ingeval van tegenvallers onmiddellijk actie moet worden ondernomen in de richting van de deelnemers.
Het weerstandsvermogen/de algemene reserve van de RUD Zuid-Limburg wordt gevoed uit de positieve exploitatieresultaten, totdat de vereiste weerstandscapaciteit is bereikt. Indien de vereiste weerstandscapaciteit niet binnen afzienbare tijd wordt bereikt zal er een afzonderlijk plan worden voorgelegd om de vereiste weerstandscapaciteit te bereiken. De vereiste weerstandscapaciteit is bepaald door een

inventarisatie van risico's die jaarlijks wordt uitgevoerd. Dit proces wordt vanaf 2021 verbreed en gedynamiseerd.

Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing

begroting jaar 2022		verloop van de kengetallen		
Kengetallen		Jaarrekening 2020	begroting 2022	begroting 2021
netto schuldquote		0	0	0
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		0	0	0
solvabiliteitsratio		39%	40%	100%
structurele exploitatieruimte		0	0	0
grondexploitatie		nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit		nvt	nvt	nvt

De BBV kengetallen zijn geënt op begroting en verantwoording van gemeenten en provincies en verplicht (maar beperkt toepasbaar) voor de RUD Zuid-Limburg. Aangezien de RUD Zuid-Limburg geen bancaire schuld heeft (en deze ook niet voorzien is in de komende jaren) geen exploitatieruimte en geen grondexploitatie kent en geen belastingen heft zijn deze niet van toepassing.
Voor de RUD Zuid-Limburg is het enige relevante verplichte kengetal de solvabiliteitsratio. Deze wordt berekend door de verhouding Eigen vermogen gedeeld door Totaal Vermogen (balanstotaal).
We zien een geleidelijk teruglopen van de solvabiliteitsratio in de komende jaren. Dat betekent dat het eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen van de RUD Zuid-Limburg (balanstotaal) afneemt. De reden hiervoor ligt in de afname van componenten in het balanstotaal die als eigen vermogen zijn te bestempelen. Met name de uitkering van het onverdeeld resultaat en de inzet van bestemmingsreserves zijn hier de oorzaak van.

4.3. Onderhoud Kapitaalgoederen

Het betreft kapitaalgoederen die gebruikt worden in de uitoefening van de primaire taken van de RUD Zuid-Limburg, met uitzondering van meetapparatuur “lucht en geluid”, die de dienst heeft overgenomen van de Provincie Limburg.
De RUD Zuid-Limburg kiest ervoor de kapitaalgoederen buiten bovenbedoelde meetapparatuur “lucht en geluid”, bij voorkeur voor lease in plaats van koop van kapitaalgoederen en daarmee is de omvang van de kapitaalgoederen op de balans laag. Daar staat tegenover een verschuiving naar de gebruikskosten. De kosten worden gedekt in de gehanteerde tarieven. Voor specifieke apparatuur en auto's die gebruikt worden voor specialistische adviezen is een aparte opslag in de tarieven berekend teneinde ook deze kostendekkend te kunnen exploiteren en de kosten daar te laten landen waar deze diensten worden afgenomen.
De RUD Zuid-Limburg heeft meetapparatuur “lucht en geluid” overgenomen van de Provincie Limburg en conform afspraak worden de lasten van deze kapitaalgoederen volledig in rekening worden gebracht aan de Provincie Limburg. Bij inzet van deze apparatuur voor anderen dan de Provincie Limburg worden in overleg met de Provincie Limburg tarieven aan deze opdrachtgevers in rekening gebracht. Opdracht en facturering loopt via de Provincie Limburg. Zodat de revenuen van dit gebruik landen bij de Provincie Limburg.

4.4. Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is, in samenhang met de financiële verordening die in artikel 212 Gemeentewet en artikel 216 van de Provinciewet is voorgeschreven, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

4.4.1. Algemene ontwikkelingen

De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Een belangrijk element daarbij is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

4.4.2. Risicobeheer

De algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer luiden als volgt.

De RUD Zuid-Limburg beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op een adequate/actuele liquiditeitsplanning.

Het dagelijks bestuur neemt bij het aantrekken van financieringen de volgende uitgangspunten in acht:

- Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak.
- Financiering met vreemd vermogen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare liquide middelen te gebruiken teneinde het renteresultaat te optimaliseren.

4.4.3. Renterisicobeheer

De algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- De kasgeldlimiet wordt volgens de ministeriële regelingen beheerd;
- De renterisiconorm wordt niet overschreden conform ministeriële regelingen;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie, rentevisie en de liquiditeitenplanning;
- De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zoveel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

4.4.4. Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet FIDO een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves. Voor 2022 bedraagt deze limiet 8,2% van € 13,6 miljoen (omvang begroting) = € 1,15 miljoen.

De liquide middelen betreffen rekening-courant tegoeden, deposito's komen voort uit de financiering van het lopende bedrijf en de bestemmingsreserves. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen.

5. Bedrijfsvoering

De kaders voor de bedrijfsvoering zijn weergegeven in het Bedrijfsplan voor de RUD Zuid-Limburg. In de Financiële Verordening zijn kaders geformuleerd betreffende financieel administratieve verwerking en administratieve organisatie.

5.1. Capaciteitsbeleid

In 2022 is de geplande formatieomvang eigen en ingehuurd personeel tezamen 118 fte waarvan 13 fte overhead.
De situatie op de arbeidsmarkt is ten tijde van het opstellen van deze begroting gespannen. Maar gekwalificeerd personeel vinden en houden is op de huidige markt niet vanzelfsprekend.

De RUD Zuid-Limburg voert, samengevat, het volgende capaciteitsbeleid. Er zijn daarbij drie 'soorten' van tijdelijke capaciteit.

Soort	Omschrijving
Formatieve capaciteit	Inhuur bij vacatures dalbezetting(samen met het eigen personeel is dit de formatieve omvang vast personeel);
Flexcapaciteit, de flexibele schil	Tezamen met het eigen personeel en vacatures inhuur vormt dit de basis voor de begroting;
Incidentele capaciteit	Dit is niet begrote capaciteit welke niet regulier in de begroting is opgenomen. Deze komt aan de orde als er speciale opdrachten met bijbehorende budgets worden verstrekt.

Met dit capaciteitsbeleid is de RUD Zuid-Limburg in staat om flexibel te reageren op veranderingen in de vraag van de opdrachtgevers / deelnemers.

5.2. Personeel- en organisatiebeleid

HR richt de pijlers om een verdere ontwikkeling van een modern HR beleid dat bijdraagt aan een effectieve bedrijfsvoering en een goed werkgeverschap. Een belangrijk speerpunt is het verder uitbouwen van een strategisch personeelsbeleid waarin het opvangen van de vergrijzing door verjonging een belangrijk speerpunt is. Dit om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen, evenals het behoud van de waardevolle aanwezige kennis en kwaliteit binnen onze organisatie. Zoals ook in de Toekomstagenda is geduid, zal stevig op arbeidsmarktcommunicatie moeten worden ingezet om nieuwe collega's – blijvend – in de organisatie te verwelkomen.
Met de komst van de Omgevingswet is het belangrijk in kaart te brengen wat de impact van de Omgevingswet is op competenties en vaardigheden. Deze informatie kan worden toegepast op activiteiten zoals opleiden, evalueren en het aantrekken van nieuwe medewerkers.

Het jaar 2021 zullen wij gebruiken om de functieprofielen en competentieprofielen van het functiewaarderingssysteem HR21 opnieuw te beoordelen op actualiteit. Samenwerken, omgevingsbewustzijn en bestuurlijke sensitiviteit en zijn sleutelwoorden voor vaardigheden, houding en gedrag. Niet alleen in relatie tot onze inhoudelijke taakuitvoering, maar ook in relatie tot onze deelnemers en de diverse rollen die zij richting onze organisatie hebben, zoals die van opdrachtgever en bevoegd gezag. In een strategisch personeelsbeleid zal de component opleiden dan ook nadrukkelijk aandacht moeten hebben.

5.3. Kwaliteitsbeleid

De RUD Zuid-Limburg heeft de kwaliteit van de dienstverlening en bedrijfsprocessen geborgd in een kwaliteitsmanagementsysteem conform de kwaliteitscriteria. De invulling van systeem voor kwaliteitsborging voor de RUD Zuid-Limburg is gebaseerd op het zogenaamde OverheidsOntwikkelModel (variant van INK-model).
Alle processen binnen de RUD Zuid-Limburg zijn zoveel als mogelijk gestandaardiseerd. De borging van de kwaliteit vindt plaats middels audits.

In het met gemeente en provincie vastgestelde werkprogramma komt de specifieke focus op het werk per opdrachtgever tot uitdrukking. De uitvoering van het werkprogramma wordt geëvalueerd vanuit het perspectief van de opdrachtgever (klanttevredenheid, dienstverlening, aanpassen producten, klachten).

5.4. Huisvesting

De RUD Zuid-Limburg is gehuisvest in het Provinciehuis. In 2020 is een nieuw langjarig huurcontract ingegaan. De looptijd van dit contract bedraagt 10 jaar met een mogelijkheid tot verlenging met 5 jaar. Na drie jaar, dat is medio 2023, zal een tussentijdse evaluatie plaatsvinden van de aansluiting van het contract op de behoefte van de RUD Zuid-Limburg op dat moment.

5.5. Verbonden partijen

De RUD Zuid-Limburg is middels de gemeenschappelijke regeling verbonden partij met de gemeenten in Zuid-Limburg en de Provincie Limburg, maar is zelf geen deelnemer in verbonden partijen.

5.6. Het financieel kader voor 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
PERSONELE LASTEN					
Salariskosten	**€ 10.457.324**	**€ 10.593.269**	**€ 10.593.269**	**€ 10.593.269**	**€ 10.593.269**
Overige personele kosten	**€ 750.686**	**€ 761.133**	**€ 761.133**	**€ 761.133**	**€ 761.133**
PERSONEEL DERDEN	**€ 530.874**	**€ 618.837**	**€ 618.837**	**€ 618.837**	**€ 618.837**
KAPITAALLASTEN	**€ 201.000**	**€ 163.531**	**€ 161.407**	**€ 162.604**	**€ 168.821**
Verbruikskosten en onderhoudskosten materieel	**€ 231.449**	**€ 234.921**	**€ 234.921**	**€ 234.921**	**€ 234.921**
INDIRECTE KOSTEN	**€ 1.260.200**	**€ 1.237.906**	**€ 1.237.906**	**€ 1.237.906**	**€ 1.237.906**
ONVOORZIEN					
Onvoorzien 5% (incl afronding)	€ 127.387	€ 122.073	€ 121.967	€ 122.027	€ 122.338
	€ 13.558.919	**€ 13.731.670**	**€ 13.729.440**	**€ 13.730.696**	**€ 13.737.224**
taakstelling RUD 2022	€ 0	€ 159.000	€ 159.000	€ 159.000	€ 159.000
Totale af te dekken begroting	**€ 13.558.919**	**€ 13.572.670**	**€ 13.570.440**	**€ 13.571.696**	**€ 13.578.224**

In deze begroting is uitgegaan van een index van 1,3% van de salariskosten. Op het moment van opmaken van deze begroting lopen nog onderhandelingen met de vakbonden over de loonontwikkelingen. De standpunten van de werkgevers en vakbonden liggen ver uit elkaar.
Wij gaan er vooralsnog vanuit dat de index van 1,3% voldoende is om de kostenstijging af te dekken en dat de RUD Zuid-Limburg deze kan opvangen door de taakstelling van € 159.000. Indien de loonontwikkeling afwijkt van de gehanteerde index zal de RUD Zuid-Limburg mogelijk genoodzaakt zijn een voorstel tot begrotingswijziging in te dienen.
In het bovenstaande financieel kader is uitsluitend een toename van de kosten van deelname aan inspectieview doorgerekend aan de deelnemers en wordt de prijsindex 2022 opgevangen middels een taakstelling voor de RUD Zuid-Limburg.

5.7. Geplande investeringen in de periode 2022-2025

Vervangingsinvesteringen voor bestaande apparatuur

Omschrijving	Jaar van aanschaf	Aanschafprijs
10 PC's voor meetstations en centrale PC meetstations	2022	€ 12.000,00
Breitfuss software	2022	€ PM
Monitor ref methode Nox	2022	€ 40.000,00
3 Ozon monitoren+ Nox monitor	2023	€ 30.000,00
GCMS systeem Vouershof	2023	€ 125.000,00
B&K 2270	2023/2024	€ 12.500,00
1 Ozon + Nox monitor	2024	€ 16.000,00
Laser voor fijnstofmonitoren	2024	€ 32.000,00
1 Ozon + Nox monitor	2025	€ 16.000,00
5 Leckel fijnstof samplers	2025	€ 100.000,00
Laser voor fijnstofmonitoren	2025	€ 16.000,00

6. Bijlagen

6.1. Tarievenoverzicht

Pakketdeel:			kengetal	uurtarief	prijs inrichting
1. en 2. BRZO, RIE, categorie C en categorie B basistaak			#	€	€
	BRZO inrichting		410	**105,00**	43.050,00
	RIE 4 inrichting		295	**105,00**	30.975,00
	RIE overig (1,2,3,5,6)		110	**95,00**	10.450,00
	categorie C inrichting		38	**85,00**	3.230,00
	categorie B basistaak inrichting		10	**85,00**	850,00
Programmadeel:					
3. Advies, ontheffing en overige besluiten			kengetal	uurtarief	k*u
3.3	Advies gemeentelijke verordening			95,00	
3.4	Advies bouw			95,00	
3.7	Advies Milieueffectrapportage			95,00	
3.10	Ontbrandingstoestemming (vuurwerkvergunning)		8	95,00	760
3.11	*Beschikking bodemsanering*				
		Beschikking Wbb&saneringsplan	36	85,00	3060
3.12	Ontheffing vervoer gevaarlijke stoffen			85,00	
3.13	Ontheffing geluid APV			85,00	
3.14	Ontheffing stookverbod		4	85,00	340
4. Meldingen en toetsingen					
4.2	Afhandelen melding Activiteitenbesluit niet-basistaken		10	85,00	850
4.4	Gelijkwaardigheidstoets niet-basistaken			85,00	
4.5	Besluit onderzoek akoestisch/bodem niet-basistaken bij indienen melding		18	85,00	1530
4,6	Melding Asbest		4	85,00	340
4.7	Vuurwerkmelding		4	85,00	340
4.9	Melding mobiele puinbreker		4	85,00	340
4.12	Melding grondstromen en bouwstoffen (Bbk)		4	85,00	340
4.13	Melding Besluit Uniforme Sanering	Beoordelen BUS melding	9	85,00	765
		voorbereiden beschikking evaluatie BUS	12	85,00	1020
5. Toezicht en handhaving					
5.1	Toezicht milieu bij categorie B inrichting niet-basistaak		9	85,00	765
5.2	Toezicht milieu bij categorie A inrichting		6	95,00	570
5.4	*Toezicht bij grondstromen en bouwstoffen*				
		Nacalculatie voor controle meldingen en controle o	4	85,00	340
		Nacalculatie voor ketencontrole	4	85,00	340
		controlebezoek toepassing	4	85,00	340
5.6	*Toezicht bij bodemsanering (Wbb)*				
		controle bodemsanering	25	95,00	2375
		controle bodemsanering niet ernstig	20	95,00	1900
5.8	Beoordeling e-MJV rapportage		35	95,00	3325
		(w.o. E-PRTR verslag en EEP voor MJA-3 inrichtingen)			
5.10	Toezicht op asbest na sloop		4	95,00	380
5.11	Toezicht bouwen en RO			95,00	
5.13	Toezicht mobiel breken			85,00	
5.14	Toezicht op vuurwerkevenementen		8	95,00	760
5.15	Toezicht opslag vuurwerk		16	85,00	1360
5.18	Bestuursrechtelijke handhaving niet-basistaken			95,00	
5.19	Toezicht vrije veld controle (Bbk-meldingen)			95,00	
5.20	Ketengericht milieutoezicht			95,00	
5.21	Beoordelen energie audits (EED audits)			95,00	
6. Specialistisch advies					
6.1	Advies externe veiligheid			95,00	
6.2	Advies afvalwater			95,00	
6.3	Advies bodem, waterbodem en water			95,00	
6.4	Advies licht, geluid, geur, lucht			95,00	
6.6	Zonebeheer industrielawaai			95,00	
6.7	Advies energie			95,00	
6.8	Advies milieu bij ruimtelijke plannen			95,00	
7. Bezwaar en beroep					
7.1	Bezwaar en beroep			95,00	
8. Melding ongewone voorvallen					
8.1	Afhandeling incident niet basistaak (melding ongewoon voorval)		2	95,00	190
9. Klachtenafhandeling					
9.1	Afhandelen van klacht (excl. aspectcontrole) niet-basistaak		1	85,00	85
10. Algemeen					
10.1	Intake			85,00	
10.2	Wob verzoek			95,00	
10.4	(Beleid)ondersteuning	complex		95,00	
11. Extra ingebrachte taken buiten bovenstaande					
Bepaald in overleg met opdrachtgever. Prijs afhankelijk van complexiteit (tarief) en aantal benodigde uren.					
Prijs afhankelijk van complexiteit (tarief) en aantal benodigde uren.					

Deze tabel is afkomstig uit de Producten en dienstencatalogus zoals deze nog geldt in 2022. Met de invoering van de Omgevingswet zal deze, voor wat betreft het pakketdeel, gewijzigd worden van “inrichtingen” naar “milieubelastende activiteiten” behoudens voor de Seveso inrichtingen (BRZO).

6.2. Bijdrage per deelnemer

Geschatte kosten per deelnemer op de omzetverhoudingen uit de werkprogramma's 2021.

Deelnemer	bijdrage 2022
Beek	€ 396.665
Beekdaelen	€ 543.494
Brunssum	€ 113.150
Eijsden-Margraten	€ 126.625
Gulpen-Wittem	€ 135.865
Heerlen	€ 601.865
Kerkrade	€ 238.378
Landgraaf	€ 223.736
Maastricht	€ 1.177.875
Meerssen	€ 215.540
Simpelveld	€ 48.071
Sittard-Geleen	€ 691.162
Stein	€ 547.300
Vaals	€ 79.127
Valkenburg a/d Geul	€ 55.675
Voerendaal	€ 120.114
Provincie Limburg	€ 7.863.276
Totaal	**€ 13.177.918**

Bovenstaande bijdrage is berekend op basis van het werkprogramma 2021 zoals thans bekend (peildatum 11-3-2021) en gebaseerd op de huidige tariefstelling. Met de invoering van de Omgevingswet zal de tariefstelling, voor wat betreft het pakketdeel, gewijzigd worden van "inrichtingen" naar "milieubelastende activiteiten" behoudens voor de Seveso inrichtingen (BRZO). Dit kan consequenties hebben voor de hoogte van de bijdragen. In de bovenstaande bijdragen zijn niet begrepen de kosten van afschrijving + exploitatie (inclusief huur locatie) meettaken lucht en geluid. Deze worden op nacalculatiebasis aan de Provincie Limburg doorberekend, conform besluitvorming begroting 2016 en volgende jaren. Hierdoor wordt het verschil verklaard tussen het totaal van de begroting op de vorige bladzijde en de bovenstaande kosten per deelnemer opgeteld.

6.3. Overzicht werkprogramma's 2021

Werkprogramma RUD taken 2021 — **Beek**

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	7	7	€ 22.610,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	73	72	€ 61.200,00	
	overige taken	75,00		0	80	79		€ 83.810,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			35 € 3.325,00	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		139 € 11.850,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			35 € 3.325,00	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			265 € 25.175,00	
							€ 43.675,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			685 € 51.375,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			32 € 2.720,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		20 € 1.700,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		20 € 1.900,00	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			50 € 4.750,00	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			40 € 3.800,00	
							€ 66.245,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00			870 € 82.650,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		675	800 € 76.000,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00			85 € 8.075,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			135 € 12.825,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		56	275 € 23.375,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 202.925,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuistiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0	0	
	Totaal werkprogramma 2021					3.486	€ 396.655,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Pakketdeel

		basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	Beekdaelen aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
		BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
		RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
		RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	1	1	€ 10.450,00	
		RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
		categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	28	24	€ 77.520,00	
		categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	149	143	€ 121.550,00	
		overige taken	75,00		0	178	168		€ 209.520,00
		Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
		Natte Koeltorens					0		

Programmadeel

	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Voorovereg of overleg voeren		95,00		0	€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00		0	€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00		0	€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8	0	€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00		0	€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	177	€ 15.045,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00		0	€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4	0	€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgebreide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00		70	€ 6.650,00	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00		0	€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		70	€ 6.650,00	
							€ 28.345,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00		810	€ 60.750,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00		0	€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		26	€ 2.210,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1	55	€ 4.675,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2	15	€ 1.425,00	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00		100	€ 9.500,00	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		16	€ 1.520,00	
							€ 80.080,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		899	1100 € 104.485,75	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		374	500 € 47.500,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00			100 € 9.500,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		123	128 € 12.160,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		189	610 € 51.850,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			0 € -	
							€ 225.495,75
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuistiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0	1	€ 33,14
	Totaal werkprogramma 2021					3.777	€ 543.493,89

Werkprogramma RUD taken 2021

Brunssum

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	6	6	€ 19.380,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	17	19	€ 16.150,00	
	overige taken	75,00		0	23	25		€ 35.530,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					1		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ -
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		26	€ 2.210,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 2.210,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		450	€ 42.750,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			€ -	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		64	€ 6.063,75	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		20 305	€ 25.925,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 74.740,75
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 7		€ 668,89
	Totaal werkprogramma 2021				**852**		**€ 113.149,64**

Werkprogramma RUD taken 2021

Eijsden-Margraten

Pakketdeel		basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
		BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
		RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
		RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
		RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
		categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	14	15	€ 48.450,00	
		categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	50	51	€ 43.350,00	
		overige taken	75,00		0	64	66		€ 91.800,00
		Vuurwerk verkoppunten / opslagen					1		
		Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgestelde indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			0 € -	
							€ -
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			16 € 1.360,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 1.360,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00			87 € 8.265,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			€ -	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00			55 € 5.225,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00			235 235 € 19.975,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 33.465,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00			-	€ -
	Totaal werkprogramma 2021					393	€ 126.625,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Gulpen-Wittem

	Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
		BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
		RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
		RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	1	1	€ 10.450,00	
		RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
		categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	8	11	€ 35.530,00	
		categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	48	47	€ 39.960,00	
		overige taken	75,00		0	57	59		€ 85.930,00
		Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
		Natte Koeltorens					0		

	Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:						
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00				€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00				€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00				€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8			€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00				€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10			€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00				€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4			€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00				€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00				€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			0	30 € 4.750,00	
								€ 4.750,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:						
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00				€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00				€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00				32 € 2.720,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1			€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2			€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00				€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			0	30 € 4.750,00	
								€ 7.470,00
	Specialismen	toelichting:						
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00				145 € 13.775,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			0	50 € 4.750,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00				32 € 3.040,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00				€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00			190	190 € 16.150,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00				€ -	
								€ 37.715,00
	afdeling overstijgend	toelichting:						
4.1	post onvoorzien, actuele casuistiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00				-	
	Totaal werkprogramma 2021						**549**	**€ 135.865,00**

Werkprogramma RUD taken 2021

Heerlen

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	2	2	€ 20.900,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	35	34	€ 109.820,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	90	88	€ 74.800,00	
	overige taken	75,00		0	127	124		€ 205.520,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					6		
	Natte Koeltorens					4		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ -
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		136	€ 11.560,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2	0	€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 11.560,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		1.602	€ 152.190,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		570	€ 54.150,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		166	€ 15.770,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		270	€ 25.650,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		298 1373	€ 116.705,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 364.465,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 214		€ 20.319,50
	Totaal werkprogramma 2021				4.331		€ 601.864,50

Werkprogramma RUD taken 2021

Kerkrade

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	2	2	€ 20.900,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	17	18	€ 58.140,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	40	41	€ 34.850,00	
	overige taken	75,00		0	59	61		€ 113.890,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	220	€ 18.700,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ 18.700,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		32	€ 2.720,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 2.720,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		430	€ 40.850,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			€ -	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		149	€ 14.112,25	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		70 349	€ 46.665,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 101.627,25
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		15		€ 1.441,06
	Totaal werkprogramma 2021				1.395		€ 238.378,31

Werkprogramma RUD taken 2021

Landgraaf

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	24	23	€ 74.290,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	33	34	€ 28.900,00	
	overige taken	75,00		0	57	57		€ 103.190,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
	Natte Koeltorens					1		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	0 50	€ 4.250,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		50	€ 4.750,00	
							€ 9.000,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		42	€ 3.570,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		90	€ 8.550,00	
							€ 12.120,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		470	€ 44.650,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		0 100	€ 9.500,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		85	€ 8.046,50	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		60 438	€ 37.230,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 99.426,50
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 -		
	Totaal werkprogramma 2021				1.325		€ 223.736,50

Werkprogramma RUD taken 2021

Maastricht

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	5	5	€ 52.250,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	42	39	€ 125.970,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	70	87	€ 73.950,00	
	overige taken	75,00		0	117	131		€ 252.170,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					3		
	Natte Koeltorens					9		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		800 € 68.000,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			10 € 850,00	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			0 € -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			240 € 22.800,00	
							€ 91.650,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			333 € 24.975,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			438 € 37.230,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			240 € 22.800,00	
							€ 85.005,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00			1.870 € 177.650,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			1.485 € 141.075,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00			476 € 45.220,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			1.080 € 102.600,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		396	1741 € 147.985,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			1.043 € 99.085,00	
							€ 713.615,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0	373	€ 35.435,00
	Totaal werkprogramma 2021					**10.129**	**€ 1.177.875,00**

Werkprogramma RUD taken 2021

Meerssen

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	1	€ 10.450,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	7	6	€ 19.380,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	25	28	€ 23.800,00	
	overige taken	75,00		0	32	35		€ 53.630,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	130	€ 11.050,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		150	50 € 4.750,00	
							€ 15.800,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00		550	650 € 48.750,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			16 € 1.360,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		25 € 2.125,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2	0	25 € 2.375,00	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			100 € 9.500,00	
							€ 64.110,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		394	200 € 19.000,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		30	200 € 19.000,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), Informatieplicht Energiebesparing	95,00			70 € 6.650,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			60 € 5.700,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		350	350 € 29.750,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00		50	20 € 1.900,00	
							€ 82.000,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00			-	
	Totaal werkprogramma 2021					1.896	€ 215.540,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Simpelveld

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	6	6	€ 19.380,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	8	8	€ 6.800,00	
	overige taken	75,00		0	14	14		€ 26.180,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					0		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		10	€ 950,00	
							€ 950,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			€ -	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ -
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		50	€ 4.750,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		0 11	€ 1.045,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		21 11	€ 1.096,19	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		0 11	€ 1.045,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		36 153	€ 13.005,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 20.941,19
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 -		
	Totaal werkprogramma 2021				246		€ 48.071,19

Werkprogramma RUD taken 2021

Sittard-Geleen

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	3	3	€ 31.350,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	39	40	€ 129.200,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	92	97	€ 82.450,00	
	overige taken	75,00		0	134	140		€ 243.000,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					6		
	Natte Koeltorens					3		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00		100	0 € -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	1000	900 € 76.500,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			70 € 6.650,00	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			250 € 21.250,00	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		200	400 € 38.000,00	
							€ 142.400,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			0 € -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			126 € 10.710,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 10.710,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		1460	960 € 91.200,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			330 € 31.350,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00			256 € 24.320,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			180 € 17.100,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		130	1375 € 116.875,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			40 € 3.800,00	
							€ 284.645,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0	110	€ 10.407,38
	Totaal werkprogramma 2021					**4.997**	**€ 691.162,38**

Werkprogramma RUD taken 2021

Stein

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	16	17	€ 54.910,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	94	92	€ 78.200,00	
	overige taken	75,00		0	110	109		€ 133.110,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00		298	€ 28.232,15	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	220	€ 18.700,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		50	€ 4.750,00	
							€ 51.682,15
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00		351 400	€ 30.000,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		16	€ 1.360,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1	25	€ 2.125,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2	25	€ 2.375,00	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00		100	€ 9.500,00	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		100	€ 9.500,00	
							€ 54.860,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		1.389	€ 150.955,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		1.045	€ 99.275,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		64	€ 6.065,75	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		135	€ 12.825,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		86 359	€ 30.515,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 299.635,75
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 84		€ 8.012,45
	Totaal werkprogramma 2021				4.510		€ 547.300,35

Werkprogramma RUD taken 2021

Vaals

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	4	4	€ 12.920,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	3	2	€ 1.700,00	
	overige taken	75,00		0	7	6		€ 14.620,00
	Vuurwerk verkoppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	50	€ 4.250,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgestelde indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ 4.250,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		16	€ 1.360,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 1.360,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		62	€ 5.890,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		0 150	€ 14.250,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		43	€ 4.085,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		32 76	€ 6.460,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00		500	€ 47.500,00	
							€ 78.185,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		-		
	Totaal werkprogramma 2021				897		€ 98.415,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Valkenburg a/d Geul

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	6	6	€ 19.380,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	8	8	€ 6.800,00	
	overige taken	75,00		0	14	14		€ 26.180,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					0		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgestelde indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ -
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			€ -	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ -
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		80	€ 7.600,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		20	€ 1.900,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		106	€ 10.070,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		100	€ 8.500,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00		15	€ 1.425,00	
							€ 29.495,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0		
	Totaal werkprogramma 2021				321		€ 55.675,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Voerendaal

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	1	1	€ 10.450,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	4	3	€ 9.690,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	16	17	€ 14.450,00	
	overige taken	75,00		0	21	21		€ 34.590,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					0		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		100 € 8.500,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, slootverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsonderbouwing, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		0	50 € 4.750,00	
							€ 13.250,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			200 € 15.000,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			€ -	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		50 € 4.250,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 19.250,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		120	200 € 19.000,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			200 € 19.000,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00			21 € 2.018,75	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		40	153 € 13.005,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 53.023,75
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuistiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0	-	
	Totaal werkprogramma 2021					974	€ 120.113,75

Werkprogramma RUD taken 2021

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	Provincie aantal 2020	RUDZL aantal 2021	RUDZL kosten pakketdeel (in €'s)	RUDLN kosten pakketdeel (in €'s)
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	56	56	€ 2.410.800,00	€ -
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	10	11	€ 340.725,00	€ -
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	53	52	€ 543.400,00	€ -
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00	71	73	€ -	€ 762.850,00
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	19	19	€ 61.370,00	€ -
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	-	0	€ -	€ -
	overige taken	75,00		0	209	211	€ 3.368.295,00	€ 782.850,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					-		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	aantal uren	kosten programmadeel	kosten programmadeel
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00		5.400	5.400 €	407.509,86 € 103.490,14
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8	240	240 €	22.800,00
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4	240	240 €	20.400,00
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, veiligheidsonderzoeken, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		590	1.000 €	93.000,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00		8.100	7.360 €	612.709,86 € 103.490,14
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		480	480 €	40.800,00
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		900	1.200 €	114.000,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		4.050	4.050 €	256.500,00 € 128.250,00
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		15.255	15.255 €	1.449.225,00
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		450	450 €	42.750,00
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		-	450 €	42.750,00
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		-	340 €	30.019,91 € 13.880,09
3.6	advies Verstrekken overig		95,00				
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		-	2.680 €	254.299,00 € 258,26
	Totaal werkprogramma 2021					39.545 €	6.745.058,63 € 1.118.218,63

6.4. Lijst met afkortingen

AADV	Altijd Actuele Digitale Vergunning
BBT	Best beschikbare techniek
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BOA	Buitengewoon Opsporings-Ambtenaar
BREF	Best avialable technique reference document energy efficiency
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
CBS	Centraal Bureau Statistiek
DBO	Doelmatig Beheer en Onderhoud
DCMR	Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond
DSO	Digitaal Stelsel omgevingswet
FTE	Full Time Equivalent
HR	Human Resources
HR21	Functiewaarderingsmodel voor gemeenten
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit
IPO	InterProvinciaal Overleg
MBA	Milieubelastende activiteit
PFAS	Per en Poly Fluor Akyl Stoffen
RIE-4	Richtlijn Industriële emissies categorie 4
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden

2021/8536 29-3-2021
GRIF 15-6-2021

RUD ZuidLimburg

Provinciale Staten
van de Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT

Provincie Limburg PS
DOCnr.
Ingek. 29 MAART 2021
CASnr.
ID.

Ons kenmerk 2021/7878
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 1
Contactpersoon H. Frins
Telefoon 06 – 55 41 89 12
E-mail hma.frins@rudzl.nl
Onderwerp Voorlopige jaarrekening 2020

Maastricht 26 maart 2021
Verzonden 26 MAART 2021

Geachte statenleden,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2020 van de RUD Zuid-Limburg aan. Deze bevatten de inhoudelijke en financiële verantwoording.

De voorlopige jaarrekening is voorzien van een goedkeurende controleverklaring van de accountant. Het resultaat van de jaarrekening is € 367.103. Het positieve resultaat wordt met name veroorzaakt doordat er als gevolg de coronacrisis op indirecte kosten minder kosten gemaakt zijn dan begroot. Daarnaast zijn er overige inkomsten geweest onder meer uit subsidieprojecten.

De vooraf afgesproken prestatie-indicatoren over tijdigheid en kwaliteit zijn gehaald. De details van gerealiseerde aantallen treft u aan in de jaarstukken. In hoofdlijnen zijn door de RUD Zuid-Limburg in 2020 door onze afdeling Vergunningen 375 Wabo-vergunningen volgens reguliere procedure afgehandeld en 126 vergunningen volgens uitgebreide procedure. Verder zijn er 314 meldingen Activiteitenbesluit milieubeheer behandeld. Daarnaast zijn 43 'juridische' procedures (zienswijzen, voorlopige voorziening, bezwaar en beroep) in behandeling genomen en zijn er 41 afgerond.
Door onze afdeling Toezicht en Handhaving zijn 844 controles uitgevoerd, hierbij zijn 541 milieuovertredingen geconstateerd. Er zijn 27 bestuursrechtelijke handhavingstrajecten gestart. Daarnaast zijn er 11 bezwaar en beroepsprocedures voor onze opdrachtgevers behandeld.
Door de afdeling Specialismen zijn 561 milieuadviezen verstrekt en 1808 adviezen met betrekking tot bodem. Wat opvalt bij Specialismen is dat het aantal meldingen van geluidsoverlast in het corona-jaar met 25% is toegenomen. We zien een toename van de vraag naar specialistische advisering.
Bij Energie is vanwege corona wel vertraging te melden op de uitvoering van de informatieplicht energiebesparing (64% van de geplande werkzaamheden gerealiseerd), maar Rijkswaterstaat heeft in 2020 besloten dat subsidieproject VUE 1 langer mag doorlopen.

Postadres:
RUD Zuid-Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 73 30
www.rudzuidlimburg.nl
info@rudzl.nl
IBAN: NL53BNGH0285159127

Wij verwerken persoonsgegevens.
Voor meer informatie zie
www.rudzuidlimburg.nl/privacy+en+proclaimer.

Op het gebied van omgevingsveiligheid is in opdracht van alle deelnemers een project opgestart ten behoeve van het bepalen van aandachtsgebieden van inrichtingen en activiteiten. Deze moeten in kaart gebracht worden omdat zij bouwstenen vormen voor de omgevingsplannen die met de komst van de omgevingswet moeten worden gemaakt. Binnen aandachtsgebieden is extra aandacht nodig om aanwezigen te beschermen tegen mogelijke ongevallen bij activiteiten met gevaarlijke stoffen.

Buiten de reguliere werkzaamheden is in 2020 een aanvang gemaakt met de BOA pilot 2020-2022. Ter financiering van deze pilot is bij de jaarrekening 2019 een bestemmingsreserve gevormd. Ten behoeve van de uitvoering van deze pilot hebben twee toezichthouders in 2020 hun BOA examen behaald. Deze opleiding is vertraagd door de coronacrisis. In januari 2021 hebben de medewerkers hun aanvraag gedaan voor de BOA akte. De BOA pilot zal worden geëvalueerd in het najaar van 2022.
In 2020 is tevens gestart met een pilot voor meer risicogerichte benadering van het toezicht in het jaar 2021.
Op het gebied van meting van fijnstof is een sensor ontwikkeld die het mogelijk maakt op een eenvoudige en betrouwbare manier fijnstofmeting op grote schaal mogelijk te maken.

Voorgesteld wordt om het positieve resultaat 2020 als volgt te bestemmen:
- € 5.000 van het resultaat toevoegen aan het weerstandsvermogen op basis van de uitgevoerde risico-inventarisatie.

De vaststelling van de jaarstukken is een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur zal de jaarstukken 2020 ter vaststelling aanbieden aan het algemeen bestuur van de RUD Zuid-Limburg voor zijn vergadering van 7 juli 2021.

Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van de RUD Zuid-Limburg,

De secretaris,

L.M. Kobes

De voorzitter,

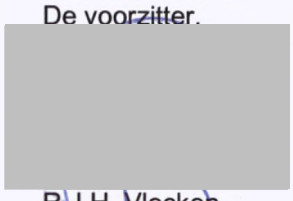

R.J.H. Vlecken

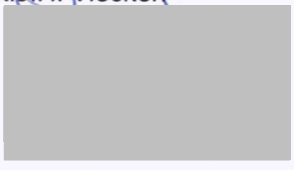

Postadres:
RUD Zuid-Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 73 30
www.rudzuidlimburg.nl
info@rudzl.nl
IBAN: NL53BNGH0285159127

Wij verwerken persoonsgegevens.
Voor meer informatie zie
www.rudzuidlimburg.nl/privacy+en+proclaimer.

Jaarstukken

2020

RUD ZuidLimburg

concepts accountancy

Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Inhoudsopgave

1.	**Voorwoord**	**3**
2.	**Jaarverslag**	**3**
2.1.	Inleiding	3
2.2.	Verantwoording	4
2.2.1.	Meerjarige koers	4
2.2.2.	Personeel	6
2.2.3.	De Omgevingswet	7
2.3.	Vergunningen	8
2.4.	Toezicht en Handhaving	14
2.5.	Specialismen	23
2.6.	Paragrafen	29
2.6.1.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	29
2.6.2.	Overzicht baten en lasten per taakveld	30
2.6.3.	Financiering	30
2.6.4.	Bedrijfsvoering	31
2.6.5.	Verbonden partijen	32
2.6.6.	Overhead	32
3.	**Jaarrekening**	**33**
3.1.	Balans per 31 december 2020	33
3.2.	Toelichting op de balans	34
3.3.	Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	35
3.4.	Overzicht Baten en Lasten 2020	36
3.5.	Toelichting op de baten en lasten 2020	37
3.6.	Gegevens 2020 in het kader van WNT	41
3.7.	Voorstel tot resultaatbestemming en resultaatverdeling	44
3.8.	Geactualiseerde risico-inventarisatie	45
3.9.	Controleverklaring	54

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

1. Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2020 van de RUD Zuid-Limburg. De jaarstukken vormen het sluitstuk van de planning- en controlcyclus en bestaan uit:

1. Het jaarverslag 2020, bestaande uit de verantwoording en de paragrafen.
2. De jaarrekening 2020, bestaande uit de balans, het overzicht van baten en lasten over het boekjaar en de toelichtingen. Dit is de financiële verantwoording opgesteld volgens het daarvoor geldende wettelijk kader en gecontroleerd door onze accountant.

Het resultaat 2020
Het voordelige resultaat 2020 is € 367.103.

Toelichting op het resultaat 2020
Het jaarrekeningresultaat 2020 laat een positief resultaat zien van € 367.103. Zoals reeds in de najaarsrapportage 2020 gemeld, zijn de bijkomende kosten gerelateerd aan personeel achtergebleven. Het betreffen opleidingskosten, reiskosten, vergoedingen voor overwerk/onregelmatigheid en dienstkleding. Dit heeft geleid tot een verlaging van de voorschotnota's 2020 waardoor de post "gefactureerd naar deelnemers via werkprogramma's" € 800.532 lager is dan begroot (zie Paragraaf 3.4 overzicht baten en lasten blz. 36). Daarnaast is er een positief resultaat geboekt als gevolg van ontvangen subsidies en extra opdrachten. Het betreft derhalve geen structureel overschot maar een als gevolg van lagere bijkomende kosten en extra opdrachten gerealiseerd incidenteel positief resultaat.

Bestemming resultaat
Het resultaat zal worden bestemd conform het bepaalde in artikel 29 van onze Gemeenschappelijke Regeling. Hierbij kan het algemeen bestuur besluiten het resultaat toe te voegen aan een reserve of uit te keren. In het voorstel tot resultaatbestemming bij deze jaarrekening is opgenomen om het resultaat te gebruiken voor het verhogen van het weerstandsvermogen met € 5.000 en voor het overige, € 362.103, uit te keren aan de deelnemers.

2. Jaarverslag

2.1. Inleiding

De RUD Zuid-Limburg sluit het boekjaar af met een positief resultaat. Dit positieve resultaat is met name te danken aan extra werkzaamheden buiten het werkprogramma en subsidie Externe Veiligheid. Net als in 2019 geldt voor 2020 dat dit in lijn is met de voor- en najaarsrapportage. Het jaar 2020 is door corona een zeer atypisch jaar geweest wat betreft het resultaatbeeld. Met de versoepelingen van de coronamaatregelen in mei en juni 2020 was onze verwachting dat 'uitgestelde' kosten voor het personeel, zoals opleidingen, reiskosten, vergoedingen voor overwerk/onregelmatigheid en dienstkleding, later in 2020 zouden worden gemaakt als gevolg van een inhaaleffect. Eind september/begin oktober 2020 werd duidelijk dat het inhaaleffect niet ging optreden; de coronamaatregelen werden opnieuw strenger. De begrote kosten zijn om deze reden lager uitgevallen.

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het afgelopen jaar hebben onze medewerkers het merendeel van de tijd thuisgewerkt. Dit heeft geleid tot nieuwe werkprocessen en andere werkwijzen, op zo'n manier dat wij toch invulling hebben kunnen geven aan de opgedragen taken. Terugkijkend op dat bijzondere coronajaar is helder, dat de RUD Zuid-Limburg een dienst is van toegewijde medewerkers, die alert zijn waar het gaat om de belangen van milieu en duurzaamheid. Niet alleen toegewijd, maar ook met verstand van zaken en passie voor het vak, onder alle omstandigheden.
Dat naast de inhoudelijke prestaties ook gesproken kan worden van een gezonde financiële organisatie stemt ons tot voldoening. Samen met onze opdrachtgevers willen wij beide blijven behouden.

2.2. Verantwoording

2.2.1. Meerjarige koers

Op 9 december 2020 is de Toekomstagenda 2021-2025 door het algemeen bestuur vastgesteld.
De Toekomstagenda is de opvolger van het Koersdocument "Samen op weg naar 2020".
De agenda is via een interactief proces met interne en externe stakeholders tot stand gekomen.
In deze agenda worden strategische doelen en de weg ernaar toe gekoppeld.
2020 is in die zin te zien als een overgangsjaar van de inhoud van het Koersdocument, naar de zeven onderwerpen die afgelopen jaar zijn geadresseerd als van belang voor de (nabije) toekomst.
De onderwerpen en het eigenaarschap hiervoor zijn:

1. Strategische discussie uitvoeringsdienst of omgevingsdienst; (eigenaarschap bestuur)
2. Verkennende pilot verdergaande samenwerking; (eigenaarschap dienst en geïnteresseerde gemeenten, goedkeuring algemeen bestuur)
3. Groeien naar partnerschap; (eigenaarschap dienst)
4. Positionering/zichtbaarheid; (eigenaarschap algemeen bestuur/dienst)
5. Interne ontschotting; (eigenaarschap dienst)
6. RUD Zuid-Limburg als aantrekkelijke werkgever; (eigenaarschap dienst)
7. RUD Zuid-Limburg als Kenniscentrum. (eigenaarschap dienst, gerelateerd aan de dialoog in het algemeen bestuur)

In afwachting van de uitkomst van de strategische discussie over de koers van de RUD Zuid-Limburg zijn de missie en visie van de dienst nog onveranderd.

Missie: *"Wij als RUD Zuid-Limburg werken samen met onze partners aan de totstandkoming van een veilige leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit"*

Visie: *"Wij zijn voor onze opdrachtgevers de gezaghebbende milieuautoriteit en wij bieden meerwaarde door bundeling van specialistische kennis, door een goede kennis van de lokale situatie, een efficiënte bedrijfsvoering en continuïteit van dienstverlening".*

Onze strategische doelen in 2020 waren:

1. (het versterken van) integraal werken, mede in relatie tot de Omgevingswet;
2. (het actief invulling geven aan) de rol van de RUD Zuid-Limburg als het gaat om het proces van uitvoeren en verantwoorden, de zogenaamde "onderkant van de Big Eight";
3. (het vinden van een goede balans tussen) maatwerk en uniformiteit;
4. (het zorgdragen voor) solide bedrijfsvoering en een duurzame, transparante financiering van de organisatie;
5. (doorontwikkeling van de organisatie van) opdrachtnemer naar dienstverlener.

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het versterken van integraal werken, mede gelet op de komende Omgevingswet, krijgt in- en extern steeds meer aandacht. De intensievere samenwerking met opdrachtgevers en ketenpartners, waarbij een initiatiefnemer wordt bijgestaan in het opzetten van projecten die in lijn staan met het gewenste niveau van omgevingskwaliteit en fysieke leefomgeving, wordt door alle betrokkenen als positief ervaren. Waar mogelijk wordt nu al geoefend met de nieuwe werkprocessen en instructies, net als met het digitaal stelsel omgevingswet (DSO). De praktische uitvoering van deze zaken stelt ons echter voor structurele uitdagingen. De cultuurverandering die in de geest van de Omgevingswet van alle betrokken organisaties wordt verlangd, vergt bovendien de komende jaren tijd en inspanning om door te voeren.
We hebben gemerkt dat als gevolg van de corona-basisregel 'Werk zoveel mogelijk thuis', het extra inspanning vraagt van iedereen om goed contact te houden voor samenwerken. Onderling contact, zowel werkgerelateerd als cultuurgerelateerd, kan minder spontaan plaatsvinden. RUD-bijeenkomsten, afdelings- en werkoverleggen, vergaderingen, brainstormsessies; deze overleg- en afstemmingsmomenten kennen in digitale vorm toch beperkingen door het verlies van persoonlijke interactie.

Restricties aan groepsgrootte en beperkte beschikbare ruimtes waar 1,5 meter afstand bewaard kan blijven, hebben ook gevolgen gehad voor het opdrachtgeversoverleg en de bijeenkomst van het klantenpanel van de RUD Zuid-Limburg. Deze gremia zijn, ondanks planningen, niet bijeengekomen. De werkgroep 'uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid voor de VTH-basistaken', ingesteld door het opdrachtgeversoverleg, is op lagere snelheid wel doorgegaan met zijn werkzaamheden. Onze organisatie participeert in deze werkgroep. Met het vaststellen van een uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid voor de VTH-basistaken wordt door de deelnemers invulling gegeven aan de bovenkant van de Big Eight (beleidscyclus). De nadere uitwerking van het beleid nadert een afrondende fase en is naar verwachting gereed voor vaststelling door de colleges van burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten voor de zomer van 2021.
In de bestuursrapportages rapporteren wij over de Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's), zoals deze in onze begrotingen opgenomen. Deze KPI's zullen ook in de nadere uitwerking van het uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid worden opgenomen. Met het rapporteren over KPI's wordt de uitvoeringsbijdrage aan de maatschappelijke effecten in beeld gebracht en geven wij invulling aan de onderkant van de Big Eight op de wijze zoals in dit beleid is bepaald. Over de outcome rapporteren de deelnemers zelf naar hun raden en provinciale staten.

Het afgelopen jaar heeft het dagelijks bestuur besloten om een operational audit op het proces van de jaarstukken uit te laten voeren. Hiertoe is een opdracht verleend aan EY Consulting. Op 29 oktober 2020 is de onderzoeksrapportage Assessment interne organisatie en beheersinstrumentarium opgeleverd. In beantwoording van de gestelde hoofdvraag van het onderzoek "Zijn de interne organisatie en het interne beheersinstrumentarium van voldoende kwaliteit om tijdig en betrouwbare financiële informatievoorziening over de bedrijfsvoering mogelijk te maken, daarbij een relatie te leggen met de geleverde dienstverlening en daarover in- en extern helder te communiceren" is de conclusie dat het gezamenlijke beheersinstrumentarium van de RUD Zuid-Limburg afdoende is om tijdige en betrouwbare informatievoorziening mogelijk te maken. De onderzoekers hebben daarnaast geconstateerd dat in de periode dat de dienst bestaat de informatievoorziening geleidelijk steeds is verbeterd. Dat betekent echter niet dat dat er geen verbeteringen meer mogelijk zijn. Het rapport biedt hiertoe aanbevelingen, welke zijn geprioriteerd van meest urgent naar minder urgent. De rapport geeft een goed beeld hoe onze organisatie invulling geeft aan een solide bedrijfsvoering en een duurzame, transparante financiering van de organisatie.
Het jaar 2021 wordt gebruikt voor het opstellen van een implementatieplan en een start van de uitwerking van de aanbevelingen.

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Onze rapportages voor het bestuur en per deelnemer hebben in 2020 aan informatiewaarde gewonnen. Dit komt vooral door meer communicatie over de 'wereld achter de cijfers': hoe zijn deze tot stand gekomen, is er aanleiding tot bijstelling van planningen, het duiden van ontwikkelingen et cetera. Uit een tevredenheidsonderzoek eind 2020 onder onze ambtelijke opdrachtgevers blijkt dat zij nagenoeg allemaal tevreden zijn over de informatiewaarde van geleverde rapportages.

In het kader van de doorontwikkeling van de organisatie van opdrachtnemer naar dienstverlener hebben wij vooral slagen gemaakt in het kader van de actieve ondersteuning bij de voorbereiding op en implementatie van de Omgevingswet (zie verder onder 2.2.3)

Aan het algemeen bestuur zijn in 2020 presentaties gegeven over de volgende onderwerpen:
Het Toezichtslab, Bodem en de Omgevingswet, Omgevingswet; bouwstenen voor milieuthema's en ons A3 Jaarplan. Daarnaast hebben wij ons, voor de lockdown, kunnen presenteren aan alle griffiers van de deelnemende organisaties, de gemeente Kerkrade en de gemeente Stein.

2.2.2. Personeel

Per 1 januari 2020 was de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren een feit. Deze wet heeft als consequentie dat het private arbeidsrecht van toepassing is geworden op de arbeidsverhouding van onze medewerkers met de werkgever RUD Zuid-Limburg. Naast de bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek (BW) gelden de cao-bepalingen van de cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties en onze eigen regelingen. Deze rechtspositieregelingen zijn samen met de medezeggenschap BW-proof gemaakt en gemoderniseerd en geüniformeerd. Onze regelingen zijn nu opgenomen in een Personeelshandboek.
Organisatorisch is te vermelden dat de vorming van een nieuwe afdeling Specialistisch en Juridisch Toezicht, mede met gesprekspartner Ondernemingsraad, vloeiend is verlopen. De medewerkers hebben allen hun functie behouden, alleen het organisatieonderdeel is voor velen van hen veranderd door de nieuwe afdeling en herschikking van taken tussen afdelingen.

Door de coronacrisis is in 2020 een andere manier van werken ontstaan, namelijk dat de medewerkers van de RUD Zuid-Limburg zoveel als mogelijk vanuit thuis werken. De coronamaatregelen hadden in 2020 de nodige invloed op het functioneren van de organisatie en haar medewerkers. Het bieden van duidelijkheid over wat van medewerkers verwacht wordt was zeker in die omstandigheid van cruciaal belang. Van leidinggevenden werd een andere stijl van leidinggeven verwacht, namelijk leidinggeven op afstand. Voor medewerkers betekende het grotendeels vanuit thuis werken dat werk én privé meer door elkaar lopen. Leidinggevenden dienden meer te sturen op resultaten, na te gaan of opdrachten duidelijk waren en het checken van de haalbaarheid van opdrachten.
Uitgangspunt was dat ook bij deze manier van werken dat de uit te voeren werkzaamheden en taken voor de deelnemers doorgang vonden.

De aandacht had in 2020 verder betrekking op het kunnen blijven aantrekken van gekwalificeerd personeel om ontstane vacatures te kunnen vervullen en ook het imago en de herkenbaarheid van de organisatie van de RUD Zuid-Limburg te vergroten.
We merken dat de arbeidsmarkt voor de professionals die bij onze dienst werken, krap is. Wij investeren dan ook veel in opleidingen voor bij ons startende, veelal jonge medewerkers (trainees). Het volgen van opleidingen was in 2020 door de coronacrisis helaas maar beperkt mogelijk. We hebben dan ook minder uitgegeven aan opleidingen dan begroot. We gaan ervanuit dat er na de pandemie c.q. het behalen van de benodigde vaccinatiegraad in de maatschappij een inhaalslag gemaakt wordt op dit vlak.

Q concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het plaatsen van stagiaires werd door de coronacrisis eveneens bemoeilijkt omdat de begeleiding van een stagiair op afstand voor beide partijen niet gemakkelijk is. In 2020 is één stage afgerond en is één nieuwe stagiair gestart.

Zeker in de coronaperiode in 2020 was het behouden van betrokkenheid tussen organisatie en medewerkers een opgave en was het ook moeilijk om nieuwe projecten in het kader van duurzame inzetbaarheid op te pakken. Wel hebben wij in 2020 onze werknemers voorzien van de noodzakelijke middelen om thuis op een goede manier te kunnen werken. De vaste computers op het werk zijn vervangen door laptops die zowel op kantoor als thuis kunnen worden gebruikt.
Het ziekteverzuimpercentage was in 2020 2,56% (landelijk 5,1% voor het openbaar bestuur en overheidsdiensten).

De Prestatiecoach, een basisapplicatie die de verbinding kan leggen tussen het personeelsinformatiesysteem en de webapplicatie van HR21 is ingericht en met data gevuld. Deze applicatie verzamelt en ordent resultaten (jaarafspraken) van medewerkers en hun ontwikkeling. De Prestatiecoach is in 2019 in gebruik genomen en bleek ook in 2020 een efficiënt instrument te zijn voor de gesprekkencyclus van plannings-, voortgangs- en beoordelingsgesprek.
Tevens kunnen in de Prestatiecoach rapportages worden gegenereerd om inzicht te krijgen in hoeverre de organisatie voldoet aan de Kwaliteitscriteria. Door het vertrek van enkele toezichthouders in 2020 dient in 2021 aanvullend te worden opgeleid op het gebied van afvalwater.

Per 31-12-2020 had de RUD Zuid-Limburg 115 personen in dienst (106,5 fte) het aantal productieve normuren per fte bedraagt 1350 uur per jaar. Naast de personeelsleden in dienst werkten er 16,5 fte als inhuurkrachten per die datum voor de RUD Zuid-Limburg.

2.2.3. De Omgevingswet

In 2020 heeft de RUD Zuid-Limburg aanzienlijke stappen gezet om per 1 januari 2022 met de Omgevingswet te kunnen werken. Een projectmatige aanpak heeft geleid tot een doorontwikkeling van verschillende zaken die reeds in gang waren gezet, en meer sturing op de implementatie werkzaamheden.

Het meest besproken onderwerp is de implementatie van het nieuwe VTH-pakket, Squit 20/20, waarmee wij aansluiten op het DSO-LV, en waardoor wij namens onze opdrachtgevers in staat zijn om aanvragen en meldingen te ontvangen. In 2020 zijn onze medewerkers begonnen met het werken in de oefenomgeving van het programma, hiermee zorgen we voor een degelijke voorbereiding op deze veelomvattende verandering in onze dagelijkse systematiek.
Een volgend onderwerp is de opleiding van onze medewerkers. In de vorige jaarrekening zijn de vele reeds genoten opleidingen en cursussen uiteengezet. In 2020 is daar 'Train de trainer' bijgekomen. Door een aantal van onze medewerkers te laten opleiden tot allround trainers aangaande de Omgevingswet, en hen intern trainingen te laten geven aan de overige medewerkers ingedeeld per afdeling of werkzaamheden, trachten we de beschikbare kennis (kosten)efficiënt, en doelmatig te verspreiden.
Met inachtneming van het nieuwe systeem en de kennis die we reeds bezitten zijn door middel van een werkgroep actief aan de slag geweest met het aanpassen van de bestaande werkprocessen op de naderende Omgevingswet. Het verder inrichten van deze processen vereist afstemming met onze ketenpartners. Hier zijn in 2020 voorbereidingen voor getroffen.
Een van de werkzaamheden die ons en onze opdrachtgevers het dichtst bij elkaar heeft gebracht zijn de inspanningen van de interne werkgroep die zich richt op ondersteuning in relatie tot de omgevingsvisies, omgevingsplannen en het implementeren van de bruidsschat. Deze werkgroep heeft

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

in 2020 een groot deel van onze opdrachtgevers voorzien van op maat gemaakte en op milieu gerichte bouwstenen die op te nemen zijn in de individuele omgevingsvisies.
Onderwerpen waarmee in 2020 een start zijn gemaakt betreffen onder andere het informeren over en proactief mogelijk maken van de mogelijkheid tot het heffen van milieuleges, en de interne omzetting van ons inrichtingenbestand naar milieubelastende activiteiten.

2.3. Vergunningen

Vergunningaanvragen worden binnen wettelijke termijnen afgehandeld, en meldingen worden beoordeeld op juistheid en volledigheid. Beide procedures worden geïntegreerd behandeld in het kader van de Wabo, waarbij er aansluiting is met de gemeentelijke loketten. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten zijn getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een vergunning.
Als KPI staat in de begroting 2020 voor wat betreft vergunningen het volgende:

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Tijdige vergunningen	95% van de vergunningen, voorbereid met de uitgebreide procedure, dient binnen de wettelijke c.q. afgesproken termijn behandeld te zijn, tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging. 100% van de vergunningen, voorbereid met de reguliere procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn, tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging.	VTH applicatie op basis van aanvraag- én besluitdatum
Tijdige advisering over de te nemen beslissing op een aanvraag	95% van de adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag dient binnen de afgesproken termijn gegeven te zijn, tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging.	VTH applicatie op basis van adviesaanvraag én adviesdatum
Kwaliteit	Vergunningen c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving (normen, BREF's, richtlijnen etc.) en het beleid van de opdrachtgever. Van de bezwaarschriften mag maximaal 15% gegrond worden verklaard.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State
Actualiteit	Vergunningen worden binnen de daarvoor geldende termijnen aangepast aan BBT-conclusies/BREF's.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State in relatie tot toezichts- en handhavingsacties

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2.3.1.1 Tijdige vergunningen

In 2020 zijn 66 vergunningaanvragen volgens de uitgebreide procedure afgerond. Op één procedure na zijn al deze procedures binnen de wettelijke c.q. afgesproken termijn behandeld, of is instemming bereikt over termijnoverschrijding. De KPI voor wat betreft de uitgebreide procedures komt daarmee uit op 98,5% en daarmee wordt voldaan aan de in de begroting opgenomen prestatie-indicator 'tijdige vergunningen'.

In 2020 zijn 269 vergunningaanvragen volgens de reguliere procedure afgerond. Van deze procedures zijn twee besluiten buiten de wettelijke termijn en daardoor van rechtswege verleend. Eén procedure werd door de aanvrager via een verkeerd bevoegd gezag ingediend en werd pas ná het verstrijken van de kritieke termijn ter behandeling naar onze organisatie doorgezet. Een andere procedure werd door ons als een adviesverstrekking ingeboekt, terwijl het later (ná het verstrijken van de kritieke termijn) een vergunningaanvraag bleek te zijn. Milieutechnisch gezien heeft dit geen consequenties gehad.
De overige procedures zijn binnen de wettelijke c.q. afgesproken termijn behandeld. De KPI voor wat betreft de reguliere procedures komt daarmee uit op 99,3%, waarmee niet wordt voldaan aan de in de begroting opgenomen prestatie-indicator 'tijdige vergunningen'.

2.3.1.2 Tijdige advisering

In 2020 zijn 51 adviesaanvragen door de afdeling Vergunningen afgerond. Alle adviezen zijn binnen de daarvoor geldende normtijd verstrekt. De 'score' komt daarmee op 100%, daarmee wordt voldaan aan de in de begroting opgenomen prestatie-indicator 'tijdige advisering'.

2.3.1.3 Kwaliteit

In 2020 zijn in totaal 35 bezwaar en beroep procedures in behandeling genomen. Hiervan zijn 17 procedures afgerond, en deze zijn allen 'ongegrond', 'ingetrokken' c.q. 'niet-ontvankelijk' verklaard. Eén procedure is voor een klein deel gegrond verklaard. De overige bezwaar- en beroepsprocedures zijn nog in behandeling en wachten op een definitieve uitspraak.
Omgerekend betekent dit dat van de bezwaar- beroepschriften 99,7% ongegrond is verklaard. Daarmee wordt voldaan aan de in de begroting opgenomen prestatie-indicator 'kwaliteit'.

2.3.1.4 Actualisatie vergunningen

In het jaar 2020 is een aantal actualiseringsprojecten opgepakt, die al dan niet tot een actualisering van een of meerdere vergunningen hebben geleid of in de toekomst worden doorgevoerd.

Actualiseren van vergunningen bij BRZO- en Rie-4-bedrijven
Het doel voor 2020 was om van alle inrichtingen de prioriteitsscore te inventariseren en van 16 bedrijven de vergunning te actualiseren. De eerste doelstelling is volledig behaald en de tweede deels, van 10 bedrijven is de vergunning namelijk niet actueel. De voornaamste reden daarvoor is de coronacrisis, een bijzondere en onvoorziene omstandigheid met grote impact voor bedrijven. Diverse bedrijven hebben in de loop van 2020 uitstel gevraagd voor het volgens planning indienen van hun aanvraag. Vanwege beperkingen door de coronacrisis zagen bedrijven zich genoodzaakt voorrang te geven aan andere zaken. Aangezien voor BRZO- en Rie-4-bedrijven altijd maatwerk is vereist, inclusief een goede voorbereiding en onderlinge afstemming, is dit uitstel door ons in alle gevallen verleend. Desalniettemin hadden eind 2020 84% van onze 64 BRZO/Rie-4-inrichtingen een actuele vergunning, hetgeen iets boven het landelijk gemiddelde ligt.
Het niet halen van de doelstelling voor 2020 betekent niet automatisch dat er in de praktijk sprake is van een verhoogd risico. Wel dat vergunningvoorschriften in meer of mindere mate niet voldoen aan recente inzichten. In hoofdzaak gaat het daarbij om voorschriften uit de nieuwste versie van de

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Publicatie Gevaarlijke Stoffen voor gevaarlijke stoffen in emballage (beter bekend als de PGS 15). De verschillen in voorschriften t.o.v. de voorgaande PGS 15-versie zijn echter gering en de risico's beperkt.
Voor een inrichting geldt dat er een nieuwe revisievergunning nodig is om voorschriften op het gewenste niveau te brengen. Voor zover er al sprake is van een verhoogd risico (wederom a.g.v. de opslag van gevaarlijke stoffen), wordt extra inzet gepleegd om zo snel mogelijk tot een actuele vergunning te komen en is het toezicht verscherpt.

Landelijke aanpak ZZS (Zeer Zorgwekkende Stoffen)
Zoals in het Interprovinciaal Overleg (IPO, BAC-VTH) is afgesproken en aan de provincie is toegezegd, is in het derde kwartaal van 2020 de ZZS-uitvraag van emissies naar lucht en indirecte lozingen van afvalwater uitgevoerd. De ontvangst, verwerking en analyse van de informatie inzake ZZS zal conform planning in 2021 plaatsvinden.

Energiebesparing bij bedrijven
In het Interprovinciaal Overleg (IPO, BAC-VTH) is eveneens afgesproken dat de provincies werk dienen te maken van de wettelijke taak om toe te zien op energiebesparing bij bedrijven waarvoor zij het bevoegd gezag zijn. Voor wat betreft het vergunningen deel is het eerder door de RUD Zuid-Limburg opgesteld uitvoeringsplan, eind 2020 geactualiseerd. Dit betekent dat voor alle energierelevante provinciale en Zuid-Limburgse gemeentelijke inrichtingen die buiten de in 2023 geldende brede energiebesparingsplicht vallen, de omgevingsvergunningen (ambtshalve) worden aangepast. De uitvoering van deze actualisatie van vergunningen zal in 2021 van start gaan.

2.3.1.5 Realisatie aantallen

De afdeling Vergunningen heeft in 2020 de volgende producten in behandeling genomen:

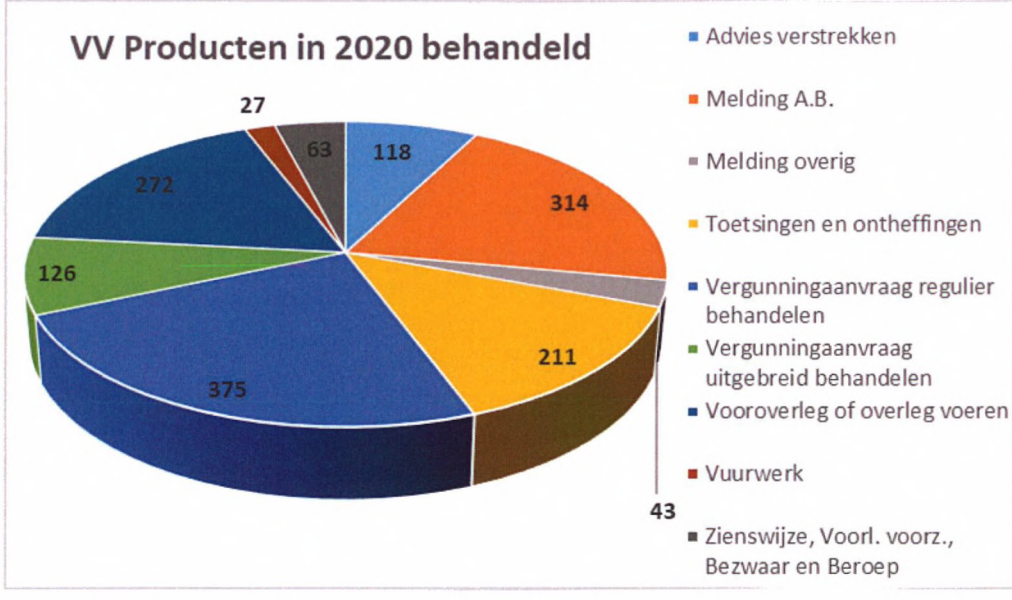

Q concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De afdeling Vergunningen heeft in 2020 de volgende producten gereed c.q. afgerond:

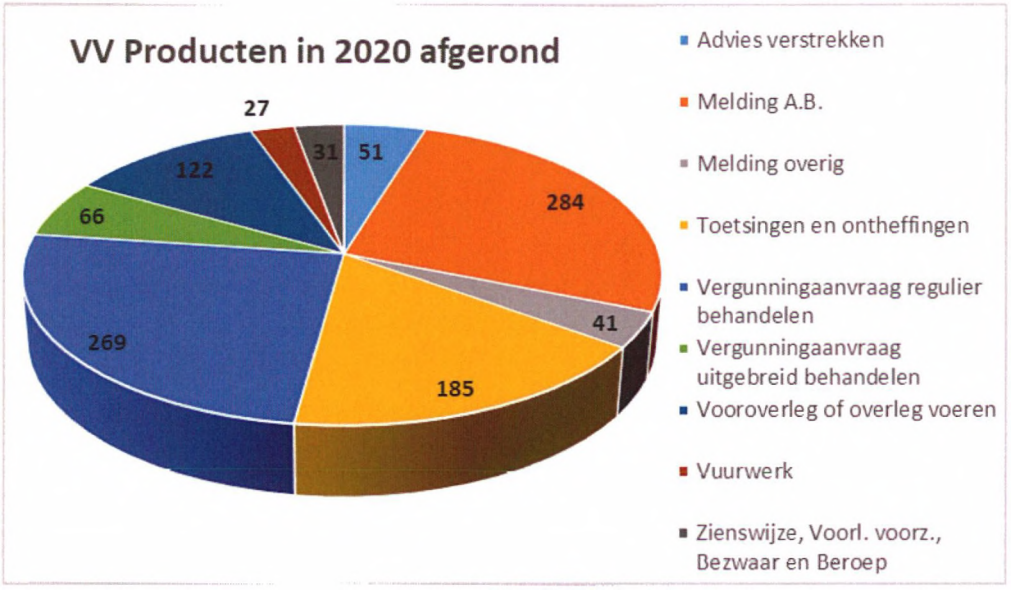

In vergelijking met het voorgaande jaar zijn de opvallendste verschillen voor wat betreft de afgeronde zaken de volgende:

- Het aantal ontvangen meldingen Activiteitenbesluit is in 2020 met circa 8% afgenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan het uitstellen van initiatieven door bedrijven als gevolg van de coronacrisis.
- In 2019 zijn een groot deel van de provinciale BRZO-/Rie-4vergunningen getoetst op actualiteit. Wanneer we deze toetsingen buiten beschouwing laten, ligt het totaal aantal toetsingen en ontheffingen in 2020 iets (1%) hoger dan in het voorgaande jaar.
- Het aantal afgeronde reguliere procedures is ten opzichte van 2019 met circa 15% afgenomen. Deze daling wordt met name veroorzaakt door het verminderd aantal procedures Maatwerkvoorschriften Activiteitenbesluit én gemeentelijke vergunningprocedures. Het aantal provinciale reguliere procedures is ten opzichte van vorig jaar gering toegenomen.
- Waar in 2019 het aantal uitgebreide procedures t.o.v. het jaar 2018 met 50% is toegenomen (met name veroorzaakt door het actualiseringtraject 'derde landelijk afvalbeheerplan' (LAP3)), zien we dat het aantal uitgebreide procedures in 2020 met circa 45% is gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. Hiermee ligt de trend voor wat betreft het aantal uitgebreide procedures in 2020 weer op het eerdere, gebruikelijke niveau. Noemenswaardig is dat in 2020 een aantal zeer complexe en tijdrovende procedures zijn behandeld, waaronder de procedures van VDL NedCar, Chemelot (o.a. IAZI) en enkele agrarische inrichtingen.
- Het aantal vuurwerkmeldingen en –vergunningen is in 2020 met een daling van 70% sterk afgenomen. De oorzaak van deze daling is de coronacrisis, waardoor nagenoeg alle evenementen zijn geannuleerd.
- Het aantal afgeronde 'zienswijze, bezwaar en beroep' producten is in 2020 met circa 14% afgenomen. Aangezien in het voorgaande jaar sprake was van een stijging van circa 38% van deze afgeronde juridische vergunningzaken, kunnen we ook hier spreken van een normalisatie van het aantal zaken in 2020.

De inzet van onze medewerkers is in 2020 ten opzichte van het voorgaande jaar licht gewijzigd, er is namelijk meer aandacht en tijd besteed aan vergunningverlening voor de intensieve veehouderijen en mestverwerkende industrie.

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2.3.1.6 Bijzonderheden vergunningen

In het jaar 2020 is veel 'regulier' vergunningenwerk verricht en zijn zoals gewoonlijk mooie successen behaald. Een kleine greep van deze bijzondere successen zijn hieronder kort toegelicht.

Chemelot vergunningen
In 2020 zijn voor vergunningverlening belangrijke resultaten voor de Chemelot site geboekt, zo is de algemene vergunning (hoofdstuk 1 van de koepelvergunning) voor de Chemelot locatie geactualiseerd. In deze vergunning is een actuele beschrijvingen van de algemene systemen op de site Chemelot opgenomen, en zijn een aantal algemene voorschriften van hoofdstuk 1 voor de site Chemelot als gevolg van ontwikkelingen in de regelgeving geactualiseerd. De meest actuele voorschriften zijn opgenomen en oude voorschriften zijn waar nodig geschrapt of vervangen. Ook zijn vanwege nieuwe ontwikkelingen in het omgevingsbeleid een aantal voorschriften ambtshalve aan de vergunning toegevoegd. De koepelvergunning, die circa zestig deelvergunningen omvat, zorgt volgens Chemelot voor meer flexibiliteit in de verdeling van de beschikbare milieuruimte (zoals emissies en geluid) over de site-users, en maakt het voor bedrijven eenvoudig en aantrekkelijk om zich hier te vestigen.
Daarnaast werden geactualiseerde revisievergunningen verleend voor een aantal belangrijke installaties op het Chemelot terrein voor onder andere de deelinrichting Afvalwatersysteem (IAZI). Het definitieve besluit voor de revisievergunning van de IAZI is gecoördineerd vastgesteld met het besluit voor de Waterwet vergunning van de IAZI.
Een volgende belangrijke ontwikkeling betreffende de site Chemelot is de verleende vergunning voor de uitbreiding van de Chemelot locatie met de TAC plant van Plastic Energy. Sabic en Plastic Energy hebben het voornemen de eerste commerciële fabriek in Nederland te realiseren voor de productie van 'Tacoil', een gepatenteerd product van Plastic Energy dat wordt geproduceerd door de recycling van lage kwaliteit gemengd plastic afval. De fabriek is in het licht van de circulaire economie en de duurzaamheidsdoelstellingen van de onderneming een mijlpaal voor Sabic.

Tot slot zijn door middel van vergunningverlening de volgende belangrijke milieuresultaten mogelijk gemaakt:
- Het plaatsen van een elektrische stoomketel E1000 bij USG, die in de toekomst stoom voor de site Chemelot kan gaan opwekken zonder daarbij aardgas te verbranden;
- de realisatie van een Regenerative Thermal Oxidation unit (RTO) bij de Caprolactamfabrieken voor de reductie van lachgas (N2O);
- de restgassencompressor en de torenfakkel van de Chemelot Campus zijn vervangen door een verbeterde restgassenverwerking, aangesloten op het restgasnet van de site Chemelot;
- de cyaanzuurdosering bij OCI Manufacturing Melamine wordt aangepast, waardoor de melamine emissies in water verder worden verminderd;
- de storingsemissies van de absorbeurs van de ACN fabrieken (AnQore) worden beter gereguleerd;
- er is een goedkeuringsbesluit gegeven over de site-brede rapportage van de invulling van de PSG 29 voorschriften. Deze rapportage is een afspraak tussen de Chemelot bedrijven, de RUD Zuid-Limburg en de Veiligheidsregio/Brandweer Zuid-Limburg.

De RUD Zuid-Limburg heeft tot slot een belangrijke bijdrage geleverd aan de implementatie van de bestuurlijk vastgestelde Veiligheidsvisie Chemelot e.o.: "Samenwerken aan veiligheid op en rondom Chemelot".

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2.3.1.7 Bouwvergunningen

In 2020 zijn verschillende omgevingsvergunningen verleend voor kansrijke initiatieven in de provincie Limburg. Een aantal van de vergunde initiatieven willen wij vanwege haar complexiteit, grootschaligheid en/of duurzaamheid hier belichten:

1. de uitbreiding van VDL Nedcar te Born;
2. het oprichten van de nieuwe deelinrichting Katoen Natie Limburg op de site Chemelot;
3. het realiseren van een hydrogeneringsunit van SABIC Limburg binnen deelinrichting Olefins 4 op de site Chemelot, en het oprichten van een nieuwe deelinrichting TAC-plant van Plastic Energy op de site Chemelot.

VDL Nedcar

VDL Nedcar in Born is de enige autofabriek van Nederland die auto's produceert voor opdrachtgevers in de automotive. Voor de continuïteit van VDL Nedcar is het van belang het fabrieksterrein uit te breiden, zodat er voor meerdere opdrachtgevers kan worden geproduceerd, om zodoende de werkgelegenheid te borgen en bovendien uit te breiden. Voor het mogelijk maken van dit complexe en omvangrijke project hebben diverse partijen inspanningen geleverd. De provincie Limburg heeft een Provinciaal Inpassingsplan opgesteld, enerzijds met als doel om de omliggende infrastructuur aan te kunnen passen en anderzijds om VDL Nedcar te faciliteren bij haar uitbreidingsplannen. Bij deze gecoördineerde PIP/MER/omgevingsvergunning procedure speelde een verscheidenheid aan aspecten, waaronder het amoveren van het Sterrebos als onderdeel van het rijksmonument Wolfrath, en maatregelen in het kader van natuurmitigatie en –compensatie. Procedureel is de coördinatieregeling en de Crisis- en herstelwet van toepassing (verklaard) om gelijktijdig meerdere samenhangende besluiten in procedure te kunnen brengen alsmede, bij beroep, rechtstreeks naar de hoogste bestuursrechter in Nederland te kunnen.

Katoen Natie

Katoen Natie zorgt voor opslag en distributie van PE- en PP-korrels in zakken en bulk, en investeert de komende jaren in logistieke platformen op en nabij site Chemelot. Hiermee wil Katoen Natie inspelen op de behoeften van de groeiende chemische industrie in de regio. Dit betreft een aanwinst voor de site Chemelot en alsmede voor de werkgelegenheid in onze provincie. Het omvangrijke project binnen de site Chemelot bestond uit het realiseren van 54.500 m2 magazijnen en 207 hoge silo's. De distributie van korrels gaat gepaard met enorme transportbewegingen (ca. 24.000 stuks/jaar) van en naar deze nieuwe deelinrichting op site Chemelot. Om de naastgelegen gemeente Beek te ontzien van deze intensieve verkeersbewegingen gaat het transport via een interne wegenstructuur binnen site Chemelot naar de hoofdwegen A2 en A76. De bestaande landschappelijke inpassing rondom het terrein van Chemelot en meer specifiek parallel aan de Prins Mauritslaan (gemeente Beek), blijft in hoofdzaak in stand om daarmee de intensieve industriële activiteiten aan de woonomgeving te blijven onttrekken.

SABIC Limburg en Plastic Energy

De nieuwe hydrogeneringsunit van SABIC Limburg en de TAC-plant van Plastic Energy werken samen om lage kwaliteit plastic afval,chemisch te upcylen tot nieuwe kunststoffen via de bestaande stoomkrakers van Olefins 4 van SABIC Limburg. Het lage kwaliteit plastic afval wordt normaliter verbrand of gestort. De nieuwe plants zorgen echter voor minder verbranding en biedt een welkom milieuvriendelijk alternatief voor het verwerken van gemengd plastic afval. Chemische recycling pakt daardoor niet alleen het probleem van de plastic afvalstromen aan, maar draagt ook bij aan een lagere CO2-uitstoot. De bouw van deze eerste commerciële chemische recyclingfabriek van Nederland is gestart op 21 januari 2021 en zal naar verwachting later dit jaar in bedrijf gaan. Het project wordt uitgevoerd met een Topsector Energie Subsidie van het Ministerie van Economische Zaken.

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2.4. Toezicht en Handhaving

2.4.1.1 Prestatie-indicator Toezicht en Handhaving

Onderstaande indicatoren zijn voor Toezicht en Handhaving opgenomen in de begroting 2020.

Speerpunt	Prestatie indicator
Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever 95% handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijnen
Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken

2.4.1.2 Realisatie aantallen

Door de afdeling Toezicht en Handhaving zijn in 2020 de volgende producten gereed c.q. in behandeling genomen:

De in bovenstaande grafiek genoemde aantallen worden hieronder nader toegelicht:

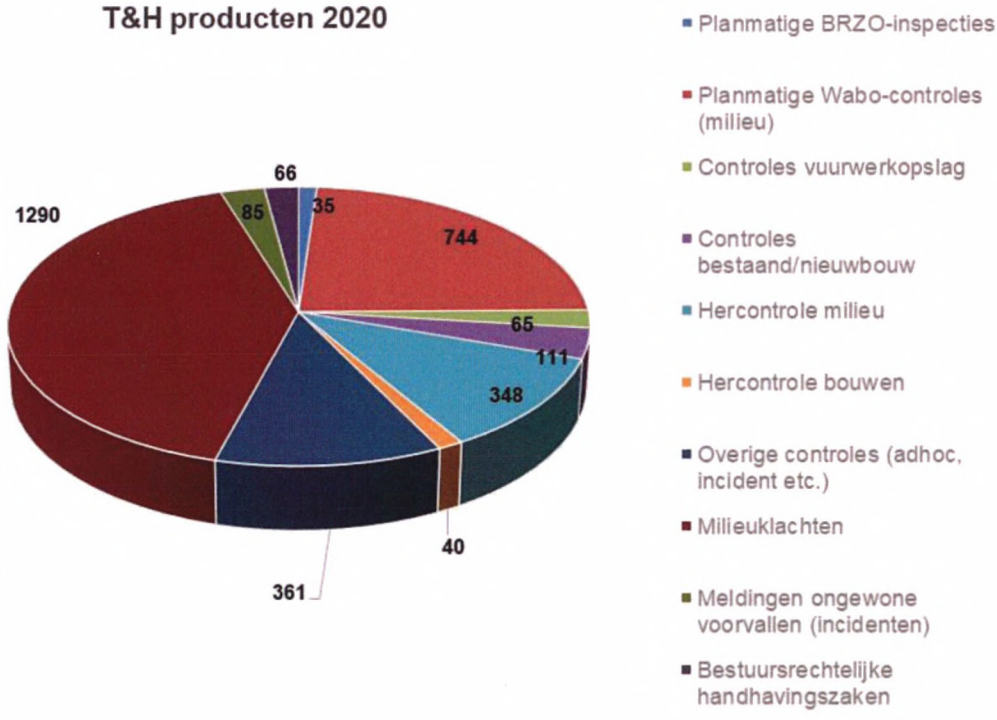

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2.4.1.3 Planmatig toezicht (milieu en BRZO)

Voor het planmatig toezicht (milieu en BRZO) zijn er in het verslagjaar 844 controles uitgevoerd, onder te verdelen in:

- 35 planmatige BRZO-inspecties
- 744 overige planmatige Wabo-inspecties (RIE-4, RIE-overig, Type C, Type B, basis- en niet-basistaken).
- 65 controles vuurwerkopslaglocaties.

Het planmatig toezicht is grotendeels conform planning uitgevoerd.

In een aantal gevallen is de planning gedurende het jaar bijgesteld. De reden hiervoor is divers, waarvan hieronder enkele voorbeelden worden weergegeven:

- Gevallen waarbij een deel van de beschikbare toezichtcapaciteit (voor het planmatig toezicht) is ingezet voor de afhandeling van (complexe) bestuursrechtelijke handhavingstrajecten. In de paragraaf 'bestuursrechtelijke handhaving' wordt dit nader toegelicht.
- Extra toezichtcapaciteit die is ingezet voor de afhandeling van binnengekomen klachten uit de omgeving. In de paragraaf 'Afhandeling klachten en meldingen ongewone voorvallen/incidentenonderzoeken' wordt dit nader toegelicht.
- Specifieke dossiers waarbij extra afstemming nodig is geweest met de opdrachtgevers.
- Extra ontvangen opdrachten van onze partners (gemeenten/provincie) buiten het reguliere werkprogramma voor het uitvoeren van ad-hoc controles.
- Ook heeft de voortdurende situatie rondom het coronavirus en de daarmee gepaard gaande gedwongen sluiting van bepaalde bedrijven ervoor gezorgd dat enkele controles niet hebben kunnen plaatsvinden.

Milieu hercontroles

De regulier (planmatig) uitgevoerde (milieu)controles resulteerden in circa 348 hercontroles. Dit komt neer op circa 40% van het totaal aantal regulier geplande controles.

Overige milieucontroles (ad-hoc controles)

Naast regulier geplande controles zijn ook controles uitgevoerd die niet vooraf zijn in te plannen. In 2020 zijn in totaal circa 361 ad-hoc controles uitgevoerd. Het betreft hier controles naar aanleiding van klachten, meldingen ongewone voorvallen, controles naar aanleiding van vuurwerkevenementen en overige ad-hoc situaties.

Eindejaarcontroles op opslag van vuurwerk:

Medio december 2020 is een (tijdelijk) verbod op de verkoop, vervoer, bezit en het afsteken van consumentenvuurwerk gekomen. Dit betekende dat de verkoop van vuurwerk tijdens de drie vastgestelde verkoopdagen niet was toegestaan (de verkoop van fop-en schertsvuurwerk is overigens wel het hele jaar toegestaan). Bedrijven die toch een vuurwerkvoorraad hadden, moesten voldoen aan de wettelijke eisen (o.a. keuringen sprinkler, brandveiligheid). De geplande eindejaar-controles zijn daarom zoals gebruikelijk uitgevoerd.

Afhandeling klachten en meldingen ongewone voorvallen/incidentenonderzoeken

De RUD Zuid-Limburg behandelt alle klachten en meldingen ongewone voorvallen van bedrijven die door het bevoegd gezag zijn ingebracht. De meldingen hiervan kunnen zowel administratief als fysiek worden afgehandeld door middel van controles ter plekke. In het verslag jaar zijn circa 1.300 klachten en 85 meldingen ongewone voorvallen ontvangen en geregistreerd.

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De ontvangen klachten hebben voornamelijk betrekking op geur- en geluidsoverlast (ca. 90%). Circa 60% van de binnengekomen klachten en 80% van de binnengekomen incidentmeldingen hebben betrekking op provinciale inrichtingen.

De top vijf van de meest voorkomende klachten over gemeentelijke bedrijven is hieronder weergegeven:

- Maastricht Aachen Airport (gemeente Beek; circa 160 klachten met name over geluid)
- Cedo Recycling (Sittard-Geleen; circa 100 klachten over geurhinder).
- Dogstar (gemeente Meerssen; circa 35 klachten over geurhinder)
- Asfaltcentrale Limburg (gemeente Stein; circa 40 klachten)
- ER plastics (gemeente Sittard-Geleen; circa 20 klachten over geurhinder)

De top vijf van de meest voorkomende klachten over provinciale bedrijven zijn:

- De Heus Voeders (260 klachten over geluid- en geurhinder)
- Jos Menten Roermond (100 klachten over geluidhinder)
- Walkro (circa 75 klachten over met name geurhinder))
- Willems America (90 klachten over geurhinder)
- Ashorst (circa 65 klachten over geurhinder)

De verdeling van de aard van de klachten zijn in onderstaand overzicht grafisch weergegeven.

Grafiek: Verdeling klachten naar soort 2020

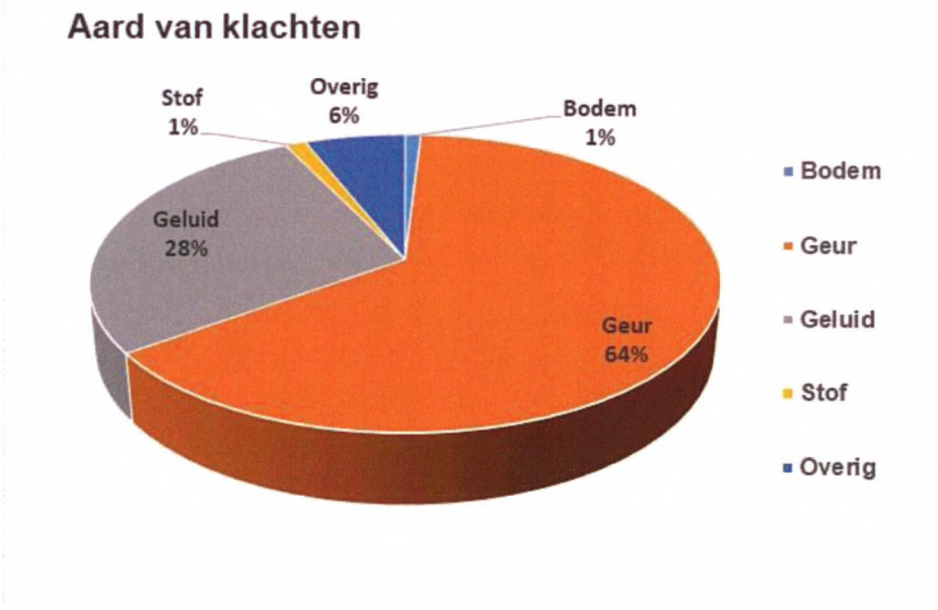

2.4.1.4 Toezicht bestaande bouw/nieuwbouw

In 2020 zijn de volgende aantallen bouwtoezichtzaken behandeld:

- Controles brandveiligheid
  In 2020 zijn 16 controles brandveiligheid en 40 hercontroles uitgevoerd. In verband met het coronavirus is het fysieke toezicht niet altijd mogelijk gebleken. Daarom is in de eerste periode de focus met name gericht op het administratieve gedeelte van de (her)controles brandveiligheid. In

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

de rapportage T2 (januari – aug) is een aantal van 78 hercontroles vermeld. Dit aantal was niet correct en is in deze rapportage aangepast.

- Controles constructieve veiligheid
  Er zijn circa 100 toezichtmomenten uitgevoerd betreffende de constructieve veiligheid. Dit betreffen fysieke als ook administratieve toezichtmomenten. Zoals vermeld in de tweede voortgangsrapportage, constateren wij nog steeds dat door het Coronavirus de start van de uitvoering van de vergunde bouwwerkzaamheden wordt uitgesteld. Hierdoor zijn in de afgelopen periode minder toezichtzaken gestart. De verwachting is dat deze trend de komende periode zal voortzetten.

  Naast toezicht worden ook adviezen constructieve veiligheid verstrekt aan de afdeling Vergunningen. Deze adviezen worden verstrekt tijdens en na de vergunningsprocedure. Na de bouwvak is het aantal adviezen tijdens de vergunningsprocedure toegenomen. Het aantal adviezen na de vergunningsprocedure, die als voorwaarde in besluiten zijn opgenomen, zijn nog steeds constant. De verwachting is dat deze trend in het verstrekken van adviezen de komende periode zal voortzetten.
  In 2019 zijn er circa 150 adviezen (2019: 122) verstrekt aan de afdeling Vergunningen.

2.4.1.5 Bestuursrechtelijke handhaving

In 2020 zijn 15 verzoeken om handhaving ingediend. Deze verzoeken zijn binnen de geldende wettelijke termijnen afgehandeld dan wel zijn nog in behandeling.
Vanwege het niet beëindigen van de desbetreffende overtreding zijn door ons in totaal 27 bestuursrechtelijke handhavingstrajecten gestart. Dit betreft procedures tot het opleggen van een last onder dwangsom dan wel last onder bestuursdwang.
Daarnaast hebben wij 11 bezwaar- en beroepsprocedures (inclusief voorlopige voorzieningen) voor de opdrachtgevers behandeld. De behandeling van deze procedures heeft vertraging opgelopen als gevolg van de corona-crisis. Een deel van de bezwaarschriften is tijdens een fysieke hoorzitting afgehandeld en deels heeft het horen via een schriftelijke procedure plaatsgevonden. Deze procedures hebben grotendeels niet geleid tot een vernietiging van een eerder genomen handhavingsbesluit (last onder dwangsom of last onder bestuursdwang).

De trend is dat de inzet van de juridische capaciteit zich voornamelijk concentreert op een relatief beperkt aantal dossiers/locaties, die zodanig van aard zijn dat deze doorlopend en gedurende meerdere jaren aandacht vragen. Dit vergt in toenemende mate juridische en toezichtcapaciteit. Hieronder volgen enkele voorbeelden (niet limitatief) van dossiers/bedrijven waarbij extra juridische en toezichtcapaciteit is ingezet:

- Gemeente Beekdaelen (o.a. dossiers Meens Bierbrouwerij en ATS Koudetechniek totaal circa 630 uur).
- Gulpen-Wittem (dossier Lukoil; circa 200 uur)
- Gemeente Kerkrade (dossier Kep Blaauw; circa 550 uur)
- Gemeente Landgraaf (dossier SoFine Foods; circa 100 uur)
- Gemeente Maastricht (dossier Cellnex; circa 210 uur)
- Gemeente Meerssen (o.a. dossiers Zwembad Geulle, dossier Scooter Service Zuid en dossier Dogstar; totaal circa 500 uur).
- Gemeente Stein (o.a. dossiers Asfaltcentrale Limburg, Grensmaashoeve en Stork; totaal circa 320 uur).
- Gemeente Sittard-Geleen (o.a. dossiers Cedo en ER-plastics; totaal circa 330 uur).
- Gemeente Vaals (dossier Ecolin; circa 120 uur)

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Gemeente Voerendaal (dossiers Klinkenberg, Dullens en Roosevelt Biomassa; totaal circa 250 uur).
- Provincie Limburg (o.a. dossiers Bontrup (3 locaties), Dirix-Meulenberg, Marsna, Willems America, Martens Eko, Menten Hilkes; totaal circa 5.500 uur).

Resultaat van deze procedures is het bevorderen van normconform gedrag en het vergroten van bewustwording en verantwoordelijkheidsbesef van bedrijven.
In 2020 hebben wij drie keer geadviseerd over de tenuitvoerlegging van bestuursrechtelijke sancties. De bestede uren zijn verrekend in de desbetreffende werkprogramma's van de gemeenten.

2.4.1.6 Overtredingen-naleefgedrag (milieu)

Naar aanleiding van de in 2020 uitgevoerde controles zijn er in totaal 541 milieuovertredingen geconstateerd. De oorzaak van de afname van het aantal overtredingen ten opzichte van 2019 kan divers zijn. Hiervoor is geen specifieke oorzaak voor aan te geven. Dit kan divers zijn en is mede afhankelijk van onderstaande zaken:
- Niet alle bedrijven/branches worden jaarlijks geïnspecteerd;
- De situatie rondom het coronavirus.

In het jaar 2020 zien we wel een flinke afname in het aantal overtredingen op het gebied van het thema afvalstoffen. De oorzaak hiervan zou mogelijk te maken kunnen hebben met het feit dat het provinciale project dat in 2019 is gestart rondom het intensiever toezicht bij afvalbedrijven in 2020 geen vervolg heeft gekregen.

Over het geheel kunnen we zien dat er een flinke afname is van het aantal geconstateerde overtredingen van de volgende hoofdthema's:
- Overtredingen m.b.t. onderhoud en keuring van installaties (ca. 40% afname);
- Illegale activiteiten (ca. 50% afname);
- Overtredingen m.b.t afvalstoffen (ca. 80% afname; niet meer in de top 5);
- Overtredingen op het gebied van bodem (ca. 40% afname).

De top vijf van geconstateerde milieuovertredingen (85% van het totaal aantal overtredingen) onderverdeeld per hoofd- en subthema zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel: Top 5 overtredingen 2020

Hoofdthema	Subthema	Aantal overtredingen	Toelichting / omschrijving overtreding
1. Installaties	**Adm. Verplichting**	**32**	Registratie/administratie van bijvoorbeeld keurings- en onderhoudsgegevens (zoals logboeken)
	Keuringen	**108**	(Periodieke) keuringen van o.a. stook- en koelinstallaties
	Onderhoud	**40**	(Periodiek) onderhoud aan installaties
2. Externe Veiligheid	**Admin. Verplichting**	**5**	Registratie / administratie van bijvoorbeeld opgeslagen gevaarlijke stoffen
	Afstandseisen	**4**	Overtredingen op grond van afstanden ten opzichte van belendingen
	Keuringen	**9**	Keuringen van bijvoorbeeld gasflessen/gastanks e.d.
	Opslag gassen (flessen en tanks)	**29**	Overtredingen t.a.v. opslag van gasflessen en tanks

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	Opslag gevaarlijke stoffen	**30**	Overtredingen t.a.v. opslag van gevaarlijke stoffen in emballage
	Onderhoud	**3**	Overtredingen t.a.v. onderhoud aan installaties t.b.v. externe veiligheid
3. Bodem (grond- en hulpstoffen)	**Adm. Verplichting**	**10**	Registratie/administratie van gegevens; behouden van logboeken e.d.
	Financiële zekerheid	**0**	Het betreft hier een dekking van de aansprakelijkheid die voortvloeit uit verontreiniging van de bodem als gevolg van de opslag van vloeibare brandstof (of afgewerkte olie) in bijvoorbeeld een ondergrondse tank.
	Keuringen	**26**	Keuringen van bv. vloeistofdichte voorzieningen
	Verontreiniging	**2**	Bijvoorbeeld lekkage / morsen op of in de bodem
	Voorziening	**46**	Overtredingen m.b.t. bodem beschermende voorzieningen (lekbakken, vloeren etc.)
4. Energie	**Voorziening**	**4**	Voorhanden hebben van besparingsmaatregelen
	Onderzoek	**49**	Periodiek onderzoek naar besparingsmaatregelen
5. Illegale situaties	***n.v.t.***	**60**	Situaties in afwijking van de vergunde/gemelde situatie

Overtredingen BRZO-bedrijven

Het BRZO-toezicht ziet erop toe of een bedrijf in voldoende mate zelf de verantwoordelijkheid neemt voor het borgen van de veiligheid van de eigen activiteiten. Naar aanleiding van de in 2020 uitgevoerde BRZO-inspecties (samen met de partners van de veiligheidsregio en de inspectie SZW) zijn in totaal 44 overtredingen geconstateerd. Van 41 van de 44 overtredingen is sprake van een lichte overtreding, waarvoor een waarschuwingsbrief is verzonden. Bij 3 overtredingen is direct een vooraankondiging voor bestuursrechtelijke maatregelen verzonden (zienswijze brief).

Overtredingen bouwen en brandveiligheid

Toezicht constructieve veiligheid

Bijna alle tekortkomingen hadden betrekking op handelen in strijd met vergunningvoorschriften en/of het naleefgedrag van voorschriften uit het Bouwbesluit 2012. In onderstaande grafiek is de top 5 van de tekortkomingen weergegeven.

Grafiek: Percentage top 5 bouwovertredingen 2020

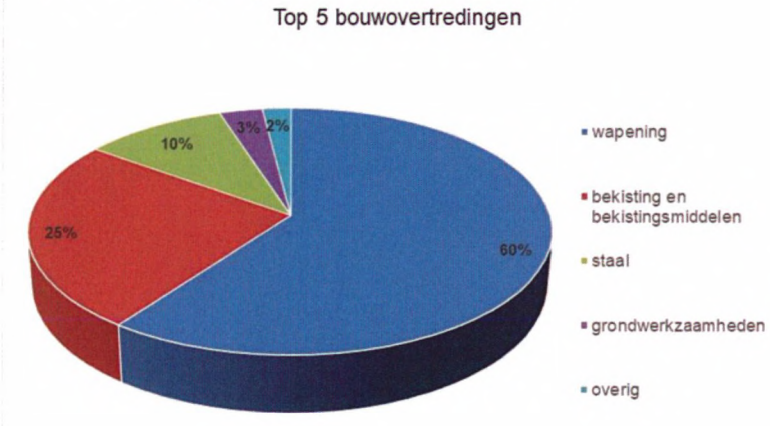

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toezicht bestaande bouw/brandveiligheid

Naar aanleiding van de uitgevoerde controles zijn circa 50 overtredingen geconstateerd, hiervan zijn 12 overtredingen inmiddels verholpen. De overtredingen hadden betrekking op de volgende onderwerpen thema's:

- Onvolkomenheden Brandmeldinstallatie;
- Onvolkomenheden in brandwerende scheidingen;
- Onvolkomenheden in ontruimingsinstallaties.

2.4.1.7 Speerpunten en projecten Toezicht en Handhaving

Plastic Soup Foundation

De Plastic Soup Foundation (PSF) is een landelijke organisatie die onder andere de vervuiling van plastic in de omgeving wil voorkomen door dit bij de bron aan te pakken. In de omgeving van de havens van Antwerpen en Rotterdam, maar ook in de omgeving van Chemelot zijn dergelijke vervuilingen aangetroffen. Het industrieterrein Business Park Stein behoort ook tot deze omgeving. De PSF heeft de RUD Zuid-Limburg benaderd en aangegeven dat zij voornemens zijn om een handhavingsverzoek in te dienen voor de geconstateerde vervuilingen.
We hebben de PSF voorgesteld om eerst de problematiek in samenwerking met Chemelot en de toezichthoudende instanties te onderzoeken, zodat wij een goed beeld kunnen krijgen van de situatie. Inmiddels hebben wij samen met het Waterschap diverse controles uitgevoerd binnen en rondom Chemelot alsmede op het nabij gelegen Business Park te Stein. Hierbij zijn diverse overtredingen geconstateerd en termijnen gesteld voor het beëindigen van deze overtredingen. De geconstateerde overtredingen bij het bedrijf gelegen op het Business park Stein zijn inmiddels verholpen.
Naar aanleiding van de geconstateerde overtredingen op de site Chemelot heeft het bedrijf een plan van aanpak opgesteld om de overtredingen (structureel) te beëindigen. De afspraken in het plan van aanpak worden nauwkeurig gemonitord. Alle partijen worden betrokken (Chemelot en overige bedrijven, Waterschap, PSF) bij de voortgang van dit project.
Inmiddels zijn enkele termijnen, die om organisatorische- en technische redenen niet haalbaar waren, aangepast en verlengd. De verwachting is dat medio 2021 alle overtredingen zijn beëindigd.

Deelname/ bijdrage aan landelijke BRZO-projecten

De RUD Zuid-Limburg heeft input geleverd aan diverse landelijke projecten, vallende onder Impuls Omgevingsveiligheid (IOV), Meer-Jaren-Agenda BRZO (MJA), BRZO+ en de BRZO OD's. De uitvoering van de projecten wordt gefinancierd door een bijdrage van het Ministerie van I&W via het IOV-programma en een bijdrage vanuit de twaalf provincies voor de realisatie van de provinciale ambities vanuit het uitvoeringsprogramma MJA-BRZO. Financiering van deze projecten vindt separaat plaats via zogenaamde MJA/IOV-gelden. Onderstaande punten onderstaand geeft de belangrijkste werkzaamheden weer:

- *Project Landelijke Benadering Risico Bedrijven (LBR)*
  Dit betreft een project in het kader van de aanloop naar een nieuwe inspectiemethodiek (NIM-2) medio 2021. De RUDZL neemt actief deel in dit project.

- *Opstellen landelijke Monitor (STM 1 tot en met 3)*
  Het BRZO+ bureau stelt jaarlijks de BRZO-monitor op. Deze monitor geeft inzicht in de resultaten van het BRZO-toezicht door alle betrokken partijen (landelijk). De monitor wordt, tezamen met de rapportage over "de staat der Veiligheid", voor de zomer aangeboden voor de Tweede Kamer. De RUD Zuid-Limburg heeft net als andere BRZO-omgevingsdiensten input geleverd voor deze monitor.

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- *Project Melden ongewone voorvallen (TZ4)*
  Landelijk wordt alle data met betrekking tot ongewone voorvallen bij BRZO- en RIE-4 bedrijven geregistreerd en gemonitord. Deze data vormen de basis voor enerzijds een landelijke analyse van alle ongewone voorvallen bij de BRZO- en RIE-4 bedrijven en anderzijds eenduidige interpretatie, registratie en afhandeling van ongewone voorvallen om te komen tot het beter leren van incidenten bij BRZO- en RIE-4-bedrijven. De RUD Zuid-Limburg levert (conform een landelijk format) in 2020 gegevens over ongewone voorvallen aan die mede input zijn voor de analyse. Daarnaast heeft de RUD Zuid-Limburg input geleverd aan de landelijke analyse/rapport van alle ongewone voorvallen in 2019 en de ontwikkeling van een zogenaamde digitale BRZO Z-card. Deze digitale BRZO Z-card is in 2020 verstuurd naar de BRZO-bedrijven.

- *Project Bestuurlijke boete (BOW10)*
  Bij de invoering van de Omgevingswet krijgen de provincies de bestuurlijke boete als nieuw instrument voor overtredingen van de BRZO-regels. IPO is momenteel bezig met het opstellen van een boete-beleidskader. Dit beleidskader moet worden ingebed in het provinciaal handhavingsbeleid. Door de RUD Zuid-Limburg zijn, op verzoek van de provincie Limburg, adviezen uitgebracht over de bestuurlijke boete. Door de RUD Zuid-Limburg zijn, op verzoek van de provincie Limburg, adviezen uitgebracht over de bestuurlijke boete.

<u>Branchegericht toezicht metaalbedrijven</u>
Eind 2020 is binnen de afdeling Milieutoezicht en Veiligheid gestart met een pilot voor een meer risicogerichte benadering van het toezicht in het jaar 2021. Doel is meer inzicht krijgen in het naleefgedrag en de risico's in een specifieke branche. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen om het project vorm te geven en een projectplan op te stellen. Hiervoor hebben wij afstemming gezocht met het Toezichtslab van de DCMR. Voor het jaar 2021 is gekozen om te starten met de metaalbranche; dit is een branche met een groot aantal bedrijven, die bij een groot deel van onze partners aanwezig zijn. Het project voorziet in een diepgaander en specialistischer toezicht in de branche, waarbij ook het bedrijfsleven aan de voorkant wordt betrokken. Bij het voorbereiden van de planning van het jaar 2021 zijn de partners geïnformeerd over het project.
Eind 2021 wordt het project geëvalueerd en bepaald in welke vorm dit project een (breder) vervolg krijgt.

<u>BOA-pilot</u>
Bij het vaststellen van de jaarrekening 2019 in juli 2020 is een bestemmingsreserve voor een BOA-pilot voor de duur van 2 jaar en voor 0,5 fte gevormd. Voor deze pilot hebben twee toezichthouders in november/december 2020 hun BOA-examen behaald. Als gevolg van de coronacrisis duurde het (erg) lang voordat zij hun opleiding konden starten. In januari 2021 hebben wij een aanvraag gedaan voor de BOA-akte. Deze procedure neemt 3 maanden in beslag, waarna na goedkeuring beëdiging kan volgen.

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2.4.1.8 Realisatie aantallen (trends)

Hieronder volgt een overzicht van de realisatiecijfers per (hoofd)product over de jaren 2018-2020.

Grafiek: Aantallen milieutoezicht 2018-2020

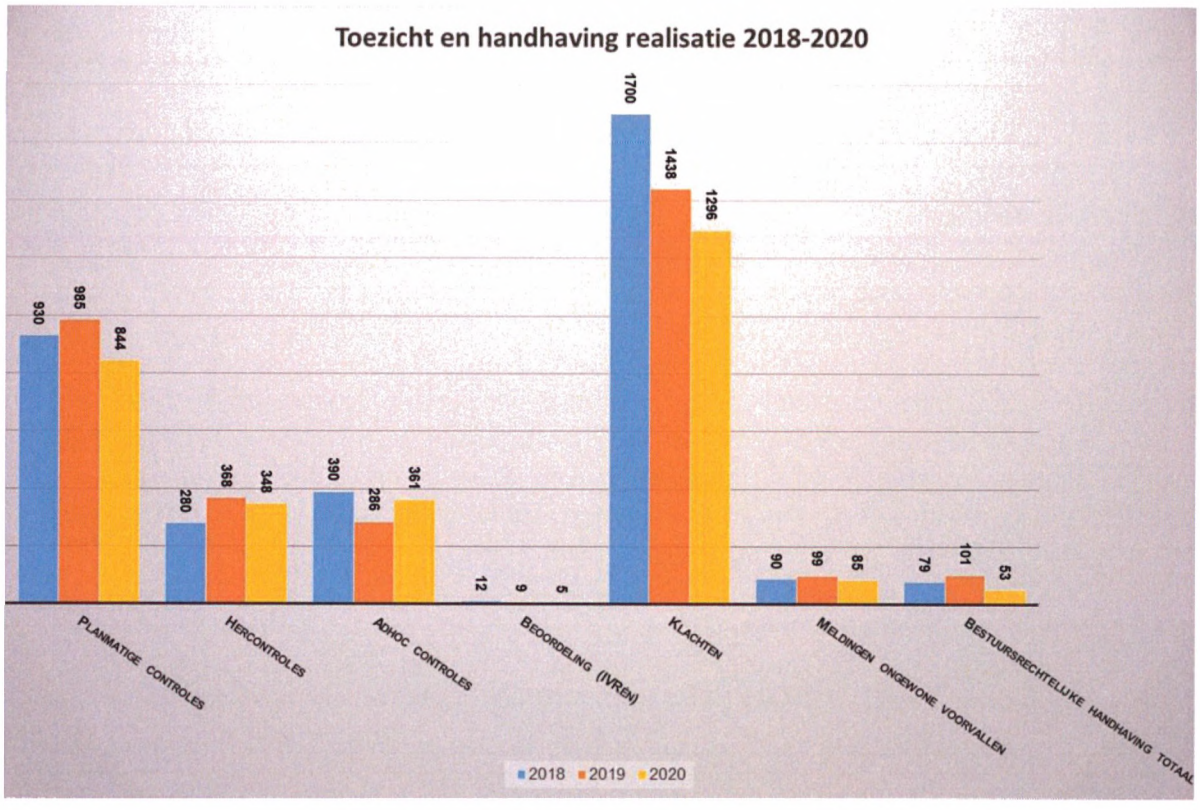

Bovenstaande aantallen zijn in onderstaande tabel nader uitgewerkt:

Tabel:

	Gerealiseerde aantallen		
Toezicht en handhaving	**2018**	**2019**	**2020**
Planmatige controles	930	985	844
- Planmatige controles Brzo	40	39	35
- Planmatige controles Wm (Wabo/milieu)	800	876	744
- Controles vuurwerkopslagen	90	70	65
Hercontroles	280	368	348
Adhoc controles	390	286	361
Beoordeling (IVRén)	12	9	5
Klachten	1700	1438	1296
Meldingen ongewone voorvallen	90	99	85
Bestuursrechtelijke handhaving totaal	79	101	53
-Handhavingsverzoeken	16	24	15
-Bestuursrechtelijke handhaving (voornemen, last)	45	38	27
-Bezwaar en beroepsprocedures	18	39	11
Totaal	**3481**	**3286**	**2992**

De inzet van het planmatig toezicht is afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Dit heeft met name te maken met het bijstellen van de planning als gevolg van de inzet van toezicht bij de afhandeling van bestuursrechtelijke handhavingstrajecten.

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In onderstaande tabel zijn de milieuklachten/soort over de jaren 2018-2020 weergegeven.

Tabel: Aantallen milieuklachten/soort 2018-2020

Soort klacht	2018	2019	2020
Bodem	16	0	12
Geur	1.044	952	830
Geluid	290	222	360
Stof	40	20	16
Overig	310	273	78
Totaal	**1.700**	**1.467**	**1.296**

2.5. Specialismen

De medewerkers van de afdeling Specialismen beschikken over specialistische kennis op het gebied van de milieuaspecten asbest, bodem, energie, geluid, lucht en omgevingsveiligheid (voorheen externe veiligheid). Daarmee zijn zij in staat om de vaak integrale en complexe milieuvraagstukken van zowel gemeenten als provincie te ontleden en van een duidelijk advies te voorzien. Bij het opstellen van deze (interne en externe) adviezen wordt veelal gebruik gemaakt van toetsingen en controles, maar worden vaak ook onderzoeken en/of metingen uitgevoerd. Daarnaast participeren de medewerkers van deze afdeling ook in de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid op de taakvelden van de afdeling en houden zij rekening met eventuele innovaties bij de uitvoering van de door de afdeling geleverde producten en gevolgde werkwijzen.

2.5.1.1 Prestatie-indicator Specialismen

Als KPI staan in de begroting 2020 voor wat betreft de afdeling Specialismen het volgende vermeld:

Speerpunt	Prestatie indicator	Gerealiseerd
Kwaliteit	De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen	Tevredenheid wordt periodiek tijdens account overleggen met opdracht-gevers besproken. Tijdens interviews t.b.v. de toekomst-agenda is brede waardering voor kennis en kunde uitgesproken
Tijdigheid	95% van de adviezen is voor de afgesproken termijn aan de opdrachtgever verzonden	96% en daarmee is de doelstelling dit jaar gehaald

2.5.1.2 Realisatie aantallen

In 2020 zijn bij de afdeling Specialismen in totaliteit 561 verzoeken tot specialistische milieuadvisering ontvangen en in behandeling genomen. Het merendeel daarvan (in 252 situaties) had betrekking op het milieuaspect geluid. Daarnaast werden 123 verzoeken gevraagd die te maken hadden met de beoordeling en advisering over integrale en daarmee dus meerdere milieuaspecten als gevolg van eventuele ruimtelijke ontwikkelingen. De overige verzoeken die afgehandeld werden hadden specifiek betrekking op de aspecten externe veiligheid (in 110 situaties), lucht (in 45 situaties) en energie (in 31 situaties).

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

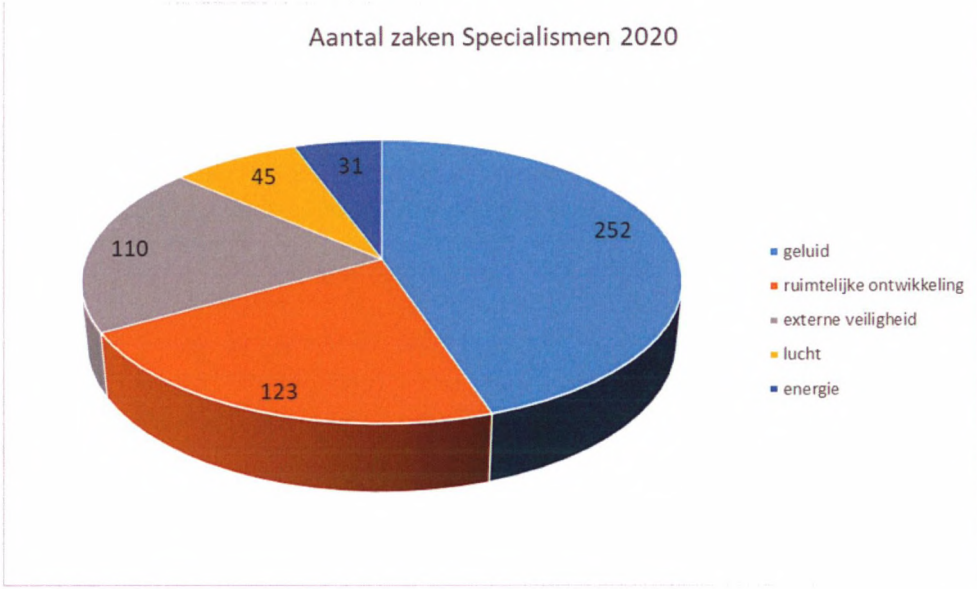

Met betrekking tot asbest zijn door onze asbest-specialisten gedurende dit jaar 5 adviezen verstrekt omtrent eventuele risico's bij de uitvoering van asbest(sloop)werkzaamheden, 347 meldingen afgehandeld in het kader van asbestsloopwerkzaamheden (incl. de bijbehorende beoordelingen van de asbestinventarisatie-rapporten) en 57 fysieke controles uitgevoerd gedurende asbestverwijderingswerkzaamheden.

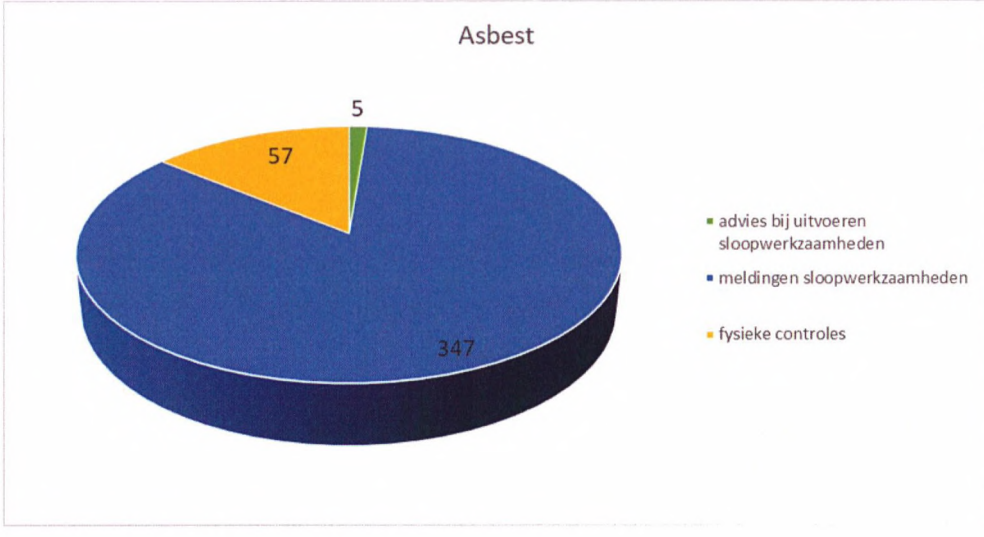

De bodemspecialisten hebben in 2020 in totaal 1808 bodem gerelateerde "zaken" behandeld. De bij deze zaken behorende werkzaamheden zijn onder te verdelen in:

- het be- en afhandelen van 908 meldingen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit;
- het uitvoeren en rapporteren van 91 zogenaamde 'vrije veldcontroles';
- het geven van 55 bodem gerelateerde adviezen;
- het verstrekken van historische bodeminformatie voor 102 locaties;
- het begeleiden en houden van toezicht bij 16 tanksaneringen;
- het beoordelen, begeleiden en afhandelen van 47 incidenten met bodemproblematiek;
- het toetsen en beoordelen van 59 bodemonderzoeken;
- het in 30 situaties toezicht houden op de correcte toepassing van grondstromen en bouwstoffen;

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- het op 6 locaties houden van toezicht gedurende het gebruik van een mobiele puinbreker;
- het in 494 gevallen houden van toezicht i.h.k.v. de Wet bodembescherming.
  Voor de provincie Limburg als bevoegd gezag ging het toezicht i.h.k.v. de Wet bodembescherming om 326 gevallen, waarvan er 198 in Zuid-Limburg en 128 in Noord-Limburg. Voor de gemeenten Maastricht en Heerlen als bodem-bevoegd gezag ging het daarbij respectievelijk om 141 situaties en 27 situaties waarbij toezicht werd gehouden.

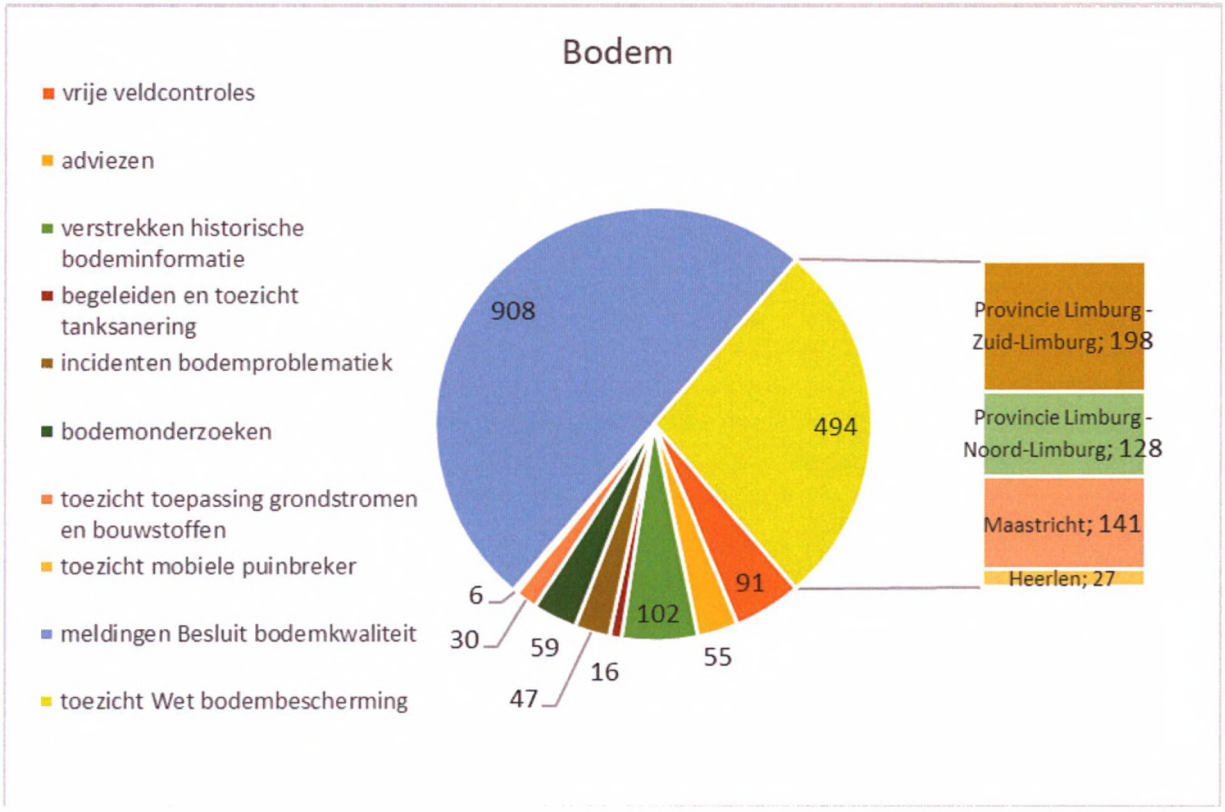

2.5.1.3 Trends

<u>Aantal meldingen geluidsoverlast in coronajaar toegenomen</u>
Het jaar 2020 kenmerkt zich vanaf de maand maart (en dus met de corona-uitbraak) door een toename met ongeveer 25% van het aantal behandelde meldingen van geluidsoverlast in de woonomgeving in Zuid-Limburg. Hierbij gaat het veelal om verstoringen die in en om het huis plaatsvinden en daarbij vaak gesignaleerd werden doordat mensen meer thuis zijn, er meer geklust wordt in en om het huis en dat het wegvallen van verkeer en ander lawaai er bovendien voor zorgt dat geluiden meer opvallen. Daarbij kwam dat men vaak in de zomermaanden vakantie in de achtertuin vierde en daardoor ook in die relatieve “rustperiode” vaak wederom geconfronteerd werd met bepaalde geluidsoverlast.

Het breed scala aan klachten omvat onder andere een stereo-installatie die te veel hard staat, buurkinderen die te luidruchtig thuisonderwijs volgen, het geblaf van een hond, verbouwingen die tot ernstige geluidsoverlast leidden, maar ook vanwege coronafeestjes. Het zijn allemaal redenen die ervoor zorgden dat er meer geluidsoverlast werd ervaren en aanleiding waren voor het melden van deze overlast. En dit terwijl de overlast van evenementen en als gevolg van horeca-activiteiten op dat moment bijna niet meer aanwezig was.

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toename van vraag om uitvoering specialistische advieswerkzaamheden

Ondanks de landelijke beperkingen als gevolg van de coronaperikelen blijkt dat in vergelijking met de voorgaande 2 jaren de omvang van de werkzaamheden van de afdeling Specialismen wederom dit jaar met ruim 3000 uur is toegenomen. Zo werden er door de medewerkers van de afdeling aan onze opdrachtgevers in 2018 nog 42.154 uur geleverd, steeg deze omvang van geleverde uren in 2019 verder door naar 45.547 uur en groeide deze omvang in 2020 zelfs naar 48.578 uur. De voornaamste oorzaak van deze groei is de toegenomen vraag bij veelal kleinere gemeenten op het gebied van inzet ten behoeve van milieuadvisering. Daarbij gaat het vaak om extra, buiten het reguliere werkprogramma, gevraagde advisering over mogelijk een specifiek (bodem of geluid), maar veelal meerdere samenhangende milieuaspecten. Op basis van enkele initiërende gesprekken met diverse gemeentelijke opdrachtgevers verwachten we dat de toename in de omvang van deze gevraagde adviseringen ook in 2021 zich wederom verder zal voortzetten. Dit betekent dat niet alleen het werkterrein van onze specialisten daarmee blijft groeien, maar ook de omvang van deze afdeling.

2.5.1.4 Speerpunten en projecten afdeling Specialismen

Informatieplicht energiebesparing

Eind 2019 werd op initiatief van de RUD ZL door ons algemeen bestuur ingestemd met het uitvoeren van een project ingevolge de tijdelijke ondersteuningsregeling Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht (VUE1). Met behulp van deze regeling kon door alle gemeenten in Zuid-Limburg via de RUD ZL gebruik gemaakt worden van Rijksmiddelen ter grootte van een omvang van ruim € 140.000,-. Daarmee zou gedurende 2020 extra externe menskracht ingezet kunnen worden om de naleving van de energiebesparings- en informatieplicht bij bedrijven te laten uitvoeren.

Na een goede en zorgvuldige voorbereiding en via afstemming met alle deelnemende gemeenten was het de bedoeling om aan het eind van het voorjaar van 2020 met het project te starten. Maar als gevolg van de Coronabeperkingen moest het startsein van dit project met enkele maanden worden uitgesteld. Rond de zomer van 2020 kon uiteindelijk gestart worden met de uitvoering van het project en werd door de externe adviesbureaus met veel elan invulling gegeven aan het bezoeken van bedrijven. Hierbij bleek echter al snel dat vanwege diverse overheidsmaatregelen bepaalde extra beperkingen opgelegd werden, welke opnieuw aanleiding waren tot vertraging en bij bepaalde branches zelfs tot volledige stoplegging van het project. Dit werd ook landelijk erkend en resulteerde in het beluit van de subsidieverlener Rijkswaterstaat dat de primair in 2020 geplande werkzaamheden waar nodig en gewenst verschoven konden en mochten worden tot uiterlijk 1 juni 2021. Door de externe uitvoerende adviesbureaus is aangegeven dat dit past binnen de door hun inmiddels aangepaste planning en dat zij verwachten dat alle werkzaamheden dan zijn uitgevoerd en afgerond (tenzij Corona uiteraard alsnog roet in het eten gooit).

Eventuele aandachtspunten over de uitvoering en voortgang van de werkzaamheden zijn gedurende 2020 met enige regelmaat op ambtelijk niveau gedeeld en besproken (eventueel op digitale wijze). Namens de gemeentelijke vertegenwoordigers bij deze overleggen is veel tevredenheid uitgesproken over de aanpak en uitvoering van deze 1ste ronde van de versterkte uitvoering.

Hieronder is de stand van zaken met betrekking tot de planning & voortgang van de werkzaamheden per gemeente in het kader van VUE1 op 1 januari 2021 afgebeeld. Op basis van de bijbehorende getalsmatige informatie kan geconcludeerd worden dat op dat moment 64% van het totaal van de geplande werkzaamheden was uitgevoerd.

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

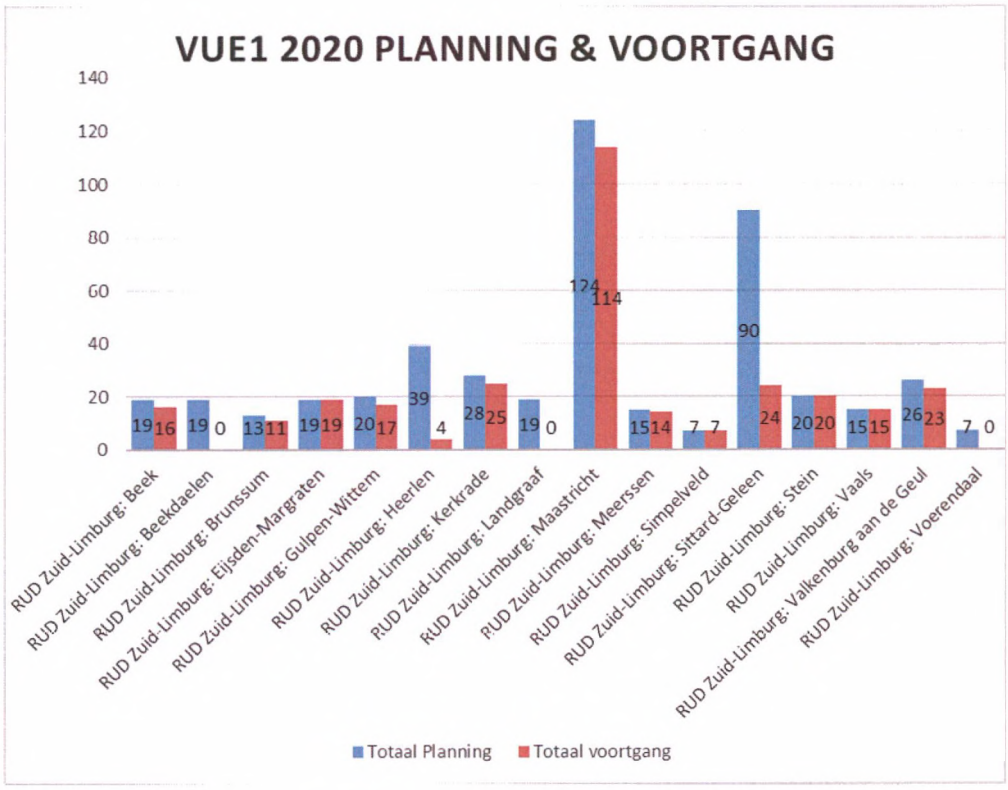

Daarnaast is in oktober 2020 de aanvraag voor de 2de ronde subsidieverlening (VUE2) ingediend en is deze aanvraag door Rijkswaterstaat (als subsidieverlener) inmiddels ook geaccepteerd en daarmee akkoord bevonden. Dit betekent dat ook in 2021 het toezicht op energiebesparing bij bedrijven en instellingen opnieuw een impuls zal krijgen. Ondertussen hebben we geleerd van de uitvoering van de 1e ronde en gebruiken we deze informatie om onze communicatie over en het gebruik van digitale hulpmiddelen voor energiebesparing nog verder te optimaliseren. Volgens planning zal de start van de uitvoering van deze 2de ronde in het voorjaar van 2021 gaan plaatsvinden en daarnaast is door EZK aangegeven dat deze subsidie ook in de hierop volgende 2 jaren een vervolg zal gaan krijgen.

Innovatie van onze burgerluchtmetingen

Sinds 2009 zijn de luchtmedewerkers van de afdeling Specialismen al actief bezig met het meten van de lokale luchtverontreiniging door onder andere verkeer en andere bedrijfs- en/of verbrandings-processen. Daarbij worden sedertdien op een aantal plaatsen in Limburg in opdracht van een aantal gemeenten en de Provincie Limburg met enige regelmaat diverse soorten luchtkwaliteitsmetingen uitgevoerd. Een onderdeel van deze metingen zijn de luchtmetingen van stikstofdioxide met behulp van “buisjes” in en om een stedelijke/landelijke woonomgeving, welke zowel door eigen medewerkers alsook door burgers in het kader van burgerparticipatie uitgevoerd worden. Dit soort, in verhouding vrij arbeidsintensieve, buisjesmetingen zijn de laatste 2 jaar onder andere uitgevoerd bij burgers in de gemeenten Maastricht, Stein en Voerendaal.

Een aantal van de deelnemende burgers heeft eind 2019 de wens uitgesproken om in de toekomst zelfstandig ook fijnstof te kunnen gaan meten. Vervolgens hebben onze medewerkers in het voorjaar van 2020 de mogelijkheden onderzocht om op vrij eenvoudige en tevens minder bewerkelijke wijze fijnstof op grotere schaal te kunnen laten meten door particulieren. In eerste instantie werden hiervoor enkele beschikbare en al langer elders gebruikte sensoren getest en vergeleken met de professionele referentiemonitoren. Aan de hand van de verkregen resultaten bleek dat deze sensoren echter nog niet kwalitatief voldeden om goede en betrouwbare metingen mee uit te kunnen gaan voeren. De hiervoor in eerste instantie gebruikte “low-cost” sensoren waren o.a. temperatuurgevoelig en ook

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

onbetrouwbaar bij vochtige omstandigheden. Vervolgens hebben onze medewerkers in de zomer van 2020 zelfstandig een sensor gebouwd, geoptimaliseerd en doorontwikkeld, met als huidig eindresultaat dat er nu een sensor gereed is die dergelijke meetfouten niet meer geeft. Deze sensor is met behulp van een aantal proefopstellingen bij de grote vaste meetstations (met officiële referentie-apparatuur) inmiddels getest en aan de hand van de verkregen resultaten kan geconcludeerd worden dat er nu een sensor beschikbaar is om op grotere schaal fijnstof correct te kunnen gaan meten.

Inmiddels hebben zich bij de gemeente Maastricht al meer dan 60 mensen aangemeld om met dergelijke sensoren de luchtkwaliteit te gaan meten en zullen de eerste sensoren de komende weken opgehangen gaan worden. De meetwaarden zijn daarna live te volgen via de website van de gemeente Maastricht (www.luchtmeetnet-maastricht.nl), maar ook op het "samenmeten" data portaal van het RIVM (https://samenmeten.rivm.nl/dataportaal/). Naar aanleiding van een publicatie over deze nieuwe sensoren in een regionale krant hebben ook twee andere Zuid-Limburgse gemeenten interesse getoond om mogelijk dergelijke luchtmetingen in hun gemeente te laten uitvoeren.

2.5.1.5 Omgevingsveiligheid

Stand van zaken project aandachtsgebieden

Uitgaande van de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2022 is gedurende geheel 2020 door de externe veiligheidsmedewerkers van de RUD Zuid-Limburg in opdracht van alle opdrachtgevers een project opgestart en uitgevoerd om de aandachtsgebieden voor inrichtingen en activiteiten te bepalen. Dit vanwege het feit dat vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet ook het tijdelijk deel van het omgevingsplan in werking treedt en er in een dergelijk omgevingsplan altijd rekening moet worden gehouden met een groepsrisicobeoordeling met hierin opgenomen de aandachtsgebieden. Deze aandachtsgebieden voor bestaande activiteiten gelden van rechtswege en worden tevens opgenomen in het Register Externe Veiligheid (REV).
Als uitgangspunt van voornoemde opdrachtverstrekking werd de informatie gebruikt van alle inrichtingen en activiteiten die op 31 januari 2020 in het Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS) geregistreerd stonden. Want met de komst van de Omgevingswet zal het begrip inrichting komen te vervallen en vervangen worden door het begrip milieu belastende activiteit (MBA).

Aandachtsgebieden zijn gebieden rond activiteiten met gevaarlijke stoffen die zichtbaar maken waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen onvoldoende beschermd zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Dat betekent dat zich, bij een ongeval met gevaarlijke stoffen, levensbedreigende gevaren voor personen in gebouwen kunnen voordoen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen drie soorten gevaren: warmtestraling (brand), overdruk (explosie) en concentratie giftige stoffen in de lucht (gifwolk). Voor een groot deel van de activiteiten geldt dat hiervoor vaste afstanden voor de aandachtsgebieden gelden en voor een klein deel van de activiteiten moeten de afstanden voor de aandachtsgebieden berekend worden. Voor het opstellen van de aandachtsgebieden heeft het ministerie van I&W middelen ter beschikking gesteld.
De medewerkers van de afdeling Specialismen beschikken over specialistische kennis op het gebied van de milieuaspecten asbest, bodem, energie, geluid, lucht en omgevingsveiligheid (voorheen externe veiligheid). Daarmee zijn zij in staat om de vaak integrale en complexe milieuvraagstukken van zowel gemeenten als provincie te ontleden en van een duidelijk advies te voorzien. Bij het opstellen van (interne en externe) adviezen wordt veelal gebruik gemaakt van toetsingen en controles, maar worden vaak ook onderzoeken en/of metingen uitgevoerd. Daarnaast participeren de medewerkers van deze afdeling ook in de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid op de taakvelden van de afdeling en houden zij rekening met eventuele innovaties bij de uitvoering van de door de afdeling geleverde producten en gevolgde werkwijzen.

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2.6. Paragrafen

2.6.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Ons vastgestelde beleid betreffende het weerstandsvermogen komt samengevat neer op de volgende pijlers:

- Het beleid van de RUD Zuid-Limburg is erop gericht om te beschikken over een weerstandsvermogen dat voorziet in dekking van de gepercipieerde en gekwantificeerde risico's. Dit bepaalt de ondergrens van het weerstandsvermogen. Er wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen van 1,0 dat wil zeggen dat de middelen die beschikbaar zijn om tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit) precies voldoende van omvang zijn om de geïnventariseerde risico's op te vangen. De bandbreedte is bepaald op tussen 0,8 en 1,2 en de bovengrens wordt gevormd door de in de Gemeenschappelijke Regeling opgenomen begrenzing van 10% van de exploitatiebegroting van het volgende jaar.

- Weerstandscapaciteit wordt gevormd uit de resultaten. Voor zover noodzakelijk om de gewenste omvang te bereiken worden de reserves aangevuld.

- Indien het weerstandsvermogen lager is dan gewenst op basis van de risico-inventarisatie wordt er een plan voorgelegd aan het algemeen bestuur hoe het weerstandsvermogen op het gewenste niveau kan worden gebracht.

- Indien het weerstandsvermogen groter is dan de afgesproken bandbreedte wordt voorgesteld het surplus uit te keren aan de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.

Begin 2021 is er conform de aanbevelingen uit het Assessment van EY dat in het najaar van 2020 heeft plaatsgevonden een risicosessie plaatsgevonden onder begeleiding van EY. Het managementteam van de RUD Zuid-Limburg heeft zich samen met een vertegenwoordiging van onze partners gebogen over risico's. Deze had tot doel tot een nadere afbakening te komen van het begrip risico's en de vertaalslag te maken van bruto risico's naar netto risico's. Conclusie van de bijeenkomst is dat er een goede basis is gelegd om verder te denken over risico's. De tijd blijkt echter te kort om al in deze jaarrekening een volledig nieuwe en besproken risicotabel te ontwerpen. Hiervoor is ook een discussie nodig over de doelstellingen van de RUD Zuid-Limburg, zoals opgenomen in de Toekomstagenda.
De door de RUD Zuid-Limburg genoemde huidige risico's sluiten grotendeels aan (vanwege couleur locale) bij de door collega-omgevingsdiensten in Noord-Brabant en de RUD Limburg Noord genoemde risico's.
Op basis van de bestaande tabel is een actualisatie uitgevoerd. Deze is opgenomen als bijlage bij deze jaarrekening. Hieruit vloeit voort een totaal bruto risico van € 2.636.266. Na rekening gehouden te hebben met interne beheersmaatregelen die het risico mitigeren en de kans dat een risico optreedt komen we tot een netto risico van € 524.630 (4% van de begroting).
De weerstandscapaciteit bestaande uit het totaal van reserves bedraagt per einde 2019 € 519.630.

De RUD Zuid-Limburg heeft als streven een weerstandsvermogen van 1 met een maximum van 1,2 en een minimum van 0,8. Een weerstandvermogen van 1 betekent € 524.630. Dat leidt dus tot een gewenste toename van de reserves met € 5.000. Het voorstel is deze gewenste verhoging te realiseren via de verdeling van de resultaten van de jaarrekening 2020.

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing

jaarverslag jaar 2020		verloop van de kengetallen		
Kengetallen		verslag 2020	begroting 2020	verslag 2019
netto schuldquote		-1,8	-0,1	1,4
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		-1,8	-0,1	1,4
solvabiliteitsratio		39,1%	100 %	31,6%
structurele exploitatieruimte		nvt	nvt	nvt
grondexploitatie		nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit		nvt	nvt	nvt

Algemene reserve

Volgens de bepalingen van de gemeenschappelijke regeling zijn de deelnemers verantwoordelijk voor een eventueel overschot of tekort van de RUD Zuid-Limburg in een bepaald jaar. Als er sprake is van een negatief rekeningresultaat wordt dit in eerste instantie verrekend met de weerstandscapaciteit. Indien er sprake is van een positief rekeningresultaat, dan wordt dit toegevoegd aan de algemene reserve, aan een bestemmingsreserve dan wel uitgekeerd aan de deelnemers conform hetgeen daarover bepaald is in de gemeenschappelijke regeling in artikel 29.

2.6.2. Overzicht baten en lasten per taakveld

Vanaf het boekjaar 2017 is het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van kracht. Deze aanpassing was nodig om verbeteringen in de sturingsinformatie aan de raad (algemeen bestuur) door te voeren en om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen te vergroten. De voor RUD Zuid-Limburg belangrijkste wijzigingen die in het BBV zijn doorgevoerd hebben betrekking op de invoering van uniforme taakvelden (producten), verbonden partijen en overhead. Alle activiteiten van de RUD Zuid-Limburg bevinden zich volledig in het domein Milieubeheer. Dit betreft taakveld 7.4 uit de Overzichtslijst van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Overhead is tevens inbegrepen in dit taakveld. Zie paragraaf 2.2.6. voor een nadere specificatie van de overhead.

2.6.3. Financiering

Algemeen

Gegeven de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) is elke gemeente, provincie of gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven over de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente en risiconorm, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid over treasury. De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen zijn geformuleerd in het treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader, zoals gesteld door de Wet FIDO.

In 2020 is de financieringssystematiek als volgt geweest: Alle deelnemers in de RUD Zuid-Limburg ontvangen voorschotnota's op basis van de vastgestelde begroting. Deze voorschotnota's zijn volledig voldaan door de deelnemers.

Rentevisie

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De RUD Zuid-Limburg heeft geen leningen.

Koers- en valutarisico
Koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen, door negatieve koersontwikkelingen. De RUD Zuid-Limburg bezit geen derivaten en is er dus geen sprake van koersrisico.
Valutarisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de waarde van de vreemde valutastromen, uitgedrukt in eigen valuta, afwijkt van hetgeen verwacht werd op het beslissingsmoment. De RUD Zuid-Limburg bezit geen vreemde valuta, dus is er geen sprake van een valutarisico.

Rente- en risiconorm
Aangezien de RUD Zuid-Limburg geen schulden heeft, is er geen sprake van een mogelijk renterisico.

Liquiditeitenplanning
De planning van de facturering per kwartaal aan de deelnemers voor de in het werkprogramma afgesproken dienstverlening, heeft ertoe geleid dat er steeds voldoende liquiditeiten aanwezig waren.

Financieringsrisico's
Omdat de deelnemers gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van de RUD Zuid-Limburg en zich verplicht hebben de tekorten in zijn geheel gezamenlijk te dragen, zijn er hier geen financieringsrisico's te melden.

Kasgeldlimiet
De RUD Zuid-Limburg heeft na de loonbetaling van januari gedurende een maand behoefte gehad aan korte termijn financiering. Hierbij is de kasgeldlimiet van 8,5% van de begroting niet overschreden.

2.6.4. Bedrijfsvoering
Organisatiestructuur
De organisatiestructuur van de RUD Zuid-Limburg is een platte structuur met een minimum aan overhead. Het management van de organisatie bestaat uit een directeur en drie (vier vanaf augustus 2020) lijnmanagers en de controller. Daarnaast zijn er twee HR-functionarissen, een managementassistent, een secretarieel ondersteuner voor de Ondernemingsraad en een secretariaat. Verdere staffuncties op het gebied van financiën, P&O, archivering en informatievoorziening worden ingehuurd bij de provincie Limburg.

Huisvesting
Per 1 juli 2020 is het nieuwe huurcontract met de Provincie Limburg ingegaan, voor een periode van 10 jaar. Naast een contract voor huisvesting (inclusief gebouw-gebonden faciliteiten) is er een separate overeenkomst voor ondersteunende diensten en ICT.
Na drie jaar, dat is medio 2023, zal een tussentijdse evaluatie plaatsvinden van de aansluiting van het huurcontract op de behoefte van de RUD Zuid-Limburg op dat moment. Deze bepaling is opgenomen in het huurcontract, ingegeven door de coronamaatregelen waaronder de basisregels.

2.6.4.1 Informatievoorziening
VTH-applicatie

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Binnen de RUD Zuid-Limburg heeft het projectteam in 2020 werkzaamhedenheden verricht t.b.v. het inrichten, testen en implementeren van de nieuwe VTH-applicatie Squit 20/20.
De RUD Zuid-Limburg neemt deel aan het Een voor Allen (EVA) project. In dit project implementeert het merendeel van de Limburgse gemeenten, de Provincie Limburg, de Limburgse Veiligheidsregio's, en de RUD's een gemeenschappelijke informatievoorziening, Squit 20/20, waarmee zij hun taken op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving en Advisering (VTHA) efficiënter en effectiever kunnen uitvoeren. Door het gebruik van één informatievoorziening kunnen gestandaardiseerde en geharmoniseerde processen plaatsvinden. Hierdoor verbetert de dienstverlening richting de burgers en bedrijven omdat organisaties (1) sneller informatie uitwisselen, (2) dezelfde werkwijze hanteren, en (3) eenduidiger communiceren via standaardbrieven. Squit20/20 is een informatievoorziening ontwikkeld voor de overheidsmedewerker die conform de Omgevingswet moet gaan werken. Alle deelnemende organisaties gaan werken met zoveel mogelijk dezelfde gezamenlijke standaardinrichting voor de werkprocessen gebaseerd op de landelijke Omgevingswet zaaktypecatalogus. Op dit moment worden door de leverancier nog noodzakelijke functionaliteiten voor deze applicatie ontwikkeld. Vertraging in de oplevering heeft ertoe geleid dat de ingebruikname van deze applicatie door de Limburgse overheidsorganisaties, waaronder de RUD Zuid-Limburg, verschoven is van 2020 naar het eerste half jaar van 2021. Voor onze werkprocessen is het van groot belang dat we dit jaar ook worden aangesloten, nu het contract van de huidige applicatie in januari 2022 afloopt.

Nieuw personeelsinformatiesysteem per 1-1-2021
In 2020 zijn werkzaamheden verricht voor de ingebruikname van het nieuwe personeels-informatiesysteem InSite bij de RUD Zuid-Limburg op 1-1-2021.

2.6.5. Verbonden partijen

De RUD Zuid-Limburg heeft zelf geen verbonden partijen in de zin dat zij financieel zeggenschap heeft over andere organisaties.
Omgekeerd is de RUD Zuid-Limburg wel middels de gemeenschappelijke regeling verbonden aan de Provincie en alle gemeenten in Zuid-Limburg.
De RUD Zuid-Limburg was in 2020 verbonden aan de gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en de Provincie Limburg.

2.6.6. Overhead

Overhead omvat alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren in ieder geval de kosten van het management en ondersteunende functies (in loondienst dan wel ingehuurd) en de overige kosten die hiermee die niet zijn toe te delen aan het primaire proces.
De totale kosten van de RUD Zuid-Limburg bedroegen in 2020 € 12 mln. De hierin begrepen overhead bedroeg € 2,4 mln (20%). De overhead is opgebouwd uit personele overhead (kosten van leiding) € 1,0 mln, inkoop ondersteuning financiële administratie, salarisadministratie en automatisering € 0,6 mln, overige (huisvesting en andere kosten) € 0,8 mln.

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

3. Jaarrekening

3.1. Balans per 31 december 2020

(in euro's)	31 december 2020	31 december 2019
Activa		
vaste activa		
vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties	€ 373.793	€ 494.414
Totaal vaste activa	€ 373.793	€ 494.414
vlottende activa		
vorderingen op openbare lichamen	€ 473.955	€ 728.550
overlopende activa	€ 642.978	€ 1.180.361
Liquide middelen		
banksaldi	€ 2.340.877	€ 1.605.904
Totaal vlottende activa	€ 3.457.810	€ 3.514.814
Totaal activa	€ 3.831.603	€ 4.009.228
Passiva		
vaste passiva		
eigen vermogen		
Algemene reserve	€ 519.630	€ 543.252
Bestemmingsreserve ICT	€ 470.000	€ 470.000
Bestemmingsreserve plaatsingskosten	€ -	€ -
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000	€ 10.000
Bestemmingsreserve BOA	€ 132.500	€ -
Onverdeeld resultaat	€ 367.103	€ 129.876
Totaal vaste passiva	€ 1.499.233	€ 1.153.128
vlottende passiva		
Schulden aan openbare lichamen	€ 1.150	€ -
Overige schulden	€ 294.304	€ 278.175
Overlopende passiva	€ 2.036.916	€ 2.577.925
Totaal vlottende passiva	€ 2.332.370	€ 2.856.100
Totaal passiva	€ 3.831.603	€ 4.009.228

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Besluit Begroting en Verantwoording

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het BBV en de Financiële verordening van de RUD Zuid-Limburg.

Vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de daarop toegepaste afschrijvingen.

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vlottende activa
De vorderingen, overlopende activa en liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen, zoals bedoeld in artikel 39, 40 en 40a van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Eigen Vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening baten en lasten.

Vlottende passiva
De vlottende schulden en de overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, zoals bedoeld in artikel 48 en 49 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

3.2. Toelichting op de balans

Activa

Materiële vaste activa

(in euro's)	31-12-2019	investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	31-12-2020
Vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties	€ 494.414	€ 24.129	€ -	€ 144.750	€ 373.793

Het afschrijvingspercentage wordt bepaald conform de geldende Financiële verordening. Automatiseringsapparatuur en software worden in drie jaar afgeschreven, voor overige kapitaalgoederen bedraagt de afschrijvingsduur tussen de vijf en vijfentwintig jaar. Gemiddeld bedroeg het afschrijvingspercentage in 2020 25%.

Vlottende activa
Vorderingen op openbare lichamen
De meeste vorderingen op openbare lichamen zijn afgewikkeld in 2021. In 2020 zijn vorderingen afgeboekt wegens oninbaarheid voor een totaalbedrag van € 13.526 betrekking hebbend op voorgaande boekjaren.

Overlopende activa
Onder overlopende activa zijn opgenomen vooruitbetaalde kosten en nog niet gefactureerde in 2020 geleverde prestaties.

Liquide middelen
De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de RUD Zuid-Limburg.

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Passiva

Vaste Passiva

Eigen Vermogen

(in euro's)	31 december 2019	Resultaat-bestemming 2019	resultaat 2020	31 december 2020
Algemene reserve	€ 543.252	€ -23.622	€ -	€ 519.630
Bestemmingsreserve ICT aansluitingen	€ 470.000	€ -	€ -	€ 470.000
Bestemmingsreserve BOA inzet		€ 132.500		€ 132.500
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000	€ -	€ -	€ 10.000
Resultaat uit bedrijfsvoering	€ 129.878	€ -129.878	€ 367.103	€ 367.103
Verdeeld resultaat		€ 21.000		
Totaal reserves en onverdeeld resultaat	€ 1.153.130	€ -	€ 367.103	€ 1.499.233

Overzicht eigen vermogen

Het onverdeeld resultaat van 2020 bedraagt € 367.103.

Overige schulden

De overige schulden per 31 december 2020 hadden volledig betrekking op crediteuren.

Overlopende passiva

Dit betreft verplichtingen die in 2020 zijn aangegaan, waarvoor de RUD Zuid-Limburg in 2020 nog geen factuur heeft ontvangen.

3.3. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

De RUD Zuid-Limburg is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan de volgende, niet in de balans opgenomen, financiële verplichtingen.

Kredietfaciliteit

Bij de huisbankier heeft de RUD Zuid-Limburg een kredietfaciliteit van € 250.000.

Huurovereenkomst

Per 1 juli 2020 heeft de RUD Zuid-Limburg een nieuw huurcontract voor huur kantoorruimte bij de provincie Limburg. Het huurcontract van deze ruimten loopt tot en met 30 juni 2030, met een evaluatiemoment in 2023.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen					
Contractpartij	Aard van het contract	Start Contract	Looptijd van het contract	Bedrag per jaar	Bedrag van het contract voor de resterende looptijd in totaal exclusief indexering
Provincie Limburg	Huur kantoorruimte	1 juli 2020	Tot 30 juni 2030	€ 327.126	€ 3.107.697

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

3.4. Overzicht Baten en Lasten 2020

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking
		A	B	B-A
PERSONEEL				
Salariskosten en inhuur	€ 9.666.861	€ 9.236.844	€ 9.827.549	€ 590.705
Salariskosten	€ 6.948.566		€ 8.535.505	
Kosten inhuur	€ 2.718.295		€ 1.292.044	
Overige personele kosten	€ 610.011	€ 947.031	€ 499.874	€ -447.157
Inhuur dienstverlening	€ 725.546	€ 706.224	€ 638.682	€ -67.542
KAPITAALLASTEN	€ 124.819	€ 201.000	€ 144.675	€ -56.325
Verbruikskosten en onderhoudskosten materieel	€ 161.685	€ 227.356	€ 222.140	€ -5.216
INDIRECTE KOSTEN	€ 1.000.484	€ 1.104.190	€ 826.222	€ -277.968
ONVOORZIEN				
Onvoorzien 5% (incl afronding)	€ 5-	€ 138.344	€ -	€ -138.344
Totaal kosten	€ 12.289.400	€ 12.560.990	€ 12.159.142	€ -401.848
Inkomsten				
Gefactureerd naar deelnemers via werkprogramma	€ 10.962.005	€ 12.142.000	€ 11.341.468	€ -800.532
Bijdrage Provincie Afschrijvings- en exploitatiekosten	€ 1.457.271	€ 418.356	€ 369.876	€ -48.480
Overige inkomsten		PM	€ 814.901	€ 814.901
Totaal inkomsten	€ 12.419.276	€ 12.560.356	€ 12.526.245	€ -34.111
				€ 0
Totaal inkomsten -/- kosten	€ 129.876	€ -634	€ 367.103	€ 367.737

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het BBV en de Financiële verordening. Ten behoeve van het inzichtvereiste wordt in het overzicht Baten en Lasten afgeweken van het door de BBV voorgeschreven model programmarekening. Baten worden verantwoord in het jaar dat zij gerealiseerd zijn. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Exploitatieresultaat

De afrekening met de deelnemers wordt uitgevoerd conform de hierover gemaakte afspraken in de gemeenschappelijke regeling. De systematiek houdt voor de deelnemende gemeenten en provincie in, dat de kosten van dienstverlening vanuit de RUD Zuid-Limburg worden doorbelast op basis van de vastgestelde tarieven in de outputbegroting. Deze tarieven vermenigvuldigd met de uit te voeren taken in het werkprogramma, leiden tot het te factureren bedrag per deelnemer.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Alle baten en lasten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend waren, zijn in het betreffende jaarverslag verwerkt.

Onder de opbrengsten wordt verstaan: de bijdragen van de afnemers van de diensten van de RUD Zuid-Limburg. Zij worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn. Winsten worden slechts genomen wanneer ze zijn gerealiseerd.

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De afschrijvingen worden lineair berekend op basis van de verwachte levensduur. Als startmoment van de afschrijving geldt de datum van in gebruik neming van het actief.

3.5. Toelichting op de baten en lasten 2020

De werkelijke lasten zijn lager dan de begroting. Uit bovenstaand overzicht blijken de verschillen per kostencategorie.[1]

Overzicht overige inkomsten

De overige inkomsten bestaan met name uit incidentele baten:

(in euro's)	V/N
Projecten	
Externe Veiligheid	267.906 (V)
Overige	546.995 (V)
	814.901 (V)

Overige incidentele inkomsten betreffen voornamelijk inkomsten uit extra werkzaamheden buiten het reguliere werkprogramma en resultaten uit voorgaande boekjaren.

Toelichtingen met betrekking tot de verschillen ten aanzien van de lasten

Personeelskosten

(in euro's)	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Afwijking V/N
Personele lasten	9.236.844	9.827.549	590.705(N)

De personele lasten zijn hoger dan begroot, dit heeft te maken met extra activiteiten (buiten de reguliere werkprogramma's) die door de RUD Zuid-Limburg zijn ontplooid in 2020. Tegenover de hogere lasten staan ook hogere inkomsten als gevolg van de extra activiteiten.

Overige personele kosten

(in euro's)	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Afwijking V/N
Overige personele kosten	947.031	499.874	447.157(V)

Hieronder bevinden zich kosten van scholing en vorming en toeslag voor onregelmatige diensten. Deze zijn in 2020 voornamelijk vanwege de coronacrisis sterk achtergebleven. Op opleidingen bijvoorbeeld is maar de helft uitgegeven omdat vele geplande cursussen niet doorgingen.

[1] Bij de overzichten betekent V een voordeel ten opzichte van de begroting (opbrengsten hoger, dan wel lasten lager dan begroot) en N een nadeel ten opzichte van de begroting (opbrengsten lager dan wel lasten hoger dan begroot)

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Inhuur dienstverlening

(in euro's)	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Afwijking V/N
Inhuur dienstverlening	706.224	638.682	67.542(V)

Onder inhuur dienstverlening staan de kosten voor ingekochte dienstverlening op het gebied van ondersteuning op het vlak van informatie advies, financiën en personeels- en salarisadministratie en inhuur bij ziekteverzuim. Met name het lage ziekteverzuim heeft 2020 voor het voordeel op deze post gezorgd.

Indirecte kosten

(in euro's)	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Afwijking V/N
Overige goederen en diensten	1.104.190	826.222	277.968(V)

Onder indirecte kosten wordt het merendeel van de materiële uitgaven verstaan die verband houden met de organisatie. De grootste post is huur en ICT en verder valt te denken aan bureaukosten, verzekeringen en het gebruikmaken van adviesbureaus.

Afschrijvingen

(in euro's)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Afwijking V/N
Afschrijvingen	180.000	144.750	35.250(V)

Het betreft uitsluitend afschrijvingen op kapitaalgoederen van de meetdienst lucht en geluid. Deze worden doorbelast naar de Provincie Limburg en zijn voor de overige deelnemers van de RUD Zuid-Limburg budgettair- en resultaat neutraal.

Mutaties reserves

(in euro's)	31 december 2019	Resultaat-bestemming 2019	resultaat 2020	31 december 2020
Algemene reserve	€ 543.252	€ -23.622	€ -	€ 519.630
Bestemmingsreserve ICT aansluitingen	€ 470.000	€ -	€ -	€ 470.000
Bestemmingsreserve BOA inzet		€ 132.500		€ 132.500
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000	€ -	€ -	€ 10.000
Resultaat uit bedrijfsvoering	€ 129.878	€ -129.878	€ 367.103	€ 367.103
Verdeeld resultaat		€ 21.000		
Totaal reserves en onverdeeld resultaat	€ 1.153.130	€ -	€ 367.103	€ 1.499.233

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichtingen met betrekking tot de verschillen ten aanzien van de Baten

(in euro's)	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Afwijking V/N V/N
Bijdrage deelnemers	12.142.000	11.341.468	800.532(N)
Overige inkomsten	418.356+PM	369.876+814.901	766.421(V)
Totaal boekjaar:	12.560.356	12.526.245	34.111(N))

Baten: verschil tussen raming en werkelijkheid

In 2020 zijn de werkelijke baten uit de bijdrage van de deelnemers lager dan de geraamde baten. Dit komt doordat het AB heeft besloten om de bijdrage van de deelnemers te verlagen toen in de najaarsrapportage duidelijk werd dat de kosten als gevolg van corona zouden achterblijven. De overige inkomsten daarentegen zijn hoger dan geraamd. Er is een positief resultaat geboekt als gevolg van subsidieprojecten en extra opdrachten buiten het werkprogramma.

Mutaties in reserves
Conform de besluitvorming bij de vaststelling van de jaarrekening 2019 zijn de mutaties in de reserves verwerkt.
De grootste post, buiten de algemene reserve is de reserve voor ICT. In 2015 is gestart met de uitvoering van het informatiebeleidsplan. Er zijn projectplannen gemaakt en de projecten zijn gestart. De fase dat de uitgaven plaatsvinden is in 2016 gestart, maar de grootste post is de reservering in verband met specifieke aanpassingen voor de RUD Zuid-Limburg van het door de Provincie aan te schaffen VTH(A) pakket. Doordat deze vervanging van het VTH pakket breed is opgepakt door penvoerder Provincie Limburg met deelname van zoveel mogelijk VTH-overheidsorganisaties is er sprake geweest van een langer voorbereidingsproces naar de aanbesteding, het ontwikkeltraject bij de leverancier kent eveneens een langere doorlooptijd dan gepland. Het pakket zal volgens planning in 2021 door de RUD Zuid-Limburg in gebruik worden genomen.

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ontwikkeling EMU saldo

	omschrijving	realisatie 2020 x € 1000,-	begroting 2020 x € 1000,-
1	exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	367.103	0
2	afschrijvingen ten laste van de exploitatie	144.750	180.000
3	bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0
4	investeringen in (im)materiële activa die op de balans die op de balans worden geactiveerd	24.129	PM
5	baten uit andere bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet in de exploitatie zijn verantwoord en niet in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0
6	desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uitdesinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs) voorzover niet op exploitatie	0	0
7	aankoop van grond en uitgaven aan bouw- en woonrijp maken	0	0
8	baten bouwgrondexploitatie: baten voorzover transacties niet op exploitatie	0	0
9	lasten op balanspost voorzieningen voorzover deze met derden betreffen	0	0
10	lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van reserves worden gebracht	0	0
11	verkoop van effecten		
	a Voornemen tot verkoop van effecten	nee	nee
	b Verwachte boekwinst		
	Berekend EMU saldo	487.724	180.000

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

3.6. Gegevens 2020 in het kader van WNT

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Deze wet regelt onder meer dat overheidsinstellingen jaarlijks bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen dienen te publiceren. Voor topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen worden deze gegevens ongeacht de hoogte gepubliceerd.

Voor het jaar 2020 is de generieke maximum bezoldigingsnorm vastgesteld op € 201.000. Dit is inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioen.

De WNT is op de RUD Zuid-Limburg van toepassing. Publicatie van bezoldigingsgegevens dienen onder meer openbaar te worden gemaakt via het financieel jaarverslag.
Bij de definiëring van topfunctionarissen gaat het om personen die tot de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon of instelling behoren en/of hoogst leidinggevenden binnen een rechtspersoon of instelling. Hieronder vallen de leden van het algemeen en dagelijks bestuur en de directeur.

Leidinggevende topfunctionarissen
Leidinggevende topfunctionaris van de RUD Zuid-Limburg is de directeur L.M. Kobes.

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking, vanaf de dertiende maand van de functievervulling.

gegevens2020 **bedragen x € 1**	**L.M.Kobes**
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	107.112
Beloningen betaalbaar op termijn	19.287
Subtotaal	*126.399*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	126.399
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2019	
bedragen x € 1	**L.M.Kobes**
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	103.534
Beloningen betaalbaar op termijn	18.656
Subtotaal	*122.190*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000
Bezoldiging	122.190

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toezichthoudende topfunctionarissen

Onderstaand volgen de gegevens van de leden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Vermeld zijn de personen die in 2020 lid waren van het algemeen bestuur en/of het dagelijks bestuur. Daar waar niet anders vermeld waren de genoemde personen het hele jaar lid. Tevens zijn opgenomen de personen die in 2018 en 2019 lid waren van het bestuur en waarvan het lidmaatschap voor 2020 is geëindigd. Conform voorschrift van de WNT blijven dezen 4 jaar vermeld in het overzicht.
De toezichthoudende topfunctionarissen ontvangen geen bezoldiging of andere financiële vergoeding van de RUD Zuid-Limburg.
Er bestaan vanuit de organisatie geen financiële verplichtingen naar personen die eerder als toezichthoudend topfunctionaris verbonden zijn geweest aan de RUD Zuid-Limburg.

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1700 of minder

Gegevens 2020	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	**FUNCTIE**
G. Bakker (tot 31-12-2018)	Lid Algemeen Bestuur
F.M.A. van Ballegooij (tot 17-02-2020)	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
R. de Boer	Lid Algemeen Bestuur
C.M.J.P. Claessens	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
G.J.M. Cox (tot 28-6-2018)	Voorzitter Algemeen Bestuur/ Voorzitter Dagelijks Bestuur
W. Dreessen	Lid Algemeen Bestuur
P.H.J. Franssen (tot 1-6-2018)	Lid Algemeen Bestuur
E. Geurts	Lid Algemeen Bestuur
V.L.W.H. Heijnen	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
D.M.M. Hendrix	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
W. Houben	Lid Algemeen Bestuur
R.W.P.E. Housmans	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
J.E.L.M. Last	Lid Algemeen Bestuur
G.B.M. Leers (tot 11-03-2020)	Lid Algemeen Bestuur
H.M.H. Leunessen (vanaf 20-01-2020)	Lid Algemeen Bestuur
R.L.T. van Loo (tot 15-11-2019)	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
W.J.F. van der Rijt (vanaf 11-03-2020)	Lid Algemeen Bestuur
F.P.M. Sanders (tot 25-09-2020)	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
D.W.J. Schneider	Lid Algemeen Bestuur
H.G.J. Schoenmakers	Lid Algemeen Bestuur
J.M.T. Teunissen (tot 28-6-2019)	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
J.H. Timmermans (tot 31-12-2018)	Lid Algemeen Bestuur
C.P.L. Vankan	Lid Algemeen Bestuur
R.J.H. Vlecken	Voorzitter Algemeen Bestuur/ Voorzitter Dagelijks Bestuur
G.A.A. Verkerk (tot 1-8-2018)	Lid Algemeen Bestuur
J.Th.C.M. Verheijen (vanaf 16-03-2020)	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
K.M. Wolff (tot 31-12-2018)	Lid Algemeen Bestuur
G. IJff (per 02-11-2020)	Lid Algemeen Bestuur

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

3.7. Voorstel tot resultaatbestemming en resultaatverdeling

Artikel 29 lid 5 letters a en b van de Gemeenschappelijke Regeling van de RUD Zuid-Limburg zijn leidend.
Het Algemeen Bestuur kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde positieve
resultaten geheel of gedeeltelijk te bestemmen voor:
a. een egalisatiereserve.
b. uit te keren aan deelnemers naar rato van ieders afname (= omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft.

Onverdeeld resultaat 2020	€	367.103
mutatie reserves		
verhoging weerstandsvermogen op basis risico-inventarisatie	€	5.000
Totaal te bestemmen resultaat	€	362.103
Te verdelen resultaat	€	362.103

	Verdeelsleutel	Bedrag
Gemeente Beek	335.731	€ 10.719
Gemeente Beekdaelen	455.700	€ 14.549
Gemeente Brunssum	79.815	€ 2.548
Gemeente Eysden-Margraten	114.903	€ 3.668
Gemeente Gulpen-Wittem	105.531	€ 3.369
Gemeente Heerlen	458.224	€ 14.630
Gemeente Kerkrade	177.415	€ 5.664
Gemeente Landgraaf	165.910	€ 5.297
Gemeente Maastricht	942.922	€ 30.104
Gemeente Meerssen	195.523	€ 6.242
Gemeente Simpelveld	34.259	€ 1.094
Gemeente Sittard-Geleen	564.190	€ 18.013
Gemeente Stein	470.339	€ 15.016
Gemeente Vaals	70.432	€ 2.249
Gemeente Valkenburg aan de Geul	48.649	€ 1.553
Gemeente Voerendaal	92.864	€ 2.965
Provincie Limburg	7.029.273	€ 224.422

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

3.8. Geactualiseerde risico-inventarisatie

nr	Benaming risico	inhoud risico	gevolg	structureel - incidenteel	beheersmaatregel	kans	impact	kans* impact
a. Algemene risico's								
1	Taakstellingen gemeentes	Het risico dat gemeentelijke taakstellingen worden doorvertaald naar de exploitatie van de RUD. Dit heeft directe gevolgen voor de exploitatie van de RUD.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Structureel	• In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie taakstellingen, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. • Korte termijn frictiekosten kunnen worden opgevangen vanuit het weerstandsvermogen.	50%	€ 300.000	€ 150.000
2	Niet kunnen voldoen aan de vraag uit het programmadeel	Het risico dat de RUD meer taken krijgt toebedeeld zonder dat daar meer middelen voor beschikbaar komen.	De werkorganisatie van RUD zal deze taken moeten opvangen. Mogelijk wordt RUD aangesproken op het (niet) realiseren van deze extra taken met als mogelijk gevolg korting op de middelen of imagoschade.	Structureel	· Hier is in principe budget voor bij de latende organisaties aangezien deze de werkzaamheden momenteel zelf uitvoeren. Via begroting regelen of aanvullende offertes. Voorbeelden zijn: logistiek beheer auto's, archivering, kadaster.	20%	€ 400.000	€ 80.000
3	Big eight	Het risico dat er splitsing plaatsvindt tussen de strategische cyclus en de operationele cyclus omdat de strategische (beleids)cyclus bij de latende organisaties blijft.	RUD wordt verantwoordelijk voor de operationele cyclus en is daarmee volgend op de strategische cyclus die extern ligt. Het gevolg kan	Structureel	• Het DB zal een actieve rol moeten nemen bij bestuurlijk overleg.	50%	€ 80.000	€ 40.000

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			zijn dat beleid gemaakt wordt dat in de uitvoering risicovol of kostbaar is en niet kostendekkend kan worden uitgevoerd door RUD.		• In het opdrachtgeversoverleg gezamenlijk bespreken KPI's			
b. Informatie risico's								
1	Wob	Het risico van onvolledige anonimisering in het kader van een Wob-verzoek.	Indien vertrouwelijke informatie publiek wordt gemaakt kan dit leiden tot schadeclaims van de betrokken partijen.	Structureel	• De RUD zal zeer zorgvuldig moeten zijn in de informatie die zij verstrekt in het kader van een WOB verzoek. De procesbeschrijvingen en de uitvoering van het proces moeten kloppen.	5%	€ 20.000	€ 1.000
2	AVG	risico van bestuurlijke aansprakelijkheid bij niet voldoen	Indien niet voldaan wordt aan de AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens een bestuurlijke boete opleggen tot 4% van de omzet met een maximum van € 20 miljoen	Structureel	• De RUD zal zeer zorgvuldig moeten omgaan met de verwerking van persoonsgevens • Medewerkers instrueren hoe om te gaan met verwerken persoonsgegevens • De RUD zal zeer zorgvuldig moeten omgaan met de verwerking van persoonsgevens Bewerkersovereenkomsten sluiten met harde garanties met eenieder die data in opdracht van de RUD Zuid-Limburg bewerkt , verwerkt of opslaat . Impact analyse privacyrisico's laten uitvoeren	5%	€ 540.000	€ 27.000

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

3	Gezamenlijk gebruik database	Fouten in milieu belastende activiteiten (classificatie)	Onjuiste facturering	Structureel		20%	€ 100.000	€ 20.000
c. Imago risico's								
1	Onvoldoende kwaliteit geleverde producten	Het risico dat de kwaliteit van de producten niet voldoet aan de verwachtingen van de afnemers.	Onjuiste advisering kan aanleiding zijn voor schadeclaims en/of verminderde omzet.	Structureel	• De RUD werkt met een kwaliteitssysteem om te blijven voldoen aan de geldende wettelijke kwaliteitsnormen.	20%	€ 100.000	€ 20.000
2	Onjuiste advisering en besluitvorming RUD	Het risico dat adviezen en besluiten van de RUD niet juist blijken.	Onvoldoende kwaliteit kan aanleiding zijn voor schadeclaims en/of verminderde omzet.	Structureel	• Zie hierboven onder kwaliteitssysteem. Belangrijk is met name de zorg voor het kapitaal van de RUD dat bestaat uit deskundige medewerkers. Strategische personeelsplanning, individuele begeleiding personeel en voldoende aandacht voor met name opleidingsplannen.	5%	€ 100.000	€ 5.000

3	Externe perceptie van verantwoordelijkheid bij toezicht-taken	Het risico dat RUD in zijn toezichthoudende taak wordt gepercipieerd als verantwoordelijk terwijl de verantwoordelijkheid bij het bevoegd gezag ligt.	Indien RUD (ten onrechte) wordt geassocieerd met slechte kwaliteit en falend toezicht, kan dit imagoschade tot gevolg hebben. Dit kan aanleiding zijn voor schadeclaims en/of verminderde omzet.	Structureel	• Communicatie met deelnemers in de GR over de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van elkaar en de risico's en aansprakelijkheden die hieruit voortvloeien. Heldere communicatie naar derden over de (grenzen aan) taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de RUD.	20%	€ 20.000	€ 4.000
d. Materiële risico's								
1	Ongevallen activa	Het risico dat activa van RUD betrokken raken bij ongevallen waardoor het materieel beschadigd wordt.	Risico van herstelkosten c.q. investeringen waarvoor geen begrotingsruimte ingecalculeerd is.	Structureel	• Zorgvuldige bewaring, transport, gebruik en administratie van kostbare apparatuur. Opstellen gebruikershandleidingen en toezicht op de toepassing hiervan. Nagaan of risico verzekerbaar is.	20%	€ 10.000	€ 2.000
2	Schade aan activa als gevolg van agressie	Het risico dat activa van RUD beschadigd wordt door agressie bij klanten/relaties.	Risico van herstelkosten c.q .investeringen waarvoor geen begrotingsruimte ingecalculeerd is.	Structureel	• Instructie medewerkers om te gaan met agressie de-escalerend te kunnen optreden en altijd de eigen veiligheid voorop te stellen.	5%	€ 10.000	€ 500
3	Diefstal van activa	Het risico dat activa van RUD worden ontvreemd.	Risico van investeringen waarvoor geen begrotingsruimte ingecalculeerd is.	Structureel	• Zorgvuldige bewaring, transport, gebruik en administratie van kostbare apparatuur. Opstellen gebruikershandleidingen en toezicht op de toepassing hiervan. Nagaan of risico verzekerbaar is.	5%	€ 10.000	€ 500
e. Procedure risico's								

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

1	Termijnoverschrijding procedures	Risico dat een procedure niet binnen de gestelde wettelijke termijn kan worden afgerond	De arbeidsintensieve WOB-verzoeken en mogelijke dwangsommen kunnen leiden tot onvoldoende dekking op de begrote kostprijs van het product met exploitatieverlies voor RUD als gevolg.	Structureel	• De RUD zal zeer zorgvuldig moeten zijn in de termijnen die zij in acht neemt in het kader van een WOB verzoek. De procesbeschrijvingen en de uitvoering van het proces moeten kloppen.	50%	€ 1.260	€ 630
2	Procedure leidt tot duur juridisch advies	Het risico dat specialistische (juridische) kennis vereist is waarvoor extern advies ingewonnen moet worden.	De externe advieskosten kunnen leiden tot onvoldoende dekking op de begrote kostprijs van het product met exploitatieverlies voor RUD als gevolg.	Structureel	• Kwaliteitssysteem, dat zorgvuldig werken bevordert en waardoor fouten geminimaliseerd worden.	5%	€ 10.000	€ 500
3	Niet naleven afspraken dienstverleningsovereenkomst a. RUD b. Deelnemers	Het risico dat naleving van de DVO's niet is geborgd.	Het niet naleven van de DVO's kan leiden tot imagoschade, schadeclaims en mogelijk verlies aan omzet	Structureel	* Afspraken over uit te voeren werkzaamheden duidelijk vast leggen en overeenstemming bereiken over werkprogramma. Via kwaliteitssysteem uitvoering borgen. * DVO van onbeperkte duur	20%	€ 20.000	€ 4.000
4	Gedeelde procesverantwoordelijkheid	Het risico dat geschillen ontstaan inzake verantwoordelijkheid voor onregelmatigheden doordat de verantwoordelijkheden gedeeld worden tussen RUD en het betrokken bevoegd gezag.	Onvoldoende borging van de verantwoordelijkheid kan leiden tot imagoschade, schadeclaims en mogelijk verlies van omzet.	Structureel	• Heldere scheidslijnen proberen aan te brengen in de processen. Met name rond de knip waar verantwoordelijkheden overgaan tussen deelnemer (het bevoegd gezag) en RUD. Hierover goede afspraken maken en deze ook vastleggen.	20%	€ 10.000	€ 2.000

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

5	Registratie werk	Het risico dat de dossiervorming en logboeken onvoldoende zijn geborgd waardoor de kwaliteit van RUD in het geding komt.	Onvoldoende dossiervorming en kwaliteit kan leiden tot schadeclaims en/of verminderde omzet.	Structureel	• Kwaliteitssysteem, dat zorgvuldig werken ook op vlak dossiervorming bevordert en waardoor fouten geminimaliseerd worden.	5%	€ 50.000	€ 2.500
f. Aansprakelijkheidsrisico's								
1	Optreden personeel	Het risico dat RUD aansprakelijk wordt gesteld naar aanleiding van onzorgvuldig handelen van personeel.	Het mogelijke gevolg is aansprakelijkheid die kan leiden tot imagoschade, schadeclaims en mogelijk verlies van omzet.	Structureel	• Belangrijk is met name de zorg voor het kapitaal van de RUD dat bestaat uit deskundige medewerkers. Strategische personeelsplanning, individuele begeleiding personeel en voldoende aandacht voor met name opleidingsplannen. Ook met betrekking tot communicatie en integriteit. Verzekering tegen aansprakelijkheidsrisico's	5%	€ 40.000	€ 2.000
2	Claims uit rechtsgedingen	Het risico dat rechtsgedingen leiden tot een schadeclaim voor RUD.	Het gevolg kan een schadeclaim zijn die niet gedekt wordt door de verzekering van RUD.	Structureel	• Kwaliteitssysteem, dat zorgvuldig werken bevordert (waaronder een goede dossieropbouw) en waardoor fouten geminimaliseerd worden.	5%	€ 10.000	€ 500
g. Financiële risico's								
1	Uren in werkprogramma's niet betrouwbaar	Het risico dat de werkprogramma's qua tijdsbesteding onjuist zijn ingeschat waardoor de grondslag van de begroting van RUD onjuist is.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Incidenteel meerjarig in eerste jaren output financiering	• Met behulp van het tijdschrijfsysteem nog beter in beeld brengen hoe de verdeling van de inrichtingen is. Met behulp van zaakgericht tijdschrijven inzicht verhogen ter verbetering werkprogramma's.	50%	€ 40.000	€ 20.000

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Het risico dat de kosten van de ontwikkeling van noodzakelijke ICT-voorzieningen (voornamelijk software) groter zijn dan thans begroot.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De organisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Structureel	• Strategische ICT planning maken voor komende 4 jaar en actieplan opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen.	20%	€ 125.000	€ 25.000
3	Toenemende (vaste) kosten	Het risico dat de (vaste) kosten van RUD toenemen tot een hoger niveau dan thans begroot.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De organisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Structureel	Vaste kosten periodiek in beeld brengen en in volgende begroting opnemen.	20%	€ 200.000	€ 40.000
4	Kostprijs versus verkooptarief	Risico dat externe bureaus door lagere tarieven (voor beperktere dienstverlening) klanten wegkapen bij de RUD	Het gevolg kan zijn dat de concurrentie-positie verslechtert met verlies van omzet als gevolg.	Structureel	Werkprocessen zo efficiënt mogelijk vormgeven. Letter op personele omvang in relatie tot taakomvang. Werken met flexibele schil om piek en dalbezetting te optimaliseren.	20%	€ 10.000	€ 2.000
5	Wijziging in regeldruk vanuit de rijksoverheid	Het risico dat toenemende regeldruk vanuit de rijksoverheid leidt tot oplopende kosten voor de RUD, bijvoorbeeld inzake automatisering.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De organisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Structureel	• Veranderingen goed communiceren naar de deelnemers en verwerken in de begroting. Opnemen in strategische ICT planning voor komende 2 jaar.	20%	€ 40.000	€ 8.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's								
1	Risicodrager arbeidsongeschiktheid	Het risico dat werknemers arbeidsongeschikt raken met financiële gevolgen voor RUD inzake het eigen risico.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Structureel	• Goede ziekteverzuimbegeleiding. Bepalen hoe de werknemer kan blijven functioneren binnen de organisatie. Eventueel verzekering (stop loss) .	20%	€ 100.000	€ 20.000

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2	Letselschade door arbeid	Het risico dat werknemers letselschade oplopen als gevolg van arbeid	Het mogelijke gevolg zijn schadeclaims of eigen risico's voor rekening en risico van RUD.	Structureel	• Instructie personeel, ter beschikking stellen veiligheidsmiddelen voor persoonlijke bescherming. Verzekeren.	5%	€ 20.000	€ 1.000
i. Personeelsrisico's								
1	Niet voldoende herkenbaar zijn	Het risico van onvoldoende bekendheid en herkenbaarheid door matige communicatie.	Onvoldoende herkenbaarheid en bekendheid kan leiden tot verlies aan mogelijke omzet.	Structureel	• De RUD dient aandacht te besteden aan haar communicatie om haar tot een vanzelfsprekende kandidaat werkgever te maken op haar expertise gebied.	20%	€ 80.000	€ 16.000
2	Ziekteverzuim en doorbetaling loonkosten	Het risico van ziekteverzuim met doorbetaling van loonkosten en kosten van mogelijke tijdelijke vervanging (inhuur).	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Structureel	• Door betrokkenheid personeel zorgen voor laag ziekteverzuim. Door middel van goede ziekteverzuimbegeleiding ziekteproces zo mogelijk beperken en re-integratie bevorderen. Opvangen middels inhuur als andere mogelijkheden zijn uitgeput.	5%	€ 50.000	€ 2.500
3	Bijscholing medewerkers	Het risico dat de kosten van bijscholing en opleiding hoger zijn dan de begrote (norm)kosten van 2% van de loonsom.	De opleidingskosten zijn hoger dan begroot en kunnen niet betaald worden uit de reguliere exploitatie of ontwikkelbegroting van RUD.	Structureel	• Jaarlijks opstellen opleidingsplan	5%	€ 80.000	€ 4.000

Qconcepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

					• Op basis van strategisch opleidingsplan nagaan hoe opleidingen zo voordelig mogelijk gerealiseerd kunnen worden (bijvoorbeeld middels in huis trainingen)			
4	Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers	Het risico dat RUD essentiële en waardevolle kennis verliest als gevolg van uitstroom van medewerkers.	Het gevolg kan zijn dat bijscholing en/of inhuur noodzakelijk is om de verloren kennis op te vangen. De kosten van deze opleiding of inhuur kunnen niet gedekt worden uit de reguliere exploitatie van RUD.	Structureel	• Middels strategische personeelsplanning zoveel mogelijk vooruitkijken naar natuurlijke uitstroom en opvolgers klaarstomen via persoonlijk ontwikkelplan. Hie·door verminderen kennis uitstroom. Bij jonge medewerkers is dit moeilijker te voorzien. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie.	20%	€ 20.000	€ 4.000
4	Vervangbaarheid medewerkers	Het risico dat substantiële kosten verbonden zijn aan het aantrekken van nieuwe medewerkers in relatie tot de verwachte hoge gemiddelde leeftijd van het personeelsbestand van RUD.	De wervings- en opleidingskosten zijn hoger dan begroot en kunnen niet gedekt worden uit de reguliere exploitatie van RUD.	Structureel	• zie vorige	50%	€ 40.000	€ 20.000
							€ 2.636.260	€ 524.630

concepts accountancy
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Q-Concepts Accountancy B.V.
Reitscheweg 45
5232 BX 's-Hertogenbosch
T. + 31 (0)73 613 25 10
E. info@q-concepts.nl www.q-concepts.nl

Kvk 17277491 BTW nr NL8221.10.866.B01
IBAN NL48 RABO 0154 5651 99

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van RUD Zuid-Limburg

A. Verklaring over de in het jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van RUD Zuid-Limburg te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van RUD Zuid-Limburg op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordeningen van RUD Zuid-Limburg, zoals opgenomen in het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. het overzicht van baten en lasten over 2020;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; en
4. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de het algemeen bestuur van RUD Zuid-Limburg en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van RUD Zuid-Limburg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatie-bepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 125.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteits-voorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde materiële afwijkingen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:
- het jaarverslag, waaronder de programmarekening en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerk-zaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks en het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV.

Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordeningen van RUD Zuid-Limburg, zoals opgenomen in het controleprotocol dat is vastgesteld door de algemeen bestuur.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur, de Regeling Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van uw gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

's-Hertogenbosch, 26 maart 2021
Q-Concepts Accountancy B.V.

Origineel getekend door

drs. E.E.T.M. Kalnenek RA

provincie limburg

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	VTH	**Behandeld**	M. Buring
Ons kenmerk	2021/12955	**Telefoon**	+31 43 389 99 20
Uw kenmerk	-	**Maastricht**	25 mei 2021
Bijlage(n)	2	**Verzonden**	**26 mei 2021**

Onderwerp
Informatiebrief t.b.v. beoordeling Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de RUD Zuid-Limburg en de RUD Limburg Noord

Geachte Staten,

Door de RUD Zuid-Limburg en de RUD Limburg Noord zijn de ontwerpbegrotingen 2022 en de meerjarenbegrotingen 2023-2025 aan Uw Staten toegestuurd.
Provinciale Staten hebben hierbij de mogelijkheid om op basis van de aangeboden stukken een zienswijze in te dienen die het Dagelijks Bestuur van beide RUD's zal betrekken bij de definitieve vaststelling van de begroting 2022.
Onderstaand volgt een korte toelichting op de documenten, de uitgevoerde onderzoeken en een voorstel ten behoeve van het indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting 2021 van de RUDZL.
Het Dagelijks Bestuur van de RUD betrekt de zienswijze bij de behandeling van de ontwerpbegroting in het Algemeen Bestuur van de RUD op 1 juli 2021, waarin de Provincie een standpunt kan innemen via haar vertegenwoordiger.

1. Achtergrond informatie
Binnen de Provincie Limburg zijn er twee Regionale Uitvoerings Diensten (RUD's) operationeel.
De RUD Zuid-Limburg (RUD ZL) is een uitvoeringsdienst (BRZO-omgevingsdienst) die namens alle Zuid-Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voor de fysieke leefomgeving verzorgt.
Voor de Provincie voert de RUD ZL de zogenaamde basistaken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving die voortvloeien uit de Wet algemene bepalingen

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
postbus@prvlimburg.nl

Tel + 31 43 389 99 99
Fax + 31 43 361 80 99
www.limburg.nl

IBAN –nummer:
NL08RABO0132575728
BIC-code: RABONL2U

omgevingsrecht (Wabo), inclusief de zogenaamde BRIKS-taken (bouwen, ruimtelijke ordening, inritvergunningen, kappen en slopen).
Voor de wet Bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit voert de RUD ZL alleen het toezicht en handhaving uit. De vergunningverlening voor de wet Bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit, welke geen aangewezen basistaak is, vindt plaats door het cluster VTH.

Naast de basistaken verricht de RUD ZL ook diverse extra werkzaamheden voor de Provincie die in de vorm van een aanvullende opdracht worden uitgevoerd. Voorbeeld hiervan is de vergunningverlening en het toezicht in het kader van het Vuurwerkbesluit. Daarnaast heeft de provincie ook de meettechnische taken op het gebied van luchtkwaliteit en geluid ondergebracht bij de RUD ZL.

Tevens voert de RUD ZL de taken uit met betrekking tot de inrichtingen waarvoor de Provincie bevoegd gezag is in Noord en Midden Limburg. Deze taken vallen weliswaar onder het taakgebied van de gemeenschappelijke regeling RUD Limburg Noord (RUD LN), maar aangezien deze functioneert als een netwerkorganisatie waarbij de deelnemers in principe met eigen mensen hun eigen taken uitvoeren, heeft de Provincie ervoor gekozen om de betreffende medewerkers allemaal in de RUD ZL te plaatsen en het werk door de RUD ZL te laten uitvoeren in de vorm van een aanvullende opdracht.

2. Toelichting op de (voorlopige) jaarrekening 2020 RUD Zuid Limburg
Uit de (voorlopige) jaarrekening 2020 is het financiële resultaat op de specifiek door de Provincie aan de RUD ZL opgedragen taken (nog) niet te destilleren. Wel wordt het totaalresultaat zijnde € 367.103,00, verdeeld naar rato van de inbreng van elke deelnemer. Aan de Provincie wordt een bedrag ad € 224.422,00 toebedeeld.

3. Ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 RUD Zuid-Limburg
Vorig jaar heeft Uw Staten, via de commissie RLN en conform het advies van Gedeputeerde Staten, zienswijzen ingebracht. De essentie hiervan was dat in afwachting van de resultaten van de externe audit en de reactie van de directeur van RUD ZL, Provinciale Staten instemmen met de ontwerpbegroting 2021 onder de voorwaarde dat aanbevelingen en aandachtspunten voortkomend uit de audit worden overgenomen en worden vertaald in een begrotingswijziging.
Verder zouden aanbevelingen van de directie van de RUD ZL ten aanzien van mogelijke knoppen waaraan gedraaid kan worden om te komen tot een lagere begroting, indien en voor zo ver Gedeputeerde Staten deze wensen over te nemen, in een begrotingswijziging worden vertaald.
Daarnaast is verzocht een benchmark te doen naar de tarieven die gehanteerd worden.
De RUD ZL heeft aan bovenstaande invulling gegeven, zij het dat er geen audit maar een assessment heeft plaatsgevonden en een benchmark niet mogelijk bleek mede daar de Omgevingsdiensten in Nederland te verschillend zijn in organisatie, taakinvulling en samenstelling.
Mede gezien het vanaf eind 2020 pas gereedkomen van de onderzoeksrapporten (zie ook onder 4.) zijn een aantal ontwikkelingen ook pas gestart en heeft dit vooralsnog niet geleid tot een begrotingswijziging van de RUD ZL voor 2021.

De RUD ZL heeft de ontvangen zienswijzen, waaronder die van uw Staten, bij eerdere begrotingen wel ter harte genomen en zichzelf een taakstelling opgelegd om de stijgingen als gevolg van loon - en prijsindex op te vangen.

Hierdoor is de begroting, afgezien van een autonome stijging van € 15.000,00 van de verplichte bijdrage aan Inspectieview Milieu, een landelijke databank, ten opzichte van 2021 neutraal.

Voor de Provincie betekent dit wederom een bedrag van € 7.863.276,00 voor de uitvoering van het werkprogramma 2022. In dit bedrag zijn niet begrepen de kosten van afschrijving en exploitatie meettaken lucht en geluid die voor de Provincie Limburg worden uitgevoerd. Deze worden op nacalculatiebasis aan de Provincie Limburg doorberekend, conform besluitvorming begroting 2016 en volgende jaren. Voor de beeldvorming, deze bedragen naar verwachting voor dit jaar (2021) ca € 380.000,00 en worden voor 2022 begroot op € 400.000.00.
Daarnaast zijn bij de overgang van voormalige provinciale medewerkers naar de RUD ZL o.a. afspraken gemaakt in het kader van salarisgarantie, in eerdere documenten ook wel het “rugzakje” genoemd.
De omvang van het “rugzakje” neemt af doordat oud medewerkers van de provincie de RUD Zuid Limburg verlaten (bijvoorbeeld door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd).
Voor de beeldvorming voor 2021 bedraagt deze aanvulling naar verwachting ca. € 210.000,00.
Voor 2022 zal dat bedrag hetzelfde blijven als er geen voormalig provinciale medewerkers de RUD ZL verlaten; als in 2022 wel voormalig provinciale medewerkers de RUD ZL verlaten vervalt daarvoor het “rugzakje” en wordt de aanvulling minder.

4. Ontwikkelingen 2020/2021
Sinds eind 2019 zijn we samen met de RUD ZL, volop bezig met ontwikkeling/verbeterslagen waarbij we werken met de maatschappelijke opgaven als uitgangspunt hanteren, sturen op het verhogen van de politiek-bestuurlijke sensitiviteit, een verbeterde kostenbeheersing en een nog hogere transparante (financiële) verantwoording van de rapportages over de voortgang van de uitvoering door de RUD ZL.
Eind 2020 zijn naar aanleiding van het functioneren en de gewenste ontwikkeling van de RUD ZL onderzoeken uitgevoerd die in een eerder stadium aangeboden zijn aan uw Staten.

- Audit/Assessment (RUD ZL)
Om meer inzicht en grip te krijgen op de kosten heeft gedeputeerde Housmans vorig jaar aan het DB van de RUD voorgesteld om een audit te laten uitvoeren. Het DB en later het AB heeft dit voorstel overgenomen, zij het dat het heeft geresulteerd in een assessment. Dit heeft in oktober 2020 geresulteerd in een onderzoekrapportage van Ernst & Young “Assessment interne organisatie en beheersinstrumentarium”.

- Toekomstagenda 2021- 2025 (RUD ZL)
Het AB van de RUD ZL heeft in december 2020 de Toekomstagenda 2021- 2025 vastgesteld waarin een zevental onderwerpen die de komende jaren van groot belang zijn voor de ontwikkeling van de RUD ZL.

- Art. 2.17a onderzoek (Provincie Limburg)
Er is een onderzoek op basis van art. 217a Provinciewet uitgevoerd naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de uitvoering van de VTH-taken ten aanzien van BRZO- en RIE4 bedrijven. Dit heeft in december 2020 geleid tot het onderzoeksrapport “Op afstand maar in verbinding”. Verbeterpunten die betrekking hebben op de uitvoering van de opdracht zullen conform uw besluitvorming (8 december 2020) binnen de provinciale organisatie worden geïmplementeerd.

Voor zover de conclusies en aanbevelingen betrekking hebben op de RUD ZL, zijn deze in de eerste DB vergadering van 2021 ingebracht.

- RUD ZL notitie 'De doorontwikkeling, een routekaart voor opvolging acties drie rapporten' (maart 2021). Hierin zijn de geadresseerde onderwerpen/aanbevelingen uit de audit/assessment, de Toekomstagenda 2021- 2025 en de conclusies en aanbevelingen van het art 2.17.a onderzoek met elkaar zijn verbonden, voorzien van een duidelijke planning, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen acties die nog door het huidige bestuur kunnen worden afgerond en welke over de huidige bestuursperiode heen gaan of opgepakt worden.

- Advies commissie van Aartsen
Op 4 maart 2021 is het advies van de commissie van Aartsen (rapport "Om de leefomgeving, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur") over het huidige VTH-stelsel aangeboden aan de demissionaire staatssecretaris. Waar het de kwaliteit van de uitvoering door en ontwikkeling van de Brzo-uitvoeringsdiensten betreft kan het rapport van de commissie van Aartsen in zekere zin dan ook als een bevestiging worden gezien van de bevindingen en conclusies dienaangaande in het art. 217a onderzoeksrapport 'Op afstand maar in verbinding', dat immers betrekking heeft op de RUD-ZL als Brzo-uitvoeringsdienst.

Voorstel tot het indienen van een zienswijze RUD ZL door Provinciale Staten
Daar we samen met de RUD ZL nog volop in ontwikkeling zijn, de uitgevoerde onderzoeken financieel gezien nog geen wijzigingen hebben opgeleverd, een aantal ontwikkelingen pas gestart zijn en doorlopen de komende jaren, wordt wederom aan uw Staten voorgesteld om een zienswijze richting het DB van de RUD ZL te sturen waarin wordt aangegeven dat:

Provinciale Staten instemmen met de ontwerpbegroting 2022 onder de voorwaarde dat aanbevelingen en aandachtspunten voortkomend uit de in 2020 uitgevoerde onderzoeken, samengebracht in de notitie 'De doorontwikkeling, een routekaart voor opvolging acties drie rapporten', worden overgenomen en voor zover mogelijk worden vertaald in een begrotingswijziging.

5. Relatie met meerjarenbegroting 2022 Provincie Limburg
In de meerjarenbegroting 2021 van de Provincie Limburg was geen rekening gehouden met de stijging van de begroting 2021 van de RUD ZL. Daar de begroting 2022 nagenoeg neutraal is betekent dit dat ook voor het kalenderjaar 2022 een tekort wordt voorzien.

Het beschikbaar budget voor 2021 en geprognotiseerd voor 2022 bedraagt voor het werkprogramma:

In de provinciale begroting opgenomen bijdrage:	€ 6.859.612,--
Vergoeding diverse gemeenten MOA-taken:	€ 43.000,--
Hogere opbrengsten verhuur aan RUD-ZL :	€ 120.000,--
Bijdrage externe veiligheid:	€ 50.000,--
Totaal	€ 7.072.612,--

Het geprognotiseerde tekort voor 2022 (werkplan RUDZL, afschrijving + exploitatie meetapparatuur en salarisgaranties voormalige provinciale medewerkers) bedraagt:

- A: (concept-)werkprogramma 2021 (= €7.863.276-€7.072.612)	€	790.664,--
- B: Exploitatiekosten en kapitaalslasten meetapparatuur	€	398.452,--
- C: Salarisgaranties voormalige provinciale medewerkers	€	210.000,-- (inschatting 2021)
Totaal	€	1.399.116,--

De uiteindelijke hoogte van het tekort zal afhangen van het effect van een aantal ontwikkelingen die pas gestart zijn en doorlopen de komende jaren. Daarnaast zal de RUD ZL nog meer aangesproken (moeten) worden op meer transparantie en dat wij e.e.a. nog kritischer zullen monitoren en bewaken gedurende het jaar. Bewaakt moet worden dat de aanbevelingen uit het rapport van E/Y, als onderdeel van 'De doorontwikkeling, een routekaart voor opvolging acties drie rapporten' goed worden opgepakt. Aanvullend daarop kan met name een kostprijsonderzoek in relatie tot de gehanteerde uurtarieven, naar verwachting, meer transparantie opleveren. Daarna zal het bedrag dat voor de RUDZL opgenomen wordt in de begroting PL in lijn worden gebracht met de begroting van de RUD ZL zelf.

6. Ontwerpbegroting 2022 incl. meerjarenperspectief 2023-2025 RUD Limburg Noord

De provinciale bijdrage aan de RUD Limburg Noord bestaat op basis van de gemaakte afspraken louter uit een vast bedrag van initieel € 79.737,00 ten behoeve van het coördinatiecentrum dat jaarlijks geïndexeerd mag worden met de DPI-index die door het CBS wordt gehanteerd. Dit betekent dat de bijdrage voor de provincie aan de RUD LN voor 2022 uitkomt op een bedrag van € 85.459,00 (Bijlage 1 van de Ontwerpbegroting 2022, pagina 28). Eventuele overschotten of tekorten komen ten gunste c.q. ten laste van de deelnemende gemeenten.

Aangezien bovengenoemde bijdrage dienovereenkomstig is opgenomen in de ontwerpbegroting 2022 is er ons inziens geen aanleiding voor de Staten om een zienswijze in te dienen tegen deze ontwerpbegroting.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

2021/9402 6-4-2021
GRIF 18-6-2021

Geachte griffiers,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst RUD Limburg Noord *RUDLN) bieden wij u bijgaand de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenperspectief 2023-2025 van de RUD LN aan.

Wij verzoeken u bijgevoegde aanbiedingsbrief om bij het Dagelijks Bestuur uw eventuele zienswijzen over de ontwerpbegroting 2022 naar voren te brengen.

De concept jaarrekening 2020 zult u vandaag eveneens ter kennisname ontvangen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Natascha de Klein

Provincie Limburg PS
DOCnr.
Ingek. - 1 APR. 2021
Afd.

Aan: Gemeenteraden van Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond , Venlo, Venray, Weert en Provinciale Staten van de Provincie Limburg.

Kopie: colleges van deze gemeenten en Provincie Limburg.

Van: Dagelijks Bestuur RUD Limburg Noord

Markt 31
Postbus 900, 6040 AX Roermond
Telefoon (0475)-359999
E-mail info@rudlimburgnoord.nl
Internet www.rudlimburgnoord.nl

Datum	31-03-2021	Behandeld door	N. de Klein
Ons kenmerk	B 2020-01	Datum uw brief	--
		Uw kenmerk	--

Onderwerp: Aanbieding ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 RUD Limburg Noord en verzoek tot zienswijze

Geachte leden van de gemeenteraad en Provinciale Staten,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) bieden wij u bijgaand de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenperspectief 2023-2025 van de RUD LN aan.
Wij verzoeken u via deze raadsbrief om bij het Dagelijks Bestuur uw zienswijze over de ontwerpbegroting 2022 naar voren te brengen.

De deelnemers aan de RUD LN hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om (1) de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en (2) de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

De GR RUD LN draagt zorg voor de uitvoering van tenminste de taken zoals opgenomen in het wettelijk basistakenpakket als bedoeld in artikel 7.1 lid 1 van het Besluit Omgevingsrecht. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt het basistakenpakket en daarmee de omvang van de taken die de deelnemers minimaal dienen in te brengen in de RUD Limburg Noord. Conform de meest recente versies van de wetswijzigingen komen meer bedrijven onder het basistakenpakket. Daarnaast zijn er andere wijzigingen in het takenpakket, waaronder het vervallen van de OBM (Omgevingsvergunning Beperkte Milieutoets). De exacte gevolgen van de uitbreiding van de basistaken worden pas in september 2021 duidelijk bij de samenstelling van het Uitvoeringsprogramma 2022. In aanvulling op de basistaken zorgt de RUD Limburg Noord op verzoek van deelnemers voor de uitvoering van het brede milieutakenpakket, het Wabo-takenpakket inclusief de uitwisseling van specialisten en desgewenst APV en bijzondere wetten.

Het Algemeen Bestuur ziet de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma als een niet-vrijblijvende opgave. Indien er bijgestuurd of ingegrepen moet worden, wordt uiteraard vooraf contact met het betreffende bevoegd gezag opgenomen en overleg gevoerd over de te nemen maatregelen.

De ontwerpbegroting is tot stand gekomen op basis van de kadernota 2022, begroting 2021, jaarrekening 2020 en de uitgevoerde evaluatie GR RUD Limburg Noord. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met de lijnmanagers en de financiële adviseurs van de deelnemers van de RUD.

In de Wet gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat het Dagelijks Bestuur voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders toestuurt naar de raden en Staten van haar deelnemers.
De Kadernota 2022, waarin de uitgangspunten voor de begroting 2022 zijn opgenomen, is op 18 december 2020 aan u toegezonden.

Op grond van de Wgr hebben deelnemers 8 weken de tijd om een zienswijze in te dienen.
Op verzoek van de twee werkgroepen Grip op Samenwerking verruimt de RUD Limburg Noord de termijn van 8 weken, zijnde uiterlijk 27 mei, naar 9 weken, zijnde 4 juni.

Wij verzoeken u zo spoedig mogelijk een zienswijze op de ontwerpbegroting 2022 te geven en deze kenbaar te maken, zodat het Dagelijks Bestuur in haar vergadering van 16 juni uw zienswijze kan beoordelen en de begroting ter besluitvorming kan aanbieden aan het Algemeen Bestuur van 8 juli 2021.
U kunt uw zienswijze richten aan de RUD LN:
info@rudlimburgnoord.nl

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.
Een kopie van deze raadsbrief wordt ter kennisgeving naar uw college gestuurd.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van de RUD LN,

[redacted]

T.J.C.M. (Tim) Snijckers — Voorzitter

K.G.M.C. (Karel) Joosten — Secretaris

Bijlage 1: Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 GR RUD LN

Begroting 2022

Inclusief meerjarenraming 2023-2025
GR RUD Limburg Noord

RUD LIMBURG NOORD

Datum: 08 maart 2021
Versie: 1.0

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1

Voorwoord 2

1 Inleiding 4

1.1 Algemeen 4

1.2 Bestuurlijke organisatie 4

1.3 Leeswijzer 4

2 Programmabegroting 5

2.1 Programmabegroting 5

2.2 Wat willen we bereiken? 5

2.3 Wat gaan we doen? 6

2.3.1 Prestatie-indicatoren 6

2.3.2 Organisatie-brede opgaven 6

2.3.3 Vakinhoudelijke opgaven 10

2.4 Wat mag het kosten? 14

3 Paragrafen 15

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 15

3.2 Financiering 17

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 19

3.4 Bedrijfsvoering 19

4 Financiële begroting 2022 22

4.1 Geprognosticeerde balans 22

4.2 Overzicht van baten en lasten 24

4.3 Overzicht van incidentele baten en lasten 27

4.4 Overzicht van reserves en voorzieningen 28

Bijlage 1 Bijdrage per deelnemer 29

Bijlage 2 geactualiseerde risico-inventarisatie 32

Bijlage 3 Berekening kengetallen 34

Voorwoord

Voor u ligt de vijfde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (GR RUD LN), één van de 29 omgevingsdiensten die Nederland kent.

De begroting voor 2022 is gebaseerd op de kadernota 2022, begroting 2021, jaarrekening 2020 en de uitgevoerde evaluatie RUD Limburg Noord.

Op basis daarvan zijn in de begroting 2022, ten opzichte van de begroting 2021, de volgende financiële wijzigingen doorgevoerd.

1. De budgetten zijn geïndexeerd voor loon-en prijsstijgingen. Hierbij is uitgegaan van de meest actuele raming van het CPB (MEV 2021, september 2020).
2. Op basis van de werkelijke uitgaven 2020 en de verwachtingen zijn enkele budgetten bijgesteld, **per saldo heeft dit tot een verlaging van circa € 6.000 geleid.**
3. De kosten voor de verplichte aansluiting op Inspectieview Milieu vanaf 2022 en de contributieverhoging van ODNL zijn structureel in de begroting opgenomen, zoals in de kadernota 2022 reeds aangekondigd.

Het evaluatierapport van Lysias van de GR RUD LN is in de werkconferentie van 13 februari 2020 te Grathem besproken, waarbij aandachtspunten en consequenties zijn behandeld. Het Algemeen Bestuur heeft op basis hiervan aan het Dagelijks Bestuur de opdracht verstrekt om een aantal maatregelen te nemen waardoor het functioneren van de RUD Limburg Noord wordt verbeterd en versterkt. **In het rapport "Schouders eronder",** verbeteringen in governance bij de RUD Limburg Noord gedateerd 18-09-2020, zijn 45 uitgewerkte maatregelen vastgelegd, door het DB vastgesteld en geagendeerd in het AB van juli 2020. Met de uitvoering is in 2020 begonnen en de verdere uitvoering ervan loopt door in 2021 en 2022.

Net als voorgaande jaren zullen wij de producten die wij in 2022 gaan leveren, opnemen in een Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP). Daar nemen we ook de ervaringen met het werken binnen de corona-maatregelen mee, zoals de beperkingen van de fysieke contactmogelijkheden in vergunning- en toezichtprocessen tussen medewerkers en belanghebbenden én tussen medewerkers onderling en een verschuiving van fysieke controles naar controles op afstand.

Gezien de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen op 1-1-2022 wordt 2022 het jaar waarin we de veranderingen in het stelsel in de praktijk gaan ervaren. Door de geleidelijke overgang in de eerste maanden van 2022 (aanvragen ingediend in 2021 worden nog behandeld volgens de Wabo) zal ook 2022 nog benut worden voor opleiding en aanpassing van werkprocessen. Een belangrijke pijler

binnen de Omgevingswet is de invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Met de aanschaf van een gezamenlijk VTH-systeem (Squit 20/20) is hierop voorgesorteerd.

Daarnaast hebben we aandacht voor de aanwezige kwaliteit en kennis bij de medewerkers. De RUD Limburg Noord investeert permanent in kennis, kunde en competenties van de medewerkers werkzaam binnen de RUD Limburg Noord. De RUD-academie verzorgt cursussen en trainingen gericht op de praktijk. Verder neemt de RUD Limburg Noord deel aan een samenwerkingsverband van een aantal Omgevingsdiensten in Nederland die gezamenlijk hun inkoopbehoefte aan onderwijsdiensten aanbesteden.

Kortom 2022 zal voor ons allen weer een jaar vol nieuwe ontwikkelingen worden.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur,

Karel Joosten
Directeur RUD Limburg Noord

1 Inleiding

1.1 Algemeen

De 15 gemeenten in Limburg Noord en de provincie Limburg zijn deelnemers van de GR RUD LN. Zij hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om (1) de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en (2) de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

1.2 Bestuurlijke organisatie

Het bestuur van de RUD Limburg Noord bestaat uit een Algemeen en een Dagelijks Bestuur.

Algemeen Bestuur
Het Algemeen Bestuur bestaat uit 16 leden, waaronder de voorzitter. De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en Gedeputeerde Staten van de provincie hebben uit hun midden elk één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen.

Dagelijks Bestuur
Het Dagelijks Bestuur is door en uit het Algemeen Bestuur gekozen. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit drie leden en één plaatsvervangend lid.

De voorzitter
De voorzitter van de RUD Limburg Noord is de heer Tim Snijckers, wethouder van de gemeente Maasgouw.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de programmabegroting opgenomen. Hierin staat op hoofdlijnen wat de RUD Limburg Noord wil bereiken, wat ze daarvoor gaat doen en wat dat mag kosten.

In hoofdstuk 3 wordt inzicht gegeven in de verplichte paragrafen: weerstandsvermogen en risicobeheersing, financiering, onderhoud kapitaalgoederen en bedrijfsvoering.

In hoofdstuk 4 is de financiële begroting uiteengezet.

In de bijlagen vindt u:

1. de bijdrage per deelnemer;
2. de geactualiseerde risico-inventarisatie;
3. de berekening kengetallen.

2 Programmabegroting

2.1 Programmabegroting

De begroting 2022 van de RUD Limburg Noord is opgezet conform de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In het BBV is geregeld hoe decentrale overheden hun financiële administratie inrichten en verantwoorden.

Hierna wordt via de programmabegroting en de paragrafen de voorgenomen uitvoering in het jaar 2022 toegelicht.

2.2 Wat willen we bereiken?

De doelstelling van het programma is om in een gezamenlijke verantwoordelijkheid met de deelnemers de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

De GR RUD LN wil daarbij een innovatieve, slagvaardige en efficiënte organisatie zijn, die bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit, gezondheid en veiligheid van de leef-omgeving en aan de verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven. De RUD

- wil een vanzelfsprekende deskundige partner in de regio zijn voor het bereiken van de (kern)doelen van de Omgevingswet;
- zit bij de partners aan tafel en werkzaamheden worden in gezamenlijkheid uitgevoerd. De RUD kan daarbij flexibel inspringen op veranderende behoeften vanuit haar deelnemers;
- groeit van de uitvoeringsdienst zoals we nu zijn naar dé omgevingsadviseur in brede zin binnen onze leefomgeving, die input levert aan beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving en tot slot procesoptimalisatie. Dit met een organisatievorm die passend is bij de beschreven rol. De inhoud van het werk en te leveren kwaliteit is daarbij altijd leidend;
- voert uit op een ondernemende, innovatieve, betrouwbare én uitdagende manier.

2.3 Wat gaan we doen?

2.3.1 Prestatie-indicatoren

De RUD monitort de prestaties van de uitvoering. In het bijzonder gebeurt dit op basis van de prestatie-indicatoren en hun normstelling in tabel 1.

Tabel 1

Prestatie-indicator	Norm
% uitgevoerde milieucontroles (excl. hercontroles)	90%
% volledige controles	90%
% deelcontroles	90%
% uren vanuit het RUP gerealiseerd	95%
% adviezen binnen de termijn opgeleverd	90%
% adviezen overgenomen door de colleges	100%

2.3.2 Organisatie-brede opgaven

Takenpakket

De GR RUD LN draagt zorg voor de uitvoering van tenminste de taken zoals opgenomen in het wettelijk basistakenpakket als bedoeld in artikel 7.1 lid 1 van het Besluit Omgevingsrecht. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt het basistakenpakket en daarmee de omvang van de taken die de deelnemers minimaal dienen in te brengen in de RUD Limburg Noord. Conform de meest recente versies van de wetswijzigingen komen meer bedrijven onder het basistakenpakket. Daarnaast zijn er andere wijzigingen in het takenpakket, waaronder het vervallen van de OBM. De exacte gevolgen van de uitbreiding van de basistaken worden pas in september 2021 duidelijk bij de samenstelling van het Uitvoeringsprogramma 2022.

In aanvulling op de basistaken zorgt de RUD Limburg Noord op verzoek van deelnemers voor de uitvoering van het brede milieutakenpakket, het Wabo-takenpakket inclusief de uitwisseling van specialisten en desgewenst APV en bijzondere wetten. Als netwerkorganisatie kan de RUD flexibel met wijzigingen omgaan gericht op de Omgevingswet. De impact van COVID-19 noodzaakt tot de nodigde creativiteit en flexibiliteit in het uitvoeren van werkzaamheden binnen het VTH-domein. Met name bij inspecties zijn de vereiste veiligheidsmaatregelen een aandachtspunt.

Het Algemeen Bestuur ziet de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma als een niet-vrijblijvende opgave. Tijdens de conferentie van 13 februari 2020 heeft het Algemeen Bestuur het Dagelijks Bestuur opdracht gegeven toe te zien op de realisatie van de in het Uitvoeringsprogramma aangegeven doelen en indien nodig bij te sturen c.q. in te grijpen.

Indien dit het geval is wordt uiteraard vooraf contact met het betreffende bevoegd gezag opgenomen en overleg gevoerd over de te nemen maatregelen.

Werkwijze

Uitvoering vindt plaats in samenwerking tussen de deelnemers door uitwisseling van specialistische kennis en capaciteit. Naast de taken op het gebied van vergunningverlening, handhaving en toezicht behoren tot het takenpakket van de RUD Limburg Noord ook coördinerende, afstemmende en adviserende taken die voor de deelnemers tezamen worden verricht. Het loket voor vergunningaanvragen waar gemeenten bevoegd gezag voor zijn, blijft bij de individuele gemeenten.

Borging kwaliteit

Voor het takenpakket GR RUD Limburg Noord heeft het Algemeen Bestuur kwaliteitseisen vastgesteld. Hierin zijn de geldende kwaliteitscriteria, de handhavingsarrangementen met het OM en de politie, de opdrachten van het Algemeen Bestuur en de vastgestelde landelijke prioriteiten verwerkt, en daarmee de uitvoering vastgelegd. Gemeentelijke deelnemers hanteren een gezamenlijk, binnen de RUD Limburg Noord overeengekomen, uniforme methode voor probleemanalyse, risicoanalyse, prioriteitstelling en programmering van het basistakenpakket. In de basis is daarmee het uitvoeringsniveau gelijk (level playing field).

Ten aanzien van deskundigheid en continuïteit houden de medewerkers die uitvoering geven aan het RUP, in 2022 hun EVP (Ervaringsprofiel) op basis van de landelijke kwaliteitscriteria actueel. Gedurende 2021 worden landelijk ook benodigde competenties aan deze kwaliteitscriteria toegevoegd.

Samenspel op basis van de PDCA cyclus

Het samenspel binnen de gemeenschappelijke regeling tussen het RUD-bestuur, het coördinatiecentrum en de deelnemers is ingericht op basis van de PDCA-cyclus. Deze is in het onderstaande figuur weergegeven:

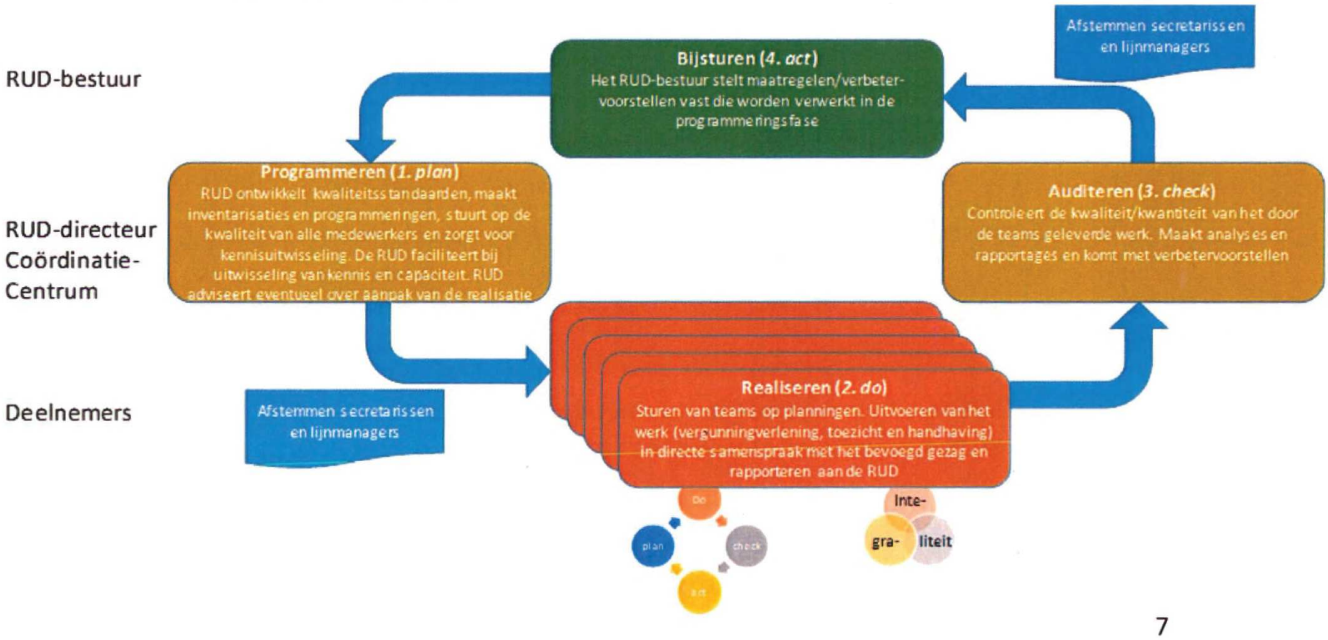

Gezamenlijk VTH-systeem

De RUD en haar deelnemers implementeren een gezamenlijk VTH-systeem, Squit 20/20. In 2021 zullen de provincie en alle Noord-Limburgse gemeenten aansluiten. In deze omgeving borgen we het gebruik van gestandaardiseerde en geüniformeerde processen en documenten. Bij uitwisseling van werkzaamheden hoeven dossiers niet meer opgehaald te worden en worden gegevens vanuit de eigen locatie bijgewerkt. Met deze centrale voorziening nemen ook de mogelijkheden voor voortgangsbewaking (dashboards), monitoring en kwaliteitsborging toe. Indien het individuele organisaties niet lukt om in 2021 aan te sluiten, kunnen in 2022 de mogelijkheden voor centraal voortgangsbewaking, monitoring en kwaliteitsborging van RUD-taken niet volledig geborgd worden.
Met Squit 20/20 zorgen we voor de verplichte aanlevering van toezichtresultaten aan het landelijke Inspectieview. Dit bevordert de uitwisseling en daarmee kwaliteit van controles. ODNL is in gesprek met het Rijk over de effectiviteit van Inspectieview, de vrijblijvendheid van aansluiting en de financiering.

Naast de implementatie van ons VTH-systeem wordt de aankomende tijd ook meer naar innovatieve manieren van toezicht gekeken. Denk bijvoorbeeld aan het uitbreiden van de checklists voor het uitvoeren van controles én het kunnen inlezen van logsystemen van installaties, waardoor minder fysieke controles uitgevoerd hoeven te worden.

Omgevingsdiensten en het VTH-stelsel

Momenteel doet de commissie Van Aartsen in opdracht van het Ministerie onderzoek naar de toekomst van het VTH-stelsel. De resultaten daarvan worden in 2021 verwacht en worden gebruikt voor de nieuwe VTH-agenda van het Rijk. Dit zal in 2022 tot aanpassingen bij de Omgevingsdiensten kunnen leiden.

De RUD Limburg Noord is lid van ODNL. Deze vereniging heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een platform dat ondersteuning biedt aan de diensten, landelijke projecten coördineert, subsidie voor bepaalde projecten verdeeld, kennis ontwikkelt (kennisnet) en gesprekspartner voor Ministerie (I&W) en VNG is. ODNL is een transitieproces gestart. In 2021 wordt een centraal programmabureau opgezet om de werkzaamheden effectiever te kunnen uitvoeren en beter antwoord te kunnen geven op vraagstukken die landelijk spelen. De RUD Limburg Noord participeert niet alleen op directieniveau, maar ook op medewerkersniveau. Om actief invloed uit te oefenen, kennis te verdiepen en middelen te ontsluiten zal er ingezet worden op meer deelname van medewerkers en managers vanuit ons netwerk. Daarnaast brengt een centraal programmabureau en de uitbreiding van taken meer kosten met zich mee. Dit betekent dat de contributie van de ODNL verhoogd is.

Ketensamenwerking

Het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO) in Limburg voert bestuurlijke regie uit op onder meer de samenwerking tussen overheden: ketensamenwerking. De RUD Limburg Noord is hierin vertegenwoordigd door de voorzitter van het DB/AB. De ondersteuning vindt plaat door het Ambtelijk Platform Omgevingsrecht (APO) waarin de RUD Limburg Noord ook vertegenwoordigd is. In 2022 wordt het platform verder geprofessionaliseerd middels het continueren en structureren van casus overleggen en het periodiek gegevens overleggen (POG) tussen ketenpartners. Met behulp van risicogerichte aanpak kunnen gezamenlijk met de ketenpartners prioriteiten en risico's worden aangepakt.

Met het project Gebiedsgericht handhaven (GGH) wordt binnen de mestketen intensief samengewerkt met de betrokken overheden, met het doel de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren door onder meer data gestuurd toezicht houden. Uitdagingen die daarnaast gezamenlijk worden opgepakt zijn de aanpak van drugsdumpingen, asbest, externe veiligheid, afval en samenwerking strafrecht-bestuursrecht en het volgen van de landelijke handhavingsstrategie.

Versterken van de onderlinge samenwerking binnen de RUD

De in 2019 uitgevoerde evaluatie door Lysias heeft geleid tot een aantal aanpassingen om de RUD en de samenwerking tussen de RUD en haar deelnemers te versterken. Het gaat om aanpassingen die van invloed zijn op alle gremia in de governance van de RUD Limburg Noord. In 2020 zijn al een aantal aanpassingen doorgevoerd is het merendeel van de andere aanpassingen in ontwikkeling in 2021.
Enkele aanpassingen lopen door in 2022.
De maatregelen richten zich op:

- Beter in positie brengen van het Dagelijks Bestuur
- De belasting van het Algemeen Bestuur beperken en meer informeren over thema's
- De rol van de adviesraad terugbrengen
- De effectiviteit van het lijnmanagement in de samenwerking te vergroten
- De kennisgroepen beter tot hun recht te laten komen
- Het coördinatiecentrum versterken
- De communicatie in het netwerk te verbeteren.

De krapte op de arbeidsmarkt leidt ertoe dat vacatures bij de gemeenten en provincie niet altijd ingevuld kunnen worden en werkzaamheden door (duurdere) inhuur moeten plaatsvinden. Deze krapte geldt niet alleen in onze regio, maar landelijk binnen het gehele VTH-domein. Als partners binnen de RUD Limburg Noord slaan we de handen ineen om voldoende aantrekkelijke werkgevers te blijven en gezamenlijk de capaciteitsproblematiek op te pakken.
Momenteel wordt per partner ingehuurd wanneer de eigen capaciteit niet voldoende is én er in het netwerk nergens anders capaciteit voorhanden is. Zo bouwt iedere organisatie apart zijn eigen flexibele schil op. Soms blijkt al te worden ingehuurd, terwijl toch elders capaciteit vrij is. Momenteel wordt gekeken of dit niet beter collectief kan worden aangepakt. Dit vraagt wel dat we op collectief niveau inzicht hebben in de inzet van medewerkers en dat partners bereidt zijn hun planningen aan te passen. Er kan dan beter worden ingespeeld op uitwisseling van capaciteit en er kunnen dan waarschijnlijk betere voorwaarden worden bedongen wanneer toch inhuur nodig is.
We hebben aandacht voor de aanwezige kwaliteit en kennis bij de medewerkers. De RUD Limburg Noord investeert permanent in kennis, kunde en competenties van de medewerkers werkzaam binnen de RUD Limburg Noord. De RUD-academie verzorgt cursussen en trainingen gericht op de praktijk. Zo willen we de medewerkers blijven boeien en binden aan onze organisaties.

Vanaf 2021 zijn de taken van de voormalige Uitvoeringseenheid (UE) Roermond **ondergebracht in de eigen uitvoeringsprogramma's.** De gewijzigde financieringsstroom is in de begroting 2022 structureel verwerkt.

2.3.3 Vakinhoudelijke opgaven

Net als voorgaande jaren leveren wij de producten zoals deze worden opgenomen in een Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP). **Bij onderstaande thema's zijn in 2022 grote** veranderingen.

<u>Omgevingswet</u>
Op 1 januari 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering. **Ook vraagt het om een andere manier van denken. Van "nee tenzij" naar "ja mits". Hoewel** het dus gaat om een beleidsmatige ontwikkeling, zal het ook een grote impact hebben op de uitvoering van taken.

Met de Omgevingswet wijzigt waarschijnlijk ook de samenstelling van het basistakenpakket. De exacte veranderingen hiervan zijn nog niet in beeld. Naar verwachting wordt het basistakenpakket uitgebreid met diverse milieubelastende (meldingsplichtige-) activiteiten. Deze activiteiten zijn laag geprioriteerd in de regionale probleem- en risicoanalyse en zullen naar alle waarschijnlijkheid geen grote gevolgen hebben op het totale uitvoeringsprogramma.

Om te zorgen dat medewerkers hierop zijn voorbereid, wordt door de RUD Limburg Noord ingezet op opleidingstrajecten, aanpassing van werkprocessen en standaarden (beschikkingen, controlerapporten en checklisten) en het inrichten van het eerdergenoemde Omgevingswetproof VTH-systeem.

Bouwen onder private kwaliteitsborging

De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen gaat gelijk met de nieuwe Omgevingswet in. De wet moet de bouwkwaliteit een impuls geven, zonder verdere juridisering of kostenverhoging. De invoering van deze wet betekent dat voor de gemeente grotendeels de technisch-inhoudelijke toetsing aan en toezicht op het Bouwbesluit 2012 vervalt en er een aantal voornamelijk administratieve taken bijkomen. Zowel voor organisatie (menskracht) als bouwleges heeft dit grote gevolgen. De provincie en enkele gemeenten hebben deze taken ingebracht in de RUD Limburg Noord. In 2021 wordt duidelijk wat dit voor de RUD Limburg Noord betekent in rol, financiën en formatie. We verwachten in 2022 een afname en transformatie van de formatie voor bouwtaken bij de gemeenten en provincie. De impact op de begroting van de RUD Limburg Noord is beperkt, behalve in de ondersteunende, faciliterende en organiserende rol bij de bevoegde gezagen.

Toezicht op energiebesparing

Energiebesparing en het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie zijn belangrijke speerpunten van overheden. In de op 30 september 2020 bij het rijk ingediende concept regionale energiestrategie (RES) Noord- en Midden Limburg is opgenomen dat energiebesparing en kleinschalige opwek 25% van de opgave invult. Voor een deel van deze opgave staat het bedrijfsleven aan de lat.

In vergunningen, stimulering van audits en meldingen energiebesparing én door toezicht en handhaving kunnen gemeenten en provincie de ambities uit de RES realiseren.

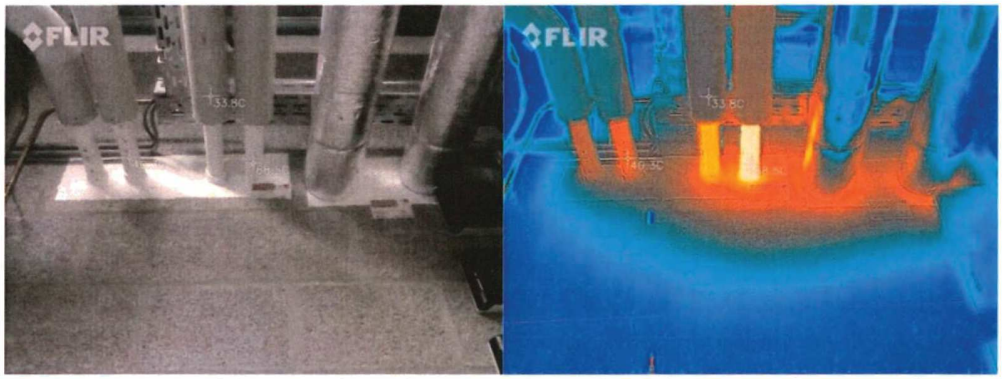

Door een gezamenlijke aanpak van het energietoezicht in de RUD Limburg Noord (kennisgroep Energie) worden energiespecialisten en toezichthouders opgeleid, worden efficiencyvoordelen behaald, vindt een gelijke aanpak in de regio (level playing field) plaats en wordt de kwaliteit geborgd. De RUD Limburg Noord coördineert de opleidingsbehoefte, bewaakt kwaliteit en ondersteunt de uitvoering. In het uitvoeringsprogramma 2022 geven de gemeenten en provincie aan waar in 2022 specifieke energiecontroles plaatsvinden.

Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid gaat over de risico's van het gebruik en transport van gevaarlijke stoffen, de veiligheid van inrichtingen en de veiligheid van nieuwe, zich snel ontwikkelende technologieën. De regionale behoefte aan expertise en aan gezamenlijke uitvoering van taken is in een uitvoeringsprogramma vastgelegd. Daarmee wordt de capaciteit en kwaliteit die binnen de RUD Limburg Noord op het gebied van omgevingsveiligheid aanwezig is, doelmatig ingezet. Financiering vindt plaats in de vorm van een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds. In het uitvoeringsprogramma 2022 nemen gemeenten en provincie de activiteiten en middelen op voor voortzetting van deze wettelijke taak.

Per 1 januari 2022 vervangt het Register Externe Veiligheid (REV) het huidige Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS). In het REV moeten meerdere risicovolle activiteiten worden geregistreerd én per risicovolle activiteit meerdere gegevens worden aangeleverd. Het opbouwen van het databestand en de aansluiting op het REV wordt in 2021 gerealiseerd. In 2022 is aanvullende capaciteit nodig om de registratie aan te vullen, zodat alle risicovolle activiteiten goed geregistreerd worden. Benodigde uren hiervoor worden in het uitvoeringsprogramma 2022 opgenomen.

Bodem, overdracht bodemtaken van provincie naar gemeenten

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuiven taken en bevoegdheden uit de huidige Wet bodembescherming (wbb) van provincie naar gemeenten. Ook kent de Omgevingswet nieuwe bodemtaken. De gemeenten worden daarmee verantwoordelijk voor de VTH-taken ten aanzien van bodemkwaliteit en sanering van bodemverontreiniging. Zij lopen daarmee extra risico als verantwoordelijke saneerders niet aan hun financiële verplichtingen (kunnen) voldoen. De structurele consequenties voor gemeenten zijn op dit moment nog niet volledig in te schatten. Om de overdracht van taken goed te laten verlopen, is (voor de gemeenten tezamen) circa 2 fte gedurende 2 jaar benodigd.

De RUD Limburg Noord ondersteunt om deze taken en de impact goed in beeld te krijgen (in het uitvoeringsprogramma) en mede vorm te geven aan de uitwisseling van de capaciteit conform de kwaliteitscriteria. Gedurende 2021 kan blijken dat er een spanningsveld ontstaat tussen de beschikbare middelen bij de bevoegde gezagen en de benodigde taakuitvoering. De RUD Limburg Noord verzorgt de opleiding van de medewerkers.

Zeer zorgwekkende stoffen

Er ontstaat steeds meer zicht op de impact van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), waaronder PFAS, voor mens en natuur. Om aantasting van gezondheid en omgeving te voorkomen, wordt bij vergunningverlening en toezicht hieraan steeds meer aandacht gegeven. ZZS herkennen en beoordeling ervan, maken deel uit van de reguliere VTH-werkprocessen. Vanwege het grote aantal stoffen en de complexiteit van het beoordelen in de bedrijfsprocessen, wordt hier extra aandacht aan gegeven. De RUD Limburg Noord faciliteert het maken van samenwerkingsafspraken met partners, inbedding in werkprocessen en checklists, rapportages en monitoring en organiseert opleiding.

Luchtkwaliteit rond veehouderijen

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) stopt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Ook de aanpak van de zogenaamde knelpuntbedrijven zal hiermee wijzigen. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderen verder een aantal regels voor veehouderijen voor luchtkwaliteit. Dit zal gevolgen hebben voor de luchtkwaliteitsbeoordelingen bij de vergunningverlening voor veehouderijen.

De provincie Limburg wil voor de komende jaren in Limburg een aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving creëren en koersen op een transitie naar duurzaam ruimtegebruik waarin ruimte is voor een innovatieve landbouw en plattelands economie. De transitie van het buitengebied is feitelijk al gaande met de stoppersregeling, warme sanering varkenshouderijen, nertsenverbod, ketenafspraken, gebiedsgerichte opkoop stikstof, ontwikkeling innovatieve systemen en kringlooplandbouw. Deze ontwikkeling zal ook gevolgen hebben voor de toezichts- en vergunningstaken. Als RUD Limburg Noord proberen we hier tijdig op in te spelen en bij aan te sluiten.

Asbest

Ondanks het afwijzen van het asbestdakverbod door de Eerste Kamer der Staten-Generaal, verwachten we in 2022 ook nog een groot aantal saneringen van asbestdaken. Landelijk worden mogelijkheden bekeken om meerdere bedrijven met deelcertificaten daken te laten saneren (waardoor saneringskosten kunnen afnemen) en het oppervlak van het asbestdak te vergroten dat particulieren zelf mogen saneren. Beide geven meer werking op de markt waarop er meer sloopmeldingen zullen worden ingediend en zo meer toezicht verwacht wordt vanuit het bevoegd gezag.

De afgelopen jaren is er meer en meer geïnvesteerd in de kennis op het gebied van asbest binnen de RUD en is er intensiever ketenoverleg met instanties als TNO, Ascert, de (milieu)politie en ISZW. Door de versoepeling van regelgeving verwachten we meer werk voor de gemeentelijke toezichthouders, aangezien zij hierdoor meer fouten in de werkzaamheden herkennen en een halt kunnen toeroepen. De gevolgen voor 2022 worden in het uitvoeringsprogramma 2022 uitgewerkt.

Geluid

Bij het in werking treden van de Omgevingswet wordt de wet- en regelgeving over het milieuthema geluid ingrijpend gewijzigd. Daarbij staat voorop het voorkomen van onbeheerste groei van het geluid door verbetering van de bewaking van geluidniveaus en bescherming tegen cumulatie van geluid van verschillende geluidbronnen. De gemeenten krijgen er een aantal geluidtaken bij. Verder zal meer informatie-uitwisseling tussen afdelingen en andere bestuursorganen moeten gaan plaatsvinden én moet er een landelijk geluidregister komen. Hierdoor zullen meer geluidrekenmodellen, geluidrapportages en actieplannen moeten worden opgesteld. Bij het nemen van besluiten geldt een motiveringsplicht. Verwacht mag worden dat dit een significante toename van de benodigde uren van de geluidspecialisten zal vragen.

2.4 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de totale baten en lasten opgenomen voor de uitvoering van de hierboven benoemde doelstellingen en werkwijze. In paragraaf 4.2 als onderdeel van de begroting is een toelichting opgenomen op de lasten en baten.

Tabel 2

Begroting	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
1 Programmauitvoering							
Basis- en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 838.000	€ 1.013.000	€ 771.000	€ 792.000	€ 806.000	€ 820.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 145.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
2 Coordinatiecentrum	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
3 Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
4 Vennootschapsbelasting	0.9 Vpb	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7 Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten		€ 1.816.000	€ 2.249.000	€ 2.037.000	€ 2.079.000	€ 2.114.000	€ 2.151.000
Baten							
5 Programmauitvoering							
Bestuurskosten	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
Overhead	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Basis en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 828.000	€ 827.000	€ 741.000	€ 755.000	€ 768.000	€ 781.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten		€ 1.816.000	€ 2.063.000	€ 2.007.000	€ 2.042.000	€ 2.076.000	€ 2.112.000
Resultaat							
Resultaat voor bestemming		€ -	€ -186.000	€ -30.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000
6 Mutatie reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ 186.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000
Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

3 Paragrafen

In de BBV zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de RUD. De RUD int geen belastingen en heffingen, bezit geen grondposities en heeft geen verbonden partijen. Om deze reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid, kapitaalgoederen en verbonden partijen niet opgenomen. Hieronder staan de paragrafen:

1. Weerstandvermogen en risicobeheersing;
2. Financiering;
3. Onderhoud kapitaalgoederen;
4. Bedrijfsvoering.

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Bufferfunctie

In artikel 30 lid 4, 5 en 6 van de GR RUD LN is bepaald dat:

"Alvorens het rekeningresultaat te bepalen, vindt een controle plaats op de opbrengsten en kosten in het kader van de vennootschapsbelasting. Een saldo op deze activiteiten zal worden verrekend met de betreffende opdrachtgevers "Het jaarlijks saldo wordt verdeeld over de deelnemers conform de verdeelsleutels".
"In afwijking van het onder lid 5 bepaalde kan het Algemeen Bestuur incidenteel besluiten om saldo toe te voegen aan een nader te benoemen reserve of weerstandsvermogen"

Dit betekent dat elke deelnemer deelneemt in het risico van een negatief resultaat.
In eerste instantie beschikt de RUD LN over een post onvoorzien van € 50.000. Het is echter mogelijk dat de risico's daarmee niet afgedekt kunnen worden in enig jaar.
In beginsel hoeft de RUD LN dan niet zelf te beschikken over een buffer om deze financiële risico's op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers.
Een nadeel hiervan is echter dat een negatief exploitatieresultaat steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding zal leiden.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de RUD Limburg Noord kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is een buffer om ervoor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden.
De RUD Limburg Noord beschikt niet over een algemene reserve. Zij beschikt wel over een post onvoorzien ter hoogte van € 50.000 die tot de weerstandscapaciteit gerekend kan worden.
Indien de post onvoorzien in een boekjaar niet voldoende blijkt te zijn dan zullen de deelnemers conform de verdeelsleutel moeten bijdragen aan het te kort.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de buffer om tegenvallers op te vangen.
Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de RUD Limburg Noord loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) bepaalt het weerstandsvermogen van de RUD Limburg Noord.

Risicobeheersing

Risico's

De RUD Limburg Noord inventariseert jaarlijks de risico's waaraan de RUD Limburg Noord is blootgesteld.
Een aantal risico's zijn afgedekt met verzekeringen. Denk daarbij aan de aansprakelijkheids- en rechtsbijstandverzekering.
Een tabel van de risico-inventarisatie is in bijlage 2 opgenomen.
Opgemerkt dient te worden dat de tabel inzicht geeft in de verwachtingswaarde van de risico's. Wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet kan het effect groter of kleiner zijn dan de verwachtingswaarde.

Conclusie

Het totaal van de risico's (zie bijlage 2) is becijferd op € 109.500.

Op basis van beschikbare weerstandscapaciteit, de post onvoorzien van € 50.000, komt het weerstandsvermogen neer op: € 50.000 / € 109.500 = 0,46.

Het uitgangspunt is door de partners uitgesproken om geen algemene reserve in te stellen. Er wordt bewust voor gekozen om niet alle mogelijke risico's af te dekken.
Enerzijds omdat ervanuit gegaan wordt dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Anderzijds omdat het rekeningresultaat (positief dan wel negatief) verrekend wordt met de deelnemers. Mochten de risico's in een jaar boven de post onvoorzien uitkomen, dan dienen deelnemers deze extra kosten te betalen conform de GR.

Kengetallen

In artikel 11 van het BBV staat dat gemeenten, Provincies en gemeenschappelijke regelingen in de paragraaf Weerstandsvermogen een set van vijf financiële kengetallen dienen op te nemen. Dit zijn kengetallen voor: de netto schuldquote, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. Gezien de RUD Limburg Noord geen belastingen en heffingen int en geen grondposities bezit zijn de kengetallen voor grondexploitatie en belastingcapaciteit niet van toepassing. Hieronder zijn de (overige) ratio's weergegeven. In bijlage 3 is de berekeningswijze uiteengezet.

Tabel 3

Kengetallen	Realisatie	Begroting					Duiding	Beoordeling
	2020	2021*	2022	2023	2024	2025		
Netto schuldquote	-18,39%	-7,17%	-5,88%	-3,97%	-2,07%	-0,19%	Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe lager dit percentage hoe beter.	De RUD beschikt alleen over een bestemmingsreserve die afneemt. Het uitgangspunt is om geen algemene reserve op te bouwen.
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-18,39%	-7,17%	-5,88%	-3,97%	-2,07%	-0,19%	Bij verstrekte leningen bestaat onzekerheid op terugbetaling. Door deze leningen in mindering te brengen op de financiële activa wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage hoe beter.	De RUD heeft geen leningen verstrekt en gaat deze in 2021 naar verwachting ook niet verstrekken. Hierdoor wijkt het percentage niet af van de netto schuldquote.
Solvabiliteits ratio	19,10%	11,40%	9,31%	6,58%	3,60%	0,35%	De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de RUD in staat is zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage hoe beter.	Doordat bewust is gekozen voor geen algemene reserve en uit de bestemmingsreserve wordt geput neemt het ratio steeds verder af.
Structurele exploitatie-ruimte	-0,55%	-1.11%	-1.49%	-1.81%	-1.83%	-1.85%	Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de RUD heeft om de eigen lasten te dragen. Hoe hoger dit percentage hoe beter.	Er is bewust gekozen om de kosten van het ICT project te dekken uit de bestemmingsreserve ICT, om zo de bijdrages van de partners zo laat mogelijk te verhogen. Hierdoor komt dit kengetal minimaal negatief uit.

** De begrotingscijfers 2021 zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de reserve ICT*

3.2 Financiering

Bij de inwerkingtreding van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening verplicht voorgeschreven. In het Besluit Begroting en Verantwoording is neergelegd dat de financieringsparagraaf in elk geval de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille dient te bevatten. Onder risico's worden in dit verband verstaan: renterisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's, kredietrisico's en voor zover van toepassing valutarisico's. De grondslag voor de treasuryfunctie van de RUD Limburg Noord wordt

gevormd door het treasurystatuut. In het treasurystatuut zijn de kaders opgenomen waarbinnen het Dagelijks Bestuur de financieringsfunctie mag uitoefenen.

Treasurybeheer- en beleid

De belangrijkste algemene doelstelling van het treasurybeleid zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- Het verankeren van de treasuryactiviteiten in de (administratieve) organisatie;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de wet Fido, RUDDO en de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut;
- Het bewaken van de financiële risico's op afgegeven garanties.

Renterisico

Het renterisico kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijziging in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer. Bij de inwerkingtreding van de Wet Fido is het begrip 'renterisico-norm' ingevoerd. Uitgangspunt hierbij is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De wettelijk vastgestelde renterisico-norm van 20% houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder wordt verstaan het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door middel van een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage van 8,2%, te vermenigvuldigen met het totaal van de jaarbegroting van de RUD Limburg Noord bij aanvang van het jaar. Bij overschrijding van dit limiet moet er in langlopende financieringsmiddelen worden voorzien.

De RUD Limburg Noord heeft geen schulden en het is ook niet voorzien om in 2022 vreemd vermogen aan te trekken. De activiteiten van de RUD Limburg Noord worden gefinancierd uit voorschotten van de deelnemers. Deelnemers wordt aan de start van ieder jaar verzocht de deelnemersbijdrage voor het gehele jaar over te maken.

Als zodanig is het prognosticeren van zowel de kasgeldlimiet alsook de renterisiconorm niet aan de orde.

Inherent aan bovenstaande is, dat het banksaldo aan het begin van het jaar hoog is en naarmate het jaar vordert afneemt. Overtollige liquiditeiten parkeren wij, verplicht en in overeenstemming met de wet FiDO, op een rekening 'schatkistbankieren' bij het Ministerie van Financiën.

Interne ontwikkelingen en renteresultaat
Voor saldi, die gedurende 2022 gestald worden binnen het schatkistbankieren wordt geen rente vergoed, noch in rekening gebracht. Er wordt aldus geen rente geboekt.
Berekening omslagrente
Nieuwe regelgeving binnen het BBV stelt dat de berekening van de 'omslagrente' moet worden opgenomen in de paragraaf Financiering. De omslagrente wordt bepaald door de externe rentelasten te delen door het totaal van de activa. Zoals hiervoor is weergegeven heeft de RUD Limburg Noord geen externe rentelasten. De berekening van de omslagrente is daarmee niet van toepassing voor de RUD Limburg Noord.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen heeft tot doel om aan te tonen hoe RUD Limburg Noord de instandhouding van haar kapitaalgoederen waarborgt. Er zijn echter geen investeringen kapitaalgoederen door de RUD Limburg Noord voorzien. RUD Limburg Noord **beschikt niet over dienstauto's en heeft de ondersteunende diensten zoals** kantoorruimte en ICT in bij de gastorganisatie Roermond ingekocht.

3.4 Bedrijfsvoering

De GR RUD LN is een gemeenschappelijke regeling met een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Voor de uitvoering van VTH-taken wordt gebruik gemaakt van de expertise die aanwezig is bij de deelnemers. Om kwaliteit van uitvoering en onderlinge afstemming te borgen wordt gebruik gemaakt van het coördinatiecentrum. Het organogram is hieronder weergegeven:

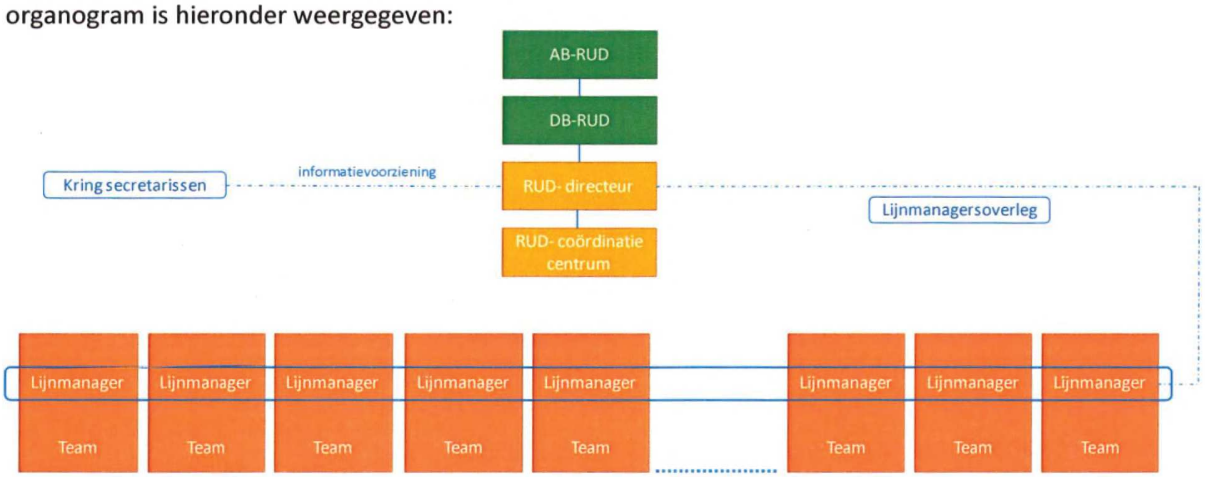

Het coördinatiecentrum bestaat uit een directeur en haar medewerkers. Zij zijn in dienst van de gemeenschappelijke regeling en stellen voorstellen op voor het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur over:

1. Centrale programmering, incl. uitwisseling specialistische inzet tussen de deelnemers;
2. eisen om te kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria;
3. Sturing op kwaliteit van de medewerkers (opleiding en training en vlieguren);
4. Auditeren van de resultaten van de deelnemers (voortgangsbewaking op de planning en steekproefsgewijze beoordeling van de kwaliteit van proces en inhoud);

5. Rapportages en verbetervoorstellen die uit werkzaamheden van kennisgroepen of ingezette adviseurs voortkomen;
6. De verdere ontwikkeling van de RUD LN (o.a. naar aanleiding van het evaluatierapport).

Per deelnemer treedt één lijnmanager op als aanspreekpunt voor de RUD-directeur en het coördinatiecentrum. De zogenoemde coördinerend VTH-manager/ lijnmanager. De lijnmanagers van de deelnemers zijn verantwoordelijk voor:
1. Versterken van de netwerksamenwerking vanuit de eigen organisatie.
2. Tijdig aanleveren van informatie
3. Realiseren van kwaliteit van de uitvoering door gedragen processen en kwaliteitseisen.
4. Borgen van kwaliteit van medewerkers en processen, door opleidingen, trainingen en maken van de noodzakelijke vlieguren.
5. Trekken van kennisgroepen en ontwikkelteams.
6. Realiseren van het betreffende deel van het UP volgens de afgesproken werkwijzen.
7. Ondersteunen van een passende organisatiecultuur en investeren in de relatie en de samenwerking met deelnemende organisaties.
8. Ondersteunen van samenwerking met andere partijen in het fysieke domein.

De lijnmanagers hebben de ruimte om de eigen gemeentelijke/provinciale PDCA-cyclus te volgen en de lokale integraliteit te bewaken binnen de kaders van de GR RUD LN.

Personeelsbeleid
De RUD Limburg Noord maakt voor de uitvoering van haar personeelsbeleid en de salarisadministratie gebruik van de ondersteuning door de gemeente Roermond in een gastheer constructie.
Binnen de GR RUD Limburg Noord is een klein team, het coördinatiecentrum in dienst van de RUD Limburg Noord. Het overig personeel is in dienst bij haar partners.

Informatisering en automatisering
Digitaal toezicht was voorheen in de vorm van digitale checklisten beschikbaar gesteld. Volgens planning zullen alle partners in 2021 aangesloten worden op de gezamenlijk VTH-applicatie.
Het digitaal toezicht is vanaf dan in die applicatie opgenomen. De applicatie zorgt ervoor dat efficiëntie behaald wordt in de vorm van rapportages en eenheid van werken.

Voor ondersteunende zaken wordt gebruik gemaakt van de applicaties van de gastheer gemeente Roermond.

Rechtmatigheid
Er is een wetswijziging in voorbereiding waarmee met ingang van het boekjaar 2021 nieuwe regels zouden gaan gelden voor de financiële verslaglegging en de accountantscontrole. De wetswijziging is nog niet van kracht. Er wordt over gesproken om deze met terugwerkende kracht per 2021 in werking te laten treden. Hierover is echter nog geen uitsluitsel over.

Met deze wetswijziging dient het Dagelijks Bestuur dan in de jaarrekening een verklaring af te geven over de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. De accountant toetst de jaarrekening (inclusief rechtsmatigheidsverantwoording) op getrouwheid.
De wetswijziging kan van invloed zijn op het controleprotocol. Vandaar dat het controleprotocol voor 2021 en 2022 nog niet is vastgesteld. Vooralsnog worden de richtlijnen uit 2020, aansluiting bij het wettelijk minimum. aangehouden.
De RUD Limburg Noord is met de gastorganisatie Roermond in gesprek wat deze wetswijziging voor invloed heeft op de RUD, haar inrichting van de processen, de raakvlakken met de gastorganisatie en de controles hierop.
Na aanleiding van de uitkomsten zal een vervolg gesprek gepland worden met de RUD Limburg Noord, de gastorganisatie Roermond en de accountant van de RUD Limburg Noord.

Overhead
Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor in de begroting een apart overzicht **"overhead" op te nemen**. Aan de detaillering van dit overzicht worden door het BBV geen eisen gesteld, met uitzondering van de bepaling dat er minimaal een scheiding moet zijn tussen de lasten en de baten. Dit overzicht is hieronder in tabel 5 weergegeven.

Tabel 5

Begroting	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
2 Coordinatiecentrum	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Baten							
5 Overhead	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Resultaat		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6 Mutatie reserve	0.10 mutatie reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Een toelichting op de lasten, baten en de reserve mutatie is opgenomen in hoofdstuk 4 de financiële begroting.

4 Financiële begroting 2022

4.1 Geprognosticeerde balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De begroting is opgemaakt volgens de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts op voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, nemen we in acht indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.
Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er geldt echter een formeel verbod om voorzieningen of schulden op te nemen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Daarom rekenen we sommige personele lasten toe aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Hierbij moet worden gedacht aan componenten als overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume, wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties), dan moeten we wel een verplichting opnemen.

Tabel 6

Omschrijving	Realisatie		Begroting 31-12			
(bedragen x € 1.000)	*2020*	*2021**	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*
Activa						
Vaste activa:						
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste activa:	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Vlottende activa:						
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	1.543	923	893	856	818	779
Liquide middelen	20	100	100	100	100	100
Overlopende activa	186	275	275	275	275	275
Totaal vlottende activa:	**1.749**	**1.298**	**1.268**	**1.231**	**1.193**	**1.154**
Totaal activa	**1.749**	**1.298**	**1.268**	**1.231**	**1.193**	**1.154**
Passiva						
Vaste passiva:						
Eigen vermogen:	334	148	118	81	43	4
Totaal vaste passiva:	**334**	**148**	**118**	**81**	**43**	**4**
Vlottende passiva:						
Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	543	150	150	150	150	150
Overlopende passiva	872	1000	1000	1000	1000	1000
Totaal vlottende passiva:	**1.415**	**1.150**	**1.150**	**1.150**	**1.150**	**1.150**
Totaal passiva	**1.749**	**1.298**	**1.268**	**1.231**	**1.193**	**1.154**

** De begrotingscijfers 2021 zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de bestemmingsreserve ICT.*

Tabel 7

				2021	2022	2023	2024	2025
EMU-SALDO				-186	-30	-37	-38	-39
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	0	0	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-620	-30	-37	-38	-39
			Liquide middelen	80	0	0	0	0
			Overlopende activa	89	0	0	0	0
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	0	0	0	0	0
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	-393	0	0	0	0
			Overlopende passiva	128	0	0	0	0
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				0	0	0	0	0

** De begrotingscijfers zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de bestemmingsreserve ICT.*

4.2 Overzicht van baten en lasten

Uitgangspunten

1. De begroting 2022 is gebaseerd op de jaarrekening 2020, de begroting 2021 en de kadernota 2022.
2. Voor de indexering van loon-en prijsstijgingen wordt uitgegaan van de meest actuele raming van het CPB (MEV 2021, september 2020).
    a. Loonvoet sector overheid: 1,8%
    b. Prijs overheidsconsumptie, netto materieel: 1,5%
3. Op basis van de werkelijke uitgaven 2020 en de verwachtingen zijn enkele budgetten bijgesteld, per saldo heeft dit tot een verlaging van circa € 6.000 geleid.
4. Ook de uitwisseling op milieutaken is op basis van verwachting naar beneden bijgesteld. Gezien deze kosten met de partners worden verrekend heeft dit per saldo geen invloed op de begroting.
5. Er is bewust voor gekozen om de jaarlijkse licentie-, hosting- en beheerkosten voor het nieuwe VTH-systeem in eerste instantie te dekken uit de bestemmingsreserve ICT. Vanaf 2026 is de reserve naar verwachting niet meer toereikend en zullen de jaarlijkse kosten verdisconteerd worden in de deelnemersbijdrage.
6. Zoals in de kadernota aangegeven zijn de kosten voor de verplichte aansluiting op inspectieview milieu per 2022 en de verhoging van de contributie van ODNL structureel verwerkt.
7. Het verzoek van de VNG voor een structurele bijdrage voor het platform intensieve veehouderij en humane gezondheid is niet in de meerjarenbegroting opgenomen.
8. Alle bedragen zijn afgerond op duizendtallen.

In het onderstaande overzicht van baten en lasten zijn de lasten en baten meerjarig weergegeven. Tevens is aangegeven op welk taakveld de baten en lasten betrekking hebben. Na de tabel volgt een toelichting.

Tabel 8

Begroting	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
1 Programmauitvoering							
Basis- en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 838.000	€ 1.013.000	€ 771.000	€ 792.000	€ 806.000	€ 820.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 145.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
2 Coordinatiecentrum	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
3 Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
4 Vennootschapsbelasting	0.9 Vpb	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7 Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten		€ 1.816.000	€ 2.249.000	€ 2.037.000	€ 2.079.000	€ 2.114.000	€ 2.151.000
Baten							
5 Programmauitvoering							
Bestuurskosten	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
Overhead	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Basis en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 828.000	€ 827.000	€ 741.000	€ 755.000	€ 768.000	€ 781.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten		€ 1.816.000	€ 2.063.000	€ 2.007.000	€ 2.042.000	€ 2.076.000	€ 2.112.000
Resultaat							
Resultaat voor bestemming		€ -	€ -186.000	€ -30.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000
6 Mutatie reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ 186.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000
Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

1. Programma uitvoering

De uitvoeringskosten zijn in totaal € 874.000. Deze kosten vallen uiteen in:

- De uitwisseling van uitvoeringscapaciteit tussen de deelnemers. Ervan uitgaande dat 2020 in verband met COVID-19 geen representatief jaar was en dat er weer meer gebruik gemaakt zal gaan worden van onderlinge deskundigheid, wordt verwacht dat de uitwisseling iets onder het niveau van 2019 terecht zal komen. In totaal is hier een bedrag van € 603.000 voor geraamd. Hiervan heeft € 103.000 betrekking op de inzet voor wabo-taken. De overige € 500.000 heeft betrekking op de uitwisseling op basis- en milieutaken.
- 1 fte formatie van de uitvoeringseenheid Roermond wordt conform de nieuwe opzet via uitwisseling in het netwerk uitgezet. De kosten hiervan zijn geraamd op ruim € 115.000.
- Voor de implementatie van het VTH-systeem wordt rekening gehouden met de kosten voor hosting en licenties en het gezamenlijk beheer vanaf de tweede helft 2020. Samen betreft dit voor 2022 een bedrag van € 30.000.
- Een budget van € 79.000 voor het aanschaffen en onderhouden van (meet)apparatuur, visualisering van de informatieplicht, overige kosten zoals rapporteringstools en de verplichte aansluiting op inspectieview milieu per 2022. Door dit laatste is het budget verhoogd vanaf 2022.
- De kosten voor de bereik- en beschikbaarheidsdiensten zijn samen geraamd op € 47.000.

2. *Coördinatiecentrum*

De kosten van het coördinatiecentrum bestaan uit bestuurskosten en overheadkosten.

- De bestuurskosten van € 21.000 hebben betrekking op de inzet van de accountant.
- De overheadkosten van €1.092.000 bestaan uit loon- en reiskosten (€ 811.000. Dit is inclusief € 8.000 coördinatiekosten voor de UE Roermond), opleidingskosten (€ 85.000), inkoop van PIOFACH-diensten bij de gastorganisatie (€ 93.000) en overige kosten (€ 103.000).

3. *Onvoorzien*

Voor onvoorzien is een bedrag van € 50.000 gereserveerd.

4. *Vpb*

De RUD gaat ervanuit dat zij geen vpb hoeft te betalen aangezien a) de RUD geen winstdoelstelling heeft, b) de kosten via een vaste verdeelsleutel worden verrekend en c) eventuele overschotten aan het eind van het jaar worden teruggegeven aan deelnemers.

5. *Baten*

De baten zijn in 2022 als volgt onderverdeeld:

Tabel 9

	Onderdeel	Taakveld	Bedrag	Verdeelsleutel
A	Coördinatiecentrum	0.1 Bestuur	€ 21.000	Vast: inwoneraantal
		0.4 Overhead	€ 1.084.000	Vast: inwoneraantal
		0.4 Overhead (voor de UE)	€ 8.000	Werkelijke afname
	Onvoorzien	0.8 Overige baten en lasten	€ 50.000	Vast: inwoneraantal
	Apparatuur	7.4 Milieubeheer	€ 79.000	Vast: inwoneraantal
B	Uitvoeringseenheid	7.4 Milieubeheer	€ 115.000	Werkelijke afname
C	Beschikbaarheidsregeling	7.4 Milieubeheer	€ 39.000	Vast: evenredig
D	Uitwisseling capaciteit	7.4 Milieubeheer	€ 500.000	Werkelijke afname
		8.3 Wonen en bouwen	€ 103.000	Werkelijke afname
E	Bereikbaarheidsregeling	7.4 Milieubeheer	€ 8.000	Werkelijke afname
	Totaal		**€ 2.007.000**	

De werkwijze van UE Roermond is in 2021 aangepast conform de werkwijze bij uitwisseling van capaciteit. Hierdoor wordt er niet op voorhand een bijdrage van de partners gevraagd, maar dienen de kosten gedekt te worden via de uitwisseling. Mocht de uitwisseling de kosten uiteindelijk niet dekken dan komt dit ten laste van de RUD begroting. De verdere opbouw van de verdeelsleutels is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2021.

Toelichting vaste verdeelsleutel

A. De kosten voor het coördinatiecentrum, onvoorzien en de kosten voor onderhoud van (meet)apparatuur worden verdeeld op basis van het inwoneraantal per gemeente. Hierbij wordt uitgegaan van T-2. Dat wil zeggen dat de verdeling in de begroting 2022 is gebaseerd op de inwoneraantallen van 1 januari 2020. Voor de Provincie is een vaste bijdrage overeengekomen. Deze bijdrage is, conform de afspraak uit het inrichtingsplan geïndexeerd met de dienstenprijsindex (jaarmutatie 3^{e} kwartaal 2020, zijnde 1,3%).

C. De kosten voor de beschikbaarheidsregeling van € 39.000 worden evenredig over de deelnemers verdeeld, met uitzondering van de Provincie. Ieder betaald 1/15e deel.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de vaste bijdragen per deelnemer.

Toelichting werkelijke afname

A. De coördinatiekosten die gemoeid zijn met de formatie van de uitvoeringseenheid Roermond, worden gedekt via de doorberekening op basis van daadwerkelijke afname door de deelnemers, op basis van door het AB vast te stellen uurtarieven.
B. De bijdrage voor de directe inzet van de formatie van de uitvoeringseenheid in Roermond is € 115.000. Deze kosten worden (net als de coördinatiekosten) aan de deelnemers doorberekend op basis van daadwerkelijke afname, op basis van door het AB vast te stellen uurtarieven.
D. De uitwisseling van uitvoeringscapaciteit voor de basis en milieutaken zijn geraamd op € 500.000. Voor de wabo-taken is de uitwisseling geraamd op € 103.000. De kosten worden aan de deelnemers doorberekend op basis van daadwerkelijke afname, op basis van door het AB vast te stellen uurtarieven.
E. De ingeschatte kosten voor de bereikbaarheidsregeling worden achteraf op basis van werkelijke calls verrekend.

6. Mutatie reserve

In 2022 wordt er € 23.000 onttrokken aan de reserve voor de structurele kosten voor hosting en licenties (taakveld milieubeheer) en vanaf Q3 2022 met structurele beheerkosten (taakveld overhead) van € 14.000 per heel jaar. In 2026 is de reserve naar verwachting niet meer (volledig) toereikend en worden de hosting, licentie -en beheerkosten betaald uit een verhoging van de deelnemersbijdrage.

7. Betalingsverkeer

Voor het betalingsverkeer is in verband met de zeer beperkte omvang geen apart bedrag begroot.

4.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

In het onderstaande overzicht zijn de incidentele baten en lasten beschreven.

Tabel 10

Incidentele lasten en baten	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
1 Uitvoering	7.4 milieubeheer	€ 145.000	€ 163.000				
2 Coordinatiecentrum	0.4 overhead	€ 4.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3 Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4 Vennootschapsbelasting	0.9 Vpb	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal incidentele lasten		€ 149.000	€ 163.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten							
5 Programmauitvoering	7.4 milieubeheer	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overhead	0.4 overhead	€ 4.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal incidentele baten		€ 159.000	€ -				
Resultaat incidentele baten en lasten							
Incidenteel resultaat voor bestemming		€ 10.000	€ -163.000	€ -	€ -	€ -	€ -
6 Storting reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ 186.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000
Incidenteel resultaat na bestemming		€ 10.000	€ 23.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000

4.4 Overzicht van reserves en voorzieningen

In de financiële verordening is vastgelegd dat in de begroting en jaarrekening een overzicht wordt opgenomen van reserves en voorzieningen. Het overzicht bevat criteria voor de vorming en besteding ervan.

Algemene reserve

Tot op heden wordt het uitgangspunt gehanteerd om geen algemene reserve te vormen.

Bestemmingsreserve ICT

Bestedingsdoel: bijdrage aan de kosten voor hosting en licenties van het nieuwe VTH-systeem.

In de primaire begroting 2021 was er vanuit gegaan dat de RUD LN in 2020 zou aansluiten op het nieuwe VTH-systeem. Door vertraging in het proces zal de RUD LN in 2021 aansluiten. Deze kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve ICT. Om een correct meerjarig beeld te geven van de reserve is daarom zowel de kolom primaire begroting 2021 als de bij te stellen begroting 2021 opgenomen. Zie hiervoor tabel 11.

Tabel 11

Bestemmingsreserve ICT	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting na administratieve wijziging 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Storting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2 Bijdrage VTH-syteem	€ -	€ -	€ -163.000	€ -	€ -	€ -	€ -
3 Licentie en hosting	€ -	€ -23.000	€ -23.000	€ -23.000	€ -23.000	€ -24.000	€ -24.000
4 Beheerkosten	€ -	€ -	€ -	€ -7.000	€ -14.000	€ -14.000	€ -15.000
Totaal mutatie	€ -	€ -23.000	€ -186.000	€ -30.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000
Saldo reserve	**€ 334.000**	**€ 311.000**	**€ 148.000**	**€ 118.000**	**€ 81.000**	**€ 43.000**	**€ 4.000**

Voorzieningen

Niet aanwezig en (nog) niet voorzien.

Bijlage 1 Bijdrage per deelnemer

Tabel 12

Totaal vaste bijdrage per partner

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ 20.302	€ 31.176	€ 32.399	€ 32.939	€ 33.488	€ 34.048
Bergen	€ 19.855	€ 30.375	€ 31.522	€ 32.048	€ 32.582	€ 33.126
Echt-Susteren	€ 44.482	€ 69.460	€ 72.432	€ 73.635	€ 74.859	€ 76.104
Gennep	€ 25.067	€ 38.681	€ 39.993	€ 40.659	€ 41.337	€ 42.026
Horst aan de Maas	€ 58.378	€ 91.968	€ 96.324	€ 97.923	€ 99.549	€ 101.204
Leudal	€ 49.904	€ 78.002	€ 81.859	€ 83.218	€ 84.601	€ 86.008
Maasgouw	€ 33.845	€ 52.721	€ 55.549	€ 56.472	€ 57.412	€ 58.368
Mook en Middelaar	€ 12.805	€ 19.105	€ 19.954	€ 20.289	€ 20.629	€ 20.975
Nederweert	€ 25.048	€ 38.533	€ 40.210	€ 40.879	€ 41.560	€ 42.253
Peel en Maas	€ 59.751	€ 94.123	€ 98.524	€ 100.159	€ 101.822	€ 103.514
Roerdalen	€ 29.923	€ 46.169	€ 48.060	€ 48.860	€ 49.673	€ 50.501
Roermond	€ 78.837	€ 125.601	€ 131.285	€ 133.462	€ 135.677	€ 137.931
Venlo	€ 136.202	€ 217.288	€ 227.442	€ 231.211	€ 235.046	€ 238.947
Venray	€ 59.791	€ 94.155	€ 98.941	€ 100.583	€ 102.253	€ 103.953
Weert	€ 68.395	€ 107.923	€ 113.276	€ 115.155	€ 117.067	€ 119.012
Provincie	€ 82.627	€ 84.362	€ 85.459	€ 86.570	€ 87.696	€ 88.836
Totaal	€ 805.212	€ 1.219.645	€ 1.273.229	€ 1.294.062	€ 1.315.250	€ 1.336.803

Hieronder is de opbouw van de totale vaste bijdrage weergegeven:

Tabel 13

Overhead: bijdrage coördinatiecentrum

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2024
Beesel	€ 16.489	€ 25.344	€ 25.893	€ 26.347	€ 26.809	€ 27.279
Bergen	€ 16.074	€ 24.633	€ 25.130	€ 25.571	€ 26.019	€ 26.476
Echt-Susteren	€ 38.942	€ 59.311	€ 60.708	€ 61.773	€ 62.856	€ 63.959
Gennep	€ 20.914	€ 32.003	€ 32.497	€ 33.067	€ 33.647	€ 34.237
Horst aan de Maas	€ 51.844	€ 79.282	€ 81.486	€ 82.915	€ 84.369	€ 85.849
Leudal	€ 43.977	€ 66.890	€ 68.907	€ 70.115	€ 71.345	€ 72.596
Maasgouw	€ 29.064	€ 44.460	€ 46.025	€ 46.833	€ 47.654	€ 48.490
Mook en Middelaar	€ 9.527	€ 14.634	€ 15.070	€ 15.335	€ 15.604	€ 15.877
Nederweert	€ 20.896	€ 31.871	€ 32.685	€ 33.259	€ 33.842	€ 34.436
Peel en Maas	€ 53.121	€ 81.194	€ 83.399	€ 84.862	€ 86.350	€ 87.865
Roerdalen	€ 25.423	€ 38.646	€ 39.513	€ 40.206	€ 40.911	€ 41.629
Roermond	€ 70.842	€ 109.123	€ 111.890	€ 113.852	€ 115.849	€ 117.881
Venlo	€ 124.109	€ 190.473	€ 195.514	€ 198.943	€ 202.432	€ 205.983
Venray	€ 53.157	€ 81.222	€ 83.762	€ 85.231	€ 86.726	€ 88.247
Weert	€ 61.146	€ 93.438	€ 96.228	€ 97.916	€ 99.633	€ 101.381
Provincie	€ 82.627	€ 84.362	€ 85.459	€ 86.570	€ 87.696	€ 88.836
Totaal	€ 718.154	€ 1.056.886	€ 1.084.166	€ 1.102.793	€ 1.121.742	€ 1.141.019

Tabel 14

Bestuur: bijdrage coördinatiecentrum

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2024
Beesel	€ 455	€ 538	€ 543	€ 551	€ 560	€ 568
Bergen	€ 443	€ 523	€ 527	€ 535	€ 543	€ 551
Echt-Susteren	€ 1.074	€ 1.259	€ 1.274	€ 1.293	€ 1.312	€ 1.332
Gennep	€ 577	€ 679	€ 682	€ 692	€ 702	€ 713
Horst aan de Maas	€ 1.430	€ 1.683	€ 1.710	€ 1.735	€ 1.761	€ 1.788
Leudal	€ 1.213	€ 1.420	€ 1.446	€ 1.467	€ 1.489	€ 1.512
Maasgouw	€ 801	€ 944	€ 966	€ 980	€ 995	€ 1.010
Mook en Middelaar	€ 263	€ 311	€ 316	€ 321	€ 326	€ 331
Nederweert	€ 576	€ 677	€ 686	€ 696	€ 707	€ 717
Peel en Maas	€ 1.465	€ 1.724	€ 1.750	€ 1.776	€ 1.803	€ 1.830
Roerdalen	€ 701	€ 820	€ 829	€ 841	€ 854	€ 867
Roermond	€ 1.954	€ 2.316	€ 2.348	€ 2.383	€ 2.419	€ 2.455
Venlo	€ 3.423	€ 4.043	€ 4.102	€ 4.164	€ 4.226	€ 4.290
Venray	€ 1.466	€ 1.724	€ 1.757	€ 1.784	€ 1.811	€ 1.838
Weert	€ 1.686	€ 1.984	€ 2.019	€ 2.049	€ 2.080	€ 2.111
Provincie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 17.528	€ 20.645	€ 20.954	€ 21.269	€ 21.588	€ 21.912

Tabel 15

Overige baten en lasten: onvoorzien

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ -0	€ 1.303	€ 1.296	€ 1.296	€ 1.296	€ 1.296
Bergen	€ 0	€ 1.266	€ 1.258	€ 1.258	€ 1.258	€ 1.258
Echt-Susteren	€ 0	€ 3.049	€ 3.039	€ 3.039	€ 3.039	€ 3.039
Gennep	€ -0	€ 1.645	€ 1.627	€ 1.627	€ 1.627	€ 1.627
Horst aan de Maas	€ 0	€ 4.076	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080
Leudal	€ -0	€ 3.439	€ 3.450	€ 3.450	€ 3.450	€ 3.450
Maasgouw	€ 0	€ 2.286	€ 2.304	€ 2.304	€ 2.304	€ 2.304
Mook en Middelaar	€ 0	€ 752	€ 754	€ 754	€ 754	€ 754
Nederweert	€ -0	€ 1.639	€ 1.636	€ 1.636	€ 1.636	€ 1.636
Peel en Maas	€ -0	€ 4.174	€ 4.175	€ 4.175	€ 4.175	€ 4.175
Roerdalen	€ -0	€ 1.987	€ 1.978	€ 1.978	€ 1.978	€ 1.978
Roermond	€ 0	€ 5.610	€ 5.602	€ 5.602	€ 5.602	€ 5.602
Venlo	€ 0	€ 9.793	€ 9.788	€ 9.788	€ 9.788	€ 9.788
Venray	€ -0	€ 4.176	€ 4.194	€ 4.194	€ 4.194	€ 4.194
Weert	€ 0	€ 4.804	€ 4.818	€ 4.818	€ 4.818	€ 4.818
Provincie		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000

Tabel 16

Milieubeheer: apparatuur

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ 814	€ 1.379	€ 2.041	€ 2.072	€ 2.103	€ 2.134
Bergen	€ 793	€ 1.341	€ 1.981	€ 2.011	€ 2.041	€ 2.072
Echt-Susteren	€ 1.922	€ 3.228	€ 4.786	€ 4.857	€ 4.930	€ 5.004
Gennep	€ 1.033	€ 1.742	€ 2.562	€ 2.600	€ 2.639	€ 2.679
Horst aan de Maas	€ 2.559	€ 4.315	€ 6.424	€ 6.520	€ 6.618	€ 6.717
Leudal	€ 2.170	€ 3.641	€ 5.432	€ 5.513	€ 5.596	€ 5.680
Maasgouw	€ 1.435	€ 2.420	€ 3.628	€ 3.683	€ 3.738	€ 3.794
Mook en Middelaar	€ 471	€ 797	€ 1.188	€ 1.206	€ 1.224	€ 1.242
Nederweert	€ 1.032	€ 1.735	€ 2.577	€ 2.615	€ 2.655	€ 2.694
Peel en Maas	€ 2.622	€ 4.419	€ 6.574	€ 6.673	€ 6.773	€ 6.875
Roerdalen	€ 1.255	€ 2.104	€ 3.115	€ 3.162	€ 3.209	€ 3.257
Roermond	€ 3.497	€ 5.940	€ 8.820	€ 8.953	€ 9.087	€ 9.223
Venlo	€ 6.126	€ 10.367	€ 15.413	€ 15.644	€ 15.878	€ 16.117
Venray	€ 2.623	€ 4.421	€ 6.603	€ 6.702	€ 6.803	€ 6.905
Weert	€ 3.018	€ 5.086	€ 7.586	€ 7.700	€ 7.815	€ 7.932
Provincie		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 31.369	€ 52.935	€ 78.729	€ 79.910	€ 81.109	€ 82.326

Tabel 17

Milieubeheer: beschikbaarheidsdienst

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Bergen	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Echt-Susteren	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Gennep	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Horst aan de Maas	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Leudal	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Maasgouw	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Mook en Middelaar	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Nederweert	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Peel en Maas	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Roerdalen	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Roermond	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Venlo	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Venray	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Weert	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Provincie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 38.160	€ 39.179	€ 39.380	€ 40.089	€ 40.811	€ 41.546

Bijlage 2 geactualiseerde risico-inventarisatie

nr	Benaming risico	inhoud risico	Gevolg	Beheersmaatregel	kans	impact	risico
1	Bezuinigingen gemeentes	Het risico dat gemeentelijke bezuinigingen (taakstellend) worden door vertaald naar de exploitatie van de RUD. Dit heeft directe gevolgen voor de exploitatie van de RUD.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Het AB stelt jaarlijks de begroting vast en zal bij (taakstellende) lagere bijdragen van deelnemers moeten zorgen een sluitende begroting.	20%	35.000,00	7.000,00
2	Niet naleven van de DVO afspraken door deelnemeers	De uitvoering vindt decentraal plaats, onder aansturing van de deelnemer. Het risico bestaat dat de gezamenlijke afspraken en procedures onvoldoende worden nageleefd, waardoor de RUD onvoldoende de uitvoeringskwaliteit kan garanderen.	Het bestaansrecht van de huidige inrichting van de RUD LN komt onder druk te staan.	In de DVO (artikel 9, lid 6) is afgesproken dat het Algemeen Bestuur kan besluiten om de directeur de bevoegdheid te geven (waar sprake is van contractrisico) om de taakuitvoering over te nemen van de betreffende partij en op kosten van die betreffende partij uit te laten voeren.	5%	35.000,00	1.750,00
3	Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers	Het risico dat RUD essentiële en waardevolle kennis verliest als gevolg van uitstroom van medewerkers.	Het gevolg kan zijn dat partners onvoldoende in staat zijn om de afspraken vanuit de DVO na te leven.	In de DVO (artikel 9, lid 6) is afgesproken dat het Algemeen Bestuur kan besluiten om de directeur de bevoegdheid te geven (waar sprake is van contractrisico) om de taakuitvoering over te nemen van de betreffende partij en op kosten van die betreffende partij uit te laten voeren.	50%	10.000,00	5.000,00
4	Geen overeenstemming geleverde diensten	Het risico is dat de RUD de geleverde onderlinge diensten niet kan doorfactureren omdat er discussie is over de hoogte van de factuur of de kwaliteit van het geleverde werk.	De RUD betaalt wel de vergoeding voor de geleverde dienst maar ontvangt niet de bijbehorende inkomsten.	Hierover zijn afspraken gemaakt in de DVO. Per kwartaal wordt aan afnemers van diensten gerapporteerd welke producten door welke leverancier zijn geleverd en besproken.	20%	10.000,00	2.000,00
5	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Het risico dat de kosten van de ontwikkeling van noodzakelijke ICT-voorzieningen (voornamelijk software) groter zijn dan thans begroot.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De organisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Bij het opstellen van de begroting zo adequaat mogelijk inspelen op actuele ontwikkelingen.	20%	75.000,00	15.000,00
6	Bijscholing medewerkers	Het risico dat de kosten van bijscholing en opleiding hoger zijn dan de begrote kosten.	De opleidingskosten zijn hoger dan begroot en kunnen niet betaald worden uit de reguliere exploitatie of ontwikkelbegroting van RUD.	Zorgen dat het strategisch opleidingsplan actueel gehouden wordt. Een financiele raming toevoegen.	20%	75.000,00	15.000,00
7	Fouten in aanbestedingsprocedure	Het risico dat de RUD fouten maakt in een aanbestedingsprocedure	Juridische procedure wordt opgestart door een partij die de opdracht niet gegund heeft gekregen.	Werken volgens het inkoop- en aanbestedingsbeleid, waarbij bij grote aanbestedingen gebruik wordt gemaakt van de expertise van de gastheer.	5%	75.000,00	3.750,00

8	Gegevensbescherming	De RUD LN en haar partners zijn dragers van gegevens. Het risico bestaat dat bij het beheer van deze gegevens niet wordt voldaan aan de wet AVG.	Indien niet voldaan wordt aan wet AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens forse boetes opleggen.	De RUD dient zorgvuldig te zijn in de informatie die zij verstrekt. Over het algemeen zullen deelnemers zelf verantwoordelijk zijn voor het verstrekken van de gegevens. De RUD heeft zelf per 1 september 2018 een functionaris gegevensbescherming aangesteld. Hij houdt toezicht op het naleven van de AVG binnen de RUD LN.	10%	200.000,00	20.000,00
9	Risico langdurig ziekteverzuim of arbeidsongeschiktheid	Het risico dat werknemers in dienst bij de RUD langdurig ziek of arbeidsongeschikt raken met financiële gevolgen voor RUD inzake het eigen risico.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Goede ziekteverzuimbegeleiding. Als ook bepalen hoe de werknemers kan blijven functioneren binnen de organisatie en eventueel apart bijverzekeren.	10%	75.000,00	7.500,00
10	Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers CC	Het risico dat RUD essentiële en waardevolle kennis verliest als gevolg van uitstroom van medewerkers van het coördinatiecentrum.	Het gevolg kan zijn dat het coördinatiecentrum niet in staat is om al haar taken uit te voeren.	Wensen en behoeften regelmatig bespreken met de medewerkers. Uitwerktermijnen afspreken. Korte lijnen met mogelijke inhuur opzetten en afspraken maken met mogelijke ondersteuning vanuit de partners.	50%	35.000,00	17.500,00
11	Geen afname formatie UE	Het risco dat de werknemer van de Uitvoeringseenheid niet of te beperkt door de partners worden ingezet dan wel dat er sprake is van langdurige ziekte.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Afspraak in de Gemeenschappelijke Regeling opnemen dat de partners de diensten van de eenheid afnemen. Als ook goede coördinatie op de werkplanning en goede ziekteverzuimbegeleiding.	20%	75.000,00	15.000,00
	Totaal					700.000,00	109.500,00

Toelichting bij de kolommen

1. Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een vijf-tal klasses vastgesteld. De klassen bestaan uit de verwachte frequentie en daarmee een kanspercentage.

kans	*frequentie*	*%*
zeer klein	1x per 20 jaar	5%
klein	1x per 10 jaar	10%
gemiddeld	1x per 5 jaar	20%
groot	1x per 2 jaar	50%
zeer groot	1x per jaar	100%

2. Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is er een gemiddelde impact bepaald.

Min. ingesch. fin. impact	maximaal ingeschatte financiele impact	gem. ingeschatte financiele impact
0	20.000	10.000
20.000	50.000	35.000
50.000	100.000	75.000
100.000	maximaal	200.000

3. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de kans maal financiele impact het financiele risico bepaald.

Bijlage 3 Berekening kengetallen

De wijze waarop de kengetallen worden berekend is in de ministeriele regeling van juni 2015 vastgelegd.

Netto schuldquote:
De netto schuldquote geeft de verhouding van de schuldenlast van de RUD Limburg Noord ten opzichte van de eigen middelen weer.

Tabel 18

Netto schuldquote (X € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Vaste schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Netto vlottende schuld	€ 543	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150
Overlopende passiva	€ 872	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000
Financiële activa excl. verstrekte leningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitzettingen < 1 jaar	€ 1543	€ 923	€ 893	€ 856	€ 818	€ 779
Liquide middelen	€ 20	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100
Overlopende activa	€ 186	€ 273	€ 275	€ 275	€ 275	€ 275
Saldo	**- 334**	**- € 148**	**- € 118**	**- € 81**	**- € 43**	**- € 4**
Totale baten (excl. mutatie reserves)	**€ 1.816**	**€ 2.063**	**€ 2.007**	**€ 2.042**	**€ 2.076**	**€ 2.112**
Saldo / totale baten	**- 18,39%**	**- 7,17%**	**- 5,88%**	**- 3,97%**	**- 2,07%**	**-0,19%**

** De begrotingscijfers 2021 zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de bestemmingsreserve ICT.*

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Solvabiliteitsratio:
Het solvabiliteitsratio betreft het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

Tabel 19

Solvabiliteitsratio (X € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 334	€ 148	€ 118	€ 81	€ 43	€ 4
Balanstotaal	€ 1.749	€ 1.298	€ 1.268	€ 1.231	€ 1.193	€ 1.154
Totaal	**19,10%**	**11,40%**	**9,31%**	**6,58%**	**3,60%**	**0,35%**

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de RUD Limburg Noord in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Doordat het uitgangspunt is dat de RUD Limburg Noord geen algemene reserve vormt en de bestemmingsreserve ICT ingezet wordt neemt de solvabiliteitsratio steeds verder af.

Structurele exploitatieruimte:

Doordat bewust gekozen is om de kosten van het ICT project te dekken uit de bestemmingsreserve ICT, om zo de bijdrages van de partners zo laat mogelijk te verhogen komt dit kengetal minimaal negatief uit.

Tabel 20

Structurele exploitatieruimte (X € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale structurele lasten	€ 1.667	€ 2.086	€ 2.037	€ 2.079	€ 2.114	€ 2.151
Totale structurele baten	€ 1.657	€ 2.063	€ 2.007	€ 2.042	€ 2.076	€ 2.112
Totale structurele toevoegingen reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totale structurele onttrekkingen reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde totaalsaldo baten	€ 1.816	€ 2.063	€ 2.007	€ 2.042	€ 2.076	€ 2.112
Totaal	-0.55%	-1,11%	-1,49%	-1,81%	-1,83%	-1,85%

2021/8533 29-3-2021
GRIF 14-6-2021

RUD ZuidLimburg

Provinciale Staten van Limburg
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT

Provincie Limburg PS
DOCnr.
Ingek. 29 MAART 2021
CASnr.
ID.

Ons kenmerk 2021/7891
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 1
Contactpersoon H. Frins
Telefoon 06 – 55 41 89 12
E-mail hma.frins@rudzl.nl
Onderwerp Ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025

Maastricht 26 maart 2021
Verzonden 26 MAART 2021

Geachte statenleden,

Bijgevoegd treft u de ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025, van de RUD Zuid-Limburg aan. Op dit moment hebben wij nog steeds te maken met de coronacrisis. Het demissionaire kabinet heeft uitgesproken dat begin juli 2021 iedereen vanaf 18 jaar een eerste prik heeft kunnen krijgen, mits de leveringen van de vaccins volgens afspraak doorgaan. De verwachting is dan ook dat de impact van de coronamaatregelen op de maatschappij en onze uitvoering in 2022 verdwenen is.

Bij de totstandkoming van deze begroting zijn, evenals bij de vorige begroting de deelnemers betrokken. Het belangrijkste thema in 2022 wordt de invoering van de Omgevingswet, vooralsnog gaan we ervan uit dat deze conform het kritieke pad van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 26 februari 2021 wordt ingevoerd per 1 januari 2022. Daarnaast is circulaire economie als belangrijk thema genoemd. Deze ontwikkelingen zijn opgenomen in de begroting. In de begroting 2021 is de pilot BOA opgenomen, deze loopt door in 2022 en zal in 2022 geëvalueerd worden. Financiering van deze pilot wordt gedaan uit de daartoe gevormde bestemmingsreserve bij de jaarrekening 2019.

Naast deze thema's die te maken hebben met maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving is de begroting ook een moment om aandacht te besteden aan de ontwikkelingen die de RUD Zuid-Limburg als organisatie doormaakt. Eind 2020 is de Toekomstagenda 2021 – 2025 vastgesteld. Deze wordt uitgewerkt en geïmplementeerd in de komende jaren. Daarnaast is in 2020 een assessment uitgevoerd door EY. Uit deze assessment is een aantal verbeterpunten gekomen die worden opgepakt door de organisatie. Dit is al ingezet en zal in 2021 en 2022 verder zijn beslag krijgen. Door de provincie Limburg een 217a onderzoek uitgevoerd, de aanbevelingen uit dit onderzoek worden eveneens opgepakt.

Postadres:
RUD Zuid-Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 73 30
www.rudzuidlimburg.nl
info@rudzuidlimburg.nl
IBAN: NL53BNGH0285159127

Wij verwerken persoonsgegevens.
Voor meer informatie zie
www.rudzuidlimburg.nl/privacy+en+proclaimer.

Zeer recent is het adviesrapport van de commissie Van Aartsen verschenen over de stand van zaken van omgevingsdiensten in Nederland. Dit rapport zal naar verwachting zeker impact hebben op de toekomst van omgevingsdiensten. Gezien het politieke proces dat nog zal plaatsvinden is dit nog niet het moment om in te gaan op de mogelijke consequenties van het rapport. We verwachten dat er in 2022 nog geen gevolgen zullen zijn. Gezien de ervaring met het rapport van de commissie Mans uit 2008, dat in 2013 heeft geleid tot het stelsel van omgevingsdiensten dat wij nu kennen en waarvan de RUD Zuid-Limburg deel uitmaakt, verwachten wij wel gevolgen voor de toekomst van de omgevingsdiensten in Nederland.

Wij hebben de ontvangen zienswijzen bij eerdere begrotingen ter harte genomen en leggen een begroting aan u voor die geen groei kent in financiële zin. Dat doen wij door een taakstelling op te nemen van € 159.000 om de stijgingen als gevolg van loon – en prijsindex op te vangen. Hierdoor is de begroting, afgezien van een autonome stijging van € 15.000 van de verplichte bijdrage aan Inspectieview Milieu, een landelijke databank, ten opzichte van 2021 neutraal. De verhoging van efficiency die nodig is om de taakstelling te realiseren verwachten wij te bereiken door anders te gaan werken in onze handhaving namelijk meer informatiegestuurd, risicogericht en via een ketenaanpak. Hiervoor hebben wij ook de medewerking nodig van onze deelnemers. En randvoorwaardelijk is de implementatie van de nieuwe VTH-applicatie Squit 20/20.

De bijdragen van de deelnemers zijn gebaseerd op de werkprogramma's 2021 zoals die op dit moment zijn opgesteld. Deze zijn ter kennisname bij de begroting opgenomen als bijlage. Hierin kunnen nog bijstellingen plaatsvinden, zeker naar 2022.

Uw mogelijke zienswijzen op de ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 ontvangen wij graag uiterlijk op 2 juni 2021.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de RUD Zuid-Limburg,

De secretaris,

L.M. Kobes

De voorzitter,

R.J.H. Vlecken

Postadres:
RUD Zuid-Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 73 30
www.rudzuidlimburg.nl
info@rudzuidlimburg.nl
IBAN: NL53BNGH0285159127

Wij verwerken persoonsgegevens.
Voor meer informatie zie
www.rudzuidlimburg.nl/privacy+en+proclaimer.

Programmabegroting 2022

Meerjarenraming 2023-2025

RUD Zuid-Limburg

Inhoud

1.	**Inleiding**	**3**
1.1.	Begroting en koers in 2022 in één oogopslag	3
1.2.	Opgaven RUD Zuid-Limburg	4
1.3.	Omgevingswet	7
1.4.	Ontwikkelingen RUD Zuid-Limburg	9
1.5.	De financiële effecten in één oogopslag	13
2.	**Beheer van de RUD Zuid-Limburg**	**13**
2.1.	Vergunningen	14
2.2.	Milieutoezicht en Veiligheid	15
2.3.	Specialistisch en Juridisch toezicht	16
2.4.	Advies en onderzoek	16
3.	**Financieel**	**16**
3.1.	Lasten	18
3.2.	Baten	19
4.	**Verplichte paragrafen**	**21**
4.1.	Lokale heffingen	21
4.2.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	21
4.3.	Onderhoud Kapitaalgoederen	23
4.4.	Financiering	24
4.4.1.	Algemene ontwikkelingen	24
4.4.2.	Risicobeheer	24
4.4.3.	Renterisicobeheer	24
4.4.4.	Kasgeldlimiet	24
5.	**Bedrijfsvoering**	**26**
5.1.	Capaciteitsbeleid	26
5.2.	Personeel- en organisatiebeleid	26
5.3.	Kwaliteitsbeleid	27
5.4.	Huisvesting	27
5.5.	Verbonden partijen	27
5.6.	Het financieel kader voor 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025	28
5.7.	Geplande investeringen in de periode 2022-2025	29
6.	**Bijlagen**	**30**
6.1.	Tarievenoverzicht	30
6.2.	Bijdrage per deelnemer	31
6.3.	Overzicht werkprogramma's 2021	32
6.4.	Lijst met afkortingen	49

1. Inleiding

1.1. Begroting en koers in 2022 in één oogopslag

De begroting 2022 is ten opzichte van de begroting 2021 neutraal.

1.2. Opgaven RUD Zuid-Limburg

Ten tijde van het opstellen van deze begroting beheerst het coronavirus ons nieuws. Er zijn diverse maatregelen van kracht om de – verdere - verspreiding van het virus een halt toe te roepen. Positief is dat het vaccineren van de bevolking is begonnen. De landelijke vaccinatiestrategie voorziet in een tijdschema tot aan het vierde kwartaal 2021. Voor het jaar 2022 gaan wij er daarom van uit dat onze mobiliteit weer op het niveau als van voor de coronacrisis is.

Gehoor gevend aan de oproep van het – demissionaire – kabinet, werken wij sinds maart 2020 tot nu toe zoveel mogelijk thuis. Onze toezichthouders blijven toezicht houden, waar mogelijk digitaal en administratief, maar fysieke inspecties blijven ook nodig. Deze fysieke controles worden op een verstandige en veilige manier gedaan, met inachtneming van de landelijke regels en RIVM-richtlijnen.

Onze opgaven voor de periode 2021 – 2025 heeft het Algemeen Bestuur vastgesteld op 9 december 2020 in de 'Toekomstagenda'. In deze agenda zijn strategische doelen en de weg er naar toe gekoppeld.
De agenda is in 2020 tot stand gekomen aan de hand van documentstudie en ruim 50 interviews met leden van het algemeen en dagelijks bestuur, gemeenteraden, een delegatie van Provinciale Staten, ambtelijke contactpersonen, managementteam, medewerkers, ondernemingsraad en onze overige stakeholders.
Vastgesteld is dat er een aantal onderwerpen is, die overal worden herkend en erkend als dé thema's die van groot belang zijn voor de ontwikkeling van de dienst.

De zeven thema's zijn:

1. Het voeren van een strategische discussie over koers: uitvoeringsdienst of omgevingsdienst;
2. Een verkennende pilot verdergaande samenwerking gemeenten – RUD Zuid-Limburg starten, op voorwaarde van voldoende interesse;
3. Groeien naar partnerschap, met als instrumenten:
   a. een programma om de politiek-bestuurlijke sensitiviteit te vergroten voor alle niveaus binnen de dienst;
   b. het inrichten en inbedden van een communicatiefunctie gericht op stakeholders, met als speciale doelgroep gemeenteraadsleden en leden Provinciale Staten;
   c. het versterken van relatiemanagement;
4. Positionering/zichtbaarheid van de dienst;
5. Interne ontschotting, om de organisatie nog integraler, efficiënter en effectiever te maken, ook richting invoering van de Omgevingswet;
6. Het zijn van een aantrekkelijke werkgever;
7. RUD Zuid-Limburg als Kenniscentrum.

De planning om deze zeven thema's op te pakken, uit te werken en te implementeren is in onderstaand schema opgenomen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de meer strategische onderdelen en een aantal tactisch-uitvoerende thema's, waarbij tevens het eigenaarschap van een thema is aangegeven

Eigenaarschap bij het bestuur

	2021				2022				2023				2024			
Thema's	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Discussie koers RUD																
Pilot verdergaande samenwerking										◆						
Positionering en zichtbaarheid																
RUD als kenniscentrum												◆				

Eigenaarschap bij de organisatie

	2021				2022				2023				2024			
Thema's	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Groeien naar partnerschap																
Politieke sensitiviteit						◆										
Communicatie									◆							
Relatiemanagement										◆						
Interne ontschotting																
Aantrekkelijk werkgeverschap																

	Voorbereidingsfase
	Start
	Implementatie
	Geïmplementeerd en vraagt blijvende aandacht
◆	Evaluatie

N.B. Het Onderwerp Bestuurlijke/politieke sensitiviteit is ten opzichte van de planning in de Toekomstagenda, naar voren gehaald.

Naast deze meerjarige opgaven geldt dat wij blijvend ons optimaal en betrouwbaar inzetten voor de uitvoering van de ingebrachte VTH-taken (VTH: Vergunningen, Toezicht en Handhaving). Een werkveld waar de digitale ontwikkelingen snel zijn en ook veel kansen bieden om te transformeren naar een breed inzetbare dienst.

In 2022 zullen wij de aanbevelingen van het onderzoeksrapport Assessment interne organisatie en beheersinstrumentarium RUD Zuid-Limburg van EY verder implementeren. Dit onderzoeksrapport van oktober 2020 is het eindproduct van de beslissing van het dagelijks bestuur tot het laten uitvoeren van een operational audit op het proces van de jaarstukken. De onderzoekers zijn tot de conclusie gekomen dat het gezamenlijk beheersinstrumentarium van de organisatie afdoende is om een tijdige en betrouwbare informatievoorziening mogelijk te maken. De informatievoorziening is de afgelopen jaren steeds verder verbeterd. Dit betekent echter niet dat er geen verbeteringen meer mogelijk zijn. Deze verbeteringen richten zich met name op de communicatie van de financiële informatievoorziening en dienstverlening.
De doorontwikkeling van de informatievoorziening richting onze opdrachtgevers is ingezet en zal in 2021 en 2022 verder zijn beslag krijgen. Voor zover wij nu kunnen inschatten zijn er geen financiële consequenties als gevolg van het opvolgen van de aanbevelingen. Waar enerzijds bijvoorbeeld het rapportageproces met hulp van IT efficiënter moet worden gemaakt, staat anderzijds daar tegenover dat de vrijgemaakte tijd en middelen worden aangewend voor verhoging van de kwaliteit en informatiewaarde van de (overige) rapportages.

De aanbevelingen voor de bedrijfsvoering zijn gerubriceerd weergegeven in het navolgende schema.

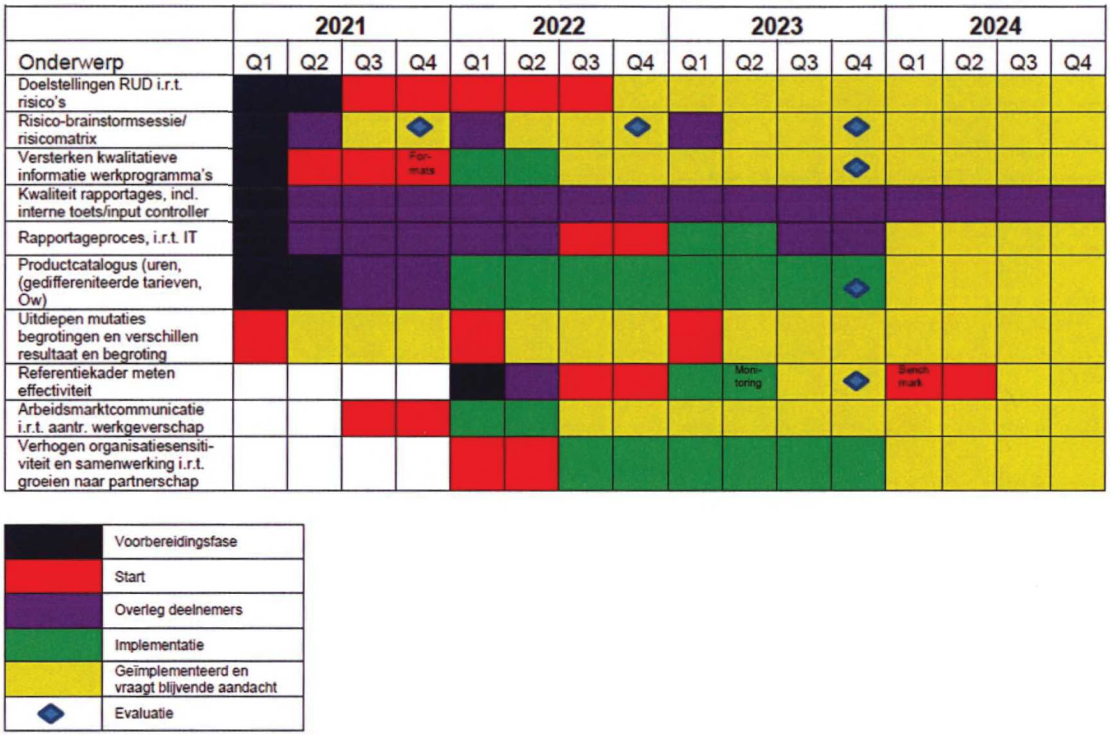

Begin 2021 is het artikel 217a Provinciewet-rapport 'Op afstand maar in verbinding' aan het dagelijks bestuur gezonden. Een dergelijk artikel 217a Provinciewet-rapport is een schriftelijk verslag van gedeputeerde staten aan provinciale staten over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door gedeputeerde staten gevoerde bestuur met betrekking tot een bepaald onderwerp. In dit rapport is de focus gelegd op de opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie van de provincie Limburg en de RUD Zuid-Limburg. De provincie Limburg concludeert dat deze relatie door beide organisaties, in nauwe samenspraak en met een gezamenlijke verantwoordelijkheid, verder geprofessionaliseerd moet worden. Voor de professionalisering van deze relatie zijn verschillende aanbevelingen gedaan voor de provinciale organisatie, en enkele richten zich, via dialoog, tot de RUD Zuid-Limburg. Deze aanbevelingen zijn waardevol en deze gaan wij ook opvolgen.
De aanbevelingen uit het provinciale rapport hebben raakvlakken/overlap met de thema's uit de Toekomstagenda en de ontwikkelpunten uit het EY-rapport.

Raakvlakken aanbevelingen 'Op afstand maar in verbinding' met de Toekomstagenda en het EY-rapport.

	2021				2022				2023				2024			
Onderwerp	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Heroriëntatie taak- en rolopvatting in relatie tot de Toekomstagenda (relatie Toekomstagenda: discussie koers RUD)																
Investeer in ontwikkeling competenties bestuurlijke sensitiviteit en omgevingsbewustzijn (relatie Toekomstagenda: groeien naar partnerschap en interne ontschotting)																
In beeld brengen kwalitatieve personele vervangings-behoefte en kwaliteit, kennis, kunde (relatie Toekomstagenda: aantrekkelijk werkgeverschap)																
Ontwikkelen voortgangsspecificaties (relatie EY: versterken kwalitatieve informatie)				For-mats								◆				
Standaardisatie verantwoordingsinformatie (relatie EY: kwaliteit rapportages)																
Agenderen versterken positie PS en raden op basis van wetsvoorstel Wijziging Wgr democratische legitimatie	Nog te plannen, de Tweede Kamer moet nog over het wetsvoorstel spreken.															

	Voorbereidingsfase
	Start
	(In) Overleg deelnemers
	Implementatie
	Geïmplementeerd en vraagt blijvende aandacht
◆	Evaluatie

Voor een concrete uitwerking van de aanbeveling van het verkennen van de mogelijkheden tot versterking van de positie van provinciale staten en gemeenteraden ingevolge de voorgestelde wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen is het nog te vroeg. Over het wetsvoorstel moet nog in de Tweede Kamer worden gesproken. Wel is in het kader van de Toekomstagenda, 'Groeien naar partnerschap', instrument communicatie, als speciale doelgroep gemeenteraadsleden en Provinciale Staten aangewezen. Wij willen het belang van de milieutaak onderstrepen en onze positionering en zichtbaarheid steviger verankeren.

De acties die uit de hiervoor genoemde drie documenten volgen, hebben wij in overall-planning opgenomen. Zodat er één gecombineerd uitvoeringstraject volgt.

1.3. Omgevingswet

De belangrijkste verandering op onze manier van werken en op de relatie met onze partners, zal de Omgevingswet zijn. Deze wet zal naar verwachting per 1 januari 2022 na een uitgebreid voorbereidingstraject inwerkingtreden. Wij gaan hierbij ervan uit dat aan de vijf minimale criteria die de minister van Binnenlandse

Zaken en Koninkrijksrelaties heeft geformuleerd op 26 februari 2021, kan worden voldaan. De Omgevingswet betekent een volledige stelselherziening voor de wet- en regelgeving en dus ook voor de VTH-taken die de RUD Zuid-Limburg voor zijn partners uitvoert.
Onze organisatie verwacht tegen die tijd voorbereid te zijn op de nieuwe werkwijze en de daarvoor nodige implementatie werkzaamheden grotendeels te hebben afgerond. Desalniettemin zal de nieuwe wet ook na inwerkingtreding onverminderd veel inzet vergen van onze organisatie, zijn medewerkers en onze opdrachtgevers en ketenpartners.

In 2020 hebben we de opdrachtgevers met onze kennis en ervaring in relatie tot milieubescherming bijgestaan in het ontwikkelen van hun omgevingsvisie. Dit betreft een langdurig traject waar zij tot 2024 de tijd voor hebben. Onze ondersteuning willen we tot die tijd beschikbaar houden en desgewenst uitbreiden tot de omgevingsplannen waar men tot 2029 de tijd voor heeft. De opdrachtgevers beamen op dit vlak de meerwaarde van een nauwe samenwerking, waarin hun lokale regels evengoed leiden tot efficiënte en effectieve uitvoering van de VTH-taken in lijn met de Omgevingswet. De provincie Limburg beschikt per 1 januari 2022 al over een vastgestelde omgevingsvisie en omgevingsverordening.

Een volgende implementatie werkzaamheid die tot na inwerkingtreding aandacht zal vereisen is de omzetting van het inrichtingenbestand. Waar onder de huidige wetgeving bedrijven worden gecategoriseerd als een bepaald type inrichting, wordt er onder de Omgevingswet gesproken van – losse - milieubelastende activiteiten (mba's). Deze omzetting heeft als voornaamste doel om regels beter, en waar nodig minder, te kunnen toepassen. Een classificatie als inrichting brengt namelijk een heel set aan eventueel onnodige milieuregels met zich mee, wat met de invoering van de mba's kan worden losgelaten. Deze omzetting wordt in 2021 gestart, en zal vanaf 2022 gaandeweg bij het behandelen van vergunningaanvragen en het uitvoeren van controles verder worden opgepakt. Gezien de omvang van het inrichtingenbestand en de uren die ermee gemoeid zijn, is dit de meest efficiënte aanpak. De omzetting heeft eveneens gevolg voor de productencatalogus, zijn kengetallen, en voor de werkprogramma's. Een uitzondering wordt gemaakt voor het begrip Seveso-inrichting (BRZO-inrichting) – hier blijft het begrip inrichting voor bestaan - omdat dit begrip een Europeesrechtelijke basis heeft.
Aangezien de productencatalogus en de werkprogramma's beide berusten op de classificatie van inrichtingen, en de omzetting pas na inwerkingtreding zal worden afgerond, dient hier rekening gehouden te worden met een overgangsperiode.
Met de Omgevingswet wijzigt het basistakenpakket van omgevingsdiensten in zeer beperkte mate. Uitgangspunt is namelijk dat het basistakenpakket beleidsneutraal overgaat naar de regelgeving behorend bij de Omgevingswet (in casu het Besluit activiteiten leefomgeving). Gelet op het overgangsrecht zal er sprake zijn van een geleidelijke overgang naar volledige toepassing van de nieuwe wetgeving. Veel activiteiten zullen op 1 januari 2022 onder dit overgangsrecht vallen. Het overgangsrecht bestaat van rechtswege uit alle vigerende bestemmingsplannen, de set aan landelijke regels die in de vorm van de 'bruidsschat' zijn overgegaan naar de lokale overheid en de vigerende gemeentelijke verordeningen. Vergunningaanvragen die voor 1 januari 2022 zijn ingediend, dienen nog onder het oude regime afgehandeld te worden. In het eerste jaar moeten we daarom tegelijk nog met het oude recht en het nieuwe recht werken.

De verwachting is dat als gevolg van de Omgevingswet minder activiteiten vergunningplichtig zullen zijn. Daar staat tegenover dat de wettelijke proceduretermijn voor complexe inrichtingen, die vóór inwerkingtreding nog 26 weken bestrijkt, naar 8 weken gaat, tenzij de wet aangeeft dat de uitgebreide voorbereidingsprocedure moet worden gevolgd. Dat vergt meer aandacht voor vooroverleg, waarin

participatie een belangrijk onderdeel wordt. De Omgevingstafel wordt daarom in de regio als belangrijk instrument gezien om initiatieven te verkennen en begeleiden middels een proces waarin de ketenpartners samenwerken.
De Omgevingswet dwingt ook meer interbestuurlijke afstemming af, waardoor voor en tijdens vergunningverlening meer afstemmingsmomenten zijn. Ook is de verwachting dat vanwege het vergunningsvrij worden van verschillende activiteiten er meer inzet nodig zal zijn voor het afwikkelen van meldingen alsmede voor toezicht en handhaving. De precieze impact op het totaal van de verwachte inzet en de kosten is afhankelijk van verschillende factoren, waaronder de wijze waarop gemeenten om zullen gaan met de grotere afwegingsruimte en de invloed die dat heeft op het meer of minder uniform zijn van de werkprocessen. De vuistregel hierbij is: hoe meer maatwerk, hoe meer kosten. Tegenover hogere kosten staat overigens wel de mogelijkheid die de Omgevingswet voor bevoegde gezagen introduceert, om voor milieu-vergunningaanvragen leges te heffen. In de eerste jaren dat de Omgevingswet van kracht wordt, zal gemonitord worden welke factoren op welke wijze invloed hebben op de bedrijfsvoering en wat dit betekent voor de kosten.

De intensere samenwerking met opdrachtgevers en ketenpartners, waarbij een initiatiefnemer wordt bijgestaan in het opzetten van projecten die in lijn staan met het gewenste niveau van omgevingskwaliteit en fysieke leefomgeving, wordt door alle betrokkenen als positief ervaren. Waar mogelijk wordt nu al geoefend met de nieuwe werkprocessen en instructies, net als met het digitaal stelsel omgevingswet (DSO). De praktische uitvoering van deze zaken stelt ons echter voor structurele uitdagingen. De cultuurverandering die in de geest van de Omgevingswet van alle betrokken organisaties wordt verlangd, vergt bovendien de komende jaren tijd en inspanning om door te voeren.

1.4. Ontwikkelingen RUD Zuid-Limburg

In het jaar dat deze begroting 2022 voorligt, 2021, start de voorbereiding en uitvoering van een groot aantal thema's uit de Toekomstagenda. Alle thema's zijn in 2022 volgens planning in uitvoering gebracht en vervolgens kan implementatie volgen.

Van belang zijnde, aanpalende ontwikkelingen in deze zijn:
a. Onze nieuwe VTH-applicatie Squit 20/20, die in 2021, samen met bijna alle deelnemers in Zuid-Limburg, volgens planning in gebruik zal worden genomen;
b. Hieraan gekoppeld: het informatie-gestuurd en risicogericht werken met behulp van Inspectieview Milieu;
c. Het verder implementeren van de benodigde acties om voorbereid te zijn op de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor onszelf en ter ondersteuning van onze deelnemers. Essentieel is dat de VTH-applicatie ook in gebruik kan worden genomen ten behoeven van de werkprocessen;
d. Strategisch personeelsbeleid (ook relatie met het thema 'Aantrekkelijk werkgeverschap' uit de Toekomstagenda);
e. Het ontwikkelen van meer programmatisch en/of meer projectmatig werken en het ontwikkelen van werken in (omgevings)teams.

Ontwikkelingen zijn gaande binnen, buiten en rondom de uitvoering van VTH-taken door omgevingsdiensten. Wij noemen de volgende.

Circulaire economie

De lineaire economie heeft haar beste tijd gehad. Produceren, consumeren en afval weggooien – het is een onhoudbaar systeem. Steeds luider is de roep om hergebruik van het brede palet aan grondstoffen centraal te stellen en stappen te zetten in de transitie naar een circulaire economie.
Het onderwerp Circulaire Economie (duurzaamheid) staat dan ook hoog op de agenda van het Rijk, het IPO en de VNG.

Afval scheiden (om grondstoffen vervolgens opnieuw te kunnen gebruiken) is daarbij een concreet onderdeel, waar gemeenten en provincie mee aan de slag zijn.

In een circulaire economie zijn kringlopen gesloten waarin grondstoffen en producten hun waarde zo weinig mogelijk verliezen en waardoor er geen sprake meer is van afval. Een gezonde circulaire economie is het verdienmodel van duurzaamheid. Incidentele investeringen op de korte termijn betalen zich op de lange termijn terug met economische en maatschappelijke winst.

De circulaire economie kent een beleidsmatige kant en een uitvoerende kant. Voor zover het de VTH-taken betreft kan de RUD Zuid-Limburg een rol spelen bij het verder invulling geven aan de ambities van onze partners op het gebied van circulaire economie. Samenwerking is hier dus het sleutelwoord. Eén en ander sluit ook uitstekend aan bij een ontwikkeling van de RUD Zuid-Limburg als kenniscentrum en beleidsadviseur als aangeduid als zevende thema van de Toekomstagenda.

De RUD Zuid-Limburg kan met zijn expertise op het gebied van afval, preventie, ver- en bewerking, hergebruik en milieuaspecten bij uiteenlopende inrichtingen een belangrijke rol spelen in de lokale en regionale circulaire economie. Zo kunnen wij een rol spelen bij het in beeld brengen van de kansen voor circulaire economie en inzicht verkrijgen in de vrijkomende (aangeboden) afvalstromen bij bedrijven. Kunnen bijvoorbeeld afvalstoffen van bedrijf A weer worden ingezet bij bedrijf B, zodat voorkomen wordt dat virgin grondstoffen gewonnen moeten worden?
Gezien het overkoepelende en integrale karakter van circulaire economie zijn er altijd meerdere organisaties nodig om het geheel aan mogelijkheden in beeld te brengen. Een grondige analyse van de kansen voor de circulaire economie kan dus alleen uitgevoerd worden in samenwerking met andere partijen; zowel overheid- als marktpartijen. Knelpunten in wet- en regelgeving kunnen mogelijk ook samen worden gesignaleerd en geanalyseerd. Voor deze knelpunten kunnen we samen met onze deelnemers oplossingen initiëren en uitwerken, zoals ruimte voor experimenten en snellere vergunningverlening bij circulaire initiatieven.

Bodemtaken

Bodem is de discipline waar het meest voor gaat veranderen met de komst van de Omgevingswet.
Niet alleen de Provincie, gemeenten Heerlen en Sittard-Geleen, maar alle gemeenten worden onder het regiem van de Omgevingswet bevoegd gezag bodem. Gemeenten zijn dan primair beheerder van de bodemkwaliteit voor hun grondgebied. Door deze bevoegdheidswijziging komen alle taken voor de bodem(sanering) bij de gemeenten te liggen. Reeds beschikte en lopende saneringen blijven onder de bevoegdheid van de provincie.
Het landelijke beleid voor bodembeheer blijft op hoofdlijnen hetzelfde. Het Rijk stelt afhankelijk van het bodemgebruik omgevingswaarden vast, zoals voor PFAS. Binnen deze waarden krijgen gemeenten wel bestuurlijke afwegingsruimte of bijvoorbeeld nog sanering nodig is afhankelijk van het bodemgebruik, of wanneer een bodemonderzoek vereist is bij bouwen en bestemmen. De vertaling van deze afwegingsruimte

dient in het Omgevingsplan plaats te vinden. Maatschappelijke opgaven zoals de klimaatadaptatie, de energietransitie, maar ook de achteruitgang in kwaliteit (organische stofgehalten, verdroging, vernatting en bodemleven) van de landbouwgronden in onze regio, kunnen voor inhoudelijke verschuivingen in de aanpak van bodembeheer door gemeenten zorgen. Dit vraagt om een andere benaderingswijze en specifieke kennis van de bodem en ondergrond, uitgaande van het natuurlijke bodem- en watersysteem, inclusief haar potenties en kwetsbaarheden.
De Provincie heeft een proces in gang gezet om de bevoegd gezag taken die nu onder de Wet bodembescherming (Wbb) en de provincie vallen door middel van een 'warme' overdracht over te dragen van provincie naar gemeenten. Het uitfaseren van de Wbb heeft tot gevolg dat de bodemwerkzaamheden op een andere wijze ingericht moeten gaan worden.
Binnen de regio is nu de noodzakelijke bodemkennis aanwezig. Het is belangrijk dat deze specifieke bodemkennis voor de regio behouden blijft en dat de toekomstige bodemwerkzaamheden op het juiste schaalniveau ingericht worden. De uitvoering van deze bodemtaken zou een onderwerp kunnen zijn voor de verkennende pilot verdergaande samenwerking uit de Toekomstagenda.

Modernisering VTH-instrumentarium

De RUD Zuid-Limburg werkt samen met alle andere omgevingsdiensten aan het moderniseren van het VTH-instrumentarium. Onderwerpen zoals data-analyse, gedragsbeïnvloeding, outcome-effectmeting, vergunningverlening zijn hierin belangrijke onderwerpen. Collega-omgevingsdienst DCMR heeft inmiddels ervaring en deskundigheid rondom dit onderwerp opgebouwd in hun 'Toezichtslab'. Met de DCMR hebben wij hierover goed contact.
De transitie van taakgericht naar probleem/outcome gericht handhaven met instrumenten als informatiegestuurd, risicogericht handhaven en ketentoezicht is effectiever dan het traditionele handhaven en zal tot meer resultaten leiden. Deze aanpak vergt van alle betrokken partijen een andere inzet en prioritering, met name op het gebied van eerder genoemde instrumenten

Uitwisseling van data/Inspectieview Milieu

Het gebruik van en de analyse van data zal een steeds belangrijkere rol innemen bij toezicht en handhaving. Inspectieview Milieu is een landelijke centrale voorziening die informatie over (milieu)inspecties uitwisselt. (Rijks)inspectiediensten, omgevingsdiensten en andere organisaties binnen handhaving en toezicht kunnen met Inspectieview hun werk gerichter uitvoeren. Het doel van Inspectieview is om toezicht en handhaving door de overheid te verbeteren. De uitwisseling van inspectiegegevens loopt via de uitwisseling van het VTH-systeem met de landelijke voorziening DSO. Inspectieview biedt onder andere informatie over onder meer inspecties, meldingen, overtredingen, maatregelen, toestemmingen (vergunningen) en signalen van bedrijven.
Wij hebben een aansluitovereenkomst gesloten met de Inspectie Leefomgeving en Transport t.b.v. Inspectieview Milieu, maar een technische koppeling tussen onze nieuwe VTH-applicatie Squit 20/20 en Inspectieview Milieu moet in 2021 nog worden gemaakt. De Inspectie Leefomgeving en Transport is over de technische belemmeringen met betrekking tot de aansluiting steeds geïnformeerd. Om verder uitstel te voorkomen is het essentieel dat Squit 20/20 in 2021 ook in gebruik kan worden genomen en de koppeling met Inspectieview Milieu kan worden gemaakt.
Belangrijk voor de uitwisseling, is dat de kwaliteit van de data op orde is in Inspectieview Milieu. Aan de aansluiting met Inspectieview zijn kosten verbonden. Recent zijn wij geïnformeerd dat deze € 25.000 per jaar gaan bedragen vanaf 2022. Dit leidt tot een structurele toename in onze begroting van € 15.000 per jaar.

AADV: Altijd Actuele Digitale Vergunning

Met het verder digitaliseren van onze processen, waaronder het vergunningverleningsproces, kan de informatie die in omgevingsvergunningen opgesloten zit beter worden ontsloten voor verschillende gebruikers, zoals vergunningverleners, toezichthouders, bedrijven en burgers.
Hierdoor wordt het mogelijk:

1. De dynamiek in bedrijfsactiviteiten beter op te vangen in het wettelijk bepaalde statische vergunningverleningsproces;
2. De transparantie, de actualiteit en de informatiepositie van het bevoegd gezag sterk te verbeteren;
3. Het proces van vergunningverlening efficiënter te maken door onder andere de aanvraag verder te digitaliseren en af te stemmen op de vergunning.

Het huidige wettelijke vergunningverleningsproces is een complex en statisch proces, waar in de loop van de tijd door wijzigingen allerlei aanpassingen op de basisvergunning gestapeld worden. Bij dynamische bedrijfsactiviteiten ontstaat hierdoor een opeenstapeling van 'bevroren momenten' in de vorm van aanvragen en beschikkingen die ieder voor zich juridisch bindend zijn, maar als geheel steeds minder overzicht geeft over welke activiteiten aangevraagd en vergund zijn en welke voorschriften daarbij horen. Voor alle betrokkenen een onoverzichtelijke (papieren) stapel vergunningen.

Door digitalisering van de vergunningverlening is het mogelijk de tekorten in transparantie, actualiteit en informatiepositie te lijf te gaan. En voor iedereen steeds inzichtelijk te maken aan welke regels een bepaald bedrijf moet voldoen. Daartoe dient informatie in aanvragen en vergunningen te worden ontsloten in een geschikte database.
De provincie Zuid-Holland en de DCMR zijn in 2019 gestart met het programma Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). Het programma richt zich nu nog primair op de BRZO-bedrijven, maar wil op termijn ook de vergunningen voor minder complexe bedrijven digitaliseren.

In 2021 zal worden onderzocht of de problematiek waar AADV probeert oplossingen voor aan te reiken, ook een geschikte vorm is om in te bedden door alle provincies. Onze dienst staat positief tegenover de ontwikkelingen van AADV en zal gevraagd een bijdrage leveren aan het onderzoek naar de vorm, inhoud en consequenties van landelijke inbedding van de AADV. Een inbedding kan dan mogelijk in 2022 volgen.

Energie(besparingsplicht)

De doelen van het landelijke Klimaatakkoord zijn primair geformuleerd als CO_2-reductiedoelen, maar moeten in de praktijk veelal beschouwd worden als instrumenten om te komen tot verbreding en verbetering van de huidige energiebesparingsplicht. Om die reden wordt de huidige energiebesparingsplicht de komende jaren gecontinueerd en aangevuld met de verplichting voor bedrijven om ook andere CO_2-reducerende maatregelen te nemen waarvan de terugverdientijd binnen de vijf jaar valt.

Met enkele aanvullingen op de energiebesparingsplicht kan er meer energiebesparing worden gerealiseerd. Zo wordt de verplichting tot het doen van doelmatig beheer en onderhoud, ofwel DBO-maatregelen, duidelijker opgenomen in de energiebesparingsplicht, want technische maatregelen behalen namelijk hun besparingspotentieel vaak alleen met de juiste instellingen en het juiste onderhoud. De verduidelijking van de verplichting tot het nemen van DBO-maatregelen verbetert de handhaafbaarheid van deze maatregelen en leidt tot meer energiebesparing. Daarnaast wordt de energiebesparingsplicht direct opgelegd aan ca. 14.000 milieuvergunningplichtige bedrijven.

1.5. De financiële effecten in één oogopslag

De wijzigingen van de begroting 2022 ten opzichte van de begroting 2021 zijn onderstaand op een rij gezet:

Afname begrote kosten	
Verlaging begrote kapitaallasten	-36
Toename begrote kosten	
Loonindex	136
Index materiële kosten	50
Overige personele kosten gekoppeld aan lonen	10
Toename aansluitkosten Inspectieview milieu	15
Toename begroting agv inflatie	175
Taakstelling RUD Zuid-Limburg	-160
Totale wijziging begroting 2022 tov 2021	15

De bovenstaande wijzigingen worden nader uitgewerkt in de paragrafen van hoofdstuk 3 van deze begroting.

2. Beheer van de RUD Zuid-Limburg

Taken
De taken van de RUD Zuid-Limburg zijn het in opdracht van gemeenten en Provincie, individueel en collectief, uitvoeren van wettelijke taken en adviestaken op het terrein van milieu, op een zo efficiënt mogelijke wijze en op een goed kwaliteitsniveau. De RUD Zuid-Limburg heeft daartoe werknemers in dienst en verwerft op contractbasis personele capaciteit en/of specifieke kwaliteit van extern personeel.

Activiteiten
RUD Zuid-Limburg-breed
Op dienstniveau worden afspraken gemaakt met de opdrachtgevers over inhoudelijke en financiële verantwoording. Naast het rapporteren van gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds communiceren met de opdrachtgevers een belangrijk aspect.
De activiteiten worden opgenomen in een jaarlijks werkprogramma dat besproken en afgestemd wordt met de opdrachtgevers, waarna door hen het werkprogramma wordt vastgesteld.
Van de dienst kunnen de opdrachtgevers verwachten dat de taakuitvoering conform de vastgestelde kwaliteitscriteria is.

Speerpunt	Prestatie indicator
Proactief informeren van opdrachtgever	3 maal per jaar voortgangsrapportage conform planning in werkprogramma
Periodiek overleg opdrachtgever	Per kwartaal overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer (contracthouders en accountmanagers)
Uitvoeringskwaliteit op landelijk niveau	Werken conform kwaliteitscriteria

VTH-taken
De RUD Zuid-Limburg voert voor ca 3.000 inrichtingen, waarvan ruim 1.300 basistaak-inrichtingen, verschillende (vuurwerk)evenementen en het buitengebied de volgende werkzaamheden uit:

- Behandeling van jaarlijks circa 600 vergunningaanvragen (inclusief vooroverleg)
- Beoordeling van circa 1.500 meldingen (activiteitenbesluit, bodemmeldingen en overige).
- Behandeling en afhandeling van circa 1.550 klachten en incidentmeldingen
- Uitvoering van circa 2.100 controles (o.a. milieucontroles, bouw- en bodemtoezicht)

Uit bovenstaande zaken ontstaan ook vaker bezwaar- en beroepsprocedures, zienswijzen, bestuursrechtelijke handhavingszaken (circa 150).

2.1. Vergunningen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. Beide procedures moeten geïntegreerd worden behandeld in het kader van de Omgevingswet, waarbij aansluiting moet zijn met de gemeentelijke loketten. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en kunnen bij volledigheid en juistheid leiden tot een vergunning die door het betreffende bevoegd gezag wordt verstrekt.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Tijdige vergunningen	95% van de vergunningen, voorbereid met de uitgebreide procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn tenzij door de aanvrager wordt ingestemd met termijnoverschrijding. 95% van de vergunningen voorbereid met de reguliere procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn.	VTH applicatie op basis van aanvraag- én besluitdatum Communicatie middels voortgangsrapportages
Tijdige advisering over de te nemen beslissing op een aanvraag	95% van de adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag dient binnen de afgesproken termijn gegeven te zijn tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging	VTH applicatie op basis van adviesaanvraag én adviesdatum
Kwaliteit	Vergunningen c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving (normen, BREF's, richtlijnen etc.) en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State Communicatie middels voortgangsrapportages

	Van de bezwaarschriften en beroepschriften mag maximaal 15% gegrond worden verklaard.	
Actualiteit	Vergunningen worden binnen de daarvoor geldende termijnen aangepast aan BBT-conclusies/BREF's.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State in relatie tot toezichts- en handhavingsacties

2.2. Milieutoezicht en Veiligheid

De RUD Zuid-Limburg houdt toezicht in overeenstemming met de vastgestelde dienstverleningsovereenkomsten en werkprogramma's van de partners, en (landelijke) kaders/afspraken die voor toezicht gelden. Het uitoefenen van toezicht bij de BRZO- en RIE-4-bedrijven wordt eveneens afgestemd met de collega BRZO-omgevingsdiensten.

De RUD Zuid-Limburg heeft stappen gezet naar een efficiënter toezicht. Voorbeeld hiervan is het branchegericht toezicht. De verwachting is dat een gemeenschappelijk en uniform VTH-beleid van de partners zal zorgen voor een meer outcome gerichte inzet, waarbij het branchegericht en themagericht toezicht verder zal worden geïntensiveerd. Ook de samenwerking met het Toezichtslab van DCMR zal zorgen voor een transitie van het toezicht; thema's als gedragsbeïnvloeding en communicatie zijn hierbij belangrijk.

Bij toezicht wordt informatie verzameld over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en/of algemene regels gestelde eisen. Waarna over de verzamelde informatie een oordeel wordt gevormd.

Onder handhaving wordt verstaan: het overgaan tot het opleggen van (herstel)sancties indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

Speerpunt	**Prestatie indicator**	**Informatievoorziening/meten**
Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State
	95% van de handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijn.	VTH applicatie op basis van (verzoek- én) besluitdatum
Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken	Voortgangsrapportages
Uniformiteit	Hanteren van vastgesteld handhavingsbeleid opdrachtgever	Voortgangsrapportages

2.3. Specialistisch en Juridisch toezicht

In de in 2020 gevormde afdeling Specialistisch en Juridisch toezicht, wordt de juridische advisering en procesvoering voor alle toezichts- en handhavingstaken van de organisatie voorbereid. Tevens is in deze afdeling het toezicht met betrekking tot bodem, bouw(constructies en brandveiligheid) en asbest belegd.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State
	95% van de handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijn.	VTH applicatie op basis van (verzoek- én) besluitdatum
Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken	Voortgangsrapportages
Uniformiteit	Hanteren van vastgesteld handhavingsbeleid opdrachtgever	Voortgangsrapportages

2.4. Advies en onderzoek

De afdeling Advies en Onderzoek van de RUD Zuid-Limburg toetst, controleert, adviseert, voert onderzoeken/metingen uit dan wel voert beheersmaatregelen uit over de onderwerpen energie, geluid, lucht en omgevingsveiligheid. Daarnaast participeren de medewerkers van de afdeling in de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid op de taakvelden van de afdeling en houden zij rekening met eventuele innovaties bij de uitvoering van de door de afdeling geleverde producten en gevolgde werkwijzen.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Kwaliteit	De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen	Tevredenheid opdrachtgever
Tijdigheid	95% van de adviezen is voor de afgesproken termijn aan de opdrachtgever verzonden	Voortgangsrapportages

3. Financieel

Voor de RUD Zuid-Limburg is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van toepassing. Conform het BBV zijn wij verplicht de baten en lasten uit te splitsen in taakvelden. Aangezien wij voor zowel de Provincie Limburg als voor de Zuid-Limburgse gemeenten werken dienen wij hierbij onze baten en lasten te splitsen volgens de gemeentelijke indeling. Volgens deze gemeentelijke indeling werken wij uitsluitend in één taakveld, namelijk het taakveld “Milieubeheer”.

Algemeen

Zie financieel overzicht op pagina 28 voor de totale begroting en bijlage 6.2 op pagina 31 voor de bijdrage per deelnemer.

Aanpassingen

De belangrijkste wijzigingen in 2022 ten opzichte van de begroting 2021 zijn:

Bedragen x € 1.000

Afname begrote kosten	
Verlaging begrote kapitaallasten	-36
Toename begrote kosten	
Loonindex	136
Index materiële kosten	50
Overige personele kosten gekoppeld aan lonen	10
Toename aansluitkosten Inspectieview milieu	15
Toename begroting agv inflatie	175
Taakstelling RUD Zuid-Limburg	-160
Totale wijziging begroting 2022 tov 2021	15

- Toename personeel.

Er is geen uitbreiding van personeel gepland voor 2022.

- De prijsindex 2022.

Indexering

In de begroting van de RUD Zuid-Limburg wordt dezelfde indexering gehanteerd als bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg gebaseerd op CBS indexcijfers. Deze bedraagt voor 2022 1,5% voor materiële kosten.
Voor de lonen is de prijsindex voor 2020 vooralsnog gesteld op 1,3 %. Indien de cao-onderhandelingen 2021 leiden tot loonstijging, wordt deze aan de partners doorgerekend op basis van de feitelijke ontwikkelingen. Om de partners in deze post-corona periode tegemoet te komen heeft de RUD Zuid-Limburg deze stijging ban 1,3 % in 2022 opgenomen als taakstelling. Deze taakstelling verwachten wij in te kunnen vullen op onze toezichtstaken. Door anders te werken; meer informatiegestuurd, risicogericht en via een ketenaanpak. Hiervoor hebben wij ook de medewerking nodig van onze deelnemers. Het verder uniformeren van beleid, mandaten en processen bevordert enerzijds eenduidig optreden en anderzijds een level playing field. Randvoorwaardelijk voor deze werkwijze in het begrotingsjaar 2022 is dat de VTH-applicatie in geïmplementeerd en functioneert.

- Project BOA juli 2020/2022

Niet in de begroting is opgenomen de financiële impact van het project om 0,5 fte bij de RUD Zuid-Limburg als BOA voor milieu te laten opereren. Het betreft een pilot van twee jaar die in totaal begroot is op € 132.500 en gefinancierd wordt uit een hiertoe gevormde bestemmingsreserve bij vaststelling van de jaarrekening 2019. In 2021 vindt een tussentijdse evaluatie plaats, in 2022 wordt de pilot geëvalueerd en wordt een besluit gevraagd over al dan niet toevoegen van deze taak aan het takenpakket van de RUD Zuid-Limburg. Dat zal dan geschieden bij het aanbieden van de begroting 2023. Mogelijk dat dan tevens aan de orde is de financiering van het restant van 2022 voor de BOA functie binnen de RUD Zuid-Limburg.

3.1. Lasten

Personeelskosten
De personeelskosten van de RUD Zuid-Limburg zijn in 2022 gebaseerd op een formatie omvang van de RUD Zuid-Limburg van 118 fte, waarvan 105 fte direct. Deze formatie wordt niet volledig ingevuld met vast personeel, maar er wordt gewerkt met een flexibele schil om pieken en dalen op te vangen. De flexibele schil is in personen gerekend bij het opstellen van deze begroting 18%, in fte gerekend is het ongeveer 15%
De arbeidsmarkt voor VTH-professionals is krap en naar verwachting zal dit de komende tijd niet veranderen. Dit gegeven en de per 1 januari 2020 geldende Wet arbeidsmarkt in balans heeft tot heroverweging van de omvang de flexibele schil geleid. Zeker moet er een flexibele schil zijn om pieken op te vangen, maar vanuit oogpunt van het tijdig kunnen inspelen op nieuwe zaken en continuïteit van de organisatie, is de flexibele schil verkleind. Omdat dit voor de continuïteit van de uitvoering van de taken in de gegeven arbeidsmarkt beter is én omdat dit financieel voordeliger is. Wij zetten in op een flexibele schil van maximaal 10%.

Opleidingskosten personeel
Het bedrag dat is opgenomen in de begroting als opleidingskosten betreft het onder meer op peil houden van de kennis van volledig voor de taakuitoefening toegerust personeel om aan de landelijke kwaliteitscriteria te voldoen. Eveneens valt onder deze post de opleidingskosten om medewerkers zich verder te laten ontwikkelen maar ook om nieuwe jonge medewerkers in de vorm van een traineeship aan te trekken. Het belang van opleiding(en) voor eigen medewerkers manifesteert zich meer en meer – men mag van onze dienst verwachten dat wij inzetten op behoud en uitbouw van kennis, ook op het vlak van digitalisering. Zeker in een toekomstige, krimpende arbeidsmarkt.

Kosten van ICT
De aanbesteding van het VTH-pakket is eind 2018 afgerond. De livegang is voorzien in de loop van 2021. De exacte financiële consequenties zijn nog niet duidelijk.
Aangezien we niet over nadere gegevens beschikken op dit moment gaan we er bij het opmaken van deze begroting van uit dat de bestemmingsreserve voor verbetering ICT adequaat is. We zullen hierop uiteraard afzonderlijk ingaan bij het opmaken van de jaarrekening volgend op de afronding van de implementatie van de projecten uit het ICT beleidsplan waartoe deze bestemmingsreserve gevormd is.

Kapitaallasten
De opgenomen kapitaallasten zijn verlaagd ten opzichte van de begroting 2020.

Ondersteuning

ICT en telefonie
ICT maakt onderdeel uit van de afspraken die de RUD Zuid-Limburg heeft gemaakt met de Provincie Limburg. Telefoontoestellen worden door de RUD Zuid-Limburg gehuurd van de Provincie Limburg. De maandelijks huur is opgenomen onder telefoonkosten. De kosten van gebruik van de nieuwe telefoon worden door de RUD Zuid-Limburg betaald op basis van de rekeningen van de provider.

P&O
Taken op het gebied van P&O worden uitgevoerd door de HR-adviseurs van de RUD Zuid-Limburg met dien verstande dat de onderdelen personeelsadministratie en salarisadministratie onderdeel uitmaken van de

daartoe met de Provincie Limburg overeengekomen afspraken, vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. De HR-adviseurs vertegenwoordigen 2 fte in begroting 2022.

Overig
De financiële functie wordt door de RUD Zuid-Limburg uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de controller. De financiële administratie maakt onderdeel uit van de daartoe met de Provincie Limburg overeengekomen afspraken.
Dienstverlening op het gebied van inkoop, verzekeringen en facilitair, waaronder archivering, maken eveneens deel uit van de hiervoor vermelde afspraken, vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst.

Huisvesting
Huisvesting maakt onderdeel uit van de met de Provincie Limburg gesloten overeenkomst per 1 juli 2020 voor huisvesting en ICT. In de begroting is in totaal € 684.400 opgenomen voor huisvesting en ICT.
De huur voor de locatie Sittard, deze is in de begroting opgenomen voor € 29.522, wordt doorbelast naar de Provincie Limburg.

3.2. Baten

Hoofdinkomsten
De inkomsten van de RUD Zuid-Limburg bestaan nagenoeg volledig uit bijdragen van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg. Deze bijdragen zijn gebaseerd op het afgesproken werkprogramma, waarin per deelnemer de uit te voeren taken en daarmee gemoeide uren zijn beschreven, alsmede overige te verlenen diensten.
Bij de opstart van de RUD Zuid-Limburg is afgesproken dat er vanaf 2017 wordt gewerkt met outputfinanciering. De uitgangspunten voor de outputfinanciering zijn samen te vatten als volgt:

- Er worden prijzen gehanteerd per product uit de productencatalogus;
- Aan de tarieven liggen normatieve uren per product en tarieven die afhankelijk zijn van de complexiteit van de taak;
- Indien de uitvoering sterk afwijkt (meer dan 100%) van de norm, dan worden er afzonderlijk maatwerkafspraken gemaakt;
- Er zijn 4 complexiteitsniveaus met elk een tarief;
- Elk tarief is gebaseerd op integrale uurkosten van de directe personeelsleden belast met de uitvoering;
- Alle kosten gemoeid met afschrijving, exploitatie en huisvesting van de overgebrachte taken van de meetdienst lucht en geluid worden afzonderlijk doorbelast naar de Provincie Limburg.

De uurtarieven voor 2022 zijn voor de 4 complexiteitsniveaus als volgt:

zeer complex	€	105,00
complex	€	95,00
gemiddeld	€	85,00
eenvoudig	€	75,00

Dit betreft tarieven exclusief gebruik materieel.
De tarieven 2022 zijn ongewijzigd ten opzichte van de tarieven 2021.

Adviestaken
Specialistische adviezen van de afdeling Specialismen buiten het werkprogramma om worden op basis van een kostenraming achteraf gefactureerd.

Materieel budget Provincie en huisvesting locatie Sittard
De Provincie stelt een specifiek materieel budget beschikbaar voor de uitvoering van de provinciale wettelijke taken. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de exploitatiekosten en de afschrijvingskosten en rentekosten van de specifiek voor de Provincie bestemde voertuigen en meetinstrumenten. Hiervoor is in de begroting opgenomen € 398.452. Dit betreft de door de Provincie ingebrachte taken lucht en geluid. Dit bedrag zal in zijn geheel in rekening worden gebracht aan de Provincie zodat er geen financiële gevolgen ontstaan, conform eerder geaccordeerde begrotingen, voor de overige deelnemers. Hetzelfde geldt voor de huisvesting op locatie Sittard die met deze taken gemoeid is. Dit betreft een bedrag van € 29.522.

Exploitatiesaldo
Er wordt bij het opstellen van de begroting ervan uitgegaan dat er geen exploitatiesaldo is. De begroting wordt geacht precies kostendekkend te zijn en zo doorgerekend aan de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.

4. Verplichte paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat aangegeven dat in de Programmabegroting ten minste de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen en
7. Grondbeleid.

De paragrafen "lokale heffingen", "verbonden partijen" en "grondbeleid" zijn niet op de RUD Zuid-Limburg van toepassing, omdat de RUD Zuid-Limburg niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

4.1. Lokale heffingen

Niet van toepassing.

4.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van de RUD Zuid-Limburg indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van de RUD Zuid-Limburg ook direct onder druk. Daarom heeft de RUD Zuid-Limburg op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

Begripsomschrijving

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's, waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds (BBV art. 11). Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die de RUD Zuid-Limburg op dat moment loopt. Hiertoe worden strategische risico's onderscheiden van de reguliere.
Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle. Kenmerkend aan *strategische risico's* is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. Beide zijn moeilijk in te schatten. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met rijksbrede bezuinigingen, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag. Om te voorkomen dat de RUD Zuid-Limburg bij het voordoen van een niet afgedekt strategisch risico ingrijpende wijzigingen moet doorvoeren, dient de RUD Zuid-Limburg weerstandscapaciteit te bezitten om tegenvallers te kunnen opvangen.
De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.

Het weerstandsvermogen wordt daarom uitgedrukt in de ratio. De paragraaf weerstandvermogen bevat een aanduiding van het risicoprofiel, de risico's en het gewenste weerstandsvermogen. Vervolgens wordt ingegaan op de termijn die naar verwachting nodig is om het weerstandsvermogen op niveau te brengen. Hiermee wordt een indicatie gegeven hoe robuust de begroting is.
Eén van de aanbevelingen van het onderzoeksrapport Assessment interne organisatie en beheersinstrumentarium van EY was om één keer een begeleide risicosessie te organiseren om de risicobeheersing op orde te brengen. Op 3 februari 2021 is een begeleide risicosessie onder leiding van EY geweest. De uitkomst van deze bijeenkomst was dat het belangrijk is om risico's te verbreden. Op dit moment is risicomanagement met name gericht op de financiële risico's maar het is wenselijk dit te verbreden naar strategische risico's. Daarnaast is het belangrijk risicomanagement te dynamiseren. Op dit moment is er een keer per jaar een peilmoment van risico's namelijk bij het opmaken van begroting en jaarrekening. Het verdient aanbeveling om dit op meerdere momenten in het jaar te doen. Dit zal meegenomen worden in de planningsmomenten van de P&C cyclus. Inhoudelijk is gekeken naar risico's zoals die gebruikt zijn door andere omgevingsdiensten, hieruit blijkt dat de tot nu toe in de risicomatrix van de RUD Zuid-Limburg opgenomen risico's grotendeels overeenkomen met dezen. De sessie zal nog een vervolg krijgen in de totale uitvoeringsplanning van de aanbevelingen van het assessment van EY en rekening houdend met de uitkomst van de discussie over de doelstellingen van de RUD Zuid-Limburg, zoals opgenomen in de Toekomstagenda.

Gezien de vorderingen die we hebben gemaakt in de sessie en de vergelijking met andere omgevingsdiensten is de conclusie dat we voor deze begroting en jaarrekening opnieuw focus leggen op de financiële risico's zodat we voldoen aan de verplichtingen uit de BBV.
De opbouw van weerstandsvermogen is vastgelegd in artikel 30 van de gemeenschappelijke regeling en het beleid aangaande het weerstandsvermogen is bepaald door het algemeen bestuur. Bij de risico-inventarisatie is het gewenste weerstandsvermogen berekend op € 524.630

Beleid RUD Zuid-Limburg inzake risico's en weerstandsvermogen
Het beleid van de RUD Zuid-Limburg inzake risico's en weerstandsvermogen is vastgesteld door het algemeen bestuur. Het weerstandvermogen aldus bepaald komt voor 2022 uit op 4% van de omzet.
In de gemeenschappelijke regeling artikel 30 is bij de vorming van de RUD Zuid-Limburg de gewenste weerstandscapaciteit bepaald op maximaal 10 % van de structurele omzet.

Risicoprofiel	**Benodigde omvang weerstandscapaciteit**
Gemiddeld profiel	≤10,0 % van de structurele omzet

Uitgangspunt is dat de structurele begroting van de RUD Zuid-Limburg sluitend is. Echter, als de RUD Zuid-Limburg geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit additionele nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg. Het weerstandsvermogen van de RUD Zuid-Limburg vormt een buffer en voorkomt dat er ingeval van tegenvallers onmiddellijk actie moet worden ondernomen in de richting van de deelnemers.
Het weerstandsvermogen/de algemene reserve van de RUD Zuid-Limburg wordt gevoed uit de positieve exploitatieresultaten, totdat de vereiste weerstandscapaciteit is bereikt. Indien de vereiste weerstandscapaciteit niet binnen afzienbare tijd wordt bereikt zal er een afzonderlijk plan worden voorgelegd om de vereiste weerstandscapaciteit te bereiken. De vereiste weerstandscapaciteit is bepaald door een

inventarisatie van risico's die jaarlijks wordt uitgevoerd. Dit proces wordt vanaf 2021 verbreed en gedynamiseerd.

Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing

begroting jaar 2022		verloop van de kengetallen		
Kengetallen		Jaarrekening 2020	begroting 2022	begroting 2021
netto schuldquote		0	0	0
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		0	0	0
solvabiliteitsratio		39%	40%	100%
structurele exploitatieruimte		0	0	0
grondexploitatie		nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit		nvt	nvt	nvt

De BBV kengetallen zijn geënt op begroting en verantwoording van gemeenten en provincies en verplicht (maar beperkt toepasbaar) voor de RUD Zuid-Limburg. Aangezien de RUD Zuid-Limburg geen bancaire schuld heeft (en deze ook niet voorzien is in de komende jaren) geen exploitatieruimte en geen grondexploitatie kent en geen belastingen heft zijn deze niet van toepassing.
Voor de RUD Zuid-Limburg is het enige relevante verplichte kengetal de solvabiliteitsratio. Deze wordt berekend door de verhouding Eigen vermogen gedeeld door Totaal Vermogen (balanstotaal).
We zien een geleidelijk teruglopen van de solvabiliteitsratio in de komende jaren. Dat betekent dat het eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen van de RUD Zuid-Limburg (balanstotaal) afneemt. De reden hiervoor ligt in de afname van componenten in het balanstotaal die als eigen vermogen zijn te bestempelen. Met name de uitkering van het onverdeeld resultaat en de inzet van bestemmingsreserves zijn hier de oorzaak van.

4.3. Onderhoud Kapitaalgoederen

Het betreft kapitaalgoederen die gebruikt worden in de uitoefening van de primaire taken van de RUD Zuid-Limburg, met uitzondering van meetapparatuur “lucht en geluid”, die de dienst heeft overgenomen van de Provincie Limburg.
De RUD Zuid-Limburg kiest ervoor de kapitaalgoederen buiten bovenbedoelde meetapparatuur “lucht en geluid”, bij voorkeur voor lease in plaats van koop van kapitaalgoederen en daarmee is de omvang van de kapitaalgoederen op de balans laag. Daar staat tegenover een verschuiving naar de gebruikskosten. De kosten worden gedekt in de gehanteerde tarieven. Voor specifieke apparatuur en auto's die gebruikt worden voor specialistische adviezen is een aparte opslag in de tarieven berekend teneinde ook deze kostendekkend te kunnen exploiteren en de kosten daar te laten landen waar deze diensten worden afgenomen.
De RUD Zuid-Limburg heeft meetapparatuur “lucht en geluid” overgenomen van de Provincie Limburg en conform afspraak worden de lasten van deze kapitaalgoederen volledig in rekening worden gebracht aan de Provincie Limburg. Bij inzet van deze apparatuur voor anderen dan de Provincie Limburg worden in overleg met de Provincie Limburg tarieven aan deze opdrachtgevers in rekening gebracht. Opdracht en facturering loopt via de Provincie Limburg. Zodat de revenuen van dit gebruik landen bij de Provincie Limburg.

4.4. Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is, in samenhang met de financiële verordening die in artikel 212 Gemeentewet en artikel 216 van de Provinciewet is voorgeschreven, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

4.4.1. Algemene ontwikkelingen

De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Een belangrijk element daarbij is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

4.4.2. Risicobeheer

De algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer luiden als volgt.

De RUD Zuid-Limburg beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op een adequate/actuele liquiditeitsplanning.

Het dagelijks bestuur neemt bij het aantrekken van financieringen de volgende uitgangspunten in acht:

- Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak.
- Financiering met vreemd vermogen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare liquide middelen te gebruiken teneinde het renteresultaat te optimaliseren.

4.4.3. Renterisicobeheer

De algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- De kasgeldlimiet wordt volgens de ministeriële regelingen beheerd;
- De renterisiconorm wordt niet overschreden conform ministeriële regelingen;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie, rentevisie en de liquiditeitenplanning;
- De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zoveel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

4.4.4. Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet FIDO een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves. Voor 2022 bedraagt deze limiet 8,2% van € 13,6 miljoen (omvang begroting) = € 1,15 miljoen.

De liquide middelen betreffen rekening-courant tegoeden, deposito's komen voort uit de financiering van het lopende bedrijf en de bestemmingsreserves. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen.

5. Bedrijfsvoering

De kaders voor de bedrijfsvoering zijn weergegeven in het Bedrijfsplan voor de RUD Zuid-Limburg. In de Financiële Verordening zijn kaders geformuleerd betreffende financieel administratieve verwerking en administratieve organisatie.

5.1. Capaciteitsbeleid

In 2022 is de geplande formatieomvang eigen en ingehuurd personeel tezamen 118 fte waarvan 13 fte overhead.
De situatie op de arbeidsmarkt is ten tijde van het opstellen van deze begroting gespannen. Maar gekwalificeerd personeel vinden en houden is op de huidige markt niet vanzelfsprekend.

De RUD Zuid-Limburg voert, samengevat, het volgende capaciteitsbeleid. Er zijn daarbij drie 'soorten' van tijdelijke capaciteit.

Soort	Omschrijving
Formatieve capaciteit	Inhuur bij vacatures dalbezetting(samen met het eigen personeel is dit de formatieve omvang vast personeel);
Flexcapaciteit, de flexibele schil	Tezamen met het eigen personeel en vacatures inhuur vormt dit de basis voor de begroting;
Incidentele capaciteit	Dit is niet begrote capaciteit welke niet regulier in de begroting is opgenomen. Deze komt aan de orde als er speciale opdrachten met bijbehorende budgets worden verstrekt.

Met dit capaciteitsbeleid is de RUD Zuid-Limburg in staat om flexibel te reageren op veranderingen in de vraag van de opdrachtgevers / deelnemers.

5.2. Personeel- en organisatiebeleid

HR richt de pijlers om een verdere ontwikkeling van een modern HR beleid dat bijdraagt aan een effectieve bedrijfsvoering en een goed werkgeverschap. Een belangrijk speerpunt is het verder uitbouwen van een strategisch personeelsbeleid waarin het opvangen van de vergrijzing door verjonging een belangrijk speerpunt is. Dit om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen, evenals het behoud van de waardevolle aanwezige kennis en kwaliteit binnen onze organisatie. Zoals ook in de Toekomstagenda is geduid, zal stevig op arbeidsmarktcommunicatie moeten worden ingezet om nieuwe collega's – blijvend – in de organisatie te verwelkomen.
Met de komst van de Omgevingswet is het belangrijk in kaart te brengen wat de impact van de Omgevingswet is op competenties en vaardigheden. Deze informatie kan worden toegepast op activiteiten zoals opleiden, evalueren en het aantrekken van nieuwe medewerkers.

Het jaar 2021 zullen wij gebruiken om de functieprofielen en competentieprofielen van het functiewaarderingssysteem HR21 opnieuw te beoordelen op actualiteit. Samenwerken, omgevingsbewustzijn en bestuurlijke sensitiviteit en zijn sleutelwoorden voor vaardigheden, houding en gedrag. Niet alleen in relatie tot onze inhoudelijke taakuitvoering, maar ook in relatie tot onze deelnemers en de diverse rollen die zij richting onze organisatie hebben, zoals die van opdrachtgever en bevoegd gezag. In een strategisch personeelsbeleid zal de component opleiden dan ook nadrukkelijk aandacht moeten hebben.

5.3. Kwaliteitsbeleid

De RUD Zuid-Limburg heeft de kwaliteit van de dienstverlening en bedrijfsprocessen geborgd in een kwaliteitsmanagementsysteem conform de kwaliteitscriteria. De invulling van systeem voor kwaliteitsborging voor de RUD Zuid-Limburg is gebaseerd op het zogenaamde OverheidsOntwikkelModel (variant van INK-model).
Alle processen binnen de RUD Zuid-Limburg zijn zoveel als mogelijk gestandaardiseerd. De borging van de kwaliteit vindt plaats middels audits.

In het met gemeente en provincie vastgestelde werkprogramma komt de specifieke focus op het werk per opdrachtgever tot uitdrukking. De uitvoering van het werkprogramma wordt geëvalueerd vanuit het perspectief van de opdrachtgever (klanttevredenheid, dienstverlening, aanpassen producten, klachten).

5.4. Huisvesting

De RUD Zuid-Limburg is gehuisvest in het Provinciehuis. In 2020 is een nieuw langjarig huurcontract ingegaan. De looptijd van dit contract bedraagt 10 jaar met een mogelijkheid tot verlenging met 5 jaar. Na drie jaar, dat is medio 2023, zal een tussentijdse evaluatie plaatsvinden van de aansluiting van het contract op de behoefte van de RUD Zuid-Limburg op dat moment.

5.5. Verbonden partijen

De RUD Zuid-Limburg is middels de gemeenschappelijke regeling verbonden partij met de gemeenten in Zuid-Limburg en de Provincie Limburg, maar is zelf geen deelnemer in verbonden partijen.

5.6. Het financieel kader voor 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
PERSONELE LASTEN					
Salariskosten	**€ 10.457.324**	**€ 10.593.269**	**€ 10.593.269**	**€ 10.593.269**	**€ 10.593.269**
Overige personele kosten	**€ 750.686**	**€ 761.133**	**€ 761.133**	**€ 761.133**	**€ 761.133**
PERSONEEL DERDEN	**€ 530.874**	**€ 618.837**	**€ 618.837**	**€ 618.837**	**€ 618.837**
KAPITAALLASTEN	**€ 201.000**	**€ 163.531**	**€ 161.407**	**€ 162.604**	**€ 168.821**
Verbruikskosten en onderhoudskosten materieel	**€ 231.449**	**€ 234.921**	**€ 234.921**	**€ 234.921**	**€ 234.921**
INDIRECTE KOSTEN	**€ 1.260.200**	**€ 1.237.906**	**€ 1.237.906**	**€ 1.237.906**	**€ 1.237.906**
ONVOORZIEN					
Onvoorzien 5% (incl afronding)	€ 127.387	€ 122.073	€ 121.967	€ 122.027	€ 122.338
	€ 13.558.919	**€ 13.731.670**	**€ 13.729.440**	**€ 13.730.696**	**€ 13.737.224**
taakstelling RUD 2022	€ 0	€ 159.000	€ 159.000	€ 159.000	€ 159.000
Totale af te dekken begroting	**€ 13.558.919**	**€ 13.572.670**	**€ 13.570.440**	**€ 13.571.696**	**€ 13.578.224**

In deze begroting is uitgegaan van een index van 1,3% van de salariskosten. Op het moment van opmaken van deze begroting lopen nog onderhandelingen met de vakbonden over de loonontwikkelingen. De standpunten van de werkgevers en vakbonden liggen ver uit elkaar.
Wij gaan er vooralsnog vanuit dat de index van 1,3% voldoende is om de kostenstijging af te dekken en dat de RUD Zuid-Limburg deze kan opvangen door de taakstelling van € 159.000. Indien de loonontwikkeling afwijkt van de gehanteerde index zal de RUD Zuid-Limburg mogelijk genoodzaakt zijn een voorstel tot begrotingswijziging in te dienen.
In het bovenstaande financieel kader is uitsluitend een toename van de kosten van deelname aan inspectieview doorgerekend aan de deelnemers en wordt de prijsindex 2022 opgevangen middels een taakstelling voor de RUD Zuid-Limburg.

5.7. Geplande investeringen in de periode 2022-2025

Vervangingsinvesteringen voor bestaande apparatuur

Omschrijving	Jaar van aanschaf	Aanschafprijs
10 PC's voor meetstations en centrale PC meetstations	2022	€ 12.000,00
Breitfuss software	2022	€ PM
Monitor ref methode Nox	2022	€ 40.000,00
3 Ozon monitoren+ Nox monitor	2023	€ 30.000,00
GCMS systeem Vouershof	2023	€ 125.000,00
B&K 2270	2023/2024	€ 12.500,00
1 Ozon + Nox monitor	2024	€ 16.000,00
Laser voor fijnstofmonitoren	2024	€ 32.000,00
1 Ozon + Nox monitor	2025	€ 16.000,00
5 Leckel fijnstof samplers	2025	€ 100.000,00
Laser voor fijnstofmonitoren	2025	€ 16.000,00

6. Bijlagen

6.1. Tarievenoverzicht

Pakketdeel:			kengetal	uurtarief	prijs inrichting
1. en 2. BRZO, RIE, categorie C en categorie B basistaak			#	€	€
	BRZO inrichting		410	**105,00**	43.050,00
	RIE 4 inrichting		295	**105,00**	30.975,00
	RIE overig (1,2,3,5,6)		110	**95,00**	10.450,00
	categorie C inrichting		38	**85,00**	3.230,00
	categorie B basistaak inrichting		10	**85,00**	850,00
Programmadeel:					
3. Advies, ontheffing en overige besluiten			kengetal	uurtarief	k*u
3.3	Advies gemeentelijke verordening			95,00	
3.4	Advies bouw			95,00	
3.7	Advies Milieueffectrapportage			95,00	
3.10	Ontbrandingstoestemming (vuurwerkvergunning)		8	95,00	760
3.11	*Beschikking bodemsanering*				
		Beschikking Wbb&saneringsplan	36	85,00	3060
3.12	Ontheffing vervoer gevaarlijke stoffen			85,00	
3.13	Ontheffing geluid APV			85,00	
3.14	Ontheffing stookverbod		4	85,00	340
4. Meldingen en toetsingen					
4.2	Afhandelen melding Activiteitenbesluit niet-basistaken		10	85,00	850
4.4	Gelijkwaardigheidstoets niet-basistaken			85,00	
4.5	Besluit onderzoek akoestisch/bodem niet-basistaken bij indienen melding		18	85,00	1530
4,6	Melding Asbest		4	85,00	340
4.7	Vuurwerkmelding		4	85,00	340
4.9	Melding mobiele puinbreker		4	85,00	340
4.12	Melding grondstromen en bouwstoffen (Bbk)		4	85,00	340
4.13	Melding Besluit Uniforme Sanering	Beoordelen BUS melding	9	85,00	765
		voorbereiden beschikking evaluatie BUS	12	85,00	1020
5. Toezicht en handhaving					
5.1	Toezicht milieu bij categorie B inrichting niet-basistaak		9	85,00	765
5.2	Toezicht milieu bij categorie A inrichting		6	95,00	570
5.4	*Toezicht bij grondstromen en bouwstoffen*				
		Nacalculatie voor controle meldingen en controle o	4	85,00	340
		Nacalculatie voor ketencontrole	4	85,00	340
		controlebezoek toepassing	4	85,00	340
5.6	*Toezicht bij bodemsanering (Wbb)*				
		controle bodemsanering	25	95,00	2375
		controle bodemsanering niet ernstig	20	95,00	1900
5.8	Beoordeling e-MJV rapportage		35	95,00	3325
		(w.o. E-PRTR verslag en EEP voor MJA-3 inrichtingen)			
5.10	Toezicht op asbest na sloop		4	95,00	380
5.11	Toezicht bouwen en RO			95,00	
5.13	Toezicht mobiel breken			85,00	
5.14	Toezicht op vuurwerkevenementen		8	95,00	760
5.15	Toezicht opslag vuurwerk		16	85,00	1360
5.18	Bestuursrechtelijke handhaving niet-basistaken			95,00	
5.19	Toezicht vrije veld controle (Bbk-meldingen)			95,00	
5.20	Ketengericht milieutoezicht			95,00	
5.21	Beoordelen energie audits (EED audits)			95,00	
6. Specialistisch advies					
6.1	Advies externe veiligheid			95,00	
6.2	Advies afvalwater			95,00	
6.3	Advies bodem, waterbodem en water			95,00	
6.4	Advies licht, geluid, geur, lucht			95,00	
6.6	Zonebeheer industrielawaai			95,00	
6.7	Advies energie			95,00	
6.8	Advies milieu bij ruimtelijke plannen			95,00	
7. Bezwaar en beroep					
7.1	Bezwaar en beroep			95,00	
8. Melding ongewone voorvallen					
8.1	Afhandeling incident niet basistaak (melding ongewoon voorval)		2	95,00	190
9. Klachtenafhandeling					
9.1	Afhandelen van klacht (excl. aspectcontrole) niet-basistaak		1	85,00	85
10. Algemeen					
10.1	Intake			85,00	
10.2	Wob verzoek			95,00	
10.4	(Beleid)ondersteuning	complex		95,00	
11. Extra ingebrachte taken buiten bovenstaande					
Bepaald in overleg met opdrachtgever. Prijs afhankelijk van complexiteit (tarief) en aantal benodigde uren.					
Prijs afhankelijk van complexiteit (tarief) en aantal benodigde uren.					

Deze tabel is afkomstig uit de Producten en dienstencatalogus zoals deze nog geldt in 2022. Met de invoering van de Omgevingswet zal deze, voor wat betreft het pakketdeel, gewijzigd worden van “inrichtingen” naar “milieubelastende activiteiten” behoudens voor de Seveso inrichtingen (BRZO).

6.2. Bijdrage per deelnemer

Geschatte kosten per deelnemer op de omzetverhoudingen uit de werkprogramma's 2021.

Deelnemer	bijdrage 2022
Beek	€ 396.665
Beekdaelen	€ 543.494
Brunssum	€ 113.150
Eijsden-Margraten	€ 126.625
Gulpen-Wittem	€ 135.865
Heerlen	€ 601.865
Kerkrade	€ 238.378
Landgraaf	€ 223.736
Maastricht	€ 1.177.875
Meerssen	€ 215.540
Simpelveld	€ 48.071
Sittard-Geleen	€ 691.162
Stein	€ 547.300
Vaals	€ 79.127
Valkenburg a/d Geul	€ 55.675
Voerendaal	€ 120.114
Provincie Limburg	€ 7.863.276
Totaal	**€ 13.177.918**

Bovenstaande bijdrage is berekend op basis van het werkprogramma 2021 zoals thans bekend (peildatum 11-3-2021) en gebaseerd op de huidige tariefstelling. Met de invoering van de Omgevingswet zal de tariefstelling, voor wat betreft het pakketdeel, gewijzigd worden van "inrichtingen" naar "milieubelastende activiteiten" behoudens voor de Seveso inrichtingen (BRZO). Dit kan consequenties hebben voor de hoogte van de bijdragen. In de bovenstaande bijdragen zijn niet begrepen de kosten van afschrijving + exploitatie (inclusief huur locatie) meettaken lucht en geluid. Deze worden op nacalculatiebasis aan de Provincie Limburg doorberekend, conform besluitvorming begroting 2016 en volgende jaren. Hierdoor wordt het verschil verklaard tussen het totaal van de begroting op de vorige bladzijde en de bovenstaande kosten per deelnemer opgeteld.

6.3. Overzicht werkprogramma's 2021

Werkprogramma RUD taken 2021 — **Beek**

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	7	7	€ 22.610,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	73	72	€ 61.200,00	
	overige taken	75,00		0	80	79		€ 83.810,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00		35	€ 3.325,00	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	139	€ 11.830,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00		35	€ 3.325,00	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		263	€ 25.175,00	
							€ 43.675,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00		685	€ 51.375,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		32	€ 2.720,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1	20	€ 1.700,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2	20	€ 1.900,00	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00		50	€ 4.750,00	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		40	€ 3.800,00	
							€ 66.245,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		870	€ 82.650,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		675 800	€ 76.000,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		85	€ 8.075,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		135	€ 12.825,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		56 275	€ 23.375,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 202.925,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuistiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 0		
	Totaal werkprogramma 2021				3.486		€ 396.655,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Pakketdeel

		basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	Beekdaelen aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
		BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
		RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
		RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	1	1	€ 10.450,00	
		RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
		categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	28	24	€ 77.520,00	
		categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	149	143	€ 121.550,00	
		overige taken	75,00		0	178	168		€ 209.520,00
		Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
		Natte Koeltorens					0		

Programmadeel

		(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	rekengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:						
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			0	€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			0	€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			0	€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		0	€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			0	€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		177	€ 15.045,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			0	€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		0	€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgestelde indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			70	€ 6.650,00	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			0	€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsonderzoeken, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			70	€ 6.650,00	
								€ 28.345,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:						
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			810	€ 60.750,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbestlaken	95,00			0	€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			26	€ 2.210,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		55	€ 4.675,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		15	€ 1.425,00	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			100	€ 9.500,00	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			16	€ 1.520,00	
								€ 80.080,00
	Specialismen	toelichting:						
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00			899	1100 € 104.485,75	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			374	500 € 47.500,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00				100 € 9.500,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			123	128 € 12.160,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00			189	610 € 51.850,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00				0 € -	
								€ 225.495,75
	afdeling overstijgend	toelichting:						
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00			0	1	€ 33,14
	Totaal werkprogramma 2021						**3.777**	**€ 543.493,89**

Werkprogramma RUD taken 2021

Brunssum

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	6	6	€ 19.380,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	17	19	€ 16.150,00	
	overige taken	75,00		0	23	25		€ 35.530,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					1		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsonderbouwing, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ -
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		26	€ 2.210,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 2.210,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		450	€ 42.750,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			€ -	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		64	€ 6.065,75	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		20 305	€ 25.925,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 74.740,75
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 7		€ 668,89
	Totaal werkprogramma 2021				**852**		**€ 113.149,64**

Werkprogramma RUD taken 2021

Eijsden-Margraten

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	14	15	€ 48.450,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	50	51	€ 43.350,00	
	overige taken	75,00		0	64	66		€ 91.800,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsonderbouwing, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		0	€ -	
							€ -
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		16	€ 1.360,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 1.360,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		87	€ 8.265,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			€ -	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		55	€ 5.225,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		235 235	€ 19.975,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 33.465,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		-		€ -
	Totaal werkprogramma 2021				393		€ 126.625,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Gulpen-Wittem

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	1	1	€ 10.450,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	8	11	€ 35.530,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	48	47	€ 39.950,00	
	overige taken	75,00		0	57	59		€ 85.930,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	**Vergunning**	**toelichting:**					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		0	50 € 4.750,00	
							€ 4.750,00
	Toezicht & Handhaving	**toelichting:**					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			32 € 2.720,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		0	50 € 4.750,00	
							€ 7.470,00
	Specialismen	**toelichting:**					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00			145 € 13.775,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		0	50 € 4.750,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00			32 € 3.040,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		190	190 € 16.150,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 37.715,00
	afdeling overstijgend	**toelichting:**					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00			-	
	Totaal werkprogramma 2021					549	€ 135.865,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Heerlen

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	2	2	€ 20.900,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	36	34	€ 109.820,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	90	88	€ 74.800,00	
	overige taken	75,00		0	127	124		€ 205.520,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					6		
	Natte Koeltorens					4		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ -
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		136	€ 11.560,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2	0	€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 11.560,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		1.602	€ 152.190,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		570	€ 54.150,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		166	€ 15.770,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		270	€ 25.650,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		1373	€ 116.705,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 364.465,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 214		€ 20.319,50
	Totaal werkprogramma 2021				**4.331**		**€ 601.864,50**

Werkprogramma RUD taken 2021

Kerkrade

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	2	2	€ 20.900,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	17	18	€ 58.140,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	40	41	€ 34.850,00	
	overige taken	75,00		0	59	61		€ 113.890,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	220	€ 18.700,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteld indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, AFV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsonderbouwing, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ 18.700,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		32	€ 2.720,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 2.720,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		430	€ 40.850,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			€ -	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		149	€ 14.112,25	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		70 549	€ 46.665,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 101.627,25
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		15		€ 1.441,06
	Totaal werkprogramma 2021				1.395		€ 238.378,31

Werkprogramma RUD taken 2021

Landgraaf

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	24	23	€ 74.290,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	33	34	€ 28.900,00	
	overige taken	75,00		0	57	57		€ 103.190,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
	Natte Koeltorens					1		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	0 50	€ 4.250,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		50	€ 4.750,00	
							€ 9.000,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		42	€ 3.570,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		90	€ 8.550,00	
							€ 12.120,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		470	€ 44.650,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		0 100	€ 9.500,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		85	€ 8.046,50	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		60 438	€ 37.230,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 99.426,50
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 -		
	Totaal werkprogramma 2021				1.325		€ 223.736,50

Werkprogramma RUD taken 2021

Maastricht

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	5	5	€ 52.250,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	42	39	€ 125.970,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	70	87	€ 73.950,00	
	overige taken	75,00		0	117	131		€ 252.170,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					3		
	Natte Koeltorens					9		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	**Vergunning**	**toelichting:**					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	800	€ 68.000,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00		10	€ 850,00	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00		0	€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsonderzoeken, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		240	€ 22.800,00	
							€ 91.650,00
	Toezicht & Handhaving	**toelichting:**					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00		333	€ 24.975,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		438	€ 37.230,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		240	€ 22.800,00	
							€ 85.005,00
	Specialismen	**toelichting:**					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		1.870	€ 177.650,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		1.485	€ 141.075,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		476	€ 45.220,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		1.080	€ 102.600,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00	396	1741	€ 147.985,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00		1.043	€ 99.085,00	
							€ 713.615,00
	afdeling overstijgend	**toelichting:**					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00	0	373		€ 35.435,00
	Totaal werkprogramma 2021				10.129		€ 1.177.875,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Meerssen

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	1	€ 10.450,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	7	6	€ 19.380,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	25	28	€ 23.800,00	
	overige taken	75,00		0	32	35		€ 53.630,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	130	€ 11.050,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stooiverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		150	50 € 4.750,00	
							€ 15.800,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00		550	650 € 48.750,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			16 € 1.360,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		25 € 2.125,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2	0	25 € 2.375,00	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			100 € 9.500,00	
							€ 64.110,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		394	200 € 19.000,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		30	200 € 19.000,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00			70 € 6.650,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			60 € 5.700,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		350	350 € 29.750,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00		50	20 € 1.900,00	
							€ 82.000,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuistiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00			-	
	Totaal werkprogramma 2021					**1.896**	**€ 215.540,00**

Werkprogramma RUD taken 2021

Simpelveld

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	6	6	€ 19.380,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	8	8	€ 6.800,00	
	overige taken	75,00		0	14	14		€ 26.180,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					0		
	Natte Koellorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		10	€ 950,00	
							€ 950,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koellorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			€ -	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ -
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		50	€ 4.750,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00	0	11	€ 1.043,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00	21	11	€ 1.096,19	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00	0	11	€ 1.043,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00	36	153	€ 13.005,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 20.941,19
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuistiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00	0	-		
	Totaal werkprogramma 2021				246		€ 48.071,19

Werkprogramma RUD taken 2021

Sittard-Geleen

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	3	3	€ 31.350,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	39	40	€ 129.200,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	92	97	€ 82.450,00	
	overige taken	75,00		0	134	140		€ 243.000,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					6		
	Natte Koeltorens					3		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00		100	0 € -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	1000	900 € 76.500,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide Indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			70 € 6.650,00	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			250 € 21.250,00	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		200	400 € 38.000,00	
							€ 142.400,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			0 € -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			126 € 10.710,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 10.710,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		1460	960 € 91.200,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			330 € 31.350,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00			256 € 24.320,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			180 € 17.100,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		130	1375 € 116.875,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			40 € 3.800,00	
							€ 284.645,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0	110	€ 10.407,38
	Totaal werkprogramma 2021					**4.997**	**€ 691.162,38**

Werkprogramma RUD taken 2021

Stein

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	16	17	€ 54.910,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	94	92	€ 78.200,00	
	overige taken	75,00		0	110	109		€ 133.110,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00		298	€ 28.232,15	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	220	€ 18.700,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		50	€ 4.750,00	
							€ 51.682,15
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00		331 400	€ 30.000,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		16	€ 1.360,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1	25	€ 2.125,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2	25	€ 2.375,00	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00		100	€ 9.500,00	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		100	€ 9.500,00	
							€ 54.860,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		1.589	€ 150.955,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		1.045	€ 99.275,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		64	€ 6.065,75	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		135	€ 12.825,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		86 359	€ 30.515,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 299.635,75
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 84		€ 8.012,45
	Totaal werkprogramma 2021				**4.510**		**€ 547.300,35**

Werkprogramma RUD taken 2021

Vaals

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	4	4	€ 12.920,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	3	2	€ 1.700,00	
	overige taken	75,00		0	7	6		€ 14.620,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	50	€ 4.250,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ 4.250,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		16	€ 1.360,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 1.360,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		62	€ 3.890,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		0 150	€ 14.250,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		43	€ 4.085,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		32 76	€ 6.460,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00		500	€ 47.500,00	
							€ 78.185,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		-		
	Totaal werkprogramma 2021				897		€ 98.415,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Valkenburg a/d Geul

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	6	6	€ 19.380,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	8	8	€ 6.800,00	
	overige taken	75,00		0	14	14		€ 26.180,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					0		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ -
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			€ -	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ -
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		80	€ 7.600,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		20	€ 1.900,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		106	€ 10.070,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00	60	100	€ 8.500,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00		15	€ 1.425,00	
							€ 29.495,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00	0			
	Totaal werkprogramma 2021				321		€ 55.675,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	Voerendaal aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	1	1	€ 10.450,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	4	3	€ 9.690,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	16	17	€ 14.450,00	
	overige taken	75,00		0	21	21		€ 34.590,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					0		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	**Vergunning**	**toelichting:**					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren	95,00				€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	95,00				€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	95,00				€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)	95,00	8			€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	105,00				€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	85,00	10		100	€ 8.500,00	
1.7	overige meldingen behandelen	85,00				€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)	85,00	4			€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	95,00				€ -	
1.10	ontheffingen	85,00				€ -	
1.11	advies verstrekken	95,00			0 50	€ 4.750,00	
							€ 13.250,00
	Toezicht & Handhaving	**toelichting:**					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	75,00			200	€ 15.000,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	95,00				€ -	
2.3	Toezicht overige	85,00				€ -	
2.4	afhandeling Klachten	85,00	1		50	€ 4.250,00	
2.5	afhandeling Incidenten	95,00	2			€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	95,00				€ -	
2.7	advies verstrekken	95,00				€ -	
							€ 19.250,00
	Specialismen	**toelichting:**					
3.1	advies en toezicht Bodem	95,00			120 200	€ 19.000,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht	95,00			200	€ 19.000,00	
3.3	advies Energie	95,00			21	€ 2.018,75	
3.4	advies Externe Veiligheid	95,00				€ -	
3.5	advies Asbest	85,00			40 153	€ 13.005,00	
3.6	advies Verstrekken overig	95,00				€ -	
							€ 53.023,75
	afdeling overstijgend	**toelichting:**					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering	95,00			0 -		
	Totaal werkprogramma 2021				974		€ 120.113,75

Werkprogramma RUD taken 2021

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	Provincie aantal 2020	Provincie aantal 2021	RUDZL kosten pakketdeel (in €'s)	RUDLN kosten pakketdeel (in €'s)
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	56	56	€ 2.410.800,00	€ -
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	10	11	€ 340.725,00	€ -
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	53	52	€ 543.400,00	€ -
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00	71	73	€ -	€ 762.850,00
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	19	19	€ 61.370,00	€ -
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	-	0	€ -	€ -
	overige taken	75,00		0	209	211	€ 3.368.295,00	€ 762.850,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					-		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	aantal uren	kosten programmadeel	kosten programmadeel
nr. Vergunning	toelichting:						
1.1 Vooroverleg of overleg voeren		95,00				€ -	
1.2 Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00				€ -	
1.3 Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00		5.400	5.400	€ 407.509,86	€ 103.490,14
1.4 Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8	240	240	€ 22.800,00	
1.5 zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00				€ -	
1.6 Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10			€ -	
1.7 overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00				€ -	
1.8 Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4	240	240	€ 20.400,00	
1.9 Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00				€ -	
1.10 ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00				€ -	
1.11 advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		590	1.000	€ 95.000,00	
2 Toezicht & Handhaving	toelichting:						
2.1 Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00				€ -	
2.2 Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00		8.100	7.560	€ 612.709,86	€ 103.490,14
2.3 Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		480	480	€ 40.800,00	
2.4 afhandeling Klachten		85,00	1			€ -	
2.5 afhandeling Incidenten		95,00	2			€ -	
2.6 Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00				€ -	
2.7 advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		900	1.200	€ 114.000,00	
Specialismen	toelichting:						
3.1 advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		4.050	4.050	€ 256.500,00	€ 128.250,00
3.2 advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		15.255	15.255	€ 1.449.225,00	
3.3 advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		450	450	€ 42.750,00	
3.4 advies Externe Veiligheid		95,00		-	450	€ 42.750,00	
3.5 advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		-	540	€ 30.019,91	€ 15.880,09
3.6 advies Verstrekken overig		95,00					
afdeling overstijgend	toelichting:						
4.1 post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		-	2.680	€ 254.299,00	€ 258,26
Totaal werkprogramma 2021					39.545	€ 6.745.058,63	€ 1.118.218,63

6.4. Lijst met afkortingen

AADV	Altijd Actuele Digitale Vergunning
BBT	Best beschikbare techniek
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BOA	Buitengewoon Opsporings-Ambtenaar
BREF	Best avialable technique reference document energy efficiency
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
CBS	Centraal Bureau Statistiek
DBO	Doelmatig Beheer en Onderhoud
DCMR	Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond
DSO	Digitaal Stelsel omgevingswet
FTE	Full Time Equivalent
HR	Human Resources
HR21	Functiewaarderingsmodel voor gemeenten
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit
IPO	InterProvinciaal Overleg
MBA	Milieubelastende activiteit
PFAS	Per en Poly Fluor Akyl Stoffen
RIE-4	Richtlijn Industriële emissies categorie 4
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden

(ISC) Interim Statencommissie

Dossiernummer	987
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	1 juni 2021
Agendapunt	8.1.2
Omschrijving	Ontwerpbegroting 2022 incl. meerjarenperspectief 2023-2025 RUD Limburg Noord

Geagendeerd	Vergaderdatum
(ISC) Interim Statencommissie	1 juni 2021

2021/9402 6-4-2021
GRIF 18-6-2021

Geachte griffiers,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst RUD Limburg Noord *RUDLN) bieden wij u bijgaand de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenperspectief 2023-2025 van de RUD LN aan.

Wij verzoeken u bijgevoegde aanbiedingsbrief om bij het Dagelijks Bestuur uw eventuele zienswijzen over de ontwerpbegroting 2022 naar voren te brengen.

De concept jaarrekening 2020 zult u vandaag eveneens ter kennisname ontvangen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Natascha de Klein

Provincie Limburg PS
DOCnr.
Ingek. - 1 APR. 2021
Afd.

Aan: Gemeenteraden van Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond , Venlo, Venray, Weert en Provinciale Staten van de Provincie Limburg.

Kopie: colleges van deze gemeenten en Provincie Limburg.

Van: Dagelijks Bestuur RUD Limburg Noord

RUD LIMBURG NOORD

Markt 31
Postbus 900, 6040 AX Roermond
Telefoon (0475)-359999
E-mail info@rudlimburgnoord.nl
Internet www.rudlimburgnoord.nl

Datum	31-03-2021	Behandeld door	N. de Klein
Ons kenmerk	B 2020-01	Datum uw brief	--
		Uw kenmerk	--

Onderwerp: Aanbieding ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 RUD Limburg Noord en verzoek tot zienswijze

Geachte leden van de gemeenteraad en Provinciale Staten,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) bieden wij u bijgaand de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenperspectief 2023-2025 van de RUD LN aan.
Wij verzoeken u via deze raadsbrief om bij het Dagelijks Bestuur uw zienswijze over de ontwerpbegroting 2022 naar voren te brengen.

De deelnemers aan de RUD LN hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om (1) de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en (2) de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

De GR RUD LN draagt zorg voor de uitvoering van tenminste de taken zoals opgenomen in het wettelijk basistakenpakket als bedoeld in artikel 7.1 lid 1 van het Besluit Omgevingsrecht. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt het basistakenpakket en daarmee de omvang van de taken die de deelnemers minimaal dienen in te brengen in de RUD Limburg Noord. Conform de meest recente versies van de wetswijzigingen komen meer bedrijven onder het basistakenpakket. Daarnaast zijn er andere wijzigingen in het takenpakket, waaronder het vervallen van de OBM (Omgevingsvergunning Beperkte Milieutoets). De exacte gevolgen van de uitbreiding van de basistaken worden pas in september 2021 duidelijk bij de samenstelling van het Uitvoeringsprogramma 2022. In aanvulling op de basistaken zorgt de RUD Limburg Noord op verzoek van deelnemers voor de uitvoering van het brede milieutakenpakket, het Wabo-takenpakket inclusief de uitwisseling van specialisten en desgewenst APV en bijzondere wetten.

Het Algemeen Bestuur ziet de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma als een niet-vrijblijvende opgave. Indien er bijgestuurd of ingegrepen moet worden, wordt uiteraard vooraf contact met het betreffende bevoegd gezag opgenomen en overleg gevoerd over de te nemen maatregelen.

De ontwerpbegroting is tot stand gekomen op basis van de kadernota 2022, begroting 2021, jaarrekening 2020 en de uitgevoerde evaluatie GR RUD Limburg Noord. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met de lijnmanagers en de financiële adviseurs van de deelnemers van de RUD.

In de Wet gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat het Dagelijks Bestuur voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders toestuurt naar de raden en Staten van haar deelnemers.
De Kadernota 2022, waarin de uitgangspunten voor de begroting 2022 zijn opgenomen, is op 18 december 2020 aan u toegezonden.

Op grond van de Wgr hebben deelnemers 8 weken de tijd om een zienswijze in te dienen.
Op verzoek van de twee werkgroepen Grip op Samenwerking verruimt de RUD Limburg Noord de termijn van 8 weken, zijnde uiterlijk 27 mei, naar 9 weken, zijnde 4 juni.

Wij verzoeken u zo spoedig mogelijk een zienswijze op de ontwerpbegroting 2022 te geven en deze kenbaar te maken, zodat het Dagelijks Bestuur in haar vergadering van 16 juni uw zienswijze kan beoordelen en de begroting ter besluitvorming kan aanbieden aan het Algemeen Bestuur van 8 juli 2021.
U kunt uw zienswijze richten aan de RUD LN:
info@rudlimburgnoord.nl

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.
Een kopie van deze raadsbrief wordt ter kennisgeving naar uw college gestuurd.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van de RUD LN,

[redacted]

T.J.C.M. (Tim) Snijckers
Voorzitter

K.G.M.C. (Karel) Joosten
Secretaris

Bijlage 1: Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 GR RUD LN

Begroting 2022

Inclusief meerjarenraming 2023-2025
GR RUD Limburg Noord

RUD LIMBURG NOORD

Datum: 08 maart 2021
Versie: 1.0

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1

Voorwoord 2

1 Inleiding 4

1.1 Algemeen 4

1.2 Bestuurlijke organisatie 4

1.3 Leeswijzer 4

2 Programmabegroting 5

2.1 Programmabegroting 5

2.2 Wat willen we bereiken? 5

2.3 Wat gaan we doen? 6

2.3.1 Prestatie-indicatoren 6

2.3.2 Organisatie-brede opgaven 6

2.3.3 Vakinhoudelijke opgaven 10

2.4 Wat mag het kosten? 14

3 Paragrafen 15

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 15

3.2 Financiering 17

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 19

3.4 Bedrijfsvoering 19

4 Financiële begroting 2022 22

4.1 Geprognosticeerde balans 22

4.2 Overzicht van baten en lasten 24

4.3 Overzicht van incidentele baten en lasten 27

4.4 Overzicht van reserves en voorzieningen 28

Bijlage 1 Bijdrage per deelnemer 29

Bijlage 2 geactualiseerde risico-inventarisatie 32

Bijlage 3 Berekening kengetallen 34

Voorwoord

Voor u ligt de vijfde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (GR RUD LN), één van de 29 omgevingsdiensten die Nederland kent.

De begroting voor 2022 is gebaseerd op de kadernota 2022, begroting 2021, jaarrekening 2020 en de uitgevoerde evaluatie RUD Limburg Noord.

Op basis daarvan zijn in de begroting 2022, ten opzichte van de begroting 2021, de volgende financiële wijzigingen doorgevoerd.

1. De budgetten zijn geïndexeerd voor loon-en prijsstijgingen. Hierbij is uitgegaan van de meest actuele raming van het CPB (MEV 2021, september 2020).
2. Op basis van de werkelijke uitgaven 2020 en de verwachtingen zijn enkele budgetten bijgesteld, per saldo heeft dit tot een verlaging van circa € 6.000 geleid.
3. De kosten voor de verplichte aansluiting op Inspectieview Milieu vanaf 2022 en de contributieverhoging van ODNL zijn structureel in de begroting opgenomen, zoals in de kadernota 2022 reeds aangekondigd.

Het evaluatierapport van Lysias van de GR RUD LN is in de werkconferentie van 13 februari 2020 te Grathem besproken, waarbij aandachtspunten en consequenties zijn behandeld. Het Algemeen Bestuur heeft op basis hiervan aan het Dagelijks Bestuur de opdracht verstrekt om een aantal maatregelen te nemen waardoor het functioneren van de RUD Limburg Noord wordt verbeterd en versterkt. In het rapport "Schouders eronder", verbeteringen in governance bij de RUD Limburg Noord gedateerd 18-09-2020, zijn 45 uitgewerkte maatregelen vastgelegd, door het DB vastgesteld en geagendeerd in het AB van juli 2020. Met de uitvoering is in 2020 begonnen en de verdere uitvoering ervan loopt door in 2021 en 2022.

Net als voorgaande jaren zullen wij de producten die wij in 2022 gaan leveren, opnemen in een Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP). Daar nemen we ook de ervaringen met het werken binnen de corona-maatregelen mee, zoals de beperkingen van de fysieke contactmogelijkheden in vergunning- en toezichtprocessen tussen medewerkers en belanghebbenden én tussen medewerkers onderling en een verschuiving van fysieke controles naar controles op afstand.

Gezien de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen op 1-1-2022 wordt 2022 het jaar waarin we de veranderingen in het stelsel in de praktijk gaan ervaren. Door de geleidelijke overgang in de eerste maanden van 2022 (aanvragen ingediend in 2021 worden nog behandeld volgens de Wabo) zal ook 2022 nog benut worden voor opleiding en aanpassing van werkprocessen. Een belangrijke pijler

binnen de Omgevingswet is de invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Met de aanschaf van een gezamenlijk VTH-systeem (Squit 20/20) is hierop voorgesorteerd.

Daarnaast hebben we aandacht voor de aanwezige kwaliteit en kennis bij de medewerkers. De RUD Limburg Noord investeert permanent in kennis, kunde en competenties van de medewerkers werkzaam binnen de RUD Limburg Noord. De RUD-academie verzorgt cursussen en trainingen gericht op de praktijk. Verder neemt de RUD Limburg Noord deel aan een samenwerkingsverband van een aantal Omgevingsdiensten in Nederland die gezamenlijk hun inkoopbehoefte aan onderwijsdiensten aanbesteden.

Kortom 2022 zal voor ons allen weer een jaar vol nieuwe ontwikkelingen worden.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur,

Karel Joosten
Directeur RUD Limburg Noord

1 Inleiding

1.1 Algemeen

De 15 gemeenten in Limburg Noord en de provincie Limburg zijn deelnemers van de GR RUD LN. Zij hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om (1) de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en (2) de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

1.2 Bestuurlijke organisatie

Het bestuur van de RUD Limburg Noord bestaat uit een Algemeen en een Dagelijks Bestuur.

Algemeen Bestuur
Het Algemeen Bestuur bestaat uit 16 leden, waaronder de voorzitter. De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en Gedeputeerde Staten van de provincie hebben uit hun midden elk één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen.

Dagelijks Bestuur
Het Dagelijks Bestuur is door en uit het Algemeen Bestuur gekozen. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit drie leden en één plaatsvervangend lid.

De voorzitter
De voorzitter van de RUD Limburg Noord is de heer Tim Snijckers, wethouder van de gemeente Maasgouw.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de programmabegroting opgenomen. Hierin staat op hoofdlijnen wat de RUD Limburg Noord wil bereiken, wat ze daarvoor gaat doen en wat dat mag kosten.

In hoofdstuk 3 wordt inzicht gegeven in de verplichte paragrafen: weerstandsvermogen en risicobeheersing, financiering, onderhoud kapitaalgoederen en bedrijfsvoering.

In hoofdstuk 4 is de financiële begroting uiteengezet.

In de bijlagen vindt u:

1. de bijdrage per deelnemer;
2. de geactualiseerde risico-inventarisatie;
3. de berekening kengetallen.

2 Programmabegroting

2.1 Programmabegroting

De begroting 2022 van de RUD Limburg Noord is opgezet conform de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In het BBV is geregeld hoe decentrale overheden hun financiële administratie inrichten en verantwoorden.

Hierna wordt via de programmabegroting en de paragrafen de voorgenomen uitvoering in het jaar 2022 toegelicht.

2.2 Wat willen we bereiken?

De doelstelling van het programma is om in een gezamenlijke verantwoordelijkheid met de deelnemers de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

De GR RUD LN wil daarbij een innovatieve, slagvaardige en efficiënte organisatie zijn, die bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit, gezondheid en veiligheid van de leef-omgeving en aan de verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven. De RUD

- wil een vanzelfsprekende deskundige partner in de regio zijn voor het bereiken van de (kern)doelen van de Omgevingswet;
- zit bij de partners aan tafel en werkzaamheden worden in gezamenlijkheid uitgevoerd. De RUD kan daarbij flexibel inspringen op veranderende behoeften vanuit haar deelnemers;
- groeit van de uitvoeringsdienst zoals we nu zijn naar dé omgevingsadviseur in brede zin binnen onze leefomgeving, die input levert aan beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving en tot slot procesoptimalisatie. Dit met een organisatievorm die passend is bij de beschreven rol. De inhoud van het werk en te leveren kwaliteit is daarbij altijd leidend;
- voert uit op een ondernemende, innovatieve, betrouwbare én uitdagende manier.

2.3 Wat gaan we doen?

2.3.1 Prestatie-indicatoren

De RUD monitort de prestaties van de uitvoering. In het bijzonder gebeurt dit op basis van de prestatie-indicatoren en hun normstelling in tabel 1.

Tabel 1

Prestatie-indicator	Norm
% uitgevoerde milieucontroles (excl. hercontroles)	90%
% volledige controles	90%
% deelcontroles	90%
% uren vanuit het RUP gerealiseerd	95%
% adviezen binnen de termijn opgeleverd	90%
% adviezen overgenomen door de colleges	100%

2.3.2 Organisatie-brede opgaven

Takenpakket

De GR RUD LN draagt zorg voor de uitvoering van tenminste de taken zoals opgenomen in het wettelijk basistakenpakket als bedoeld in artikel 7.1 lid 1 van het Besluit Omgevingsrecht. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt het basistakenpakket en daarmee de omvang van de taken die de deelnemers minimaal dienen in te brengen in de RUD Limburg Noord. Conform de meest recente versies van de wetswijzigingen komen meer bedrijven onder het basistakenpakket. Daarnaast zijn er andere wijzigingen in het takenpakket, waaronder het vervallen van de OBM. De exacte gevolgen van de uitbreiding van de basistaken worden pas in september 2021 duidelijk bij de samenstelling van het Uitvoeringsprogramma 2022.

In aanvulling op de basistaken zorgt de RUD Limburg Noord op verzoek van deelnemers voor de uitvoering van het brede milieutakenpakket, het Wabo-takenpakket inclusief de uitwisseling van specialisten en desgewenst APV en bijzondere wetten. Als netwerkorganisatie kan de RUD flexibel met wijzigingen omgaan gericht op de Omgevingswet. De impact van COVID-19 noodzaakt tot de nodigde creativiteit en flexibiliteit in het uitvoeren van werkzaamheden binnen het VTH-domein. Met name bij inspecties zijn de vereiste veiligheidsmaatregelen een aandachtspunt.

Het Algemeen Bestuur ziet de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma als een niet-vrijblijvende opgave. Tijdens de conferentie van 13 februari 2020 heeft het Algemeen Bestuur het Dagelijks Bestuur opdracht gegeven toe te zien op de realisatie van de in het Uitvoeringsprogramma aangegeven doelen en indien nodig bij te sturen c.q. in te grijpen.

Indien dit het geval is wordt uiteraard vooraf contact met het betreffende bevoegd gezag opgenomen en overleg gevoerd over de te nemen maatregelen.

Werkwijze

Uitvoering vindt plaats in samenwerking tussen de deelnemers door uitwisseling van specialistische kennis en capaciteit. Naast de taken op het gebied van vergunningverlening, handhaving en toezicht behoren tot het takenpakket van de RUD Limburg Noord ook coördinerende, afstemmende en adviserende taken die voor de deelnemers tezamen worden verricht. Het loket voor vergunningaanvragen waar gemeenten bevoegd gezag voor zijn, blijft bij de individuele gemeenten.

Borging kwaliteit

Voor het takenpakket GR RUD Limburg Noord heeft het Algemeen Bestuur kwaliteitseisen vastgesteld. Hierin zijn de geldende kwaliteitscriteria, de handhavingsarrangementen met het OM en de politie, de opdrachten van het Algemeen Bestuur en de vastgestelde landelijke prioriteiten verwerkt, en daarmee de uitvoering vastgelegd. Gemeentelijke deelnemers hanteren een gezamenlijk, binnen de RUD Limburg Noord overeengekomen, uniforme methode voor probleemanalyse, risicoanalyse, prioriteitstelling en programmering van het basistakenpakket. In de basis is daarmee het uitvoeringsniveau gelijk (level playing field).

Ten aanzien van deskundigheid en continuïteit houden de medewerkers die uitvoering geven aan het RUP, in 2022 hun EVP (Ervaringsprofiel) op basis van de landelijke kwaliteitscriteria actueel. Gedurende 2021 worden landelijk ook benodigde competenties aan deze kwaliteitscriteria toegevoegd.

Samenspel op basis van de PDCA cyclus

Het samenspel binnen de gemeenschappelijke regeling tussen het RUD-bestuur, het coördinatiecentrum en de deelnemers is ingericht op basis van de PDCA-cyclus. Deze is in het onderstaande figuur weergegeven:

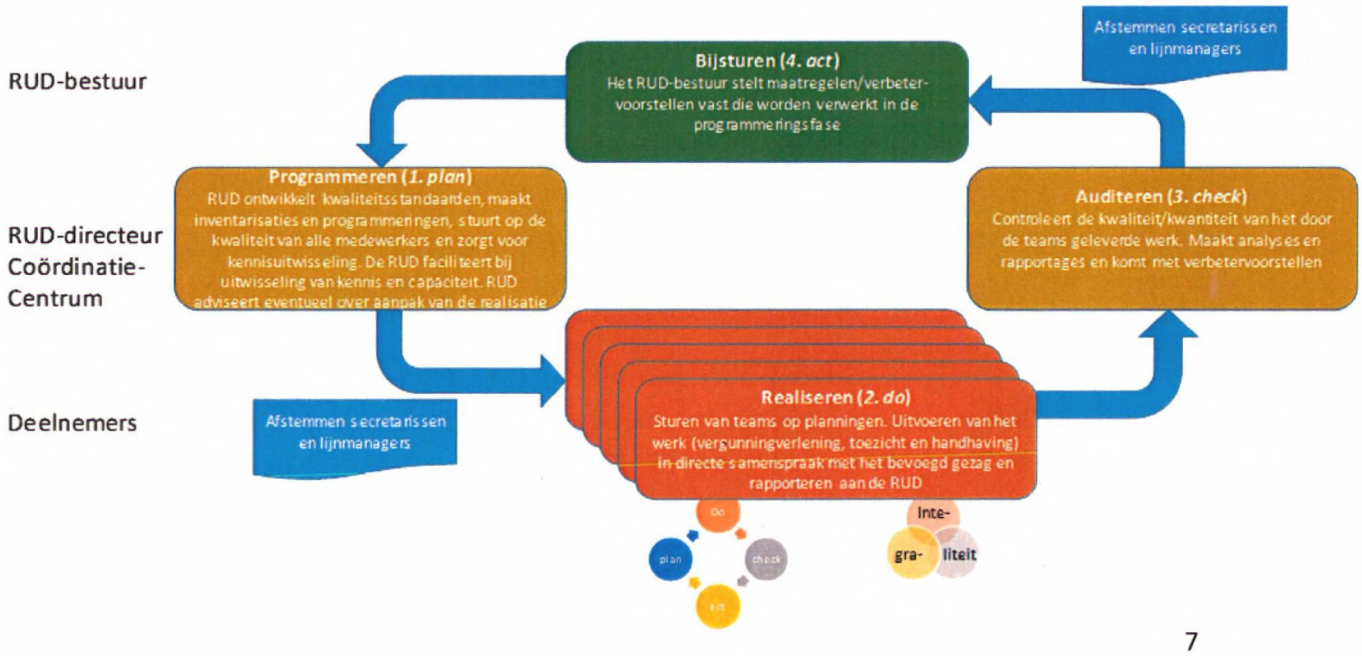

Gezamenlijk VTH-systeem

De RUD en haar deelnemers implementeren een gezamenlijk VTH-systeem, Squit 20/20. In 2021 zullen de provincie en alle Noord-Limburgse gemeenten aansluiten. In deze omgeving borgen we het gebruik van gestandaardiseerde en geüniformeerde processen en documenten. Bij uitwisseling van werkzaamheden hoeven dossiers niet meer opgehaald te worden en worden gegevens vanuit de eigen locatie bijgewerkt. Met deze centrale voorziening nemen ook de mogelijkheden voor voortgangsbewaking (dashboards), monitoring en kwaliteitsborging toe. Indien het individuele organisaties niet lukt om in 2021 aan te sluiten, kunnen in 2022 de mogelijkheden voor centraal voortgangsbewaking, monitoring en kwaliteitsborging van RUD-taken niet volledig geborgd worden.
Met Squit 20/20 zorgen we voor de verplichte aanlevering van toezichtresultaten aan het landelijke Inspectieview. Dit bevordert de uitwisseling en daarmee kwaliteit van controles. ODNL is in gesprek met het Rijk over de effectiviteit van Inspectieview, de vrijblijvendheid van aansluiting en de financiering.

Naast de implementatie van ons VTH-systeem wordt de aankomende tijd ook meer naar innovatieve manieren van toezicht gekeken. Denk bijvoorbeeld aan het uitbreiden van de checklists voor het uitvoeren van controles én het kunnen inlezen van logsystemen van installaties, waardoor minder fysieke controles uitgevoerd hoeven te worden.

Omgevingsdiensten en het VTH-stelsel
Momenteel doet de commissie Van Aartsen in opdracht van het Ministerie onderzoek naar de toekomst van het VTH-stelsel. De resultaten daarvan worden in 2021 verwacht en worden gebruikt voor de nieuwe VTH-agenda van het Rijk. Dit zal in 2022 tot aanpassingen bij de Omgevingsdiensten kunnen leiden.

De RUD Limburg Noord is lid van ODNL. Deze vereniging heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een platform dat ondersteuning biedt aan de diensten, landelijke projecten coördineert, subsidie voor bepaalde projecten verdeeld, kennis ontwikkelt (kennisnet) en gesprekspartner voor Ministerie (I&W) en VNG is. ODNL is een transitieproces gestart. In 2021 wordt een centraal programmabureau opgezet om de werkzaamheden effectiever te kunnen uitvoeren en beter antwoord te kunnen geven op vraagstukken die landelijk spelen. De RUD Limburg Noord participeert niet alleen op directieniveau, maar ook op medewerkersniveau. Om actief invloed uit te oefenen, kennis te verdiepen en middelen te ontsluiten zal er ingezet worden op meer deelname van medewerkers en managers vanuit ons netwerk. Daarnaast brengt een centraal programmabureau en de uitbreiding van taken meer kosten met zich mee. Dit betekent dat de contributie van de ODNL verhoogd is.

Ketensamenwerking

Het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO) in Limburg voert bestuurlijke regie uit op onder meer de samenwerking tussen overheden: ketensamenwerking. De RUD Limburg Noord is hierin vertegenwoordigd door de voorzitter van het DB/AB. De ondersteuning vindt plaat door het Ambtelijk Platform Omgevingsrecht (APO) waarin de RUD Limburg Noord ook vertegenwoordigd is. In 2022 wordt het platform verder geprofessionaliseerd middels het continueren en structureren van casus overleggen en het periodiek gegevens overleggen (POG) tussen ketenpartners. Met behulp van risicogerichte aanpak kunnen gezamenlijk met de ketenpartners prioriteiten en risico's worden aangepakt.

Met het project Gebiedsgericht handhaven (GGH) wordt binnen de mestketen intensief samengewerkt met de betrokken overheden, met het doel de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren door onder meer data gestuurd toezicht houden. Uitdagingen die daarnaast gezamenlijk worden opgepakt zijn de aanpak van drugsdumpingen, asbest, externe veiligheid, afval en samenwerking strafrecht-bestuursrecht en het volgen van de landelijke handhavingsstrategie.

Versterken van de onderlinge samenwerking binnen de RUD

De in 2019 uitgevoerde evaluatie door Lysias heeft geleid tot een aantal aanpassingen om de RUD en de samenwerking tussen de RUD en haar deelnemers te versterken. Het gaat om aanpassingen die van invloed zijn op alle gremia in de governance van de RUD Limburg Noord. In 2020 zijn al een aantal aanpassingen doorgevoerd is het merendeel van de andere aanpassingen in ontwikkeling in 2021.
Enkele aanpassingen lopen door in 2022.
De maatregelen richten zich op:

- Beter in positie brengen van het Dagelijks Bestuur
- De belasting van het Algemeen Bestuur beperken en meer informeren over thema's
- De rol van de adviesraad terugbrengen
- De effectiviteit van het lijnmanagement in de samenwerking te vergroten
- De kennisgroepen beter tot hun recht te laten komen
- Het coördinatiecentrum versterken
- De communicatie in het netwerk te verbeteren.

De krapte op de arbeidsmarkt leidt ertoe dat vacatures bij de gemeenten en provincie niet altijd ingevuld kunnen worden en werkzaamheden door (duurdere) inhuur moeten plaatsvinden. Deze krapte geldt niet alleen in onze regio, maar landelijk binnen het gehele VTH-domein. Als partners binnen de RUD Limburg Noord slaan we de handen ineen om voldoende aantrekkelijke werkgevers te blijven en gezamenlijk de capaciteitsproblematiek op te pakken.
Momenteel wordt per partner ingehuurd wanneer de eigen capaciteit niet voldoende is én er in het netwerk nergens anders capaciteit voorhanden is. Zo bouwt iedere organisatie apart zijn eigen flexibele schil op. Soms blijkt al te worden ingehuurd, terwijl toch elders capaciteit vrij is. Momenteel wordt gekeken of dit niet beter collectief kan worden aangepakt. Dit vraagt wel dat we op collectief niveau inzicht hebben in de inzet van medewerkers en dat partners bereidt zijn hun planningen aan te passen. Er kan dan beter worden ingespeeld op uitwisseling van capaciteit en er kunnen dan waarschijnlijk betere voorwaarden worden bedongen wanneer toch inhuur nodig is.
We hebben aandacht voor de aanwezige kwaliteit en kennis bij de medewerkers. De RUD Limburg Noord investeert permanent in kennis, kunde en competenties van de medewerkers werkzaam binnen de RUD Limburg Noord. De RUD-academie verzorgt cursussen en trainingen gericht op de praktijk. Zo willen we de medewerkers blijven boeien en binden aan onze organisaties.

Vanaf 2021 zijn de taken van de voormalige Uitvoeringseenheid (UE) Roermond **ondergebracht in de eigen uitvoeringsprogramma's.** De gewijzigde financieringsstroom is in de begroting 2022 structureel verwerkt.

2.3.3 Vakinhoudelijke opgaven

Net als voorgaande jaren leveren wij de producten zoals deze worden opgenomen in een Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP). **Bij onderstaande thema's zijn in 2022 grote** veranderingen.

<u>Omgevingswet</u>
Op 1 januari 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering. **Ook vraagt het om een andere manier van denken. Van "nee tenzij" naar "ja mits". Hoewel** het dus gaat om een beleidsmatige ontwikkeling, zal het ook een grote impact hebben op de uitvoering van taken.

Met de Omgevingswet wijzigt waarschijnlijk ook de samenstelling van het basistakenpakket. De exacte veranderingen hiervan zijn nog niet in beeld. Naar verwachting wordt het basistakenpakket uitgebreid met diverse milieubelastende (meldingsplichtige-) activiteiten. Deze activiteiten zijn laag geprioriteerd in de regionale probleem- en risicoanalyse en zullen naar alle waarschijnlijkheid geen grote gevolgen hebben op het totale uitvoeringsprogramma.

Om te zorgen dat medewerkers hierop zijn voorbereid, wordt door de RUD Limburg Noord ingezet op opleidingstrajecten, aanpassing van werkprocessen en standaarden (beschikkingen, controlerapporten en checklisten) en het inrichten van het eerdergenoemde Omgevingswetproof VTH-systeem.

Bouwen onder private kwaliteitsborging

De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen gaat gelijk met de nieuwe Omgevingswet in. De wet moet de bouwkwaliteit een impuls geven, zonder verdere juridisering of kostenverhoging. De invoering van deze wet betekent dat voor de gemeente grotendeels de technisch-inhoudelijke toetsing aan en toezicht op het Bouwbesluit 2012 vervalt en er een aantal voornamelijk administratieve taken bijkomen. Zowel voor organisatie (menskracht) als bouwleges heeft dit grote gevolgen. De provincie en enkele gemeenten hebben deze taken ingebracht in de RUD Limburg Noord. In 2021 wordt duidelijk wat dit voor de RUD Limburg Noord betekent in rol, financiën en formatie. We verwachten in 2022 een afname en transformatie van de formatie voor bouwtaken bij de gemeenten en provincie. De impact op de begroting van de RUD Limburg Noord is beperkt, behalve in de ondersteunende, faciliterende en organiserende rol bij de bevoegde gezagen.

Toezicht op energiebesparing

Energiebesparing en het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie zijn belangrijke speerpunten van overheden. In de op 30 september 2020 bij het rijk ingediende concept regionale energiestrategie (RES) Noord- en Midden Limburg is opgenomen dat energiebesparing en kleinschalige opwek 25% van de opgave invult. Voor een deel van deze opgave staat het bedrijfsleven aan de lat.

In vergunningen, stimulering van audits en meldingen energiebesparing én door toezicht en handhaving kunnen gemeenten en provincie de ambities uit de RES realiseren.

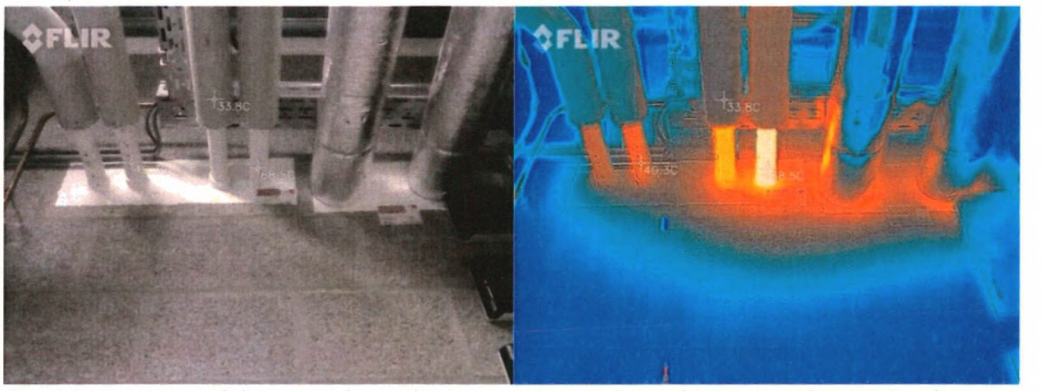

Door een gezamenlijke aanpak van het energietoezicht in de RUD Limburg Noord (kennisgroep Energie) worden energiespecialisten en toezichthouders opgeleid, worden efficiencyvoordelen behaald, vindt een gelijke aanpak in de regio (level playing field) plaats en wordt de kwaliteit geborgd. De RUD Limburg Noord coördineert de opleidingsbehoefte, bewaakt kwaliteit en ondersteunt de uitvoering. In het uitvoeringsprogramma 2022 geven de gemeenten en provincie aan waar in 2022 specifieke energiecontroles plaatsvinden.

Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid gaat over de risico's van het gebruik en transport van gevaarlijke stoffen, de veiligheid van inrichtingen en de veiligheid van nieuwe, zich snel ontwikkelende technologieën. De regionale behoefte aan expertise en aan gezamenlijke uitvoering van taken is in een uitvoeringsprogramma vastgelegd. Daarmee wordt de capaciteit en kwaliteit die binnen de RUD Limburg Noord op het gebied van omgevingsveiligheid aanwezig is, doelmatig ingezet. Financiering vindt plaats in de vorm van een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds. In het uitvoeringsprogramma 2022 nemen gemeenten en provincie de activiteiten en middelen op voor voortzetting van deze wettelijke taak.

Per 1 januari 2022 vervangt het Register Externe Veiligheid (REV) het huidige Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS). In het REV moeten meerdere risicovolle activiteiten worden geregistreerd én per risicovolle activiteit meerdere gegevens worden aangeleverd. Het opbouwen van het databestand en de aansluiting op het REV wordt in 2021 gerealiseerd. In 2022 is aanvullende capaciteit nodig om de registratie aan te vullen, zodat alle risicovolle activiteiten goed geregistreerd worden. Benodigde uren hiervoor worden in het uitvoeringsprogramma 2022 opgenomen.

Bodem, overdracht bodemtaken van provincie naar gemeenten

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuiven taken en bevoegdheden uit de huidige Wet bodembescherming (wbb) van provincie naar gemeenten. Ook kent de Omgevingswet nieuwe bodemtaken. De gemeenten worden daarmee verantwoordelijk voor de VTH-taken ten aanzien van bodemkwaliteit en sanering van bodemverontreiniging. Zij lopen daarmee extra risico als verantwoordelijke saneerders niet aan hun financiële verplichtingen (kunnen) voldoen. De structurele consequenties voor gemeenten zijn op dit moment nog niet volledig in te schatten. Om de overdracht van taken goed te laten verlopen, is (voor de gemeenten tezamen) circa 2 fte gedurende 2 jaar benodigd.

De RUD Limburg Noord ondersteunt om deze taken en de impact goed in beeld te krijgen (in het uitvoeringsprogramma) en mede vorm te geven aan de uitwisseling van de capaciteit conform de kwaliteitscriteria. Gedurende 2021 kan blijken dat er een spanningsveld ontstaat tussen de beschikbare middelen bij de bevoegde gezagen en de benodigde taakuitvoering. De RUD Limburg Noord verzorgt de opleiding van de medewerkers.

Zeer zorgwekkende stoffen

Er ontstaat steeds meer zicht op de impact van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), waaronder PFAS, voor mens en natuur. Om aantasting van gezondheid en omgeving te voorkomen, wordt bij vergunningverlening en toezicht hieraan steeds meer aandacht gegeven. ZZS herkennen en beoordeling ervan, maken deel uit van de reguliere VTH-werkprocessen. Vanwege het grote aantal stoffen en de complexiteit van het beoordelen in de bedrijfsprocessen, wordt hier extra aandacht aan gegeven. De RUD Limburg Noord faciliteert het maken van samenwerkingsafspraken met partners, inbedding in werkprocessen en checklists, rapportages en monitoring en organiseert opleiding.

Luchtkwaliteit rond veehouderijen

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) stopt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Ook de aanpak van de zogenaamde knelpuntbedrijven zal hiermee wijzigen. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderen verder een aantal regels voor veehouderijen voor luchtkwaliteit. Dit zal gevolgen hebben voor de luchtkwaliteitsbeoordelingen bij de vergunningverlening voor veehouderijen.

De provincie Limburg wil voor de komende jaren in Limburg een aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving creëren en koersen op een transitie naar duurzaam ruimtegebruik waarin ruimte is voor een innovatieve landbouw en plattelands economie. De transitie van het buitengebied is feitelijk al gaande met de stoppersregeling, warme sanering varkenshouderijen, nertsenverbod, ketenafspraken, gebiedsgerichte opkoop stikstof, ontwikkeling innovatieve systemen en kringlooplandbouw. Deze ontwikkeling zal ook gevolgen hebben voor de toezichts- en vergunningstaken. Als RUD Limburg Noord proberen we hier tijdig op in te spelen en bij aan te sluiten.

Asbest

Ondanks het afwijzen van het asbestdakverbod door de Eerste Kamer der Staten-Generaal, verwachten we in 2022 ook nog een groot aantal saneringen van asbestdaken. Landelijk worden mogelijkheden bekeken om meerdere bedrijven met deelcertificaten daken te laten saneren (waardoor saneringskosten kunnen afnemen) en het oppervlak van het asbestdak te vergroten dat particulieren zelf mogen saneren. Beide geven meer werking op de markt waarop er meer sloopmeldingen zullen worden ingediend en zo meer toezicht verwacht wordt vanuit het bevoegd gezag.

De afgelopen jaren is er meer en meer geïnvesteerd in de kennis op het gebied van asbest binnen de RUD en is er intensiever ketenoverleg met instanties als TNO, Ascert, de (milieu)politie en ISZW. Door de versoepeling van regelgeving verwachten we meer werk voor de gemeentelijke toezichthouders, aangezien zij hierdoor meer fouten in de werkzaamheden herkennen en een halt kunnen toeroepen. De gevolgen voor 2022 worden in het uitvoeringsprogramma 2022 uitgewerkt.

Geluid

Bij het in werking treden van de Omgevingswet wordt de wet- en regelgeving over het milieuthema geluid ingrijpend gewijzigd. Daarbij staat voorop het voorkomen van onbeheerste groei van het geluid door verbetering van de bewaking van geluidniveaus en bescherming tegen cumulatie van geluid van verschillende geluidbronnen. De gemeenten krijgen er een aantal geluidtaken bij. Verder zal meer informatie-uitwisseling tussen afdelingen en andere bestuursorganen moeten gaan plaatsvinden én moet er een landelijk geluidregister komen. Hierdoor zullen meer geluidrekenmodellen, geluidrapportages en actieplannen moeten worden opgesteld. Bij het nemen van besluiten geldt een motiveringsplicht. Verwacht mag worden dat dit een significante toename van de benodigde uren van de geluidspecialisten zal vragen.

2.4 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de totale baten en lasten opgenomen voor de uitvoering van de hierboven benoemde doelstellingen en werkwijze. In paragraaf 4.2 als onderdeel van de begroting is een toelichting opgenomen op de lasten en baten.

Tabel 2

Begroting	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
1 Programmauitvoering							
Basis- en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 838.000	€ 1.013.000	€ 771.000	€ 792.000	€ 806.000	€ 820.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 145.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
2 Coordinatiecentrum	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
3 Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
4 Vennootschapsbelasting	0.9 Vpb	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7 Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten		€ 1.816.000	€ 2.249.000	€ 2.037.000	€ 2.079.000	€ 2.114.000	€ 2.151.000
Baten							
5 Programmauitvoering							
Bestuurskosten	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
Overhead	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Basis en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 828.000	€ 827.000	€ 741.000	€ 755.000	€ 768.000	€ 781.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten		€ 1.816.000	€ 2.063.000	€ 2.007.000	€ 2.042.000	€ 2.076.000	€ 2.112.000
Resultaat							
Resultaat voor bestemming		€ -	€ -186.000	€ -30.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000
6 Mutatie reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ 186.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000
Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

3 Paragrafen

In de BBV zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de RUD. De RUD int geen belastingen en heffingen, bezit geen grondposities en heeft geen verbonden partijen. Om deze reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid, kapitaalgoederen en verbonden partijen niet opgenomen. Hieronder staan de paragrafen:
1. Weerstandvermogen en risicobeheersing;
2. Financiering;
3. Onderhoud kapitaalgoederen;
4. Bedrijfsvoering.

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen
Bufferfunctie
In artikel 30 lid 4, 5 en 6 van de GR RUD LN is bepaald dat:

"Alvorens het rekeningresultaat te bepalen, vindt een controle plaats op de opbrengsten en kosten in het kader van de vennootschapsbelasting. Een saldo op deze activiteiten zal worden verrekend met de betreffende opdrachtgevers "Het jaarlijks saldo wordt verdeeld over de deelnemers conform de verdeelsleutels".
"In afwijking van het onder lid 5 bepaalde kan het Algemeen Bestuur incidenteel besluiten om saldo toe te voegen aan een nader te benoemen reserve of weerstandsvermogen"

Dit betekent dat elke deelnemer deelneemt in het risico van een negatief resultaat.
In eerste instantie beschikt de RUD LN over een post onvoorzien van € 50.000. Het is echter mogelijk dat de risico's daarmee niet afgedekt kunnen worden in enig jaar.
In beginsel hoeft de RUD LN dan niet zelf te beschikken over een buffer om deze financiële risico's op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers.
Een nadeel hiervan is echter dat een negatief exploitatieresultaat steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding zal leiden.

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de RUD Limburg Noord kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is een buffer om ervoor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden.
De RUD Limburg Noord beschikt niet over een algemene reserve. Zij beschikt wel over een post onvoorzien ter hoogte van € 50.000 die tot de weerstandscapaciteit gerekend kan worden.
Indien de post onvoorzien in een boekjaar niet voldoende blijkt te zijn dan zullen de deelnemers conform de verdeelsleutel moeten bijdragen aan het te kort.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de buffer om tegenvallers op te vangen.
Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de RUD Limburg Noord loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) bepaalt het weerstandsvermogen van de RUD Limburg Noord.

Risicobeheersing

Risico's

De RUD Limburg Noord inventariseert jaarlijks de risico's waaraan de RUD Limburg Noord is blootgesteld.
Een aantal risico's zijn afgedekt met verzekeringen. Denk daarbij aan de aansprakelijkheids- en rechtsbijstandverzekering.
Een tabel van de risico-inventarisatie is in bijlage 2 opgenomen.
Opgemerkt dient te worden dat de tabel inzicht geeft in de verwachtingswaarde van de risico's. Wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet kan het effect groter of kleiner zijn dan de verwachtingswaarde.

Conclusie

Het totaal van de risico's (zie bijlage 2) is becijferd op € 109.500.

Op basis van beschikbare weerstandscapaciteit, de post onvoorzien van € 50.000, komt het weerstandsvermogen neer op: € 50.000 / € 109.500 = 0,46.

Het uitgangspunt is door de partners uitgesproken om geen algemene reserve in te stellen. Er wordt bewust voor gekozen om niet alle mogelijke risico's af te dekken.
Enerzijds omdat ervanuit gegaan wordt dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Anderzijds omdat het rekeningresultaat (positief dan wel negatief) verrekend wordt met de deelnemers. Mochten de risico's in een jaar boven de post onvoorzien uitkomen, dan dienen deelnemers deze extra kosten te betalen conform de GR.

Kengetallen

In artikel 11 van het BBV staat dat gemeenten, Provincies en gemeenschappelijke regelingen in de paragraaf Weerstandsvermogen een set van vijf financiële kengetallen dienen op te nemen. Dit zijn kengetallen voor: de netto schuldquote, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. Gezien de RUD Limburg Noord geen belastingen en heffingen int en geen grondposities bezit zijn de kengetallen voor grondexploitatie en belastingcapaciteit niet van toepassing. Hieronder zijn de (overige) ratio's weergegeven. In bijlage 3 is de berekeningswijze uiteengezet.

Tabel 3

Kengetallen	Realisatie	Begroting					Duiding	Beoordeling
	2020	2021*	2022	2023	2024	2025		
Netto schuldquote	-18,39%	-7,17%	-5,88%	-3,97%	-2,07%	-0,19%	Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe lager dit percentage hoe beter.	De RUD beschikt alleen over een bestemmingsreserve die afneemt. Het uitgangspunt is om geen algemene reserve op te bouwen.
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-18,39%	-7,17%	-5,88%	-3,97%	-2,07%	-0,19%	Bij verstrekte leningen bestaat onzekerheid op terugbetaling. Door deze leningen in mindering te brengen op de financiële activa wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage hoe beter.	De RUD heeft geen leningen verstrekt en gaat deze in 2021 naar verwachting ook niet verstrekken. Hierdoor wijkt het percentage niet af van de netto schuldquote.
Solvabiliteits ratio	19,10%	11,40%	9,31%	6,58%	3,60%	0,35%	De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de RUD in staat is zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage hoe beter.	Doordat bewust is gekozen voor geen algemene reserve en uit de bestemmingsreserve wordt geput neemt het ratio steeds verder af.
Structurele exploitatie-ruimte	-0,55%	-1.11%	-1.49%	-1.81%	-1.83%	-1.85%	Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de RUD heeft om de eigen lasten te dragen. Hoe hoger dit percentage hoe beter.	Er is bewust gekozen om de kosten van het ICT project te dekken uit de bestemmingsreserve ICT, om zo de bijdrages van de partners zo laat mogelijk te verhogen. Hierdoor komt dit kengetal minimaal negatief uit.

** De begrotingscijfers 2021 zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de reserve ICT*

3.2 Financiering

Bij de inwerkingtreding van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening verplicht voorgeschreven. In het Besluit Begroting en Verantwoording is neergelegd dat de financieringsparagraaf in elk geval de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille dient te bevatten. Onder risico's worden in dit verband verstaan: renterisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's, kredietrisico's en voor zover van toepassing valutarisico's. De grondslag voor de treasuryfunctie van de RUD Limburg Noord wordt

gevormd door het treasurystatuut. In het treasurystatuut zijn de kaders opgenomen waarbinnen het Dagelijks Bestuur de financieringsfunctie mag uitoefenen.

Treasurybeheer- en beleid

De belangrijkste algemene doelstelling van het treasurybeleid zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- Het verankeren van de treasuryactiviteiten in de (administratieve) organisatie;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de wet Fido, RUDDO en de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut;
- Het bewaken van de financiële risico's op afgegeven garanties.

Renterisico

Het renterisico kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijziging in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer. Bij de inwerkingtreding van de Wet Fido is het begrip 'renterisico-norm' ingevoerd. Uitgangspunt hierbij is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De wettelijk vastgestelde renterisico-norm van 20% houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder wordt verstaan het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door middel van een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage van 8,2%, te vermenigvuldigen met het totaal van de jaarbegroting van de RUD Limburg Noord bij aanvang van het jaar. Bij overschrijding van dit limiet moet er in langlopende financieringsmiddelen worden voorzien.

De RUD Limburg Noord heeft geen schulden en het is ook niet voorzien om in 2022 vreemd vermogen aan te trekken. De activiteiten van de RUD Limburg Noord worden gefinancierd uit voorschotten van de deelnemers. Deelnemers wordt aan de start van ieder jaar verzocht de deelnemersbijdrage voor het gehele jaar over te maken.

Als zodanig is het prognosticeren van zowel de kasgeldlimiet alsook de renterisiconorm niet aan de orde.

Inherent aan bovenstaande is, dat het banksaldo aan het begin van het jaar hoog is en naarmate het jaar vordert afneemt. Overtollige liquiditeiten parkeren wij, verplicht en in overeenstemming met de wet FiDO, op een rekening 'schatkistbankieren' bij het Ministerie van Financiën.

Interne ontwikkelingen en renteresultaat
Voor saldi, die gedurende 2022 gestald worden binnen het schatkistbankieren wordt geen rente vergoed, noch in rekening gebracht. Er wordt aldus geen rente geboekt.
Berekening omslagrente
Nieuwe regelgeving binnen het BBV stelt dat de berekening van de 'omslagrente' moet worden opgenomen in de paragraaf Financiering. De omslagrente wordt bepaald door de externe rentelasten te delen door het totaal van de activa. Zoals hiervoor is weergegeven heeft de RUD Limburg Noord geen externe rentelasten. De berekening van de omslagrente is daarmee niet van toepassing voor de RUD Limburg Noord.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen heeft tot doel om aan te tonen hoe RUD Limburg Noord de instandhouding van haar kapitaalgoederen waarborgt. Er zijn echter geen investeringen kapitaalgoederen door de RUD Limburg Noord voorzien. RUD Limburg Noord **beschikt niet over dienstauto's en heeft de ondersteunende diensten zoals** kantoorruimte en ICT in bij de gastorganisatie Roermond ingekocht.

3.4 Bedrijfsvoering

De GR RUD LN is een gemeenschappelijke regeling met een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Voor de uitvoering van VTH-taken wordt gebruik gemaakt van de expertise die aanwezig is bij de deelnemers. Om kwaliteit van uitvoering en onderlinge afstemming te borgen wordt gebruik gemaakt van het coördinatiecentrum. Het organogram is hieronder weergegeven:

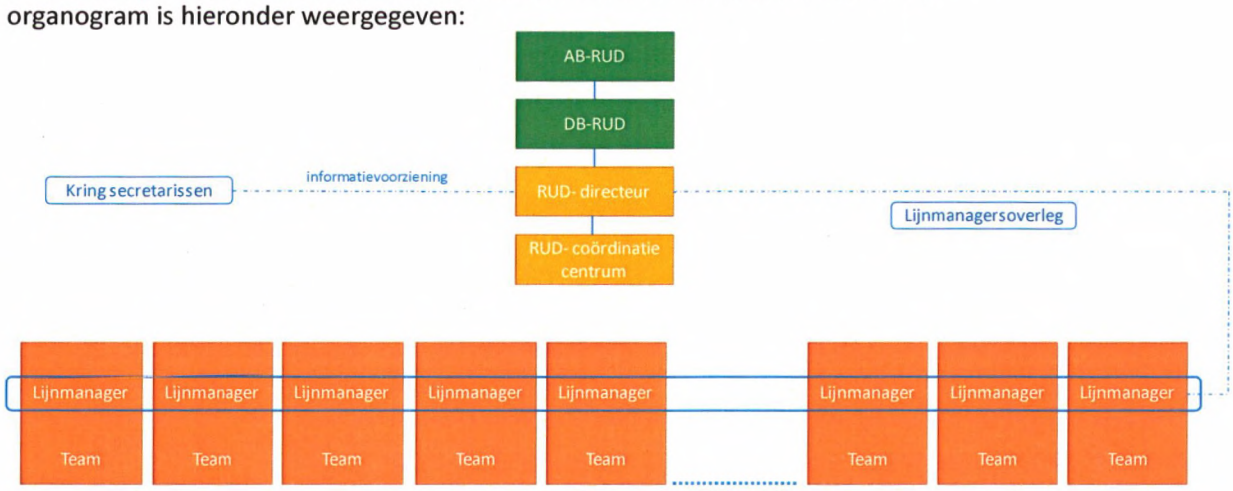

Het coördinatiecentrum bestaat uit een directeur en haar medewerkers. Zij zijn in dienst van de gemeenschappelijke regeling en stellen voorstellen op voor het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur over:

1. Centrale programmering, incl. uitwisseling specialistische inzet tussen de deelnemers;
2. eisen om te kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria;
3. Sturing op kwaliteit van de medewerkers (opleiding en training en vlieguren);
4. Auditeren van de resultaten van de deelnemers (voortgangsbewaking op de planning en steekproefsgewijze beoordeling van de kwaliteit van proces en inhoud);

5. Rapportages en verbetervoorstellen die uit werkzaamheden van kennisgroepen of ingezette adviseurs voortkomen;
6. De verdere ontwikkeling van de RUD LN (o.a. naar aanleiding van het evaluatierapport).

Per deelnemer treedt één lijnmanager op als aanspreekpunt voor de RUD-directeur en het coördinatiecentrum. De zogenoemde coördinerend VTH-manager/ lijnmanager. De lijnmanagers van de deelnemers zijn verantwoordelijk voor:
1. Versterken van de netwerksamenwerking vanuit de eigen organisatie.
2. Tijdig aanleveren van informatie
3. Realiseren van kwaliteit van de uitvoering door gedragen processen en kwaliteitseisen.
4. Borgen van kwaliteit van medewerkers en processen, door opleidingen, trainingen en maken van de noodzakelijke vlieguren.
5. Trekken van kennisgroepen en ontwikkelteams.
6. Realiseren van het betreffende deel van het UP volgens de afgesproken werkwijzen.
7. Ondersteunen van een passende organisatiecultuur en investeren in de relatie en de samenwerking met deelnemende organisaties.
8. Ondersteunen van samenwerking met andere partijen in het fysieke domein.

De lijnmanagers hebben de ruimte om de eigen gemeentelijke/provinciale PDCA-cyclus te volgen en de lokale integraliteit te bewaken binnen de kaders van de GR RUD LN.

Personeelsbeleid
De RUD Limburg Noord maakt voor de uitvoering van haar personeelsbeleid en de salarisadministratie gebruik van de ondersteuning door de gemeente Roermond in een gastheer constructie.
Binnen de GR RUD Limburg Noord is een klein team, het coördinatiecentrum in dienst van de RUD Limburg Noord. Het overig personeel is in dienst bij haar partners.

Informatisering en automatisering
Digitaal toezicht was voorheen in de vorm van digitale checklisten beschikbaar gesteld. Volgens planning zullen alle partners in 2021 aangesloten worden op de gezamenlijk VTH-applicatie.
Het digitaal toezicht is vanaf dan in die applicatie opgenomen. De applicatie zorgt ervoor dat efficiëntie behaald wordt in de vorm van rapportages en eenheid van werken.

Voor ondersteunende zaken wordt gebruik gemaakt van de applicaties van de gastheer gemeente Roermond.

Rechtmatigheid
Er is een wetswijziging in voorbereiding waarmee met ingang van het boekjaar 2021 nieuwe regels zouden gaan gelden voor de financiële verslaglegging en de accountantscontrole. De wetswijziging is nog niet van kracht. Er wordt over gesproken om deze met terugwerkende kracht per 2021 in werking te laten treden. Hierover is echter nog geen uitsluitsel over.

Met deze wetswijziging dient het Dagelijks Bestuur dan in de jaarrekening een verklaring af te geven over de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. De accountant toetst de jaarrekening (inclusief rechtsmatigheidsverantwoording) op getrouwheid.
De wetswijziging kan van invloed zijn op het controleprotocol. Vandaar dat het controleprotocol voor 2021 en 2022 nog niet is vastgesteld. Vooralsnog worden de richtlijnen uit 2020, aansluiting bij het wettelijk minimum. aangehouden.
De RUD Limburg Noord is met de gastorganisatie Roermond in gesprek wat deze wetswijziging voor invloed heeft op de RUD, haar inrichting van de processen, de raakvlakken met de gastorganisatie en de controles hierop.
Na aanleiding van de uitkomsten zal een vervolg gesprek gepland worden met de RUD Limburg Noord, de gastorganisatie Roermond en de accountant van de RUD Limburg Noord.

Overhead
Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor in de begroting een apart overzicht **"overhead" op te nemen**. Aan de detaillering van dit overzicht worden door het BBV geen eisen gesteld, met uitzondering van de bepaling dat er minimaal een scheiding moet zijn tussen de lasten en de baten. Dit overzicht is hieronder in tabel 5 weergegeven.

Tabel 5

Begroting	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
2 Coordinatiecentrum	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Baten							
5 Overhead	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Resultaat		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6 Mutatie reserve	0.10 mutatie reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Een toelichting op de lasten, baten en de reserve mutatie is opgenomen in hoofdstuk 4 de financiële begroting.

4 Financiële begroting 2022

4.1 Geprognosticeerde balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De begroting is opgemaakt volgens de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts op voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, nemen we in acht indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.
Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er geldt echter een formeel verbod om voorzieningen of schulden op te nemen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Daarom rekenen we sommige personele lasten toe aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Hierbij moet worden gedacht aan componenten als overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume, wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties), dan moeten we wel een verplichting opnemen.

Tabel 6

Omschrijving	Realisatie		Begroting 31-12			
(bedragen x € 1.000)	*2020*	*2021**	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*
Activa						
Vaste activa:						
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste activa:	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Vlottende activa:						
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	1.543	923	893	856	818	779
Liquide middelen	20	100	100	100	100	100
Overlopende activa	186	275	275	275	275	275
Totaal vlottende activa:	**1.749**	**1.298**	**1.268**	**1.231**	**1.193**	**1.154**
Totaal activa	**1.749**	**1.298**	**1.268**	**1.231**	**1.193**	**1.154**
Passiva						
Vaste passiva:						
Eigen vermogen:	334	148	118	81	43	4
Totaal vaste passiva:	**334**	**148**	**118**	**81**	**43**	**4**
Vlottende passiva:						
Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	543	150	150	150	150	150
Overlopende passiva	872	1000	1000	1000	1000	1000
Totaal vlottende passiva:	**1.415**	**1.150**	**1.150**	**1.150**	**1.150**	**1.150**
Totaal passiva	**1.749**	**1.298**	**1.268**	**1.231**	**1.193**	**1.154**

** De begrotingscijfers 2021 zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de bestemmingsreserve ICT.*

Tabel 7

				2021	2022	2023	2024	2025
EMU-SALDO				-186	-30	-37	-38	-39
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	0	0	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-620	-30	-37	-38	-39
			Liquide middelen	80	0	0	0	0
			Overlopende activa	89	0	0	0	0
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	0	0	0	0	0
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	-393	0	0	0	0
			Overlopende passiva	128	0	0	0	0
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				0	0	0	0	0

** De begrotingscijfers zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de bestemmingsreserve ICT.*

4.2 Overzicht van baten en lasten

Uitgangspunten

1. De begroting 2022 is gebaseerd op de jaarrekening 2020, de begroting 2021 en de kadernota 2022.
2. Voor de indexering van loon-en prijsstijgingen wordt uitgegaan van de meest actuele raming van het CPB (MEV 2021, september 2020).
    a. Loonvoet sector overheid: 1,8%
    b. Prijs overheidsconsumptie, netto materieel: 1,5%
3. Op basis van de werkelijke uitgaven 2020 en de verwachtingen zijn enkele budgetten bijgesteld, per saldo heeft dit tot een verlaging van circa € 6.000 geleid.
4. Ook de uitwisseling op milieutaken is op basis van verwachting naar beneden bijgesteld. Gezien deze kosten met de partners worden verrekend heeft dit per saldo geen invloed op de begroting.
5. Er is bewust voor gekozen om de jaarlijkse licentie-, hosting- en beheerkosten voor het nieuwe VTH-systeem in eerste instantie te dekken uit de bestemmingsreserve ICT. Vanaf 2026 is de reserve naar verwachting niet meer toereikend en zullen de jaarlijkse kosten verdisconteerd worden in de deelnemersbijdrage.
6. Zoals in de kadernota aangegeven zijn de kosten voor de verplichte aansluiting op inspectieview milieu per 2022 en de verhoging van de contributie van ODNL structureel verwerkt.
7. Het verzoek van de VNG voor een structurele bijdrage voor het platform intensieve veehouderij en humane gezondheid is niet in de meerjarenbegroting opgenomen.
8. Alle bedragen zijn afgerond op duizendtallen.

In het onderstaande overzicht van baten en lasten zijn de lasten en baten meerjarig weergegeven. Tevens is aangegeven op welk taakveld de baten en lasten betrekking hebben. Na de tabel volgt een toelichting.

Tabel 8

Begroting	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
1 Programmauitvoering							
Basis- en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 838.000	€ 1.013.000	€ 771.000	€ 792.000	€ 806.000	€ 820.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 145.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
2 Coordinatiecentrum	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
3 Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
4 Vennootschapsbelasting	0.9 Vpb	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7 Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten		€ 1.816.000	€ 2.249.000	€ 2.037.000	€ 2.079.000	€ 2.114.000	€ 2.151.000
Baten							
5 Programmauitvoering							
Bestuurskosten	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
Overhead	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Basis en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 828.000	€ 827.000	€ 741.000	€ 755.000	€ 768.000	€ 781.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten		€ 1.816.000	€ 2.063.000	€ 2.007.000	€ 2.042.000	€ 2.076.000	€ 2.112.000
Resultaat							
Resultaat voor bestemming		€ -	€ -186.000	€ -30.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000
6 Mutatie reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ 186.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000
Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

1. Programma uitvoering

De uitvoeringskosten zijn in totaal € 874.000. Deze kosten vallen uiteen in:

- De uitwisseling van uitvoeringscapaciteit tussen de deelnemers. Ervan uitgaande dat 2020 in verband met COVID-19 geen representatief jaar was en dat er weer meer gebruik gemaakt zal gaan worden van onderlinge deskundigheid, wordt verwacht dat de uitwisseling iets onder het niveau van 2019 terecht zal komen. In totaal is hier een bedrag van € 603.000 voor geraamd. Hiervan heeft € 103.000 betrekking op de inzet voor wabo-taken. De overige € 500.000 heeft betrekking op de uitwisseling op basis- en milieutaken.
- 1 fte formatie van de uitvoeringseenheid Roermond wordt conform de nieuwe opzet via uitwisseling in het netwerk uitgezet. De kosten hiervan zijn geraamd op ruim € 115.000.
- Voor de implementatie van het VTH-systeem wordt rekening gehouden met de kosten voor hosting en licenties en het gezamenlijk beheer vanaf de tweede helft 2020. Samen betreft dit voor 2022 een bedrag van € 30.000.
- Een budget van € 79.000 voor het aanschaffen en onderhouden van (meet)apparatuur, visualisering van de informatieplicht, overige kosten zoals rapporteringstools en de verplichte aansluiting op inspectieview milieu per 2022. Door dit laatste is het budget verhoogd vanaf 2022.
- De kosten voor de bereik- en beschikbaarheidsdiensten zijn samen geraamd op € 47.000.

2. *Coördinatiecentrum*

De kosten van het coördinatiecentrum bestaan uit bestuurskosten en overheadkosten.

- De bestuurskosten van € 21.000 hebben betrekking op de inzet van de accountant.
- De overheadkosten van €1.092.000 bestaan uit loon- en reiskosten (€ 811.000. Dit is inclusief € 8.000 coördinatiekosten voor de UE Roermond), opleidingskosten (€ 85.000), inkoop van PIOFACH-diensten bij de gastorganisatie (€ 93.000) en overige kosten (€ 103.000).

3. *Onvoorzien*

Voor onvoorzien is een bedrag van € 50.000 gereserveerd.

4. *Vpb*

De RUD gaat ervanuit dat zij geen vpb hoeft te betalen aangezien a) de RUD geen winstdoelstelling heeft, b) de kosten via een vaste verdeelsleutel worden verrekend en c) eventuele overschotten aan het eind van het jaar worden teruggegeven aan deelnemers.

5. *Baten*

De baten zijn in 2022 als volgt onderverdeeld:

Tabel 9

	Onderdeel	Taakveld	Bedrag	Verdeelsleutel
A	Coördinatiecentrum	0.1 Bestuur	€ 21.000	Vast: inwoneraantal
		0.4 Overhead	€ 1.084.000	Vast: inwoneraantal
		0.4 Overhead (voor de UE)	€ 8.000	Werkelijke afname
	Onvoorzien	0.8 Overige baten en lasten	€ 50.000	Vast: inwoneraantal
	Apparatuur	7.4 Milieubeheer	€ 79.000	Vast: inwoneraantal
B	Uitvoeringseenheid	7.4 Milieubeheer	€ 115.000	Werkelijke afname
C	Beschikbaarheidsregeling	7.4 Milieubeheer	€ 39.000	Vast: evenredig
D	Uitwisseling capaciteit	7.4 Milieubeheer	€ 500.000	Werkelijke afname
		8.3 Wonen en bouwen	€ 103.000	Werkelijke afname
E	Bereikbaarheidsregeling	7.4 Milieubeheer	€ 8.000	Werkelijke afname
	Totaal		**€ 2.007.000**	

De werkwijze van UE Roermond is in 2021 aangepast conform de werkwijze bij uitwisseling van capaciteit. Hierdoor wordt er niet op voorhand een bijdrage van de partners gevraagd, maar dienen de kosten gedekt te worden via de uitwisseling. Mocht de uitwisseling de kosten uiteindelijk niet dekken dan komt dit ten laste van de RUD begroting. De verdere opbouw van de verdeelsleutels is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2021.

Toelichting vaste verdeelsleutel

A. De kosten voor het coördinatiecentrum, onvoorzien en de kosten voor onderhoud van (meet)apparatuur worden verdeeld op basis van het inwoneraantal per gemeente. Hierbij wordt uitgegaan van T-2. Dat wil zeggen dat de verdeling in de begroting 2022 is gebaseerd op de inwoneraantallen van 1 januari 2020. Voor de Provincie is een vaste bijdrage overeengekomen. Deze bijdrage is, conform de afspraak uit het inrichtingsplan geïndexeerd met de dienstenprijsindex (jaarmutatie 3e kwartaal 2020, zijnde 1,3%).

C. De kosten voor de beschikbaarheidsregeling van € 39.000 worden evenredig over de deelnemers verdeeld, met uitzondering van de Provincie. Ieder betaald 1/15e deel.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de vaste bijdragen per deelnemer.

Toelichting werkelijke afname

A. De coördinatiekosten die gemoeid zijn met de formatie van de uitvoeringseenheid Roermond, worden gedekt via de doorberekening op basis van daadwerkelijke afname door de deelnemers, op basis van door het AB vast te stellen uurtarieven.
B. De bijdrage voor de directe inzet van de formatie van de uitvoeringseenheid in Roermond is € 115.000. Deze kosten worden (net als de coördinatiekosten) aan de deelnemers doorberekend op basis van daadwerkelijke afname, op basis van door het AB vast te stellen uurtarieven.
D. De uitwisseling van uitvoeringscapaciteit voor de basis en milieutaken zijn geraamd op € 500.000. Voor de wabo-taken is de uitwisseling geraamd op € 103.000. De kosten worden aan de deelnemers doorberekend op basis van daadwerkelijke afname, op basis van door het AB vast te stellen uurtarieven.
E. De ingeschatte kosten voor de bereikbaarheidsregeling worden achteraf op basis van werkelijke calls verrekend.

6. Mutatie reserve

In 2022 wordt er € 23.000 onttrokken aan de reserve voor de structurele kosten voor hosting en licenties (taakveld milieubeheer) en vanaf Q3 2022 met structurele beheerkosten (taakveld overhead) van € 14.000 per heel jaar. In 2026 is de reserve naar verwachting niet meer (volledig) toereikend en worden de hosting, licentie -en beheerkosten betaald uit een verhoging van de deelnemersbijdrage.

7. Betalingsverkeer

Voor het betalingsverkeer is in verband met de zeer beperkte omvang geen apart bedrag begroot.

4.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

In het onderstaande overzicht zijn de incidentele baten en lasten beschreven.

Tabel 10

Incidentele lasten en baten	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
1 Uitvoering	7.4 milieubeheer	€ 145.000	€ 163.000				
2 Coordinatiecentrum	0.4 overhead	€ 4.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3 Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4 Vennootschapsbelasting	0.9 Vpb	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal incidentele lasten		€ 149.000	€ 163.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten							
5 Programmauitvoering	7.4 milieubeheer	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overhead	0.4 overhead	€ 4.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal incidentele baten		€ 159.000	€ -				
Resultaat incidentele baten en lasten							
Incidenteel resultaat voor bestemming		€ 10.000	€ -163.000	€ -	€ -	€ -	€ -
6 Storting reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ 186.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000
Incidenteel resultaat na bestemming		€ 10.000	€ 23.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000

4.4 Overzicht van reserves en voorzieningen

In de financiële verordening is vastgelegd dat in de begroting en jaarrekening een overzicht wordt opgenomen van reserves en voorzieningen. Het overzicht bevat criteria voor de vorming en besteding ervan.

Algemene reserve

Tot op heden wordt het uitgangspunt gehanteerd om geen algemene reserve te vormen.

Bestemmingsreserve ICT

Bestedingsdoel: bijdrage aan de kosten voor hosting en licenties van het nieuwe VTH-systeem.

In de primaire begroting 2021 was er vanuit gegaan dat de RUD LN in 2020 zou aansluiten op het nieuwe VTH-systeem. Door vertraging in het proces zal de RUD LN in 2021 aansluiten. Deze kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve ICT. Om een correct meerjarig beeld te geven van de reserve is daarom zowel de kolom primaire begroting 2021 als de bij te stellen begroting 2021 opgenomen. Zie hiervoor tabel 11.

Tabel 11

Bestemmingsreserve ICT	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting na administratieve wijziging 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Storting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2 Bijdrage VTH-syteem	€ -	€ -	€ -163.000	€ -	€ -	€ -	€ -
3 Licentie en hosting	€ -	€ -23.000	€ -23.000	€ -23.000	€ -23.000	€ -24.000	€ -24.000
4 Beheerkosten	€ -	€ -	€ -	€ -7.000	€ -14.000	€ -14.000	€ -15.000
Totaal mutatie	€ -	€ -23.000	€ -186.000	€ -30.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000
Saldo reserve	**€ 334.000**	**€ 311.000**	**€ 148.000**	**€ 118.000**	**€ 81.000**	**€ 43.000**	**€ 4.000**

Voorzieningen

Niet aanwezig en (nog) niet voorzien.

Bijlage 1 Bijdrage per deelnemer

Tabel 12

Totaal vaste bijdrage per partner

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ 20.302	€ 31.176	€ 32.399	€ 32.939	€ 33.488	€ 34.048
Bergen	€ 19.855	€ 30.375	€ 31.522	€ 32.048	€ 32.582	€ 33.126
Echt-Susteren	€ 44.482	€ 69.460	€ 72.432	€ 73.635	€ 74.859	€ 76.104
Gennep	€ 25.067	€ 38.681	€ 39.993	€ 40.659	€ 41.337	€ 42.026
Horst aan de Maas	€ 58.378	€ 91.968	€ 96.324	€ 97.923	€ 99.549	€ 101.204
Leudal	€ 49.904	€ 78.002	€ 81.859	€ 83.218	€ 84.601	€ 86.008
Maasgouw	€ 33.845	€ 52.721	€ 55.549	€ 56.472	€ 57.412	€ 58.368
Mook en Middelaar	€ 12.805	€ 19.105	€ 19.954	€ 20.289	€ 20.629	€ 20.975
Nederweert	€ 25.048	€ 38.533	€ 40.210	€ 40.879	€ 41.560	€ 42.253
Peel en Maas	€ 59.751	€ 94.123	€ 98.524	€ 100.159	€ 101.822	€ 103.514
Roerdalen	€ 29.923	€ 46.169	€ 48.060	€ 48.860	€ 49.673	€ 50.501
Roermond	€ 78.837	€ 125.601	€ 131.285	€ 133.462	€ 135.677	€ 137.931
Venlo	€ 136.202	€ 217.288	€ 227.442	€ 231.211	€ 235.046	€ 238.947
Venray	€ 59.791	€ 94.155	€ 98.941	€ 100.583	€ 102.253	€ 103.953
Weert	€ 68.395	€ 107.923	€ 113.276	€ 115.155	€ 117.067	€ 119.012
Provincie	€ 82.627	€ 84.362	€ 85.459	€ 86.570	€ 87.696	€ 88.836
Totaal	€ 805.212	€ 1.219.645	€ 1.273.229	€ 1.294.062	€ 1.315.250	€ 1.336.803

Hieronder is de opbouw van de totale vaste bijdrage weergegeven:

Tabel 13

Overhead: bijdrage coördinatiecentrum

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2024
Beesel	€ 16.489	€ 25.344	€ 25.893	€ 26.347	€ 26.809	€ 27.279
Bergen	€ 16.074	€ 24.633	€ 25.130	€ 25.571	€ 26.019	€ 26.476
Echt-Susteren	€ 38.942	€ 59.311	€ 60.708	€ 61.773	€ 62.856	€ 63.959
Gennep	€ 20.914	€ 32.003	€ 32.497	€ 33.067	€ 33.647	€ 34.237
Horst aan de Maas	€ 51.844	€ 79.282	€ 81.486	€ 82.915	€ 84.369	€ 85.849
Leudal	€ 43.977	€ 66.890	€ 68.907	€ 70.115	€ 71.345	€ 72.596
Maasgouw	€ 29.064	€ 44.460	€ 46.025	€ 46.833	€ 47.654	€ 48.490
Mook en Middelaar	€ 9.527	€ 14.634	€ 15.070	€ 15.335	€ 15.604	€ 15.877
Nederweert	€ 20.896	€ 31.871	€ 32.685	€ 33.259	€ 33.842	€ 34.436
Peel en Maas	€ 53.121	€ 81.194	€ 83.399	€ 84.862	€ 86.350	€ 87.865
Roerdalen	€ 25.423	€ 38.646	€ 39.513	€ 40.206	€ 40.911	€ 41.629
Roermond	€ 70.842	€ 109.123	€ 111.890	€ 113.852	€ 115.849	€ 117.881
Venlo	€ 124.109	€ 190.473	€ 195.514	€ 198.943	€ 202.432	€ 205.983
Venray	€ 53.157	€ 81.222	€ 83.762	€ 85.231	€ 86.726	€ 88.247
Weert	€ 61.146	€ 93.438	€ 96.228	€ 97.916	€ 99.633	€ 101.381
Provincie	€ 82.627	€ 84.362	€ 85.459	€ 86.570	€ 87.696	€ 88.836
Totaal	€ 718.154	€ 1.056.886	€ 1.084.166	€ 1.102.793	€ 1.121.742	€ 1.141.019

Tabel 14

Bestuur: bijdrage coördinatiecentrum

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2024
Beesel	€ 455	€ 538	€ 543	€ 551	€ 560	€ 568
Bergen	€ 443	€ 523	€ 527	€ 535	€ 543	€ 551
Echt-Susteren	€ 1.074	€ 1.259	€ 1.274	€ 1.293	€ 1.312	€ 1.332
Gennep	€ 577	€ 679	€ 682	€ 692	€ 702	€ 713
Horst aan de Maas	€ 1.430	€ 1.683	€ 1.710	€ 1.735	€ 1.761	€ 1.788
Leudal	€ 1.213	€ 1.420	€ 1.446	€ 1.467	€ 1.489	€ 1.512
Maasgouw	€ 801	€ 944	€ 966	€ 980	€ 995	€ 1.010
Mook en Middelaar	€ 263	€ 311	€ 316	€ 321	€ 326	€ 331
Nederweert	€ 576	€ 677	€ 686	€ 696	€ 707	€ 717
Peel en Maas	€ 1.465	€ 1.724	€ 1.750	€ 1.776	€ 1.803	€ 1.830
Roerdalen	€ 701	€ 820	€ 829	€ 841	€ 854	€ 867
Roermond	€ 1.954	€ 2.316	€ 2.348	€ 2.383	€ 2.419	€ 2.455
Venlo	€ 3.423	€ 4.043	€ 4.102	€ 4.164	€ 4.226	€ 4.290
Venray	€ 1.466	€ 1.724	€ 1.757	€ 1.784	€ 1.811	€ 1.838
Weert	€ 1.686	€ 1.984	€ 2.019	€ 2.049	€ 2.080	€ 2.111
Provincie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 17.528	€ 20.645	€ 20.954	€ 21.269	€ 21.588	€ 21.912

Tabel 15

Overige baten en lasten: onvoorzien

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ -0	€ 1.303	€ 1.296	€ 1.296	€ 1.296	€ 1.296
Bergen	€ 0	€ 1.266	€ 1.258	€ 1.258	€ 1.258	€ 1.258
Echt-Susteren	€ 0	€ 3.049	€ 3.039	€ 3.039	€ 3.039	€ 3.039
Gennep	€ -0	€ 1.645	€ 1.627	€ 1.627	€ 1.627	€ 1.627
Horst aan de Maas	€ 0	€ 4.076	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080
Leudal	€ -0	€ 3.439	€ 3.450	€ 3.450	€ 3.450	€ 3.450
Maasgouw	€ 0	€ 2.286	€ 2.304	€ 2.304	€ 2.304	€ 2.304
Mook en Middelaar	€ 0	€ 752	€ 754	€ 754	€ 754	€ 754
Nederweert	€ -0	€ 1.639	€ 1.636	€ 1.636	€ 1.636	€ 1.636
Peel en Maas	€ -0	€ 4.174	€ 4.175	€ 4.175	€ 4.175	€ 4.175
Roerdalen	€ -0	€ 1.987	€ 1.978	€ 1.978	€ 1.978	€ 1.978
Roermond	€ 0	€ 5.610	€ 5.602	€ 5.602	€ 5.602	€ 5.602
Venlo	€ 0	€ 9.793	€ 9.788	€ 9.788	€ 9.788	€ 9.788
Venray	€ -0	€ 4.176	€ 4.194	€ 4.194	€ 4.194	€ 4.194
Weert	€ 0	€ 4.804	€ 4.818	€ 4.818	€ 4.818	€ 4.818
Provincie		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000

Tabel 16

Milieubeheer: apparatuur

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ 814	€ 1.379	€ 2.041	€ 2.072	€ 2.103	€ 2.134
Bergen	€ 793	€ 1.341	€ 1.981	€ 2.011	€ 2.041	€ 2.072
Echt-Susteren	€ 1.922	€ 3.228	€ 4.786	€ 4.857	€ 4.930	€ 5.004
Gennep	€ 1.033	€ 1.742	€ 2.562	€ 2.600	€ 2.639	€ 2.679
Horst aan de Maas	€ 2.559	€ 4.315	€ 6.424	€ 6.520	€ 6.618	€ 6.717
Leudal	€ 2.170	€ 3.641	€ 5.432	€ 5.513	€ 5.596	€ 5.680
Maasgouw	€ 1.435	€ 2.420	€ 3.628	€ 3.683	€ 3.738	€ 3.794
Mook en Middelaar	€ 471	€ 797	€ 1.188	€ 1.206	€ 1.224	€ 1.242
Nederweert	€ 1.032	€ 1.735	€ 2.577	€ 2.615	€ 2.655	€ 2.694
Peel en Maas	€ 2.622	€ 4.419	€ 6.574	€ 6.673	€ 6.773	€ 6.875
Roerdalen	€ 1.255	€ 2.104	€ 3.115	€ 3.162	€ 3.209	€ 3.257
Roermond	€ 3.497	€ 5.940	€ 8.820	€ 8.953	€ 9.087	€ 9.223
Venlo	€ 6.126	€ 10.367	€ 15.413	€ 15.644	€ 15.878	€ 16.117
Venray	€ 2.623	€ 4.421	€ 6.603	€ 6.702	€ 6.803	€ 6.905
Weert	€ 3.018	€ 5.086	€ 7.586	€ 7.700	€ 7.815	€ 7.932
Provincie		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 31.369	€ 52.935	€ 78.729	€ 79.910	€ 81.109	€ 82.326

Tabel 17

Milieubeheer: beschikbaarheidsdienst

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Bergen	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Echt-Susteren	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Gennep	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Horst aan de Maas	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Leudal	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Maasgouw	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Mook en Middelaar	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Nederweert	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Peel en Maas	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Roerdalen	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Roermond	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Venlo	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Venray	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Weert	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Provincie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 38.160	€ 39.179	€ 39.380	€ 40.089	€ 40.811	€ 41.546

Bijlage 2 geactualiseerde risico-inventarisatie

nr	Benaming risico	inhoud risico	Gevolg	Beheersmaatregel	kans	impact	risico
1	Bezuinigingen gemeentes	Het risico dat gemeentelijke bezuinigingen (taakstellend) worden door vertaald naar de exploitatie van de RUD. Dit heeft directe gevolgen voor de exploitatie van de RUD.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Het AB stelt jaarlijks de begroting vast en zal bij (taakstellende) lagere bijdragen van deelnemers moeten zorgen een sluitende begroting.	20%	35.000,00	7.000,00
2	Niet naleven van de DVO afspraken door deelnemeers	De uitvoering vindt decentraal plaats, onder aansturing van de deelnemer. Het risico bestaat dat de gezamenlijke afspraken en procedures onvoldoende worden nageleefd, waardoor de RUD onvoldoende de uitvoeringskwaliteit kan garanderen.	Het bestaansrecht van de huidige inrichting van de RUD LN komt onder druk te staan.	In de DVO (artikel 9, lid 6) is afgesproken dat het Algemeen Bestuur kan besluiten om de directeur de bevoegdheid te geven (waar sprake is van contractrisico) om de taakuitvoering over te nemen van de betreffende partij en op kosten van die betreffende partij uit te laten voeren.	5%	35.000,00	1.750,00
3	Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers	Het risico dat RUD essentiële en waardevolle kennis verliest als gevolg van uitstroom van medewerkers.	Het gevolg kan zijn dat partners onvoldoende in staat zijn om de afspraken vanuit de DVO na te leven.	In de DVO (artikel 9, lid 6) is afgesproken dat het Algemeen Bestuur kan besluiten om de directeur de bevoegdheid te geven (waar sprake is van contractrisico) om de taakuitvoering over te nemen van de betreffende partij en op kosten van die betreffende partij uit te laten voeren.	50%	10.000,00	5.000,00
4	Geen overeenstemming geleverde diensten	Het risico is dat de RUD de geleverde onderlinge diensten niet kan doorfactureren omdat er discussie is over de hoogte van de factuur of de kwaliteit van het geleverde werk.	De RUD betaalt wel de vergoeding voor de geleverde dienst maar ontvangt niet de bijbehorende inkomsten.	Hierover zijn afspraken gemaakt in de DVO. Per kwartaal wordt aan afnemers van diensten gerapporteerd welke producten door welke leverancier zijn geleverd en besproken.	20%	10.000,00	2.000,00
5	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Het risico dat de kosten van de ontwikkeling van noodzakelijke ICT-voorzieningen (voornamelijk software) groter zijn dan thans begroot.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De organisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Bij het opstellen van de begroting zo adequaat mogelijk inspelen op actuele ontwikkelingen.	20%	75.000,00	15.000,00
6	Bijscholing medewerkers	Het risico dat de kosten van bijscholing en opleiding hoger zijn dan de begrote kosten.	De opleidingskosten zijn hoger dan begroot en kunnen niet betaald worden uit de reguliere exploitatie of ontwikkelbegroting van RUD.	Zorgen dat het strategisch opleidingsplan actueel gehouden wordt. Een financiele raming toevoegen.	20%	75.000,00	15.000,00
7	Fouten in aanbestedingsprocedure	Het risico dat de RUD fouten maakt in een aanbestedingsprocedure	Juridische procedure wordt opgestart door een partij die de opdracht niet gegund heeft gekregen.	Werken volgens het inkoop- en aanbestedingsbeleid, waarbij bij grote aanbestedingen gebruik wordt gemaakt van de expertise van de gastheer.	5%	75.000,00	3.750,00

8	Gegevensbescherming	De RUD LN en haar partners zijn dragers van gegevens. Het risico bestaat dat bij het beheer van deze gegevens niet wordt voldaan aan de wet AVG.	Indien niet voldaan wordt aan wet AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens forse boetes opleggen.	De RUD dient zorgvuldig te zijn in de informatie die zij verstrekt. Over het algemeen zullen deelnemers zelf verantwoordelijk zijn voor het verstrekken van de gegevens. De RUD heeft zelf per 1 september 2018 een functionaris gegevensbescherming aangesteld. Hij houdt toezicht op het naleven van de AVG binnen de RUD LN.	10%	200.000,00	20.000,00
9	Risico langdurig ziekteverzuim of arbeidsongeschiktheid	Het risico dat werknemers in dienst bij de RUD langdurig ziek of arbeidsongeschikt raken met financiële gevolgen voor RUD inzake het eigen risico.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Goede ziekteverzuimbegeleiding. Als ook bepalen hoe de werknemers kan blijven functioneren binnen de organisatie en eventueel apart bijverzekeren.	10%	75.000,00	7.500,00
10	Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers CC	Het risico dat RUD essentiële en waardevolle kennis verliest als gevolg van uitstroom van medewerkers van het coördinatiecentrum.	Het gevolg kan zijn dat het coördinatiecentrum niet in staat is om al haar taken uit te voeren.	Wensen en behoeften regelmatig bespreken met de medewerkers. Uitwerktermijnen afspreken. Korte lijnen met mogelijke inhuur opzetten en afspraken maken met mogelijke ondersteuning vanuit de partners.	50%	35.000,00	17.500,00
11	Geen afname formatie UE	Het risco dat de werknemer van de Uitvoeringseenheid niet of te beperkt door de partners worden ingezet dan wel dat er sprake is van langdurige ziekte.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Afspraak in de Gemeenschappelijke Regeling opnemen dat de partners de diensten van de eenheid afnemen. Als ook goede coördinatie op de werkplanning en goede ziekteverzuimbegeleiding.	20%	75.000,00	15.000,00
	Totaal					700.000,00	109.500,00

Toelichting bij de kolommen

1. Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een vijf-tal klasses vastgesteld. De klassen bestaan uit de verwachte frequentie en daarmee een kanspercentage.

kans	*frequentie*	*%*
zeer klein	1x per 20 jaar	5%
klein	1x per 10 jaar	10%
gemiddeld	1x per 5 jaar	20%
groot	1x per 2 jaar	50%
zeer groot	1x per jaar	100%

2. Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is er een gemiddelde impact bepaald.

Min. ingesch. fin. impact	maximaal ingeschatte financiele impact	gem. ingeschatte financiele impact
0	20.000	10.000
20.000	50.000	35.000
50.000	100.000	75.000
100.000	maximaal	200.000

3. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de kans maal financiele impact het financiele risico bepaald.

Bijlage 3 Berekening kengetallen

De wijze waarop de kengetallen worden berekend is in de ministeriele regeling van juni 2015 vastgelegd.

Netto schuldquote:
De netto schuldquote geeft de verhouding van de schuldenlast van de RUD Limburg Noord ten opzichte van de eigen middelen weer.

Tabel 18

Netto schuldquote (X € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Vaste schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Netto vlottende schuld	€ 543	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150
Overlopende passiva	€ 872	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000
Financiële activa excl. verstrekte leningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitzettingen < 1 jaar	€ 1543	€ 923	€ 893	€ 856	€ 818	€ 779
Liquide middelen	€ 20	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100
Overlopende activa	€ 186	€ 273	€ 275	€ 275	€ 275	€ 275
Saldo	**- 334**	**- € 148**	**- € 118**	**- € 81**	**- € 43**	**- € 4**
Totale baten (excl. mutatie reserves)	**€ 1.816**	**€ 2.063**	**€ 2.007**	**€ 2.042**	**€ 2.076**	**€ 2.112**
Saldo / totale baten	**- 18,39%**	**- 7,17%**	**- 5,88%**	**- 3,97%**	**- 2,07%**	**-0,19%**

** De begrotingscijfers 2021 zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de bestemmingsreserve ICT.*

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Solvabiliteitsratio:
Het solvabiliteitsratio betreft het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

Tabel 19

Solvabiliteitsratio (X € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 334	€ 148	€ 118	€ 81	€ 43	€ 4
Balanstotaal	€ 1.749	€ 1.298	€ 1.268	€ 1.231	€ 1.193	€ 1.154
Totaal	**19,10%**	**11,40%**	**9,31%**	**6,58%**	**3,60%**	**0,35%**

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de RUD Limburg Noord in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Doordat het uitgangspunt is dat de RUD Limburg Noord geen algemene reserve vormt en de bestemmingsreserve ICT ingezet wordt neemt de solvabiliteitsratio steeds verder af.

Structurele exploitatieruimte:

Doordat bewust gekozen is om de kosten van het ICT project te dekken uit de bestemmingsreserve ICT, om zo de bijdrages van de partners zo laat mogelijk te verhogen komt dit kengetal minimaal negatief uit.

Tabel 20

Structurele exploitatieruimte (X € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale structurele lasten	€ 1.667	€ 2.086	€ 2.037	€ 2.079	€ 2.114	€ 2.151
Totale structurele baten	€ 1.657	€ 2.063	€ 2.007	€ 2.042	€ 2.076	€ 2.112
Totale structurele toevoegingen reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totale structurele onttrekkingen reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde totaalsaldo baten	€ 1.816	€ 2.063	€ 2.007	€ 2.042	€ 2.076	€ 2.112
Totaal	-0.55%	-1,11%	-1,49%	-1,81%	-1,83%	-1,85%

2021/9403 6-4-2021
GRIF 18-6-2021

Geachte griffiers,

Namens het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) bieden wij u bijgaand de concept jaarrekening en jaarverslag 2020 van de GR RUD LN ter kennisname aan.

De accountantscontrole bevindt zich momenteel in de afrondende fase.
De jaarrekening wordt ter vaststelling voorgelegd in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de RUD LN op 8 juli 2021.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van de RUD LN

Met vriendelijke groet,
Natascha de Klein

Provincie Limburg PS
DOCnr.
Ingek. - 1 APR. 2021
Afd.

Aan: Gemeenteraden van Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond , Venlo, Venray, Weert en Provinciale Staten van de Provincie Limburg.

Kopie: colleges van deze gemeenten en Provincie Limburg.

Van: Dagelijks Bestuur RUD Limburg Noord

Markt 31
Postbus 900, 6040 AX Roermond
Telefoon (0475)-359999
E-mail info@rudlimburgnoord.nl
Internet www.rudlimburgnoord.nl

Datum	31-03-2020	Behandeld door	N. de Klein
Ons kenmerk	B 2020-02	Datum uw brief	--
		Uw kenmerk	--

Onderwerp: Aanbieding concept jaarverslag en jaarrekening 2020 RUD Limburg Noord

Geachte leden van de gemeenteraad en Provinciale Staten,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) bieden wij u bijgaand het voorlopig jaarverslag en de jaarrekening 2020 ter informatie aan.
Het Dagelijks Bestuur legt hiermee verantwoording af over het afgelopen begrotingsjaar aan het Algemeen Bestuur.
In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is bepaald dat de voorlopige jaarrekening voor 15 april ter informatie aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten dient te worden verzonden.

Accountantscontrole
De procedure met betrekking tot het verstrekken van de accountantsverklaring, is dat deze wordt afgegeven op een door het Dagelijks Bestuur vastgestelde rapportage. Het Dagelijks Bestuur heeft de voorlopige jaarstukken op 31 maart 2021 vastgesteld. Op het moment van versturen van deze brief hebben wij nog geen getekende controleverklaring van onze accountant ontvangen. De controleverklaring zal u dan ook worden nagezonden.

Procedure
Onze jaarstukken sturen wij u ter informatie toe, conform de wettelijke voorschriften. Anders dan met betrekking tot de ontwerp begroting, hebben gemeenteraden geen bevoegdheid om een (formele) zienswijze over de jaarrekening bij het Dagelijks Bestuur in te dienen. Het Algemeen Bestuur stelt de jaarstukken vast in haar vergadering van 8 juli 2021. Uiteraard kunt u aandachtspunten kenbaar maken via uw vertegenwoordiger in ons bestuur. Vervolgens stuurt de RUD Limburg Noord voor 15 juli 2021 de vastgestelde jaarstukken aan het Ministerie.

Bijzonder 2020

Evaluatie "Goud in handen, schouders eronder".

Het evaluatierapport is op 13 februari 2020 besproken door bestuurders, gemeentesecretarissen, managers en medewerkers. De netwerksamenwerking is springlevend, maar er moet nog meer gebeuren om van het verborgen goud (de meerwaarde) te kunnen profiteren.
De aanbevelingen zijn uitgewerkt in concrete maatregelen. Enkele maatregelen konden al in 2020 worden opgepakt en doorgevoerd, andere lopen door in 2021 en verder.

COVID-19

In maart 2020 werden we getroffen door de pandemie die een enorme impact heeft op de samenleving en de economie, maar ook gevolgen heeft voor de uitvoering van de werkzaamheden in RUD-verband. Andere manieren van werken hebben een "boost" gekregen.
Door fysieke beperkingen ontstond er een onderuitputting bij o.a. opleidingskosten en reiskosten. De uitvoering van het uitvoeringsprogramma bleef iets achter.

Squit 20/20

Het Limburgs breed ICT-project liep verdere vertraging op. Het projectgroep SGIV heeft de leverancier een boete opgelegd en een eventuele schadeclaim aangezegd. Dit lijkt de vruchten af te werpen. Er is een invoeringsplanning voor de eerste helft 2021 aangeboden en Leudal en de RUD LN zijn inmiddels "live".

Omgevingswet

Het wederom verschuiven van de invoeringsdatum naar 1 januari 2022, gaf weliswaar respijt voor de oplevering van ICT-systemen, maar veroorzaakte ook onzekerheid. In RUD verband zijn diverse kennisgroepen bezig geweest met de ontwikkelingen.
De gemeente Venlo kreeg bezoek van de onderzoeker namens de VNG, mevrouw Sorgdrager die kwam sonderen hoe ver de regio gevorderd was met de voorbereidingen op de Omgevingswet. Wethouder Roest kon, mede namens de RUD met gepaste trots aangeven dat in ons netwerk overal goede voortgang wordt geboekt.

Rekeningresultaat 2020

Zoals uit de financiële verantwoording blijkt, sluit het boekjaar van de RUD Limburg Noord 2020 met een rekeningsaldo na resultaatbestemming van € 0.
Eind 2017 is de gemeenschappelijke regeling RUD Limburg Noord vastgesteld. Daarin is opgenomen dat de middelen die de RUD Limburg Noord in een boekjaar niet heeft benut, voor bepaling van het rekeningresultaat als uitgangspunt terugbetaald dienen te worden aan de deelnemende partners op basis van de vastgestelde verdeelsleutels.
De niet benutte middelen ter hoogte van € 152.190 met de bijbehorende betalingen is in het volgende overzicht gespecificeerd:.

Deelnemers	Resultaat taakveld 0.1 bestuur	Resultaat taakveld 0.4 Overhead	Resultaat taakveld 0.8 overige baten en lasten	Resultaat taakveld 7.4 milieubeheer	Resultaat taakveld 7.4 UE Roermond	Totalen restituties
Beesel	€ -72	€ -2.262	€ -1.297	€ -1.195	€ 269	€ -4.558
Bergen	€ -71	€ -2.205	€ -1.265	€ -1.165	€ 160	€ -4.545
Echt-Susteren	€ -171	€ -5.342	€ -3.064	€ -2.822	€ 2.120	€ -9.279
Gennep	€ -92	€ -2.869	€ -1.645	€ -1.515	€ 372	€ -5.750
Horst aan de Maas	€ -228	€ -7.112	€ -4.079	€ -3.757	€ 2.145	€ -13.030
Leudal	€ -193	€ -6.033	€ -3.460	€ -3.187	€ 1.377	€ -11.496
Maasgouw	€ -128	€ -3.987	€ -2.287	€ -2.106	€ 6.891	€ -1.616
Mook en Middelaar	€ -42	€ -1.307	€ -750	€ -690	€ 551	€ -2.237
Nederweert	€ -92	€ -2.867	€ -1.644	€ -1.514	€ 1.140	€ -4.977
Peel en Maas	€ -233	€ -7.287	€ -4.179	€ -3.849	€ 1.947	€ -13.602
Roerdalen	€ -112	€ -3.487	€ -2.000	€ -1.842	€ 1.115	€ -6.327
Roermond	€ -311	€ -9.718	€ -5.574	€ -5.133	€ 3.151	€ -17.585
Venlo	€ -545	€ -17.025	€ -9.765	€ -8.993	€ 4.579	€ -31.748
Venray	€ -234	€ -7.292	€ -4.182	€ -3.852	€ 5.002	€ -10.558
Weert	€ -269	€ -8.388	€ -4.811	€ -4.431	€ 3.016	€ -14.882
Provincie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ -2.792	€ -87.179	€ -50.001	€ -46.052	€ 33.834	€ -152.190

Het voornemen is om de betalingen, voorafgaande aan de vaststelling van het rekeningresultaat op te nemen als betaling aan de partners.

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.
Een kopie van deze raadsbrief wordt ter kennisgeving naar uw college gestuurd.

Hoogachtend,
namens het Dagelijks Bestuur van de RUD LN,

T.J.C.M. (Tim) Snijckers
Voorzitter

K.G.M.C. (Karel) Joosten
Secretaris

Bijlage 1: Concept jaarverslag en jaarrekening 2020 GR RUD Limburg Noord
Bijlage 2: A3 visualisatie jaarrekening 2020 RUD Limburg Noord

Jaarverslag en Jaarrekening 2020

GR RUD Limburg Noord

RUD LIMBURG NOORD

Datum: 18 maart 2021
Versie: 1.2

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1 Inleiding 5
- 1.1 Algemeen 5
- 1.2 Voorschriften BBV 5
- 1.3 Bestuurlijke organisatie 5
- 1.4 Leeswijzer 5
- 1.5 Resultaat 6

2 Jaarverslag 2020 7
- 2.1 Programmaverantwoording 7
- 2.2 Wat hebben we bereikt? 7
- 2.3 Wat hebben we daarvoor gedaan? 8
- 2.4 Wat heeft het gekost? 27

3 Paragrafen 28
- 3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 28
- 3.2 Financiering 31
- 3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 32
- 3.4 Bedrijfsvoering 33

4 Jaarrekening 2020 36
- 4.1 Balans inclusief toelichting 36
- 4.2 Overzicht van baten en lasten inclusief toelichting 42
- 4.3 Overzicht van incidentele baten en lasten inclusief toelichting 48
- 4.4 Overzicht van reserves en voorzieningen 48
- 4.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 49
- 4.6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten 53

Besluit tot vaststelling 54

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 55

Bijlage 1 Dashboard RUD LN 2020 56

Bijlage 2 Visualisatie jaarrekening RUD LN 2020 57

Bijlage 3 Infografic RUD LN 58

Bijlage 4 Risico-inventarisatie 59

Bijlage 5 Bijdrage per deelnemer 61

Bijlage 6 Berekening kengetallen 65

Voorwoord

De Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) verzorgt een belangrijk deel van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving in Limburg Noord. De RUD ambieert een innovatieve, slagvaardige en efficiënte organisatie te zijn, die bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit, gezondheid en veiligheid van de leefomgeving en aan de verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven. De gemeenten, provincie en gemeentelijke samenwerkingsverbanden werken binnen de RUD samen om de in onze regio beschikbare capaciteit en kennis zo goed mogelijk in te zetten. Het coördinatiecentrum, als spil in de organisatie, waarborgt de onderlinge afstemming en kwaliteit van uitvoering.

De RUD LN kijkt terug op het derde jaar als gemeenschappelijke regeling en het achtste jaar als netwerkorganisatie. In veel opzichten was dit een bijzonder jaar.

Evaluatie "goud in handen, schouders eronder"
Het door Lysias in 2019 opgestelde rapport werd op 13 februari 2020 in Kasteel Groot Buggenum besproken door bestuurders, gemeentesecretarissen, managers en medewerkers. Nog steeds is onze netwerksamenwerking springlevend, maar er moet wel meer gebeuren om van het verborgen goud (de meerwaarde) te kunnen profiteren. De aanbevelingen uit dit rapport werden grotendeels overgenomen en het Algemeen Bestuur gaf op basis hiervan aan het Dagelijks Bestuur de opdracht de aanbevelingen uit te werken tot concrete maatregelen. Met name dankzij de grote inzet van alle (lijn)managers van de partners en een aantal medewerkers, werden deze maatregelen in september door het Dagelijks Bestuur vastgesteld. Hoewel het om een pakket gaat dat niet in een jaar is te realiseren, zijn er in 2020 toch al een aantal zaken doorgevoerd. Onder andere het Uitvoeringsprogramma 2021 werd sterk verbeterd in opzet en eind 2020 al vastgesteld, wat nog niet eerder was gelukt.

COVID19
In maart, direct na de evaluatie, werden we door de pandemie getroffen en was er een eerste lock-down. De enorme en ongekende impact op de samenleving en de economie had natuurlijk ook gevolgen voor de uitvoering van werkzaamheden in RUD- verband. Ondanks deze beperkingen slaagden medewerkers er toch in de effecten op het uitvoeringsprogramma te beperken. Na een eerste gewenningsperiode bleken we van afstand, digitaal en soms toch op locatie fysiek (met in acht name van veiligheidsmaatregelen), veel meer te kunnen doen dan gedacht was. Thuiswerken en op afstand vergaderen kregen een "boost" die zonder Corona nooit had plaatsgevonden. Dit werpt een heel nieuw licht op het denken over het post-Corona werklandschap.
Door de fysieke beperkingen ontstond wel onderuitputting bij o.a. opleidingskosten en reiskosten. Het najaar kende wel nog een grote piek in het aantal behandelde

vergunningen. De uitvoering van het UP bleef iets achter, echter de impact van COVID19 hierop bleek achteraf mee te vallen.

Squit20/20
Het ICT- project voor de invoering van een nieuw systeem voor de vastlegging van vergunningen en controles, dat we samen met bijna alle Limburgse gemeenten en de Provincie hadden opgepakt liep verdere vertraging op. De leverancier leek zich onvoldoende te hebben gerealiseerd welke impact deze mega-opdracht (vele gemeenten in Nederland hadden ook voor Visma-Roxit gekozen) had. Dit leidde tot het opleggen van een boete aan dit bedrijf en het aanzeggen van een eventuele schadeclaim. Inmiddels lijkt dit wel zijn vruchten af te werpen. **Nog in december werd het systeem "opgeleverd" (ten** behoeve van de test- en acceptatieprocedure) en werd een invoeringsplanning voor eerste helft 2021 aangeboden.

Omgevingswet en WKB
Het wederom verschuiven van de invoeringsdatum naar 1 januari 2022, gaf weliswaar respijt voor de oplevering van ICT-systemen, maar veroorzaakte ook veel onzekerheid. Daarmee werd afbreuk gedaan aan het vertrouwen in een harde invoeringsdatum.
Het verschuiven van verantwoordelijkheden richting gemeenten en het digitaal beschikbaar moeten hebben van informatie heeft op tal van vlakken veel werk tot gevolg. In RUD verband zijn diverse kennisgroepen hiermee bezig geweest. Bijvoorbeeld omgevingsveiligheid en bodemaspecten. Gelukkig zijn veel gemeenten al ver klaar met hun omgevingsvisie, de omslag in denken/handelen en het organiseren van opleidingen hiervoor. In dat kader kreeg de gemeente Venlo bezoek van de onderzoeker namens de VNG, mevrouw Sorgdrager die kwam sonderen hoe ver de regio gevorderd was. Wethouder Roest kon, mede namens de RUD met gepaste trots aangeven dat in ons netwerk overal goede voortgang wordt geboekt.

Voor u ligt de derde jaarrekening (2020) van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (GR RUD LN).

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur,

K.G.MC. (Karel) Joosten
Directeur RUD Limburg Noord

1 Inleiding

1.1 Algemeen

De gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord is per 1 januari 2018 volledig operationeel.
Het doel van deze regeling was en is om samen met de deelnemers (1) de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en (2) de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

1.2 Voorschriften BBV

De wijze waarop decentrale overheden hun financiële administratie inrichten en verantwoorden is geregeld in het de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In 2016 is de BBV vernieuwd. Voor gemeenschappelijke regelingen is de vernieuwde BBV van kracht met ingang van 2018. De jaarrekening 2020 van de RUD LN is opgezet conform de nieuwe voorschriften van de BBV.

1.3 Bestuurlijke organisatie

Het bestuur van de RUD LN bestaat uit een Algemeen en een Dagelijks Bestuur.

Algemeen Bestuur
Het Algemeen Bestuur bestond in 2020 uit 16 leden, waaronder de voorzitter. De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en Gedeputeerde Staten van de provincie hebben uit hun midden elk één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen.

Dagelijks Bestuur
Het Dagelijks Bestuur is door en uit het Algemeen Bestuur gekozen. Het Dagelijks Bestuur bestond uit drie leden en één plaatsvervangend lid.

De voorzitter
De voorzitter van de RUD Limburg Noord is de heer Tim Snijckers, wethouder van de gemeente Maasgouw.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 treft u het jaarverslag 2020 aan. Het betreft de programmaverantwoording, waarin op hoofdlijnen staat wat de RUD heeft bereikt, wat zij daarvoor heeft gedaan en wat het heeft gekost.

In hoofdstuk 3 wordt inzicht gegeven in de verplichte paragrafen: weerstandsvermogen en risicobeheersing, financiering, onderhoud kapitaalgoederen en bedrijfsvoering.

In hoofdstuk 4 treft u de jaarrekening 2020 aan.

In de bijlagen vindt u:

1. Een visualisatie van de prestaties in 2020 (dashboard van de RUD LN 2020);
2. Een visuele weergave van de financiën;
3. De infografic RUD LN;
4. De risico-inventarisatie;
5. De deelnemersbijdrage, inclusief de afrekening over 2020;
6. De berekening van kengetallen.

1.5 Resultaat

Wij sluiten het boekjaar 2020 af met **een saldo van € 0**. Eind 2017 is de GR RUD LN vastgesteld. Daarin is opgenomen dat de middelen die de RUD LN in een boekjaar niet heeft benut, voor bepaling van het rekeningresultaat als uitgangspunt terugbetaald dienen te worden aan de deelnemende partners. Het resultaat met de bijbehorende terugbetalingen is in het volgende overzicht gespecificeerd.

Tabel 1

Deelnemers	Resultaat taakveld 0.1 bestuur	Resultaat taakveld 0.4 Overhead	Resultaat taakveld 0.8 overige baten en lasten	Resultaat taakveld 7.4 milieubeheer	Resultaat taakveld 7.4 UE Roermond	Totalen restituties
Beesel	€ -72	€ -2.262	€ -1.297	€ -1.195	€ 269	€ -4.558
Bergen	€ -71	€ -2.205	€ -1.265	€ -1.165	€ 160	€ -4.545
Echt-Susteren	€ -171	€ -5.342	€ -3.064	€ -2.822	€ 2.120	€ -9.279
Gennep	€ -92	€ -2.869	€ -1.645	€ -1.515	€ 372	€ -5.750
Horst aan de Maas	€ -228	€ -7.112	€ -4.079	€ -3.757	€ 2.145	€ -13.030
Leudal	€ -193	€ -6.033	€ -3.460	€ -3.187	€ 1.377	€ -11.496
Maasgouw	€ -128	€ -3.987	€ -2.287	€ -2.106	€ 6.891	€ -1.616
Mook en Middelaar	€ -42	€ -1.307	€ -750	€ -690	€ 551	€ -2.237
Nederweert	€ -92	€ -2.867	€ -1.644	€ -1.514	€ 1.140	€ -4.977
Peel en Maas	€ -233	€ -7.287	€ -4.179	€ -3.849	€ 1.947	€ -13.602
Roerdalen	€ -112	€ -3.487	€ -2.000	€ -1.842	€ 1.115	€ -6.327
Roermond	€ -311	€ -9.718	€ -5.574	€ -5.133	€ 3.151	€ -17.585
Venlo	€ -545	€ -17.025	€ -9.765	€ -8.993	€ 4.579	€ -31.748
Venray	€ -234	€ -7.292	€ -4.182	€ -3.852	€ 5.002	€ -10.558
Weert	€ -269	€ -8.388	€ -4.811	€ -4.431	€ 3.016	€ -14.882
Provincie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ -2.792	€ -87.179	€ -50.001	€ -46.052	€ 33.834	€ -152.190

Dit betreft het voorlopig resultaat inclusief de Uitvoeringseenheid Roermond. Voor een nadere specificatie van het bovenstaande wordt verwezen naar de toelichtingen in hoofdstuk 2, hoofdstuk 3 en bijlage 5.

2 Jaarverslag 2020

2.1 Programmaverantwoording

Hierna wordt, via de programmaverantwoording en de paragrafen, verantwoording afgelegd over de realisatie van de bij de begroting 2020 voorgenomen uitvoering in het jaar 2020.

2.2 Wat hebben we bereikt?

In de begroting 2020 is de doelstelling van het programma opgenomen: in een gezamenlijke verantwoordelijkheid met de deelnemers de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken én de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

De GR RUD LN wil daarbij een innovatieve, flexibele, slagvaardige en efficiënte organisatie zijn.

De dienstverlening wordt verbeterd door:

1. Een 'level playing field' (gelijke benadering en behandeling onder de GR RUD LN);
2. Minder toezichtlasten door efficiënte en innovatieve toezichtmethoden.

De ambitie van de RUD Limburg Noord naar de omgevingswet toe is als volgt:

- De RUD LN wil een vanzelfsprekende deskundige partner zijn in de regio voor het bereiken van de (kern)doelen van de Omgevingswet;
- De RUD LN zit bij de partners aan tafel en werkzaamheden worden in gezamenlijkheid uitgevoerd. De RUD LN kan flexibel inspringen op veranderende behoeften vanuit haar deelnemers.
- De RUD LN groeit van de uitvoeringsdienst zoals we nu zijn naar dé omgevingsadviseur in brede zin binnen onze leefomgeving, die input levert aan beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving en procesoptimalisatie. De inhoud van het werk en te leveren kwaliteit in de uitvoering zijn daarbij altijd leidend;
- De RUD LN doet dat op een ondernemende, innovatieve, betrouwbare én uitdagende manier.

De RUD heeft op onder meer de volgende wijze in 2020 bijgedragen aan de kwaliteitsverbetering van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden bij de uitvoering van VTH-taken én verbetering van de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving:

- Initiatiefnemers, vergunninghouders en belanghebbenden werden ondersteund door ervaren medewerkers namens het bevoegd gezag. Specialismen werden, waar mogelijk, ingezet op de dossiers die specialistische kennis vereisten.
- Door toezichtswerkzaamheden regionaal te (her)verdelen naar kundigheid en ervaring werden toezichthouders in hun "branche-expertise" ingezet. Gevolg is dat ondernemer en toezichthouder elkaar vaktechnisch beter begrijpen. Door het wegnemen van deze "afstand" werd de kans op naleving vergroot en werd de toezichthouder als toegevoegde waarde ervaren.
- Op basis van de probleemanalyse zijn controles uitgevoerd bij de objecten en activiteiten met de grootste risico's.
- Door gebruik te maken van digitale checklisten konden toezichthouders meer gestandaardiseerd/geüniformeerd werken (level playing field), werd de rapportagelast zo veel mogelijk beperkt.
- Nieuwe ontwikkelingen (zoals Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen) en toepassingen van innovatieve vormen van toezicht werden gevolgd met en door de kennisgroepen.
- De uitvoering van maatregelen die uit de evaluatie van Lysias voortkwamen zorgde voor een verbetering in de totstandkoming van het UP, het versterken van de rol van kennisgroepen en de verbetering van de samenwerking in het managementoverleg. Daarnaast werd de communicatie binnen het netwerk verbeterd.
- De kennisgroepen Bodem en Externe Veiligheid hebben een nieuwe aanpak van die onderwerpen in ons netwerk voorbereid. De voorstellen zullen in 2021 worden geïmplementeerd.
- Door bijdragen te leveren aan het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht Limburg werd de samenwerking in de keten versterkt; hierbij valt te denken aan de mestketen, waarin verschillende partijen kennis gedeeld hebben en samen optrokken zoals RIVM, OM en Omgevingsdiensten. Er werd samengewerkt bij analyse van data om tot gerichte inspecties te komen. Ook werden bezoeken gezamenlijk gepland om de last voor de bedrijven te verlichten en de kwaliteit te verhogen.

2.3 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Takenpakket

De GR RUD LN heeft zorggedragen voor de uitvoering van tenminste de taken zoals opgenomen in het wettelijk basistakenpakket. Het betreft hier het wettelijke basistakenpakket als bedoeld in artikel 7.1 lid 1 van het Besluit Omgevingsrecht. Daarnaast heeft de RUD LN op verzoek van deelnemers zorggedragen voor de uitvoering van het brede milieutakenpakket, het Wabo-takenpakket inclusief de uitwisseling van specialisten en desgewenst APV en bijzondere wetten.

Hieronder is het takenpakket in 2020 per deelnemer weergegeven.

Tabel 2

Partner	Ingebracht takenpakket per 1-1-2020					
	Basistaken-pakket	Specialistische Wabo VTH taken	Milieu bij Niet-RUD bedrijven	Wabo breed	BRIKS (bouwen/slopen en gebruik)	APV
Beesel	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Bergen	Ja	Deels	Ja	Nee	Ja	Deels
Echt-Susteren	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Gennep	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Horst aan de Maas	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Leudal	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee
Maasgouw	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Mook en Middelaar	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Nederweert	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Peel en Maas	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Roerdalen	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Roermond	Ja	Ja	Ja	Deels	Ja	Nee
Venlo	Ja	Deels	Nee	Nee	Nee	Nee
Venray	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Weert	Ja	Ja	Ja	Deels	Nee	Nee
Provincie Limburg	Ja	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Werkwijze

Uitvoering heeft plaatsgevonden door uitwisseling van specialistische kennis en capaciteit tussen de deelnemers. Naast de taken op het gebied van vergunningverlening, handhaving en toezicht zijn door de RUD LN ook coördinerende, afstemmende en adviserende taken verricht. De krapte op de arbeidsmarkt is niet afgenomen in het afgelopen jaar. Omdat er wel reguliere uitstroom plaats gevonden heeft (doorstroom, pensionering), werd de vacaturedruk hoger en moest vaak op inhuur worden teruggevallen. In dit jaar met beperkingen door de Corona-pandemie is werving en inwerken van nieuwe medewerkers extra lastig geweest.

Daarnaast zijn medewerkers en leidinggevenden soms belast geweest met taken die uit de handhaving van Coronaregels voortvloeiden. Voor leidinggevenden zijn de extra werkzaamheden die ontstonden door de evaluatie van de RUD taakverzwarend geweest. Verder heeft langdurig op afstand/thuiswerken de psychische belasting verhoogd. Ondanks ook uitval door Coronabesmettingen is het ziekteverzuim niet significant gestegen.

Borging kwaliteit
Voor het takenpakket GR RUD LN stelt het Algemeen Bestuur kwaliteitseisen vast. Hierin zijn de geldende kwaliteitscriteria, de handhavingsarrangementen met het OM en de politie, de opdrachten van het Algemeen Bestuur en de vastgestelde landelijke prioriteiten verwerkt, en daarmee de uitvoering vastgelegd. Gemeentelijke deelnemers hanteerden een gezamenlijk, binnen de RUD overeengekomen, uniforme methode voor probleemanalyse, risicoanalyse, prioriteitstelling en programmering van het basistakenpakket. In de basis was daarmee het uitvoeringsniveau gelijk (level playing field).

Doordat de gemeenteraden én Provinciale Staten een verordening kwaliteit VTH-taken hebben vastgesteld, dient de uitvoering van de VTH-taken plaats te vinden door organisaties én medewerkers die voldoen aan de vigerende landelijke kwaliteitscriteria.
De colleges van B&W en Gedeputeerde Staten dienen jaarlijks aan de volksvertegenwoordigers te rapporteren in hoeverre uitvoering ook feitelijk heeft plaatsgevonden volgens deze kwaliteitscriteria.
Het was de intentie om, voor de taken die door de gemeenten en provincie in de RUD LN zijn belegd, een analyse plaats te laten vinden op de mate waarin is voldaan aan de kwaliteitscriteria.
Door de grote werkdruk en de omstandigheden in verband met COVID-19 is deze analyse iets vertraagd en vindt deze in het voorjaar van 2021 plaats.
Naar aanleiding van deze analyse kan bekeken worden of er (op onderdelen) voldaan wordt, beargumenteerd vanaf geweken is of dat de taak anders georganiseerd zal moeten worden. Dit kan bijvoorbeeld door het takenpakket uit te breiden óf de taak organisatorisch elders te beleggen. Dit wordt in 2021 dus verder uitgewerkt.
Tenslotte is in het derde kwartaal van 2020 gestart met het traject om bestaande EVP's te actualiseren (volgens een cycli) en nieuwe EVP's uit te voeren.

Samenspel op basis van de PCDA cyclus
Het samenspel binnen de gemeenschappelijke regeling tussen het RUD-bestuur, het coördinatiecentrum en de deelnemers is ingericht op basis van de PDCA-cyclus. Deze is in het onderstaande figuur weergegeven:

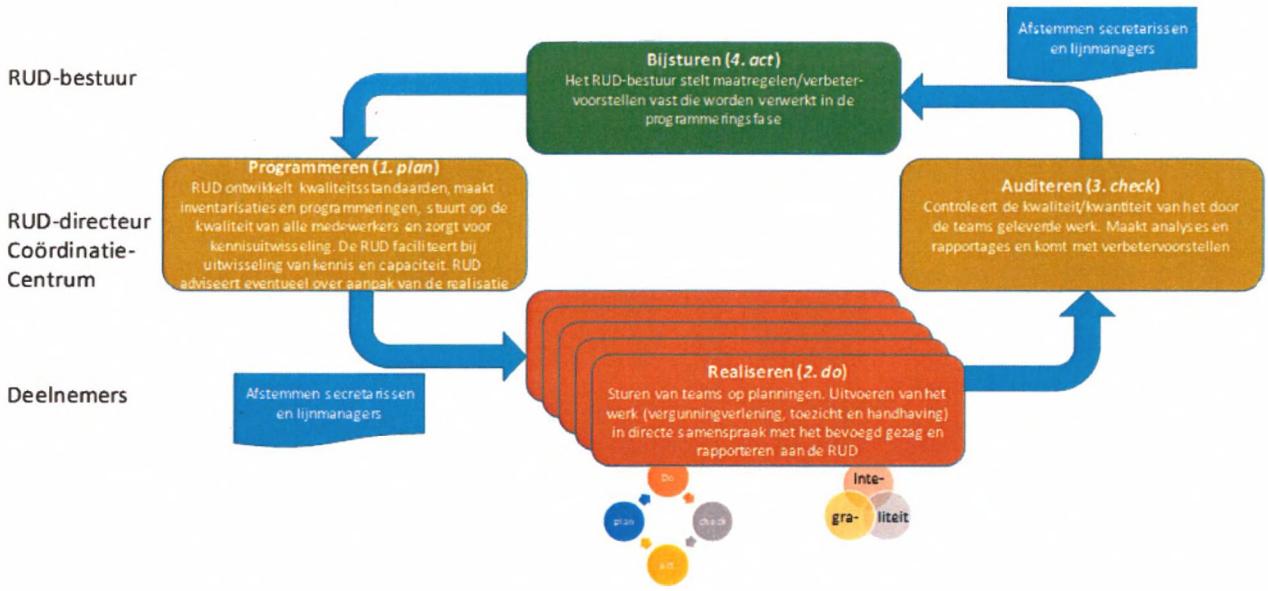

Uitvoering

De uit te voeren werkzaamheden zijn in overleg met de deelnemende partners opgenomen in het Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP) 2020. In 2020 is er met behulp van rapportages (dashboards) en de tussentijdse bestuursrapportage gerapporteerd aan de deelnemende partners.

De werkzaamheden die de RUD Limburg Noord heeft uitgevoerd betreft de taken die wettelijk verplicht ondergebracht zijn bij de RUD, de zogenaamde Basistaken. Ook zijn er niet-basistaken uitgevoerd. Dit zijn vrijwillig ingebrachte werkzaamheden die passen bij het werkpakket dat de RUD Limburg Noord uitvoert.

De kwaliteitseisen die aan de producten en diensten van de RUD worden gesteld, zijn verwoord in de Producten- en Dienstencatalogus (PDC). Voor de realisatie van producten en diensten is de PDC leidend. Voor een visueel overzicht van de resultaten in 2020 verwijzen wij onderstaande overzichten en naar bijlage 2 dashboard RUD LN 2020.

Het dashboard RUP 2020 is uitgesplitst in 4 onderdelen. Het betreft onderdelen Vergunningen en Toezicht (hoofdzakelijk de basistaken) en de onderdelen Juridische werkzaamheden en Bestuurlijke prioriteiten & projecten (hoofdzakelijk niet-basistaken).

Monitoring

Evenals voorgaande jaren blijft het monitoren op uitgevoerde werkzaamheden door de partners complex. Dit geldt met name voor het monitoren op producten die gemaakt worden buiten de reguliere "VTH-afdelingen" van de partners. Zo is de gerealiseerde productie van de Provincie tot stand gekomen door de productie tot en met september te prognosticeren richting het einde van het jaar.

Het RUP betreft dus het totale werkpakket dat door de RUD wordt uitgevoerd.
Wij gaan hieronder in op de grootste onderdelen van het gerealiseerde RUP.
Doordat de uitvoerende medewerkers in dienst zijn bij de deelnemers, worden de kosten van het RUP grotendeels verantwoord in de jaarrekeningen van de deelnemers. Alleen de werkzaamheden die onderling zijn uitgewisseld, komen tot uitdrukking in de financiën van de RUD. Dit jaar is er 4% van het RUP uitgewisseld. Deze uitwisseling is financieel zichtbaar bij het product Wabotaken, taakveld 8.3 Wonen en Bouwen en als onderdeel bij het product Basis- en milieutaken, taakveld 7.4 milieubeheer.

In onderstaande grafiek is de realisatie van de hoofdrubrieken (RUP 2020) in uren uitgedrukt.

Grafiek 1

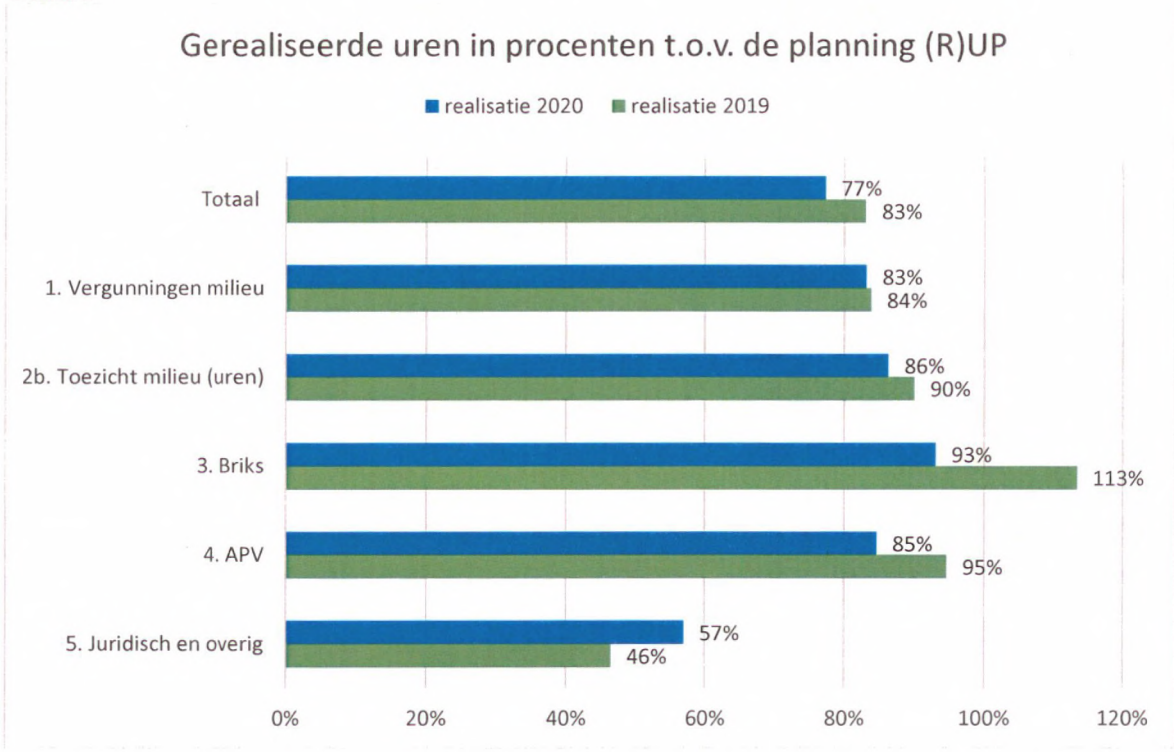

In 2020 is gewerkt met een vernieuwde opzet (regionaal) uitvoeringsprogramma (RUP). Hierbij zijn de producten in 5 hoofdrubrieken onderverdeeld, waarmee een betere aansluiting is op de praktijk. Ter vergelijk is deze "vertaalslag" ook op de gegevens 2019 toegepast.

In totaal is dit jaar 77% van het RUP gerealiseerd. Dit lagere percentage ten opzichte van vorig jaar wordt veroorzaakt doordat er enerzijds in 2020 circa 10.000 uur meer zijn ingebracht. Anderzijds door de impact die COVID-19 op het werk heeft gehad, evenals de PFAS- en stikstofproblematiek. Dit uit zich in de verschillende hoofdrubrieken.

Zo konden er minder fysieke toezichtcontroles worden uitgevoerd, zijn er minder bouwvergunningen verleend en zijn er minder adviezen afgegeven. Daarnaast hebben diverse evenementen, onder de rubriek APV, niet plaats kunnen vinden.
Tenslotte bestond het aantal geplande uren voor 1/3 uit de categorie juridisch en overig, die het totaal percentage dus negatief beïnvloedt.

Hieronder gaan wij dieper in op de vijf hoofdrubrieken.

Vergunningen milieu
In het RUP zijn producten in aantallen met bijbehorende kengetallen opgenomen, maar ook producten waar geen kengetallen voor zijn opgenomen. Deze producten worden in uren verantwoord.

In grafiek 2 zijn het aantal geplande versus gerealiseerde vergunningen weergegeven in aantallen.

Grafiek 2

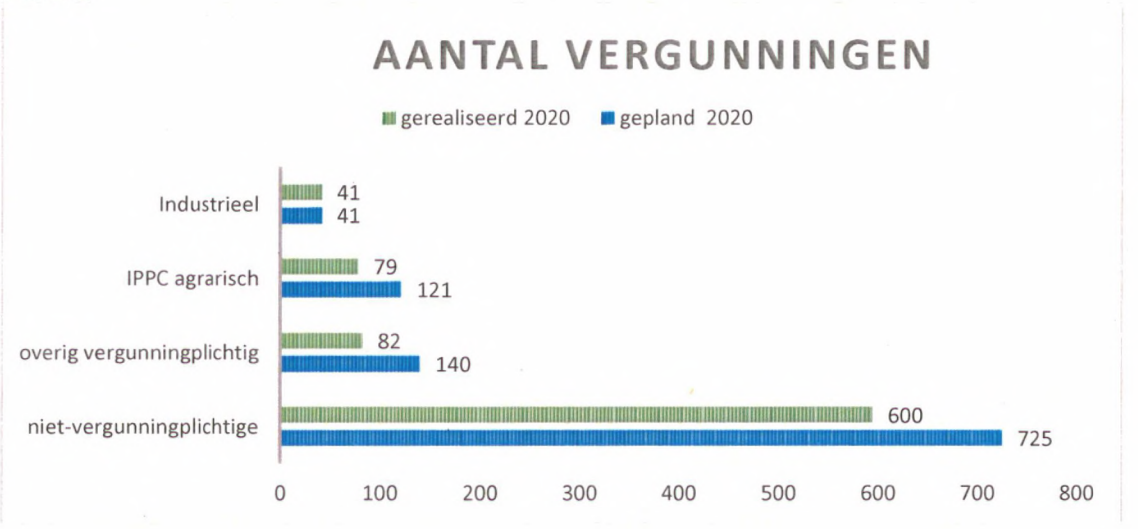

In grafiek 3 is visueel weergegeven welke producten de grootste afwijkingen in uren vertonen ten opzichte van de planning. Het betreft hier zowel de producten die verantwoord zijn op aantallen maal kengetal als de producten die verantwoord zijn op uren.

Grafiek 3

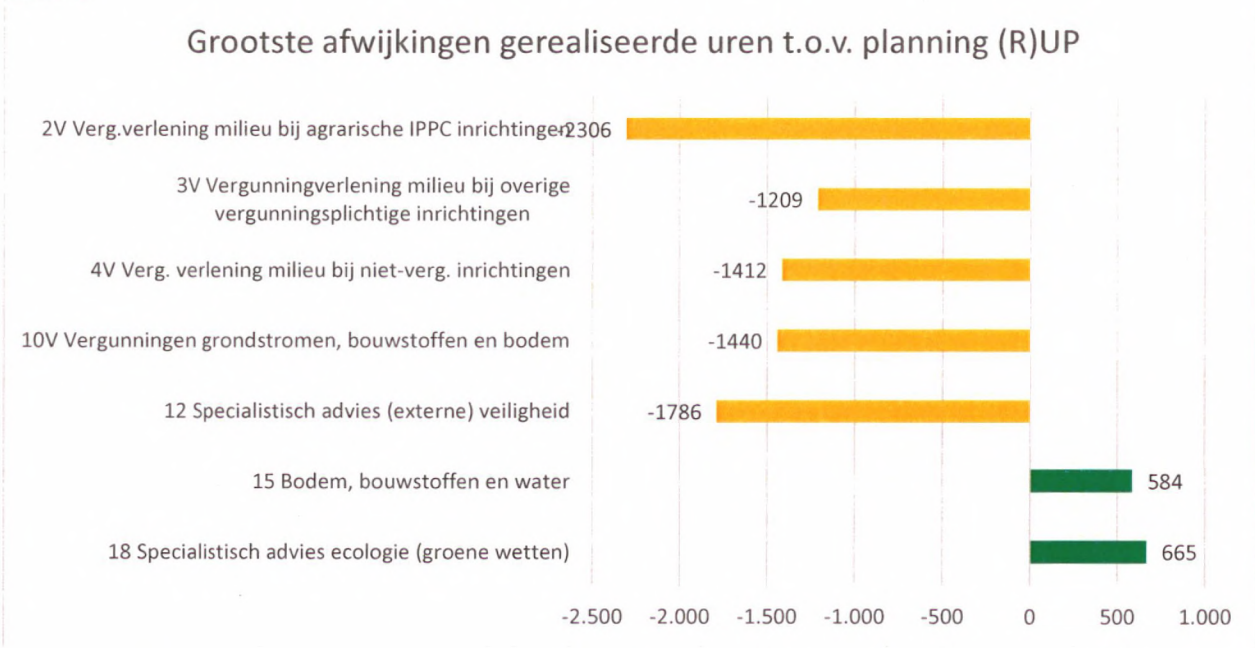

Door de stikstof problematiek en het tekort aan (agrarische) vergunningverleners zijn er minder vergunningen (2V) gerealiseerd. Bij de niet vergunningplichtige werkzaamheden, die grotendeels bestaan uit het afhandelen van milieumeldingen heeft COVID-19 z'n impact gehad. Vanuit de middenstand en de horeca zijn in 2020 beduidend minder meldingen ontvangen (4V). Dit heeft tot een afname van het aantal vergunningen/ meldingen geleid. Evenals voorgaand jaar blijkt de behoefte aan inzet Externe veiligheid en de afhandeling van meldingen grondstromen hoger ingeschat is dan verantwoord. Complex is vaak dat deze werkzaamheden over verschillende afdeling binnen de gemeentelijke organisaties is geregeld. Beide kennisgroepen zijn in 2020 aan de slag gegaan om te inventariseren wat hun takeninzet inhoudt.

Toezicht milieu

In het RUP zijn producten in aantallen met bijbehorende kengetallen opgenomen, maar ook producten waar geen kengetallen voor zijn opgenomen. Deze producten worden in uren verantwoord.

In grafiek 4 zijn het aantal geplande versus gerealiseerde toezichtcontroles weergegeven in aantallen.

Grafiek 4

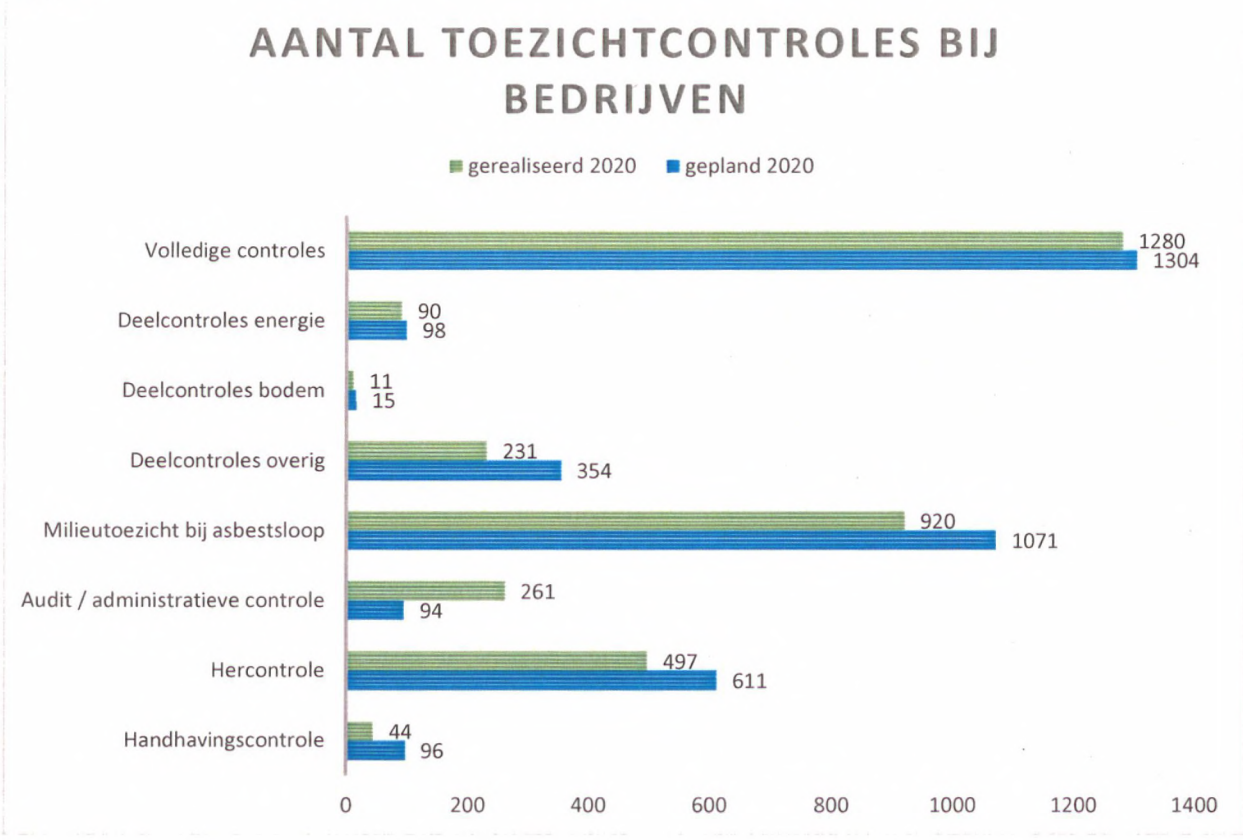

Door COVID-19 zijn er minder fysieke deel- en hercontroles uitgevoerd en zijn deze uitgewisseld met administratieve controles.
Het aantal volledige controles komt nagenoeg overeen met hetgeen wat RUD breed gepland was. Het betreft echter een optelling van diverse volledige controletypes met verschillende kengetallen. Tussen deze controletypes zijn echter verschillen zichtbaar. Zo zijn er 64 controles (op 4T) meer uitgevoerd dan gepland met een bijbehorend kengetal van 6 uur en zijn er 40 controle (op 2T) minder uitgevoerd dan gepland met een bijbehorend kengetal van 23 uur.
Per saldo betekent het dat 94% van de totaal geplande controles is gerealiseerd, echter in urenaantal bekeken is dit 90%. Zie ook het dashboard in bijlage 2.

Naast aantallen voert de RUD ook producten uit die alleen geregistreerd worden op uren. Deze zijn hieronder in grafiek 5 weergegeven.

Grafiek 5

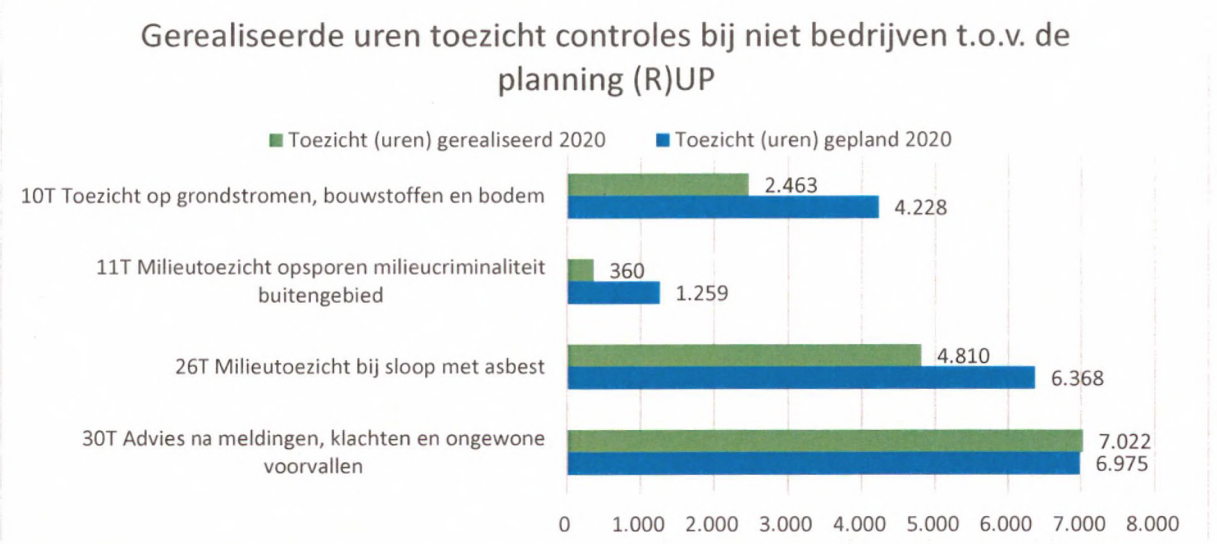

Naast COVID-19 heeft ook PFAS en de stikstof problematiek grote invloed gehad op toezicht grondstromen en toezicht bij sloop met asbest. Regelgeving was lang onduidelijk waardoor bouwprojecten moeilijk op gang kwamen.

BRIKS

De afkorting BRIKS staat voor de producten die vallen onder bouwen, ruimtelijke ordening, inritten, kappen van bomen en slopen van bouwwerken.
Uitzondering hierop zijn de sloopwerkzaamheden met asbest. Deze zijn onder toezicht milieu verwerkt. De BRIKS producten is uiteen te zetten in vergunningverlening en specialistisch advies en toezicht. Deze worden apart in onderstaande grafieken opgenomen.

Grafiek 6

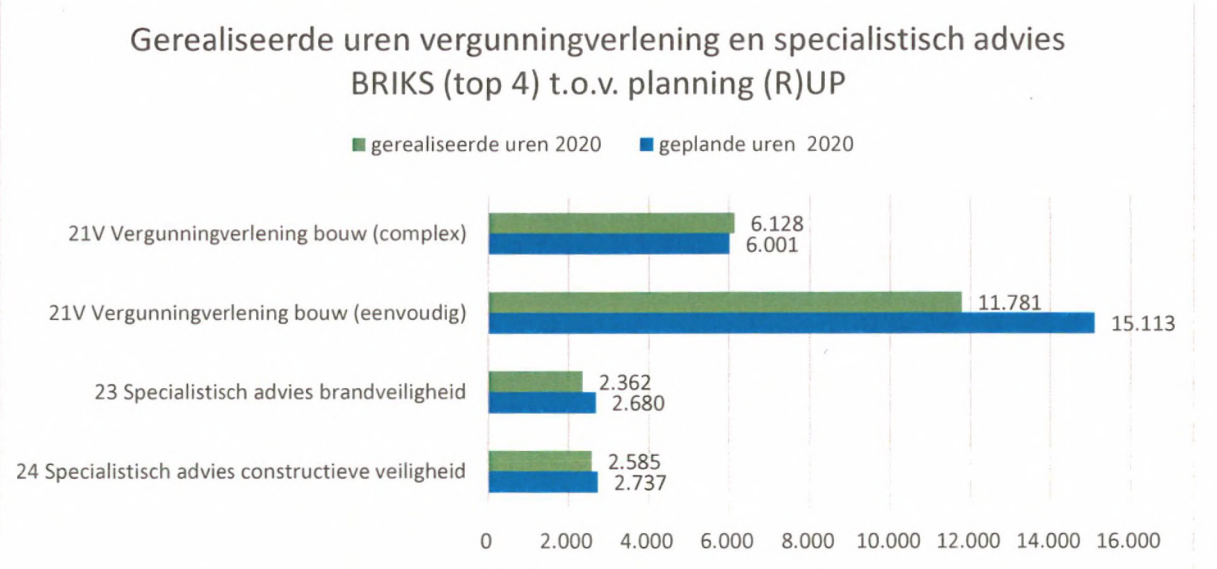

Zoals in grafiek 1 was weergegeven is het programma op BRIKS met 93% net niet behaald dit jaar.
Met name op het product 21V is de productie achtergebleven op de planning.
Zoals eerder al benoemd zijn er minder bouwvergunningen verleend door de PFAS en stikstofproblematiek in combinatie met COVID-19.

Grafiek 7

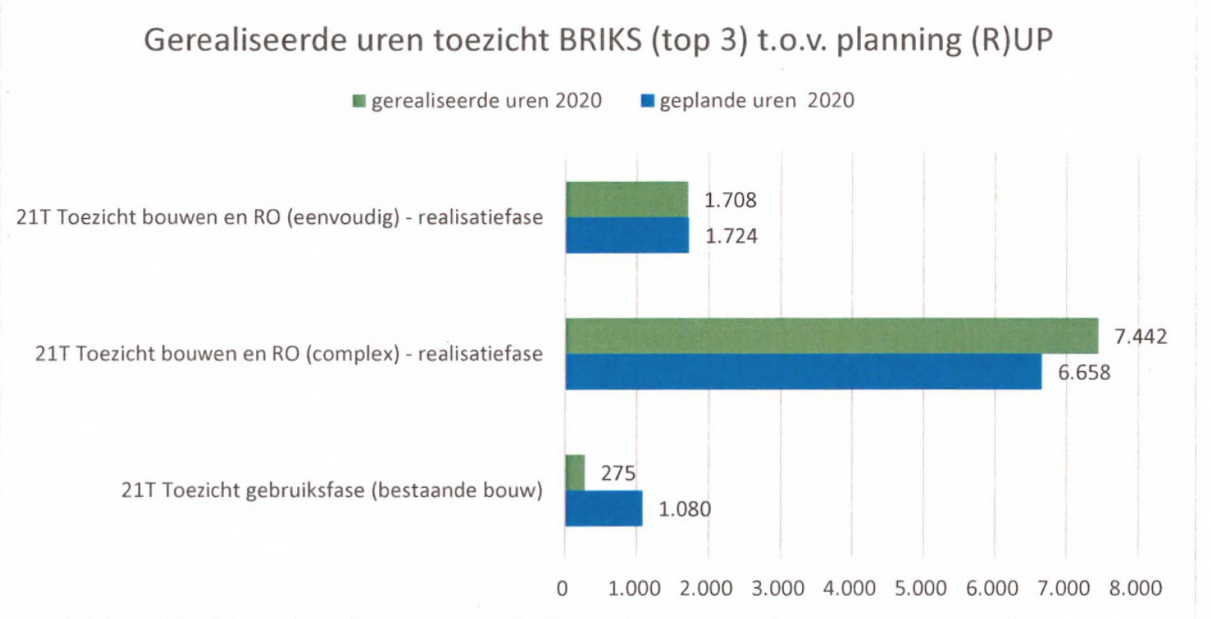

Er is met name een afwijking zichtbaar bij toezicht in de gebruiksfase. Het betreft toezicht op brandveiligheid bij bedrijven zoals de horeca. Door de lockdown hebben deze controles niet plaats kunnen vinden.

APV
Met betrekking tot APV is in grafiek 1 aangeven dat 85% van het programma is behaald ten opzichte van 95% in 2019. De nuancering dient hierbij gemaakt te worden dat het programma voor 2020 met ruim 2.350 uur verhoogd is ten opzichte van 2019.
In de realisatie blijkt dat er in 2020 zelfs circa 1.000 uur meer zijn gerealiseerd ten opzichte van 2019.

Grafiek 8

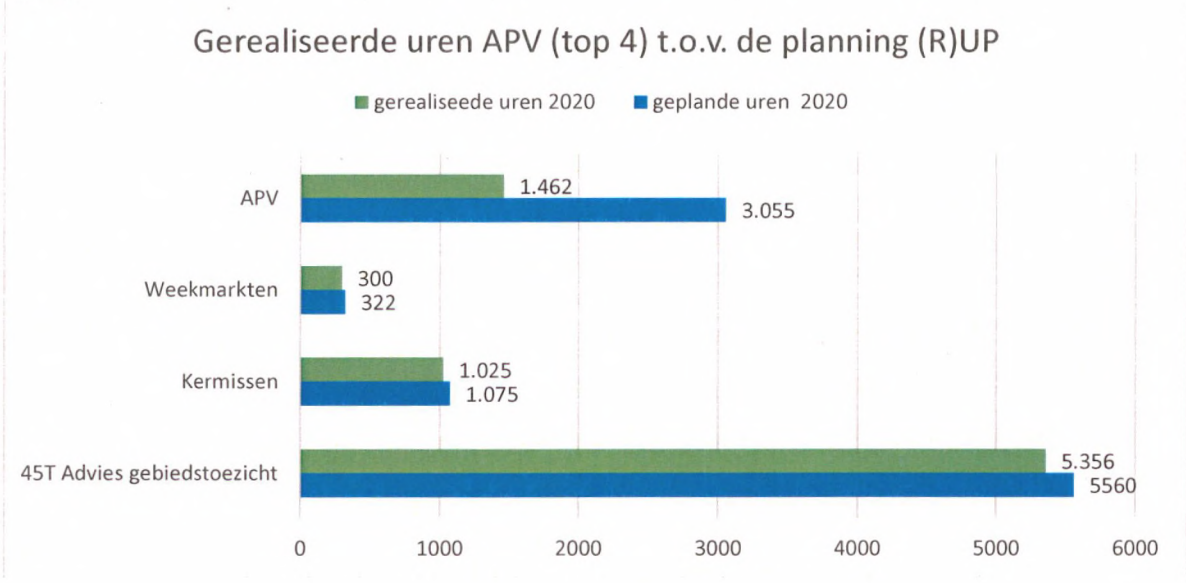

Er zijn met name minder vergunningen op de APV afgegeven i.v.m. het nauwelijks kunnen organiseren van evenementen.

Juridisch en overig

Op het onderdeel juridisch en overig ligt de productie procentueel gezien hoger dan vorig jaar, zie grafiek 1. Ook in absolute aantallen is er in 2020 circa 9.500 uur meer gerealiseerd dan vorig jaar.

Dat de realisatie echter maar op 57% uitkomt ten opzichte van het programma is te wijten aan het feit dat de registratie op deze producten volgens de twee inbrengende partners te complex is.

In grafiek 9 is de top 6 van de producten die onder deze categorie vallen visueel weergegeven.

Grafiek 9

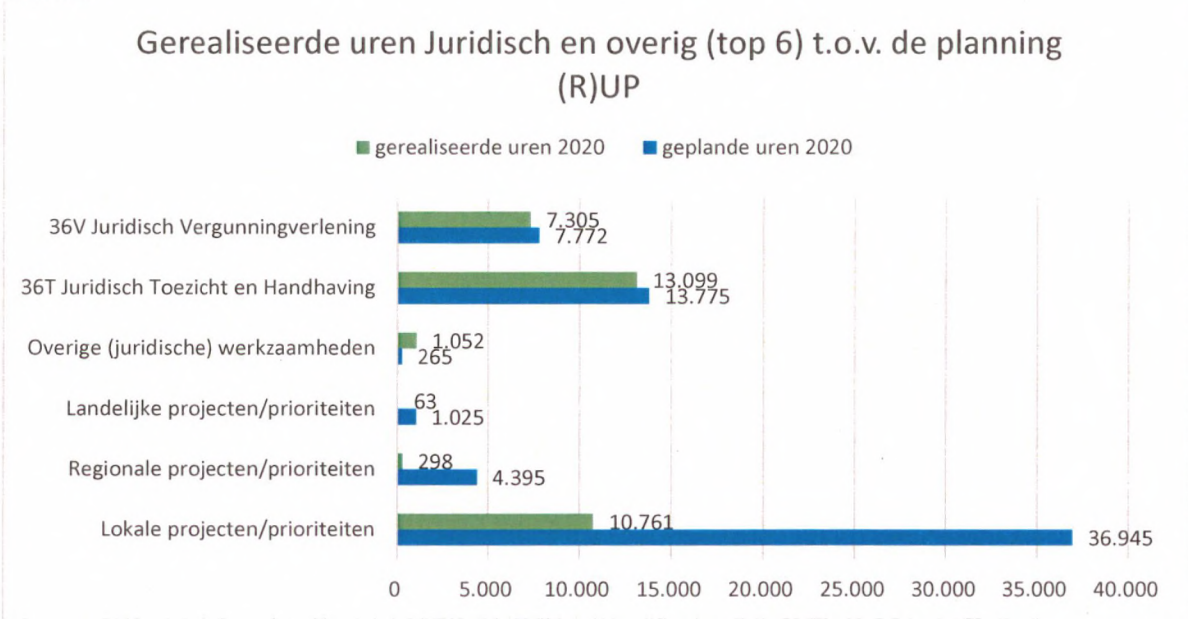

De uren onder projecten bestaan uit concrete projecturen en 'overige' uren, zoals advisering aan gemeenten over verordeningen, beleid, kwaliteitsverbetering, mediation etc. Als verklaring voor het lage realisatie percentage is door de inbrengende gemeenten aangegeven dat alleen de concrete projecturen werden bijgehouden. Op de 'overige' uren werd geen tijd geschreven. Hierdoor is een groot verschil ontstaan tussen de planning en realisatie. Zo is er op de landelijke, regionale en lokale projecten in totaal 31.243 uur meer gepland dan verantwoord. Procentueel gezien betreft dit 14% van het totale RUP.

Algemene onderdelen
Tenslotte wordt hieronder nog ingegaan op enkele algemene onderdelen.

Door het te kort aan personeel en het lastig kunnen invullen van vacatures is het percentage uitwisseling gedaald van 5% in 2019 naar 4% in 2020. Omdat tussen de partners niet altijd invulling gegeven kan worden aan verzoektaken, het uithelpen als het specialisme niet in eigen huis is, wordt door de vragende partner zelf ingehuurd. Deze inhuur wordt opgenomen als eigen productie en heeft daarmee een "negatieve" invloed op het uitwisselingspercentage.
De uitwisseling heeft echter wel op alle vlakken plaatsgevonden, zowel op reguliere vergunningverlening en toezicht als op specialistische expertises zoals bijvoorbeeld geluid, bodem, cultuurhistorie en constructieve veiligheid.
De 4% uitwisseling wordt verrekend met de vastgestelde uurtarieven van de RUD LN. Hierdoor is ervoor circa € 496.000 uitgewisseld. Deze uitwisseling is zichtbaar in de jaarrekening, voor € 256.000 onder het product Basismilieutaken, voor € 83.000 op het product Wabotaken en voor € 157.000 op de Uitvoeringseenheid Roermond.
Hoewel het bereiken van een hoog uitwisselingspercentage geen doel op zich is, geeft het wel een indicatie van de onderlinge samenwerking weer.

Het aantal controles bij milieu inrichtingen waar één of meer overtredingen zijn geconstateerd was 21%. Dit percentage was in 2019 17%.

In 2020 is 100% van de adviezen van de RUD Limburg Noord door de bevoegde gezagen overgenomen. Van deze adviezen is 94% binnen de voorgenomen termijn opgeleverd. Dit is een toename van 8% ten opzichte van 2019.

Bijzondere thema's
Aan onderstaande thema's is in 2020 speciale aandacht besteed.

Omgevingswet
Het in werking treden van de Omgevingswet is verder uitgesteld.
In 2020 zijn, doordat in de Eerste Kamer nog bedenkingen waren, weer twijfels ontstaan over de planning van de invoering van de Omgevingswet. Er wordt nu gesproken over de "streefdatum" van 1 januari 2022. Er is in 2020 onverminderd gewerkt om hieraan te kunnen voldoen. De regio is er klaar voor.

Het takenpakket van de RUD valt vrijwel volledig onder de reikwijdte van de Omgevingswet. In 2020 heeft de R|UD deelgenomen en haar bijdrage geleverd in een regionale samenwerking. Het thema heeft elk overleg op de agenda van het Algemeen Bestuur gestaan. Ook zijn diverse kennisgroepen met de Omgevingswet in relatie tot hun vakgebied aan de slag gegaan, zoals de kennisgroep Bodem en de kennisgroep Externe Veiligheid. Tenslotte is samen met de partners gekeken naar mogelijkheden in het samen vormgeven van trainingen en opleidingen.

Wet private kwaliteitsborging bouwen
Met het uitstel van de invoeringsdatum van de Omgevingswet, is ook de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) verschoven naar 1 januari 2022.
Bij de voorbereidingen voor de wet heeft de RUD LN een ondersteunende rol gehad.
Zo is informatie gedeeld en is op regionaal niveau een opleiding verzorgd aan toezichthouders bouwen over de Wkb. Diverse partners zijn zelf gestart met het uitvoeren van impactanalyses, omdat de Wkb wel grote impact heeft op de taakinvulling van het bouwtoezicht en de leges die gemeenten ontvangen voor het bouwtechnisch toetsen van de bouwwerken.

Energie en duurzaamheid
Nadat in 2018 een plan van aanpak is opgesteld om energietoezicht te borgen, wordt nu jaarlijks het energietoezicht vastgelegd in het uitvoeringsprogramma. Ook is dit jaar veel aandacht besteed aan het verbeteren van de standaard teksten voor energie in de milieuvergunningen.
Bij het toezicht op de informatieplicht energiebesparingen, waarbij bedrijven moeten melden wat ze hebben gedaan aan energiebesparing, heeft de RUD LN in 2020 ondersteuning gekregen van een externe partij (REDO groep, gefinancierd door het Ministerie van EZK). Dit heeft geleid tot een grotere naleving van de voorschriften en daarmee tot een verdere energiebesparing. De naleving is duidelijk hoger gebleken in de gemeenten die op de informatieplicht zijn aangeschreven.

Hoewel COVID-19 ook op dit thema zijn beperkingen heeft opgelegd, is er creatief omgegaan met het toezicht en is de prioriteit gelegd op administratie toezicht.

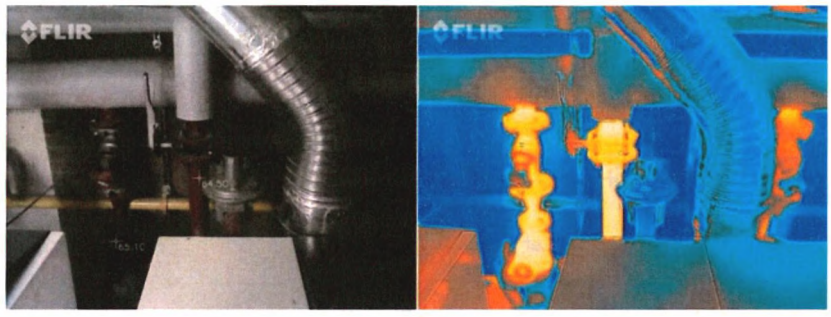

Het energietoezicht en -advies bij bedrijven vanuit de RDU LN is en wordt afgestemd met de RESNML. Dit heeft ertoe geleid dat het energietoezicht een prominentere plek heeft gekregen in de RESNML.

<u>Digitaal toezicht</u>

In 2018 en 2019 zijn ervaringen opgedaan met digitaal toezicht. Hierbij konden de toezichthouders de constateringen met Digitale Checklisten (DC) vastleggen.
De toezichthouders hadden checklisten ter beschikking die toegespitst waren op de branche waarin ze de controle uitvoerden.
Ondanks dat in 2019 het feitelijke gebruik van DC vrij laag was, is voor de actieve gebruikers de licenties verlengt voor het jaar 2020.
Het bleek namelijk dat onder de actieve gebruikers de behoefte aan DC groot was.
De actieve gebruikers ervaren het digitale toezicht als toegevoegde waarde waarmee ze efficiënt hun controles kunnen vastleggen.
Uit het dashboard van DC blijkt ook dat het gebruik van het aantal checklisten ongeveer verdubbeld is in 2020 ten opzichte van 2019.
In onderstaande grafieken wordt een beeld gegeven van de uitgevoerde controles waarbij gebruik is gemaakt van DC:

Grafiek 10 gebruik DC jaar 2020

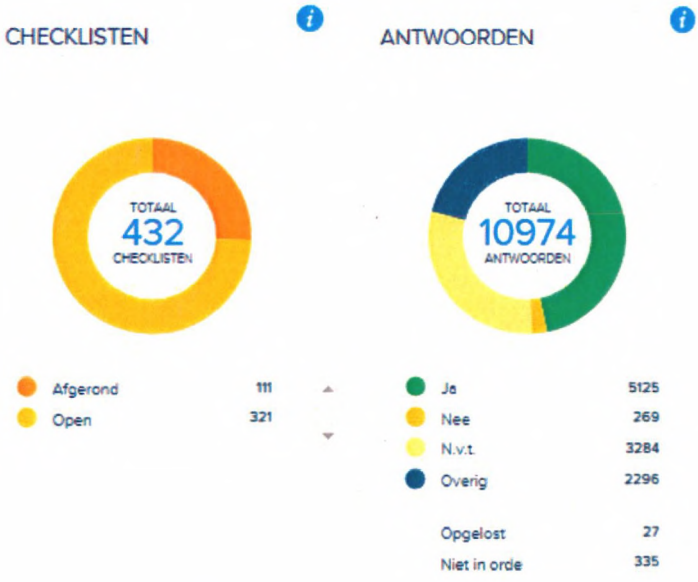

Grafiek 11 gebruik DC jaar 2019

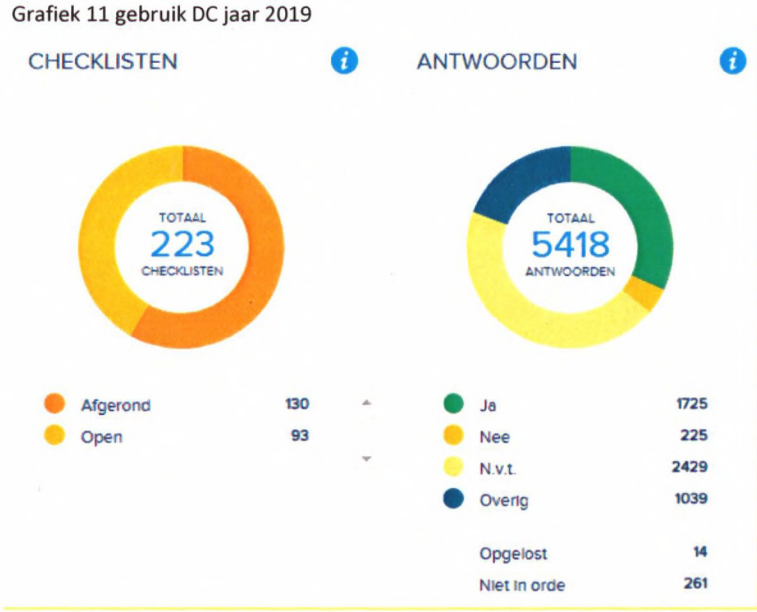

Met de komst van Squit 20/20 en het daaraan verbonden digitale toezicht -genaamd Oppad- is het behoud van motivatie en kennis rondom digitaal toezicht van belang. Opgedane ervaringen met DC zullen hierbij zeker van pas komen.

<u>Implementatie gezamenlijk VTH -systeem</u>

De RUD LN, de RUD ZL, alle gemeenten in de regio Noord- en Midden-Limburg, de provincie en enkele gemeenten in de regio Zuid-Limburg implementeren gezamenlijk een nieuw VTH-systeem, Squit 20/20. Beoogd resultaat is een kwalitatief betere en efficiëntere taakuitvoering, kostenbesparing en betere dienstverlening aan bedrijven en burgers. Daarnaast kunnen alle deelnemers zich hiermee gezamenlijk voorbereiden op de komst van de Omgevingswet.

In de originele planning zou de RUD LN in 2019 over gaan op Squit 20/20.

Door diverse oorzaken is in oktober 2019 bekend geworden dat het implementatietraject vertraging oploopt. Het gevolg hiervan was dat de aansluitgroepen later van start zouden gaan dan gepland.

Ook geheel 2020 zijn SGIV en een aantal deelnemers van de eerste aansluitgroepen bezig geweest met het implementatietraject.

Het werd echter steeds duidelijker dat de oplevering van Squit 20/20 t niet alleen tegen inhoudelijk problemen aanliep, maar dat ook de planning voor de oplevering, acceptatie en life-gang van de applicatie moeizaam verliep.

SGIV heeft geëscaleerd richting de leverancier, waarbij een boete is opgelegd en wordt overwogen om de opgelopen schade te verhalen.

De werkzaamheden aan de gesignaleerde issues en aan de life-gang bij de aangesloten partijen ging ondertussen onverminderd verder.

De aansluiting van de RUD LN en alle gemeenten op de applicatie, is nu voorzien in de eerste 5 maanden van 2021.
Gezien het traject een te groot beslag begon te leggen op het coördinatiecentrum en daardoor taken stagneerden, heeft de RUD LN vanaf oktober een extra projectleider ingehuurd om de aansluiting van de RUD LN te begeleiden.

Ketentoezicht / samenwerkingen
Ketentoezicht is de samenwerking tussen toezichthoudende organisaties waarbij één of meer toezichthouders controleren op naleving, kwaliteit of veiligheid op een bepaalde branche of (afval-)keten. Hierbij is het kenmerk dat de partijen(toezichthouders), als schakels in de keten, achtereenvolgens betrokken zijn op de naleving wet- en regelgeving. Ketentoezicht is een basistaak en behoort daarmee tot een onderdeel van de RUD-taken.

Met de behoefte om een sterke samenwerking tussen de ketenpartners in Limburg te bevorderen is in 2020 zowel bestuurlijk alsook ambtelijke de inzet op samenwerking versterkt.
In het BPO (Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht) alsook in het APO (Ambtelijk Platform Omgevingsrecht) was de RUD LN als uitvoerende organisatie vertegenwoordigd in 2020. Deelnemers aan de overleggen waren waterschap Limburg, NVWA, Provincie Limburg, gemeenten, OM, Politie, RIEC, Staatsbosbeheer, RUD ZL en de RUD LN.
De volgende zaken hebben in 2020 de aandacht gehad:

- Gebied Gericht Handhaven mestketen (GGH) waarbij gecontroleerd werd op de naleving gebruik mest. Het doel was en is om de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater te verbeteren (lagere nitraatgehaltes) en voor alle ondernemers in de mestketen een eerlijk speelveld te creëren. In 2020 hebben ondanks COVID-19 enkele gezamenlijke bedrijfsbezoeken plaatsgevonden én is er een gezamenlijke communicatiestrategie en aanpak opgesteld.
- Overdracht bodemtaken waarbij de bevoegdheid van de provincie naar de gemeente gaat.
- Afstemming van beleid.
- Opzetten samenwerking toezicht rondom Illegale lozingen op het riool. Hierbij waren gemeenten als rioolbeheer, de RUD als toezichthoudende organisatie, het waterbedrijf Limburg als kwaliteitsbewaker zuiveringsschap en het Waterschap Limburg betrokken.

Ook heeft het bestuurlijk overleg tussen de RUD ZL en RUD LN in 2020 opnieuw vorm gekregen. In deze overleggen wordt afstemming met elkaar gezocht, ervaringen gedeeld en bekeken waar we elkaar kunnen versterken.
Naast bovengenoemde samenwerkingen tussen ketenpartners is ook ingezet op het versterken van de samenwerking tussen betrokken partners bij de RUD LN.
Op ambtelijk niveau is verder ingezet op de samenwerking in de kennisgroepen, het lijnmanagersoverleg maar ook bredere samenwerking in het kader van opleiding en

scholing en uiteraard met de Omgevingsdienst NL (ODNL) waar brede thema's zijn besproken.
De RUD LN heeft in 2020 meegedaan met de Europese aanbesteding voor opleidingen van de ODNL-academie en met Train de Trainer Omgevingswet.

Evaluatie "goud in handen, schouders eronder"
Het door Lysias in 2019 opgestelde rapport werd op 13 februari 2020 in Kasteel Groot Buggenum besproken door bestuurders, gemeentesecretarissen, managers en medewerkers. Er was gekozen voor een opzet waarbij alle gremia hun inbreng konden leveren en waarbij uiteindelijk het Algemeen Bestuur op basis van de resultaten van de dag, 's avonds een richtinggevende uitspraak kon doen.
Dit leverde een mooie dynamiek op in één dag, wat anders meerdere weken zou kosten. Het bleek dat de partners nog steeds de netwerksamenwerking ondersteunen. Er is geen of nauwelijks animo voor het opzetten van een fysieke Omgevingsdienst. Vooral de korte lijnen en de geringere kosten bleven de belangrijkste redenen voor deze keuze.
Er moet wel meer gebeuren om van het verborgen goud (de meerwaarde van deze netwerksamenwerking) te kunnen profiteren. De aanbevelingen uit het evaluatierapport werden grotendeels overgenomen en het Algemeen Bestuur gaf op basis hiervan aan het Dagelijks Bestuur de opdracht de aanbevelingen uit te werken tot concrete maatregelen. Hierbij werd gericht op:

- Het versterken van de rol van het Dagelijks Bestuur, het Algemeen Bestuur gaat meer op hoofdlijnen sturen.
- Het aanpassen van de positie van de adviesraad.
- Het verbeteren en versnellen van de totstandkoming en monitoring van het Uitvoeringsprogramma.
- Het versterken van de rol van de kennisgroepen en het beter ondersteunen van de kennisgroepen.
- Het verbeteren van de effectiviteit van het lijnmanagersoverleg.
- Het versterken van het coördinatiecentrum.
- Het verbeteren van de communicatie in en over het netwerk.

Deze maatregelen werden in een opdracht aan het Dagelijks Bestuur verwoord (de verklaring van Groot-Buggenum). Het Dagelijks Bestuur heeft vervolgens de directeur opdracht gegeven om tot concrete maatregelen te komen. Hiervoor zijn alle lijnmanagers en een aantal medewerkers aan de slag gegaan in diverse werkgroepen met ieder een specifieke opdracht. Door Corona kon de uitwerking niet zoals gepland plaatsvinden. Fysiek contact was beperkt en in maart en april moesten veel mensen eerst "aan de bak" met aanpassingen in hun werk of met concrete handhavingsacties in relatie tot de lockdown. Hoewel hierdoor tijdverlies optrad en niet alle medewerkers direct aangehaakt waren, kon in augustus toch een rapport met de uitgewerkte maatregelen, getiteld "Schouders eronder", verbeteringen in de governance van de RUD Limburg Noord, worden opgeleverd. Dit leverde 45 concrete maatregelen op, die wel sterk in soort en omvang variëren, maar allen bijdragen aan de gewenste verbeteringen. Hiervan is eind 2020 al 1/3 uitgevoerd.
Om een indruk te geven van de stand van zaken, is in onderstaande tabel weergegeven in welke categorie zaken gereed zijn, in behandeling zijn, of nog opgepakt moeten worden.

Tabel 3

Maatregel heeft Betrekking op	Gepland Aantal	Aantal gereed	Aantal in uitvoering	Nog te starten
Algemeen Bestuur	7	4	1	2
Dagelijks bestuur	4	1	1	2
Adviesraad	6	5	1	
Uitvoeringsprogramma	3	1	1	1
Kennisgroepen	5		2	3
Lijnmanagersoverleg	6		1	5
Communicatie	4	3	1	
Coördinatiecentrum	5		1	4
Algemeen, door directeur	5	2	2	1
Totalen	45	16	11	18

Zoals vaak het geval is kosten de moeilijkste acties het meeste tijd. Vaak zijn ze van meerdere zaken afhankelijk en kunnen daarom niet als losse acties worden uitgevoerd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een andere manier van monitoren van het UP. Hiervoor moet eerst Squit20/20 zijn ingevoerd en moet bepaald worden hoe de data die hierin wordt vastgelegd, kan worden **"geoogst"** vanuit de applicaties van de 16 partners en vervolgens kan worden geïnterpreteerd.

Aandachtspunten die vanuit het evaluatieproces naar voren kwamen, zijn:

- Behoud van commitment en sence of urgency op de afgesproken doelen.
- Beschikbaarheid capaciteit voor het veranderproces bij managers en medewerkers.
- Financiële gevolgen van gemeentefonds door de coronacrisis.
- De gevolgen van de lockdown voor de netwerksamenwerking en voor het inrichtingenbestand.

<u>"Capaciteitsproblematiek" bij de partners</u>

De komst van de Omgevingswet, toenemende zorgen over ondermijning, complexiteit van dossiers, de toegenomen juridisering enz. vragen extra capaciteit vanuit het VTH-domein. Door vergrijzing (uitstroom) en doorstroom ontstonden veel vacatures in de regio. Het blijkt moeilijk tot hernieuwde invulling te komen. Hier doet de eerder geconstateerde arbeidsmarktproblematiek voor technisch/specialistisch personeel zich gelden. Vaak werd (tijdelijke) inhuur toegepast of werden werkzaamheden getemporiseerd. Om hierop een effectief antwoord te geven (naast de aandacht voor opleidingen) is ook samenwerking in

voorbereiding om onderlinge uitwisseling van capaciteit beter te plannen en niet als sluitstuk te behandelen. Als uiterste redmiddel is inhuur natuurlijk ook mogelijk. Omdat dit echter duur is en kennis dan "verloren" gaat, worden in 2021 mogelijkheden bekeken voor het opzetten van een gezamenlijke flexibele schil.
In het begrotingsjaar 2020 had natuurlijk ook COVID-19 grote invloed op de prioritering. Vaak werden boa's of toezichthouders ingezet en had dit gevolgen voor de geplande werkzaamheden. Ondanks dat is de uitvoering van het UP nog op een opmerkelijk niveau gebleven.

Opleidingen
Daarnaast hebben we aandacht voor de aanwezige kwaliteit en kennis bij de medewerkers. De RUD LN investeert permanent in kennis, kunde en competenties van de medewerkers werkzaam binnen de RUD LN. De RUD-academie verzorgt cursussen en trainingen gericht op de praktijk. Zo willen we de medewerkers blijven boeien en binden aan onze organisaties.

AVG
In 2020 is door de nieuwe FG (functionaris gegevensbescherming) een inventarisatie gemaakt van de stappen die bij het coördinatiecentrum nodig zijn in het kader van de AVG. Dit vereist nog de vaststelling van documenten waaronder protocollen bij eventuele datalekken, vastleggen proceseigenaren e.d. Dit zal in 2021 plaatsvinden. Vanwege de voortdurende aandacht die de voortgang van Squit20/20 en de evaluatie vroegen, lukte dit nog niet in 2020.

Prestatie-indicatoren
De afgelopen jaren heeft de RUD-monitoring uitgevoerd over de prestaties van de uitvoering.
Vanuit deze metingen heeft de RUD voor 2020 een eerste opzet van prestatie-indicatoren opgesteld.
Deze indicatoren zullen gedurende de jaren verder uitgebreid en doorontwikkeld worden. Dit zal mede mogelijk worden door de invoering van het centrale VTH-systeem.

Tabel 4

Indicator	Norm	Realisatie 2020
% uitgevoerde milieucontroles (excl. hercontroles)	90%	94%
% volledige controles	90%	98%
% deelcontroles	90%	71%
% uren vanuit het RUP gerealiseerd	95%	77%
% adviezen binnen de termijn opgeleverd	90%	94%
% adviezen overgenomen door de colleges	100%	100%

2.4 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de totale baten en lasten opgenomen voor de uitvoering. In paragraaf 4.2 als onderdeel van de jaarrekening is een nadere toelichting opgenomen op de lasten en baten.

Tabel 5

Begroting		Taakveld	2020	2020	2020	2020
Lasten			Primaire begroting	Begroting na administratieve wijziging	Rekening	Saldo
1	Programmauitvoering					
	Basis- en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 1.221.000	€ 1.198.000	€ 838.000	€ 360.000
	Projecten	7.4 milieubeheer	€ -	€ -	€ 145.000	€ -145.000
	Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 98.000	€ 98.000	€ 83.000	€ 15.000
2	Coordinatiecentrum	0.1 bestuur	€ 20.000	€ 20.000	€ 21.000	€ -1.000
		0.4 overhead	€ 805.000	€ 805.000	€ 728.000	€ 77.000
3	Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ 50.000	€ 50.000	€ -	€ 50.000
4	Vennootschapsbelasting	0.9 vpb	€ -	€ -	€ -	€ -
7	Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -
	Totaal lasten		€ 2.195.000	€ 2.172.000	€ 1.816.000	€ 356.000
Baten						
5	Programmauitvoering					
	Bestuurskosten	0.1 bestuur	€ 20.000	€ 20.000	€ 21.000	€ -1.000
	Overhead	0.4 overhead	€ 805.000	€ 805.000	€ 728.000	€ 77.000
	Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ 50.000	€ 50.000	€ -	€ 50.000
	Basis en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 1.198.000	€ 1.198.000	€ 828.000	€ 370.000
	Projecten	7.4 milieubeheer	€ -	€ -	€ 155.000	€ -155.000
	Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 98.000	€ 98.000	€ 83.000	€ 15.000
	Totaal baten		€ 2.172.000	€ 2.172.000	€ 1.816.000	€ 356.000
Resultaat						
	Resultaat voor bestemming		€ -23.000	€ -	€ -	€ -
6	Onttrekking reserve	0.10 mutaties reserves	€ 23.000	€ -	€ -	€ -
	Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -

3 Paragrafen

In de BBV zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de RUD. De RUD int geen belastingen en heffingen, bezit geen grondposities en is zelf geen verbonden partij bij een andere organisatie. Om deze reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen. Hieronder staan de paragrafen:
1. Weerstandvermogen en risicobeheersing;
2. Financiering;
3. Onderhoud kapitaalgoederen;
4. Bedrijfsvoering.

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen
Bufferfunctie
In artikel 30 lid 4, 5 en 6 van de GR RUD LN is bepaald dat:

"Alvorens het rekeningresultaat te bepalen, vindt een controle plaats op de opbrengsten en kosten in het kader van de vennootschapsbelasting. Een saldo op deze activiteiten zal worden verrekend met de betreffende opdrachtgevers. "Het jaarlijks saldo wordt verdeeld over de deelnemers conform de verdeelsleutels" . "In afwijking van het onder lid 5 bepaalde kan het Algemeen Bestuur incidenteel besluiten om saldo toe te voegen aan een nader te benoemen reserve of weerstandsvermogen".

Dit betekent dat elke deelnemer deelneemt in het risico van een negatief resultaat.
In eerste instantie beschikt de RUD LN over een post onvoorzien van € 50.000. Het is echter mogelijk dat de risico's daarmee niet afgedekt kunnen worden in enig jaar.
In beginsel hoeft de RUD LN dan niet zelf te beschikken over een buffer om deze financiële risico's op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers.
Een nadeel hiervan is echter dat een negatief exploitatieresultaat steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding zal leiden. Hierdoor is het in overweging te nemen om toch een financiële buffer te creëren.

Om hier een goede afweging in te kunnen maken is er een gekwantificeerde risico-inventarisatie.

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de RUD LN kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is een buffer om ervoor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden.

De RUD LN beschikt niet over een algemene reserve. Zij beschikt wel over een post onvoorzien ter hoogte van € 50.000 die tot de weerstandscapaciteit gerekend kan worden. Indien de post onvoorzien in een boekjaar niet voldoende blijkt te zijn dan zullen de deelnemers conform de verdeelsleutel moeten bijdragen aan het tekort.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is de buffer om tegenvallers op te vangen.
Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de RUD LN loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) bepaalt het weerstandsvermogen van de RUD LN.

Risicobeheersing
Risico's
De RUD LN inventariseert de risico's waaraan de RUD LN is blootgesteld.
Een aantal risico's zijn afgedekt met verzekeringen. Denk daarbij aan de aansprakelijkheids- en rechtsbijstandverzekering.
Een tabel van de risico-inventarisatie is in bijlage 4 opgenomen.
De inventarisatie is in de begroting 2020 niet alleen geactualiseerd maar tevens gekwantificeerd. Gedurende 2020 is deze nog verder geactualiseerd.
Opgemerkt dient te worden dat de tabel inzicht geeft in de verwachtingswaarde van de risico's. Wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet kan het effect groter of kleiner zijn dan de verwachtingswaarde.

Conclusie
Het totaal van de risico's (zie bijlage 4) is becijferd op € 94.500.

Op basis van beschikbare weerstandscapaciteit, de post onvoorzien van € 50.000, komt het weerstandsvermogen neer op: € 50.000 / € 94.500 = 0,53.

De voor- en nadelen met betrekking tot o.a. de vorming van een algemene reserve zijn door de RUD LN in samenwerking met haar partners afgewogen.

Het uitgangspunt blijft om geen algemene reserve in te stellen.
Er is bewust gekozen om niet alle mogelijke risico's af te dekken.
Enerzijds omdat ervanuit gegaan wordt dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Anderzijds omdat het rekeningresultaat (positief dan wel negatief) verrekend wordt met de deelnemers. Mochten de risico's in een jaar boven de post onvoorzien uitkomen, dan worden deze doorberekend aan de deelnemers conform de GR.

Kengetallen
In artikel 11 van het BBV staat dat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen in de paragraaf Weerstandsvermogen een set van vijf financiële kengetallen

dienen op te nemen. Dit zijn kengetallen voor: de netto schuldquote, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. Gezien de RUD LN geen belastingen en heffingen int en geen grondposities bezit zijn de kengetallen voor grondexploitatie en belastingcapaciteit niet van toepassing. Hieronder zijn de (overige) ratio's weergegeven. In bijlage 6 is de berekeningswijze uiteengezet.

Tabel 6

Kengetallen	Realisatie 2019	Primaire Begroting 2020	Realisatie 2020	Duiding	Beoordeling
Netto schuldquote	- 16,60%	-5,76%	- 18,39%	Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe lager dit percentage hoe beter.	De RUD beschikt alleen over een bestemmingsreserve die afneemt. Het uitgangspunt is om geen algemene reserve op te bouwen.
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-16,60%	-5,76%	- 18,39%	Bij verstrekte leningen bestaat onzekerheid op terugbetaling. Door deze leningen in mindering te brengen op de financiële activa wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekend voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage hoe beter.	De RUD heeft geen leningen verstrekt. Hierdoor wijkt het percentage niet af van de netto schuldquote.
Solvabiliteits-ratio	16,77%	8,35%	19,10%	De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de RUD in staat is zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage hoe beter.	Het uitgangspunt is om geen algemene reserve in te stellen. Eventuele resultaten worden verrekend met de partners.
Structurele exploitatie-ruimte	-1%	0%	- 1%	Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de RUD heeft om de eigen lasten te dragen. Hoe hoger dit percentage hoe beter.	De begroting 2020-2023 is structureel in evenwicht. Hiermee voldoet het aan de voorwaarde voor het toepassen van repressief toezicht.

Bij het kengetal structurele exploitatieruimte hoort de volgende toelichting:
In de jaarrekening komt tot uitdrukking dat de totale structurele lasten in 2020 iets hoger waren dan de structurele baten.
Dit heeft te maken met de incidentele subsidieprojecten externe veiligheid.
Voor spoor 1 is het volledige subsidiebedrag over het project 2018/2019 uitbetaald, waarvoor niet alle kosten zijn gemaakt. Ditzelfde geldt voor het project 2019/2020. Ook de

inzet van het coördinatiecentrum was subsidiabel in deze projecten. Hierdoor komen de incidentele baten € 10.000 hoger uit.
Omdat in de gemeenschappelijke regeling RUD LN is opgenomen dat een voorlopig resultaat in mindering gebracht dient te worden op de uiteindelijke bijdrage van de partners, zodat het eindresultaat uitkomt op € 0, zijn de structurele baten onder andere met deze incidentele baten van € 10.000 gecorrigeerd. Er is sprake van een evenwicht.

3.2 Financiering

Deze paragraaf gaat in op de wijze waarop de RUD LN zo adequaat mogelijk omgaat met het liquiditeitenbeheer. Hiervoor gelden niet alleen wettelijke kaders en regels, zoals vastgelegd in onder andere de wet FiDo (Financiering Decentrale Overheden) en RUDDO (Regeling Uitzettingen Derivaten Decentrale Overheden), maar ook interne richtlijnen; deze interne richtlijnen zijn vastgelegd in het treasurystatuut. Het statuut geeft de kaders aan waarbinnen het beleid wordt uitgevoerd.

Bij de inwerkingtreding van de Wet Financiering decentrale overheden (FiDo) is het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening verplicht voorgeschreven. In het Besluit Begroting en Verantwoording is neergelegd dat de financieringsparagraaf in elk geval de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille dient te bevatten. Onder risico's worden in dit verband verstaan: renterisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's, kredietrisico's en voor zover van toepassing valutarisico's. De grondslag voor de treasuryfunctie van de RUD wordt gevormd door het treasurystatuut. In het treasurystatuut zijn de kaders opgenomen waarbinnen het Dagelijks Bestuur de financieringsfunctie mag uitoefenen.

Treasurybeheer- en beleid
De belangrijkste algemene doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- Het verankeren van de treasuryactiviteiten in de (administratieve) organisatie;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de wet Fido, RUDDO en de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut;
- Het bewaken van de financiële risico's op afgegeven garanties.

Renterisico
Het renterisico kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijziging in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer. Bij de inwerkingtreding van de Wet Fido is het begrip 'renterisico-norm' ingevoerd. Uitgangspunt hierbij is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De wettelijk vastgestelde renterisico-norm van 20% houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet

hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De RUD LN heeft geen opgenomen (noch verstrekte) leningen, waarmee toetsing aan de renterisiconorm niet aan de orde is.

Kasgeldlimiet
De Wet bepaalt dat in de financieringsparagraaf informatie opgenomen dient te worden over de liquiditeitspositie van de RUD LN in relatie tot de kasgeldlimiet.
Door de RUD LN werden uitsluitend positieve saldi aangehouden en kwamen debet standen in de rekening courant niet voor. De activiteiten van de RUD LN werden gefinancierd uit voorschotten van de deelnemers. Deelnemers wordt aan de start van ieder jaar verzocht de deelnemersbijdrage voor het gehele jaar over te maken.
Van kasgeldleningen werd aldus geen gebruik gemaakt, waardoor de kasgeldlimiet niet van toepassing is.

Schatkistbankieren
Sinds 15 december 2013 stelt het Rijk Schatkistbankieren verplicht. Dit houdt in dat overtollige liquiditeiten aangehouden dienen te worden in de Nederlandse schatkist: 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Aan de verplichting tot het aanhouden van overtollige liquide middelen in de schatkist is een ondergrens verbonden, namelijk 0,75% van het begrotingstotaal, een en ander met een minimum van € 250.000; voor de RUD LN betekent dat, dat overschotten slechts in de schatkist aangehouden dienen te worden, zodra deze minimaal € 250.000 (gemiddeld tegoed gedurende een heel kalenderkwartaal) bedragen. Net als in 2018 en 2019 maakte de RUD LN in 2020 intensief gebruik van schatkist-bankieren, waarbij op de rekening courant 'slechts' een werksaldo werd aangehouden en het restant werd afgeroomd naar het schatkistbankieren. He saldo op de rekening 'schatkistbankieren' bewoog in 2020 van € 625.000 tot € 1.950.000, met een saldo op 31 december 2020 van € 1.325.000. Binnen de huidige geld- en kapitaalmarkt gelden negatieve renteniveaus, waardoor de stalling van overtollige liquiditeiten niet tot rentebaten leidde.

Interne ontwikkelingen en renteresultaat
Voor saldi, die gedurende 2020 gestald werd binnen het schatkistbankieren is geen rente vergoed, noch in rekening gebracht. Er wordt aldus geen rente geboekt.

Berekening omslagrente
Nieuwe regelgeving binnen het BBV stelt dat de berekening van de 'omslagrente' moet worden opgenomen in de paragraaf Financiering. De omslagrente wordt bepaald door de externe rentelasten te delen door het totaal van de activa. Zoals hiervoor is weergegeven heeft de RUD LN geen externe rentelasten. De berekening van de omslagrente is daarmee niet van toepassing voor de RUD LN.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen heeft tot doel om aan te tonen hoe RUD LN de instandhouding van haar kapitaalgoederen waarborgt. Er zijn echter geen investeringen in kapitaalgoederen door de RUD LN gerealiseerd. RUD LN beschikt niet over dienstauto's en

heeft de ondersteunende diensten zoals kantoorruimte en ICT bij de gastorganisatie Roermond ingekocht.

3.4 Bedrijfsvoering

De GR RUD LN is een gemeenschappelijke regeling met een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Voor de uitvoering van VTH-taken is gebruik gemaakt van de expertise die aanwezig is bij de deelnemers. Om kwaliteit van uitvoering en onderlinge afstemming te borgen is gebruik gemaakt van het coördinatiecentrum. Het organogram is hieronder weergegeven:

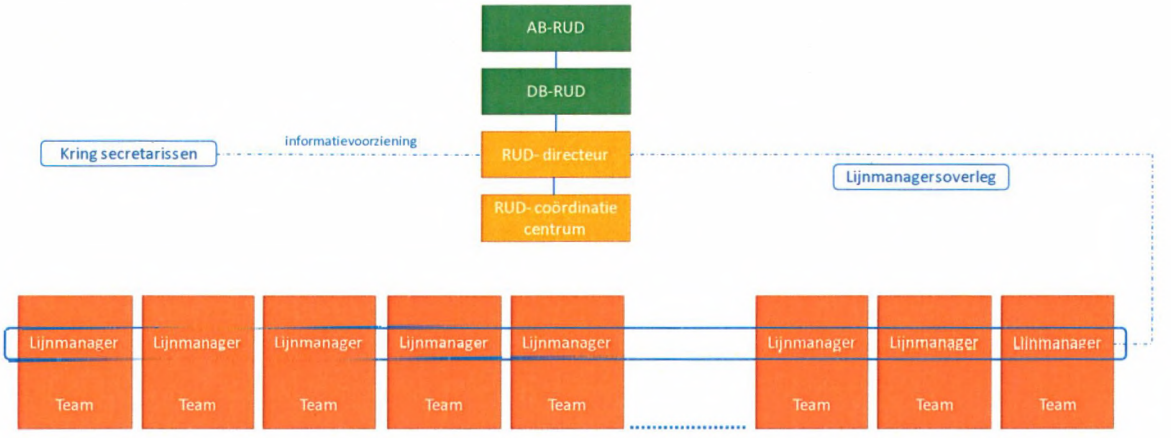

Het coördinatiecentrum bestaat uit een directeur en medewerkers. Zij zijn in dienst van de gemeenschappelijke regeling en stellen voorstellen op voor het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur over:

1. Centrale programmering, incl. uitwisseling specialistische inzet tussen de deelnemers;
2. Eisen om te kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria;
3. Sturing op kwaliteit van de medewerkers (opleiding en training en vlieguren);
4. Auditeren van de resultaten van de deelnemers (voortgangsbewaking op de planning en steekproefsgewijze beoordeling van de kwaliteit van proces en inhoud);
5. Rapportages en verbetervoorstellen die uit werkzaamheden van kennisgroepen of ingezette adviseurs voortkomen;
6. De verdere ontwikkeling van de RUD LN (o.a. naar aanleiding van het evaluatierapport Lysias).

Per deelnemer treedt één lijnmanager op als aanspreekpunt voor de RUD-directeur en het coördinatiecentrum. De zogenoemde coördinerend VTH-manager/ lijnmanager. De lijnmanagers van de deelnemers zijn verantwoordelijk voor:

1. Versterken van de netwerksamenwerking vanuit de eigen organisatie.
2. Tijdig aanleveren van informatie.
3. Realiseren van kwaliteit van de uitvoering door gedragen processen en kwaliteitseisen.

4. Borgen van kwaliteit van medewerkers en processen, door opleidingen, trainingen en maken van de noodzakelijke vlieguren.
5. Trekken van kennisgroepen en ontwikkelteams.
6. Realiseren van het betreffende deel van het UP volgens de afgesproken werkwijzen.
7. Ondersteunen van een passende organisatiecultuur en investeren in de relatie en de samenwerking met deelnemende organisaties.
8. Ondersteunen van samenwerking met andere partijen in het fysieke domein.

De lijnmanagers hebben de ruimte om de eigen gemeentelijke/provinciale PDCA-cyclus te volgen en de lokale integraliteit te bewaken binnen de kaders van de GR RUD LN.

Personeelsbeleid
De RUD LN heeft voor de uitvoering van haar personeelsbeleid en de salarisadministratie gebruik gemaakt van de ondersteuning door de gemeente Roermond in een gastheer constructie.
Begin 2020 waren er vijf medewerkers in dienst van de RUD LN en in 2020 is er één medewerker uitgestroomd en één medewerker ingestroomd. De formatieomvang bedroeg 5,65 FTE.

Informatisering en automatisering
Digitaal toezicht in de vorm van digitale checklisten is beschikbaar gesteld voor alle toezichthouders.
Er is gewerkt aan een gezamenlijke VTH-applicatie die in 2021 zal worden geïmplementeerd. In 2020 hebben de partners gebruik gemaakt van de eigen applicaties. Voor ondersteunende zaken werd gebruik gemaakt van de applicaties van de gastheer gemeente Roermond.

Rechtmatigheid
<u>Normenkader en controleprotocol</u>
Het Algemeen Bestuur heeft haar vergadering van 03 oktober 2019 het controleprotocol 2019 – 2020 vastgesteld.
Het protocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole. Daarin heeft het Algemeen Bestuur de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening aangegeven. Deze sluiten aan bij het wettelijk minimum.

Tabel 7

Goedkeurings-tolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van de lasten)	≤ 1%	>1% - <3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% van de lasten)	≤ 3%	>3% - <10%	≥ 10%	-

De percentages worden steeds genomen van de totale begrote programmalasten na de laatste begrotingswijziging. Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur als maatstaf gesteld, dat de accountant bij de uitvoering van de accountantscontrole elke fout of onzekerheid boven de € 25.000 rapporteert (rapporteringstolerantie).

Overhead

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor in de programmaverantwoording een apart overzicht **"overhead" op te nemen.** Aan de detaillering van dit overzicht worden door het BBV geen eisen gesteld, met uitzondering van de bepaling dat er minimaal een scheiding moet zijn tussen de lasten en de baten. Dit overzicht is hieronder in tabel 8 weergegeven.

Tabel 8

Begroting		Taakveld	2020	2020	2020	2020
Lasten			Primaire begroting	Begroting na administratieve wijziging	Rekening	Saldo
2	Coordinatiecentrum	0.4 overhead	€ 805.000	€ 805.000	€ 728.000	€ 77.000
Baten						
5	Overhead	0.4 overhead	€ 805.000	€ 805.000	€ 728.000	€ 77.000
Resultaat			€ -	€ -	€ -	€ -

Toelichting

De werkelijke lasten zijn **met een bedrag van** € 728.000 lager uitgekomen dan begroting.

Een nadere toelichting op de lasten, baten en reserve mutatie is opgenomen in de jaarrekening 2020.

4 Jaarrekening 2020

4.1 Balans inclusief toelichting

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
Algemeen
De jaarrekening is opgemaakt volgens de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts op voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, nemen we in acht indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.
Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er geldt echter een formeel verbod om voorzieningen of schulden op te nemen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Daarom rekenen we sommige personele lasten toe aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Hierbij moet worden gedacht aan componenten als overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume, wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties), dan moeten we wel een verplichting opnemen.

Balans
Vaste activa
De RUD LN heeft geen vaste activa eind 2020.

Vlottende activa
Vorderingen
De vorderingen hebben we gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende posten
De liquide middelen en de overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva
De vlottende schulden en de overlopende passiva hebben we eveneens opgenomen tegen de nominale waarde.

Tabel 9

BALANS RUD LN					
(bedragen x € 1.000)	*31-12-2019*	*31-12-2020*		*31-12-2019*	*31-12-2020*
Vaste activa			Vaste passiva		
			Eigen vermogen		
			Bestemmingsreserves	€ 334	€ 334
Totaal vaste activa	**€ -**	**€ -**	**Totaal eigen vermogen**	**€ 334**	**€ 334**
Vlottende activa			Vlottende passiva		
			Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar		
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar					
Vorderingen op openbare lichamen	€ 52	€ 218	Overige schulden	€ 141	€ 543
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	€ 1.575	€ 1.325			
Overige vorderingen	€ 3	€ -			
Totaal uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	**€ 1.630**	**€ 1.543**	**Totaal netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar**	**€ 141**	**€ 543**
Liquide middelen					
Banksaldi	€ 63	€ 20			
Totaal liquide middelen	**€ 63**	**€ 20**			
Overlopende activa			Overlopende passiva		
Vooruitbetaalde kosten	€ 4	€ 2	Nog te betalen lasten	€ 1.376	€ 820
Nog te ontvangen baten	€ 295	€ 184	Overlopende passiva art 49	€ 141	€ 52
Totaal overlopende activa	**€ 299**	**€ 186**	**Totaal overlopende passiva**	**€ 1.517**	**€ 872**
Totaal vlottende activa	**€ 1.992**	**€ 1.749**	**Totaal vlottende passiva**	**€ 1.658**	**€ 1.415**
Totaal activa	**€ 1.992**	**€ 1.749**	**Totaal passiva**	**€ 1.992**	**€ 1.749**

Toelichting op de balans per 31 december 2020

Activa

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar.

De post uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:

Tabel 10

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Nominale waarde 31 december 2020	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31 december 2020	Boekwaarde 31 december 2019
Vorderingen op openbare lichamen	€ 218	€ -	€ 218	€ 52
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	€ 1.325	€ -	€ 1.325	€ 1.575
Overige vorderingen	€ 0	€ -	€ 0	€ 3
Totaal	€ 1.543	€ -	€ 1.543	€ 1.630

Vorderingen op openbare lichamen € 218.000
Op 31 december van het boekjaar stonden de gefactureerde kosten van de bereikbaarheidsdienst van het derde en vierde kwartaal aan de 15 gemeenten als vordering nog open. Net als één vordering van het eerste kwartaal. Ook stonden er nog twee vorderingen voor de bijdrage over 2020 open. Verder waren twee vorderingen met betrekking tot de tussentijdse afrekening over de verleende diensten nog niet betaald. Daarnaast stonden er twee doorbelastingen in verband met de uitgevoerde EVP trajecten open. Tenslotte stond er een vordering op de belastingdienst open van € 107.000 betreffende de BTW aangifte over het 4e kwartaal.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente-typische looptijd korter dan één jaar € 1.325.000
Dit betreffen de overtollige middelen die op 31 december 2020 in de vorm van een rekening-courantverhouding bij het Rijk zijn afgestort.
Voor nadere informatie over de uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente-typische looptijd korter dan één jaar verwijzen wij naar paragraaf 3.2 Financiering van het jaarverslag, waar het schatkistbankieren wordt toegelicht.

Overige vorderingen € 0
Op 31 december van het boekjaar stond een nog te ontvangen bedrag van € 378 open bij twee van onze crediteuren, vanwege dubbel verrichtte betalingen.

Liquide middelen € 20.000

Tabel 11

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31 december 2020	Boekwaarde 31 december 2019
Banksaldo BNG	€ 20	€ 63
Totaal	€ 20	€ 63

Overlopende activa € 186.00

Tabel 12

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31 december 2020	Boekwaarde 31 december 2019
Vooruitbetaalde kosten	€ 2	€ 4
Nog te ontvangen baten	€ 184	€ 295
Totaal	**€ 186**	**€ 299**

De op 31 december 2020 vooruitbetaalde kosten hebben betrekking op het abonnement voor Privacy Nexus voor 2021, het abonnement voor Zoom en het abonnement van de website voor het eerste kwartaal van 2021.

Onder de nog te ontvangen baten zijn opgenomen de nog te factureren bedragen met betrekking tot de uitwisseling van diensten en de bereikbaarheidsregeling van het vierde kwartaal 2020. Daarnaast is het nog te factureren bedrag als afrekening in de bijdrage in de totale kosten van de Uitvoeringseenheid Roermond opgenomen.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen € 334.000

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Tabel 13

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31 december 2020	Boekwaarde 31 december 2019
Algemene reserve	€ -	€ -
Bestemmingsreserves	€ 334	€ 334
Gerealiseerd resultaat	€ -	€ -
Totaal	**€ 334**	**€ 334**

De inbreng van de resterende middelen uit de bestuursovereenkomst zijn in 2018 gestort in de bestemmingsreserve VTH-systeem. In de primaire begroting was rekening gehouden met een onttrekking van € 23.000 voor de kosten voor hosting en licenties (taakveld milieubeheer) vanuit het nieuwe VTH-systeem. In de bestuursrapportage is gerapporteerd dat door vertragingen in het project, aansluiting pas in 2021 wordt gerealiseerd. Hierdoor is de onttrekking toen met behulp van een administratieve wijziging uit de begroting gehaald. In werkelijkheid hebben er ook nog geen uitgaven plaatsgevonden, waardoor er ook geen sprake is geweest van een onttrekking uit de bestemmingsreserve VTH-systeem.

Het verloop in 2020 wordt in het hierna opgenomen overzicht van de reserve weergegeven.

Tabel 14

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31 december 2019	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijving-en	Boekwaarde 31 december 2020
• Bestemmingsreserve VTH-systeem	€ 334	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 334
Totaal	€ 334	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 334

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar € 483.000

Tabel 15

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31 december 2020	Boekwaarde 31 december 2019
Overige schulden	€ 543	€ 141
Totaal	€ 543	€ 141

Op 31 december van het boekjaar bestond er nog een crediteurenschuld van € 543.000. Inmiddels is het overgrote deel van het bedrag afgewikkeld.

Overlopende passiva

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume € 820.000

Tabel 16

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31 december 2020	Boekwaarde 31 december 2019
Nog te betalen lasten	€ 820	€ 1.376
Totaal	€ 820	€ 1.376

Onder de nog te betalen lasten zijn opgenomen de nog te ontvangen facturen voor de leveringen en diensten die in 2020 hebben plaatsgevonden, evenals de nog te betalen afdrachten pensioenbijdragen en loonbelasting en 13e salarisrun. Daarnaast is de afrekening van het project externe veiligheid 2019- 2020 met de partners opgenomen en de af te rekenen tussenstand van het project externe veiligheid 2020-2021. Tenslotte is de terugbetaling aan de partners opgenomen, gebaseerd op het voorlopig resultaat.

De voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van Europese overheidslichamen, het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen € 52.000

Het verloop in 2020 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Tabel 17

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Saldo 31 december 2019	Ontvangen bedragen	Bestedingen / vrijgevallen bedragen	Terug-betalingen	Saldo 31 december 2020
Provinciaal Uitvoeringsprogramma Omgevingsveiligheid (spoor 1) project 2019 2020	€ 8	€ -	€ 8	€ -	€ -
Provinciaal Uitvoeringsprogramma Omgevingsveiligheid (spoor 2) Project 2019 2020	€ 133	€ -	€ 73	€ 60	€ -
Provinciaal Uitvoeringsprogramma Omgevingsveiligheid Project 2020 2021	€ -	€ 127	€ 75	€ -	€ 52
Totaal	€ 141	€ 127	€ 156	€ 60	€ 52

De RUD LN heeft het project externe veiligheid 2019 – 2020 uitgevoerd.
De afgelopen periode is een inhoudelijke rapportage opgesteld, waarin verantwoording werd afgelegd over de gerealiseerde acties en doelen. Tevens heeft er een accountantscontrole over plaats gevonden. De verantwoording met het verzoek tot afrekening is ingediend bij de provincie.
Voor het nieuwe project externe veiligheid 2020 – 2021 is ook een projectplan ingediend. De provincie heeft een voorschot beschikbaar gesteld van € 127.350.
Het deel dat verantwoord is in een tussentijdse rapportage over 2020 is opgenomen in de exploitatie, zijnde € 75.389. Het restant aan voorschot is hierboven opgenomen.

4.2 Overzicht van baten en lasten inclusief toelichting

In het onderstaande overzicht van baten en lasten zijn de lasten en baten 2020 opgenomen. Tevens is aangegeven op welk taakveld de baten en lasten betrekking hebben. Na de tabel volgen de toelichtingen.

Tabel 18

Begroting		Taakveld	2020	2020	2020	2020
Lasten			Primaire begroting	Begroting na administratieve wijziging	Rekening	Saldo
1	Programmauitvoering					
	Basis- en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 1.221.000	€ 1.198.000	€ 838.000	€ 360.000
	Projecten	7.4 milieubeheer	€ -	€ -	€ 145.000	€ -145.000
	Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 98.000	€ 98.000	€ 83.000	€ 15.000
2	Coordinatiecentrum	0.1 bestuur	€ 20.000	€ 20.000	€ 21.000	€ -1.000
		0.4 overhead	€ 805.000	€ 805.000	€ 728.000	€ 77.000
3	Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ 50.000	€ 50.000	€ -	€ 50.000
4	Vennootschapsbelasting	0.9 vpb	€ -	€ -	€ -	€ -
7	Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -
	Totaal lasten		€ 2.195.000	€ 2.172.000	€ 1.816.000	€ 356.000
Baten						
5	Programmauitvoering					
	Bestuurskosten	0.1 bestuur	€ 20.000	€ 20.000	€ 21.000	€ -1.000
	Overhead	0.4 overhead	€ 805.000	€ 805.000	€ 728.000	€ 77.000
	Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ 50.000	€ 50.000	€ -	€ 50.000
	Basis en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 1.198.000	€ 1.198.000	€ 828.000	€ 370.000
	Projecten	7.4 milieubeheer	€ -	€ -	€ 155.000	€ -155.000
	Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 98.000	€ 98.000	€ 83.000	€ 15.000
	Totaal baten		€ 2.172.000	€ 2.172.000	€ 1.816.000	€ 356.000

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Hieronder de verklaring geven van de verschillen tussen begroting en realisatie.

Lasten

1. Programma uitvoering

Basis- en milieutaken +/+ € 360.000

- Het werkelijke overschot is een stuk lager uitgekomen dan verwacht ten tijde van de bestuursrapportage.
  Daar was aangegeven dat de huidige methode van de Uitvoeringseenheid Roermond werd afgebouwd en de voorbereidingen getroffen werden voor de nieuwe werkwijze, uniform aan de werkwijze van alle andere taken die binnen de RUD worden uitgevoerd. Er werd toen aangegeven dat er nog maar 1 fte in dienst was van Roermond voor deze uitvoeringseenheid. Voor enkele taken werd centraal ingehuurd en werd in overleg getreden met partners of mogelijk gemeentelijke medewerkers voor het programma konden worden ingezet. De verwachting was toen nog dat de inzet niet voldoende zou zijn om het totale uitvoeringsprogramma van de uitvoeringseenheid te kunnen realiseren. Vandaar dat was ingeschat dat er een overschot zou ontstaan van circa € 166.000. In het laatste kwartaal is het toch nog mogelijk gebleken om met hulp van de gemeentelijke medewerkers het volledige programma van de UE Roermond af te

werken. Doordat alles was ingezet om het volledige programma gedraaid te krijgen, zijn de uiteindelijk kosten uitgekomen op € 500.000, waarmee een overschrijding is ontstaan op de UE Roermond van circa € 34.000.
Dit is veroorzaakt doordat de werkelijke salariskosten iets hoger bleken te zijn dan begroot, de gepleegde inhuur duurder was dan de begrote vacaturegelden en flexibele schil en doordat er iets meer controles zijn uitgevoerd dan opgenomen was in het uitvoeringsprogramma omdat er nog wat van het programma 2019 is weggewerkt. De partners zullen moeten bijdragen in deze kosten volgens de hiervoor opgestelde verdeelsleutel.

- De uitwisseling van capaciteit tussen de deelnemers op basismilieutaken is uitgekomen op circa € 256.000. Dit is circa € 353.000 lager dan begroot. Dit is in lijn met de verwachting die tijdens de bestuursrapportage werd afgegeven.
  De behoefte aan uitwisseling is hoger dan de cijfers weergeven. Partners kunnen echter door de krapte op de arbeidsmarkt vacatures niet invullen, waardoor niet aan de vraag voldaan kon worden. De vragende partners hebben zelf moeten inhuren wat gemonitord wordt als eigen productie.
- Voor digitaal toezicht en het aanschaffen en onderhouden van meetapparatuur was een budget van ruim € 77.000 geraamd. Hier is een overschot van € 35.000 ontstaan. Enerzijds doordat er niet is overgegaan tot de aanschaf van Sesom. Anderzijds doordat er weinig onderhoud aan meetapparatuur en overige kosten nodig bleek te zijn in 2020. Dit is in lijn met de verwachting zoals aangegeven in de bestuursrapportage.
- Tenslotte is er een overschot van circa € 5.000 ontstaan op de bereikbaarheidsdienst en de wachtdienstregeling. In werkelijkheid zijn er minder calls geweest dan ingeschat. Deze calls worden naar de partners doorbelast en komen daarmee ook tot uitdrukking in lagere baten.

Projecten -/- € 145.000

- In de bestuursrapportage was al aangegeven dat het onderdeel projecten niet begroot was, omdat vooraf moeilijk in te schatten is hoe de uitvoering van de projecten eruit zal komen te zien. De werkzaamheden voor externe veiligheid komen in aanmerking voor subsidie, waarbij de werkzaamheden verricht door de partners vergoed worden vanuit de subsidie.
  De benodigde (subsidiabele) accountantscontrole voor dit project is, conform de voorschriften, verantwoord op taakveld 0.1 bestuur.
  Er liepen twee projecten van externe veiligheid. Een met een looptijd van juli 2019 tot en met juni 2020 en een met een looptijd vanaf juli 2020.
  De verrichte werkzaamheden door de partners voor het project 2019-2020 voor het jaar 2020 besloeg een bedrag van circa € 72.000.
  Over het project vanaf juli 2020 is een tussentijdse verantwoording opgesteld, deze is in de exploitatie opgenomen voor zowel kosten, als inkomsten. De kosten voor de verrichte werkzaamheden door de partners voor 2020 kwamen uit op circa € 73.000.
  Samen resulteert dit in een bedrag voor projecten ter hoogte van € 145.000.

Wabotaken +/+ € 15.000

- Zoals al bij de bestuursrapportage aangekondigd, werd hier ook een lagere uitwisseling verwacht dan begroot dit jaar. Hiervoor geldt dezelfde reden als genoemd bij de uitwisseling op basismilieutaken. In het laatste kwartaal is er wel nog meer uitgewisseld op de wabotaken dan voorzien ten tijde van de bestuursrapportage.

2. Coördinatiecentrum

Accountantskosten, bestuur -/- € 1.000

Er is een kleine overschrijding ontstaan op de accountantskosten. Dit komt doordat een accountantscontrole benodigd was voor het project externe veiligheid. Aangezien deze kosten ook subsidiabel waren staan hier ook hogere baten tegenover in de vorm van die subsidie. Rekening houdende met deze subsidie (van € 4.000) zijn de kosten circa € 3.000 lager geweest dan begroot.

Coördinatiecentrum, overhead +/+ € 77.000

De kosten waren begroot op € 805.000. In werkelijkheid zijn de kosten uitgekomen op € 728.000. Het overschot van € 77.000 is als volgt te verklaren:
Zoals aangegeven ten tijde van de bestuursrapportage is er tijdelijk ingehuurd op de functie van directeur, waarvan de kosten hoger waren dan de geraamde salariskosten. Daar tegenover stond dat er door vacatures alleen is ingezet op reguliere taken en de projectmatige uitwerking van de evaluatie en er verder geen projecten zijn opgepakt, waarbij normaliter externe kosten gemaakt zouden worden. Ook is er door COVID-19 bijna het gehele jaar thuisgewerkt waardoor er nauwelijks aanspraak is gemaakt op reiskosten. Per saldo heeft dit uiteindelijk resulteert in een overschot van circa € 26.000.
Ook werd in de bestuursrapportage de verwachting aangekondigd dat er een overschot op het opleidingsbudget zou ontstaan van circa € 40.000. Enerzijds vanwege COVID-19 waardoor opleidingen geen doorgang vonden. Anderzijds doordat er bij het coördinatiecentrum sprake was van capaciteitsproblemen, waardoor voornamelijk is ingezet op reguliere taken en er geen projecten zijn opgepakt. In werkelijkheid is het overschot uitgekomen op € 47.000.
Verder was bij de bestuursrapportage al aangegeven dat er een overschrijding van € 8.000 werd verwacht op de posten representatie en communicatie, doordat er diverse activiteiten zijn uitgevoerd in relatie tot de evaluatie die niet in de begroting waren voorzien. Naast deze overschrijding is er tenslotte een overschot ontstaan van circa € 12.000. Dit is ontstaan doordat de bijzondere ondernemingsraad geen gebruik heeft hoeven maken van externe expertise en doordat er nog geen vervanging en uitbreiding van de mobile devices van het coördinatiecentrum heeft plaatsgevonden.
Bovenstaande samen resulteert in een eindelijk overschot van € 77.000.

3. Onvoorzien € 50.000

Voor onvoorzien was een bedrag van € 50.000 gereserveerd. Zoals in de bestuursrapportage al aangegeven is het budget onbenut gebleven in 2020. Door de lopende evaluatie en de vacatures binnen het coördinatiecentrum zijn er geen onvoorziene projecten opgepakt.

4. Vpb € 0

Bij het opstellen van het inrichtingsplan is fiscaal advies ingewonnen. De conclusie hiervan is dat de RUD geen vennootschapsbelasting hoeft te betalen aangezien a) de RUD geen winstdoelstelling heeft, b) de kosten via een vaste verdeelsleutel worden verrekend en c) eventuele overschotten aan het eind van het jaar worden teruggegeven aan deelnemers.

5. Baten

De baten waren in 2020 als volgt onderverdeeld:

Tabel 19

	Onderdeel	Taakveld	Begroot bedrag na wijziging	Gerealiseerd bedrag voor terugbetaling partners voorlopig resultaat	Gerealiseerd bedrag	Saldo (begroot versus gerealiseerd)	Verdeelsleutel
A	Coördinatiecentrum	0.1 Bestuur	€ 20.000	€ 24.000	€ 21.000	-/- € 1.000	Vast: inwoneraantal
		0.4 Overhead	€ 805.000	€ 815.000	€ 728.000	€ 77.000	Vast: inwoneraantal
	Onvoorzien	0.8 Overige baten en lasten	€ 50.000	€ 50.000	€ 0	€ 50.000	Vast: inwoneraantal
	Meetapparatuur	7.4 Milieubeheer	€ 77.000	€ 77.000	€ 31.000	€ 46.000	Vast: inwoneraantal
B	Uitvoeringseenheid	7.4 Milieubeheer	€ 466.000	€ 466.000	€ 500.000	-/- € 34.000	Vast: uitkering VTH
C	Beschikbaarheidsregeling	7.4 Milieubeheer	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 0	Vast: evenredig
D	Uitwisseling capaciteit	7.4 Milieubeheer	€ 609.000	€ 256.000	€ 256.000	€ 353.000	Werkelijke afname
		8.3 Wonen en bouwen	€ 98.000	€ 83.000	€ 83.000	€ 15.000	Werkelijke afname
E	Bereikbaarheidsregeling	7.4 Milieubeheer	€ 8.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 5.000	Werkelijke afname
F	Projecten	7.4 Milieubeheer	€ 0	€ 155.000	€ 155.000	-/- € 155.000	Eenmalig
	Totaal		**€ 2.172.000**	**€ 1.968.000**	**€ 1.816.000**	**€ 356.000**	

Algemene toelichting

Het verschil tussen gerealiseerd bedrag voor terugbetaling (€ 1.968.000) en gerealiseerd bedrag (€ 1.816.000), betreft het voorlopig resultaat inclusief de afrekening van de Uitvoeringseenheid Roermond. Op grond van de gemeenschappelijke regeling wordt de uiteindelijke bijdrage van de partners aangepast, zodat het eindresultaat op nul uitkomt.

Toelichting vaste bijdragen

A. De bijdrage in de kosten voor het coördinatiecentrum waren begroot op € 825.000. Op grond van de gemeenschappelijke regeling RUD LN dient een voorlopig resultaat in

mindering gebracht te worden op de uiteindelijke bijdrage van de partners. Hierdoor zijn de werkelijke baten aangepast aan de werkelijke lasten. (Zie hiervoor bijlage 5, bijdrage per deelnemer).
Doordat er een subsidie voor het project externe veiligheid is ontvangen, waarbij de accountantscontrole subsidiabel was, kwamen de baten voor terugbetaling € 4.000 hoger uit dan begroot.
De baten voor de overhead kwamen voor terugbetaling ruim € 10.000 hoger uit dan begroot. Dit kwam doordat de kosten voor de gevolgde EVP-trajecten, conform afspraak, bij de betreffende partners in rekening werden gebracht.
De bijdrage voor onvoorzien was begroot op € 50.000. Gezien onvoorzien niet benut is in 2020 is ook hier de werkelijke baten aangepast naar € 0.
De bijdrage meetapparatuur was begroot op € 77.000. De werkelijke kosten voor kwamen uit op € 42.000. Hierdoor is een voordeel op de baten ontstaan van circa € 35.000. Daarnaast is over de externe veiligheidsprojecten, periode 2018 t/m 2020 een volledige subsidie verstrekt over spoor 1, terwijl niet voor het volledige bedrag kosten zijn gemaakt. Ook de inzet van het coördinatiecentrum was subsidiabel. Dit voordeel van circa € 10.000 komt hier tot uitdrukking.

B. De bijdrage voor de inzet van de uitvoeringseenheid in Roermond was begroot op € 466.000. Deze kosten zijn doorberekend op basis van de middelen die in 2014 zijn toegevoegd aan het gemeentefonds als gevolg van de overdracht van het bevoegd gezag over VTH-inrichtingen van provincie naar gemeenten. Zoals onder punt 1 is op pagina 41/42 reeds aangegeven zijn de werkelijke kosten uitgekomen op € 500.000. De partners zullen volgens de verdeelsleutel moeten bijdragen in de werkelijke hogere kosten. Vandaar dat de werkelijke bijdrage is aangepast aan de kosten. (Zie hiervoor bijlage 5).
C. De kosten voor de beschikbaarheidsregeling van € 38.000 zijn conform begroting evenredig over de deelnemers verdeeld, met uitzondering van de Provincie. Ieder heeft 1/15^{e} deel betaald.

<u>Toelichting werkelijke afname</u>

D. De uitwisseling van capaciteit was voor de basis en milieutaken geraamd op € 609.000. Voor de Wabo-taken was de uitwisseling geraamd op € 98.000. De kosten voor de werkelijke uitwisseling is voor de milieutaken uitgekomen op € 256.000 en voor de Wabo-taken op € 83.000. Deze kosten zijn aan de deelnemers doorberekend. Dit is gebeurd op basis van daadwerkelijke afname en de door het Algemeen Bestuur vastgestelde uurtarieven.
E. De kosten voor de bereikbaarheidsregeling zijn uitgekomen op ruim € 3.000. Deze kosten zijn achteraf met de partners verrekend op basis van het werkelijke aantal calls per deelnemer.

<u>Toelichting eenmalige bijdrage</u>

F. Zoals bij de lasten reeds aangegeven waren de projecten niet begroot. Hier zijn de projecten externe veiligheid periode 2019-2020 en 2020-2021. De verrichte werkzaamheden en externe kosten in het kader van externe veiligheid kwamen in aanmerking voor subsidie. Hierdoor zijn er een extra inkomsten in de vorm van subsidies gegenereerd van circa € 155.000. Het verschil tussen de lasten en baten

betreft 10.000. Dit is ontstaan doordat het volledige subsidiebedrag van spoor 1 over het project 2018/2019 is uitbetaald, waarvoor niet alle kosten zijn gemaakt. Ditzelfde geldt voor het project 2019/2020. Tenslotte was de inzet van het coördinatiecentrum ook subsidiabel in deze projecten. Hierdoor is er een positief resultaat ontstaan van € 10.000.

6. Mutatie reserve

Er was een onttrekking uit de bestemmingsreserve VTH-systeem begroot ter hoogte van circa € 23.000 voor de hosting en licenties van het nieuwe VTH-systeem.
In de bestuursrapportage was al voorzien dat door een vertraging in het project de RUD LN nog niet zou aansluiten in 2020. Hierdoor is de onttrekking afgeraamd. In werkelijkheid zijn er ook geen kosten geweest, waardoor er daadwerkelijk ook geen onttrekking heeft plaats gevonden.

7. Betalingsverkeer € 0

Bij de opstelling van de begroting was geen rekening gehouden met kosten voor betalingsverkeer. Gezien deze kosten betrekking hebben op een ander taakveld, 0. Treasury, is deze apart opgenomen. De werkelijke kosten hiervoor waren ongeveer € 175.

Toelichting op het resultaat

Het voorlopig resultaat, exclusief de uitvoeringseenheid Roermond was € 186.023 voordelig. Op grond van de gemeenschappelijke regeling RUD LN is dit voorlopig resultaat in mindering gebracht op de uiteindelijke bijdrage van de partners zodat het eindresultaat uitkomt op 0. De terugbetaling is berekend op basis van de verdeelsleutel conform onderstaande tabel.

Tabel 20

Deelnemers	Inwoners per 1-1-2018	% aandeel begroting 2020 basis verdeelsleutel	Voorlopig resultaat 2020 RUD LN
Beesel	13.444	2,59%	€ 4.826,38
Bergen	13.106	2,53%	€ 4.705,04
Echt-Susteren	31.751	6,13%	€ 11.398,58
Gennep	17.052	3,29%	€ 6.121,65
Horst aan de Maas	42.271	8,16%	€ 15.175,25
Leudal	35.857	6,92%	€ 12.872,63
Maasgouw	23.697	4,57%	€ 8.507,20
Mook en Middelaar	7.768	1,50%	€ 2.788,70
Nederweert	17.038	3,29%	€ 6.116,63
Peel en Maas	43.312	8,36%	€ 15.548,97
Roerdalen	20.728	4,00%	€ 7.441,33
Roermond	57.761	11,15%	€ 20.736,14
Venlo	101.192	19,53%	€ 36.327,83
Venray	43.341	8,36%	€ 15.559,38
Weert	49.855	9,62%	€ 17.897,90
Provincie			€ -
Totaal	518.173	100%	€ 186.023,60

Dit betreft het voorlopig resultaat zonder de bijbetaling van de partners voor de Uitvoeringseenheid Roermond. Het tekort, veroorzaakt door o.a. de hogere inhuurkosten, ter hoogte van -/- € 33.834 is apart inzichtelijk gemaakt.

4.3 Overzicht van incidentele baten en lasten inclusief toelichting

In het onderstaande overzicht zijn de incidentele baten en lasten beschreven.

Hier zijn de projecten van externe veiligheid opgenomen die in 2020 verantwoord zijn op 7.4 milieubeheer. De werkzaamheden voor externe veiligheid komen in aanmerking voor subsidies, waarbij de werkzaamheden verricht door de partners vergoed worden vanuit de subsidies. Voor de projecten zijn subsidies ontvangen ter hoogte van circa € 155.000, waarvan € 4.000 voor de benodigde (subsidiabele) accountantscontrole, conform de voorschriften, verantwoord is op taakveld 0.1 bestuur.
Zoals bij de baten al aangeven, is er over de projecten 2018 tot en met 2020 een volledige subsidie verstrekt over spoor 1 terwijl niet alle kosten gemaakt zijn. Dit voordeel komt ten gunste van de RUD begroting. Daarnaast zijn de kosten van de inzet van het coördinatie-centrum subsidiabel. Dit samen resulteert in een incidenteel voordeel van € 10.000.

Tabel 21

Incidentele lasten en baten		Taakveld	2020	2020	2020	2020
Lasten			Primaire begroting	Begroting na administratieve wijziging	Rekening	Saldo
1	Uitvoering	7.4 milieubeheer	€ -	€ -	€ 145.000	€ 145.000
2	Coordinatiecentrum	0.1 bestuur	€ -	€ -	€ 4.000	€ 4.000
3	Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ -	€ -	€ -
	Totaal incidentele lasten		€ -	€ -	€ 149.000	€ 149.000
Baten						
5	Programmauitvoering	7.4 milieubeheer	€ -	€ -	€ 155.000	€ 155.000
6	Coordinatiecentrum	0.1 bestuur	€ -	€ -	€ 4.000	€ 4.000
	Totaal incidentele baten		€ -	€ -	€ 159.000	€ 159.000
Resultaat						
	Resultaat voor bestemming		€ 23.000	€ -	€ 10.000	€ 10.000
7	Storting reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ -	€ -	€ -
	ontrekking reserve	0.10 mutaties reserves	€ -23.000	€ -	€ -	€ -
	Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ 10.000	€ 10.000

4.4 Overzicht van reserves en voorzieningen

In de financiële verordening is vastgelegd dat in de begroting en jaarrekening een overzicht wordt opgenomen van reserves en voorzieningen. Het overzicht bevat criteria voor de vorming en besteding ervan.

Algemene reserve

Bij de start van de gemeenschappelijke regeling was deze niet aanwezig en de vorming ervan was niet voorzien. Het Algemeen bestuur heeft besloten voor alsnog geen algemene reserve in te stellen.

Bestemmingsreserve VTH-systeem

Tabel 22

Vorming (bedragen x € 1.000)	Bestedingsdoel	Realisatie omvang 1-1-2020	Bijgestelde begrote storting / Onttrekking 2020	Begroting omvang 31-12-2020	Daadwerkelijke storting / onttrekking 2019	Realisatie omvang 31-12-2020
Resterende middelen vrijkomend bij beëindiging bestuurs-overeenkomst	Bijdrage deel van de implementatie-kosten nieuw VTH-systeem.	€ 334	-/- € 0	€ 334	€ -	€ 334

Er was een onttrekking begroot ter hoogte van circa € 23.00 voor de aanschaf en implementatie, hosting en licenties van het VTH-systeem. Door een vertraging in het project in de implementatiefase kon de RUD LN nog niet aansluiten in 2020. Hiervoor heeft een administratieve begrotingswijziging plaatsgevonden ten tijde van de bestuursrapportage. In werkelijkheid heeft er ook geen onttrekking plaats gevonden.

Voorzieningen

Niet aanwezig. Conform begroting zijn er geen voorzieningen gevormd in 2020.

4.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de RUD LN. Het voor de RUD LN toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000.

De leden van het Dagelijks Bestuur en Algemeen bestuur van de RUD LN vallen onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT, maar ontvangen van de RUD LN geen bezoldiging.

De (interim) directeur van de RUD LN moet eveneens worden aangemerkt als topfunctionaris volgens de WNT. Van elke topfunctionaris (verplichte melding) en van elke andere functionaris, die in het betreffende jaar een totale bezoldiging heeft ontvangen hoger dan de maximale bezoldigingsnorm, moet de RUD LN volgens de WNT het volgende opnemen.

Tabel 23a **Topfunctionarissen**

Functie periode vanaf 1-1-2020	Naam	Partner	Bezoldiging 2020
Huidig voorzitter AB lid / DB lid	Dhr. T. Snijckers	Maasgouw	€ 0
AB lid / DB lid	Dhr. T. Kuipers	Horst aan de Maas	€ 0
AB lid / DB lid	Mevr. de Boer	Roerdalen	€ 0
AB lid / plv. DB lid	Dhr. R. Wanten	Peel en Maas	€ 0
Huidig AB lid	Mevr. D. Schmalschläger	Leudal	€ 0
Huidig AB lid	Dhr. W. Gradisen	Mook en Middelaar	€ 0
Huidig AB lid	Mevr. B. op de Laak	Nederweert	€ 0
Huidig AB lid	Dhr. R. Housmans	Provincie Limburg	€ 0
Huidig AB lid	Mevr. D. Heesakkers	Beesel	€ 0
Huidig AB lid	Dhr. M. Pelzer	Bergen	€ 0
Huidig AB lid	Dhr. M. Meuwissen	Echt-Susteren	€ 0
Huidig AB lid	Dhr. Peperzak	Gennep	€ 0
Huidig AB lid	Dhr. R. Evers	Roermond	€ 0
Huidig AB lid	Dhr. S. Peeters	Venlo	€ 0
Huidig AB lid	Mevr. W. van Eijk	Weert	€ 0
Huidig AB lid	Dhr. C. Vervoort	Venray	€ 0
Interim-directeur tot 1-11-2020	Dhr. K. Joosten	RUD LN, 0,89 fte	€ 98.414
Directeur vanaf 1-11-2020	Dhr. K. Joosten	RUD LN, 1 fte / naar ratio 0,93 fte	€ 31.407

Tabel 23b **Bezoldiging topfunctionarissen, leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking**

Gegevens 2020 bedragen x € 1	Dhr. K.G.M.C. Joosten
Functiegegevens	Directeur RUD Limburg Noord
Aanvang en einde functievervulling in 2020	30-09-2020* tot 31-12-2020
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,93*
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 28.479
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 2.928
Subtotaal	*€ 31.407*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 36.795
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 31.407
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2019	
bedragen x € 1	**Dhr. F.F. Tuijt**
Functiegegevens	Directeur RUD Limburg Noord
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01-2019 tot 13-05-2019
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 30.432
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.031
Subtotaal	*€ 35.463*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 70.159
Bezoldiging	€ 35.463

** De feitelijke indiensttreding is 1-11-2020 geweest als 1 volledige fte. De tabel topfunctionarissen zonder dienstverband dient maximaal 12 maanden gevuld te worden. De 13e maand dient conform de regelgeving van de WNT in deze tabel meengenomen te worden. Vandaar dat de indiensttredingsdatum is aangepast naar 30-9-2020 en dat de formatie daarop is aangepast.*

Tabel 23c **Bezoldiging topfunctionarissen, leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking**

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Bedragen x € 1	**K.G.M.C. Joosten**		
Functiegegevens	**Interim directeur RUD Limburg Noord**		
Kalenderjaar	**2020**	**2019**	**2018**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	1-1 t/m 29-9;	28-10 t/m 31-12;	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	9	3	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 193	€ 187	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 202.200	€ 77.700	
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 265.684		
Bezoldiging			
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 98.414	€ 19.490	€ 0
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 117.904		
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag	€ 0		
Totale bezoldiging, exclusief BTW	**€ 117.904**		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	*n.v.t.*		

Overige functionarissen

In 2020 zijn alle door de RUD LN betaalde salarissen onder deze norm gebleven.

4.6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

Het betreft de financiële verplichtingen waarvan de contractduur het boekjaar 2020 overschrijdt. Overeenkomsten waarbij de jaarlijkse totale lasten lager zijn dan € 2.500 zijn niet meegenomen.

Tabel 24

Naam opdracht	Leverancier	Einddatum contract
Gastheerschap, onderdeel huurovereenkomst	Gemeente Roermond	31-12-2020 met twee jaar stilzwijgende verlenging.
Gastheerschap, onderdeel dienstverleningsovereenkomst	Gemeente Roermond	31-12-2020 met twee jaar stilzwijgende verlenging.
Ondersteuning coördinatiecentrum RUD LN	Arena Consulting Group	Juli 2021
Hosting website RUD LN	METT	Onbepaalde tijd
Inhuur functionaris gegevensbescherming RUD LN	Privacy Progression BV	14-04-2021, met optie tot verlenging van een jaar.
Projectleider implementatie Squit 20/20	MVR & Partners	31-01-2021, met de optie om 3 x 3 maanden te verlengen.

Besluit tot vaststelling

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling RUD Limburg Noord, bijeen in haar vergadering van 08 juli 2021:

Gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 16 juni 2021 aan het Algemeen Bestuur tot vaststelling van het jaarverslag en de jaarrekening 2020.

Besluit:

Het jaarverslag en de jaarrekening 2020 RUD Limburg Noord vast te stellen conform voorliggend ontwerp;

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van de RUD Limburg Noord op 08 juli 2021.

T.J.C.M. (Tim) Snijckers
Voorzitter

K.G.M.C. (Karel) Joosten
Secretaris

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlage 1 Dashboard RUD LN 2020

Dashboard RUD

RUD LIMBURG NOORD

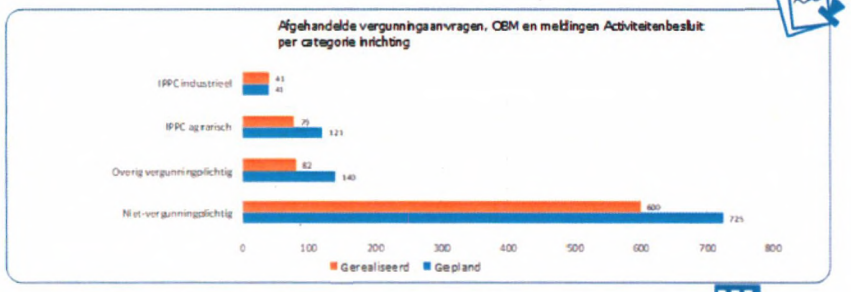

94% van de milieucontroles bij bedrijven uit het uitvoeringsprogramma is gerealiseerd

90% van de in het uitvoeringsprogramma geplande uren voor milieucontroles is besteed

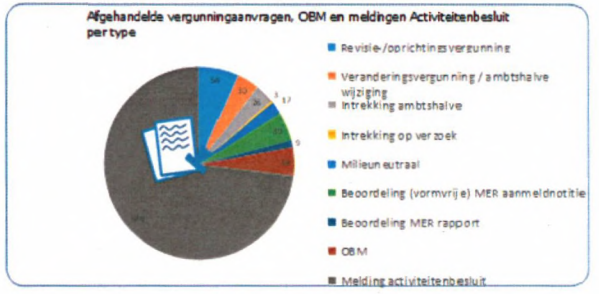

Volledige controle
1280
Geraamd 1304

Deelcontrole
332
Geraamd 467

Administratieve controle
261
Geraamd 94

Hercontrole
497
Geraamd 611

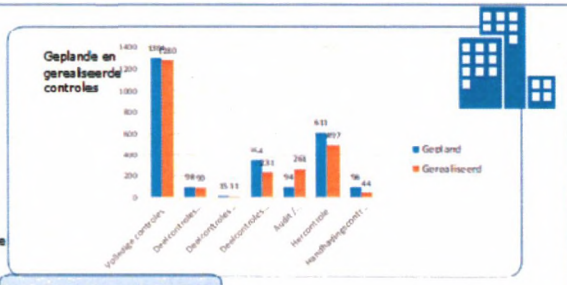

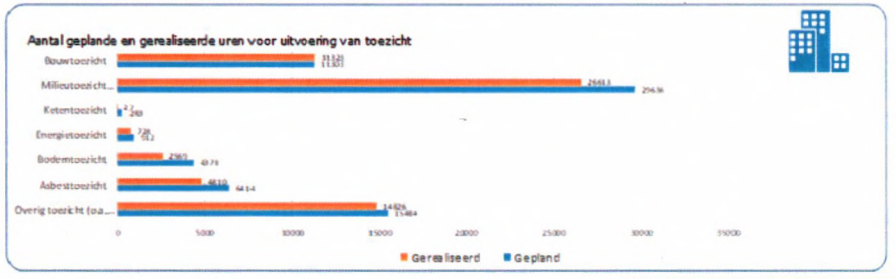

114 hercontroles bij milieu-inrichtingen leidden tot bestuursrechtelijke handhaving

21% van de uitgevoerde controles werd 1 of meerdere overtredingen geconstateerd bij

3 keer is door de RUD gebruik gemaakt van mandaat om de werkzaamheden binnen de gemeenten / provincie stil te leggen

Milieutoezicht bij asbestsloop
920
Geraamd 1071

waarvan met zware overtredingen
24
Geraamd 198

Energiecontroles
90
Geraamd 98

94% van de adviezen is binnen de voorgenomen termijn opgeleverd

100% van de adviezen van de RUD is door de colleges overgenomen

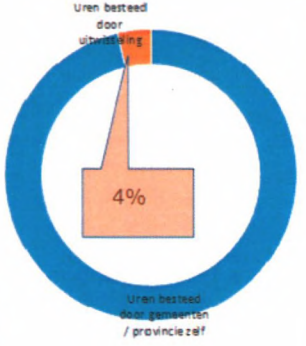

In de uitvoeringsprogramma's hebben de gemeenten / provincie dit jaar

221.041 uur geraamd voor de uitvoering

Gerealiseerde uren (R)UP in procenten

77% van de uren uit de uitvoeringsprogramma's is besteed

170.930 uren zijn dit jaar binnen de RUD besteed aan werkzaamheden voor de gemeenten / provincie

waarvan
7.022 uren voor meldingen, klachten en ongewone voorvallen
18.618 uren voor milieuspecialismen
5.322 uren voor bouwspecialismen

Bijlage 2 Visualisatie jaarrekening RUD LN 2020

Totale lasten	Begroot	Bijgestelde begroting	Realisatie	Saldo
	€ 2.195	€ 2.172	€ 1.816	**€ 356**

Totale baten	Begroot	Bijgestelde begroting	Realisatie	Saldo
	€ 2.172	€ 2.172	€ 1.816	**€ 356**

Resultaat voor bestemming
€ 0

Onttrekking reserve -/-
€ 0

Resultaat na bestemming
€ 0

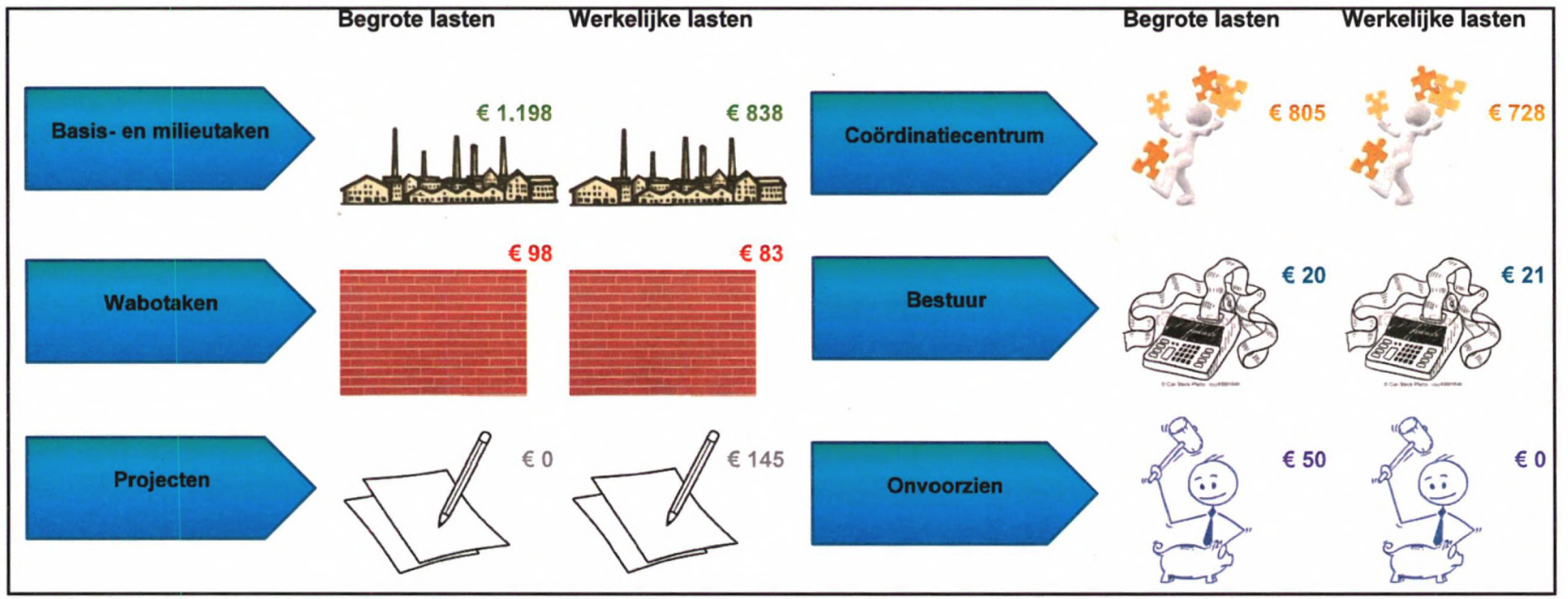

Bedragen vermenigvuldigd met € 1.000

Bijlage 3 Infografic RUD LN

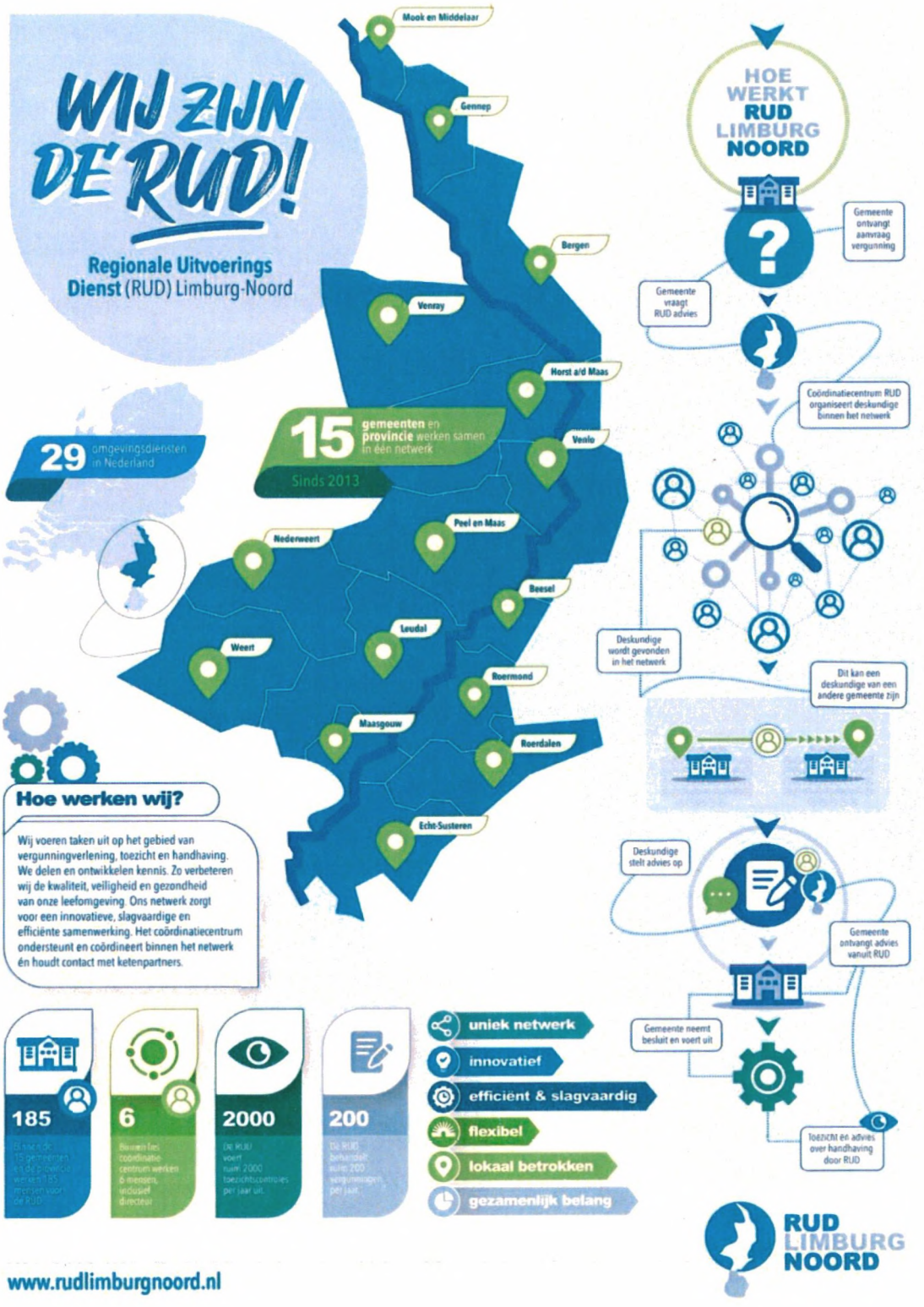

Bijlage 4 Risico-inventarisatie

nr	Benaming risico	inhoud risico	Gevolg	Beheersmaatregel	kans	impact	risico
1	Bezuinigingen gemeentes	Het risico dat gemeentelijke bezuinigingen (taakstellend) worden door vertaald naar de exploitatie van de RUD. Dit heeft directe gevolgen voor de exploitatie van de RUD.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Het AB stelt jaarlijks de begroting vast en zal bij (taakstellende) lagere bijdragen van deelnemers moeten zorgen een sluitende begroting.	20%	35.000,00	7.000,00
2	Niet naleven van de DVO afspraken door deelnemeers	De uitvoering vindt decentraal plaats, onder aansturing van de deelnemer. Het risico bestaat dat de gezamenlijke afspraken en procedures onvoldoende worden nageleefd, waardoor de RUD onvoldoende de uitvoeringskwaliteit kan garanderen.	Het bestaansrecht van de huidige inrichting van de RUD LN komt onder druk te staan.	In de DVO (artikel 9, lid 6) is afgesproken dat het Algemeen Bestuur kan besluiten om de directeur de bevoegdheid te geven (waar sprake is van contractrisico) om de taakuitvoering over te nemen van de betreffende partij en op kosten van die betreffende partij uit te laten voeren.	5%	35.000,00	1.750,00
3	Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers	Het risico dat RUD essentiële en waardevolle kennis verliest als gevolg van uitstroom van medewerkers.	Het gevolg kan zijn dat partners onvoldoende in staat zijn om de afspraken vanuit de DVO na te leven.	In de DVO (artikel 9, lid 6) is afgesproken dat het Algemeen Bestuur kan besluiten om de directeur de bevoegdheid te geven (waar sprake is van contractrisico) om de taakuitvoering over te nemen van de betreffende partij en op kosten van die betreffende partij uit te laten voeren.	50%	10.000,00	5.000,00
4	Geen overeenstemming geleverde diensten	Het risico is dat de RUD de geleverde onderlinge diensten niet kan doorfactureren omdat er discussie is over de hoogte van de factuur of de kwaliteit van het geleverde werk.	De RUD betaalt wel de vergoeding voor de geleverde dienst maar ontvangt niet de bijbehorende inkomsten.	Hierover zijn afspraken gemaakt in de DVO. Per kwartaal wordt aan afnemers van diensten gerapporteerd welke producten door welke leverancier zijn geleverd en besproken.	20%	10.000,00	2.000,00
5	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Het risico dat de kosten van de ontwikkeling van noodzakelijke ICT-voorzieningen (voornamelijk software) groter zijn dan thans begroot.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De organisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Bij het opstellen van de begroting zo adequaat mogelijk inspelen op actuele ontwikkelingen.	20%	75.000,00	15.000,00
6	Bijscholing medewerkers	Het risico dat de kosten van bijscholing en opleiding hoger zijn dan de begrote kosten.	De opleidingskosten zijn hoger dan begroot en kunnen niet betaald worden uit de reguliere exploitatie of ontwikkelbegroting van RUD.	Zorgen dat het strategisch opleidingsplan actueel gehouden wordt. Een financiele raming toevoegen.	20%	75.000,00	15.000,00
7	Fouten in aanbestedingsprocedure	Het risico dat de RUD fouten maakt in een aanbestedingsprocedure	Juridische procedure wordt opgestart door een partij die de opdracht niet gegund heeft gekregen.	Werken volgens het inkoop- en aanbestedingsbeleid, waarbij bij grote aanbestedingen gebruik wordt gemaakt van de expertise van de gastheer.	5%	75.000,00	3.750,00

8	Gegevensbescherming	De RUD LN en haar partners zijn dragers van gegevens. Het risico bestaat dat bij het beheer van deze gegevens niet wordt voldaan aan de wet AVG.	Indien niet voldaan wordt aan wet AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens forse boetes opleggen.	De RUD dient zorgvuldig te zijn in de informatie die zij verstrekt. Over het algemeen zullen deelnemers zelf verantwoordelijk zijn voor het verstrekken van de gegevens. De RUD heeft zelf per 1 september 2018 een functionaris gegevensbescherming aangesteld. Hij houdt toezicht op het naleven van de AVG binnen de RUD LN.	10%	200.000,00	20.000,00
9	Risico langdurig ziekteverzuim of arbeidsongeschiktheid	Het risico dat werknemers in dienst bij de RUD langdurig ziek of arbeidsongeschikt raken met financiële gevolgen voor RUD inzake het eigen risico.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Goede ziekteverzuimbegeleiding. Als ook bepalen hoe de werknemers kan blijven functioneren binnen de organisatie en eventueel apart bijverzekeren.	10%	75.000,00	7.500,00
10	Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers CC	Het risico dat RUD essentiële en waardevolle kennis verliest als gevolg van uitstroom van medewerkers van het coördinatiecentrum.	Het gevolg kan zijn dat het coördinatiecentrum niet in staat is om al haar taken uit te voeren.	Wensen en behoeften regelmatig bespreken met de medewerkers. Uitwerktermijnen afspreken. Korte lijnen met mogelijke inhuur opzetten en afspraken maken met mogelijke ondersteuning vanuit de partners.	50%	35.000,00	17.500,00
	Totaal					625.000,00	94.500,00

Toelichting bij de kolommen

1. Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een vijf-tal klasses vastgesteld. De klassen bestaan uit de verwachte frequentie en daarmee een kanspercentage.

kans	*frequentie*	*%*
zeer klein	1x per 20 jaar	5%
klein	1x per 10 jaar	10%
gemiddeld	1x per 5 jaar	20%
groot	1x per 2 jaar	50%
zeer groot	1x per jaar	100%

2. Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is er een gemiddelde impact bepaald.

Min. ingesch. fin. impact	maximaal ingeschatte financiele impact	gem. ingeschatte financiele impact
0	20.000	10.000
20.000	50.000	35.000
50.000	100.000	75.000
100.000	maximaal	200.000

3. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de kans maal financiele impact het financiele risico bepaald.

Bijlage 5 Bijdrage per deelnemer

Tabel 25

Totaal vaste bijdrage per partner

Deelnemers	Begroot 2020	Terugbetaling 2020 (incl. bijbetaling UE Roermond)	Realisatie 2020
Beesel	€ 28.831	-€ 4.558	€ 24.273
Bergen	€ 26.764	-€ 4.545	€ 22.219
Echt-Susteren	€ 85.061	-€ 9.279	€ 75.782
Gennep	€ 36.302	-€ 5.750	€ 30.552
Horst aan de Maas	€ 103.086	-€ 13.030	€ 90.056
Leudal	€ 81.731	-€ 11.496	€ 70.235
Maasgouw	€ 137.209	-€ 1.616	€ 135.593
Mook en Middelaar	€ 23.175	-€ 2.237	€ 20.938
Nederweert	€ 46.857	-€ 4.977	€ 41.880
Peel en Maas	€ 102.100	-€ 13.602	€ 88.498
Roerdalen	€ 52.703	-€ 6.327	€ 46.376
Roermond	€ 142.946	-€ 17.585	€ 125.361
Venlo	€ 235.561	-€ 31.748	€ 203.813
Venray	€ 144.201	-€ 10.558	€ 133.643
Weert	€ 127.815	-€ 14.882	€ 112.933
Provincie	€ 82.627	€ 0	€ 82.627
Totaal	€ 1.456.969	-€ 152.190	€ 1.304.779

Hieronder is de opbouw van de totale vaste bijdrage weergegeven:

Tabel 26

Overhead: bijdrage coordinatiecentrum

Deelnemers	Inwoners per 1-1-2018	Verhouding	Begroot 2020	Terugbetaling 2020	Realisatie 2020
Beesel	13444	2,59%	€ 18.751	€ -2.262	€ 16.489
Bergen	13106	2,53%	€ 18.279	€ -2.205	€ 16.074
Echt-Susteren	31751	6,13%	€ 44.284	€ -5.342	€ 38.942
Gennep	17052	3,29%	€ 23.783	€ -2.869	€ 20.914
Horst aan de Maas	42271	8,16%	€ 58.956	€ -7.112	€ 51.844
Leudal	35857	6,92%	€ 50.010	€ -6.033	€ 43.977
Maasgouw	23697	4,57%	€ 33.051	€ -3.987	€ 29.064
Mook en Middelaar	7768	1,50%	€ 10.834	€ -1.307	€ 9.527
Nederweert	17038	3,29%	€ 23.763	€ -2.867	€ 20.896
Peel en Maas	43312	8,36%	€ 60.408	€ -7.287	€ 53.121
Roerdalen	20728	4,00%	€ 28.910	€ -3.487	€ 25.423
Roermond	57761	11,15%	€ 80.560	€ -9.718	€ 70.842
Venlo	101192	19,53%	€ 141.134	€ -17.025	€ 124.109
Venray	43341	8,36%	€ 60.449	€ -7.292	€ 53.157
Weert	49855	9,62%	€ 69.534	€ -8.388	€ 61.146
Provincie			€ 82.627	€ -	€ 82.627
Totaal	518.173	100%	€ 805.333	€ -87.179	€ 718.154

Tabel 27

Overhead: bestuur

Deelnemers	Inwoners per 1-1-2018	Verhouding	Begroot 2020	Terugbetaling 2020	Realisatie 2020
Beesel	13444	2,59%	€ 527	€ -72	€ 455
Bergen	13106	2,53%	€ 514	€ -71	€ 443
Echt-Susteren	31751	6,13%	€ 1.245	€ -171	€ 1.074
Gennep	17052	3,29%	€ 669	€ -92	€ 577
Horst aan de Maas	42271	8,16%	€ 1.658	€ -228	€ 1.430
Leudal	35857	6,92%	€ 1.406	€ -193	€ 1.213
Maasgouw	23697	4,57%	€ 929	€ -128	€ 801
Mook en Middelaar	7768	1,50%	€ 305	€ -42	€ 263
Nederweert	17038	3,29%	€ 668	€ -92	€ 576
Peel en Maas	43312	8,36%	€ 1.698	€ -233	€ 1.465
Roerdalen	20728	4,00%	€ 813	€ -112	€ 701
Roermond	57761	11,15%	€ 2.265	€ -311	€ 1.954
Venlo	101192	19,53%	€ 3.968	€ -545	€ 3.423
Venray	43341	8,36%	€ 1.700	€ -234	€ 1.466
Weert	49855	9,62%	€ 1.955	€ -269	€ 1.686
Provincie				€ -	€ -
Totaal	518.173	100%	€ 20.320	€ -2.792	€ 17.528

Tabel 28

Milieubeheer: onderhoud (meet)apparatuur

Deelnemers	Inwoners per 1-1-2018	Verhouding	Begroot 2020	Terugbetaling 2020	Realisatie 2020
Beesel	13444	2,59%	€ 2.009	€ -1.195	€ 814
Bergen	13106	2,53%	€ 1.958	€ -1.165	€ 793
Echt-Susteren	31751	6,13%	€ 4.744	€ -2.822	€ 1.922
Gennep	17052	3,29%	€ 2.548	€ -1.515	€ 1.033
Horst aan de Maas	42271	8,16%	€ 6.316	€ -3.757	€ 2.559
Leudal	35857	6,92%	€ 5.357	€ -3.187	€ 2.170
Maasgouw	23697	4,57%	€ 3.541	€ -2.106	€ 1.435
Mook en Middelaar	7768	1,50%	€ 1.161	€ -690	€ 471
Nederweert	17038	3,29%	€ 2.546	€ -1.514	€ 1.032
Peel en Maas	43312	8,36%	€ 6.471	€ -3.849	€ 2.622
Roerdalen	20728	4,00%	€ 3.097	€ -1.842	€ 1.255
Roermond	57761	11,15%	€ 8.630	€ -5.133	€ 3.497
Venlo	101192	19,53%	€ 15.119	€ -8.993	€ 6.126
Venray	43341	8,36%	€ 6.475	€ -3.852	€ 2.623
Weert	49855	9,62%	€ 7.449	€ -4.431	€ 3.018
Provincie				€ -	
Totaal	518.173	100%	€ 77.419	€ -46.052	€ 31.369

Tabel 29

Overige baten en lasten: onvoorzien

Deelnemers	Inwoners per 1-1-2018	Verhouding	Begroot 2020	Terugbetaling 2020	Realisatie 2020
Beesel	13444	2,59%	€ 1.297	€ -1.297	€ -0
Bergen	13106	2,53%	€ 1.265	€ -1.265	€ 0
Echt-Susteren	31751	6,13%	€ 3.064	€ -3.064	€ 0
Gennep	17052	3,29%	€ 1.645	€ -1.645	€ -0
Horst aan de Maas	42271	8,16%	€ 4.079	€ -4.079	€ 0
Leudal	35857	6,92%	€ 3.460	€ -3.460	€ -0
Maasgouw	23697	4,57%	€ 2.287	€ -2.287	€ 0
Mook en Middelaar	7768	1,50%	€ 750	€ -750	€ 0
Nederweert	17038	3,29%	€ 1.644	€ -1.644	€ -0
Peel en Maas	43312	8,36%	€ 4.179	€ -4.179	€ -0
Roerdalen	20728	4,00%	€ 2.000	€ -2.000	€ -0
Roermond	57761	11,15%	€ 5.574	€ -5.574	€ 0
Venlo	101192	19,53%	€ 9.764	€ -9.764	€ 0
Venray	43341	8,36%	€ 4.182	€ -4.182	€ -0
Weert	49855	9,62%	€ 4.811	€ -4.811	€ 0
Provincie				€ -	
Totaal	518.173	100%	€ 50.000	€ -50.000	€ -

Tabel 30

Milieubeheer: uitvoeringseenheid Roermond

Deelnemers	Integratie-uitkering VTH 2014	Verhouding	Begroot 2020	Bijbetaling 2020	Realisatie 2020
Beesel	17.831	0,80%	€ 3.703	€ 269	€ 3.972
Bergen	10.613	0,47%	€ 2.204	€ 160	€ 2.364
Echt-Susteren	140.521	6,27%	€ 29.180	€ 2.120	€ 31.300
Gennep	24.623	1,10%	€ 5.113	€ 372	€ 5.485
Horst aan de Maas	142.220	6,34%	€ 29.533	€ 2.145	€ 31.678
Leudal	91.275	4,07%	€ 18.954	€ 1.377	€ 20.331
Maasgouw	456.801	20,37%	€ 94.857	€ 6.891	€ 101.748
Mook en Middelaar	36.510	1,63%	€ 7.581	€ 551	€ 8.132
Nederweert	75.567	3,37%	€ 15.692	€ 1.140	€ 16.832
Peel en Maas	129.059	5,75%	€ 26.800	€ 1.947	€ 28.747
Roerdalen	73.869	3,29%	€ 15.339	€ 1.115	€ 16.454
Roermond	208.872	9,31%	€ 43.373	€ 3.151	€ 46.524
Venlo	303.543	13,53%	€ 63.032	€ 4.579	€ 67.611
Venray	331.563	14,78%	€ 68.851	€ 5.002	€ 73.853
Weert	199.956	8,92%	€ 41.522	€ 3.016	€ 44.538
Provincie		0,00%	€ -	€ -	€ -
Totaal	2.242.823	100%	€ 465.734	€ 33.834	€ 499.568

Tabel 31

Milieubeheer: beschikbaarheidsdienst

Deelnemers		Verhouding	Begroot 2020	Terugbetaling 2020	Realisatie 2020
Beesel		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Bergen		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Echt-Susteren		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Gennep		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Horst aan de Maas		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Leudal		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Maasgouw		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Mook en Middelaar		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Nederweert		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Peel en Maas		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Roerdalen		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Roermond		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Venlo		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Venray		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Weert		6,67%	€ 2.544	€ -	€ 2.544
Provincie					€ -
Totaal		100%	€ 38.160	€ -	€ 38.160

Bijlage 6 Berekening kengetallen

De wijze waarop de kengetallen worden berekend is in de ministeriele regeling vastgelegd.

Netto schuldquote:

De netto schuldquote geeft de verhouding van de schuldenlast van de RUD LN ten opzichte van de eigen middelen weer.

Tabel 32

Netto schuldquote (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2019	Primaire begroting 2020	Jaarrekening 2020
Vaste schulden	€ -	€ -	€ -
Netto vlottende schuld	€ 141	€ 426	€ 543
Overlopende passiva	€ 1.517	€ 946	€ 872
Financiële activa excl. verstrekte leningen	€ -	€ -	€ -
Uitzettingen < 1 jaar	€ 1.630	€ 1.124	€ 1.543
Liquide middelen	€ 63	€ 100	€ 20
Overlopende activa	€ 299	€ 273	€ 186
Saldo	**- € 334**	**- € 125**	**- € 334**
Totale baten (excl. mutatie reserves)	**€ 2.012**	**€ 2.172**	**€ 1.816**
Saldo / totale baten	**- 16.60%**	**- 5.76%**	**- 18,39%**

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De RUD LN heeft geen opgenomen leningen en een positief eigen vermogen. De netto schuldquote is dan ook negatief.

Solvabiliteitsratio:

Het solvabiliteitsratio betreft het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

Tabel 33

Solvabiliteitsratio (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2019	Primaire begroting 2020	Jaarrekening 2020
Eigen vermogen	€ 334	€ 125	€ 334
Balanstotaal	€ 1.992	€ 1.497	€ 1.749
Totaal	**16,77%**	**8,35%**	**19,10%**

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de RUD in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De RUD heeft een solvabiliteitsratio van 19,10%.
Er is door de deelnemers bewust gekozen om geen algemene reserve in te stellen.

Structurele exploitatieruimte:

Voor de structurele exploitatieruimte geldt dat structureel evenwicht een voorwaarde is voor het toepassen van repressief toezicht. Dit betekent dat structurele lasten inclusief structurele toevoegingen aan bestemmingsreserves maximaal gelijk zijn aan de structurele baten inclusief onttrekkingen aan bestemmingsreserves.

Tabel 34

Structurele exploitatieruimte (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2019	Primaire begroting 2020	Jaarrekening 2020
Totale structurele lasten	€ 1.699	€ 2.195	€ 1.667
Totale structurele baten	€ 1.676	€ 2.172	€ 1.657
Totale structurele toevoegingen reserves	€ -	€ -	€ -
Totale structurele onttrekkingen reserves	€ -	€ 23	€ -
Gerealiseerd totaalsaldo baten	€ 2.012	€ 2.172	€ 1.816
Totaal	-1%	0%	-1%

In de jaarrekening komt tot uitdrukking dat de totale structurele lasten in 2020 iets hoger waren dan de structurele baten.
Dit heeft te maken met de incidentele subsidieprojecten externe veiligheid.
Zoals reeds aangegeven is er over de periode 2018 t/m 2020 nu een volledige subsidie verstrekt van spoor 1, terwijl niet voor dat volledige bedrag kosten zijn gemaakt. Ook de inzet van het coördinatiecentrum was subsidiabel. Hierdoor komen de incidentele baten **€ 10.000 hoger uit.**
Omdat in de gemeenschappelijke regeling RUD LN is opgenomen dat een voorlopig resultaat in mindering gebracht dient te worden op de uiteindelijke bijdrage van de partners, **zodat het eindresultaat uitkomt op € 0,** zijn de structurele baten onder andere met deze incidentele baten **van** € 10.000 gecorrigeerd. Er is sprake van een evenwicht.

VISUALISATIE JAARREKENING RUD LIMBURG NOORD 2020

Dashboard RUD

RUD LIMBURG NOORD

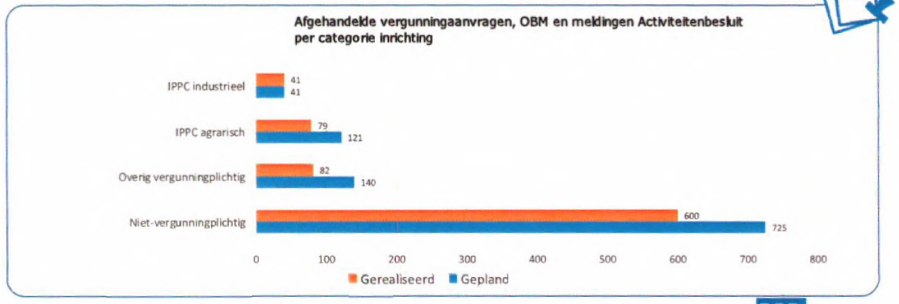

94%
van de milieucontroles bij bedrijven uit het uitvoeringsprogramma is gerealiseerd

90%
van de in het uitvoeringsprogramma geplande uren voor milieucontroles is besteed

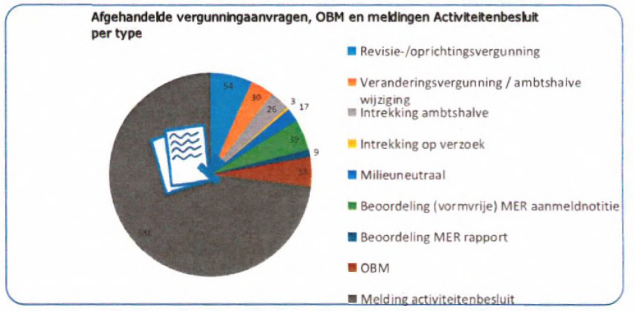

Volledige controle
1280
Geraamd 1304

Deelcontrole
332
Geraamd 467

Administratieve controle
261
Geraamd 94

Hercontrole
497
Geraamd 611

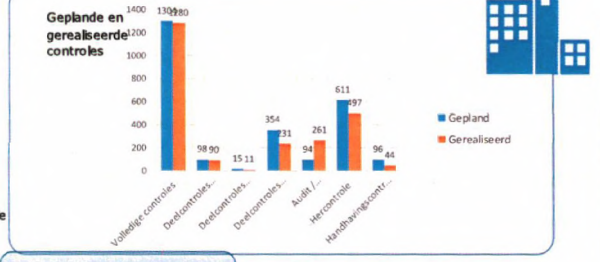

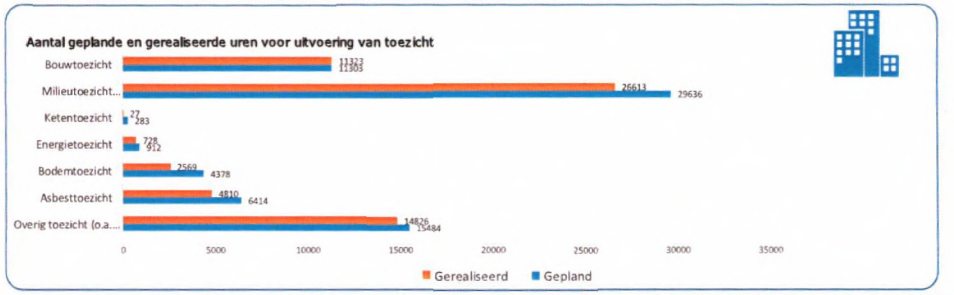

114 hercontroles bij milieu-inrichtingen leidden tot bestuursrechtelijke handhaving

Milieutoezicht bij asbestsloop
920
Geraamd 1071

waarvan met zware overtredingen
24
Geraamd 198

Energiecontroles
90
Geraamd 98

21% Bij van de **uitgevoerde controles werd 1 of meerdere overtredingen geconstateerd**

3 keer is door de RUD gebruik gemaakt van mandaat om de werkzaamheden binnen de gemeenten / provincie stil te leggen

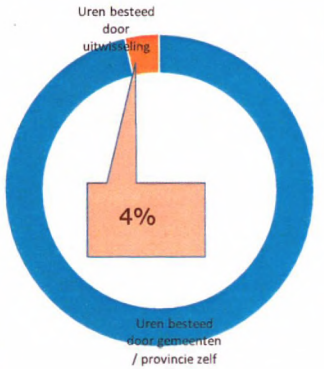

In de uitvoeringsprogramma's hebben de gemeenten / provincie dit jaar

221.041
uur geraamd voor de uitvoering

Gerealiseerde uren (R)UP in procenten

77% van de uren uit de uitvoeringsprogramma's is besteed

94%
van de adviezen is binnen de voorgenomen termijn opgeleverd

100%
van de adviezen van de RUD is door de colleges overgenomen

170.930
uren zijn dit jaar binnen de RUD besteed aan werkzaamheden voor de gemeenten / provincie

waarvan **7.022** uren voor meldingen, klachten en ongewone voorvallen
18.618 uren voor milieuspecialismen
5.322 uren voor bouwspecialismen

VISUALISATIE JAARREKENING RUD LIMBURG NOORD 2020

	Begroot	Bijgestelde begroting	Realisatie	Saldo
Totale lasten	€ 2.195	€ 2.172	€ 1.816	**€ 356**
Totale baten	€ 2.172	€ 2.172	€ 1.816	**€ 356**

Resultaat voor bestemming
€ 0

Onttrekking reserve -/-
€ 0

Resultaat na bestemming
€ 0

	Begrote lasten	Werkelijke lasten		Begrote lasten	Werkelijke lasten
Basis- en milieutaken	€ 1.198	€ 838	Coördinatiecentrum	€ 805	€ 728
Wabotaken	€ 98	€ 83	Bestuur	€ 20	€ 21
Projecten	€ 0	€ 145	Onvoorzien	€ 50	€ 0

Bedragen vermenigvuldigd met € 1.000

provincie limburg

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	VTH	**Behandeld**	M. Buring
Ons kenmerk	2021/12955	**Telefoon**	+31 43 389 99 20
Uw kenmerk	-	**Maastricht**	25 mei 2021
Bijlage(n)	2	**Verzonden**	**26 mei 2021**

Onderwerp
Informatiebrief t.b.v. beoordeling Ontwerpbegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van de RUD Zuid-Limburg en de RUD Limburg Noord

Geachte Staten,

Door de RUD Zuid-Limburg en de RUD Limburg Noord zijn de ontwerpbegrotingen 2022 en de meerjarenbegrotingen 2023-2025 aan Uw Staten toegestuurd.
Provinciale Staten hebben hierbij de mogelijkheid om op basis van de aangeboden stukken een zienswijze in te dienen die het Dagelijks Bestuur van beide RUD's zal betrekken bij de definitieve vaststelling van de begroting 2022.
Onderstaand volgt een korte toelichting op de documenten, de uitgevoerde onderzoeken en een voorstel ten behoeve van het indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting 2021 van de RUDZL.
Het Dagelijks Bestuur van de RUD betrekt de zienswijze bij de behandeling van de ontwerpbegroting in het Algemeen Bestuur van de RUD op 1 juli 2021, waarin de Provincie een standpunt kan innemen via haar vertegenwoordiger.

1. Achtergrond informatie
Binnen de Provincie Limburg zijn er twee Regionale Uitvoerings Diensten (RUD's) operationeel.
De RUD Zuid-Limburg (RUD ZL) is een uitvoeringsdienst (BRZO-omgevingsdienst) die namens alle Zuid-Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voor de fysieke leefomgeving verzorgt.
Voor de Provincie voert de RUD ZL de zogenaamde basistaken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving die voortvloeien uit de Wet algemene bepalingen

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
postbus@prvlimburg.nl

Tel + 31 43 389 99 99
Fax + 31 43 361 80 99
www.limburg.nl

IBAN –nummer:
NL08RABO0132575728
BIC-code: RABONL2U

omgevingsrecht (Wabo), inclusief de zogenaamde BRIKS-taken (bouwen, ruimtelijke ordening, inritvergunningen, kappen en slopen).
Voor de wet Bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit voert de RUD ZL alleen het toezicht en handhaving uit. De vergunningverlening voor de wet Bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit, welke geen aangewezen basistaak is, vindt plaats door het cluster VTH.

Naast de basistaken verricht de RUD ZL ook diverse extra werkzaamheden voor de Provincie die in de vorm van een aanvullende opdracht worden uitgevoerd. Voorbeeld hiervan is de vergunningverlening en het toezicht in het kader van het Vuurwerkbesluit. Daarnaast heeft de provincie ook de meettechnische taken op het gebied van luchtkwaliteit en geluid ondergebracht bij de RUD ZL.

Tevens voert de RUD ZL de taken uit met betrekking tot de inrichtingen waarvoor de Provincie bevoegd gezag is in Noord en Midden Limburg. Deze taken vallen weliswaar onder het taakgebied van de gemeenschappelijke regeling RUD Limburg Noord (RUD LN), maar aangezien deze functioneert als een netwerkorganisatie waarbij de deelnemers in principe met eigen mensen hun eigen taken uitvoeren, heeft de Provincie ervoor gekozen om de betreffende medewerkers allemaal in de RUD ZL te plaatsen en het werk door de RUD ZL te laten uitvoeren in de vorm van een aanvullende opdracht.

2. Toelichting op de (voorlopige) jaarrekening 2020 RUD Zuid Limburg
Uit de (voorlopige) jaarrekening 2020 is het financiële resultaat op de specifiek door de Provincie aan de RUD ZL opgedragen taken (nog) niet te destilleren. Wel wordt het totaalresultaat zijnde € 367.103,00, verdeeld naar rato van de inbreng van elke deelnemer. Aan de Provincie wordt een bedrag ad € 224.422,00 toebedeeld.

3. Ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 RUD Zuid-Limburg
Vorig jaar heeft Uw Staten, via de commissie RLN en conform het advies van Gedeputeerde Staten, zienswijzen ingebracht. De essentie hiervan was dat in afwachting van de resultaten van de externe audit en de reactie van de directeur van RUD ZL, Provinciale Staten instemmen met de ontwerpbegroting 2021 onder de voorwaarde dat aanbevelingen en aandachtspunten voortkomend uit de audit worden overgenomen en worden vertaald in een begrotingswijziging.
Verder zouden aanbevelingen van de directie van de RUD ZL ten aanzien van mogelijke knoppen waaraan gedraaid kan worden om te komen tot een lagere begroting, indien en voor zo ver Gedeputeerde Staten deze wensen over te nemen, in een begrotingswijziging worden vertaald.
Daarnaast is verzocht een benchmark te doen naar de tarieven die gehanteerd worden.
De RUD ZL heeft aan bovenstaande invulling gegeven, zij het dat er geen audit maar een assessment heeft plaatsgevonden en een benchmark niet mogelijk bleek mede daar de Omgevingsdiensten in Nederland te verschillend zijn in organisatie, taakinvulling en samenstelling.
Mede gezien het vanaf eind 2020 pas gereedkomen van de onderzoeksrapporten (zie ook onder 4.) zijn een aantal ontwikkelingen ook pas gestart en heeft dit vooralsnog niet geleid tot een begrotingswijziging van de RUD ZL voor 2021.

De RUD ZL heeft de ontvangen zienswijzen, waaronder die van uw Staten, bij eerdere begrotingen wel ter harte genomen en zichzelf een taakstelling opgelegd om de stijgingen als gevolg van loon - en prijsindex op te vangen.

Hierdoor is de begroting, afgezien van een autonome stijging van € 15.000,00 van de verplichte bijdrage aan Inspectieview Milieu, een landelijke databank, ten opzichte van 2021 neutraal.

Voor de Provincie betekent dit wederom een bedrag van € 7.863.276,00 voor de uitvoering van het werkprogramma 2022. In dit bedrag zijn niet begrepen de kosten van afschrijving en exploitatie meettaken lucht en geluid die voor de Provincie Limburg worden uitgevoerd. Deze worden op nacalculatiebasis aan de Provincie Limburg doorberekend, conform besluitvorming begroting 2016 en volgende jaren. Voor de beeldvorming, deze bedragen naar verwachting voor dit jaar (2021) ca € 380.000,00 en worden voor 2022 begroot op € 400.000.00.
Daarnaast zijn bij de overgang van voormalige provinciale medewerkers naar de RUD ZL o.a. afspraken gemaakt in het kader van salarisgarantie, in eerdere documenten ook wel het “rugzakje” genoemd.
De omvang van het “rugzakje” neemt af doordat oud medewerkers van de provincie de RUD Zuid Limburg verlaten (bijvoorbeeld door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd).
Voor de beeldvorming voor 2021 bedraagt deze aanvulling naar verwachting ca. € 210.000,00.
Voor 2022 zal dat bedrag hetzelfde blijven als er geen voormalig provinciale medewerkers de RUD ZL verlaten; als in 2022 wel voormalig provinciale medewerkers de RUD ZL verlaten vervalt daarvoor het “rugzakje” en wordt de aanvulling minder.

4. Ontwikkelingen 2020/2021
Sinds eind 2019 zijn we samen met de RUD ZL, volop bezig met ontwikkeling/verbeterslagen waarbij we werken met de maatschappelijke opgaven als uitgangspunt hanteren, sturen op het verhogen van de politiek-bestuurlijke sensitiviteit, een verbeterde kostenbeheersing en een nog hogere transparante (financiële) verantwoording van de rapportages over de voortgang van de uitvoering door de RUD ZL.
Eind 2020 zijn naar aanleiding van het functioneren en de gewenste ontwikkeling van de RUD ZL onderzoeken uitgevoerd die in een eerder stadium aangeboden zijn aan uw Staten.

- Audit/Assessment (RUD ZL)
Om meer inzicht en grip te krijgen op de kosten heeft gedeputeerde Housmans vorig jaar aan het DB van de RUD voorgesteld om een audit te laten uitvoeren. Het DB en later het AB heeft dit voorstel overgenomen, zij het dat het heeft geresulteerd in een assessment. Dit heeft in oktober 2020 geresulteerd in een onderzoekrapportage van Ernst & Young “Assessment interne organisatie en beheersinstrumentarium”.

- Toekomstagenda 2021- 2025 (RUD ZL)
Het AB van de RUD ZL heeft in december 2020 de Toekomstagenda 2021- 2025 vastgesteld waarin een zevental onderwerpen die de komende jaren van groot belang zijn voor de ontwikkeling van de RUD ZL.

- Art. 2.17a onderzoek (Provincie Limburg)
Er is een onderzoek op basis van art. 217a Provinciewet uitgevoerd naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de uitvoering van de VTH-taken ten aanzien van BRZO- en RIE4 bedrijven. Dit heeft in december 2020 geleid tot het onderzoeksrapport “Op afstand maar in verbinding”. Verbeterpunten die betrekking hebben op de uitvoering van de opdracht zullen conform uw besluitvorming (8 december 2020) binnen de provinciale organisatie worden geïmplementeerd.

Voor zover de conclusies en aanbevelingen betrekking hebben op de RUD ZL, zijn deze in de eerste DB vergadering van 2021 ingebracht.

- RUD ZL notitie 'De doorontwikkeling, een routekaart voor opvolging acties drie rapporten' (maart 2021). Hierin zijn de geadresseerde onderwerpen/aanbevelingen uit de audit/assessment, de Toekomstagenda 2021- 2025 en de conclusies en aanbevelingen van het art 2.17.a onderzoek met elkaar zijn verbonden, voorzien van een duidelijke planning, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen acties die nog door het huidige bestuur kunnen worden afgerond en welke over de huidige bestuursperiode heen gaan of opgepakt worden.

- Advies commissie van Aartsen
Op 4 maart 2021 is het advies van de commissie van Aartsen (rapport "Om de leefomgeving, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur") over het huidige VTH-stelsel aangeboden aan de demissionaire staatssecretaris. Waar het de kwaliteit van de uitvoering door en ontwikkeling van de Brzo-uitvoeringsdiensten betreft kan het rapport van de commissie van Aartsen in zekere zin dan ook als een bevestiging worden gezien van de bevindingen en conclusies dienaangaande in het art. 217a onderzoeksrapport 'Op afstand maar in verbinding', dat immers betrekking heeft op de RUD-ZL als Brzo-uitvoeringsdienst.

Voorstel tot het indienen van een zienswijze RUD ZL door Provinciale Staten
Daar we samen met de RUD ZL nog volop in ontwikkeling zijn, de uitgevoerde onderzoeken financieel gezien nog geen wijzigingen hebben opgeleverd, een aantal ontwikkelingen pas gestart zijn en doorlopen de komende jaren, wordt wederom aan uw Staten voorgesteld om een zienswijze richting het DB van de RUD ZL te sturen waarin wordt aangegeven dat:

Provinciale Staten instemmen met de ontwerpbegroting 2022 onder de voorwaarde dat aanbevelingen en aandachtspunten voortkomend uit de in 2020 uitgevoerde onderzoeken, samengebracht in de notitie 'De doorontwikkeling, een routekaart voor opvolging acties drie rapporten', worden overgenomen en voor zover mogelijk worden vertaald in een begrotingswijziging.

5. Relatie met meerjarenbegroting 2022 Provincie Limburg
In de meerjarenbegroting 2021 van de Provincie Limburg was geen rekening gehouden met de stijging van de begroting 2021 van de RUD ZL. Daar de begroting 2022 nagenoeg neutraal is betekent dit dat ook voor het kalenderjaar 2022 een tekort wordt voorzien.

Het beschikbaar budget voor 2021 en geprognotiseerd voor 2022 bedraagt voor het werkprogramma:

In de provinciale begroting opgenomen bijdrage:	€ 6.859.612,--
Vergoeding diverse gemeenten MOA-taken:	€ 43.000,--
Hogere opbrengsten verhuur aan RUD-ZL :	€ 120.000,--
Bijdrage externe veiligheid:	€ 50.000,--
Totaal	€ 7.072.612,--

Het geprognotiseerde tekort voor 2022 (werkplan RUDZL, afschrijving + exploitatie meetapparatuur en salarisgaranties voormalige provinciale medewerkers) bedraagt:

- A: (concept-)werkprogramma 2021 (= €7.863.276-€7.072.612)	€	790.664,--
- B: Exploitatiekosten en kapitaalslasten meetapparatuur	€	398.452,--
- C: Salarisgaranties voormalige provinciale medewerkers	€	210.000,-- (inschatting 2021)
Totaal	€	1.399.116,--

De uiteindelijke hoogte van het tekort zal afhangen van het effect van een aantal ontwikkelingen die pas gestart zijn en doorlopen de komende jaren. Daarnaast zal de RUD ZL nog meer aangesproken (moeten) worden op meer transparantie en dat wij e.e.a. nog kritischer zullen monitoren en bewaken gedurende het jaar. Bewaakt moet worden dat de aanbevelingen uit het rapport van E/Y, als onderdeel van 'De doorontwikkeling, een routekaart voor opvolging acties drie rapporten' goed worden opgepakt. Aanvullend daarop kan met name een kostprijsonderzoek in relatie tot de gehanteerde uurtarieven, naar verwachting, meer transparantie opleveren. Daarna zal het bedrag dat voor de RUDZL opgenomen wordt in de begroting PL in lijn worden gebracht met de begroting van de RUD ZL zelf.

6. Ontwerpbegroting 2022 incl. meerjarenperspectief 2023-2025 RUD Limburg Noord

De provinciale bijdrage aan de RUD Limburg Noord bestaat op basis van de gemaakte afspraken louter uit een vast bedrag van initieel € 79.737,00 ten behoeve van het coördinatiecentrum dat jaarlijks geïndexeerd mag worden met de DPI-index die door het CBS wordt gehanteerd. Dit betekent dat de bijdrage voor de provincie aan de RUD LN voor 2022 uitkomt op een bedrag van € 85.459,00 (Bijlage 1 van de Ontwerpbegroting 2022, pagina 28). Eventuele overschotten of tekorten komen ten gunste c.q. ten laste van de deelnemende gemeenten.

Aangezien bovengenoemde bijdrage dienovereenkomstig is opgenomen in de ontwerpbegroting 2022 is er ons inziens geen aanleiding voor de Staten om een zienswijze in te dienen tegen deze ontwerpbegroting.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

2021/9402 6-4-2021
GRIF 18-6-2021

Geachte griffiers,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst RUD Limburg Noord *RUDLN) bieden wij u bijgaand de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenperspectief 2023-2025 van de RUD LN aan.

Wij verzoeken u bijgevoegde aanbiedingsbrief om bij het Dagelijks Bestuur uw eventuele zienswijzen over de ontwerpbegroting 2022 naar voren te brengen.

De concept jaarrekening 2020 zult u vandaag eveneens ter kennisname ontvangen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Natascha de Klein

Provincie Limburg PS
DOCnr.
Ingek. - 1 APR. 2021
Afd.

Aan: Gemeenteraden van Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond , Venlo, Venray, Weert en Provinciale Staten van de Provincie Limburg.

Kopie: colleges van deze gemeenten en Provincie Limburg.

Van: Dagelijks Bestuur RUD Limburg Noord

Markt 31
Postbus 900, 6040 AX Roermond
Telefoon (0475)-359999
E-mail info@rudlimburgnoord.nl
Internet www.rudlimburgnoord.nl

Datum	31-03-2021	Behandeld door	N. de Klein
Ons kenmerk	B 2020-01	Datum uw brief	--
		Uw kenmerk	--

Onderwerp: Aanbieding ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 RUD Limburg Noord en verzoek tot zienswijze

Geachte leden van de gemeenteraad en Provinciale Staten,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) bieden wij u bijgaand de ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenperspectief 2023-2025 van de RUD LN aan.
Wij verzoeken u via deze raadsbrief om bij het Dagelijks Bestuur uw zienswijze over de ontwerpbegroting 2022 naar voren te brengen.

De deelnemers aan de RUD LN hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om (1) de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en (2) de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

De GR RUD LN draagt zorg voor de uitvoering van tenminste de taken zoals opgenomen in het wettelijk basistakenpakket als bedoeld in artikel 7.1 lid 1 van het Besluit Omgevingsrecht. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt het basistakenpakket en daarmee de omvang van de taken die de deelnemers minimaal dienen in te brengen in de RUD Limburg Noord. Conform de meest recente versies van de wetswijzigingen komen meer bedrijven onder het basistakenpakket. Daarnaast zijn er andere wijzigingen in het takenpakket, waaronder het vervallen van de OBM (Omgevingsvergunning Beperkte Milieutoets). De exacte gevolgen van de uitbreiding van de basistaken worden pas in september 2021 duidelijk bij de samenstelling van het Uitvoeringsprogramma 2022. In aanvulling op de basistaken zorgt de RUD Limburg Noord op verzoek van deelnemers voor de uitvoering van het brede milieutakenpakket, het Wabo-takenpakket inclusief de uitwisseling van specialisten en desgewenst APV en bijzondere wetten.

Het Algemeen Bestuur ziet de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma als een niet-vrijblijvende opgave. Indien er bijgestuurd of ingegrepen moet worden, wordt uiteraard vooraf contact met het betreffende bevoegd gezag opgenomen en overleg gevoerd over de te nemen maatregelen.

De ontwerpbegroting is tot stand gekomen op basis van de kadernota 2022, begroting 2021, jaarrekening 2020 en de uitgevoerde evaluatie GR RUD Limburg Noord. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met de lijnmanagers en de financiële adviseurs van de deelnemers van de RUD.

In de Wet gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat het Dagelijks Bestuur voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders toestuurt naar de raden en Staten van haar deelnemers.
De Kadernota 2022, waarin de uitgangspunten voor de begroting 2022 zijn opgenomen, is op 18 december 2020 aan u toegezonden.

Op grond van de Wgr hebben deelnemers 8 weken de tijd om een zienswijze in te dienen.
Op verzoek van de twee werkgroepen Grip op Samenwerking verruimt de RUD Limburg Noord de termijn van 8 weken, zijnde uiterlijk 27 mei, naar 9 weken, zijnde 4 juni.

Wij verzoeken u zo spoedig mogelijk een zienswijze op de ontwerpbegroting 2022 te geven en deze kenbaar te maken, zodat het Dagelijks Bestuur in haar vergadering van 16 juni uw zienswijze kan beoordelen en de begroting ter besluitvorming kan aanbieden aan het Algemeen Bestuur van 8 juli 2021.
U kunt uw zienswijze richten aan de RUD LN:
info@rudlimburgnoord.nl

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.
Een kopie van deze raadsbrief wordt ter kennisgeving naar uw college gestuurd.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van de RUD LN,

[redacted]

T.J.C.M. (Tim) Snijckers — Voorzitter

K.G.M.C. (Karel) Joosten — Secretaris

Bijlage 1: Ontwerpbegroting 2022 inclusief meerjarenraming 2023-2025 GR RUD LN

Begroting 2022

Inclusief meerjarenraming 2023-2025
GR RUD Limburg Noord

RUD LIMBURG NOORD

Datum: 08 maart 2021
Versie: 1.0

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1

Voorwoord 2

1 Inleiding 4

1.1 Algemeen 4

1.2 Bestuurlijke organisatie 4

1.3 Leeswijzer 4

2 Programmabegroting 5

2.1 Programmabegroting 5

2.2 Wat willen we bereiken? 5

2.3 Wat gaan we doen? 6

2.3.1 Prestatie-indicatoren 6

2.3.2 Organisatie-brede opgaven 6

2.3.3 Vakinhoudelijke opgaven 10

2.4 Wat mag het kosten? 14

3 Paragrafen 15

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 15

3.2 Financiering 17

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 19

3.4 Bedrijfsvoering 19

4 Financiële begroting 2022 22

4.1 Geprognosticeerde balans 22

4.2 Overzicht van baten en lasten 24

4.3 Overzicht van incidentele baten en lasten 27

4.4 Overzicht van reserves en voorzieningen 28

Bijlage 1 Bijdrage per deelnemer 29

Bijlage 2 geactualiseerde risico-inventarisatie 32

Bijlage 3 Berekening kengetallen 34

Voorwoord

Voor u ligt de vijfde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (GR RUD LN), één van de 29 omgevingsdiensten die Nederland kent.

De begroting voor 2022 is gebaseerd op de kadernota 2022, begroting 2021, jaarrekening 2020 en de uitgevoerde evaluatie RUD Limburg Noord.

Op basis daarvan zijn in de begroting 2022, ten opzichte van de begroting 2021, de volgende financiële wijzigingen doorgevoerd.

1. De budgetten zijn geïndexeerd voor loon-en prijsstijgingen. Hierbij is uitgegaan van de meest actuele raming van het CPB (MEV 2021, september 2020).
2. Op basis van de werkelijke uitgaven 2020 en de verwachtingen zijn enkele budgetten bijgesteld, **per saldo heeft dit tot een verlaging van circa € 6.000 geleid.**
3. De kosten voor de verplichte aansluiting op Inspectieview Milieu vanaf 2022 en de contributieverhoging van ODNL zijn structureel in de begroting opgenomen, zoals in de kadernota 2022 reeds aangekondigd.

Het evaluatierapport van Lysias van de GR RUD LN is in de werkconferentie van 13 februari 2020 te Grathem besproken, waarbij aandachtspunten en consequenties zijn behandeld. Het Algemeen Bestuur heeft op basis hiervan aan het Dagelijks Bestuur de opdracht verstrekt om een aantal maatregelen te nemen waardoor het functioneren van de RUD Limburg Noord wordt verbeterd en versterkt. **In het rapport "Schouders eronder",** verbeteringen in governance bij de RUD Limburg Noord gedateerd 18-09-2020, zijn 45 uitgewerkte maatregelen vastgelegd, door het DB vastgesteld en geagendeerd in het AB van juli 2020. Met de uitvoering is in 2020 begonnen en de verdere uitvoering ervan loopt door in 2021 en 2022.

Net als voorgaande jaren zullen wij de producten die wij in 2022 gaan leveren, opnemen in een Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP). Daar nemen we ook de ervaringen met het werken binnen de corona-maatregelen mee, zoals de beperkingen van de fysieke contactmogelijkheden in vergunning- en toezichtprocessen tussen medewerkers en belanghebbenden én tussen medewerkers onderling en een verschuiving van fysieke controles naar controles op afstand.

Gezien de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen op 1-1-2022 wordt 2022 het jaar waarin we de veranderingen in het stelsel in de praktijk gaan ervaren. Door de geleidelijke overgang in de eerste maanden van 2022 (aanvragen ingediend in 2021 worden nog behandeld volgens de Wabo) zal ook 2022 nog benut worden voor opleiding en aanpassing van werkprocessen. Een belangrijke pijler

binnen de Omgevingswet is de invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Met de aanschaf van een gezamenlijk VTH-systeem (Squit 20/20) is hierop voorgesorteerd.

Daarnaast hebben we aandacht voor de aanwezige kwaliteit en kennis bij de medewerkers. De RUD Limburg Noord investeert permanent in kennis, kunde en competenties van de medewerkers werkzaam binnen de RUD Limburg Noord. De RUD-academie verzorgt cursussen en trainingen gericht op de praktijk. Verder neemt de RUD Limburg Noord deel aan een samenwerkingsverband van een aantal Omgevingsdiensten in Nederland die gezamenlijk hun inkoopbehoefte aan onderwijsdiensten aanbesteden.

Kortom 2022 zal voor ons allen weer een jaar vol nieuwe ontwikkelingen worden.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur,

Karel Joosten
Directeur RUD Limburg Noord

1 Inleiding

1.1 Algemeen

De 15 gemeenten in Limburg Noord en de provincie Limburg zijn deelnemers van de GR RUD LN. Zij hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om (1) de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en (2) de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

1.2 Bestuurlijke organisatie

Het bestuur van de RUD Limburg Noord bestaat uit een Algemeen en een Dagelijks Bestuur.

Algemeen Bestuur
Het Algemeen Bestuur bestaat uit 16 leden, waaronder de voorzitter. De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en Gedeputeerde Staten van de provincie hebben uit hun midden elk één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen.

Dagelijks Bestuur
Het Dagelijks Bestuur is door en uit het Algemeen Bestuur gekozen. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit drie leden en één plaatsvervangend lid.

De voorzitter
De voorzitter van de RUD Limburg Noord is de heer Tim Snijckers, wethouder van de gemeente Maasgouw.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de programmabegroting opgenomen. Hierin staat op hoofdlijnen wat de RUD Limburg Noord wil bereiken, wat ze daarvoor gaat doen en wat dat mag kosten.

In hoofdstuk 3 wordt inzicht gegeven in de verplichte paragrafen: weerstandsvermogen en risicobeheersing, financiering, onderhoud kapitaalgoederen en bedrijfsvoering.

In hoofdstuk 4 is de financiële begroting uiteengezet.

In de bijlagen vindt u:

1. de bijdrage per deelnemer;
2. de geactualiseerde risico-inventarisatie;
3. de berekening kengetallen.

2 Programmabegroting

2.1 Programmabegroting

De begroting 2022 van de RUD Limburg Noord is opgezet conform de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In het BBV is geregeld hoe decentrale overheden hun financiële administratie inrichten en verantwoorden.

Hierna wordt via de programmabegroting en de paragrafen de voorgenomen uitvoering in het jaar 2022 toegelicht.

2.2 Wat willen we bereiken?

De doelstelling van het programma is om in een gezamenlijke verantwoordelijkheid met de deelnemers de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

De GR RUD LN wil daarbij een innovatieve, slagvaardige en efficiënte organisatie zijn, die bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit, gezondheid en veiligheid van de leef-omgeving en aan de verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven. De RUD

- wil een vanzelfsprekende deskundige partner in de regio zijn voor het bereiken van de (kern)doelen van de Omgevingswet;
- zit bij de partners aan tafel en werkzaamheden worden in gezamenlijkheid uitgevoerd. De RUD kan daarbij flexibel inspringen op veranderende behoeften vanuit haar deelnemers;
- groeit van de uitvoeringsdienst zoals we nu zijn naar dé omgevingsadviseur in brede zin binnen onze leefomgeving, die input levert aan beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving en tot slot procesoptimalisatie. Dit met een organisatievorm die passend is bij de beschreven rol. De inhoud van het werk en te leveren kwaliteit is daarbij altijd leidend;
- voert uit op een ondernemende, innovatieve, betrouwbare én uitdagende manier.

2.3 Wat gaan we doen?

2.3.1 Prestatie-indicatoren

De RUD monitort de prestaties van de uitvoering. In het bijzonder gebeurt dit op basis van de prestatie-indicatoren en hun normstelling in tabel 1.

Tabel 1

Prestatie-indicator	Norm
% uitgevoerde milieucontroles (excl. hercontroles)	90%
% volledige controles	90%
% deelcontroles	90%
% uren vanuit het RUP gerealiseerd	95%
% adviezen binnen de termijn opgeleverd	90%
% adviezen overgenomen door de colleges	100%

2.3.2 Organisatie-brede opgaven

Takenpakket

De GR RUD LN draagt zorg voor de uitvoering van tenminste de taken zoals opgenomen in het wettelijk basistakenpakket als bedoeld in artikel 7.1 lid 1 van het Besluit Omgevingsrecht. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt het basistakenpakket en daarmee de omvang van de taken die de deelnemers minimaal dienen in te brengen in de RUD Limburg Noord. Conform de meest recente versies van de wetswijzigingen komen meer bedrijven onder het basistakenpakket. Daarnaast zijn er andere wijzigingen in het takenpakket, waaronder het vervallen van de OBM. De exacte gevolgen van de uitbreiding van de basistaken worden pas in september 2021 duidelijk bij de samenstelling van het Uitvoeringsprogramma 2022.

In aanvulling op de basistaken zorgt de RUD Limburg Noord op verzoek van deelnemers voor de uitvoering van het brede milieutakenpakket, het Wabo-takenpakket inclusief de uitwisseling van specialisten en desgewenst APV en bijzondere wetten. Als netwerkorganisatie kan de RUD flexibel met wijzigingen omgaan gericht op de Omgevingswet. De impact van COVID-19 noodzaakt tot de nodigde creativiteit en flexibiliteit in het uitvoeren van werkzaamheden binnen het VTH-domein. Met name bij inspecties zijn de vereiste veiligheidsmaatregelen een aandachtspunt.

Het Algemeen Bestuur ziet de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma als een niet-vrijblijvende opgave. Tijdens de conferentie van 13 februari 2020 heeft het Algemeen Bestuur het Dagelijks Bestuur opdracht gegeven toe te zien op de realisatie van de in het Uitvoeringsprogramma aangegeven doelen en indien nodig bij te sturen c.q. in te grijpen.

Indien dit het geval is wordt uiteraard vooraf contact met het betreffende bevoegd gezag opgenomen en overleg gevoerd over de te nemen maatregelen.

Werkwijze

Uitvoering vindt plaats in samenwerking tussen de deelnemers door uitwisseling van specialistische kennis en capaciteit. Naast de taken op het gebied van vergunningverlening, handhaving en toezicht behoren tot het takenpakket van de RUD Limburg Noord ook coördinerende, afstemmende en adviserende taken die voor de deelnemers tezamen worden verricht. Het loket voor vergunningaanvragen waar gemeenten bevoegd gezag voor zijn, blijft bij de individuele gemeenten.

Borging kwaliteit

Voor het takenpakket GR RUD Limburg Noord heeft het Algemeen Bestuur kwaliteitseisen vastgesteld. Hierin zijn de geldende kwaliteitscriteria, de handhavingsarrangementen met het OM en de politie, de opdrachten van het Algemeen Bestuur en de vastgestelde landelijke prioriteiten verwerkt, en daarmee de uitvoering vastgelegd. Gemeentelijke deelnemers hanteren een gezamenlijk, binnen de RUD Limburg Noord overeengekomen, uniforme methode voor probleemanalyse, risicoanalyse, prioriteitstelling en programmering van het basistakenpakket. In de basis is daarmee het uitvoeringsniveau gelijk (level playing field).

Ten aanzien van deskundigheid en continuïteit houden de medewerkers die uitvoering geven aan het RUP, in 2022 hun EVP (Ervaringsprofiel) op basis van de landelijke kwaliteitscriteria actueel. Gedurende 2021 worden landelijk ook benodigde competenties aan deze kwaliteitscriteria toegevoegd.

Samenspel op basis van de PDCA cyclus

Het samenspel binnen de gemeenschappelijke regeling tussen het RUD-bestuur, het coördinatiecentrum en de deelnemers is ingericht op basis van de PDCA-cyclus. Deze is in het onderstaande figuur weergegeven:

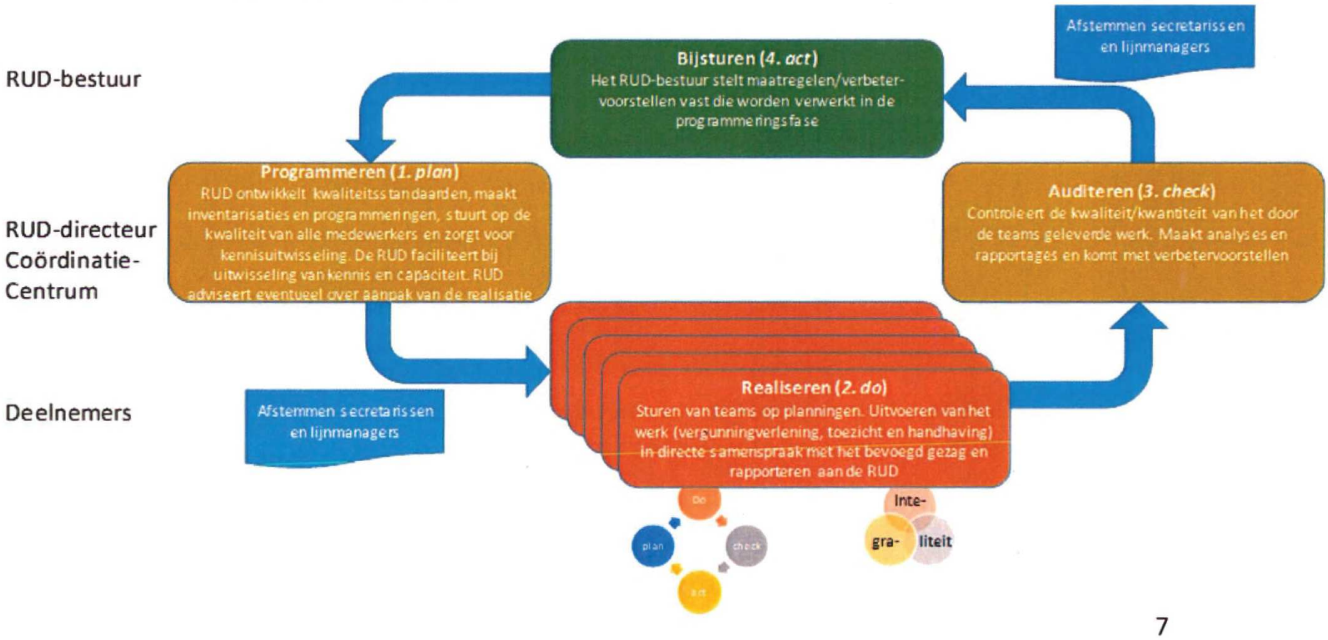

Gezamenlijk VTH-systeem

De RUD en haar deelnemers implementeren een gezamenlijk VTH-systeem, Squit 20/20. In 2021 zullen de provincie en alle Noord-Limburgse gemeenten aansluiten. In deze omgeving borgen we het gebruik van gestandaardiseerde en geüniformeerde processen en documenten. Bij uitwisseling van werkzaamheden hoeven dossiers niet meer opgehaald te worden en worden gegevens vanuit de eigen locatie bijgewerkt. Met deze centrale voorziening nemen ook de mogelijkheden voor voortgangsbewaking (dashboards), monitoring en kwaliteitsborging toe. Indien het individuele organisaties niet lukt om in 2021 aan te sluiten, kunnen in 2022 de mogelijkheden voor centraal voortgangsbewaking, monitoring en kwaliteitsborging van RUD-taken niet volledig geborgd worden.
Met Squit 20/20 zorgen we voor de verplichte aanlevering van toezichtresultaten aan het landelijke Inspectieview. Dit bevordert de uitwisseling en daarmee kwaliteit van controles. ODNL is in gesprek met het Rijk over de effectiviteit van Inspectieview, de vrijblijvendheid van aansluiting en de financiering.

Naast de implementatie van ons VTH-systeem wordt de aankomende tijd ook meer naar innovatieve manieren van toezicht gekeken. Denk bijvoorbeeld aan het uitbreiden van de checklists voor het uitvoeren van controles én het kunnen inlezen van logsystemen van installaties, waardoor minder fysieke controles uitgevoerd hoeven te worden.

Omgevingsdiensten en het VTH-stelsel

Momenteel doet de commissie Van Aartsen in opdracht van het Ministerie onderzoek naar de toekomst van het VTH-stelsel. De resultaten daarvan worden in 2021 verwacht en worden gebruikt voor de nieuwe VTH-agenda van het Rijk. Dit zal in 2022 tot aanpassingen bij de Omgevingsdiensten kunnen leiden.

De RUD Limburg Noord is lid van ODNL. Deze vereniging heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een platform dat ondersteuning biedt aan de diensten, landelijke projecten coördineert, subsidie voor bepaalde projecten verdeeld, kennis ontwikkelt (kennisnet) en gesprekspartner voor Ministerie (I&W) en VNG is. ODNL is een transitieproces gestart. In 2021 wordt een centraal programmabureau opgezet om de werkzaamheden effectiever te kunnen uitvoeren en beter antwoord te kunnen geven op vraagstukken die landelijk spelen. De RUD Limburg Noord participeert niet alleen op directieniveau, maar ook op medewerkersniveau. Om actief invloed uit te oefenen, kennis te verdiepen en middelen te ontsluiten zal er ingezet worden op meer deelname van medewerkers en managers vanuit ons netwerk. Daarnaast brengt een centraal programmabureau en de uitbreiding van taken meer kosten met zich mee. Dit betekent dat de contributie van de ODNL verhoogd is.

Ketensamenwerking

Het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO) in Limburg voert bestuurlijke regie uit op onder meer de samenwerking tussen overheden: ketensamenwerking. De RUD Limburg Noord is hierin vertegenwoordigd door de voorzitter van het DB/AB. De ondersteuning vindt plaat door het Ambtelijk Platform Omgevingsrecht (APO) waarin de RUD Limburg Noord ook vertegenwoordigd is. In 2022 wordt het platform verder geprofessionaliseerd middels het continueren en structureren van casus overleggen en het periodiek gegevens overleggen (POG) tussen ketenpartners. Met behulp van risicogerichte aanpak kunnen gezamenlijk met de ketenpartners prioriteiten en risico's worden aangepakt.

Met het project Gebiedsgericht handhaven (GGH) wordt binnen de mestketen intensief samengewerkt met de betrokken overheden, met het doel de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren door onder meer data gestuurd toezicht houden. Uitdagingen die daarnaast gezamenlijk worden opgepakt zijn de aanpak van drugsdumpingen, asbest, externe veiligheid, afval en samenwerking strafrecht-bestuursrecht en het volgen van de landelijke handhavingsstrategie.

Versterken van de onderlinge samenwerking binnen de RUD

De in 2019 uitgevoerde evaluatie door Lysias heeft geleid tot een aantal aanpassingen om de RUD en de samenwerking tussen de RUD en haar deelnemers te versterken. Het gaat om aanpassingen die van invloed zijn op alle gremia in de governance van de RUD Limburg Noord. In 2020 zijn al een aantal aanpassingen doorgevoerd is het merendeel van de andere aanpassingen in ontwikkeling in 2021.
Enkele aanpassingen lopen door in 2022.
De maatregelen richten zich op:

- Beter in positie brengen van het Dagelijks Bestuur
- De belasting van het Algemeen Bestuur beperken en meer informeren over thema's
- De rol van de adviesraad terugbrengen
- De effectiviteit van het lijnmanagement in de samenwerking te vergroten
- De kennisgroepen beter tot hun recht te laten komen
- Het coördinatiecentrum versterken
- De communicatie in het netwerk te verbeteren.

De krapte op de arbeidsmarkt leidt ertoe dat vacatures bij de gemeenten en provincie niet altijd ingevuld kunnen worden en werkzaamheden door (duurdere) inhuur moeten plaatsvinden. Deze krapte geldt niet alleen in onze regio, maar landelijk binnen het gehele VTH-domein. Als partners binnen de RUD Limburg Noord slaan we de handen ineen om voldoende aantrekkelijke werkgevers te blijven en gezamenlijk de capaciteitsproblematiek op te pakken.
Momenteel wordt per partner ingehuurd wanneer de eigen capaciteit niet voldoende is én er in het netwerk nergens anders capaciteit voorhanden is. Zo bouwt iedere organisatie apart zijn eigen flexibele schil op. Soms blijkt al te worden ingehuurd, terwijl toch elders capaciteit vrij is. Momenteel wordt gekeken of dit niet beter collectief kan worden aangepakt. Dit vraagt wel dat we op collectief niveau inzicht hebben in de inzet van medewerkers en dat partners bereidt zijn hun planningen aan te passen. Er kan dan beter worden ingespeeld op uitwisseling van capaciteit en er kunnen dan waarschijnlijk betere voorwaarden worden bedongen wanneer toch inhuur nodig is.
We hebben aandacht voor de aanwezige kwaliteit en kennis bij de medewerkers. De RUD Limburg Noord investeert permanent in kennis, kunde en competenties van de medewerkers werkzaam binnen de RUD Limburg Noord. De RUD-academie verzorgt cursussen en trainingen gericht op de praktijk. Zo willen we de medewerkers blijven boeien en binden aan onze organisaties.

Vanaf 2021 zijn de taken van de voormalige Uitvoeringseenheid (UE) Roermond **ondergebracht in de eigen uitvoeringsprogramma's.** De gewijzigde financieringsstroom is in de begroting 2022 structureel verwerkt.

2.3.3 Vakinhoudelijke opgaven

Net als voorgaande jaren leveren wij de producten zoals deze worden opgenomen in een Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP). **Bij onderstaande thema's zijn in 2022 grote** veranderingen.

<u>Omgevingswet</u>
Op 1 januari 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering. **Ook vraagt het om een andere manier van denken. Van "nee tenzij" naar "ja mits". Hoewel** het dus gaat om een beleidsmatige ontwikkeling, zal het ook een grote impact hebben op de uitvoering van taken.

Met de Omgevingswet wijzigt waarschijnlijk ook de samenstelling van het basistakenpakket. De exacte veranderingen hiervan zijn nog niet in beeld. Naar verwachting wordt het basistakenpakket uitgebreid met diverse milieubelastende (meldingsplichtige-) activiteiten. Deze activiteiten zijn laag geprioriteerd in de regionale probleem- en risicoanalyse en zullen naar alle waarschijnlijkheid geen grote gevolgen hebben op het totale uitvoeringsprogramma.

Om te zorgen dat medewerkers hierop zijn voorbereid, wordt door de RUD Limburg Noord ingezet op opleidingstrajecten, aanpassing van werkprocessen en standaarden (beschikkingen, controlerapporten en checklisten) en het inrichten van het eerdergenoemde Omgevingswetproof VTH-systeem.

Bouwen onder private kwaliteitsborging

De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen gaat gelijk met de nieuwe Omgevingswet in. De wet moet de bouwkwaliteit een impuls geven, zonder verdere juridisering of kostenverhoging. De invoering van deze wet betekent dat voor de gemeente grotendeels de technisch-inhoudelijke toetsing aan en toezicht op het Bouwbesluit 2012 vervalt en er een aantal voornamelijk administratieve taken bijkomen. Zowel voor organisatie (menskracht) als bouwleges heeft dit grote gevolgen. De provincie en enkele gemeenten hebben deze taken ingebracht in de RUD Limburg Noord. In 2021 wordt duidelijk wat dit voor de RUD Limburg Noord betekent in rol, financiën en formatie. We verwachten in 2022 een afname en transformatie van de formatie voor bouwtaken bij de gemeenten en provincie. De impact op de begroting van de RUD Limburg Noord is beperkt, behalve in de ondersteunende, faciliterende en organiserende rol bij de bevoegde gezagen.

Toezicht op energiebesparing

Energiebesparing en het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie zijn belangrijke speerpunten van overheden. In de op 30 september 2020 bij het rijk ingediende concept regionale energiestrategie (RES) Noord- en Midden Limburg is opgenomen dat energiebesparing en kleinschalige opwek 25% van de opgave invult. Voor een deel van deze opgave staat het bedrijfsleven aan de lat.

In vergunningen, stimulering van audits en meldingen energiebesparing én door toezicht en handhaving kunnen gemeenten en provincie de ambities uit de RES realiseren.

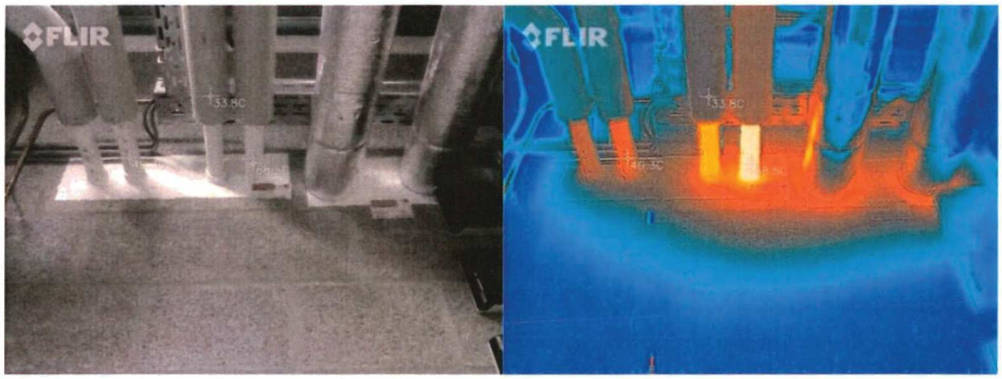

Door een gezamenlijke aanpak van het energietoezicht in de RUD Limburg Noord (kennisgroep Energie) worden energiespecialisten en toezichthouders opgeleid, worden efficiencyvoordelen behaald, vindt een gelijke aanpak in de regio (level playing field) plaats en wordt de kwaliteit geborgd. De RUD Limburg Noord coördineert de opleidingsbehoefte, bewaakt kwaliteit en ondersteunt de uitvoering. In het uitvoeringsprogramma 2022 geven de gemeenten en provincie aan waar in 2022 specifieke energiecontroles plaatsvinden.

Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid gaat over de risico's van het gebruik en transport van gevaarlijke stoffen, de veiligheid van inrichtingen en de veiligheid van nieuwe, zich snel ontwikkelende technologieën. De regionale behoefte aan expertise en aan gezamenlijke uitvoering van taken is in een uitvoeringsprogramma vastgelegd. Daarmee wordt de capaciteit en kwaliteit die binnen de RUD Limburg Noord op het gebied van omgevingsveiligheid aanwezig is, doelmatig ingezet. Financiering vindt plaats in de vorm van een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds. In het uitvoeringsprogramma 2022 nemen gemeenten en provincie de activiteiten en middelen op voor voortzetting van deze wettelijke taak.

Per 1 januari 2022 vervangt het Register Externe Veiligheid (REV) het huidige Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS). In het REV moeten meerdere risicovolle activiteiten worden geregistreerd én per risicovolle activiteit meerdere gegevens worden aangeleverd. Het opbouwen van het databestand en de aansluiting op het REV wordt in 2021 gerealiseerd. In 2022 is aanvullende capaciteit nodig om de registratie aan te vullen, zodat alle risicovolle activiteiten goed geregistreerd worden. Benodigde uren hiervoor worden in het uitvoeringsprogramma 2022 opgenomen.

Bodem, overdracht bodemtaken van provincie naar gemeenten

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuiven taken en bevoegdheden uit de huidige Wet bodembescherming (wbb) van provincie naar gemeenten. Ook kent de Omgevingswet nieuwe bodemtaken. De gemeenten worden daarmee verantwoordelijk voor de VTH-taken ten aanzien van bodemkwaliteit en sanering van bodemverontreiniging. Zij lopen daarmee extra risico als verantwoordelijke saneerders niet aan hun financiële verplichtingen (kunnen) voldoen. De structurele consequenties voor gemeenten zijn op dit moment nog niet volledig in te schatten. Om de overdracht van taken goed te laten verlopen, is (voor de gemeenten tezamen) circa 2 fte gedurende 2 jaar benodigd.

De RUD Limburg Noord ondersteunt om deze taken en de impact goed in beeld te krijgen (in het uitvoeringsprogramma) en mede vorm te geven aan de uitwisseling van de capaciteit conform de kwaliteitscriteria. Gedurende 2021 kan blijken dat er een spanningsveld ontstaat tussen de beschikbare middelen bij de bevoegde gezagen en de benodigde taakuitvoering. De RUD Limburg Noord verzorgt de opleiding van de medewerkers.

Zeer zorgwekkende stoffen

Er ontstaat steeds meer zicht op de impact van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), waaronder PFAS, voor mens en natuur. Om aantasting van gezondheid en omgeving te voorkomen, wordt bij vergunningverlening en toezicht hieraan steeds meer aandacht gegeven. ZZS herkennen en beoordeling ervan, maken deel uit van de reguliere VTH-werkprocessen. Vanwege het grote aantal stoffen en de complexiteit van het beoordelen in de bedrijfsprocessen, wordt hier extra aandacht aan gegeven. De RUD Limburg Noord faciliteert het maken van samenwerkingsafspraken met partners, inbedding in werkprocessen en checklists, rapportages en monitoring en organiseert opleiding.

Luchtkwaliteit rond veehouderijen

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) stopt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Ook de aanpak van de zogenaamde knelpuntbedrijven zal hiermee wijzigen. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderen verder een aantal regels voor veehouderijen voor luchtkwaliteit. Dit zal gevolgen hebben voor de luchtkwaliteitsbeoordelingen bij de vergunningverlening voor veehouderijen.

De provincie Limburg wil voor de komende jaren in Limburg een aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving creëren en koersen op een transitie naar duurzaam ruimtegebruik waarin ruimte is voor een innovatieve landbouw en plattelands economie. De transitie van het buitengebied is feitelijk al gaande met de stoppersregeling, warme sanering varkenshouderijen, nertsenverbod, ketenafspraken, gebiedsgerichte opkoop stikstof, ontwikkeling innovatieve systemen en kringlooplandbouw. Deze ontwikkeling zal ook gevolgen hebben voor de toezichts- en vergunningstaken. Als RUD Limburg Noord proberen we hier tijdig op in te spelen en bij aan te sluiten.

Asbest

Ondanks het afwijzen van het asbestdakverbod door de Eerste Kamer der Staten-Generaal, verwachten we in 2022 ook nog een groot aantal saneringen van asbestdaken. Landelijk worden mogelijkheden bekeken om meerdere bedrijven met deelcertificaten daken te laten saneren (waardoor saneringskosten kunnen afnemen) en het oppervlak van het asbestdak te vergroten dat particulieren zelf mogen saneren. Beide geven meer werking op de markt waarop er meer sloopmeldingen zullen worden ingediend en zo meer toezicht verwacht wordt vanuit het bevoegd gezag.

De afgelopen jaren is er meer en meer geïnvesteerd in de kennis op het gebied van asbest binnen de RUD en is er intensiever ketenoverleg met instanties als TNO, Ascert, de (milieu)politie en ISZW. Door de versoepeling van regelgeving verwachten we meer werk voor de gemeentelijke toezichthouders, aangezien zij hierdoor meer fouten in de werkzaamheden herkennen en een halt kunnen toeroepen. De gevolgen voor 2022 worden in het uitvoeringsprogramma 2022 uitgewerkt.

Geluid

Bij het in werking treden van de Omgevingswet wordt de wet- en regelgeving over het milieuthema geluid ingrijpend gewijzigd. Daarbij staat voorop het voorkomen van onbeheerste groei van het geluid door verbetering van de bewaking van geluidniveaus en bescherming tegen cumulatie van geluid van verschillende geluidbronnen. De gemeenten krijgen er een aantal geluidtaken bij. Verder zal meer informatie-uitwisseling tussen afdelingen en andere bestuursorganen moeten gaan plaatsvinden én moet er een landelijk geluidregister komen. Hierdoor zullen meer geluidrekenmodellen, geluidrapportages en actieplannen moeten worden opgesteld. Bij het nemen van besluiten geldt een motiveringsplicht. Verwacht mag worden dat dit een significante toename van de benodigde uren van de geluidspecialisten zal vragen.

2.4 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de totale baten en lasten opgenomen voor de uitvoering van de hierboven benoemde doelstellingen en werkwijze. In paragraaf 4.2 als onderdeel van de begroting is een toelichting opgenomen op de lasten en baten.

Tabel 2

Begroting	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
1 Programmauitvoering							
Basis- en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 838.000	€ 1.013.000	€ 771.000	€ 792.000	€ 806.000	€ 820.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 145.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
2 Coordinatiecentrum	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
3 Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
4 Vennootschapsbelasting	0.9 Vpb	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7 Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten		€ 1.816.000	€ 2.249.000	€ 2.037.000	€ 2.079.000	€ 2.114.000	€ 2.151.000
Baten							
5 Programmauitvoering							
Bestuurskosten	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
Overhead	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Basis en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 828.000	€ 827.000	€ 741.000	€ 755.000	€ 768.000	€ 781.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten		€ 1.816.000	€ 2.063.000	€ 2.007.000	€ 2.042.000	€ 2.076.000	€ 2.112.000
Resultaat							
Resultaat voor bestemming		€ -	€ -186.000	€ -30.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000
6 Mutatie reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ 186.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000
Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

3 Paragrafen

In de BBV zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de RUD. De RUD int geen belastingen en heffingen, bezit geen grondposities en heeft geen verbonden partijen. Om deze reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid, kapitaalgoederen en verbonden partijen niet opgenomen. Hieronder staan de paragrafen:

1. Weerstandvermogen en risicobeheersing;
2. Financiering;
3. Onderhoud kapitaalgoederen;
4. Bedrijfsvoering.

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Bufferfunctie

In artikel 30 lid 4, 5 en 6 van de GR RUD LN is bepaald dat:

"Alvorens het rekeningresultaat te bepalen, vindt een controle plaats op de opbrengsten en kosten in het kader van de vennootschapsbelasting. Een saldo op deze activiteiten zal worden verrekend met de betreffende opdrachtgevers "Het jaarlijks saldo wordt verdeeld over de deelnemers conform de verdeelsleutels".
"In afwijking van het onder lid 5 bepaalde kan het Algemeen Bestuur incidenteel besluiten om saldo toe te voegen aan een nader te benoemen reserve of weerstandsvermogen"

Dit betekent dat elke deelnemer deelneemt in het risico van een negatief resultaat.
In eerste instantie beschikt de RUD LN over een post onvoorzien van € 50.000. Het is echter mogelijk dat de risico's daarmee niet afgedekt kunnen worden in enig jaar.
In beginsel hoeft de RUD LN dan niet zelf te beschikken over een buffer om deze financiële risico's op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers.
Een nadeel hiervan is echter dat een negatief exploitatieresultaat steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding zal leiden.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de RUD Limburg Noord kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is een buffer om ervoor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden.
De RUD Limburg Noord beschikt niet over een algemene reserve. Zij beschikt wel over een post onvoorzien ter hoogte van € 50.000 die tot de weerstandscapaciteit gerekend kan worden.
Indien de post onvoorzien in een boekjaar niet voldoende blijkt te zijn dan zullen de deelnemers conform de verdeelsleutel moeten bijdragen aan het te kort.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de buffer om tegenvallers op te vangen.
Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de RUD Limburg Noord loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) bepaalt het weerstandsvermogen van de RUD Limburg Noord.

Risicobeheersing

Risico's

De RUD Limburg Noord inventariseert jaarlijks de risico's waaraan de RUD Limburg Noord is blootgesteld.
Een aantal risico's zijn afgedekt met verzekeringen. Denk daarbij aan de aansprakelijkheids- en rechtsbijstandverzekering.
Een tabel van de risico-inventarisatie is in bijlage 2 opgenomen.
Opgemerkt dient te worden dat de tabel inzicht geeft in de verwachtingswaarde van de risico's. Wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet kan het effect groter of kleiner zijn dan de verwachtingswaarde.

Conclusie

Het totaal van de risico's (zie bijlage 2) is becijferd op € 109.500.

Op basis van beschikbare weerstandscapaciteit, de post onvoorzien van € 50.000, komt het weerstandsvermogen neer op: € 50.000 / € 109.500 = 0,46.

Het uitgangspunt is door de partners uitgesproken om geen algemene reserve in te stellen. Er wordt bewust voor gekozen om niet alle mogelijke risico's af te dekken.
Enerzijds omdat ervanuit gegaan wordt dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Anderzijds omdat het rekeningresultaat (positief dan wel negatief) verrekend wordt met de deelnemers. Mochten de risico's in een jaar boven de post onvoorzien uitkomen, dan dienen deelnemers deze extra kosten te betalen conform de GR.

Kengetallen

In artikel 11 van het BBV staat dat gemeenten, Provincies en gemeenschappelijke regelingen in de paragraaf Weerstandsvermogen een set van vijf financiële kengetallen dienen op te nemen. Dit zijn kengetallen voor: de netto schuldquote, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. Gezien de RUD Limburg Noord geen belastingen en heffingen int en geen grondposities bezit zijn de kengetallen voor grondexploitatie en belastingcapaciteit niet van toepassing. Hieronder zijn de (overige) ratio's weergegeven. In bijlage 3 is de berekeningswijze uiteengezet.

Tabel 3

Kengetallen	Realisatie	Begroting					Duiding	Beoordeling
	2020	2021*	2022	2023	2024	2025		
Netto schuldquote	-18,39%	-7,17%	-5,88%	-3,97%	-2,07%	-0,19%	Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe lager dit percentage hoe beter.	De RUD beschikt alleen over een bestemmingsreserve die afneemt. Het uitgangspunt is om geen algemene reserve op te bouwen.
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-18,39%	-7,17%	-5,88%	-3,97%	-2,07%	-0,19%	Bij verstrekte leningen bestaat onzekerheid op terugbetaling. Door deze leningen in mindering te brengen op de financiële activa wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage hoe beter.	De RUD heeft geen leningen verstrekt en gaat deze in 2021 naar verwachting ook niet verstrekken. Hierdoor wijkt het percentage niet af van de netto schuldquote.
Solvabiliteits ratio	19,10%	11,40%	9,31%	6,58%	3,60%	0,35%	De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de RUD in staat is zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage hoe beter.	Doordat bewust is gekozen voor geen algemene reserve en uit de bestemmingsreserve wordt geput neemt het ratio steeds verder af.
Structurele exploitatie-ruimte	-0,55%	-1.11%	-1.49%	-1.81%	-1.83%	-1.85%	Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de RUD heeft om de eigen lasten te dragen. Hoe hoger dit percentage hoe beter.	Er is bewust gekozen om de kosten van het ICT project te dekken uit de bestemmingsreserve ICT, om zo de bijdrages van de partners zo laat mogelijk te verhogen. Hierdoor komt dit kengetal minimaal negatief uit.

** De begrotingscijfers 2021 zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de reserve ICT*

3.2 Financiering

Bij de inwerkingtreding van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening verplicht voorgeschreven. In het Besluit Begroting en Verantwoording is neergelegd dat de financieringsparagraaf in elk geval de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille dient te bevatten. Onder risico's worden in dit verband verstaan: renterisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's, kredietrisico's en voor zover van toepassing valutarisico's. De grondslag voor de treasuryfunctie van de RUD Limburg Noord wordt

gevormd door het treasurystatuut. In het treasurystatuut zijn de kaders opgenomen waarbinnen het Dagelijks Bestuur de financieringsfunctie mag uitoefenen.

Treasurybeheer- en beleid

De belangrijkste algemene doelstelling van het treasurybeleid zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- Het verankeren van de treasuryactiviteiten in de (administratieve) organisatie;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de wet Fido, RUDDO en de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut;
- Het bewaken van de financiële risico's op afgegeven garanties.

Renterisico

Het renterisico kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijziging in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer. Bij de inwerkingtreding van de Wet Fido is het begrip 'renterisico-norm' ingevoerd. Uitgangspunt hierbij is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De wettelijk vastgestelde renterisico-norm van 20% houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder wordt verstaan het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door middel van een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage van 8,2%, te vermenigvuldigen met het totaal van de jaarbegroting van de RUD Limburg Noord bij aanvang van het jaar. Bij overschrijding van dit limiet moet er in langlopende financieringsmiddelen worden voorzien.

De RUD Limburg Noord heeft geen schulden en het is ook niet voorzien om in 2022 vreemd vermogen aan te trekken. De activiteiten van de RUD Limburg Noord worden gefinancierd uit voorschotten van de deelnemers. Deelnemers wordt aan de start van ieder jaar verzocht de deelnemersbijdrage voor het gehele jaar over te maken.

Als zodanig is het prognosticeren van zowel de kasgeldlimiet alsook de renterisiconorm niet aan de orde.

Inherent aan bovenstaande is, dat het banksaldo aan het begin van het jaar hoog is en naarmate het jaar vordert afneemt. Overtollige liquiditeiten parkeren wij, verplicht en in overeenstemming met de wet FiDO, op een rekening 'schatkistbankieren' bij het Ministerie van Financiën.

Interne ontwikkelingen en renteresultaat
Voor saldi, die gedurende 2022 gestald worden binnen het schatkistbankieren wordt geen rente vergoed, noch in rekening gebracht. Er wordt aldus geen rente geboekt.
Berekening omslagrente
Nieuwe regelgeving binnen het BBV stelt dat de berekening van de 'omslagrente' moet worden opgenomen in de paragraaf Financiering. De omslagrente wordt bepaald door de externe rentelasten te delen door het totaal van de activa. Zoals hiervoor is weergegeven heeft de RUD Limburg Noord geen externe rentelasten. De berekening van de omslagrente is daarmee niet van toepassing voor de RUD Limburg Noord.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen heeft tot doel om aan te tonen hoe RUD Limburg Noord de instandhouding van haar kapitaalgoederen waarborgt. Er zijn echter geen investeringen kapitaalgoederen door de RUD Limburg Noord voorzien. RUD Limburg Noord **beschikt niet over dienstauto's en heeft de ondersteunende diensten zoals** kantoorruimte en ICT in bij de gastorganisatie Roermond ingekocht.

3.4 Bedrijfsvoering

De GR RUD LN is een gemeenschappelijke regeling met een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Voor de uitvoering van VTH-taken wordt gebruik gemaakt van de expertise die aanwezig is bij de deelnemers. Om kwaliteit van uitvoering en onderlinge afstemming te borgen wordt gebruik gemaakt van het coördinatiecentrum. Het organogram is hieronder weergegeven:

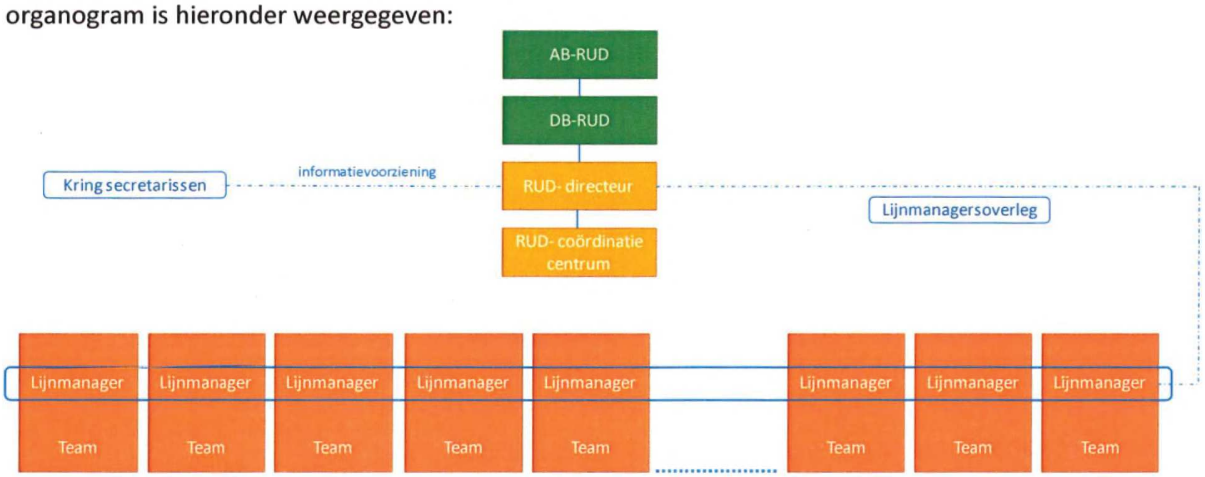

Het coördinatiecentrum bestaat uit een directeur en haar medewerkers. Zij zijn in dienst van de gemeenschappelijke regeling en stellen voorstellen op voor het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur over:

1. Centrale programmering, incl. uitwisseling specialistische inzet tussen de deelnemers;
2. eisen om te kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria;
3. Sturing op kwaliteit van de medewerkers (opleiding en training en vlieguren);
4. Auditeren van de resultaten van de deelnemers (voortgangsbewaking op de planning en steekproefsgewijze beoordeling van de kwaliteit van proces en inhoud);

5. Rapportages en verbetervoorstellen die uit werkzaamheden van kennisgroepen of ingezette adviseurs voortkomen;
6. De verdere ontwikkeling van de RUD LN (o.a. naar aanleiding van het evaluatierapport).

Per deelnemer treedt één lijnmanager op als aanspreekpunt voor de RUD-directeur en het coördinatiecentrum. De zogenoemde coördinerend VTH-manager/ lijnmanager. De lijnmanagers van de deelnemers zijn verantwoordelijk voor:
1. Versterken van de netwerksamenwerking vanuit de eigen organisatie.
2. Tijdig aanleveren van informatie
3. Realiseren van kwaliteit van de uitvoering door gedragen processen en kwaliteitseisen.
4. Borgen van kwaliteit van medewerkers en processen, door opleidingen, trainingen en maken van de noodzakelijke vlieguren.
5. Trekken van kennisgroepen en ontwikkelteams.
6. Realiseren van het betreffende deel van het UP volgens de afgesproken werkwijzen.
7. Ondersteunen van een passende organisatiecultuur en investeren in de relatie en de samenwerking met deelnemende organisaties.
8. Ondersteunen van samenwerking met andere partijen in het fysieke domein.

De lijnmanagers hebben de ruimte om de eigen gemeentelijke/provinciale PDCA-cyclus te volgen en de lokale integraliteit te bewaken binnen de kaders van de GR RUD LN.

Personeelsbeleid
De RUD Limburg Noord maakt voor de uitvoering van haar personeelsbeleid en de salarisadministratie gebruik van de ondersteuning door de gemeente Roermond in een gastheer constructie.
Binnen de GR RUD Limburg Noord is een klein team, het coördinatiecentrum in dienst van de RUD Limburg Noord. Het overig personeel is in dienst bij haar partners.

Informatisering en automatisering
Digitaal toezicht was voorheen in de vorm van digitale checklisten beschikbaar gesteld. Volgens planning zullen alle partners in 2021 aangesloten worden op de gezamenlijk VTH-applicatie.
Het digitaal toezicht is vanaf dan in die applicatie opgenomen. De applicatie zorgt ervoor dat efficiëntie behaald wordt in de vorm van rapportages en eenheid van werken.

Voor ondersteunende zaken wordt gebruik gemaakt van de applicaties van de gastheer gemeente Roermond.

Rechtmatigheid
Er is een wetswijziging in voorbereiding waarmee met ingang van het boekjaar 2021 nieuwe regels zouden gaan gelden voor de financiële verslaglegging en de accountantscontrole. De wetswijziging is nog niet van kracht. Er wordt over gesproken om deze met terugwerkende kracht per 2021 in werking te laten treden. Hierover is echter nog geen uitsluitsel over.

Met deze wetswijziging dient het Dagelijks Bestuur dan in de jaarrekening een verklaring af te geven over de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. De accountant toetst de jaarrekening (inclusief rechtsmatigheidsverantwoording) op getrouwheid.
De wetswijziging kan van invloed zijn op het controleprotocol. Vandaar dat het controleprotocol voor 2021 en 2022 nog niet is vastgesteld. Vooralsnog worden de richtlijnen uit 2020, aansluiting bij het wettelijk minimum. aangehouden.
De RUD Limburg Noord is met de gastorganisatie Roermond in gesprek wat deze wetswijziging voor invloed heeft op de RUD, haar inrichting van de processen, de raakvlakken met de gastorganisatie en de controles hierop.
Na aanleiding van de uitkomsten zal een vervolg gesprek gepland worden met de RUD Limburg Noord, de gastorganisatie Roermond en de accountant van de RUD Limburg Noord.

Overhead
Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor in de begroting een apart overzicht **"overhead" op te nemen**. Aan de detaillering van dit overzicht worden door het BBV geen eisen gesteld, met uitzondering van de bepaling dat er minimaal een scheiding moet zijn tussen de lasten en de baten. Dit overzicht is hieronder in tabel 5 weergegeven.

Tabel 5

Begroting	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
2 Coordinatiecentrum	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Baten							
5 Overhead	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Resultaat		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6 Mutatie reserve	0.10 mutatie reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Een toelichting op de lasten, baten en de reserve mutatie is opgenomen in hoofdstuk 4 de financiële begroting.

4 Financiële begroting 2022

4.1 Geprognosticeerde balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De begroting is opgemaakt volgens de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts op voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, nemen we in acht indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.
Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er geldt echter een formeel verbod om voorzieningen of schulden op te nemen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Daarom rekenen we sommige personele lasten toe aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Hierbij moet worden gedacht aan componenten als overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume, wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties), dan moeten we wel een verplichting opnemen.

Tabel 6

Omschrijving	Realisatie		Begroting 31-12			
(bedragen x € 1.000)	*2020*	*2021**	*2022*	*2023*	*2024*	*2025*
Activa						
Vaste activa:						
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste activa:	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Vlottende activa:						
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	1.543	923	893	856	818	779
Liquide middelen	20	100	100	100	100	100
Overlopende activa	186	275	275	275	275	275
Totaal vlottende activa:	**1.749**	**1.298**	**1.268**	**1.231**	**1.193**	**1.154**
Totaal activa	**1.749**	**1.298**	**1.268**	**1.231**	**1.193**	**1.154**
Passiva						
Vaste passiva:						
Eigen vermogen:	334	148	118	81	43	4
Totaal vaste passiva:	**334**	**148**	**118**	**81**	**43**	**4**
Vlottende passiva:						
Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	543	150	150	150	150	150
Overlopende passiva	872	1000	1000	1000	1000	1000
Totaal vlottende passiva:	**1.415**	**1.150**	**1.150**	**1.150**	**1.150**	**1.150**
Totaal passiva	**1.749**	**1.298**	**1.268**	**1.231**	**1.193**	**1.154**

** De begrotingscijfers 2021 zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de bestemmingsreserve ICT.*

Tabel 7

				2021	2022	2023	2024	2025
EMU-SALDO				-186	-30	-37	-38	-39
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	0	0	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-620	-30	-37	-38	-39
			Liquide middelen	80	0	0	0	0
			Overlopende activa	89	0	0	0	0
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	0	0	0	0	0
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	-393	0	0	0	0
			Overlopende passiva	128	0	0	0	0
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				0	0	0	0	0

** De begrotingscijfers zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de bestemmingsreserve ICT.*

4.2 Overzicht van baten en lasten

Uitgangspunten

1. De begroting 2022 is gebaseerd op de jaarrekening 2020, de begroting 2021 en de kadernota 2022.
2. Voor de indexering van loon-en prijsstijgingen wordt uitgegaan van de meest actuele raming van het CPB (MEV 2021, september 2020).
    a. Loonvoet sector overheid: 1,8%
    b. Prijs overheidsconsumptie, netto materieel: 1,5%
3. Op basis van de werkelijke uitgaven 2020 en de verwachtingen zijn enkele budgetten bijgesteld, per saldo heeft dit tot een verlaging van circa € 6.000 geleid.
4. Ook de uitwisseling op milieutaken is op basis van verwachting naar beneden bijgesteld. Gezien deze kosten met de partners worden verrekend heeft dit per saldo geen invloed op de begroting.
5. Er is bewust voor gekozen om de jaarlijkse licentie-, hosting- en beheerkosten voor het nieuwe VTH-systeem in eerste instantie te dekken uit de bestemmingsreserve ICT. Vanaf 2026 is de reserve naar verwachting niet meer toereikend en zullen de jaarlijkse kosten verdisconteerd worden in de deelnemersbijdrage.
6. Zoals in de kadernota aangegeven zijn de kosten voor de verplichte aansluiting op inspectieview milieu per 2022 en de verhoging van de contributie van ODNL structureel verwerkt.
7. Het verzoek van de VNG voor een structurele bijdrage voor het platform intensieve veehouderij en humane gezondheid is niet in de meerjarenbegroting opgenomen.
8. Alle bedragen zijn afgerond op duizendtallen.

In het onderstaande overzicht van baten en lasten zijn de lasten en baten meerjarig weergegeven. Tevens is aangegeven op welk taakveld de baten en lasten betrekking hebben. Na de tabel volgt een toelichting.

Tabel 8

Begroting	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
1 Programmauitvoering							
Basis- en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 838.000	€ 1.013.000	€ 771.000	€ 792.000	€ 806.000	€ 820.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 145.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
2 Coordinatiecentrum	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
3 Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
4 Vennootschapsbelasting	0.9 Vpb	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7 Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten		€ 1.816.000	€ 2.249.000	€ 2.037.000	€ 2.079.000	€ 2.114.000	€ 2.151.000
Baten							
5 Programmauitvoering							
Bestuurskosten	0.1 bestuur	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 22.000
Overhead	0.4 overhead	€ 728.000	€ 1.064.000	€ 1.092.000	€ 1.111.000	€ 1.130.000	€ 1.150.000
Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Basis en milieutaken	7.4 milieubeheer	€ 828.000	€ 827.000	€ 741.000	€ 755.000	€ 768.000	€ 781.000
Projecten	7.4 milieubeheer	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wabotaken	8.3 wonen en bouwen	€ 83.000	€ 101.000	€ 103.000	€ 105.000	€ 107.000	€ 109.000
Betalingsverkeer	0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten		€ 1.816.000	€ 2.063.000	€ 2.007.000	€ 2.042.000	€ 2.076.000	€ 2.112.000
Resultaat							
Resultaat voor bestemming		€ -	€ -186.000	€ -30.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000
6 Mutatie reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ 186.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000
Resultaat na bestemming		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

1. Programma uitvoering

De uitvoeringskosten zijn in totaal € 874.000. Deze kosten vallen uiteen in:

- De uitwisseling van uitvoeringscapaciteit tussen de deelnemers. Ervan uitgaande dat 2020 in verband met COVID-19 geen representatief jaar was en dat er weer meer gebruik gemaakt zal gaan worden van onderlinge deskundigheid, wordt verwacht dat de uitwisseling iets onder het niveau van 2019 terecht zal komen. In totaal is hier een bedrag van € 603.000 voor geraamd. Hiervan heeft € 103.000 betrekking op de inzet voor wabo-taken. De overige € 500.000 heeft betrekking op de uitwisseling op basis- en milieutaken.
- 1 fte formatie van de uitvoeringseenheid Roermond wordt conform de nieuwe opzet via uitwisseling in het netwerk uitgezet. De kosten hiervan zijn geraamd op ruim € 115.000.
- Voor de implementatie van het VTH-systeem wordt rekening gehouden met de kosten voor hosting en licenties en het gezamenlijk beheer vanaf de tweede helft 2020. Samen betreft dit voor 2022 een bedrag van € 30.000.
- Een budget van € 79.000 voor het aanschaffen en onderhouden van (meet)apparatuur, visualisering van de informatieplicht, overige kosten zoals rapporteringstools en de verplichte aansluiting op inspectieview milieu per 2022. Door dit laatste is het budget verhoogd vanaf 2022.
- De kosten voor de bereik- en beschikbaarheidsdiensten zijn samen geraamd op € 47.000.

2. *Coördinatiecentrum*

De kosten van het coördinatiecentrum bestaan uit bestuurskosten en overheadkosten.

- De bestuurskosten van € 21.000 hebben betrekking op de inzet van de accountant.
- De overheadkosten van €1.092.000 bestaan uit loon- en reiskosten (€ 811.000. Dit is inclusief € 8.000 coördinatiekosten voor de UE Roermond), opleidingskosten (€ 85.000), inkoop van PIOFACH-diensten bij de gastorganisatie (€ 93.000) en overige kosten (€ 103.000).

3. *Onvoorzien*

Voor onvoorzien is een bedrag van € 50.000 gereserveerd.

4. *Vpb*

De RUD gaat ervanuit dat zij geen vpb hoeft te betalen aangezien a) de RUD geen winstdoelstelling heeft, b) de kosten via een vaste verdeelsleutel worden verrekend en c) eventuele overschotten aan het eind van het jaar worden teruggegeven aan deelnemers.

5. *Baten*

De baten zijn in 2022 als volgt onderverdeeld:

Tabel 9

	Onderdeel	Taakveld	Bedrag	Verdeelsleutel
A	Coördinatiecentrum	0.1 Bestuur	€ 21.000	Vast: inwoneraantal
		0.4 Overhead	€ 1.084.000	Vast: inwoneraantal
		0.4 Overhead (voor de UE)	€ 8.000	Werkelijke afname
	Onvoorzien	0.8 Overige baten en lasten	€ 50.000	Vast: inwoneraantal
	Apparatuur	7.4 Milieubeheer	€ 79.000	Vast: inwoneraantal
B	Uitvoeringseenheid	7.4 Milieubeheer	€ 115.000	Werkelijke afname
C	Beschikbaarheidsregeling	7.4 Milieubeheer	€ 39.000	Vast: evenredig
D	Uitwisseling capaciteit	7.4 Milieubeheer	€ 500.000	Werkelijke afname
		8.3 Wonen en bouwen	€ 103.000	Werkelijke afname
E	Bereikbaarheidsregeling	7.4 Milieubeheer	€ 8.000	Werkelijke afname
	Totaal		**€ 2.007.000**	

De werkwijze van UE Roermond is in 2021 aangepast conform de werkwijze bij uitwisseling van capaciteit. Hierdoor wordt er niet op voorhand een bijdrage van de partners gevraagd, maar dienen de kosten gedekt te worden via de uitwisseling. Mocht de uitwisseling de kosten uiteindelijk niet dekken dan komt dit ten laste van de RUD begroting. De verdere opbouw van de verdeelsleutels is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2021.

Toelichting vaste verdeelsleutel

A. De kosten voor het coördinatiecentrum, onvoorzien en de kosten voor onderhoud van (meet)apparatuur worden verdeeld op basis van het inwoneraantal per gemeente. Hierbij wordt uitgegaan van T-2. Dat wil zeggen dat de verdeling in de begroting 2022 is gebaseerd op de inwoneraantallen van 1 januari 2020. Voor de Provincie is een vaste bijdrage overeengekomen. Deze bijdrage is, conform de afspraak uit het inrichtingsplan geïndexeerd met de dienstenprijsindex (jaarmutatie 3^{e} kwartaal 2020, zijnde 1,3%).

C. De kosten voor de beschikbaarheidsregeling van € 39.000 worden evenredig over de deelnemers verdeeld, met uitzondering van de Provincie. Ieder betaald 1/15e deel.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de vaste bijdragen per deelnemer.

Toelichting werkelijke afname

A. De coördinatiekosten die gemoeid zijn met de formatie van de uitvoeringseenheid Roermond, worden gedekt via de doorberekening op basis van daadwerkelijke afname door de deelnemers, op basis van door het AB vast te stellen uurtarieven.
B. De bijdrage voor de directe inzet van de formatie van de uitvoeringseenheid in Roermond is € 115.000. Deze kosten worden (net als de coördinatiekosten) aan de deelnemers doorberekend op basis van daadwerkelijke afname, op basis van door het AB vast te stellen uurtarieven.
D. De uitwisseling van uitvoeringscapaciteit voor de basis en milieutaken zijn geraamd op € 500.000. Voor de wabo-taken is de uitwisseling geraamd op € 103.000. De kosten worden aan de deelnemers doorberekend op basis van daadwerkelijke afname, op basis van door het AB vast te stellen uurtarieven.
E. De ingeschatte kosten voor de bereikbaarheidsregeling worden achteraf op basis van werkelijke calls verrekend.

6. Mutatie reserve

In 2022 wordt er € 23.000 onttrokken aan de reserve voor de structurele kosten voor hosting en licenties (taakveld milieubeheer) en vanaf Q3 2022 met structurele beheerkosten (taakveld overhead) van € 14.000 per heel jaar. In 2026 is de reserve naar verwachting niet meer (volledig) toereikend en worden de hosting, licentie -en beheerkosten betaald uit een verhoging van de deelnemersbijdrage.

7. Betalingsverkeer

Voor het betalingsverkeer is in verband met de zeer beperkte omvang geen apart bedrag begroot.

4.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

In het onderstaande overzicht zijn de incidentele baten en lasten beschreven.

Tabel 10

Incidentele lasten en baten	Taakveld	Rekening 2020	Bijgestelde begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
1 Uitvoering	7.4 milieubeheer	€ 145.000	€ 163.000				
2 Coordinatiecentrum	0.4 overhead	€ 4.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3 Onvoorzien	0.8 overige baten en lasten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4 Vennootschapsbelasting	0.9 Vpb	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal incidentele lasten		€ 149.000	€ 163.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten							
5 Programmauitvoering	7.4 milieubeheer	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overhead	0.4 overhead	€ 4.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal incidentele baten		€ 159.000	€ -				
Resultaat incidentele baten en lasten							
Incidenteel resultaat voor bestemming		€ 10.000	€ -163.000	€ -	€ -	€ -	€ -
6 Storting reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking reserve	0.10 mutaties reserves	€ -	€ 186.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000
Incidenteel resultaat na bestemming		€ 10.000	€ 23.000	€ 30.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 39.000

4.4 Overzicht van reserves en voorzieningen

In de financiële verordening is vastgelegd dat in de begroting en jaarrekening een overzicht wordt opgenomen van reserves en voorzieningen. Het overzicht bevat criteria voor de vorming en besteding ervan.

Algemene reserve

Tot op heden wordt het uitgangspunt gehanteerd om geen algemene reserve te vormen.

Bestemmingsreserve ICT

Bestedingsdoel: bijdrage aan de kosten voor hosting en licenties van het nieuwe VTH-systeem.

In de primaire begroting 2021 was er vanuit gegaan dat de RUD LN in 2020 zou aansluiten op het nieuwe VTH-systeem. Door vertraging in het proces zal de RUD LN in 2021 aansluiten. Deze kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve ICT. Om een correct meerjarig beeld te geven van de reserve is daarom zowel de kolom primaire begroting 2021 als de bij te stellen begroting 2021 opgenomen. Zie hiervoor tabel 11.

Tabel 11

Bestemmingsreserve ICT	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting na administratieve wijziging 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Storting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2 Bijdrage VTH-syteem	€ -	€ -	€ -163.000	€ -	€ -	€ -	€ -
3 Licentie en hosting	€ -	€ -23.000	€ -23.000	€ -23.000	€ -23.000	€ -24.000	€ -24.000
4 Beheerkosten	€ -	€ -	€ -	€ -7.000	€ -14.000	€ -14.000	€ -15.000
Totaal mutatie	€ -	€ -23.000	€ -186.000	€ -30.000	€ -37.000	€ -38.000	€ -39.000
Saldo reserve	**€ 334.000**	**€ 311.000**	**€ 148.000**	**€ 118.000**	**€ 81.000**	**€ 43.000**	**€ 4.000**

Voorzieningen

Niet aanwezig en (nog) niet voorzien.

Bijlage 1 Bijdrage per deelnemer

Tabel 12

Totaal vaste bijdrage per partner

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ 20.302	€ 31.176	€ 32.399	€ 32.939	€ 33.488	€ 34.048
Bergen	€ 19.855	€ 30.375	€ 31.522	€ 32.048	€ 32.582	€ 33.126
Echt-Susteren	€ 44.482	€ 69.460	€ 72.432	€ 73.635	€ 74.859	€ 76.104
Gennep	€ 25.067	€ 38.681	€ 39.993	€ 40.659	€ 41.337	€ 42.026
Horst aan de Maas	€ 58.378	€ 91.968	€ 96.324	€ 97.923	€ 99.549	€ 101.204
Leudal	€ 49.904	€ 78.002	€ 81.859	€ 83.218	€ 84.601	€ 86.008
Maasgouw	€ 33.845	€ 52.721	€ 55.549	€ 56.472	€ 57.412	€ 58.368
Mook en Middelaar	€ 12.805	€ 19.105	€ 19.954	€ 20.289	€ 20.629	€ 20.975
Nederweert	€ 25.048	€ 38.533	€ 40.210	€ 40.879	€ 41.560	€ 42.253
Peel en Maas	€ 59.751	€ 94.123	€ 98.524	€ 100.159	€ 101.822	€ 103.514
Roerdalen	€ 29.923	€ 46.169	€ 48.060	€ 48.860	€ 49.673	€ 50.501
Roermond	€ 78.837	€ 125.601	€ 131.285	€ 133.462	€ 135.677	€ 137.931
Venlo	€ 136.202	€ 217.288	€ 227.442	€ 231.211	€ 235.046	€ 238.947
Venray	€ 59.791	€ 94.155	€ 98.941	€ 100.583	€ 102.253	€ 103.953
Weert	€ 68.395	€ 107.923	€ 113.276	€ 115.155	€ 117.067	€ 119.012
Provincie	€ 82.627	€ 84.362	€ 85.459	€ 86.570	€ 87.696	€ 88.836
Totaal	€ 805.212	€ 1.219.645	€ 1.273.229	€ 1.294.062	€ 1.315.250	€ 1.336.803

Hieronder is de opbouw van de totale vaste bijdrage weergegeven:

Tabel 13

Overhead: bijdrage coördinatiecentrum

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2024
Beesel	€ 16.489	€ 25.344	€ 25.893	€ 26.347	€ 26.809	€ 27.279
Bergen	€ 16.074	€ 24.633	€ 25.130	€ 25.571	€ 26.019	€ 26.476
Echt-Susteren	€ 38.942	€ 59.311	€ 60.708	€ 61.773	€ 62.856	€ 63.959
Gennep	€ 20.914	€ 32.003	€ 32.497	€ 33.067	€ 33.647	€ 34.237
Horst aan de Maas	€ 51.844	€ 79.282	€ 81.486	€ 82.915	€ 84.369	€ 85.849
Leudal	€ 43.977	€ 66.890	€ 68.907	€ 70.115	€ 71.345	€ 72.596
Maasgouw	€ 29.064	€ 44.460	€ 46.025	€ 46.833	€ 47.654	€ 48.490
Mook en Middelaar	€ 9.527	€ 14.634	€ 15.070	€ 15.335	€ 15.604	€ 15.877
Nederweert	€ 20.896	€ 31.871	€ 32.685	€ 33.259	€ 33.842	€ 34.436
Peel en Maas	€ 53.121	€ 81.194	€ 83.399	€ 84.862	€ 86.350	€ 87.865
Roerdalen	€ 25.423	€ 38.646	€ 39.513	€ 40.206	€ 40.911	€ 41.629
Roermond	€ 70.842	€ 109.123	€ 111.890	€ 113.852	€ 115.849	€ 117.881
Venlo	€ 124.109	€ 190.473	€ 195.514	€ 198.943	€ 202.432	€ 205.983
Venray	€ 53.157	€ 81.222	€ 83.762	€ 85.231	€ 86.726	€ 88.247
Weert	€ 61.146	€ 93.438	€ 96.228	€ 97.916	€ 99.633	€ 101.381
Provincie	€ 82.627	€ 84.362	€ 85.459	€ 86.570	€ 87.696	€ 88.836
Totaal	€ 718.154	€ 1.056.886	€ 1.084.166	€ 1.102.793	€ 1.121.742	€ 1.141.019

Tabel 14

Bestuur: bijdrage coördinatiecentrum

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2024
Beesel	€ 455	€ 538	€ 543	€ 551	€ 560	€ 568
Bergen	€ 443	€ 523	€ 527	€ 535	€ 543	€ 551
Echt-Susteren	€ 1.074	€ 1.259	€ 1.274	€ 1.293	€ 1.312	€ 1.332
Gennep	€ 577	€ 679	€ 682	€ 692	€ 702	€ 713
Horst aan de Maas	€ 1.430	€ 1.683	€ 1.710	€ 1.735	€ 1.761	€ 1.788
Leudal	€ 1.213	€ 1.420	€ 1.446	€ 1.467	€ 1.489	€ 1.512
Maasgouw	€ 801	€ 944	€ 966	€ 980	€ 995	€ 1.010
Mook en Middelaar	€ 263	€ 311	€ 316	€ 321	€ 326	€ 331
Nederweert	€ 576	€ 677	€ 686	€ 696	€ 707	€ 717
Peel en Maas	€ 1.465	€ 1.724	€ 1.750	€ 1.776	€ 1.803	€ 1.830
Roerdalen	€ 701	€ 820	€ 829	€ 841	€ 854	€ 867
Roermond	€ 1.954	€ 2.316	€ 2.348	€ 2.383	€ 2.419	€ 2.455
Venlo	€ 3.423	€ 4.043	€ 4.102	€ 4.164	€ 4.226	€ 4.290
Venray	€ 1.466	€ 1.724	€ 1.757	€ 1.784	€ 1.811	€ 1.838
Weert	€ 1.686	€ 1.984	€ 2.019	€ 2.049	€ 2.080	€ 2.111
Provincie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 17.528	€ 20.645	€ 20.954	€ 21.269	€ 21.588	€ 21.912

Tabel 15

Overige baten en lasten: onvoorzien

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ -0	€ 1.303	€ 1.296	€ 1.296	€ 1.296	€ 1.296
Bergen	€ 0	€ 1.266	€ 1.258	€ 1.258	€ 1.258	€ 1.258
Echt-Susteren	€ 0	€ 3.049	€ 3.039	€ 3.039	€ 3.039	€ 3.039
Gennep	€ -0	€ 1.645	€ 1.627	€ 1.627	€ 1.627	€ 1.627
Horst aan de Maas	€ 0	€ 4.076	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080
Leudal	€ -0	€ 3.439	€ 3.450	€ 3.450	€ 3.450	€ 3.450
Maasgouw	€ 0	€ 2.286	€ 2.304	€ 2.304	€ 2.304	€ 2.304
Mook en Middelaar	€ 0	€ 752	€ 754	€ 754	€ 754	€ 754
Nederweert	€ -0	€ 1.639	€ 1.636	€ 1.636	€ 1.636	€ 1.636
Peel en Maas	€ -0	€ 4.174	€ 4.175	€ 4.175	€ 4.175	€ 4.175
Roerdalen	€ -0	€ 1.987	€ 1.978	€ 1.978	€ 1.978	€ 1.978
Roermond	€ 0	€ 5.610	€ 5.602	€ 5.602	€ 5.602	€ 5.602
Venlo	€ 0	€ 9.793	€ 9.788	€ 9.788	€ 9.788	€ 9.788
Venray	€ -0	€ 4.176	€ 4.194	€ 4.194	€ 4.194	€ 4.194
Weert	€ 0	€ 4.804	€ 4.818	€ 4.818	€ 4.818	€ 4.818
Provincie		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000

Tabel 16

Milieubeheer: apparatuur

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ 814	€ 1.379	€ 2.041	€ 2.072	€ 2.103	€ 2.134
Bergen	€ 793	€ 1.341	€ 1.981	€ 2.011	€ 2.041	€ 2.072
Echt-Susteren	€ 1.922	€ 3.228	€ 4.786	€ 4.857	€ 4.930	€ 5.004
Gennep	€ 1.033	€ 1.742	€ 2.562	€ 2.600	€ 2.639	€ 2.679
Horst aan de Maas	€ 2.559	€ 4.315	€ 6.424	€ 6.520	€ 6.618	€ 6.717
Leudal	€ 2.170	€ 3.641	€ 5.432	€ 5.513	€ 5.596	€ 5.680
Maasgouw	€ 1.435	€ 2.420	€ 3.628	€ 3.683	€ 3.738	€ 3.794
Mook en Middelaar	€ 471	€ 797	€ 1.188	€ 1.206	€ 1.224	€ 1.242
Nederweert	€ 1.032	€ 1.735	€ 2.577	€ 2.615	€ 2.655	€ 2.694
Peel en Maas	€ 2.622	€ 4.419	€ 6.574	€ 6.673	€ 6.773	€ 6.875
Roerdalen	€ 1.255	€ 2.104	€ 3.115	€ 3.162	€ 3.209	€ 3.257
Roermond	€ 3.497	€ 5.940	€ 8.820	€ 8.953	€ 9.087	€ 9.223
Venlo	€ 6.126	€ 10.367	€ 15.413	€ 15.644	€ 15.878	€ 16.117
Venray	€ 2.623	€ 4.421	€ 6.603	€ 6.702	€ 6.803	€ 6.905
Weert	€ 3.018	€ 5.086	€ 7.586	€ 7.700	€ 7.815	€ 7.932
Provincie		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 31.369	€ 52.935	€ 78.729	€ 79.910	€ 81.109	€ 82.326

Tabel 17

Milieubeheer: beschikbaarheidsdienst

Deelnemers	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beesel	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Bergen	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Echt-Susteren	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Gennep	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Horst aan de Maas	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Leudal	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Maasgouw	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Mook en Middelaar	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Nederweert	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Peel en Maas	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Roerdalen	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Roermond	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Venlo	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Venray	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Weert	€ 2.544	€ 2.612	€ 2.625	€ 2.673	€ 2.721	€ 2.770
Provincie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 38.160	€ 39.179	€ 39.380	€ 40.089	€ 40.811	€ 41.546

Bijlage 2 geactualiseerde risico-inventarisatie

nr	Benaming risico	inhoud risico	Gevolg	Beheersmaatregel	kans	impact	risico
1	Bezuinigingen gemeentes	Het risico dat gemeentelijke bezuinigingen (taakstellend) worden door vertaald naar de exploitatie van de RUD. Dit heeft directe gevolgen voor de exploitatie van de RUD.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Het AB stelt jaarlijks de begroting vast en zal bij (taakstellende) lagere bijdragen van deelnemers moeten zorgen een sluitende begroting.	20%	35.000,00	7.000,00
2	Niet naleven van de DVO afspraken door deelnemeers	De uitvoering vindt decentraal plaats, onder aansturing van de deelnemer. Het risico bestaat dat de gezamenlijke afspraken en procedures onvoldoende worden nageleefd, waardoor de RUD onvoldoende de uitvoeringskwaliteit kan garanderen.	Het bestaansrecht van de huidige inrichting van de RUD LN komt onder druk te staan.	In de DVO (artikel 9, lid 6) is afgesproken dat het Algemeen Bestuur kan besluiten om de directeur de bevoegdheid te geven (waar sprake is van contractrisico) om de taakuitvoering over te nemen van de betreffende partij en op kosten van die betreffende partij uit te laten voeren.	5%	35.000,00	1.750,00
3	Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers	Het risico dat RUD essentiële en waardevolle kennis verliest als gevolg van uitstroom van medewerkers.	Het gevolg kan zijn dat partners onvoldoende in staat zijn om de afspraken vanuit de DVO na te leven.	In de DVO (artikel 9, lid 6) is afgesproken dat het Algemeen Bestuur kan besluiten om de directeur de bevoegdheid te geven (waar sprake is van contractrisico) om de taakuitvoering over te nemen van de betreffende partij en op kosten van die betreffende partij uit te laten voeren.	50%	10.000,00	5.000,00
4	Geen overeenstemming geleverde diensten	Het risico is dat de RUD de geleverde onderlinge diensten niet kan doorfactureren omdat er discussie is over de hoogte van de factuur of de kwaliteit van het geleverde werk.	De RUD betaalt wel de vergoeding voor de geleverde dienst maar ontvangt niet de bijbehorende inkomsten.	Hierover zijn afspraken gemaakt in de DVO. Per kwartaal wordt aan afnemers van diensten gerapporteerd welke producten door welke leverancier zijn geleverd en besproken.	20%	10.000,00	2.000,00
5	Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Het risico dat de kosten van de ontwikkeling van noodzakelijke ICT-voorzieningen (voornamelijk software) groter zijn dan thans begroot.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De organisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Bij het opstellen van de begroting zo adequaat mogelijk inspelen op actuele ontwikkelingen.	20%	75.000,00	15.000,00
6	Bijscholing medewerkers	Het risico dat de kosten van bijscholing en opleiding hoger zijn dan de begrote kosten.	De opleidingskosten zijn hoger dan begroot en kunnen niet betaald worden uit de reguliere exploitatie of ontwikkelbegroting van RUD.	Zorgen dat het strategisch opleidingsplan actueel gehouden wordt. Een financiele raming toevoegen.	20%	75.000,00	15.000,00
7	Fouten in aanbestedingsprocedure	Het risico dat de RUD fouten maakt in een aanbestedingsprocedure	Juridische procedure wordt opgestart door een partij die de opdracht niet gegund heeft gekregen.	Werken volgens het inkoop- en aanbestedingsbeleid, waarbij bij grote aanbestedingen gebruik wordt gemaakt van de expertise van de gastheer.	5%	75.000,00	3.750,00

8	Gegevensbescherming	De RUD LN en haar partners zijn dragers van gegevens. Het risico bestaat dat bij het beheer van deze gegevens niet wordt voldaan aan de wet AVG.	Indien niet voldaan wordt aan wet AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens forse boetes opleggen.	De RUD dient zorgvuldig te zijn in de informatie die zij verstrekt. Over het algemeen zullen deelnemers zelf verantwoordelijk zijn voor het verstrekken van de gegevens. De RUD heeft zelf per 1 september 2018 een functionaris gegevensbescherming aangesteld. Hij houdt toezicht op het naleven van de AVG binnen de RUD LN.	10%	200.000,00	20.000,00
9	Risico langdurig ziekteverzuim of arbeidsongeschiktheid	Het risico dat werknemers in dienst bij de RUD langdurig ziek of arbeidsongeschikt raken met financiële gevolgen voor RUD inzake het eigen risico.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Goede ziekteverzuimbegeleiding. Als ook bepalen hoe de werknemers kan blijven functioneren binnen de organisatie en eventueel apart bijverzekeren.	10%	75.000,00	7.500,00
10	Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers CC	Het risico dat RUD essentiële en waardevolle kennis verliest als gevolg van uitstroom van medewerkers van het coördinatiecentrum.	Het gevolg kan zijn dat het coördinatiecentrum niet in staat is om al haar taken uit te voeren.	Wensen en behoeften regelmatig bespreken met de medewerkers. Uitwerktermijnen afspreken. Korte lijnen met mogelijke inhuur opzetten en afspraken maken met mogelijke ondersteuning vanuit de partners.	50%	35.000,00	17.500,00
11	Geen afname formatie UE	Het risco dat de werknemer van de Uitvoeringseenheid niet of te beperkt door de partners worden ingezet dan wel dat er sprake is van langdurige ziekte.	De exploitatie van RUD is niet kostendekkend. De werkorganisatie van RUD zal hierop moeten worden aangepast.	Afspraak in de Gemeenschappelijke Regeling opnemen dat de partners de diensten van de eenheid afnemen. Als ook goede coördinatie op de werkplanning en goede ziekteverzuimbegeleiding.	20%	75.000,00	15.000,00
	Totaal					700.000,00	109.500,00

Toelichting bij de kolommen

1. Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een vijf-tal klasses vastgesteld. De klassen bestaan uit de verwachte frequentie en daarmee een kanspercentage.

kans	*frequentie*	*%*
zeer klein	1x per 20 jaar	5%
klein	1x per 10 jaar	10%
gemiddeld	1x per 5 jaar	20%
groot	1x per 2 jaar	50%
zeer groot	1x per jaar	100%

2. Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is er een gemiddelde impact bepaald.

Min. ingesch. fin. impact	maximaal ingeschatte financiele impact	gem. ingeschatte financiele impact
0	20.000	10.000
20.000	50.000	35.000
50.000	100.000	75.000
100.000	maximaal	200.000

3. Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de kans maal financiele impact het financiele risico bepaald.

Bijlage 3 Berekening kengetallen

De wijze waarop de kengetallen worden berekend is in de ministeriele regeling van juni 2015 vastgelegd.

Netto schuldquote:
De netto schuldquote geeft de verhouding van de schuldenlast van de RUD Limburg Noord ten opzichte van de eigen middelen weer.

Tabel 18

Netto schuldquote (X € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Vaste schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
Netto vlottende schuld	€ 543	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150
Overlopende passiva	€ 872	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000	€ 1000
Financiële activa excl. verstrekte leningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitzettingen < 1 jaar	€ 1543	€ 923	€ 893	€ 856	€ 818	€ 779
Liquide middelen	€ 20	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100
Overlopende activa	€ 186	€ 273	€ 275	€ 275	€ 275	€ 275
Saldo	**- 334**	**- € 148**	**- € 118**	**- € 81**	**- € 43**	**- € 4**
Totale baten (excl. mutatie reserves)	**€ 1.816**	**€ 2.063**	**€ 2.007**	**€ 2.042**	**€ 2.076**	**€ 2.112**
Saldo / totale baten	**- 18,39%**	**- 7,17%**	**- 5,88%**	**- 3,97%**	**- 2,07%**	**-0,19%**

** De begrotingscijfers 2021 zijn aangepast n.a.v. de jaarrekening 2020 m.b.t. de bestemmingsreserve ICT.*

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Solvabiliteitsratio:
Het solvabiliteitsratio betreft het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

Tabel 19

Solvabiliteitsratio (X € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Eigen vermogen	€ 334	€ 148	€ 118	€ 81	€ 43	€ 4
Balanstotaal	€ 1.749	€ 1.298	€ 1.268	€ 1.231	€ 1.193	€ 1.154
Totaal	**19,10%**	**11,40%**	**9,31%**	**6,58%**	**3,60%**	**0,35%**

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de RUD Limburg Noord in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Doordat het uitgangspunt is dat de RUD Limburg Noord geen algemene reserve vormt en de bestemmingsreserve ICT ingezet wordt neemt de solvabiliteitsratio steeds verder af.

Structurele exploitatieruimte:

Doordat bewust gekozen is om de kosten van het ICT project te dekken uit de bestemmingsreserve ICT, om zo de bijdrages van de partners zo laat mogelijk te verhogen komt dit kengetal minimaal negatief uit.

Tabel 20

Structurele exploitatieruimte (X € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale structurele lasten	€ 1.667	€ 2.086	€ 2.037	€ 2.079	€ 2.114	€ 2.151
Totale structurele baten	€ 1.657	€ 2.063	€ 2.007	€ 2.042	€ 2.076	€ 2.112
Totale structurele toevoegingen reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totale structurele onttrekkingen reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde totaalsaldo baten	€ 1.816	€ 2.063	€ 2.007	€ 2.042	€ 2.076	€ 2.112
Totaal	-0.55%	-1,11%	-1,49%	-1,81%	-1,83%	-1,85%

2021/8533 29-3-2021
GRIF 14-6-2021

RUD ZuidLimburg

Provinciale Staten van Limburg
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT

Provincie Limburg PS
DOCnr.
Ingek. 29 MAART 2021
CASnr.
ID.

Ons kenmerk 2021/7891
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 1
Contactpersoon H. Frins
Telefoon 06 – 55 41 89 12
E-mail hma.frins@rudzl.nl
Onderwerp Ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025

Maastricht 26 maart 2021
Verzonden 26 MAART 2021

Geachte statenleden,

Bijgevoegd treft u de ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025, van de RUD Zuid-Limburg aan. Op dit moment hebben wij nog steeds te maken met de coronacrisis. Het demissionaire kabinet heeft uitgesproken dat begin juli 2021 iedereen vanaf 18 jaar een eerste prik heeft kunnen krijgen, mits de leveringen van de vaccins volgens afspraak doorgaan. De verwachting is dan ook dat de impact van de coronamaatregelen op de maatschappij en onze uitvoering in 2022 verdwenen is.

Bij de totstandkoming van deze begroting zijn, evenals bij de vorige begroting de deelnemers betrokken. Het belangrijkste thema in 2022 wordt de invoering van de Omgevingswet, vooralsnog gaan we ervan uit dat deze conform het kritieke pad van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 26 februari 2021 wordt ingevoerd per 1 januari 2022. Daarnaast is circulaire economie als belangrijk thema genoemd. Deze ontwikkelingen zijn opgenomen in de begroting. In de begroting 2021 is de pilot BOA opgenomen, deze loopt door in 2022 en zal in 2022 geëvalueerd worden. Financiering van deze pilot wordt gedaan uit de daartoe gevormde bestemmingsreserve bij de jaarrekening 2019.

Naast deze thema's die te maken hebben met maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving is de begroting ook een moment om aandacht te besteden aan de ontwikkelingen die de RUD Zuid-Limburg als organisatie doormaakt. Eind 2020 is de Toekomstagenda 2021 – 2025 vastgesteld. Deze wordt uitgewerkt en geïmplementeerd in de komende jaren. Daarnaast is in 2020 een assessment uitgevoerd door EY. Uit deze assessment is een aantal verbeterpunten gekomen die worden opgepakt door de organisatie. Dit is al ingezet en zal in 2021 en 2022 verder zijn beslag krijgen. Door de provincie Limburg een 217a onderzoek uitgevoerd, de aanbevelingen uit dit onderzoek worden eveneens opgepakt.

Postadres:
RUD Zuid-Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 73 30
www.rudzuidlimburg.nl
info@rudzuidlimburg.nl
IBAN: NL53BNGH0285159127

Wij verwerken persoonsgegevens.
Voor meer informatie zie
www.rudzuidlimburg.nl/privacy+en+proclaimer.

Zeer recent is het adviesrapport van de commissie Van Aartsen verschenen over de stand van zaken van omgevingsdiensten in Nederland. Dit rapport zal naar verwachting zeker impact hebben op de toekomst van omgevingsdiensten. Gezien het politieke proces dat nog zal plaatsvinden is dit nog niet het moment om in te gaan op de mogelijke consequenties van het rapport. We verwachten dat er in 2022 nog geen gevolgen zullen zijn. Gezien de ervaring met het rapport van de commissie Mans uit 2008, dat in 2013 heeft geleid tot het stelsel van omgevingsdiensten dat wij nu kennen en waarvan de RUD Zuid-Limburg deel uitmaakt, verwachten wij wel gevolgen voor de toekomst van de omgevingsdiensten in Nederland.

Wij hebben de ontvangen zienswijzen bij eerdere begrotingen ter harte genomen en leggen een begroting aan u voor die geen groei kent in financiële zin. Dat doen wij door een taakstelling op te nemen van € 159.000 om de stijgingen als gevolg van loon – en prijsindex op te vangen. Hierdoor is de begroting, afgezien van een autonome stijging van € 15.000 van de verplichte bijdrage aan Inspectieview Milieu, een landelijke databank, ten opzichte van 2021 neutraal. De verhoging van efficiency die nodig is om de taakstelling te realiseren verwachten wij te bereiken door anders te gaan werken in onze handhaving namelijk meer informatiegestuurd, risicogericht en via een ketenaanpak. Hiervoor hebben wij ook de medewerking nodig van onze deelnemers. En randvoorwaardelijk is de implementatie van de nieuwe VTH-applicatie Squit 20/20.

De bijdragen van de deelnemers zijn gebaseerd op de werkprogramma's 2021 zoals die op dit moment zijn opgesteld. Deze zijn ter kennisname bij de begroting opgenomen als bijlage. Hierin kunnen nog bijstellingen plaatsvinden, zeker naar 2022.

Uw mogelijke zienswijzen op de ontwerpbegroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 ontvangen wij graag uiterlijk op 2 juni 2021.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de RUD Zuid-Limburg,

De secretaris,

L.M. Kobes

De voorzitter,

R.J.H. Vlecken

Postadres:
RUD Zuid-Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 73 30
www.rudzuidlimburg.nl
info@rudzuidlimburg.nl
IBAN: NL53BNGH0285159127

Wij verwerken persoonsgegevens.
Voor meer informatie zie
www.rudzuidlimburg.nl/privacy+en+proclaimer.

Programmabegroting 2022

Meerjarenraming 2023-2025

RUD Zuid-Limburg

Inhoud

1.	**Inleiding**	**3**
1.1.	Begroting en koers in 2022 in één oogopslag	3
1.2.	Opgaven RUD Zuid-Limburg	4
1.3.	Omgevingswet	7
1.4.	Ontwikkelingen RUD Zuid-Limburg	9
1.5.	De financiële effecten in één oogopslag	13
2.	**Beheer van de RUD Zuid-Limburg**	**13**
2.1.	Vergunningen	14
2.2.	Milieutoezicht en Veiligheid	15
2.3.	Specialistisch en Juridisch toezicht	16
2.4.	Advies en onderzoek	16
3.	**Financieel**	**16**
3.1.	Lasten	18
3.2.	Baten	19
4.	**Verplichte paragrafen**	**21**
4.1.	Lokale heffingen	21
4.2.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	21
4.3.	Onderhoud Kapitaalgoederen	23
4.4.	Financiering	24
4.4.1.	Algemene ontwikkelingen	24
4.4.2.	Risicobeheer	24
4.4.3.	Renterisicobeheer	24
4.4.4.	Kasgeldlimiet	24
5.	**Bedrijfsvoering**	**26**
5.1.	Capaciteitsbeleid	26
5.2.	Personeel- en organisatiebeleid	26
5.3.	Kwaliteitsbeleid	27
5.4.	Huisvesting	27
5.5.	Verbonden partijen	27
5.6.	Het financieel kader voor 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025	28
5.7.	Geplande investeringen in de periode 2022-2025	29
6.	**Bijlagen**	**30**
6.1.	Tarievenoverzicht	30
6.2.	Bijdrage per deelnemer	31
6.3.	Overzicht werkprogramma's 2021	32
6.4.	Lijst met afkortingen	49

1. Inleiding

1.1. Begroting en koers in 2022 in één oogopslag

De begroting 2022 is ten opzichte van de begroting 2021 neutraal.

1.2. Opgaven RUD Zuid-Limburg

Ten tijde van het opstellen van deze begroting beheerst het coronavirus ons nieuws. Er zijn diverse maatregelen van kracht om de – verdere - verspreiding van het virus een halt toe te roepen. Positief is dat het vaccineren van de bevolking is begonnen. De landelijke vaccinatiestrategie voorziet in een tijdschema tot aan het vierde kwartaal 2021. Voor het jaar 2022 gaan wij er daarom van uit dat onze mobiliteit weer op het niveau als van voor de coronacrisis is.

Gehoor gevend aan de oproep van het – demissionaire – kabinet, werken wij sinds maart 2020 tot nu toe zoveel mogelijk thuis. Onze toezichthouders blijven toezicht houden, waar mogelijk digitaal en administratief, maar fysieke inspecties blijven ook nodig. Deze fysieke controles worden op een verstandige en veilige manier gedaan, met inachtneming van de landelijke regels en RIVM-richtlijnen.

Onze opgaven voor de periode 2021 – 2025 heeft het Algemeen Bestuur vastgesteld op 9 december 2020 in de 'Toekomstagenda'. In deze agenda zijn strategische doelen en de weg er naar toe gekoppeld.
De agenda is in 2020 tot stand gekomen aan de hand van documentstudie en ruim 50 interviews met leden van het algemeen en dagelijks bestuur, gemeenteraden, een delegatie van Provinciale Staten, ambtelijke contactpersonen, managementteam, medewerkers, ondernemingsraad en onze overige stakeholders.
Vastgesteld is dat er een aantal onderwerpen is, die overal worden herkend en erkend als dé thema's die van groot belang zijn voor de ontwikkeling van de dienst.

De zeven thema's zijn:

1. Het voeren van een strategische discussie over koers: uitvoeringsdienst of omgevingsdienst;
2. Een verkennende pilot verdergaande samenwerking gemeenten – RUD Zuid-Limburg starten, op voorwaarde van voldoende interesse;
3. Groeien naar partnerschap, met als instrumenten:
   a. een programma om de politiek-bestuurlijke sensitiviteit te vergroten voor alle niveaus binnen de dienst;
   b. het inrichten en inbedden van een communicatiefunctie gericht op stakeholders, met als speciale doelgroep gemeenteraadsleden en leden Provinciale Staten;
   c. het versterken van relatiemanagement;
4. Positionering/zichtbaarheid van de dienst;
5. Interne ontschotting, om de organisatie nog integraler, efficiënter en effectiever te maken, ook richting invoering van de Omgevingswet;
6. Het zijn van een aantrekkelijke werkgever;
7. RUD Zuid-Limburg als Kenniscentrum.

De planning om deze zeven thema's op te pakken, uit te werken en te implementeren is in onderstaand schema opgenomen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de meer strategische onderdelen en een aantal tactisch-uitvoerende thema's, waarbij tevens het eigenaarschap van een thema is aangegeven

Eigenaarschap bij het bestuur

	2021				2022				2023				2024			
Thema's	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Discussie koers RUD																
Pilot verdergaande samenwerking										◆						
Positionering en zichtbaarheid																
RUD als kenniscentrum												◆				

Eigenaarschap bij de organisatie

	2021				2022				2023				2024			
Thema's	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Groeien naar partnerschap																
Politieke sensitiviteit						◆										
Communicatie									◆							
Relatiemanagement										◆						
Interne ontschotting																
Aantrekkelijk werkgeverschap																

	Voorbereidingsfase
	Start
	Implementatie
	Geïmplementeerd en vraagt blijvende aandacht
◆	Evaluatie

N.B. Het Onderwerp Bestuurlijke/politieke sensitiviteit is ten opzichte van de planning in de Toekomstagenda, naar voren gehaald.

Naast deze meerjarige opgaven geldt dat wij blijvend ons optimaal en betrouwbaar inzetten voor de uitvoering van de ingebrachte VTH-taken (VTH: Vergunningen, Toezicht en Handhaving). Een werkveld waar de digitale ontwikkelingen snel zijn en ook veel kansen bieden om te transformeren naar een breed inzetbare dienst.

In 2022 zullen wij de aanbevelingen van het onderzoeksrapport Assessment interne organisatie en beheersinstrumentarium RUD Zuid-Limburg van EY verder implementeren. Dit onderzoeksrapport van oktober 2020 is het eindproduct van de beslissing van het dagelijks bestuur tot het laten uitvoeren van een operational audit op het proces van de jaarstukken. De onderzoekers zijn tot de conclusie gekomen dat het gezamenlijk beheersinstrumentarium van de organisatie afdoende is om een tijdige en betrouwbare informatievoorziening mogelijk te maken. De informatievoorziening is de afgelopen jaren steeds verder verbeterd. Dit betekent echter niet dat er geen verbeteringen meer mogelijk zijn. Deze verbeteringen richten zich met name op de communicatie van de financiële informatievoorziening en dienstverlening.
De doorontwikkeling van de informatievoorziening richting onze opdrachtgevers is ingezet en zal in 2021 en 2022 verder zijn beslag krijgen. Voor zover wij nu kunnen inschatten zijn er geen financiële consequenties als gevolg van het opvolgen van de aanbevelingen. Waar enerzijds bijvoorbeeld het rapportageproces met hulp van IT efficiënter moet worden gemaakt, staat anderzijds daar tegenover dat de vrijgemaakte tijd en middelen worden aangewend voor verhoging van de kwaliteit en informatiewaarde van de (overige) rapportages.

De aanbevelingen voor de bedrijfsvoering zijn gerubriceerd weergegeven in het navolgende schema.

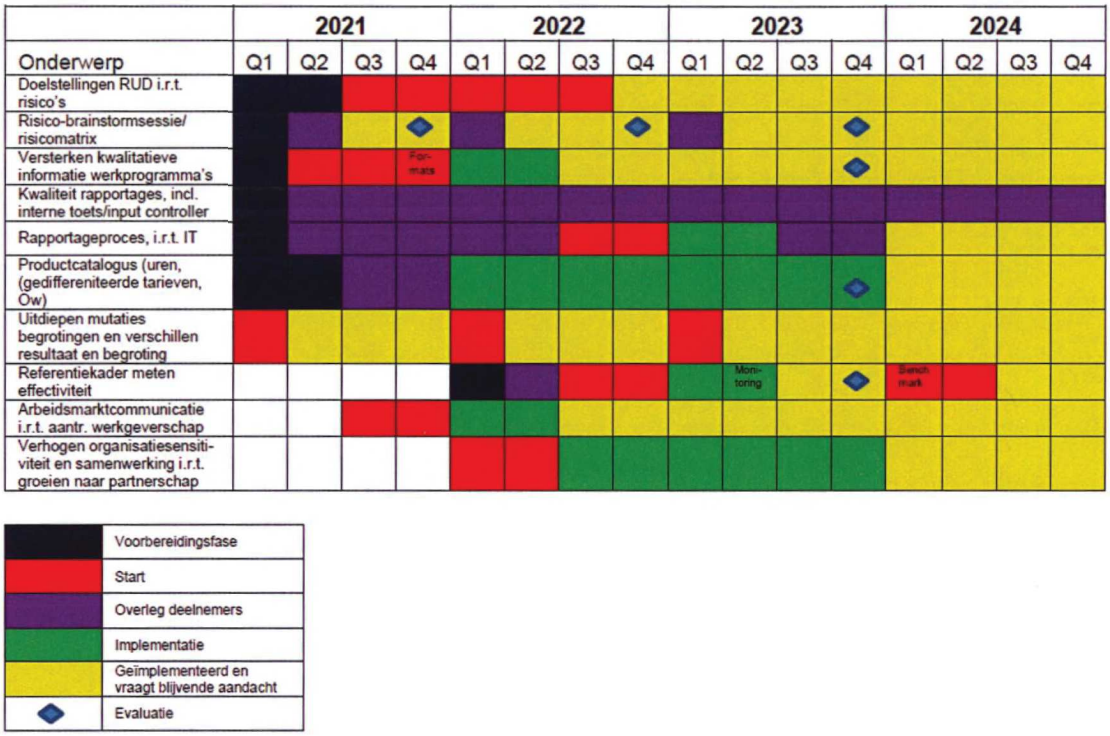

Begin 2021 is het artikel 217a Provinciewet-rapport 'Op afstand maar in verbinding' aan het dagelijks bestuur gezonden. Een dergelijk artikel 217a Provinciewet-rapport is een schriftelijk verslag van gedeputeerde staten aan provinciale staten over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door gedeputeerde staten gevoerde bestuur met betrekking tot een bepaald onderwerp. In dit rapport is de focus gelegd op de opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie van de provincie Limburg en de RUD Zuid-Limburg. De provincie Limburg concludeert dat deze relatie door beide organisaties, in nauwe samenspraak en met een gezamenlijke verantwoordelijkheid, verder geprofessionaliseerd moet worden. Voor de professionalisering van deze relatie zijn verschillende aanbevelingen gedaan voor de provinciale organisatie, en enkele richten zich, via dialoog, tot de RUD Zuid-Limburg. Deze aanbevelingen zijn waardevol en deze gaan wij ook opvolgen.
De aanbevelingen uit het provinciale rapport hebben raakvlakken/overlap met de thema's uit de Toekomstagenda en de ontwikkelpunten uit het EY-rapport.

Raakvlakken aanbevelingen 'Op afstand maar in verbinding' met de Toekomstagenda en het EY-rapport.

	2021				2022				2023				2024			
Onderwerp	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Heroriëntatie taak- en rolopvatting in relatie tot de Toekomstagenda (relatie Toekomstagenda: discussie koers RUD)																
Investeer in ontwikkeling competenties bestuurlijke sensitiviteit en omgevingsbewustzijn (relatie Toekomstagenda: groeien naar partnerschap en interne ontschotting)																
In beeld brengen kwalitatieve personele vervangings-behoefte en kwaliteit, kennis, kunde (relatie Toekomstagenda: aantrekkelijk werkgeverschap)																
Ontwikkelen voortgangsspecificaties (relatie EY: versterken kwalitatieve informatie)				For-mats								◆				
Standaardisatie verantwoordingsinformatie (relatie EY: kwaliteit rapportages)																
Agenderen versterken positie PS en raden op basis van wetsvoorstel Wijziging Wgr democratische legitimatie	Nog te plannen, de Tweede Kamer moet nog over het wetsvoorstel spreken.															

	Voorbereidingsfase
	Start
	(In) Overleg deelnemers
	Implementatie
	Geïmplementeerd en vraagt blijvende aandacht
◆	Evaluatie

Voor een concrete uitwerking van de aanbeveling van het verkennen van de mogelijkheden tot versterking van de positie van provinciale staten en gemeenteraden ingevolge de voorgestelde wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen is het nog te vroeg. Over het wetsvoorstel moet nog in de Tweede Kamer worden gesproken. Wel is in het kader van de Toekomstagenda, 'Groeien naar partnerschap', instrument communicatie, als speciale doelgroep gemeenteraadsleden en Provinciale Staten aangewezen. Wij willen het belang van de milieutaak onderstrepen en onze positionering en zichtbaarheid steviger verankeren.

De acties die uit de hiervoor genoemde drie documenten volgen, hebben wij in overall-planning opgenomen. Zodat er één gecombineerd uitvoeringstraject volgt.

1.3. Omgevingswet

De belangrijkste verandering op onze manier van werken en op de relatie met onze partners, zal de Omgevingswet zijn. Deze wet zal naar verwachting per 1 januari 2022 na een uitgebreid voorbereidingstraject inwerkingtreden. Wij gaan hierbij ervan uit dat aan de vijf minimale criteria die de minister van Binnenlandse

Zaken en Koninkrijksrelaties heeft geformuleerd op 26 februari 2021, kan worden voldaan. De Omgevingswet betekent een volledige stelselherziening voor de wet- en regelgeving en dus ook voor de VTH-taken die de RUD Zuid-Limburg voor zijn partners uitvoert.
Onze organisatie verwacht tegen die tijd voorbereid te zijn op de nieuwe werkwijze en de daarvoor nodige implementatie werkzaamheden grotendeels te hebben afgerond. Desalniettemin zal de nieuwe wet ook na inwerkingtreding onverminderd veel inzet vergen van onze organisatie, zijn medewerkers en onze opdrachtgevers en ketenpartners.

In 2020 hebben we de opdrachtgevers met onze kennis en ervaring in relatie tot milieubescherming bijgestaan in het ontwikkelen van hun omgevingsvisie. Dit betreft een langdurig traject waar zij tot 2024 de tijd voor hebben. Onze ondersteuning willen we tot die tijd beschikbaar houden en desgewenst uitbreiden tot de omgevingsplannen waar men tot 2029 de tijd voor heeft. De opdrachtgevers beamen op dit vlak de meerwaarde van een nauwe samenwerking, waarin hun lokale regels evengoed leiden tot efficiënte en effectieve uitvoering van de VTH-taken in lijn met de Omgevingswet. De provincie Limburg beschikt per 1 januari 2022 al over een vastgestelde omgevingsvisie en omgevingsverordening.

Een volgende implementatie werkzaamheid die tot na inwerkingtreding aandacht zal vereisen is de omzetting van het inrichtingenbestand. Waar onder de huidige wetgeving bedrijven worden gecategoriseerd als een bepaald type inrichting, wordt er onder de Omgevingswet gesproken van – losse - milieubelastende activiteiten (mba's). Deze omzetting heeft als voornaamste doel om regels beter, en waar nodig minder, te kunnen toepassen. Een classificatie als inrichting brengt namelijk een heel set aan eventueel onnodige milieuregels met zich mee, wat met de invoering van de mba's kan worden losgelaten. Deze omzetting wordt in 2021 gestart, en zal vanaf 2022 gaandeweg bij het behandelen van vergunningaanvragen en het uitvoeren van controles verder worden opgepakt. Gezien de omvang van het inrichtingenbestand en de uren die ermee gemoeid zijn, is dit de meest efficiënte aanpak. De omzetting heeft eveneens gevolg voor de productencatalogus, zijn kengetallen, en voor de werkprogramma's. Een uitzondering wordt gemaakt voor het begrip Seveso-inrichting (BRZO-inrichting) – hier blijft het begrip inrichting voor bestaan - omdat dit begrip een Europeesrechtelijke basis heeft.
Aangezien de productencatalogus en de werkprogramma's beide berusten op de classificatie van inrichtingen, en de omzetting pas na inwerkingtreding zal worden afgerond, dient hier rekening gehouden te worden met een overgangsperiode.
Met de Omgevingswet wijzigt het basistakenpakket van omgevingsdiensten in zeer beperkte mate. Uitgangspunt is namelijk dat het basistakenpakket beleidsneutraal overgaat naar de regelgeving behorend bij de Omgevingswet (in casu het Besluit activiteiten leefomgeving). Gelet op het overgangsrecht zal er sprake zijn van een geleidelijke overgang naar volledige toepassing van de nieuwe wetgeving. Veel activiteiten zullen op 1 januari 2022 onder dit overgangsrecht vallen. Het overgangsrecht bestaat van rechtswege uit alle vigerende bestemmingsplannen, de set aan landelijke regels die in de vorm van de 'bruidsschat' zijn overgegaan naar de lokale overheid en de vigerende gemeentelijke verordeningen. Vergunningaanvragen die voor 1 januari 2022 zijn ingediend, dienen nog onder het oude regime afgehandeld te worden. In het eerste jaar moeten we daarom tegelijk nog met het oude recht en het nieuwe recht werken.

De verwachting is dat als gevolg van de Omgevingswet minder activiteiten vergunningplichtig zullen zijn. Daar staat tegenover dat de wettelijke proceduretermijn voor complexe inrichtingen, die vóór inwerkingtreding nog 26 weken bestrijkt, naar 8 weken gaat, tenzij de wet aangeeft dat de uitgebreide voorbereidingsprocedure moet worden gevolgd. Dat vergt meer aandacht voor vooroverleg, waarin

participatie een belangrijk onderdeel wordt. De Omgevingstafel wordt daarom in de regio als belangrijk instrument gezien om initiatieven te verkennen en begeleiden middels een proces waarin de ketenpartners samenwerken.
De Omgevingswet dwingt ook meer interbestuurlijke afstemming af, waardoor voor en tijdens vergunningverlening meer afstemmingsmomenten zijn. Ook is de verwachting dat vanwege het vergunningsvrij worden van verschillende activiteiten er meer inzet nodig zal zijn voor het afwikkelen van meldingen alsmede voor toezicht en handhaving. De precieze impact op het totaal van de verwachte inzet en de kosten is afhankelijk van verschillende factoren, waaronder de wijze waarop gemeenten om zullen gaan met de grotere afwegingsruimte en de invloed die dat heeft op het meer of minder uniform zijn van de werkprocessen. De vuistregel hierbij is: hoe meer maatwerk, hoe meer kosten. Tegenover hogere kosten staat overigens wel de mogelijkheid die de Omgevingswet voor bevoegde gezagen introduceert, om voor milieu-vergunningaanvragen leges te heffen. In de eerste jaren dat de Omgevingswet van kracht wordt, zal gemonitord worden welke factoren op welke wijze invloed hebben op de bedrijfsvoering en wat dit betekent voor de kosten.

De intensere samenwerking met opdrachtgevers en ketenpartners, waarbij een initiatiefnemer wordt bijgestaan in het opzetten van projecten die in lijn staan met het gewenste niveau van omgevingskwaliteit en fysieke leefomgeving, wordt door alle betrokkenen als positief ervaren. Waar mogelijk wordt nu al geoefend met de nieuwe werkprocessen en instructies, net als met het digitaal stelsel omgevingswet (DSO). De praktische uitvoering van deze zaken stelt ons echter voor structurele uitdagingen. De cultuurverandering die in de geest van de Omgevingswet van alle betrokken organisaties wordt verlangd, vergt bovendien de komende jaren tijd en inspanning om door te voeren.

1.4. Ontwikkelingen RUD Zuid-Limburg

In het jaar dat deze begroting 2022 voorligt, 2021, start de voorbereiding en uitvoering van een groot aantal thema's uit de Toekomstagenda. Alle thema's zijn in 2022 volgens planning in uitvoering gebracht en vervolgens kan implementatie volgen.

Van belang zijnde, aanpalende ontwikkelingen in deze zijn:
a. Onze nieuwe VTH-applicatie Squit 20/20, die in 2021, samen met bijna alle deelnemers in Zuid-Limburg, volgens planning in gebruik zal worden genomen;
b. Hieraan gekoppeld: het informatie-gestuurd en risicogericht werken met behulp van Inspectieview Milieu;
c. Het verder implementeren van de benodigde acties om voorbereid te zijn op de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor onszelf en ter ondersteuning van onze deelnemers. Essentieel is dat de VTH-applicatie ook in gebruik kan worden genomen ten behoeven van de werkprocessen;
d. Strategisch personeelsbeleid (ook relatie met het thema 'Aantrekkelijk werkgeverschap' uit de Toekomstagenda);
e. Het ontwikkelen van meer programmatisch en/of meer projectmatig werken en het ontwikkelen van werken in (omgevings)teams.

Ontwikkelingen zijn gaande binnen, buiten en rondom de uitvoering van VTH-taken door omgevingsdiensten. Wij noemen de volgende.

Circulaire economie

De lineaire economie heeft haar beste tijd gehad. Produceren, consumeren en afval weggooien – het is een onhoudbaar systeem. Steeds luider is de roep om hergebruik van het brede palet aan grondstoffen centraal te stellen en stappen te zetten in de transitie naar een circulaire economie.
Het onderwerp Circulaire Economie (duurzaamheid) staat dan ook hoog op de agenda van het Rijk, het IPO en de VNG.

Afval scheiden (om grondstoffen vervolgens opnieuw te kunnen gebruiken) is daarbij een concreet onderdeel, waar gemeenten en provincie mee aan de slag zijn.

In een circulaire economie zijn kringlopen gesloten waarin grondstoffen en producten hun waarde zo weinig mogelijk verliezen en waardoor er geen sprake meer is van afval. Een gezonde circulaire economie is het verdienmodel van duurzaamheid. Incidentele investeringen op de korte termijn betalen zich op de lange termijn terug met economische en maatschappelijke winst.

De circulaire economie kent een beleidsmatige kant en een uitvoerende kant. Voor zover het de VTH-taken betreft kan de RUD Zuid-Limburg een rol spelen bij het verder invulling geven aan de ambities van onze partners op het gebied van circulaire economie. Samenwerking is hier dus het sleutelwoord. Eén en ander sluit ook uitstekend aan bij een ontwikkeling van de RUD Zuid-Limburg als kenniscentrum en beleidsadviseur als aangeduid als zevende thema van de Toekomstagenda.

De RUD Zuid-Limburg kan met zijn expertise op het gebied van afval, preventie, ver- en bewerking, hergebruik en milieuaspecten bij uiteenlopende inrichtingen een belangrijke rol spelen in de lokale en regionale circulaire economie. Zo kunnen wij een rol spelen bij het in beeld brengen van de kansen voor circulaire economie en inzicht verkrijgen in de vrijkomende (aangeboden) afvalstromen bij bedrijven. Kunnen bijvoorbeeld afvalstoffen van bedrijf A weer worden ingezet bij bedrijf B, zodat voorkomen wordt dat virgin grondstoffen gewonnen moeten worden?
Gezien het overkoepelende en integrale karakter van circulaire economie zijn er altijd meerdere organisaties nodig om het geheel aan mogelijkheden in beeld te brengen. Een grondige analyse van de kansen voor de circulaire economie kan dus alleen uitgevoerd worden in samenwerking met andere partijen; zowel overheid- als marktpartijen. Knelpunten in wet- en regelgeving kunnen mogelijk ook samen worden gesignaleerd en geanalyseerd. Voor deze knelpunten kunnen we samen met onze deelnemers oplossingen initiëren en uitwerken, zoals ruimte voor experimenten en snellere vergunningverlening bij circulaire initiatieven.

Bodemtaken

Bodem is de discipline waar het meest voor gaat veranderen met de komst van de Omgevingswet.
Niet alleen de Provincie, gemeenten Heerlen en Sittard-Geleen, maar alle gemeenten worden onder het regiem van de Omgevingswet bevoegd gezag bodem. Gemeenten zijn dan primair beheerder van de bodemkwaliteit voor hun grondgebied. Door deze bevoegdheidswijziging komen alle taken voor de bodem(sanering) bij de gemeenten te liggen. Reeds beschikte en lopende saneringen blijven onder de bevoegdheid van de provincie.
Het landelijke beleid voor bodembeheer blijft op hoofdlijnen hetzelfde. Het Rijk stelt afhankelijk van het bodemgebruik omgevingswaarden vast, zoals voor PFAS. Binnen deze waarden krijgen gemeenten wel bestuurlijke afwegingsruimte of bijvoorbeeld nog sanering nodig is afhankelijk van het bodemgebruik, of wanneer een bodemonderzoek vereist is bij bouwen en bestemmen. De vertaling van deze afwegingsruimte

dient in het Omgevingsplan plaats te vinden. Maatschappelijke opgaven zoals de klimaatadaptatie, de energietransitie, maar ook de achteruitgang in kwaliteit (organische stofgehalten, verdroging, vernatting en bodemleven) van de landbouwgronden in onze regio, kunnen voor inhoudelijke verschuivingen in de aanpak van bodembeheer door gemeenten zorgen. Dit vraagt om een andere benaderingswijze en specifieke kennis van de bodem en ondergrond, uitgaande van het natuurlijke bodem- en watersysteem, inclusief haar potenties en kwetsbaarheden.
De Provincie heeft een proces in gang gezet om de bevoegd gezag taken die nu onder de Wet bodembescherming (Wbb) en de provincie vallen door middel van een 'warme' overdracht over te dragen van provincie naar gemeenten. Het uitfaseren van de Wbb heeft tot gevolg dat de bodemwerkzaamheden op een andere wijze ingericht moeten gaan worden.
Binnen de regio is nu de noodzakelijke bodemkennis aanwezig. Het is belangrijk dat deze specifieke bodemkennis voor de regio behouden blijft en dat de toekomstige bodemwerkzaamheden op het juiste schaalniveau ingericht worden. De uitvoering van deze bodemtaken zou een onderwerp kunnen zijn voor de verkennende pilot verdergaande samenwerking uit de Toekomstagenda.

Modernisering VTH-instrumentarium

De RUD Zuid-Limburg werkt samen met alle andere omgevingsdiensten aan het moderniseren van het VTH-instrumentarium. Onderwerpen zoals data-analyse, gedragsbeïnvloeding, outcome-effectmeting, vergunningverlening zijn hierin belangrijke onderwerpen. Collega-omgevingsdienst DCMR heeft inmiddels ervaring en deskundigheid rondom dit onderwerp opgebouwd in hun 'Toezichtslab'. Met de DCMR hebben wij hierover goed contact.
De transitie van taakgericht naar probleem/outcome gericht handhaven met instrumenten als informatiegestuurd, risicogericht handhaven en ketentoezicht is effectiever dan het traditionele handhaven en zal tot meer resultaten leiden. Deze aanpak vergt van alle betrokken partijen een andere inzet en prioritering, met name op het gebied van eerder genoemde instrumenten

Uitwisseling van data/Inspectieview Milieu

Het gebruik van en de analyse van data zal een steeds belangrijkere rol innemen bij toezicht en handhaving. Inspectieview Milieu is een landelijke centrale voorziening die informatie over (milieu)inspecties uitwisselt. (Rijks)inspectiediensten, omgevingsdiensten en andere organisaties binnen handhaving en toezicht kunnen met Inspectieview hun werk gerichter uitvoeren. Het doel van Inspectieview is om toezicht en handhaving door de overheid te verbeteren. De uitwisseling van inspectiegegevens loopt via de uitwisseling van het VTH-systeem met de landelijke voorziening DSO. Inspectieview biedt onder andere informatie over onder meer inspecties, meldingen, overtredingen, maatregelen, toestemmingen (vergunningen) en signalen van bedrijven.
Wij hebben een aansluitovereenkomst gesloten met de Inspectie Leefomgeving en Transport t.b.v. Inspectieview Milieu, maar een technische koppeling tussen onze nieuwe VTH-applicatie Squit 20/20 en Inspectieview Milieu moet in 2021 nog worden gemaakt. De Inspectie Leefomgeving en Transport is over de technische belemmeringen met betrekking tot de aansluiting steeds geïnformeerd. Om verder uitstel te voorkomen is het essentieel dat Squit 20/20 in 2021 ook in gebruik kan worden genomen en de koppeling met Inspectieview Milieu kan worden gemaakt.
Belangrijk voor de uitwisseling, is dat de kwaliteit van de data op orde is in Inspectieview Milieu. Aan de aansluiting met Inspectieview zijn kosten verbonden. Recent zijn wij geïnformeerd dat deze € 25.000 per jaar gaan bedragen vanaf 2022. Dit leidt tot een structurele toename in onze begroting van € 15.000 per jaar.

AADV: Altijd Actuele Digitale Vergunning

Met het verder digitaliseren van onze processen, waaronder het vergunningverleningsproces, kan de informatie die in omgevingsvergunningen opgesloten zit beter worden ontsloten voor verschillende gebruikers, zoals vergunningverleners, toezichthouders, bedrijven en burgers.
Hierdoor wordt het mogelijk:

1. De dynamiek in bedrijfsactiviteiten beter op te vangen in het wettelijk bepaalde statische vergunningverleningsproces;
2. De transparantie, de actualiteit en de informatiepositie van het bevoegd gezag sterk te verbeteren;
3. Het proces van vergunningverlening efficiënter te maken door onder andere de aanvraag verder te digitaliseren en af te stemmen op de vergunning.

Het huidige wettelijke vergunningverleningsproces is een complex en statisch proces, waar in de loop van de tijd door wijzigingen allerlei aanpassingen op de basisvergunning gestapeld worden. Bij dynamische bedrijfsactiviteiten ontstaat hierdoor een opeenstapeling van 'bevroren momenten' in de vorm van aanvragen en beschikkingen die ieder voor zich juridisch bindend zijn, maar als geheel steeds minder overzicht geeft over welke activiteiten aangevraagd en vergund zijn en welke voorschriften daarbij horen. Voor alle betrokkenen een onoverzichtelijke (papieren) stapel vergunningen.

Door digitalisering van de vergunningverlening is het mogelijk de tekorten in transparantie, actualiteit en informatiepositie te lijf te gaan. En voor iedereen steeds inzichtelijk te maken aan welke regels een bepaald bedrijf moet voldoen. Daartoe dient informatie in aanvragen en vergunningen te worden ontsloten in een geschikte database.
De provincie Zuid-Holland en de DCMR zijn in 2019 gestart met het programma Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). Het programma richt zich nu nog primair op de BRZO-bedrijven, maar wil op termijn ook de vergunningen voor minder complexe bedrijven digitaliseren.

In 2021 zal worden onderzocht of de problematiek waar AADV probeert oplossingen voor aan te reiken, ook een geschikte vorm is om in te bedden door alle provincies. Onze dienst staat positief tegenover de ontwikkelingen van AADV en zal gevraagd een bijdrage leveren aan het onderzoek naar de vorm, inhoud en consequenties van landelijke inbedding van de AADV. Een inbedding kan dan mogelijk in 2022 volgen.

Energie(besparingsplicht)

De doelen van het landelijke Klimaatakkoord zijn primair geformuleerd als CO_2-reductiedoelen, maar moeten in de praktijk veelal beschouwd worden als instrumenten om te komen tot verbreding en verbetering van de huidige energiebesparingsplicht. Om die reden wordt de huidige energiebesparingsplicht de komende jaren gecontinueerd en aangevuld met de verplichting voor bedrijven om ook andere CO_2-reducerende maatregelen te nemen waarvan de terugverdientijd binnen de vijf jaar valt.

Met enkele aanvullingen op de energiebesparingsplicht kan er meer energiebesparing worden gerealiseerd. Zo wordt de verplichting tot het doen van doelmatig beheer en onderhoud, ofwel DBO-maatregelen, duidelijker opgenomen in de energiebesparingsplicht, want technische maatregelen behalen namelijk hun besparingspotentieel vaak alleen met de juiste instellingen en het juiste onderhoud. De verduidelijking van de verplichting tot het nemen van DBO-maatregelen verbetert de handhaafbaarheid van deze maatregelen en leidt tot meer energiebesparing. Daarnaast wordt de energiebesparingsplicht direct opgelegd aan ca. 14.000 milieuvergunningplichtige bedrijven.

1.5. De financiële effecten in één oogopslag

De wijzigingen van de begroting 2022 ten opzichte van de begroting 2021 zijn onderstaand op een rij gezet:

Afname begrote kosten	
Verlaging begrote kapitaallasten	-36
Toename begrote kosten	
Loonindex	136
Index materiële kosten	50
Overige personele kosten gekoppeld aan lonen	10
Toename aansluitkosten Inspectieview milieu	15
Toename begroting agv inflatie	175
Taakstelling RUD Zuid-Limburg	-160
Totale wijziging begroting 2022 tov 2021	15

De bovenstaande wijzigingen worden nader uitgewerkt in de paragrafen van hoofdstuk 3 van deze begroting.

2. Beheer van de RUD Zuid-Limburg

Taken
De taken van de RUD Zuid-Limburg zijn het in opdracht van gemeenten en Provincie, individueel en collectief, uitvoeren van wettelijke taken en adviestaken op het terrein van milieu, op een zo efficiënt mogelijke wijze en op een goed kwaliteitsniveau. De RUD Zuid-Limburg heeft daartoe werknemers in dienst en verwerft op contractbasis personele capaciteit en/of specifieke kwaliteit van extern personeel.

Activiteiten
RUD Zuid-Limburg-breed
Op dienstniveau worden afspraken gemaakt met de opdrachtgevers over inhoudelijke en financiële verantwoording. Naast het rapporteren van gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds communiceren met de opdrachtgevers een belangrijk aspect.
De activiteiten worden opgenomen in een jaarlijks werkprogramma dat besproken en afgestemd wordt met de opdrachtgevers, waarna door hen het werkprogramma wordt vastgesteld.
Van de dienst kunnen de opdrachtgevers verwachten dat de taakuitvoering conform de vastgestelde kwaliteitscriteria is.

Speerpunt	Prestatie indicator
Proactief informeren van opdrachtgever	3 maal per jaar voortgangsrapportage conform planning in werkprogramma
Periodiek overleg opdrachtgever	Per kwartaal overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer (contracthouders en accountmanagers)
Uitvoeringskwaliteit op landelijk niveau	Werken conform kwaliteitscriteria

VTH-taken
De RUD Zuid-Limburg voert voor ca 3.000 inrichtingen, waarvan ruim 1.300 basistaak-inrichtingen, verschillende (vuurwerk)evenementen en het buitengebied de volgende werkzaamheden uit:

- Behandeling van jaarlijks circa 600 vergunningaanvragen (inclusief vooroverleg)
- Beoordeling van circa 1.500 meldingen (activiteitenbesluit, bodemmeldingen en overige).
- Behandeling en afhandeling van circa 1.550 klachten en incidentmeldingen
- Uitvoering van circa 2.100 controles (o.a. milieucontroles, bouw- en bodemtoezicht)

Uit bovenstaande zaken ontstaan ook vaker bezwaar- en beroepsprocedures, zienswijzen, bestuursrechtelijke handhavingszaken (circa 150).

2.1. Vergunningen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. Beide procedures moeten geïntegreerd worden behandeld in het kader van de Omgevingswet, waarbij aansluiting moet zijn met de gemeentelijke loketten. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en kunnen bij volledigheid en juistheid leiden tot een vergunning die door het betreffende bevoegd gezag wordt verstrekt.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Tijdige vergunningen	95% van de vergunningen, voorbereid met de uitgebreide procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn tenzij door de aanvrager wordt ingestemd met termijnoverschrijding. 95% van de vergunningen voorbereid met de reguliere procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn.	VTH applicatie op basis van aanvraag- én besluitdatum Communicatie middels voortgangsrapportages
Tijdige advisering over de te nemen beslissing op een aanvraag	95% van de adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag dient binnen de afgesproken termijn gegeven te zijn tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging	VTH applicatie op basis van adviesaanvraag én adviesdatum
Kwaliteit	Vergunningen c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving (normen, BREF's, richtlijnen etc.) en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State Communicatie middels voortgangsrapportages

	Van de bezwaarschriften en beroepschriften mag maximaal 15% gegrond worden verklaard.	
Actualiteit	Vergunningen worden binnen de daarvoor geldende termijnen aangepast aan BBT-conclusies/BREF's.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State in relatie tot toezichts- en handhavingsacties

2.2. Milieutoezicht en Veiligheid

De RUD Zuid-Limburg houdt toezicht in overeenstemming met de vastgestelde dienstverleningsovereenkomsten en werkprogramma's van de partners, en (landelijke) kaders/afspraken die voor toezicht gelden. Het uitoefenen van toezicht bij de BRZO- en RIE-4-bedrijven wordt eveneens afgestemd met de collega BRZO-omgevingsdiensten.

De RUD Zuid-Limburg heeft stappen gezet naar een efficiënter toezicht. Voorbeeld hiervan is het branchegericht toezicht. De verwachting is dat een gemeenschappelijk en uniform VTH-beleid van de partners zal zorgen voor een meer outcome gerichte inzet, waarbij het branchegericht en themagericht toezicht verder zal worden geïntensiveerd. Ook de samenwerking met het Toezichtslab van DCMR zal zorgen voor een transitie van het toezicht; thema's als gedragsbeïnvloeding en communicatie zijn hierbij belangrijk.

Bij toezicht wordt informatie verzameld over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en/of algemene regels gestelde eisen. Waarna over de verzamelde informatie een oordeel wordt gevormd.

Onder handhaving wordt verstaan: het overgaan tot het opleggen van (herstel)sancties indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

Speerpunt	**Prestatie indicator**	**Informatievoorziening/meten**
Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State
	95% van de handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijn.	VTH applicatie op basis van (verzoek- én) besluitdatum
Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken	Voortgangsrapportages
Uniformiteit	Hanteren van vastgesteld handhavingsbeleid opdrachtgever	Voortgangsrapportages

2.3. Specialistisch en Juridisch toezicht

In de in 2020 gevormde afdeling Specialistisch en Juridisch toezicht, wordt de juridische advisering en procesvoering voor alle toezichts- en handhavingstaken van de organisatie voorbereid. Tevens is in deze afdeling het toezicht met betrekking tot bodem, bouw(constructies en brandveiligheid) en asbest belegd.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever.	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State
	95% van de handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijn.	VTH applicatie op basis van (verzoek- én) besluitdatum
Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken	Voortgangsrapportages
Uniformiteit	Hanteren van vastgesteld handhavingsbeleid opdrachtgever	Voortgangsrapportages

2.4. Advies en onderzoek

De afdeling Advies en Onderzoek van de RUD Zuid-Limburg toetst, controleert, adviseert, voert onderzoeken/metingen uit dan wel voert beheersmaatregelen uit over de onderwerpen energie, geluid, lucht en omgevingsveiligheid. Daarnaast participeren de medewerkers van de afdeling in de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid op de taakvelden van de afdeling en houden zij rekening met eventuele innovaties bij de uitvoering van de door de afdeling geleverde producten en gevolgde werkwijzen.

Speerpunt	Prestatie indicator	Informatievoorziening/meten
Kwaliteit	De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen	Tevredenheid opdrachtgever
Tijdigheid	95% van de adviezen is voor de afgesproken termijn aan de opdrachtgever verzonden	Voortgangsrapportages

3. Financieel

Voor de RUD Zuid-Limburg is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van toepassing. Conform het BBV zijn wij verplicht de baten en lasten uit te splitsen in taakvelden. Aangezien wij voor zowel de Provincie Limburg als voor de Zuid-Limburgse gemeenten werken dienen wij hierbij onze baten en lasten te splitsen volgens de gemeentelijke indeling. Volgens deze gemeentelijke indeling werken wij uitsluitend in één taakveld, namelijk het taakveld “Milieubeheer”.

Algemeen

Zie financieel overzicht op pagina 28 voor de totale begroting en bijlage 6.2 op pagina 31 voor de bijdrage per deelnemer.

Aanpassingen

De belangrijkste wijzigingen in 2022 ten opzichte van de begroting 2021 zijn:

Bedragen x € 1.000

Afname begrote kosten	
Verlaging begrote kapitaallasten	-36
Toename begrote kosten	
Loonindex	136
Index materiële kosten	50
Overige personele kosten gekoppeld aan lonen	10
Toename aansluitkosten Inspectieview milieu	15
Toename begroting agv inflatie	175
Taakstelling RUD Zuid-Limburg	-160
Totale wijziging begroting 2022 tov 2021	15

- Toename personeel.

Er is geen uitbreiding van personeel gepland voor 2022.

- De prijsindex 2022.

Indexering

In de begroting van de RUD Zuid-Limburg wordt dezelfde indexering gehanteerd als bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg gebaseerd op CBS indexcijfers. Deze bedraagt voor 2022 1,5% voor materiële kosten.
Voor de lonen is de prijsindex voor 2020 vooralsnog gesteld op 1,3 %. Indien de cao-onderhandelingen 2021 leiden tot loonstijging, wordt deze aan de partners doorgerekend op basis van de feitelijke ontwikkelingen. Om de partners in deze post-corona periode tegemoet te komen heeft de RUD Zuid-Limburg deze stijging ban 1,3 % in 2022 opgenomen als taakstelling. Deze taakstelling verwachten wij in te kunnen vullen op onze toezichtstaken. Door anders te werken; meer informatiegestuurd, risicogericht en via een ketenaanpak. Hiervoor hebben wij ook de medewerking nodig van onze deelnemers. Het verder uniformeren van beleid, mandaten en processen bevordert enerzijds eenduidig optreden en anderzijds een level playing field. Randvoorwaardelijk voor deze werkwijze in het begrotingsjaar 2022 is dat de VTH-applicatie in geïmplementeerd en functioneert.

- Project BOA juli 2020/2022

Niet in de begroting is opgenomen de financiële impact van het project om 0,5 fte bij de RUD Zuid-Limburg als BOA voor milieu te laten opereren. Het betreft een pilot van twee jaar die in totaal begroot is op € 132.500 en gefinancierd wordt uit een hiertoe gevormde bestemmingsreserve bij vaststelling van de jaarrekening 2019. In 2021 vindt een tussentijdse evaluatie plaats, in 2022 wordt de pilot geëvalueerd en wordt een besluit gevraagd over al dan niet toevoegen van deze taak aan het takenpakket van de RUD Zuid-Limburg. Dat zal dan geschieden bij het aanbieden van de begroting 2023. Mogelijk dat dan tevens aan de orde is de financiering van het restant van 2022 voor de BOA functie binnen de RUD Zuid-Limburg.

3.1. Lasten

Personeelskosten
De personeelskosten van de RUD Zuid-Limburg zijn in 2022 gebaseerd op een formatie omvang van de RUD Zuid-Limburg van 118 fte, waarvan 105 fte direct. Deze formatie wordt niet volledig ingevuld met vast personeel, maar er wordt gewerkt met een flexibele schil om pieken en dalen op te vangen. De flexibele schil is in personen gerekend bij het opstellen van deze begroting 18%, in fte gerekend is het ongeveer 15%
De arbeidsmarkt voor VTH-professionals is krap en naar verwachting zal dit de komende tijd niet veranderen. Dit gegeven en de per 1 januari 2020 geldende Wet arbeidsmarkt in balans heeft tot heroverweging van de omvang de flexibele schil geleid. Zeker moet er een flexibele schil zijn om pieken op te vangen, maar vanuit oogpunt van het tijdig kunnen inspelen op nieuwe zaken en continuïteit van de organisatie, is de flexibele schil verkleind. Omdat dit voor de continuïteit van de uitvoering van de taken in de gegeven arbeidsmarkt beter is én omdat dit financieel voordeliger is. Wij zetten in op een flexibele schil van maximaal 10%.

Opleidingskosten personeel
Het bedrag dat is opgenomen in de begroting als opleidingskosten betreft het onder meer op peil houden van de kennis van volledig voor de taakuitoefening toegerust personeel om aan de landelijke kwaliteitscriteria te voldoen. Eveneens valt onder deze post de opleidingskosten om medewerkers zich verder te laten ontwikkelen maar ook om nieuwe jonge medewerkers in de vorm van een traineeship aan te trekken. Het belang van opleiding(en) voor eigen medewerkers manifesteert zich meer en meer – men mag van onze dienst verwachten dat wij inzetten op behoud en uitbouw van kennis, ook op het vlak van digitalisering. Zeker in een toekomstige, krimpende arbeidsmarkt.

Kosten van ICT
De aanbesteding van het VTH-pakket is eind 2018 afgerond. De livegang is voorzien in de loop van 2021. De exacte financiële consequenties zijn nog niet duidelijk.
Aangezien we niet over nadere gegevens beschikken op dit moment gaan we er bij het opmaken van deze begroting van uit dat de bestemmingsreserve voor verbetering ICT adequaat is. We zullen hierop uiteraard afzonderlijk ingaan bij het opmaken van de jaarrekening volgend op de afronding van de implementatie van de projecten uit het ICT beleidsplan waartoe deze bestemmingsreserve gevormd is.

Kapitaallasten
De opgenomen kapitaallasten zijn verlaagd ten opzichte van de begroting 2020.

Ondersteuning

ICT en telefonie
ICT maakt onderdeel uit van de afspraken die de RUD Zuid-Limburg heeft gemaakt met de Provincie Limburg. Telefoontoestellen worden door de RUD Zuid-Limburg gehuurd van de Provincie Limburg. De maandelijks huur is opgenomen onder telefoonkosten. De kosten van gebruik van de nieuwe telefoon worden door de RUD Zuid-Limburg betaald op basis van de rekeningen van de provider.

P&O
Taken op het gebied van P&O worden uitgevoerd door de HR-adviseurs van de RUD Zuid-Limburg met dien verstande dat de onderdelen personeelsadministratie en salarisadministratie onderdeel uitmaken van de

daartoe met de Provincie Limburg overeengekomen afspraken, vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. De HR-adviseurs vertegenwoordigen 2 fte in begroting 2022.

Overig
De financiële functie wordt door de RUD Zuid-Limburg uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de controller. De financiële administratie maakt onderdeel uit van de daartoe met de Provincie Limburg overeengekomen afspraken.
Dienstverlening op het gebied van inkoop, verzekeringen en facilitair, waaronder archivering, maken eveneens deel uit van de hiervoor vermelde afspraken, vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst.

Huisvesting
Huisvesting maakt onderdeel uit van de met de Provincie Limburg gesloten overeenkomst per 1 juli 2020 voor huisvesting en ICT. In de begroting is in totaal € 684.400 opgenomen voor huisvesting en ICT.
De huur voor de locatie Sittard, deze is in de begroting opgenomen voor € 29.522, wordt doorbelast naar de Provincie Limburg.

3.2. Baten

Hoofdinkomsten
De inkomsten van de RUD Zuid-Limburg bestaan nagenoeg volledig uit bijdragen van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg. Deze bijdragen zijn gebaseerd op het afgesproken werkprogramma, waarin per deelnemer de uit te voeren taken en daarmee gemoeide uren zijn beschreven, alsmede overige te verlenen diensten.
Bij de opstart van de RUD Zuid-Limburg is afgesproken dat er vanaf 2017 wordt gewerkt met outputfinanciering. De uitgangspunten voor de outputfinanciering zijn samen te vatten als volgt:

- Er worden prijzen gehanteerd per product uit de productencatalogus;
- Aan de tarieven liggen normatieve uren per product en tarieven die afhankelijk zijn van de complexiteit van de taak;
- Indien de uitvoering sterk afwijkt (meer dan 100%) van de norm, dan worden er afzonderlijk maatwerkafspraken gemaakt;
- Er zijn 4 complexiteitsniveaus met elk een tarief;
- Elk tarief is gebaseerd op integrale uurkosten van de directe personeelsleden belast met de uitvoering;
- Alle kosten gemoeid met afschrijving, exploitatie en huisvesting van de overgebrachte taken van de meetdienst lucht en geluid worden afzonderlijk doorbelast naar de Provincie Limburg.

De uurtarieven voor 2022 zijn voor de 4 complexiteitsniveaus als volgt:

zeer complex	€	105,00
complex	€	95,00
gemiddeld	€	85,00
eenvoudig	€	75,00

Dit betreft tarieven exclusief gebruik materieel.
De tarieven 2022 zijn ongewijzigd ten opzichte van de tarieven 2021.

Adviestaken
Specialistische adviezen van de afdeling Specialismen buiten het werkprogramma om worden op basis van een kostenraming achteraf gefactureerd.

Materieel budget Provincie en huisvesting locatie Sittard
De Provincie stelt een specifiek materieel budget beschikbaar voor de uitvoering van de provinciale wettelijke taken. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de exploitatiekosten en de afschrijvingskosten en rentekosten van de specifiek voor de Provincie bestemde voertuigen en meetinstrumenten. Hiervoor is in de begroting opgenomen € 398.452. Dit betreft de door de Provincie ingebrachte taken lucht en geluid. Dit bedrag zal in zijn geheel in rekening worden gebracht aan de Provincie zodat er geen financiële gevolgen ontstaan, conform eerder geaccordeerde begrotingen, voor de overige deelnemers. Hetzelfde geldt voor de huisvesting op locatie Sittard die met deze taken gemoeid is. Dit betreft een bedrag van € 29.522.

Exploitatiesaldo
Er wordt bij het opstellen van de begroting ervan uitgegaan dat er geen exploitatiesaldo is. De begroting wordt geacht precies kostendekkend te zijn en zo doorgerekend aan de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.

4. Verplichte paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat aangegeven dat in de Programmabegroting ten minste de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen en
7. Grondbeleid.

De paragrafen "lokale heffingen", "verbonden partijen" en "grondbeleid" zijn niet op de RUD Zuid-Limburg van toepassing, omdat de RUD Zuid-Limburg niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

4.1. Lokale heffingen

Niet van toepassing.

4.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van de RUD Zuid-Limburg indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van de RUD Zuid-Limburg ook direct onder druk. Daarom heeft de RUD Zuid-Limburg op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

Begripsomschrijving

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's, waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds (BBV art. 11). Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die de RUD Zuid-Limburg op dat moment loopt. Hiertoe worden strategische risico's onderscheiden van de reguliere.
Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle. Kenmerkend aan *strategische risico's* is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. Beide zijn moeilijk in te schatten. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met rijksbrede bezuinigingen, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag. Om te voorkomen dat de RUD Zuid-Limburg bij het voordoen van een niet afgedekt strategisch risico ingrijpende wijzigingen moet doorvoeren, dient de RUD Zuid-Limburg weerstandscapaciteit te bezitten om tegenvallers te kunnen opvangen.
De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.

Het weerstandsvermogen wordt daarom uitgedrukt in de ratio. De paragraaf weerstandvermogen bevat een aanduiding van het risicoprofiel, de risico's en het gewenste weerstandsvermogen. Vervolgens wordt ingegaan op de termijn die naar verwachting nodig is om het weerstandsvermogen op niveau te brengen. Hiermee wordt een indicatie gegeven hoe robuust de begroting is.
Eén van de aanbevelingen van het onderzoeksrapport Assessment interne organisatie en beheersinstrumentarium van EY was om één keer een begeleide risicosessie te organiseren om de risicobeheersing op orde te brengen. Op 3 februari 2021 is een begeleide risicosessie onder leiding van EY geweest. De uitkomst van deze bijeenkomst was dat het belangrijk is om risico's te verbreden. Op dit moment is risicomanagement met name gericht op de financiële risico's maar het is wenselijk dit te verbreden naar strategische risico's. Daarnaast is het belangrijk risicomanagement te dynamiseren. Op dit moment is er een keer per jaar een peilmoment van risico's namelijk bij het opmaken van begroting en jaarrekening. Het verdient aanbeveling om dit op meerdere momenten in het jaar te doen. Dit zal meegenomen worden in de planningsmomenten van de P&C cyclus. Inhoudelijk is gekeken naar risico's zoals die gebruikt zijn door andere omgevingsdiensten, hieruit blijkt dat de tot nu toe in de risicomatrix van de RUD Zuid-Limburg opgenomen risico's grotendeels overeenkomen met dezen. De sessie zal nog een vervolg krijgen in de totale uitvoeringsplanning van de aanbevelingen van het assessment van EY en rekening houdend met de uitkomst van de discussie over de doelstellingen van de RUD Zuid-Limburg, zoals opgenomen in de Toekomstagenda.

Gezien de vorderingen die we hebben gemaakt in de sessie en de vergelijking met andere omgevingsdiensten is de conclusie dat we voor deze begroting en jaarrekening opnieuw focus leggen op de financiële risico's zodat we voldoen aan de verplichtingen uit de BBV.
De opbouw van weerstandsvermogen is vastgelegd in artikel 30 van de gemeenschappelijke regeling en het beleid aangaande het weerstandsvermogen is bepaald door het algemeen bestuur. Bij de risico-inventarisatie is het gewenste weerstandsvermogen berekend op € 524.630

Beleid RUD Zuid-Limburg inzake risico's en weerstandsvermogen
Het beleid van de RUD Zuid-Limburg inzake risico's en weerstandsvermogen is vastgesteld door het algemeen bestuur. Het weerstandvermogen aldus bepaald komt voor 2022 uit op 4% van de omzet.
In de gemeenschappelijke regeling artikel 30 is bij de vorming van de RUD Zuid-Limburg de gewenste weerstandscapaciteit bepaald op maximaal 10 % van de structurele omzet.

Risicoprofiel	**Benodigde omvang weerstandscapaciteit**
Gemiddeld profiel	≤10,0 % van de structurele omzet

Uitgangspunt is dat de structurele begroting van de RUD Zuid-Limburg sluitend is. Echter, als de RUD Zuid-Limburg geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit additionele nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg. Het weerstandsvermogen van de RUD Zuid-Limburg vormt een buffer en voorkomt dat er ingeval van tegenvallers onmiddellijk actie moet worden ondernomen in de richting van de deelnemers.
Het weerstandsvermogen/de algemene reserve van de RUD Zuid-Limburg wordt gevoed uit de positieve exploitatieresultaten, totdat de vereiste weerstandscapaciteit is bereikt. Indien de vereiste weerstandscapaciteit niet binnen afzienbare tijd wordt bereikt zal er een afzonderlijk plan worden voorgelegd om de vereiste weerstandscapaciteit te bereiken. De vereiste weerstandscapaciteit is bepaald door een

inventarisatie van risico's die jaarlijks wordt uitgevoerd. Dit proces wordt vanaf 2021 verbreed en gedynamiseerd.

Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing

begroting jaar 2022		verloop van de kengetallen		
Kengetallen		Jaarrekening 2020	begroting 2022	begroting 2021
netto schuldquote		0	0	0
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		0	0	0
solvabiliteitsratio		39%	40%	100%
structurele exploitatieruimte		0	0	0
grondexploitatie		nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit		nvt	nvt	nvt

De BBV kengetallen zijn geënt op begroting en verantwoording van gemeenten en provincies en verplicht (maar beperkt toepasbaar) voor de RUD Zuid-Limburg. Aangezien de RUD Zuid-Limburg geen bancaire schuld heeft (en deze ook niet voorzien is in de komende jaren) geen exploitatieruimte en geen grondexploitatie kent en geen belastingen heft zijn deze niet van toepassing.
Voor de RUD Zuid-Limburg is het enige relevante verplichte kengetal de solvabiliteitsratio. Deze wordt berekend door de verhouding Eigen vermogen gedeeld door Totaal Vermogen (balanstotaal).
We zien een geleidelijk teruglopen van de solvabiliteitsratio in de komende jaren. Dat betekent dat het eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen van de RUD Zuid-Limburg (balanstotaal) afneemt. De reden hiervoor ligt in de afname van componenten in het balanstotaal die als eigen vermogen zijn te bestempelen. Met name de uitkering van het onverdeeld resultaat en de inzet van bestemmingsreserves zijn hier de oorzaak van.

4.3. Onderhoud Kapitaalgoederen

Het betreft kapitaalgoederen die gebruikt worden in de uitoefening van de primaire taken van de RUD Zuid-Limburg, met uitzondering van meetapparatuur “lucht en geluid”, die de dienst heeft overgenomen van de Provincie Limburg.
De RUD Zuid-Limburg kiest ervoor de kapitaalgoederen buiten bovenbedoelde meetapparatuur “lucht en geluid”, bij voorkeur voor lease in plaats van koop van kapitaalgoederen en daarmee is de omvang van de kapitaalgoederen op de balans laag. Daar staat tegenover een verschuiving naar de gebruikskosten. De kosten worden gedekt in de gehanteerde tarieven. Voor specifieke apparatuur en auto's die gebruikt worden voor specialistische adviezen is een aparte opslag in de tarieven berekend teneinde ook deze kostendekkend te kunnen exploiteren en de kosten daar te laten landen waar deze diensten worden afgenomen.
De RUD Zuid-Limburg heeft meetapparatuur “lucht en geluid” overgenomen van de Provincie Limburg en conform afspraak worden de lasten van deze kapitaalgoederen volledig in rekening worden gebracht aan de Provincie Limburg. Bij inzet van deze apparatuur voor anderen dan de Provincie Limburg worden in overleg met de Provincie Limburg tarieven aan deze opdrachtgevers in rekening gebracht. Opdracht en facturering loopt via de Provincie Limburg. Zodat de revenuen van dit gebruik landen bij de Provincie Limburg.

4.4. Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is, in samenhang met de financiële verordening die in artikel 212 Gemeentewet en artikel 216 van de Provinciewet is voorgeschreven, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

4.4.1. Algemene ontwikkelingen

De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Een belangrijk element daarbij is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

4.4.2. Risicobeheer

De algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer luiden als volgt.

De RUD Zuid-Limburg beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op een adequate/actuele liquiditeitsplanning.

Het dagelijks bestuur neemt bij het aantrekken van financieringen de volgende uitgangspunten in acht:

- Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak.
- Financiering met vreemd vermogen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare liquide middelen te gebruiken teneinde het renteresultaat te optimaliseren.

4.4.3. Renterisicobeheer

De algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- De kasgeldlimiet wordt volgens de ministeriële regelingen beheerd;
- De renterisiconorm wordt niet overschreden conform ministeriële regelingen;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie, rentevisie en de liquiditeitenplanning;
- De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zoveel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

4.4.4. Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet FIDO een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves. Voor 2022 bedraagt deze limiet 8,2% van € 13,6 miljoen (omvang begroting) = € 1,15 miljoen.

De liquide middelen betreffen rekening-courant tegoeden, deposito's komen voort uit de financiering van het lopende bedrijf en de bestemmingsreserves. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen.

5. Bedrijfsvoering

De kaders voor de bedrijfsvoering zijn weergegeven in het Bedrijfsplan voor de RUD Zuid-Limburg. In de Financiële Verordening zijn kaders geformuleerd betreffende financieel administratieve verwerking en administratieve organisatie.

5.1. Capaciteitsbeleid

In 2022 is de geplande formatieomvang eigen en ingehuurd personeel tezamen 118 fte waarvan 13 fte overhead.
De situatie op de arbeidsmarkt is ten tijde van het opstellen van deze begroting gespannen. Maar gekwalificeerd personeel vinden en houden is op de huidige markt niet vanzelfsprekend.

De RUD Zuid-Limburg voert, samengevat, het volgende capaciteitsbeleid. Er zijn daarbij drie 'soorten' van tijdelijke capaciteit.

Soort	Omschrijving
Formatieve capaciteit	Inhuur bij vacatures dalbezetting(samen met het eigen personeel is dit de formatieve omvang vast personeel);
Flexcapaciteit, de flexibele schil	Tezamen met het eigen personeel en vacatures inhuur vormt dit de basis voor de begroting;
Incidentele capaciteit	Dit is niet begrote capaciteit welke niet regulier in de begroting is opgenomen. Deze komt aan de orde als er speciale opdrachten met bijbehorende budgets worden verstrekt.

Met dit capaciteitsbeleid is de RUD Zuid-Limburg in staat om flexibel te reageren op veranderingen in de vraag van de opdrachtgevers / deelnemers.

5.2. Personeel- en organisatiebeleid

HR richt de pijlers om een verdere ontwikkeling van een modern HR beleid dat bijdraagt aan een effectieve bedrijfsvoering en een goed werkgeverschap. Een belangrijk speerpunt is het verder uitbouwen van een strategisch personeelsbeleid waarin het opvangen van de vergrijzing door verjonging een belangrijk speerpunt is. Dit om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen, evenals het behoud van de waardevolle aanwezige kennis en kwaliteit binnen onze organisatie. Zoals ook in de Toekomstagenda is geduid, zal stevig op arbeidsmarktcommunicatie moeten worden ingezet om nieuwe collega's – blijvend – in de organisatie te verwelkomen.
Met de komst van de Omgevingswet is het belangrijk in kaart te brengen wat de impact van de Omgevingswet is op competenties en vaardigheden. Deze informatie kan worden toegepast op activiteiten zoals opleiden, evalueren en het aantrekken van nieuwe medewerkers.

Het jaar 2021 zullen wij gebruiken om de functieprofielen en competentieprofielen van het functiewaarderingssysteem HR21 opnieuw te beoordelen op actualiteit. Samenwerken, omgevingsbewustzijn en bestuurlijke sensitiviteit en zijn sleutelwoorden voor vaardigheden, houding en gedrag. Niet alleen in relatie tot onze inhoudelijke taakuitvoering, maar ook in relatie tot onze deelnemers en de diverse rollen die zij richting onze organisatie hebben, zoals die van opdrachtgever en bevoegd gezag. In een strategisch personeelsbeleid zal de component opleiden dan ook nadrukkelijk aandacht moeten hebben.

5.3. Kwaliteitsbeleid

De RUD Zuid-Limburg heeft de kwaliteit van de dienstverlening en bedrijfsprocessen geborgd in een kwaliteitsmanagementsysteem conform de kwaliteitscriteria. De invulling van systeem voor kwaliteitsborging voor de RUD Zuid-Limburg is gebaseerd op het zogenaamde OverheidsOntwikkelModel (variant van INK-model).
Alle processen binnen de RUD Zuid-Limburg zijn zoveel als mogelijk gestandaardiseerd. De borging van de kwaliteit vindt plaats middels audits.

In het met gemeente en provincie vastgestelde werkprogramma komt de specifieke focus op het werk per opdrachtgever tot uitdrukking. De uitvoering van het werkprogramma wordt geëvalueerd vanuit het perspectief van de opdrachtgever (klanttevredenheid, dienstverlening, aanpassen producten, klachten).

5.4. Huisvesting

De RUD Zuid-Limburg is gehuisvest in het Provinciehuis. In 2020 is een nieuw langjarig huurcontract ingegaan. De looptijd van dit contract bedraagt 10 jaar met een mogelijkheid tot verlenging met 5 jaar. Na drie jaar, dat is medio 2023, zal een tussentijdse evaluatie plaatsvinden van de aansluiting van het contract op de behoefte van de RUD Zuid-Limburg op dat moment.

5.5. Verbonden partijen

De RUD Zuid-Limburg is middels de gemeenschappelijke regeling verbonden partij met de gemeenten in Zuid-Limburg en de Provincie Limburg, maar is zelf geen deelnemer in verbonden partijen.

5.6. Het financieel kader voor 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
PERSONELE LASTEN					
Salariskosten	**€ 10.457.324**	**€ 10.593.269**	**€ 10.593.269**	**€ 10.593.269**	**€ 10.593.269**
Overige personele kosten	**€ 750.686**	**€ 761.133**	**€ 761.133**	**€ 761.133**	**€ 761.133**
PERSONEEL DERDEN	**€ 530.874**	**€ 618.837**	**€ 618.837**	**€ 618.837**	**€ 618.837**
KAPITAALLASTEN	**€ 201.000**	**€ 163.531**	**€ 161.407**	**€ 162.604**	**€ 168.821**
Verbruikskosten en onderhoudskosten materieel	**€ 231.449**	**€ 234.921**	**€ 234.921**	**€ 234.921**	**€ 234.921**
INDIRECTE KOSTEN	**€ 1.260.200**	**€ 1.237.906**	**€ 1.237.906**	**€ 1.237.906**	**€ 1.237.906**
ONVOORZIEN					
Onvoorzien 5% (incl afronding)	€ 127.387	€ 122.073	€ 121.967	€ 122.027	€ 122.338
	€ 13.558.919	**€ 13.731.670**	**€ 13.729.440**	**€ 13.730.696**	**€ 13.737.224**
taakstelling RUD 2022	€ 0	€ 159.000	€ 159.000	€ 159.000	€ 159.000
Totale af te dekken begroting	**€ 13.558.919**	**€ 13.572.670**	**€ 13.570.440**	**€ 13.571.696**	**€ 13.578.224**

In deze begroting is uitgegaan van een index van 1,3% van de salariskosten. Op het moment van opmaken van deze begroting lopen nog onderhandelingen met de vakbonden over de loonontwikkelingen. De standpunten van de werkgevers en vakbonden liggen ver uit elkaar.
Wij gaan er vooralsnog vanuit dat de index van 1,3% voldoende is om de kostenstijging af te dekken en dat de RUD Zuid-Limburg deze kan opvangen door de taakstelling van € 159.000. Indien de loonontwikkeling afwijkt van de gehanteerde index zal de RUD Zuid-Limburg mogelijk genoodzaakt zijn een voorstel tot begrotingswijziging in te dienen.
In het bovenstaande financieel kader is uitsluitend een toename van de kosten van deelname aan inspectieview doorgerekend aan de deelnemers en wordt de prijsindex 2022 opgevangen middels een taakstelling voor de RUD Zuid-Limburg.

5.7. Geplande investeringen in de periode 2022-2025

Vervangingsinvesteringen voor bestaande apparatuur

Omschrijving	Jaar van aanschaf	Aanschafprijs
10 PC's voor meetstations en centrale PC meetstations	2022	€ 12.000,00
Breitfuss software	2022	€ PM
Monitor ref methode Nox	2022	€ 40.000,00
3 Ozon monitoren+ Nox monitor	2023	€ 30.000,00
GCMS systeem Vouershof	2023	€ 125.000,00
B&K 2270	2023/2024	€ 12.500,00
1 Ozon + Nox monitor	2024	€ 16.000,00
Laser voor fijnstofmonitoren	2024	€ 32.000,00
1 Ozon + Nox monitor	2025	€ 16.000,00
5 Leckel fijnstof samplers	2025	€ 100.000,00
Laser voor fijnstofmonitoren	2025	€ 16.000,00

6. Bijlagen

6.1. Tarievenoverzicht

Pakketdeel:			kengetal	uurtarief	prijs inrichting
1. en 2. BRZO, RIE, categorie C en categorie B basistaak			#	€	€
	BRZO inrichting		410	**105,00**	43.050,00
	RIE 4 inrichting		295	**105,00**	30.975,00
	RIE overig (1,2,3,5,6)		110	**95,00**	10.450,00
	categorie C inrichting		38	**85,00**	3.230,00
	categorie B basistaak inrichting		10	**85,00**	850,00
Programmadeel:					
3. Advies, ontheffing en overige besluiten			kengetal	uurtarief	k*u
3.3	Advies gemeentelijke verordening			95,00	
3.4	Advies bouw			95,00	
3.7	Advies Milieueffectrapportage			95,00	
3.10	Ontbrandingstoestemming (vuurwerkvergunning)		8	95,00	760
3.11	*Beschikking bodemsanering*				
		Beschikking Wbb&saneringsplan	36	85,00	3060
3.12	Ontheffing vervoer gevaarlijke stoffen			85,00	
3.13	Ontheffing geluid APV			85,00	
3.14	Ontheffing stookverbod		4	85,00	340
4. Meldingen en toetsingen					
4.2	Afhandelen melding Activiteitenbesluit niet-basistaken		10	85,00	850
4.4	Gelijkwaardigheidstoets niet-basistaken			85,00	
4.5	Besluit onderzoek akoestisch/bodem niet-basistaken bij indienen melding		18	85,00	1530
4,6	Melding Asbest		4	85,00	340
4.7	Vuurwerkmelding		4	85,00	340
4.9	Melding mobiele puinbreker		4	85,00	340
4.12	Melding grondstromen en bouwstoffen (Bbk)		4	85,00	340
4.13	Melding Besluit Uniforme Sanering	Beoordelen BUS melding	9	85,00	765
		voorbereiden beschikking evaluatie BUS	12	85,00	1020
5. Toezicht en handhaving					
5.1	Toezicht milieu bij categorie B inrichting niet-basistaak		9	85,00	765
5.2	Toezicht milieu bij categorie A inrichting		6	95,00	570
5.4	*Toezicht bij grondstromen en bouwstoffen*				
		Nacalculatie voor controle meldingen en controle o	4	85,00	340
		Nacalculatie voor ketencontrole	4	85,00	340
		controlebezoek toepassing	4	85,00	340
5.6	*Toezicht bij bodemsanering (Wbb)*				
		controle bodemsanering	25	95,00	2375
		controle bodemsanering niet ernstig	20	95,00	1900
5.8	Beoordeling e-MJV rapportage		35	95,00	3325
		(w.o. E-PRTR verslag en EEP voor MJA-3 inrichtingen)			
5.10	Toezicht op asbest na sloop		4	95,00	380
5.11	Toezicht bouwen en RO			95,00	
5.13	Toezicht mobiel breken			85,00	
5.14	Toezicht op vuurwerkevenementen		8	95,00	760
5.15	Toezicht opslag vuurwerk		16	85,00	1360
5.18	Bestuursrechtelijke handhaving niet-basistaken			95,00	
5.19	Toezicht vrije veld controle (Bbk-meldingen)			95,00	
5.20	Ketengericht milieutoezicht			95,00	
5.21	Beoordelen energie audits (EED audits)			95,00	
6. Specialistisch advies					
6.1	Advies externe veiligheid			95,00	
6.2	Advies afvalwater			95,00	
6.3	Advies bodem, waterbodem en water			95,00	
6.4	Advies licht, geluid, geur, lucht			95,00	
6.6	Zonebeheer industrielawaai			95,00	
6.7	Advies energie			95,00	
6.8	Advies milieu bij ruimtelijke plannen			95,00	
7. Bezwaar en beroep					
7.1	Bezwaar en beroep			95,00	
8. Melding ongewone voorvallen					
8.1	Afhandeling incident niet basistaak (melding ongewoon voorval)		2	95,00	190
9. Klachtenafhandeling					
9.1	Afhandelen van klacht (excl. aspectcontrole) niet-basistaak		1	85,00	85
10. Algemeen					
10.1	Intake			85,00	
10.2	Wob verzoek			95,00	
10.4	(Beleid)ondersteuning	complex		95,00	
11. Extra ingebrachte taken buiten bovenstaande					
Bepaald in overleg met opdrachtgever. Prijs afhankelijk van complexiteit (tarief) en aantal benodigde uren.					
Prijs afhankelijk van complexiteit (tarief) en aantal benodigde uren.					

Deze tabel is afkomstig uit de Producten en dienstencatalogus zoals deze nog geldt in 2022. Met de invoering van de Omgevingswet zal deze, voor wat betreft het pakketdeel, gewijzigd worden van “inrichtingen” naar “milieubelastende activiteiten” behoudens voor de Seveso inrichtingen (BRZO).

6.2. Bijdrage per deelnemer

Geschatte kosten per deelnemer op de omzetverhoudingen uit de werkprogramma's 2021.

Deelnemer	bijdrage 2022
Beek	€ 396.665
Beekdaelen	€ 543.494
Brunssum	€ 113.150
Eijsden-Margraten	€ 126.625
Gulpen-Wittem	€ 135.865
Heerlen	€ 601.865
Kerkrade	€ 238.378
Landgraaf	€ 223.736
Maastricht	€ 1.177.875
Meerssen	€ 215.540
Simpelveld	€ 48.071
Sittard-Geleen	€ 691.162
Stein	€ 547.300
Vaals	€ 79.127
Valkenburg a/d Geul	€ 55.675
Voerendaal	€ 120.114
Provincie Limburg	€ 7.863.276
Totaal	**€ 13.177.918**

Bovenstaande bijdrage is berekend op basis van het werkprogramma 2021 zoals thans bekend (peildatum 11-3-2021) en gebaseerd op de huidige tariefstelling. Met de invoering van de Omgevingswet zal de tariefstelling, voor wat betreft het pakketdeel, gewijzigd worden van "inrichtingen" naar "milieubelastende activiteiten" behoudens voor de Seveso inrichtingen (BRZO). Dit kan consequenties hebben voor de hoogte van de bijdragen. In de bovenstaande bijdragen zijn niet begrepen de kosten van afschrijving + exploitatie (inclusief huur locatie) meettaken lucht en geluid. Deze worden op nacalculatiebasis aan de Provincie Limburg doorberekend, conform besluitvorming begroting 2016 en volgende jaren. Hierdoor wordt het verschil verklaard tussen het totaal van de begroting op de vorige bladzijde en de bovenstaande kosten per deelnemer opgeteld.

6.3. Overzicht werkprogramma's 2021

Werkprogramma RUD taken 2021 — **Beek**

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	7	7	€ 22.610,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	73	72	€ 61.200,00	
	overige taken	75,00		0	80	79		€ 83.810,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00		35	€ 3.325,00	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	139	€ 11.830,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00		35	€ 3.325,00	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		263	€ 25.175,00	
							€ 43.675,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00		685	€ 51.375,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		32	€ 2.720,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1	20	€ 1.700,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2	20	€ 1.900,00	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00		50	€ 4.750,00	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		40	€ 3.800,00	
							€ 66.245,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		870	€ 82.650,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		675 800	€ 76.000,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		85	€ 8.075,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		135	€ 12.825,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		56 275	€ 23.375,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 202.925,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuistiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 0		
	Totaal werkprogramma 2021				3.486		€ 396.655,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Pakketdeel

		basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	Beekdaelen aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
		BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
		RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
		RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	1	1	€ 10.450,00	
		RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
		categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	28	24	€ 77.520,00	
		categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	149	143	€ 121.550,00	
		overige taken	75,00		0	178	168		€ 209.520,00
		Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
		Natte Koeltorens					0		

Programmadeel

		(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	rekengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:						
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			0	€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			0	€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			0	€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		0	€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			0	€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		177	€ 15.045,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			0	€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		0	€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgestelde indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			70	€ 6.650,00	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			0	€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsonderzoeken, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			70	€ 6.650,00	
								€ 28.345,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:						
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			810	€ 60.750,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbestlaken	95,00			0	€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			26	€ 2.210,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		55	€ 4.675,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		15	€ 1.425,00	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			100	€ 9.500,00	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			16	€ 1.520,00	
								€ 80.080,00
	Specialismen	toelichting:						
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00			899	1100 € 104.485,75	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			374	500 € 47.500,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00				100 € 9.500,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			123	128 € 12.160,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00			189	610 € 51.850,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00				0 € -	
								€ 225.495,75
	afdeling overstijgend	toelichting:						
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00			0	1	€ 33,14
	Totaal werkprogramma 2021						**3.777**	**€ 543.493,89**

Werkprogramma RUD taken 2021

Brunssum

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	6	6	€ 19.380,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	17	19	€ 16.150,00	
	overige taken	75,00		0	23	25		€ 35.530,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					1		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsonderbouwing, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ -
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		26	€ 2.210,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 2.210,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		450	€ 42.750,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			€ -	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		64	€ 6.065,75	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		20 305	€ 25.925,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 74.740,75
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 7		€ 668,89
	Totaal werkprogramma 2021				**852**		**€ 113.149,64**

Werkprogramma RUD taken 2021

Eijsden-Margraten

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	14	15	€ 48.450,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	50	51	€ 43.350,00	
	overige taken	75,00		0	64	66		€ 91.800,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsonderbouwing, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		0	€ -	
							€ -
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		16	€ 1.360,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 1.360,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		87	€ 8.265,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			€ -	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		55	€ 5.225,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		235 235	€ 19.975,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 33.465,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		-		€ -
	Totaal werkprogramma 2021				393		€ 126.625,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Gulpen-Wittem

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	1	1	€ 10.450,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	8	11	€ 35.530,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	48	47	€ 39.950,00	
	overige taken	75,00		0	57	59		€ 85.930,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	**Vergunning**	**toelichting:**					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		0	50 € 4.750,00	
							€ 4.750,00
	Toezicht & Handhaving	**toelichting:**					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			32 € 2.720,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		0	50 € 4.750,00	
							€ 7.470,00
	Specialismen	**toelichting:**					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00			145 € 13.775,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		0	50 € 4.750,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00			32 € 3.040,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		190	190 € 16.150,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 37.715,00
	afdeling overstijgend	**toelichting:**					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00			-	
	Totaal werkprogramma 2021					549	€ 135.865,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Heerlen

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	2	2	€ 20.900,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	36	34	€ 109.820,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	90	88	€ 74.800,00	
	overige taken	75,00		0	127	124		€ 205.520,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					6		
	Natte Koeltorens					4		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ -
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		136	€ 11.560,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2	0	€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 11.560,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		1.602	€ 152.190,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		570	€ 54.150,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		166	€ 15.770,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		270	€ 25.650,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		1373	€ 116.705,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 364.465,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 214		€ 20.319,50
	Totaal werkprogramma 2021				**4.331**		**€ 601.864,50**

Werkprogramma RUD taken 2021

Kerkrade

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	2	2	€ 20.900,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	17	18	€ 58.140,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	40	41	€ 34.850,00	
	overige taken	75,00		0	59	61		€ 113.890,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	220	€ 18.700,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteld indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, AFV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsonderbouwing, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ 18.700,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		32	€ 2.720,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 2.720,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		430	€ 40.850,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			€ -	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		149	€ 14.112,25	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		70 549	€ 46.665,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 101.627,25
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		15		€ 1.441,06
	Totaal werkprogramma 2021				1.395		€ 238.378,31

Werkprogramma RUD taken 2021

Landgraaf

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	24	23	€ 74.290,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	33	34	€ 28.900,00	
	overige taken	75,00		0	57	57		€ 103.190,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					2		
	Natte Koeltorens					1		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	0 50	€ 4.250,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		50	€ 4.750,00	
							€ 9.000,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		42	€ 3.570,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		90	€ 8.550,00	
							€ 12.120,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		470	€ 44.650,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		0 100	€ 9.500,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		85	€ 8.046,50	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		60 438	€ 37.230,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 99.426,50
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 -		
	Totaal werkprogramma 2021				1.325		€ 223.736,50

Werkprogramma RUD taken 2021

Maastricht

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	5	5	€ 52.250,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	42	39	€ 125.970,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	70	87	€ 73.950,00	
	overige taken	75,00		0	117	131		€ 252.170,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					3		
	Natte Koeltorens					9		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	**Vergunning**	**toelichting:**					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	800	€ 68.000,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00		10	€ 850,00	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00		0	€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsonderzoeken, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		240	€ 22.800,00	
							€ 91.650,00
	Toezicht & Handhaving	**toelichting:**					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00		333	€ 24.975,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		438	€ 37.230,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		240	€ 22.800,00	
							€ 85.005,00
	Specialismen	**toelichting:**					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		1.870	€ 177.650,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		1.485	€ 141.075,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		476	€ 45.220,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		1.080	€ 102.600,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00	396	1741	€ 147.985,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00		1.043	€ 99.085,00	
							€ 713.615,00
	afdeling overstijgend	**toelichting:**					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00	0	373		€ 35.435,00
	Totaal werkprogramma 2021				10.129		€ 1.177.875,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Meerssen

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	1	€ 10.450,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	7	6	€ 19.380,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	25	28	€ 23.800,00	
	overige taken	75,00		0	32	35		€ 53.630,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	130	€ 11.050,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stooiverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		150	50 € 4.750,00	
							€ 15.800,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00		550	650 € 48.750,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			16 € 1.360,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		25 € 2.125,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2	0	25 € 2.375,00	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			100 € 9.500,00	
							€ 64.110,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		394	200 € 19.000,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		30	200 € 19.000,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00			70 € 6.650,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			60 € 5.700,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		350	350 € 29.750,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00		50	20 € 1.900,00	
							€ 82.000,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuistiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00			-	
	Totaal werkprogramma 2021					**1.896**	**€ 215.540,00**

Werkprogramma RUD taken 2021

Simpelveld

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	6	6	€ 19.380,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	8	8	€ 6.800,00	
	overige taken	75,00		0	14	14		€ 26.180,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					0		
	Natte Koellorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		10	€ 950,00	
							€ 950,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koellorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			€ -	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ -
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		50	€ 4.750,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00	0	11	€ 1.043,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00	21	11	€ 1.096,19	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00	0	11	€ 1.043,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00	36	153	€ 13.005,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 20.941,19
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuistiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00	0	-		
	Totaal werkprogramma 2021				246		€ 48.071,19

Werkprogramma RUD taken 2021

Sittard-Geleen

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	3	3	€ 31.350,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	39	40	€ 129.200,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	92	97	€ 82.450,00	
	overige taken	75,00		0	134	140		€ 243.000,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					6		
	Natte Koeltorens					3		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00		100	0 € -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	1000	900 € 76.500,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide Indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			70 € 6.650,00	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			250 € 21.250,00	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		200	400 € 38.000,00	
							€ 142.400,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			0 € -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			126 € 10.710,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 10.710,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		1460	960 € 91.200,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00			330 € 31.350,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00			256 € 24.320,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			180 € 17.100,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		130	1375 € 116.875,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			40 € 3.800,00	
							€ 284.645,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0	110	€ 10.407,38
	Totaal werkprogramma 2021					**4.997**	**€ 691.162,38**

Werkprogramma RUD taken 2021

Stein

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	16	17	€ 54.910,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	94	92	€ 78.200,00	
	overige taken	75,00		0	110	109		€ 133.110,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00		298	€ 28.232,15	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingstoestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	220	€ 18.700,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		50	€ 4.750,00	
							€ 51.682,15
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00		331 400	€ 30.000,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		16	€ 1.360,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1	25	€ 2.125,00	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2	25	€ 2.375,00	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00		100	€ 9.500,00	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		100	€ 9.500,00	
							€ 54.860,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		1.589	€ 150.955,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		1.045	€ 99.275,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		64	€ 6.065,75	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00		135	€ 12.825,00	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		86 359	€ 30.515,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00			€ -	
							€ 299.635,75
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		0 84		€ 8.012,45
	Totaal werkprogramma 2021				**4.510**		**€ 547.300,35**

Werkprogramma RUD taken 2021

Vaals

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	4	4	€ 12.920,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	3	2	€ 1.700,00	
	overige taken	75,00		0	7	6		€ 14.620,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10	50	€ 4.250,00	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ 4.250,00
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		16	€ 1.360,00	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ 1.360,00
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		62	€ 3.890,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		0 150	€ 14.250,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		43	€ 4.085,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		32 76	€ 6.460,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00		500	€ 47.500,00	
							€ 78.185,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		-		
	Totaal werkprogramma 2021				897		€ 98.415,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Valkenburg a/d Geul

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	6	6	€ 19.380,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	8	8	€ 6.800,00	
	overige taken	75,00		0	14	14		€ 26.180,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					0		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	Vergunning	toelichting:					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren		95,00			€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00			€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	reguliер, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00			€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8		€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00			€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10		€ -	
1.7	overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00			€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4		€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00			€ -	
1.10	ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00			€ -	
1.11	advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00			€ -	
							€ -
	Toezicht & Handhaving	toelichting:					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00			€ -	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00			€ -	
2.3	Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00			€ -	
2.4	afhandeling Klachten		85,00	1		€ -	
2.5	afhandeling Incidenten		95,00	2		€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00			€ -	
2.7	advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00			€ -	
							€ -
	Specialismen	toelichting:					
3.1	advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		80	€ 7.600,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		20	€ 1.900,00	
3.3	advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		106	€ 10.070,00	
3.4	advies Externe Veiligheid		95,00			€ -	
3.5	advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00	60	100	€ 8.500,00	
3.6	advies Verstrekken overig		95,00		15	€ 1.425,00	
							€ 29.495,00
	afdeling overstijgend	toelichting:					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00	0			
	Totaal werkprogramma 2021				321		€ 55.675,00

Werkprogramma RUD taken 2021

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	Voerendaal aantal 2020	aantal 2021	kosten pakketdeel	in € 's
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	0	0	€ -	
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	0	0	€ -	
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	1	1	€ 10.450,00	
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00				
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	4	3	€ 9.690,00	
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	16	17	€ 14.450,00	
	overige taken	75,00		0	21	21		€ 34.590,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					0		
	Natte Koeltorens					0		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	uren	kosten programmadeel	
nr.	**Vergunning**	**toelichting:**					
1.1	Vooroverleg of overleg voeren	95,00				€ -	
1.2	Milieu vergunningaanvraag behandelen	95,00				€ -	
1.3	Bouw vergunningaanvraag behandelen	95,00				€ -	
1.4	Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)	95,00	8			€ -	
1.5	zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	105,00				€ -	
1.6	Afhandelen melding Activiteitenbesluit	85,00	10		100	€ 8.500,00	
1.7	overige meldingen behandelen	85,00				€ -	
1.8	Vuurwerkbesluit (melding)	85,00	4			€ -	
1.9	Toetsing uitvoeren	95,00				€ -	
1.10	ontheffingen	85,00				€ -	
1.11	advies verstrekken	95,00			0 50	€ 4.750,00	
							€ 13.250,00
	Toezicht & Handhaving	**toelichting:**					
2.1	Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	75,00			200	€ 15.000,00	
2.2	Toezicht bouw en RO inrichtingen	95,00				€ -	
2.3	Toezicht overige	85,00				€ -	
2.4	afhandeling Klachten	85,00	1		50	€ 4.250,00	
2.5	afhandeling Incidenten	95,00	2			€ -	
2.6	Bestuursrechtelijke handhaving	95,00				€ -	
2.7	advies verstrekken	95,00				€ -	
							€ 19.250,00
	Specialismen	**toelichting:**					
3.1	advies en toezicht Bodem	95,00			120 200	€ 19.000,00	
3.2	advies Geluid, Geur en Lucht	95,00			200	€ 19.000,00	
3.3	advies Energie	95,00			21	€ 2.018,75	
3.4	advies Externe Veiligheid	95,00				€ -	
3.5	advies Asbest	85,00			40 153	€ 13.005,00	
3.6	advies Verstrekken overig	95,00				€ -	
							€ 53.023,75
	afdeling overstijgend	**toelichting:**					
4.1	post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering	95,00			0 -		
	Totaal werkprogramma 2021				974		€ 120.113,75

Werkprogramma RUD taken 2021

Pakketdeel	basistaken	tarief per uur (in €)	tijd per inrichting (in uur)	totaal (in €)	Provincie aantal 2020	Provincie aantal 2021	RUDZL kosten pakketdeel (in €'s)	RUDLN kosten pakketdeel (in €'s)
	BRZO inrichting	105,00	410	43.050,00	56	56	€ 2.410.800,00	€ -
	RIE 4 inrichting	105,00	295	30.975,00	10	11	€ 340.725,00	€ -
	RIE overig (Limburg Zuid)	95,00	110	10.450,00	53	52	€ 543.400,00	€ -
	RIE overig (Limburg Noord)	95,00	110	10.450,00	71	73	€ -	€ 762.850,00
	categorie C inrichting	85,00	38	3.230,00	19	19	€ 61.370,00	€ -
	categorie B basistaak inrichting	85,00	10	850,00	-	0	€ -	€ -
	overige taken	75,00		0	209	211	€ 3.368.295,00	€ 762.850,00
	Vuurwerk verkooppunten / opslagen					1		
	Natte Koeltorens					-		

Programmadeel	(niet-)basistaken buiten inrichting prijs	uurtarief (in €)	kengetal (in uur)	aantal	aantal uren	kosten programmadeel	kosten programmadeel
nr. Vergunning	toelichting:						
1.1 Vooroverleg of overleg voeren		95,00				€ -	
1.2 Milieu vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, M.E.R., OBM, e.a.	95,00				€ -	
1.3 Bouw vergunningsaanvraag behandelen	regulier, uitgebreid, gelijkwaardigheidstoets e.a.	95,00		5.400	5.400	€ 407.509,86	€ 103.490,14
1.4 Vuurwerkvergunning (ontbrandingsbestemming)		95,00	8	240	240	€ 22.800,00	
1.5 zienswijze, beroep en bezwaar behandelen	incl. voorlopige voorziening behandelen	105,00				€ -	
1.6 Afhandelen melding Activiteitenbesluit	incl. maatwerkvoorschriften	85,00	10			€ -	
1.7 overige meldingen behandelen	mobiele puinbreker, bodemenergiesystemen, gebruiksmelding e.a.	85,00				€ -	
1.8 Vuurwerkbesluit (melding)		85,00	4	240	240	€ 20.400,00	
1.9 Toetsing uitvoeren	actualisering vergunningen, uitgesteide indieningsvereisten, rapportageverplichtingen, beoordeling e-MJV rapportage (E-PRTR verslag en EEP) e.a.	95,00				€ -	
1.10 ontheffingen	(hogere waarde) geluid, APV, vervoer gevaarlijke stoffen, stookverbod e.a.	85,00				€ -	
1.11 advies verstrekken	WOB verzoeken, bestemmingsplan/omgevingsplan, beleidsondersteuning, ruimtelijke plannen e.a.	95,00		590	1.000	€ 95.000,00	
2 Toezicht & Handhaving	toelichting:						
2.1 Toezicht milieu / veiligheid bij overige inrichtingen	overige inrichtingen type A en B e.a.	75,00				€ -	
2.2 Toezicht bouw en RO inrichtingen	incl. provinciale asbesttaken	95,00		8.100	7.560	€ 612.709,86	€ 103.490,14
2.3 Toezicht overige	bij vuurwerkevenementen, vuurwerkopslag, natte koeltorens, opleveringscontroles e.a.	85,00		480	480	€ 40.800,00	
2.4 afhandeling Klachten		85,00	1			€ -	
2.5 afhandeling Incidenten		95,00	2			€ -	
2.6 Bestuursrechtelijke handhaving	Behandelen van zienswijzen, handhavingsverzoeken en bezwaar en beroep. Bestuursdwang ten uitvoer leggen, last onder dwangsom ten uitvoer leggen e.a.	95,00				€ -	
2.7 advies verstrekken	toezicht & handhaving overig	95,00		900	1.200	€ 114.000,00	
Specialismen	toelichting:						
3.1 advies en toezicht Bodem	Besluit Bodemkwaliteit, (water) bodem - water - e.d.	95,00		4.050	4.050	€ 256.500,00	€ 128.250,00
3.2 advies Geluid, Geur en Lucht		95,00		15.255	15.255	€ 1.449.225,00	
3.3 advies Energie	incl. Beoordeling energie-audits (EED), informatieplicht Energiebesparing	95,00		450	450	€ 42.750,00	
3.4 advies Externe Veiligheid		95,00		-	450	€ 42.750,00	
3.5 advies Asbest	incl. gemeentelijk afhandelen melding sloop / asbest, gemeentelijk toezicht op asbest voor, tijdens en na sloopwerken	85,00		-	540	€ 30.019,91	€ 15.880,09
3.6 advies Verstrekken overig		95,00					
afdeling overstijgend	toelichting:						
4.1 post onvoorzien, actuele casuïstiek, (partner) overstijgende projecten, beleidsintensivering		95,00		-	2.680	€ 254.299,00	€ 258,26
Totaal werkprogramma 2021					39.545	€ 6.745.058,63	€ 1.118.218,63

6.4. Lijst met afkortingen

AADV	Altijd Actuele Digitale Vergunning
BBT	Best beschikbare techniek
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BOA	Buitengewoon Opsporings-Ambtenaar
BREF	Best avialable technique reference document energy efficiency
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
CBS	Centraal Bureau Statistiek
DBO	Doelmatig Beheer en Onderhoud
DCMR	Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond
DSO	Digitaal Stelsel omgevingswet
FTE	Full Time Equivalent
HR	Human Resources
HR21	Functiewaarderingsmodel voor gemeenten
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit
IPO	InterProvinciaal Overleg
MBA	Milieubelastende activiteit
PFAS	Per en Poly Fluor Akyl Stoffen
RIE-4	Richtlijn Industriële emissies categorie 4
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden

(ISC) Interim Statencommissie

Dossiernummer	648
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	1 juni 2021
Agendapunt	8.2.1
Omschrijving	G-21-017 Statenvoorstel Limburgse Regionale energiestrategieën (GS 2021-11080), brief GS van 12-5-2021 (GS 2021-11080)

Geagendeerd	Vergaderdatum
(ISC) Interim Statencommissie	1 juni 2021

provincie limburg

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	WL	**Behandeld**	R.F.J.M. Engelen
Ons kenmerk	2021/11080	**Telefoon**	+31 43 389 75 36
Uw kenmerk	-	**Maastricht**	4 mei 2021
Bijlage(n)	5	**Verzonden**	12 mei 2021

Onderwerp: Limburgse Regionale Energiestrategieën

Geachte Staten,

Hierbij bieden wij u het statenvoorstel aan voor de Regionale Energiestrategie 1.0, van zowel Noord- en Midden-Limburg (RES 1.0 NML) als voor Zuid-Limburg (RES 1.0 ZL). De gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het Waterschap hebben een belangrijke rol in de RES. Deze besluitvormende gremia dienen een akkoord te geven op de RES 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities alvorens deze door de beide regio's, vóór 1 juli 2021, wordt ingediend bij het Rijk. Hierbij is sprake van een dilemma tussen enerzijds tijdsdruk (indiening vóór 1 juli is een harde voorwaarde) en anderzijds het maken van noodzakelijke politiek-bestuurlijke afwegingen. Het college kiest er daarom voor om de beide Limburgse RES'en nu neutraal door te geleiden naar uw Staten.

In juli 2020 zijn uw Staten reeds geïnformeerd over de concept versies voor beide regio's (GS 2020-29909). De u nu voorliggende definitieve (1.0) versies zijn tot stand gekomen dankzij een intensieve samenwerking tussen- en consultatie van- alle betrokken partijen. Zo hebben uw Staten de afgelopen maanden tijdens meerdere bijeenkomsten wensen en bedenkingen mondeling en/of schriftelijk kunnen inbrengen.

Met dit statenvoorstel wordt eveneens invulling gegeven aan motie 2685 gewijzigd Palmen c.s. inzake zonneladder stap voor stap en toezegging T8932 inzake nadere toelichting op de procedure uitleg omtrent de RES (onder onderdeel 3 bevoegdheid).

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

√

provincie limburg

Statenvoorstel – 1 minuut versie
No: G-21-017

1 Onderwerp

Regionale Energiestrategie 1.0, van zowel de regio Noord- en Midden-Limburg (RES 1.0 NML) als voor regio Zuid-Limburg (RES 1.0 ZL)

2 **Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat**

Provincie Limburg kent 2 RES-regio's: RES Noord- en Midden-Limburg (RES NML) en RES Zuid-Limburg (RES ZL). Beide regio's leggen via de gemeentelijke en provinciale colleges hun RES 1.0 bod ter vaststelling voor aan de volksvertegenwoordiging: gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het Waterschap. Beide Limburgse RES'en kennen hebben een eigen dynamiek. Dat uit zich ook in het karakter van het eindproduct (zie onderdeel 6 Toelichting/ kernargumenten/onderbouwing**)**

De RES 1.0 is slechts de eerste officiële stap in een lange termijncyclus tot aan 2030. In deze periode wordt de RES elke twee jaar herijkt. In 2023 zal de RES 2.0 worden gepubliceerd. Zo wordt stapsgewijs toegewerkt naar de geplande einddatum van 31 december 2030. In deze fase worden doelen verder geconcretiseerd, wordt regionaal de benodigde informatie opgehaald voor het verlenen van de vergunningen (uiterlijk 2025) en wordt de samenleving actief betrokken bij het uitvoeringsproces.

De aangenomen motie 2685 Gewijzigd Palmen c.s. inzake Zonneladder stap voor stap is verwerkt in beide Limburgse RES'en (pagina 56 in de RES 1.0 ZL en pagina 24 in de RES 1.0 NML). In de uitvoering van de RES'en betekent dit terughoudendheid ten aanzien van zon-PV op trede 4 *landbouwgronden en gronden binnen de groenblauwe mantel*. En als toch voor zon-PV op land wordt gekozen dient een overtuigende motivering te worden overlegd.

3 Bevoegdheid

De besluitvormingsfase gaat over vaststelling van de RES 1.0. Die bevoegdheid is toegekend aan gemeenteraad, provinciale staten en algemeen bestuur van het Waterschap. De huidige planning gaat uit van vaststelling van de RES 1.0 voor beide RES-regio's op 18 juni 2021 in uw Staten.

Uw Staten hebben tijdens meerdere bijeenkomsten (december, februari) wensen en bedenkingen mondeling kunnen inbrengen voor beide RES-regio's. Voor RES NML was er ook een schriftelijke consultatieronde. Uw Staten kunnen in de interim-Statencommissie van 25 mei beoordelen of voldoende recht is gedaan aan uw wensen en bedenkingen.

Mogelijke moties en amendementen van alle volksvertegenwoordigende gremia worden gebundeld en zullen worden meegenomen naar de uitwerking in de RES ZL 2.0 en de RES NML 2.0. Op 1 juli 2021 zullen de twee stuurgroepen van RES ZL en RES NML de bijgevoegde 1.0-versies aanbieden aan het Nationaal Programma RES, inclusief de bundeling van moties en amendementen (zie ook onderdeel risico's).

De vaststelling van de RES'en 1.0 heeft op zichzelf geen juridische status, de documenten tonen de ambities van de regio's en kunnen worden beschouwd als beleidsdocumenten c.q. strategische verkenningsdocumenten.

De beleidsmatige verankering van ruimtelijke afspraken vindt plaats in het beleid en regels voor de fysieke leefomgeving (omgevingsvisies, omgevingsverordeningen, omgevingsplannen, waterbeheerprogramma's).

4 Voorstel aan Provinciale Staten

- de Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vaststellen, zoals het bod van 1.3 TWh
- de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vaststellen, zoals het bod van 1.2 TWh;

5 Argumenten / toets duurzaamheidparagraaf

Wat betreft toetsing duurzaamheidsparagraaf is het allereerst relevant te vermelden dat het bod voor hernieuwbare energie op land vanuit technische, ruimtelijke en sociale potentie (maatschappelijk draagvlak) wordt ingestoken. Het Rijk legt hierbij vooraf geen specifieke opgave op.

RES ZL

Het bod van RES Zuid-Limburg richt zich op grootschalige opwek uit zon- en wind-op land. De onderstaande tabel geeft een overzicht van het bod per sub-regio. Daarbij is in de eerste kolom te lezen wat er al gerealiseerd is. In de tweede kolom staat wat er op dit moment in de planning staat. Dit zijn projecten die een SDE-vergunning hebben gekregen en waarvan het realistisch is dat ze gerealiseerd zullen worden. En tot slot datgene wat nog t/m 2030 gerealiseerd gaat worden.

	Gerealiseerd vermogen (TWh)	Vermogen in de planning (TWh)	Aanvullende ambitie (TWh)	Totaal (TWh)
Parkstad Limburg	0,026	0,053	0,425	0,504
Westelijke Mijnstreek	0,007	0,145	0,302	0,454
Maastricht-Heuvelland	0,023	0,103	0,249	0,375
Totaal (TWh)	0,056	0,301	0,976	1,333

RES NML

De RES NML 1.0 volgt in grote lijnen de concept RES NML. De opgave is en blijft 1,2 TWh aan opwek van energie uit zon en wind in 2030 (vergund in 2025). Deze opgave vult de RES NML in met de gerealiseerde- en pijplijnprojecten, Wells Meer en een extra inspanning voor grootschalig zon op dak (zie onderstaande tabel).

	Gerealiseerd vermogen (TWh)	Vermogen in de planning (TWh)	Wells Meer (TWh)	Rest-potentie dak (TWh)	Totaal (TWh)
Noord- en Midden-Limburg	0,205	0,660	0,240	0,100	1,205

6 Risico's

- Vanaf 11 maart 2021 vindt besluitvorming plaats over de RES 1.0 ZL bij 16 gemeenten, Provincie Limburg en Waterschap Limburg. Raden en Staten stellen het gezamenlijk bod van 1,3 TWh vast. Mogelijke moties en amendementen van alle volksvertegenwoordigende gremia worden gebundeld en zullen worden meegenomen naar de uitwerking in de RES ZL 2.0. Op 1 juli 2021 zal de Stuurgroep RES ZL de RES ZL 1.0 aan het Nationaal Programma RES aanbieden, inclusief de bundeling van moties en amendementen.

- Vanaf 1 april 2021 vindt besluitvorming plaats over de RES 1.0 NML bij 15 gemeenten, Provincie Limburg en Waterschap Limburg. Raden en Staten stellen het gezamenlijk bod van 1,2 TWh vast. Mogelijke moties en amendementen van alle volksvertegenwoordigende gremia worden gebundeld en zullen worden meegenomen naar de uitwerking in de RES NML 2.0. Op 1 juli 2021 zal de Stuurgroep RES NML de RES NML 1.0 aan het Nationaal Programma RES aanbieden, inclusief de bundeling van moties en amendementen

Statenvoorstel
No: G-21-017

1. Onderwerp

Regionale Energiestrategie 1.0, van zowel de regio Noord- en Midden-Limburg (RES NML) als voor regio Zuid-Limburg (RES ZL).

2. Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

Provincie Limburg kent 2 RES-regio's: RES Noord- en Midden-Limburg (RES NML) en RES Zuid-Limburg (RES ZL). Beide regio's leggen via de gemeentelijke en provinciale colleges hun RES 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities ter vaststelling voor aan de volksvertegenwoordiging: gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het Waterschap. Beide Limburgse RES'en hebben een eigen dynamiek gekend. Dat uit zich ook in het karakter van het eindproduct (zie onderdeel 6 Toelichting/ kernargumenten/onderbouwing**)**

De RES 1.0 is slechts de eerste officiële stap in een lange termijncyclus tot aan 2030. In deze periode wordt de RES elke twee jaar herijkt. In 2023 zal de RES 2.0 worden gepubliceerd. Zo wordt stapsgewijs toegewerkt naar de geplande einddatum van 31 december 2030. In deze fase worden doelen verder geconcretiseerd, wordt regionaal de benodigde informatie opgehaald voor het verlenen van de vergunningen (uiterlijk 2025) en wordt de samenleving actief betrokken bij het uitvoeringsproces. Ook de volksvertegenwoordigers, dus ook de Staten, zullen nog intensiever betrokken worden.

De aangenomen motie 2685 Gewijzigd Palmen c.s. inzake Zonneladder stap voor stap is verwerkt in beide Limburgse RES'en. In de uitvoering van de RES'en betekent dit terughoudendheid ten aanzien van zon-PV op trede 4 landbouwgronden en gronden binnen de groenblauwe mantel. En als toch voor zon-PV op land wordt gekozen dient een overtuigende motivering te worden overlegd.

3. Bevoegdheid

De besluitvormingsfase gaat over vaststelling van de RES 1.0. Die bevoegdheid is toegekend aan gemeenteraad, provinciale staten en algemeen bestuur van het Waterschap. De huidige planning gaat uit van vaststelling van de RES 1.0 voor beide RES-regio's op 18 juni 2021 in uw Staten.

Uw Staten hebben tijdens meerdere bijeenkomsten (december, februari) wensen en bedenkingen mondeling kunnen inbrengen. Voor RES NML was er ook een schriftelijke consultatieronde Uw Staten kunnen in de interim-Statencommissie van 25 mei beoordelen of voldoende recht is gedaan aan uw wensen en bedenkingen.

Mogelijke moties en amendementen van alle volksvertegenwoordigende gremia worden gebundeld en zullen worden meegenomen naar de uitwerking in de RES ZL 2.0 ZL. Op 1 juli 2021 zal de Stuurgroep RES ZL de RES ZL 1.0 aan het Nationaal Programma RES aanbieden, inclusief de bundeling van moties en amendementen (zie ook onderdeel risico's).

De vaststelling van de RES'en 1.0 heeft op zichzelf geen juridische status, de documenten tonen de ambities van de regio's en kunnen worden beschouwd als beleidsdocumenten c.q. strategische verkenningsdocumenten.

De beleidsmatige verankering van ruimtelijke afspraken vindt plaats in het beleid en regels voor de fysieke leefomgeving (omgevingsvisies, omgevingsverordeningen, omgevingsplannen, waterbeheerprogramma's).

4. Voorstel aan Provinciale Staten

- de Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vaststellen, zoals het bod van 1.3 TWh
- de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vaststellen, zoals het bod van 1.2 TWh

5. Risico's

- Vanaf 11 maart 2021 vindt besluitvorming plaats over de RES 1.0 ZL bij 16 gemeenten, Provincie Limburg en Waterschap Limburg. Raden en Staten stellen het gezamenlijk bod van 1,3 TWh vast. Mogelijke moties en amendementen van alle volksvertegenwoordigende gremia worden gebundeld en zullen worden meegenomen naar de uitwerking in de RES ZL 2.0 ZL. Op 1 juli 2021 zal de Stuurgroep RES ZL de RES ZL 1.0 aan het Nationaal Programma RES aanbieden, inclusief de bundeling van moties en amendementen.

- Vanaf 1 april 2021 vindt besluitvorming plaats over de RES 1.0 NML bij 15 gemeenten, Provincie Limburg en Waterschap Limburg. Raden en Staten stellen het gezamenlijk bod van 1,2 TWh vast. Mogelijke moties en amendementen van alle volksvertegenwoordigende gremia worden gebundeld en zullen worden meegenomen naar de uitwerking in de RES NML 2.0. Op 1 juli 2021 zal de Stuurgroep RES NML de RES NML 1.0 aan het Nationaal Programma RES aanbieden, inclusief de bundeling van moties en amendementen

6. Toelichting / kernargumenten/onderbouwing

RES ZL

1. Grootschalige opwek

Het bod van RES Zuid-Limburg richt zich op grootschalige opwek uit zon- en wind-op land. Hierbij is gekeken naar wat er technisch mogelijk is, maar ook naar wat de regio wil en hoe. De onderstaande tabel geeft een overzicht van het bod per sub-regio. Daarbij is in de eerste kolom te lezen wat er al gerealiseerd is. In de tweede kolom staat wat er op dit moment in de planning staat.

Dit zijn projecten die een SDE-vergunning hebben gekregen en waarvan het realistisch is dat ze gerealiseerd zullen worden. En tot slot datgene wat nog t/m 2030 gerealiseerd gaat worden.

	Gerealiseerd vermogen (TWh)	Vermogen in de planning (TWh)	Aanvullende ambitie (TWh)	Totaal (TWh)
Parkstad Limburg	0,026	0,053	0,425	0,504
Westelijke Mijnstreek	0,007	0,145	0,302	0,454
Maastricht-Heuvelland	0,023	0,103	0,249	0,375
Totaal (TWh)	0,056	0,301	0,976	1,333

2. Besparing

Verduurzaming begint bij besparing: alles wat je niet gebruikt hoef je ook niet op te wekken. Het besparen van energie draagt niet alleen bij aan het behalen van de klimaatdoelstellingen, maar ook aan een lagere energierekening. Hoewel het thema energiebesparing formeel geen onderdeel uitmaakt van de RES, is er bewust voor gekozen om dit thema als integraal onderdeel en uitgangspunt van de RES ZL op te nemen. Er lopen al veel initiatieven in Zuid-Limburg, de RES is een platform waarin in de toekomst ook ervaringen tussen gemeentes kunnen worden uitgewisseld en kennis kan worden gedeeld.

3. Warmte

In het klimaatakkoord is de doelstelling opgenomen om in 2030 20% van de gebouwde omgeving duurzaam te verwarmen (1,5 miljoen woningen en gebouwen) en dat de gehele gebouwde omgeving duurzaam verwarmd wordt in 2050 (ongeveer zeven miljoen woningen en gebouwen). Genoemde cijfers zijn landelijke cijfers. De handreiking van het NPRES vraagt om inzicht te bieden in de warmtevraag en het bovengemeentelijke warmte aanbod, een beschrijving van de mogelijkheden voor nieuw te ontwikkelen bovengemeentelijke warmte-infrastructuur en een toelichting op het doorlopen proces met stakeholders. Warmte kan maar beperkt getransporteerd worden vanwege de relatief hoge kosten en mogelijk warmteverlies.

Daarom is het van belang binnen de regio de vraag naar warmte en het bovengemeentelijke aanbod van duurzame warmte goed in kaart te brengen. De RESZL 1.0 biedt een eerste verkenning voor het verbinden van vraag en aanbod op regionale schaal en de daarvoor benodigde techniek en infrastructuur. Dit zal input zijn voor de transitievisie warmte die alle gemeenteraden in 2021 moeten vaststellen voor hun gemeente.

In het onderstaande overzicht leest u welke bronnen worden meegenomen en welke potentie deze onder de huidige omstandigheden hebben. Hierbij gaat het om potentie voor de gebouwde omgeving.

- Restwarmte: Met name lokaal kansrijk, Chemelot is hierin een belangrijke potentiële bovengemeentelijke warmtebron.
- Geothermie: TNO/ECN brengt potentie in 2021 in kaart (SCAN Aarde).

- Aquathermie: hiervoor is de potentie beperkt.
- Groengas: hiervoor is de potentie tot 2030 zeer beperkt.
- Waterstof: hiervoor is nader onderzoek nodig.

4. Communicatie en participatie

De energietransitie zal de komende jaren invloed hebben op het leven van alle inwoners van Zuid-Limburg. Deze invloed zal op allerlei manieren merkbaar worden. Naast de opgave om windturbines en zonnepanelen in te passen in het landschap, zullen de gevolgen van de energietransitie ook op financieel en sociaal vlak merkbaar zijn. Zo heeft met name de verschuiving naar een aardgasvrije samenleving grote gevolgen 'achter de voordeur' door de benodigde aanpassingen in en om de woning en de betaalbaarheid daarvan. De RES is dan ook een belangrijk instrument om de maatschappelijke betrokkenheid rondom de energietransitie te organiseren. Daarbij is het streven dat 50% van de productie van hernieuwbare opwek op land, in handen komt van de lokale omgeving (inwoners en bedrijven) leidend, zoals afgesproken in het Klimaatakkoord. De RESZL 1.0 brengt in beeld welke stappen gezet kunnen worden om te komen tot een betaalbare, betrouwbare, schone en veilige energievoorziening voor regio Zuid-Limburg.

RES NML

1. Grootschalige opwek

De RES NML 1.0 volgt in grote lijnen de concept RES NML. De ambitie is en blijft 1,2 TWh aan opwek van energie uit zon en wind in 2030 (vergund in 2025). Deze opgave vult de RES NML in met de gerealiseerde- en pijplijnprojecten, Wells Meer en een extra inspanning voor grootschalig zon op dak (zie onderstaande tabel).

	Gerealiseerd vermogen (TWh)	**Vermogen in de planning (TWh)**	**Wells Meer (TWh)**	**Rest-potentie dak (TWh)**	**Totaal (TWh)**
Noord- en Midden-Limburg	0,205	0,660	0,240	0,100	1,205

De enige substantiële wijzigingen ten opzichte de concept RES NML hebben betrekking op :

1) *De actualisatie van de projectgegevens*

Er is een brede inventarisatie uitgevoerd naar de grootschalige opwek projecten die gemeenten hebben gerealiseerd en in de planning hebben. Er staat veel meer vermogen in de planning dan eerder aangeven en daardoor zijn de scenario's, zoals gesteld in de concept RES NML voor de oorspronkelijke restopgave van 0,2 TWh, nu niet meer aan de orde.

2) Een uitgewerkte aanpak voor het stimuleren van grootschalige zon op dak projecten

Een versnellingsteam zal aan de slag gaan om het regionale potentieel aan zon op dak te benutten en geeft hierdoor mede invulling aan Motie 2688 inzake Energieke Limburgse bedrijfsdaken.

3) Het landschapsinstrumentarium is nader uitgewerkt.
Voor de RES 1.0 heeft een nadere detaillering van gebieden plaatsgevonden, gebaseerd op de karakteristieken en kernkwaliteiten van de landschapstypen. Ook zijn leidende principes uitgewerkt.
4) Totstandkoming van gedragen uitvoeringsafspraken
Momenteel wordt een regionale aanpak uitgevoerd om te komen tot gedragen uitvoeringsafspraken met betrekking tot samenwerking op en programmering van grootschalige hernieuwbare opwek projecten.

2. Besparing

De ingezette lijn van besparing is in de RES NML 1.0 verder uitgewerkt aan de hand van onderzoeken en gesprekken met stakeholders. Uit dit proces is de meerwaarde van een regionaal ontzorgingsprogramma energiebesparing gebleken met acties en instrumenten om de energiebesparingsambitie te versnellen. Hieraan kunnen gemeenten, provincie en het waterschap in de vorm van een cafeteriamodel deelnemen (elke overheid beslist autonoom waar zij wel/niet aan deelneemt).

3. Warmte

Onderdeel van de RES 1.0 is een Regionale Structuur Warmte (RSW). Hierin worden de warmtevraag en mogelijke regionale warmtebronnen in de regio Noord- en Midden-Limburg in kaart gebracht. De voorbije periode is de potentie van deze bronnen verder in kaart gebracht. Hierbij lijken ondiepe geothermie, groen gas en hybride warmtepompen de meeste potentie te hebben. Onderstaand wordt per warmtebron een korte toelichting op de potentie gegeven:

- Restwarmte: is zeer beperkt beschikbaar op regionale schaal. Wel biedt deze bron potentie op gemeentelijk niveau.
- Groengas: Groengas is interessant als deeloplossing, de toepassingen worden nog verder verkend. Bij het verder concretiseren van de productiecapaciteit van groengas (bij de RSW 2.0) worden de ontwikkelingen in een transitie naar een natuur inclusieve landbouw meegenomen - wat mogelijk gevolgen heeft voor de productie van groengas. De waarde van groengas voor de energietransitie in de regio wordt verder onderzocht. Hierbij heeft RES NML wel oog voor de milieubelasting en duurzaamheid van deze bron.
- Geothermie: TNO/ECN brengt potentie in 2021 in kaart (SCAN Aarde).
- Aquathermie: Alleen lokaal te benutten, maar wel een veel belovende techniek. Er liggen kansen voor kennisuitwisseling in RES verband.

4. Communicatie en participatie

De RES NML 1.0 bevat een concrete aanpak voor het betrekken van belanghebbenden. Dit zijn zowel de volksvertegenwoordigers, regionale stakeholders als inwoners. Inwoners worden actiever betrokken bij de uitvoering van de RES NML 1.0.

Daarnaast wordt het uitgangspunt “sociale duurzaamheid” verder uitgewerkt en toegepast in de uitvoering van de RES. Er zijn drie pijlers benoemd: iedereen kan het betalen, iedereen kan eraan meedoen en iedereen kan meeprofiteren. Deze pijlers worden in al de voorgestelde acties van de RES NML doorgevoerd.

De definitie van minimaal 50% lokaal eigendom is ook verder uitgewerkt. Hierin wordt geconcretiseerd hoe de lokale omgeving betrokken dient te worden bij grootschalige opwek projecten. Belangrijkste punten hierbij zijn het betrekken van inwoners van A tot Z in het proces bij alle grootschalige opwek projecten en dat bij de helft van de projecten de omgeving een substantieel deel van het eigenaarschap verkrijgt. Dit minimaal 50% streven geldt voor het gemiddelde van alle grootschalige initiatieven op regionaal niveau, niet voor de eigendomsverhoudingen binnen individuele initiatieven.

5. Uitvoering

In de RES NML 1.0 is een nieuw hoofdstuk opgenomen met betrekking tot de uitvoering. De gemeenten, provincie, waterschap en Enexis staan samen met de omgeving aan de lat om de afspraken uit de RES waar te maken. Deze afspraken worden, na de vaststelling van de RES NML 1.0 vastgelegd in een uitvoeringsconvenant. Onderdeel van het convenant zijn in ieder geval de afspraken over de verankering van de RES in het omgevingsbeleid en de afspraken over de toekomstige regionale samenwerking. Zo werkt de regio momenteel een aanpak uit om de grootschalige (pijplijn) projecten en mogelijk nieuwe ambities voortkomend uit de RES 2.0 in overleg met Enexis en de provincie Limburg te programmeren/prioriteren gebaseerd op de uitgangspunten:

1. lokale participatie (met het oog op draagvlak en acceptatie)
2. borgen landschappelijke kwaliteit
3. rekening houdend met netefficiëntie (maatschappelijke kosten)

7. Afweging van alternatieven en motivering gemaakte keuze / toets duurzaamheidparagraaf

Beide Limburgse RES’en hebben ervoor gekozen niet met alternatieven te werken. Via de concept-RES medio 2020 (primair een technische exercitie) volgde het proces naar de RES1.0 waarin het maatschappelijk debat en de zoektocht naar draagvlak voorop stond. Dit heeft geresulteerd in de boden die nu ter vaststelling voorliggen.

8. Relatie met Programmabegroting – financiële aspecten

De RES’en vallen onder programmabegrotingslijn 3.7.1 Energie van de Programmabegroting.

9. Juridische aspecten – deregulering

De vaststelling van de RES’en 1.0 heeft op zichzelf geen juridische status, de documenten tonen de ambities van de regio’s en kunnen worden beschouwd als beleidsdocumenten cq. strategische verkenningsdocumenten.

De beleidsmatige verankering van ruimtelijke afspraken vindt plaats in het beleid en regels voor de fysieke leefomgeving (omgevingsvisies, omgevingsverordeningen, omgevingsplannen, waterbeheerprogramma’s).

10 Verbindingslijnen en andere visies

De energietransitie is een technische, een maatschappelijke en een ruimtelijke opgave. Beleidsmatige verankering van de RES'en vindt plaats in de omgevingsvisies van Provincie en gemeenten. Ruimtelijke afwegingen en bepalingen worden vastgelegd in die visies en in eventuele bijbehorende verordeningen. De POVI is in april aan uw Staten ter vaststelling aangeboden. In de RES'en zijn de ruimtelijke passages in lijn met de POVI.

In relatie tot andere relevante beleidskaders, zoals de Provinciale Energie Strategie deel 2, zullen wij met gepaste terughoudendheid acteren conform GS-brief d.d. 14 april 2021 inzake besluitvorming in de context van de huidige uitzonderlijke politieke-bestuurlijke situatie (GS 2021-10115),

11 Relatie met aanpak coronacrisis

De coronacrisis heeft geen relatie met de RES, behalve dat bijeenkomsten van de klankbordgroep digitaal hebben plaatsgevonden.

12 Toets Referendumverordening

Conform het Statenvoorstel Correctief bindend referendum, brief GS van 15-9-2020 (GS 2020-37642), zijn alle beleidskaders, beleidsprogramma's, uitvoeringsprogramma's, visies, strategieën waarover PS besluiten referendabel. De RES'en kunnen worden beschouwd als beleidsdocumenten c.q. strategische verkenningsdocumenten en daarmee dus referendabel.

13 Effecten op CO_2 en stikstof emissies

De RES1.0 betreft een strategie, een visiedocument. Er zijn nog geen concrete emissiereducties aan toe te wijzen.

14 Verdere planning, procedure en uitvoering

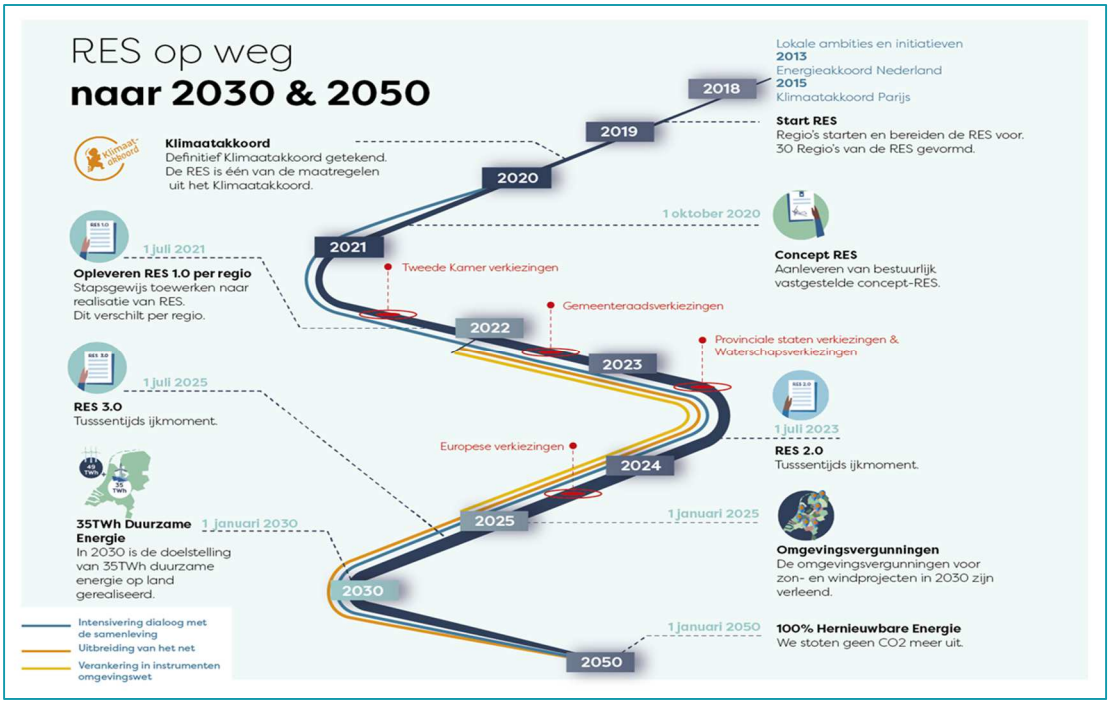

Voor 1 juli 2021 worden de RES'en aan het Nationaal Programma RES aangeboden. Alle betreffende colleges, raden en Staten hebben dan de RES'en kunnen vaststellen. De uitvoering ervan start eigenlijk per direct. De uitvoering wordt gemonitord, beleid (op gemeentelijk of provinciaal niveau) wordt mogelijk bijgesteld en concrete projectplannen komen en gaan. In 2023 zal een RES 2.0 verschijnen voor alle regio's waarin de dynamiek zal worden verwerkt en de strategie zal worden geactualiseerd.

15 Periodieke informatie/sturingsinformatie

. ☐ **Via Jaarstukken en Begroting**

- ☐ Paragraaf Projecten
- ☐ Paragraaf Financieringen
- ☐ Paragraaf Verbonden Partijen
- ☐ Paragraaf Bedrijfsvoering
- ☐ Programmaverantwoording

☐ **Voortgangsrapportages Regeling grote Projecten**

Uw Staten worden op gepaste momenten geïnformeerd over de verdere uitvoering van beide RES'en.

16 Evaluatie

Het traject naar de RES 2.0 is relatief kort. Medio 2022 gaat de RES2.0 de procedures van de besluitvorming in. De uitvoering van de RES1.0 start per direct. Moties en amendementen die mogelijk voortvloeien uit het vaststellen van de RES 1.0 krijgen een plek in de RES 2.0.

Ook nieuwe technische en/of ruimtelijke inzichten, vorderingen in de uitvoering etc. vormen input voor de RES 2.0.

17 Communicatie

Zie onderdeel “communicatie en participatie” bij paragraaf 6

18 Meegezonden bijlagen

1. RES NML 1.0 samenvatting
2. RES NML 1.0
3. RES ZL 1.0 samenvatting
4. RES ZL 1.0

provincie limburg

ONTWERPBESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG

No: G-21-017

Onderwerp:

Provinciale Staten van Limburg;

gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van 22 april 2021

besluiten:

1. de Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vast te stellen, zoals het bod van 1.3 TWh;
2. de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg 1.0 en de daarin geformuleerde regionale ambities vast te stellen, zoals het bod van 1.2 TWh.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van 18 juni 2021

De heer mr. A.O.J. Pregled, griffier

De heer J.W. Remkes, voorzitter

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

RES 1.0 (samenvatting)
Noord- en Midden Limburg

Samen werken aan een duurzame regio

Wat is de RES?

In 2019 heeft Nederland in het Klimaatakkoord afgesproken dat onze CO2-uitstoot in 2030 de helft lager moet zijn dan in 1990. En in 2050 zelfs 95% lager. In de Regionale Energie Strategie (RES) staat welke bijdrage onze regio daaraan gaat leveren. Nederland is opgeknipt in dertig RES-regio's. De vijftien gemeenten van Noord- en Midden Limburg vormen met Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis de RES-regio Noord- en Midden Limburg. Samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties maken we de RES. En samen gaan we aan de slag om onze ambities uit de RES waar te maken.

Meer informatie over de RES Noord- en Midden Limburg?
ga naar: www.RESNML.nl

In deze samenvatting staan op hoofdlijnen onze ambities en de afspraken. Deze samenvatting is voor volksvertegenwoordigers, maatschappelijke organisaties, overheden en iedereen die meer over de RES Noord- en Midden Limburg wil weten. De RES wordt stap voor stap uitgewerkt. Hoe concreter de RES wordt, hoe meer we inwoners en bedrijven betrekken. Iedereen heeft een rol in een duurzamer Noord- en Midden Limburg!

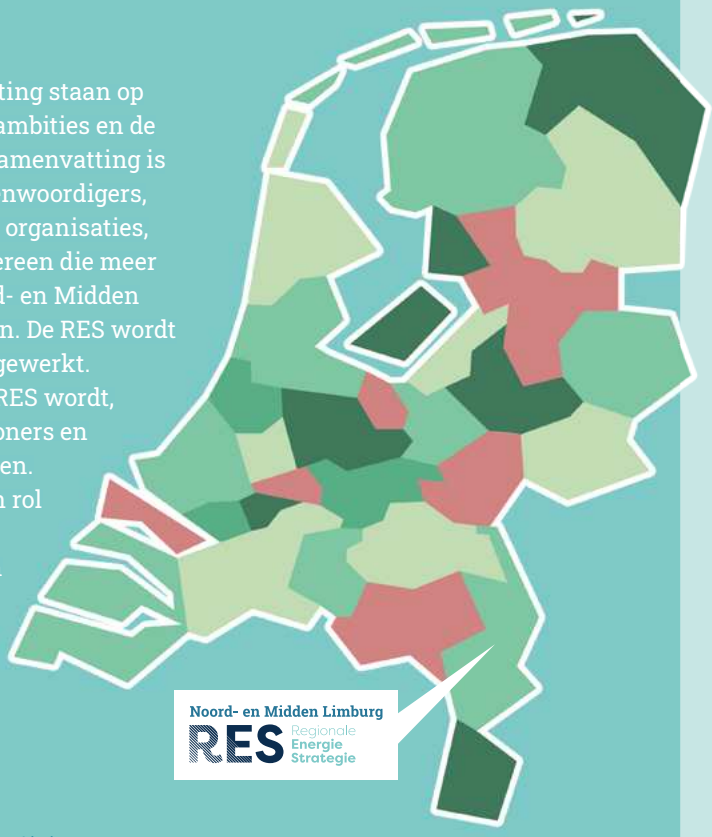

Verankering van de RES

Gemeenten, provincie, waterschap en Enexis staan, samen met de omgeving, aan de lat om de afspraken uit de RES waar te maken. Deze afspraken worden, na de vaststelling van de RES1.0 door de volksvertegenwoordigers in onze regio, vastgelegd in een uitvoeringsconvenant. Onderdeel van dit convenant zijn in ieder geval de afspraken over de verankering van de RES in het omgevingsbeleid en de afspraken over de toekomstige regionale samenwerking. Elke gemeente stelt voor haar eigen gemeente haar beleid vast (maatwerk), waarbij de RES de basis is.

- De ruimtelijke afspraken in de RES 1.0 worden vastgelegd in het omgevingsbeleid van gemeenten, provincie en het waterschap. Vanaf 1 januari 2022 kunnen de instrumenten van de Omgevingswet hiervoor worden gebruikt. Daarvoor wordt door de RES een handreiking uitgewerkt.
- Voor de periode voor 1 januari 2022 worden bestuursafspraken opgesteld. Deze afspraken zullen, net zoals de RES, elke twee jaar worden herzien.
- Op dit moment onderzoeken we op welke wijze we de regionale samenwerking na 1 juli 2021 voortzetten en welke regionale uitvoeringsorganisatie daarbij nodig is en worden vastgelegd in het uitvoeringsconvenant.

Wat gaan we doen in onze regio?

- Energie besparen zodat we minder hoeven op te wekken.
- Duurzame elektriciteit opwekken uit zon en wind.
- Duurzame warmte gebruiken zodat we stap voor stap van het aardgas af kunnen.
- Voordelen voor inwoners vergroten.

Meedenken, meepraten, meedoen

De RES is vooral een samenwerking tussen inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden. De RES verbindt partijen en kijkt naar moeilijke vraagstukken over gemeentegrenzen heen. Samen maken we betaalbare keuzes voor onze regio met oog voor sociale aspecten. We willen de kracht van mensen en de relaties tussen mensen versterken. Alleen zo kunnen we onze ambities bereiken. Iedereen moet uiteindelijk zijn steentje bijdragen. We moeten zuiniger omgaan met energie. En de warmte en elektriciteit die we gebruiken moeten we (zelf) duurzaam opwekken. Goede voorbeelden zijn er gelukkig al volop. Alleen samen kunnen we écht de omslag maken!

Stap voor stap

Op 1 juli 2021 dienen we de RES 1.0 in bij het Rijk waarna we kunnen starten met de uitvoering. Het is een dynamisch document.

Op grond van ervaringen, nieuwe inzichten en nieuwe ontwikkelingen stellen we de RES elke twee jaar opnieuw bij.

juni 2019	mei 2020	1 oktober 2020	1 juli 2021	2023		
startnotitie **RES**	uitgangspunten notitie	Concept **RES**	**RES** 1.0	**RES** 2.0	Uitvoering	
Beslisdocument: colleges van B&W, GS & DB	Beslisdocument: gemeenteraden, PS & AB	Beslisdocument: colleges van B&W, GS & DB	Beslisdocument: gemeenteraden, PS & AB			Elke twee jaar herzien

GS = Gedeputeerde Staten Provincie Limburg

PS = Provinciale Staten Provincie Limburg

DB = Dagelijks bestuur Waterschap Limburg

AB = Algemeen bestuur Waterschap Limburg

Onze ambitie

In het schema staan de doelen die we willen behalen. We richten ons op 2030 en kijken alvast vooruit naar 2050. We beseffen dat de opgave naar een duurzame wereld groter is dan de RES. We zoeken dan ook zoveel mogelijk de verbinding met sectoren die ook een grote overgang doormaken zoals landbouw, transport en mobiliteit. Samen versterken we elkaar!

Hoeveel is 1.200 GWh?

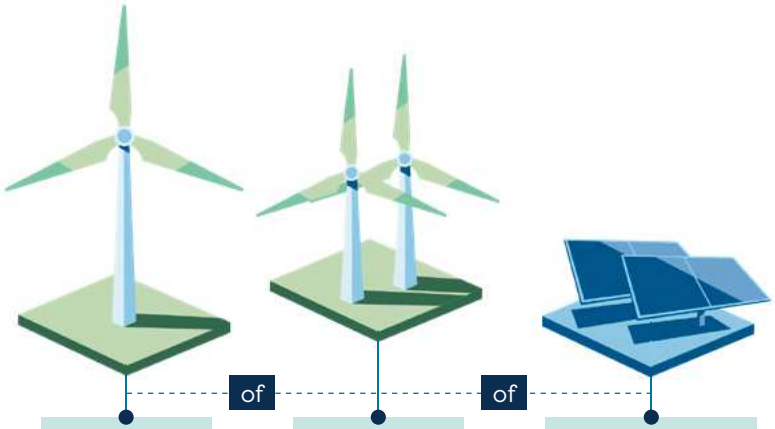

25% CO_2 vermindering
t.o.v. 2015* door energiebesparing en kleinschalige opwek

1.200 GWh (1.000 – 1.400 GWh)
grootschalige duurzame opwekking (2025 vergund)

Transitievisies warmte **(TVW)** gereed

>50% lokaal eigendom
van de energieprojecten

100% duurzame warmte

2021 — 2030 — 2050

Extra realisatie grootschalige opwekking i.v.m. extra vraag door o.a. warmtepompen en elektrisch vervoer.

Innovatie

*Vanaf 2015 zijn gegevens beschikbaar.

Doorkijk na 2025

Ons bod van 1.200 GWh richt zich op 2030. Projecten die hiervoor nodig zijn, moeten in 2025 vergund zijn. Ook daarna zal de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijven groeien. Daar houden we nu alvast rekening mee. Het ontwikkelen van energieprojecten en voldoende netwerkcapaciteit kost namelijk veel tijd. We onderzoeken daarom nu al wat nodig is voor deze opgave na 2025 zodat wij en onze partners in de regio onze verantwoordelijkheid kunnen nemen.

Oog voor sociale duurzaamheid

De energietransitie is meer dan een technische oplossing voor ons klimaatvraagstuk. Niet de kortste weg naar ons doel, maar de mens staat hierin centraal. Iedere inwoner en organisatie, in de breedste zin van het woord, moet op zijn eigen manier mee kunnen doen. Zo wordt een duurzamere manier van leven onderdeel van de samenleving en ontstaat er meer acceptatie en draagvlak. In onze RES krijgt sociale duurzaamheid invulling middels drie pijlers, deze pijlers voeren wij door in al onze acties:

- Iedereen kan meedoen (> mogelijk maken participatie)
- Iedereen kan het betalen (> een betaalbare energietransitie)
- Iedereen kan meeprofiteren (> terugvloeien van revenuen naar de lokale gemeenschap)

Energie besparen en kleinschalig opwekken

Zodat we minder energie nodig hebben

We willen door energie te besparen en energie kleinschalig duurzaam op te wekken in 2030 minimaal 25% minder CO2 uitstoten dan in 2015. Een enorme operatie die inzet vraagt van iedereen!

Hoe gaan we dat doen?

Energie besparen

Samen kunnen we energie besparen in onze huizen, kantoren en openbare gebouwen. Dit noemen we ook wel de gebouwde omgeving. Het gasverbruik kan omlaag door gebouwen beter te isoleren. Dit is een enorme operatie voor alleen al de ruim 230 duizend woningen in onze regio. Tegelijkertijd is het ook een goede investering. Betere isolatie maakt gebouwen geschikt voor duurzame warmteoplossingen zoals een warmtepomp. Elektriciteit kunnen we besparen door bijvoorbeeld overal ledverlichting te gebruiken. En niet onbelangrijk: we kunnen allemaal ons eigen gedrag aanpassen.

We willen ook dat kleine en middelgrote bedrijven energie besparen. Door bedrijfs- en productie-processen anders in te richten, is daar veel winst te behalen.

Kleinschalige opwekking

We kunnen kleinschalig duurzame energie opwekken met zonnepanelen op daken. Met kleinschalig bedoelen we installaties met een (piek) vermogen van maximaal 15 kWp (kilowatpiek). Dit zijn ongeveer 40 tot 50 zonnepanelen. We willen dat in 2030 op 70% van de geschikte daken in onze regio gemiddeld tien zonnepanelen liggen.

Maatregelen en ondersteuning

Om deze klus samen te klaren komt er een pakket met maatregelen en ondersteuning voor inwoners, bedrijven, organisaties en overheden:

- Overheden gaan hun eigen gebouwen duurzamer maken.
- We maken een ontzorgingspakketten voor inwoners en bedrijven met energieloketten (met backoffice), coaches en energieadviseurs.
- We geven financiële ondersteuning door leningen, vouchers en subsidies.
- Gemeenten gaan verplichte besparingsmaatregelen voor bedrijven beter controleren zodat iedereen zijn aandeel levert.
- We gaan het energieverbruik in onze regio beter volgen. Hierdoor krijgen we meer inzicht.

Grootschalig duurzame energie opwekken

We willen met grootschalige duurzame zon- en windprojecten 1.200 gigawattuur (GWh) duurzame energie opwekken in 2030.

Door 1.200 GWh duurzaam op te wekken leveren we een eerlijke bijdrage aan de landelijke opgave van 35 TWh (35.000 GWh). Dit moet in 2030 opgewekt zijn en de vergunning voor de projecten moet in 2025 zijn afgegeven. De vraag naar duurzame elektriciteit groeit na 2030 door. Hier houden we alvast rekening mee bij de keuzes die we nu maken.

Hoe gaan we dat doen?

Anno 2020 is al 205 GWh gerealiseerd in de regio. De projecten die gepland staan en waar subsidie voor is aangevraagd, zijn samen goed voor 660 GWh. Dit is een gewogen getal. Dit betekent dat we er rekening mee houden dat een aantal projecten niet doorgaat. Gemeente Bergen heeft het grote project Energielandgoed Wells Meer op de planning staan. Dit project kan 240 GWh opwekken. Gelukkig zijn al deze projecten bij elkaar al een groot deel van onze opgave. Veel van deze projecten staan alleen nog niet vast. Er moet dus nog hard worden gewerkt om deze ook echt allemaal te realiseren.

Naast de gerealiseerde projecten en de projecten die al in de planning staan, moeten we nog 95 GWh opwekken om onze ambitie te behalen. We kijken daarvoor naar nog meer zonnepanelen op grote daken. Hiermee kunnen we nog eens 100 GWh opwekken. Ook hier houden we rekening ermee houden dat een aantal projecten niet doorgaat. Om deze slagingskans te verhogen is een plan van aanpak voor Zon-op-Dak opgesteld.

	GWh
Gerealiseerd	205
Geplande projecten volgens SDE subsidie aanvragen (gewogen)	660
Energielandgoed Wells Meer	240
Restpotentie dak	100
Totaal	**1.205**

Ambitieprojecten

Naast de gerealiseerde projecten en de projecten die in de planning staan, zijn er veel nieuwe initiatieven in ontwikkeling. De zogenoemde ambitieprojecten. Het gaat over vele honderden hectares en tientallen windmolens in de regio. Dit is een zeer positieve ontwikkeling en vormt een grote bijdrage aan de regionale opgave. De vele lokale initiatieven vergroten de noodzaak tot (meer) afstemming tussen de RES-partners. Onder andere over netwerk (schaarste) en het borgen van de RES uitgangspunten. Hiervoor wordt momenteel een grootschalige opwek aanpak uitgewerkt.

Netimpact analyse.

Om te zorgen dat de energienetwerk in de toekomst betaalbaar, betrouwbaar en toegankelijk blijft voor iedereen op de gewenste locaties, is het belangrijk om de impact van regionale keuzes met betrekking tot grootschalige opwek van zon- en windenergie duidelijk te maken. Daarom is het maken van een netimpact analyse van belang. Enexis maakt deze analyse en gebruikt hiervoor de actuele informatie over projecten die in de planning staan.

Overzicht van projecten die in de planning staan*

Het merendeel van de zonprojecten betreft grootschalige zon op dak projecten.

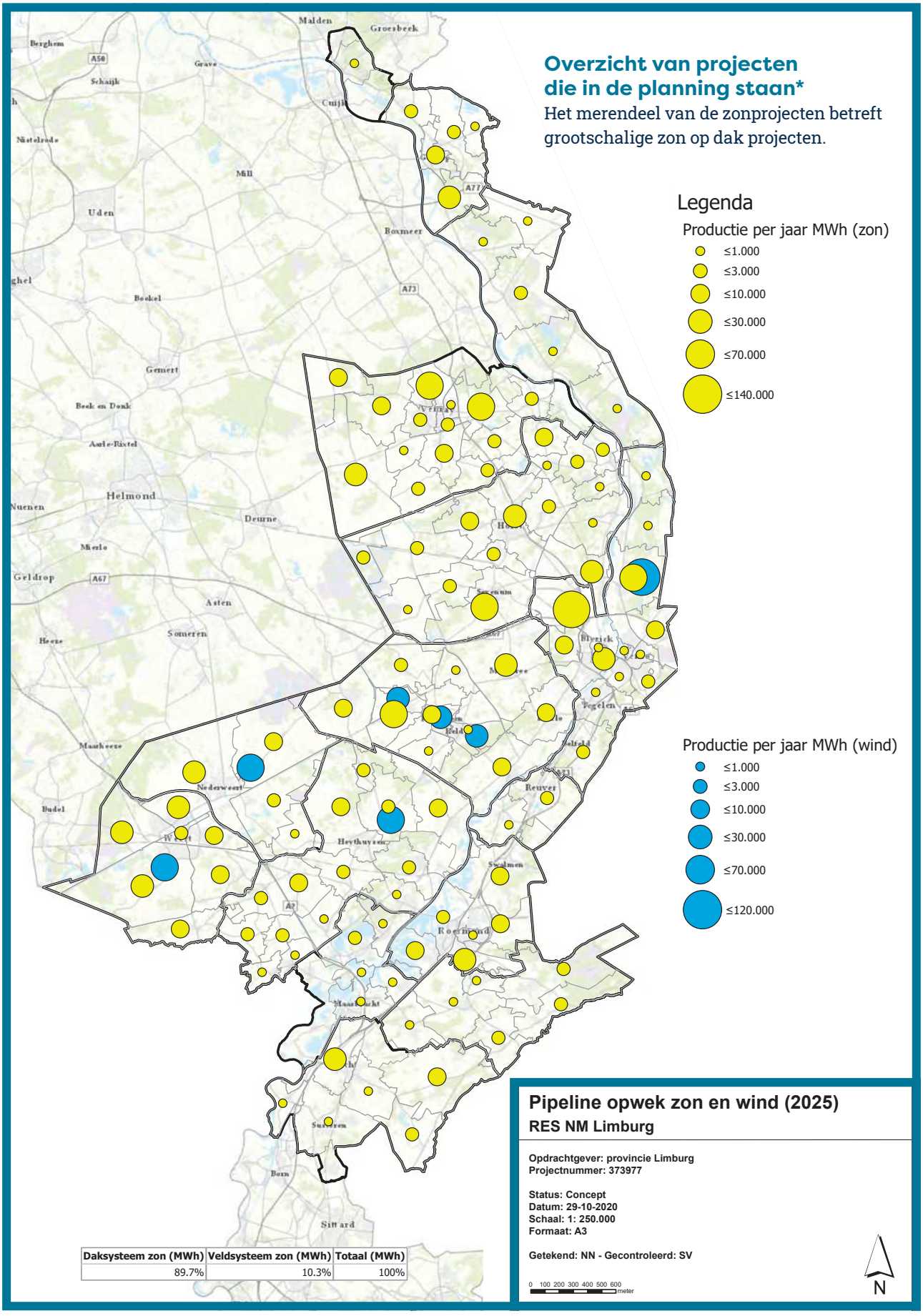

Daksysteem zon (MWh)	Veldsysteem zon (MWh)	Totaal (MWh)
89.7%	10.3%	100%

Pipeline opwek zon en wind (2025)
RES NM Limburg

Opdrachtgever: provincie Limburg
Projectnummer: 373977

Status: Concept
Datum: 29-10-2020
Schaal: 1: 250.000
Formaat: A3

Getekend: NN - Gecontroleerd: SV

0 100 200 300 400 500 600 meter

N

P:\240\373977_RES_Vertol\2. Do Work\GIS\mxd\RES_N-Limburg_Resultaten_20201028NN.aprx 29-10-2020 09:45

* Dit zijn de projecten waarvoor een SDE+ beschikking is afgegeven maar die nog niet zijn gerealiseerd.
Voor Wells Meer is nog geen SDE+ beschikking afgegeven en staat daardoor niet ingepast in de kaart.

Regionale Structuur Warmte (RSW)

Zodat we op termijn duurzaam kunnen verwarmen

We willen 100% duurzame warmte in 2050 voor alle woningen/gebouwen.

Hoe gaan we dat doen?

De omschakeling naar duurzame warmte, voor bijvoorbeeld de verwarming van onze huizen, is een lange weg. Gemeenten beschrijven per wijk hoe die op middellange en lange termijn van het aardgas af kan; dat gaat stap voor stap.
Ze maken vanaf eind 2021 daarvoor elke twee jaar een Transitievisie Warmte (TVW) . De RSW, die we als regio maken, levert hier informatie voor.
In de RSW hebben we de warmtevraag in de regio in kaart gebracht. En we hebben onderzocht of er warmtebronnen zijn waar meerdere gemeenten gebruik van kunnen maken. Zo kunnen gemeenten daar nu al over afstemmen. Er wordt gekeken naar welke technieken kansen bieden. Dit wordt nu verder onderzocht. Voor onze regio lijken ondiepe geothermie, Groen Gas en (Hybride) warmtepompen het meeste potentieel te hebben.

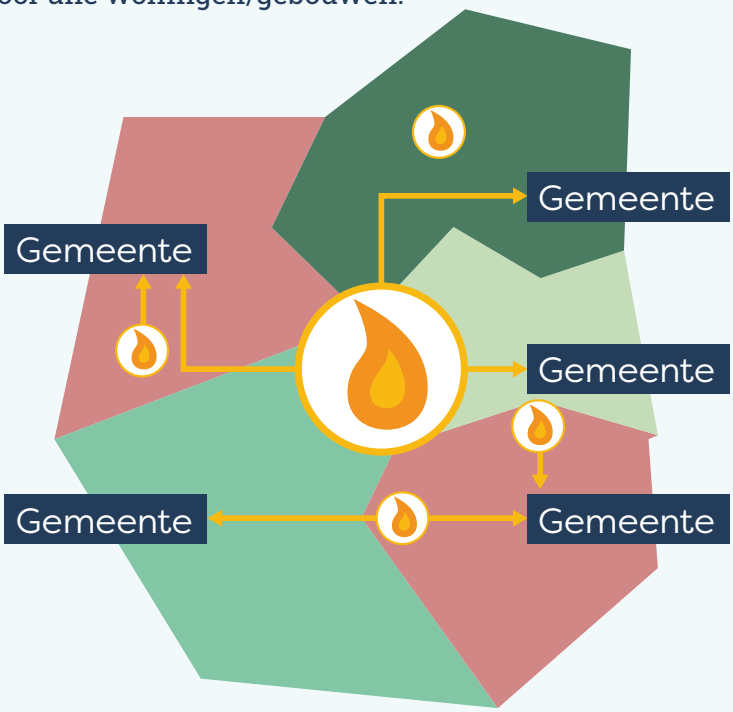

Ondiepe geothermie (aardwarmte)
Voor een deel van wijken en gebouwen in onze regio is ondiepe geothermie een mogelijke optie. Ondiepe geothermie is een bron waar meestal meerdere gemeenten gebruik van kunnen maken. Er moet dan een nieuw lokaal (soms intergemeentelijk) ondergronds transportnetwerk worden gerealiseerd om de warmte over wijken en buurten te verdelen. Met deze vorm van geothermie wordt warmte uit de ondiepe aardlagen gehaald. Het is nog onduidelijk of dit ook het risico op trillingen in aardlagen vergroot. Meer informatie over het kunnen benutten van lage temperatuur aardwarmte komt vanaf eind 2021 beschikbaar uit het nationale seismologisch onderzoeksprogramma SCAN.

Groen gas
Groen gas is tot aardgaskwaliteit opgewaardeerd biogas. Duurzaam groen gas kan mogelijk via het bestaande gasnet van Enexis worden gebruikt in bestaande en nieuwe cv-ketels. In 2021 starten we met nader onderzoek naar de potentie, voor- en nadelen. Groen gas in cv-ketels kan mogelijk worden gecombineerd met hybride warmte-pompen.

(Hybride) warmtepompen
Wanneer huizen extra worden geïsoleerd hebben (hybride) warmtepompen de voorkeur.

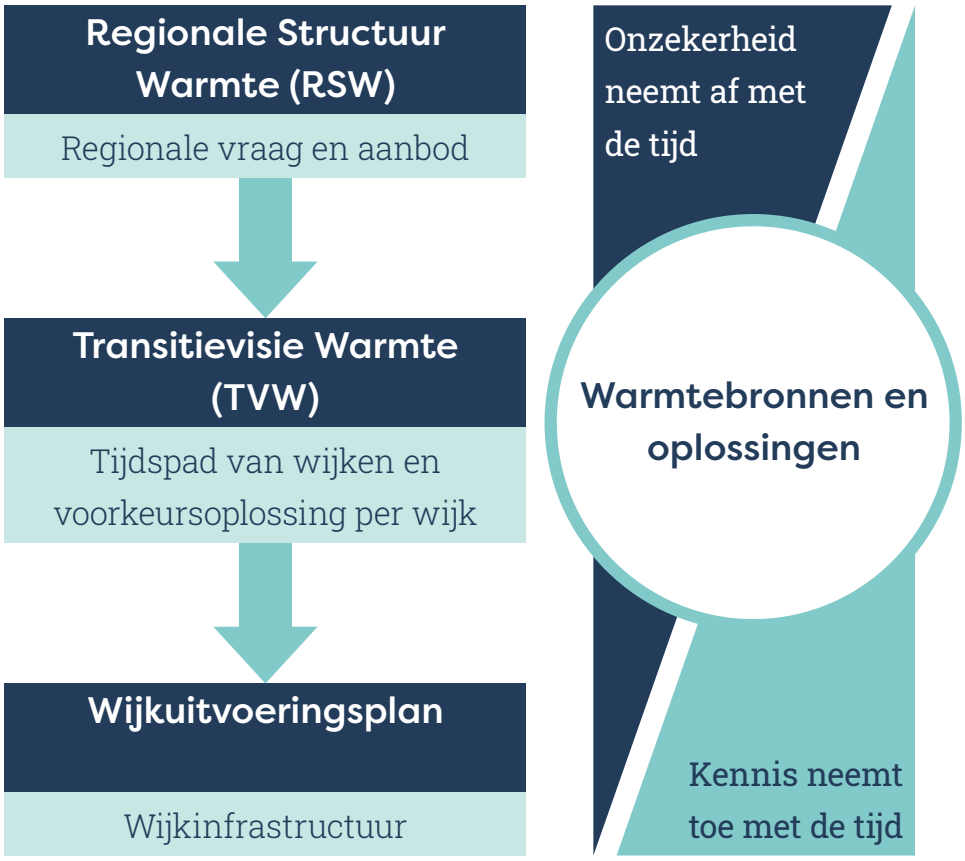

In Noord- en Midden Limburg staan veel oudere woningen; deze zijn vaak slecht geïsoleerd. In een slecht geïsoleerd huis heb je meer warmte en dus andere warmtebronnen nodig dan in een goed geïsoleerd huis. Hoe we de huizen in onze regio het beste kunnen verwarmen, is dus voor een deel afhankelijk van de mate waarin oude huizen de komende jaren geïsoleerd worden.

Gemeenten brengen in beeld welke mogelijkheden er zijn voor duurzame warmte. Op een beperkt aantal plekken kan op regionale schaal gebruik worden gemaakt van restwarmte. Zoals bij Smurfit Kappa in Roermond en mogelijk uit de Clauscentrale in Maasbracht. Aquathermie (warmte uit water zoals de Maas) biedt kansen in dichtbebouwde gebieden, maar moet nog verder onderzocht worden. Ook zonthermie heeft nog nader onderzoek nodig. Tevens wordt er onderzoek gedaan naar het potentieel van Groen Gas. Ten slotte is de benutting van ondiepe geothermie een uitdaging nu diepe geothermie (nog) niet kan worden toegepast in Noord- en Midden-Limburg.

Uit onze analyses blijkt een individuele warmte-oplossing de beste oplossing voor 90% van de woonwijken en buurten in onze regio. Ieder huis krijgt dan een eigen warmteoplossing. Een (hybride) warmtepomp biedt de grootste kansen in onze regio. De combinatie van een (hybride)warmtepomp en extra isolatie lijkt in de meeste gevallen de beste oplossing. Dit betekent dat huizen en gebouwen geen gebruik maken van een gezamenlijke warmtebron. Gemeenten gaan dit verder onderzoeken in hun TVW.

Deze RES 1.0 geeft een eerste inzicht in welke regionale warmtebronnen technisch, financieel en maatschappelijk verantwoord gebruikt kunnen worden. Op weg naar de RES 2.0 gaan we de beschikbaarheid van de duurzame warmtebronnen verder onderzoeken. Daarnaast ondersteunen we gemeenten, waar nodig, bij het opstellen van hun TVW

Lokaal eigendom

Voordelen voor inwoners vergroten

We streven naar minimaal 50% lokaal eigendom

bij grootschalige zon- en windprojecten.

We streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten. Ook streven we naar lokaal medezeggenschap bij al deze projecten. Wij zien lokaal eigendom en lokaal medezeggenschap als een belangrijk middel om het draagvlak voor de energietransitie te versnellen. Bewoners en bedrijven wordt de kans geboden om mee te praten en mee te beslissen over opwekprojecten in hun nabije omgeving. Daarnaast vinden we het belangrijk dat eventuele projectbaten landen in de lokale omgeving in plaats van bij grote commerciële ontwikkelaars. De komende periode ondersteunen we gemeenten bij het bereiken van ons streven, onder meer in de vorm van een handreiking met best practices en ondersteuning bij het verankeren van de afspraken in omgevingsbeleid.

Energiebedrijf en duurzaamheidsfonds

De voorbije maanden is onderzoek gedaan naar de behoefte en de mogelijkheden voor een regionaal energiebedrijf en een regionaal revolverend duurzaamheidsfonds. Hieruit is gebleken dat het oprichten van een energiebedrijf complex is en de nodige tijd in de voorbereiding vergt. Voorgesteld is om het energiebedrijf in te richten als een groeimodel, waarbij wordt gestart met een eerste stap: het bundelen van kennis en ervaring binnen de huidige netwerkorganisatie. Wat betreft het fonds, voorlopig is er geen behoefte aan een nieuw fonds. Wel dienen we meer bekendheid te geven aan de bestaande fondsen en onze inwoners en bedrijven ontzorgen bij het gebruik maken van deze fondsen. Daar gaan we de komende periode zo goed als mogelijk invulling aan geven.

Doorkijk 2030 – 2050

De RES richt zich op 2030 en we gaan dan ook uit van de kennis en bewezen techniek van nu. We maken keuzes op basis van ‘no regret’; keuzes waar we profijt van hebben. Zoals het grootschalig isoleren van woningen. We kijken ook alvast vooruit naar 2050 zodat we kunnen inspelen op ontwikkelingen die we zien aankomen.
De komende jaren gaan we steeds meer elektrisch rijden en komen er veel warmtepompen bij. De vraag naar elektriciteit groeit na 2030 dus door. Daar houden we nu al rekening mee. We kijken ook naar ontwikkelingen als waterstof en de opslag van elektriciteit in batterijen. We willen als regio nu al aan de slag met deze thema’s om er later snel op in te kunnen spelen. We kijken ook naar landelijke keuzes en maatregelen zodat we als regio hier op aan kunnen sluiten.

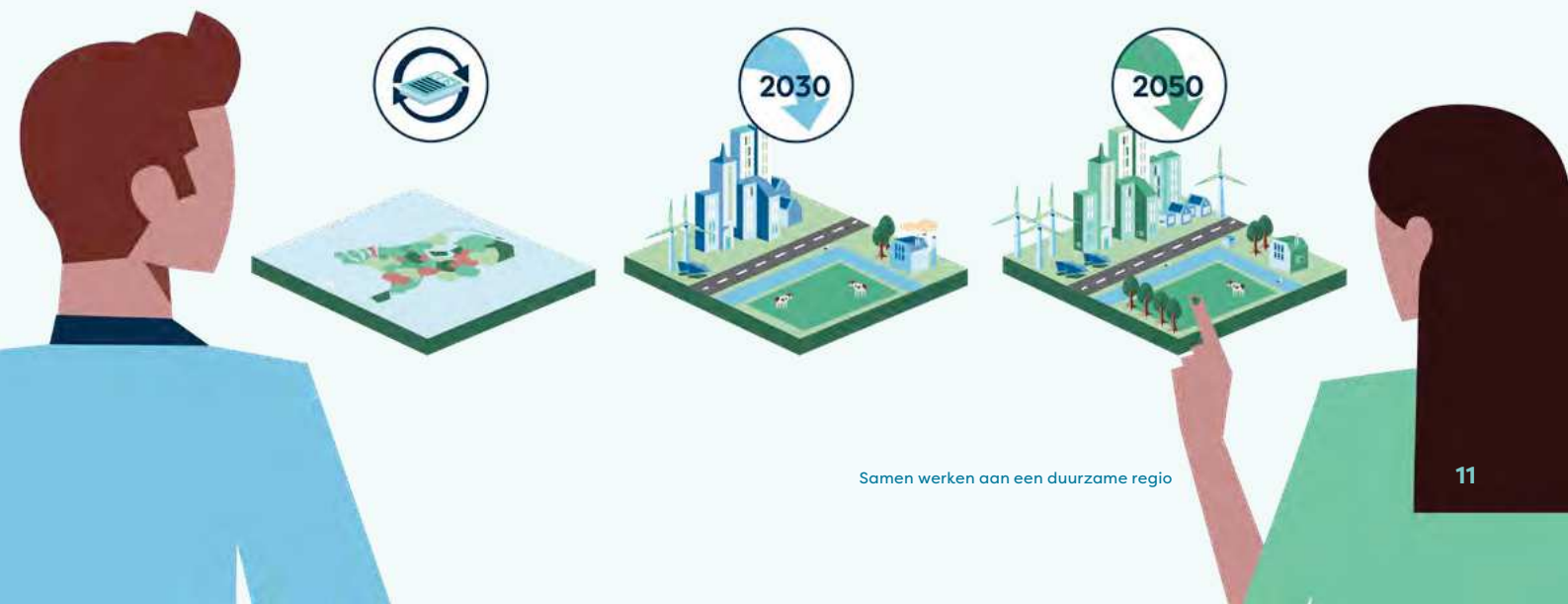

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

Aan de slag!

In het proces om te komen tot de RES hebben we gezien hoe sterk de samenwerking in Noord- en Midden-Limburg is. Maar de RES is pas het begin.
We moeten nu aan de slag! Samen zorgen we voor een schonere regio waarin we prettig leven, wonen en werken en waarin nieuwe economische en sociale kansen ontstaan. De opgave is groot maar het belang nog veel groter.

Gemeente Beesel
Gewoon anders

gemeente BERGEN Limburg

Gemeente Echt-Susteren

GENNEP

gemeente HORST A/D MAAS

Gemeente leudal

GEMEENTE MAASGOUW.

Gemeente Mook en Middelaar

Nederweert
samen groots, samen doen!

gemeente Peel en Maas

gemeente roerdalen

gemeente Roermond

venlo

Gemeente Venray

GEMEENTE WEERT

provincie limburg

waterschap limburg

ENEXIS NETBEHEER

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

RES 1.0
Noord- en Midden Limburg
Samen werken aan een duurzame regio

Inhoudsopgave

Voorwoord 4

Begrippenlijst 6

Samenvatting 8

Inleiding 18

1 Realisatie RES 1.0 22
1.1 Het proces 22
1.2 De organisatie 23
1.3 Samenhang met andere opgaven en beleidsterreinen 24

2 Participatie en communicatie 27
2.1 Ambitie 27
2.2 Uitgangspunten 27
2.3 Hoe gaan we onze ambitie bereiken? 29
2.3.1 Participatie en communicatie in de totstandkoming van de RES 29
2.3.2 Sociale duurzaamheid 32
2.3.3 Participatie in de uitvoer van de RES: lokaal eigendom 34
2.4 Vervolg 35

3 Energiebesparing en kleinschalige energieopwekking 36
3.1 Ambitie 36
3.2 Uitgangspunten 37
3.3 Waar staan we nu? 37
3.3.1 Reikwijdte van de aanpak van energiebesparing en kleinschalige opwek 37
3.3.2 Energieverbruik gebouwde omgeving 40
3.3.3 Energieverbruik industrie/bedrijfsleven 46
3.3.4 Potentie voor energiebesparing en reductie CO_2-uitstoot 47
3.4 Hoe gaan we onze ambitie bereiken? 49
3.4.1 Versnelling nodig 49
3.4.2 Drempels slechten 50
3.4.3 Samenwerken in RES-verband / cafetaria model / monitoring 51
3.4.4 Ontzorgingsprogramma energiebesparing (en zonnepanelen op dak) per doelgroep 52

4 Grootschalige elektriciteitsopwekking 66
4.1 Ambitie 66
4.2 Uitgangspunten 67
4.3 Waar staan we nu? 69
4.3.1 Stap 1: Huidige en geplande opwekking 70
4.3.2 Stap 2: Bepaling opwekpotentie zon-op-dak 75
4.3.3 Stap 3: Bepaling opwekpotentie zonneweides en windturbines: zon en wind op land 76
4.4 Impact op het energie-infrastructuur 80
4.5 Hoe gaan we onze ambitie bereiken? 86

5 Regionale Structuur Warmte 88
5.1 Ambitie 88
5.2 Uitgangspunten 89
5.3 Waar staan we nu? 91
5.3.1 Aanbod Duurzame Warmte 91
5.3.2 Warmtevraag 105
5.4 Hoe gaan we onze ambitie bereiken 106
5.5 Beoogde resultaten te bereiken met diverse technieken 112
5.6 Hoe we onze ambitie vervolgens concreet bereikbaar maken 114

6 Doorkijk 2030 - 2050 115
6.1 Netcapaciteit 115
6.2 Trends en ontwikkelingen 116
6.3 Verwachtingen na RES 1.0 117

7 Uitvoering RES 1.0 118
7.1 Bestuurlijke afspraken (vertaling RES 1.0 in uitvoeringsconvenant) 118
7.2 Regionale samenwerking 120
7.2.1 Projectstructuur RES 1.0 120
7.3 Rol netbeheerder 121
7.4 Regionaal revolverend fonds 121
7.5 Regionaal energiebedrijf 121

Bijlages 125
Bijlage 1 Betrokkenen RES-partijen 126
Bijlage 2 Startnotitie RES Noord- en Midden Limburg 130
Bijlage 3 Regionale betrokkenheid belanghebbenden 161
Bijlage 4 Lokale betrokkenheid inwoners 163
Bijlage 5 Wat is grootschalige opwekking? 166
Bijlage 6 Overzicht opwek zon en wind - kaart 2020 169
Bijlage 7 Pipeline opwek zon en wind - kaart 2025 170
Bijlage 8 Aanpak stimuleren slagingskans grootschalig zon-op-dak 171
Bijlage 9 Landschap als drager van grootschalige opwek 176
Bijlage 10 Uitsluitingsgronden zon 186
Bijlage 11 Uitsluitingsgronden wind 187
Bijlage 12 Potentiegebieden zon - kaart 2030 188
Bijlage 13 Koppelkansen grootschalige opwek 189
Bijlage 14 Groengas productie per gemeente 210
Bijlage 15 Innovaties na RES 1.0 211

Voorwoord

Voor u ligt de eerste versie van de Regionale Energie Strategie (RES) van Noord- en Midden-Limburg. Deze RES is het resultaat van een unieke samenwerking. In het voorjaar van 2018 kwamen bestuurders, ambtenaren, netwerkbeheerders, vertegenwoordigers van milieu- en belangenorganisaties en vertegenwoordigers van lokale energiecoöperaties voor het eerst bij elkaar om na te denken over regionale maatregelen voor de energietransitie. Met elkaar hebben zij de afgelopen jaren gekeken wat er nodig is om de landelijke klimaat- en energiedoelen op regionaal niveau in te vullen én te gaan halen.

De transitie waar we voor staan is van invloed op de manier waarop we in onze regio werken, wonen en leven. Dat raakt ons allemaal. Het gezamenlijke doel maakt dat we in staat zijn, ondanks ieders eigen belangen, te komen tot een strategie die cruciaal is voor Noord- en Midden-Limburg. Het was een inspirerende tijd waarin we zagen hoe sterk de samenwerking in Noord- en Midden-Limburg kan zijn en welke kansen de energietransitie biedt in onze regio.

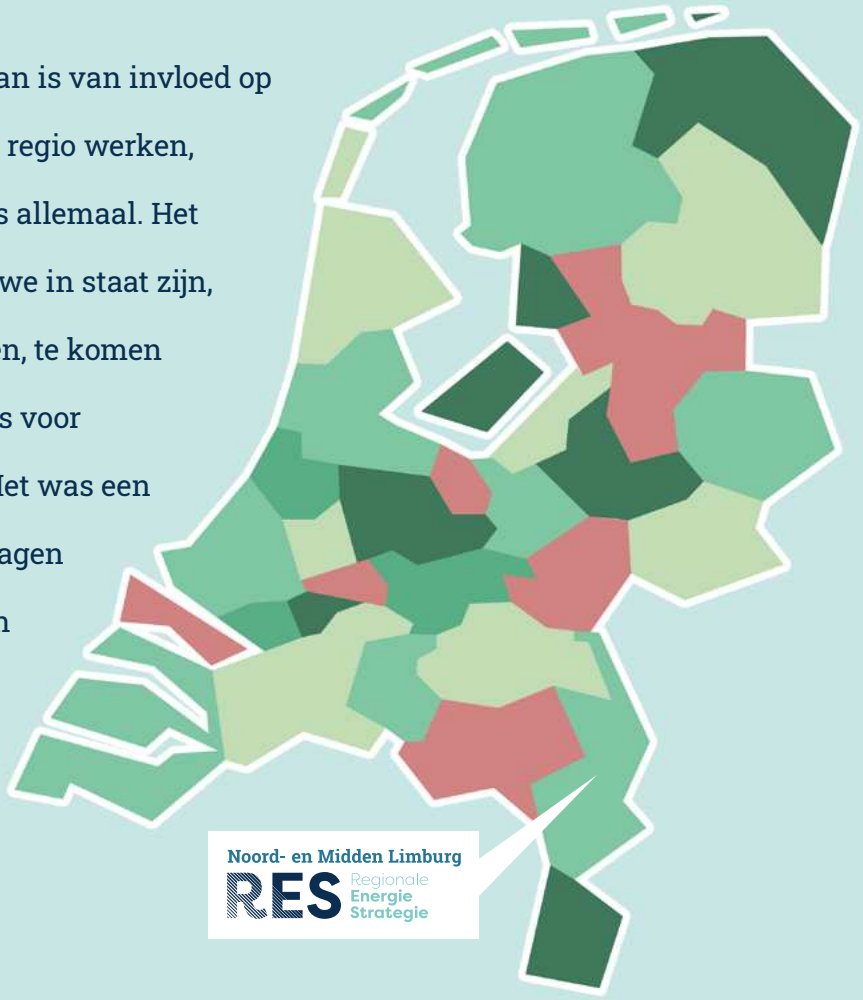

Deze RES 1.0 is pas het begin. Hierin staan de gezamenlijk gedragen keuzes voor het reduceren van de CO_2-uitstoot, het terugdringen van de energievraag, het verduurzamen van het aanbod en het inzetten van nieuwe, innovatieve oplossingen. We realiseren ons ook dat de opgave naar een duurzamere samenleving groter is dan alleen de keuzes die we maken in de RES. We zien het dan ook als onze taak om verbinding te zoeken met andere relevante opgaves en transities en hier de koppelkansen in te zoeken.

Het is nu aan ons, Limburgers, om de volgende stap te zetten in de door ons ingezette weg van samenwerking. We moeten nu voortvarend de uitvoering van de strategie ter hand nemen. Essentieel is dat we met elkaar in gesprek blijven, dat we blijven leren, elkaar blijvend betrekken in belangrijke keuzes en initiatieven ontwikkelen over organisatie-, gemeente- en regiogrenzen heen. Zodat we met elkaar succesvol de omslag maken naar een duurzame samenleving!

Gemeenten, provincie, waterschap en Enexis staan, samen met de omgeving, aan de lat om de afspraken uit de RES waar te maken. Deze afspraken worden, na de vaststelling van de RES1.0 door de volksvertegenwoordigers in onze regio, vastgelegd in een uitvoeringsconvenant. Onderdeel van dit convenant zijn in ieder geval de afspraken over de verankering van de RES in het omgevingsbeleid en de afspraken over de toekomstige regionale samenwerking. Elke gemeente stelt voor haar eigen gemeente haar beleid vast (maatwerk), waarbij de RES de basis is.

De ruimtelijke afspraken in de RES 1.0 worden vastgelegd in het omgevingsbeleid van gemeenten, provincie en het waterschap. Vanaf 1 januari 2022 kunnen de instrumenten van de Omgevingswet hiervoor worden gebruikt. Daarvoor wordt door de RES een handreiking uitgewerkt. Voor de periode voor 1 januari 2022 worden bestuursafspraken opgesteld. Deze afspraken zullen, net zoals de RES, elke twee jaar worden herzien. Op dit moment onderzoeken we op welke wijze we de regionale samenwerking na 1 juli 2021 voortzetten en welke regionale uitvoeringsorganisatie daarbij nodig is en worden vastgelegd in het uitvoeringsconvenant.

De betrokken RES-partijen hebben intensief samengewerkt aan de oplevering van deze RES. In Bijlage 1 is een overzicht opgenomen van alle bestuurders en ambtenaren die een bijdrage hebben geleverd aan de RES.

Stuurgroep RES Noord- en Midden-Limburg

Thijs Kuipers, wethouder Gemeente Horst aan de Maas, *voorzitter*
Marij Pollux, wethouder Gemeente Venlo, *voorzitter werkgroep communicatie & participatie*
Rens Evers, wethouder Gemeente Roermond, *voorzitter werkgroep warmte*
Marcel Roelofs, wethouder Gemeente Beesel, *voorzitter werkgroep besparing*
Johan Lalieu, wethouder Gemeente Maasgouw, *voorzitter werkgroep grootschalige opwekking*
Carla Brugman, gedeputeerde Provincie Limburg
Arnold Jansen, bestuurder Waterschap Limburg
Ton Schuurmans, bestuurder netwerkbeheerder Enexis
Michèle Bartels, programmamanager RES Noord- en Midden-Limburg

Begrippenlijst

Acceptatie	Het als legitiem aanvaarden van een keuze of ontwikkeling (bijv. beleid, plan of project), zonder hier noodzakelijkerwijs voorstander van te zijn.
Belanghebbende	Een burger, marktpartij, maatschappelijke organisatie of overheid die geraakt wordt – voordelig dan wel nadelig – door een proces, plan, project, besluit of andere ontwikkeling van een andere partij.
Betrokkene	Een burger, marktpartij, maatschappelijke organisatie of overheid die deelneemt aan een publiek en/of privaat besluitvormingsproces.
Draagvlak	Positieve houding of steun t.o.v. een doel, principiële keuze of concreet besluit.
Eigenaarschap	De ervaring van (mede-)eigenaar te zijn van beleid, strategie, visie of een project en bereid te zijn hiernaar te handelen.
Eigendom	Juridisch (mede-)bezitten van een energieproject.
Financiële participatie	Investeren in en/of voordeel ervaren van de opbrengsten van een initiatief of project.
Gebouwde omgeving	De verzameling van alle gebouwen, waaronder woningen en maatschappelijk en commercieel vastgoed (incl. bedrijfsgebouwen).
Haalbaarheid	Financiële, technische en maatschappelijke haalbaarheid.
Pijplijnproject	Dit zijn de projecten waaraan een 'Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+) ofwel Stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie (SDE++, vanaf september 2020) beschikking is afgegeven. Het kan hierbij gaan om zowel grootschalige zon-op-dak, wind- of zonprojecten. Deze projecten zijn nog niet gerealiseerd maar hebben grote kans van slagen.

Potentiegebieden	Gebieden die een grote potentie hebben voor grootschalige energieopwekking op basis van landschap en de gemeenschappelijke deler van het huidige gemeentelijke beleid.
Procesparticipatie	Inhoudelijke betrokkenheid van belanghebbenden bij het ontwikkelen van beleid, strategie, visie of een project, gericht op besluitvorming, randvoorwaarden etc.
Projectparticipatie	Alle vormen van participatie in de ontwikkeling, bouw en exploitatie van een project, zowel procesparticipatie als financiële participatie.
Regionale Structuur Warmte (RSW)	Het deel van de RES dat over warmte gaat, heet de RSW. Die afkorting staat voor Regionale Structuur Warmte. De RSW brengt op regionale schaal de vraag naar, het aanbod aan en de infrastructuur van warmte in kaart.
RES-partijen	Partijen die samen de RES Noord- en Midden-Limburg vormen: vijftien gemeenten in de regio, Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis.
Transitievisie Warmte (TVW)	In de Transitievisie Warmte wordt vastgelegd op welke termijn wijken aardgasvrij kunnen worden gemaakt en welke alternatieve warmtevoorziening het meest voor de hand ligt.
Uitsluitingsgebieden	Gebieden waar wettelijk uitsluiting geldt, of waarover bij verschillende partijen vergaande consensus is deze uit te sluiten voor grootschalige energieopwekking.

(samenvatting)

Wat is de RES?

In 2019 heeft Nederland in het Klimaatakkoord afgesproken dat onze CO2-uitstoot in 2030 de helft lager moet zijn dan in 1990. En in 2050 zelfs 95% lager. In de Regionale Energie Strategie (RES) staat welke bijdrage onze regio daaraan gaat leveren. Nederland is opgeknipt in dertig RES-regio's. De vijftien gemeenten van Noord- en Midden Limburg vormen met Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis de RES-regio Noord- en Midden Limburg. Samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties maken we de RES. En samen gaan we aan de slag om onze ambities uit de RES waar te maken.

Meer informatie over de RES Noord- en Midden Limburg?
ga naar: www.RESNML.nl

In deze samenvatting staan op hoofdlijnen onze ambities en de afspraken. Deze samenvatting is voor volksvertegenwoordigers, maatschappelijke organisaties, overheden en iedereen die meer over de RES Noord- en Midden Limburg wil weten. De RES wordt stap voor stap uitgewerkt. Hoe concreter de RES wordt, hoe meer we inwoners en bedrijven betrekken. Iedereen heeft een rol in een duurzamer Noord- en Midden Limburg!

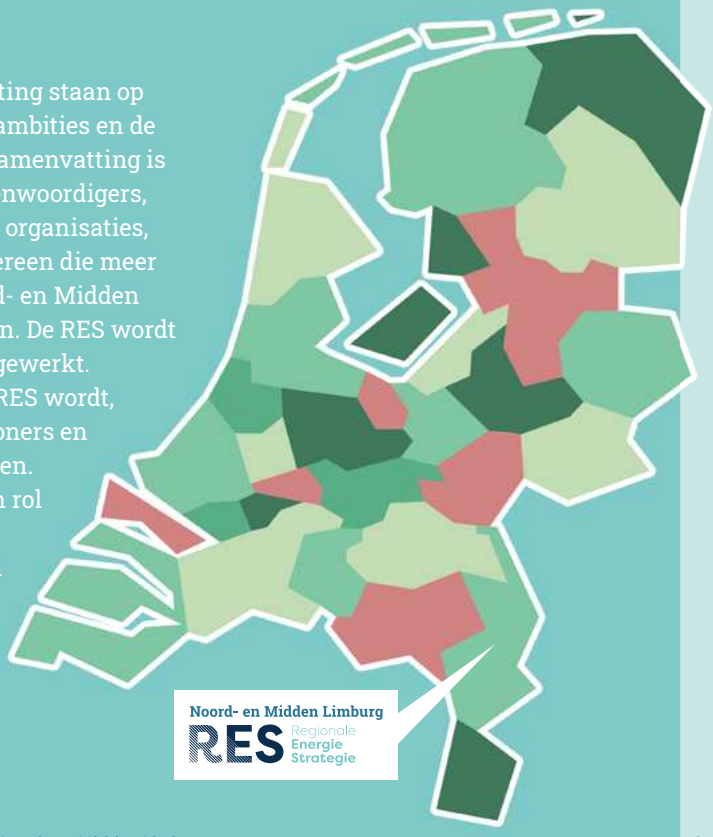

Verankering van de RES

Gemeenten, provincie, waterschap en Enexis staan, samen met de omgeving, aan de lat om de afspraken uit de RES waar te maken. Deze afspraken worden, na de vaststelling van de RES1.0 door de volksvertegenwoordigers in onze regio, vastgelegd in een uitvoeringsconvenant. Onderdeel van dit convenant zijn in ieder geval de afspraken over de verankering van de RES in het omgevingsbeleid en de afspraken over de toekomstige regionale samenwerking. Elke gemeente stelt voor haar eigen gemeente haar beleid vast (maatwerk), waarbij de RES de basis is.

- De ruimtelijke afspraken in de RES 1.0 worden vastgelegd in het omgevingsbeleid van gemeenten, provincie en het waterschap. Vanaf 1 januari 2022 kunnen de instrumenten van de Omgevingswet hiervoor worden gebruikt. Daarvoor wordt door de RES een handreiking uitgewerkt.
- Voor de periode voor 1 januari 2022 worden bestuursafspraken opgesteld. Deze afspraken zullen, net zoals de RES, elke twee jaar worden herzien.
- Op dit moment onderzoeken we op welke wijze we de regionale samenwerking na 1 juli 2021 voortzetten en welke regionale uitvoeringsorganisatie daarbij nodig is en worden vastgelegd in het uitvoeringsconvenant.

Wat gaan we doen in onze regio?

- Energie besparen zodat we minder hoeven op te wekken.
- Duurzame elektriciteit opwekken uit zon en wind.
- Duurzame warmte gebruiken zodat we stap voor stap van het aardgas af kunnen.
- Voordelen voor inwoners vergroten.

Meedenken, meepraten, meedoen

De RES is vooral een samenwerking tussen inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden. De RES verbindt partijen en kijkt naar moeilijke vraagstukken over gemeentegrenzen heen. Samen maken we betaalbare keuzes voor onze regio met oog voor sociale aspecten. We willen de kracht van mensen en de relaties tussen mensen versterken. Alleen zo kunnen we onze ambities bereiken. Iedereen moet uiteindelijk zijn steentje bijdragen. We moeten zuiniger omgaan met energie. En de warmte en elektriciteit die we gebruiken moeten we (zelf) duurzaam opwekken. Goede voorbeelden zijn er gelukkig al volop. Alleen samen kunnen we écht de omslag maken!

Stap voor stap

Op 1 juli 2021 dienen we de RES 1.0 in bij het Rijk waarna we kunnen starten met de uitvoering. Het is een dynamisch document.

Op grond van ervaringen, nieuwe inzichten en nieuwe ontwikkelingen stellen we de RES elke twee jaar opnieuw bij.

juni 2019	mei 2020	1 oktober 2020	1 juli 2021	2023		
startnotitie **RES**	uitgangspunten notitie	Concept **RES**	**RES** 1.0	**RES** 2.0	Uitvoering	
Beslisdocument: colleges van B&W, GS & DB	Beslisdocument: gemeenteraden, PS & AB	Beslisdocument: colleges van B&W, GS & DB	Beslisdocument: gemeenteraden, PS & AB			Elke twee jaar herzien

GS = Gedeputeerde Staten Provincie Limburg

PS = Provinciale Staten Provincie Limburg

DB = Dagelijks bestuur Waterschap Limburg

AB = Algemeen bestuur Waterschap Limburg

Onze ambitie

In het schema staan de doelen die we willen behalen. We richten ons op 2030 en kijken alvast vooruit naar 2050. We beseffen dat de opgave naar een duurzame wereld groter is dan de RES. We zoeken dan ook zoveel mogelijk de verbinding met sectoren die ook een grote overgang doormaken zoals landbouw, transport en mobiliteit. Samen versterken we elkaar!

Hoeveel is 1.200 GWh?

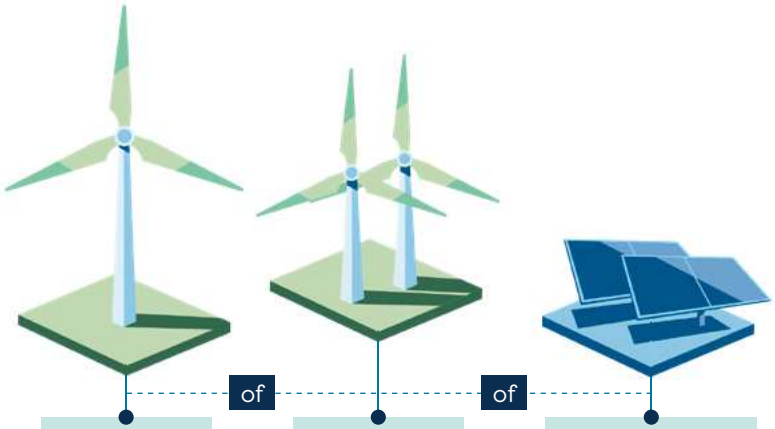

25% CO_2 vermindering
t.o.v. 2015* door energiebesparing en kleinschalige opwek

1.200 GWh (1.000 – 1.400 GWh)
grootschalige duurzame opwekking (2025 vergund)

Transitievisies warmte **(TVW)** gereed

>50% lokaal eigendom
van de energieprojecten

100% duurzame warmte

2021 — 2030 — 2050

Extra realisatie grootschalige opwekking i.v.m. extra vraag door o.a. warmtepompen en elektrisch vervoer.

Innovatie

*Vanaf 2015 zijn gegevens beschikbaar.

Doorkijk na 2025

Ons bod van 1.200 GWh richt zich op 2030. Projecten die hiervoor nodig zijn, moeten in 2025 vergund zijn. Ook daarna zal de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijven groeien. Daar houden we nu alvast rekening mee. Het ontwikkelen van energieprojecten en voldoende netwerkcapaciteit kost namelijk veel tijd. We onderzoeken daarom nu al wat nodig is voor deze opgave na 2025 zodat wij en onze partners in de regio onze verantwoordelijkheid kunnen nemen.

Oog voor sociale duurzaamheid

De energietransitie is meer dan een technische oplossing voor ons klimaatvraagstuk. Niet de kortste weg naar ons doel, maar de mens staat hierin centraal. Iedere inwoner en organisatie, in de breedste zin van het woord, moet op zijn eigen manier mee kunnen doen. Zo wordt een duurzamere manier van leven onderdeel van de samenleving en ontstaat er meer acceptatie en draagvlak. In onze RES krijgt sociale duurzaamheid invulling middels drie pijlers, deze pijlers voeren wij door in al onze acties:

- Iedereen kan meedoen (> mogelijk maken participatie)
- Iedereen kan het betalen (> een betaalbare energietransitie)
- Iedereen kan meeprofiteren (> terugvloeien van revenuen naar de lokale gemeenschap)

Energie besparen en kleinschalig opwekken

Zodat we minder energie nodig hebben

We willen door energie te besparen en energie kleinschalig duurzaam op te wekken in 2030 minimaal 25% minder CO2 uitstoten dan in 2015. Een enorme operatie die inzet vraagt van iedereen!

Hoe gaan we dat doen?

Energie besparen

Samen kunnen we energie besparen in onze huizen, kantoren en openbare gebouwen. Dit noemen we ook wel de gebouwde omgeving. Het gasverbruik kan omlaag door gebouwen beter te isoleren. Dit is een enorme operatie voor alleen al de ruim 230 duizend woningen in onze regio. Tegelijkertijd is het ook een goede investering. Betere isolatie maakt gebouwen geschikt voor duurzame warmteoplossingen zoals een warmtepomp. Elektriciteit kunnen we besparen door bijvoorbeeld overal ledverlichting te gebruiken. En niet onbelangrijk: we kunnen allemaal ons eigen gedrag aanpassen.

We willen ook dat kleine en middelgrote bedrijven energie besparen. Door bedrijfs- en productie-processen anders in te richten, is daar veel winst te behalen.

Kleinschalige opwekking

We kunnen kleinschalig duurzame energie opwekken met zonnepanelen op daken. Met kleinschalig bedoelen we installaties met een (piek) vermogen van maximaal 15 kWp (kilowatpiek). Dit zijn ongeveer 40 tot 50 zonnepanelen. We willen dat in 2030 op 70% van de geschikte daken in onze regio gemiddeld tien zonnepanelen liggen.

Maatregelen en ondersteuning

Om deze klus samen te klaren komt er een pakket met maatregelen en ondersteuning voor inwoners, bedrijven, organisaties en overheden:

- Overheden gaan hun eigen gebouwen duurzamer maken.
- We maken een ontzorgingspakketten voor inwoners en bedrijven met energieloketten (met backoffice), coaches en energieadviseurs.
- We geven financiële ondersteuning door leningen, vouchers en subsidies.
- Gemeenten gaan verplichte besparingsmaatregelen voor bedrijven beter controleren zodat iedereen zijn aandeel levert.
- We gaan het energieverbruik in onze regio beter volgen. Hierdoor krijgen we meer inzicht.

Grootschalig duurzame energie opwekken

We willen met grootschalige duurzame zon- en windprojecten 1.200 gigawattuur (GWh) duurzame energie opwekken in 2030.

Door 1.200 GWh duurzaam op te wekken leveren we een eerlijke bijdrage aan de landelijke opgave van 35 TWh (35.000 GWh). Dit moet in 2030 opgewekt zijn en de vergunning voor de projecten moet in 2025 zijn afgegeven. De vraag naar duurzame elektriciteit groeit na 2030 door. Hier houden we alvast rekening mee bij de keuzes die we nu maken.

Hoe gaan we dat doen?

Anno 2020 is al 205 GWh gerealiseerd in de regio. De projecten die gepland staan en waar subsidie voor is aangevraagd, zijn samen goed voor 660 GWh. Dit is een gewogen getal. Dit betekent dat we er rekening mee houden dat een aantal projecten niet doorgaat. Gemeente Bergen heeft het grote project Energielandgoed Wells Meer op de planning staan. Dit project kan 240 GWh opwekken. Gelukkig zijn al deze projecten bij elkaar al een groot deel van onze opgave. Veel van deze projecten staan alleen nog niet vast. Er moet dus nog hard worden gewerkt om deze ook echt allemaal te realiseren.

Naast de gerealiseerde projecten en de projecten die al in de planning staan, moeten we nog 95 GWh opwekken om onze ambitie te behalen. We kijken daarvoor naar nog meer zonnepanelen op grote daken. Hiermee kunnen we nog eens 100 GWh opwekken. Ook hier houden we rekening ermee houden dat een aantal projecten niet doorgaat. Om deze slagingskans te verhogen is een plan van aanpak voor Zon-op-Dak opgesteld.

	GWh
Gerealiseerd	205
Geplande projecten volgens SDE subsidie aanvragen (gewogen)	660
Energielandgoed Wells Meer	240
Restpotentie dak	100
Totaal	**1.205**

Ambitieprojecten

Naast de gerealiseerde projecten en de projecten die in de planning staan, zijn er veel nieuwe initiatieven in ontwikkeling. De zogenoemde ambitieprojecten. Het gaat over vele honderden hectares en tientallen windmolens in de regio. Dit is een zeer positieve ontwikkeling en vormt een grote bijdrage aan de regionale opgave. De vele lokale initiatieven vergroten de noodzaak tot (meer) afstemming tussen de RES-partners. Onder andere over netwerk (schaarste) en het borgen van de RES uitgangspunten. Hiervoor wordt momenteel een grootschalige opwek aanpak uitgewerkt.

Netimpact analyse.

Om te zorgen dat de energienetwerk in de toekomst betaalbaar, betrouwbaar en toegankelijk blijft voor iedereen op de gewenste locaties, is het belangrijk om de impact van regionale keuzes met betrekking tot grootschalige opwek van zon- en windenergie duidelijk te maken. Daarom is het maken van een netimpact analyse van belang. Enexis maakt deze analyse en gebruikt hiervoor de actuele informatie over projecten die in de planning staan.

Overzicht van projecten die in de planning staan*

Het merendeel van de zonprojecten betreft grootschalige zon op dak projecten.

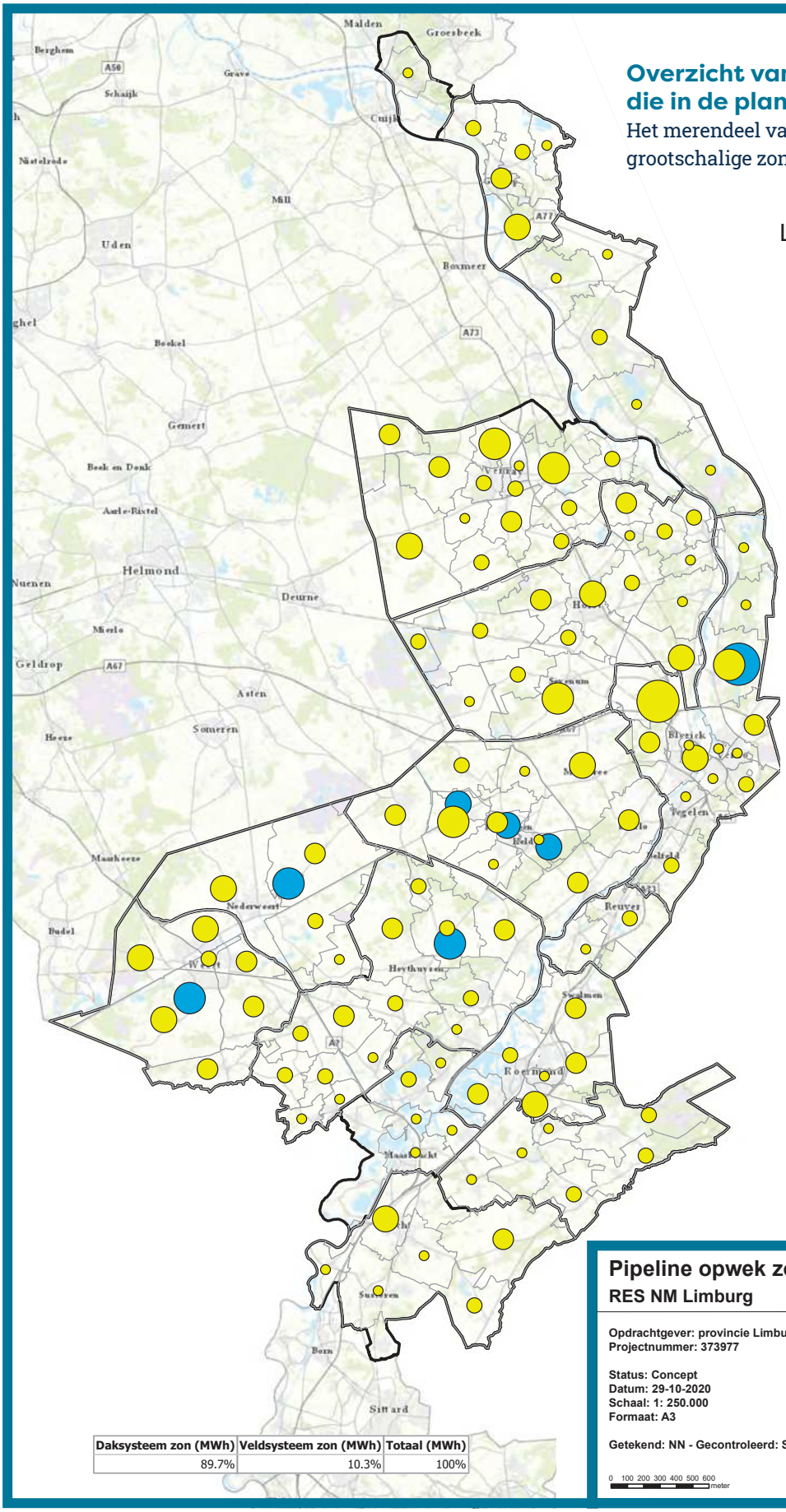

Legenda

Productie per jaar MWh (zon)

- ≤1.000
- ≤3.000
- ≤10.000
- ≤30.000
- ≤70.000
- ≤140.000

Productie per jaar MWh (wind)

- ≤1.000
- ≤3.000
- ≤10.000
- ≤30.000
- ≤70.000
- ≤120.000

Daksysteem zon (MWh)	Veldsysteem zon (MWh)	Totaal (MWh)
89.7%	10.3%	100%

Pipeline opwek zon en wind (2025)
RES NM Limburg

Opdrachtgever: provincie Limburg
Projectnummer: 373977

Status: Concept
Datum: 29-10-2020
Schaal: 1: 250.000
Formaat: A3

Getekend: NN - Gecontroleerd: SV

0 100 200 300 400 500 600 meter

N

P:\240\373977_RES_Vertol\2. Do Work\GIS\mxd\RES_N-Limburg_Resultaten_20201028NN.aprx 29-10-2020 09:45

* Dit zijn de projecten waarvoor een SDE+ beschikking is afgegeven maar die nog niet zijn gerealiseerd.
Voor Wells Meer is nog geen SDE+ beschikking afgegeven en staat daardoor niet ingepast in de kaart.

Regionale Structuur Warmte (RSW)

Zodat we op termijn duurzaam kunnen verwarmen

We willen 100% duurzame warmte in 2050 voor alle woningen/gebouwen.

Hoe gaan we dat doen?

De omschakeling naar duurzame warmte, voor bijvoorbeeld de verwarming van onze huizen, is een lange weg. Gemeenten beschrijven per wijk hoe die op middellange en lange termijn van het aardgas af kan; dat gaat stap voor stap.
Ze maken vanaf eind 2021 daarvoor elke twee jaar een Transitievisie Warmte (TVW) . De RSW, die we als regio maken, levert hier informatie voor.
In de RSW hebben we de warmtevraag in de regio in kaart gebracht. En we hebben onderzocht of er warmtebronnen zijn waar meerdere gemeenten gebruik van kunnen maken. Zo kunnen gemeenten daar nu al over afstemmen. Er wordt gekeken naar welke technieken kansen bieden. Dit wordt nu verder onderzocht. Voor onze regio lijken ondiepe geothermie, Groen Gas en (Hybride) warmtepompen het meeste potentieel te hebben.

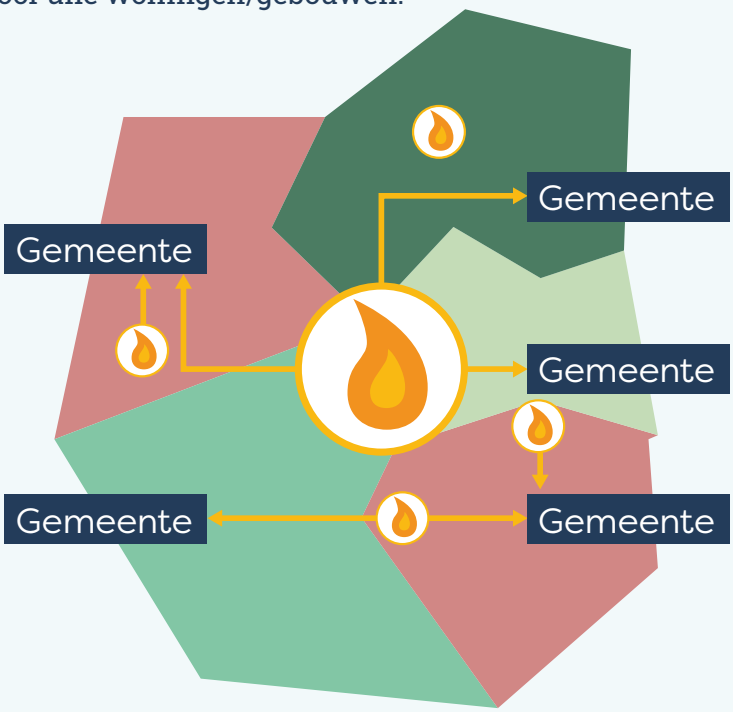

Ondiepe geothermie (aardwarmte)
Voor een deel van wijken en gebouwen in onze regio is ondiepe geothermie een mogelijke optie. Ondiepe geothermie is een bron waar meestal meerdere gemeenten gebruik van kunnen maken. Er moet dan een nieuw lokaal (soms intergemeentelijk) ondergronds transportnetwerk worden gerealiseerd om de warmte over wijken en buurten te verdelen. Met deze vorm van geothermie wordt warmte uit de ondiepe aardlagen gehaald. Het is nog onduidelijk of dit ook het risico op trillingen in aardlagen vergroot. Meer informatie over het kunnen benutten van lage temperatuur aardwarmte komt vanaf eind 2021 beschikbaar uit het nationale seismologisch onderzoeksprogramma SCAN.

Groen gas
Groen gas is tot aardgaskwaliteit opgewaardeerd biogas. Duurzaam groen gas kan mogelijk via het bestaande gasnet van Enexis worden gebruikt in bestaande en nieuwe cv-ketels. In 2021 starten we met nader onderzoek naar de potentie, voor- en nadelen. Groen gas in cv-ketels kan mogelijk worden gecombineerd met hybride warmte-pompen.

(Hybride) warmtepompen
Wanneer huizen extra worden geïsoleerd hebben (hybride) warmtepompen de voorkeur.

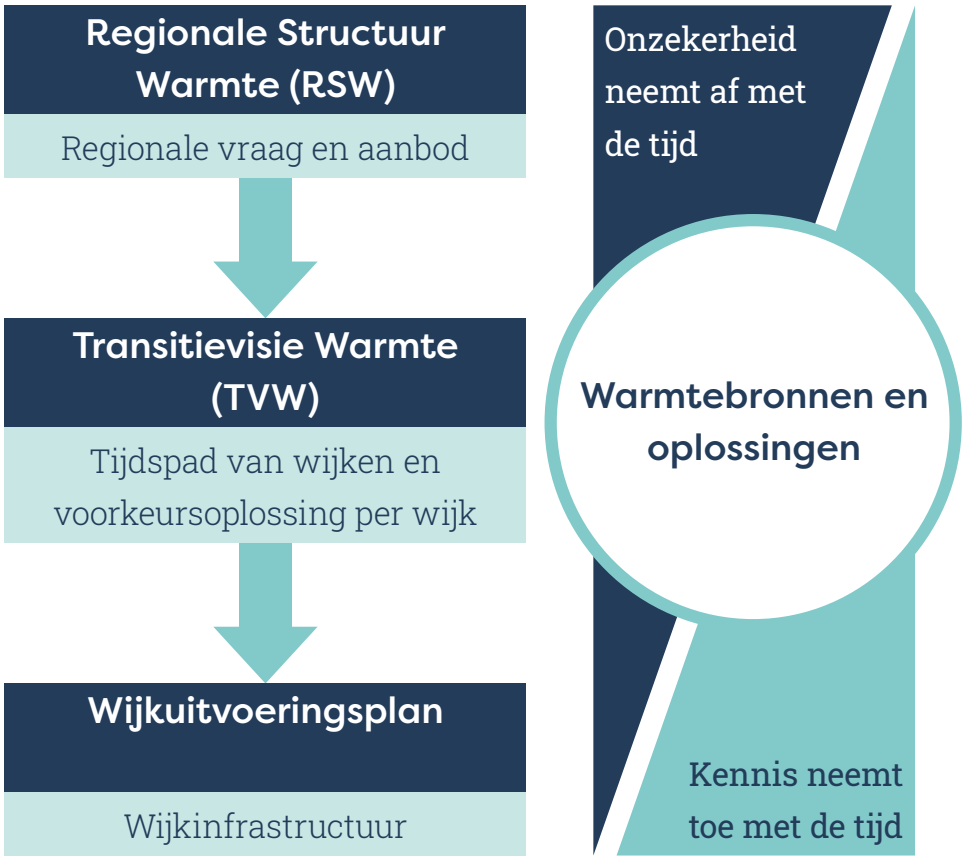

In Noord- en Midden Limburg staan veel oudere woningen; deze zijn vaak slecht geïsoleerd. In een slecht geïsoleerd huis heb je meer warmte en dus andere warmtebronnen nodig dan in een goed geïsoleerd huis. Hoe we de huizen in onze regio het beste kunnen verwarmen, is dus voor een deel afhankelijk van de mate waarin oude huizen de komende jaren geïsoleerd worden.

Gemeenten brengen in beeld welke mogelijkheden er zijn voor duurzame warmte. Op een beperkt aantal plekken kan op regionale schaal gebruik worden gemaakt van restwarmte. Zoals bij Smurfit Kappa in Roermond en mogelijk uit de Clauscentrale in Maasbracht. Aquathermie (warmte uit water zoals de Maas) biedt kansen in dichtbebouwde gebieden, maar moet nog verder onderzocht worden. Ook zonthermie heeft nog nader onderzoek nodig. Tevens wordt er onderzoek gedaan naar het potentieel van Groen Gas. Ten slotte is de benutting van ondiepe geothermie een uitdaging nu diepe geothermie (nog) niet kan worden toegepast in Noord- en Midden-Limburg.

Uit onze analyses blijkt een individuele warmte-oplossing de beste oplossing voor 90% van de woonwijken en buurten in onze regio. Ieder huis krijgt dan een eigen warmteoplossing. Een (hybride) warmtepomp biedt de grootste kansen in onze regio. De combinatie van een (hybride)warmtepomp en extra isolatie lijkt in de meeste gevallen de beste oplossing. Dit betekent dat huizen en gebouwen geen gebruik maken van een gezamenlijke warmtebron. Gemeenten gaan dit verder onderzoeken in hun TVW.

Deze RES 1.0 geeft een eerste inzicht in welke regionale warmtebronnen technisch, financieel en maatschappelijk verantwoord gebruikt kunnen worden. Op weg naar de RES 2.0 gaan we de beschikbaarheid van de duurzame warmtebronnen verder onderzoeken. Daarnaast ondersteunen we gemeenten, waar nodig, bij het opstellen van hun TVW

Lokaal eigendom

Voordelen voor inwoners vergroten

We streven naar minimaal 50% lokaal eigendom

bij grootschalige zon- en windprojecten.

We streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten. Ook streven we naar lokaal medezeggenschap bij al deze projecten. Wij zien lokaal eigendom en lokaal medezeggenschap als een belangrijk middel om het draagvlak voor de energietransitie te versnellen. Bewoners en bedrijven wordt de kans geboden om mee te praten en mee te beslissen over opwekprojecten in hun nabije omgeving. Daarnaast vinden we het belangrijk dat eventuele projectbaten landen in de lokale omgeving in plaats van bij grote commerciële ontwikkelaars. De komende periode ondersteunen we gemeenten bij het bereiken van ons streven, onder meer in de vorm van een handreiking met best practices en ondersteuning bij het verankeren van de afspraken in omgevingsbeleid.

Energiebedrijf en duurzaamheidsfonds

De voorbije maanden is onderzoek gedaan naar de behoefte en de mogelijkheden voor een regionaal energiebedrijf en een regionaal revolverend duurzaamheidsfonds. Hieruit is gebleken dat het oprichten van een energiebedrijf complex is en de nodige tijd in de voorbereiding vergt. Voorgesteld is om het energiebedrijf in te richten als een groeimodel, waarbij wordt gestart met een eerste stap: het bundelen van kennis en ervaring binnen de huidige netwerkorganisatie. Wat betreft het fonds, voorlopig is er geen behoefte aan een nieuw fonds. Wel dienen we meer bekendheid te geven aan de bestaande fondsen en onze inwoners en bedrijven ontzorgen bij het gebruik maken van deze fondsen. Daar gaan we de komende periode zo goed als mogelijk invulling aan geven.

Doorkijk 2030 – 2050

De RES richt zich op 2030 en we gaan dan ook uit van de kennis en bewezen techniek van nu. We maken keuzes op basis van ‘no regret’; keuzes waar we profijt van hebben. Zoals het grootschalig isoleren van woningen. We kijken ook alvast vooruit naar 2050 zodat we kunnen inspelen op ontwikkelingen die we zien aankomen.
De komende jaren gaan we steeds meer elektrisch rijden en komen er veel warmtepompen bij. De vraag naar elektriciteit groeit na 2030 dus door. Daar houden we nu al rekening mee. We kijken ook naar ontwikkelingen als waterstof en de opslag van elektriciteit in batterijen. We willen als regio nu al aan de slag met deze thema’s om er later snel op in te kunnen spelen. We kijken ook naar landelijke keuzes en maatregelen zodat we als regio hier op aan kunnen sluiten.

Aan de slag!

Dankzij de RES hebben we gezien hoe sterk de samenwerking in Noord- en Midden-Limburg is.
Maar de RES is pas het begin. We moeten nu aan de slag! Samen zorgen we voor een schonere regio waarin we prettig leven, wonen en werken en waarin nieuwe economische en sociale kansen ontstaan.
De opgave is groot maar het belang nog veel groter.

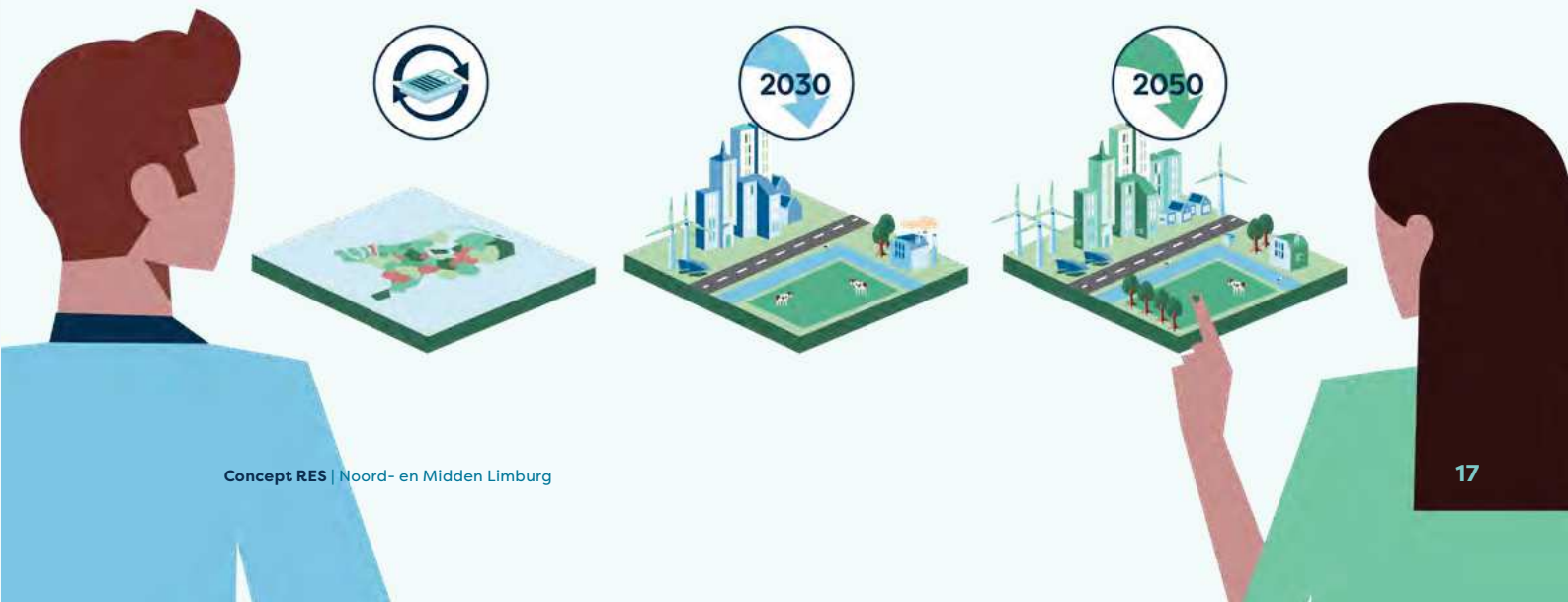

Inleiding

Nederland heeft een grote opgave om duurzamer en schoner te worden. Er is al bewezen dat Nederlanders hierin voortvarend en vernieuwend zijn. Een groot aantal overheden, bedrijven en inwoners zijn al goed op weg. In het Klimaatakkoord hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden aan vijf sectortafels afgesproken om de CO_2-uitstoot in Nederland in 2030 ten opzichte van 1990 met 49% te verminderen, en in 2050 met 95%. Er is afgesproken dat dertig regio's in Nederland invulling geven aan de klimaatafspraken die gemaakt zijn aan de sectortafels voor Elektriciteit en Gebouwde omgeving. Noord- en Midden-Limburg is één van deze regio's.

De Regionale Energie Strategie

De vijftien gemeenten van Noord- en Midden Limburg vormen samen met de Provincie Limburg, Enexis en Waterschap Limburg een RES-regio - een nieuwe regionale samenwerking die we verder vorm moeten gaan geven. We staan samen aan de lat om, met input en draagvlak uit onze omgeving, een Regionale Energie Strategie (RES) te maken en zijn samen verantwoordelijk voor de realisatie daarvan. De RES richt zich op de ambities voor 2030, maar geeft waar mogelijk een doorkijk naar 2050. Het doel is dat er breed gedragen regionale afspraken gemaakt worden over hoe wij als regio gaan bijdragen aan de gezamenlijke klimaatopgave. In de RES 1.0 beschrijven we:

- Hoeveel energie we kunnen besparen in de gebouwde omgeving, zodat we minder hoeven op te wekken;
- Hoeveel grootschalige duurzame elektriciteit we gaan opwekken en waar;
- Hoe we de warmtebronnen in de regio afgewogen verdelen, zodat we geleidelijk van het aardgas af kunnen;
- Hoe we als regio samenwerken en hoe we belanghebbenden betrekken bij bovenstaande keuzes;
- Hoe we voldoende energie kunnen opslaan en hoe we het transporteren.

In de RES 1.0 worden de eerste vier thema's meegenomen. Opslag en transport van energie werken we uit in het vervolgdocument, de RES 2.0.

De vier thema's zijn in dit document afzonderlijk uitgewerkt, maar onlosmakelijk met elkaar verbonden. De maatregelen voor **energiebesparing** in de gebouwde omgeving zijn een vereiste om een groot aandeel van de gebouwen geschikt te maken voor alternatieve warmtebronnen. Regionale en lokale **warmtebronnen** gaan gefaseerd het aardgas vervangen. Dit wordt aangevuld met de toepassing van (hybride)warmtepompen en in de toekomst wellicht met andere alternatieven. Deze warmtepompen zullen in de regio een impact hebben op de **elektriciteitsvraag** en hiermee de vraag naar duurzame opwekking van elektriciteit verhogen. Hetzelfde geldt voor de groei van elektrisch vervoer en gebouwgebonden laadinfrastructuur. Deze impact is nu nog niet meegenomen in de huidige ambitie voor 2030, maar zal de komende jaren steeds concreter worden.

Het tijdig en op een juiste manier **betrekken van belanghebbenden** is essentieel bij het krijgen van draagvlak voor de maatregelen om energie te besparen, voor de transitie om van het aardgas af te gaan en voor de komst van grootschalige zon- en windprojecten.

Samen aan zet

Samen aan zet
De RES 1.0 is naast een pakket met afspraken en maatregelen, vooral een samenwerking waarbij we zoveel mogelijk inwoners, bedrijven, belangenorganisaties en andere belanghebbenden uit onze regio betrekken.

De RES-organisatie ondersteunt en stimuleert gemeenten:

- We ontwikkelen, bundelen en delen kennis.
- We bouwen een sterk netwerk op waaruit samenwerkingen voor de toekomst ontstaan.
- We bekijken complexe vraagstukken samen in groter verband.

> **Met elkaar stellen we haalbare, betaalbare en gedragen doelen voor onze regio. Samen zijn we verantwoordelijk dat we deze doelen halen.**
> **Inwoners, bedrijven, coöperaties, onderwijs, maatschappelijke organisaties en overheden zijn al volop aan de slag. We zien steeds meer mooie duurzame projecten en initiatieven ontstaan. Dit juichen we toe. De RES komt niet in plaats van deze lokale projecten en initiatieven, maar faciliteert en ondersteunt ze juist. Met de RES 1.0 kijken we vervolgens wat er in onze regio nog meer nodig is aan projecten en maatregelen om onze gezamenlijke ambities te behalen. Gemeenten hebben hierin de ruimte eigen keuzes te maken.**

Onze ambitie

Met de RES willen we betrokkenheid en draagvlak creëren door samen met overheden, maatschappelijke partners, het bedrijfsleven en inwoners regionaal gedragen en betaalbare keuzes te maken. De langjarige samenwerkingen die hieruit ontstaan, vormen de basis voor de implementatie van de keuzes uit de RES.

Een van de belangrijkste doelstellingen voor de dertig RES-regio's is het realiseren van in totaal 35 terawattuur (TWh) aan opwekkingscapaciteit voor duurzame elektriciteit. Wij willen hier als regio evenredig aan bijdragen. Maar de energietransitie is meer dan een technische oplossing voor ons klimaatvraagstuk. Niet de kortste weg naar ons doel, maar de méns staat centraal. Iedere inwoner en organisatie, in de breedste zin van het woord, moet op zijn eigen manier mee kunnen doen. Zo wordt een duurzamere manier van leven onderdeel van de samenleving en ontstaat er meer acceptatie en draagvlak.

Kansen voor de regio

De energietransitie is een opgave maar ook een kans. Het levert winst op voor mens en milieu, maar ook voor het bedrijfsleven. De nieuwe ontwikkelingen leiden tot kansen voor bestaande en nieuwe ondernemingen en samenwerkingsverbanden. De opgave is groot, maar het belang nog groter. Samen gaan we aan de slag!

1 Realisatie RES 1.0

1.1 Het proces

Het RES-proces in Noord- en Midden-Limburg is verdeeld in vijf fases. Na iedere fase wordt er een beslisdocument opgeleverd.

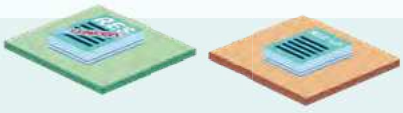

juni 2019	mei 2020	1 oktober 2020	1 juli 2021		
startnotitie **RES**	uitgangspuntennotitie	Concept **RES**	**RES** 1.0	Uitvoering	
Beslisdocument: colleges van B&W, GS & DB	Beslisdocument: gemeenteraden, PS & AB	Beslisdocument: colleges van B&W, GS & DB	Beslisdocument: gemeenteraden, PS & AB		Elke twee jaar herzien

GS = Gedeputeerde Staten Provincie Limburg

PS = Provinciale Staten Provincie Limburg

DB = Dagelijks bestuur Waterschap Limburg

AB = Algemeen bestuur Waterschap Limburg

Fase 1: voorbereiding

Beslisdocument: startnotitie, vastgesteld door de vijftien colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg.

Fase 2: inventarisatie en analyse

Beslisdocument: uitgangspuntennotitie, vastgesteld door de vijftien gemeenteraden, Provinciale Staten, het algemeen bestuur van Waterschap Limburg en ter toetsing voorgelegd aan de klankbordgroep.

Fase 3: uitwerken concept RES

Beslisdocument: concept RES, vastgesteld door de vijftien colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg, en voor doorrekening aangeboden aan het Planbureau voor de Leefomgeving (via het Nationaal Programma RES). Daarnaast is de concept RES ter toetsing voorgelegd aan de klankbordgroep en een afvaardiging van de volksvertegenwoordigers.

Fase 4: uitwerken RES 1.0

Beslisdocument: de RES 1.0, wordt vastgesteld door de vijftien gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van Waterschap Limburg.

Fase 5: start uitvoering

De RES is een dynamisch 'product' dat éénmaal per twee jaar bijgesteld zal worden op grond van nieuwe inzichten, innovaties en ervaringen.

Een verdere omschrijving van de fases is te vinden in de startnotitie van Noord- en Midden-Limburg in Bijlage 2.

1.2 De organisatie

In de RES is bewust gekozen voor een samenwerking tussen de regio's Noord- en Midden-Limburg. Beide regio's kennen een vergelijkbaar landschap, wat zorgt voor een vergelijkbare opgave. Daarnaast zorgt de schaalgrootte van vijftien gemeenten voor een organisatie met slagkracht richting het Rijk. Het tempo en de ambities in het RES-traject zijn hoog en vragen om een stevige organisatie.

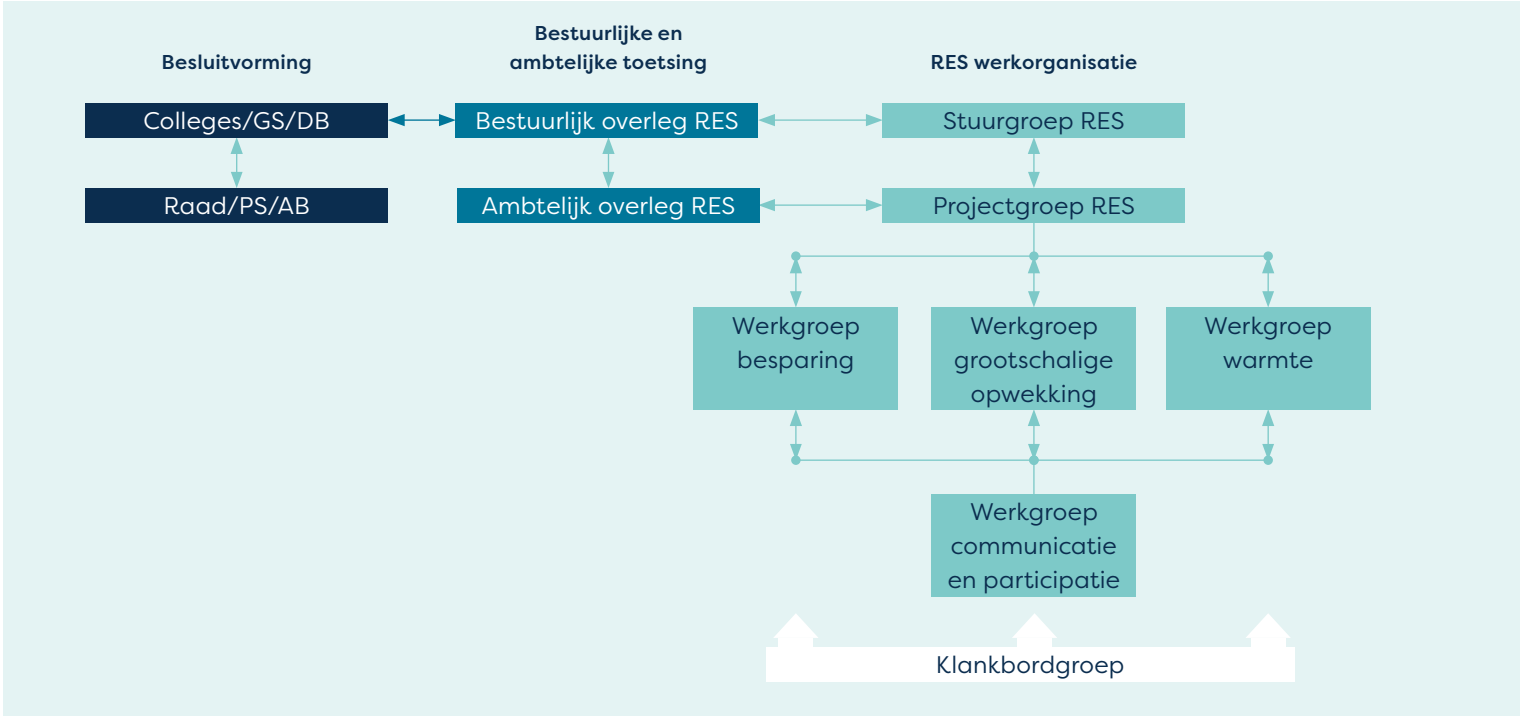

De RES-organisatie kent de volgende onderdelen:

- Stuurgroep RES: bestaat uit de belangrijkste besluitvormende partijen en de programmamanager. De stuurgroep stuurt de projectgroep aan.
- Projectgroep RES: de brug tussen de werkorganisatie en de stuurgroep. Het projectteam ondersteunt de programmamanager in het opstellen van de RES.

Figuur 1: *Organisatiestructuur RES Noord- en Midden-Limburg*

- Werkgroepen: de vier thematische werkgroepen ondersteunen de projectgroep bij het opstellen van de RES.
- Klankbordgroep: bestaat uit regionale belangenorganisaties. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 2.3.
- Bestuurlijk overleg RES: bestaat uit de bestuurders van de betrokken RES-partijen. De bestuurders verlenen opdracht aan de stuurgroep voor het opstellen van de RES.
- Ambtelijk overleg RES: bestaat uit de ambtelijke beleidsmedewerkers energie/duurzaamheid van de RES-partijen. Zij zijn tevens de contactambtenaren van hun organisatie voor de RES.

Een verdere omschrijving van de projectorganisatie, waaronder de rol van Provincie en Waterschap, is te vinden in Bijlage 2 van de startnotitie.

1.3 Samenhang met andere opgaven en beleidsterreinen

De RES staat niet op zichzelf. Er spelen allerlei ontwikkelingen die bijdragen aan het terugbrengen van de CO_2-uitstoot en/of die een duurzamere samenleving als doel hebben. In de totstandkoming van deze RES hebben we vanaf het begin dan ook de ontwikkelingen rond energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en andere duurzame initiatieven meegenomen. Deze integrale aanpak staat ook centraal in de omgevingsvisie en Omgevingswet – een beleidsontwikkeling die van invloed zal zijn op de uitwerking van de RES – evenals bij de Provinciale Energie Strategie en de Noord-Limburgse omgevingsvisie.

Omgevingsvisie

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2022 in werking en maakt het mogelijk dat alle wetten en regels op het gebied van de leefomgeving worden vereenvoudigd en gebundeld. Uitgangspunt in de nieuwe aanpak is dat ingrepen in de leefomgeving niet los van elkaar plaatsvinden, maar in samenhang. Zo kunnen we in gebieden komen tot betere keuzes. De omgevingsvisie wordt gemaakt volgens de uitgangspunten van de Omgevingswet: minder regels, ruimte voor maatwerk en initiatieven, meer samenhang in beleid en meer vertrouwen in elkaar. In paragraaf 7.1 wordt nader toegelicht hoe de ruimtelijke afspraken uit de RES 1.0 verankerd moeten worden in het omgevingsbeleid van gemeenten, Provincie en Waterschap

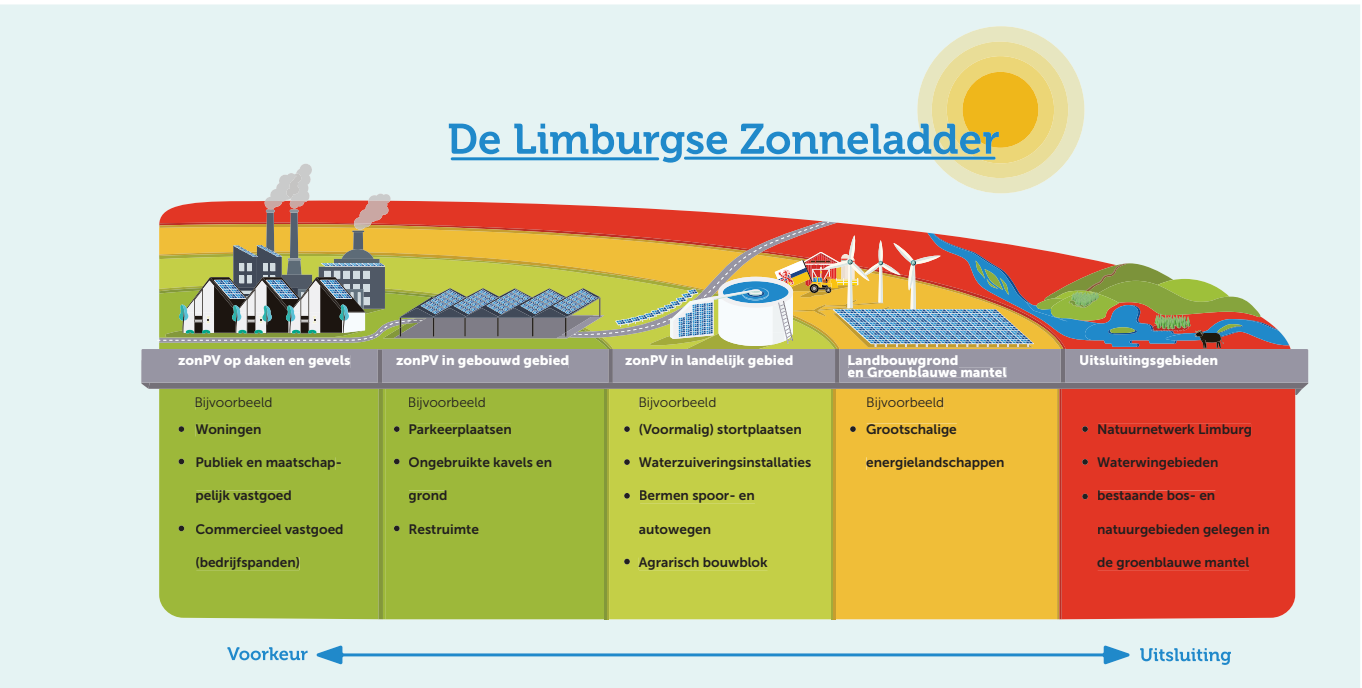

Achtergrond bij de Limburgse Zonneladder

Voor de ruimtelijke inpassing van zonne-energie hanteren wij de Limburgse zonneladder, welke is opgenomen in de Provinciale

Omgevingsvisie. Met de Limburgse zonneladder volgen wij de lijn van de motie Dik-Faber in de Tweede Kamer, die inmiddels ook in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is uitgewerkt en overgenomen. Essentie van deze lijn is om bij de duurzame opwek van zonne-energie landbouwgronden en natuurgebieden zoveel mogelijk te ontzien (nee, tenzij-principe). Inspanningen richten zich primair op zon op dak en op gevels én het benutten van andere mogelijkheden in bebouwd en onbebouwd gebied (meervoudig ruimtegebruik).

In de ontwerp-Omgevingsverordening geeft provincie aan hoe het zal toezien op een juiste toepassing van de Limburgse zonneladder en op kwalitatief goede onderbouwingen bij initiatieven voor grondgebonden zonneparken.

Het gaat hier dan met name om een goede ruimtelijke afweging, de instandhouding van de landschapsstructuur en bijbehorende kenmerken, het combineren van meerdere functies, aandacht voor lokaal draagvlak en participatie en het doorlopen van zorgvuldige procedures. In de ontwerp-Omgevingsverordening zijn de volgende uitsluitingsgebieden voor grondgebonden zonneparken opgenomen: het Natuurnetwerk Limburg (de voormalige goudgroen aangeduide POL-gebieden met inbegrip van de Natura2000 gebieden) en waterwingebieden en bestaande bos- en natuurgebieden gelegen in de groenblauwe mantel.

Provinciale Energie Strategie (PES)

In de PES formuleert de Provincie Limburg haar ambitie als volgt:

De Provincie Limburg werkt samen met haar inwoners, instellingen en bedrijfsleven aan een innovatieve en structuurversterkende energietransitie en passende energiemix en infrastructuur voor Limburg op weg naar 2030, met daarin oog voor leveringszekerheid, draagvlak en eigenaarschap, in een realistisch tempo met betaalbare en haalbare investeringen.

In de PES werkt de Provincie deze ambitie verder uit in een vijftal perspectieven richting 2030. Perspectieven voor inwoners, instellingen en bedrijven:

1. Een energietransitie vanuit een toekomstbestendige infrastructuur;
2. Een energietransitie met volop ruimte voor innovatie, techniek en vakmanschap;
3. Een energietransitie waarin de Limburgse warmte kansen biedt;
4. Een energietransitie die sociaal en eerlijk is door participatie en lokaal profijt;
5. Een energietransitie waarin de Provincie zelf het goede voorbeeld geeft.

Tegelijkertijd is naast de ambitie, perspectieven en onderliggende doelen een concreet uitvoeringsprogramma voor 2020-2030 opgesteld samen met de partners van de Provincie Limburg. Daarmee zet provincie Limburg stappen in de gezamenlijke zoektocht naar een passende energiemix voor Limburg. Nadrukkelijk is dit een zoektocht. Dé passende energiemix voor Limburg is een proces van de komende 10-20 jaar en ook verder zoals ook in de Limburgse Systeemstudie is gedaan.

Visie en koppeling met andere thema's in regio's Noord-Limburg en Midden-Limburg

Noord-Limburg

Het thema energie en klimaat is een van de pijlers uit de regiovisie 'Noord-Limburg de gezondste regio'. Gezondheid is de verbindende schakel tussen economische activiteiten in het sociaal maatschappelijk ecosysteem van de regio. Iedereen wil gezond zijn en blijven. Iedere ondernemer wil een gezond bedrijf en ieder bestuur een gezonde vereniging. In de gezondste regio gaat groei van welvaart hand in hand met de ontwikkeling van welzijn, vitaliteit en veerkracht. Energie en klimaat wordt in Noord-Limburg vanuit een breed perspectief benaderd. De focus ligt op drie deelthema's die ieder vanuit een wettelijke opgave opgepakt worden: energietransitie, klimaatadaptatie en hoogwaterveiligheid. De RES geeft de input voor de regionale accenten en voor het uitvoeren van energieprojecten in de regio Noord-Limburg.

Midden-Limburg

Binnen de Samenwerking Midden-Limburg zijn er regelmatig overleggen tussen de verschillende werkvelden zoals economie en energie, landbouw en natuur en mobiliteit, om zaken inhoudelijk met elkaar af te stemmen. Er is geen gezamenlijke visie en koppeling met andere thema's. Er is een bestuursopdracht voor landschap en leefomgeving in voorbereiding. Deze heeft raakvlakken met de energietransitie.

2 Participatie en communicatie

2.1 Ambitie

We willen samen met inwoners, bedrijven, onderwijs en belangenorganisaties komen tot een strategie voor hoe we als regio kunnen verduurzamen. Samen zijn we verantwoordelijk dat deze strategie werkelijkheid wordt. Iedereen moet hier een steentje aan bijdragen.

2.2 Uitgangspunten

Onderstaande uitgangspunten vormen het kader en de randvoorwaarden voor de uitwerking van de RES op het gebied van communicatie en participatie. De uitgangspunten zijn begin 2019 vastgesteld door de vijftien gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van Waterschap Limburg.

- De RES is een regionaal proces dat binnen een relatief korte tijd doorlopen moet worden. Dit kunnen we alleen bereiken wanneer alle partijen actief bijdragen en meewerken. De partijen moeten hun rol kennen, hiernaar handelen en beseffen dat niet alle wensen en behoeftes kunnen worden meegenomen om samen tot een bod te komen.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de realisatie van de concrete energieprojecten uit de RES. De gemeente hoeft niet de realiserende partij te zijn, maar borgt de projecten wel in haar lokale omgevingsbeleid.
- Inwoners dienen door financiële participatie maximaal van de energieprojecten te kunnen profiteren. Dat kan door 1) compensatie van omwonenden, 2) afdracht voor gemeenschap en/of omgeving en 3) de mogelijkheid om financieel te investeren. We streven naar tenminste 50% lokaal eigendom van een energieproject. In de uitwerking van de RES 1.0 wordt dit verder uitgewerkt.
- Om vorm te geven aan het streven naar 50% lokaal eigendom onderzoeken we in de RES 1.0 de mogelijkheden van het oprichten van een energiebedrijf.
- Daar waar een onbalans is tussen opwek en vraag gaan we binnen de regio in gesprek met elkaar over hoe de kosten en revenuen verdeeld kunnen worden. Gemeenten waar, door bijvoorbeeld de verhouding tussen stedelijk gebied en buitengebied, verhoudingsgewijs een geringer aantal mogelijkheden voor duurzame opwekking beschikbaar is, worden geacht op basis van solidariteit bij te dragen aan het realiseren van mogelijkheden in andere gemeenten.
- We gaan de mogelijkheden onderzoeken van een revolverend duurzaamheidsfonds.

- In het opstellen en uitvoeren van de RES is het betrekken van inwoners, bedrijven, belangenorganisaties en andere belangrijke belanghebbenden cruciaal om het eigenaarschap van betrokkenen te vergroten. Zowel de RES-organisatie als de gemeenten zijn hiervoor verantwoordelijk:
  - Regionaal niveau: de projectorganisatie RES zorgt ervoor dat er bij regionale belanghebbenden, zoals belangenorganisaties en kennisinstellingen, input wordt opgehaald voor het opstellen van de RES.
  - Lokaal niveau: de projectorganisatie RES zorgt in samenwerking met de gemeenten dat bij lokale belanghebbenden, zoals lokale energiecoöperaties, inwoners en bedrijven, input wordt opgehaald voor het opstellen van de RES. De projectorganisatie geeft de voorzet en biedt gemeenten ondersteuning in de organisatie van de momenten, maar de gemeente is zelf verantwoordelijk voor organiseren en realiseren. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de communicatie over haar lokale energiebeleid.
  - Projectniveau: de gemeente is verantwoordelijk voor de dialoog met de omgeving en de participatie door de omgeving bij de uitvoering van de energieprojecten uit de RES. De projectorganisatie RES faciliteert gemeenten in de lokale uitvoering door de inzet van haar kennis en netwerk.

- De projectorganisatie RES en de gemeenten communiceren eerlijk, duidelijk, transparant en tijdig naar alle betrokkenen over wat onze gezamenlijke opgave is, hoe we die gaan bereiken en het proces daarnaartoe.
- De projectorganisatie RES en de gemeenten luisteren naar de verschillende wensen en behoeften en halen zoveel mogelijk input op. De uiteindelijke beslissing blijft bij de projectorganisatie RES en de gemeentelijke overheid liggen.
- Lokaal eigendom is altijd collectief eigendom. Energiecoöperaties vervullen een cruciale rol hierin. Als RES-regio stimuleren we daarom, daar waar mogelijk, de inzet van energiecoöperaties bij lokale energieprojecten.

2.3 Hoe gaan we onze ambitie bereiken?

Een duurzamer Noord- en Midden-Limburg bereiken we alleen door samen te werken en ieder onze eigen verantwoordelijkheid te nemen. Iedereen moet op zijn eigen manier mee kunnen doen. Mee kunnen doen in het bepalen van onze ambities en mee kunnen doen in de weg daarnaartoe. Zo wordt een duurzamere manier van leven echt onderdeel van onze samenleving.

2.3.1 Participatie en communicatie in de totstandkoming van de RES

De keuzes die we in de RES maken, hebben invloed op ons allemaal. Daarom willen we overheden, maatschappelijke organisaties en inwoners betrekken bij deze keuzes. Zo kunnen we hun kennis, ideeën, wensen en inzichten meenemen in onze aanpak. De betrokkenheid van deze belanghebbenden is essentieel:

- We vergroten zo de kwaliteit van de besluitvorming. We willen de kennis, ervaringen en denkkracht van bedrijven, inwoners en maatschappelijke organisaties benutten om de RES zo goed mogelijk te maken.
- We bereiken draagvlak voor de gemaakte keuzes. Dit geldt zowel voor de partijen die de RES 1.0 opstellen als bij inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- We creëren eigenaarschap voor de RES 1.0 zodat iedereen de verantwoordelijkheid voelt voor de realisatie van de RES.
- We verbeteren de bewustwording en acceptatie van de energietransitie, en daarmee ook het gevoel van urgentie bij iedereen.
- We intensiveren de interbestuurlijke samenwerking tussen de partijen.

Belanghebbenden

In het begin van het RES-proces hebben we een analyse van de belang-hebbenden gemaakt. We onderscheiden vier belangrijke groepen voor de RES: RES-partners (15 gemeenten, Provincie, Waterschap en Enexis), volksvertegenwoordigers (leden van Provinciale Staten, gemeenteraden en het Algemeen Bestuur van het Waterschap), belangenorganisaties en inwoners. Ieder heeft zijn eigen rol en betrekken we op een eigen manier: van informeren tot meebeslissen.

	RES-partners	Volksvertegen-woordigers	Belangen-organisaties	Inwoners*
Informeren				
Raadplegen				*lokaal
Adviseren				*lokaal
Coproduceren				
Meebeslissen				

Regionaal ten opzichte van lokaal

Gemeenten zijn lokaal al hard aan de slag om te verduurzamen en betrekken hun inwoners hierbij. De inbreng die gemeenten van inwoners ontvangt, nemen wij mee in de RES. Op regionaal niveau gaan we met vertegenwoordigende partijen in gesprek. Volksvertegenwoordigers spelen hierin een belangrijk rol als vertegenwoordigers van de inwoners in de regio, belangenorganisaties als vertegenwoordigers van hun achterban. Wanneer in het vervolg de keuzes uit de RES concreter worden en directer aan de leefwereld van de inwoners raken, betrekken we ook vanuit regionaal niveau inwoners daarbij. Hierbij zijn de gemeenten het aanspreekpunt. Uiteraard krijgen inwoners wel de gelegenheid om iets te vinden van de RES 1.0.

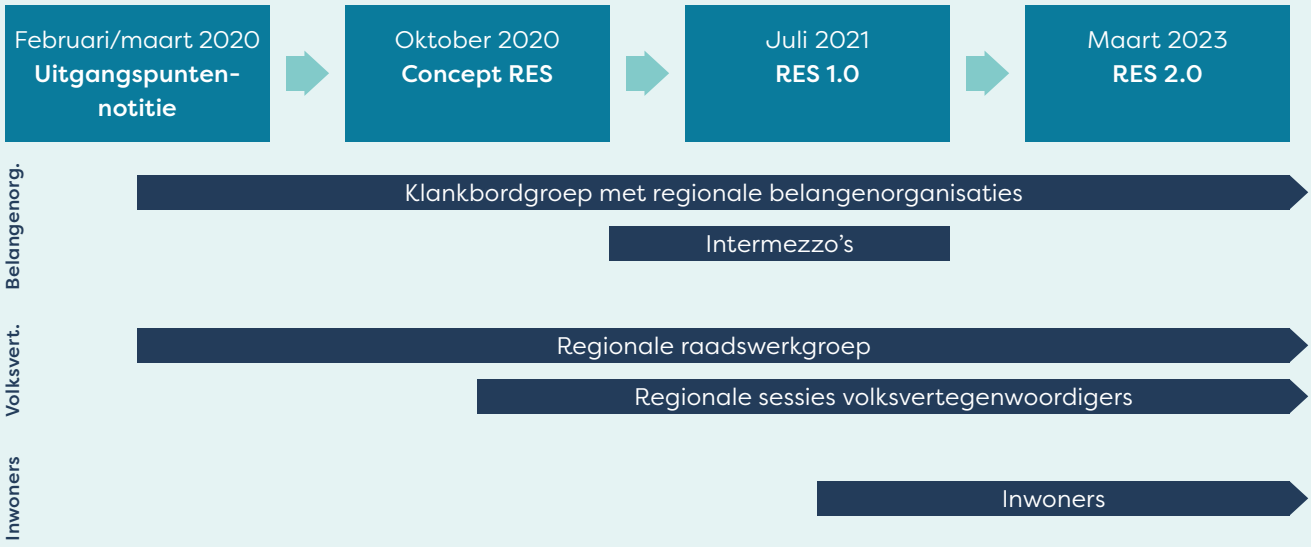

Figuur 2: *Regionale betrokkenheid belanghebbenden*

RES-partners

RES Noord- en Midden-Limburg is een nieuwe samenwerking die we gaandeweg het proces vorm hebben gegeven. We willen samen als RES-organisaties keuzes maken waar we achter staan, want uiteindelijk staan de partners aan de lat om deze keuzes tot uitvoer te brengen. De RES-organisatie sluit aan bij bestaande overleggen, er worden informerende en consulterende sessies georganiseerd en we verzenden regelmatig een nieuwsbrief.

Volksvertegenwoordigers

In de RES worden beleidskeuzes gemaakt die voor veel inwoners vaak abstract en technisch zijn. Om inwoners bij deze ingrijpende besluiten toch goed te vertegenwoordigen, is nauwe betrokkenheid van volksvertegenwoordigers belangrijk. Vanuit de RES hebben we een regionale raadswerkgroep opgericht en verschillende sessies georganiseerd. Zie Bijlage 3 voor een volledig overzicht van hoe volksvertegenwoordigers zijn betrokken.

Belangenorganisaties

We hebben voor de RES een klankbordgroep geformeerd met daarin belangrijke regionale belangenorganisaties. Het betrekken van deze partijen is essentieel voor een gedragen en goed onderbouwde RES. We hebben deze partijen hard nodig. Ze brengen nieuwe kennis mee en geven vanuit de belangen van hun achterban nieuwe inzichten. Elke vijf à zes weken hebben we een intermezzo georganiseerd waarin we samen met deze partijen werkten aan de totstandkoming van de RES 1.0. Zie Bijlage 3 voor een volledig overzicht van hoe regionale belangenorganisaties zijn betrokken.

Inwoners

Op lokaal niveau worden inwoners actief betrokken bij de energietransitie. In Bijlage 4 is een overzicht opgenomen van hoe de vijftien gemeenten in onze regio inwoners hierbij betrekken. Over het algemeen zie je dat inwoners actief worden betrokken bij het opstellen van lokale energievisies en beleidskaders. Gemeenten benaderen inwoners actief. Zo is de gemeente Beesel de markt opgegaan en organiseert Echt-Susteren masterclasses. Voor de communicatie richting inwoners is er vaak een aparte campagne opgericht zoals ‘Morgen in Venlo’ of ‘Venray Vergroent’. Ook hiervoor worden inwoners actief benaderd. Bijvoorbeeld door middel van de pop-up bespaarstore van de gemeente Leudal of de speciale duurzaamheidskrant van de gemeente Nederweert. Er wordt veel gebruik gemaakt van digitale mogelijkheden zoals het organiseren van een webinar en Bergen heeft een online tool ontwikkeld waar inwoners input konden geven op het ontwerp van het Energielandgoed. Er is ook oog voor het betrekken van jongeren. Beesel heeft een kids-challenge opgezet en Horst aan de Maas heeft een speciale jongeren enquête uitgezet.

We hebben bewust gekozen om gemeenten aanspreekpunt te laten zijn richting inwoners. Zij kennen hun inwoners en kunnen de RES laten aansluiten op de lokale situatie. Als RES-organisatie hebben we diverse communicatiemiddelen ontwikkeld die gemeenten helpen in hun communicatie over de RES zoals een factsheet, Q&A en een website met publieksvriendelijke informatie over de RES.

2.3.2 Sociale duurzaamheid

Sociale duurzaamheid is voor de regio een kernwaarde. Het inpassen van sociale duurzaamheid in de RES- uitvoering is voor ons geen keuze maar een gegeven. Zonder het betrekken van de sociale componenten in de aanpak van de energietransitie zal de bereidheid om mee te doen een lastige opgave worden. In onze RES krijgt sociale duurzaamheid invulling middels drie pijlers:

- Iedereen kan meedoen (> mogelijk maken participatie)
- Iedereen kan het betalen (> een betaalbare energietransitie)
- Iedereen kan meeprofiteren (> terugvloeien van revenuen naar de lokale gemeenschap)

Pijler 1: Iedereen kan meedoen

Iedere inwoner en organisatie, in de breedste zin van het woord, moet op zijn eigen manier mee kunnen doen. Een basisvoorwaarde om mee te kunnen doen is het beschikken over de juiste informatie. Het gaat dan onder andere om transparant en laagdrempelig informeren om zoveel mogelijk mensen te bereiken.

Veder is het van belang te kijken wat 'meedoen' betekent. Wie heeft welke rol in een samenwerking, en hoe gelijkwaardig is die samenwerking? En wie neemt het initiatief, bij wie meld je je aan? Het kan zijn dat een van de RES-partners, of de RES gezamenlijk het initiatief neemt. In dat geval kan zij zelf regie voeren op wat haar rol is en wat voor samenwerking of participatie zij beoogt. Daarnaast moet ook bij initiatieven van externe of marktpartijen voorop staan dat iedereen kan meedoen.

Een andere manier om sociale inclusiviteit te bevorderen is het aansluiten bij bestaande lokale initiatieven in een wijk of buurt: het faciliteren van actieve bewoners, organisaties en betrokkenen. Bij een gezamenlijk doel met de wijkbewoners krijg je meer slagkracht. Als je probeert te kijken naar de energie die er al is, kom je erachter wat er leeft in een wijk, en wat belangrijke opgaven, drijfveren en waarden zijn van bewoners en andere actief betrokkenen. Hoe meer je weet van de (leefwereld) van wijkbewoners, des te meer kun je duurzaamheidsambities koppelen aan lokale sociale opgaven. Door de energietransitie te koppelen aan andere opgaven die bijvoorbeeld op wijkniveau spelen, vergroot je draagvlak voor het realiseren van energie-ambities.

Pijler 2: Iedereen kan het betalen

De betaalbaarheid van de energietransitie is een bijzonder belangrijk aspect van sociale duurzaamheid. Het gaat er hierbij om dat de kosten die gemaakt worden voor de transitie van fossiele naar duurzame energie betaalbaar moeten blijven voor alle huishoudens. We willen een energiesysteem dat betaalbaar is, zowel in ontwikkeling als in onderhoud. Dit betekent een afweging tussen de inzet van bronnen voor elektriciteit (zon en wind) en voor de investeringen in het transport- en opslagsysteem. Hetzelfde geldt voor warmte (aardwarmte, groen gas of restwarmte). Het is dan ook belangrijk om bij het kiezen van (technische) oplossingen ook oog te hebben voor de maatschappelijke kosten.

Naast de meer algemene betaalbaarheid van deze grootschalige of collectieve voorzieningen (zoals een warmtebron), is ook de betaalbaarheid op individueel niveau een belangrijk aandachtspunt. Uit onderzoek van het Nibud (2020) blijkt dat een deel van de bewoners bijvoorbeeld niet in staat is om zijn of haar woning adequaat te isoleren of om een warmtepomp aan te schaffen. Verder heeft een deel van de bewoners zelfs moeite om de energierekening te betalen. Bij die groep spreken we van ‘energiearmoede’. Het is de vraag hoe we goed in beeld krijgen bij wie dit speelt en wat je daar in RES-verband in zou willen betekenen. Het sociale domein bij gemeenten speelt een belangrijke rol in de signalering van energiearmoede. Daarom is een koppeling met dit domein essentieel.

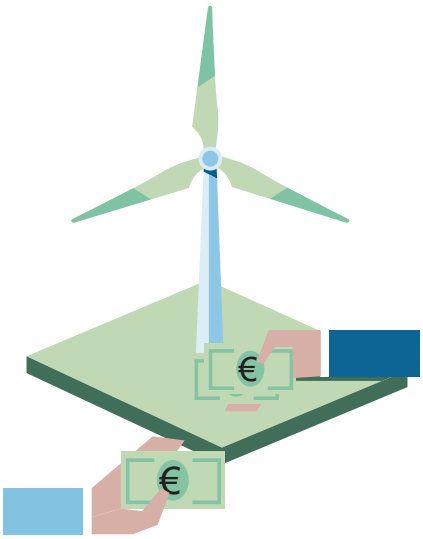

Pijler 3: Iedereen kan meeprofiteren

De energietransitie brengt veranderingen met zich mee in de fysieke leefomgeving, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van windturbines of zonneweides. Lokaal eigendom en lokale winstdeling kunnen belangrijke middelen zijn om het draagvlak voor de energietransitie te versterken. Het zorgt ervoor dat (een deel van) de baten van een lokaal project in de regio blijven en niet wegvloeien naar bijvoorbeeld buitenlandse investeerders. Met de lokale omgeving als mede-eigenaar en dus mede-ontwikkelaar, worden de beste voorwaarden geschapen voor een gelijkwaardige, open en transparante samenwerking met andere partijen. Draagvlak valt of staat met het proces tijdens de ontwikkeling van een project en het vertrouwen dat de lokale omgeving heeft in dit proces. Een voordeel van een lokale partij als (mede)ontwikkelaar is dat deze de omgeving en de mensen rond het project kent, en andersom. Wanneer de omgeving eigenaar is van het resultaat, is ze ook eigenaar van de ontwikkeling ervan. Ook de creatie van lokale of regionale werkgelegenheid is een vorm van meeprofiteren.

2.3.3 Participatie in de uitvoer van de RES: lokaal eigendom

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat voor grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit op land gestreefd wordt naar 50% eigendom van de lokale omgeving. Dit streven wordt overgenomen in de RES van onze regio. De regio ziet lokaal eigendom als een belangrijk middel om het draagvlak voor de energietransitie te versterken. Daarnaast zien wij lokaal eigendom als een geëigend middel om open, gelijkwaardige en transparante projectsamenwerkingen te organiseren. Het is volgens ons een goed instrument om (project)baten in de lokale omgeving te laten landen.

Lokaal eigendom én lokale medezeggenschap

Als RES volgen wij de nationale lijn om te streven naar het realiseren van minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten. Daar voegen wij een aanvullend streven aan toe: het bereiken van lokale medezeggenschap bij alle grootschalige zon- en windprojecten.

Lokale medezeggenschap bij alle grootschalige opwekprojecten

Lokale medezeggenschap vormt voor ons een basisvereiste bij een nieuwe ontwikkeling. Als regio vinden wij dit nog belangrijker dan het bereiken van lokaal eigendom. Onder medezeggenschap verstaan wij: de omgeving is van A tot Z als partner bij de ontwikkeling van een initiatief betrokken. Onder de omgeving verstaan we coöperatie(s), burgers of bedrijven uit de omgeving van de projectlocatie. In onze optiek dient bij ieder initiatief sprake te zijn van een vorm van lokale medezeggenschap.

Lokaal eigendom bij 50% van de grootschalige opwekprojecten

Bij lokaal eigendom is altijd sprake van financiële participatie: de omgeving investeert mee en draagt risico. De omgeving verkrijgt hierbij een substantieel deel van het economische en juridische eigenaarschap van het initiatief. Onder de omgeving verstaan we burgers, bedrijven, coöperatie(s) en/of gemeente(n) uit de omgeving van de projectlocatie. Dit is maatwerk per locatie. Het gaat daarbij om eigendom van een collectief, niet van een enkel bedrijf of individu. Het streven naar 50% lokaal eigendom geldt voor alle grootschalige initiatieven.

Verankeren doelstellingen in concrete afspraken

Het nakomen van deze doelstelling valt of staat bij de borging van de afspraken in beleid. Dit gaan wij realiseren doordat gemeenten de RES-afspraken binnen afzienbare tijd dienen in te passen in hun lokale (omgevings)beleid. Een nog uit te werken handreiking voor gemeenten zal hen hierbij ondersteunen. Daarnaast zal de RES-uitvoeringsorganisatie het bereiken van de doelstellingen monitoren.

2.4 Vervolg

Wat gaan we doen in de RES 1.0?

- Bij de totstandkoming van de RES hebben we op regionaal niveau vooral vertegenwoordigende partijen betrokken, zoals volksvertegenwoordigers en belangenorganisaties. Na de RES 1.0 willen we ook inwoners betrekken, onder andere bij de verdere concretisering van de zoekgebieden voor duurzame grootschalige opwek van elektriciteit.
- In de RES 2.0 worden de regionale afspraken om te voorzien in de warmtebehoefte vastgelegd. Hierbij gaan wij de belanghebbenden betrekken.
- Wij bekijken hoe we inwoners en belangenorganisaties blijvend bij de uitvoering van de RES en invulling van komende RES-en kunnen betrekken en komen met een concreet participatieplan om zo onze participatiedoelen te halen.
- Wij blijven als RES-partners de krachten bundelen en zorgen dat de in onze regio aanwezige kennis en kunde t.a.v. participatie onder de partners gedeeld wordt, om zo tot een zo goed mogelijke uitvoering van de RES 1.0 te komen.
- Wij willen 50% lokaal eigendom een reëel streven maken door dit op te nemen in het lokale (omgevings)beleid. Wij gaan een handreiking uitwerken die gemeenten hierbij gaat ondersteunen.
- We geven aandacht aan sociale duurzaamheid in de uitvoering van de RES 1.0. Het is een methodiek, het is een manier van denken en doen. We nemen dit mee in onze manier van werken, onze strategie en de uitvoering daarvan. We geven inhoud aan begrippen als bewustwording, energiearmoede en collectieve voorzieningen.
- Wij bekijken hoe we inwoners en belangenorganisaties blijvend bij de uitvoering van de RES en invulling van komende RES-en kunnen betrekken en komen met een communicatiestrategie en een concreet participatieplan om zo onze participatiedoelen te halen.

3 Energiebesparing en kleinschalige energieopwekking

3.1 Ambitie

Energiebesparing is een belangrijk onderdeel van de Trias Energetica (verminderen, vergroenen, verschonen). Wat niet aan energie verbruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt te worden. Omdat energiebesparing veelal kan worden gerealiseerd met isolerende maatregelen, is energiebesparing ook van belang voor de warmtevraag en daarmee voor transitie van aardgas naar een niet-fossiele warmtevoorziening. Daarom krijgt energiebesparing een belangrijke plek in deze RES.

De gebouwde omgeving biedt ook goede kansen voor duurzame energieopwekking met zonnepanelen. Wij zoeken dus de combinatie tussen besparing en opwekking. Op deze wijze wordt ook bijgedragen aan de doelstellingen voor CO_2-emissiereductie uit het Klimaatakkoord (2019).

Behalve in de gebouwde omgeving zien we ook kansen voor meer energiebesparing bij bedrijven en instellingen in de regio die vallen onder de Wet Milieubeheer. Daarom nemen we die ook mee in onderstaande uitwerking.

Onze ambitie is om voor de gebouwde omgeving middels energiebesparing en kleinschalige energieopwekking tenminste 25% CO_2-emissiereductie te realiseren in 2030, ten opzichte van 2015. Waarbij we ernaar streven dat in 2030 op 70% van de geschikte daken gemiddeld tien panelen zijn geplaatst.

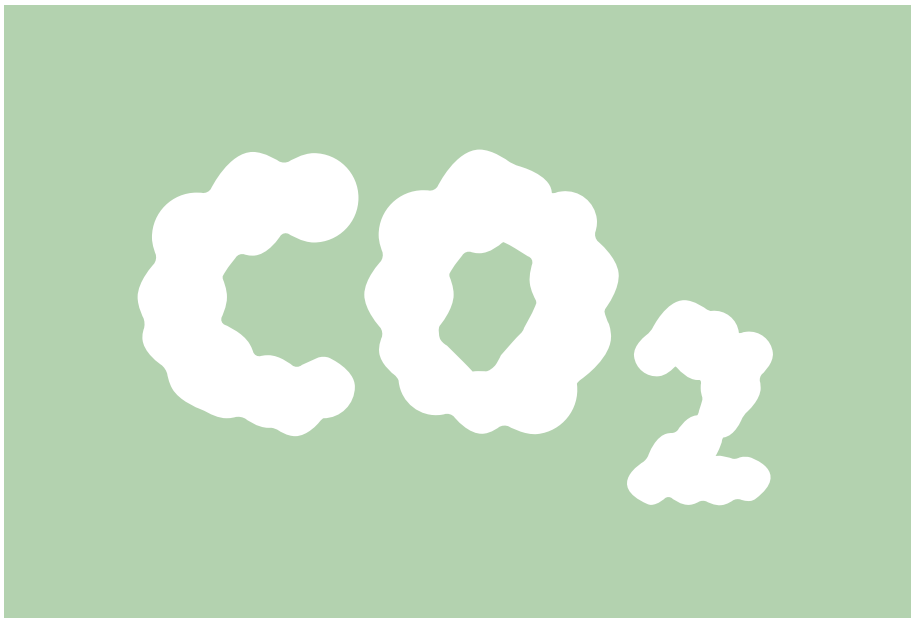

3.2 Uitgangspunten

We ontwikkelen een RES voor CO_2-emissiereductie d.m.v. energiebesparing en duurzame energieopwekking (met gebouw-gebonden zonnepanelen). In de aanpak zullen de doelgroepen zoveel mogelijk integraal benaderd worden voor zowel energiebesparing als duurzame energieopwekking.

Financiële, technische en maatschappelijke haalbaarheid is een belangrijke randvoorwaarde.

We richten ons op energiebesparing en opwekking van duurzame energie bij de volgende doelgroepen: commercieel vastgoed, maatschappelijk en publiek vastgoed alsmede woningen van particuliere eigenaren, woningcorporaties, particuliere verhuurders en VvE's.

Wij richten ons ook op de bedrijven en instellingen waarvoor de informatie- en energiebesparingsplicht conform het Activiteitenbesluit milieubeheer geldt.

Op basis hiervan formuleren we voor de RES-regio één gezamenlijke aanpak. We nodigen alle partijen uit om aan te haken en brengen hiervoor de benodigde capaciteit en middelen bij elkaar.

3.3 Waar staan we nu?

3.3.1 Reikwijdte van de aanpak van energiebesparing en kleinschalige opwek

Energiebesparing door:

- Energiebehoefte reduceren (gedrag, gebruik en gebouwkwaliteit).
- Toepassing efficiëntere technieken en installaties voor productieprocessen.

Bij gebouwkwaliteit gaat het met name om de toepassing van isolerende maatregelen (vloer, spouwmuur, dak, ramen) en om energiezuinige verlichting en apparaten (verwarmingsinstallatie, ventilatie). Ook door aanpassing van gedrag (apparaten niet onnodig aan laten staan) en gebruik (bijvoorbeeld goede inregeling apparaten en aanwezigheidsdetectie) kan veel energie bespaard worden. Het gaat bij dit alles om 'no regret'- maatregelen die relatief weinig kosten en snel zijn terugverdiend (4 tot 10 jaar). Deze maatregelen zijn altijd nuttig, ook indien in een latere fase voor een warmtepomp of aansluiting op een warmtenet gekozen wordt.

Kleinschalige duurzame energieopwekking:

- Zonnepanelen op daken: installaties tot maximaal 15 kWp vermogen (circa 50 panelen).

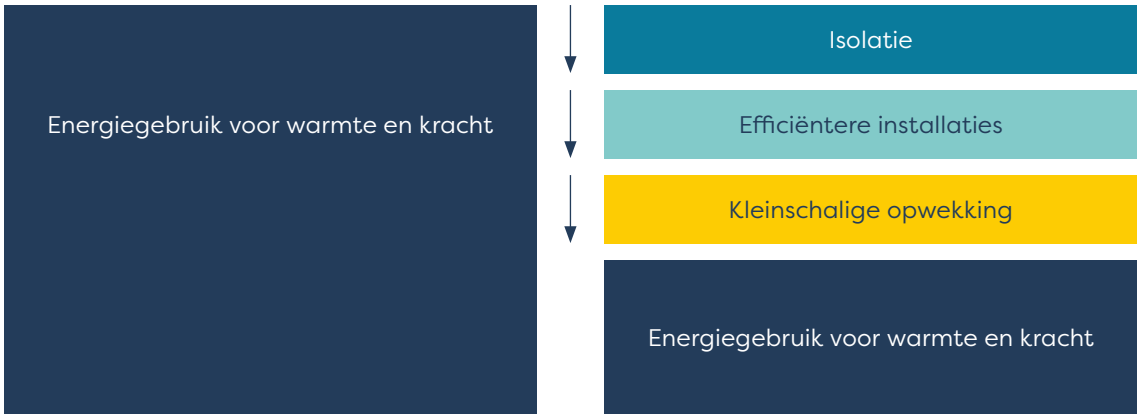

Gebouwen en doelgroepen

Onder de gebouwde omgeving verstaan we de volgende gebouwen met bijbehorende doelgroepen (waarbij commercieel en publiek vastgoed is verdeeld volgens de Standaard Bedrijfsindeling SBI):

- Woningen
  - Particulier
  - Sociale huur
  - Commerciële huur
  - VvE's

- Publiek en maatschappelijk vastgoed
  - Openbaar bestuur (SBI O)
  - Onderwijs (SBI P)
  - Gezondheids- en Welzijnszorg (SBI Q)
  - Kunst, cultuur, sport en recreatie (SBI R)
  - Overige dienstverlening (SBI S)

- Commercieel vastgoed
  - Groot- en detailhandel; reparatie van auto's (SBI G)
  - Vervoer en opslag (SBI H)
  - Logies-, maaltijd- en drankverstrekking (SBI I)
  - Informatie en communicatie (SBI J)
  - Financiële instellingen (SBI K)
  - Verhuur van en handel in onroerend goed (SBI L)
  - Advisering, onderzoek, specialistische, zakelijke dienstverlening (SBI M)
  - Verhuur van roerende goederen, overige zakelijke dienstverlening (SBI N)

Voor het bedrijfsleven focussen we op industrie en bedrijfsleven (SBI C) waarvoor de gemeenten bevoegd gezag zijn. Deze bedrijven zijn te verdelen in twee groepen:

- Vergunningplichtige bedrijven (type C en IPPC). Deze bedrijven bestrijken 7% van het totale bedrijvenbestand. Voor deze ruim 900 bedrijven geldt geen informatieplicht, maar gelden de in de vergunning opgenomen voorschriften ten aanzien van energie.
- Bedrijven die onder het Activiteitenbesluit Milieubeheer vallen (Type A en B). Deze kunnen verdeeld worden in twee subgroepen:
  - Bedrijven die meer dan 25.000 m3 gas of 50.000 kilowattuur (kWh) per jaar gebruiken. Voor deze bedrijven geldt de informatie- en realisatieplicht energiebesparing voor besparingsmaatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. In lijn met het Klimaatakkoord wordt deze verplichting (waarschijnlijk per 2023) verbreed van energiebesparing naar CO_2-reductie.
  - Bedrijven die minder dan 25.000 m3 gas en minder dan 50.000 kWh per jaar verbruiken. Hiervoor geldt geen informatie- en realisatieplicht. Deze bedrijven kunnen wel worden gestimuleerd tot het nemen van energiebesparende maatregelen.

NB 1: Een deel van het commercieel vastgoed valt in de bedrijvencategorie A en B conform het Activiteitenbesluit Milieubeheer, en zal ook als zodanig worden behandeld.

NB 2: De zwaardere, vaak energie-intensieve industrie hoort niet bij de RES-aanpak omdat deze onder het bevoegd gezag van het Rijk en de Provincie Limburg vallen.

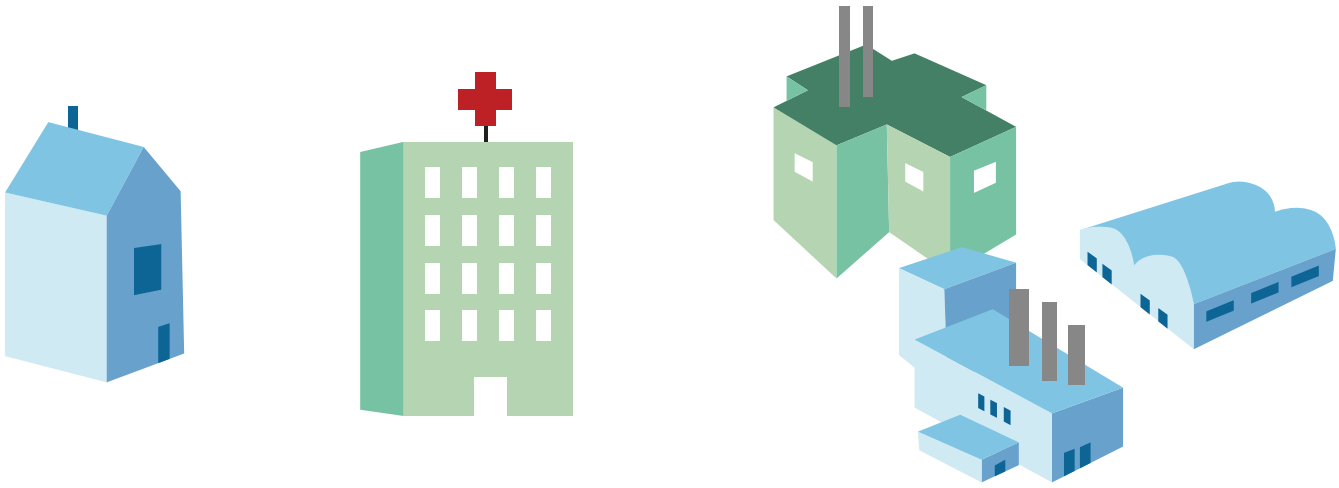

3.3.2 Energieverbruik gebouwde omgeving

In 2017 telde de gebouwde omgeving van Noord- en Midden-Limburg in totaal 264.514 objecten. Tabel 1 laat zien dat ruim 87% van deze gebouwen woningen zijn. De verhouding tussen woningen en niet-woningen is voor de regio hetzelfde als de rest van Nederland, circa 7:1.

Tabel 1 Voorraad woningen en niet-woningen, 2017

	Noord- en Midden Limburg	Nederland
Woningen	230.659	7.686.178
Niet-woningen	33.855	1.122.809
Totaal	**264.514**	**8.808.987**

Bron: CBS Statline 2017

In Tabel 2 zijn de kwantitatieve gegevens van energiegebruik in terajoule (TJ) en CO_2-uitstoot in megaton (Mton) gegeven. De woningen zijn verantwoordelijk voor het grootste deel van het energiegebruik (63%) en de CO_2-uitstoot (57%) in de gebouwde omgeving. Ondanks het relatief beperkte aantal niet-woningen (33.855) zijn het publiek, maatschappelijk en commercieel vastgoed samen goed voor 43% van de CO_2-uitstoot voor de gebouwde omgeving.

Tabel 2 Energieverbruik en CO_2-uitstoot per doelgroep.

Doelgroep	Energieverbruik		CO_2 -uitstoot	
	TJ	**%**	**Kton**	**%**
Woningen	13.629	63%	951	57%
Publiek en maatschappelijk vastgoed	2.589	12%	215	13%
Commercieel vastgoed	5.394	25%	493	30%
Totaal	**21.612**	**100%**	**1659**	**100%**

Bron: CBS + Klimaatmonitor 2017

In Figuur 3 zien we de CO_2-uitstoot (door gas- en elektriciteitsgebruik) per doelgroep. Voor woningen komt een groot deel van de CO_2-uitstoot door het gasverbruik voor het verwarmen. Bij commercieel vastgoed komt een groot deel door elektriciteitsverbruik. Voor publiek en maatschappelijk vastgoed zijn er zowel objecten met hoog elektriciteitsverbruik als objecten met hoog gasverbruik. Dit laatste is te verklaren door de grote variatie in functies en gebruikersprofielen binnen het publiek en maatschappelijk vastgoed (bijvoorbeeld de categorie gezondheidszorg en scholen en de categorie kunst, cultuur, sport en recreatie).

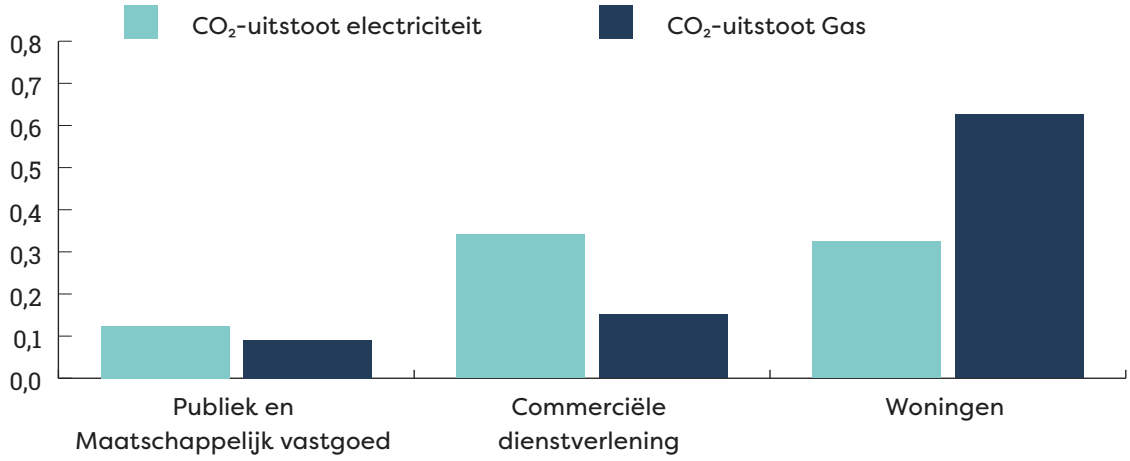

Figuur 3: *CO_2-uitstoot gebouwde omgeving [Mton]*

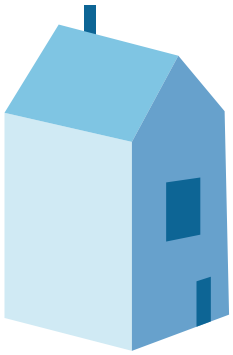

Woningen

Voor de ca. 230.700 woningen in Noord- en Midden-Limburg ligt per woning het energiegebruik en de CO_2-uitstoot gemiddeld hoger dan voor de gemiddelde woning in Nederland (Tabel 3). Dit is voornamelijk te verklaren door een gemiddeld grotere woning (22,1% groter vloeroppervlak) en het type woningen in de regio: meer dan de helft van de woningen is vrijstaand of een 2-onder-1-kap (Figuur 4). Ook het bouwjaar speelt een belangrijke rol in de energiebehoefte van woningen. In de regio heeft ca. 81% van de woningen een bouwjaar van vóór 1985 en ca. 19% een later (Figuur 5). Woningen van vóór 1985 zijn nauwelijks geïsoleerd, zodat er vaak nog veel energie te besparen is.

Tabel 3 CO_2-uitstoot woningen.

Gemiddeld per woning	CO_2-uitstoot [ton/jaar]
Nederland	3,486
Noord- en Midden Limburg	4,112
Verschil	+18%

Bron: RWS Klimaatmonitor (peiljaar 2017)

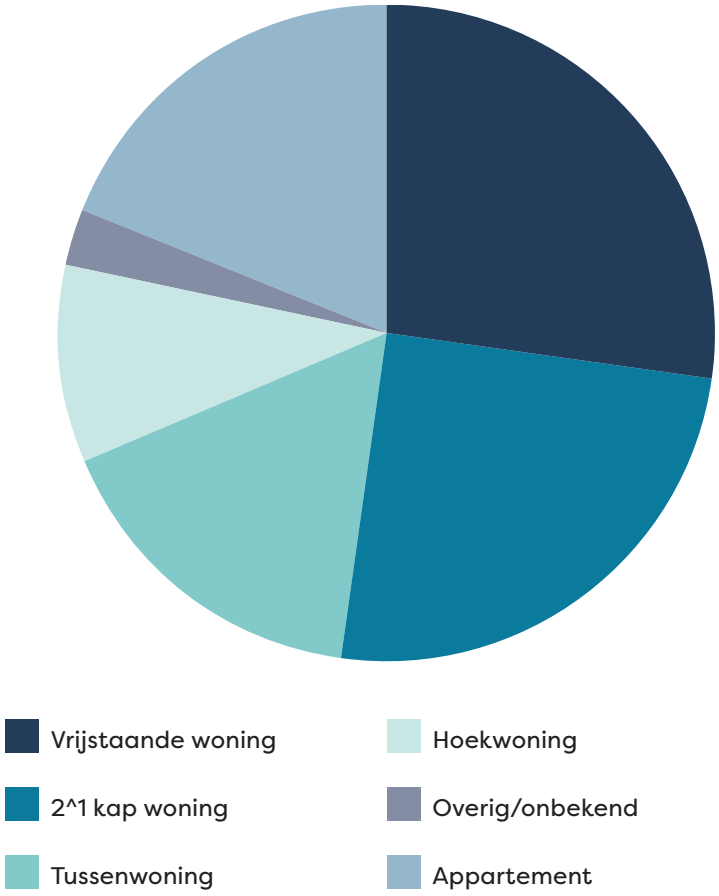

Figuur 4: *Verdeling type woningen Noord- en Midden-Limburg (bron: Woonmonitor 2018)*

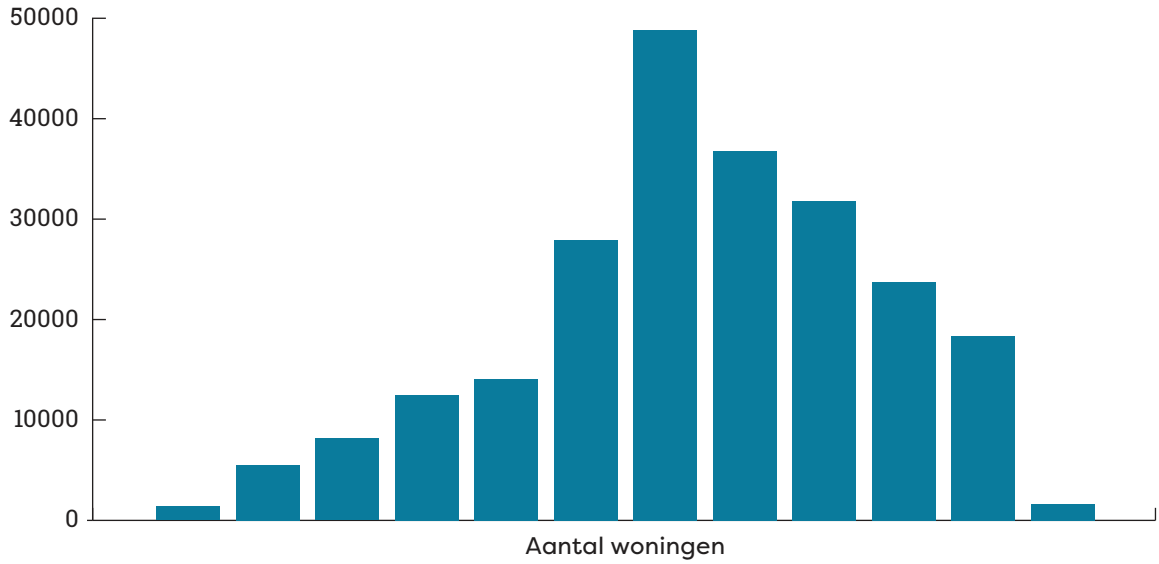

Figuur 5: *Bouwjaar woningen in Noord- en Midden-Limburg (Bron: CBS Statline 2017)*

Wat betreft de energielabels van de woningen valt op dat voor een groot deel van de woningen het energielabel onbekend is (Figuur 6). De hoogste labels A, B en C komen het meeste voor bij gecertificeerde huizen. Dit is te verklaren doordat het voor het verkopen en verhuren van huizen nu verplicht is een energielabel te hebben. Hierdoor zijn het vooral nieuwbouwwoningen die een energielabel hebben. Deze hebben een hoog label vanwege de energie- en isolatie-eisen uit het bouwbesluit.

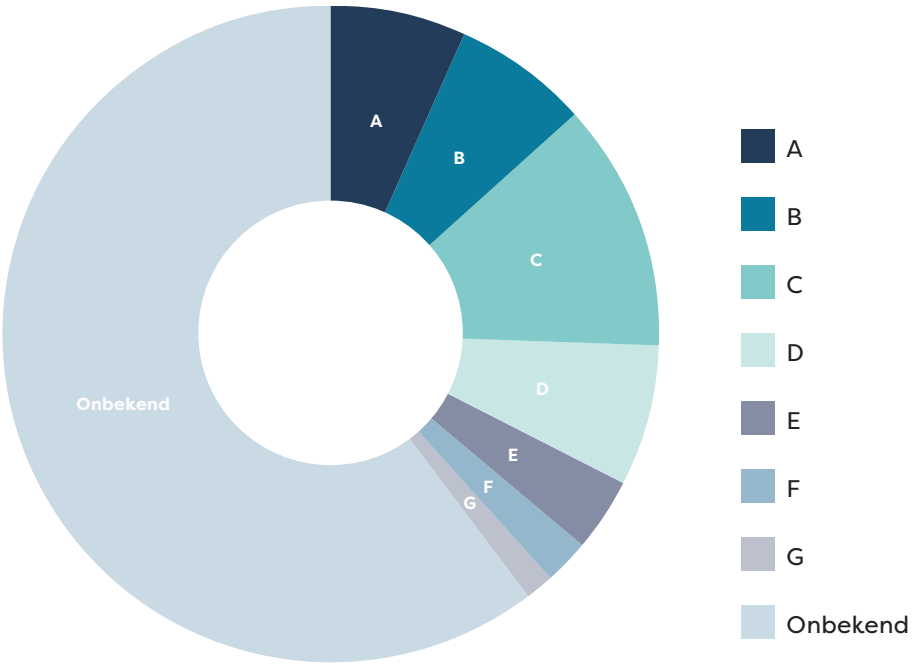

Figuur 6: *Energielabels woningen Noord- en Midden-Limburg (Bron: Woonmonitor 2018)*

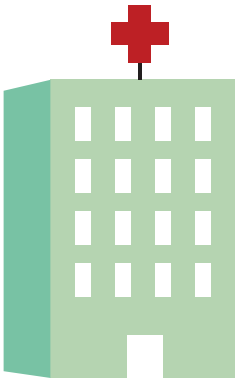

Publiek en maatschappelijk vastgoed

Tabel 4 geeft inzicht in het energieverbruik en de CO_2-uitstoot van de doelgroep publiek en maatschappelijk vastgoed. Dit laat het grootste gebruik zien in de sectoren gezondheidszorg en openbaar bestuur. Het openbaar bestuur heeft een relatief erg hoog elektriciteitsgebruik.

Tabel 4: Jaarlijks energiegebruik en CO_2-uitstoot van publiek en maatschappelijk vastgoed Noord- en Midden-Limburg

	Gasgebruik [m^3]	Elektriciteits-gebruik [kWh]	CO_2 uitstoot [Kton]
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen (SBI O)	9.638.000	80.317.000	54
Onderwijs (SBI P)	6.261.000	26.011.000	23
Gezondheids- en welzijnszorg (SBI Q)	21.386.000	100.838.000	84
Kunst, amusement en recreatie (SBI R)	7.791.000	49.370.000	36
Overige dienstverlening (SBI S)	5.458.000*	18.136.000	18
Totaal:	**50.534.000**	**274.755.000****	**215**

Bron: Klimaatmonitor 2017

* Geëxtrapoleerd van 2018 waarde

** Afwijking in de data: totaal komt 83.000 kWh lager uit dan opgegeven totaal voor de publieke dienstverlening door Klimaatmonitor

Commercieel vastgoed

Tabel 5 geeft inzicht in het energieverbruik en de CO_2-uitstoot van de commerciële sector. De detailhandel is verantwoordelijk voor veruit het grootste elektriciteitsgebruik. Dit komt door de grote hoeveelheid verlichting en bij supermarkten ook door de koeling. Verlichting is vaak verantwoordelijk voor bijna 70% van het primaire energiegebruik in winkels. Ook bij de categorie vervoer en opslag en de categorie informatie en communicatie is in verhouding het grootste deel van de energievraag voor elektriciteit. Bij logiesfunctie is het gasgebruik in verhouding het hoogst. Dit is te verklaren door de hoge vraag aan warm tapwater door bijvoorbeeld hotels.

Tabel 5: Jaarlijks energiegebruik en CO_2-uitstoot van commercieel vastgoed Noord- en Midden-Limburg.

	Gasgebruik [m^3]	Elektriciteits-gebruik [kWh]	CO_2 uitstoot [Kton]
Groot- en detailhandel, reparatie van auto's (SBI G)	31.012.000	328.606.000	204
Vervoer en opslag incl. railverkeer (SBI H)	8.251.000*	169.843.000	91
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking (Horeca, SBI I)	27.449.000*	119.613.000	103
Informatie en communicatie (SBI J)	1.692.000*	35.129.000	19
Financiële activiteiten en verzekeringen (SBI K)	Onbekend	37.101.000	24
Exploitatie van en handel in onroerend goed (SBI L)	3.889.000	25.411.000	18
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten (SBI M)	3.841.000	20.730.000	16
Administratieve en ondersteunende dienstverlening (SBI N)	4.078.000	22.981.000	18
Totaal:	**83.813.000**	**759.414.000**	**493**

*Bron: klimaatmonitor 2017, *2016*

3.3.3 Energieverbruik industrie/bedrijfsleven

Naast de gebouwde omgeving is het ook belangrijk dat het energiegebruik en daarmee de CO_2-uitstoot door bedrijven wordt verminderd. De energievraag van bedrijven betreft niet alleen gas en elektriciteit voor gebouw-gebonden energie, maar met name ook energie voor bedrijfs- en productieprocessen. Op basis van gegevens van de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD-LN) is voor de middelgrote en kleine energiegebruikers (meestal behorend tot Activiteitenbesluit categorie B en A bedrijven) in Noord- en Midden-Limburg een CO_2-uitstoot van 1.150 Kton berekend.

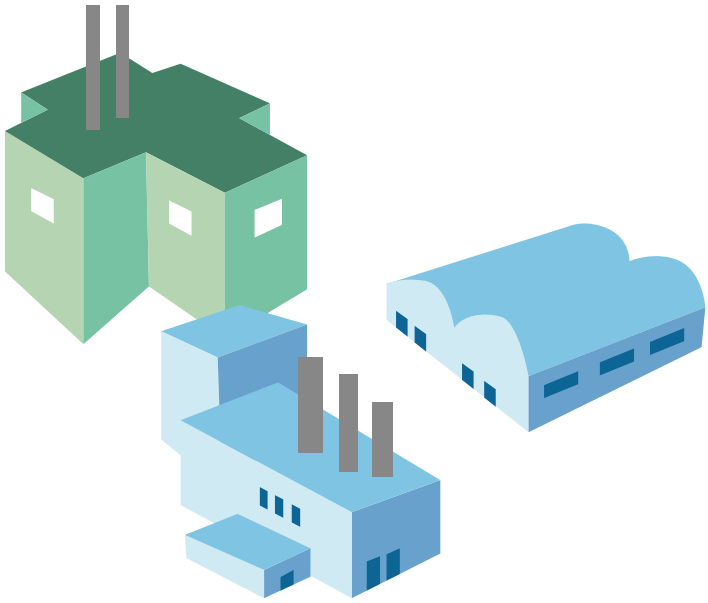

3.3.4 Potentie voor energiebesparing en reductie CO_2-uitstoot

Potentie voor CO_2-emissiereductie door energiebesparing

Voor de verschillende doelgroepen hebben we het energiebesparingspotentieel bepaald op basis van ervaringscijfers en expert judgement. Voor de woningen is dit gedaan door de mogelijke besparingen in gasverbruik (met name isoleren, gedragsverandering en gebruikersinstellingen) in te schatten. Bij commercieel vastgoed is gekeken naar de impact van besparing op elektriciteitsgebruik (bijvoorbeeld ledverlichting en gebruikersinstellingen), en bij publiek en maatschappelijk vastgoed naar een mix hiervan. Hiervan afgeleid is de reductiepotentie voor CO_2-emissie.

Tabel 6 hieronder laat een mogelijke besparing zien van 32% voor de gebouwde omgeving en Tabel 7 een potentiële besparing voor het bedrijfsleven van 15%
.

Tabel 6 Overzicht potentie CO_2-reductie per doelgroep gebouwde omgeving Noord- en Midden-Limburg.

Doelgroep	Gerealiseerde CO_2-emissies [Kton]	Potentie % besparing	Potentie % besparing op totaal
Publiek en Maatschappelijk vastgoed	215	23%	**3%**
Commercieel vastgoed	493	23%	**7%**
Woningen	951	26%	**15%**
Kleinschalige opwekking	-	-	**7%**
Totaal	**1,659**		**32%**

Bron: CBS + Klimaatmonitor 2017

Tabel 7 Overzicht potentie CO_2-reductie bedrijfsleven Noord- en Midden-Limburg

Doelgroep	Gerealiseerde CO_2 emissies [Kton]	Potentie % Besparing
Bedrijfsleven	1,15	15%

Bron: gegevens van de RUD

Potentie voor CO_2-emissiereductie door kleinschalige energieopwekking

Kleinschalige opwekking met zonnepanelen richt zich op installaties tot maximaal 15 kWp. Dit zijn circa 50 zonnepanelen. In het algemeen gaat het om zonnepanelen op daken van woningen en andere kleinere gebouwen. De praktijk tot dusver leert dat het gemiddelde aantal panelen per woning ongeveer tien is. Het beschikbare geschikte dakoppervlak wordt daarmee niet volledig benut.

Het Nationaal Programma RES heeft voor de regio Noord- en Midden-Limburg tot 2030 een potentie voor kleinschalige zon-PV (zonnepanelen-projecten) berekend van 0,38 TWh. Dit zou leiden tot 10% besparing in CO_2-uitstoot. Gelet op de praktijk lijkt dit een overschatting te zijn. Daarom wordt een meer realistische doelstelling voor kleinschalige zon-PV voorgesteld: in 2030 zijn op 70% van de geschikte daken gemiddeld tien panelen geplaatst. Deze opwekking van duurzame elektriciteit levert dan in potentie een CO_2-emissiereductie van 7%.

NB: Vanuit het thema Grootschalige Energieopwekking wordt een aanpak voorgesteld voor het grootschalig benutten van daken van maatschappelijk en commercieel vastgoed (incl. bedrijven). Het gaat daarbij om zonnepanelen-projecten groter dan 15 kWp. In de uitvoering daarvan wordt zoveel mogelijk de combinatie gezocht met de hier uitgewerkte energiebesparing.

3.4 Hoe gaan we onze ambitie bereiken?

3.4.1 Versnelling nodig

Onze ambitie is om door middel van energiebesparing en kleinschalige energieopwekking tenminste 25% CO_2-emissiereductie te realiseren voor de gebouwde omgeving in 2030 ten opzichte van 2015. Het huidige verloop in het energiegebruik en de daaraan gerelateerde CO_2-emissie van de gebouwde omgeving laat sinds 2013 een daling zien. Deze daling verloopt echter niet snel genoeg om de ambitie in deze RES te realiseren. Er is een versnelling nodig, zoals indicatief is weergegeven in Figuur 7.

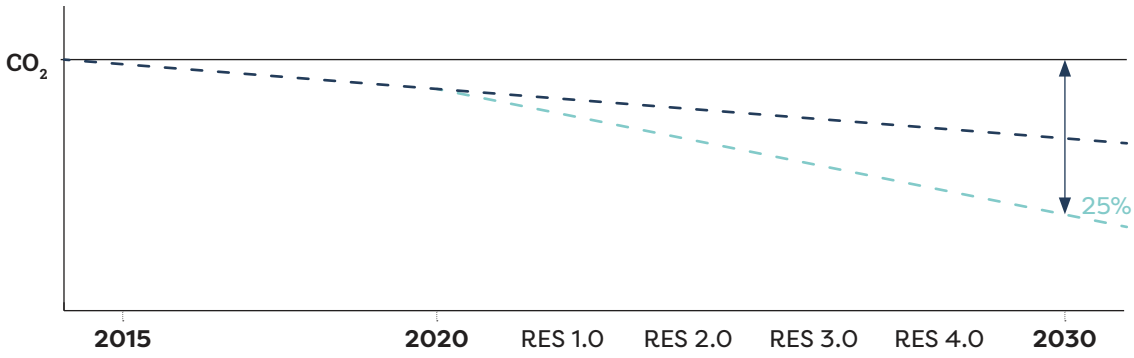

Figuur 7: *Schematische weergave van verloop afname CO_2-emissie en noodzakelijke versnelling*

3.4.2 Drempels slechten

Om deze versnelling bij de verschillende doelgroepen te behalen, kijken we per doelgroep waar het meeste verbruik / de meeste emissie is en hoe de meeste winst te halen is. Hierbij zien we een aantal drempels. De belangrijkste zijn:

- **Urgentie en verantwoordelijkheid:** bij veel doelgroepen bestaat een gebrek aan urgentiegevoel en verantwoordelijkheid voor eigen handelen. Er is bewustwording noodzakelijk voor de energie- en klimaatproblematiek en de mogelijkheid om zelf wat hieraan te doen;
- **Kennis:** bij doelgroepen is er gebrek aan enerzijds informatie en inzicht over aankomende veranderingen en anderzijds over de eigen mogelijkheden (technisch en financieel). Inzetten op duidelijke communicatie is daarom nodig. Dit kan door o.a. voorlichtingscampagnes, websites met energieloket, lokale ambassadeurs en parkmanagement voor bedrijventerreinen;
- **Uitvoerbaarheid:** als men al weet welke maatregelen men wil implementeren, dan zijn er vervolgens nog veel stappen nodig om van 'wat' naar 'hoe' te gaan. Denk aan complexe processen met betrekking tot wetgeving en vergunningen, technische installatie en financiering. Ontzorgen van de diverse doelgroepen in de processtappen is daarom nodig;
- **Eigenaarschap:** vaak is sprake van een splitsing tussen de eigenaar van een gebouw en de gebruiker. Zodoende komt het resultaat van de investering (besparing) bij de gebruiker terecht en niet bij de investeerder (de eigenaar). Andersom heeft de gebruiker vaak beperkte invloed op veranderingen en implementatie van maatregelen, waardoor hij vaak met hoge gebruikskosten blijft zitten;
- **Financiering:** maatregelen voor energiebesparing en zon-op-dak vragen om (vaak) aanzienlijke investeringen. Met name particuliere woningbezitters in de lagere inkomensklassen en kleinere MKB-bedrijven hebben weinig eigen investeringsvermogen voor duurzame maatregelen. Daarnaast is het voor diverse maatregelen niet mogelijk een sluitende businesscase op te stellen, vanwege hoge kosten en/of omdat de prijs die een (groot) gebruiker nu voor energie (per kWh of m3) betaalt relatief laag is.

Om deze drempels weg te nemen is een samenhangende benadering nodig. In de volgende paragrafen zijn per doelgroep instrumenten uitgewerkt die helpen bij het inzetten van de versnelling. Deze instrumenten vragen om extra kennis, capaciteit en investeringen, zowel van gemeenten als van de doelgroepen en overige belanghebbenden.

3.4.3 Samenwerken in RES-verband / cafetaria model / monitoring

De overheden (gemeenten, Provincie, Rijk), alsmede diverse non-gouvernementele organisaties (NGO's), koepel- en brancheorganisaties en andere partijen hebben de afgelopen jaren instrumenten ontwikkeld en capaciteit ingezet om de verduurzaming van de gebouwde omgeving en andere doelgroepen te stimuleren. Daarbij is soms samengewerkt, maar ook zijn veel acties en instrumenten vanuit de individuele organisaties ontwikkeld en uitgevoerd. Hoewel deze wel leiden tot resultaat (er is een afname van energiegebruik en CO_2-uitstoot, zie Figuur 7), is onduidelijk of en in welke mate deze inzet efficiënt en daadwerkelijk effectief is. Monitoring (zeker van effecten) en evaluatie vindt beperkt plaats.

In RES-verband wordt daarom voor de diverse doelgroepen een aanpak (ontzorgingsprogramma) met een palet van acties en instrumenten voorgesteld waaraan gemeenten, Provincie en Waterschap kunnen deelnemen. Zij kunnen de hele aanpak overnemen, maar ook onderdelen daarvan.
Zo ontstaat een soort 'cafetaria-model'.

Deelname aan alle acties is dus geen verplichting; er kan ook voor gekozen worden zelfstandig zaken te blijven organiseren en uitvoeren. De aanname is echter dat door zoveel mogelijk eenzelfde aanpak te volgen, samen te werken en geen eigen lokale instrumenten te ontwikkelen, de beoogde energiebesparing c.q. CO_2-reductie efficiënter en effectiever gerealiseerd kan worden. Efficiënter doordat kennis, capaciteit, ontwikkel- en uitvoeringskosten gedeeld kunnen worden, waarbij ambtelijke organisaties worden ontzorgd. Effectiever omdat op een groter schaalniveau instrumenten gerichter kunnen worden ingezet.

Om de voortgang van de besparingsaanpak te volgen, gaan we in RES-verband monitoren, evalueren en periodiek rapporteren over:

- **Input:** de inzet van instrumenten, capaciteit en financiële middelen op regionaal- en gemeentelijke niveau;
- **Output:** de uitvoering en voortgang van acties, projecten e.d. op regio- en gemeentelijke niveau;
- **Outcome / effect:** de resultaten in termen van (verloop van) energiegebruik en CO_2-emissie op gemeentelijk en regionaal (RES-) niveau

Op basis van de voorgaande punten worden effectiviteit en efficiëntie van de verschillende instrumenten en de vooruitgang per gemeente en op RES-niveau geëvalueerd en gerapporteerd, ten behoeve van de volgende RES (2.0).

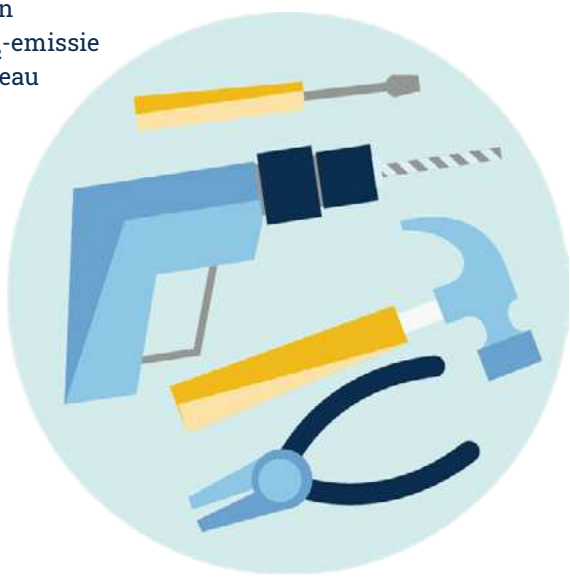

3.4.4 Ontzorgingsprogramma energiebesparing (en zonnepanelen op dak) per doelgroep

Figuur 8: *Drie hoofdgroepen binnen het ontzorgingsprogramma*

Woningen

Wat willen we bereiken?	Meer urgentiegevoel en kennis over handelingsperspectief energietransitie bij inwoners. Meer en snellere implementatie van maatregelen voor energiebesparing en kleinschalige opwekking. Focus op woningen die vóór 1985 gebouwd zijn en/of woningen met energielabel C of slechter.

Onze strategie op het gebied van woningen is onderverdeeld in twee groepen: particuliere woningeigenaren (inclusief kleine particuliere verhuurders en VvE's) en woningcorporaties (sociale huur).

Particuliere woningeigenaren

De 'klantreis' (zie Figuur 9 verderop) maakt het ontzorgingsproces voor woningbezitters inzichtelijk. De klantreis is een conceptuele beschrijving van de werkelijkheid en geeft de stappen weer die een woningbezitter doormaakt van begin tot einde. In de praktijk zal niet iedere inwoner precies langs alle fases gaan. Sommige inwoners willen geïnspireerd worden, andere willen hulp bij het kiezen van een leverancier. De klantreis geeft aan op welk moment een instrument inspeelt op de vragen en behoeften van de woningbezitter. Zo zal hij in de beginfase

vooral geïnspireerd worden door een ambassadeur/coach. De ervaring is immers dat de meeste woningbezitters in deze fase niet zelf actief op zoek gaan naar informatie.

Uit een door ons uitgevoerde SWOT-analyse van diverse aanpakken gericht op de burger c.q. particuliere woningbezitter is naar voren gekomen dat de combinatie van een digitaal energieloket met backoffice, lokale ambassadeurs/coaches en professionele energieadviseurs de beste middelen zijn om inwoners te enthousiasmeren, te informeren en te adviseren.

Over nut en noodzaak van fysieke 'voorbeeldwoning energie/duurzaamheid' zijn de meningen verdeeld. Er is of was reeds een aantal van dergelijke voorbeeldwoningen in de regio (o.a. de Woning van Morgen in Venlo). Daarnaast is in Parkstad Limburg de Woonwijzerwinkel en in Maastricht het EnexisHuis. Méér voorbeeldwoningen in de regio bieden daarom nauwelijks meerwaarde. Een mobiele 'winkel', die bijvoorbeeld gemeenten bezoekt tijdens marktdagen, kan wél voldoende meerwaarde bieden. Er zijn diverse partijen die dit reeds aanbieden, o.a. het Duurzaam Bouwloket (zie hierna).

Klantreis

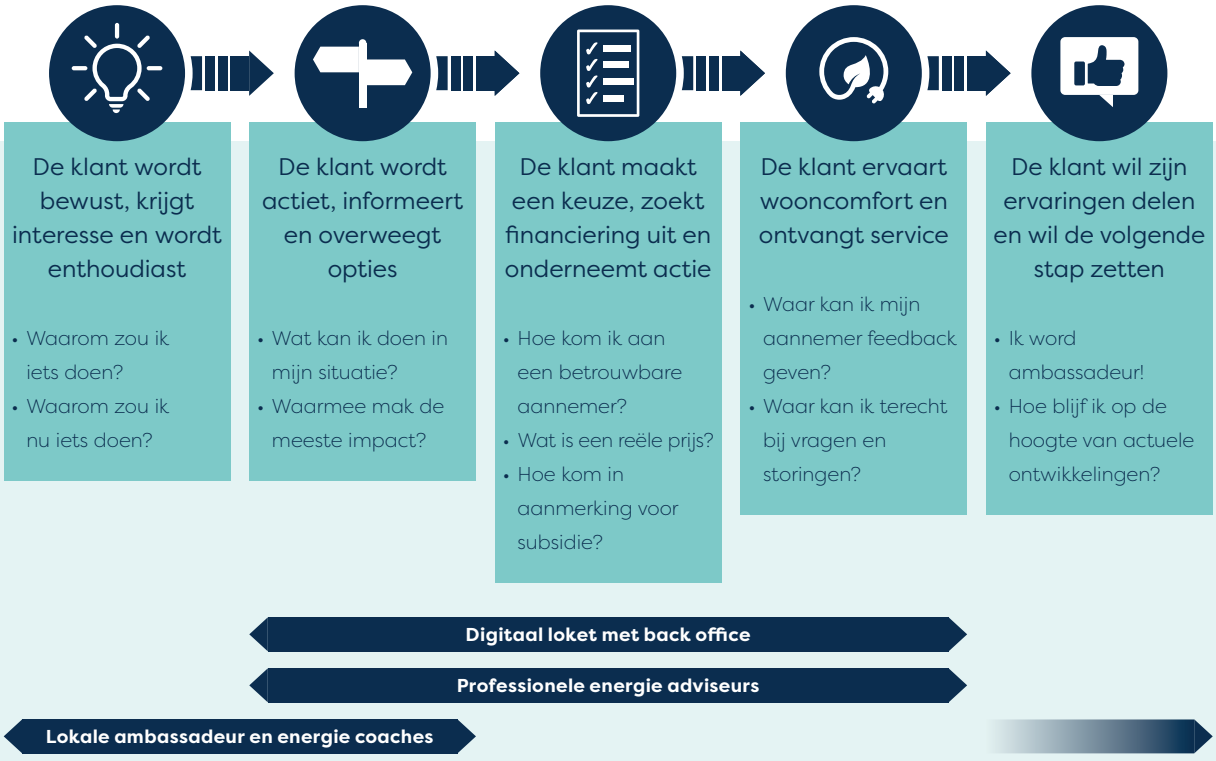

Figuur 9: *Klantreis woningeigenaar*

Digitaal loket

Een digitaal loket is voor de meeste mensen toegankelijk, maar het komt niet vanzelf naar de inwoner toe. Het doel van het loket is:

- Duidelijk, transparant en up to date informatie bieden over nut en noodzaak van de energietransitie en de mogelijkheden van ieders eigen bijdrage (gedrag en technisch).
- Leiderschap en goede voorbeelden een podium geven om anderen te inspireren en laten leren.
- Informeren over wettelijke regelgeving en over bestaande instrumenten, zoals Zonnekaart Limburg, de provinciale lening Duurzaam Thuis, het Nationaal Warmtefonds of andere financiële instrumenten.

Een digitaal loket met backoffice bestaande uit deskundige adviseurs, zoals het Duurzaam Bouwloket, biedt het voordeel dat iedereen er terecht kan met vragen. Het is interactief en geeft de bezoeker deskundig en up-to-date informatie en advies. Voordeel is ook dat gemeenteambtenaren worden ontlast met vragen van burgers, en zelf ook bij de backoffice terecht kunnen met hun eigen vragen.

Om het digitaal loket tot een succes te maken, zijn de volgende aspecten van belang:

- Koppel het digitale loket aan de gemeentelijke website, zodat het goed vindbaar is en er een 'couleur locale' kan ontstaan, zodat het voor de inwoner als 'iets van de gemeente' direct herkenbaar is. Koppel ook goede voorbeelden uit de eigen gemeente aan het loket.
- Maak de backoffice professioneel en goed bereikbaar, zodat het als persoonlijk en deskundig ervaren wordt.
- Zorg ervoor dat de medewerkers van de backoffice altijd op de hoogte zijn van actuele informatie uit de gemeente.
- Zorg dat het loket objectieve informatie en onafhankelijk advies geeft.
- Geef regionale bedrijven een plek op het digitale loket, zodat lokale, duurzame bedrijvigheid gestimuleerd wordt.
- Koppel andere thema's aan het loket, zoals de circulaire economie en klimaatadaptatie, zodat de inwoner de relatie tussen deze thema's begrijpt.
- Verstrek daarnaast vanuit het digitale loket periodiek doelgerichte informatie via gemeentelijke bladen. Ook periodieke themagerichte acties (publiekscampagnes) over mogelijkheden van energiebesparing, kosten en financieringsmogelijkheden verdienen de aandacht.

De kosten van deelname aan een digitaal loket met backoffice zijn per gemeente €5.000 tot €9.500 per jaar, afhankelijk van de grootte van de gemeente. Een digitaal loket (= alleen website) zonder backoffice kost €3.000 tot €5.000 per jaar per gemeente. In dit geval zal meer ambtelijke capaciteit nodig zijn voor het beantwoorden van vragen van burgers, organisaties en bedrijven en het bijhouden van ontwikkelingen (o.a. regelgeving en energiefondsen)

Coaches of ambassadeurs

Ambassadeurs of coaches zijn vaak inwoners met positieve praktijkervaring of leden van een lokale energiecoöperatie. Zij kunnen hun ervaringen delen met andere burgers en bedrijven. Een ambassadeur/coach kan zijn eigen verhaal vertellen en kan daarmee op een laagdrempelige manier enthousiasmeren en inspireren. Een ambassadeur/coach is echter geen professioneel adviseur en zal dus minder inhoudelijk deskundig zijn. Voor meer technisch en of financieel advies moet de inwoner bij het loket of de adviseur zijn.

Ambassadeurs/coaches kunnen per gemeente georganiseerd worden, maar kunnen ook in een netwerk over gemeentegrenzen heen opereren. In alle gevallen is het van belang dat zij contact met elkaar en met de gemeenten houden. Als RES-regio kan dit voor de gemeenten samen worden georganiseerd via een regionaal platform zoals het SELL (Servicepunt Energie Lokaal Limburg). Maar een gemeente kan dat ook individueel regelen, bijvoorbeeld als onderdeel van het digitale loket.

Energieadviseurs

Een adviseur geeft onafhankelijk, professioneel en persoonlijk advies. Dit advies is arbeidsintensief en dus zijn er meer kosten aan verbonden. Adviseurs kunnen dan ook het beste gericht worden ingezet op een specifiek gebied of doelgroep. Mede omdat gekwalificeerde energieadviseurs schaars zijn en om kostenefficiënt te werken, wordt het volgende aanbevolen:

- Maak een pool van regionale professionele adviseurs zodat inwoners weten waar ze betrouwbaar en professioneel advies kunnen krijgen. Stem dit ook af met energiecoöperaties, die als ambassadeur/coach kunnen optreden.
- Adviseurs uit eigen regio zijn een pré voor persoonlijke benadering en herkenbaarheid. Borg wel de klantgerichtheid, deskundigheid en onafhankelijkheid van de adviseurs in de pool.
- Zet adviseurs gericht in. Bij woningen die vóór 1985 gebouwd zijn en veelal energielabel C of slechter hebben, is in verhouding tot de kosten relatief de meeste energiebesparing te realiseren. De inzet van adviseurs moet daarom vooral gericht worden op wijken waar veel oudere woningen staan. Daarnaast kan ook met banken, makelaars en notarissen worden afgesproken dat zij kopers van bestaande woningen wijzen op energiebesparing, de mogelijkheid van zonnepanelen en gebruik maken van een energieadviseur.

De kosten voor een deskundig professioneel energieadvies, waarbij de klant ook geholpen wordt met aanvragen en beoordelen van offertes en evt. een oplevercontrole plaatsvindt, bedragen ca. €500,- per klant. Gemeenten kunnen overwegen om een deel van deze kosten voor de inwoners te vergoeden (mogelijk d.m.v. RRE-subsidie). Daarnaast zal het door gemeenten gezamenlijk inrichten van een adviseurspool capaciteit besparen voor aanbesteding. Dan kan er waarschijnlijk een beter uurtarief worden bedongen. Door samen te werken ontstaat voor de deelnemende gemeenten flexibiliteit in de inzet van de adviseurs.

Woningcorporaties

Woningcorporaties hebben hun eigen doelstellingen en aanpak m.b.t. energietransitie en verduurzamen van hun sociaal woningbezit. De aanpak is veelal afgestemd op de meerjarige onderhoudsprogramma's, maar er bestaan ook mogelijkheden voor verduurzaming bij wisseling van bewoners en evt. op aanvraag (m.n. voor zonnepanelen).

Omdat woningcorporaties veel ervaring opdoen met verduurzaming, is het aan te bevelen dat zij hun kennis onderling delen. Hiervoor zou het provinciaal netwerk van de woningcorporaties gebruikt kunnen worden of een aparte Community of Practice opgericht kunnen worden. Hieraan kan ook een vertegenwoordiging vanuit de RES en/of gemeenten deelnemen Zo kunnen tijdig eventuele plannen voor de warmtetransitie en aardgasvrije wijken gedeeld worden, zodat corporaties daarop kunnen inspelen met hun verduurzamingsplannen. Om dit te concretiseren bevelen wij aan dat vanuit de RES (evt. gemeenten apart) met de relevantie woningcorporaties:

- prestatie- en resultaatafspraken worden gemaakt over (de mate en omvang van) de verduurzaming van de sociale huurwoningen. Verduurzaming tot minimaal B-label zou daarbij de ondergrens moeten zijn;
- afspraken worden gemaakt over uitwisseling van informatie en kennis m.b.t. verduurzaming en plannen betreffende warmtetransitie (bijv. plannen voor aardgasvrije wooncomplexen).

Publiek en maatschappelijk vastgoed

Wat willen we bereiken?

Overheden geven het goede voorbeeld met verduurzamen van publiek / gemeentelijk vastgoed:

Toepassen van de sectorale routekaarten maatschappelijk vastgoed en opstellen vierjaarlijkse portefeuille-routekaarten voor de diverse soorten maatschappelijk vastgoed. (zie voor uitleg volgende pagina)

In 2023 voldoen alle overheidsgebouwen aan de wettelijke verplichtingen: tenminste energielabel C en alle energiemaatregelen treffen met een terugverdientijd ≤ 5 jaar. Verder zijn alle overheidsgebouwen met daarvoor geschikte daken voorzien van zonnepanelen.

Aanvullende ambitie publiek vastgoed: ook energiemaatregelen treffen met een terugverdientijd ≤ 15 jaar.

In 2030 zijn alle overige maatschappelijk vastgoedgebouwen met daarvoor geschikte daken voorzien van zonnepanelen.

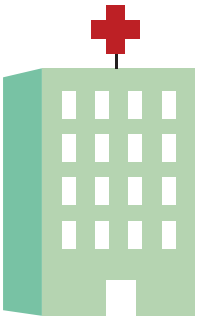

Voor bestaand maatschappelijk vastgoed is een aantal verplichtingen van toepassing: in 2023 dienen alle overheidsgebouwen tenminste energielabel C te hebben, moeten energiemaatregelen met een terugverdientijd met minder of gelijk dan vijf jaar worden getroffen, en waar mogelijk worden zonnepanelen aangebracht op daken. (NB: zie verderop m.b.t. wijziging regelgeving vanaf 2023)

Mede vanuit de voorbeeld- en aanjaaggedachte is het belangrijk dat voor het gemeentelijk/publiek vastgoed verduurzamingsplannen worden opgesteld en daarvoor financiële middelen worden gereserveerd/vrijgemaakt. Ook voor het maatschappelijk vastgoed, met een breed scala aan doelgroepen en eigenaren, dient de slag van energiebesparing en zonnepanelen gemaakt te worden.

Kenmerkend voor het publieke en maatschappelijke vastgoed is dat in veel gevallen niet duidelijk is wie de eigenaar van het gebouw is: vaak is de gebruiker een andere partij dan de eigenaar. Gemeenten zijn vaak de gebouweigenaar van (basis)scholen, sportaccommodaties, gemeenschapshuizen en monumenten, terwijl andere partijen ze gebruiken (Figuur 10). De verantwoordelijkheid voor investeringen voor verduurzaming ligt bij de eigenaren. Maar de gebruikers genieten vaak het voordeel van de lagere energierekening. Daarom moeten ook goede afspraken gemaakt worden over welke partij investeert, welke partij verantwoordelijk is voor beheer en onderhoud en wie het financieel voordeel verwerft.

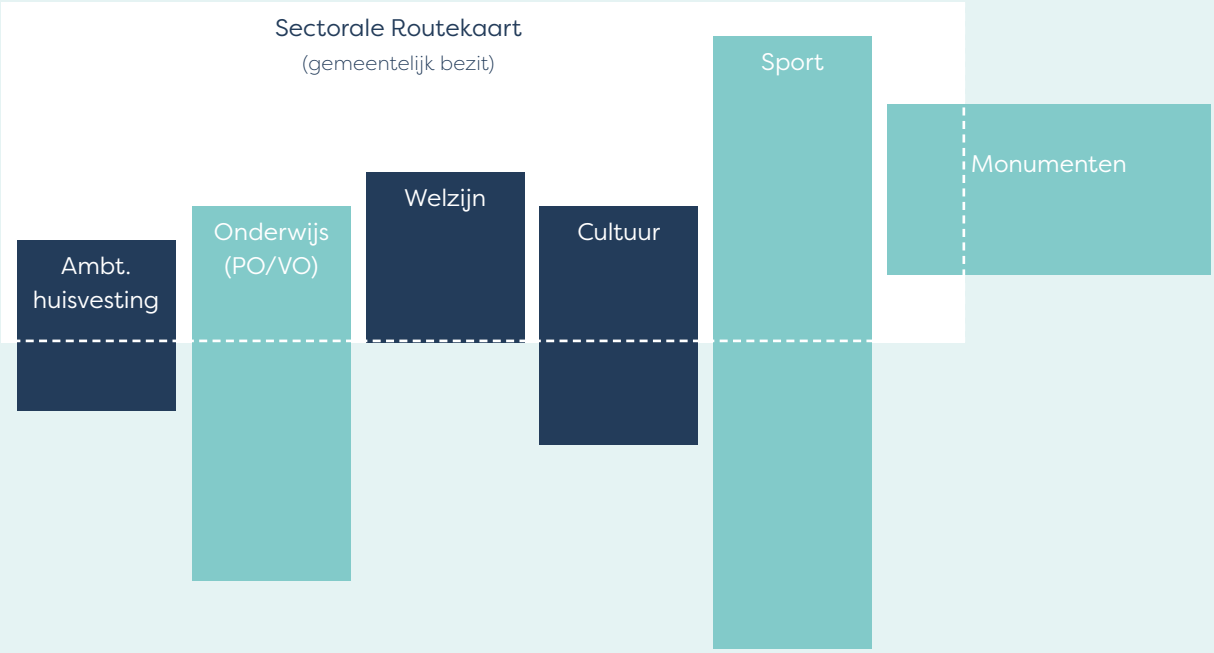

Figuur 10: *Maatschappelijk vastgoed binnen de invloedssfeer van gemeenten*

Routekaarten

In het Klimaatakkoord hebben twaalf maatschappelijk vastgoedsectoren (Rijksvastgoedbedrijf, gemeenten, provincies, politie, onderwijs (PO en VO, MBO, HBO en WO), zorg- en sportvastgoed en monumenten) afgesproken ieder een sectorale routekaart op te stellen. Eigenaren van maatschappelijk vastgoed moeten binnen de kaders van 'hun' sectorale routekaart een eigen vierjaarlijkse portefeuilleroutekaart maken. Voor gemeentelijk vastgoed heeft de VNG de Sectorale Routekaart Maatschappelijk Vastgoed gelanceerd, die een opmaat vormt voor het opstellen van portefeuilleroutekaarten door individuele gemeenten. Ook voor scholen, sport, zorg en monumenten zijn de sectorale routekaarten gepubliceerd. In de cultuursector is het landschap divers. Hier bestaat het

vastgoed onder meer uit bibliotheken, musea en theaters. Vanwege deze diversiteit is er voor deze categorie geen algemene sectorale routekaart opgesteld.

Toepassing van de portefeuilleroutekaarten is een grote kans voor vastgoedmedewerkers om de verduurzaming van het vastgoed veel concreter te maken. Er moet een plan op tafel worden gelegd waarin voor de komende vier jaar projecten zijn geselecteerd die tot (bijna) energie-neutrale gebouwen moeten leiden. De 'slimme selectie' van gebouwen die in de portefeuilleroutekaart komen hangt nauw samen met het vastgoedbeleid. Er is namelijk een langetermijnperspectief nodig waarin een brede afweging plaatsvindt op portefeuilleniveau. Afstemming met MJOP's (meerjaren-onderhoud programma's) en het accommodatiebeleid (welke gebouwen blijven voor langere termijn in gebruik) is noodzakelijk.

Publiek/gemeentelijk vastgoed

Het is de bedoeling dat gemeenten op basis van de Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed de eigen opgave in beeld brengen en de wijze waarop zij de verduurzaming gaan realiseren. De eigen portefeuilleroutekaart bevat naast een strategie ook een uitvoeringsplan voor de korte termijn van vier jaar, inclusief de benodigde investering.

De RES biedtj hiervoor aanpakken en instrumenten waarmee de gemeenten, in overleg met de gebruikers, aan de slag kunnen:

- **Toepassen van de Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed.**
  Recent is ook de Leidraad verduurzamen gemeentelijk vastgoed verschenen, die een stappenplan bevat met praktijkvoorbeelden voor verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.
- **Deelnemen van gemeenten tot 25.000 inwoners aan het provinciaal ontzorgingsprogramma voor maatschappelijk vastgoed.**
  Voor de RES-NML betekent dit concreet dat zeven van de vijftien gemeenten hierop aanspraak kunnen maken. Zie de nadere toelichting verderop.
  NB: Een gelijksoortige aanpak kan vanuit de RES-samenwerking ook worden opgezet voor de grotere gemeenten.
- **Inrichten van een Community of Practice voor verduurzaming gemeentelijk vastgoed.**
  Hierin worden, al dan niet ondersteund door professionele partijen, kennis en ervaringen gedeeld over investeringsopgaven en de uitvoering (business cases, financiering + FTE's), efficiënter gebruik van gebouwen (integratie accommodatiebeleid en verduurzamingsopgave), samenwerken binnen de gemeentelijke organisatie en besluitvorming.
- **Toepassen van een (gezamenlijk) energiemonitoringssysteem.**
  Om goed inzicht te hebben in het eigen vastgoed, energieverbruik en vooruitgang van de verduurzamingsopgave, is een energiemonitoringssysteem essentieel. Dit biedt de volgende voordelen: inzicht in 'laaghangend fruit'-maatregelen, sturing op duurzamer gedrag gebruikers, betere gebouw-inregeling en ontzorgen van de facilitaire dienst in facturatie van energiekosten en bijhouden/voorkomen van onnodige aansluitingskosten. Hiermee is snel zowel financiële winst als energiebesparing te realiseren.
- Desgewenst kan een financieel model / regeling ontwikkeld worden voor het verrekenen van het kostenvoordeel voor de gebruiker met de investeringen door de eigenaar.

Wijziging regelgeving

Vanaf 2023 gaat de wet- en regelgeving op basis van de Omgevingswet wijzigen. Dat betekent dat op basis van het dan geldende 'Besluit bouwwerken leefomgeving' de gebouweigenaar verantwoordelijk wordt voor de energie-'performance' van het gebouw (dit geldt m.n. voor maatschappelijk en commercieel vastgoed). De gebruikers die een zgn. milieubelastende activiteit uitvoeren, zullen op basis van het 'Besluit activiteiten leefomgeving' verantwoordelijk zijn voor de energieprestatie van de processen in dat gebouw. Dit kan ook betekenen dat de dienst Bouw- en woningtoezicht extra energietaken krijgt of dat deze taken expliciet bij de RUD-LN moeten worden neergelegd. Overigens krijgen gemeenten dan de bevoegdheid om eigen regels vast te stellen voor de energiebesparingsplicht bij milieubelastende activiteiten (bijv. een andere grens voor de terugverdientijd van verplichte maatregelen), of een andere grens voor de omvang van het energiegebruik (nu bijv. 50.000 kWh/j). Het is aan te bevelen om dit op termijn in RES-verband (liefst provinciaal) uit te werken om voor gemeenten en regio's een gelijk speelveld te behouden.

Overig maatschappelijk vastgoed (onderwijs, zorg, sport, cultuur)

Ook de eigenaren van ander maatschappelijk vastgoed moeten aan de slag met verduurzaming. Bij voorkeur worden hiervoor de sectorale routekaarten toegepast. Die worden uitgewerkt in portefeuille-routekaarten en vierjaarlijkse plannen van aanpak met projecten die tot energiebesparing (en duurzame opwek) leiden. Ook hier moet de verbinding gelegd worden met het accommodatiebeleid.

Evenals de kleinere gemeenten kunnen ook maatschappelijk vastgoedeigenaren met een beperkt aantal gebouwen gebruik maken van het provinciaal ontzorgingsprogramma. Voor de uitvoering van dit ontzorgingsprogramma is samenwerking met de RES-regio's en gemeenten van groot belang.

Provinciaal ontzorgingsprogramma kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren

Door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is de 'Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed' ter beschikking gesteld en via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) aangeboden aan de provincies. Deze regeling voorziet in het verstrekken van specifieke uitkeringen aan provincies van ten hoogste € 2 miljoen per provincie voor het ontzorgen van minimaal 100 kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren bij de verduurzaming van de gebouwen die zij in eigendom hebben. Deze middelen zijn begin 2021 beschikbaar via een specifieke uitkering aan de provincie, zodat begin 2021 gestart kan worden met het ontzorgingsprogramma. De middelen dienen vóór 1 januari 2024 uitgezet te zijn. RVO zal de provincies ondersteunen gedurende de gehele looptijd van het programma.

In totaal zijn er in heel Limburg circa 295 kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren met circa 695 gebouwen. Het streven is om minimaal

100 eigenaren met circa 287 gebouwen te ondersteunen middels het ontzorgingsprogramma. Met ontzorgen wordt bedoeld het begeleiden bij het verduurzamen van hun gebouwen. Dat gaat van bewustwording, enthousiasmeren, energieadvies, businesscase opstellen en financieel advies tot de aanbesteding van de duurzaamheidsmaatregelen (energiebesparing en zonnepanelen op dak). Het provinciaal ontzorgingsprogramma stimuleert ook vraagbundeling en het delen van opgedane kennis en ervaring met het Kennis en Innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed.

Aanvullend op de provinciale ontzorgingsprogramma's zal RVO een landelijk ondersteuningsprogramma inrichten, waarbij het Kennis- en Innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed zal worden betrokken. Hiermee wordt beoogd om het verduurzamingsproces van kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren in beeld te brengen en waar mogelijk te standaardiseren.

Bedrijven en commercieel vastgoed

Wat willen we bereiken?	Bedrijven voldoen aan de informatieplicht cf. Activiteitenbesluit Wm (t.z.t. Besluit activiteiten leefomgeving): melden energiegebruik en energiemaatregelen. Bedrijven met elektriciteitsgebruik ≥50.000 kWh/j of gasgebruik ≥25.000 m3/j implementeren maatregelen met een terugverdientijd (TVT) ≤ 5 jaar. Daarbij maken ze gebruik van de erkende maatregelen-lijsten. Bedrijven met een kleiner energiegebruik implementeren zoveel mogelijk maatregelen met een terugverdientijd van ≤ 5 jaar. Bedrijven met geschikte daken benutten deze zoveel mogelijk voor duurzame energieopwekking met zonnepanelen.

Energiebesparing bedrijven via wettelijk VTH-instrumentarium

De RES-regio Noord en Midden-Limburg kent veel bedrijven van diverse omvang en vallend onder diverse wettelijke verplichtingen (Figuur 11).

De overheid heeft voor energiebesparing door bedrijven wetgeving vastgesteld en op basis hiervan voor (19) bedrijfstakken 'erkende maatregelenlijsten' opgesteld. Het gaat o.a. om de implementatie van het Activiteitenbesluit wet milieubeheer en de Energie Efficiency Richtlijn. De gemeenten en de RUD-LN (Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord) zijn als bevoegd gezag aangewezen voor toezicht en handhaving van met name de middelgrote en kleine energiegebruikers. De energievraag van de bedrijven betreft niet alleen gas en elektriciteit voor het verwarmen en verlichten van bedrijfsgebouwen, maar ook energie voor bedrijfsprocessen.

NB: Zie de opmerkingen op pagina 31 onder Wijziging regelgeving.

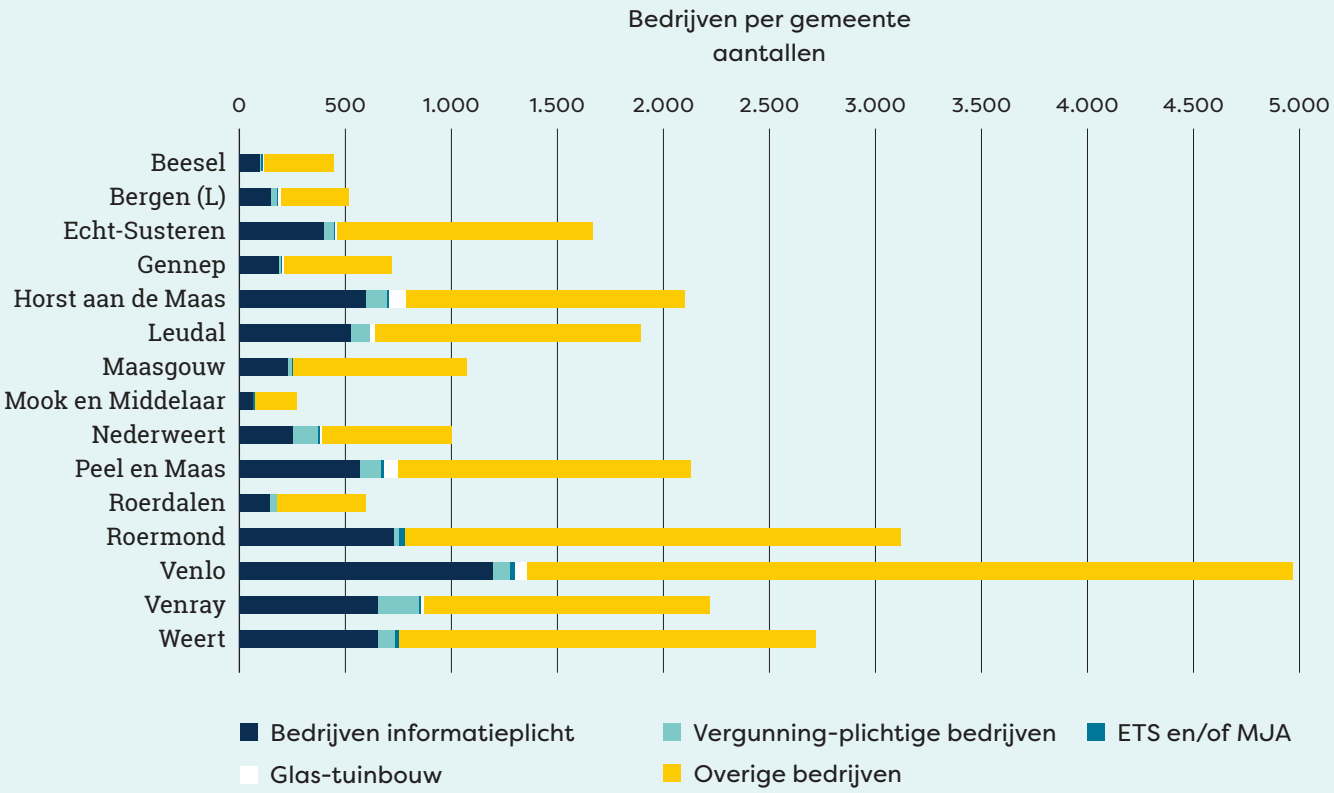

Figuur 11: *Verdeling van de diverse categorieën bedrijven over de gemeenten in de RES-regio*

Tabel 8: Aantal bedrijven per gemeente en informatieplicht energiebesparing (stand per 5 oktober 2020)

Gemeente	Aantal bedrijven (RvO)	Bedrijven informatieplicht	Informatieplicht ingediend	% ingediend	nog in te dienen	% nog in te dienen	vergunningplichtige bedrijven	ETS en/of MIA	Glas-tuinbouw	overige bedrijven
Beesel	445	100	32	32%	68	68%	9	6	4	326
Bergen (L)	517	150	42	28%	108	72%	29	5	15	318
Echt-Susteren	1.670	297	92	31	205	69%	55	4	0	1.314
Gennep	720	182	54	30%	128	70%	22	5	1	510
Horst aan de Maas	2.105	598	168	28%	430	72%	104	6	75	1.322
Leudal	1.896	530	150	28%	380	72%	87	2	15	1.262
Maasgouw	1.074	159	61	38%	98	62%	23	3	2	887
Mook en Middelaar	271	63	17	27%	46	73%	6	1	0	201
Nederweert	999	258	66	26%	192	74%	117	4	6	614
Peel en Maas	2.129	573	171	30%	402	70%	100	9	63	1.384
Roerdalen	598	99	39	36%	63	64%	29	0	2	468
Roermond	3.119	726	251	35%	475	65%	29	24	2	2.338
Venlo	4.970	1.199	366	31%	833	69%	80	26	53	3.612
Venray	2.224	655	187	29%	468	71%	191	12	14	1.352
Weert	2.721	660	186	28%	474	72%	78	17	3	1.963
Totaal	**25.458**	**6.249**	**1.879**	**30,1%**	**4.370**	**69,9%**	**959**	**124**	**255**	**17.871**

Voor veel bedrijven geldt de informatieplicht en besparingsplicht energie. Het toezicht houden op de uitvoering hiervan, evenals handhaving, behoort tot de basistaken van de RUD. Hieraan is tot enkele jaren geleden beperkte prioriteit en capaciteit gegeven. Ondanks dat vanuit ministerie (EZK), RVO en RUD de afgelopen jaren bedrijven zijn gewezen op hun informatieplicht, heeft per oktober 2020 pas ca. 30 % van de bedrijven voldaan aan de informatieplicht. Landelijk heeft ca. 50% van de bedrijven voldaan. Als vervolgactie is heeft de RUD-LN de bedrijven wederom gewezen op het niet voldoen aan de informatieplicht. Op de niet-melders is tot dusver geen verdere actie ondernomen, omdat dit vooralsnog niet is opgenomen in het uitvoeringsprogramma van de RUD.

Uit controles door de RUD is bij 90-95% van de bedrijven gebleken dat op het gebied van energie iets niet in orde is. Dit geldt zowel voor vergunningplichtige als informatieplichtige bedrijven. Bijvoorbeeld de melding komt niet overeen met de werkelijke situatie, er is geen plan van aanpak voor nog uit te voeren maatregelen, het bedrijf moet voldoen aan de EED-richtlijn, of het energiebesparingsonderzoek is ouder dan vier jaar. Hieruit blijkt dat bedrijven problemen ervaren bij de informatieplicht en de verplichte energiebesparing. Voorlopige conclusies zijn dat het urgentiegevoel er wel is bij veel bedrijven, maar dat ze door gebrek aan kennis niet weten waar ze moeten beginnen met energiebesparing en dat ze niet op de hoogte zijn van financieringsmogelijkheden.

Gelet op de bijdrage van bedrijven aan het energiegebruik en de CO_2-uitstoot, is er meer aandacht, toezicht en handhaving nodig m.b.t. energiebesparing door bedrijven en organisaties met commercieel vastgoed. Als RES-gemeenten een gezamenlijke prioritering en aanpak ontwikkelen, zal er een duidelijke boodschap richting bedrijven uitgaan, waardoor deze meer initiatief moeten nemen voor energiebesparing.

Hiertoe worden de volgende acties geadviseerd:

- Betere communicatie, inzet van extra menskracht en financiële instrumenten door RVO, gemeenten, RUD-LN, LWV en MKB-Limburg. Hierdoor worden gebrek aan kennis en ontbrekend urgentiegevoel bij bedrijven verminderd.
- Bespreek nut/noodzaak, doelstelling en mogelijkheden van een wettelijke aanpak van energiebesparing door bedrijven in het AB en DB van de RUD-LN. Geef de RUD-LN opdracht voor toezicht en handhaving inzake energiebesparing, voor zover dit niet in reguliere opdracht van basistaken opgenomen is.
- Energiebesparing door de RUD-LN moet meer prioriteit krijgen in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving door gemeenten. Deze extra inzet kan plaatsvinden via her-prioritering van de bestaande capaciteit of via inzet van extra capaciteit. Hiervoor bedoelde rijksmiddelen zouden daartoe moeten worden ingezet (NB: Sommige gemeenten doen dit nog niet). Het AB/DB RUD-LN dient hierover een besluit te nemen. De gemeenten zullen evenwel de beleidsmatige keuze hiervoor moeten maken.

De medewerkers van RUD-LN dienen voldoende uren beschikbaar te krijgen om ervaring op te doen en te kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria. De RUD dient daartoe een plan van aanpak uit te werken, waarin ook de benodigde capaciteit, kosten en (mogelijkheden voor) de aansturing van energiespecialisten zijn uitgewerkt. In dit plan moet de aanpak van vergunningplichtige en informatieplichtige bedrijven afzonderlijk worden uitgewerkt, met aandacht voor doelmatigheid (te bereiken energiebesparing c.q. CO_2-emissiereductie per ingezette capaciteit of geld). Dit betekent dat de RUD zich vooral moet focussen op bedrijven waar CO_2-winst te behalen valt. Dit zijn vaak bedrijven die nog weinig maatregelen hebben getroffen, of die veel energie gebruiken. Op basis daarvan kan een prioritering in de aanpak worden voorgesteld (bijv. focus op vergunningplichtige bedrijven, focus op de grootste energiegebruikers of focus op bedrijven met slecht naleefgedrag).

- Borg dat Rijksmiddelen uit de mei- en decembercirculaires, bestemd voor RUD-taken, daadwerkelijk beschikbaar komen als energiebudget voor de RUD-LN.

Ondersteuning MKB-bedrijven door koepelorganisaties

Stimulering en ondersteuning MKB-bedrijven door initiatieven vanuit koepelorganisaties

Wij verkennen met de Limburgse Werkgeversvereniging (LWV), MKB Limburg, bedrijventerrein organisaties welke ‘ontzorgingspakketten’ te ontwikkelen en aan te bieden zijn voor het Limburgse bedrijfsleven en verduurzaming van bedrijventerreinen. Veel MKB’ers zijn bereid om in energie- en duurzaamheidsmaatregelen te investeren. Enerzijds in onderlinge collectieve of coöperatieve afspraken over duurzame inkoop c.q. opwek van energie (bijv. zon-op-dak bij ondernemers op bedrijventerreinen), anderzijds om zelf initiatieven te ontwikkelen in de energietransitie. Wij willen deze bedrijven ondersteuning bieden vanuit toegevoegde waarde en – als dat nodig is - ook knelpunten in de uitvoering als gevolg van in de uitvoering van wet- en regelgeving aankaarten bij de rijksoverheid.

Diverse gemeenten zijn al gestart met projecten gericht op verduurzaming van bedrijventerreinen. Een aansprekend voorbeeld is Venlo, waar de bedrijvenorganisatie Ondernemend Venlo samen met LWV Parkmanagement en de gemeente Venlo het project Duurzame Bedrijventerreinen is gestart. Financiering gebeurt met OP-Zuid-subsidie, met provinciale cofinanciering. Het uiteindelijke doel is om op innovatieve wijze schaalgrootte te organiseren bij het verduurzamen van bedrijventerreinen. Collectiviteit kan voordelen opleveren voor duurzame energieproductie, -efficiëntie en -besparing.

De ervaringen worden gebruikt voor uitrol naar andere bedrijventerreinen in Venlo. Die uitrol moet er toe leiden dat in 2030 op alle bedrijventerreinen van Ondernemend Venlo 20% energie bespaard wordt, op 20% van de daken duurzame energie wordt opgewekt en op 20% van de bedrijventerreinen gevolgen van de klimaatverandering opgevangen kunnen worden.
Bij succes kan een soortgelijke aanpak worden ingezet op andere bedrijventerreinen in de RES-regio. Hiertoe kan vanuit de RES een kennisnetwerk worden opgezet, waarin ook andere initiatieven voor verduurzaming van bedrijventerreinen worden gedeeld.

Tevens bezien wij of op regionale of provinciale schaal ondersteuning geboden kan worden aan het Charter Energietransitie MKB van de Stichting Groene Economie Limburg. Dit initiatief beoogt een regionale aanpak waarin bedrijfsleven, overheid (met name RUD) en onderwijs samenwerken om de energietransitie bij het MKB te stimuleren. Deze aanpak is als een 'wortel'-benadering (stimuleren en helpen) opgezet, in tegenstelling tot de wettelijke aanpak van energiebesparing via uitvoering van toezicht en handhaving (stok). Doel is via een ontzorgingsaanpak (vergelijkbaar met de 'klantreis') energiebesparing en duurzame energieopwekking bij bedrijven te stimuleren door voorlichting en inzet van energieadviseurs.

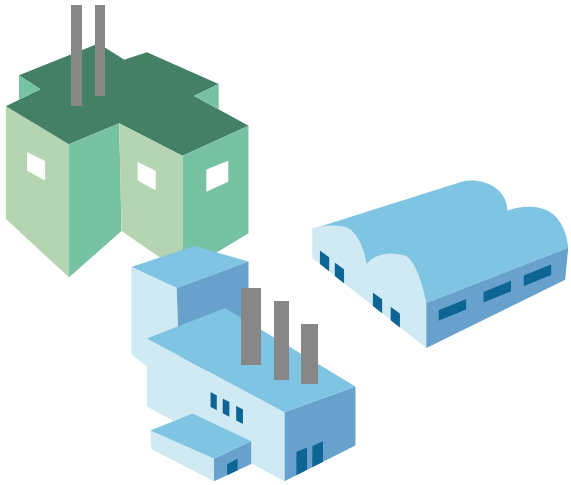

Stimulering zonnepanelen op daken

Vanuit het thema Grootschalige Opwek is een plan opgesteld voor een RES-brede aanpak van het stimuleren van de aanleg van zonnepanelen op grote daken. Dit plan richt zich ook op daken van bedrijven (commercieel vastgoed) en zoekt hierover samenwerking met bedrijven, zowel via het wettelijk spoor (agendering en stimulering door de RUD-LN) als via de stimulerende/ondersteunende acties. De bedoeling is dat bedrijven/commercieel vastgoed integraal benaderd worden voor zowel energiebesparing als zonnepanelen.

4 Grootschalige elektriciteitsopwekking

4.1 Ambitie

Voor grootschalige opwekking is voor de RES-regio Noord- en Midden-Limburg een jaarlijkse opbrengst van tussen 1,0 en 1,4 terawattuur (TWh) geformuleerd als ambitie voor 2030 (vergund in 2025). Dit komt bij benadering overeen met de regionale elektriciteitsvraag van de gebouwde omgeving het komend decennium, exclusief de te verwachten stijgende vraag naar elektriciteit voor de warmte- en mobiliteitstransitie. Het kwantitatieve doel van (gemiddeld) 1,2 TWh betreft de grootschalige duurzame elektriciteitsopwekking, waarbij reeds bestaande projecten en geplande projecten uit de subsidieregeling SDE+ worden meegeteld. De uitwerking betreft voornamelijk de realisatie van de resterende ambitie naast de bestaande en geplande projecten, om te komen tot de 1,2 TWh per jaar.
Ons bod van 1,2 TWh richt zich op 2030. Projecten die hiervoor nodig zijn, moeten in 2025 vergund zijn. Ook daarna zal de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijven groeien (zie hoofdstuk 6). Daar houden we nu alvast rekening mee. Het ontwikkelen van energieprojecten en voldoende netwerkcapaciteit kost namelijk veel tijd. We onderzoeken daarom nu al wat nodig is voor deze opgave ná 2025, zodat wij en onze partners in de regio onze verantwoordelijkheid kunnen nemen.
In dit hoofdstuk wordt ons bod onderbouwd op basis van ruimtelijke analyses, scenario's en berekeningen. De basis hiervan ligt in de uitgangspunten die hieronder beschreven staan.

Hoeveel is 1.200 GWh?

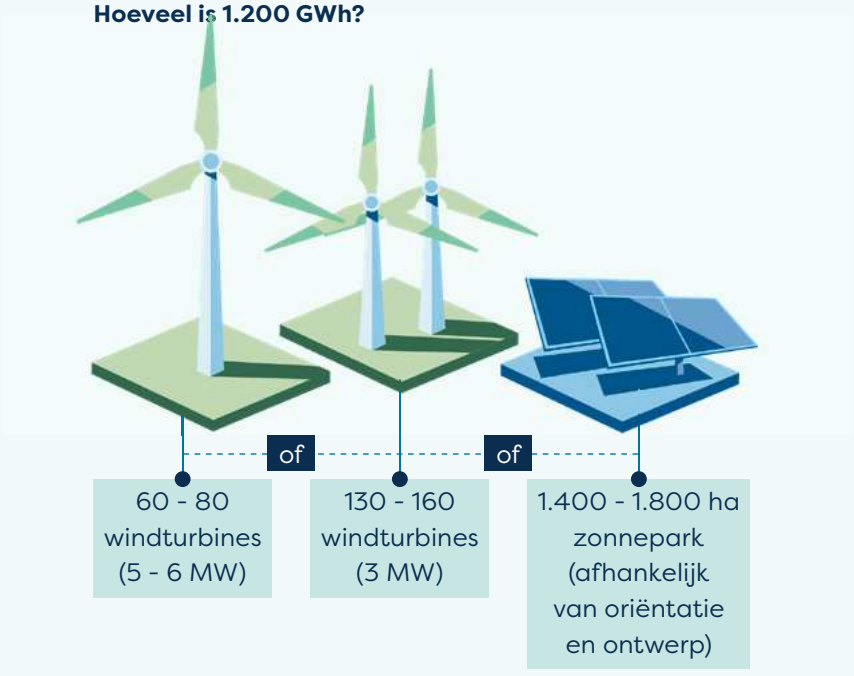

4.2 Uitgangspunten

Hoezeer we ons als regio ook zullen inspannen om energie te besparen, er zal altijd opwekking van duurzame elektriciteit nodig blijven. Een belangrijk deel van deze energie zal door grootschalige windparken- en/of zonneweides worden opgewekt. Onder grootschalige elektriciteitsopwekking wordt verstaan:

- Zon-op-dak: meer dan 50 zonnepanelen (~ meer dan 15 kWp);
- Zon-op-veld: meer dan 10 ha zonnepanelen (~ meer dan 10 MW);
- Wind-op-land: meer dan twee windturbines van (ten minste) 3,5 MW (~ meer dan 7 MW).

Dit zijn de uitgangspunten voor grootschalige opwekking:

- We gaan scenario's onderzoeken waarbij we in ieder geval een evenredig deel (op basis van gebruik en potentie) van ons elektriciteitsverbruik grootschalig duurzaam opwekken (Tabel 9). We committeren onszelf daarom als RES-regio Noord- en Midden-Limburg aan de ambitie van 1,2 TWh, met een bandbreedte van 1,0 tot 1,4 TWh, aan te realiseren duurzaam opwekkingsvermogen.
- We houden ruimtelijke kwaliteit als geheel in beeld en onderzoeken de mogelijkheden in de regio aan de hand van het landschap en de koppelopgaven. De uitwerking van de mogelijkheden zal scenario's opleveren met potentiegebieden.
- We sluiten op voorhand geen enkele duurzame techniek voor grootschalige opwek uit en kijken per techniek naar de kansen in de regio.
- Meervoudige elektriciteitsopwekking (de combinatie van meerdere vormen van duurzame opwekking op één locatie = energielandschap) heeft de voorkeur. Daarnaast zijn kleine projecten mogelijk door gemeentelijk maatwerk.
- Dubbel ruimtegebruik (de combinatie van doelen of opgaven, zoals bijvoorbeeld het verbeteren van biodiversiteit en energieopwekking op één locatie) heeft de voorkeur bij nieuw te realiseren projecten.
- Voor de realisatie van grootschalige opwekking is per gemeente maatwerk mogelijk, passend binnen de kaders van de RES.
- We houden rekening met uitsluitingsgebieden.

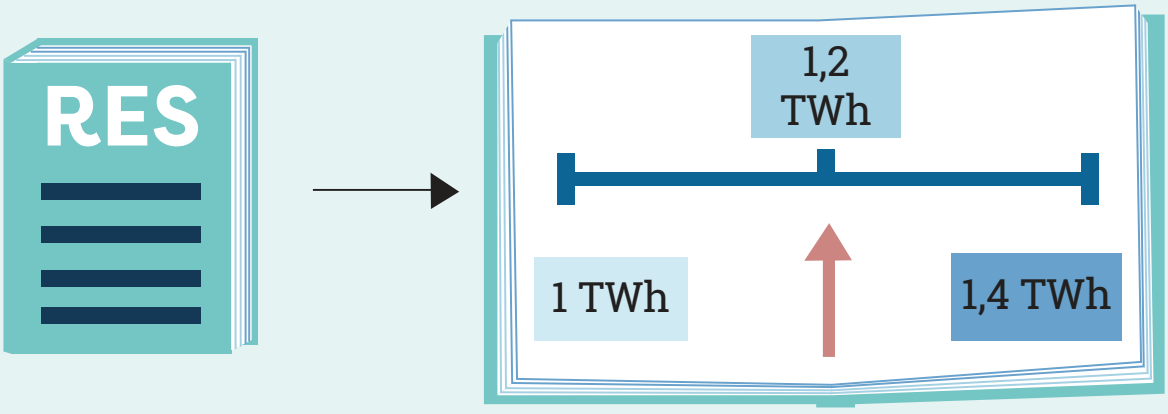

Als bron is de volgende studie gebruikt (zie Tabel 9) waarbij de onderzoeksvraag luidde: Wat is de opgave per regio wanneer de totale nationale RES-opgave wordt verdeeld op basis van potentie of op basis van huidig gebruik?

De opgave voor onze regio zou voor een verdeling op basis van potentie uitkomen op 1,0 TWh (bandbreedte 1,0 – 1,4). Bij de verdeling op basis van huidig gebruik gebouwde omgeving komt dit neer op 1.2 TWh.

Tabel 9 Opwekken evenredig deel

	Potentie			Verdeling op basis van potentie			Verdeling op basis van gebruik		
	Zon	Wind	Zon en wind	Zon	Wind	Zon en wind	Inwoners	Huidig gebruik	Huidig gebruik gebouwde omgeving
	TWh	TWh	TWh	TWh	TWh	TWh	TWh	TWh	TWh
Noord- en Midden Limburg	2,4	14	16	1,4	1,0	1,0	1,1	0,8	1,2

Bron: Quintel Energietransitiemodel (ETM), d.d.15 augustus 2019

* Op basis van potentie betekent dat een bandbreedte tussen 1,0 TWh en 1,4 TWh.

* Op basis van gebruik betekent dat 1,2 TWh voor de gebouwde omgeving.

4.3 Waar staan we nu?

Inleiding

Hoeveel energie wordt er op dit moment opgewekt? Wat zit er op kortere termijn aan duurzame opwekking in de planning en wat is de potentie? Met de antwoorden op deze vragen kan een overzicht worden gemaakt van de grootschalige opwekking van duurzame elektriciteit.

Dit overzicht heeft een sterk ruimtelijke component: waar wordt en kan elektriciteit worden opgewekt? Om deze vragen te beantwoorden heeft een ruimtelijke analyse plaatsgevonden. Deze analyse bestond uit een aantal stappen waarbij aandacht is besteed aan grondgebonden opwekking en opwekking vanaf daken: de huidige bijdrage van dakopwekking en de bepaling van de resterende potentie van daken voor grootschalige opwekking.

Het ruimtelijk-analytische proces om te komen tot een regionale potentie is onderverdeeld in de volgende opeenvolgende stappen:

- Stap 1: Huidige en geplande opwekking.
- Stap 2: Bepaling opwekpotentie zon-op-dak.
- Stap 3: Het analyseren van de potentie van grondgebonden zon-PV-projecten (zonneweides) en windprojecten.

De stappen worden vanaf paragraaf 4.3.3 toegelicht. Het resultaat is een aantal kaarten waarin de gegevens in een ruimtelijke context zijn weergegeven, onderscheidend naar opwekking van energie via zon en wind.

De cijfers die zijn gebruikt in de analyse voor de opbrengstpotentie van windturbines en zonneweide zijn gebaseerd op de huidige praktijk en stand der techniek. Naar verwachting stijgen de komende jaren de efficiëntie en opbrengsten van windturbines en zonneweides. Daarom is het raadzaam om de analyse steeds bij te stellen. Pas bij het maken van een ontwerp ontstaat inzicht in de werkelijke opbrengstpotentie van een locatie. In Bijlage 5 is verdere uitleg beschikbaar over wat grootschalige opwekking is, welke aannames zijn gemaakt voor de opbrengstpotentie en een toelichting op definities van data en de gebruikte databronnen.

4.3.1 Stap 1: Huidige en geplande opwekking

De resultaten van de analyses 2020 (huidige opwekking) en 2025 (geplande opwekking) zijn weergegeven in kaartmateriaal, opgenomen in Kaart 1 (Bijlage 6) en Kaart 2 (Bijlage7). In de kaart met de huidige opwekking (Kaart 1) zijn zon en wind gecombineerd. Middels cirkelgrootte is de huidige duurzame opwekking in megawatt (MW) weergegeven, waarbij de kleur aangeeft of het zon of wind betreft. Voor zon is in de legenda onderscheid gemaakt tussen grondgebonden zon en zon-op-dak. In de kaart met de geplande opwekking zijn zon en wind ook gecombineerd. Middels cirkelgrootte is de geplande duurzame opwekking in MW weergegeven, waarbij de kleur aangeeft of het zon of wind betreft. Ook hier is voor zon onderscheid gemaakt tussen grondgebonden zon en zon-op-dak.

Gerealiseerde projecten

Bij het opstellen van de concept RES-NML kende de regio een duurzame elektriciteitsopwekking (grootschalig >15KWp) van 128 gigawatt uur (GWh). Per september 2020 is de grootschalige elektriciteitsopwekking in de RES-NML gestegen naar 205 GWh. Van deze gerealiseerde projecten betreft 149,7 GWh grootschalig zon-PV op daken, 8,2 GWh zonneweides en 47,4 GWh elektriciteitsopwekking door windturbines.

Pijplijnprojecten

Dit zijn de projecten waarvoor een SDE+ beschikking is afgegeven maar die nog niet zijn gerealiseerd. Bij zonneweides en windturbines is een omgevingsvergunning een vereiste voor het verkrijgen van een SDE+ beschikking. Uit de praktijk blijkt dat de pijplijnprojecten (zoals opgenomen in de SDE-lijsten) geen realistisch beeld schetsen van het totale vermogen dat gerealiseerd gaat worden. Om een realistisch beeld te geven heeft het Nationaal Programma RES in zijn handreiking aangegeven welk gedeelte van de projecten meegenomen kan worden. Voor zon-PV-projecten wordt een slagingspercentage gehanteerd van 50% en voor windenergieprojecten 95%. De zon-PV-projecten hebben namelijk nog een aantal onzekerheden na het verkrijgen van de SDE+. Dit zit voornamelijk in constructiebeperkingen voor zon-op-dakprojecten en de aansluiting op het net. Voor windenergieprojecten wordt gesteld dat ze een zeer hoge realisatiegraad hebben doordat het vaak al zeer lang lopende trajecten zijn waar veel werk in is gaan zitten, onder andere voor afstemming met de lokale omgeving. Dit maakt dat deze projecten enkel nog wachten op de SDE+ beschikking om gerealiseerd te worden. Als deze wegingspercentages over de pijplijnprojecten uit de SDE+ lijst worden gelegd, dan blijft er nog een gewogen potentie van pijplijnprojecten over van 660 GWh.

Het grootste gedeelte hiervan bestaat uit zon-op-dak met een gewogen potentie van 331 GWh. De gewogen potentie van zonneweides in de pijplijn betreft 38,2 GWh. De gewogen potentie van windturbines in de pijplijn betreft 290,5 GWh. In Bijlage 8 staat een aanpak opgenomen voor het verhogen van de slagingskans van de pijplijnprojecten zon-op-dak.

Tabel 10: Gerealiseerde en pijplijnprojecten RES-NML

	Concept-RES (september 2019)		RES 1.0 (september 2020)	
Gerealiseerde projecten (>15KWp)	Zon-op-dak:	101,1 GWh	Zon-op-dak	149,7 GWh
	Zonneweides	5,1 GWh	Zonneweides	8,2 GWh
	Wind	21,7 GWh	Wind	47,4 GWh
	Totaal	128 GWh	**Totaal gerealiseerd**	205 GWh
Pijplijnprojecten met SDE-subsidiebeschikking (gewogen)		540 GWh	Zon-op-dak:	331 GWh
			Zonneweides:	38,2 GWh
			Wind:	290,5 GWh
			Totaal gewogen pijplijn:	**660 GWh**
Energielandgoed Wells Meer		240 GWh		240 GWh
Totaal		**908 GWh**		**1105 GWh**

Energieprojecten zonder SDE+ beschikking | Energieprojecten in de 'idee- en oriëntatiefase'

De huidige pijplijnprojecten zoals opgenomen in Tabel 10 bevatten enkel de projecten die een SDE+ beschikking hebben (m.u.v. Wells Meer). Deze paragraaf beschrijft de nog niet gerealiseerde energieprojecten zonder SDE+ beschikking en is opgedeeld in:

- Energielandgoed Wells Meer
- Energieprojecten met een offerteaanvraag bij Enexis maar nog zonder SDE+ beschikking en omgevingsvergunning
- Energieprojecten in de 'idee- en oriëntatiefase'

Aankomend project: Energielandgoed Wells Meer

De gemeente Bergen heeft het grote project Energielandgoed Wells Meer op de planning staan. Voor de opwekking van grootschalige elektriciteit is er in het Energielandgoed gekozen voor verschillende zon-PV-projecten, gecombineerd met een aantal windturbines. De ambitie die Bergen heeft voor de opwekking bedraagt 240 GWh. Dit project bevindt zich in de plan- en vergunningenfase en moet nog gerealiseerd worden. Gezien de omvang van dit project en de substantiële bijdrage die het kan leveren aan de opgave voor RES-NML is het Energielandgoed Wells Meer expliciet opgenomen in Tabel 10.

Energieprojecten met offerteaanvraag bij Enexis zonder SDE+ beschikking en omgevingsvergunning

Om een realistischere inschatting te kunnen maken over mogelijke toekomstige projecten in onze regio, is een inventarisatie gedaan van projecten die nog in een vroeg stadium zitten. Deze projecten hebben dus nog geen SDE+ aangevraagd of toegekend gekregen en beschikken nog niet over een omgevingsvergunning. Voor deze inventarisatie is de Duurzaam Op Land (DOL)-lijst van Enexis gebruikt. Op basis van deze DOL-lijst geeft Tabel 11 een overzicht van projecten die een offerte hebben aangevraagd bij Enexis maar nog niet beschikken over een SDE+ beschikking of omgevingsvergunning. Let wel: de cijfers in Tabel 11 geven geen exact beeld beeld. Over de kansen van deze projecten is namelijk nog weinig te zeggen. Bij een aantal van deze zon-op-landprojecten heeft bijvoorbeeld nog geen afstemming tussen initiatiefnemer en gemeente plaatsgevonden. Het is nog onduidelijk of deze projecten passen binnen de kaders van het gemeentelijke en RES-beleid. Ze zijn daarom ook niet meegenomen in de potentie zoals weergegeven in Tabel 10.

Tabel 11: Energieprojecten met een offerteaanvraag bij Enexis zonder SDE+ beschikking

Categorie	
Zon-op-dak	53 MW verdeeld over 50 projecten (omgerekend +/- 50 GWh)
Zon-op-land	335 MW verdeeld over 14 projecten (omgerekend +/- 318 GWh)
Wind	**Geen offerteaanvragen bij Enexis, zonder SDE-beschikking voor wind**

Ambitieprojecten

Naast de gerealiseerde energieprojecten, de pijplijnprojecten (Tabel 10) en projecten met een offerteaanvraag bij Enexis (Tabel 11), kent onze regio tal van energieprojecten in de 'idee- en oriëntatiefase', de zogenaamde ambitieprojecten. Deze projecten hebben nog geen SDE-aanvraag, omgevingsvergunning of een offerte-aanvraag bij Enexis. Ze kennen een grote diversiteit in vorderingen inzake planontwikkeling, de mate van betrokkenheid van de omgeving en betrokkenheid van gemeente. Over de slagingskans van deze projecten en de bijdrage aan het RES-bod kan op dit moment nog geen uitspraak worden gedaan. Wel is de verwachting dat een groot deel van deze projecten in de tijd gezien doorontwikkeld zullen worden en daarmee alsnog veel impact geven op het netwerk van Enexis.

Gesprekken Enexis en gemeenten op basis van de DOL-lijst

Op basis van de DOL-lijst (Duurzaam Op Land) zijn gesprekken gevoerd met gemeenten over de aankomende initiatieven/plannen die bekend zijn. In deze lijst staan initiatieven opgenomen die bij Enexis bekend zijn. Dit gaat over heel concrete initiatieven, waarvoor al een offerte, vergunning en een SDE-beschikking aanwezig is, maar ook over initiatieven die nog een 1e oriëntatiefase zitten en waarvoor de gemeenten, omdat deze plannen vooralsnog niet binnen het beleid passen, geen vergunning zal verlenen. Aan de hand van een geanonimiseerde kaart heeft Enexis deze lijst met gemeenten gesproken om de doorgangskansen van deze energieprojecten (uit Tabel 11) beter in te schatten. Dit heeft geleid tot een waardevolle update en optimalisatie van de DOL-lijst en beter inzicht bij gemeenten van aankomende initiatieven. Deze informatie gebruikt Enexis om samen met de gemeenten met de initiatiefnemers in gesprek te gaan en minder kansrijke projecten van de DOL-lijst te halen. Dit kan bijdragen aan het verminderen van de schaarste op het elektriciteitsnet in Noord- en Midden-Limburg.

Opvallende ontwikkelingen

Enkele opvallende ontwikkelingen t.o.v. de eerdere cijfers uit de concept-RES:

- Ten opzichte van de gebruikte data in de concept-RES (september 2019) is een substantiële stijging waarneembaar in grootschalige elektriciteitsopwekking in RES-NML (>15KWp). In minder dan een jaar tijd is 77 GWh aan grootschalige elektriciteitsopwekking erbij gekomen. Nieuw gerealiseerde grootschalige zon-op-dakprojecten dragen voor het grootste gedeelte bij aan deze stijging (48,6 GWh). De ingebruikname van de twee windturbines van het coöperatieve windpark Heibloem in Leudal draagt ook 25.7 GWh bij.
- Zoals is weergeven in Kaart 1 (2020) is in de RES-regio NML maar liefst 95% van alle zonnepanelen op daken gerealiseerd.
- De SDE+ voorjaarsronde 2020 heeft gezorgd voor een stijging van 120 GWh aan gewogen pijplijnprojecten.
- In de categorie pijplijnprojecten zijn dertien zonneweides opgenomen, verdeeld over acht gemeenten in Noord- en Midden-Limburg. Deze zonneweides zijn dus nog niet gerealiseerd, maar hebben wel al een omgevingsvergunning van de gemeente en een SDE+ beschikking.
- Van de pijplijnprojecten zonne-energie betreft 90% zon-op-dak en 10% zonneweides.

- Van het totaal aan gewogen pijplijnprojecten (660 GWh) betreft een wezenlijk deel (44%) windenergie (290 GWh). Deze windprojecten kennen een hoge slagingskans. Deze pijplijnprojecten windenergie bevinden zich in vijf gemeenten in Noord- en Midden-Limburg.

Systeemefficiëntie

Uit de doorrekening van de Concept RES blijkt dat, niet alleen in de regio Noord- Midden Limburg maar van nagenoeg alle regio's, de impact op de maatschappelijke kosten, het ruimtebeslag en de benodigde doorlooptijd fors is. Om de RES-regio concrete handvatten te geven, heeft Enexis Netbeheer voor de regio inzichtelijk gemaakt welke kwantitatieve besparingen mogelijk zijn als de suggesties inzake de systeemefficiënt maximaal ingepast worden

Wat is systeemefficiëntie?

Bij een efficiënt energiesysteem kunnen duurzame energieprojecten aangesloten worden waarbij de maatschappelijke kosten van de investeringen laag zijn en de aanpassingen tijdig worden gedaan. Bij systeemefficiëntie gaat het om twee basisprincipes:

- Het bestaande energienetwerk zoveel mogelijk benutten om extra investeringen voor uitbereiding en nieuwe energienetwerken te voorkomen.
- De energievraag, aanbod en het benodigde energienetwerk op elkaar afstemmen bij het maken van keuzes voor zoekgebieden.

Om de maximale impact van systeemefficiëntie te benutten, is samenwerking essentieel. Elke partij kan op zijn manier hieraan bijdragen.

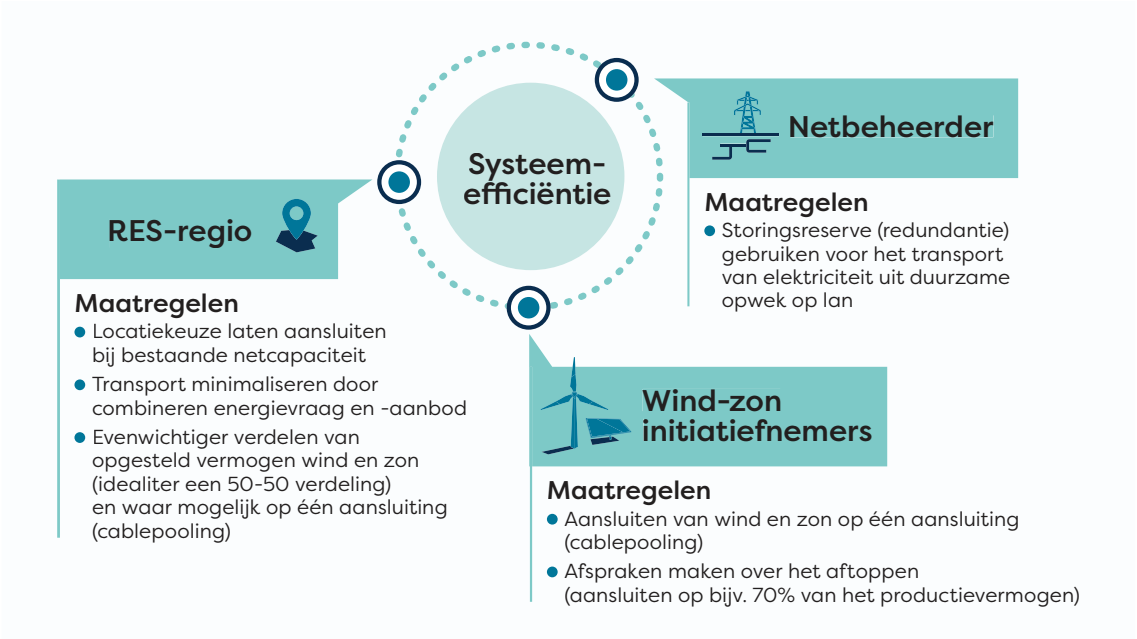

Systeemefficiëntie is een belangrijk onderdeel van de integrale afweging. Het leidt tot een betere uitvoerbaarheid van de ambities. We realiseren ons daarbij terdege dat de RES-regio uiteindelijk de afweging maakt tussen draagvlak, ruimte, systeemefficiëntie en de hoogte van de regionale ambitie.

Transport schaarste

De enorme toename van decentraal opgewekte duurzame elektriciteit met name uit zonnepanelen en windmolens is de aanleiding van transport schaarste: lokale elektriciteitsnetten kunnen het aanbod niet meer aan en het landelijke hoogspanningsnet TenneT kan de energie niet meer afvoeren op het transportnet. Oftewel, vrij vertaald, het is druk op de N-wegen, maar het verkeer kan niet doorrijden omdat de autosnelwegen van TenneT ook vol staan.

Het grootschalig uitbreiden van het elektriciteitsnet vergt vele jaren waarbij tot op heden termijnen van 5 tot 10 jaargebruikelijk zijn.

Voor veel onderstations in Noord- en Midden- Limburg hebben de netbeheerders al transport schaarste moeten uitroepen. Dit betekent dat op het hoogspanningsstation nog maar beperkt, of voor een enkel station zelfs geen, transportcapaciteit voor terug levering van elektriciteit beschikbaar is.

Kleine projecten en zon op dak bij particulieren kunnen daarentegen nog gewoon worden aangesloten. Het is ook goed om te weten dat voor afnemers (verbruikers) schaarste geen gevolgen heeft. Het betreft hier enkel schaarste voor INVOEDERS (opwek van elektriciteit die wordt ingevoed op de netten).

4.3.2 Stap 2: Bepaling opwekpotentie zon-op-dak

De extra opwekpotentie van grootschalige zon-PV op daken (naast de reeds geplande projecten uit de vorige stap) is bepaald op basis van het beschikbare dakoppervlak binnen de regio. Hiervoor is een analyse uitgevoerd van het totale dakoppervlak op basis van BAG-data. Omdat dit hoofdstuk zich enkel richt op grootschalige elektriciteitsopwekking worden systemen onder de 15 KWp niet meegenomen. Om deze buiten de potentie te laten, is er in de analyse gerekend met een minimaal dakoppervlak van 200 m^2, omdat blijkt dat onder de 200 m2 er in de praktijk nauwelijks systemen groter dan 15 KWp worden gerealiseerd. Dit komt mede door het benodigd oppervlak van de panelen en bouwkundige beperkingen.

De BAG-analyse met deze ondergrens laat zien dat er binnen de regio een totaal grootschalig dakoppervlak is van 24.570.332 m2. De Handreiking RES houdt er rekening mee dat van het totale dakoppervlak 30% geschikt is voor het bepalen van de dakpotentie voor zonnepanelen. Dit houdt dus in dat er 7.371.100 m^2 aan potentieel interessant dakoppervlak overblijft. Dit is inclusief de projecten die reeds gerealiseerd zijn of gaan worden uit de vorige stap.

Het is niet duidelijk op basis van openbare data hoeveel vierkante meter daken er reeds zijn gebruikt voor zonnepanelen en hoeveel vierkante meter nog in de planning zit. Om de resterende dakpotentie te bepalen moet dus een inschatting gemaakt worden om te berekenen hoeveel vierkante meter daken gerealiseerd is en in de planning zit.

Als uitgangspunten hiervoor gelden:

- Reeds gerealiseerde projecten wekken 275 wattpiek (Wp) per paneel op.
- De geplande projecten wekken 300 Wp per paneel op.
- 50% van het dakoppervlak is ongeschikt voor panelen in verband met schaduw en oriëntatie van de panelen.

Met deze uitgangspunten is berekend dat er reeds op 6.287.544 m^2 aan dakoppervlak zonnepanelen liggen of in de planning zitten. Dit houdt in dat nog 1.083.555 m^2 dakoppervlak potentie heeft voor panelen. Op dit oppervlak kan nog +/-100 GWh opwek gerealiseerd worden op jaarbasis (Dit was 94 GWh in de concept-RES. Deze berekening is met de meest recente kengetallen opnieuw gedaan). Dit zijn naar verwachting niet de meest gemakkelijke projecten, aangezien de gemakkelijke projecten zeer waarschijnlijk reeds gerealiseerd zijn. Er zal door alle belanghebbenden daarom veel werk in gestoken moeten worden om deze nieuwe projecten nog te ontwikkelen.

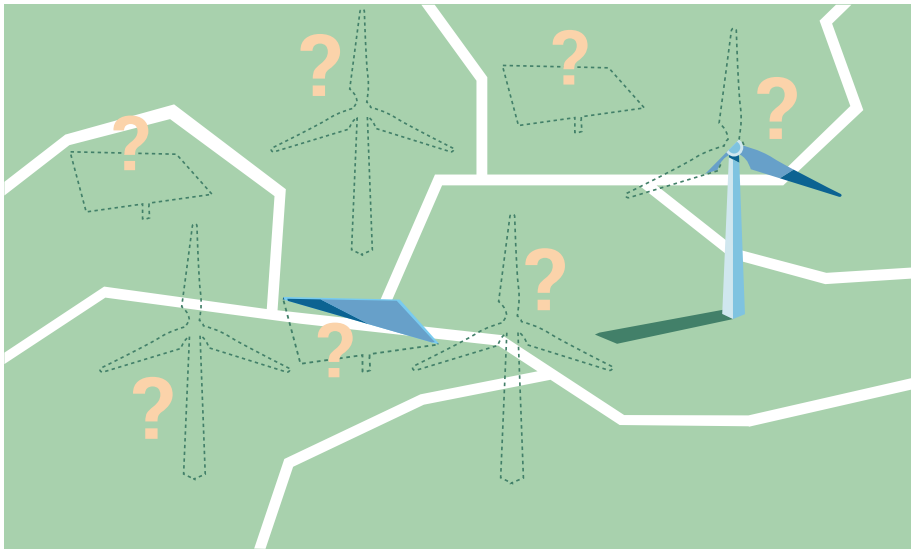

4.3.3 Stap 3: Bepaling opwekpotentie zonneweides en windturbines: zon en wind op land

Opwekpotentie zonneweides

Het uitgangspunt voor het bepalen van de potentie van zonnepanelen op land is een kwaliteitsbeoordeling van het type landschap. De centrale vraag is: welke landschapstypen zijn geschikt voor grootschalige opwekking met zonnepanelen zodanig dat er minimaal kwaliteitsverlies optreedt? Deze geschikte landschapstypen worden als kansrijk aangeduid.

Bij de grootschalige opwekking van duurzame energie hebben vooral windturbines en zonneweides invloed op het bestaande landschap.

Uitgangspunt voor de grootschalige elektriciteitsopwekking is om zoveel mogelijk te clusteren in grote projecten en te combineren met andere ruimtelijke opgaven.

Binnen de RES wordt gekeken naar de specifieke identiteit van een landschap. Belangrijke aspecten hierbij zijn de ondergrond, reliëf, waterhuishouding, schaalgrootte, inrichting, gebruik, cultuurhistorie en natuur. Op basis van kenmerken zijn binnen de regio enkele landschapstypen als meest geschikt beoordeeld voor grootschalige opwekking van zonne-energie, omdat de grootschalige opzet het beste te verenigen is met dit type landschap.

Zowel voor wind- als zonne-energie vallen grote delen van het grondgebied als ongeschikt af. Dit heeft bijvoorbeeld te maken met conflicten met andere ruimtelijke opgaven. Vanuit ruimtelijke kwaliteit hebben slechts bepaalde landschappen de voorkeur en zijn andere door hun landschappelijke waarde niet geschikt. Op basis van de analyse voldoen de droge- en natte heideontginningen, (een deel van de) veenontginningen en plateauontginningen het meest aan de kwaliteitskenmerken.

In Bijlage 9 'Landschap als drager van grootschalige opwek' is de landschapsanalyse en de bepaling van de kansrijke landschapstypen in de regio nader toegelicht. Deze Bijlage biedt de gemeenten een handreiking om invulling te geven aan gemeentelijk beleid met landschapskwaliteit als belangrijke voorwaarde voor inpassing van grootschalige opwekking.
Voor het bepalen van de opwekpotentie van zonneweides zijn de volgende twee stappen doorlopen, die uiteindelijk hebben geleid tot een in Bijlage 12 opgenomen kaart met potentiegebieden:

- Het toetsen van de landschapsstudie aan het gemeentelijk beleid.
- Op basis van gebruik en/of bestemming zijn er gebieden uitgesloten (zie onderstaand kader).

Gebieden (generiek) uitgesloten voor zonneweides:

- Bebouwde kom (+ buffer)
- Werelderfgoed (Unesco)
- Beschermd stads- en dorpsgezicht
- Monumenten
- Buisleidingen (+ buffer)
- Natuurnetwerk Limburg (de voormalige goudgroen aangeduide POL-gebieden met inbegrip van de Natura2000 gebieden)
- bestaande bos- en natuurgebieden gelegen in de groenblauwe mantel.
- Buisleidingen (+ buffer)
- Waterwingebieden
- Rivierbed zoals begrensd in de Waterwet.

Opwekpotentie windenergie

Voor het bepalen van de opwekpotentie wind (windturbines) zijn de volgende stappen doorlopen:

- Het bepalen van uitsluitings- en beperkingsgronden.
  De uitsluitings- en beperkingsgronden zijn samengevat in onderstaand kader en ook weergegeven in Bijlage 11.
- In een aantal gevallen is een bufferafstand tot de ruimtelijke eenheid aangehouden als uitsluitingsgebied. In het RVO-handboek Risicozonering Windturbines (RVO, 2015) staat een risico-afstand, gekoppeld aan de ashoogte en de rotordiameter, gekoppeld aan bijvoorbeeld de kwetsbaarheid van de bebouwing. Daarnaast kunnen bufferafstanden worden berekend op basis van de te verwachte geluidsbelasting.
  Het toepassen van de belangrijkste regels voor geluid van windturbines in het Activiteitenbesluit is maatwerk, gekoppeld aan diverse formules.
- Uiteindelijk is de kaart voor wind nog niet voldoende gereed en daarom nog niet aan deze RES toegevoegd, gezien de mogelijke grondspeculatie die hierop kan volgen.

Gebieden met een (generieke) uitsluiting/beperking windturbines:

- Bebouwde kom (+ buffer)
- Bebouwing (+ buffer)
- Kassen
- Werelderfgoed (Unesco)
- Wegen (+ buffer)
- Spoorwegen (+ buffer)
- Waterwegen (+ buffer)
- Risico-inrichtingen
- Buisleidingen (+ buffer)
- Hoogspanningsleidingen (+ buffer)
- Primaire waterkeringen (+ buffer)
- Luchthavens
- Radar, bouwhoogteperkingen, laagvliegzones
- Natura 2000-gebieden
- Stiltegebieden
- Provinciale natuurgebieden (goud, zilver, brons)
- Rivierbed zoals begrensd in de Waterwet
- Waterwinning uitsluiting
- Grondwaterbeschermingsgebieden

Potentie in kaart gebracht

De resultaten van de analyses 2030 (potentie opwekking) zijn weergegeven in kaartmateriaal, opgenomen in Bijlage 12. Op de kaart voor de opwekpotentie zon is de legenda weergegeven. In de bijschriften op de kaart zijn de gemeentelijke aandachtspunten verwoord. Tevens is op de kaarten het projectgebied Wells Meer weergegeven.

Energielandgoed Wells Meer

In de regio Noord- en Midden-Limburg ligt het gebied Wells Meer, een project van de gemeente Bergen. Hier wil de gemeente 'Energielandgoed Wells Meer' gaan ontwikkelen. Hiervoor zijn de procedures al gestart.

(Bron: Notitie reikwijdte en detailniveau milieueffectrapportage bestemmingsplan Energielandgoed Wells Meer Gemeente Bergen (L) Vastgesteld, Pondera Consult 11-6-2019).

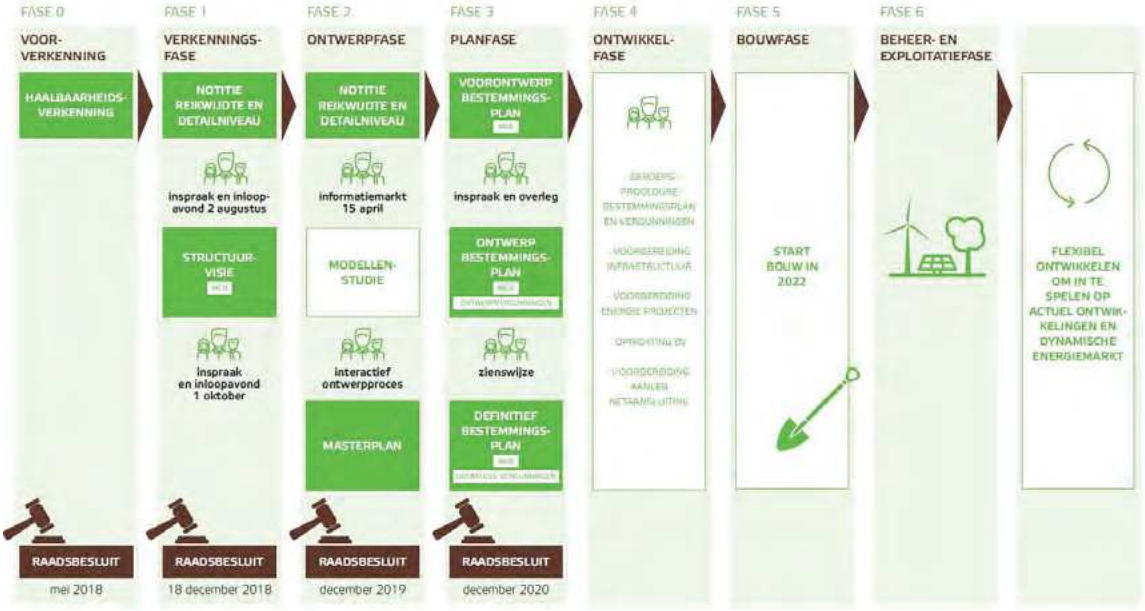

***Figuur 13**: Ontwikkeling en proces Energielandgoed Wells Meer*

Voor de opwekking van grootschalige elektriciteit is er in het Energielandgoed gekozen voor verschillende zon-PV-projecten, gecombineerd met een aantal windturbines. De ambitie die de gemeente Bergen heeft voor de opwekking bedraagt 240 GWh. Dit project bevindt zich nog in de ontwerp- en planfase en moet nog gerealiseerd worden. Verdere informatie over het project is te vinden op: www.energielandgoedwellsmeer.nl/energielandgoed-wells-meer/ambitie.

	GWh
Gerealiseerd	205
Geplande projecten volgens SDE subsidie aanvragen (gewogen)	660
Energielandgoed Wells Meer	240
Restpotentie dak	100
Totaal	**1.205**

4.4 Impact op het energie-infrastructuur

De energie-infrastructuur als multifunctionele verbinder

De energie-infrastructuur van ons land verbindt – letterlijk – alle ambities en plannen in de dertig RES-regio's; het is de ruggengraat van onze gezamenlijke energiestrategie. Deze energie-infrastructuur maakt onder invloed van de Energietransitie een ware revolutie door. Hij werd aangelegd als transportmiddel om te voorzien in de vraag naar energie. Nu verandert het net in een multifunctionele verbinder van aanbod, vraag en opslag van elektriciteit, duurzame warmte en groene alternatieven voor aardgas. Dat biedt kansen maar ook forse uitdagingen. Juist daarom is een gedeeld beeld over vraagstukken en mogelijkheden van deze infrastructuur cruciaal om te komen tot haalbare en betaalbare plannen.

Ook Enexis Netbeheer vindt het belangrijk inzichten met elkaar te delen en samen de benodigde infrastructuur te ontwerpen, zodat we als regio gezamenlijk kunnen anticiperen op ontwikkelingen. Echter, de huidige governance van het (veranderende) energiesysteem is op dit moment nog niet ingericht op het maken van deze integrale afwegingen. Daarom moeten we als regio continu samenwerken en afspraken maken met alle betrokken partijen richting een realiseerbare en kostenefficiënte RES.

Impact op de energie-infrastructuur

De plannen voor duurzame opwek hebben grote impact op de benodigde infrastructuur. In het proces van de totstandkoming van de RES 1.0 gaat Enexis Netbeheer op basis van de door de regio aan te leveren gegevens de impact van de plannen op de energie-infrastructuur bepalen. Er wordt een integrale doorrekening gemaakt, waarbij ook rekening wordt gehouden met de toekomstige ontwikkelingen in andere sectoren (o.a. industrie, mobiliteit). Impact wordt uitgedrukt in tijd (termijn om aanpassingen te realiseren), geld (investeringen) en ruimte (ruimtebeslag van stations en infrastructuur). Deze Netimpact-analyse brengt in beeld waar knelpunten ontstaan en welke investeringen van de netbeheerder nodig zijn om de RES 1.0 ambities te realiseren. Daarmee geeft de RES 1.0 ook richting aan het Investeringsplan van Enexis en TenneT, welke 2-jaarlijks worden herijkt.

Systeemefficiëntie voor een uitvoerbare en betaalbare RES

De totale maatschappelijke kosten, het ruimtebeslag en de benodigde tijd in de uitvoering is fors. Door in te zetten op systeemefficiëntie kan de impact beperkt worden. Daarom is in de netimpact-analyse nadrukkelijk aandacht gegeven aan mogelijkheden om het net zo efficiënt mogelijk in te zetten. Bijvoorbeeld door een evenwichtige balans van zon- en windparken en door energie dáár op te wekken waar er vraag is, zodat minder energie getransporteerd hoeft te worden. Met deze adviezen kan de RES-regio sturen op keuzes die bijdragen aan een uitvoerbare en betaalbare RES.

Bepalen impact op de energie-infrastructuur

Voorafgaand aan de volledige doorrekening, de netimpact-analyse van RES 1.0, is er door de RES-regio Noord- en Midden-Limburg gekozen om eerst een voor-analyse uit te voeren. Deze analyse helpt in deze fase bij

het maken van traject keuzes en prioriteringen, voordat de volledige doorrekening wordt gemaakt.

Wat is een voor-analyse?

Een voor-analyse geeft met behulp van regionale data inzicht in de ruimte voor het aansluiten van duurzame opwek per station. Ook worden aanbevelingen gemaakt die de Systeemefficiëntie zullen bevorderen.

Deze extra stap is nodig om meer duidelijkheid te krijgen over de ambitieprojecten. De resultaten van deze voor-analyse kunnen worden gebruikt in de discussies over o.a. participatie, landschappelijke inpassing en lokaal en regionaal draagvlak van deze ambitieprojecten. Uiteindelijk zal de output van de discussies en bijbehorende data (waar, wordt wanneer, wat opgewekt) meegenomen in de definitieve netimpact-analyse voor de regio.

Resultaten voor-analyse

De voor-analyse geeft m.b.v. kaartbeelden inzicht in de benodigde en beschikbare capaciteit voor het aansluiten van duurzame opwek per station in de peiljaren 2025 en 2030. Waar is nu ruimte en waar zijn werkzaamheden van Enexis en/of TenneT nodig voor het realiseren van de plannen.

De Energietransitie is iedere dag aan ontwikkelingen onderhevig. Dit geld ook voor de gebruikte data (peildatum 26 januari 2021) en daarmee ook voor de uitkomst van deze voor-analyse. Periodiek zal deze data worden vernieuwd en zullen doorrekeningen opnieuw worden uitgevoerd zodat er voor de sturing van het RES-proces altijd de meest relevante data ter beschikking is.

Toelichting kaartbeelden:

De weergegeven kleuren hebben betrekking op de netuitbreidingen die door Enexis en TenneT kunnen worden uitgevoerd. Groen gekleurd geeft de regio's weer waar na realisatie van het bod nog vrije transportcapaciteit beschikbaar is (geen knelpunten). Hier is dus voor de regio nog (beperkte) ruimte om extra opwek te ontsluiten. In de gele gebieden zal Enexis aan de slag moeten gaan voor het realiseren van extra transportcapaciteit. In de blauwe gebieden zijn uitbreidingen van TenneT noodzakelijk maar als er uitgebreid is, dan is in de oranje gebieden ook na de realisatie van het RES-bod, nog vrije capaciteit beschikbaar. In de rood gekleurde gebieden is er nu een tekort aan capaciteit en zal een robuuste oplossing zoals een nieuw station noodzakelijk zijn. Voor de juiste interpretatie van de kaartbeelden nog aandacht voor de zogenaamde grensgevallen. Enkele stations zitten in het grensgebied van de maximale capaciteit. Dat betekenend dat gebieden nog maar net rood zijn of net groen gekleurd zijn. Een kleine draai aan de dataknop kan dat beeld laten kantelen.

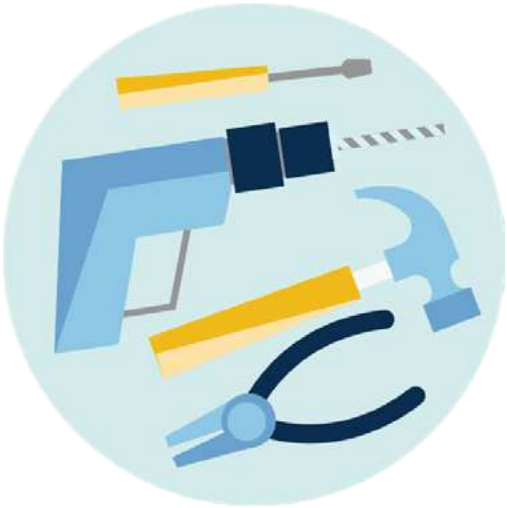

Voor-analyse, peiljaar 2025

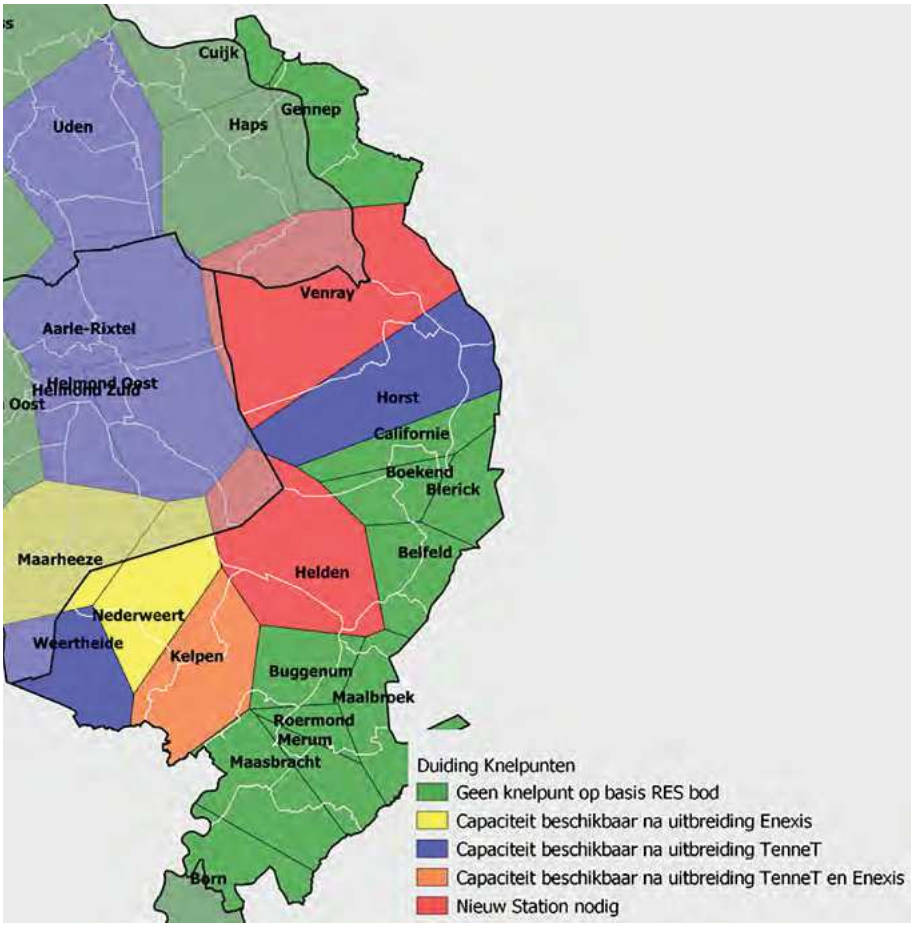

Bovenstaand kaartbeeld geeft weer dat o.a. op de onderstations Venray en Helden het RES-bod niet kan worden ontsloten en een nieuw station een mogelijke oplossing is. In Kelpen zijn werkzaamheden van TenneT en Enexis noodzakelijk om het bod te kunnen ontsluiten maar dan is er nog vrije capaciteit beschikbaar. Voor de overige onderstations en regio's die van daaruit worden ontsloten is o.b.v. de aangereikte data, eventueel na werkzaamheden van respectievelijk Enexis of TenneT nu nog ruimte om duurzame opwek te ontsluiten.

In de analyse hebben wij ook gekeken naar de vrije ruimte op stationsniveau en wat de capaciteitsgrenzen zijn van Enexis en TenneT (eventueel na uit te voeren werkzaamheden). Hieruit blijkt dat een deel van de onderstations, ook na uitbreidingen van Enexis door capaciteitsbeperkingen van TenneT niet de gewenste capaciteit van het RES-bod kunnen ontsluiten. Bij het doorrekenen van de vooranalyse zijn eventueel geplande uitbreidingen van TenneT nog niet in meegenomen.

Voor-analyse, peiljaar 2030

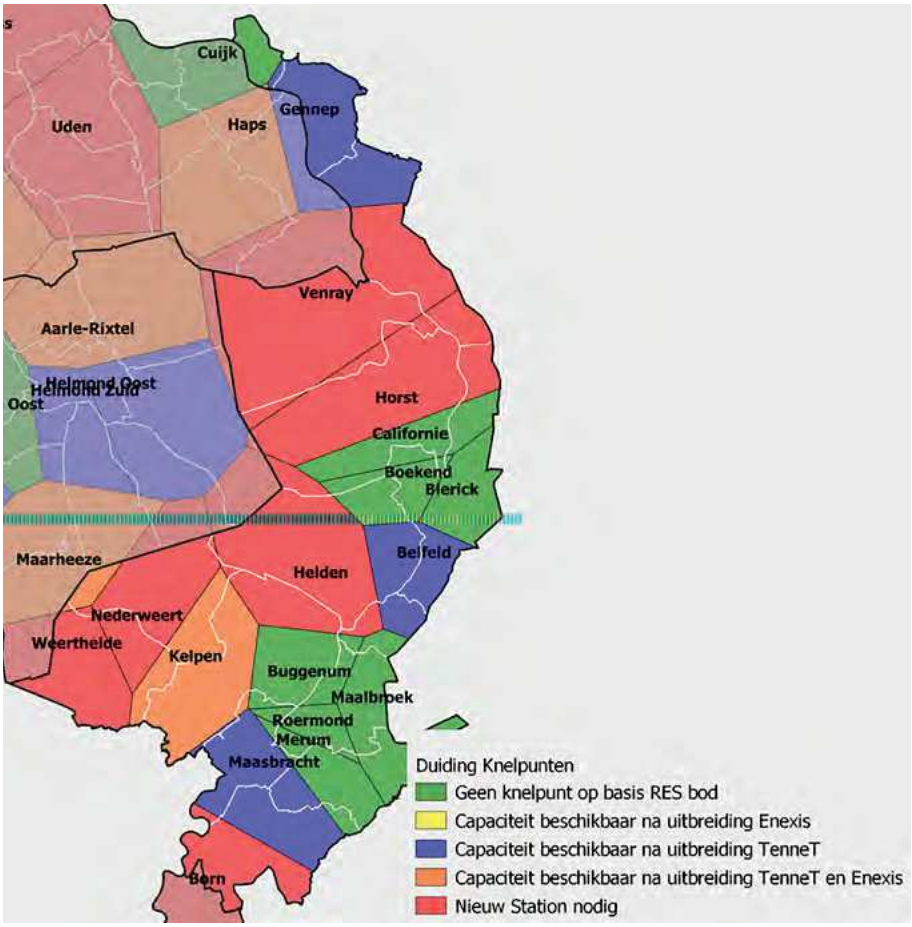

De situatie in 2030 wordt nog urgenter. Ook onderstations Horst, Nederweert, Weertheide en Born hebben in 2030 ook een tekort aan capaciteit en zullen zowel Enexis en TenneT aan de slag moeten gaan met een eventuele nieuwe onderstations.

Bij de impactbepaling op stationsniveau in 2030 zien we aantal uitschieters. Een enorme groei op station Venray wordt veroorzaakt door het Energielandgoed Wells Meer. Echter, dit vermogen wordt ook ontsloten op een nog nieuw te bouwen station. **Maar, dan zijn alsnog de hoogspanningslijnen van TenneT een beperkende factor.** Ook bij onderstations Horst, Nederweert, Weertheide en Born zien we een groei. Waarbij de groei van Weertheide en Born voornamelijk door de aangrenzende RES-regio's wordt veroorzaakt en ook hier is een robuuste infrastructurele oplossing noodzakelijk.

Conclusies voor-analyse

- Enkele stations zitten in het grensgebied van de maximale capaciteit (nog net groen of al net rood). Wellicht dat aanpassingen in de terugleverlimiet van TenneT al een oplossingen kan geven.
- Er zijn veel werkzaamheden nodig op de onderstations voor het creëren van de benodigde extra capaciteit, maar dat daarnaast de knelpunten van TenneT de belangrijkste bottleneck vormen.
- In het merendeel van de stations kan Enexis nog beperkt uitbreiden, maar de echte ontsluiting op het hoogspanningsnet moeten door TenneT worden aangepakt.

- Diverse knelpunten kunnen alleen door de bouw van een nieuw onderstation worden opgelost.
- Deze voor-analyse is gebaseerd op een moment opname van de zogenaamde pijplijn projecten en de ambitieprojecten. Detaillering van de ambitieprojecten is noodzakelijk om de maatschappelijke impact (ruimte, tijd en geld) beter in beeld te brengen en om daar waar mogelijk deze impact te beperken.

Vervolgstappen en aanbevelingen

Aanbevelingen naar aanleiding van de voor-analyse:

De vooranalyse geeft een beeld van de impact op de onderstations naar aanleiding van de plannen van de RES Noord- Midden Limburg en daarmee koers en hoe richting kan worden gegeven aan het definitieve bod en de uitvoering. Daarnaast geeft deze voor-analyse een beeld van welke onderstations er nu nog capaciteit beschikbaar is en waar de regio dus nu al aan de slag kan met het ontwikkelen van duurzame opwek en daar waar eerst uitbreidingen noodzakelijk zijn en pas op termijn plannen uitgevoerd kunnen worden.
Het is advies is daarom, start met het ontwikkelen met plannen, daar waar capaciteit beschikbaar is. En plan daar waar nu eerst nog capaciteit moet worden bijgebouwd samen (regio en netbeheerder) de uitrol van de ambitieplannen.

Daarnaast adviseert Enexis om, daar waar mogelijk beter te sturen op de verhouding zon en wind. Immers, opwek van windenergie geeft tot een factor 3x meer energie (kWh) dan een zonneweide van hetzelfde vermogen.

Afstemming op regionaal niveau zal een cruciale rol spelen om de verschillende ambities van de gemeenten in regionaal verband bij elkaar te brengen om samen de integrale afwegingen te maken voor het ontsluiten van energiesysteem.
Veel knelpunten ontstaan nu bij het netwerk van TenneT, onze landelijke netbeheerder. Deze knelpunten zijn inmiddels geadresseerd bij belangrijke stakeholders zoals het NP RES, ministerie van EZK om meer sturing te krijgen op deze problematiek, die regionaal ontstaat, maar om een bovenregionale of zelfs landelijke oplossing vraagt.

Netvisies

Zowel Enexis als TenneT moeten aan de slag zodat de plannen en ambities van de regio ook kunnen worden ontsloten op het regionale- en landelijke netwerk. Om deze plannen gestructureerd invulling te geven worden er nu netvisies opgesteld. Deze netvisies geven o.b.v. de regionaal ontwikkelingen (opwek, industrie, gebouwde omgeving) een beeld van de noodzakelijke capaciteit en een visie hoe deze capaciteit ontsloten kan worden. Deze netvisies zijn hierdoor het fundament voor de investeringsplannen van Enexis en TenneT. Vanzelfsprekend wordt de RES-data als input gebruikt bij het uitwerken van deze netvisies.

De netimpact-analyse

De voor-analyse is voor de RES-regio richtingbepalend. Op basis van de door de RES-regio aangeleverde gedetailleerde gegevens gaat Enexis de impact van

de plannen op de energie-infrastructuur bepalen. *De bevindingen van deze netimpact-analyse zijn het startpunt voor het traject RES 1.0 naar RES 2,0 en worden als bijlage toegevoegd bij het definitieve RES 1.0 document welke ter accordering aan de raden wordt aangeboden.*
Naast het vervolgtraject om te komen van de RES 1.0 naar de RES 2.0, zal uiteindelijk leiden tot het verlenen van de benodigde vergunningen (gereed in 2025) en uiteindelijk het realiseren van de ambities in 2030. Daarnaast zullen de regio, provincie en Enexis afspraken moeten maken over een gewenste volgordelijkheid in het ontsluiten van de plannen, het zogenaamd programmeren van de duurzame opwek.

Programmeren van duurzame opwek

De RES 1.0 geeft richting aan het komende investeringsplan van Enexis en van TenneT – de netbeheerder van het landelijke net. Uitbreiding van de energie-infrastructuur kent veelal langere doorlooptijden dan de ontwikkeling van duurzame opwek. Doorlooptijden die kunnen oplopen van 5 tot 7 jaar en met uitschieters tot 10 jaar. Dit betekent dat wanneer ontwikkelingen uit de markt afwijken van het RES-bod, dit ten koste kan gaan van de haalbaarheid van de RES. Een uitvoerbare RES vraagt daarom om het programmeren van de opwekplannen in de tijd en het starten met de realisatie van duurzame opwek waar netcapaciteit beschikbaar is.

Het advies is dan ook: *start tijdig met benodigde planprocedures voor de energie-infrastructuur en onderzoek hoe planprocedures versneld kunnen worden.* Samenwerken in gebiedsprocessen en het erkennen van wederzijdse belangen, kunnen tot een beter, sneller en gedragen planproces leiden. Start daarnaast ook met een breed gedragen overlegstructuur (regio, gemeenten, netbeheerders) om voortgang te monitoren en daar waar nodig bij te sturen.

Het realiseren van een energie-infrastructuur gaat gepaard met lange doorlooptijden. Kijkend naar het verleden zijn, zeker voor de hoogspanningsinfrastructuur, doorlooptijden van 7 tot 10 jaar niet ongebruikelijk. Echter, 60 tot 80% van deze doorlooptijden zijn nodig voor het verwerven van de gronden (ruimte voor stations en de kabeltracés), aanpassen omgevingsplannen en het verkrijgen van de benodigde vergunningen en liggen daarmee nagenoeg niet in de beïnvloedingssfeer van de netbeheerders maar van de gemeenten en provincies. Willen we versnellen dan ligt hier een belangrijke gemeenschappelijke taak.

4.5 Hoe gaan we onze ambitie bereiken?

Regio is goed op weg

In de regio zijn veel nieuwe lokale initiatieven in ontwikkeling. Daarmee is de regio goed op weg om haar ambitie te bereiken. Hoewel een deel van deze initiatieven uiteindelijk geen doorgang zal vinden (bijv. omdat de businesscase niet rond komt), is de verwachting dat met de initiatieven die in de pijplijn zitten de ambitie van 1,2 TWh gehaald gaat worden. Om te borgen dat een zo groot mogelijk deel van de plannen doorgang vindt en daarvoor de juiste voorwaarden worden geschapen, zijn er wel een aantal acties nodig.

Actielijn zonneweides en windturbines

De gemeente staat aan de lat om de initiatieven (binnen haar grondgebied) van de grond te krijgen. Op regionaal niveau vindt afstemming plaats over de voortgang van de initiatieven.
Een regionale aanpak voor grootschalige zonneweides en windturbines wordt nader uitgewerkt in de eerste helft van 2021. De eerste stap is een gespreksronde met individuele gemeenten, waarin concrete en actuele informatie over hun pijplijn- en ambitieprojecten wordt opgehaald.
In de vervolgstappen worden deze gegevens geanalyseerd en kunnen uitvoeringsafspraken worden gemaakt over de mate en vorm van regionale samenwerking rondom zonneweides en windturbines.
Er is in de regio in beginsel brede steun voor het regionaal prioriteren van energie-opwek-projecten. Voor een gedragen prioritering is het van belang dat deze objectief en uitlegbaar is en er enige flexibiliteit en eigen beleidsruimte blijft. Hiertoe zijn er drie criteria geïdentificeerd die de regio van belang vindt bij de prioritering: 1) de mate van lokaal draagvlak en lokaal eigenaarschap, 2) de systeemkosten en 3) de landschappelijke kwaliteit. De drie genoemde criteria zullen nader worden uitgewerkt en geoperationaliseerd, inclusief de wijze waarop (bijv. middels een programmeringskader) en door wie deze worden bepaald. De regio streeft naar een zo objectief mogelijke en breed gedragen prioriteringswijze.

Actielijn zon-op-dak

- Een RES-versnellingsteam wordt opgericht om de gemeenten te faciliteren om zon-op-dak initiatieven te stimuleren.
- Het versnellingsteam helpt initiatiefnemers die een SDE-beschikking hebben ontvangen bij het realiseren van hun initiatief.
- Het versnellingsteam stimuleert dakeigenaren om zonnepanelen te plaatsen.
- De aanpak wordt nader uitgewerkt in eerste helft 2021.

Actielijn landschapsinstrumentarium

- Zoals gezegd staat de gemeente aan de lat om de eigen initiatieven van de grond te krijgen. Qua ruimtelijke inpassing kunnen ze daarbij gebruikmaken van de landschapsprincipes en landschapsmatrix die in RES-verband zijn uitgewerkt. Vanuit de RES wordt gebruik van dit landschapsinstrumentarium gestimuleerd.
- In de eerste helft van 2021 dienen de landschapsprincipes en de landschapsmatrix in een handreiking voor gemeenten te worden uitgewerkt.

Actielijn energie-infrastructuur

- Uitvoeren netimpact-analyse en op basis van de bevindingen acties uitstippelen en/of bijsturen.
- De energie-infrastructuur – met name de elektriciteitsinfrastructuur – is een cruciale backbone voor het terug leveren en afnemen van elektriciteit. Op diverse plekken in onze regio is al sprake van schaarste in de netcapaciteit en de verwachting is dat dit – mede gezien de initiatieven die in de pijplijn zitten – alleen nog maar zal toenemen. Nauwe samenwerking tussen gemeenten, RES-regio en netbeheerders is cruciaal om zoveel mogelijk initiatieven tijdig te kunnen aansluiten op het net. Tevens zal samenwerking plaatsvinden met de Provincie, die vanuit haar PES een regierol heeft m.b.t. de capaciteit van de energie-infrastructuur.

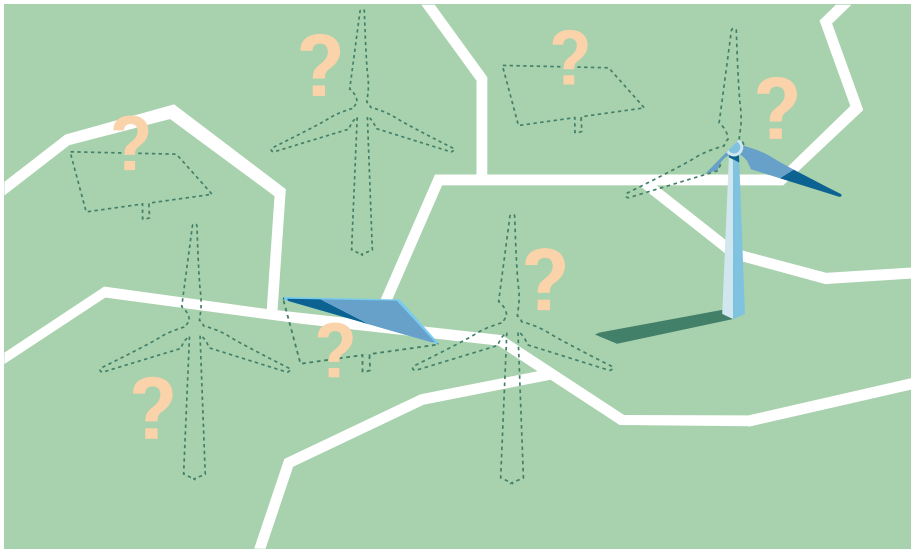

5 Regionale Structuur Warmte

5.1 Ambitie

Iedere RES-regio levert een Regionale Structuur Warmte (RSW) op. De RSW is input voor de lokale Transitievisies Warmte (TVW's) die iedere gemeente eind 2021 dient op te leveren. Andersom leveren de TVW's output richting het opvolgende proces van opstellen RES-NML 2.0 (tot medio 2023).

Nederland wil in 2050 geen gebruik meer maken van aardgas in de gebouwde omgeving. De RES-regio Noord- en Midden-Limburg onderschrijft deze ambitie: in 2050 wordt alle warmte voor de gebouwde omgeving in de regio Noord- en Midden-Limburg opgewekt uit duurzame energiebronnen.

Het regionale en lokale gasnet van Enexis blijft in de RES-regio NML op weg naar het jaar 2050 grotendeels in stand en blijft aangesloten op het landelijke hoofdnet voor transport van gassen. Enexis speelt vanaf nu zo goed mogelijk in op allerlei ontwikkelingen en innovaties.

Voor het realiseren van deze ambitie is afstemming met de RES-partijen en hun omgeving nodig over:

- een logische inzet van beschikbare (bovengemeentelijke) warmtebronnen;
- de afweging en afstemming tussen warmte-inzet in verschillende sectoren;
- mogelijkheden tot het eveneens dubbel inzetten van duurzame warmte: eerst als een hoog temperatuur-bron en vervolgens als een laag temperatuur-bron (d.m.v. cascadering);
- het inzichtgeven in de benodigde toekomstige bovengemeentelijke infrastructuur voor het transport van duurzame warmte, een transportsysteem bij voorkeur in publiek eigendom, en in de benodigde seizoensopslag van duurzame warmte.

Belangrijk hierin is de integrale afweging van kwantiteit, ruimtegebruik, maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak en efficiëntie van het beoogde energiesysteem voor duurzame warmte. Alleen een integrale afweging leidt tot efficiënte inzet van duurzame bronnen. De uitdaging zit in het aantal grootschalige warmtebronnen in de regio: dat is beperkt.
De warmtetransitie zal daardoor grotendeels op gemeentelijk en wijkniveau plaatsvinden, in lijn met het Klimaatakkoord 2019.

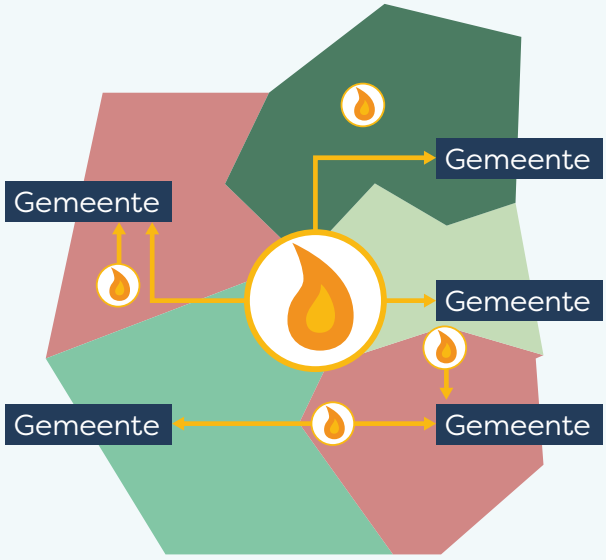

Warmte

5.2 Uitgangspunten

Dit zijn de uitgangspunten voor duurzame warmte zoals opgenomen in de uitgangspuntennotitie:

- We ontwikkelen een Regionale Structuur Warmte (RSW) waarin we op regionaal niveau de huidige (en voor zover bekend, toekomstige) warmtebronnen en de warmtevraag in beeld brengen en waarin we een overzicht geven van de bestaande, geplande en/of benodigde hoofdinfrastructuur voor warmte. Daarbij kijken we naar de volgende technieken die intergemeentelijk en/of regionaal zijn te benutten als bron van duurzame warmte: restwarmte, biogas (en groengas), bodemenergie (warmte-koude-opslag), geothermie (ondiep en diep), en omgevingsenergie (aquathermie en zonthermie). Dit alles bekeken vanuit het perspectief van technische haalbaarheid en beschikbaar, en maatschappelijk verantwoord te benutten.
- We brengen de mogelijkheden voor regionale herverdeling van warmte naar duurzame warmte in beeld. Dit doen we op basis van de vaak gemeentegrens-overschrijdende vraag en aanbod van duurzame warmte. Op onderdelen moeten hierover bovenlokale afspraken worden gemaakt.
- De RSW is input voor de lokale TVW maar treedt hiervoor niet in de plaats. Alle 15 individuele gemeenten zijn verantwoordelijk voor het opstellen van een lokale TVW.
- We gaan voor 100% duurzame warmte in 2050, hetgeen onder andere betekent dat we op termijn geen gebruik meer maken van netto import van biomassa voor vergisting. We bevinden ons echter aan het begin van de transitie van de uitfasering van aardgas naar 100% duurzame warmtebronnen. In deze fase kunnen hybride-oplossingen en import nodig zijn. We onderzoeken dit verder op weg naar RES-NML 2.0.
- Naast de ontwikkeling van de RSW richten we ons ook op kennisvergaring en kennisdeling, bijvoorbeeld over de inzetbaarheid van bronnen van thermische energie, netwerkoplossingen en de ontwikkeling van nieuwe technieken.
- De RSW geeft inzicht in de warmtevraag en het warmte-aanbod in de regio. De warmtevraag bestaat uit alle woningen en maatschappelijke c.q. commerciële utiliteitsgebouwen (vastgoed in de gebouwde omgeving) en die van de industrie en glastuinbouw. Daarnaast is gekeken naar het mogelijke aanbod van warmte: de kansen die glastuinbouw en industrie bieden voor verdere verduurzaming.

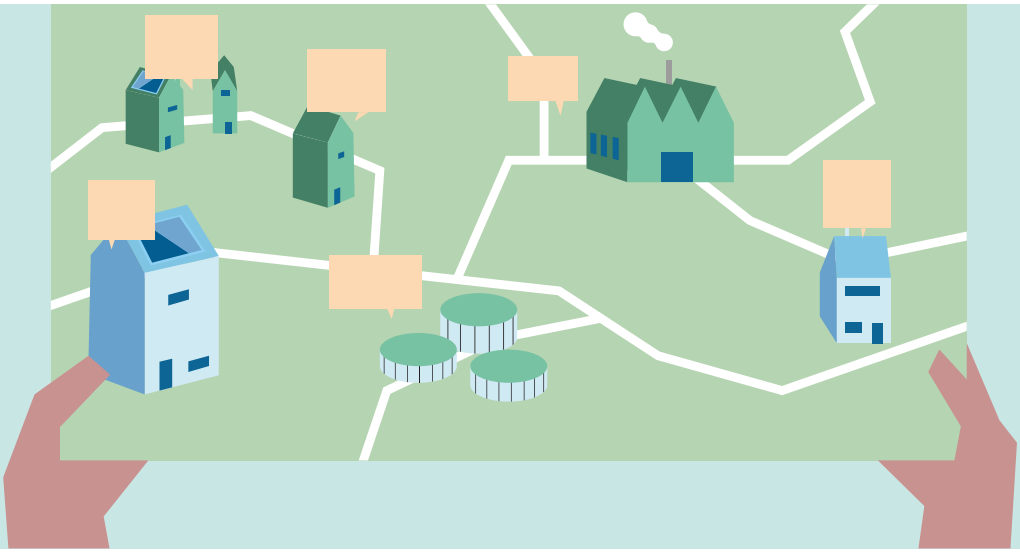

Bovengemeentelijke bronnen duurzame warmte

De RSW geeft een eerste inzicht in de (potentiële) bovengemeentelijke bronnen van duurzame warmte. Een bovengemeentelijke warmtebron heeft een dusdanige potentie dat hij ook omliggende gemeenten van duurzame warmte kan voorzien. Denk daarbij aan mest uit de hele regio die in één gemeente wordt vergist, of warmte uit een rivier die voor enkele gemeenten beschikbaar kan komen.

Als in beeld is welke bovengemeentelijke warmtebronnen er zijn, kan vroegtijdig afstemming plaatsvinden over het gebruik. Hierin zijn ook sectoren in de regio met een grote warmtevraag van belang, zoals glastuinbouw en industrie. Door vroegtijdige afstemming over bovengemeentelijke warmtebronnen wordt dubbel brongebruik voorkomen. Afstemming moet plaatsvinden voordat de gemeenten hun TVW vastgesteld hebben (uiterlijk eind 2021) en de in het Klimaatakkoord beoogde routekaarten van Glastuinbouw en Industrie zijn opgeleverd. Vroegtijdige afstemming op regionaal niveau helpt gemeenten bij het maken van afspraken over warmtebronnen met bovengemeentelijke potentie, evenals bij het opstellen van de TVW en het maken van keuzes in de uitvoeringsplannen. Dit is een tweejaarlijks terugkerend proces van afstemmen, elke twee jaar worden zowel de 15 gemeentelijke Transitievisies Warmte herzien als de Regionale Structuur Warmte voor Noord- en Midden-Limburg, vooralsnog in de periode 2021-2030.

Onderstaande figuur geeft aan hoe de samenhang tussen regio, gemeente en wijk voor de Warmtetransitie georganiseerd is.

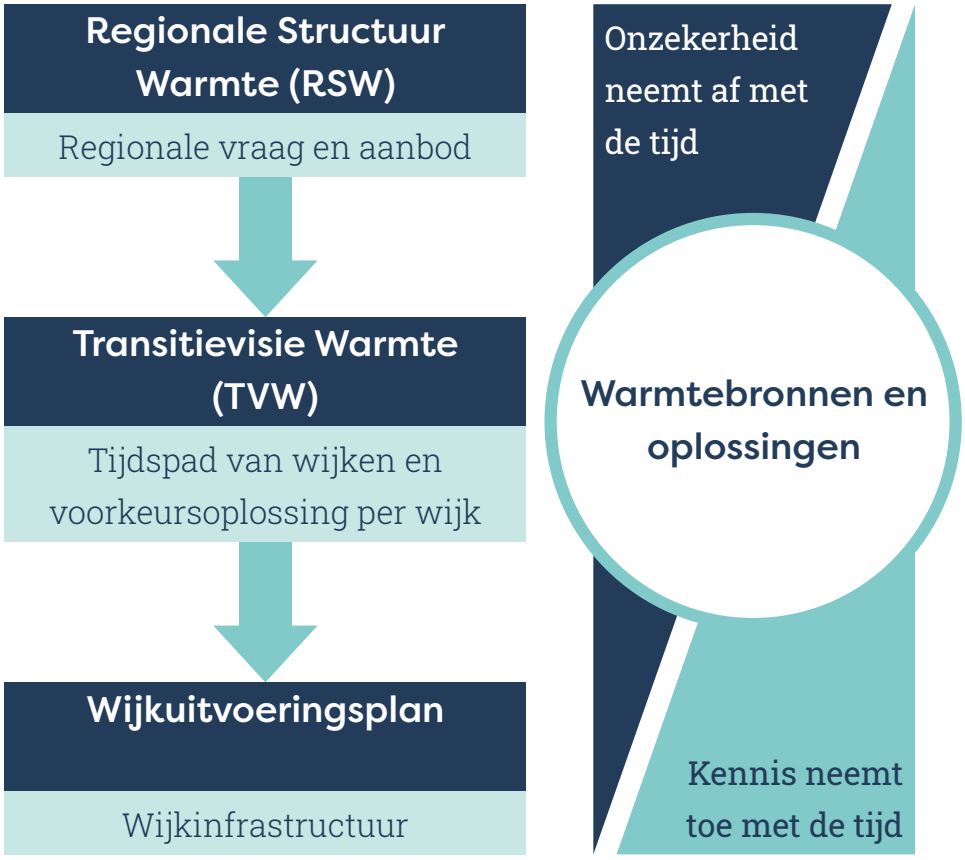

Figuur 14: *Hoe de samenhang tussen regio, gemeente en wijk voor de Warmtetransitie georganiseerd is.*

5.3 Waar staan we nu?

5.3.1 Aanbod Duurzame Warmte

De warmtepotentie in de regio is zeer divers. De energetische potentie van verschillende warmtebronnen is onderzocht en hieronder samengevat (Tabel 14). De energetische potentie is de maximale energiehoeveelheid die bij de bron afgegeven kan worden. Dit wil dus niet zeggen dat al deze warmte voor de gebouwde omgeving beschikbaar komt.

Tabel 14: Energetische potentie van duurzame warmtebronnen in Noord- en Midden-Limburg

Bron duurzame warmte	Laag Temperatuur (<50 graden)	Midden/ Hoog Temperatuur (50-70 graden/ >70 graden)
Totale potentie	**1.600.000 TJ/jaar**	**165.000 TJ/jaar**
Warmtebronnen:		
Duurzame Restwarmte	200	4.500
Groengas	0	2.500
WKO – open bronnen (opslag)	850.000	0
WKO – gesloten bronnen	600.000	0
Ondiepe Geothermie	130.000	0
Diepe Geothermie	0	150.000
Aquathermie (TEO, lokaal)	24.000	0
Zonthermie (lokaal)	n.t.b.	n.t.b.

Hierna is elke warmtebron uitgewerkt. Er wordt aangegeven wat de potentie is en wat de kansen en belemmeringen voor deze duurzame warmtebron zijn.

Duurzame restwarmte

Restwarmte is de warmte die overblijft uit (industriële) processen. Deze kan worden gebruikt in andere productieprocessen, dan wel worden ingezet als bron om ruimtes te verwarmen en/of voor warm tapwater. De aanwezigheid van een restwarmtebron wil echter niet zeggen dat deze ook direct gebruikt kan worden. De temperatuur van de restwarmte, de afstand tot de gebouwde omgeving, de zekerheid van levering en de duurzaamheid van de bron zijn aspecten die onderzocht moeten worden.

Potentie duurzame restwarmte

Restwarmte wordt in de regio vooral gevonden op gemeentelijk niveau. Denk daarbij aan supermarkten, productielocaties en kleine datacenters. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen bronnen die op lage temperatuur warmte afgeven en bronnen die op hoge temperatuur warmte afgeven. De totale potentie van de hoog temperatuur-bronnen is circa 4.500 TJ/jr (terajoule per jaar), de potentie van de laag temperatuur-bronnen is circa 200 TJ/jr. Het is vaak economisch niet haalbaar om al deze kleine bronnen direct te benutten voor ruimteverwarming. Op wijkniveau zijn er kansrijke ontwikkelingen om warmte uit allerlei kleine warmtebronnen collectief op te slaan. Het benutten van een seizoens-onafhankelijke warmtevoorziening wordt dan wél mogelijk.

Kansen duurzame restwarmte

Na de heropening van de Clauscentrale is sinds oktober 2020 een grote potentiële hoeveelheid restwarmte in de omgeving van Roermond beschikbaar. Het is een private productiecentrale voor de opwekking van grijze elektriciteit uit aardgas. De potentie is, op basis van onderzoek uit juni 2011 van eigenaar RWE, 73 TJ/jr en voldoende voor ongeveer 1.500 te renoveren woningen/wooneenheden naar energielabel B. Kanttekening hierbij is dat de op aardgas functionerende Clauscentrale (vooralsnog) de functie van back-up in de nationale elektriciteitsvoorziening heeft en niet continu als warmtebron beschikbaar zal zijn. De Clauscentrale kan mogelijk in combinatie met andere warmtebronnen van betekenis worden in haar directe omgeving, zoals de restwarmte van Smurfit Kappa in de gemeente Roermond. Van een regionale potentie van restwarmte is geen sprake.

Bovenregionaal zijn er twee potentiële bronnen aan te wijzen: Nyrstar in Budel ten westen van de gemeente Weert en Chemelot in Sittard-Geleen ten zuiden van de gemeente Echt-Susteren. De gezamenlijke potentie van deze twee (hoog temperatuur-) restwarmtebronnen is 16.100 TJ/jr. Belangrijk is dat deze onderdeel zijn van de gelijktijdige afwegingen in onze aangrenzende RES-regio's (MRE respectievelijk Zuid-Limburg) en dat ze daarom niet zondermeer beschikbaar zullen komen. Verder geldt voor zowel Nyrstar als voor Chemelot dat ze geen bronnen van regionale betekenis zijn.

Een potentieel kansrijk lokaal project is de ontwikkeling van het Ecovat Panningen (gemeente Peel en Maas) waarin de warmte uit enkele duurzame lokale bronnen seizoens-onafhankelijk zal worden opgeslagen en andersom geleverd aan een te realiseren wijknet voor duurzame warmte. De haalbaarheid van dit project wordt momenteel door de coöperatie Peel Energie samen met de gemeente onderzocht. De gemeente overweegt bij een positief resultaat van dat onderzoek in 2021 een subsidieaanvraag in te dienen binnen het nationaal Programma Aardgasvrije Wijken om realisatie van dit nog unieke duurzame warmtesysteem mogelijk te kunnen maken.

Belemmeringen duurzame restwarmte

De haalbaarheid van restwarmte als bron voor warmtenetten is afhankelijk van een aantal factoren. Voor een bij voorkeur publiek en opengesteld warmtenet zal een nieuwe, specifiek op een warmtenet afgestemde infrastructuur moeten worden aangelegd. Voor de investeringskosten van een nieuw aan te leggen warmte-infrastructuur geldt een afschrijvingstermijn van 40-60 jaar. Gedurende deze termijn zal de voeding van het net door meerdere

duurzame warmtebronnen geborgd moeten zijn. Deze borging zal door de gemeente in de op te stellen Transitievisie Warmte ingevuld moeten worden.

De lokaal aanwezige restwarmtebronnen kunnen, voor zolang deze aanwezig zijn, ingezet worden al dan niet in combinatie met andere warmtebronnen zoals groengas, aquathermie en zonthermie. De aanleg van warmtenetten alleen baseren op de beschikbaarheid van lokale restwarmte is meestal niet haalbaar.

Groengas

Biomassa kan op verschillende manieren worden ingezet om warmte te produceren. De term biomassa staat voor al het materiaal dat afkomstig is van levende organismen. Droge biomassastromen, vaak houtige biomassa zoals snoei- en maaiafval en landbouwafval, worden verbrand om warmte te produceren.

Natte biomassastromen, zoals mest en GFT-afval, worden vergist, vergast of gecomposteerd om warmte en/of biogas te produceren. Vergisting is het omzetten van biomassa in biogas door middel van bacteriën en schimmels. Biogas kan vervolgens als variant worden opgewaardeerd naar groengas op aardgaskwaliteit dat lokaal rechtstreeks te benutten is voor de warmtevoorziening van woningen/gebouwen.

In onderstaand figuur staan de verschillende biomassastromen verdeeld over de soorten verwerkingstechnieken voor warmteproductie.

In dit hoofdstuk wordt enkel de potentie/beschikbaarheid van biomassastromen voor vergisting en opgenomen, oftewel groengas. Groengas wordt geproduceerd uit bijvoorbeeld agrarische reststromen (mest), GFT-afval, bermgras, rioolslib uit de rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI), maar ook bijvoorbeeld organische afvalstromen uit de levensmiddelenindustrie. Deze organische reststromen hebben meestal geen directe toegevoegde waarde meer aan het ketenproces en worden daarom samengebracht onder de noemer van biogene reststromen.

Vergisten	Verbranden	Composteren	Vergassen
• Huishoudelijk / restafval • Afval uit voedings- en genotsmiddelen industrie (VGI) • GFT-afval • Natte mest • Rioolslib • Bermgras, maaisel, etc. • Akkerbouwafval	• Huishoudelijk afval • Grof tuinafval • Resthout (snoei- en houtafval) • Droge mest	• Afval uit voedings- en genotsmiddelen industrie (VGI) • GFT afval • Akkerbouwafval	• Bermgras, maaisel, etc. • Resthout • Akkerbouwafval

Figuur 15: *De verschillende biomassastromen in relatie tot de verwerkingstechnieken voor warmteproductie.*

De RES richt zich enkel op vergisten (zie gele kader). De werking van een biomassa-vergister, waarmee biogas wordt geproduceerd, is een techniek die zich reeds heeft bewezen. Het geproduceerde biogas kan op verschillende manieren worden ingezet. Biogas kan bijvoorbeeld via een warmtekrachtkoppeling (WKK) omgezet worden in duurzame warmte en duurzame elektriciteit.

Potentie groengas

Tot aardgaskwaliteit opgewaardeerd biogas wordt 'groengas' genoemd. Duurzaam groen gas kan mogelijk via het bestaande gasnet van Enexis worden gebruikt in bestaande en nieuwe cv-ketels. Het bepalen van de potentie van groengas uit natte biomassa is locatie- en periode-afhankelijk. Er zijn meerdere variabelen en scenario's die invloed uitoefenen op het resultaat. Mest heeft veruit het grootste aandeel in de totale potentie, waarbij de regio wel wil waken voor een zogeheten lock-in, waarbij de warmtevoorziening te afhankelijk wordt van mest. In 2021 starten we met nader onderzoek naar de potentie, voor- en nadelen.
Bij de verdere concretisering van de productiecapaciteit van groengas (bij de RSW 2.0) worden de ontwikkelingen in een transitie naar een natuurinclusieve landbouw meegenomen (dat mogelijk gevolgen hebben voorde productie van groengas). De waarde van groengas voor de energietransitie in onze regio wordt verder onderzocht. Hierbij hebben wordt ook bekeken hoe schoon/milieubelastend groensgas is.

Kansen groengas

Onze regio bestaat grotendeels uit plattelandsgebieden. Het landschappelijke karakter leidt er toe dat warmtenetten meestal geen rendabele optie zijn. Tevens kent de regio weinig grootschalige bovengemeentelijke restwarmtebronnen. Met groengas lijkt de regio, tegen lage maatschappelijke kosten, een deel van de vraag naar duurzame warmte in de gebouwde omgeving te kunnen voldoen.

Belemmeringen groengas

Verschillende sectoren (waaronder de zware industrie) maken aanspraak op de op nationale schaal relatief beperkte beschikbare hoeveelheid groengas . De maximale groengasproductie heeft haar grenzen. Er zullen landelijke keuzes gemaakt moeten worden over de inzet van dit totale potentieel, ook in onze regio.
De concurrentie om de bij de productie van groengas beschikbare groencertificaten (Garanties van Oorsprong, GvO's) groeit in de (vrije) nationale energiemarkt. Groengasproductie is een al grotendeels uitontwikkelde techniek, die in Nederland onder strenge milieuregels plaatsvindt.
De inzameling en het transport van biogene reststromen voor verwerking naar groengas dient op een gecontroleerde wijze plaats te vinden. In deze gesloten keten dienen langjarig structureel betrouwbare partners betrokken te zijn. Het systeem van ketencontrole is daarbij een belangrijke component.

Warmte-koudeopslag (WKO)

Een bodemenergiesysteem met een geheel ander doel is warmte-koudeopslag (WKO) in de eerste aardlaag (0-500m diepte). Een WKO-systeem werkt altijd samen met een warmtepomp (of meerdere): een apparaat dat een vloeistof naar de juiste temperatuur voor verwarming kan brengen. Het WKO-systeem bestaat uit twee bodemwater-bronnen. In één bron wordt in Nederland toegestaan warmwater op te slaan tot een maximale temperatuur van 25°C. Een warmtepomp verhoogt vervolgens bij gebruik de temperatuur naar de benodigde temperatuur voor het verwarmen van woningen en gebouwen. In een separate tweede koudere bron, soms zelfs als kleinschalige mono-bron boven de eerste warmere bron, wordt het afgekoelde water teruggepompt in de bodem.

Potentie WKO

De bodemgeschiktheid voor warmte-koudeopslag in de regio NML is zeer goed. De potentie voor het opslaan van duurzame warmte in de eerste bodemlaag van 500 meter bedraagt maximaal 1.400.000 TJ/jr, gebaseerd op de gemiddelde potentie per hectare per gemeente. Deze WKO-potentie is berekend over het totaal van het landoppervlak van alle 15 gemeenten. In de praktijk zal deze opslagpotentie voor de gebouwde omgeving binnen een gemeente uiteindelijk fors lager zijn. De mogelijke bijdrage aan efficiënte warmtepompinstallaties is overigens groot.

Belemmeringen WKO

Het gebruik van de WKO-systemen heeft invloed op de lokale vraag naar duurzame elektriciteit. Deze zal stijgen door het gebruik van veel warmtepompen in de gebouwde omgeving. Optimaal ontwerpen en realiseren van WKO-systemen kan die stijgende vraag met een juiste gemeentelijke regie fors positief beïnvloeden.

De bodem(grondwater-)bronnen die nodig zijn voor deze techniek kunnen beïnvloed worden door activiteiten in de bodem bij de buurgemeenten en aangrenzende RES-regio's.

Kansen WKO

Hoewel een individuele WKO een lokale bron is, is het WKO-systeem in deze analyse ook meegenomen. Deze techniek is immers breed toepasbaar in meerdere gemeenten op wijk- en buurtniveau. De bodem-/grondwaterbronnen zijn verbonden met elkaar via diepere grondwaterstromen en kunnen elkaar daardoor naast negatief ook positief beïnvloeden.

Geothermie

Geothermie of aardwarmte is warmte uit diepere lagen in de ondergrond. In gesteentelagen zit water dat warmer wordt met toenemende diepte. Bij geothermie wordt het water opgepompt, wordt de warmte onttrokken en wordt het afgekoelde water weer in dezelfde gesteentelaag teruggepompt. Geothermie wordt vaak opgedeeld in drie verschillende domeinen: ondiepe geothermie (OGT), diepe geothermie (GT) en ultradiepe geothermie (UDG).

Tabel 15: Bodemwarmte onderverdeeld op laagdiepte onder het aardoppervlak

Technologie:	Indicatieve diepte onder maaiveld:	Gebruikelijke toepassing:	Temperatuur
WKO (seizoensopslag thermische energie)	0 - 500 meter	Alleen voor opslag LT-warmte en HT-koude	Opslagtemperatuur maximaal 25°C
Ondiepe Geothermie (ODG)	**500 - 1.200 meter**	Warmteonttrekking i.c.m. warmtepomp	**40°C - 60°C**
Diepe Geothermie (DGT)	**1.200 - circa 3.500 meter**	Warmteonttrekking voor direct gebruik	**60°C - 90°C**
Ultradiepe Geothermie (UDG)	**> circa 3.500 meter**	Stoomproductie, i.c.m. opwekking duurzame elektriciteit, met duurzame restwarmte	**90°C en hoger**

Potentie geothermie

Geothermie is een stabiele warmtebron die onafhankelijk is van weersomstandigheden en het hele jaar constante warmte kan leveren. Hierdoor is deze geschikt voor gebouwen die een relatief grote en constante warmtevraag hebben, zoals de glastuinbouw. Het merendeel van de gerealiseerde geothermieprojecten in Nederland levert warmte aan kassen, maar de eerste projecten in de gebouwde omgeving worden inmiddels ook gerealiseerd. Hiervoor is wel een warmtenet nodig met voldoende gebouwen om een warmtevraag te creëren die groot genoeg is. Geothermie kan, als duurzaam alternatief voor gas, een onderdeel zijn van de bronnenstrategie.

De ondergrondse potentie voor geothermie is afhankelijk van geschikte gesteentelagen in de ondergrond. De belangrijkste eigenschappen voor het bepalen van de potentie zijn dikte, temperatuur en permeabiliteit (doorlaatbaarheid). De dikte van een gesteentelaag heeft invloed op de hoeveelheid water die beschikbaar is voor geothermie. De permeabiliteit geeft aan hoe makkelijk water door een gesteentelaag kan stromen. Hogere temperaturen geven een hogere potentie, er kan immers meer warmte onttrokken worden. De temperatuur is grotendeels afhankelijk van de diepte, want hoe dieper een gesteentelaag, hoe warmer deze wordt. Nationale modellen als ThermoGIS en hiervan afhankelijke studies als WARM geven een eerste indicatie welke lagen interessant kunnen zijn. Om de ondergrondse potentie van geothermie in de RES-regio Noord- en Midden-Limburg nauwkeuriger te bepalen, wordt aangeraden een regionale potentiestudie uit te voeren.

De potentie van duurzame warmte alleen uit ondiepe geothermie voor deze regio wordt volgens nog beperkte inzichten geschat op circa 130.000 TJ/jr.

Belemmeringen geothermie

Om de potentie te kunnen bepalen zijn voldoende data van de ondergrond nodig. In de regio Noord- en Midden-Limburg is er door een gebrek aan die noodzakelijke gegevens nog onzekerheid over de potentie van geothermie. Een ander risico is seismische activiteit door geothermie. De regio Noord- en Midden-Limburg ligt in een actief breuksysteem (de Roerdaalslenk). Voor de realisatie van een geothermisch project is het belangrijk breuken goed in kaart te brengen en een Seismic Risk Assesment (SRA) uit te voeren.

Vanwege de onzekerheid over de potentie en de risico's van seismische activiteit focust de RES zich vooralsnog alleen op ondiepe aardlagen. Aanvullend onderzoek naar aardwarmte in de diepere aardlagen en de gesloten geothermische installaties in het bijzonder brengen mogelijk in de nabije toekomst meer duidelijkheid in deze problematiek.

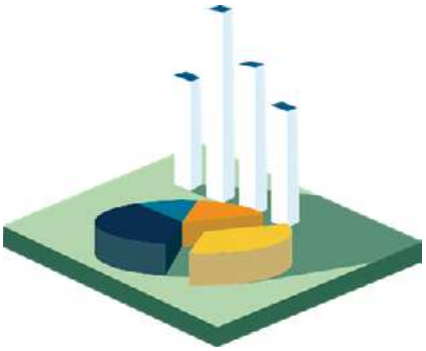

SCAN-programma

Momenteel wordt landelijk in opdracht van het staatsbedrijf EBN (Energie Beheer Nederland) het zogenoemde nationaal SCAN-programma uitgevoerd, waarbij meer seismische data van de ondergrond worden verzameld. Dit geldt ook voor de RES-regio Noord- en Midden-Limburg. Het verzamelen van de data wordt naar verwachting in 2021 afgerond. Hierna moeten de data nog verwerkt worden, voordat ze geschikt zijn om geïnterpreteerd te worden door specialisten. Wanneer deze data beschikbaar zijn kunnen deze toegevoegd worden om de zekerheid over de potentie van geothermie voor deze regio fors te vergroten.

Thermische energie u r: Aquathermie

Aquathermie is de verzamelnaam voor thermische energie uit water, waaronder oppervlaktewater (TEO), afvalwater (TEA), drinkwater (TED) en rioolwater (Riothermie).

Figuur 16: *Stroomgebied van de Maas in Limburg*

Potentie aquathermie

Een van de grootste rivieren van Nederland, de Maas, stroomt door Noord- en Midden-Limburg. Met een gemiddeld debiet van 250 m³/s biedt de Maas veel potentie voor aquathermie. Op dit moment zien we de grootste kansen voor de gebouwde omgeving in TEO (Thermische Energie uit Oppervlaktewater), mogelijk in combinatie met TED (Thermische Energie uit Drinkwater). Zo wordt drinkwater, bijvoorbeeld bij Heel, gewonnen uit de Maas. Voor TEA (Thermische Energie uit Afvalwater) zijn er vooral kansen als een RWZI in de buurt van een woonwijk is gesitueerd, zoals het geval is in de buurt Ubroek in Venlo, zo blijkt uit onderzoek van IF Technology (2020).

De gemeente Venlo heeft de lokale potentie van aquathermie in kaart laten brengen. Dit heeft geresulteerd in een concreet ontwikkelingsproject binnen het nationaal Programma Aardgasvrije Wijken: Hagerhof-Oost. In dit project wordt gebruik gemaakt van thermische energie uit het oppervlaktewater (TEO) van de Maas. In november 2020 heeft de Rijksoverheid aan de gemeente Venlo een forse subsidie toegekend voor dit gemeentelijke startproject. Doel is om uiteindelijk ca. 1.000 woningen in deze wijk op middellange termijn aardgasvrij te maken.

Bij aquathermie wordt thermische energie gewonnen uit water en middels een warmtepomp naar een hoger en bruikbaar temperatuurniveau gebracht. Het water heeft hierbij temperatuurniveaus tussen 7 en 25°C en is daarmee een lage temperatuur(LT)-warmtebron. Landelijke voorbeelden combineren veelal aquathermie en WKO in de bodem. Hiermee wordt de thermische warmte uit oppervlaktewater tijdelijk opgeslagen. In deze combinatiesystemen wordt de warmte primair gewonnen wanneer het water warm is, waardoor dit logischerwijs dus tijdens de zomermaanden (en deels in voor- en naseizoen) gebeurt. In de winter wordt de warmte uit de WKO met een centrale warmtepomp opgewaardeerd naar circa 70°C. Deze warmte wordt met een warmtenet gedistribueerd naar de afnemers. Met deze temperatuur kunnen gebouwen direct (zonder verdere opwaardering) worden verwarmd en van warm tapwater worden voorzien. Wanneer er een relatief groot volume oppervlaktewater voorhanden is, kan ook zonder een WKO gewerkt worden. Hierbij wordt op het gewenste moment warmte onttrokken aan het water via een warmtepomp en wordt het water direct weer teruggegeven, maar dan kouder. Zowel mét als zonder WKO dient natuurlijk wel rekening gehouden te worden met de (ecologische) draagkracht van het watersysteem.

Aquathermie in Venlo

Onderzoek naar het potentiële warmteaanbod uit TEO, TEA en TED

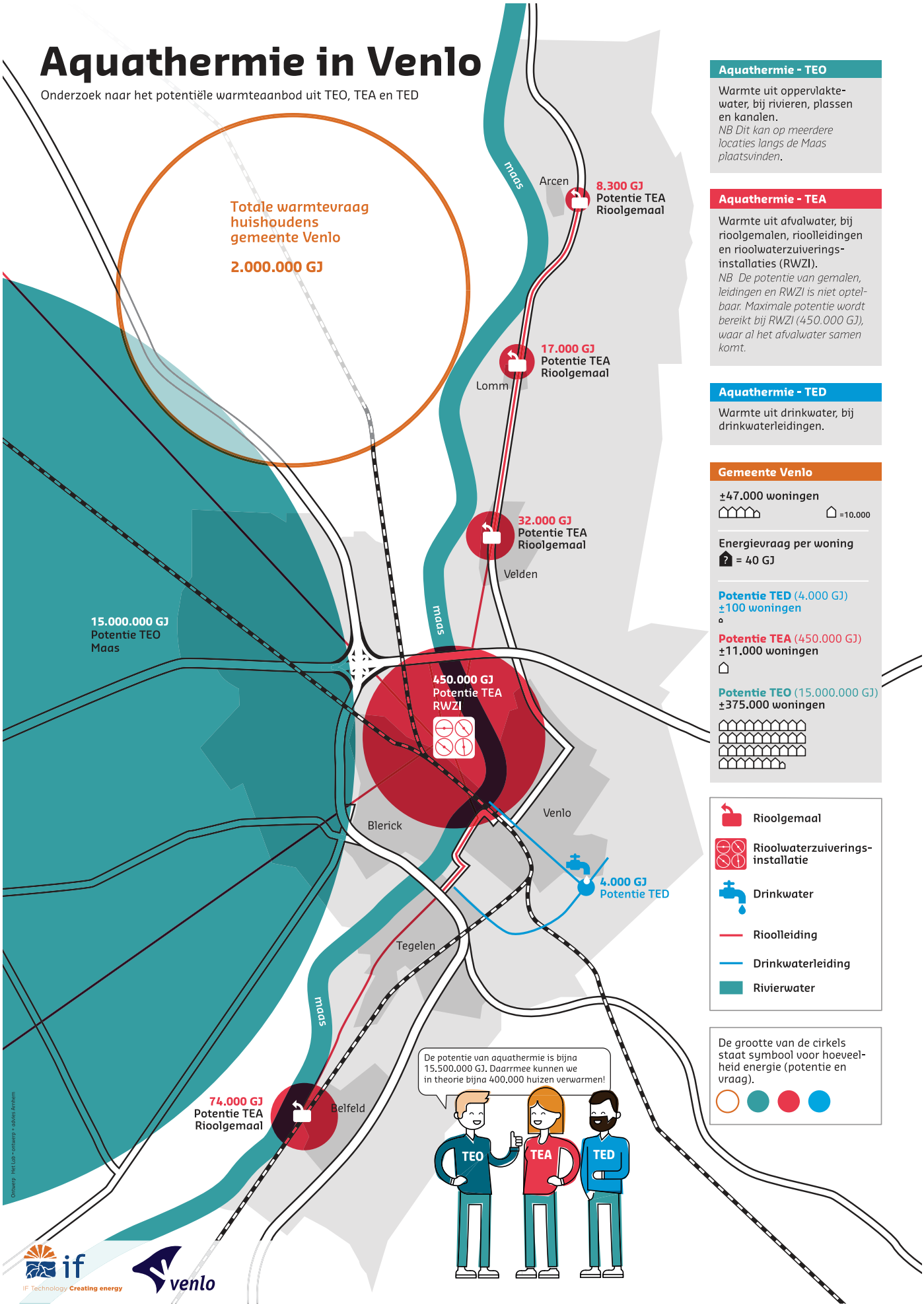

Aquathermie - TEO

Warmte uit oppervlakte-water, bij rivieren, plassen en kanalen.
NB Dit kan op meerdere locaties langs de Maas plaatsvinden.

Aquathermie - TEA

Warmte uit afvalwater, bij rioolgemalen, rioolleidingen en rioolwaterzuiverings-installaties (RWZI).
NB De potentie van gemalen, leidingen en RWZI is niet optelbaar. Maximale potentie wordt bereikt bij RWZI (450.000 GJ), waar al het afvalwater samen komt.

Aquathermie - TED

Warmte uit drinkwater, bij drinkwaterleidingen.

Gemeente Venlo

±47.000 woningen
⌂ =10.000

Energievraag per woning
? = 40 GJ

Potentie TED (4.000 GJ)
±100 woningen

Potentie TEA (450.000 GJ)
±11.000 woningen

Potentie TEO (15.000.000 GJ)
±375.000 woningen

- Rioolgemaal
- Rioolwaterzuiverings-installatie
- Drinkwater
- Rioolleiding
- Drinkwaterleiding
- Rivierwater

De grootte van de cirkels staat symbool voor hoeveelheid energie (potentie en vraag).

Belemmeringen aquathermie

Met de huidige technologie en wat we nu weten, kunnen we de warmte uit oppervlaktewater nog niet volledig benutten. In Limburg lijken weinig vraaggebieden geschikt voor een warmtenet: de randen van het gebied van warmtevragers moeten nabij de bron (het water) zijn gelegen (richtlijn: maximaal 1 kilometer). Ook moet de ondergrond geschikt zijn als warmtebuffer, zodat warmte in de zomer opgeslagen kan worden voor gebruik in de winter. De bodemcapaciteit rond de Maas is echter erg onzeker en varieert sterk. Daarnaast is er nog meer onderzoek nodig naar de invloed op de waterkwaliteit. Belangrijk aandachtspunt voor de haalbaarheid van TEO is bovendien de mogelijkheid voor het realiseren van een inname- en lozingspunt. Voor het werken rond de Maas is overleg met Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg nodig. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de grote rivieren in Nederland, waaronder de Maas. Voor kleine wateren is Waterschap Limburg verantwoordelijk.

Kansen aquathermie

Grote stedelijke gebieden, zoals Roermond en Venlo, liggen aan de Maas, een grote regenrivier met een goede doorstroming en daarom met veel potentie voor aquathermie. Door een andere grotere stad, Weert, loopt de Zuid-Willemsvaart, een groot kanaal met eveneens voldoende doorstroming. De gemeente Weert laat op dit moment onderzoek uitvoeren om de potentie beter inzichtelijk te maken. Naast de grotere steden binnen de RES Noord- en Midden-Limburg zijn er ook kleinere plaatsen, bijvoorbeeld Echt en Maasbracht, in de nabijheid van grote wateren. Er zijn dus goede kansen voor thermische energie uit oppervlaktewater (TEO).

Vanwege de benodigde investeringen en het volume is deze oplossing vooral geschikt voor collectieve warmtenetten en veel minder voor individuele woningen. Voordeel van een aquathermie/WKO-systeem t.o.v. een enkelvoudig WKO-systeem is dat bij een WKO-systeem de warmte-onttrekking jaarlijks gelijk moet zijn aan de koude-onttrekking, waardoor een regulier systeem alleen geschikt is voor afnemers met een grote koudevraag (en dus grote warmteproductie). Bij TEO wordt de WKO in thermische balans gehouden door de toevoeging van warmte uit het oppervlaktewater.

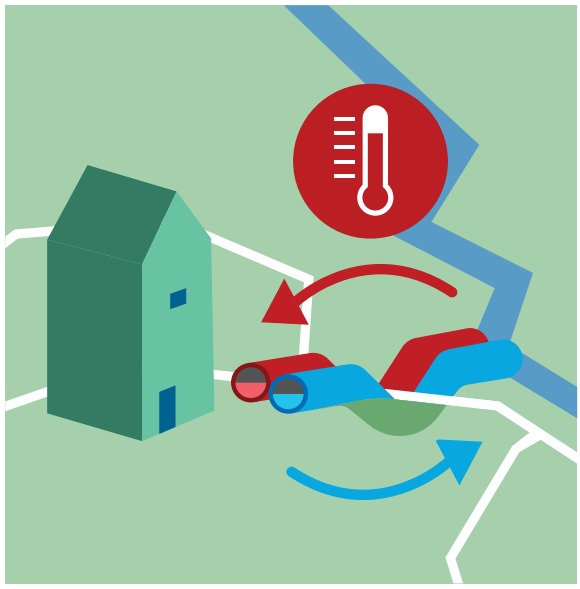

Thermische energie uit de zon: zonthermie

Zonthermie is het direct benutten van warmte uit de zon - een toepassing die al vele jaren gebruikt wordt op kleine huishoudelijke schaal. Een zonnecollector vangt zonlicht op en gebruikt deze warmte voor het verwarmen van een vloeistof. Deze vloeistof kan een temperatuur van meer dan 100°C bereiken.

Deze bron is echter wel seizoensafhankelijk. In de zomerperiode wordt veel warmte geproduceerd en is de vraag laag. In de winterperiode is dit juist andersom. Seizoensopslag is nodig om dit verschil in vraag en aanbod te overbruggen. Er zijn nu naast warmte-koudeopslag (WKO) andere systemen op de markt die ondergronds de warmte kunnen opslaan in grotere opslagsystemen.

Belemmeringen zonthermie

Zonthermie zit nog in de experimentele fase. Op een aantal projectlocaties binnen het Programma Aardgasvrije Wijken wordt momenteel de toepassing van dit soort systemen verder ontwikkeld. Deze systemen zijn nu nog kostbaar en moeten zich nog op grote schaal bewijzen. Daarnaast legt zonthermie een ruimteclaim in de omgeving, en is ze afhankelijk van de hoeveelheid aan te sluiten woningen. Een vuistregel is dat ongeveer 40 ha zonnecollectoren in een naburige veldopstelling benodigd zijn voor het in de basis opwekken van thermische energie ten behoeve van de duurzame warmtevoorziening van 500 woningen/wooneenheden.

Gezien deze fase van ontwikkeling wordt deze warmtetechnologie nu nog niet meegenomen in de RSW NML 1.0. Als de technologie zich bewijst wordt deze opgenomen in de RES 2.0 als een van de technische warmtebronnen.

Kansen zonthermie

De verruiming van de SDE++ regeling maakt het mogelijk om initiatieven en technologieën verder te ontwikkelen. Het toepassen van zonnecollectoren is bij uitstek geschikt in omgevingen waar een midden- of hogetemperatuur warmtevoorziening gevraagd wordt. Matig geïsoleerde woningen, glastuinbouw en lichte industrie zijn bij uitstek geschikt. Zonthermie wordt altijd gebruikt in combinatie met een thermisch opslagsysteem en een warmtetransportnet. Het economisch optimum van dergelijke systemen ligt op dit moment tussen 500 en 800 aan te sluiten bestaande woningen. Dit maakt dat het toepassen van zonnecollectoren altijd een afweging voor een (woon-)wijk is en daarmee ook valt binnen het domein van de gemeentelijke Transitie Visie Warmte.

Kansen en belemmeringen alternatieve duurzame warmtebronnen

Alle warmtealternatieven hebben een aantal kansen en belemmeringen om rekening mee te houden. Hieronder zijn deze weergegeven.

Tabel 16: Kansen en belemmeringen alternatieve duurzame warmtebronnen.

Opties	Kansen	Belemmeringen
Restwarmte	Directe benutting van veelal lokale duurzame restwarmte	Hoge gebouwdichtheid binnen gebouwde omgeving nodig
	Duurzame restwarmte van Nystar (N-B) kan worden benut door de gemeente Weert	Nystar (Budel) resp. Chemelot (Sittard-Geleen) liggen als potentieel grotere bronnen buiten de regio, en vereisen nadere afstemming met de relevante RES-regio's en met eigenaren van de restwarmte
		Voor de grootste regionale bron van (op termijn) beschikbare duurzame warmte, de Clauscentrale in Maasbracht, is nader onderzoek en overleg nodig
		Warmtenet voor distributie van duurzame warmte noodzakelijk
Groengas	Verdienmodel op biogene secundaire grondstoffen van en voor de agrarische sector	Onduidelijkheid over toekomst veehouderij sector in Noord- en Midden-Limburg, voorkom dat regio te afhankelijk wordt van veehouderij als grondstof van warmte
	Transitie naar kringlooplandbouw	Onduidelijkheid over ontwikkeling werkelijke potentie
		Onduidelijkheid nationaal over structurele beschikbaarheid groengas voor de warmtetransitie in de regionale gebouwde omgeving

Opties	Kansen	Belemmeringen
Ondiepe Geothermie	Relatief lage kosten	Hoge gebouwdichtheid nodig
	Geschikt voor verwarming van goed geïsoleerde woningen (energielabel B en beter)	Te lage temperatuur voor directe verwarming oudere woningen
Diepe Geothermie	Glastuinbouw en gebouwde omgeving zijn zeer complementair	Hoge gebouwdichtheid nodig
	Eenvoudige aanpak voor verduurzaming oudere bestaande woningbouw	Winning vooralsnog onzeker vanwege mogelijk trillingsrisico in de ondergrond
		Grote afzet nodig voor rendabele investeringen en exploitatie
		Warmtenet voor distributie van duurzame warmte noodzakelijk
Bodemenergie (WKO)	Stedelijke gebieden met hoge bouwdichtheid.	Waterwingebieden in de regio
	Hoog rendement voor individuele warmtepompen	Interferentie tussen bronnen op korte afstand van elkaar
Aquathermie	Stedelijke gebieden met hoge bouwdichtheid.	Seizoensopslag geoogste duurzame warmte nodig
	Verlagen van oppervlaktewater-temperatuur en daarmee verbetering waterkwaliteit	Om tot juiste temperatuurniveau voor warmtevoorziening woningen/gebouwen te komen zijn elektrisch aangedreven warmtepompen nodig
	Lokaal eigenaarschap mogelijk	Warmtenet voor distributie van duurzame warmte noodzakelijk
Zonthermie	Alternatief voor zonneweides	Relatief grote ruimtelijke impact
	Nagenoeg onafhankelijk van transportcapaciteit van het elektriciteitsnet	Seizoensafhankelijke opslag van geoogste duurzame warmte noodzakelijk
	Lokaal eigenaarschap mogelijk	Warmtenet voor distributie van duurzame warmte noodzakelijk

5.3.2 Warmtevraag

De warmtevraag in woningen, kantoren, winkels, zorgcentra en onderwijsinstellingen loopt fors uiteen. Ook zit er verschil in het temperatuurniveau dat nodig is voor de verwarming. Goed geïsoleerde woningen gebruiken weinig warmte op een lage temperatuur. Ziekenhuizen gebruiken veel warm tapwater op hoge temperatuur. Nagenoeg al deze warmte wordt nu opgewekt met aardgas. Daar waar beschikbaar zijn de verbruiksgegevens van alle gebouwen in de regio opgenomen in onderstaande Tabel 17. Er is een verdeling gemaakt tussen woningen, commerciële dienstverlening (kantoren, winkels etc.) en publieke dienstverlening (onderwijs, gemeentelijk vastgoed, zorginstellingen etc.).

Er worden koppelkansen gezocht met de glastuinbouw en de industrie in de regio. Daarom is ook voor deze sectoren het aardgasgebruik en warmtevraag inzichtelijk gemaakt.

Tabel 17: Aardgasverbruik en warmtevraag

Doelgroep	Aardgasverbruik (Nm^3/jr)	Warmtevraag (TJ/jr)
Woningen	348.000.000	11.000
Commerciële dienstverlening	74.000.000	2.400
Publieke dienstverlening	51.000.000	1.600
Industrie	523.000.000	16.500
Glastuinbouw	196.000.000	6.200
Totaal	**1.190.000.000**	**38.000**

Verdeling warmtevraag

Het grootste deel van de warmtevraag in de gebouwde omgeving komt van woningen; 65% van het warmteverbruik is vanuit particuliere koopwoningen, 35% vanuit sociale en particuliere huurwoningen. De warmtevraag per woning in deze regio is gemiddeld hoger dan in Nederland, voornamelijk door het grotere woonoppervlak van de woningen binnen de regio in combinatie met het woningtype (vrijstaand en twee-onder-een-kap).

Temperatuurverdeling

Het temperatuurniveau waarop de warmte in woningen/gebouwen wordt gebruikt is van grote invloed op de selectie en potentie van duurzame warmtebronnen. De bronnen moeten goed afgestemd worden op warmteafnemers die op hetzelfde temperatuurniveau duurzame warmte nodig hebben. Op basis van bouwjaren en isolatieklasse is een verdeling gemaakt van de warmtevraag. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen laag-temperatuur warmtevraag (LT < 50°C), midden-temperatuur warmtevraag (MT 50°C <> 70°C) en hoog-temperatuur warmtevraag (HT > 70°C). Voor de verdeling van warmtebronnen zijndata op deze temperatuurniveaus beschikbaar. In de regio is een warmtevraag op hoog-temperatuurniveau dominant. Dit komt door de voornamelijk oudere woningvoorraad in de regio en de glastuinbouw.

5.4 Hoe gaan we onze ambitie bereiken

Afstemming tussen vraag en aanbod

Om afstemming te vinden tussen de warmtevraag in de gebouwde omgeving en het warmteaanbod in de regio zoals in de paragraaf hiervoor beschreven, is een analyse gemaakt in Vesta MAIS. Het ruimtelijk energiemodel Vesta is ontwikkeld door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en berekent het energiegebruik en de CO_2-uitstoot van de gebouwde omgeving voor de periode tot 2030. Het model houdt rekening met de specifieke omstandigheden van de regio. Hierbij horen, zoals genoemd in hoofdstuk 5.3, onder meer de geothermiepotentie zoals onderzocht door EBN, en de potentiële hoeveelheid groengas die in 2030 voor de bebouwde omgeving beschikbaar zal zijn. Laatstgenoemde is onderzocht door SWECO met als uitkomst een minimum- en een maximumwaarde voor het voor de bebouwde omgeving beschikbare groengas.

Het hoofdcriterium om tot een techniekkeuze per buurt te komen is ‘laagste nationale kosten’. De laagste nationale kosten is het saldo van directe kosten én baten vanuit maatschappelijk kostenperspectief. Dit omvat kapitaalkosten, bedienings- en onderhoudskosten, baten van vermeden energiegebruik, en kosten en baten van aankoop of verkoop van CO_2-rechten in het Europese emissiehandelssysteem. Dit wil niet zeggen dat dit uiteindelijk ook de laagste kosten zijn voor de eindgebruiker.

De berekende gerichte strategieën zijn verzameld in onderstaande Tabel 18.

Tabel 18: De berekende gerichte strategieën

	Strategienaam	Energiebron/ temperatuur	Collectieve installatie	Afgifte-systeem (radiatoren e/o vloer-verwarming)	Individuele installatie	Benodigd Energielabel (buitenschil)
S1	Individuele elektrische warmtepomp	Buitenlucht of bodem, 15°C	Publiek elektriciteitsnet Enexis Netbeheer	50 °C	Combinatie-warmtepomp i.c.m. LT-radiatoren	Energielabel B of beter
S2	Warmtenet met HT-/MT-bronnen	Restwarmte en/ of geothermie, 70 °C	Warmtecentra-le, restwarmte-bron, MT-warm-tenet, met hulpketels	70 °C	Aansluiting op warmtenet i.c.m. HT-radiatoren	
S3	Warmtenet met LT-bronnen	Restwarmte 30 °C, WKO op 15 °C, of aquathermie 10 °C - 20 °C	MT- of LT-warmtenet i.c.m. collectieve warmtepomp	30 °C - 70 °C	Aansluiting op LT- of MT-warm-tenet i.c.m. combi- of boosterwarm-tepompen LT-/ HT-radiatoren	Bij aanvoer temperatuur <70 °C: Energielabel B of beter
S4	Groengas	Groengas	Publiek gasnet Enexis Netbeheer	70 °C	Hybride lucht-WP of HR-cv-ketel, beide i.c.m. HT-radiatoren	

Elektrische warmtepompen en warmtenetten met laag-temperatuur duurzame bronnen leveren minder warmte dan de andere strategieën. De warmte die hierdoor geleverd wordt dient des te efficiënter benut te worden. Ten behoeve hiervan is een goede isolatie van het gebouw (energielabel B of beter) nodig evenals het in bedrijf hebben van laag-temperatuur radiatoren.

Warmtenetten met midden- of hoog-temperatuur bronnen leveren meer warmte. Ook al is het wenselijk, volgens de Trias Energetica met deze warmte zo efficiënt mogelijk om te gaan, toch is dit in het geval van deze strategieën geen voorwaarde.

In onze Vesta MAIS-analyse zijn bovengenoemde strategieën nog verder onderverdeeld. Zodoende is voor de scenario's die niet per se gelijktijdig naar minimaal energielabel B moeten worden gebracht, ook gekeken naar situaties met woningen op energielabel D, woningen dus meestal minder goede isolatie hebben. Ook dit is gedaan met als hoofdcriterium de laagste maatschappelijke kosten. Aangezien kosten voor isolatie daarin ook telkens zijn meegenomen, ontstaan op deze manier nieuwe inzichten.

Omdat de Vesta MAIS-analyse op wijkniveau rekent, wordt er in de volgende paragrafen veel over wijken of buurten gesproken. Dit wordt uiteindelijk weer naar het regionale niveau gebracht, passend bij de RSW NML 1.0.

Verfijning van de startanalyse PBL

In de algemene startanalyse van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) is op basis van openbaar beschikbare data voor heel Nederland een eerste analyse gemaakt van de warmtestrategie buurtniveau. De uitgangspunten hierin zijn vervolgens voor de regio Noord- en Midden-Limburg verfijnd: kansrijke warmtebronnen zijn toegevoegd en minder kansrijke bronnen zijn weggelaten. Ook is de beschikbare hoeveelheid groengas in de regio alleen voor Noord- en Midden-Limburg toegerekend. Aangezien de minimale en maximale potentie van beschikbaar groengas bekend zijn, is gekozen om twee scenario's op te stellen met als verschil de hoeveelheid beschikbaar groengas. Het gaat om de lokale potentie van groengas. Dit wil zeggen dat de maximale hoeveelheid biomassa in de regio wordt gebruikt, er wordt geen biomassa geïmporteerd uit andere regio's of anderszins. Daarnaast is ook de potentie voor geothermie toegevoegd op basis van data van EBN.

Het Klimaatakkoord gaat in al zijn analyses uit van na-isolatie van woningen tot minimaal energielabel B. Dit is vergelijkbaar met de isolatiekwaliteit van woningen die gebouwd zijn in de periode 1990 – 2000. Gezien de overwegend oudere woningvoorraad in de regio wordt dit lokaal een zeer forse ingreep. Daarom is een opsplitsing gemaakt tussen de varianten met minimaal energielabel B en D, en per techniek. Dat is wederom gecombineerd met de twee scenario's met de minimale en maximale potentie groengas-productie. De keuze van de warmtestrategie is daar in grote mate van afhankelijk. Hierna zijn in Tabel 19 de resultaten opgenomen van de rekenkundige Vesta MAIS-analyse, waar op buurtniveau de warmtestrategie met de laagste nationaal maatschappelijke kosten is aangegeven.

Tabel 19: Resultaten Vesta MAIS-analyse op buurtniveau

Warmtestrategie:	Bij minimaal/maximaal benutten potentie groengas:	Aantal woonbuurten met woningen energielabel B	Aantal woonbuurten met woningen energielabel D
Luchtwarmtepomp (individueel)	minimum potentie	**98**	0
	maximum potentie	**29**	0
Bodemwarmtepomp (individueel)	minimum potentie	**25**	0
	maximum potentie	**22**	0
MT-warmtenet gevoed met restwarmte	minimum potentie	0	**15**
	maximum potentie	0	**13**
MT-warmtenet gevoed met geothermie	minimum potentie	1	**43**
	maximum potentie	1	**11**
HT-warmtenet 70	minimum potentie	2	1
		2	0
LT-warmtenet 50 i.c.m. WKO en WP	minimum potentie	3	0
	maximum potentie	3	0
MT-warmtenet 70 i.c.m. TEO, WKO en WP	minimum potentie	0	**20**
	maximum potentie	0	**10**
HR-cv-ketel op groengas + kleine hybride elektrische WP	minimum potentie	0	**260**
	maximum potentie	0	**263**
HR-cv-ketel op groengas	minimum potentie	3	**14**
	maximum potentie	7	**124**

In bovenstaande Tabel is per techniek te zien voor hoeveel buurten in de regio Noord- en Midden-Limburg welke techniek de laagste nationale kosten heeft. Dit is gedaan voor zowel het scenario met minimale als ook met de maximale groengaspotentie. Daarnaast is de opsplitsing naar energielabel B en D weergegeven.

Het is duidelijk af te lezen dat de gekozen warmtestrategie in de afweging tussen de beide energielabels (op schil-isolatie) bij de maximale productiepotentie groengas sterk verschilt van die met de minimale productiepotentie. Dit komt door de lage prijs van groengas ten opzichte van (de benodigde gebouwschilisolatie en installatie van) de overige technieken/ systemen. Uitgaande van de maximale productiepotentie is het aantal woonbuurten waar de huizen op minimaal label D zitten hoger dan bij de minimale potentie. Dat is met name terug te zien in het aantal buurten op HR-cv-ketels op groengas. In het scenario waarin alle woningen minimaal label B hebben, is het gevraagde temperatuurniveau als gevolg daarvan laag. Zo is ook het grote aandeel warmtepompen te verklaren.

Om nog een beter beeld te krijgen van de invloed van de hoeveelheid beschikbaar groengas, is ook gekeken naar het aantal aansluitingen per techniek en de toe- of afname ten opzichte van het scenario met de maximale groengaspotentie.

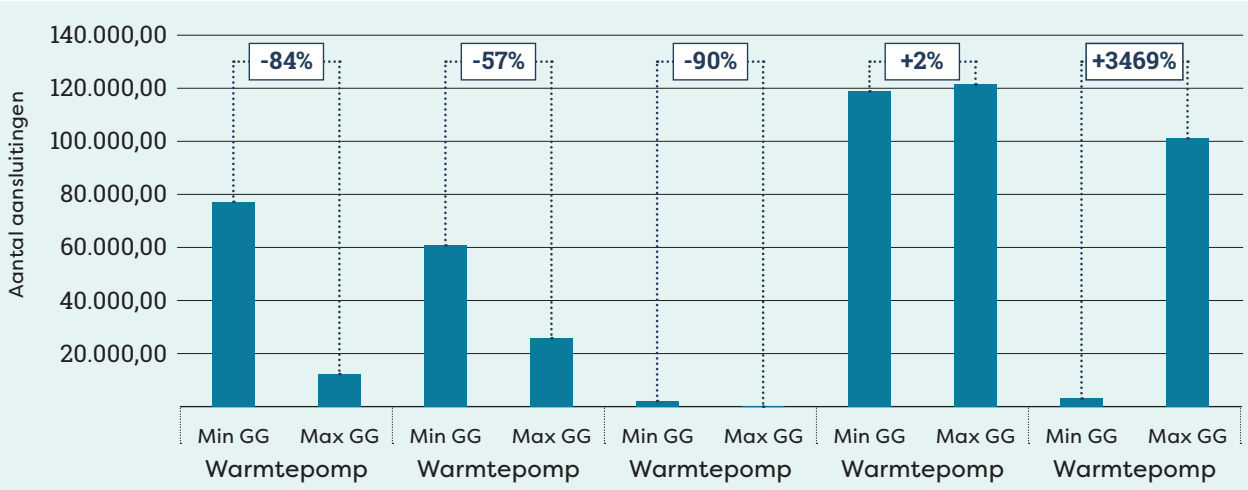

Figuur 18: Aantal aansluitingen per techniek en de toe- of afname ten opzichte van het scenario met de maximale groengaspotentie.

Uit deze grafiek kan geconcludeerd worden dat door meer lokale/ regionale beschikbaarheid van groengas het aantal warmtepompen en ook logischerwijs het aantal aansluitingen op MT- en LT-warmtenetten afneemt. Het aantal hybride warmtepompen blijft ongeveer even hoog. Het aantal HR-cv-ketels op groengas neemt duidelijk toe wanneer meer groengas voor huishoudens beschikbaar is.

De combinatie met figuur 18 hierboven laat meer zien over de verschillende varianten van de technieken: bodemwarmtepompen en het gebruik van restwarmte in de aangewezen buurten zijn voor de regio Noord- en Midden-Limburg heel gunstig, aangezien de betreffende aantallen weinig veranderen bij maximale productiepotentie groengas ten opzichte van minimale productiepotentie.

Groengas is mede door de mogelijkheid tot voortdurend gebruik van het huidige regionale/lokale gasnet van Enexis Netbeheer een relatief goedkope oplossing. Dat betekent dat technieken die ook met de maximale productiepotentie (en beschikbaarheid) groengas de voorkeur hebben zeer gunstig zijn voor de betreffende woonbuurten.

Samenvattend: de gekozen technieken voor de regio in het geval van minimale potentie van beschikbaarheid groengas zijn systemen met een hybride warmtepomp i.c.m. HR-cv-ketel op groengas, met een grotere elektrische warmtepomp respectievelijk met individuele aansluiting op een MT-warmtenet. Groengas gaat ook naar economisch lastig te verduurzamen vastgoed.

Bij maximale productiepotentie groengas kan het grootste gedeelte (85%) van de woonbuurten aangesloten worden op warmtesystemen met hybride warmtepompen in combinatie met HR-cv-ketels op groengas.

5.5 Beoogde resultaten te bereiken met diverse technieken

Potentie individuele warmtesystemen

Bij gebruik van warmtepompen

Uit de Vesta MAIS-analyse blijkt dat bodemwarmtepompen een goede warmtebron zijn voor de regio. In tegenstelling tot luchtwarmtepompen blijken bodemwarmtepompen zo gunstig te zijn, dat de nationale kosten bij reeds geïsoleerde woningen lager zijn dan bij groengas. De inzetbaarheid van warmtepompen is wel sterk afhankelijk van de isolatie. Voor het scenario met minimale groengaspotentie zijn warmtepompen bij bijna 30% van de aansluitingen de voorkeursstrategie.
De grote mate van elektrificatie heeft gevolgen voor het elektriciteitsnet. De impact zou verkleind kunnen worden door bijvoorbeeld met collectieve buurtwarmtepompen te werken. Hiermee is de impact op woningniveau aanzienlijk kleiner.

Bij gebruik van groengas in hybride-systemen

Groengas lijkt van grote waarde in de regio. SWECO NL heeft onderzocht wat de minimale en de maximale potentie voor de productie van groengas in de regio is. Gezien de nationale doelstellingen over de verdeling van circulaire biogrondstoffen wordt aanbevolen om meer in te zetten op het scenario met de minimale potentie voor groengas.

Potentie collectieve warmtesystemen

Bij gebruik van ondiepe geothermie

De potentie van ondiepe geothermie in de regio is waarschijnlijk zeer groot. De locatie van het aanbod van de warmte en de hoeveelheid warmtevraag voor geïsoleerde woningen vallen echter niet samen. Dit maakt dat het vanuit kostenperspectief niet aantrekkelijk is om deze potentie te benutten. Dat blijkt ook uit het feit dat het aantal aansluitingen met geothermie als bron afhankelijk is van de hoeveelheid beschikbaar groengas.

In de analyse is geen rekening gehouden met eventuele glastuinders die overschakelen op geothermie. Wanneer dit wel gebeurt, wordt de economische haalbaarheid van warmte uit geothermie voor de gebouwde omgeving sterk verbeterd. Wanneer niet gekozen wordt voor isolatie van de woningen is geothermie wel een belangrijke bron om de regio te voorzien van warmte.
Er is echter veel onzekerheid rond deze warmtestrategie. Het kiezen voor na-isolatie van woningen in geothermiegebieden kan gezien worden als een maatregel om dat risico te beperken.

Bij gebruik van duurzame restwarmte

Een aantal restwarmtebronnen zijn in het rekenmodel lokaal ingezet om warmte te leveren aan de gebouwde omgeving. Het gaat daarbij om een aantal industriepanden en supermarkten in de buurt van Roermond.

Hierbij speelt in de Vesta MAIS-analyse isolatie een minder belangrijke rol. Ongeacht het temperatuurniveau voor verwarming leidt het overschakelen naar deze warmtestrategie tot de laagste nationale kosten voor deze buurten. Dit is ook niet afhankelijk van de hoeveelheid beschikbaar groengas.

Regionale warmte-infrastructuur

Wanneer we uitgaan van minimale groengaspotentie, moet meer worden ingezet op isolatie. Met name hybride warmtepompen, luchtwarmtepompen en geothermie zijn dan de voorkeursstrategieën. In dit geval is een bovengemeentelijke warmte-infrastructuur nodig om warmte uit geothermie (en restwarmte) in de regio te ontsluiten. Ook is er dan een lokale warmte-infrastructuur nodig in de vorm van een warmtenet (o.a. een distributienet en warmteopslag) om de warmte binnen het vraaggebied te kunnen verdelen. Warmteopslag is noodzakelijk om seizoenen te overbruggen. Dit kan gedaan worden met bijvoorbeeld grote ondergrondse warmte-opslagsystemen, maar ook de gesloten steenkoolmijnen zouden hiervoor ingezet kunnen worden. Op een aantal locaties in Limburg is dit laatste al succesvol toegepast. In Noord- en Midden-Limburg is de voormalige Beatrixmijn mogelijk een locatie die hiervoor ingezet kan worden. Lokale warmte-infrastructuur valt overigens onder het regime van de gemeentelijke TVW's.

In het scenario met maximale groengaspotentie spelen warmtenetten een veel minder grote rol. Door veelal in te zetten op groengas als directe vervanging voor aardgas, is het niet nodig om bovenlokale warmte-infrastructuren te realiseren, zoals transportleidingen voor duurzame warmte.

5.6 Hoe we onze ambitie vervolgens concreet bereikbaar maken

In de eerste helft van 2021 beogen we de volgende acties uitgewerkt te hebben:

- Het vertalen van de 2050-ambitie naar een 2030-doelstelling.
- Het opstellen van een uitvoeringsplan rondom de regionale warmtetransitie, met daarin onder meer:
  - Uitwerken acties om de potentie van groengas te benutten, rekening houdend met de 'concurrentie' vanuit andere sectoren die ook denken aan het toepassen van groengas.
  - Uitwerken samenwerking met aangrenzende RES-regio's rondom het toepasbaar maken van de in de zomer van 2021 beschikbare ruwe geothermie-data, die vanuit het nationale SCAN-programma worden aangeleverd.
  - Op basis van SCAN-data aanvullend onderzoek uitvoeren naar de benutbare potentie van ondiepe geothermie in onze regio.
  - Uitwerken samenwerking met de glastuinbouwsector om te (blijven) werken aan het verzilveren van potentiële koppelkansen bij de ontwikkeling van elkaar rakende duurzame warmtevoorzieningen.
  - In samenwerking met andere RES-regio's een onderzoek starten naar de economische benutbaarheid van aquathermie.
  - Op regionaal niveau kennis en kunde delen rondom aquathermie-warmtesystemen, waaronder thermische energie uit oppervlaktewater.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het succesvol opstellen en uitvoeren van de acties is de aanwezigheid van goed opgeleid personeel =met kennis en kunde over de warmtetransitie bij Provincie, gemeenten, Waterschap en overige belanghebbenden.

6 Doorkijk 2030 - 2050

De RES 1.0 gaat over de periode tot 2030, maar de energietransitie houdt daarna niet op. We willen voorkomen dat we nu maatregelen nemen waar we later hinder van ondervinden. We zijn dan ook continu bezig met inventariseren van processen en innovaties die impact hebben op regionaal energiebeleid en uitvoering na 2030. Iedere twee jaar zal de RES worden geactualiseerd in een RES 2.0, RES 3.0 en verder. Bij iedere nieuwe versie zullen de technologische ontwikkelingen en innovaties leiden tot aanpassingen van de strategie.

6.1 Netcapaciteit

De thema's energiebesparing, warmte en grootschalige opwek zijn in dit document afzonderlijk uitgewerkt, maar onlosmakelijk met elkaar verbonden. Energiebesparing zorgt in 2030 voor een lager energiegebruik in de gebouwde omgeving. Maar er is ook een opgave voor een aardgasvrij 2050. Regionale en lokale warmtebronnen vullen dit aardgasgebruik zoveel mogelijk in, aangevuld met (hybride) warmtepompen. Door het gebruik van (hybride) warmtepompen zal de elektriciteitsvraag toenemen na 2030.

Het is nog vroeg om een inschatting te maken van de extra vraag naar duurzame opwek na 2030. Een eerste inschatting van de extra opwek voor de regionale warmtetransitie laat een bandbreedte zien van 0,55 – 1,2 TWh. De onderkant van de bandbreedte gaat uit van maximale benutting van het potentieel aan regionale warmtebronnen. De bovenkant van de bandbreedte gaat uit van minimale benutting van regionale warmtebronnen en dus extra elektriciteitsvraag. Als de Transitievisies Warmte (TVW's) van de gemeenten eind 2021 gereed zijn, kan de berekening met meer zekerheid opnieuw worden uitgevoerd.

Ook elektrificatie, o.a. elektrificatie van mobiliteit, gaat zorgen voor een extra elektriciteitsvraag. Een deel van deze elektrificatie is gebouwgebonden, namelijk het laden van voertuigen thuis of op het werk.

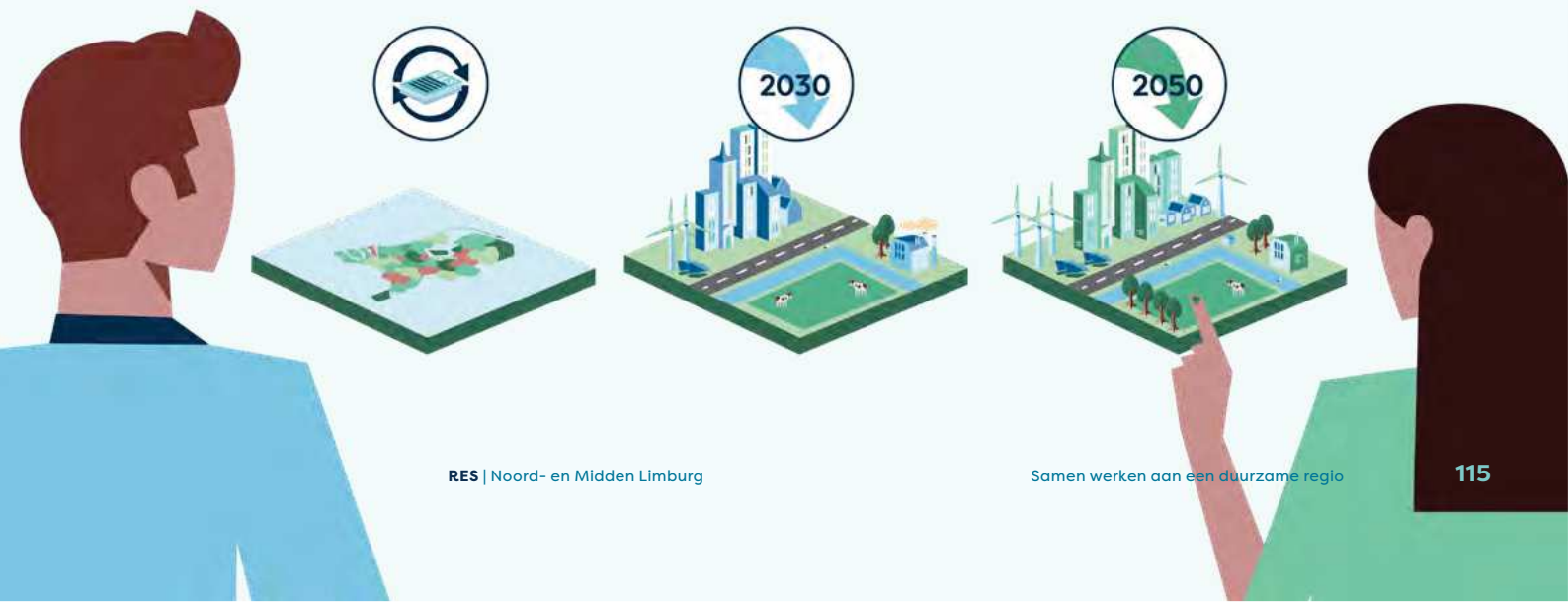

Een eerste inschatting van de laadbehoefte van elektrische voertuigen in de regio laat een bandbreedte zien van 0,2 – 0,3 TWh in 2030. Dit is gebaseerd op een elektrificatie van circa 20% van het wagenpark (conform het groeicijfer in de Nationale Agenda Laadinfrastructuur). Bij volledig elektrificatie van personenwagens in 2050 loopt dit zelfs op tot 0,8 – 1,0 TWh. Het is nog te vroeg om een exacte inschatting te maken en de getallen dienen frequent geactualiseerd te worden.

Hoewel de opwek na 2030 geen onderdeel uitmaakt van het RES-bod van juli 2021, zal hier in de uitwerking van de scenario's voor grootschalige opwek wel rekening mee worden gehouden (extra benodigde ruimte). Ook houden we rekening met netwerkschaarste door de extra duurzame opwek die nodig is na 2030. Enexis is momenteel al bezig met het opstellen van investeringsplannen voor het uitbreiden van het net en neemt hier de behoefte van de regio in mee.

6.2 Trends en ontwikkelingen

We volgen trends en ontwikkelingen die we kansrijk achten en waar we op in willen zetten voor een verdere verduurzaming van de energievoorziening en een efficiënte inzet van de energienetwerken. Binnen de regio kunnen we de kennis en expertise met elkaar delen.

Een aantal innovatieve ontwikkelingen zijn al meegenomen in de uitwerking van de verschillende thema's, zoals aquathermie en groengas. Er zijn ook ontwikkelingen die nog niet rijp zijn voor directe toepassing.

Na een inventarisatie zijn zes belangrijke (deels nieuwe) ontwikkelingen naar voren gekomen, te weten:
- Kernenergie
- Thoriumenergie
- Waterstof
- Energieopslag in batterijen
- Inzet van flexibiliteit
- (Ultra)diepe geothermie.

Deze zijn verder uitgewerkt in een fiche, Bijlage 15. Hierin wordt per onderwerp verder ingezoomd op vijf belangrijk aspecten:
- Kenmerken: wat is het?
- Potentie: welke potentie biedt het in relatie tot de RES-onderwerpen?
- Marktrijpheid: hoe snel kan het van waarde zijn voor de energietransitie?
- Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio, pilots?)
- Invulling RES (wat gaan we doen in RES 1.0?)

6.3 Verwachtingen na RES 1.0

Voor de uitgelichte onderwerpen geldt dat de RES (voorlopig) niet zelf actie op deze onderwerpen onderneemt. We volgende de ontwikkelingen op de voet en waar dat kan worden belanghebbenden gestimuleerd om hierop actie te ondernemen.

Bij een volgende RES wordt bekeken of zich ontwikkelingen hebben voorgedaan die leiden tot een andere aanpak, zoals het initiëren van concrete acties op een specifiek onderwerp.

7 Uitvoering RES 1.0

7.1 Bestuurlijke afspraken (vertaling RES 1.0 in uitvoeringsconvenant)

Na de vaststelling van de RES is het van belang dat gemeenten, Provincie en Waterschap bestuurlijke afspraken maken over de uitvoering. Deze afspraken worden (na vaststelling door gemeenteraden, Provinciale Staten en algemeen bestuur Waterschap) geformaliseerd in de vorm van een uitvoeringsconvenant.

Onderdeel van het uitvoeringsconvenant zijn in ieder geval de afspraken rondom de verankering van de ruimtelijke afspraken RES in het omgevingsbeleid, en de afspraken over de toekomstige regionale samenwerking.

Verankering ruimtelijke afspraken RES in omgevingsbeleid
De ruimtelijke afspraken uit de RES 1.0 dienen verankerd te worden in het omgevingsbeleid van gemeenten, Provincie en Waterschap. Vanaf 1 januari 2022 kunnen deze verankerd worden in de instrumenten van de Omgevingswet. Daartoe zal een handreiking worden uitgewerkt. Om vooruitlopend op de verankering in de Omgevingswet de afspraken uit de RES 1.0 te borgen, wordt een aantal bestuursafspraken opgesteld.

Figuur 19: Verankering ruimtelijke afspraken RES in omgevingsbeleid

De afspraken kunnen gaan over concrete maatregelen, maar kunnen ook gericht zijn op het proces. Zo is het mogelijk om ook afspraken te maken over zaken die we later nog verder gaan uitwerken.

De bestuursafspraken zullen met de tweejaarlijkse herziening van de RES ook herzien worden.

Afspraken toekomstige regionale samenwerking & uitvoeringsorganisatie
Op dit moment onderzoeken we op welke wijze we de regionale samenwerking ook ná 1 juli 2021 voortzetten en welke regionale uitvoeringsorganisatie daarbij nodig is. Zie ook de volgende paragraaf: Regionale samenwerking.
De concrete afspraken over de toekomstige samenwerking die we op basis van dat onderzoek maken, worden geformaliseerd in het uitvoeringsconvenant.

7.2 Regionale samenwerking

Inleiding

Om te komen tot een regionale energiestrategie voor de regio Noord- en Midden-Limburg werken de vijftien gemeenten, de Provincie Limburg, het Waterschap Limburg en Enexis samen in de RES NML.

7.2.1 Projectstructuur RES 1.0

Voor het opstellen van deze eerste regionale energiestrategie voor de regio Noord- en Midden-Limburg (RES NML 1.0) is een regionale overlegstructuur met een tijdelijke regionale projectorganisatie opgezet (tot 1 juli 2021).

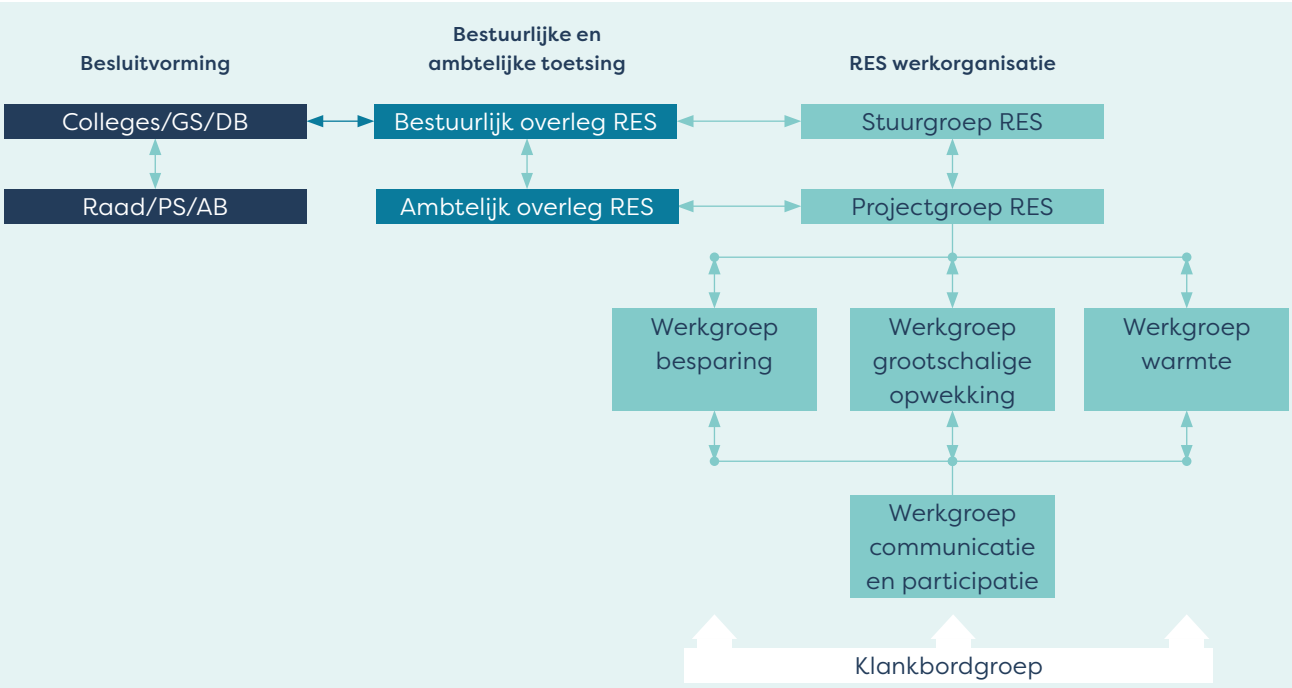

Figuur 20: Projectstructuur RES Noord- en Midden-Limburg.

Een nadere omschrijving van de projectstructuur is te vinden in de startnotitie, in Bijlage 2.

7.3 Rol netbeheerder

Enexis is vanaf de start betrokken bij de RES Noord- en Midden-Limburg en neemt deel aan de stuurgroep, het bestuurlijk overleg, de projectgroep en de werkgroepen grootschalige opwekking en warmte. In de werkgroep grootschalige opwekking heeft Enexis een rol bij het in beeld brengen van de actuele capaciteit in de netten en de impactbepaling op de netten. In de werkgroep warmte heeft Enexis een rol bij het in beeld brengen van de impact van mogelijke warmtenetten op de bestaande aardgasnetten. En daar waar geen duurzame warmte beschikbaar is, heeft Enexis een rol bij het in beeld brengen van de impact op de elektriciteitsnetten wanneer elektrificatie een oplossing is.

7.4 Regionaal revolverend fonds

De mogelijkheden van een regionaal revolverend duurzaamheidsfonds zijn onderzocht. Het doel van een regionaal revolverend fonds is het versnellen van de energietransitie door middel van het regionaal stimuleren en (financieel) ondersteunen van lokale initiatieven. Uit onderzoek blijkt dat er al talloze landelijke en provinciale fondsen beschikbaar zijn. Een regionaal fonds zou een aanvulling moeten zijn op bestaande fondsen om te voorzien in een behoefte waaraan tot nu toe niet in is voorzien.

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de bestaande fondsen onvoldoende bij de doelgroepen bekend zijn en dat ze maar beperkt gebruikt worden. De conclusie is dat er geen behoefte is aan een (nieuw) regionaal revolverend fonds. Wel moeten we meer bekendheid geven aan de bestaande fondsen en onze inwoners en bedrijven ontzorgen bij het gebruik maken van deze fondsen. Hier is een rol weggelegd voor het instrumentarium zoals dat ontwikkeld is door de werkgroep besparing, zoals het inzetten van energieloketten en energiecoaches en adviseurs.

7.5 Regionaal energiebedrijf

Ook de behoefte aan en mogelijkheden van een regionaal energiebedrijf zijn onderzocht. Een energiebedrijf kan een instrument zijn waarmee we als overheden (evt. samen met andere partijen) zelf energieprojecten ontwikkelen en exploiteren, om daarmee enige regie te behouden in de energietransitie en zeggenschap te hebben over de inzet van de revenuen.

Waarom een regionaal energiebedrijf?

- Het ontwikkelen van grootschalige energieprojecten kost veel capaciteit en er is veel expertise voor nodig. In een regionaal energiebedrijf kan de kennis van gemeenten gebundeld worden en gebruik gemaakt worden van de ervaringen die elders in de regio zijn opgedaan, zoals bij de ontwikkeling van het Energielandgoed Wells Meer.
- Een duurzaam energiebedrijf kan meerwaarde bieden voor gemeenten, vooral door samen te werken en samen te investeren met lokale partijen

(inwoners, lokale energie-initiatiefnemers, bedrijven en woningcorporaties).
- De gemeente kan een belangrijke rol spelen door investeringen te doen die de markt niet op zich wil nemen. Marktpartijen verwachten een te laag financieel rendement op korte of middellange termijn of te hoge risico's (dit kan ook met een investeringsfonds). Dit zien we vaak bij warmtenetten en andere warmteprojecten. Dergelijke investeringen voor overheden overigens niet zonder risico, zien we bij voorbeelden elders in het land.

Ook zonder oprichting van een energiebedrijf kunnen gemeenten sturen op de energietransitie. Dit door samen te werken met partijen en het inzetten van financiële instrumenten.

Energiebedrijf als groeimodel

Met uitzondering van de Achterhoekse Energie Maatschappij (AGEM) zijn er nog geen landelijk voorbeelden van een succesvol gemeentelijk of regionaal energiebedrijf. Het oprichten van een energiebedrijf is complex en vergt de nodige tijd in de voorbereiding. Voorgesteld wordt daarom het energiebedrijf in te richten als een groeimodel aan de hand van onderstaande stappen. Een 'coalition of the willing' kan daarin een voortrekkersrol op zich nemen.

Stap 1: Bundelen van kennis en ervaring (RES 1.0)

De RES-organisatie houdt op te bestaan na de oplevering en vaststelling van de RES 1.0. De financiële middelen zijn ook slechts toereikend voor die periode. Daarna moet er verder gewerkt worden aan de RES 2.0 maar vooral ook aan de uitvoering van de RES. Dat kunnen gemeenten individueel doen, maar de meeste gemeenten hebben daar niet de capaciteit, kennis en ervaring voor. Stap 1 vormt de basis voor het eventueel oprichten van een energiebedrijf. De kennis en ervaring die we nu opdoen blijven gebundeld binnen een netwerkorganisatie zoals wij die nu ook kennen. Deze samenwerkingsvorm heeft geen juridische basis en richt zich vooral op de ondersteuning van de deelnemende gemeenten voor grootschalige opwek, warmtetransitie en energiebesparing en de verdere uitwerkingen in de RES 2.0.

Stap 2: Regionaal Ontwikkelbedrijf (optie RES 2.0)

Het ontwikkelbedrijf richt zich met name op het ontwikkelen van grootschalige energieprojecten. Dat kost veel tijd en capaciteit en er zijn investeringen nodig voor het uitvoeren van de benodigde onderzoeken en studies zoals de MER en landschapsstudies. Hierbij gaan de kosten voor de baten uit. Gemeenten die investeren en ontwikkelen kunnen straks ook meedelen in de opbrengsten. Door als regio meerdere projecten te ontwikkelen worden de risico's meer verspreid dan als de gemeente alléén het risico loopt voor een project.

Stap 3a: Regionaal Energiebedrijf - exploitatie grootschalige opwek (optie RES 2.0)

Op het moment dat er energielandschappen zijn ontwikkeld, moeten deze gerealiseerd worden en vervolgens ook geëxploiteerd. Dit zijn bedrijfsmatige activiteiten die in de regel ondergebracht worden in een BV. Ook moet er dan risicovol geïnvesteerd worden in projecten. Indien de projecten slagen zijn er ook opbrengsten die ten goede komen aan de aandeelhouders (gemeenten/inwoners/bedrijven) van de BV. De opbrengsten zijn aanzienlijk hoger als de projecten zelf zijn ontwikkeld. Dit in tegenstelling tot projecten waar je later in gaat participeren.

Stap 3b: Verkopen zelf opgewekte elektriciteit (optie RES 2.0 of later)

De in de regio opgewekte duurzame elektriciteit kan verhandeld worden op de energiemarkt. Je hebt daar verder geen zeggenschap over. Een energiebedrijf kan deze ook zelf leveren aan (regionale) klanten of aan de deelnemende gemeenten. Deze optie moet nader onderzocht worden. Voor het leveren van energie is een vergunning nodig van de Autoriteit Consument en Markt (ACM).

Stap 4: Regionaal warmtebedrijf (optie RES 2.0 of later)

Het is nu al duidelijk dat het realiseren en exploiteren van collectieve warmtesystemen vooralsnog weinig financieel rendement oplevert. Marktpartijen zijn daardoor nog niet erg welwillend om ermee aan de slag te gaan. Zelfs met een forse Rijkssubsidie moet er nog geld bij. Mogelijk dat er in de toekomst behoefte is aan een (semi-) overheidsorganisatie om deze rol op zich te nemen. Het is nog afwachten hoe zich dat gaat ontwikkelen.
Het opzetten van een regionaal energiebedrijf (stap 1) wordt meegenomen in het onderzoek door een extern bureau naar de regionale uitvoeringsorganisatie (RES).

Bijlages

Bijlage 1	Betrokkenen RES-partijen	126
Bijlage 2	Startnotitie RES Noord- en Midden Limburg	130
Bijlage 3	Regionale betrokkenheid belanghebbenden	161
Bijlage 4	Lokale betrokkenheid inwoners	163
Bijlage 5	Wat is grootschalige opwekking?	166
Bijlage 6	Overzicht opwek zon en wind - kaart 2020	169
Bijlage 7	Pipeline opwek zon en wind - kaart 2025	170
Bijlage 8	Aanpak stimuleren slagingskans grootschalig zon-op-dak	171
Bijlage 9	Landschap als drager van grootschalige opwek	176
Bijlage 10	Uitsluitingsgronden zon	186
Bijlage 11	Uitsluitingsgronden wind	187
Bijlage 12	Potentiegebieden zon - kaart 2030	188
Bijlage 13	Koppelkansen grootschalige opwek	189
Bijlage 14	Groengas productie per gemeente	210
Bijlage 15	Innovaties na RES 1.0	211

Bijlage 1

Betrokkenen RES-partijen

Stuurgroep RES Noord- en Midden Limburg

Thijs Kuipers	Voorzitter (Gemeente Horst aan de Maas)
Marij Pollux	Bestuurlijk voorzitter werkgroep communicatie & participatie (Gemeente Venlo)
Marcel Roelofs	Bestuurlijk voorzitter werkgroep besparing (Gemeente Beesel)
Johan Lalieu	Bestuurlijk voorzitter werkgroep grootschalige opwekking (Gemeente Maasgouw)
Rens Evers	Bestuurlijk voorzitter werkgroep warmte (Gemeente Roermond)
Carla Brugman	Provincie Limburg
Arnold Jansen	Waterschap Limburg
Ton Schuurmans	Enexis
Thieme Bosman	Jong RES
Michèle Bartels	Programmamanager

Bestuurlijk overleg RES Noord- en Midden Limburg

Thijs Kuipers	Gemeente Horst aan de Maas
Marij Pollux	Gemeente Venlo
Marcel Roelofs	Gemeente Beesel
Johan Lalieu	Gemeente Maasgouw
Rens Evers	Gemeente Roermond
Pepijn Baneke	Gemeente Mook en Middelaar
Rob Peperzak	Gemeente Gennep
Antoon Splinter	Gemeente Bergen
Cor Vervoort	Gemeente Venray
Paul Sanders	Gemeente Peel en Maas
Piet Verlinden	Gemeente Leudal
Jan Smits	Gemeente Roerdalen
Geert Gabriels	Gemeente Weert
Hub Meuwissen	Gemeente Echt-Susteren
Frank Voss	Gemeente Nederweert
Carla Brugman	Provincie Limburg
Arnold Jansen	Waterschap Limburg
Ton Schuurmans	Enexis
Thieme Bosman	Jong RES
Michèle Bartels	Programmamanager

Ambtelijk overleg RES Noord- en Midden Limburg

Cyriel Prinssen	Gemeente Mook en Middelaar
Cecile Derks (interim)	Gemeente Gennep
Will Bemelmans	Gemeente Bergen
Hanny van Dinther	Gemeente Venray
Irene Peeters	Gemeente Horst aan de Maas
Lieke Potten	Gemeente Venlo
Gerard Boonekamp	Gemeente Peel en Maas
Frank Wijnen	Gemeente Peel en Maas
Esther Swinkels	Gemeente Beesel
Crit Smeets	Gemeente Roermond
Hans van de Kerkhof	Gemeente Nederweert
Sandra Kuipers	Gemeente Echt- Susteren
Sven Maas	Gemeente Roerdalen
Tjalle Fijlstra	Gemeente Weert
Robert Wilms	Gemeente Leudal
Roger Huntjens	Gemeente Maasgouw
Bas Wetzelaer	Provincie Limburg
Thijs van Dael	Enexis
Marco de Redelijkheid	Waterschap

Projectgroep RES Noord- en Midden Limburg

Michèle Bartels	Programmamanager
Lieke Potten	Regiocoördinator Noord-Limburg
Robert Wilms	Regiocoördinator Midden-Limburg
Denise Kuipers	Projectsecretaris
Bregje van den Biggelaar	Projectondersteuner
Marc van der Kubbe	Trainee Provincie Limburg
Hans van der Zwan	Technisch projectleider (adviesbureau Twijnstra Gudde)
Luc Bremen	Voorzitter werkgroep communicatie & participatie (Provincie Limburg)
Paul Levels	Voorzitter werkgroep besparing (Provincie Limburg)
Arjen van Wijngaarden	Bestuurlijk voorzitter werkgroep grootschalige opwekking (Gemeente Venray)
Henk Monshouwer	Bestuurlijk voorzitter werkgroep warmte (adviesbureau ToMM Advies)
Mirjam Roorda-Knape	Participatiestrateeg, adviesbureau Knape Advies
Bas Wetzelaer	Provincie Limburg
Thijs van Dael	Enexis Netbeheer
Marco de Redelijkheid	Waterschap Limburg

Werkgroep communicatie & participatie RES Noord- en Midden Limburg

Luc Bremen	Voorzitter, Provincie Limburg
Nienke Wellen	Adviesbureau Viduro
Lieke Potten	Gemeente Venlo
Mirjam Roorda-Knape	Adviesbureau Knape Advies
Bregje van den Biggelaar	Gemeente Venlo

Werkgroep besparing RES Noord- en Midden Limburg

Paul Levels	Voorzitter, Provincie Limburg
Sandra Schoonderbeek	Gemeente Mook en Middelaar
Will Bemelmans	Gemeente Bergen
Tonny Smeets	Servicecentrum MER
Robert Wilms	Gemeente Leudal
Pieter Wackers	Adviesbureau TwynstraGudde
Anita Stox	Gemeente Roermond
Selly Smeets	Gemeente Beesel
Marjo Hendriks	Gemeente Venlo

Werkgroep grootschalige opwekking RES Noord- en Midden Limburg

Arjen van Wijngaarden	Voorzitter, Gemeente Venray
Hans van der Zwan	Adviesbureau TwynstraGudde
Hans van de Kerkhof	Gemeente Nederweert
Karl Langeveld	Enexis
Jeroen van de Ven	Gemeente Venlo
Francois Hesen	Gemeente Horst aan de Maas
Ab Brokking	Provincie Limburg
Crit Smeets	Gemeente Roermond
Frank Wijnen	Gemeente Peel en Maas
Christine Jansen	Gemeente Venlo
Marianne Arts	Gemeente Weert
Sandra Kuipers	Gemeente Echt-Susteren
Christine Jansen	Gemeente Venlo
Luuk Smets	Gemeente Maasgouw
Ronald Pluijmakers	Provincie Limburg
Stef Vorstermans	Adviesbureau Sweco
Jan Erik Kikkert	Gemeente Venray
Leon Kuipers	Adviesbureau KPImanagement

Werkgroep warmte RES Noord- en Midden Limburg

Henk Monshouwer	Voorzitter, Adviesbuereau ToMMadvies
Hans van der Zwan	Adviesbureau TwynstraGudde
Peter Smulders	Gemeente Horst aan de Maas
Esther Swinkels	Gemeente Beesel
Tjalle Fijlstra	Gemeente Weert
Gerard Boonenkamp	Gemeente Peel en Maas
Pierre Joosten	Gemeente Maasgouw
Wilco de Rijck	Gemeente Mook en Middelaar
Sven Maas	Gemeente Roerdalen
Maarten Venselaar	Enexis
Tiffany Pergens	Provincie Limburg
Frank Kusters	Gemeente Venlo
Felix Lacroix	RVO
Rob Goes	Adviesbureau Ekwadraat

Bijlage 2

Startnotitie RES Noord- en Midden Limburg

Duurzame energie brengt Limburg in beweging!

Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg

Mei 2019

Deze startnotitie is vastgesteld door de Colleges van B&W van de 15 gemeenten in Noord- en Midden-Limburg, het DB van Waterschap Limburg en College GS van de Provincie Limburg naar aanleiding van het positief advies van het Bestuurlijk Overleg RES in mei 2019.

Dit rapport is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de volgende partijen:

Regio Venlo: gemeente Mook en Middelaar, gemeente Gennep, gemeente Bergen, gemeente Venray, gemeente Horst aan de Maas, gemeente Venlo, gemeente Peel en maas en gemeente Beesel.

Samenwerking Midden- Limburg: gemeente Leudal, gemeente Weert, gemeente Nederweert, gemeente Maasgouw, gemeente Roerdalen, gemeente Roermond en gemeente Echt- Susteren.

Inhoudsopgave

Preambule 4

1. Inleiding 5

1.1 Aanleiding: Ontwikkelen van een Regionale Energiestrategie (RES) 2030 5

1.2 Wat is een RES? 6

2. Product 9

2.1 Opgave en inhoudelijke scope RES 1.0 9

2.2 Deelproducten 10

3. Proces 14

3.1 Programma fase RES 1.0 14

3.2 Ondersteuning & kaders Nationaal Programma 16

4. Governance 18

4.1 Inrichting organisatie structuur & besluitvorming 18

5. Financiering 23

6. Risico paragraaf 24

7. Wat hebben we nodig voor fase 2 25

Preambule

Energietransitie is een opgave en een kans. In meerdere opzichten. De opmars van duurzame energie en warmte levert, samen met energiebesparing, winst voor mens en milieu, maar ook voor het bedrijfsleven. Het ontwikkelen en toepassen van nieuwe technologieën leidt tot kansen voor bestaande en nieuwe ondernemingen en samenwerkingsverbanden. Tegelijkertijd dient de energietransitie voor alle partijen haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar te zijn. Bij het vinden van een balans tussen ambitie en realiteitszin moeten er ook in de regio's Noord- en Midden-Limburg concrete keuzes worden gemaakt. Voor winst- en verlies-denken is geen plek, de keuzes dienen op basis van gelijkwaardigheid binnen de regio tot stand te komen.

De rijkoverheid heeft immers door de oprichting van het Nationaal Programma RES de bal voor een belangrijk deel bij de dertig RES-regio's gelegd, waarvan Noord- en Midden-Limburg er één is. Elke regio wordt geacht te komen tot een bod vanuit technische, ruimtelijke en sociale potentie. Het Rijk legt hierbij vooraf geen specifieke opgave op. De regio – bestaande uit de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten, de Provincie Limburg, Enexis en het Waterschap Limburg – zet in op de meerwaarde van de samenwerking. De (ruimtelijke) invulling van de energietransitie gaat immers over bestuurlijke grenzen heen. Juist voor kennisdeling, bundeling van capaciteit en afstemming vraag en aanbod biedt het regionale speelveld voordelen. .

Het doel is om een ambitieus bod uit te brengen dat helpt om onze opgaves in de energietransitie te realiseren; haalbaar, betaalbaar, en eendrachtig en in gezamenlijkheid tot stand gekomen. Deze startnotitie is gericht op het verkrijgen van commitment voor het proces dat gaat leiden tot het gezamenlijk formuleren en waarmaken van dit bod. [1]

Het tempo van het RES-traject is hoog. Zes maanden na ondertekening van het Klimaatakkoord dient de regio een concept-bod in te dienen. Gevolgd door een definitief bod weer zes maanden later. Hoewel de ondertekening van het Klimaatakkoord nog op zich laat wachten, is deze regio voornemens om nu al te gaan beginnen. Dit vergt inzet van alle betrokken overheden en maatschappelijke partners. Via het beschreven governance-model in deze startnotitie committeert elke partner zich tot deze inzet en het leveren van de benodigde (personele) capaciteit. Hiermee geven de overheden en maatschappelijke partners een signaal af voor de toekomst: we gaan samen aan de slag om de energietransitie in deze regio vorm te geven. Als opgave en als kans.

Namens,

De wethouders Duurzaamheid Noord- en Midden Limburg, Gedeputeerde Duurzaamheid, Waterschap Limburg en Enexis.

[1] Deze notitie is voorbereid vanuit het aanjaagteam RES Noord- en Midden-Limburg: Wethouder Lalieu (gemeente Maasgouw), Wethouder Evers (gemeente Roermond), Wethouder Roelofs (gemeente Beesel), Wethouder Kuipers (gemeente Horst aan de maas), Dhr. Dupont (DB Waterschap Limburg), Dhr. Jongkind (Waterschapsbedrijf Limburg), Dhr. van Melick, Dhr. Langeveld en Dhr. Van Dael (Enpuls/Enexis), Dhr. Wetzelaer (Provincie Limburg), Dhr. Wilms (gemeente Leudal), Dhr. Joosten (gemeente Maasgouw) en Mevr. Potten (gemeente Venlo).

1. Inleiding

1.1 Aanleiding: Ontwikkelen van een Regionale Energiestrategie (RES) 2030

De effecten van klimaatverandering raken ons allemaal. Daarom hebben de Europese lidstaten afspraken gemaakt over het terugdringen van CO_2-uitstoot. Voor Nederland ligt er een enorme maatschappelijke opgave op het gebied van de energietransitie. In het nationale Klimaatakkoord[2] is besloten dat Nederland in 2030 49% CO_2-reductie gerealiseerd moet hebben ten opzichte van 1990. Met deze aanpak wordt er gewerkt aan het terugdringen van de klimaatverandering.

De regio ziet voor zichzelf een belangrijke rol in het terugdringen van de CO_2-uitstoot. De ruimtelijke weging van oplossingen gaat over gemeentegrenzen heen en de schaalgrootte van de regio past bij het vraagstuk. De ambities van de regio sluiten aan bij de landelijke ambities, zoals opgenomen in het nationale Klimaatakkoord, dat naar verwachting in oktober 2019 zal worden ondertekend. Over dit akkoord is onderhandeld aan de 5 sectortafels: elektriciteit, gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik en mobiliteit. Voor deze sectoren zijn ambities en strategieën geformuleerd die gezamenlijk op landelijk niveau leiden tot een vermindering van de $C0_2$-uitstoot met 49% in 2030 en met een doorkijk naar 2050 (95% CO_2-reductie).

Deze startnotitie vormt de bestuursopdracht waarmee we als regio aan de slag kunnen. Het zorgt voor een afbakening van het product en proces op hoofdlijnen en geeft inzicht in de organisatiestructuur. Zodat we in 2019 daadkrachtig aan de slag kunnen om te komen tot een RES 1.0.

De regio Noord- en Midden-Limburg wil haar eigen ambitie leidend laten zijn in de RES 1.0. Dit betekent dat, als het Klimaatakkoord later dan de verwachte oktober 2019 (zie figuur 1) wordt ondertekend, de regio desalniettemin voortvarend aan de slag zal gaan om een passend aandeel in de landelijke reductie van 49% CO_2 per 2030 te realiseren.

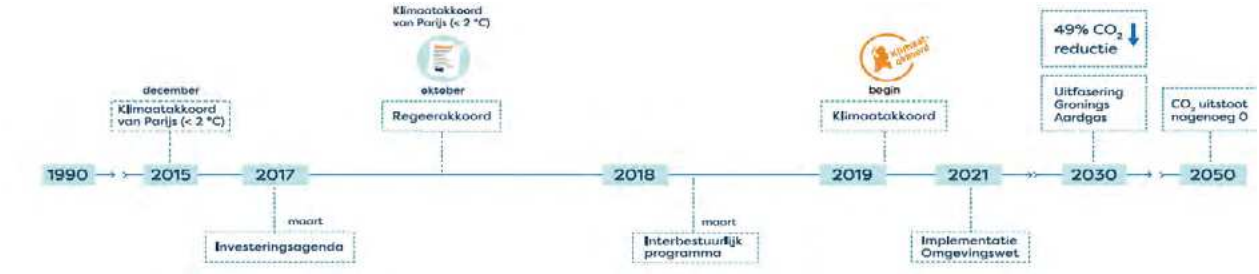

Figuur 1. Tijdspad Klimaatakkoord

[2] Wanner we in dit document spreken over het Klimaatakkoord bedoelen we het concept Klimaatakkoord van 21 december 2018.

1.2 Wat is een RES?

De RES is een **instrument** om ruimtelijke inpassing met maatschappelijke betrokkenheid te organiseren. Zo wordt samen met maatschappelijke partners, bedrijfsleven en bewoners gekomen tot regionaal gedragen keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie-infrastructuur. Daarmee kan in de regio invulling worden gegeven aan de afspraken uit het Klimaatakkoord zoals deze zijn gemaakt aan de sectortafels voor Elektriciteit en Gebouwde omgeving. De RES heeft een horizon van 2030 met een doorkijk naar 2050.

De RES is tevens een manier om langjarige **samenwerking** tussen alle regionale partijen te organiseren, onder andere bij de voorbereiding en de implementatie van projecten. Door samenwerking van de provincie, waterschappen, gemeenten, de netbeheerders, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgerinitiatieven te bevorderen, kunnen gezamenlijk gedragen keuzes worden bevorderd. De RES biedt daarbij eveneens een bouwsteen voor het omgevingsbeleid van gemeenten, provincies en Rijk, waarin integrale besluitvorming over de fysieke leefomgeving plaatsvindt. Daarmee krijgen bedrijven en burgers meer zekerheid voor het doen van investeringen.

Tenslotte is de RES een **product** waarin de regio beschrijft welke energiedoelstellingen zij zal halen en op welke termijn. In de RES staat welke strategie de regio hanteert om deze energie doelstellingen te bepalen en te behalen. Dit betekent dat er inzicht wordt geboden in de mogelijkheden voor regionale opwek en besparing, keuzes die gemaakt worden op basis van de verkenningen, verdeling van bronnen (voor warmte), de consequenties voor de energie-infrastructuur én dat er een overzicht is van lopende projecten, plannen en strategische keuzes.

De RES is vooral een proces dat bedoeld is om draagvlak te realiseren voor de energietransitie en daarmee uiteindelijk de doelstellingen die onder de producten zijn genoemd, te realiseren. Dat lukt alleen in samenwerking met alle relevante stakeholders en dat maakt het een complex proces. Het organiseren van de maatschappelijke betrokkenheid is een essentiële opgave van de RES.

Om invulling te geven aan de nationale doelen en afspraken is regionaal maatwerk nodig. Dit geldt in het bijzonder voor de ruimtelijke inpassing van hernieuwbare opwek, opslag en de infrastructuur voor warmte en elektriciteit. Ruimte (zowel boven- als ondergronds) is immers een schaars goed. Dit vraagt om een nieuwe vorm van samenwerken tussen overheden en maatschappelijke partners. Om de landelijke afspraken in de praktijk te brengen zijn door het Rijk in afstemming met lokale overheden dertig regio's aangewezen die ieder een Regionale Energiestrategie(RES) opstellen. Noord- en Midden Limburg is één van deze regio's.

De RES'en zijn landelijk dekkend, hetgeen betekent dat elke gemeente, provincie of waterschap meedoet in minimaal één RES, samen met regionale stakeholders. De nationale klimaatdoelstellingen voor gebouwde omgeving en elektriciteit zijn in iedere regio het uitganspunt van de RES. Het is andersom geredeneerd dan ook de bedoeling dat alle RES'en in het land, wanneer opgeteld, samen (minimaal) voldoen aan de landelijke taakstelling op het gebied van hernieuwbare opwek (35 TWh) en een overzicht bieden van de omgang met duurzame warmtebronnen voor de gehele gebouwde omgeving (zie bijlage 1 voor meer informatie).

De RES focust op de afspraken in het Klimaatakkoord voor de gebouwde omgeving (warmtevoorziening) en elektriciteit (opwekking en infrastructuur). Daarbij is een aantal zaken van belang:

- Het behalen van de doelen in het Klimaatakkoord wordt gedaan met zoveel mogelijk ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijke acceptatie.
- Besparing dient een belangrijke doelstelling van de regio te zijn en als zodanig te worden meegenomen in de RES. De besparing aan CO_2-uitstoot die daarmee samenhangt, mag niet in de plaats worden gesteld van CO_2-besparing door duurzame opwek of gebruik van duurzame warmte aangezien in de landelijke doelstellingen voor hernieuwbare, grootschalige elektriciteit op land (tenminste 35 TWh) en duurzame warmte al is gerekend met een besparingsdoelstelling.
- Er dient inzicht gegeven te worden in de benodigde infrastructuur (transport en opslag) en de financieringsbehoefte voor elektriciteit en warmte.
- Het Nationaal Programma RES[3] wil de regio's uitdagen om een RES te ontwikkelen met een hogere ambitie dan hetgeen dat optelt tot de nationale doelstelling van 49% CO_2 emissiereductie (gericht op hogere doelstellingen na 2030). De reden daartoe is dat, bij het afwegen van de RES met andere maatschappelijke opgaven, het daadwerkelijk ruimtelijk inpassen en in de uitvoering, naar verwachting nog de nodige plannen zullen afvallen of inkrimpen.
- Opgaven van andere tafels van het Klimaatakkoord kunnen, waar mogelijk, worden meegenomen in de RES. Indien bijvoorbeeld aan de Klimaattafel Mobiliteit wordt afgesproken dat er regionale mobiliteitsstrategieën worden opgesteld, is het verstandig en nuttig om deze strategieën af te stemmen met de RES. Het is echter de verantwoordelijkheid van de regionale RES-stuurgroep om deze specifieke sectordoelstellingen in te brengen in het RES traject.
- Om de 2 à 3 jaar dient de RES herzien te worden.
- De kern van de RES is het bepalen van de gezamenlijke opgave (het bod) en bieden van inzicht in de mogelijkheden hoe deze opgave te realiseren. Gemeentes kunnen zich niet op voorhand committeren aan de daadwerkelijke realisatie van de opgave, omdat zij in de meeste gevallen niet de realiserende partij zijn. Dat zijn particulieren, bedrijven en instellingen in- en buiten de gemeenten. De gemeenten zullen uiteindelijk in het omgevingsbeleid de kaders moeten scheppen die de realisatie mogelijk maken.
- De RES vraagt nadrukkelijk om op regionaal niveau te komen tot gezamenlijke uitgangspunten voor grootschalige energieopwekking, de warmtetransitie en energiebesparing. Dat kan betekenen dat bestaand lokaal beleid geactualiseerd moet worden.

De RES vormt mede de basis voor het opstellen van omgevingsplannen, gemeentelijke transitievisie warmte en is een bouwsteen voor de omgevingsvisie (zie bijlage 2). De RES dient als een inventarisatie en voorbereiding voor het plaatsen van hernieuwbare energie, zoals zonnevelden en windturbines. De RES geeft hier invulling aan door op basis van afwegingskaders zoekgebieden vast te stellen en door ambities tussen gemeenten af te spreken.

[3] Het Nationaal Programma RES bestaat uit een vertegenwoordiging van het Rijk, de Unie van Waterschappen, Vereniging Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg.

Wanneer er in de regio gesproken wordt over de RES worden er al snel verbindingen gelegd met duurzaamheid in de breedste zin van het woord. De regio heeft namelijk ook ambities op het gebied van klimaatadaptatie en circulariteit. Op termijn zien we zeker meer koppelkansen tussen de diverse thema's binnen duurzaamheid. In de RES 1.0 blijven we met elkaar scherp op deze kansen, maar doen we nog geen expliciete uitspraken over de verbindingen tussen de thema's. Deels zal dit wel al opgepakt worden buiten de scoop van de RES.

2. Product

Dit hoofdstuk gaat eerst in op het product RES, waar met name aandacht is voor de technische opgave. Dit is slechts een klein deel van de totale opgave. In de fase die volgt na deze startnotitie zal samen met de stakeholders en de raden worden gewerkt aan een uitgangspuntennotitie en een communicatiestrategie, met als doel het werken aan maatschappelijke acceptatie van de opgave. Onderdeel hiervan is ook het verdiepen van onderstaande producten en het opstellen van duidelijke uitgangspunten ten aanzien van het eindproduct.

2.1 Opgave en inhoudelijke scope RES 1.0

De kern van de RES 1.0 is een bod van vijftien gemeenten aan het Rijk, waarin de gemeenteraden van Noord- en Midden-Limburg zich committeren om in 2030 gezamenlijk een bepaalde hoeveelheid duurzame energie op hun gezamenlijke grondgebied te produceren en het energiegebruik van de gebouwde omgeving op hun gezamenlijke grondgebied met een bepaalde hoeveelheid te beperken. Onder dit gezamenlijke bod liggen onderlinge afspraken tussen de vijftien gemeenten over de verdeling van die opgave en afspraken over wederkerigheid en compensatie.

Onderstaande afbeelding geeft aan hoe de regio wil komen tot het product RES 1.0. In fase 2 zal het product RES nog verder worden uitgewerkt. Dit door in kaart te brengen wat een concreet bod van de regio Noord- en Midden-Limburg bevat.

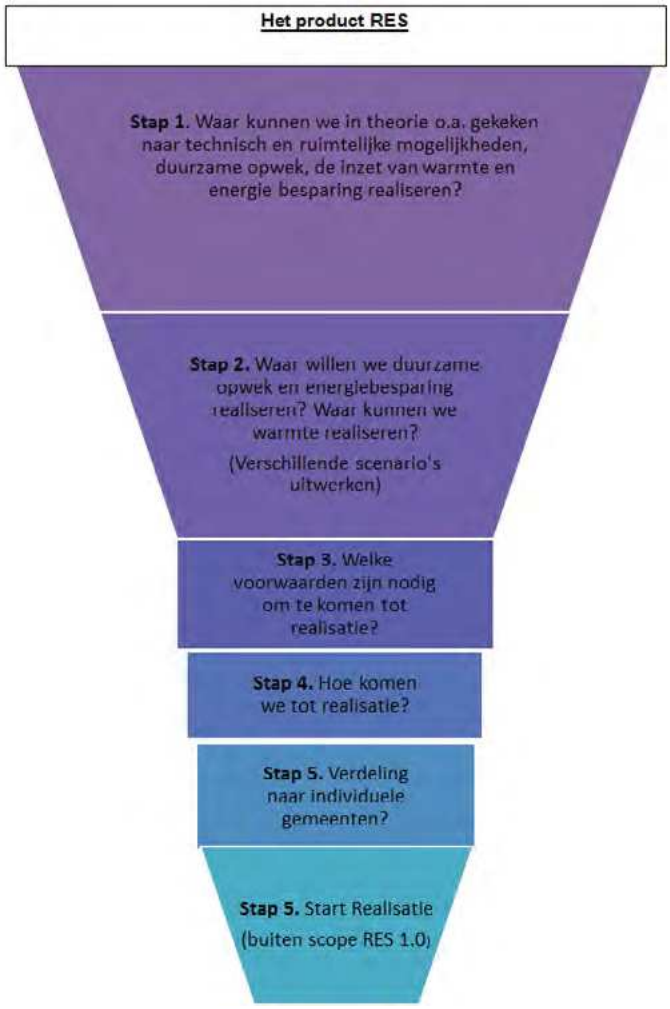

Figuur 2. Trechter product RES 1.0

2.2 Deelproducten

De RES 1.0 is concreet wat betreft het bod dat we doen voor 2030 en geeft een doorkijk naar de mogelijkheden voor 2050. Dit zorgt ervoor dat de inhoudelijke focus van de RES 1.0 leidt tot vier kernproducten:

- Elektriciteitsplan
- Warmteplan (Regionale Structuur Warmte)
- Infrastructureel plan
- Energiebesparingsplan

Onderstaand treft u de vraagstukken/ opgave per deelproduct. Voor de volledige omschrijving en de spelregels RES zoals opgenomen in het concept Klimaatakkoord verwijzen wij u naar bijlage 1.

Daarnaast bestaat de RES 1.0 uit een procesmatige aanpak om de maatschappelijke betrokkenheid te organiseren samen met alle betrokken partijen. De RES is een dynamisch product dat periodiek met een frequentie van 2 jaar bijgesteld zal worden. Dit met het oog op de dynamiek van het vraagstuk, denk daarbij aan technologische ontwikkelingen, maatschappelijk draagvlak en andere factoren die mogelijk van invloed zijn op het proces.

2.2.1 Elektriciteitsplan: opwekking van duurzame elektriciteit

Wat betreft elektriciteit ligt de focus van dit aanbod op ruimtelijke inpassing gerelateerd aan de kwantitatieve landelijke doelstelling van tenminste 35 TWh hernieuwbaar op land in 2030. Als regio moet een deel van deze opgave vertaald worden in zoekgebieden.

Concreet resulteert dat in de volgende opgave en vraagstukken:

- Wat is de regionale ambitie voor Noord- en Midden-Limburg in TWh voor 2030 (welk aandeel van de landelijke 35 TWh)? Hoe staat het met de beschikbaarheid van geschikte gebieden en welke condities ten aanzien van wederkerigheid gelden daarbij?[4] Om deze uiteindelijk te vertalen naar de regionale opgaven.
- Welk aandeel hiervan is zon op land, zon op dak en wind?[5] [6]
- Welke projectlocaties zijn reeds gerealiseerd of concreet geprojecteerd?
- Welke uitgangspunten gelden bij de bepaling en invulling van zoekgebieden?[7]
- Welke zoekgebieden c.q. concrete locaties zijn ter invulling van de openstaande regionale ambitie overeengekomen (per zoekgebied een minimum omvang zon-op-land resp. wind)

[4] Deze ambities van de gezamenlijke RES'sen dienen op te tellen tot 35 TWh. Het Rijk wil regio's aanmoedigen te sturen op over programmering vanuit de gedachte dat sommige plannen niet door zullen gaan. Er is echter geen objectieve grondslag om te bepalen welk aandeel van de 35 TWh door de RES Noord- en Midden-Limburg ingevuld zou moeten worden.

[5] Naast de afspraak om tenminste 35 TWh grootschalig hernieuwbaar op land in 2030 gerealiseerd te hebben, worden regio's ook aangemoedigd om kleinschalig zon-op-dak te betrekken in hun RES. Hierin wordt een autonome groei verwacht van 7 TWh in 2030. Het extra vermogen wat boven deze 7 TWh gerealiseerd kan worden, mag meegerekend worden als extra ambitie op de 35 TWh.

[6] Het Klimaatakkoord predikt 'techniekneutraliteit' en heeft geen voorkeur voor enige specifieke technologie voor de opwekking van duurzame elektriciteit. Praktisch zijn zon-op-daken, zon-op-land en windturbines de enige technologieën die in de regio Noord- en Midden-Limburg tot 2050 in beeld zijn.

[7] Te denk valt aan o.a. afwegingen tussen concentratie (grootschalige verdichte energielandschappen) versus spreiding/versnippering (kleinschalige, solitaire/ecologische invulling), kansen dubbel ruimtegebruik, participatievereisten, etc.

- Netwerkanalyse van de elektriciteitsinfrastructuur (bestaand en toekomstig netwerk) op basis waarvan locaties en zoekgebieden kunnen worden aangesloten. Consequenties inzichtelijk maken voor ruimtelijke inrichting, bekostiging en planning. Om zo knelpunten tijdig te signaleren.

Om bovenstaande vraagstukken te kunnen beantwoorden voorziet de regio de volgende aanpak:

- Teneinde de juiste afwegingen te kunnen maken dienen we als regio (met stakeholders) samen te werken aan de juiste uitgangspunten, om vervolgens de dialoog aan te gaan op basis van specifiek data met daarop de technische potentie van wind en zon. Zo dienen we met elkaar te komen tot een gedragen bod richting het Nationaal Programma RES. Als regio dienen we in fase 2 een gezamenlijke keuze te maken hoe we ons bod vorm gaan geven (bijvoorbeeld beredeneerd aan de hand van het verbruik van de regio of vanuit de theoretische potentie van de regio). Dat vormt dan ons vertrekpunt voor het verdere RES- proces.
- Daarnaast moeten de gemeenten in 2021 de nieuwe omgevingswet implementeren. Het is wenselijk/noodzakelijk om deze twee producten en processen helder neer te zetten zodat beide elkaar kunnen versterken (zie bijlage 2).

2.2.2 Warmteplan – Regionale Structuur Warmte (RSW)

Naast het opstellen van de RES hebben de individuele gemeenten de opgave om in 2021 een Transitievisie Warmte vast te stellen. De transitievisie omschrijft een wijkgerichte aanpak om wijken van het aardgas af te halen. Het warmteplan (Regionale Structuur Warmte) als onderdeel van de RES heeft dan ook tot doel om vroegtijdig op regionaal niveau inzicht te geven in de (ruimtelijke) beschikbaarheid van duurzame warmtebronnen, de totale warmtevraag en de bestaande en geplande infrastructuur voor warmte. Door op regionaal niveau afspraken over een afwegingskader voor de verdeling van warmte te maken, kan ondanks de schaarse bronnen, optimaal worden omgegaan met de warmtepotentie in een gebied.

Concreet resulteert dat in de volgende opgave en vraagstukken:

- Het warmteplan bevat een geografisch inzicht in a) alle bestaande en toekomstige warmtebronnen (restwarmte, biomassa, geothermie en aquathermie), b) de potentiële warmtevraag in de regio, c) de bestaande en geprojecteerde warmte-infrastructuur. Het warmteplan wordt in samenwerking met de netbeheerder(s) ontwikkeld waarin temperatuur, capaciteit en vervangingsdata zijn opgenomen.
- Een beschrijving van de wijze waarop de beschikbare warmtebronnen en de potentiële warmtevraag naar verwachting op een logische, efficiënte en betaalbare wijze kan worden gekoppeld. Met aandacht voor het juridische vraagstuk rondom continuïteit voor levering.
- In beeld brengen van een toewijzing van het gebruik van het huidige warmteaanbod in de regio.
- Kijken naar de kansen voor het benutten van de huidige gasinfrastructuur.
- Met het warmteplan wordt beoogd inzicht te verschaffen in de regionaal beschikbare bronnen. Daarnaast moeten de gemeenten in 2021 een Transitievisie Warmte gereed hebben, met daarin een uitwerking per wijk voor afbouwen van het aardgas. Het is wenselijk om deze twee producten en processen helder neer te zetten. Zodat beide

elkaar kunnen versterken. Voorzien wordt dat vanuit de RES- samenwerking gefaciliteerd wordt bij het opstellen van de Transitievisie Warmte.

Om bovenstaande vraagstukken te kunnen beantwoorden voorziet de regio de volgende aanpak:

- Ontwikkelen van een procesvoorstel hoe de beschikbare bronnen, warmtevraag en infrastructuur logisch efficiënt en betaalbaar te gaan koppelen; inclusief afwegingskader voor het bepalen van de bruikbaarheid van een bron en afwegingskader de omgang met warmtebronnen binnen de regio, waarmee een verdeling van warmte mogelijk gemaakt gaat worden.

2.2.3 Infrastructureel plan

Om daadwerkelijk over te gaan tot uitvoering is het essentieel om te kijken naar de omvang van de voorziene ontwikkeling in grootheden in de tijd en naar locatie (zoekgebieden). Op basis hiervan kan er een tussentijdse berekening plaatsvinden voor de consequenties op het net. Het infrastructureel plan wordt uitgewerkt onder het elektriciteits- en het warmtevraagstuk.

Concreet resulteert dat in de volgende opgave en vraagstukken:

- Het uitvoeren van een netwerkanalyse van de energie-infrastructuur samen met de netbeheerder.
- Om de consequenties voor de elektriciteitsinfrastructuur inzichtelijk te kunnen maken zal in ieder geval het volgende duidelijk moeten zijn:
  - Vraag van de gebouwde omgeving, industrie en overige bedrijfsleven.
  - Opwekking via WKK, zon, wind, waterkracht en overige bronnen.
  - Mobiliteit (elektrisch vervoer).
- De netbeheerder zal inzicht vragen in de voorziene ontwikkeling van de omvang van deze grootheden in de tijd en naar locatie (zoekgebied). In sommige gevallen kan het zijn, dat de netbeheerder pas zinvolle berekeningen kan maken als de gegevens van de verschillende, naburige RES'en beschikbaar zijn.
- Het doel van het infrastructureel plan is het ontwikkelen van een visie op het benodigde netwerk. Zodat er tijdig inzicht komt in de benodigde infrastructuur. Op deze wijze kan ook rekening worden gehouden met beperkingen op het net, die mogelijk zorgen voor vertraging van projecten.
- In beeld brengen van mogelijke kansen voor opslag.

2.2.4 Energiebesparingsplan

Op welke wijze kunnen de in het Klimaatakkoord geprognosticeerde energiebesparingen in de gebouwde omgeving (o.a. ten gevolge van woningisolatie, nieuwbouw, kleinschalige energieopwekking/terugwinning) worden gerealiseerd? Globaal zijn er twee doelroepen voor het energiebesparingsplan: woningen en bedrijfsleven. De (zware) industrie valt buiten de RES (tafel industrie).

Om bovenstaande vraagstukken te kunnen beantwoorden voorziet de regio de volgende aanpak:

- Aansluiting op ervaring en netwerk van Regionale Energie Alliantie.
- Inventarisatie naar de aard, omvang en "kwaliteit" van de gebouwde omgeving.
- Uitwerken van gezamenlijke strategie verduurzaming sociale woningbouw in samenwerking met woningbouwcorporaties.
- Gezamenlijke strategie stimulering verduurzaming particuliere woningen.

- Stimuleren van pilots wijk- dorpscollectieven c.q. energiecoöperaties gericht op verduurzaming woningen in een specifiek gebied met eventuele boven individuele technologieën.
- Stimuleren van energiebesparing en kleinschalige tot middelgrote opwekking (o.a. zon-op-daken) door bedrijfsleven in samenwerking met MKB-ondernemers (niet industrie), agrarische ondernemers, RUD.

2.2.5 Relatie met andere tafels (industrie, mobiliteit en landbouw/landgebruik)

Gebouwde omgeving (warmte) en opwekking van duurzame elektriciteit vormen de verplichte focus van de RES. Het is optioneel om in de RES ook een relatie te leggen naar de andere tafels/thema's (industrie, Landbouw en landgebruik, en mobiliteit). In fase 2 van de uitwerking RES zal gekeken worden hoe deze relaties vorm te geven. Waarbij de nadruk zal liggen op het actief inspelen op verbindingen tussen de verschillende sectoren.

Tot slot is het voor de regio van belang ook overige relevante vraagstukken gerelateerd aan de RES verder uit te werken in fase 2:

- Op welke wijze kan de kennisontwikkeling, -deling en -borging ten aanzien van de energietransitie bij de lokale overheden in Noord- en Midden-Limburg optimaal worden gestimuleerd op de lange termijn? Zo dient het opzetten van een duurzame samenwerking voor de toekomst de RES-partners minder afhankelijk te maken van externe inhuur.
- Op welke wijze kan lokale participatie door burgers, bedrijven en inwonercoöperaties in de opwekking van duurzame energieproductie worden gestimuleerd?
- Welke rol nemen we als lokale overheid? En welke mogelijkheden zijn er voor ons als overheden?
- Nulmeting en monitoring CO_2-footprint van de onderscheiden tafels op Limburgse en gemeentelijke schaal. Onder andere in aanhaking op landelijke meet- en monitoringsinstrumenten.

2.2.6 Maatschappelijke betrokkenheid

De RES vormt naast een product ook een proces waarbij samenwerking centraal staat. Draagvlak en communicatie vormen dan ook de sleutel tot succes. De gemeenten hebben enerzijds slechts beperkte invloed op de transitie, maar worden anderzijds wel geacht de regie te voeren. De uiteindelijke realisatie van eventuele plannen ligt voor een deel bij de stakeholders. Het op de juiste wijze betrekken van stakeholders is essentieel. Gewenning en acceptatie bij stakeholders en inwoners moet de rode draad zijn van het RES-proces. Daarom is het van essentieel belang dat in fase 2 van het proces een communicatiestrategie wordt opgesteld. Er dient een duidelijk plan te komen ten aanzien van communicatie en het creëren van draagvlak. Daarbij zijn de volgende elementen van belang:

- Het in positie brengen van de stakeholders. Vooral met de stakeholders die ook belangrijke uitvoeringspartners zijn, dienen duidelijke afspraken gemaakt te worden. Zij moeten zich ervan bewust zijn dat zij ook moeten gaan leveren en uitvoeren.
- Het organiseren van maatschappelijke acceptatie. Daarbij kijken we onder andere hoe de winst uit de energietransitie zoveel mogelijk kan terugvloeien naar de gemeenschap.
- Het bevorderen van ondernemerschap en burgerinitiatief om het draagvlak te vergroten voor de energietransitie.
- Het opzetten van ondersteunende netwerken.

3. Proces

3.1 Programma fase RES 1.0

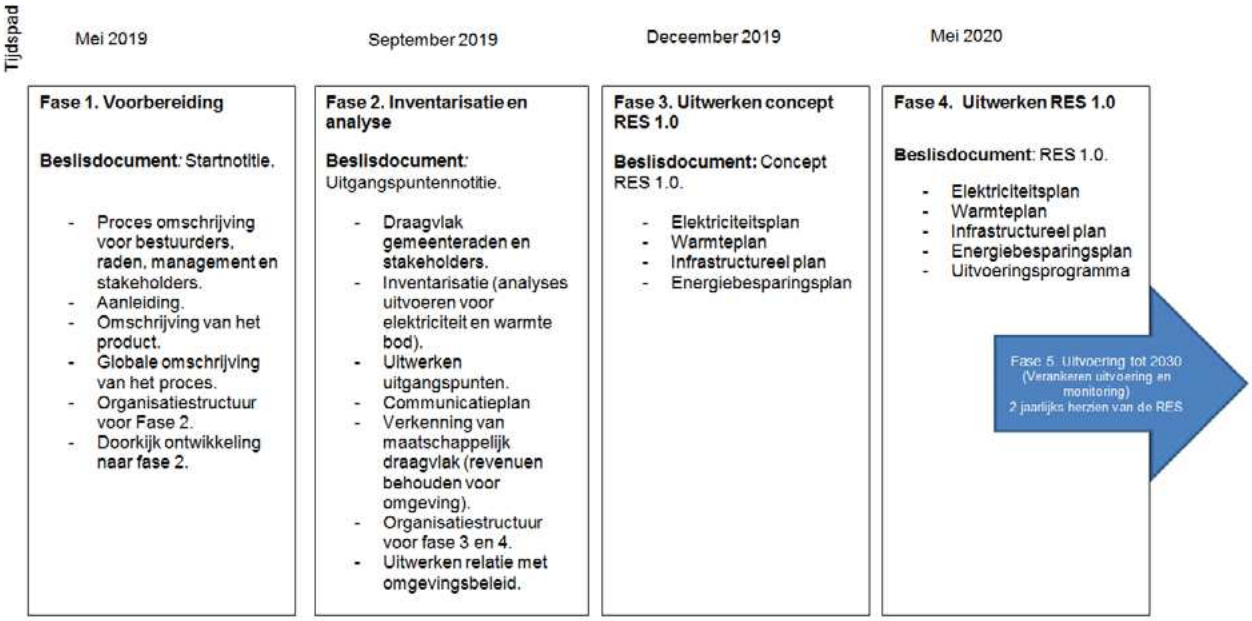

Figuur 3. Fase van het proces om te komen tot RES 1.0

Fase 1: Voorbereiding

Het aanjaagteam RES (afvaardiging namens de belangrijkste partners) heeft namens de regio het initiatief genomen om deze startnotitie op te stellen. Deze startnotitie vormt de opdracht van de bestuurders van de vijftien gemeenten om te starten met het opstellen van de RES. Doel van deze startnotitie is met name een stevige organisatiestructuur neerzetten om te starten met fase 2. En te borgen dat de betrokken gemeenten capaciteit inzetten om te komen tot een uitgangspuntennotitie in fase 2. Daarnaast moet de startnotitie een beeld geven van wat nodig is om stappen te zetten tot einde fase 2. Denk hierbij aan de uitvraag voor een programmamanager, de inzet van ambtelijke capaciteit van de individuele gemeenten en het uitzetten van aanvullende onderzoeken.

Beslisdocument: De startnotitie wordt in een aantal slagen ontwikkeld (groeidocument) en tussentijds teruggekoppeld met het BO RES. De definitieve versie wordt, na accordering door het BO RES, formeel ter vaststelling aangeboden aan de afzonderlijke partners (niveau College B&W, GS, DB). Het wordt ter kennisname gedeeld met de vijftien gemeenteraden, PS en AB WL. Naar verwachting zal er half mei een concept startnotitie zijn die reeds wordt vastgesteld door het BO RES. Formele vaststelling in B&W, PS en AB WL vindt dan naar verwachting plaats in mei. De regio wacht niet op vaststelling van het Klimaatakkoord. Mochten er naar aanleiding van het Klimaatakkoord nog wijzigingen volgen dan zullen wij daarover met u in contact treden.

Fase 2: Inventarisatie en analyse

Zoals al in het begin van de startnotitie aangeven is de RES een manier van samenwerken. Omdat de regio het belangrijk vindt om raden en de belangrijkste stakeholders aan de voorkant van het gesprek te betrekken, willen we gezamenlijke uitgangspunten opstellen. In de tweede fase worden de

uitgangspunten om over te gaan tot het opstellen van de RES 1.0 vastgesteld. In fase 2 komen de volgende thema's aan de orde:

- Het vaststellen van de reikwijdte van alle kernproducten, met daarin een duidelijk beeld over het eindproduct in de RES 1.0.
- Inventarisatie van reeds gerealiseerde en lopende projecten binnen individuele gemeenten.
- Het in beeld brengen van de nul-situatie en de energiepotentie van de regio. Kortom: welke data zijn noodzakelijk om aan de slag te gaan met de uitwerking van de RES 1.0?
- Het opstellen van een communicatieplan en een strategie voor het creëren van draagvlak.
- Uitgangspunten ten aanzien van het bod voor elektriciteit en de gebouwde omgeving en een doorkijk naar de organisatie en opdrachten in fase 3 en 4.
- Het afsluiten van samenwerkingsovereenkomsten met de belangrijkste stakeholders. Zodat wederzijds commitment aan de voorkant van het proces wordt vastgelegd.
- Uitspraken over hoe de RES opgenomen wordt in het omgevingsbeleid.

Beslisdocument: De uitgangspuntennotitie wordt vastgelegd in de Colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het dagelijks bestuur van het Waterschap. Daarnaast worden de uitgangspunten ten aanzien van het product RES 1.0 vastgesteld door de vijftien gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemene vergadering van het Waterschap.

Fase 3: Uitwerken concept RES 1.0

In deze derde fase wordt gestart met het daadwerkelijk uitwerken van de RES. In deze fase worden de afzonderlijke producten ontwikkeld (zie hoofdstuk 2). Hierbij zetten we nadrukkelijk in op de RES als instrument om ruimtelijke inpassing met maatschappelijke betrokkenheid te organiseren. Samen met maatschappelijke partners, bedrijfsleven en bewoners gaan we aan de slag om te komen tot regionaal gedragen keuzes.

Beslisdocument: Het eindresultaat is een concept-RES. Deze wordt ter vaststelling als concept-RES voorgelegd aan de afzonderlijke partners (niveau College B&W, GS, DB) en voor doorrekening aangeboden aan het Planbureau voor de Leefomgeving (via het Nationaal Programma RES). Het wordt ter kennisname gedeeld met de vijftien gemeenteraden, PS en AB WL.

Fase 4: Uitwerken RES 1.0

In de vierde fase wordt het definitieve bod opgesteld. In deze fase gaat de regio de vier kernproducten van de RES 1.0 concreet uitwerken en definitief maken. Dit op basis van een tegenbod dat zij op dat moment ontvangen heeft van het Nationaal Programma RES. Daarnaast start de regio met het maken van een uitvoeringsprogramma. Het doel van fase 4 is om het product RES op te leveren waarin we de energiedoelstellingen beschrijven. Dit betekent dat er inzicht geboden wordt in de mogelijkheden voor regionale opwek en besparing en keuzes die gemaakt worden voor de warmtevraag.

Beslisdocument: De RES 1.0 wordt vastgesteld door de vijftien gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemene vergadering van het Waterschap Limburg.

3.2 Ondersteuning & kaders Nationaal Programma

De proces-fases van de RES 1.0 sluiten goed aan bij de planning vanuit het Nationaal Programma RES. Na ondertekening van het Klimaatakkoord (naar verwachting oktober2019) hebben de regio's een jaar om te komen tot een definitieve RES 1.0.

Begin 2019 werden er door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) in samenwerking met de koepels en het Rijk landelijk dekkende uniforme uitganspunten (datasets, uniforme rekenmethodieken en regionale energieanalyses) uitgewerkt. Dit gebeurt parallel aan de daarvoor benodigde afspraken in het Klimaatakkoord zodat de RES'en meetbaar, onderling vergelijkbaar en landelijk optelbaar zijn. Deze datasets zullen tijdens het RES-proces steeds aangevuld worden met nieuwe informatie. Voor de periode na afronding van de RES 1.0 zal gekeken moeten worden hoe we als regio uitvoering van projecten gaan monitoren.

Voor alle regio's zijn er informatie- en analysekaarten die gebruikt kunnen worden bij het bouwen van de strategie voor elektriciteit. Voor elektriciteit gaat het om het volgende:

- Inzicht in huidig en toekomstig (2030-2050) verbruik per sector.
- Analyse kaarten met ruimtelijke potentie voor wind.
- Analyse kaarten met ruimtelijke potentie voor zon.
- Informatie over/inzicht in de huidige energie- infrastructuur van de netbeheerders.

Voor warmte:

- Inzicht in huidig en toekomstig (2030-2050) verbruik per sector.
- Analyse kaarten met ruimtelijke potentie voor geothermie (voor zover beschikbaar).
- Analysekaarten met ruimtelijke potentie voor aquathermie (voor zover beschikbaar).
- Analysekaarten met ruimtelijke potentie voor biomassa (reststromen).
- Informatie over/inzicht in de huidige energie-infrastructuur van de netbeheerders.
- Daarnaast komt voor de gebouwde omgeving medio 2019 een leidraad beschikbaar.

Timing Nationaal Programma RES

In het Klimaatakkoord zijn de volgende kaders qua timing bepaald:

- De concept RES wordt zes maanden na de formele ondertekening van het Klimaatakkoord aangeboden. Deze is vastgesteld door Colleges van B&W, GS en DB Waterschap.
- De RES 1.0 wordt twaalf maanden na de formele ondertekening van het Klimaatakkoord aangeboden.
- De RES wordt hierna tweejaarlijks herzien.

Figuur 4 verwijst naar het tijdspad van het Nationaal Programma RES. Inmiddels is duidelijk dat het klimaatakkoord naar verwachting niet eerder ondertekend zal worden dan oktober 2019, daarmee verschuift ook het onderstaande tijdspad. De regio Noord- en Midden Limburg gaat benut deze extra tijd om te komen tot een concept RES 1.0. Ondertekening daarvan vindt uiteraard pas plaats na ondertekening van het Klimaatakkoord.

Figuur 4. Timing Nationaal Programma RES.

4. Governance

4.1 Inrichting organisatie structuur & besluitvorming

De tekst in het Klimaatakkoord over de organisatie van de RES luidt kortweg ‘In een stevige werkstructuur wordt op regionaal niveau samen met maatschappelijke partners gestuurd op het proces en de resultaten.’

In het Klimaatakkoord zijn de regionale overheden (provincie, gemeenten en waterschappen) formeel verantwoordelijk voor het opstellen van de RES. De gemeenten zijn de primaire trekkers. In de werkstructuur en de besluitvormingsprocessen dient deze verantwoordelijkheid geborgd te worden. De gemeenten krijgen vanuit het Nationaal Programma RES een inspanningsverplichting om te komen tot de RES 1.0.

De opgave voor de RES in de energietransitie kan alleen worden gerealiseerd met een stevige betrokkenheid op basis van een gezamenlijke strategie van overheden met bedrijfsleven, maatschappelijke partners en kennisinstellingen. Decentrale overheden zorgen voor de randvoorwaarden. De transitie staat of valt met burgers en marktpartijen die op basis van een helder perspectief en met hulp van consequent overheidsbeleid willen en kunnen investeren. Ook netbeheerders, woningbouwcoöperaties en andere partijen zijn noodzakelijk in een effectieve transitie tegen de laagste publieke kosten.

In deze paragraaf concretiseren we de organisatie zoals we deze in de RES 1.0 willen benutten:

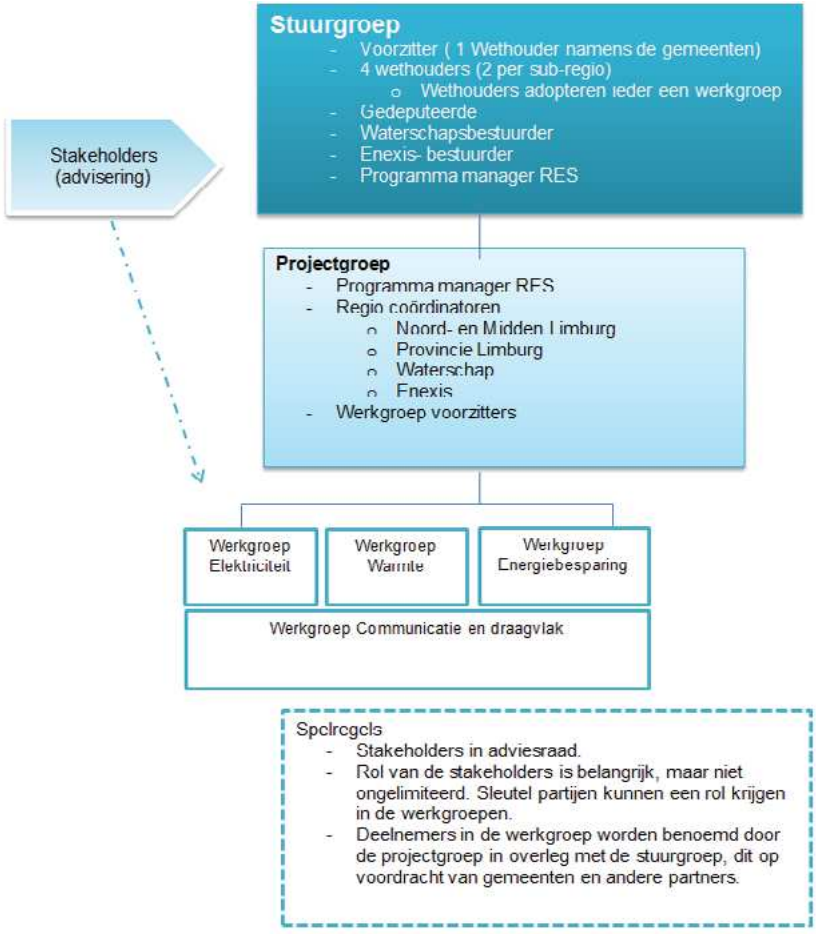

Figuur 5. Organisatiemodel

Stuurgroep

- De stuurgroep RES ontvangt de opdracht voor het opstellen van de RES 1.0 vanuit de vijftien portefeuillehouders duurzaamheid van de Regio Noord- en Midden-Limburg (BO RES). In de stuurgroep zijn de belangrijke besluitvormende partijen vertegenwoordigd. Daarbij worden zij geadviseerd door de programmamanager RES. Deze programmamanager RES is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en oplevering van de regionale energiestrategie, conform de spelregels die op provinciaal en landelijk niveau worden afgesproken, inclusief ondersteuning van de communicatie naar colleges en raden in samenspel met de regionale coördinatoren. De stuurgroep stemt regelmatig met het BO RES af.

De stuurgroep werkt binnen het mandaat van de startnotitie.

Projectgroep

De stuurgroep wordt ondersteund door een projectgroep. De voorzitter van de projectgroep is de programmamanager RES. Het projectteam ondersteunt de programmamanager in het opstellen van de RES. De volgende deelnemers doen mee binnen de projectgroep:

- Regio coördinatoren, zij zorgen voor de verbinding met beleidsmedewerkers duurzaamheid/energie in de regio, faciliteren het bestuurlijke proces, verzorgen de communicatie naar colleges en raden en adviseren indien nodig de stuurgroep. Deze functie is essentieel omdat we als gemeenten onze verantwoordelijkheid moeten nemen. Daarnaast nemen ook de coördinatoren van de Provincie, het Waterschap en Enexis deel aan de projectgroep.
- Voorzitters van de werkgroepen: om de input van de werkgroepen af te stemmen en de diverse vraagstukken te bundelen nemen de voorzitters van de werkgroep deel in de projectgroep.

Werkgroep(en) structuur

Het Nationaal programma RES adviseert de inrichting van werkgroepen. De werkgroepen halen input op zowel lokaal, regionaal als landelijk niveau. Hier wordt gerekend en getekend aan wat mogelijk is. Op basis van de procesfase waarin we ons bevinden worden thematische werkgroepen opgesteld. Voorzitters van de werkgroepen nemen zitting in de projectgroep. De werkgroepen worden samengesteld door medewerkers van de verantwoordelijke organisaties eventueel aangevuld met kennis van beeldbepalende stakeholders. Deelnemers in de werkgroep worden benoemd door de projectgroep in overleg met de stuurgroep. De werkgroepen gaan zelf aan de slag met het formuleren van concrete opdrachten in fase 2. De werkgroepen worden hierbij ondersteund door de inhuur van inhoudelijk en technische expertise. Bij het formuleren van deze opdracht, krijgt men ondersteuning van de programmamanager. Voor nu voorzien wij een viertal werkgroepen (1) energiebesparing, (2) elektriciteit, (3) warmte en (4) communicatie en draagvlak. Infrastructuur wordt onder werkgroep 2 en 3 opgepakt. Vanuit de werkgroep communicatie zal ook zitting worden genomen in de andere drie werkgroepen.

Stakeholders - adviesraad

Stakeholders vormen een belangrijke partner in de RES. De regio kiest er dan ook voor om stakeholders een adviserende functie te geven. Dit door enkele van de stakeholders inhoudelijk deel te laten nemen in de werkgroepen. Maar ook door stakeholders te verenigingen in een adviesraad. Door het inzetten van een adviesraad zijn stakeholders direct betrokken bij de RES 1.0. De adviesraad vormt de afspiegeling van de regio. De adviesraad voedt de stuurgroep en reflecteert op voorgelegde onderwerpen. De samenstelling en precieze rol van de adviesraad wordt nader bepaald. Op basis van

een stakeholderanalyse en informatie vanuit gemeenten wordt de adviesraad samengesteld. En wordt er gekeken naar een geschikte werkvorm, voor participatie op diverse niveaus. Eind april wordt gestart met een stakeholdersanalyse, zodat er op de korte termijn inzicht is in wie onze stakeholders zijn en welke rol zij hebben in het proces.

Indeling regio Noord- en Midden-Limburg

In de RES is bewust gekozen voor een samenwerking tussen de regio's Noord- en Midden-Limburg. Beide regio's kennen een vergelijkbaar landschap, wat zorgt voor vergelijkbare opgave. Daarnaast zorgt de schaalgrootte van vijftien gemeenten voor een organisatie met slagkracht richting het Rijk.

Tijdens het proces om te komen tot een RES 1.0 wordt gebruik gemaakt van de bestaande structuren van beide regio's (SML en Regio Noord-Limburg). Aanvullend op de bestaande structuur zal er periodiek een overleg plaatsvinden met de vijftien bestuurders duurzaamheid (BO RES).

Rol gemeenten

Om te komen tot de RES 1.0 is het noodzakelijk dat individuele gemeenten input leveren. Het is de ambitie om de uiteindelijke RES door alle gemeenten te laten vaststellen. Teneinde dit niet te laten ontaarden in 'het tempo van de traagste' kunnen sommige zaken als optioneel worden opgenomen of kant de provincie een wat stevigere sturende rol krijgen. Uiteraard is er ruimte voor lokale invulling en zien wij ook kansen voor grensgemeenten om samen te werken met andere RES-regio's. Uiteraard zal de RES Noord- en Midden Limburg optimaal moeten aansluiten op de kansen en ontwikkelingen in omliggende gebieden.

Voor de gemeenten is het van belang hun raden goed te informeren. Dit kan onder andere via één regionale raadswerkgroep[8]. Verdere uitwerking van het informeren van de raden zal worden meegenomen in fase 2: het uitwerken van een communicatiestrategie. In fase 2 bieden we de raden ook de mogelijkheid om input te geven voor de uitgangspunten.. Door deze stap goed uit te werken is er een basis om projectmatig aan de slag te gaan met de verschillende onderdelen in de RES.

Rol van de provincie

De rollen en bijdragen van de provincie bij de RES zijn als volgt:

1. Faciliteren door het leveren van kennis en capaciteit en indien nodig door het (voor)financieren van middelen.
2. Bijdrage in uitvoering van de RES, door het inzetten van instrumenten en middelen:
    a. Bewaken provinciale kaders zoals (grond) waterkwaliteit, natuur en landschap;
    b. Relatie met andere opgaven zoals circulaire economie, klimaatadaptatie, wonen, de relatie onderwijs en arbeidsmarkt;
3. Verbinding tussen RES-regio's NML en ZL vanuit een ondersteunende rol:
    c. Legt verbindingen tussen RES-regio's indien noodzakelijk;
    d. Vanuit de provincie zal ook gekeken worden naar een hoger schaalniveau: hoe ligt de verbinding met buurprovincies en aansluitende regio's (en mogelijk België en Duitsland) als het gaat om de uitwisseling van warmte of de aanpak van duurzame energie (incl. infrastructuur) in een gebied dat over de provinciegrenzen gaat.
4. Afstemmen met het Rijk en/of NP-RES;
5. Over de bijdrage van het Rijk in de RES, zoals de beschikbaarheid van Rijksgronden voor grootschalige opwek en het benutten van expertise en inzichten vanuit het Rijk en

bijvoorbeeld het wegnemen van belemmeringen. Daarnaast ook het inbrengen van kennis vanuit het Rijk en afstemming met het Rijk;

6. Ondersteuning van sub-regio's en gemeenten bij het oppakken van hun verantwoordelijkheid/ primaire trekkerschap vanuit een faciliterende rol. Denk hierbij aan bijdrage in de proceskosten die nodig zijn voor de werkzaamheden in de sub-regio's. Zoals het aanstellen van een programmamanager of de inhuur van vakinhoudelijke expertise.

Rol van het Waterschap Limburg (WL) en Waterschapsbedrijf Limburg (WBL)

Het Waterschap Limburg en het Waterschapsbedrijf Limburg hebben in 2008 de "MeerJarenAfspraken 3" (MJA3) onderschreven en in 2010 het Klimaatakkoord en stellen zich ten doel om tot en met 2020 jaarlijks 2% energie te besparen en in 2020 40% van het energieverbruik zelf duurzaam op te wekken. Deze korte termijndoelstellingen worden binnenkort gehaald. In 2018 zijn de doestellingen voor WL en WBL voor de lange termijn vastgesteld:

- Energieneutraal in 2025.
- Klimaatneutraal water zuiveren in 2030.

Samenwerking in de RES biedt mogelijk kansen om bij te dragen aan het behalen van deze ambitieuze doelstellingen.

Waterschap Limburg werkt op dit moment samen met het Waterschapsbedrijf Limburg aan een kansenkaart. Daarin worden de volgende thema's meegenomen:

- Waterkracht
- Thermische energie uit oppervlakte- en afvalwater
- Zon PV
- Beperkte biomassa (vergisten, verbranden en drogen)

Het doel van de kansenkaart is deelnemers in de RES en projectontwikkelaars inzicht te geven in de potentiële energiebronnen bij WL en WBL.

WL en WBL houden marktontwikkelingen rondom nieuwe energiebronnen in de gaten en werken vanuit de doelstelling om volledig klimaatneutraal te werken via studies en innovatieve onderzoeken aan het inzetten van o.a. nieuwe energiebronnen.

Rol Enexis

Enexis Netbeheer is onderdeel van Enexis Groep en is in handen van vijf provincies en circa negentig gemeenten in haar verzorgingsgebied van in totaal ca. honderdvijftig gemeenten. Enexis beheert in haar verzorgingsgebied circa 180 duizend kilometer elektriciteitskabels (midden- en laagspanning) en circa 42 duizend kilometer gasleidingen en investeert jaarlijks fors in onderhoud, uitbreiding en modernisering van het energienet.

De maatschappelijke kerntaak van Enexis is om klanten tijdig aan te sluiten op het energienet, zorgen voor een betrouwbare energievoorziening en een kosteneffectieve bedrijfsvoering. De verduurzamingsopgave om te komen tot een CO_2-arme energievoorziening heeft een belangrijke uitwerking op de huidige en toekomstige energie infrastructuur in de RES-regio Noord- en Midden-Limburg.

Bij de opgave van Enexis om het energienet tijdig gereed te hebben voor de oplossing van de verduurzamingsopgave, wordt gestreefd naar het hoogste maatschappelijke doel tegen de laagste maatschappelijke kosten. Deze balans is nodig om de energievoorziening voor alle netgebruikers betrouwbaar en betaalbaar te houden. Vanuit deze maatschappelijke verantwoordelijkheid levert Enexis met kennis en data een proactieve bijdrage aan de RES.

Tijdens de voorbereidings- en inventarisatiefase biedt Enexis de partijen in de RES-regio zo adequaat mogelijk inzicht in de bestaande en geplande infrastructuur. Enexis zal daarvoor een standaard datasheet opstellen, zodat duidelijk is voor betrokken partijen welke informatie nodig is om de RES vorm te geven. Met deze standaardisatie wordt ook beoogd om de doorlooptijd van de benodigde berekeningen te beperken en om plannen van verschillende RES'en op bovenregionaal niveau, geïntegreerd te kunnen beschouwen. Dit draagt bij aan de optelbaarheid van de dertig RES'en.

In de fasen van uitwerken en opleveren van de concept RES en de RES 1.0 zal Enexis - na aanlevering van de benodigde basisgegevens - de consequenties in beeld brengen van voorziene veranderingen in het energiesysteem van de regio. Voor de regio is het van belang dat het energienet tijdig gereed is voor de verduurzamingsopgave.

5. Financiering

Ter ondersteuning van het opstellen van de RES 1.0 is op dit moment een werkbudget geraamd van €620.000[9]. Hierbij gaat het om een toezegging van de Provincie Limburg voor een bijdrage van €200.000 aan procesgelden. En een bijdrage vanuit het Nationaal Programma RES voor 2019 van €420.000. Vanuit het Nationaal Programma RES is er voor de komende drie jaar een jaarlijks bedrag van €420.000 voor de Regio Noord- en Midden-Limburg gereserveerd. De gemeenten committeren zich, conform de insteek van het ontwerp Klimaatakkoord, om deze middelen gezamenlijk op regioniveau doelgericht in te zetten voor de RES. De middelen worden door het Rijk rechtstreeks aan de regio's beschikbaar gesteld.

Daarnaast zetten de deelnemende organisaties naar vermogen en rato uren in om te komen tot de regionale energiestrategie (gemiddeld 2 fte per gemeente). Vooralsnog verwachten we op de korte termijn (2019) geen beroep te doen op een extra gemeentelijke bijdragen. Voor de iets langere termijn is dat niet uitgesloten.

Eerste indicatieve begroting (tot eind 2020)		
Fase 3 + 4 :		
Inhuur programmamanager	€	180.000
Inhuur expertise	€	200.000
Deelonderzoeken	€	140.000
Kosten bijeenkomsten	€	50.000
Onvoorziene kosten	€	50.000
Inbreng uren gemeenten		p.m
Inbreng uren provincie		p.m
Inbreng uren waterschap		p.m
Inbreng uren Enexis		p.m
Subtotaal	**€**	**620.000**

De VNG is op dit moment in onderhandeling met het Rijk voor aanvullende middelen (€150 miljoen) voor de energietransitie voor gemeenten. Deze middelen kunnen door de regio worden ingezet voor de RES en de Transitievisie Warmte. We vragen u om deze middelen nog niet gericht in te zetten. De stuurgroep gaat een doorrekening maken over de kosten en ureninzet voor het vervolgproces. Met een uitwerking van hoe we een meer structurele samenwerking voor de lange termijn kunnen borgen in de regionale organisatie. Deze zal later nog aan u worden voorgelegd.

Naast de middelen voor de regio's heeft het Rijk ook een beperkt budget voor de ondersteuning door Natuur en Milieu Federatie (NMF) en door Rescoop (de vereniging van energie coöperaties in Noord- en Midden-Limburg).

Tot slot komt er op Nationaal niveau een expertpool. Voor specifieke vraagstukken kan de regio gebruikmaken van deze expertpool.

[9] De gemeente Venlo is de budgethouder voor het RES proces.

6. Risico paragraaf

Een proces van deze omvang brengt uiteraard risico's mee die van invloed kunnen zijn op de ontwikkeling, uitvoering en uitkomsten van het proces. Op basis van de bestaande situatie wordt getracht deze zo goed als mogelijk te (h)erkennen en waar mogelijk te ondervangen. De risico's van dit project worden in grote mate beïnvloed door factoren die niet, of niet direct, binnen onze invloedssfeer liggen, zoals:

- De lange doorlooptijd, dit vraagt om een langdurig commitment van deelnemers.
- Het grote aantal betrokken sectoren en partijen, iets wat veel afstemming in een brede betrokkenheid vereist
- Het ontbreken van een blauwdruk, ondanks aanwezige pilotprojecten in het land.
- De geografische spreiding van het projectgebied, deze omvat namelijk de gehele regio.
- Onduidelijkheid omtrent politieke, maatschappelijke, technologische, financiële en milieutechnische ontwikkelingen.

Er is een aantal factoren dat de slagingskans in belangrijke mate kan beïnvloeden, zoals:

- Urgentie op het communicatievraagstuk is essentieel om het proces goed te kunnen doorlopen.
- De beschikbaarheid van voldoende capaciteit en middelen.
- Grote financiële risico's vermijden.
- De aanwezigheid van een programmamanager.
- Een betrokken en proactieve aansturing vanuit het bestuurlijk en ambtelijk kernteam.
- Scherpe en afgebakende doelstellingen.
- Een duidelijke en herkenbare organisatievorm en eenduidige communicatie.

Als regio willen we in gezamenlijkheid naar de volledige opgave van de energietransitie. Het is van belang dat we als regio blanco kijken naar de kansen en mogelijkheden van de regio Noord- en Midden Limburg.

7. Wat hebben we nodig voor fase 2

Het opstellen van de RES is een complex traject. Om overzicht te behouden is het noodzakelijk per fase en product een afbakening te maken. Vooraf dient duidelijk te zijn wat opgeleverd moet worden, verwoord in een heldere opdracht. Het doel van fase twee is om de uitgangspunten scherp te krijgen en de opgave die we hebben met elkaar te bepalen . Om te starten met deze uitwerking is er een drietal organisatorische zaken dat geregeld moet worden:
- Het verbreden van de projectorganisatie door inzet van de capaciteit van individuele gemeenten.
- Het verlenen van een opdracht aan een Programmamanager RES. Met ingang van 6 mei is de programmanager RES reeds gestart.
- Het benutten van de subsidie van de Provincie Limburg, met als doel de inzet van de programma-manager en middelen voor inhuur van externe expertise en het organiseren van bijeenkomsten.

Programmamanager RES

Om te komen tot een uitgangspuntennotitie RES is het noodzakelijk om de huidige organisatiestructuur te versterken. Een onafhankelijk programmamanager kan hierbij sturing geven om de eerste concrete stappen te zetten richting de RES 1.0.

De programmamanager RES is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en oplevering van de RES op basis van de door de gemeenten, waterschap, Enexis en provincie Limburg geformuleerde inhoud, en conform de spelregels die op landelijk niveau zijn afgesproken. Aangevuld met de nog op te halen input vanuit de gemeenten voor de gezamenlijk op te stellen uitgangspunten van de regio.

Versterken organisatie

Naast het opschalen van de organisatiekracht met een programmamanager is het ook noodzakelijk de capaciteit van individuele gemeenten in te gaan zetten. Om te komen tot een gedragen uitgangspuntennotitie en vervolgens een gedragen RES 1.0. is het voornemen om de werkgroepen in tweewekelijkse werksessies bijeen te brengen. Tijdens deze werksessies wordt met de werkgroepenstructuur onder coördinatie van de programmamanager, regiocoördinatoren en de werkgroepvoorzitters gewerkt aan de lopende vraagstukken. Aan het einde van de werksessie volgt een terugkoppeling, waarmee de ambtelijke afvaardiging teruggaat naar de eigen organisatie om waar nodig af te stemmen, zodat in de volgende werksessie opnieuw stappen kunnen worden gezet. Het streven is om vanaf begin mei met deze structuur aan de slag te gaan.

Door op deze manier gezamenlijk aan de slag te gaan, kunnen we snel stappen zetten en bevorderen we de uitwisseling van kennis tussen gemeenten. Hoewel het in eerste instantie wellicht wat extra tijdsinspanning vergt, besparen we op termijn juist tijd door efficiëntere afstemming en benutting van elkaars capaciteit. Uiteraard is het noodzakelijk de werkgroepen te ondersteunen met expertise. Dit kan met de inzet van de provincie Limburg of door de inzet van externe experts.

Bijlage 1. Opgave RES uit Klimaatakkoord (Bron: handreiking RES , versie 20 december 2018)

Wat is de inhoudelijke opgave
In een RES- regio werken overheden met maatschappelijke partners, netbeheerders, het bedrijfsleven en waar mogelijk bewoners, regionaal gedragen keuzes uit. Dit doen zij voor de opwekking van duurzame elektriciteit (tenminste 35 TWh), de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag- en energie infrastructuur. De keuzes worden vertaald naar gebieden, projecten en naar implementatie en uitvoering van die projecten.

Wanneer een regio dit wenst kunnen ook (ruimtelijke) opgave van andere tafels worden meegenomen in de RES.

Bij het vormen van een strategie is een aantal zaken van belang:

- Het behalen van de doelen in het Klimaatakkoord wordt gedaan met zoveel mogelijk ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijk acceptatie.
- Opgave van andere tafels van het Klimaatakkoord kunnen, waar mogelijk, worden meegenomen in de RES.
- Besparing dient een belangrijke doelstelling van de regio te zijn en als zodanig te worden meegenomen in de RES. De besparing aan CO2- uitstoot die daarmee samenhangt, mag niet in plaats worden gesteld van CO2 besparing door duurzame opwek of gebruik van duurzame warmte aangezien in de landelijke doelstellingen voor hernieuwbare, grootschalige elektriciteit op land en duurzame warmte al is gerekend met een besparingsdoelstelling.
- Er dient inzicht gegeven te worden in de benodigde infrastructuur (transport en opslag) en de financieringsbehoefte voor elektriciteit en warmte.
- We willen regio's uitdagen om een RES te ontwikkelen met een hogere ambitie dan hetgeen dat optelt tot de nationale doelstelling van 49% CO2 emissiereductie. Bij het afwegen van de RES met andere maatschappelijke opgave, het daadwerkelijk ruimtelijk inpassen en in de uitvoering, zullen naar verwachting nog de nodige plannen afvallen of inkrimpen.

Opgave elektriciteit
Wat betreft elektriciteit ligt de focus van dit aanbod op ruimtelijke inpassing (techniek neutraal) gerelateerd aan de kwantitatieve doelstelling van tenminste 35 TWh hernieuwbaar op land in 2030.

Wat levert u als regio voor product op met betrekking tot elektriciteit
Een strategie voor een onderbouwd en afgewogen aanbod van de regio wat betreft mogelijk op te stellen duurzaam opwekvermogen minimaal onderverdeeld in zon en wind. Concreet betekent dit:

- Een regionale invulling van het op te stellen vermogen MW (en verwachte MWh) voor hernieuwbare energie op land en de betekenis hiervan voor de elektriciteits-infrastructuur. Hierbij wordt rekening gehouden met ruimtelijke kwaliteit, regiospecifieke kansen, maatschappelijk draagvlak en de afweging met andere (ruimtelijke) belangen. Bij het bepalen van het op te stellen vermogen kunt u gebruik van de aangeleverde analysekaarten).
- Hierin worden regio's gevraagd om in eerste instantie te sturen op over programmering om de nationale doelstellingen te kunnen halen. Het is de verwachting dat de nodige

zoekgebieden af zullen vallen of kleiner zullen worden naarmate er wordt toegewerkt naar de uitvoeringsfase.

- Naast de afspraak om tenminste 35 TWh grootschalig hernieuwbaar op land in 2030 gerealiseerd te hebben, worden regio's ook aangemoedigd om kleinschalige zon-op-dak te betrekken in hun RES. Hierin wordt een autonome groei verwacht van 7 TWh in 2030. Het extra vermogen wat boven deze 7 TWh gerealiseerd kan worden, mag meegerekend worden als extra ambitie bovenop de 35 TWh.
- Een helder een herleidbare onderbouwing van het aanbod en de keuzes voor potentiele zoekgebieden die benut kunnen worden. Indien mogelijk worden deze zoekgebieden ook op kaart getoond.
- Daarnaast wordt er een beschrijving van het doorlopen proces opgeleverd met daarin uitgewerkt welke relevante stakeholder zijn gesproken en betrokken in het proces en een beschrijving van hoe die betrokkenheid er in de toekomst uit zal zien.
- Regio's zorgen ervoor dat de concept-RES die wordt ingebracht door de voorzitter van de stuurgroep minimaal is geaccordeerd door de Gedeputeerde Staten, de colleges van B&W, Waterschapsbesturen en ter kennisgeving is voorgelegd aan gemeenteraden, Provinciale Staten en de Algemene Vergadering van de Waterschappen.
- De concept-RES wordt via het Nationale Programma RES ter doorrekening voorgelegd aan het PBL. Mocht naar oplevering van de concept RES'en onverhoopt blijken dat de som niet optelt tot de landelijke doelstelling van tenminste 35 TWh, dan zal getracht worden opgave alsnog, op een rechtvaardige wijze, over de regio's te verdelen.

Opgave gebouwde omgeving

Daarnaast ligt er een grote opgave voor de gebouwde omgeving. Voor 2050 moeten er zeven miljoen huizen en één miljoen gebouwen goed geïsoleerd worden en van duurzame warmte en schone elektriciteit worden voorzien. Dit heeft onder andere op het gebied van hernieuwbare opwek en infrastructuur voor warmte en elektriciteit grote ruimtelijke consequenties.

De gemeenteraden stellen een Transitievisie Warmte vast met een tijdpad voor het ontwikkelen van alternatieve energievoorzieningen en het geleidelijk afschaffen van het aardgas. Deze transitievisie moet eind 2021 klaar zijn. De RES is belangrijk voor deze wijkgerichte aanpak, omdat de Regionale Structuur Warmte, als onderdeel van de RES, vroegtijdig op regionaal niveau zicht geeft in de (ruimtelijke) beschikbaarheid voor duurzame warmtebronnen, de totale warmtevraag en de bestaande en geplande infrastructuur voor warmte.

Wat levert u als regio voor product op met betrekking tot Gebouwd Omgeving

Een Regionale Structuur Warmte (RSW): dat is een voorstel voor de regionale verdeling van warmte met daarin opgenomen hoe het warmteaanbod, de warmtevraag, en de infrastructuur op regionaal niveau, met elkaar kunnen worden verbonden en wat hierin de ambitie is.

Een RSW bestaat daarmee uit:

- Gevalideerd (door stuurgroep RES) overzicht van alle beschikbare warmtebronnen binnen de regio.
- Gevalideerd (door Stuurgroep RES) overzicht van de totale warmtevraag binnen de regio.

- Gevalideerd (door Stuurgroep RES) overzicht van de bestaande en geprojecteerde infrastructuur voor warmte.
- Beschrijving van wat realistisch gezien (wanneer en voor hoelang), de in te zetten warmtebronnen zijn in relatie tot de warmtevraag. Hierbij gaat het niet alleen om tijd maar ook om kosten.

Naast bovenstaande meer kwantitatieve beschrijving bevat de Regionale Structuur Warmte ook een kwalitatieve beschrijving van:

- De relevante stakeholders die zijn gesproken en betrokken in het proces en een beschrijving van hoe de betrokkenheid er in de toekomst uit zal zien.
- Procesvoorstel hoe men verwacht beschikbare bronnen, warmtevraag en infrastructuur logisch efficiënt en betaalbaar te gaan koppelen.
- Afwegingskader voor het bepalen van bruikbaarheid van een bron.
- Afwegingskader voor de omgang met warmtebronnen binnen de regio, waarmee een verdeling van warmte mogelijk gemaakt gaat worden.

Spelregel Programma RES

Het is van belang dat er door de regio's wordt gewerkt met dezelfde aannames en vertrekpunten. Daarvoor zijn de volgende minimale vereisten voor een RES:

- Samenwerking, met maatschappelijke partners, bedrijfsleven en burgers.
- De Stuurgroep RES in de regio bestaat minimaal uit bestuurlijke vertegenwoordiging van de netbeheerder, maatschappelijke partijen en bedrijfsleven. Het Rijk kan indien dit gewenst is vanuit de regio, als agenda- lid plaatsnemen in de stuurgroep.
- Verantwoordelijkheid, 12 maanden na de ondertekening van het Klimaatakkoord dienen de RES'en op te tellen tot de nationale opgave elektriciteit.
- Wind op zee is een separate opgave.
- De afspraken in het Klimaatakkoord zijn techniekneutraal. Daarmee bedoelen we dat in het Klimaatakkoord niet op voorhand een verdeling tussen verschillende technieken is afgesproken, maar zeker ook niet dat men voor maar een techniek kan kiezen.
- Vergelijkbaarheid van de regionale bijdragen voor hernieuwbare opwek en de mogelijkheid om deze te kunnen optellen, zijn belangrijk om zicht te houden op het behalen van de overkoepelende nationale doelstelling.
- Parallel aan het Klimaatakkoord wordt ook gewerkt aan de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). NOVI gaat straks randvoorwaarden opleveren voor de RES voor wat betreft het beleid voor de fysieke leefomgeving.
- In de RES worden de volgend ruimtelijke principes benut voor een zorgvuldige ruimtelijke afweging:
    - Zuinig en meervoudig ruimtegebruik;
    - Vraag en aanbod zo veel mogelijk dicht bij elkaar: dit bespaart ruimte voor infrastructuur;
    - Combineren van opgaven en investeringen met ander opgaven;
    - Aansluiten bij specifieke kenmerken van gebieden.
- Binnen de RES moet een redelijk afweging gemaakt worden tussen kosten en ruimtelijke kwaliteit.

- De RES heeft een horizon van 2030 met een doorkijk naar 2050. Herijking van de RES vindt iedere twee jaar plaats.
- Participatie is een belangrijk thema bij de totstandkoming van de RES. We streven naar zoveel mogelijk draagvlak, eigenaarschap en betrokkenheid van inwoners, bedrijven en andere relevante partijen.

Deze handreiking vormt de basis waarop regio's voort kunnen bouwen aan de RES. Als regio is het mogelijk om een aanvullende uitwerking toe te passen. Zo omschrijft de huidige startnotitie reeds aanvullende producten voor de RES Noord- en Midden-Limburg.

Bijlage 2. Borging RES in het omgevingsbeleid

De opgaven die voortvloeien uit de Regionale Energiestrategie(RES) hebben grote impact op de fysieke leefomgeving. Vanuit het oogpunt van zorgvuldig ruimtegebruik en het voorkomen van afwenteling is het de kunst de energietransitie-opgave zoveel mogelijk te koppelen aan verstedelijkingsvraagstukken, klimaatadaptatie, mobiliteit, de transitie van landbouw, de ontwikkeling van natuur en het belang van cultureel erfgoed en in beeld te brengen waar mogelijke conflictsituaties kunnen ontstaan met bestaande activiteiten. Daarom is het van belang tijdens het opstellen van een RES rekening te houden met dergelijke maatschappelijke opgaven en bestaande activiteiten en een daarop toegesneden afstemmingsproces te organiseren.

Om de RES op een goede wijze door te laten werken in het beleid voor de fysieke leefomgeving is een aantal stappen aan te bevelen:

- Startdocument RES: het bestuurlijk startdocument RES heeft tot doel om bestuurlijk commitment te krijgen op het proces, inhoud, planning, organisatie en doel. Met het opstellen hiervan worden de mogelijke aanpassingen in het beleid voor de fysieke leefomgeving voorbereid.
- Participatie: Om ervoor te zorgen dat onderdelen van de RES na de totstandkoming daarvan zo goed als één- op- één inpasbaar zijn in omgevingsvisies, is het goed als de RES voldoet aan de eisen die het Omgevingsbesluit stelt aan participatie van belanghebbenden bij de totstandkoming van een omgevingsvisie.
- Omgevingsvisies: Bij het opstellen van een RES zijn de projectleiders omgevingsvisie en andere inhoudelijke medewerkers van de gemeenten, waterschap en provincie betrokken. We proberen hierbij kennis en ervaring van beide processen uit te wisselen en te benutten.
- Zoekgebieden: Zoekgebieden die in het RES-proces worden geduid moeten worden afgewogen tegen andere ruimtelijke claims en belangen in de fysieke leefomgeving. Er wordt inzichtelijke gemaakt welke uitkomsten in de RES conflicteren met bestaande bestemmingen in de fysieke leefomgeving en toekomstige claims en waar deze afspraken afwijken van bestaand beleid.
- Besluitvorming: De RES 1.0 wordt formeel vastgesteld door gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemene Vergadering van het Waterschap. Daarbij wordt aangegeven welke beleidswijzigingen worden doorgevoerd in het beleid en regels voor de fysieke leefomgeving (omgevingsvisies, omgevingsverordeningen, omgevingsplannen, waterbeheerprogramma's).

In de omgevingsvisie wordt de lange termijnvisie over de ontwikkelingen van het eigen grondgebied op hoofdlijnen omschreven. De Energietransitie maakt daar zeker deel van uit. Voor de uitvoering van een Omgevingsvisie kan eventueel een programma worden vastgesteld. Daarnaast kunnen bijvoorbeeld samenwerkingsovereenkomsten tussen provincie en gemeenten worden gesloten.

Het omgevingsplan bevat regels voor activiteiten om te komen tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties waaraan instructieregels van het Rijk en/of provincie mede richting geven. Tevens kan het plan voor locaties binnenplanse beoordelingsregels bevatten met het oog op vergunningplichtige omgevingsplanactiviteiten voor energie-installaties of- infrastructuur. Gemeenten kunnen in een beleidsnotitie de ruimtelijke randvoorwaarden verduidelijken als in het bestaande omgevingsplannen geen afwijkingen zijn opgenomen ten gunste van opwekking van duurzame energie en regels en procedures niet geoptimaliseerd zijn.

Met de omgevingsvergunning wordt de energieinstallatie vergund. De omgevingsvergunning wordt in beginsel door het college van B&W verleend. De provincie en het Rijk kunnen voor grotere windparken voorzien in een projectbesluit, waarmee ook de omgevingsvergunning wordt verleend.

Als de RES eenmaal staat, kan eventueel besloten worden er een thematische structuurvisie van te maken.

Ruimtelijke afweging

Zowel in het kader van de RES als in de planvorming rond de provinciale en lokale omgevingsvisies speelt het vraagstuk van (nieuwe) ruimtelijke criteria voor inpassing van de opwek van duurzame energie in het landschap (locatie, inpassing). Op initiatief van de Provincie Limburg zal in samenwerking met gemeenten en met betrokkenheid van belanghebbenden een ontwerpend onderzoek naar de mogelijke scenario's voor ruimtelijke vertaling van de opgave duurzame energie in Limburg worden uitgevoerd en afgerond voor 1 oktober 2019. Daarbij zullen ook de kennis en ervaringen rond reeds bestaande afwegingskaders worden benut. Zo wordt een basis gelegd voor het formuleren van een afwegingskader, dat voldoende ruimte biedt om een verantwoord (energie)bod aan het rijk te kunnen doen binnen de randvoorwaarden van een goede ruimtelijke ordening. Door te werken met geïntegreerde werkgroepen zal het eindproduct eenvoudig ingebed kunnen worden in het RES-proces en de omgevingsvisie. Het resultaat van de werkgroepen kent geen eigenstandig besluitvormingsproces maar is een hulpmiddel om invulling te geven aan de RES en een bouwsteen voor de omgevingsvisie.

Bijlage 3

Regionale betrokkenheid belanghebbenden

Op regionaal niveau zijn belanghebbenden op onderstaande momenten betrokken bij de totstandkoming van de RES.

Activiteit	Doelgroep	Doel	Datum
Website RESNML	Iedereen	Informeren en inspreken	Continu
LinkedIn RESNML	Iedereen	Informeren	Continu
Klankbordgroep	Regionale belangenorganisaties	Consulteren	9 december 2019
Klankbordgroep	Regionale belangenorganisaties	Consulteren	18 februari 2020
Raadswerkgroep RESNML	Afvaardiging van raadsleden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap.	Consulteren	5 maart 2020
Klankbordgroep	Regionale belangenorganisaties	Consulteren	23 juni 2020
Intermezzo	Regionale belangenorganisaties	Samenwerken	3 september 2020
Regionale informatiebijeenkomst concept RES	Volksvertegenwoordigers	Informeren	3 september 2020
Raadswerkgroep RESNML: aanpak besparing	Afvaardiging van raadsleden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap.	Consulteren	29 oktober 2020
Regionale themasessie net impact	Volksvertegenwoordigers	Informeren	3 november 2020
Intermezzo	Regionale belanghebbenden	Samenwerken	3 november 2020
Intermezzo	Regionale belangenorganisaties	Samenwerken	5 november 2020
Regionale themasessie lokaal eigendom	Volksvertegenwoordigers	Infomeren	26 november 2020
RESNML-test	Iedereen	Informeren	Ntb
Online reactieformulier concept versie RES 1.0	Iedereen	Inspreken	Ntb
Klankbordgroep	Regionale belangenorganisaties	Consulteren	?
Regionale informatie-bijeenkomst RES 1.0	Volksvertegenwoordigers	Informeren	?

Volksvertegenwoordigers

Op lokaal niveau organiseren we:

- Informerende sessies zodat volksvertegenwoordigers gerichter input kunnen geven in de consulterende sessies.
- Consulterende sessies waarin volksvertegenwoordigers inhoudelijk kunnen reageren.
- Besluitvormende vergaderingen voor de uitgangspuntennotitie en de RES 1.0.

Op regionaal niveau hebben we:

- Een regionale raadwerkgroep opgericht. Deze raadswerkgroep bestaat uit afgevaardigden van de gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap. De raadswerkgroep is diverse keren bij elkaar gekomen als zijnde klankbord.
- Een webinar georganiseerd voor alle volksvertegenwoordigers om ze bij te praten over de concept RES.
- Online regionale themasessies georganiseerd om volksvertegenwoordigers over specifieke onderwerpen te informeren zoals 50% lokaal eigendom en de impact op de energienetten

Belangenorganisaties

Naast de individuele contacten met de belangenorganisaties, hebben we verschillende gezamenlijke bijeenkomsten voor de klankbordgroep georganiseerd om ze te informeren en hun wensen en ideeën mee te nemen in de uitgangspuntennotitie, concept RES en RES 1.0.
De klankbordgroep bestaat uit de volgende partijen:

- Rijkswaterstaat
- WML (Waterleiding Maatschappij Limburg)
- Staatsbosbeheer
- Jong RES
- REScoop
- Buurkracht
- Natuur en Milieufederatie
- LLTB (Limburgse Land- en Tuinbouwbond)
- Glastuinbouw Nederland
- MKB-Limburg
- Limburgse Werkgeversvereniging
- Techniek Nederland
- Stichting Limburgs Landschap
- Woningcoöperaties in Noord- en Midden Limburg
- Aedes
- Holland Solar
- Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA)
- Participatiecoalitie
- Ketensamenwerking Zuid
- Bouwend Nederland

Voor de totstandkoming van de RES 1.0 hebben we elke 5 á 6 weken een intermezzo sessie georganiseerd. In deze sessies werkten de werkgroepen samen met de leden van de klankbordgroep aan de RES 1.0. De intermezzo's werden afgesloten met een plenaire terugkoppeling waarbij iedereen kon aansluiten. Zo ook raadsleden waardoor de raadsleden geïnformeerd werden over de voortgang en advies konden geven.

Bijlage 4

Lokale betrokkenheid inwoners

1. **Gemeente Beesel**
   Gemeente Beesel heeft inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties betrokken bij het opstellen van de duurzaamheidsvisie en het Kader voor Opwekking van Duurzame Energie (KODE). Ze zijn de markt opgegaan, hebben pop-up standjes ingericht, een kidschallenge georganiseerd en workshops georganiseerd en masterclasses voor zon en wind. Met kaarten konden inwoners aangeven waar zon en wind kan komen. Op het gebied van energiebesparing is er een duurzaamheidstrefpunt in de bibliotheek, een eigen website ingericht en is de gemeente in gesprek met woningcorporaties.

2. **Gemeente Bergen**
   Gemeente Bergen heeft het programma VerduurSAMEN2030 opgericht. Vanuit dit programma communiceert de gemeente naar haar inwoners over duurzaamheid. Het doel is om het bewustzijn en de kennis onder inwoners te vergroten. VerduurSAMEN2030 communiceert actief naar inwoners via eigen communicatiekanalen en –middelen zoals de website en organiseert bijeenkomsten zoals een duurzaamheidsmarkt. Inwoners en bedrijven kunnen participeren in projecten zoals Zon op Bedrijfsdaken en postcoderoosprojecten. Het grootste project van VerduurSAMEN2030 is Energielandgoed Wells Meer. Een grootschalig energielandschap waar met zon en wind duurzame energie wordt opgewekt. Inwoners worden via diverse kanalen regelmatig over het project geïnformeerd. Gemeente Bergen organiseert speciale informatiemarkten, er is een meedenkgroep van inwoners opgericht en er is een speciale tool ontwikkeld waarmee inwoners input konden geven voor het ontwerp van het Energielandgoed.

3. **Gemeente Echt-Susteren**
   Inwoners van Echt-Susteren zijn geïnformeerd en betrokken bij de het opstellen van de Energievisie en het beleid voor zon en wind. Er zijn masterclasses en een webinar georganiseerd en de gemeente heeft een ronde langs alle wijken gemaakt. Participatie, zowel in het proces als financieel, is een belangrijk uitgangspunt in het beleidskader. Er is een proces opgesteld om participatie met de omgeving te borgen. De initiatiefnemers voor de vijf mogelijke zonneparken in de gemeente stellen een participatie- en communicatieplan op. Op het gebied van energie-besparing kunnen inwoners gebruik maken van energiecoaches en een energieloket. Op het gebied van warmte is er een webinar georganiseerd om inwoners bij te praten over de status.

4. **Gemeente Gennep**
   Gemeente Gennep merkt dat er vraag is naar advies op het gebied van duurzaamheid. Ze hebben daarom het Gemeentelijk Energieloket Gennep (GELG) opgericht. Dit is zowel telefonisch, digitaal als fysiek in de KennisKeuken van de bibliotheek bereikbaar. Daarnaast heeft de gemeente een duurzaamheidsmarkt georganiseerd en worden inwoners via de gemeentelijke website en social media geïnformeerd. Bedrijven kunnen meedoen aan het project ‘Zon op bedrijfsdaken’.

5. **Gemeente Horst aan de Maas**
   Onder de noemer ‘Wij Gaan Groen’ communiceert Gemeente Horst aan de Maas over alles wat met duurzaamheid te maken heeft. Zij zetten diverse kanalen en middelen in om inwoners te bereiken. Ze hebben een grote duurzaamheidsmarkt georganiseerd en zijn bezig met het opzetten van een energieloket. Er is een energiepanel samengesteld met diverse inwoners die fungeert als klankborgroep. In december 2020 beslist de gemeenteraad over het Kader voor Opwek van Duurzame Elektriciteit (KODE). Voor de totstandkoming van dit kader heeft de gemeente verschillende bijeenkomsten voor agrariërs, recreatieve ondernemers en natuurorganisaties georganiseerd, een enquête onder inwoners uitgezet en een speciale

enquête voor jongeren opgesteld. Na de vaststelling van KODE start Horst aan de Maas met gebiedsverkenningen waarbij op gebiedsniveau een verkenner in dialoog gaat met de omgeving.

6. **Gemeente Leudal**
   Gemeente Leudal heeft een campagne voor energiebesparing opgezet. Onderdeel van deze campagne is een website, een duurzaamheidskrant die huis aan huis is verspreid, een pop-up bespaarstore en inwoners worden via social media en verschillende webinars geïnformeerd. De gemeente heeft een energiekanskaart opgesteld voor de grootschalige opwek van duurzame energie. Hiervoor zijn bijeenkomsten voor inwoners, bedrijven en coöperaties georganiseerd waarbij ze aan de hand van een kaart van Leudal input konden leveren. Voor een aantal nieuwe zon op land projecten hebben initiatiefnemers en de gemeente bewonersavonden en keukentafelgespreken georganiseerd.

7. **Gemeente Maasgouw**
   Gemeente Maasgouw is aangesloten bij duurzaambouwloket.nl waar inwoners en ondernemers terecht kunnen voor gratis informatie en advies. Via eigen middelen en kanalen communiceert de gemeenten over duurzame maatregelen en subsidie mogelijkheden. In Maasgouw zijn nog geen initiatieven voor de grootschalige opwek van duurzame energie. In 2021 wordt er een beleid hiervoor opgesteld en worden inwoners hierbij betrokken.

8. **Gemeente Mook en Middelaar**
   In de gemeente Mook en Middelaar zijn nog geen initiatieven voor de grootschalige opwek van duurzame energie. De gemeente gaat wel een locatiestudie opzetten naar middelgrootschalige opwek. Op het gebied van energiebesparing kunnen inwoners gebruik maken van een voucher voor energiebesparende producten. Hier is een projectwebsite voor ingericht, een webinar georganiseerd en worden inwoners geïnformeerd via de gemeentelijke kanalen.

9. **Gemeente Nederweert**
   Voor de ontwikkeling van windenergieprojecten heeft Gemeente Nederweert uitgangspunten opgesteld. Participatie vormt een belangrijk onderdeel van deze uitgangspunten. In de gemeente is een windpark gerealiseerd waar inwoners nauw bij zijn betrokken en zowel de gemeente als de initiatiefnemer communiceert hierover. Via de gemeentelijke kanalen communiceert Nederweert over mogelijkheden voor energiebesparing en er is een speciale duurzaamheidskrant uitgegeven.

10. **Gemeente Peel en Maas**
    Gemeente Peel en Maas vindt dat iniatieven vooral van onderop moeten komen en probeert hierin te faciliteren. Er stond een Climate Change Game op de planning alleen door de corona maatregelen kon dit niet door gaan. Op het gebied van warmte zijn de eerste stappen gezet en wil de gemeente advies inwinnen voor hoe participatie hierin te organiseren. Via de gemeentelijke website communiceert de gemeente over duurzaamheid in zijn algemeenheid.

11. **Gemeente Roerdalen**
    Onder de noemer ‘Samen doen, Samen duurzaam’ communiceert Roerdalen over alles wat met duurzaamheid heeft te maken. Er is een speciale website ingericht, een campagne op social media uitgezet en een informatie avond georganiseerd. Voor de grootschalige opwek van duurzame energie is een enquête uitgezet, zijn er diverse sessies georganiseerd en zijn mogelijke gebieden in kaart gebracht door middel van de Climate Change Game.

12. **Gemeente Roermond**
    Gemeente Roermond heeft op hoofdlijnen aangegeven waar de grootschalige opwek van duurzame energie binnen de gemeentegrenzen kan plaatsvinden. Het is aan de initiatiefnemers om bij een concreet voorstel de communicatie richting de inwoners op te pakken. Op het gebied van warmte is de gemeente al een aantal jaren bezig met het aanleggen van een warmtenet. Inwoners worden op de hoogte gehouden via een speciale projectwebsite.

13. **Gemeente Venlo**
    Gemeente Venlo heeft de campagne 'Morgen in Venlo' opgestart over nieuwe energie, nieuwe natuur en nieuwe opwek. In 2021 starten ze met 80 belanghebbenden, van inwoner tot energiecoöperatie, om een Kader voor Opwek van Duurzame Energie (KODE) op te stellen. Hier worden digitale sessies voor georganiseerd. Op het gebied van energiebesparing is Venlo aangesloten bij het Duurzaam Bouwloket en communiceren ze via hun eigen gemeentelijke kanalen hierover. Voor de warmtetransitie is een pilot gestart in de wijk Hagenhorst. Daar is een woning van morgen ingericht en een beleidsambtenaar aanwezig die vragen van inwoners kan beantwoorden.

14. **Gemeente Venray**
    Onder de overkoepelende naam Venray Vergroent communiceert Gemeente Venray richting haar inwoners over duurzaamheid. De gemeente wil vooral aansluiten bij wat inwoners en bedrijven nodig hebben en dit samen met hen oppakken. Zo stond de gemeente met een duurzaamheidskraam in de bouwmarkt, zijn ze met dorps- en wijkraden in gesprek om samen een aanpak te formuleren en hebben ze samen met een bedrijvenvereniging een project voor energiescans opgepakt. Op het gebied van grootschalige duurzame opwek zijn er initiatieven voor zonneparken waarbij de omgevingsdialoog en participatie van de omgeving belangrijke pijlers vormen. Verder loopt er een verkenning naar een windpark. Een onafhankelijk omgevingsverkenner is met de omgeving van de potentiele gebieden hiervoor in gesprek. Er is een speciale werkgroep met inwoners, bedrijven en de energiecoöperatie geformeerd. De werkgroep kijkt onder andere naar de invulling van lokaal eigenaarschap. Daarnaast worden er verschillende informatieavonden georganiseerd. Op het gebied van de warmtetransitie heeft Gemeente Venray samen met de belangrijkste stakeholders zoals Enexis, woningcorporatie en het waterschap de technische verkenning afgerond. Op basis hiervan gaan ze in gesprek met inwoners.

15. **Gemeente Weert**
    Gemeente Weert heeft een beleidsdocument voor de opwek van duurzame energie vastgesteld. Hierin vormen draagvlak en het terugvloeien van de opbrengsten naar de gemeenschap belangrijke pijlers. De gemeente communiceert samen met Weert Energie en Wonen Limburger onder de noemer Warm Wonen Weert over energiebesparing. Het doel is om bewustwording te creëren en inwoners te verleiden maatregelen te nemen. Er zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd om de diverse maatregelen en subsidiemogelijkheden toe te lichten en Gemeente Weert is aangesloten bij het Duurzaam Bouwloket.

Bijlage 5

Wat is grootschalige opwekking?

De ambitie voor de RES-regio Noord- en Midden Limburg is het grootschalig opwekken van 1,2 terawattuur (TWh) (naast kleinschalige nieuwe opwekking en al gerealiseerde voorzieningen). Dit is het uitgangspunt om de verkenning te starten naar zoekgebieden voor grootschalige opwekking.

De opwekking van 1,2 TWh betekent (grofweg): 84 windturbines van 5-6 MW óf ruim 1800hectarezonnevelden (zuid-opstelling). [1 TWh staat gelijk aan 1000 GWh en aan 1.000.000 MWh]
Voor windturbines geldt dat het opgewekte vermogen erg afhankelijk is van zowel de hoogte als het vermogen. Om tot een hoeveelheid te komen zijn we ervan uitgegaan dat een turbine met een ashoogte van 120 meter en een vermogen van 3.5-4 MW het meest reëel is in deze regio.

Verschil in opbrengst

Over de opbrengst van zonnevelden en windturbines circuleren uiteenlopende cijfers. Uit verschillende stukken blijkt een groot verschil in opbrengstberekeningen, afhankelijk van locatie, vermogens, etc. De hier gebruikte cijfers zijn een realistisch en haalbaar gemiddelde op basis van de RES Handreiking. Ook zijn deze getallen gecheckt met ervaringscijfers en kengetallen van adviesbureau Sweco. Voor wind is de uitkomst in dezelfde orde van grootte als de RES-handreiking. Voor zon wordt een hogere hectareopbrengst mogelijk geacht.

In de bijlage is deze indicatie nader onderbouwd. Zoals gezegd wijkt voor zon het ervaringscijfer af van de RES Handreiking, waar 1 TWh wordt geproduceerd door 850 ha, oplopend tot zelfs 1500hectarezonneveld. We komen tot circa 800hectarezonneveld, uitgaande van een in de praktijk haalbare samenstelling van oost-west en zuid-opstelling (1.250 MWh p/ha p/jr) en rekening houdend met enige ruimte tussen/rondom de panelen. In de uitwerking kan onderzocht worden of deze hogere opbrengst per hectare realiseerbaar is.

De cijfers zijn gebaseerd op de huidige praktijk en stand der techniek. Naar verwachting stijgen de komende jaren de efficiëntie en opbrengsten van windturbines en zonneparken. Daarom is het raadzaam om de uitgangspunten van deze redeneerlijn steeds te updaten. Pas bij het maken van een ontwerp ontstaat inzicht in de werkelijke opbrengstpotentie van een locatie.

Bron: Handreiking RES

Bij grootschalige concentratie wordt de opgave over zo min mogelijk gebieden verdeeld. De tabel hieronder geeft een inzicht in de verdeelopties bij een gelijke verdeling tussen opwekking met zon en wind. Om de als hypothese gestelde 1 TWh te halen in één gebied zijn derhalve 50 turbines én 600hectarezonneveld nodig (voor spreiding over twee gebieden 25 turbines én 300hectarezonneveld etc.).

	1 gebied	2 gebieden	4 gebieden	6 gebieden	8 gebieden
Aantal turbines	48	24	12	8	6
Aantal ha. zon	400	200	100	67	50

Wanneer is sprake van concentratie en wanneer van versnippering? De zoektocht naar locaties wordt gestart met de aanname dat van grootschalige concentratie pas sprake is als in Limburg niet meer dan vier tot zes gebieden voor grootschalige opwekking worden benut. Het gaat dan om gebieden met ieder acht tot twaalf turbines én 100 tot 150hectarezonneveld (of een andere verhouding van zon en wind). Als deze omvang niet wordt gehaald, dreigt versnippering over Noord- en Midden Limburg. In Limburg zijn er geen gebieden waar acht tot twaalf windturbines kunnen worden geplaatst. Dat is vanuit landschappelijk perspectief ook niet wenselijk.

Anders gezegd: De zoektocht begint met te kijken naar gebieden waar ongeveer 0,2 TWh kan worden geplaatst met zon, wind of in de combinatie van zon en wind. In zo'n gebied komen de turbines en panelen in een -later te ontwerpen- logisch verband samen. Het kunnen diverse kleinere clusters zijn, binnen het grotere gebied. Altijd is daarbij sprake van een samenhangend ontwerp.

Als kanttekening bij dit startpunt wordt opgemerkt dat ook in een gebied met 0,1 TWh met alleen zon of wind, sprake is van grootschalige opwekking. Dergelijke gebieden moeten niet bij voorbaat worden uitgesloten. Ook moet overwogen worden om een gebied in de toekomst uit te breiden en de maatregelen na 2030 op te schalen. Dat geeft een doorkijk naar de verdere toekomst, waarin aanvullende maatregelen tot stand moeten komen.

Datadefinitie en relevante databronnen

Voor de bepaling van de huidige opwekking en de toekomstige projecten is de meest recente SDE-lijst gebruikt met een selectie van de projecten in de betrokken gemeenten. De ruimtelijke potentie in de regio is in eerste instantie bepaald vanuit een landschapsanalyse, getoetst aan het gemeentelijk beleid voor zover voorhanden. Enkele gemeenten hebben aangegeven het resultaat van het RES-traject af te wachten alvorens ruimtelijk beleid te definiëren, terwijl andere parallel aan het RES-traject nieuw beleid aan het formuleren zijn. Het resultaat van deze analyse is verder aangevuld middels een GIS-analyse, waarbij technische en wettelijke uitsluitings- en beperkingsgebieden zijn toegevoegd.

Voor de bespreking van de resultaten is gebruik gemaakt van de jaartallen 2020 (huidige opwekking), 2025 (geplande opwekking volgens SDE-lijst) en 2030 (potentie opwekking). Deze fasering houdt verband met de fasering voor de netimpactanalyse voor Enexis.

2020:

Huidige opwekking duurzame energie. De relevante data om de huidige opwekking te bepalen zijn afkomstig van de SDE-lijst (status gerealiseerd), waarbij onderscheid is gemaakt tussen

grondgebonden zon en grootschalige opwekking van zon-op-daken.

2025:

De projecten die in de planning staan. De basisdata komen van de SDE-lijst (status vergund), waarbij onderscheid is gemaakt tussen grondgebonden zon en zon-op-3dak.

2030:

Voor de bepaling van de potentie zon en wind is gebruik gemaakt van een groot aantal data, afkomstig van het Nationaal Programma RES (NPRES), Provincie Limburg en openbare databronnen. De basis voor de data is NPRES. In overleg met en via de Provincie Limburg zijn de data vergaard, aangevuld met data afkomstig van het Nationale Georegister, zoals BAG- en BGT-data.

Bijlage 6

Gerealiseerde projecten - Kaart 2020

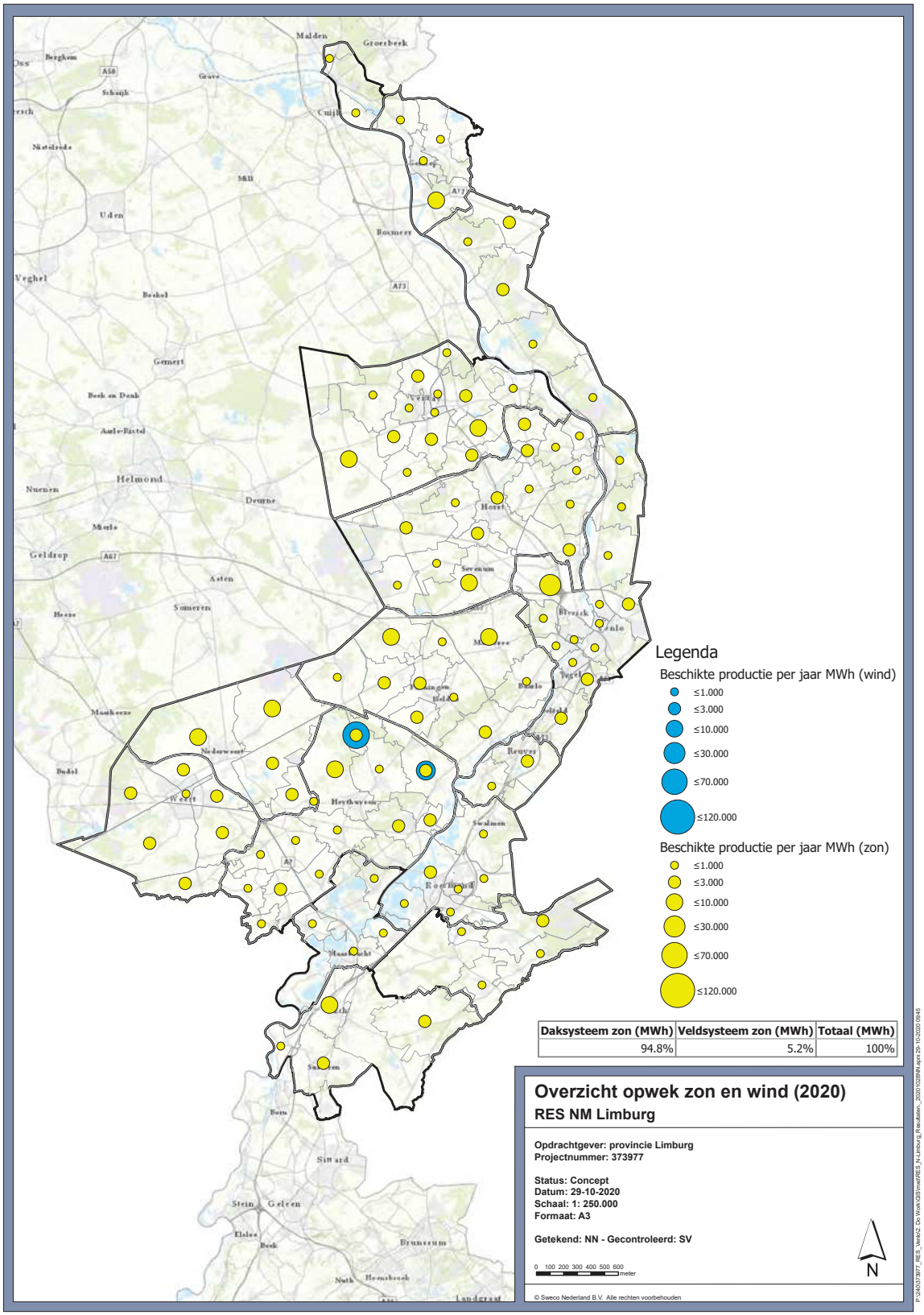

Bijlage 7

Pipeline projecten - kaart 2025

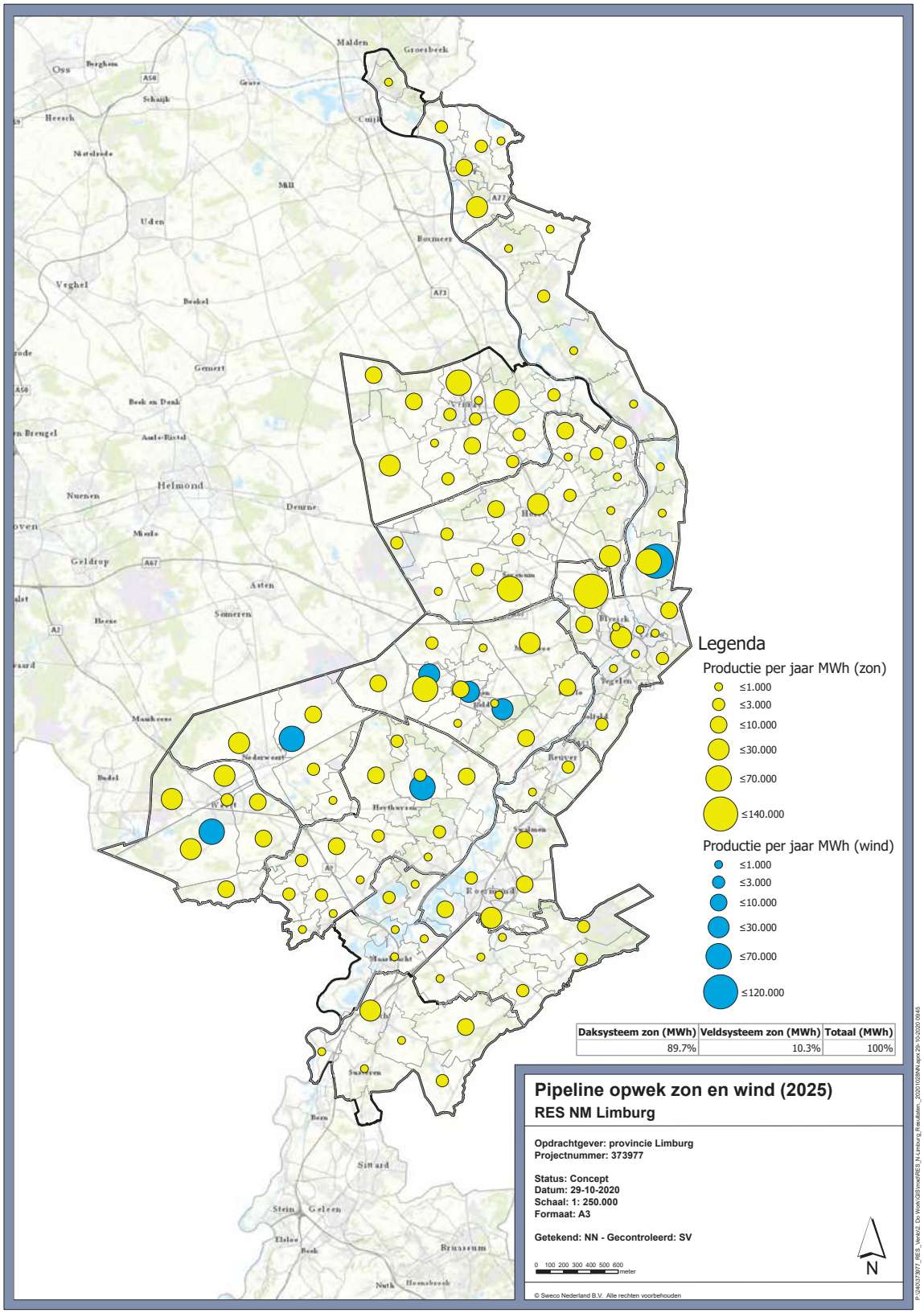

Bijlage 8

Aanpak stimuleren slagingskans grootschalig zon-op-dak

In de concept-RES-NML is de afspraak gemaakt om 'als RES-regio in te zetten op het verhogen van de slagingskans van geplande zon-PV projecten. Dit in verband met de slagingskans van 50% waar we vanuit NPRES mee rekenen. Dit betekent dat veel projecten om een bepaalde reden niet doorgaan en dit is letterlijk verspilde energie. Hiervoor zal een plan uitgewerkt worden hoe de regio deze projecten gaat aanjagen of ondersteunen zodat de realisatiegraad omhoog gaat'.

Deze bijlage is als volgt ingedeeld:

- 2.1. Aanpak voor het stimuleren van grootschalig (> 15 KWp) zon-op-daken.
  - 2.1.1 Stimuleren van SDE+ beschikte projecten zon-op-dak.
  - 2.1.2 Stimuleren onbenut dak-potentieel zonder SDE-beschikking.

2.1 Aanpak stimuleren grootschalig zon-op-daken (>15KWp)

Zonnepanelen op daken spelen een belangrijke rol in de energietransitie en in het behalen van de landelijke doelstelling van 35 TWh hernieuwbare elektriciteit in 2030. Ook in de Regionale Energiestrategie Noord- & Midden-Limburg is het realiseren van grootschalig zon-op-dak van essentieel belang om de gestelde ambitie van 1,2 TWh grootschalige opwek voor 2030 te behalen. Daarbij wordt in de Ontwerp-NOVI en de Limburgse zonneladder een voorkeur uitgesproken voor het realiseren van zonnepanelen op daken en gevels.

Analyse geeft aan dat in de RES-NML veel pijplijnprojecten met een SDE+ beschikking zon-op-dak nog onbenut zijn. In totaal gaat het om **885** pijplijnprojecten zon-op-dak met een totale verwachte elektriciteitsproductie van 662 GWh. Het is echter niet realistisch om ervanuit te gaan dat al deze projecten gerealiseerd worden. Om een realistisch beeld te geven hanteert het Nationaal Programma RES een slagingspercentage van 50% bij zon-PV projecten. Dit maakt de gewogen pijplijn zon-op-dak **331** GWh. Deze cijfers laten zien dat een hoog slagingspercentage van pijplijnprojecten zon-op-dak substantieel kan bijdragen aan het RES-bod van 1,2TWh (=1200 GWh). Er zit dus een grote winst in het stimuleren van deze projecten tot realisatie.
Naast deze pijplijnprojecten kent de RES-NML een gewogen restpotentie van 100 GWh voor grootschalig zon-op-daken. Dit zijn de onbenutte daken zonder SDE+ beschikking.

Uit een inventarisatie (bij gemeenten, provincies en andere RES-regio's) blijkt dat verschillende (ontzorgings)methoden bestaan voor het stimuleren van grootschalig zon-op-dak. Ook in de RES-regio Noord- & Midden-Limburg kennen gemeenten een gerichte aanpak (voorbeeld gemeente Bergen Zon-op-Bedrijfsdaken) of wensen hier een actievere rol in te vervullen. Op basis van de goede voorbeelden en de behoefte tot meer regionale samenwerking, beschrijft deze bijlage een **een regionale aanpak** voor het stimuleren van grootschalig zon-op-daken. Opgedeeld in (2.1.1) onbenutte SDE-beschikkingen en (2.1.2) onbenut dak-potentieel zonder SDE-beschikking.

2.1.1. Stimuleren van SDE+ beschikte projecten zon-op-dak

Deadlines SDE+ beschikking
De SDE+ beschikking brengt verplichtingen met zich mee in de vorm van deadlines. Vanaf de najaarsronde van 2017 geldt voor projecten met een piekvermogen kleiner dan 1 MWp dat deze binnen 1,5 jaar na beschikkingsdatum gerealiseerd moeten worden. Voor dak-projecten vanaf 1 MWp geldt dat de opdrachten voor de realisatie van de zonnepanelen binnen 1,5 jaar verstrekt

moeten zijn en dat de panelen binnen 3 jaar na beschikking elektriciteit moeten leveren. Voor projecten met een beschikking van de voorjaarsronde van 2017 of eerder geldt dat voor alle projecten zon-op-dak de opdrachten binnen 1,5 jaar verstrekt moeten zijn en binnen 3 jaar gerealiseerd moeten zijn. Projecten met een uiterlijke realisatietermijn in 2020 kunnen vanwege COVID-19 onder voorwaarden worden verlengd met één jaar.

Indien de deadlines voor het verstrekken van de opdrachten of de realisatie van het project niet gehaald worden, dan kan de beschikking worden ingetrokken door RVO. Als dat gebeurt mag er op dezelfde locatie 3 jaar lang geen nieuwe aanvraag worden ingediend. Aangezien er een tijdsdruk zit op projecten met een beschikking, is hiervoor een andere aanpak benodigd dan voor het stimuleren van dakeigenaren zonder een subsidiebeschikking.

SDE+ beschikking: en dan?
De ondernemer heeft SDE+ aangevraagd en toegekend gekregen en staat nu voor een heel aantal stappen en besluiten. Het proces dat hij moet doorlopen kan beschreven worden vanuit het perspectief van de klant, de zogenoemde **klantreis**. Deze bestaat uit 10 stappen en kent daarin meerdere momenten die potentieel leiden tot het stilvallen van het project:

1. Ontvangst SDE+ beschikking, en wat nu?
2. Oriëntatie, wat moet er allemaal geregeld worden?
3. Technisch, kan het qua dak of de aansluiting wel?
4. Financiering, hoe betaal ik het?
5. Verzekering, lukt dat?
6. Selectie en inkoop, wie is de beste partij?
7. Realisatie zonnedak
8. Administratieve afhandeling
9. Stroomproductie en start inkomsten
10. Beheer en onderhoud van de installatie.

Uit de inventarisatie blijkt dat tijdelijk of volledig stilvallen van het project met name plaatsvindt in de bovengenoemde stappen 2 t/m 6. Genoemde redenen voor het niet-realiseren van de SDE+ beschikking:

- Onvoldoende inzicht in de businesscase, de economische en energetische waarde van de SDE+ beschikking;
- Geen tijd en/of kennis voor de marktuitvraag;
- Geen geld beschikbaar of niet zelf willen investeren;
- Onbekendheid draagkracht dak; Het dak moet gerenoveerd worden en/of bevat asbest;
- Onvoldoende teruglevercapaciteit op het net beschikbaar (transportindicatie wordt slecht voor bepaalde periode door netbeheerder verstrekt);
- Onduidelijkheid over afspraken **split incentive** tussen eigenaar en huurder gebouw;
- Onduidelijkheid over het verzekeren van de zonnepanelen;

Voorstel voor aanpak: Regionaal Versnellingsteam zon-op-dak
Wij stellen voor om een Regionaal Versnellingsteam zon-op-dak op te zetten. Een team dat bedrijven en instellingen met nog niet-gerealiseerde SDE+ beschikkingen ondersteunt naar versnelde realisatie. Het versnellingsteam heeft de focus op ondersteuning van de eerdergenoemde klantreis stap 2 t/m 6. Het versnellingsteam bestaat uit professionele adviseurs i.c.m. vertegenwoordiger(s) vanuit de RES-NML en/of gemeente. Primaire focus van het versnellingsteam is gericht op het opwekken van zonne-energie. Op hoofdlijnen doorloopt het Regionaal Versnellingsteam zon-op-dak de volgende vier essentiële stappen:

à Stap 1: Prioriteren van kansrijke daken met SDE+ beschikking
Het is niet zinvol om alle projecten met onbenutte SDE-beschikkingen na te jagen. Het gaat hierbij in de regio Noord- en Midden-Limburg in totaal om 885 projecten, waardoor een keuze

gemaakt moet worden. Dit kan aan de hand van een aantal criteria. In eerste instantie zal er gekeken worden naar (1) de SDE-deadlines. Tevens zal onderzocht moeten worden of er (2) transportcapaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar is. Als er geen transportcapaciteit beschikbaar is, dan is het niet zinvol om projecten na te jagen die een deel van de opgewekte elektriciteit terugleveren op het net. Een derde selectiecriterium geschiedt op basis van (3) grootte van de aan te brengen installatie (in MW), waarbij de grootste installaties in MW prioriteit kennen (snel impact maken).
Uit de bovenstaande criteria (SDE-deadlines; beschikbaarheid netcapaciteit; omvang installatie) kan een lijst met potentiële projecten worden samengesteld. Afhankelijk van de capaciteit en financiële middelen van het versnellingsteam worden tussen de 50 en 200 projecten uitgekozen.

à Stap 2: Uitwerken oplossingen per obstakel
Om de potentiële projecten zon-op-dak effectief te stimuleren tot realisatie, zal ervoor gezorgd moeten worden dat voor de belangrijkste en vaak voorkomende obstakels een oplossing wordt aangedragen. De 'adviseurs' dienen parate kennis en professionele ervaring te hebben op het gebied van zonne-energie, dakconstructies, SDE+ subsidies, aanvullende financieringsmogelijkheden, besparingsmaatregelen, ESCo en verzekeringsmogelijkheden van zonnepanelen.

à Stap 3: Benaderen kansrijke dakeigenaren
Na het opstellen van de lijst met kansrijke projecten neemt het versnellingsteam zon-op-dak contact op met de betreffende dakeigenaren en/of aanvrager van de SDE-subsidie. Deze aanpak vergt maatwerk:

- De locaties met het hoogste potentieel kunnen fysiek bezocht worden, om de oplossingen en plannen persoonlijk toe te lichten. Door de grote locaties extra aandacht te geven, wordt de totaalimpact vergroot. Met behulp van deze stap worden dakeigenaren die ondersteuning wensen geholpen. Waar nodig worden oplossingen locatie-specifiek gemaakt.
- Vanuit parate kennis en ervaring van de adviseur, kunnen de dakeigenaren op maat voorzien worden van antwoorden en oplossingen. Het credo van deze aanpak is 'regionaal organiseren, lokaal implementeren'. Lokale partijen worden betrokken / geraadpleegd in het adviestraject.
- Uit de inventarisatie blijkt dat een informatiebijeenkomst niet geschikt is voor deze doelgroep. Dit vanwege de diversiteit van de obstakels die zij ervaren. Persoonlijk contact levert vertrouwen op.

à Stap 4: Monitoring en bijstellen aanpak
Het versnellingsteam richt een monitoringssysteem op waarin de realisatiegraad van SDE+ beschikte zon-op-dak projecten wordt bijgehouden. Dit monitoringssysteem kent een indeling per sector, omvang van het project, locatie en specifieke inspanningen vanuit het versnellingsteam. Op basis van deze monitoring kunnen in de RES2.0 gerichte acties worden opgezet om zon-op-dak in de regio NML te realiseren.

2.1.2. Stimuleren onbenut dak-potentieel zonder SDE-beschikking

Voor het stimuleren van zonne-energie bij dak eigenaren zonder SDE-beschikking is een andere aanpak benodigd. Deze onbenutte daken hebben niet te maken met deadlines vanuit de SDE-beschikkingen. Deze dak eigenaren dienen goed geïnformeerd te worden over de mogelijkheden/ kansen van zonnepanelen op daken en de bestaande (financiële) regelingen.

In onze regio RES-NML bedraagt de gewogen restpotentie van grootschalig zon-op-dak (>15KWp) zonder SDE+ beschikking 100 GWh. De wens is om voor invulling van dit onbenut dak-potentieel aan te sluiten bij bestaande regionale netwerken / structuren en aankomende

ontzorgingsmethoden in onze regio. Tabel 4 geeft een aanpak weer voor de doelgroepen maatschappelijk vastgoed en bedrijven en commercieel vastgoed. Het stimuleren van grootschalig zon-op-daken zal hierbij samengaan met advisering over energiebesparende maatregelen.

Bij deze aanpak is het wenselijk een digitaal hulpmiddel in te zetten waarmee gebiedsgericht gezocht kan worden naar de onbenutte grote daken in onze regio. De Provincie is voornemens om de Duurzaamheidskaart PRO aan te schaffen en beschikbaar te stellen voor gemeenten en genoemde partijen in tabel 4. Naast het in kaart brengen van de potentie zon-op-dak is deze tool ook geschikt voor gebiedsgerichte monitoring.

Tabel 4 Stimuleringsaanpak zon-PV op onbenut dak-potentieel per doelgroep

Doelgroep	Toelichting en voorgestelde aanpak
maatschappelijk vastgoed	De 'Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed' is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ter beschikking gesteld. Deze regeling voorziet in het verstrekken van specifieke uitkeringen aan provincies van ten hoogste € 2 mln. per provincie (incl. BTW) voor het ontzorgen van kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren bij de verduurzaming van de gebouwen die zij in eigendom hebben. Het gaat hierbij om **onderwijsinstellingen, zorginstellingen, gemeenschapshuizen, sportaccommodaties en culturele instellingen**. In dit ontzorgingsprogramma is naast besparingsmaatregelen specifiek aandacht voor het realiseren van zonnepanelen op daken. Per specifieke doelgroep worden duurzaamheidscoaches en projectfacilitators ingezet om de maatschappelijk vastgoedeigenaren te ontzorgen. ▪ De Provincie Limburg dient in november 2020 een aanvraag in bij RVO om dit ontzorgingsprogramma ook in Limburg uit te rollen. Bij toekenning beoogde start traject Q3 2021; ▪ Gecombineerde aanpak besparen en opwekken: 1x adviseur / duurzaamheidscoach aan tafel; ▪ Zo mogelijk betrekken e-coöperaties en regionaal bedrijfsleven; ▪ Gemeenten faciliteren en dragen aanpak uit richting doelgroepen; ▪ Voorafgaand aan start traject noodzakelijk om doorlopend af te stemmen met gemeenten en RES;

Verduurzaming bedrijven en commercieel vastgoed

Aansluiten en afstemmen met initiatieven en ontwikkelingen in onze regio.

Stichting Groene Economie Limburg heeft het project 'Charter Energietransitie MKB' ontwikkeld. Het doel is om Limburgse ondernemers van zowel individuele ondernemingen als bedrijventerreinen te helpen bij het oppakken van energiebesparende maatregelen en duurzame energieopwekking. Met diverse activiteiten, variërend van informatievoorziening, kennisontwikkeling en advisering vanuit energiescans tot het helpen met financiering van maatregelen, ontzorgen zij ondernemers in het MKB.

- **Voorstel** om aanpak Stichting Groene Economie Limburg te ondersteunen: cofinanciering regelen en afstemmen met RUDLN. Bij cofinanciering vanuit de regio expliciet aandacht voor zon-op-dak bij benaderen MKB. Nadere uitwerking verloopt via het spoor 'energiebesparing'. Duurzaamheidskaart PRO beschikbaar stellen aan 'Charter Energietransitie MKB'.

OP Zuid verduurzaming bedrijventerreinen: In samenwerking met LWV, Ondernemend Venlo de gemeente Venlo en Rabobank Venlo is er toegewerkt naar een subsidieaanvraag in het kader van OP Zuid programma voor de verduurzaming van de bedrijventerreinen. In april 2020 is daarvoor een vanuit OP Zuid 1,8 mln. euro subsidie binnengehaald. Daarmee kunnen ondernemers op Limburgse bedrijventerreinen verder 'ontzorgd' worden als het gaat om verdere verduurzaming. De aanpak is gericht op de omslag van fossiele brandstoffen naar energiebesparing en collectieve duurzame energie opwekking op bedrijventerreinen. Begonnen wordt in Venlo, maar ook voor Roermondse en Maastrichtse bedrijventerreinen worden acties ontwikkeld.

- **Voorstel** om ontzorgingsaanpak LWV op bedrijventerrein-niveau te ondersteunen en waar mogelijk uit te breiden: afstemmen met bedrijventerrein organisaties en RUDLN. Duurzaamheidskaart PRO beschikbaar stellen aan LWV zodat zij relevantie daken kunnen bepalen.

Optioneel: Regionaal Versnellingsteam zon-op-dak inzetten voor het benaderen van dakeigenaren zonder SDE+ beschikking. Dit Versnellingsteam zon-op-dak heeft de kennis, expertise en lokale ervaring in huis om ook deze doelgroep te enthousiasmeren on zonnepanelen te realiseren.

Wettelijk spoor: De RUD Limburg-Noord voert in opdracht van de 15 NML gemeenten en de Provincie de milieutaken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Op grond van de landelijke wet- en regelgeving gelden voor veel bedrijven al sinds 1993 energiebesparingsverplichtingen. Voor het realiseren van de nationale en regionale klimaatdoelstellingen is het essentieel dat bedrijven in de regio werk maken van energiebesparing en duurzame opwekking. Voorstel is om bij het toezicht op bedrijven door RUDLN ook actief de mogelijkheden van zonnepanelen op daken aan te kaarten. Hierbij doorverwijzen naar partijen die hierbij kunnen ondersteunen (LWV, Stichting Groene Economie, ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed). De Duurzaamheidskaart-pro wordt beschikbaar gesteld aan de RUDLN zodat zij de potentie van het dak kunnen bepalen.

Bijlage 9

Landschap als drager van grootschalige opwek

1.1 Inleiding

In de concept RES zijn de zoekgebieden voor grootschalige energie opwek op land in beeld gebracht. Omdat het om globale gebieden ging, zijn deze verbeeld in de zogenaamde veegkaart. Ten behoeve van de ruimtelijke kwaliteit zijn er uitgangspunten geformuleerd en onderbouwd. De belangrijkste uitgangspunten met betrekking tot het aspect landschap uit de concept RES zijn;

1. Voorkeur voor grootschalige clustering
2. Aansluiten bij gebiedskenmerken
3. Kenmerken en identiteit van het gebied staan centraal

Voor de RES 1.0 heeft een nadere detaillering van de zoekgebieden plaatsgevonden, gebaseerd op de karakteristieken en kernkwaliteiten van de landschapstypen. Deze zijn opgesomd in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is het ontwikkelperspectief van grootschalige zon op land methodologisch verwoord in een ontwikkelkader. Deze is verder uitgewerkt in leidende principes in hoofdstuk 4.

In een volgende fase (RES 2.0) gaan we scenario's van grootschalige ontwikkelingen in de regio spiegelen aan de methodologie en leidende principes. Het doel is daarmee dat we een uitspraak kunnen doen over de mogelijkheden voor grootschalige ontwikkelingen in de regio. In een matrix zullen de mogelijkheden vertaald worden naar ontwerpprincipes, gekoppeld aan enerzijds de landschapstype en anderzijds rekening houdend met de schaal van de beoogde ontwikkeling. Deze matrix beschouwen wij als een belangrijke handreiking voor gemeenten om in de toekomst ontwikkelingen te kunnen beoordelen en onderling te kunnen afstemmen.

Onderstaand is de context van kenmerken, typen en waardering van het landschap, zoals beschouwd in het concept RES, samengevat.

1.2 Geschikte landschapskenmerken

Het ene landschap leent zich meer voor grootschalige inpassing van zonneweides dan het andere. In de concept RES is onderzocht welke landschapskenmerken bijdrage aan de geschiktheid voor grootschalige toepassing van zon op land. Het gaat vaak om de aanwezigheid en combinatie van de volgende kenmerken:

- Grootschalige landschappen
- Gebieden met een vlakke bodem (reliëf)
- Open of halfopen landschappen
- Rationele verkaveling met rechthoekige of blokvormige perceelvormen
- Gebieden met weinig cultuurhistorische tijdlagen
- Gebieden met weinig natuurwaarden/ biodiversiteit
- Gebieden met beperkte bebouwingsdichtheid en afstand tot bebouwingskernen
- Kavelgrenzen met noord-zuid en oostwest-strekking
- Grootschalige omkadering van perceelcomplexen

1.3 Geschikte landschapstypen

Het Landschapskader Noord- en Midden- Limburg geeft voor de regio een eenduidige indeling van landschapstypen, met een beschrijving van hun kenmerken. Dit kader is gebruikt om op hoofdlijnen aan te geven welke landschapstypen in beginsel geschikt zijn voor grootschalige opwek zonne-energie. Dit zijn de droge- en natte heideontginningen en een deel van de veen-en

plateauontginningen. Binnen deze landschapstypen zijn gebieden aanwezig met de bovenstaande geschikte gebiedskenmerken. Het betreft in ieder geval op de meeste plateau-ontginningen na, allen jonge ontginningslandschappen. Over het algemeen hebben deze landschappen voldoende “draagvermogen” in zich om grootschalige energieprojecten op te vangen. De specifieke landschapskenmerken kunnen echter plaatselijk verschillen, daarom is het van het belang om telkens de geschikte landschapskenmerken in relatie tot ‘het project in ogenschouw te nemen.

1.4 Ruimtelijke kwaliteit, nu en later

In het Landschapskader Noord- en Midden Limburg is de ruimtelijke kwaliteit (de karakteristiek) benaderd vanuit de natuurlijke en cultuurhistorische gegevens en de visueel-ruimtelijke beleving van het landschap. De bijbehorende ontwikkelvisies geven ook richting aan het meest passende landgebruik.
De ruimtelijke karakteristiek is geen vast gegeven en staat niet op zichzelf, het wordt beïnvloed door veranderingen die dynamiek brengen. Het Regionaal ruimtelijk kwaliteitskader Noord- en Midden Limburg gaat uit van de landschappelijke karakteristieken die beschreven zijn in het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en brengt dit in verband met vier typen waarden die verleden, heden en toekomst met elkaar in verbinden. Met dit model kan de ruimtelijke kwaliteit met de tijd en de thematiek mee ontwikkelen.

- Herkomstwaarde = ontstaansgeschiedenis
- Belevingswaarde = diversiteit + identiteit + schoonheid
- Gebruikswaarde = doelmatigheid + functionele samenhang
- Toekomstwaarde = duurzaamheid + aanpasbaarheid + beheerbaarheid

Zowel het landschapskader als het Regionaal ruimtelijk kwaliteitskader geeft handvatten om de opgave voor het realiseren van grootschalige opwek van energie op landvorm te geven met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit dient dan ook in beeld gebracht worden om de ontwikkeling (dynamiek) een kans te bieden met behoud of versterking van de karakteristieken en de toekomstwaarden.

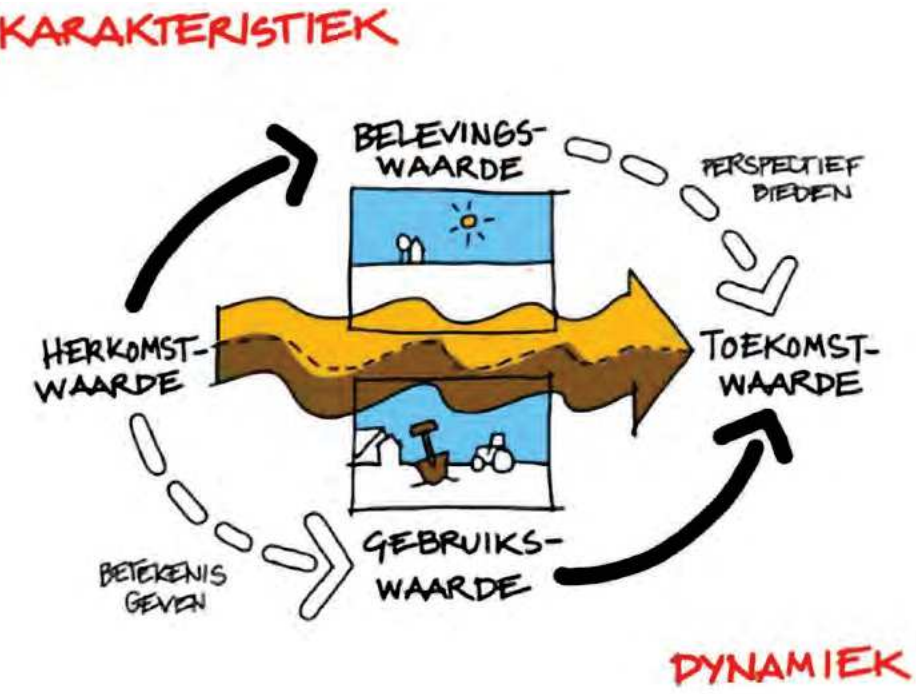

Landschappelijke context voor de RES 1.0

2.1 Inleiding

In onderstaand kader worden de karakteristieken en kernkwaliteiten van de ontginningslandschappen weergegeven (Zoals in de concept RES genoemde heide, veen- en plateau ontginningen). Deze karakteristieken en kernkwaliteiten vormen de basis van de beoordeling of en op welke wijze de ontginningslandschappen geschikt zijn voor een grootschalige ontwikkeling zon op land. Het uitgangspunt daarbij is het behouden en versterken van de waarde van het landschap nu en in de toekomst.

ONTGINNINGSLANDSCHAPPEN

De karakteristieken en kwaliteiten van de ontginningslandschappen verschillen onderling. Maar binnen de grootschalige delen van de ontginningslandschappen zien we veel overeenkomsten.

Karakteristieken en kernkwaliteiten van grootschalige ontginningslandschappen

- open tot halfopen groene landschappen met vergezichten
- lange zichtlijnen van rechte wegen en sloten
- regelmatige blokverkaveling en soms strokenverkaveling
- heldere en goed leesbare structuren met regelmaat en ritme.
- bebouwingsarm, boerderijen met erven op regelmatige afstand of in linten
- soms aanwezigheid van karakteristieke boerderijen zoals ontginningshoeves
- goed herkenbare ontginningsstructuren
- beeldbepalende laanstructuren
- ingericht en geschikt voor grootschalige landbouw
- ruimte en relatieve rust
- ruimte voor soorten van open landschappen

De waarde van het landschap kan vanuit verschillende invalshoeken worden benaderd.

Herkomstwaarde

Ontginningslandschappen zijn planmatig, rationele en bedachte landschappen. In het ene geval zijn ze in een keer bedacht en gemaakt, in het andere geval is de ontginning in verschillende tijdfasen tot stand gekomen. Ze weerspiegelen daardoor allen op hun eigen manier de mogelijkheden van die tijd en het heersende gedachtengoed met betrekking tot de optimale inrichting en benutting van het landschap. Daarmee zijn de ontginningsstructuren van historische betekenis en dragen ze bij aan de identiteit van de plek.

Belevingswaarde

Noord- en Midden Limburg kent een grote afwisseling van landschapstypen. De randen van de meeste grootschalige agrarische ontginningslandschappen worden op diverse plekken gevormd door boskernen, beboste zones of oude cultuurlandschappen. Door de ligging van ontginningslandschappen, binnen deze halfopen of besloten landschappen, brengen ze een verassende afwisseling in karakter, schaal en openheid. Vooral tussen de Maas en de Staatsgrens is deze contrastwerking aanwezig. Een contrast dat sterk bijdraagt aan de identiteit en de toeristische aantrekkelijkheid van de regio.

Gebruikswaarde

De grootschalige ontginningslandschappen worden vooral gebruikt als intensieve agrarische productielandschappen. Ze zijn ingericht en vaak aangepast voor een efficiënt landgebruik en zijn geschikt gemaakt voor met maximale opbrengst. Grote kavelmaten en waterbeheer dat in de meeste gevallen vooral gericht is op een vroege start van de teelten in het voorjaar, dragen daar toe bij.

Door intensieve landgebruik en het ontbreken van overhoekjes en de schaarste aan groenelementen zijn de grootschalige landbouwgebieden tegenwoordig voor veel plant-, en diersoorten ongeschikt. Maar op sommige plekken, zoals in wegbermen, langs greppels en sloten groeien nog typische planten van het landschap van voor de ontginning. In de regel hebben deze landschappen echter een lage biodiversiteit. Daar tegenover zijn ze voor bepaalde soorten juist van belang. Soorten van open agrarische landschappen, zoals haas en akker- en weidevogels kunnen profiteren van de openheid, rust en het landgebruik. In het bijzonder zijn deze landschappen van belang voor pleisterende en foeragerende trekvogels (zoals kraanvogel) en hier overwinterende soorten, zoals diverse soorten ganzen.

Toekomstwaarde
Door de grootschalige opwek zon-op-land, zoals beoogd in deze RES 1.0 zal de belevingswaarde en gebruikswaarde van de projectgebieden veranderen. Om te zorgen voor een nieuwe en meervoudige gebruikswaarden van het landschap is het van belang om andere ruimtelijke opgaven te verbinden aan de ontwikkeling (zie koppelkansen). Voor de ruimtelijke kwaliteit is het van belang deze nieuwe gebruikswaarden vorm te geven vanuit de herkomstwaarde en gericht op nieuwe belevingswaarden.
Om dit concreet te maken voor de geschikte gebieden in de ontginningslandschappen zijn leidende principes opgesteld.

2.2 Specifieke karakteristieken van ontginningslandschappen

Ontwikkelperspectief

3.1 Effecten van zonneparken

De aanleg van zonnevelden brengt altijd grote veranderingen in verschijningsvorm, gebruik en aard van het landschap met zich mee. Niet alleen de totale planopzet maar ook de constructie, tussenruimte, richting en hoogte van de opstellingen spelen een grote rol op de kwaliteit en het functioneren van het landschap. Doel is om verlies aan functies en kwaliteiten te minimaliseren en kansen voor verbetering of andere ruimtelijke opgaven te benutten.

Uitgangspunt voor een grootschalige ontwikkeling is minimaal het behoud van de waarde van het landschap, zoals beschouwd vanuit de verschillende invalshoeken in het voorgaande hoofdstuk. Het ene landschap kan eenvoudiger een grootschalige ontwikkeling herbergen dan een ander landschap (draagvermogen). Het Daarmee is het ene landschap geschikter dan het andere landschap. Analoog aan de zonneladder geven we in de Ontwikkelingsladder gradatie aan de geschiktheid van het landschap voor een grootschalige ontwikkeling.

De aanleg van zonneparken brengt dus altijd veranderingen in verschijningsvorm en het functioneren van het landschap met zich mee. De effecten worden sterk bepaald door de schaalgrootte van het landschap en van de oppervlakte van de ontwikkeling zelf. De verhouding tussen beide bepaald in sterke mate wat dit betekent voor beide en is een belangrijk uitgangspunt voor de invulling van de ontwikkelingsladder.
Ontwerpend onderzoek biedt mogelijkheden in de zoektocht naar het draagvermogen van een ontwikkellocatie en kan de omgeving en bestuurders meenemen in het proces.

3.2 Ontwikkelingsladder voor grootschalige ontwikkelingen

In onderstaande tabel is de ontwikkelingsladder weergegeven. De ontwikkelingsladder kan worden gebruikt in het afwegingsproces rondom de ontwikkeling, gepland in een van de eerder genoemde ontginningslandschappen (zie onder paragraaf 2.1 en 2.2). Indien de geschiktheid van het landschap (zie 1.2) afdaalt richting niet geschikt, dient strikter overwogen te worden om het initiatief aan te passen of niet op die plek toe te laten.

Geschiktheid landschap voor grootschalige opwek zon-op-land	Omschrijving
Zeer geschikt	De ruimtelijke maatvoering is groot genoeg om de grootschalige ontwikkeling op te vangen, opschaling van kavelmaten is niet nodig. Het gebied heeft de geschikte landschapskenmerken (volgens 1.2)
Grotendeels geschikt	Landschappelijk ruimtelijke maatvoering is bijna groot genoeg om de grootschalig ontwikkeling op te vangen. Opschaling van kavelmaten is nauwelijks aan de orde. De karakteristieke structuren en patronen blijven behouden. Het gebied heeft de geschikte gebiedskenmerken, maar de grootschaligheid is plaatselijk te beperkt.
Nauwelijks geschikt	Aanpassing van landschappelijke structuren zijn noodzakelijk voor de grootschalige ontwikkeling. Het gebied is te kleinschalig en heeft in beperkte mate de geschikte gebiedskenmerken.
Niet geschikt	De gebiedskenmerken zijn niet of nauwelijks aanwezig. Een grootschalige ontwikkeling vergt een dermate grote aanpassing van het landschap dat de identiteit (herkomstwaarde) en de karakteristiek landschapsstructuren verdwijnen of te sterk aangetast worden.

3.3 Uitwerking ontwikkelingsladder

In onderstaande paragraaf zijn de categorieën uit de ontwikkelingsladder nader toegelicht.

Zeer geschikt

Deze Initiatieven zijn mogelijk binnen de potentiegebieden. Het gaat hierbij om doorgaans grote tot middelgrote Initiatieven die binnen de kavelmaat passen en in aantal dermate zijn, dat ze zich schikken in het landschap waarbij het beeld van het landschap wel veranderd maar de patronen en karakteristiek behouden blijven. De maat en schaal van het betreffende landschapstype is bepalend voor de maximale omvang van de ontwikkeling.

Koppelkansen, zoals versterken van de groen - blauwe dooradering, zijn in de regel ook binnen de bestaande patronen te realiseren. Initiatieven dragen bij aan de versterking van het landschap met het oog op de toekomstwaarde.

Handvat voor gemeenten bij beoordeling en ter toetsing:

- De ruimtelijke maatvoering is groot genoeg om de grootschalige ontwikkeling op te vangen
- Opschaling van kavelmaten is niet nodig. Het gebied heeft de geschikte landschapskenmerken (zie par. 1.2) waardoor de karakteristiek behouden blijft.

- De kernkwaliteiten van het landschap (zie ook paragraaf 2.2) worden niet aangepast (denk hierbij aan bv. aan laanstructuren en watergangen.) maar op een goede manier ruimtelijk ingepast en versterkt.
- De Leidende ontwerpprincipes voor grootschalig opwek zon op land zijn van toepassing (hfdst. 4).
- Een SWOT analyse geënt op het betreffende landschapstype vormt het vertrekpunt van het ruimtelijke proces.
- Inzet van koppelkansen is een vereiste om invulling te geven aan meervoudig doelbereik (basis uitgangspunt van de RES)

Grotendeels geschikt

Deze Initiatieven zijn mogelijk binnen de potentiegebieden. De schaal van het initiatief vergt op plekken aanpassingen van landschappelijke structuren, maar de huidige opzet van het landschap blijft goed herkenbaar.
De geschiktheid is beperkt omdat de ontwikkeling leidt tot een aanpassing van het landschap. Derhalve dient de aanpassing te worden vergezeld van een onderbouwing waarin is weergegeven op welke wijze de kwaliteiten van het landschap minimaal behouden blijft.
.

Handvat voor gemeenten bij beoordeling en ter toetsing:

- Landschappelijk/ ruimtelijke maatvoering is bijna groot genoeg om de grootschalig ontwikkeling op te vangen.
- Opschaling van kavelmaten is mogelijk aan de orde en vraagt om een onderbouwing.
- De karakteristieke structuren en patronen blijven ten allen tijden behouden.
- De kernkwaliteiten1 van het landschap (zie paragraaf 2.2) worden beperkt aangepast (denk hierbij aan bv. aan laanstructuren en watergangen bv.)
- Leidende ontwerpprincipes voor grootschalig opwek zon op land zijn van toepassing (hadt. 4).
- Een SWOT analyse2 geënt op het betreffende landschapstype vormt het vertrekpunt van het ruimtelijke proces.
- Inzet van koppelkansen is een vereiste om invulling te geven aan meervoudig doelbereik (basis uitgangspunt van de RES).

Nauwelijks geschikt

Deze initiatieven passen niet binnen de huidige landschapsstructuur. Aanpassingen van landschappelijke structuren zijn noodzakelijk voor de grootschalige ontwikkeling. Het gebied is bijvoorbeeld te kleinschalig voor de ontwikkeling en heeft in beperkte mate de geschikte gebiedskenmerken. Door de maat en schaal van het initiatief worden verkavelingspatronen en bestaande landschapsstructuren dermate aangetast dat er geen sprake meer is van behoud van de kernkwaliteiten. Het landschap wordt als het ware voor een deel “uitgegumd” en de karakteristiek van het landschap wordt sterk aangetast.

De geschiktheid is zeer beperkt omdat de ontwikkeling leidt tot een sterke aanpassing van het landschap. Derhalve dient de aanpassing te worden vergezeld van een onderbouwing waarin is weergegeven op welke wijze de kwaliteiten van het landschap minimaal behouden blijft. Leidende ontwerpprincipes voor grootschalig opwek zon op land wegen zwaar om het verlies van landschapskwaliteit zoveel mogelijk te beperken.

Handvat voor gemeenten bij beoordeling en ter toetsing:

- Het gebied is in de meeste gevallen te kleinschalig voor de ontwikkeling en heeft in beperkte mate de geschikte gebiedskenmerken.
- De kernkwaliteit1 van het landschap wordt aangetast.
- Een SWOT2 analyse geënt op het betreffende landschapstype vormt het vertrekpunt van het ruimtelijke proces.

- Leidende ontwerpprincipes voor grootschalig opwek zon op land wegen zwaar om het verlies van landschapskwaliteit zoveel mogelijk te beperken (hoofdstuk 4)
- Stevige inzet van koppelkansen is een vereiste om invulling te geven aan meervoudig doelbereik,

Niet geschikt
Geschikte landschapskenmerken onder 1.2 genoemd, zijn niet of nauwelijks aanwezig. Een grootschalige ontwikkeling vergt een dermate grote aanpassing van het landschap dat de identiteit (herkomstwaarde) en de karakteristiek landschapsstructuren verdwijnen of te sterk aangetast worden.

Leidende ontwerpprincipes / adviezen voor grootschalig opwek zon op land

De genoemde geschiktheidsindeling in de ontwikkelingsladder zijn in dit hoofdstuk verder uitgewerkt in leidende principes. In de nader toelichting bij de principes wordt onderbouwd en richting gegeven aan de ontwerpen. De principes dragen bij aan behoud en / of waarde versterking van het landschap, maar bieden ook ruimte voor koppelkansen. Deze leidende principes zullen in de vervolgfase worden uitgewerkt in ontwerpprincipes.

Zet alleen in op de geschikte gebieden(1.2) binnen de potentiekaart grootschalige opwek.
De kaart potentiegebieden grootschalige opwek, is gebaseerd op een meervoudige analyse van de landschappen. Gebieden die door grootschalige ontwikkelingen belangrijke waarden en functie zouden verliezen, zijn uitgesloten. In de geschiktheidsladder (3.2) vallen deze gebieden in de lage trede 3 en 4.

Voorkom dat kleinschalige initiatieven, toekomstige grootschalige kansrijke projecten belemmeren.
Indien binnen de geschikte gebieden zich kleine initiatieven aanmelden, wordt aangeraden om te bezien of dergelijke initiatieven tot grootschalige ontwikkelen omgezet kunnen worden. In ieder geval zouden ze grootschalige initiatieven op termijn niet mogen belemmeren. Binnen de regio zijn geschikte landschappen voor grootschalige opwek namelijk schaars.

Voorkom stapeling van kleinere initiatieven, waardoor het draagvermogen van het landschap overschreden wordt
Houd rekening met stapeling van initiatieven die de kernkwaliteiten van een gebied op termijn kunnen verminderen. Stel en hanteer een norm of regel het op een andere wijze. Omdat landschappen niet ophouden bij gemeentegrenzen is een regionale afstemming aanbevolen. Durf hierbij duidelijke keuzes te maken.

Onderzoek herkomstwaarde en gebruik deze als basis voor de toekomstwaarde
Met dit onderzoek kan de herkomstwaarde en de identiteit behouden, versterkt of hersteld worden. Betrek bewoners en lokale heemkunde verenigingen en doe zo nodig archiefonderzoek. Probeer vat te krijgen op de context van een gebied en probeer met het project het verhaal van de plek te vertellen (narratief ontwerp).

Respecteer en maak gebruik van de oriëntatie van percelen en lijnen in het landschap.
Respecteer en maak gebruik van de ruimtelijke structuur in het landschap en versterk het raamwerk van ontginning structuren.

Gebruik de natuurlijke gesteldheid voor blauw - groene koppelkansen
Historische situatie van het reliëf, waterhuishouding en begroeiing van voor de ontginning is op oude kaarten en met veldonderzoek in de regel te herleiden. Voor koppelkansen zoals areaal uitbreiding bebossing, herstel waterhuishouding, aanleg van natuur- en recreatie zones is het van belang dat dit op plekke gebeurt waar de natuurlijke gesteldheid hier het meest geschikt voor is.

Houd of maak het landschap aantrekkelijk voor recreatief medegebruik.
Zorg voor voldoende aantrekkelijke wandel- en fietspaden. Door de grofmazigheid van de infrastructuur, zijn de grootschalige ontginningslandschappen minder aantrekkelijk voor wandelaars. In de grootschalige landschappen zijn extra doorsteekjes voor de wandelaar van toegevoegde waarde. Ze kunnen gecombineerd worden langs aan te leggen doorzichten, houtwallen of ecologische (bos-) verbindingen.

Langs wegen en paden ligt de nadruk op de visuele ruimtelijke kwaliteit.
Landschappelijke beleving vindt voor een belangrijk deel plaats langs lijnen waar mensen zich over verplaatsen. Door de massa-ruimte verhouding, hoogte en de aard van de omgevingsobjecten hebben zonnepanelen van vrijeveldopstellingen grote invloed op die beleving. Met open groene flanken langs wegen en paden, waarbij de hekwerken en constructies op afstand staan, kunnen de aantrekkelijkheid behouden. Die zones kunnen benut worden voor (duurzame) landbouw, recreatie en natuurverbindingszones eventueel gekoppeld aan waterretentie.

Houd bestaande markante groene randen of lijnen vrij van nieuwe groene massa.
Bosranden, bijvoorbeeld van stuifzandgebieden of steil randen, vormen markante begrenzingen van open landschappen. Juist deze scherpe grenzen brengen contrast en de afwisseling. Door open zones te behouden langs deze groene grenzen, blijft die kwaliteit behouden.

Ontwerp de aanhakende tracés ondergrondse infra (kabelstroken) mee in het plan.
Kabeltracés maken onderdeel uit van de ruimtelijke structuur/ontwerp. Laanstructuren mogen bijvoorbeeld niet aangetast worden.

Herstel of verbeter zoveel mogelijk de waterhuishouding
Veel intensieve landbouwgebieden zijn in de loop der tijd sterk ontwaterd. De aanleg van een zonnepark kan peilopzet, of herstel oude watersystemen mogelijk maken

Ontwerp natuur inclusief en versterk natuurverbindingen
Zorg dat het energielandschap tevens leefgebied kan zijn voor wilde planten en dieren.
Naast inrichting is de wijze waarop het beheer uitgevoerd van grote invloed op de natuurwaarde die ontstaat.

De landschappelijke inpassing sluit aan bij de landschapskarakteristiek
Groene aankleding door houtige winter kale gewassen hebben vooral seizoensmatig effect. In de winter zijn deze beplantingen transparant, zeker als ze smal zijn. Wintergroene struiken en bomen kunnen die verminderen. Grondlichamen met grasland of struik- en boombeplantingen zijn daar ook voor geschikt.

Verdere uitwerking – de P.M. posten

5.1 Matrix

Middels de matrix grootschalige opwek wordt duidelijk waar en op welke wijze een initiatief voor grootschalige energie opwekking middels Zon-PV kan plaatsvinden. De matrix vormt de eerste 'zeef' om te komen tot initiatieven die te verantwoorden zijn vanuit het oogpunt van landschap en ruimtelijke kwaliteit.
De uitwerking van de matrix wordt in een later stadium toegevoegd aan de RES 1.0 of wordt opgenomen in de RES 2.0.

5.1.1 Ontwerpprincipes

In de hierboven genoemde matrix wordt een grootschalig initiatief gestuurd in de richting van een positie in het landschap. De kennis over de landschappelijke kenmerken van de diverse landschapstype worden ontsloten en middels leidende beginselen en koppelkansen verfijning in het sturen naar de juiste plek en de juiste wijze van invulling.
Een verdere verfijning van dit sturingsmechanisme gebeurd aan de hand van ontwerpprincipes. Met de ontwerpprincipes krijgt het initiatief een handreiking voor de wijzen waarop een zonneweide ingericht kan.
De ontwerpprincipes maken dus onderdeel uit van de Matrix zoals onder 5.1 beschreven.

5.2 Ontwerpproces

In het ontwerpproces wordt een handreiking gedaan in de richting van een te doorlopen proces van een initiatief in samenspraak met omgeving, ambtenarij en openbaar bestuur. In een ontwerpproces zal een compleet, integraal proces doorlopen moeten worden om te komen tot een gedragen en vergunbaar initiatief.

Onderstaande onderdelen zullen deel gaan uitmaken van dit proces:

- Hanteren van de RES
- Beleidsverkenningen
- Bepaling van positie in het landschap
- Regionale afstemming
- Gesprek met gemeentelijke specialisten
- Ontwerpproces naar het draagvermogen van het landschap, Bruto-/ Netto verhoudingen van blauw en groen; tekenen en rekenen
- Afstemming met infra bedrijven
- Bestuurlijke afstemming en beslismomenten
- Betrekken van coöperaties
- Uitrekenen van revenuen
- Vervolgontwerpen
- Ruimtelijke onderbouwing
- Verguningstraject
- Etc.

In de uitwerking van het ontwerpproces zal een beeld gegeven worden van het cyclische proces om te komen tot de realisatie van een initiatief.

5.5 Planologisch instrumentarium

Uitwerken van het instrumentarium om de afweging te kunnen maken.

5.6 Energieopwekking met windturbines

Naast zonneweides biedt windenergie mogelijkheden voor grootschalige energieopwekking. Door allerlei regelgeving zijn de geschikte locaties voor windturbines beperkt. Vanuit het effect op de locaties zou plaatsing windturbines in grootschalige zonneparken passend kunnen zijn. Maar windturbines hebben niet alleen effecten op de plek waar ze staan, maar vooral ook op de omringende landschappen, waar ze op de horizon verschijnen. Ook de effecten voor mens en natuur nabij de locatie zijn van belang om in beeld te hebben.

Bijlage 10

Uitsluitingsgronden zon

Zon					
Categorie	Sub-categorie	Effect	Conditie	Bron	Opmerking
Bebouwing	Kassen	Uitsluiten	geen	TOP10	Warenhuizen vallen in deze categorie als kassen
Bebouwing	Woonkernen (stedelijk gebied)	Uitsluiten	buffer 475 m	TOP10	
Cultuur	Werelderfgoed (Unesco)	Uitsluiten	geen	Rijksdienst Cultureel Erfgoed	
Cultuur	Beschermd stad en dorpsgezicht	Uitsluiten	geen	Rijksdienst Cultureel Erfgoed	
Cultuur	Monument	Uitsluiten		Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Punt geometriën, hier moet indien nodig een buffer om heen
Infra-structuur	Buisleidingen	Uitsluiten	buffer 10 m	Risicokaart (INSPIRE)	
Natuur	Natura2000	Uitsluiten	geen	Beschermde gebieden (INSPIRE)	
Natuur	Provinciale landschappen (goud, zilver, brons)	Uitsluiten	geen	Provincie Limburg (WFS POL)	
Natuur	NNN (Natuur Netwerk Nederland)	Uitsluiten	geen	Beschermde gebieden (INSPIRE)	
Lan-dgebruik	Bodemgebruik	Uitsluiten	glas-tuinbouw	Bestand-bodemgebruik 2015	
Beleid	Tuinbouw plangebieden	Uitsluiten	geen	Provincie Limburg (WFS POL)	
Water	Wateren in beheer Rijkswaterstaat	Uitsluiten	geen	Rijkswater-staat	
Water	Uiterwaarden in beheer Rijkswaterstaat	Uitsluiten	geen	Rijkswater-staat	
Water	Waterwin-gebieden	Uitsluiten			

Bijlage 11

Uitsluitingsgronden wind

Wind					
Categorie	Sub-categorie	Effect	Conditie	Bron	Opmerking
Bebouwing	Kwetsbare bebouwing	Uitsluiten	buffer 400 m	Risicokaart	
Bebouwing	Woonkernen (stedelijk gebied)	Uitsluiten	buffer 400 m	TOP10	
Bebouwing		Uitsluiten	buffer 400 m	TOP10	
Bebouwing		Uitsluiten	geen	TOP10	
Cultuur	Werelderfgoed (Unesco)	Beperkt	geen	Rijksdienst Cultureel Erfgoed	
Infra-structuur	Wegen	Uitsluiten	buffer 45 m	TOP10	
Infra-structuur	Spoorwegen	Uitsluiten	buffer 53 m	BGT	
Infra-structuur	Waterwegen	Uitsluiten	buffer 50 m	TOP10	
Infra-structuur	Risico-inrichting	Uitsluiten	geen	Risicokaart (INSPIRE)	
Infra-structuur	Buisleidingen	Uitsluiten	buffer 198 m	Risicokaart (INSPIRE)	
Infra-structuur	Hoogspannings-leidingen (spanningsniveau)	Uitsluiten	buffer 198 m	NetbeheerNL	
Infra-structuur	Primaire water-keringen	Uitsluiten	buffer 50 m	Waterschappen en Informatiehuis Water	
Luchtvaart	Luchthaven	Uitsluiten	geen	Risicokaart (INSPIRE)	
Luchtvaart	Radar, Bouwhoogte-beperkingen, Laag-vliegzones			Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	Moet nog worden verwerkt
Natuur	Natura 2000	Uitsluiten	geen	Beschermde gebieden (INSPIRE)	
Natuur	Stiltegebieden		geen	Beschermde gebieden (INSPIRE)	
Natuur	Provinciale landschappen (goud, zilver, brons)	Uitsluiten	geen	Provincie Limburg (WFS POL)	
Water	Stroomgebied Maas	Uitsluiten	geen	Provincie Limburg (WFS POL)	
Beleid	Uitsluitings-gebieden Wind-turbines	Uitsluiten	geen	Provincie Limburg (AGOL)	
Beleid	Waterwinning uitsluiting	Uitsluiten	geen	Provincie Limburg (WFS POL)	
Beleid	Grondwater beschermings-gebieden	Beperkt	geen	Provincie Limburg (WFS POL)	

Bijlage 12

Potentiegebieden zon - kaart 2030

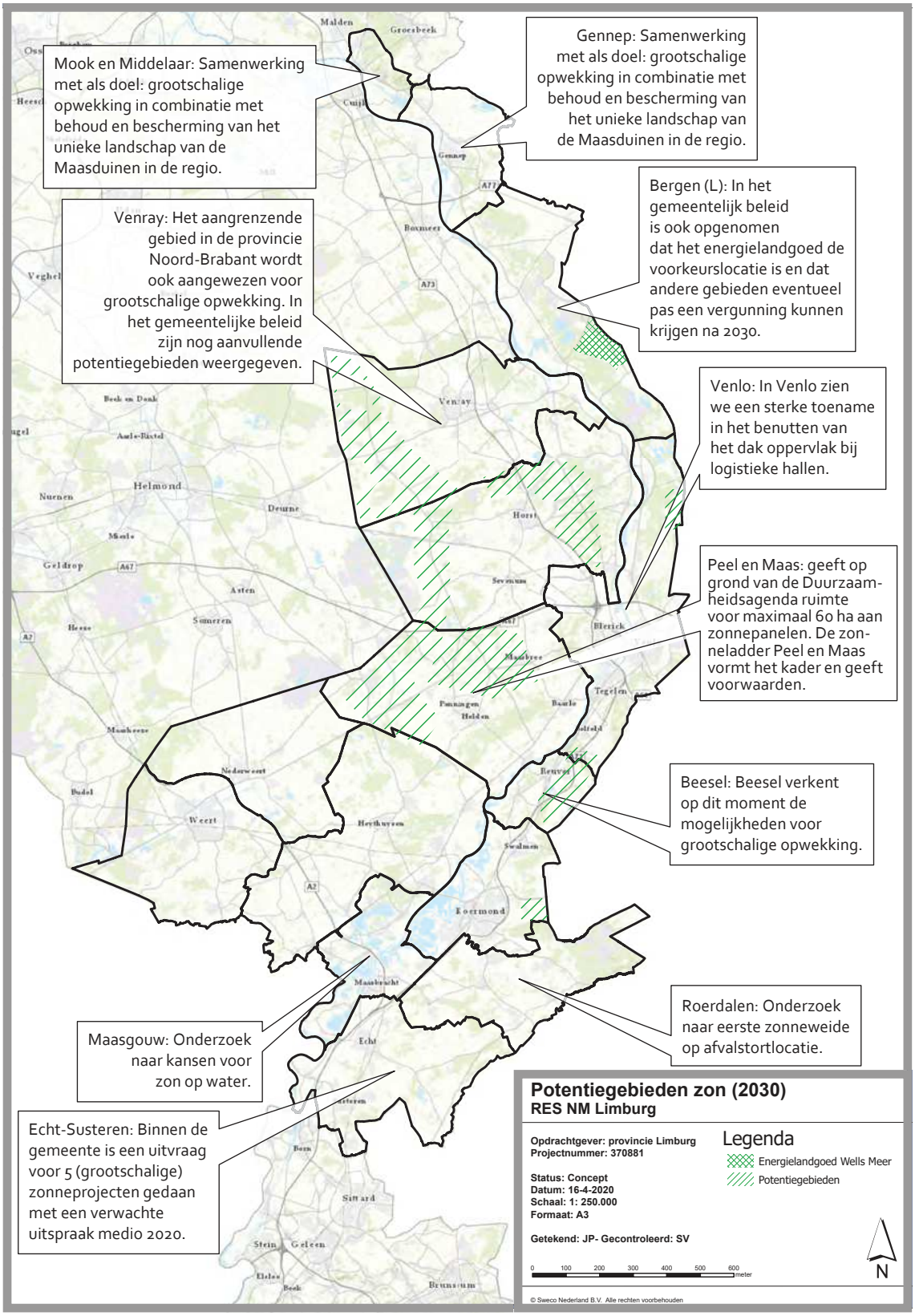

De kaart is opgesteld op basis van bepaalde landschapstypen. Deze kunnen mogelijk niet geheel overeenstemmen met het huidige gemeentelijke beleid en zijn ook nog niet gecommuniceerd met omwonenden.

Bijlage 13

Koppelkansen grootschalige opwek

In de concept-RES is meervoudig ruimtegebruik als voorwaarde genoemd voor nieuwe ontwikkelingen voor duurzame energieopwek. Enkelvoudig ruimtegebruik is aangemerkt als ongewenst. Meervoudig ruimtegebruik is efficient en lost meerdere opgaven in een gebied op. Om de spelende opgaven te identificeren zijn verschillende bouwstenen beschreven die de afzonderlijke koppelkansen beschrijven.

Ook in de publicatie *De energietransitie, een nieuwe dimensie in ons landschap (WUR en ECN)* wordt geconstateerd dat het de moeite loont naar manieren te zoeken om functies te koppelen. Onder meer valt te denken aan waterberging met drijvende zonnepanelen, nieuwe energiefuncties in vrijkomende boerderijen en natuurontwikkeling in samenhang met de aanleg van kunstmatige zoneilanden.

Deze bouwsteen beschrijft de koppelkans droge landbouwgronden.

Koppelkans - Droogte door klimaatverandering
De laatste jaren hebben we al te maken met steeds drogere zomers. De voorspelling is dat deze trend de komende jaren ook door zal zetten. De droogte door minder neerslag leidt tot dalende (grond)waterstanden. Hierdoor worden de van nature al droge zandgronden steeds droger. Boeren krijgen steeds vaker te maken met beregeningsverboden. Tel daarbij op de steeds strenger wordende stikstofeisen en het grote aantal stoppende boeren is al voor een deel verklaard. De landbouw maakt een doorgaande ommekeer door en dit maakt de droge gronden steeds moeilijker bruikbaar.

De koppelkans droge landbouwgronden beoogt een alternatief te bieden voor deze gronden. Het inzetten van droge landbouwgronden voor de opwek van duurzame energie kan deze gronden een nieuw perspectief bieden. Zo wordt voorkomen dat ze op termijn nutteloos en onbruikbaar worden. Met alle negatieve economische en maatschappelijke consequenties van dien.

Op grotere schaal kan een energielandschap gerealiseerd worden op deze gronden. Daarbij kan ook wisselwerking worden gezocht met de bouwstenen stoppende agrariërs en natuurontwikkeling.
Ook op kleinere schaal kan deze bouwsteen worden ingezet om perspectief te bieden aan een of enkele ondernemers. Deze bouwsteen is niet onderscheidend voor de keuze groot of kleinschalig.

Werkwijze
Voor duurzame energieopwek zal de komende decennia veel grond nodig zijn. Grond is Nederland altijd schaars, gelet op de vele andere ruimteclaims die er al liggen. Al snel wordt dan naar landbouwgrond gekeken, daar is immers ruimte, nog niets anders gebouwd. Echter, deze gronden zijn bestemd voor de voedselproductie en hebben dus wel degelijk een eigen functie. “Zomaar” landbouwgrond opofferen is dus geen goed idee. Gelet op bovengeschetste ontwikkelingen is het zaak goed te onderzoeken welke landbouwgronden nog perspectief hebben voor de landbouw in de toekomst en welke niet. Door deze verfijning te maken hoeft niet kostbare vruchtbare grond aan het landbouwareaal onttrokken te worden en tegelijkertijd kunnen gronden zonder toekomstperspectief een perspectief krijgen.
Bij de uitwerking van de bouwstenen, op zoek naar voorkeurslocaties, is de inzet van een GIS-systeem met daarin de diverse kaartlagen (droge gronden, natuurontwikkelpotentie, stoppende boeren, nertsenfarms etc) essentieel en kansrijk om snel inzicht te krijgen.

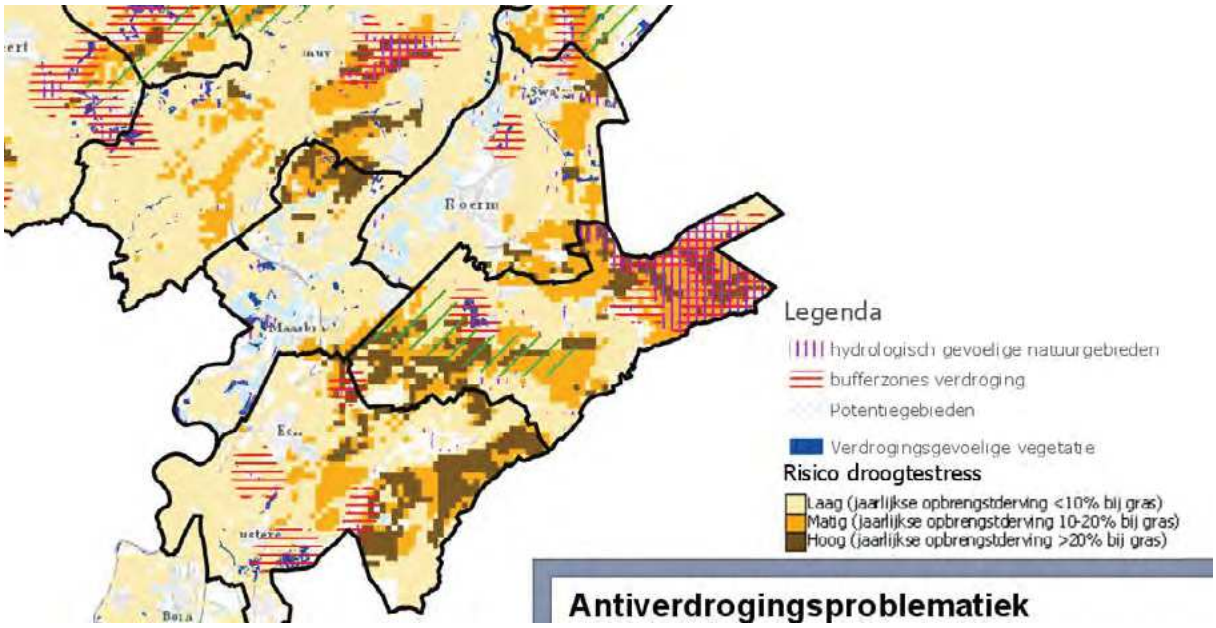

Uitsnede uit de droogtekaart

Slimme combinaties
De problematiek van de droge landbouwgronden staat dus niet op zichzelf. In vrijwel alle gevallen zal er een link gelegd kunnen worden naar andere maatschappelijke problemen, lees: koppelkansen.

De meest voor de hand liggende combinatie is de bouwsteen stoppende agrarische bedrijven. Als de gronden geen betekenis meer hebben voor het agrarisch bedrijf, betekent dit in de meeste gevallen dat ook het agrarisch bedrijf stopt. Het betrekken van de bedrijfskavel/VAB bij de transformatie naar energielandschap (in welke omvang dan ook) geeft de ondernemer een nieuw perspectief. Verwezen wordt naar de bouwsteen stoppende agrariërs.

Een andere link die denkbaar is, is die met natuurontwikkeling. Zeker voor de grootschalige energielandschappen zou een link gelegd moeten worden met de bouwsteen natuurontwikkeling. Uiteraard zal niet elke locatie hiervoor geschikt zijn of geschikt te maken zijn. Toch loont het de moeite om te onderzoeken waar dwarsverbanden gelegd kunnen worden. Door de verschillende kaartlagen over elkaar te leggen is snel inzichtelijk te krijgen waar natuurontwikkeling kansrijk is in de buurt van verdrogende gronden.

Wellicht biedt de koppeling met zon op water ook perspectief. Het is een extra uitdaging deze vorm aan de droge gronden te verbinden. Hier zal een gedegen en grootschalig plan aan ten grondslag moeten liggen. Dit biedt kansen tevens een oplossing te bieden voor het watertekort in de grond en de directe omgeving.

Samenwerken
Het moge duidelijk zijn dat niet alle aangestipte oplossingsrichtingen eenvoudig te realiseren zijn. Veel partijen en belanghebbenden spelen een rol en moeten samenwerken om de doelen te bereiken. Uiteindelijk is de energieopgave van ons allemaal, dus er ligt voor een ieder een belangrijke uitdaging om een steentje bij te dragen. Partijen die bij bouwsteen zeker een rol spelen zijn: bewoners, ondernemers in het gebied/agrariërs, Waterschap Limburg, provincie, natuur beherende instanties en de lokale overheid.

Hoe verder na en met de bouwstenen?
De bouwstenen van de benoemde koppelkansen hangen samen. Een kansrijk eindplan verenigt alle koppelkansen in zich. We kunnen er dan ook niet omheen dat de RES en het daadwerkelijk realiseren van de opgave een enorme impact op het landschap en dus de maatschappij gaat hebben. Het is daarom van belang niet te lang te wachten met participatie. Laat bewoners kennismaken met de opgave en meedenken in de oplossingsrichting. Misschien kan ontwerpend onderzoek ingezet worden als instrument om de mogelijkheden beter te verkennen.

NIEUWE NATUUR

Het Nederlandse landschap verandert continu en zal ook de komende decennia verder veranderen. Zo vragen niet alleen de noodzakelijke energietransitie en klimaatadaptatie ruimte, maar ook de voortgaande verstedelijking en de beoogde natuurontwikkeling. Daarnaast staat de landbouw, de traditionele drager van het Nederlandse landschap, voor een omvangrijke transitie: naar een duurzame, circulaire en 'natuurinclusieve' bedrijfsvoering en daarmee naar een aangepast ruimtegebruik. Er is sprake van een combinatie van grote transitieopgaven.

Koppelkans

In twee van de drie scenario's voor grootschalige opwek van duurzame energie in de concept-RES is het uitgangspunt om één of meerdere clusters ter creëren van 100-250 ha. Een omvang die met recht getypeerd kan worden als nieuwe energielandschappen. In het gebied is vooralsnog een combinatie van zonnevelden en windturbines voorzien, maar wordt ook rekening gehouden met een scenario zonder windturbines. De mogelijkheden zijn in Noord- en Midden-Limburg zeer beperkt door diverse wettelijke restricties en om het aantrekkelijke beeld van het landschap over grotere afstanden zo min mogelijk te verstoren.

In het advies Verbindend Landschap beveelt de Raad voor leefomgeving en infrastructuur (Rli 2016) aan om het landschap centraal te stellen bij de ruimtelijke vormgeving van duurzaamheidstransities en die transities te benutten om waardevol landschap en daarmee meer omgevingskwaliteit te creëren. Ook de ECN en WUR stellen in een verkenning in 2017 dat het voor een succesvolle energietransitie nodig is om nu al na te denken over de vormgeving van nieuwe energielandschappen naast en in het bestaande landschap.[1]

Het creëren van één of meerdere nieuwe energielandschappen vraagt om een goede inpassing en verweving met het omringende landschap. Door het energielandschap slim te positioneren kan deze inpassing en verweving tegelijkertijd meerdere doelen dienen. De zone kan een ecologische verbindingszone vormen tussen twee of meerdere bestaande natuurgebieden. Maar kan tegelijkertijd ook zelf nieuwe natuur vormen en daarmee CO_2 vastleggen. Een driedubbele winst: verbinding voor flora en fauna, nieuwe natuur en vastleggen CO_2.

Afhankelijk van het landschapstype en de ondergrond waar het betreffende cluster wordt ontwikkeld, kan deze inpassingszone de vorm aannemen van een stuifduinen- en heidelandschap tot een meer bosrijk- of coulisselandschap. Uitgangspunt is dat de kern van het gebied een functionele en effectieve energieproductiefunctie krijgt met respect voor het behoud van gezond bodemleven. Indien op de bepaalde locaties alleen zou worden ingezet op windturbines, dan is ook daar met nieuwe natuur een goede koppeling te maken in de vorm van een windbossen. Alleen al Staatsbosbeheer heeft zich ten doel gesteld om tot 2030 tenminste 5.000 ha bos aan te leggen.[2]

De koppelkans is ook op kleinere schaal toepasbaar voor de inpassing van een zonneveld of enkele windturbines. Al zal de investeringsruimte hiervoor, gezien de omvang veel beperkter zijn. Het is uitdrukkelijk niet bedoeld als het bekende 'schaamgroen', zoals vaak rond nieuwe

[1] Bron: Transities, ruimteclaims en landschap, PBL, 15 februari 2019
[2] Bron: Veerkracht en verbinding, Ondernemingsplan Staatsbosbeheer 2020-2025

gebouwde ontwikkelingen in het buitengebied wordt aangelegd onder de noemer ‘landschappelijke inpassing’. In deze bouwsteen ligt de focus op de grootschalige clusters, oftewel de energielandschappen.
Werkwijze

De initiële locatiekeuze voor één of meerdere nieuwe energielandschappen zal worden gebaseerd op een analyse van de locatie specifieke identiteit van de omgeving in een regionale context. Belangrijke aspecten hierbij zijn de ondergrond, reliëf, waterhuishouding, schaalgrootte, inrichting, gebruik, cultuurhistorie en natuur. De beleving en waardering van deze aspecten duiden de landschappelijke kwaliteit.

Zowel voor wind als zonne-energie vallen grote delen van het grondgebied als ongeschikte ruimte af. Dit heeft bijvoorbeeld te maken met conflicten met andere ruimtelijke opgaven, te behouden landschappelijke waarden of beperkingen vanuit wet- en regelgeving. Op basis van deze analyse zijn binnen de regio Noord- en Midden-Limburg enkele landschapstypen als meest geschikt beoordeeld voor nieuwe energielandschappen, omdat de grootschalige opzet het beste te verenigen is met de karakteristiek van dit type landschap. De droge- en natte heideontginningen, (een deel van de) veenontginningen en plateauontginningen voldoen het meest aan de vereiste kwaliteitskenmerken om een energielandschap goed in te passen. Dit kan nog aangevuld worden met gebieden die oorspronkelijk tot een ander landschapstype behoren. Echter door de ruimtelijke ontwikkelingen in de laatste decennia niet meer als zodanig herkenbaar zijn en niet meer de oorspronkelijke waarde vertegenwoordigen.

In en om deze landschapstypen zijn diverse grote en kleine natuurgebieden gelegen, bestaande gebieden en voorziene uitbreidingen. Zie bijgevoegde provinciale Ambitiekaart Natuur 2020 met in donkergroen de bestaande natuurgebieden. Om natuurontwikkeling als koppelkans in te zetten dienen als vertrekpunt de volgende twee nadere analyse te worden gemaakt.

Het identificeren van de gewenste en/of noodzakelijke ecologische verbindingen te op basis van specifieke kennis van flora en fauna in de betreffende gebieden en de bijbehorende doelstellingen op het gebied van natuurbeheer.

Het identificeren van de kansen en bedreigingen voor natuurontwikkeling op de betreffende gronden. Voor welk type natuur is de bodem en waterhuishouding geschikt en draagt dit bij aan de doelstellingen op het gebied van natuurbeheer.

In deze stap ligt een directe verband met de Werkgroep Landschap. De nadere afbakening van in potentie geschikte gebieden binnen de benoemde landschapstypen en eventuele aanvullingen richt de nadere analyse voor het identificeren van de koppelkans natuurontwikkeling.

Open eindjes

Het koppelen van een andere opgave of kans kent natuurlijk ook valkuilen en leidt tot aanvullende vragen. Het identificeren van deze open eindjes aan de voorzijde van het proces kan stagnatie in een latere fase voorkomen en geeft tijd en ruimte om deze waar mogelijk te neutraliseren.

Niet limitatief en in willekeurige volgorde betreffen het de volgende open eindjes:

- Een landschappelijke inpassing middels nieuwe natuur leidt mogelijk tot extra ruimtebeslag in vergelijk met traditionele landschappelijke inpassing met ‘schaamgroen’.

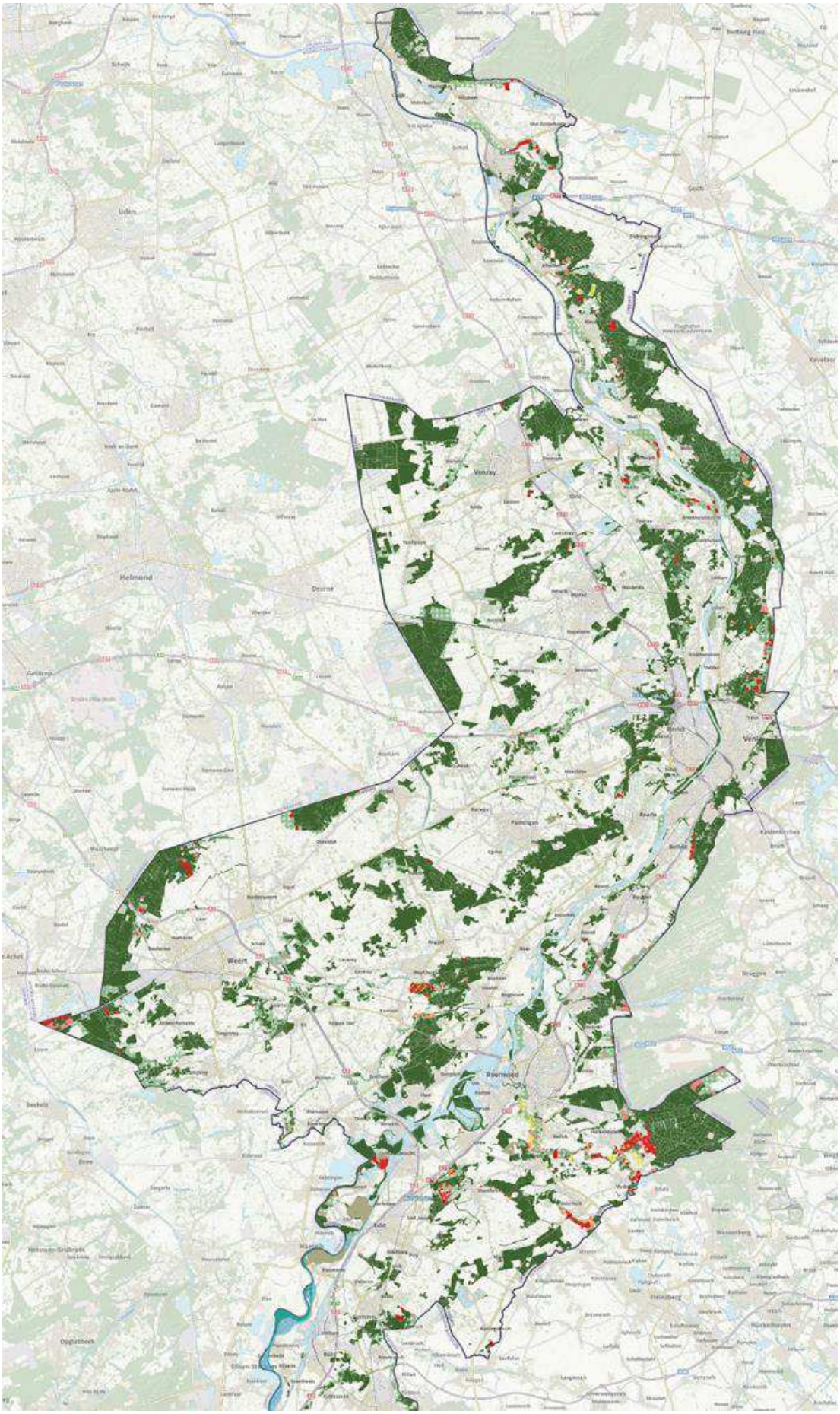
Uden
Venray
Helmond
Weert
Roermond

- De ontwikkeling van nieuwe natuur op de grens tussen het energielandschap en agrarische gronden leidt tot beperkingen voor de agrarische productiefunctie.
- Het exacte effect van een intensief energielandschap op de bodem en waterhuishouding is nog relatief onbekend, zo ook de mogelijke effecten op het aangrenzend gebied en gebruik als nieuwe natuur.
- Het omzomen van het energielandschap met nieuwe natuur leidt mogelijk tot beperkingen om de gronden in het energielandschap multifunctioneel te gebruiken. Tegelijkertijd biedt het ook kansen voor meer extensieve vormen van agrarisch gebruik.

Bij de uitwerking van een integraal concept voor een energielandschap dienen tenminste de bovenstaande open eindjes nader onderzocht te worden en slimme combinatie te worden verkend. Het extra ruimtebeslag kan bijvoorbeeld worden verevend door op een andere locatie een minder waardevolle nieuwe natuurontwikkeling te schrappen, zodat per saldo geen extra ruimte nodig is.

Koppelkans[2]

De ontwikkeling van nieuwe natuur biedt vanzelfsprekend weer nieuwe koppelkansen, die tegelijkertijd tot extra (financieel) draagvlak kunnen leiden en/of andere maatschappelijke opgaven kunnen dienen. Het een en ander natuurlijk passend bij de primaire doelen en waarden vanuit ecologisch perspectief.

In de nieuwe natuur kunnen diverse vormen van passieve recreatie een plek krijgen. Onder andere door de aanleg van wandel-, fiets- en paardenroutes, maar ook meer moderne vormen van sport en buitenactiviteit. Natuur- en (nieuwe) landschapsbeleving staat centraal en kan gecombineerd worden met bijpassende horeca.

Een natuurrijke omgeving heeft logischerwijs ook potentie voor verblijfsrecreatie. Gezien de natuurdoelstellingen in het gebied staan kleinschaligheid, rust en natuurbeleving centraal. Een aanbod dat goed aansluit bij de ontwikkeling in de sector, waarin korte vakanties, dichtbij bij huis en weg van de hectiek van alle dag steeds meer aan populariteit winnen.

De realisatie van nieuwe natuur biedt ook kansen om natuurlijke retentiebekkens voor regenwater te creëren voor droge periodes. De klimaatverandering leidt tot langere en intensievere droge periodes. Zowel voor de agrariërs als de natuur is het vasthouden van regenwater in de toekomst van toenemend belang.

Een nieuw landschap biedt vele mogelijkheden. Niet alleen voor het primaire doel van energieproductie maar ook andere gebruiksvormen en beleving. Bovenstaand perspectief is een eerste globale verkenning en zal in de verdere uitwerking nader vorm moeten krijgen en worden aangevuld.

Samenwerken

Een nieuw landschap creëren doet niemand alleen. Het vraagt om een brede samenwerking met het vizier op de lange termijn. Ieders belang groot of klein dient een plek te krijgen en niet alleen het doel van duurzame energie en natuurontwikkeling. Dit betekent niet dat alle belangen en wensen inpasbaar zijn, maar wel dat ze allemaal op tafel komen. Gezamenlijk en in een open proces worden de belangen geanalyseerd en gewogen, en waar mogelijk ingepast. Zo

niet, dan moet er wel alternatieven in beeld komen. De stip op de horizon is duidelijk en onvermijdbaar, de koers er naar toe staat nog open en kan samen worden bepaald.

In de planvorming dienen tenminste de volgende belanghebbenden te worden betrokken: bewoners, grondeigenaren, agrariërs, natuurorganisaties -waaronder Staatsbosbeheer, Limburgs Landschap en Natuurmonumenten-, de recreatieve sector, Enexis, het Waterschap Limburg en de lokale overheid.

STOPPENDE AGRARIËRS

Het Nederlandse landschap verandert continu en zal ook de komende decennia verder veranderen. Zo vragen niet alleen de noodzakelijke energietransitie en klimaatadaptatie ruimte, maar ook de voortgaande verstedelijking en de beoogde natuurontwikkeling. Daarnaast staat de landbouw, de traditionele drager van het Nederlandse landschap, voor een omvangrijke transitie: naar een duurzame, circulaire en 'natuurinclusieve' bedrijfsvoering en daarmee naar een aangepast ruimtegebruik. Er is sprake van een combinatie van grote transitieopgaven.

Koppelkans

In twee van de drie scenario's voor grootschalige opwek van duurzame energie in de concept-RES is het uitgangspunt om één of meerdere clusters ter creëren van 100-250 ha. Een omvang die met recht getypeerd kan worden als een nieuw energielandschap en tegelijkertijd slechts 0,11 - 0,27% van de agrarische grond in Noord- en Midden-Limburg[1]. In het gebied is vooralsnog een combinatie van zonnevelden en windturbines voorzien, maar wordt ook rekening gehouden met een scenario zonder windturbines. De mogelijkheden voor windenergie zijn in Noord- en Midden-Limburg zeer beperkt door diverse wettelijke restricties en de wens om het aantrekkelijke beeld van het landschap over grotere afstanden zo min mogelijk te verstoren.

In het advies Verbindend Landschap beveelt de Raad voor leefomgeving en infrastructuur (Rli 2016) aan om het landschap centraal te stellen bij de ruimtelijke vormgeving van duurzaamheidstransities en die transities te benutten om waardevol landschap en daarmee meer omgevingskwaliteit te creëren. Ook de ECN en WUR stellen in een verkenning in 2017 dat het voor een succesvolle energietransitie nodig is om nu al na te denken over de vormgeving van nieuwe energielandschappen naast en in het bestaande landschap.[2] De transities zullen een grote impact hebben op de bestaande gebruikers van het landelijke gebied. In het bijzonder voor de agrariërs in de akkerbouw en melkveeteelt, maar hier zit ook een kans en perspectief..

Het opwekken van duurzame energie via zonnepanelen in het landelijk gebied zal anders dan in het stedelijk gebied grotendeels in de plaats moeten komen van het huidige gebruik. Om de impact op gezonde agrarische bedrijven te minimaliseren moeten we maximaal inzetten op de landbouwgronden van stoppende agrariërs. Uit onderzoek van het CBS in 2016 blijkt immers dat nog geen 30% van de akkerbouwers van 55+ in Limburg een opvolger heeft en ook ruim éénderde van de melkveehouders geen opvolger heeft[3].

De landbouwgronden van stoppende agrariërs worden nu veelal ingezet ten behoeve van een 'duurzaam ontwikkelperspectief' voor bestaande agrarische bedrijven middels schaalvergroting. In Nederland zijn we steeds beter in staat gebleken en zelfs wereldwijd koploper geworden om zelfs onder (de meest) ongunstige omstandigheden toch de agrarische productie te verhogen en de teelten te optimaliseren. Dit kost veel energie, bewerkingen en hulpmiddelen van de bodem -zoals water, meststoffen en diesel- met diverse neveneffecten op andere gebruik, flora en fauna. Echter met de sterk oplopende kort- en langtermijn schuldenlast van agrarische bedrijven en de sterk stijgende grondprijs[4] is dat geen houdbaar bedrijfsmodel naar

[1] Bron: CBS 2019
[2] Bron: Transities, ruimteclaims en landschap, PBL, 15 februari 2019
[3] Bron: Op meeste boerderijen geen bedrijfsopvolger, CBS, 21 november 2016
[4] Bron: Wageningen Economic Research Agrimatie uit 'Naar een wenkend perspectief in de landbouw', PBL, 2018

de toekomst. Het ‘oogsten van energie’ is daarmee een welkome aanvulling als ontwikkelperspectief (en aanvullend verdienmode)l voor stoppende agrariërs. Ook kan met deze opbrengsten de vrijkomende agrarische bebouwing verder worden gesaneerd zonder publieke middelen. Waarmee tevens de voedingsbodem voor ondermijnende drugscriminaliteit in leegstaande schuren en loodsen wordt gereduceerd.

Werkwijze
De locatie van een stoppende agrariër heeft geen geografisch determinatie en kan dus overal in Noord- en Midden-Limburg aan de orde zijn. Het is niet vanzelfsprekend -ondanks het grote aantal stoppers- dat omvangrijke en aaneensluitende gebieden ontstaan, zoals beoogd in twee van de drie scenario’s in de concept-RES. Het ontwikkelen van zonnevelden op deze landbouwgronden zal dan snel leiden tot een willekeurige spreiding van zonnevelden -en eventueel windmolens- in het landschap. De ontwikkeling zal een grote impact hebben op het aanzien en de beleving van het landschap en een ongunstige uitwerking op het maatschappelijk draagvlak voor duurzame opwek. Een zeer grote spreiding is daarnaast op infrastructureel vlak inefficiënt en kostenverhogend.

Een oplossingsrichting ligt niet zozeer in een innovatieve aanpak, maar de doorontwikkeling van eerdere regionale en provinciale regelingen. Naar voorbeeld van de Glasbankregeling voor de geclusterde ontwikkeling van glastuinbouw kan het instellen van een Zonneveldenregeling de clustering van landbouwgronden van stoppende agrariërs bewerkstelligen. De landbouwgronden van stoppende agrariërs worden aangeboden als ruilgrond voor voortgaande agrariers met landbouwgrond in een beoogd energielandschap. De stoppende agrariër kan dan deelnemen aan een collectief in het energielandschap ter grootte van de hem/haar ingebrachte gronden en een voortgaande agrariër neemt de gronden van de stoppende agrariër over. Hier kan voor de voortgaande agrariër een belangrijke meerwaarde inzitten als de gronden van de stoppende agrariër een hogere landbouwkundige waarde vertegenwoordigen. Hetgeen met name van toepassing zal zijn als de nieuwe energielandschappen kunnen worden gerealiseerd op de sterk verdroogde en voedselarme delen van de zandgronden, zie de betreffende koppelkansen en landschapsanalyse.

De beperking van deze werkwijze is natuurlijk de fysieke afstand. De ruilgrond moet binnen een acceptabele afstand liggen van het voortgaande agrarisch bedrijf. Voor iedere agrariër zal deze afweging anders kunnen uitpakken, maar het betekent wel dat de Zonneveldregeling met name in de directe nabijheid van de energielandschappen kansrijk is. En voor de kleinschaligere zonnevelden op lokaal of intergemeentelijk niveau.

Om stoppende agrariërs als koppelkans in te zetten dienen als vertrekpunt de volgende twee nadere analyse te worden gemaakt.

Het onderzoeken op welke wijze de Zonneveldregeling nader vorm kan krijgen in procedurele, organisatorische, juridisch en financiële zin. Waarbij een regeling op regionaal niveau voor een grootschalig energielandschap het vertrekpunt vormt, maar rekening houdend met mogelijkheden voor afschalen naar het lokale niveau.

Een eerste analyse van gebieden met (in potentie) een groot aandeel stoppende agrariërs. Deels bekend op basis van aanmeldingen voor bestaande regelingen en lokale kennis van individuele gemeenten. De potentie kan worden bepaald door het combineren van demografische met bedrijfseconomische data om een beeld te krijgen van de geografische positionering van agrariërs met een bedrijfshoofd van 55+ zonder kinderen.

In deze stap ligt een directe verband met de Werkgroep Landschap. De nadere afbakening van in potentie geschikte gebieden binnen de benoemde landschapstypen en eventuele aanvullingen bepaalt de kansrijkheid van de koppelkans stoppende agrariërs gezien de fysieke afstand als inperkende factor.

Open eindjes
Het koppelen van een andere opgave of kans kent natuurlijk ook valkuilen en leidt tot aanvullende vragen. Het identificeren van deze open eindjes aan de voorzijde van het proces kan stagnatie in een latere fase voorkomen en geeft tijd en ruimte om deze waar mogelijk te neutraliseren.

Niet limitatief en in willekeurige volgorde betreffen het de volgende open eindjes:

- Een Zonneveldregeling komt niet vanzelf tot stand. Wie is bereidt om welke rol te spelen en het initiatief van een startkapitaal en bedrijfsvoeringsmodellen te voorzien.
- Eventuele notariële, juridische en financiële belemmeringen en wellicht ook kansen van een Zonneveldenregeling in de uitvoering. De ontwikkeling van nieuwe natuur op de grens tussen het energielandschap en agrarische gronden leidt tot beperkingen voor de agrarische productiefunctie.
- De uitwisselbaarheid van landbouwgronden zal niet altijd en voor iedere bedrijfsvoering haalbaar zijn. Een nadere analyse van kansen en valkuilen met de agrariërs is noodzakelijk en voorwaardelijk.

Bij de uitwerking van een integraal concept voor een energielandschap dienen tenminste de bovenstaande open eindjes nader onderzocht te worden en slimme combinatie te worden verkend.

Samenwerken
Een nieuw landschap creëren doet niemand alleen. Het vraagt om een brede samenwerking met het vizier op de lange termijn. Ieders belang groot of klein dient een plek te krijgen en niet alleen het doel van duurzame energie en de stoppende agrariër. Dit betekent niet dat alle belangen en wensen inpasbaar zijn, maar wel dat ze allemaal op tafel komen. Gezamenlijk en in een open proces worden de belangen geanalyseerd en gewogen, en waar mogelijk ingepast. Zo niet, dan moeten er wel alternatieven in beeld komen. De stip op de horizon is duidelijk en onvermijdbaar, de koers er naar toe staat nog open en kan samen worden bepaald.

In de planvorming dienen tenminste de volgende belanghebbenden te worden betrokken: bewoners, grondeigenaren, agrariërs, agrarische belangenorganisaties en de provinciale en lokale overheid.

Zon op water

Om te komen tot een definitieve RES voor Noord- en Midden Limburg analyseert de werkgroep ‘grootschalige opwekking’ de mogelijkheden om 1,2 TWh grootschalige elektriciteitopwekking te realiseren. Bij het uitwerken van deze ambitie is de ruimtelijke kwaliteit een belangrijk onderdeel, waarbij het landschap, koppelkansen en innovaties een belangrijke plek hebben binnen potentiegebieden.

Het onderdeel koppelkansen kan een grote bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit, omdat meerdere ruimtelijke opgaves zo optimaal mogelijk worden geïntegreerd en zo de ruimteclaim beperkt kan blijven.

In het kader van de Concept RES is een brainstormsessie reeds uitgevoerd waarbij verschillende koppelkansen zijn benoemd en zijn verdeeld in verschillende tijdsvakken. Verschillende van deze koppelkansen moeten nog nader uitgewerkt worden. In deze projectopdracht wordt de koppelkans ‘Zon-PV op water’ nader beschouwd. Hierbij wordt gekeken naar de mogelijkheden en de haalbaarheid van zon op water. Diverse initiatieven spelen al regiobreed.

Aan de hand van ruimtelijke criteria wordt in deze bouwsteen inzicht verkregen in hoeverre het wenselijkheid en mogelijk is om zon-pv opweklocaties te realiseren op water en welke koppelkansen hieraan verbonden kunnen worden.

<u>Koppelkansen Zon op water</u>

De ruimte in Nederland is schaars, maar kent daarentegen veel ruimteclaims. Ook duurzame opwek in de vorm van zonnepanelen is een van deze ruimteclaims. Bij zonneprojecten kan onderscheid gemaakt worden tussen zon op land en zon op water. Zon op land is de meest voorkomende en bekende vorm. Zon op water is minder bekend. Vanuit de ruimtevraag dient derhalve ook gekeken te worden naar zon op (oppervlakte)water.

Bij zon op water kan naast duurzame opwek invulling worden gegeven aan meerdere kansen. Er kan bijvoorbeeld een koppeling gemaakt worden met waterbeheerdoelen of de ecologische kwaliteit van water. Zon op water kan dus invulling geven aan meerdere opgaven dan slechts duurzame opwek. Vanuit dit perspectief kan zon op water gekwalificeerd worden als koppelkans.

Om inzicht te krijgen of zon op water mogelijk is, zal in eerste instantie onderzocht moeten worden welke wateren geschikt zijn voor het plaatsen van drijvende zonnepanelen. Vervolgens zal aan de hand van ruimtelijke criteria de wenselijkheid van een bepaald water beoordeeld moeten worden. Bij ruimtelijke criteria kan gedacht worden aan: grootte van het water, kwaliteit van het water, functies of doelen van het water, landschap en stakeholders.

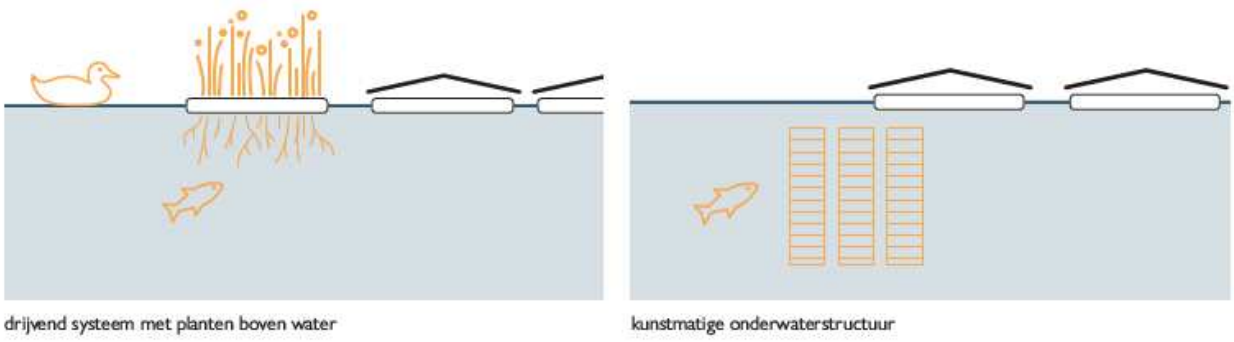

Figuur 1: kansen voor ecologie

Werkwijze

Onderstaand worden de hierboven beschreven criteria op hoofdlijnen beschreven. Het doorlopen van deze stappen dient als handvat of processchema om de wenselijkheid en mogelijkheid te onderzoeken van een project. Iedere stap behoeft in het verdere traject nog een nadere inventarisatie en onderbouwing.

1. Type water

Naast gebieden waar al water aanwezig is zoals bijvoorbeeld plassen of vennen, dient ook rekening gehouden te worden met potentieel te ontwikkelen wateren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan grindgaten als gevolg van ontgrondingen. Een watergebied met veel stroming lijkt in eerste opzicht minder geschikt dan een watergebied met weinig tot geen stroming. Bij een nader onderzoek van zon op water wordt daarom onderscheid gemaakt in verschillende type wateren in Noord- en Midden-Limburg:

1. Water zonder of beperkte stroming.
    a. Plassen en meren
    b. Vennen
    c. Wadi's
    d. Beken (langzaam stromend)

2. Mogelijk te ontwikkelen wateren zonder of beperkte stroming
    a. Grindgaten
    b. Retentiebekken

3. Water met stroming.
    a. Rivieren
    b. Kanalen
    c. Beken (snel stromend)

In de Concept-RES is een fasering aangebracht voor wat betreft de koppelkansen tot 2025, 2025 tot 2030 en 2030 tot 2050. Voor de verdere uitwerking van dit projectvoorstel zal in eerste instantie de focus moeten liggen op wateren zonder stroming. Hiervan wordt aangenomen dat realisatie eenvoudiger is en daarom minder tijd vraagt om te onderzoeken en te ontwikkelen. Zon-pv op stromend water is nu niet mogelijk of zeer complex. Als technieken zich ontwikkelen en bijvoorbeeld scheepvaart niet wordt gehinderd, kunnen deze wateren als potentiegebied worden gezien.

2. Grootte water

In het kader van de RES is een significante omvang van water van belang om een rendabel zonneveld te creëren. Voor zon op land is een ondergrens van 7 hectare gesteld. Een inventarisatie dient uitgevoerd te worden welke wateren hiervoor geschikt zijn.

3. Kwaliteit van het water

Met de realisatie van een zonneweide op water kan een bijdrage geleverd worden aan de kwaliteit van het water. Hierbij moet gedacht worden aan het verrijken van de biodiversiteit die vervolgens de kwaliteit van het water kan verbeteren. Een uitgangspunt voor onderzoek is daarom om vooraf vast te stellen wat de kwaliteit van het water is. Vervolgens kan worden bepaald in hoeverre het verbeteren van de biodiversiteit als koppelkans kan worden gezien bij realisatie van een zonneweide.

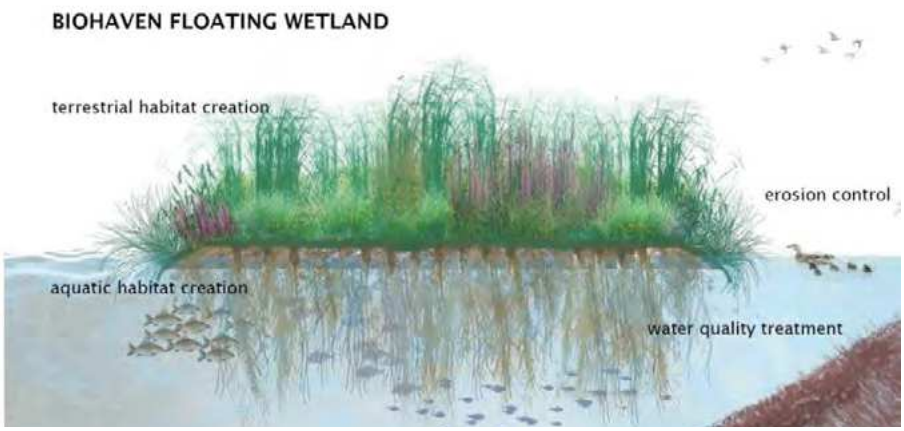

4. *Functies en doelen van watergebied*

Bij het bepalen of een zonneweide gekoppeld kan worden aan water is het van belang om te bepalen welke functies en doelen nog meer voor een water gelden. Een zonneweide kan bijdragen of conflicteren met deze doelen. Recreatiedoelen en een zonneweide zijn in eerste opzicht bijvoorbeeld moeilijk te verenigen. Natuurwaarden en een zonneweide kunnen elkaar bijvoorbeeld versterken, zoals beschreven onder 3 (hierbij kan ook een koppeling gemaakt worden met de bouwsteen nieuwe natuur). Of functies en doelen verenigbaar zijn met een zonneweide, zal per water onderzocht moeten worden.

5. *Landschap- en natuurwaarden*

De waarde van het landschap en natuur dient in het kader van de RES als uitgangspunt. Ieder landschapstype heeft haar eigen kwaliteiten en mogelijkheden. Bepaalde landschapstypen zijn meer geschikt voor zonneweides dan andere. Dit geldt ook voor de wateren die binnen deze landschapstypen liggen. Voor wat betreft dit onderdeel kan aangesloten worden bij de landschapsanalyse die reeds in uitvoering is. Uit deze analyse komt naar voren welk type landschap meer geschikt is en welk minder.

6. Stakeholders

Bij het bepalen van de wenselijkheid of een water geschikt is, zijn de belangen van aanwezige stakeholders in een gebied relevant. Op het moment dat de belangen inzichtelijk zijn, kan een project wellicht bijdragen aan betreffende belangen. Dit versterkt ook het draagvlak van een project in een gebied.

<u>Geschikt water</u>

Het beoordelen of een water geschikt is voor zon op water kan door het beoordelen van bovenstaande criteria. Per stap dient onderbouwd te worden in hoeverre een project of water geschikt is voor zon op water. Bij de locatiekeuze dient ook te worden bezien of het water in een aangewezen zoekgebied ligt. In eerste instantie dient namelijk gekeken te worden naar de wateren binnen de zoekgebieden voor grootschalige opwek. In onderstaande tabel is per beoordelingscriterium aangegeven wat een water geschikt of minder geschikt maakt voor zon op water. Vooralsnog is deze beoordelingstabel met drempelwaarden grofmazig en overwegend kwalitatief van opzet. Met behulp van nadere analyses kan ieder criterium meer in detail en kwantitatief worden uitgewerkt.

Beoordelingscriteria	Minder geschikt water	Zeer geschikt water
Type water	Water met stroming	Water zonder stroming
Grootte water	≤ 7 ha.	≥ 7 ha.
Kwaliteit water	Rijke biodiversiteit	Arme biodiversiteit
Functies en doelen	Geen aansluiting bij aanwezige doelen en functies	Goede aansluiting bij aanwezige doelen en functies
Landschap en natuur	Water ligt binnen ongeschikt landschapstype	Water ligt binnen geschikt landschapstype
Stakholders	Conflicterende belangen aanwezig	Verenigbare belangen aanwezig

Risico's

Zon op water is nog niet volledig uitontwikkeld. Meer onderzoek dient bijvoorbeeld uitgevoerd te worden naar de gevolgen van uitloging van zonnepanelen op water. Onderzoekstrajecten kunnen bijvoorbeeld gekoppeld worden aan projecten. Hoe dit in de praktijk vormgegeven moet worden, behoeft nog uitwerking.

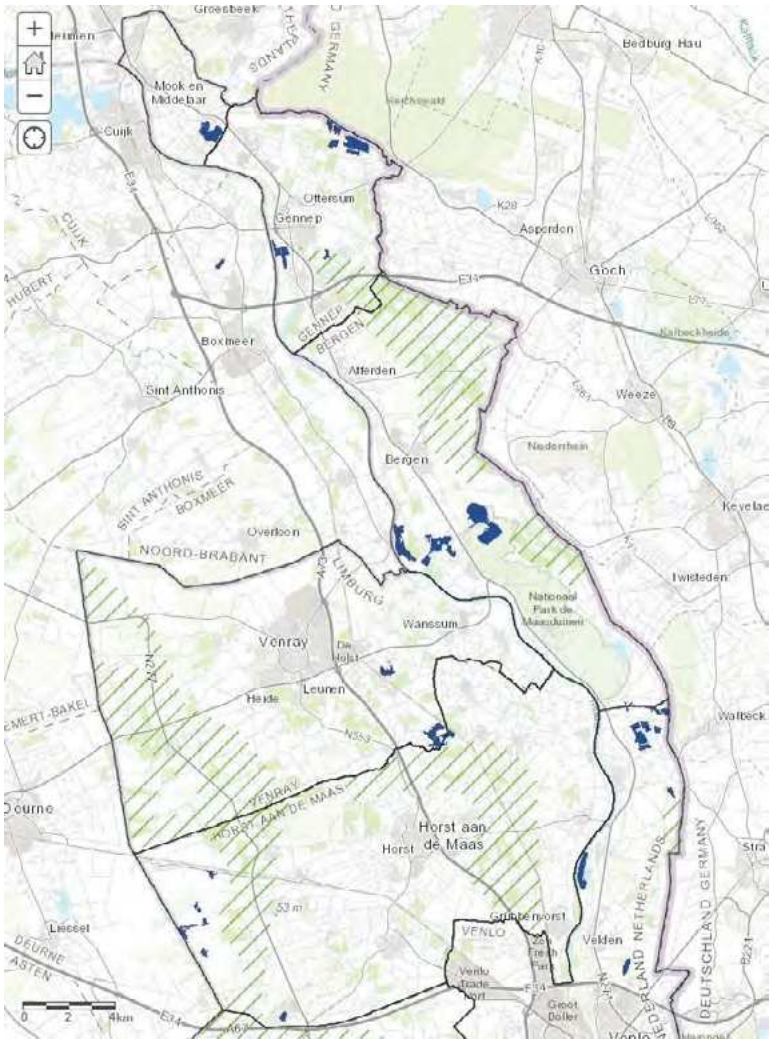

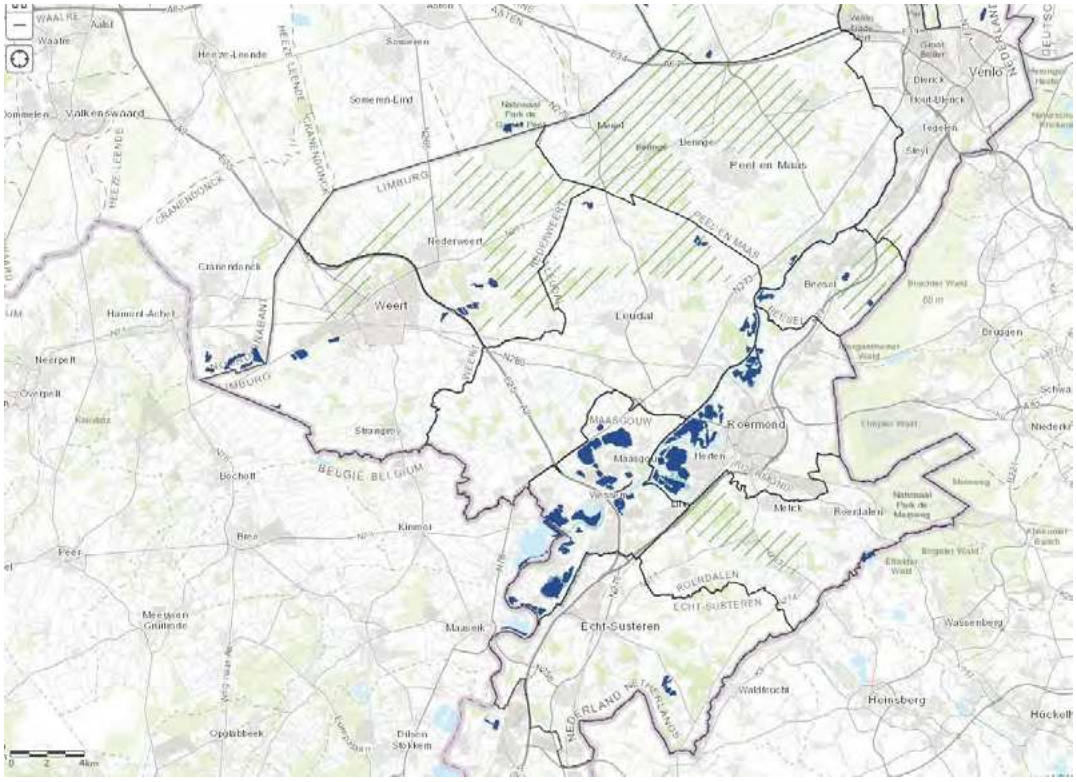

Figuur 2: Aanwezige wateren in Noord- en Midden Limburg van 7 hectare of groter.

SNEL TE REALISEREN KOPPELKANSEN

Voor het opstellen van de Concept RES is een brainstormsessie uitgevoerd waarbij verschillende koppelkansen zijn benoemd. Deze koppelkansen zijn verdeeld in drie tijdsvakken. Deze tijdsvakken zijn tot 2025, van 2025 tot 2030 en een doorkijk na 2030. Binnen de bouwsteen koppelkansen en innovatie zijn enkele koppelkansen nader uitgewerkt welke snel en eenvoudig zijn te realiseren. Ze worden ook het wel aangeduid als het 'laaghangend fruit'. De focus voor dit laaghangend fruit ligt vooral op tot het jaar 2025. Nog niet benutte daken van bedrijven benutten voor zonne-energie, grondstukken en andere mogelijke onbenutte (rest)stroken inzetten voor zonne-energie zijn enkele voorbeelden van snel te realiseren koppelkansen.

Koppelkansen kunnen een grote bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit, omdat meerdere ruimtelijke opgaves zo optimaal mogelijk worden geïntegreerd. Daarnaast kan ruimteclaim mogelijk ook daardoor beperkter blijven.

Nader uitgewerkte koppelkansen welke snel opgepakt kunnen worden:

- Brief sturen naar eigenaren van panden die een bepaalde leeftijd en oppervlakte hebben om zo de nog niet benutte daken de activeren (koppelkans 1).
- Asbest vervangen door zon-PV, verwachting is wel dat er al veel ingevuld is (koppelkans 2).
- Combinatie van zon-PV met landbouw (koppelkans 3).
- Inzetten van oude stortplaatsen voor zon op land en/of energielandschap (koppelkans 4).

Koppelkans 1 : zon op bestaande bedrijfsdaken

De afwegingsprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Het inpassen op daken en gevels draagt niet alleen bij aan het combineren van functies. Omdat hier al sprake is van bebouwing zal het introduceren van zonnepanelen op deze plekken doorgaans minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied. De Provincie Limburg heeft op 22 oktober 2019 de provinciale zonneladder vastgesteld. Met de Limburgse zonneladder is de lijn in het ontwerp van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) uitgewerkt en overgenomen.

Daken van bedrijfsgebouwen zijn dus uitermate geschikt om zonnepanelen op te leggen. Toch liggen deze daken nog niet vol. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat potentieel geschikte daken van bedrijfsgebouwen toch benut worden? Ondernemers, eigenaren van bedrijfsgebouwen met potentieel geschikt dakoppervlak voor toepassing van zonne-energie, kunnen met een brief geïnformeerd worden over de mogelijkheden voor zonne-energie en de voordelen die dat biedt. Een dergelijke brief zal enkele ondernemers mogelijk over de streep trekken. De verwachting is echter dat alleen een brief niet genoeg is.

Als we als RESNML willen bereiken dat er meer zonnepanelen op bedrijfsgebouwen komen te liggen dan zullen we het initiatief moeten nemen om ondernemers met potentieel geschikt dakoppervlak, ondernemers die willen verduurzamen, bedrijven, investeerders en banken bij elkaar te brengen. Voordelen van een dergelijke aanpak kunnen onder meer zijn gezamenlijke inkoop en aantrekkelijkere financiering. Door als RESNML gemeenten hierin het initiatief te nemen worden ondernemers ontzorgd en worden ondernemers meer gestimuleerd om gezamenlijk te investeren in duurzame energie.

Hoe kunnen we dit doen? Een aantal gemeenten in Limburg hebben een dergelijk project al uitgevoerd. Eén van de voorbeelden is het initiatief in de gemeente Bergen met het project 'Zon op bedrijfsdaken'[1].

Ondernemers binnen de gemeente Bergen werden in persoonlijke gesprekken en ontbijtsessies enthousiast gemaakt om zonne-energie op te wekken, daardoor te besparen op hun energierekening én te profiteren van een duurzaam bedrijfspand met zonnepanelen. Verschillende bedrijfsdaken werden hiervoor gebundeld tot een grootschalig gezamenlijk project; hierdoor gingen inkoopkosten omlaag, kwam het project in aanmerking voor goedkope projectfinanciering en werden ondernemers volledig ontzorgd. Ondernemers kregen binnen dit project de mogelijkheid zelf te investeren in zonne-energie of er werden externe investeerders aangetrokken.

Aandachtspunten:

- Een vergelijkbare aanpak als Bergen vraagt van gemeenten die de regie nemen een financiële investering om het project uit te kunnen voeren.
- Niet alle daken zijn geschikt om zonnepanelen te kunnen dragen.

Koppelkans 2 : asbestdaken

Asbest eraf en zonnepanelen erop. In het verleden kende de Provincie Limburg voor de agrarische sector een subsidieregeling asbest eraf en zonnepanelen erop. Vanuit de agrarische sector is hier veel gebruik van gemaakt. Deze subsidieregeling is beëindigd. We zien binnen de agrarische sector wel al veel zonnepanelen op daken van bedrijfsgebouwen liggen. Of er binnen deze sector nog veel winst is te behalen is de vraag? Voorgesteld wordt om deze sector mee te nemen met de nog niet benutte daken bedrijven benutten voor zonne-energie, zie koppelkans 1.

[1] Bron: projectplan Gemeente Bergen en folder 'Zon op bedrijfsdaken'.

Koppelkans 3 : structurele leegstand agrarische bebouwing

In het buitengebied staat veel agrarische bebouwing leeg en/of komt vrij doordat agrariërs/ ondernemers om moverende redenen (deels) stoppen met hun bedrijf. Vaak zoeken zij dan andere verdienmodellen zoals aanleg van zonneweides. De vrijkomende bedrijfsgebouwen hebben dan veelal geen functie meer en raken in verval. Dit is een grote omvang die tot verloedering, leegstand en ondermijning kan leiden. Toestaan van nieuwe bouw terwijl er veel leegstaat is geen zuinig ruimtegebruik en in een dichtbevolkt land als Nederland onwenselijk. Om ontwikkelingen niet op slot te zetten kan gekozen worden voor een sloopvoorwaarde. Sloopbeleid is voor alle ruimtelijke ontwikkelingen in een aantal RES gemeenten momenteel in voorbereiding. Dat wil zeggen dat het de bedoeling is om voor alle ontwikkelingen in het buitengebied een sloopbijdrage te vragen. Er ligt hierbij ook een koppelkans met zonneweides. Dit door de aanleg van zonneweides alleen dan toen te staan als deze gecompenseerd wordt door sloop van bebouwing in het buitengebied. Deze sloopbijdrage geldt dan voor iedere ontwikkeling in het buitengebied. De sloopbijdrage dient aan de daarvoor geldende voorwaarden te voldoen. Zo mag de gesloopte bebouwing niet herbouwbaar zijn. Minimaal een derde van de te bouwen paneeloppervlakte in het buitengebied wordt gesloopt in het buitengebied. De hoogte van deze bijdrage moet uiteraard financieel en ruimtelijk onderbouwd zijn. Naast de financiële draagkracht van de sloopopgave is ook nodig dat er voldoende sloopmeters beschikbaar zijn[2].

Sloop is een van de oplossingen voor leegstand. Sloop draagt door een sloopopgave bij aan nieuwe economische dragers in het buitengebied. Maar ook bestaande leegstaande gebouwen kunnen vaak dienst doen als huisvesting voor nieuwe economische dragers. Het is dan ook niet wenselijk om sloopopgaves vast te stellen die alle leegstand doen verdwijnen. Daarnaast is het ook niet zo dat zonneparken alle sloop in de gemeente op zich zouden moeten nemen. Het is eerlijker om dit te verdelen over alle ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. De hoogte van de sloopopgave wordt naar rato verdeeld naar wat eenieder kan dragen.

Deze koppelkans moet in samenhang met de koppelkans ‘Stoppende agrariërs’ nader worden vormgegeven.

Koppelkans 4 : inzetten oude stortplaatsen

Oude vuilstortplaatsen bedekken met zonnepanelen is een prima dubbelfunctie. Vuilstortplaatsen, vaak ook wel gezien als vervuild terrein, krijgen door het bedekken met zonnepanelen een nieuwe duurzame bestemming. Zo wek je duurzaam groene energie op met een afgeschreven locatie. En geef je de vuilstort een belangrijke functie in overgang naar duurzame energie.

Bodemzorg Limburg heeft in 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om zonneparken aan te leggen op een aantal voormalige stortplaatsen. Het betrof de locaties Belvédère te Maastricht, Het Kreupelbusch te Landgraaf en Bocholtz te Simpelveld.

[2] Bron: concept uitnodigingskader zon op land (met sloopregeling) gemeente Nederweert.

Voorbeeld: In 2020 is, in opdracht van Bodemzorg Limburg, door Volta Solar gestart met de aanleg van een zonnepark op het bovenvlak van de locatie Belvédère. De installatie omvat 30.000 panelen met een capaciteit van ca. 12 MWp. De planning is dat het zonnepark in september 2020 in gebruik kan worden genomen.

Aandachtspunt:

- Belangrijk aandachtspunt bij de aanleg van zonneparken op een gesloten stortplaats is dat deze activiteit niet strijdig mag zijn met de werkzaamheden die nodig zijn in het kader van de nazorg. Voor de nazorg is het van belang dat er geen schade ontstaat aan de bovenafdichting en dat het drainagesysteem in stand wordt gehouden.
- De landschappelijke inpassing van de zonnepanelen. Stortplaatsen zijn in het overwegend vlakke Noord- en Midden-Limburg van grotere afstand duidelijk aan de horizon waarneembaar. Zorgvuldige positionering en landschappelijke inpassing zijn dan ook vereist om de kwaliteit van het landschap te borgen.

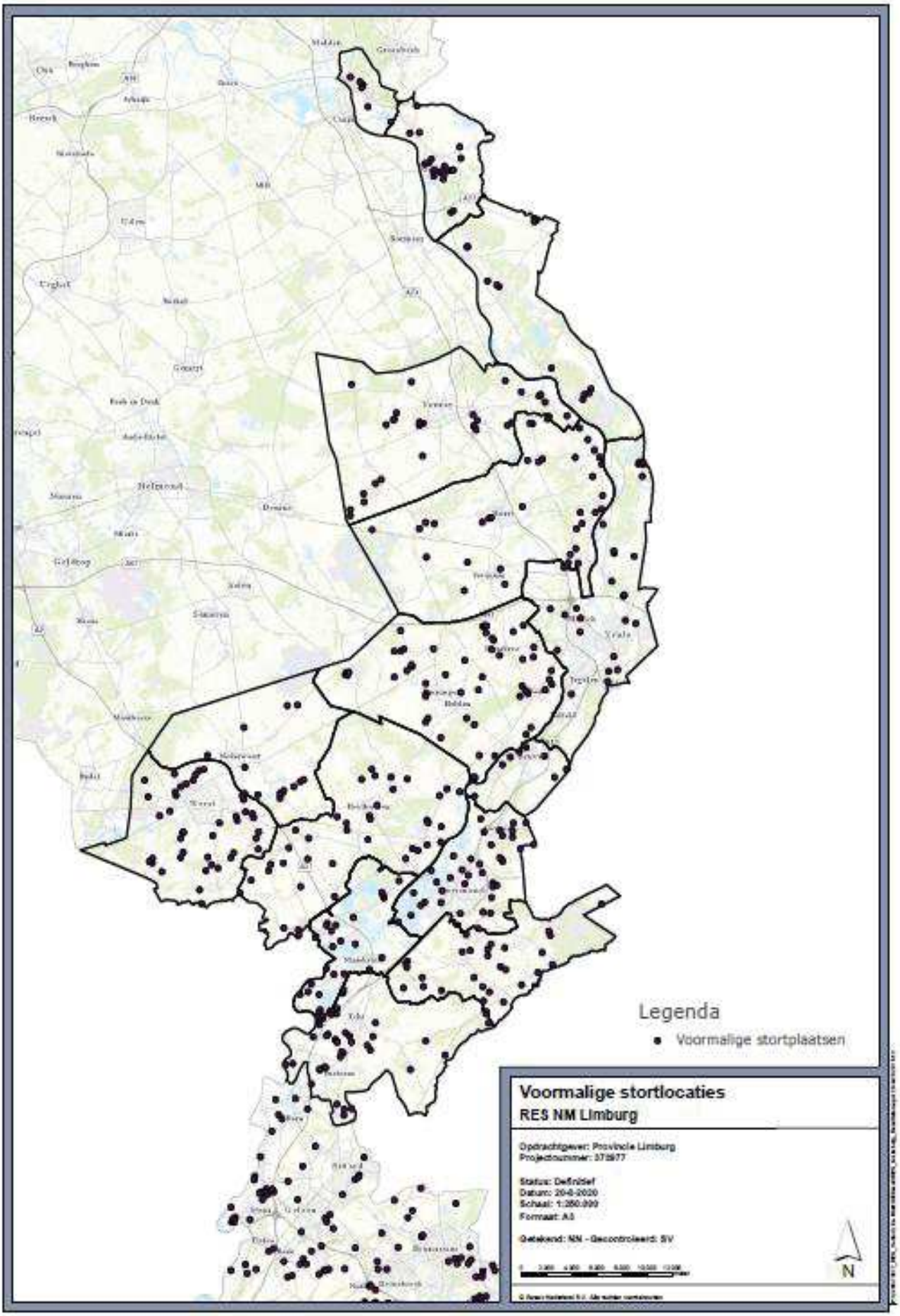
Legenda
Voormalige stortplaatsen
Voormalige stortlocaties
RES NM Limburg
Opdrachtgever: Provincie Limburg
Projectnummer: 378977
Status: Definitief
Datum: 20-6-2020
Schaal: 1:250.000
Formaat: A3
Getekend: NN - Gecontroleerd: SV
N

Niet nader uitgewerkte koppelkansen maar waar wel kansen welke zijn genoemd:

- Inzet militaire terreinen.
- inzet stroken langs snelwegen.
- …

Bijlage 14

Indicatieve potentie Groengas per gemeente

Bron: Sweco

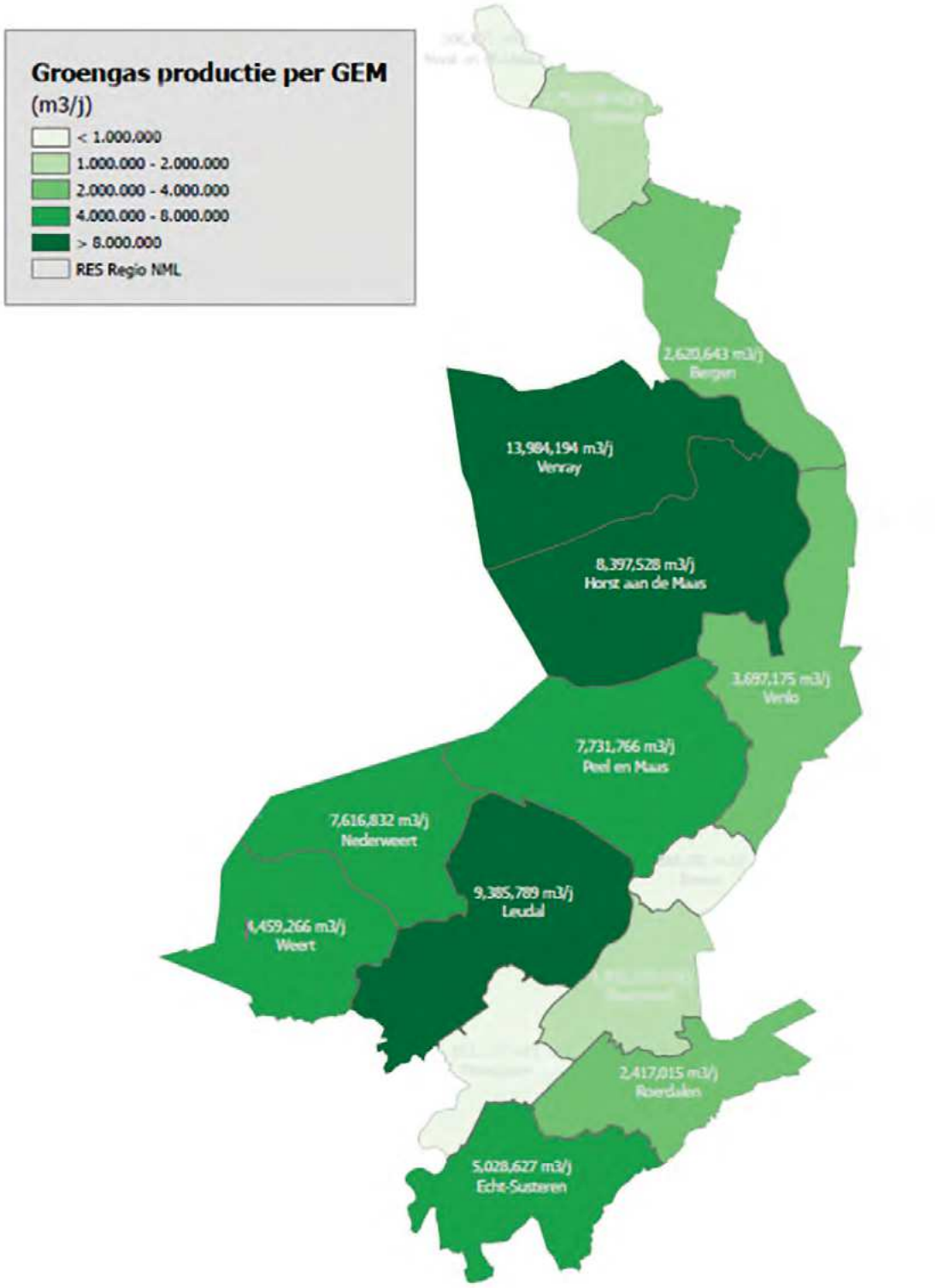

Bijlage 15

Innovaties na RES 1.0

1 Kernenergie

Onderwerp (naam onderwerp)	Kernenergie
Kenmerken (wat is het?)	• In Nederland hebben we twee kerncentrales, sinds de jaren 70 zijn er geen nieuwe kerncentrales meer in gebruik genomen. • Afgelopen jaren neemt de roep om de bouw van nieuwe kerncentrales te overwegen steeds meer toe in Nederland, zo ook in onze regio. • Kerncentrales zouden een belangrijke rol kunnen spelen in het bereiken van de Klimaatakkoord-ambities en zodoende dient haalbaar onderzocht te worden. • Een ontwikkeling die contrasteert met de ontwikkelingen in onze buurlanden (België en Duitsland), waar wordt gekozen om de rol van kernenergie in de energiemix fors terug te dringen.
Potentie (welke voordeel/potentie biedt onderwerp in relatie tot RES-onderwerpen)	• Kernenergie is CO2-neutraal. • Kerncentrales kennen een kleiner ruimtebeslag dan veel andere vormen van grootschalige duurzame opwek. • Een nadeel van kernenergie is de afhankelijkheid van uranium, dit is een grondstof die steeds schaarser wordt.
Marktrijpheid (hoe snel kan onderwerp van waarde zijn voor energietransitie?)	• Kernenergie is een technologie die al lang bestaat en die continue wordt doorontwikkeld. • Het Franse EDF werkt momenteel aan vierde generatie kerncentrales. • Hoewel de technieken beschikbaar zijn vergt een ontwikkeling van een kernenergie (vaak) veel tijd. • Een kerncentrale realiseren voor 2030 is vrijwel onmogelijk.
Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio? pilots?)	• Vooralsnog geen concrete ontwikkelingen. Wel hebben enkele politieke partijen de wens om haalbaarheid van kernenergie te onderzoeken. • Zoals ook in de PES naar voren komt kan Limburg zich niet veroorloven slechts te kiezen uit enkele energiebronnen noch uit te gaan van de huidige energiemix. De Limburgse energiemix bestaat richting 2030 en verder uit steeds meer verschillende bronnen en energiedragers. De PES gaat verder in op kernenergie als mogelijke lange termijn oplossing.
Invulling RES (wat gaan we doen in RES1.0?)	• Vanuit de RES volgen we de ontwikkelingen op de voet, maar wordt geen concrete actie op kernenergie ondernomen. Zo informeert provincie Limburg de RES over de marktconsulatie die in het voorjaar van 2021 zal starten en waarbij de vragen centraal staan onder welke voorwaarden energiebedrijven bereid zijn te investeren in kerncentrales in Nederland, welke publieke ondersteuning daarbij nodig is en om eventueel draagvlak voor de realisatie van een kerncentrale te verkennen in verschillende provincies. De resultaten van de marktconsultatie zullen naar verwachting in de zomer van 2021 bekend zijn. Eventuele vervolgstappen naar aanleiding van deze marktconsultatie vinden hun weg in de RES 2.0. • Het Planbureau voor de Leefomgeving gaat ervan uit dat het bouwen een nieuwe kerncentrale meer dan tien jaar in beslag neemt. Hierdoor is het niet mogelijk om een kerncentrale als bron mee te nemen in onze plannen voor 2030.

2 Thoriumenergie

Onderwerp (naam onderwerp)	Thoriumenergie
Kenmerken (wat is het?)	• Thorium is een vorm van kernenergie waarbij thorium (gesmolten zout) als vervanger van uranium wordt gebruikt. • Een thorium centrale produceert veel minder afval dan een kerncentrale, ook blijft het afval honderden jaren radioactief in plaats van duizenden jaren. • Thorium komt in de aardkorst drie keer vaker voor als uranium.
Potentie (welke voordeel/potentie biedt onderwerp in relatie tot RES-onderwerpen)	• Thoriumenergie is CO2-neutraal.
Marktrijpheid (hoe snel kan onderwerp van waarde zijn voor energietransitie?)	• Thoriumcentrales vergen nog veel onderzoek en ontwikkeling. Het duurt nog enkele decennia voordat er daadwerkelijke thoriumcentrales zullen zijn • De meest optimistische verwachting is een centrale in 2050. • Daarnaast zijn er nog veel zaken onbekend, zoals de kosten van veiligheid en de opslag van het afval.
Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio? pilots?)	• Er zijn momenteel nog geen concrete ontwikkeling aangaande thoriumenergie in onze regie.
Invulling RES (wat gaan we doen in RES1.0?)	• Vanuit de RES volgen we de ontwikkelingen op de voet, maar wordt geen concrete actie op thoriumenergie ondernomen. • Commerciële toepassing wordt pas op z'n vroegst verwacht in 2050, daardoor is het niet mogelijk om thorium als hernieuwbare bron op te nemen voor de plannen in 2030.

3 Waterstof

Onderwerp (naam onderwerp)	Waterstof (voor opslag en transport energie)
Kenmerken (wat is het?)	• Waterstof ontstaat door zuurstof en waterstof van elkaar te scheiden. Als waterstof vervolgens weer in contact komt met zuurstof, komt er energie vrij. • Waterstof is makkelijk in grote hoeveelheden op te slaan. • Er is een onderscheid in grijze (komt CO2 vrij bij productie), blauwe (vrijgekomen CO2 wordt opgeslagen) en groene waterstof (geproduceerd met duurzame energie). • De bekendste vorm om "groene" waterstof te produceren is elektrolyse, waarbij water (H2O) via groene elektriciteit wordt gesplitst in waterstof (H2) en zuurstof (O2). • Elektrolyse heeft een rendement van 70%, er gaat een aanzienlijke hoeveelheid energie verloren bij omzetting.

Potentie (welke voordeel/ potentie biedt onderwerp in relatie tot RES-onderwerpen)	• Op termijn (2030-2050) zal groene waterstof cruciale functies in het energie- en grondstoffensysteem vervullen: • CO2-vrije grondstof voor de industrie. Momenteel wordt er nog veel grijze waterstof gebruikt. • CO2-vrije energiedragers voor hoge temperatuur warmte voor de procesindustrie. Waterstof is hier het meeste voor geschikt. • Regelbaar CO2-vrij vermogen, energieopslag voor langere perioden, en energietransport over langere afstanden. Deze zijn nodig in een energievoorziening waarin het aandeel niet regelbare weersafhankelijke duurzame energiebronnen sterk toeneemt en waar bronnen zich op grote afstand van de gebruiker bevinden. • Mobiliteit, met name personenvervoer voor grotere afstanden en wegtransport als focus richting 2025. • Gebouwde omgeving, mogelijk voor gebouwen en wijken die om verschillende redenen moeilijk op andere wijze te verduurzamen zijn.
Marktrijpheid (hoe snel kan onderwerp van waarde zijn voor energietransitie?)	• Netbeheerders geloven dat waterstof ooit een belangrijke plek krijgt in de energievoorziening, maar niet significant in de komende tien jaar. • De mate waarin en het tempo waarmee een vraag naar waterstof zal ontstaan hangt onder meer af van beschikbaarheid en kosteneffectiviteit. De daadwerkelijke vraag in 2030 is mede afhankelijk van prikkels voor de industrie om te verduurzamen en van prikkels voor CO2-vrije productie van 'groene' waterstof. • Groene waterstof is vooralsnog schaars. Om een afweging te maken over hoe en waar groene waterstof gebruikt kan worden de waterstof-ladder van de Natuur en Milieufederatie worden benut. • Waterstof gebruiken als regelbaar CO2-vrij vermogen, energieopslag voor langere perioden, en energietransport over langere afstanden zullen vooral pas vanaf 2030 aan toenemen.
Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio? pilots?)	• Provincie Limburg heeft een waterstofagenda opgesteld, waarin de samenwerking met stakeholders en partners wordt vormgegeven. De provincie wil onder andere onderzoek stimuleren bij industrieterrein Chemelot, proeven in de industrie ondersteunen en pijpleidingen voor waterstof aanleggen. • Er is een Limburgse waterstofcoalitie opgericht.
Invulling RES (wat gaan we doen in RES1.0?)	• We volgende ontwikkelingen op de voet. Voor de RES 1.0 is waterstof nog niet relevant. Aspecten als mobiliteit, landbouw en industrie worden separaat opgepakt vanuit landelijk en sectoraal perspectief. Vanuit de RES is uiteraard oog voor mogelijke synergiën. • Bovendien, moet 'groene' waterstof eerst verder ontwikkeld worden. De snelheid waarmee deze ontwikkeling plaatsvindt is van veel factoren afhankelijk, o.a. van prikkels voor de industrie om te verduurzamen en ontwikkeling van technieken om 'groene' waterstof te produceren.

4 Energieopslag in batterijen

Onderwerp (naam onderwerp)	Energieopslag in batterijen
Kenmerken (wat is het?)	• (Tijdelijke) opslag van energie. • Verschil tussen thuisbatterij, buurtbatterij en grootschalige batterij. • Verschil tussen batterijen voor lange termijn opslag (seizoensopslag) en korte termijn (dagelijks/wekelijks)
Potentie (welke voordeel/potentie biedt onderwerp in relatie tot RES-onderwerpen)	• Elektrische opslag in batterijen wordt steeds belangrijker om pieken van hernieuwbare energie tijdelijk te kunnen opslaan. De opgewekte energie kan dan op een later moment worden gebruikt als de vraag groter is dan het aanbod. • Batterij kan netwerkschaarste verminderen door elektriciteitsnet te ontlasten en bij te dragen aan stabiliteit.
Marktrijpheid (hoe snel kan onderwerp van waarde zijn voor energietransitie?)	• Momenteel zijn er geen technische en economische geschikte oplossingen voor lange termijn opslag. • De thuisbatterij wordt rendabel en zal verder ontwikkelen nadat de salderingsregeling per 1 januari 2023 wordt afgebouwd. In combinatie met elektrisch vervoer en kleinschalige zon PV op dak heeft het veel potentieel. • De (economische) haalbaarheid van buurtbatterijen en grootschalige batterijen bij opweklocaties is momenteel afhankelijk van het project. Echter, in de meeste gevallen nu nog niet rendabel. • Buurtbatterijen en batterijen voor grootschalige opwek mogen alleen in het bezit zijn van onafhankelijke partijen, niet van netbeheerders. Dit vermoeilijkt de realisatie van de batterijen.
Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio?)	• In Weert is er het Peakshaving Pilot Altweerterheide, waarbij een coöperatieve buurtbatterij wordt gecombineerd met grootschalige lokale opwekking van duurzame energie door WeertEnergie, Scholt Energy Services, SEAC en Soltronergy. De resultaten worden eind 2020 gepubliceerd door Enpuls. • Ook volgen we de onderzoeken naar omslag en opslag van de regio Noord-Limburg en de kansen daarvoor bij projecten in Noord-Limburg.
Invulling RES (wat gaan we doen in RES1.0?)	• Het stimuleren van het gebruik van thuisbatterijen is op lokaal niveau van belang en wordt niet direct meegenomen in de RES. Zodra een thuisbatterij rendabel is voor bewoners kan er op regionaal niveau wel kennis worden gedeeld. Momenteel in de werkgroep besparing bezig met het ontwikkelen van tools om kennis te delen. • Buurt batterijen en grootschalige batterijen mogen alleen in het bezit zijn van onafhankelijke partijen. Buurtbatterijen zijn nog niet rendabel genoeg om al mee te nemen in de RES 1.0. Voor nu volgen we de ontwikkelingen in Weert om te zien wat de mogelijkheden zijn in de toekomst.

5 Inzet van flexibiliteit

Onderwerp (naam onderwerp)	Inzet van flexibiliteit
Kenmerken (wat is het?)	• In onze regio zal in 2030 een groot deel van de opgewekte stroom afkomstig zijn van hernieuwbare bronnen. • Daarbij kan de productie van elektriciteit uit zon en wind op bepaalde momenten zo groot zijn dat het aanbod, zonder nadere aanpassingen, substantieel groter is dan de vraag naar energie. • Oplossingen zijn nodig om ook in de toekomst vraag en aanbod van elektriciteit altijd en overal met elkaar in evenwicht te brengen, ook wanneer vraag én aanbod sterk fluctueren. • Flexibiliteit staat voor vermogen om zo snel als nodig in te spelen op fluctuaties in aanbod en/of vraag naar elektriciteit.
Potentie (welke voordeel/ potentie biedt onderwerp in relatie tot RES-onderwerpen)	• Inzet van flexibiliteit kan helpen om de elektriciteitsvoorziening stabiel te houden en overbelasting van elektriciteitsnetten te matigen. • Flexibiliteit toepassingen kunnen de congestie op het elektriciteitsnet tegengaan. Congestie houdt in dat op • bepaalde momenten er onvoldoende capaciteit in het netwerk is om de gevraagde of aangeboden hoeveelheid elektriciteit te transporteren. Door de vraag-aanbod stromen te veranderen, bijv. met behulp van aanbieders van flexibele capaciteit, kan de congestie voorkomen worden. • De inzet van flexibiliteit kan daarmee netverzwaring voorkomen. Dit kan op termijn een besparing in de netwerkkosten van meer dan € 100 per jaar per huishouden opleveren. • Tevens kan door inzet van flexibiliteit het (verplicht) afschakelen van hernieuwbare energiebronnen, waarmee duurzame energie verloren gaat, worden voorkomen.
Marktrijpheid (hoe snel kan onderwerp van waarde zijn voor energietransitie?)	• Flexibiliteit is een grote uitdaging in de energietransitie en zodoende wordt er druk geëxperimenteerd met toepassingen. Toepassingen die variëren qua volwassenheid. Sommige innovaties zijn nog verre van marktrijp, terwijl anderen al in de praktijk worden toegepast. • Voorbeelden van toepassingen in de praktijk: Powermatcher (smart grid software), smart charging (gebruiken accu elektrische auto als buffer), warmtepomp vroeger dan nodig te laten verwarmen, congestiemanagement (flexibiliteitopties netbeheerder) • Voorbeelden van toepassingen die worden onderzocht en/of nog in ideefase zitten: Ecovat (warmteopslagsysteem), hanteren van variabele energietarieven, OPAC (ondergrondse energieopslag)
Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio? pilots?)	• Er lopen momenteel diverse ontwikkelingen in de regio, die door de RES nauwgezet worden gevolgd. In Peel en Maas zijn plannen voor het toepassen van Ecovat bij het aardgasvrij maken van een wijk en in Noord Limburg worden middelen vrijgemaakt voor pilots op het gebied van energieopslag en -omslag.
Invulling RES (wat gaan we doen in RES1.0?)	• De RES blijft de ontwikkelingen op het gebied van flexibiliteit op de voet volgen. Waar mogelijk wordt kennis over bruikbare toepassingen gedeeld en wordt de regio gestimuleerd om inzet van flexibiliteit mee te nemen bij de ontwikkelingen van (pilot) projecten. Samen met de Provincie Limburg en Enexis wordt bekeken welke toepassingen in het elektriciteitsnet mogelijk zijn.

6 Diepe en ultradiepe geothermie

Onderwerp (naam onderwerp)	Diepe en ultradiepe geothermie
Kenmerken (wat is het?)	• Geothermie is lokale duurzame warmte uit de ondergrond voor de verwarming van huizen, kassen en industrie. De temperatuur loopt op met de diepte: hoe dieper hoe warmer. Het van nature aanwezige warme water wordt uit de ondergrond opgepompt waarna de warmte eruit wordt gehaald. Een pomp zorgt ervoor dat het afgekoelde water terugstroomt in dezelfde aardlaag waarna het weer opwarmt. • Als regio onderscheiden we drie typen geothermie: Ondiepe geothermie (ca. 500-1.200 meter diepte), Diepe geothermie (ca. 1.200-4.000 meter diepte) en Ultradiepe geothermie (> 4.000 meter diep).
Potentie (welke voordeel/potentie biedt onderwerp in relatie tot RES-onderwerpen)	• De met geothermie opgehaalde warmte kan worden gebruikt voor de verwarming van huizen, kassen en industrie. • (Ultra)diepe geothermie is de belangrijkste potentiële warmtebron van hoge temperatuur warmte (HT) in onze regio. In de Concept RES wordt de potentie geschat op 154.000 TJ per jaar. • De potentie van ondiepe geothermie wordt geschat op 129.000 TJ per jaar.
Marktrijpheid (hoe snel kan onderwerp van waarde zijn voor energietransitie?)	• Geothermie technieken zijn marktrijp. Elders in Nederland zijn (ultra)diepe geothermie initiatieven reeds in gebruik. • Dit was ook in onze regio het geval. Echter, alle bestaande (ultra) diepe geothermiebronnen in onze regio zijn stilgelegd vanwege het risico van seismische activiteit. De regio wacht op duidelijkheid vanuit het Rijk en SodM (Staatstoezicht op de Mijnen) of (ultra) diepe) geothermie in onze regio al dan niet mag worden toegepast. • Het ziet er voorlopig nog niet naar uit dat ontwikkelingen kunnen worden herstart. TNO en SodM stellen (bij een specifieke casus) dat onvoldoende bekend is over de breuken in de relevante aardlagen en hoe deze met elkaar in verbinding staan, waardoor het niet mogelijk is om de gevolgen en risico's te voorspellen.
Ontwikkelingen in regio (wat speelt er op dit onderwerp in regio? pilots?)	• De onzekerheid over het verkrijgen van een vergunning en de complexe geologische situatie zorgen ervoor dat initiatiefnemers in de regio te maken krijgen met hogere onderzoekslasten en met investeringsrisico's. De kans dat de markt op de korte termijn ontwikkelingen initieert is daarom klein. • RVO heeft zich wel gemeld met een (ultra)diepe geothermie-initiatief, waarover in 2021 meer duidelijkheid wordt verwacht. Echter, dit betreft een onderzoeksproject met grote onzekerheden, waardoor op voorhand de kans klein lijkt dat dit op de korte termijn (< 2025) leidt tot bruikbare geothermiebron.
Invulling RES (wat gaan we doen in RES1.0?)	• Omdat (ultra)diepe geothermie momenteel niet is toegestaan in onze regio, is het op dit moment nog een te onzekere bron om mee te nemen in onze plannen. Bij de volgende RES – RES 2.0 – zal andermaal worden gekeken wat de 'stand der techniek' is en beoordeeld worden of (ultra)diepe geothermie kansrijk is voor de regio. • Het spoor ondiepe geothermie wordt voor de RES al wel grondig verkend en uitgewerkt.

Noord- en Midden Limburg

RES Regionale Energie Strategie

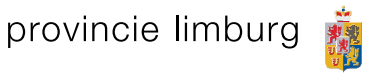

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

Aan de slag!

In het proces om te komen tot de RES hebben we gezien hoe sterk de samenwerking in Noord- en Midden-Limburg is. Maar de RES is pas het begin. We moeten nu aan de slag! Samen zorgen we voor een schonere regio waarin we prettig leven, wonen en werken en waarin nieuwe economische en sociale kansen ontstaan. De opgave is groot maar het belang nog veel groter.

Zuid-Limburg RES Regionale Energie Strategie

Publieksamenvatting
RES 1.0 Zuid-Limburg

Programmateam RESZL

16 MAART 2021

Wat is de RES?
In Nederland gaan we over naar duurzame energie. Hoe we dit gaan doen, wordt onderzocht in 30 RES-regio's in Nederland. Zij hebben ieder een Regionale Energie Strategie (RES) gemaakt. Als Zuid-Limburg zijn wij een van die regio's. De 16 gemeenten in Zuid-Limburg, de provincie, het waterschap en Enexis hebben hiervoor intensief samengewerkt. Dit gebeurt in drie deelregio's: Parkstad Limburg, Westelijke Mijnstreek en Maastricht-Heuvelland. Hierbij werken zij volgens dezelfde spelregels.

Waarom een RES?
Samen voorkomen we dat de aarde met meer dan twee graden Celsius opwarmt. Met de RES kijken we hoe we hier met grootschalige duurzame elektriciteit en de verduurzaming van de gebouwde omgeving aan kunnen bijdragen. Nederland heeft de internationale klimaatafspraken van Parijs uit 2015 vertaald in een Nederlands Klimaatakkoord dat in 2019 is gepubliceerd.

Van visie naar concrete afspraken
Gemeenten, provincie, waterschap en Enexis staan, samen met de omgeving, aan de lat om de afspraken uit de RES waar te maken. De projecten en plannen die in de RES staan, worden daarom vastgelegd in het omgevingsbeleid van overheden.

Duurzame elektriciteit en warmte
We zijn met zijn allen al goed op weg. Steeds meer mensen leggen zonnepanelen op hun dak en denken na over elektrisch rijden. Organisaties, bedrijven en overheden kiezen steeds vaker voor duurzame energie. Maar er is meer nodig. Daarom bekijken we samen met inwoners, bedrijven, overheden, netbeheerders en diverse maatschappelijke organisaties (zoals onderwijs- en kennisinstellingen, natuur-en milieuorganisaties en jongerenvertegenwoordigers) welke mogelijkheden er zijn. Waar is er plek voor zonnepanelen en windturbines? Welke alternatieven zijn er voor aardgas om onze bedrijfsgebouwen en woningen duurzaam te verwarmen? En hoe krijgen we deze duurzame energie uiteindelijk bij mensen thuis? In de RES worden afspraken gemaakt over de grootschalige opwek van zonne- en windenergie op land (in totaal 35 TWh in 2030). Keuzes voor de inzet van bijvoorbeeld kernenergie en waterstof worden op landelijk of provinciaal niveau gemaakt en zijn daarom geen onderdeel van de RES.

Uniek landschap, unieke ruimtelijke afweging
Nederland heeft de doelstelling om in 2030 35 TWh aan duurzame elektriciteit op land op te wekken. Elke RES-regio onderzoekt hoeveel zij daaraan kan bijdragen, want elke regio is anders en heeft andere mogelijkheden, kansen en ook beperkingen. Zuid-Limburg is deels een Nationaal Landschap en deels een van de meest verstedelijkte gebieden van Nederland. We zijn een unieke regio en daar zijn we trots op. Het maakt deze opgave wel complex. Maar dit betekent niet dat we onze verantwoordelijkheid niet nemen. We kijken samen in de regio naar wat juist wél kan. Dit doen we heel zorgvuldig, met respect voor de unieke eigenschappen van ons gebied en vooral in gesprek met elkaar.

Hoe ziet het proces eruit?
Op 1 oktober 2020 hebben wij de conceptversie van de RES aangeboden aan het Rijk. In de afgelopen maanden hebben wij hard gewerkt om de voorlopige keuzes verder uit te werken tot een definitief bod, de RES 1.0. Op 1 juli 2021 dienen we deze in bij het Rijk waarna we stappen kunnen maken richting de uitvoering. Het is een dynamisch document. Op basis van ervaringen, nieuwe inzichten en nieuwe ontwikkelingen stellen we de RES elke twee jaar opnieuw bij.

Maatschappelijk draagvlak
Maatschappelijk draagvlak, een positieve houding tegenover de keuzes die we maken, is essentieel in deze energietransitie. Want die heeft de komende jaren grote invloed op ons allemaal en brengt veranderingen met zich mee in de omgeving waarin mensen leven. Bijvoorbeeld door de bouw van windturbines en zonneparken. In de RES onderzoeken we gezamenlijk met volksvertegenwoordigers, inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties wat we in onze regio willen. Hiermee vergroten we de acceptatie en het draagvlak voor de keuzes in de RES, de kwaliteit van de RES en de betrokkenheid van mensen voor de energietransitie.

In de RES worden strategische keuzes gemaakt voor de komende 10 tot 30 jaar. Op regionaal niveau zijn volksvertegenwoordigers daarom op verschillende momenten en manieren betrokken bij de totstandkoming van de RES.
In 2020 is er een klankbordgroep met regionale belanghebbenden opgericht. Deze klankbordgroep denkt actief mee over de energietransitie in Zuid-Limburg. Deze groep bestaat uit partijen die verschillende belangen vertegenwoordigen, zoals natuur- en milieufederaties, woningcorporaties, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Mede door de klankbordgroep wordt de strategie bepaald waarin we rekening houden met verschillende belangen in de regio.
Ook inwoners zijn betrokken in dit proces. Zo zijn inwoners van de gemeenten in Maastricht-Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek bevraagd door middel van enquêtes. In Parkstad is er bij ruim 120.000 huishoudens een duurzaamheidskrant op de deurmat gevallen. Hierin zijn inwoners geïnformeerd over de RES en de Transitievisie Warmte.

Wat zijn onze ambities?
Het uitgangspunt is dat iedere deelregio en gemeente vanuit de technische, ruimtelijke en sociale potentie haar steentje bijdraagt. Zuid-Limburg wil naar vermogen bijdragen aan de energietransitie én de regie hierop in eigen hand houden. Met de ambitie om het maximale te halen uit bestaande en toekomstige technologieën, binnen de grenzen van wat er ruimtelijk en maatschappelijk aanvaardbaar is. Vooruitstrevend, verantwoord en realistisch. De RES Zuid-Limburg kiest hierbij voor een afgewogen en afgestemd bod, gebaseerd op een zorgvuldige analyse. Hierbij richten we ons nadrukkelijk op de thema's: energiebesparing, duurzame elektriciteitsopwekking uit wind- en zonne-energie, duurzame warmte en participatie.

Energiebesparing
Het verduurzamen van een energiehuishouden begint bij besparing op het energieverbruik: alles wat je niet gebruikt hoef je ook niet op te wekken. Het besparen van energie draagt niet alleen bij aan het behalen van de klimaatdoelstellingen, maar ook aan een lagere energierekening.
Samen kunnen we energie besparen in onze huizen, kantoren en openbare gebouwen. Dit noemen we ook wel de gebouwde omgeving. Het gasverbruik kan omlaag door gebouwen beter te isoleren. Elektriciteit kunnen we besparen door bijvoorbeeld overal ledverlichting te gebruiken. En niet onbelangrijk: we kunnen allemaal ons eigen gedrag aanpassen.

De overheid heeft hierin een belangrijke voorbeeldfunctie, bijvoorbeeld in het verduurzamen van het eigen vastgoed. En ook bedrijven kunnen energie besparen. Vaak betalen deze maatregelen zichzelf binnen relatief korte tijd terug.

We zorgen dat de drempel om energie te besparen zo laag mogelijk ligt. In onze regio is er al gestart met verschillende projecten, een voorbeeld is de stimuleringsregeling Duurzaam Thuis van Provincie Limburg. Ook is er een digitaal energieloket: www.nieuweenergieinlimburg.nl. Via dit loket kunnen inwoners informatie opvragen over de mogelijkheden wat betreft subsidies of het afsluiten van een duurzaamheidslening vanuit de overheid. Veel Zuid-Limburgse gemeentes hebben uitvoeringsprogramma's waarin stappen op gemeentelijk niveau worden gezet. Hierbij wordt er gekeken naar het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed, maar er wordt ook ingezet op energiecoaches die inwoners helpen bij het verduurzamen van hun huis. Ook kunnen inwoners voor onafhankelijk advies op het gebied van het verduurzamen van bijvoorbeeld hun woning terecht bij de WoonWijzerWinkel in Kerkrade.

Kleinschalige opwek zon-op-dak
Kleinschalige opwek van zonne-energie op daken wordt niet meegerekend in het bod van de RES. Met kleinschalig bedoelen we installaties met een (piek) vermogen van maximaal 15 kWp (kilowattpiek). Dit zijn ongeveer 40 tot 50 zonnepanelen. Verschillende Zuid-Limburgse gemeentes hebben stimuleringsregelingen om inwoners te ontzorgen bij het installeren van zonnepanelen.

Duurzame elektriciteit opwekken
Op basis van de eerste onderzoeken en analyses in de concept RES denkt Zuid-Limburg in 2030 een bijdrage van 1,3 TWh te kunnen leveren aan de landelijke opgave van 35 TWh. Een deel van deze opgave is al gerealiseerd in de regio. De projecten die nodig zijn voor de restopgave moeten in 2025 een vergunning hebben gekregen en in 2030 gerealiseerd zijn.

- 0,056 TWh duurzame energie wordt al opgewekt in onze regio. Vooral door zonnepanelen op daken.
- Een deel (0,301 TWh) staat al in de planning. Naar verwachting wordt het merendeel gerealiseerd door zonnepanelen op daken en parkeerterreinen en de rest wordt gerealiseerd door zon en wind op land.
- Het grootste deel van het regio-bod (0,976 TWh) bestaat uit een ambitie. Dit deel moet nog geheel ontwikkeld, vergund en gerealiseerd worden.

Het bod voor duurzame elektriciteit bestaat uit de opwek voor grootschalige zon- en windenergie.

	Gerealiseerd vermogen (TWh)	**Vermogen in de planning (TWh)**	**Aanvullende ambitie (TWh)**	**Totaal (TWh)**
Parkstad Limburg	0,026	0,053	0,425	**0,504**
Westelijke Mijnstreek	0,007	0,145	0,302	**0,454**
Maastricht-Heuvelland	0,023	0,103	0,249	**0,375**
Totaal (TWh)	**0,056**	**0,301**	**0,976**	**1,333**

Opbouw bod RES Zuid-Limburg

Wind- en zonne-energie
In de RES 1.0 staan zoekgebieden voor wind- en zonne-energie. In de RES 1.0 is zorgvuldig onderzocht waar er mogelijkheden worden gezien voor de grootschalige opwek van energie (zogenoemde "zoekgebieden"). Er is daarmee nog geen sprake van concrete projecten. In het vervolgproces onderzoeken gemeenten in overleg met inwoners waar windturbines en/of zonnevelden gerealiseerd zullen worden.

Windenergie
Voor windenergie zien we met name mogelijkheden op de grens met het stedelijk gebied, nabij grootschalige industrie of logistieke bedrijven en op locaties dichtbij de grens waar al windturbines in het buitenland staan. De enige bestaande windturbine van Zuid-Limburg (0,75 MW) staat op bedrijventerrein De Beitel in gemeente Heerlen. Op bedrijventerrein Holtum-Noord in gemeente Sittard-Geleen zijn drie windturbines gepland. Daarnaast zijn er in de gemeente Landgraaf plannen voor windenergie en trekken ook de gemeenten Heerlen, Kerkrade en Simpelveld samen op voor de realisatie van een aantal windturbines. In de gemeenten Brunssum en Beekdalen worden ook de mogelijkheden onderzocht. Dit heeft nog niet tot concrete projecten geleid.

Zonne-energie
Voor zonne-energie hebben we gekeken naar de mogelijkheden:

- op daken (en gevels) van gebouwen;
- op parkeerterreinen en andere (braakliggende) terreinen in bebouwd gebied;
- op gronden in het buitengebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur;
- op gronden in gebruik voor landbouw (inclusief erven).

We hebben in de regio veel grote daken: in stedelijke gebieden, op bedrijventerreinen en op agrarische gebouwen. Het heeft de voorkeur om zoveel mogelijk zonnepanelen op daken te realiseren om de ruimtelijke impact van de energietransitie te beperken en het waardevolle landschap zoveel mogelijk te ontzien.

Voor zon-op-land heeft de opwek op parkeerterreinen en braakliggende terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Andere opties zijn locaties in het buitengebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals stortplaatsen en pauzelandschappen. We kijken ook naar het beperkt inzetten van landbouwgronden. Dit alleen onder strikte voorwaarden en wanneer het de kernkwaliteiten van het gebied niet aantast.

Impact op de energie-infrastructuur
De energie-infrastructuur van ons land verbindt – letterlijk – alle ambities en plannen in de dertig RES-regio's We bekijken daarom ook hoe de duurzaam geproduceerde energie kan worden verplaatst van en naar de eindgebruiker. Netbeheerder Enexis heeft inzichtelijk gemaakt wat de impact van het RES-bod is op de bestaande en toekomstige energie-infrastructuur. Op basis van deze bevindingen heeft Enexis eventuele knelpunten in beeld gebracht. Zo zijn er op verschillende onderstations na 2025 uitbreidingen nodig om de ambitie te kunnen realiseren. Om de knelpunten op te lossen zijn investeringen in het elektriciteitsnet nodig. Deze zullen veel ruimte in beslag nemen. Ook is er tijd nodig om deze uitbreidingen te realiseren. Afstemming op regionaal niveau is hiervoor cruciaal.

Lokaal eigendom
In Zuid-Limburg vinden we het belangrijk dat inwoners de kans krijgen om voor minimaal 50% eigenaar te worden van duurzame energieprojecten. In het Klimaatakkoord is ook afgesproken dat Nederland streeft naar 50% lokaal eigendom bij grootschalige duurzame elektriciteitsprojecten op land. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van financiële participatie, financiële obligaties, eigendomsparticipatie, een omgevingsfonds of een combinatie hiervan. Lokaal eigendom en lokaal medezeggenschap zijn een belangrijk middel om het draagvlak voor de gemaakte keuzes en

betrokkenheid bij de energietransitie te vergroten. Ook kunnen we hiermee de opbrengsten in de regio houden in plaats van bij grote commerciële ontwikkelaars uit binnen- en buitenland.

Duurzame warmte
In de RES kijken we ook naar het opwekken van duurzame warmte in de gebouwde omgeving. Hiermee bedoelen we huizen, kantoren en openbare gebouwen.
Hiervoor is de warmtevraag, het warmteaanbod en de infrastructuur van warmte voor Zuid-Limburg in kaart gebracht. Waar liggen de dichtbevolkte gebieden, waar is restwarmte, hoe verbinden we deze beide of is er misschien al een warmtenet aanwezig? Dit is input voor de Transitievisie Warmte (TVW) die iedere gemeente in 2021 moet opleveren. Hierin staat per wijk beschreven hoe zij van het aardgas af kunnen. Gemeenten stemmen vervolgens voor de bovengemeentelijke warmtebronnen met elkaar af waar die beschikbare warmtebronnen het beste ingezet kunnen worden.

Warmtevraag en -aanbod
Driekwart van de totale warmtevraag in de gebouwde omgeving is afkomstig van onze huishoudens. De rest komt van bedrijven. Op dit moment maken we nog vooral gebruik van aardgas. Inwoners en ondernemers in Zuid-Limburg zetten wel steeds vaker (hybride-) warmtepompen en pellet-kachels in als alternatieve warmtebron.
In de RES 1.0 hebben we een eerste verkenning verricht op welke manier en met welke technieken we in de warmtevraag voor onze regio kunnen voorzien. Elke warmtebron heeft in meer of minder mate potentie voor onze regio. Het gaat hierbij om de volgende bronnen:

- **Restwarmte:** Met name lokaal kansrijk, Chemelot is hierin een belangrijke potentiële bovengemeentelijke warmtebron. Ingeschat wordt dat er voldoende restwarmte is om 70.000 tot 130.000 woningen te verwarmen.
- **Geothermie:** De potentie hiervan is op dit moment nog onduidelijk. In 2021 wordt door TNO/ECN in het onderzoeksprogramma SCAN de potentie van geothermie in Provincie Limburg in kaart gebracht.
- **Bodemenergie en WKO:** De potentie van bodemenergie en WKO is op dit moment nog onduidelijk en zal daarom verder worden onderzocht.
- **Aquathermie:** Hiervoor is de potentie in Zuid-Limburg beperkt. Op lokaal niveau zijn kleinschalige initiatieven denkbaar.
- **Groengas:** Tot 2030 is in er Zuid-Limburg slechts weinig groengas beschikbaar. Mogelijk kan deze bron in de toekomst (tot 2050) wel een belangrijke rol gaan spelen in de warmtetransitie.
- **Waterstof:** De potentie van waterstof is tot 2030 zeer beperkt. Voor de gebouwde omgeving is de toepassing van waterstof voorlopig geen optie.

Doorkijk 2030 – 2050

In deze RES 1.0 focussen wij ons alleen op technologieën die realistisch haalbaar en inzetbaar zijn om de doelen voor 2030 te bereiken. De RES wordt iedere 2 jaar opnieuw bijgesteld op basis van nieuwe inzichten en ontwikkelingen. We kijken daarbij alvast vooruit naar 2050 zodat we steeds kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Zo kunnen wij technieken die nu nog niet rendabel zijn in volgende versies van de RES wel meenemen.

Op naar een duurzamere regio!
We werken in Zuid-Limburg samen aan plannen voor de energietransitie. Zo maken we samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties vaart met de verduurzaming van onze energievoorziening waarbij we de landschappelijke kwaliteiten van de regio zo veel mogelijk respecteren. De opgave is groot, net als het belang. We werken met elkaar aan een toekomstbestendige regio, met respect voor mens, natuur en milieu. Alleen in een intensieve samenwerking kunnen we de gestelde doelen halen.

Zuid-Limburg RES Regionale Energie Strategie

Regionale Energie Strategie (RES 1.0)
Zuid-Limburg

16 maart 2021

Inhoud

Voorwoord 5
1. Inleiding 7
1.1. Doel van de RES 7
1.2. De RES Zuid-Limburg 7
1.3. De aanpak 8
1.4. Maatschappelijk draagvlak 8
1.5. Leeswijzer 9
2. Participatie 10
2.1. Participatie in het RES-proces 10
2.2. Participatie in projecten 12
3. Trias Energetica 15
4. Energieprofiel Zuid-Limburg 17
4.1. Woningen 19
4.2. Publieke dienstverlening 22
4.3. Commerciële dienstverlening 24
4.4. Industrie 25
4.5. Mobiliteit 26
4.6. Landbouw en landgebruik 27
5. Energievraag 2030 en energiebesparing 28
5.1. Woningen 29
5.1.1. Energievraag woningen in 2030 29
5.1.2. Energiebesparing woningen 30
5.1.3. Kleinschalig opwek van zonne-energie op daken woningen (minder dan 15 kWp) 33
5.2. Publieke en commerciële dienstverlening 34
5.2.1. Energievraag publieke en commerciële dienstverlening in 2030 34
5.2.2. Energiebesparing publieke en commerciële dienstverlening 34
5.3. Industrie 37
5.4. Mobiliteit 38
5.5. Landbouw en landgebruik 39
6. Opgave elektriciteit 40
6.1. Bod wind- en zonne-energie t/m 2030 41
6.1.1. Gerealiseerd vermogen 41
6.1.2. Vermogen in de planning 41
6.1.3. Aanvullende ambitie 41
6.2. Van concept-bod naar definitief bod 42
6.3. Onderbouwing bod wind- en zonne-energie 43
6.3.1. Wind-op-land 43
6.3.2. Grootschalig zon-op-dak 44
6.3.3. Zon-op-land 45
6.4. Andere vormen van opwek en opslag van energie 47
6.4.1. Kleinschalig zon-op-dak (minder dan 15 kWp) 47
6.4.2. Opslag van elektriciteit 47
6.4.3. Kernenergie 48
6.4.4. Waterstof 48
6.4.5. Biomassa, biogas en waterkracht 49
6.5. Impact op de elektriciteits-infrastructuur 49
6.5.1. Realisatie RES-bod en systeemefficiëntie 49
6.5.2. Netimpact RES 1.0 Zuid-Limburg 50

6.5.3. Conclusies en aanbevelingen Enexis m.b.t. netimpact ... 51
6.5.4. Aanbevelingen Enexis voor het vervolg richting RES 2.0 ... 52
7. Ruimtelijk Afwegingskader en randvoorwaarden ... 54
7.1. Gemeenschappelijk beleidskader/context ... 54
7.1.1. Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL)/Provinciale Omgevingsvisie (POVI) ... 54
7.1.2. De Limburgse zonneladder ... 56
7.1.3. Landschappelijke verdieping ... 57
7.1.4. Zoekgebieden Zuid-Limburg ... 58
7.2. Parkstad Limburg ... 60
7.2.1. PALET: Regionaal Afwegingskader Grootschalige Duurzame Energieopwekking ... 60
7.2.2. Zoekgebieden grootschalige opwek wind- en zonne-energie ... 63
7.3. Westelijke Mijnstreek ... 67
7.3.1. Uitsplitsing van het bod van de Westelijke Mijnstreek per gemeente ... 67
7.3.2. Onderbouwing bod Gemeente Beek (afwegingskader en zoekgebieden) ... 68
7.3.3. Onderbouwing bod Gemeente Sittard-Geleen (afwegingskader en zoekgebieden) ... 72
7.3.4. Onderbouwing bod Gemeente Stein (afwegingskader en zoekgebieden) ... 74
7.4. Maastricht-Heuvelland ... 78
Uniek landschap, uniek ruimtelijk afwegingskader ... 78
7.4.1. Voorbereiding van de concept-RES: de technische fase ... 78
7.4.2. Van concept naar definitief: de bestuurlijk- maatschappelijke discussie ... 79
7.4.3. Scenario 1 +: zonne-energie gebouwde omgeving, twee zonneparken ... 80
7.4.4. Ruimtelijk Afwegingskader ... 81
8. Regionale Structuur Warmte (RSW) ... 82
8.1. De warmtetransitie in de gebouwde omgeving ... 82
8.1.1. Relatie met de Transitievisie Warmte ... 83
8.1.2. Uitgangspunten warmtetransitie ... 83
8.1.3. Participatie in de warmtetransitie ... 84
8.1.4. Regionale Structuur Warmte 2.0 ... 84
8.2. Warmtevraag ... 85
8.3. Alternatieven voor aardgas ... 86
8.4. Warmteaanbod ... 87
8.4.1. Restwarmte ... 88
8.4.2. Restwarmte Chemelot ... 89
8.4.3. Geothermie ... 90
8.4.4. Bodemenergie en WKO ... 90
8.4.5. Aquathermie ... 91
8.5. Warmte-infrastructuur en opslag ... 91
8.5.1. Bestaande warmte-infrastructuur ... 92
8.5.2. Nieuwe warmte-infrastructuren: Mijnwater en Het Groene Net ... 92
8.5.3. Warmteopslag ... 93
8.5.4. Afbouw bestaande gasinfrastructuur ... 93
8.5.5. Lessen uit de praktijk ... 94
9. Vervolgstappen ... 95
9.1. Publiekrechtelijk vastleggen RES-afspraken ... 95
9.2. Doorkijk naar RES 2.0 ... 97
9.3. Organisatiestructuur ... 98
Bijlagen ... 99
I. Werkstructuur en Governance RES Zuid-Limburg ... 99
II. Klankbordgroep RES Zuid-Limburg ... 101
III. Tabel Inventarisatie warmtebronnen Zuid-Limburg ... 102

IV. Impact op de energie-infrastructuur 108
V. Afkortingenlijst 120

Voorwoord

Sinds het voorjaar van 2019 hebben we in Zuid-Limburg via een intensief en zeer zorgvuldig proces gewerkt aan de voorbereiding van de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RESZL). In onze RES 1.0 beschrijven we hoe we vanuit onze regio een bijdrage willen leveren aan de energietransitie in Nederland en de afspraken uit het Klimaatakkoord. Ons bod aan het Rijk is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de Stuurgroep RESZL. Als stuurgroep bieden wij de RES 1.0 aan bij de Colleges van de 16 gemeenten in Zuid-Limburg, Gedeputeerde Staten en het waterschapsbestuur met het verzoek om het bod ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van Waterschap Limburg.

De RES-regio Zuid Limburg is een van de dertig RES regio's in Nederland. Verwacht wordt dat elke regio met een ruimhartig bod komt op basis van technische, ruimtelijke en maatschappelijke potentie, dat bijdraagt aan de totale opgave van 35TWh duurzame opwek grootschalige energie.

Het voorbereidingsproces heeft in de regio in een intensieve samenwerking plaatsgevonden. Vanaf mei 2019 tot juni 2020 hebben vertegenwoordigers van 16 Zuid-Limburgse gemeenten, het Waterschap Limburg en de Provincie Limburg samen met externe bureaus allereerst gewerkt aan de technische fase en een concept bod, op basis van werkateliers en bestuurlijke discussies. Midden 2020 is dit concept bod ingediend. Deze fase werd direct gevolgd door de maatschappelijke fase met dit voorliggend bod als resultaat. Het woord is nu aan de 16 gemeenteraden, de leden van Provinciale Staten en de leden van het AB Waterschap Limburg.

Zuid-Limburg kenmerkt zich door een uniek landschap met gebieden van grote landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarde. Dat vraagt om uiterst zorgvuldige afwegingen. Een intensief traject met een duidelijk resultaat dat tevens heeft gezorgd voor versnelling van energiebeleid en -uitvoering en samenwerking op dit beleidsveld bij gemeenten en regio's. De komende tijd zal een landschappelijke verdiepingsstudie inzicht geven in verdere mogelijkheden en daarmee de basis leggen voor de RES 2.0 die in 2023 gereed moet zijn.

De energietransitie is een complexe technische uitdaging maar vooral ook een maatschappelijk vraagstuk waarbij betrokkenheid van onze inwoners van vitaal belang is. We hebben de afgelopen maanden de Zuid-Limburgers in de positie gebracht en de discussie laten voeren om tot een stevige maar realistische ambitie te komen. Niet alleen omdat we het beste voor onze regio willen, maar juist ook omdat we tot het uiterste willen gaan om te helpen klimaatverandering tegen te gaan.

Met dit bod sluit de Stuurgroep de RES 1.0 voor Zuid Limburg af. We bedanken hierbij iedereen die heeft meegewerkt aan de totstandkoming van het resultaat.

Met vriendelijke groet,
Gert Jan Krabbendam, voorzitter Stuurgroep RES Zuid Limburg

Parkstad Limburg: C. Claessens (Heerlen) en F. Janssen (Landgraaf)
Westelijke Mijnstreek: K. Schmitz (Sittard-Geleen) en D. Hendrix (Stein)
Maastricht & Heuvelland: G. Krabbendam (Maastricht) en R. Meijers (Valkenburg aan de Geul)
Waterschap Limburg: R. Sleijpen
Provincie Limburg: C. Brugman
Enexis: T. Schuurmans

Samenwerkingspartners RES Zuid-Limburg

Gemeenten:

Stadsregio Parkstad Limburg
Beekdaelen
Brunssum
Heerlen
Kerkrade
Landgraaf
Simpelveld
Voerendaal

Samenwerking Westelijke Mijnstreek
Sittard-Geleen
Beek
Stein

Samenwerking Maastricht – Heuvelland
Maastricht
Eijsden-Margraten
Gulpen-Wittem
Vaals
Meerssen
Valkenburg aan de Geul

Provincie Limburg

provincie limburg

Netbeheerder Enexis

ENEXIS NETBEHEER

Waterschap Limburg

waterschap limburg
met de omgeving, voor de omgeving

1. Inleiding

Klimaatverandering, voornamelijk veroorzaakt door de uitstoot van CO_2, raakt ons allemaal. Het leidt tot opwarming van de aarde, een stijgende zeespiegel, zware regenval in korte tijd met overstromingen tot gevolg of juist een gebrek aan water met extreme droogte als resultaat. Om de wereld leefbaar te houden, voor onszelf en volgende generaties, zijn internationale klimaatafspraken gemaakt in het Klimaatakkoord van Parijs in 2015. Aansluitend hierop hebben de lidstaten van de Europese Unie afspraken gemaakt over het terugdringen van de CO_2-uitstoot. In het nationale Klimaatakkoord is in 2019 besloten dat Nederland de CO_2-uitstoot in 2030 met 49% moet terugdringen ten opzichte van 1990[1]. Eén van de manieren om deze doelstelling te halen is het opwekken van 35 terawattuur (TWh = miljard kilowattuur) hernieuwbare energie op land. Een andere doelstelling is het verduurzamen van de warmtevoorziening van 1,5 miljoen woningen en gebouwen tot en met 2030. Om de landelijke ambities op het gebied van elektriciteit en de gebouwde omgeving vorm te geven, is Nederland opgedeeld in 30 energieregio's waarin gemeenten, provincies en waterschappen samenwerken aan een Regionale Energie Strategie (RES).

1.1. Doel van de RES

Een Regionale Energie Strategie (RES) moet zorgen voor een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van hernieuwbare energieopwekking, (rest)warmtebronnen en de bijbehorende infrastructuur. Het Rijk verwacht van elke energieregio een concreet en weloverwogen bod voor het duurzaam opwekken van elektriciteit (wind op land en grootschalige zonne-energie). Iedere regio wordt gevraagd een substantiële bijdrage te leveren aan de landelijke doelstelling. Daarnaast moet door regio's inzicht gegeven worden in de warmtevraag en het potentieel aan bovengemeentelijke duurzame warmtebronnen (warmteaanbod) en moeten de mogelijkheden voor nieuw te ontwikkelen warmte-infrastructuur worden beschreven. De RES biedt de gelegenheid om in regionaal verband een integrale strategie met bestuurlijk formele status en een gezamenlijke resultaatsverplichting te ontwikkelen. Werken aan de opgave van de RES heeft in Zuid-Limburg in elk geval al gezorgd voor een positief verbindend effect en versnelling van het energiebeleid en de samenwerking in de regio.

1.2. De RES Zuid-Limburg

De regio Zuid-Limburg is één van de 30 energieregio's. Zuid-Limburg is in een aantal opzichten uniek ten opzichte van de rest van Nederland door de aanwezigheid van een Nationaal Landschap, Natura-2000 gebied met landbouwgronden, unieke flora en fauna en gebieden die landschappelijk en cultuurhistorisch van grote waarde zijn. Dit maakt het vormgeven van de RES-opgave extra complex. De bebouwde omgeving brengt ook restricties met zich mee. De voormalige Oostelijke en Westelijke Mijnstreek vormen, naast de Randstad, het tweede meest verstedelijkte gebied van Nederland met hoge aantallen inwoners per vierkante kilometer. In vergelijking met andere regio's is in Zuid-Limburg dan ook sprake van meerdere beperkingen voor de opwek van grootschalige energie. Daarnaast heeft de regio Zuid-Limburg met het industriecluster Chemelot een grote potentiële (rest)warmtebron in de regio.

[1] Vooralsnog is 49% CO_2-reductie het uitgangspunt van het Klimaatakkoord. De Europees Commissie heeft een voorstel gedaan om de Europese broeikasgasreductie doelstelling voor 2030 van 40% te verhogen naar 55%. Wat dit zal betekenen voor de afspraken uit het Klimaatakkoord is nog niet duidelijk.

Met gezamenlijke inspanningen die in de volgende paragraaf worden beschreven, zijn in de RES 1.0 van Zuid-Limburg zoekgebieden gedefinieerd voor de grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit (wind-op-land en zonne-energie) en is het potentieel van bovengemeentelijke duurzame warmtebronnen in de regio in kaart gebracht.

1.3. De aanpak

In Zuid-Limburg hebben 16 gemeenten, samen met de provincie, het waterschap, netbeheerder Enexis en andere maatschappelijke partners gewerkt aan het vormgeven van de RES 1.0. Formeel is deze samenwerking vastgelegd in de Startnotitie RES Zuid-Limburg (mei 2019). De concept-RES voor Zuid-Limburg is voorbereid door drie sub-regio's: Parkstad Limburg, Westelijke Mijnstreek en Maastricht-Heuvelland. Dat is gedaan om meerdere reden: bestaande werkstructuren en bestaande regionale energiekaders zijn daarvoor de belangrijkste. De aanpak in de drie sub-regio's is op elkaar afgestemd volgens afspraken uit de Startnotitie. De concept-RES bestond, los van de samenvatting, uit 3 delen. In de RES 1.0 Zuid-Limburg is gekozen voor één geïntegreerd document. De gehanteerde werkstructuur en het governance-model zijn opgenomen in bijlage I.

De deelnemende partijen binnen de RES Zuid-Limburg hebben er voor gekozen om – aan de hand van een zorgvuldige analyse van de potentie, ruimtelijke implicaties, bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak en systeemefficiëntie – een afgewogen en afgestemd bod te formuleren. Hierbij is het uitgangspunt dat iedere sub-regio en gemeente vanuit de technische, ruimtelijke en sociale potentie haar steentje bijdraagt. Het bod is, in overleg met de netbeheer Enexis, afgestemd op de mogelijkheden ten aanzien van de infrastructuur in Zuid-Limburg.

In oktober 2020 is de concept-RES formeel aan het Rijk aangeboden. Deze is bestuurlijk vastgesteld door alle colleges van B&W in de 16 Zuid-Limburgse gemeenten, Gedeputeerde Staten van Provincie Limburg en het dagelijks bestuur van Waterschap Limburg. In de afgelopen maanden is gewerkt aan de totstandkoming van het voorliggende definitieve bod (de RES 1.0), is de regionale samenwerking verder vormgegeven en is het energiebeleid in de gemeenten deels in een stroomversnelling gekomen. Gemeenten weten elkaar inmiddels te vinden en stemmen hun inspanningen op elkaar af. De RES 1.0 heeft daarmee in meerdere opzichten een goede basis gelegd voor de regionaal vormgegeven energietransitie.

1.4. Maatschappelijk draagvlak

De energietransitie heeft de komende jaren grote invloed op het leven van alle Nederlanders. Het is daarom niet mogelijk om deze transitie te verwezenlijken zonder inwoners, bedrijven en andere organisaties hierbij te betrekken. In de Startnotitie RES Zuid-Limburg is vastgesteld hoe de samenleving betrokken is bij het proces om te komen tot een RES-bod. De concept-fase van de RES was voornamelijk technisch. Hierna is de maatschappelijke fase van start gegaan waarin de samenleving en volksvertegenwoordigers betrokken zijn. Gemeenteraden zijn op verschillende momenten al in de concept-fase van de RES betrokken. Daarnaast hebben we op Zuid-Limburgs niveau een klankbordgroep ingericht die op verschillende momenten in het RES-proces heeft meegedacht en inhoudelijk heeft gereflecteerd op de plannen. De groep bestaat uit een select aantal personen die de maatschappelijke belangen van verschillende sectoren vertegenwoordigen. Het gaat onder andere om natuur- en milieufederaties, energiecoöperaties, woningcorporaties, kennisinstellingen, het MKB en sociaal-maatschappelijke organisaties (zie bijlage II). In de afgelopen maanden hebben we ook inwoners op diverse manieren bij het RES-proces betrokken door hen te informeren en/of te raadplegen. Meer hierover is te vinden in hoofdstuk 2.

1.5. Leeswijzer

- In het volgende hoofdstuk (**hoofdstuk 2**) wordt ingegaan op de gehanteerde Trias Energetica methodiek die als uitgangspunt is gehanteerd voor het vormgeven van de RES.
- In **hoofdstuk 3** worden de huidige elektriciteits- en warmtevraag in kaart gebracht.
- Vervolgens wordt in **hoofdstuk 4** ingegaan op de geprognotiseerde energievraag in 2030.
- In **hoofdstuk 5** worden het bod voor de opwek van hernieuwbare elektriciteit op land en de toekomstige elektriciteitsinfrastructuur en -opslag uitgewerkt.
- Daarna volgt de onderbouwing van het ruimtelijke afwegingskader voor grootschalige opwek (**hoofdstuk 6**).
- In **hoofdstuk 7** wordt de Regionale Structuur Warmte toegelicht.
- Tot slot worden in **hoofdstuk 8** de vervolgstappen uiteengezet.

Aan het begin van de meest belangrijke en uitgebreide hoofdstukken is een korte samenvatting opgenomen.

2. Participatie

De energietransitie is een complexe technische uitdaging, maar vooral ook een maatschappelijk vraagstuk. De transitie heeft een merkbaar effect op de fysieke leefomgeving van mensen (voor een deel zelfs 'achter de voordeur'). Hij moet bovendien betaalbaar blijven, ook voor mensen met een kleine beurs. Draagvlak bij inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties is dan ook essentieel. Om de samenleving in Zuid-Limburg te betrekken bij de RES zetten we in op twee sporen:

- Participatie in het RES-proces: We hebben volksvertegenwoordigers en inwoners meegenomen in het voorbereidingsproces, onder meer door middel van (digitale) bijeenkomsten, enquêtes en informatiebrieven. Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van een klankbordgroep bestaande uit partijen die verschillende belangen vertegenwoordigen;
- Participatie in projecten: We betrekken de omgeving in een zo vroeg mogelijk stadium bij de realisatie van concrete projecten. We streven er naar dat duurzame opwek voor 50% in eigendom komt van de lokale gemeenschap en dat de lusten en lasten zo evenredig mogelijk worden verdeeld. De gemeenten nemen hierbij de regie.

De energietransitie heeft de komende jaren grote invloed op het leven van alle inwoners van Zuid-Limburg. Naast de grote opgave om windturbines en zonnepanelen in te passen in het landschap, zullen de gevolgen van de energietransitie ook op financieel en sociaal vlak merkbaar zijn. Zo heeft met name de verschuiving naar een aardgasvrije samenleving grote gevolgen 'achter de voordeur'. Deze transitie vergt namelijk de nodige aanpassingen in en om de woning. Een ander belangrijk aspect is de betaalbaarheid van energie. Hoe zorgen we ervoor dat de energietransitie betaalbaar blijft, ook voor inwoners en bedrijven met een kleine beurs. De RES is een belangrijk instrument om de maatschappelijke betrokkenheid rondom de energietransitie te organiseren. Het succesvol uitvoeren van het Klimaatakkoord lukt immers alleen samen met alle betrokken partijen. Daarbij streven we er naar dat 50% van de productie van hernieuwbare opwek op land, in handen komt van de lokale omgeving (inwoners en bedrijven), zoals afgesproken in het Klimaatakkoord.

Betrokkenheid van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties kan zowel direct als indirect (via volksvertegenwoordigers in gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van Waterschap Limburg) worden vormgegeven. Daarbij kan ook de mate en vorm van participatie verschillen: van het informeren over welke besluiten genomen worden tot het (mee)beslissen over beleid en/of projecten.

2.1. Participatie in het RES-proces

Volksvertegenwoordigers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners zijn op verschillende manieren betrokken in de beleidsvorming rondom de RES Zuid-Limburg. Hieronder wordt kort toegelicht hoe we dit in Zuid-Limburg hebben vormgegeven.

Volksvertegenwoordigers

De RES 1.0 is een visiedocument en omvat ambities en oplossingsrichtingen die perspectief en kansen bieden voor onder andere de opwekking van duurzame elektriciteit en het gebruik van duurzame warmte voor de gebouwde omgeving. In de RES worden strategische keuzes gemaakt voor de komende 10 tot 30 jaar. Op regionaal niveau zijn volksvertegenwoordigers op verschillende momenten en manieren betrokken bij de totstandkoming van de RES. In de concept-RES fase (tot en met juni 2020) hebben we volksvertegenwoordigers met name geïnformeerd over het proces en

de voortgang, bijvoorbeeld door middel van een gezamenlijk Webinar voor Zuid Limburg, informatiesessies, lokale en/of regionale informatieavonden en digitale informatiebrieven. In de RES1.0-fase (vanaf juli 2020) liep dit proces verder door. Volksvertegenwoordigers zijn op verschillende momenten geïnformeerd en geconsulteerd, waarbij zij werden uitgenodigd om inhoudelijk te reageren op het voorliggende bod. In verband met de maatregelen rondom het Covid19-virus hebben deze bijeenkomsten vrijwel uitsluitend digitaal plaatsgevonden.

Klankbordgroep RES Zuid-Limburg
In het voorjaar van 2020 is een klankbordgroep met belanghebbenden opgericht die meedenkt over het proces en de inhoud van de RES. Deze groep bestaat uit partijen die verschillende belangen vertegenwoordigen, zoals de toeristische sector, natuur- en milieufederaties, woningcorporaties, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en het MKB. Aan de klankbordgroep is gevraagd om op basis van de eigen kennis en expertise bij te dragen aan het proces om gezamenlijk te komen tot een gedragen Regionale Energie Strategie. Door de maatregelen rondom het corona-virus zijn de bijeenkomsten enige tijd stil komen te liggen. In de RES 1.0-fase is hier echter opnieuw beweging in gekomen en zijn er ongeveer iedere zes weken digitale klankbordgroep-bijeenkomsten georganiseerd. In bijlage II is een volledig overzicht opgenomen van alle betrokken belangenorganisaties.

"Het proces tot dusverre zou ik in een paar woorden willen schetsen als: betrokken, dynamisch, opbouwend en respectvol. Mooi vind ik de bereidheid van iedereen om over de eigen schaduw heen te stappen en echt mee te denken. Kortom, we hebben in de klankbordgroep veel kennis opgedaan en ook anderszins veel van elkaar geleerd. En dat ook de jonge garde zich in de groep stevig weet te manifesteren – dat doet mij als voorzitter veel genoegen!" – Dhr. Ilmar Woldring, voorzitter Klankbordgroep RES Zuid-Limburg

Inwoners
Binnen de RES Zuid-Limburg is ervoor gekozen om inwoners op verschillende manieren te betrekken bij het opstellen van de RES. De eis van het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NP-RES) is om de inwoners minimaal te informeren. Consulteren is geen eis. In de zeven Parkstad gemeenten is er voor gekozen om inwoners via een gezamenlijke duurzaamheidskrant te informeren over de RES en de Transitievisie Warmte en daarbij uit te leggen wat dit voor inwoners betekent. Deze duurzaamheidskrant viel eind januari 2021 bij zo'n 120.000 huishoudens in de brievenbus en is o.a. via LinkedIn en social media verspreid. De sub-regio Maastricht-Heuvelland heeft een gezamenlijk communicatieplan ontwikkeld, gebaseerd op de pijlers informeren en participeren. Als onderdeel hiervan is een gezamenlijke stakeholderbijeenkomst georganiseerd en een gezamenlijke enquête uitgezet (met ruim 8.000 deelnemers). Ook organiseren de gemeenten in deze sub-regio lokale bijeenkomsten. In de sub-regio Westelijke Mijnstreek heeft de gemeente Beek begin 2020 fysieke bijeenkomsten belegd om de mening van de inwoners over het beleidskader Zonne-energie op te halen. De gemeenten Stein en Sittard-Geleen hebben eind 2020 een enquête uitgezet om te onderzoeken hoe hun inwoners denken over het opwekken van energie en wind uit zon in hun gemeente. De opgehaalde input is meegenomen in het RES-proces. De gemeenten zijn vaak het eerste aanspreekpunt voor de eigen inwoners.

2.2. Participatie in projecten

Participatie en acceptatie van grootschalige opwek is van groot belang om de Zuid-Limburgse ambitie te kunnen realiseren. Om projecten voor de bouw en exploitatie van (grootschalige) energieprojecten te laten slagen, is het dan ook belangrijk om inwoners bij de realisatie van concrete projecten te betrekken. In het Klimaatakkoord zijn daarom afspraken gemaakt over de participatie bij hernieuwbare energieopwekking in concrete projecten. Hierbij wordt voor 2030 gestreefd naar productie-installaties die voor 50% in eigendom zijn van de lokale omgeving (burgers en bedrijven). Daarbij is lokaal ruimte om hier vanwege lokale project-gerelateerde aspecten vanaf te wijken. Vanuit de RES Zuid-Limburg ondersteunen we dit streven. We zetten ons actief in om de participatie in de energietransitie te organiseren. Daarbij is nadrukkelijk ook aandacht voor inwoners met een kleine beurs. Iedereen moet mee kunnen doen.

Actief betrekken van de omgeving

Het is belangrijk om de omgeving in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken bij de realisatie van concrete projecten. Gemeenten nemen zelf de regie in dit proces. Onder de omgeving verstaan we de fysieke leefomgeving van een energieproject en de inwoners, bedrijven en energiecoöperaties die zich in de omgeving van het projectgebied bevinden. De precieze omvang van de omgeving is moeilijk vast te stellen, maar voor omwonenden wordt als vuistregel uitgegaan van een bepaalde straal rondom het projectgebied. Vaak gaat deze over gemeentegrenzen heen, en in Zuid-Limburg soms zelfs over landsgrenzen. Om het proces zorgvuldig en transparant te doorlopen, is het belangrijk om betrokkenen actief te informeren, te horen en (waar mogelijk) actief te betrekken bij de invulling van een project. Dit kan bijvoorbeeld middels gesprekken, informatiebijeenkomsten, meedenksessies, bevragingen/enquêtes en (gemeentelijke) websites.

Lokaal profijtbeginsel

Een belangrijke manier om draagvlak voor de energietransitie te versterken, is door bij het realiseren van grootschalige opwek uit wind- en zonne-energie de lusten en lasten evenredig te verdelen. In de praktijk geven inwoners vaak aan vooral de lasten te ervaren, bijvoorbeeld door slagschaduw of horizonvervuiling. We vragen aan initiatiefnemers om in overleg met de omgeving de voordelen en mogelijkheden om in een project te participeren te bepalen en deze te verwerken in een profijtplan. Elk project is maatwerk. Per project worden afspraken gemaakt over financiële participatie en opbrengsten voor de omgeving. Onderstaande participatiewaaier geeft een overzicht van de mogelijke opties voor projectparticipatie bij zon- en windprojecten op land:

Figuur 2.1: Opties voor projectparticipatie bij zon- en windprojecten op land[2]

De betaalbaarheid van de energietransitie is een belangrijk punt van zorg voor veel inwoners en bedrijven. Uitgangspunt van de RES Zuid-Limburg is dat iedereen kan meedoen of kan meeprofiteren van de grootschalige opwek van energie. Ook voor mensen met een kleine beurs moet de energietransitie haalbaar en betaalbaar blijven. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan hulp bij het verduurzamen van de woning of het opzetten van een (lokaal) duurzaamheidsfonds.

Energiecoöperaties

Op verschillende plekken in het land zijn er interessante voorbeelden van ondernemende burgers die op coöperatieve wijze grootschalige energieprojecten ontwikkelen. Deze burgers zetten een lokale energiecoöperatie op. Zij vormen een bijzondere groep van projectontwikkelaars: niet winst gedreven, maar wel commercieel. Ze opereren in wezen hetzelfde als commerciële projectontwikkelaars, maar vinden sterk hun draagvlak onder de eigen bevolking. Zij vormen zo een sociale vereniging, die niet alleen let op een goed rendement. Ook aspecten als landschap, leefklimaat en sociale structuur zijn bij projecten van coöperaties veelal in goede handen. Uit studie blijkt dat coöperatief uitgevoerde projecten niet alleen sneller ontwikkeld kunnen worden; ook de succeskans is groter. Alles bij elkaar kunnen coöperatieve projecten goedkoper worden gerealiseerd.

In Zuid Limburg is nog relatief weinig ervaring met energiecoöperaties. Er zijn tot nu toe enkele zogenaamde postcoderoos-projecten ontwikkeld, waarbij omwonenden (binnen de postcoderoos van een opweklocatie) kunnen deelnemen aan een collectief project. Zuster-coöperaties in Noord- en Midden-Limburg zijn vooral op wind-gebied een stuk verder en succesvoller. Profiterend van de ervaringen van de Noord- en Midden-Limburgse Coöperaties, verenigd in RESCoop Limburg, hebben enkele Zuid-Limburgse coöperaties hun ambities op dit vlak vergroot en maken zij een

[2] https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/11/18/participatiewaaier

inhaalslag. Door de Provincie Limburg is, in samenwerking met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) een ondersteunend project-ontwikkelfonds in het leven geroepen. Dit is een risicodragend revolverend fonds, waar energiecoöperaties gebruik van kunnen maken. Bij succes wordt het bedrag teruggestort en wordt een succes 'fee' betaald. Als het project niet doorgaat, vervalt het bedrag.

Energiecoöperaties kunnen onder voorwaarden een aanvraag doen voor een project-ontwikkelingsbudget, waarmee projecten tot aan de 'financial close' kunnen worden voorgefinancierd. Dit is het punt waarop alle contracten zijn ondertekend, de financiering van het project rond is en de rente is bepaald. Het fonds wordt beheerd door 'Energie Samen'. In Limburg vormt RESCoop Limburg (de vereniging van Limburgse Energie coöperaties) het aanvraagloket. Lokaal eigenaarschap kan op die manier solide worden vorm gegeven. Energiecoöperaties kunnen een stevige brug slaan tussen de bestuurlijke ambitie en de dagelijkse praktijk en op die manier een succesfactor vormen.

3. Trias Energetica

In Zuid-Limburg volgen we de 'Trias Energetica'; de meest toegepaste manier om op het gebied van energievoorziening verschillende, elkaar versterkende, maatregelen te nemen. De 'Trias Energetica' bestaat uit drie onderdelen die samen de basis vormen voor een effectief energiebeleid:

- Verminderen: het energiegebruik wordt verminderd door verspilling tegen te gaan.
- Vergroenen: de energie komt zoveel mogelijk uit niet-fossiele, duurzame bronnen zoals wind-, water-, en zonne-energie.
- Verschonen: de energie die (nog) niet met duurzame bronnen kan worden ingevuld, wordt zo efficiënt en schoon mogelijk ingezet.

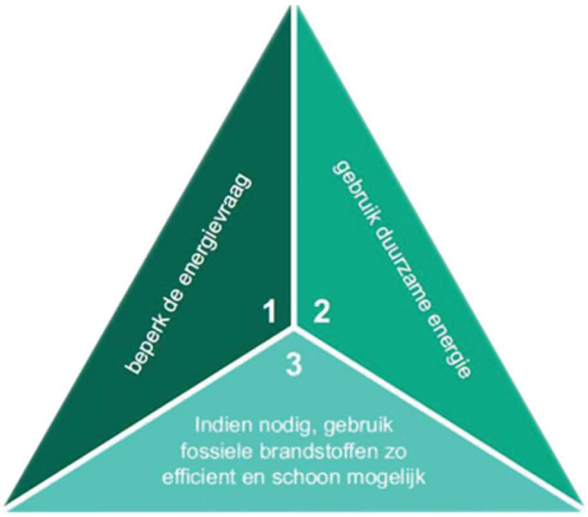

Figuur 3.1: De Trias Energetica

Het verduurzamen van de energiehuishouding begint bij vermindering van de energievraag. Wat niet gebruikt wordt, hoeft immers ook niet opgewekt te worden. In het kader van de RES ligt de focus op de gebouwde omgeving (woningen en dienstverlening). Omdat de energievraag van de gebouwde omgeving niet los kan worden gezien van de andere sectoren, nemen we in de RES Zuid-Limburg de energievraag van industrie, landbouw en mobiliteit zoveel mogelijk mee. Besparingen kunnen worden behaald op het elektriciteitsgebruik, maar ook op het verwarmen van gebouwen en het gebruik van warm tapwater. Voorbeelden van maatregelen om het energiegebruik te verminderen zijn het verbeteren van de vloer-, dak- en gevelisolatie, het investeren in dubbel glas, ledverlichting en het vervangen van cv-ketels. Met name bij woningen en gebouwen voor publieke en commerciële dienstverlening kunnen grote besparingen worden gerealiseerd. Naast technische mogelijkheden om het energiegebruik te verminderen, is ook het gedrag van de verbruikers van groot belang. Het onderdeel 'energiebesparing' wordt nader uitgewerkt in hoofdstuk 5.

De resterende landelijke energievraag moet vervolgens zoveel mogelijk worden ingevuld door vormen van duurzame energie zoals zonne-energie, windenergie, biomassa en waterkracht. In het kader van de RES richten wij ons specifiek op de opwek van hernieuwbare elektriciteit uit zonne- en windenergie en de bijdrage die we vanuit Zuid-Limburg kunnen leveren aan de landelijke opgave van 35 TWh. Dit is de opdracht die wij vanuit het Rijk hebben meegekregen. Andere technieken zoals biomassa, biogas, waterstof, kernenergie en waterkracht tellen volgens de spelregels vanuit het Rijk vooralsnog niet mee bij het realiseren van de landelijke opgave. Het onderdeel 'grootschalige opwek' wordt nader uitgewerkt in hoofdstuk 6.

Tot slot zullen we, zeker in de nabije toekomst, ook nog afhankelijk zijn van (eindige) fossiele brandstoffen om in onze energiebehoefte te kunnen voorzien. Het is belangrijk om deze energiebronnen zo effectief en schoon mogelijk in te zetten. In 2021 zijn we nog vrijwel volledig afhankelijk van fossiele brandstoffen (met name aardgas) voor het verwarmen van gebouwen. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat we voor 2050 in heel Nederland zeven miljoen huizen en één miljoen gebouwen goed zullen isoleren en van duurzame warmte zullen voorzien. In de RES 1.0 Zuid-Limburg brengen wij de huidige en (verwachte) toekomstige warmtevraag en het -aanbod in kaart, waarbij we ons vooralsnog beperken tot de inzet van regionale (rest)warmtebronnen. Ook beschrijven we de strategie om de warmtevoorziening te verduurzamen. Dit wordt nader uitgewerkt in hoofdstuk 8.

4. Energieprofiel Zuid-Limburg

Als uitgangspunt hebben we voor alle 16 gemeenten in Zuid-Limburg een nulmeting uitgevoerd, waarbij we de bestaande energievraag (basisjaar 2017) in kaart hebben gebracht. Daarbij hebben we, zoals gevraagd vanuit het Rijk, de focus gelegd op de gebouwde omgeving, maar tevens gekeken naar de andere sectoren (industrie, mobiliteit, landbouw en landgebruik):

- In totaal gebruiken we in Zuid-Limburg (exclusief Chemelot) 48.148 TeraJoule (TJ) of 13,4 TeraWattuur (TWh) aan energie;
- Binnen Zuid-Limburg zijn de huishoudens gezamenlijk verantwoordelijk voor ca. 34% van de totale energievraag, waarbij de warmtevraag aanzienlijk groter is dan de elektriciteitsvraag;
- De utiliteitsbouw binnen de gebouwde omgeving (publieke en commerciële dienstverlening) is goed voor ca. 19% van de totale energievraag.

Om concrete doelstellingen te formuleren op het gebied van energie is het cruciaal om een goed beeld te hebben van het huidige energiegebruik in de regio, verdeeld over de verschillende sectoren. In dit hoofdstuk geven we meer inzicht in deze bestaande energievraag (elektriciteit en warmte). De zogenaamde nulmeting, maakt inzichtelijk welke sectoren en deelsectoren de grootste energievraag hebben. De nulmeting is, conform de afspraken die hierover landelijk zijn gemaakt, gebaseerd op energiegegevens uit 2017. Hierbij gebruiken we de volgende sectorindeling:

- Gebouwde omgeving;
- Industrie;
- Mobiliteit;
- Landbouw en landgebruik.

Conform de opgave die het rijk aan de regio's heeft meegegeven, ligt de nadruk daarbij op 'elektriciteit' en de 'gebouwde omgeving', waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen woningen, publieke dienstverlening en commerciële dienstverlening. Het energiegebruik in de gebouwde omgeving bepaalt echter maar een deel van de energievraag in Zuid-Limburg. Daarom verkennen we in dit hoofdstuk ook de energievraag van de overige sectoren (industrie, mobiliteit, en landbouw en landgebruik). Formeel maakt dit nog geen onderdeel uit van de RES. Vanwege de enorme omvang van de energiebehoefte van het industriecomplex Chemelot (meer dan 60.000 TJ of 16,7 TWh), laten we dit complex in de overzichten buiten beschouwing. Chemelot behoort tot de vijf grote industriële clusters in Nederland waarvoor een aparte Cluster Energie Strategie (CES) wordt gemaakt.

Huidige energievraag

We hebben voor alle 16 gemeenten in Zuid-Limburg een nulmeting uitgevoerd waarbij het huidige energiegebruik (2017) in kaart is gebracht. Hierbij hebben we gebruik gemaakt van de gegevens die zijn opgenomen in de landelijke Klimaatmonitor, waar mogelijk aangevuld met lokale informatie. De nulmeting geeft een goed overzicht van het energiegebruik in Zuid-Limburg en laat zien in welke sector dit gebruik plaatsvindt. In onderstaande cirkeldiagram is het totale energiegebruik (48.148 TJ of 13,4 TWh) in de 16 Zuid-Limburgse gemeenten verdeeld over de verschillende sectoren:

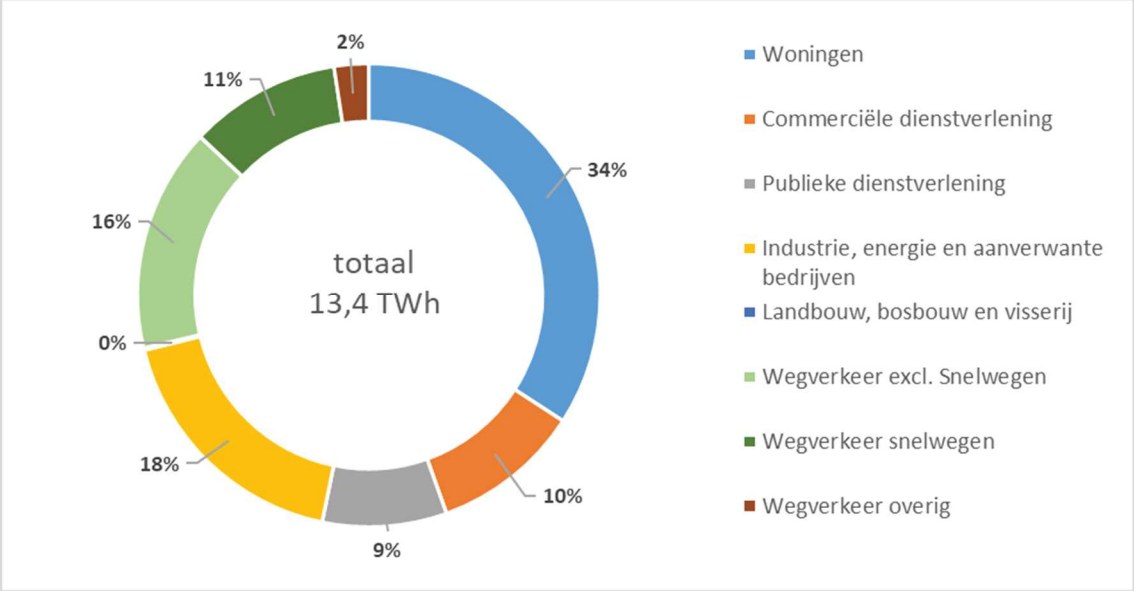

Figuur 4.1: Totale energievraag alle sectoren in Zuid-Limburg (excl. Chemelot)

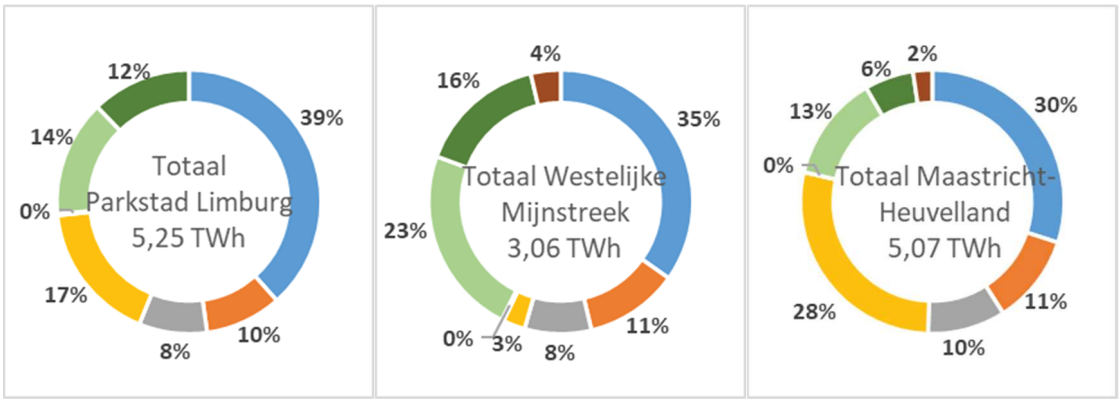

Figuur 4.2: Totale energievraag in de sub-regio's Parkstad Limburg, Westelijke Mijnstreek (excl. Chemelot) en Maastricht-Heuvelland

Wat opvalt is dat de sectoren binnen de **gebouwde omgeving** (woningen, publieke en commerciële dienstverlening) met in totaal ca. 25.636 TJ of 7,1 TWh verantwoordelijk zijn voor ruim 53% van de totale energievraag in Zuid-Limburg. Met name in de sector **woningen** wordt veel energie gebruikt (34%). Daarbij is het aandeel van woningen in de totale energievraag in Parkstad met 39% aanzienlijk groter dan in Maastricht-Heuvelland (30%). Ook de **publieke** (9%) en **commerciële dienstverlening** (10%) hebben een aanzienlijk aandeel in de energievraag in Zuid-Limburg, waarbij er weinig verschil is tussen de verschillende regio's.

De sector **industrie** is verantwoordelijk voor 18% van het energiegebruik in Zuid-Limburg. Met name in Maastricht-Heuvelland heeft deze sector met 28% een relatief groot aandeel in de totale energievraag. Zoals we in de inleiding van dit hoofdstuk al hebben aangegeven, is de energievraag van Chemelot hierbij buiten beschouwing gelaten. Voor de industrie is binnen het Klimaatakkoord een aparte landelijke klimaattafel opgezet. Formeel gezien richt de RES zich dan ook niet op deze sector. De energiehuishouding van de industrie hangt echter vaak samen met de energiehuishouding van bijvoorbeeld de gebouwde omgeving. Zo kan restwarmte uit industriële

processen gebruikt worden voor de verwarming van woningen. Waar mogelijk nemen we de besparingsmogelijkheden en potentie voor duurzame energieopwekking in de industrie daarom toch zoveel mogelijk mee, in samenwerking met Rijk, Provincie Limburg, andere regio's, netwerkbeheerders en buurlanden.

Ook de sector **mobiliteit** levert met 29% een belangrijk aandeel aan de totale energievraag, hoofdzakelijk in de vorm van fossiele brandstoffen als benzine, diesel, LPG en dergelijke. Een aanzienlijk deel van het energiegebruik vindt plaats op de auto(snel)wegen die Zuid-Limburg verbinden met de rest van Nederland, Duitsland en België (met name de A2, A76 en A79). De sectortafel **mobiliteit** is een apart onderdeel van het Klimaatakkoord en valt buiten de RES. Voor het realiseren van duurzame mobiliteit werken decentrale overheden aan een regionale en integrale aanpak in het Regionale Mobiliteitsprogramma (RMP). Het RMP is de kapstok voor alle maatregelen ter bevordering van duurzame mobiliteit. De 16 gemeenten in Zuid-Limburg maken allen onderdeel uit van één Mobiliteitsregio Zuid-Limburg. De ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit hebben gevolgen voor de gebouwde omgeving en andersom. Zo hebben keuzes over laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen grote effecten op de elektriciteitsinfrastructuur. Waar mogelijk zullen we ontwikkelingen op het mobiliteitsvlak dan ook meenemen in de volgende RES (RES 2.0).

De bijdrage van de sector **landbouw en landgebruik** aan de totale energievraag in Zuid-Limburg is zeer beperkt (<1%). Onder deze sector vallen landbouwbedrijven en aanverwante bedrijven, zoals akkerbouwbedrijven, veehouderijen, fruitteeltbedrijven en agrarische loonwerkbedrijven. De sector **landbouw en landgebruik** vormt een aparte sectortafel binnen het Klimaatakkoord en deze maakt dan ook geen onderdeel uit van de RES. Vanuit het energiesysteem zijn er echter voordelen om ook deze sector integraal mee te nemen in de RES Zuid-Limburg. Zo zal de grootschalige opwek van windenergie en zonne-energie op land en daken in het buitengebied mogelijk ook gevolgen hebben voor de agrarische sector. Ook kan de verduurzaming van landbouwbedrijven invloed hebben op de warmtevoorziening van landelijke gemeenten, bijvoorbeeld door de productie van biogas uit mest, landbouwgewassen en andere organische afvalstoffen en het gebruik van restwarmte in kassen. Waar mogelijk zullen we dus ook deze sector meenemen in de volgende RES (RES 2.0).

In de rest van dit hoofdstuk gaan we dieper in op het energiegebruik binnen de verschillende sectoren en sub-sectoren. De informatie helpt ons om de kansen voor energiebesparing specifieker te maken en biedt belangrijke aanknopingspunten voor het bepalen van de potentie voor duurzame energie (elektriciteit en warmte) in de verschillende sectoren. Waar zijn de kansen het grootst en waar moeten we als regio op inzetten? En waarop juist niet? De analyses en onderzoeken die in het kader van de RES zijn uitgevoerd leveren objectieve, gedetailleerde en gekwantificeerde informatie op waarmee de energietransitie in Zuid-Limburg op een gestructureerde en systematische wijze kan worden opgepakt. Hiermee vormt dit hoofdstuk het kader en fundament voor het voor de RES Zuid-Limburg 1.0 en het uitvoeringsprogramma dat hierop gebaseerd wordt.

4.1. Woningen

De woningvoorraad van Zuid-Limburg omvat 289.324 (zelfstandige) woningen in 2018[3]. De huishoudens in Zuid-Limburg zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor 34% van de totale

[3] Bron: Woonmonitor, 2018

energievraag. Meer dan 80% van de totale energievraag van huishoudens is gerelateerd aan warmte (ruimteverwarming, tapwater en koken). Het overgrote deel van de warmtevraag wordt ingevuld met aardgas. Olie, propaan, hout en andere bronnen worden slechts beperkt gebruikt.

Het merendeel van de regionale woningvoorraad, namelijk 56%, bestaat uit koopwoningen. Daarnaast gaat het om 29% huurwoningen van woningcorporaties en 15% huurwoningen van commerciële verhuurders. Van de totale woningvoorraad bestaat 41,5% uit rijwoningen en twee-onder-een-kap woningen (zie figuur 4.3). Met name in de Westelijke Mijnstreek is sprake van een relatief groot aandeel (29,2%) 2-onder-1-kap woningen, terwijl de overige twee regio's relatief meer rijtjeshuizen tellen. De samenstelling van de woningvoorraad loopt sterk uiteen in de verschillende gemeenten. Zo hebben Eijsden-Margraten (67,7%), Beekdaelen (66%) en Voerendaal (65,7%) een hoog aandeel 2-onder-1 kap woningen en vrijstaande woningen, terwijl gemeenten als Vaals (48,5%) en Maastricht (45,1%) daarentegen juist een hoog aandeel meergezinswoningen en appartementen hebben. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor het verduurzamen van het vastgoed in de woningmarkt.

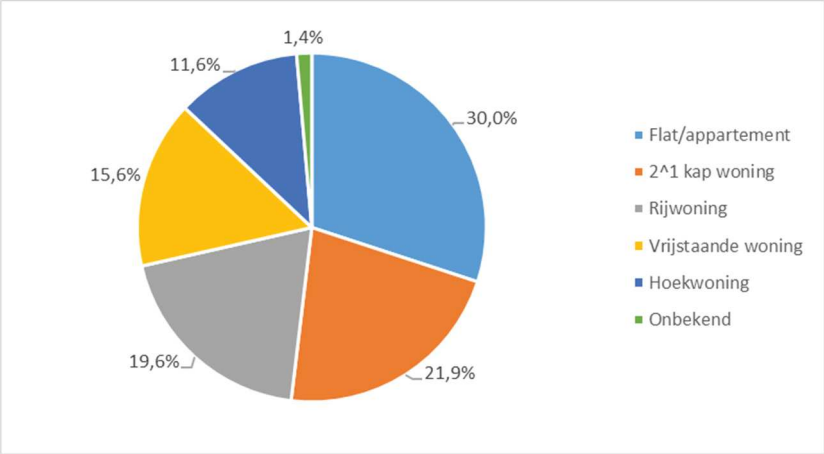

Figuur 4.3: Verdeling woningvoorraad naar type in Zuid-Limburg[4]

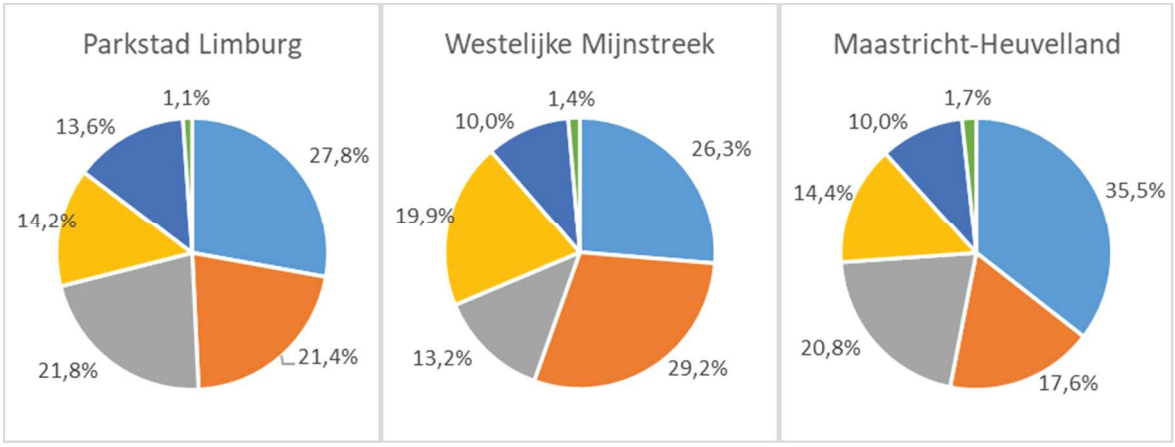

Figuur 4.4: Verdeling woningvoorraad naar type in de deel-regio's Parkstad Limburg, Westelijke Mijnstreek en Maastricht-Heuvelland

[4] Bron: Woonmonitor, 2018

Het energiegebruik varieert nogal per woningtype (zie onderstaande tabel). Zo zijn flats en appartementen door hun compactheid energiezuiniger dan grondgebonden woningen. In verhouding hebben deze types minder buitenoppervlak. Zowel het aardgasgebruik en elektriciteitsgebruik is in vrijstaande woningen aanmerkelijk hoger dan in een appartement of hoekwoning.

Tabel 4.1: Gemiddelde aardgas- en elektriciteitsvraag per woningtype (2017)

Energievraag 2017	Gemiddeld aardgasgebruik in m3/jaar (temperatuur gecorrigeerd)	Gemiddeld elektriciteitsgebruik in kWh/jaar
Appartement	960	2.050
Tussenwoning	1.450	3.070
Hoekwoning	1.670	3.190
2-onder-1-kap woning	1.870	3.370
Vrijstaande woning	2.510	4.120

Daarnaast heeft ook de leeftijd van de woning in het algemeen invloed op het energiegebruik van de woning. De leeftijd van woningen geeft namelijk ook een indicatie van de bouwkundige kwaliteit. Figuur 4.5 geeft een goed overzicht van het bouwjaar van de woningen in Zuid-Limburg. Duidelijk zichtbaar is dat een groot deel van de woningen dateert uit de periode tussen 1955 en 1985, toen er bouwtechnisch minder goede woningen werden gebouwd. Veel van deze woningen zijn vanwege hun leeftijd toe aan grondige renovatie, wat kansen biedt voor het treffen van energiemaatregelen.

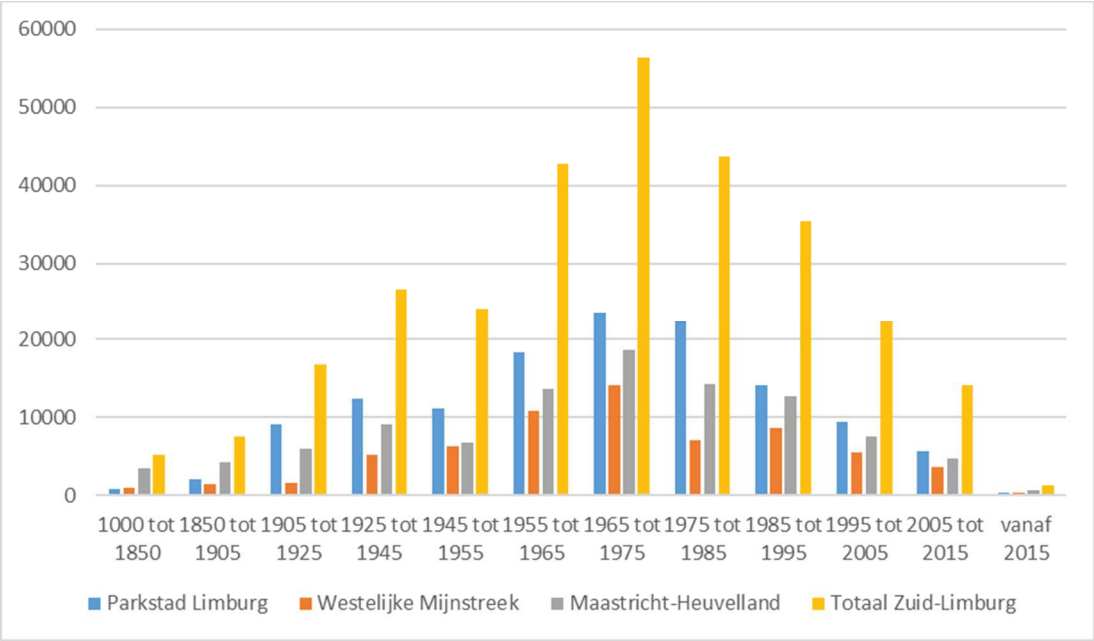

Figuur 4.5: Bouwjaar woningen in Zuid-Limburg[5]

[5] CBS, 2017

Om de energieprestatie van een woning in beeld te brengen en duidelijk te maken welke energiebesparende maatregelen mogelijk zijn, is aan alle woningen in Nederland een (voorlopig) energielabel toegekend. Een officieel vastgesteld energielabel (definitief/geldig label) is sinds 2015 verplicht bij de verkoop, verhuur en oplevering van woningen. Met een energielabel kunnen kopers en huurders in één oogopslag zien of een woning energiezuinig is of niet. Een energiezuinig huis heeft goede isolatie (inclusief isolatieglas), energiezuinige verwarming en mogelijk ook zonnepanelen. Een zuinige woning is niet alleen goed voor een lagere energierekening, maar biedt de eigenaar of huurder vaak ook meer wooncomfort. Woningen met een A-label zijn het energiezuinigst; de minst zuinige woningen krijgen een G-label.

In 2017 hadden al meer dan 130.000 woningen in Zuid-Limburg een geldig energielabel (zie figuur 4.6). Bijna een kwart van alle woningen (22%) had een groen energielabel (A- of B-label). Met name nieuwbouwwoningen en recent gerenoveerde woningen voldoen aan deze norm. Voor een groot aantal woningen, van zowel particuliere eigenaren en sociale woningcorporaties, lijkt er echter nog veel ruimte te bestaan voor energiebesparende maatregelen. Zo zijn er bijvoorbeeld ruim 36.000 woningen met energielabel E t/m G. In hoofdstuk 5 staan we stil bij de mogelijkheden voor energiebesparing in de gebouwde omgeving, inclusief woningen.

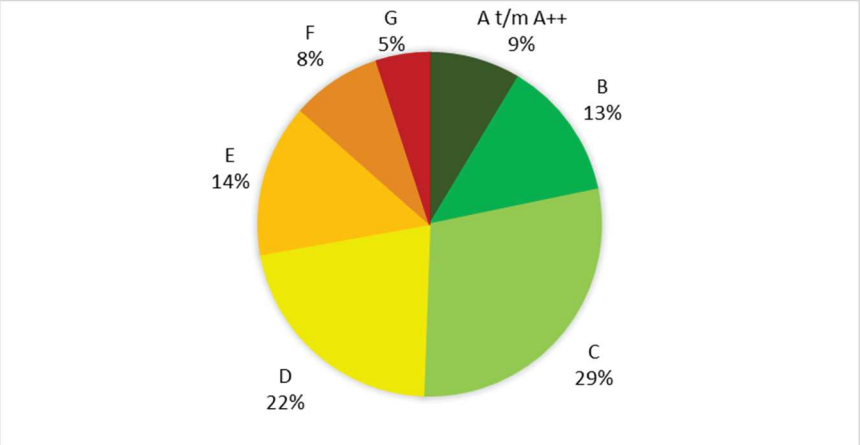

Figuur 4.6: Energielabels woningen Zuid-Limburg (2017)[6]

4.2. Publieke dienstverlening

Publieke dienstverlening is de verzamelnaam voor organisaties die dicht tegen de overheid aan zitten en een publiek belang dienen. Voorbeelden binnen deze sector zijn zorg- en onderwijsinstellingen en de kunstensector. De bijdrage van de publieke dienstverlening aan de totale energievraag is relatief gezien veel kleiner dan de woningsector, maar met 4.148 TJ of 1,15 TWh desondanks goed voor ca. 8,6% van het totale energiegebruik in Zuid-Limburg (2017). Net als bij de woningen wordt het energiegebruik in de publieke sector voor een groot deel bepaald door energie voor ruimteverwarming. Hoe het jaarlijks energiegebruik over de sectoren is verdeeld (in TJ), is weergegeven in figuur 4.7.

[6] Klimaatmonitor,2019

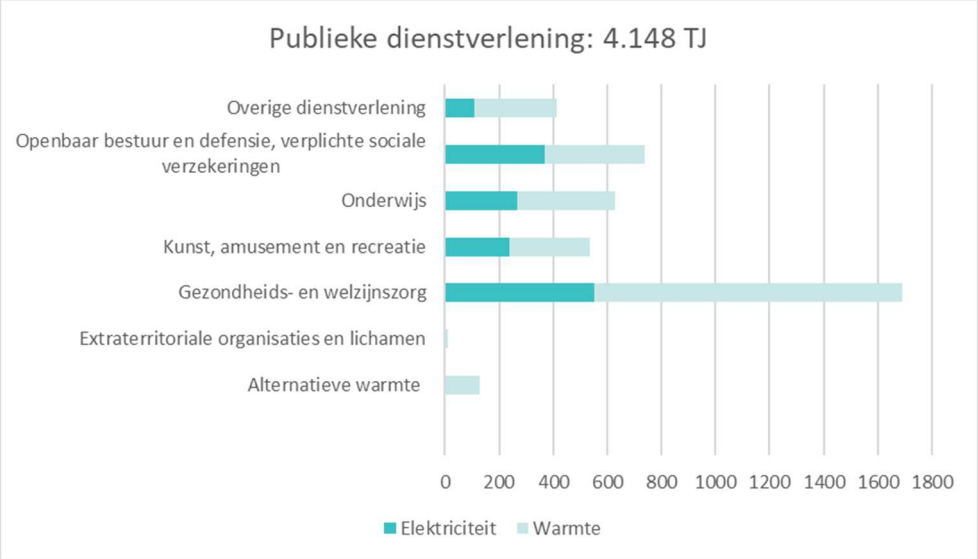

Figuur 4.7: Huidige warmte- en elektriciteitsvraag publieke dienstverlening (2017)

Binnen de publieke dienstverlening is de gezondheids- en welzijnszorg met 41% van het energiegebruik de belangrijkste sector. Dat deze sector een groot aandeel heeft in het totale energiegebruik is te verklaren door het feit dat er een aantal grote regionale gezondheids-instellingen in Zuid-Limburg gevestigd zijn, met name de medische centra in Heerlen, Sittard-Geleen en het Universitair Medisch Centrum in Maastricht.

Ruim 63% van de energievraag in de sector publieke dienstverlening is gerelateerd aan warmte. De jaarlijkse warmtevraag verschilt wel per deelsector. Zo hebben zorginstellingen en bepaalde sportcomplexen zoals zwembaden, een vrijwel continue hoge warmtevraag, waardoor het aandeel warmte wat hoger is dan bij de andere deelsectoren. In de overige deelsectoren, zoals scholen en kantoren, is het verschil tussen de elektriciteitsvraag en de warmtevraag veel minder groot.

In 2017 hadden ruim 2.100 utiliteitsgebouwen (publieke en commerciële dienstverlening) een geldig energielabel (zie figuur 4.8). Op basis van de beschikbare gegevens is het niet mogelijk om dit verder uit te splitsen naar publieke en private gebouwen. Bijna de helft van alle utiliteitsgebouwen (48%) beschikt over een groen energielabel (A- of B-label). Daartegenover heeft bijna een kwart van alle utiliteitsgebouwen (24%) de minst zuinige energielabels F (6%) en G (18%). In totaal gaat het om maar liefst 523 utiliteitsgebouwen in Zuid-Limburg in 2017. Hiermee lijken er ook voor utiliteitsgebouwen nog voldoende mogelijkheden te bestaan om het energiegebruik te reduceren, enerzijds door gebouwen beter te isoleren en te ventileren en anderzijds door de warmteopwekking efficiënter te organiseren. Het energiegebruik voor verlichting kan met name worden verminderd door LED-verlichting en aanwezigheidsdetectie toe te passen. Ook gedragsverandering draagt bij aan een reductie van de energievraag.

Het verminderen van de energievraag in de publieke dienstverlening is een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Door hier op in te zetten laten overheden en semioverheden zien dat verduurzaming op termijn loont en geven ze daarmee het goede voorbeeld aan inwoners, bedrijven en instellingen. Bij het maken van plannen voor het treffen van maatregelen, zullen we uiteraard goed kijken naar de toekomstbestendigheid van de gebouwen vanuit andere invalshoeken. Gebouwen die op de nominatie staan om te verdwijnen, zullen niet energetisch worden aangepakt.

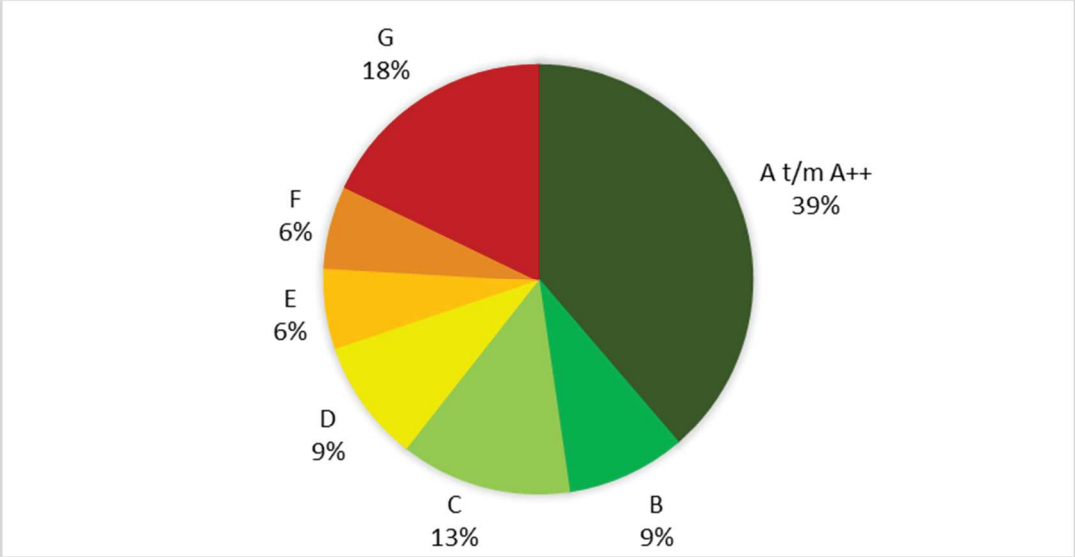

Figuur 4.8: Energielabels utiliteitsgebouwen Zuid-Limburg (2017)[7]

4.3. Commerciële dienstverlening

De commerciële dienstverlening is een belangrijke economische motor voor de regio. Commerciële dienstverlening is een verzamelnaam voor dienstverlening die zich richt op het maken van winst. Het betreft onder meer de groot- en detailhandel, kantoren, garagebedrijven en horecabedrijven. Deze sector is met 5.020 TJ of 1,39 TWh goed voor ca. 10% van het totale energiegebruik van Zuid-Limburg, waarbij de verdeling tussen elektriciteitsvraag (49%) en warmtevraag (51%) nagenoeg gelijk is.

Binnen de commerciële dienstverlening is de groot- en detailhandel (inclusief reparatie van auto's) veruit de belangrijkste bedrijfstak, als het gaat om het energiegebruik. Ca. 38% van de totale energievraag in deze sector is direct gerelateerd aan bedrijfsactiviteiten in deze branche (zie figuur 4.9). De energie die nodig is voor de verlichting van winkels en opslagruimtes en voor de koeling van producten (bv. in supermarkten) draagt bij aan een relatief hoge elektriciteitsvraag.

Ook de vrijetijdseconomie (logies-, maaltijd- en drankverstrekking) speelt met 23% een belangrijke rol, als het gaat om de energievraag van de commerciële dienstverlening. Het toerisme in Zuid-Limburg draagt hieraan bij. De toeristische sector telde in 2017 meer dan 50.000 slaapplaatsen verdeeld over bijna 500 accommodaties, waaronder hotels, pensions, vakantieparken, campings en andere accommodaties.

Een branche die in Zuid-Limburg nog wat minder bijdraagt aan de totale energievraag is de 'informatie en communicatie'-branche. Hieronder vallen bijvoorbeeld datacenters, die relatief gezien veel elektriciteit gebruiken voor de koeling van servers.

[7] Klimaatmonitor, 2019

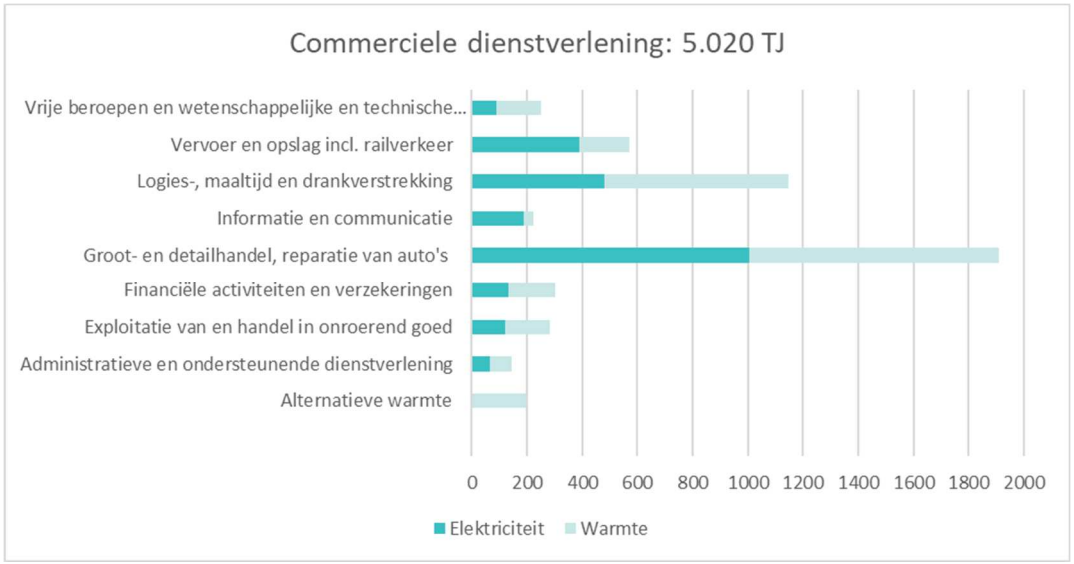

Figuur 4.9: Huidige warmte- en elektriciteitsvraag commerciële dienstverlening (2017)

In figuur 4.8 is de verdeling van de energielabels voor utiliteitsgebouwen al afgebeeld. Bijna de helft van de utiliteitsgebouwen (48%) heeft inmiddels een groen energielabel (klasse A of B). Toch is ook hier nog een verduurzamingsslag mogelijk. Zo geldt voor kantoorgebouwen vanaf 1 januari 2023 de verplichting om minimaal energielabel C te hebben.

Hoewel overheden niet direct invloed kunnen uitoefenen op de energievraag in de sector 'commerciële dienstverlening', hebben zij een aantal belangrijke instrumenten tot hun beschikking om ondernemers en bedrijven ertoe te bewegen om hun verantwoordelijkheid te nemen. Zo heeft de gemeente op basis van de Wet milieubeheer en onderliggende besluiten en regelingen een wettelijke toezichtstaak op het gebied van energiebesparing bij bedrijven. Ook kunnen gemeenten ondernemers ondersteunen in het realiseren van eigen opwek van bijvoorbeeld zonnepanelen op bedrijfsdaken. In de volgende hoofdstukken gaan we hier nader op in.

4.4. Industrie

De sector 'industrie' (inclusief aanverwante bedrijven) is met 8.623 TJ of 2,4 TWh verantwoordelijk voor een aanzienlijk deel van de totale energievraag in Zuid-Limburg (18%). Zoals eerder aangegeven is hierin de energiebehoefte van het energie-intensieve industriecluster Chemelot nog niet meegenomen. De industrie is economisch gezien van groot belang voor de Limburgse economie, met een bijdrage van ca. 25% aan het bruto regionaal product.

Tot de sector 'industrie' behoren ook de bedrijven en organisaties die zich bezig houden met de winning en distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en de productie van elektriciteit, stoom en gekoelde lucht. Ook de bouwnijverheid maakt in de systematiek die de Klimaatmonitor hanteert, onderdeel uit van de sector 'industrie'. Toch is de 'echte' industrie (met SBI-code C) verantwoordelijk voor het merendeel van het energiegebruik binnen de sector (meer dan 95%). Het gaat hierbij in veel gevallen om hoge-temperatuur warmte voor industriële processen. Deze energiebehoefte wordt momenteel met name ingevuld met aardgas. Een meer gedetailleerde onderverdeling (exacte bijdrage per branche) kan met de beschikbare informatie niet worden gemaakt. Landelijke bronnen zoals het CBS en de Klimaatmonitor publiceren alleen geaggregeerde gegevens. Dit in verband met privacy en het feit dat energiegebruik herleidbaar kan zijn naar individuele afnemers.

De ontwikkeling van het energiesysteem voor de industrie wordt verder onderzocht in het kader van een systeemstudie van de Limburgse energie-infrastructuur en de Provinciale Energie Strategie (PES). Thema's als energiebesparing en procesoptimalisatie worden opgepakt door de landelijke thematafel industrie. Voor de vijf grootste energieclusters (waaronder Chemelot) en bedrijven die horen bij het 'Het Zesde cluster' (bedrijven in heel Nederland behorende bij 9 energie-intensieve sectoren), wordt de aanpak verder uitgewerkt in de CES'en (Cluster Energie Strategie). Daarnaast zijn de grotere Limburgse actoren sinds 2018 verenigd in de Limburgse Energie Agenda (LEA) en wordt bovendien op lokaal niveau samengewerkt (bv. het Maastrichts Energie Akkoord MEA in Maastricht).

4.5. Mobiliteit

Het verkeer en vervoer op de snelwegen en andere wegen in Zuid-Limburg is verantwoordelijk voor 29% van het totale energiegebruik. De energievraag van de sector 'mobiliteit' wordt momenteel nog vooral ingevuld met fossiele brandstoffen. Ca. 55% van de energievraag is lokaal en regionaal van aard. Het gaat om het verkeer dat plaatsvindt op lokale en provinciale wegen. Ca. 37% van de energiebehoefte kan worden toegerekend aan transportbewegingen op de auto(snel)wegen die Zuid-Limburg verbinden met de rest van Nederland, Duitsland en België. De energievraag ten behoeve van mobiliteit is min of meer constant over het gehele jaar.

De toename van elektrisch vervoer en de daarmee samenhangende laadvraag zal zorgen voor een toename in de elektriciteitsvraag. Laadpalen kunnen bij mensen op de oprit staan (een private laadpaal) maar ook in de openbare ruimte, bij kantoren of op een bedrijventerrein (openbare laadpaal). Als veel elektrische auto's gelijktijdig worden opgeladen (bv. tussen 18:00 uur en 22:00 uur), kunnen er problemen ontstaan op het elektriciteitsnet, mogelijk met overbelasting tot gevolg. Daar staat tegenover dat elektrische voertuigen een rol kunnen spelen in de tijdelijke opslag van hernieuwbare energie waarmee ze het elektriciteitsnet stabiliseren. In 2017 waren er 559 laadpalen in Zuid-Limburg. In de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) wordt rekening gehouden met ruim 15.000 laadpunten in heel Limburg in 2020, 47.000 in 2025 en 121.000 laadpunten in 2030. Om antwoord te geven op de (toekomstige) uitdagingen op het gebied van mobiliteit is reeds in 2017 een Mobiliteitsplan gepubliceerd, waarin de Limburgse koers beschreven staat. Hierin is de ambitie uitgesproken om te komen tot een 'toekomstbestendige, toegankelijke, slimme, schone en grenzeloze mobiliteit zodat mensen zich naar wens en behoefte vrij kunnen bewegen'. In het voorjaar van 2020 is de Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg vastgesteld door de 16 Zuid-Limburgse colleges van B&W. Slimme en duurzame mobiliteit is hierin een belangrijk thema, met o.a. aandacht voor het aanjagen van emissieloos vervoer, het faciliteren van de bijbehorende (laad)infrastructuur en het aanbieden van deelmobiliteitsoplossingen. Daarnaast werken het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Provincie Limburg en de Zuid-Limburgse gemeenten samen in het samenwerkingsverband 'Zuid-Limburg Bereikbaar' aan een 'bereikbare, vitale en leefbare regio'.

Zoals eerder is aangegeven, maakt het thema 'mobiliteit' en de daarbij horende energievraag van verkeer en vervoer, geen onderdeel uit van de RES-afspraken. De toenemende laadvraag voor elektrisch vervoer is op dit moment nog lastig in te schatten. In de PALET-systematiek is er voor Parkstad Limburg al wel rekening mee gehouden. Voor de andere sub-regio's is dat nog niet gedaan. Dit aspect zal in het kader van volgende RES'en nader worden verfijnd waarbij zo mogelijk ook andere ontwikkelingen in het kader van verkeer en vervoer worden meegenomen.

4.6. Landbouw en landgebruik

De sector ‘landbouw en landgebruik’ is verantwoordelijk voor minder dan 1% van het totale energiegebruik in Zuid-Limburg in 2017. Onder deze sector vallen landbouwbedrijven en aanverwante bedrijven, waaronder akkerbouwbedrijven, veehouderijen, fruitteeltbedrijven en agrarische loonwerkbedrijven.

De sector ‘landbouw en landgebruik’ vormt een aparte sectortafel binnen het Klimaatakkoord en maakt dan ook geen onderdeel uit van de RES. Toch zijn er zeker mogelijkheden voor energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. In de volgende hoofdstukken komen deze mogelijkheden dan ook aan de orde.

5. Energievraag 2030 en energiebesparing

- De totale energievraag in de gebouwde omgeving (woningen en utiliteiten) zal naar verwachting afnemen. Dat geldt met name voor de warmtevraag die tot 2030 met ca. 18% afneemt. Het maken van een prognose voor de elektriciteitsvraag is wat lastiger, omdat deze mede bepaald wordt door de toenemende laadvraag en keuzes in het kader van de warmtetransitie.
- Om de daling van de energievraag te kunnen realiseren, zullen we in de komende jaren flink moeten inzetten op besparingsprojecten voor woningen, publieke dienstverlening en commerciële dienstverlening.
- Verduurzaming van het eigen gemeentelijk vastgoed is vanwege de voorbeeldrol van de overheid enorm belangrijk. Vrijwel iedere gemeente heeft de verduurzaming van het eigen gemeentelijk vastgoed als speerpunt opgenomen in het eigen energie- en klimaatbeleid. Ook worden stappen gezet in het verduurzamen van het eigen wagenpark.
- In Zuid-Limburg is al de nodige ervaring opgedaan met energiebesparing in de gebouwde omgeving én met de kleinschalige opwek van zonne-energie op daken.
- De nadere uitwerking voor het thema energiebesparing zal plaats vinden in de uitvoeringsprogramma's die volgen op deze RES. Hierin worden de ambities vertaald naar concrete acties en projecten.

Het verduurzamen van de energiehuishouding begint bij besparing op het energiegebruik: wat niet gebruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt te worden. Het besparen van energie draagt niet alleen bij aan het behalen van de klimaatdoelstellingen, maar ook aan een lagere energierekening. Hoewel het thema energiebesparing formeel geen onderdeel uitmaakt van de RES, is er bewust voor gekozen om dit thema als integraal onderdeel en uitgangspunt van de RES Zuid-Limburg op te nemen. Pas daarna wordt (in hoofdstuk 6 en 7) gekeken waar en met welke techniek (wind-op-land, zon-op-dak en zon-op-land) hernieuwbare energie in de regio opgewekt kan worden.

In dit hoofdstuk behandelen we de besparingspotenties en de energievraag in 2030 voor achtereenvolgens woningen, utiliteitsbouw en de overige sectoren. Hierbij richten wij ons voornamelijk op de mogelijkheden voor energiebesparing tot 2030, met een globale doorkijk naar 2050. Voor de periode na 2050 zijn nog geen betrouwbare gegevens voorhanden.

Als uitgangspunt nemen we voor de RES 1.0 het Zuid-Limburgse energiegebruik in basisjaar 2017 (nulsituatie). Dit was 48.148 TJ of 13,4 TWh (zie hoofdstuk 4). Dit is exclusief het energiegebruik van Chemelot (ca. 16,7 TWh). Het energiegebruik gaat de komende decennia naar verwachting behoorlijk veranderen. Door efficiencyverbetering en besparing kan de energievraag (warmte en elektriciteit) in de verschillende sectoren worden beperkt. De besparing die dit ten aanzien van elektriciteit oplevert, wordt grotendeels teniet gedaan door de aanschaf van extra apparatuur, waaronder het toenemende gebruik van airco's voor koeling (en geleidelijk ook meer voor verwarming). Bij de verandering van de energievraag van de gebouwde omgeving en overige sectoren, spelen ook andere factoren een belangrijke rol. Bij de uitwerking van de prognoses voor de drie sub-regio's is daarom o.a. rekening gehouden met de volgende aspecten[8]:

[8] Zie de concept-RES van Zuid-Limburg op www.regionale-energiestrategie.nl voor een verdere onderbouwing van de rekenmethodiek per sub-regio.

- Demografische en economische ontwikkelingen die groei of krimp veroorzaken van het aantal woningen en bedrijven. Voor de utiliteitsbouw is vooralsnog uitgegaan van een gelijkblijvende omvang;
- De toename van elektrisch vervoer en de daarmee samenhangende laadvraag;
- De geschatte toename van de elektriciteitsvraag als gevolg van de warmtetransitie en toenemend gebruik van elektrische apparaten.

Voor de sub-regio Parkstad Limburg zijn de PALET-uitgangspunten gehanteerd, waarbij alle genoemde punten zijn meegenomen. Voor de andere sub-regio's is bij het bepalen van de verwachte elektriciteitsvraag (tabel 5.1 en 5.2) alleen rekening gehouden met energiebesparing en demografische ontwikkelingen. De toename van de elektriciteitsvraag door elektrificatie van vervoer en warmtevoorzieningen is voor deze sub-regio's nog niet in beeld. In de RES 2.0 zal dit aspect verder worden verfijnd.

Om de efficiencyverbeteringen daadwerkelijk te realiseren, moeten we flink inzetten op besparingsprojecten. De nadere uitwerking hiervan zal plaats vinden in de uitvoeringsprogramma's die volgen op deze RES, waarin de ambities worden vertaald naar concrete acties en projecten.

5.1. Woningen

De sector 'Woningen' is met 16.370 TJ of 4,5 TWh verantwoordelijk voor 34% van het totale energiegebruik in Zuid-Limburg. Het energiegebruik van de huishoudens bestaat grofweg uit:

- Elektriciteit (verlichting, huishoudelijke apparaten en dergelijke);
- Verwarming (ruimteverwarming, tapwater en dergelijke). Voor de verwarming van veruit het merendeel van de woningen in Zuid-Limburg wordt nu nog gebruik gemaakt van aardgas.

5.1.1. Energievraag woningen in 2030

De elektriciteitsvraag in de sector 'woningen' neemt door besparing en efficiencyverbeteringen af. Het verloop van de elektriciteitsvraag tussen 2017 en 2030 wordt echter niet alleen bepaald door efficiencyverbetering, maar ook door een toenemende elektriciteitsvraag als gevolg van de groei van elektrisch vervoer (bv. fietsen, (brom)scooters en personenauto's) en het in toenemende mate inzetten van elektriciteit voor het verwarmen van woningen. Na 2030 zal de toename naar verwachting de overhand krijgen.

Afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt in de warmtetransitie (warmtenet of all-electric), zal de elektriciteitsvraag in meer of mindere mate stijgen. De keuzes voor de warmtevoorziening van de toekomst worden gemaakt in de Transitievisies Warmte, die per gemeente zullen worden vastgesteld. Voor Parkstad Limburg gaan we ervan uit dat de daling door efficiencyverbeteringen enerzijds en de toename als gevolg van de warmtetransitie en de toenemende laadvraag door elektrisch vervoer anderzijds elkaar zullen opheffen. Voor de ander sub-regio's is het effect van de toenemende laadvraag en de warmtetransitie (nog) niet meegenomen in de cijfers. De verwachte elektriciteitsvraag in 2030 is met 2.757 TJ of 0,8 TWh (zie tabel 5.1) iets gedaald t.o.v. de elektriciteitsvraag in 2017. Hierbij verwachten we wel dat de piekvraag naar elektriciteit op bepaalde momenten (bv. koude dagen) zal toenemen. Hoe de elektriciteitsvraag zich tot 2050 zal ontwikkelen is op dit moment nog niet te voorspellen. Dit is mede afhankelijk van de keuzes die we maken in de transitie naar een aardgasvrije samenleving en de ontwikkelingen op het gebied van (elektrische) mobiliteit. Dit zullen we verder uitwerken in de RES 2.0 en daaropvolgende RES'en.

Huishoudens zijn verantwoordelijk voor bijna driekwart van de totale warmtevraag in de gebouwde omgeving in Zuid-Limburg. De utiliteitsbouw (commerciële en publieke dienstverlening) zorgt voor de rest van de warmtevraag. De verwachting is dat de warmtevraag van woningen de komende tien jaar door verduurzamingsmaatregelen, efficiencyverbeteringen en vervangende nieuwbouw sterk zal afnemen. De verwachte warmtevraag van woningen in Zuid-Limburg neemt af naar 11.187 TJ of 3,11 TWh (zie tabel 5.1).

In de Regionale Structuur Warmte (hoofdstuk 8) geven we meer inzicht in de regionale warmtevraag en de beschikbaarheid van mogelijke bovengemeentelijke warmtebronnen. In de daarop aansluitende Transitievisies Warmte (TVW) zullen de individuele gemeenten vervolgens aangeven hoe de warmtetransitie op hun grondgebied er uit gaat zien, met welke wijken voor 2030 zal worden gestart en welke warmtevoorziening per buurt of wijk als het meest kansrijk wordt gezien. We werken de warmtetransitie op regionaal niveau verder uit in de RES 2.0 (in 2023). De doelstelling is dat we in 2050 in Zuid-Limburg geen gebruik meer maken van aardgas in de gebouwde omgeving. In plaats daarvan wordt alle warmte opgewekt uit duurzame energiebronnen.

Tabel 5.1: Toekomstige elektriciteits- en warmtevraag woningen in Zuid-Limburg (2030)

Energievraag 2030	Warmte (in TJ)		Elektriciteit (in TJ)		Totaal (in TJ)	
	2017	2030	2017	2030*	2017	2030*
Parkstad Limburg	*5.795*	*4.604*	*1.307*	*1.306*	*7.102*	*5.910*
Westelijke Mijnstreek	*3.141*	*2.665*	*689*	*585*	*3.830*	*3.250*
Maastricht-Heuvelland	*4.501*	*3.918*	*996*	*866*	*5.497*	*4.784*
Totaal Zuid-Limburg	**13.437**	**11.187**	**2.992**	**2.757**	**16.429**	**13.944**

* Het effect van de toenemende laadvraag voor elektrisch vervoer en toenemend elektriciteitsgebruik t.g.v. de warmtetransitie is voor de sub-regio's Westelijke Mijnstreek en Maastricht-Heuvelland nog niet meegenomen

5.1.2. Energiebesparing woningen

Om de besparingen waarmee rekening wordt gehouden daadwerkelijk te realiseren, moeten we flink inzetten op besparingsprojecten. We hebben daar al de nodige ervaring mee opgedaan. In de regio Zuid-Limburg zijn verschillende projecten en acties opgestart, die zich richten op energiemaatregelen bij huishoudens.

Voor de financiering van verduurzaming van de woning kunnen inwoners van Limburg gebruik maken van de Stimuleringsregeling Duurzaam Thuis van de provincie. De provincie stelt de leningen beschikbaar om inwoners aan te moedigen energiebesparende maatregelen te nemen en het gebruik van fossiele energie te verminderen. Hieronder valt bijvoorbeeld het aanbrengen van woningisolatie, het installeren van een warmtepomp of de installatie van zonnepanelen op het dak. Via het digitale energieloket www.nieuweenergieinlimburg.nl kunnen inwoners zien welke subsidies en leningen er voor hun gemeente beschikbaar zijn.

Binnen de Parkstad-gemeenten wordt, onder regie van stadsregio Parkstad Limburg, getracht om besparingsprojecten zo veel mogelijk uniform door te voeren. Op initiatief van de zeven samenwerkende Parkstad-gemeenten heeft op 1 oktober 2020 de WoonWijzerWinkel haar deuren geopend aan de Roda JC Ring in Kerkrade. De WoonWijzerWinkel Limburg vervult de rol van energieloket voor diverse Limburgse gemeenten zoals Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Voerendaal en Gulpen-Wittem. In de winkel zijn alle oplossingen op het gebied van duurzaam wonen te vinden, van eenvoudige verbeteringen tot technische installaties m.b.t. isoleren, verwarmen, ventileren en opwekken. De WoonWijzerWinkel helpt particulieren,

Verenigingen van Eigenaren en kleine ondernemers middels onafhankelijk advies bij de verduurzaming van hun woning. Hierbij is te denken aan:

- Kleine energiebesparende middelen als LED-verlichting en douchetimers;
- Technische installaties als (hybride) warmtepompen en zonnepanelen;
- Onafhankelijk en persoonlijk advies om woningen te verduurzamen;
- Advies over subsidies en andere financiële mogelijkheden;
- Het vrijblijvend opvragen van offertes bij lokale ondernemers;
- Vragen over het energiebeleid van de aangesloten gemeenten.

Een uitgebreide beschrijving van alle projecten gericht op energiebesparing van de individuele Parkstad-gemeenten is te vinden in het Uitvoeringsprogramma PALET 3.0 (2016-2020). Hierin worden ook de besparingsmogelijkheden in de publieke- en commerciële dienstverlening, industrie en mobiliteit meegenomen. In 2021 zal worden gewerkt aan een nieuw uitvoeringsprogramma voor de komende periode.

In 2014 is de gemeente Sittard-Geleen gestart met het project Dubbel Duurzaam, met als doel: woningeigenaren helpen bij het toekomstbestendig maken van hun woning. Inmiddels is het project uitgegroeid tot de Stichting Dubbel Duurzaam, in samenwerking met de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen, Schinnen, Sittard-Geleen, Stein en Valkenburg aan de Geul. De stichting biedt twee scans aan: een energie- en een zorgscan. De energiescan is gericht op de mogelijkheden voor woningen om het energiegebruik te verminderen én om duurzame energie op te wekken. Hierbij gaat het onder meer om isoleren en het plaatsen van zonnepanelen. De zorgscan is gericht op maatregelen die inwoners kunnen treffen om zo lang mogelijk op een veilige manier in de eigen woning te kunnen blijven wonen (bv. een inloopdouche, een traplift of aanpassingen in de keuken).

In de gemeenten van de sub-regio Westelijke Mijnstreek worden regelmatig bijeenkomsten (digitaal en fysiek) georganiseerd om bewoners te informeren over het verduurzamen van hun woning en te stimuleren gebruik te maken van isoleeracties. Ook wordt ondersteuning gegeven aan energieambassadeurs en het project Buurkracht. Daarnaast zijn in Sittard-Geleen op basis van de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) eind 2020 vouchers uitgedeeld aan inwoners die bijdragen aan de aankoop van producten of diensten voor het verduurzamen van woningen. In Stein is in samenwerking met Stichting Dubbel Duurzaam en wooncorporatie Zo Wonen het ‘Huis van de Toekomst’ opgericht. Inwoners (woningeigenaren en huurders) kunnen daar zien hoe zij hun woning kunnen verduurzamen, zowel op energetisch vlak als op het vlak van levensloopbestendig wonen.

In de sub-regio Maastricht-Heuvelland bestaat er geen formeel samenwerkingsverband op het gebied van energiebesparing. Wel nemen gemeenten in wisselende samenstelling deel aan projecten. Gemeente Maastricht heeft op basis van een bewonersonderzoek een service- en dienstenpakket voor huishoudens ontwikkeld met onder meer Energiecoaches, PlusJeHuis, een VvE balie en het Enexishuis Maastricht. De diensten (o.a. workshops, bijeenkomsten, cursussen en persoonlijke advisering) worden ook afgenomen door de andere gemeenten in de sub-regio. Gemeente Maastricht neemt deel aan de lopende RRE-regeling (Regeling Reductie Energiegebruik), specifiek voor de doelgroepen VvE en huiseigenaren label C en lager. Gemeente Vaals heeft subsidie ontvangen in het kader van de RREW-regeling (Regeling Reductie Energiegebruik Woningen). Energiebesparing is een integraal onderdeel van de gemeentelijke programma’s in sub-regio Maastricht-Heuvelland.

- In de gemeente Eijsden-Margraten is duurzaamheid als een van de prioritaire thema's benoemd. De gemeente heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Hoe ze dit wil doen op de korte termijn is beschreven in de Energievisie 2018 – 2022. Voorbeelden van projecten zijn PlusJeHuis en Dubbel Duurzaam (particuliere woningen) en het project Zorgeloos Zonnepanelen, dat zich naast particuliere woningeigenaren ook richt op bedrijven en verenigingen.
- De gemeente Gulpen-Wittem heeft in januari 2018 haar klimaatvisie inclusief uitvoeringsprogramma vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma zijn de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen, duurzame mobiliteit en het stimuleren van de verduurzaming van huur- en koopwoningen als belangrijke initiatieven opgenomen. In navolging van de klimaatvisie is de gemeente Gulpen-Wittem gestart met het opzetten van een platform 'Samen Groen' waar de gemeente burgers en bedrijven wil informeren, inspireren en met elkaar in contact brengen op gebied van verduurzaming en gerelateerde thema's. Ten slotte is de gemeente Gulpen-Wittem deelnemer van de WoonWijzerWinkel in Kerkrade.
- Gemeente Maastricht kent een breed meerjarig actieprogramma (5 miljoen euro), gericht op een transitieprogramma op vijf specifieke actielijnen: industrie, duurzame mobiliteit, gebiedsontwikkeling, gebouwde omgeving (verduurzaming bestaande bouw) en de eigen gemeentelijke organisatie. In de actielijnen staat energiebesparing en het stimuleren van de omslag naar het gebruik van duurzame energie centraal. Hierbij volgt de gemeente de Rijksdoelstellingen; de gemeentelijke organisatie zelf wil in 2030 energieneutraal zijn.
- In de gemeente Meerssen is in januari 2020 door de gemeenteraad een budget van €140.000 beschikbaar gesteld voor het uitvoeringsprogramma Energietransitie 2020-2022. Dit programma richt zich op: verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed, de Transitievisie Warmte, afwegingskader en locatieanalyse grootschalige opwek, stimuleren verduurzaming huur- en koopwoningen, stimuleren duurzame mobiliteit alsook de visie uitrol laadpalennetwerk. Het uitvoeringsprogramma is gericht op een adequate bijdrage aan de Rijksopgaven en de realisatie van bijbehorende doelen. Tevens werkt de gemeente Meerssen samen met Stichting Duurzaam Meerssen op het gebied van energiebesparing en het stimuleren van zonne-energie.
- Gemeente Vaals heeft in 2019 de kadernotitie Klimaatadaptatie 2019 t/m 2022 vastgesteld. De kadernotitie valt uiteen in drie uitvoeringsprogramma's en energiebeleid is er één van: uitvoeringsprogramma 2 'RES' gericht op het formuleren van een bod voor opwek van hernieuwbare energie (exploitatielasten projectperiode €455.000). De kadernotitie is bedoeld om de Rijksdoelstellingen te vertalen naar lokaal niveau. Gemeente Vaals is gestart met een aantal pilots voor inwoners van kleinere kernen op het gebied van zelfvoorziening in energiebehoefte. Daarbij worden initiatieven ondersteund door energiecoaches. Sinds 2020 kent Vaals ook een Klimaatdenktank: een groep van geïnteresseerde, deskundige burgers die advies geven aan de gemeente, projecten ontwikkelen op het snijvlak van energie, verduurzaming en klimaatadaptatie, en het voortouw willen nemen om inwoners laagdrempelig en pragmatisch te informeren over én aan te sporen tot verduurzamingsmaatregelen.
- De gemeente Valkenburg aan de Geul heeft in 2019 de Energievisie 2018-2022 en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma Energie op Hoofdlijnen 2019-2022 vastgesteld. Hierin staat beschreven dat de gemeente aan de slag gaat met projecten gericht op een CO_2-neutraal Valkenburg aan de Geul. Het stimuleren van energiebesparing bij woningen en gebouwen vormt een belangrijk onderdeel hiervan. Bewustwording van inwoners en eigenaren, deelname aan Dubbel Duurzaam en het oprichten van een duurzame denktank van inwoners en ondernemers zijn belangrijke pijlers.

5.1.3. Kleinschalig opwek van zonne-energie op daken woningen (minder dan 15 kWp)

Op grond van de landelijke NP-RES methodiek tellen installaties met een vermogen van 15 kWp of minder niet mee bij het realiseren van de landelijke doelstelling voor grootschalige opwek. Deze installaties zijn met name bedoeld om te voorzien in de energiebehoefte van de gebruikers van het betreffende pand. Er wordt netto weinig tot geen elektriciteit geleverd aan het net, waardoor de netimpact hiervan beperkt is. Kleinschalig zon-op-dak wordt daarom meegenomen onder energiebesparing. Provincie Limburg stimuleert kleinschalig zon-op-dak door middel van de regeling DuurzaamThuis, zoals hierboven reeds is beschreven.

In de sub-regio Parkstad Limburg is er in het kader van het Uitvoeringsprogramma PALET 3.0 (2016-2020), in navolging op het succesvolle zonnepanelenproject van gemeente Landgraaf, via de stadsregio Parkstad Limburg gezamenlijk gestart met het 'Zonnepanelenproject Parkstad'. Particuliere huishoudens krijgen een door de gemeente voorgefinancierde, laagrentende lening om zonnepanelen aan te schaffen. Voor de deelnemers wordt alles geregeld, van de aanschaf en installatie van zonnepanelen op het dak tot de garantie en het onderhoud gedurende vijftien jaar. Het project is tevens toegankelijk voor kleine MKB-bedrijven en (sport-)verenigingen met een kleinverbruikersaansluiting. Begin 2017 is de eerste tranche van start gegaan. In december 2019 is de 4.000e woning via dit project van zonnepanelen voorzien. Uit onderzoek van Zuyd Hogeschool in samenwerking met Stadsregio Parkstad Limburg (Broers, 2019)[9] blijkt dat de toename in het aandeel geïnstalleerde zonnepanelen in Parkstad een stuk hoger ligt dan het landelijk gemiddelde. Dit komt onder meer door de spin-off van het project. Het project zorgde voor meer media-aandacht voor zonnepanelen, er werd meer over gepraat door inwoners onderling en er werden steeds meer zonnepanelen zichtbaar op straat. Geschat wordt dat nog ruim 20.000 woningen in Parkstad voorzien kunnen worden van zonnepanelen. De nieuwe WoonWijzerWinkel kan hier een belangrijke bijdrage aan leveren.

In sub-regio Westelijke Mijnstreek wordt getracht om in 2030 25% tot 30% van de woningen te voorzien van zonnepanelen. Dit wordt met name gerealiseerd door marktwerking (in 2020 was 15% van de woningen voorzien van zonnepanelen). De gemeenten geven informatie over opwek van zonne-energie via het project Dubbel Duurzaam en het digitale energieloket. In de gemeente Stein loopt sinds 2018 een zonnepanelenproject, vergelijkbaar met het 'zonnepanelenproject Parkstad'. Binnen de gemeente Sittard-Geleen biedt de Coöperatie Duurzaam Sittard inwoners de gelegenheid om mee te doen met de Postcoderoos-regeling. Hiermee kunnen woningeigenaren, huurders en kleine bedrijven die geen zonnepanelen op hun eigen dak willen of kunnen leggen toch investeren in zonne-energie en daarbij 15 jaar naar verhouding vrijstelling krijgen van de energiebelasting over de opgewerkt energie. In de periode 2019-2020 zijn op basis hiervan twee projecten gerealiseerd.

Gemeente Maastricht heeft o.a. het PlusJeHuis project ontwikkeld, waarbij deelnemers advies krijgen en worden ontzorgd op het gebied van isolatie en duurzame energie, zoals voor de installatie van zonnepanelen. De gemeenten Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten en Meerssen (in ontwikkeling) nemen hieraan deel.

[9] Broers, W. (2019). Impact of the Solar panel project Parkstad Limburg. Zuyd Hogeschool. Heerlen. Gebaseerd op: CBS (2019, 26 April). Zonnestroom; vermogen bedrijven en woningen, opgesteld vermogen van zonnepanelen (kW). https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84130NED/table?ts=1531904329128. Accessed 29 August 2019.

5.2. Publieke en commerciële dienstverlening

De sectoren publieke en commerciële dienstverlening zijn met 9.186 TJ of 2,6 TWh verantwoordelijk voor 19% van het totale energiegebruik in Zuid-Limburg. Deze sectoren hebben nog veel besparingspotentieel.

5.2.1. Energievraag publieke en commerciële dienstverlening in 2030

Bij besparingsmogelijkheden voor gebouwen in de sectoren publieke en commerciële dienstverlening gaat het om maatregelen zoals de verbetering van de thermische schil (betere isolatie), gebalanceerde ventilatie met warmteterugwinning, de installatie van een luchtwarmtepomp, vervanging van de installatie voor de warmtevoorziening door een energiezuinige variant en vervanging van de verlichting door bijvoorbeeld LED. Een deel van deze besparingsmaatregelen is verplicht op grond van de wet- en regelgeving (de zogeheten erkende maatregelen).

Uit branchegerichte toezichtsprojecten die de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) de afgelopen jaren heeft uitgevoerd, kan worden afgeleid dat besparingen van 10%-20% reëel zijn wanneer bedrijven worden gewezen op de erkende maatregelen. Het gaat daarbij onder meer om isolatie, warmteterugwinning, LED in combinatie met aanwezigheidsdetectie en veegschakelingen. De aanscherping van de regelgeving (bv. label C voor kantoren vanaf 2023 en label A voor kantoren vanaf 2030) zal van invloed zijn op het realiseren van hogere besparingen.

De verwachting is dat de warmtevraag van de publieke en commerciële dienstverlening de komende tien jaar door verduurzamingsmaatregelen, efficiencyverbeteringen en vervangende nieuwbouw sterk zal afnemen. Op basis van de gehanteerde rekenmethodes neemt de verwachte warmtevraag van publieke en commerciële dienstverlening in Zuid-Limburg af naar 4.066 TJ of 1,13 TWh in 2030 (zie tabel 5.2). De elektriciteitsvraag zal naar verwachting afnemen naar 3.138 TJ of 0,87 TWh in 2030.

Tabel 5.2: Toekomstige elektriciteits- en warmtevraag publieke en commerciële dienstverlening Zuid-Limburg (2030)

Energievraag 2030	Warmte (in TJ)		Elektriciteit (in TJ)		Totaal (in TJ)	
	2017	2030	2017	2030*	2017	2030*
Parkstad Limburg	1.747	1.291	1.540	1.139	3.287	2.430
Westelijke Mijnstreek	1.230	999	926	751	2.156	1.750
Maastricht-Heuvelland	2.189	1.776	1.536	1.248	3.725	3.024
Totaal Zuid-Limburg	**5.166**	**4.066**	**4.002**	**3.138**	**9.168**	**7.204**

* Het effect van de toenemende laadvraag voor elektrisch vervoer en toenemend elektriciteitsgebruik t.g.v. de warmtetransitie is voor de sub-regio's Westelijke Mijnstreek en Maastricht-Heuvelland nog niet meegenomen

5.2.2. Energiebesparing publieke en commerciële dienstverlening

Publieke dienstverlening

De publieke dienstverlening draagt met 4.848 TJ of 1,3 TWh weliswaar maar beperkt bij aan de totale energievraag (9%), maar de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed is vanwege de voorbeeldrol erg belangrijk. Vrijwel iedere gemeente heeft de verduurzaming van het eigen gemeentelijk vastgoed als speerpunt opgenomen in het eigen energie- en klimaatbeleid. Ook de verduurzaming van het eigen wagenpark door bv. de inzet van elektrische auto's of e-bikes wordt onderzocht, bijvoorbeeld via Stichting Limburg Elektrisch. Daarnaast heeft een groot aantal

gemeenten en gelieerde instellingen in de regio Zuid-Limburg de wens om met het energiegebruik van de eigen aansluitingen de groei van duurzame opwekcapaciteit in de regio te stimuleren. De mogelijkheden hiertoe worden momenteel onderzocht in het traject 'Inkoop Regionaal Duurzaam Opgewekte Energie Zuid-Limburg (IRDOE-ZL)'.

De Provincie Limburg start daarnaast een driejarig ontzorgingsprogramma om kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren te ontzorgen bij de verduurzaming van hun vastgoed. Dit programma wordt gefinancierd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en uitgevoerd door RVO. De provincie organiseert de aanbesteding en stelt duurzaamheidscoaches en projectfacilitators beschikbaar vanaf mei 2021. Daarnaast richt het ontzorgingsprogramma zich op het stimuleren van vraagbundeling (om onder andere kostenbesparing te realiseren) en het delen van regionale kennis en ervaring in het bestaande landelijke Kennis- en Innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed. Tot de doelgroep behoren o.a. gemeenten met minder dan 25.000 inwoners en kleine schoolbesturen, zorgaanbieders, sportbedrijven, culturele instellingen, en stichtingen, verenigingen of coöperaties voor het beheer van gebouwen die een publieksfunctie vervullen. Verschillende sub-sectoren binnen de publieke dienstverlening hebben een routekaart opgesteld waarin beschreven wordt hoe de sector toewerkt naar de CO_2-reductiedoelen voor 2030 en 2050.

Waterschap Limburg wil in 2025 energieneutraal zijn. Om die doelstelling te bereiken, wordt op dit moment ingezet op het verduurzamen van het volgende maatschappelijk vastgoed: het gebouw in Sittard wordt verduurzaamd door alle verlichting te vervangen door LED en het installeren van zonnepanelen. Bij rioolwaterzuiveringsinstallaties wordt ingezet op energiebesparing door het optimaliseren van zuiveringsprocessen, energieopwekking door zonnepanelen en vergisting van zuiveringsslib.

In de sub-regio Parkstad Limburg wordt ook de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed zoveel mogelijk gezamenlijk opgepakt door de zeven gemeenten. In het kader van het Uitvoeringsprogramma PALET 3.0 worden op regionaal niveau bijvoorbeeld de mogelijkheden voor verduurzaming van gemeentelijk vastgoed, zorginstellingen en scholen samen onderzocht. In 2021 zal worden gewerkt aan een nieuw uitvoeringsprogramma voor de komende periode.

In Sittard-Geleen is in 2020 gestart met het verduurzamen van een aantal gemeentelijke gebouwen en het gebruik van LED-verlichting op sportlocaties. Lokale duurzame bedrijven worden zoveel mogelijk betrokken bij deze projecten. Ook in Stein is gestart met verduurzamen van een aantal gemeentelijke gebouwen waaronder het gemeentehuis. Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze andere gemeentelijke gebouwen, zoals sportaccommodaties, verduurzaamd kunnen worden.

In de sub-regio Maastricht-Heuvelland zijn de gemeenten actief bezig met het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed:

- De gemeente Eijsden-Margraten is voornemens om vanuit haar voorbeeldrol en op basis van haar Energievisie 2018-2022 in te zetten op het verduurzamen van gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed. Om dit te bewerkstelligen wordt in 2020 eerst een inventarisatie gemaakt van het gemeentelijk vastgoed dat de gemeente wil behouden en/of afstoten. Vervolgens wordt in 2021 een traject gestart voor het verduurzamen van zowel het gemeentelijk- als het maatschappelijk vastgoed.
- In de Klimaatvisie (2018-2022) van de gemeente Gulpen-Wittem staat aangegeven dat de gemeente een grote rol heeft in de energietransitie. Een onderdeel hiervan vormt de voorbeeldrol die de overheid heeft. Om het goede voorbeeld te geven aan de woningeigenaren/-huurders en bedrijven, is de gemeente gestart met plannen voor het

verduurzamen van het eigen gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed. Dit heeft al veel resultaat opgeleverd, zoals de installatie van zonnepanelen op meerdere panden en LED-verlichting op de sportvelden. Momenteel wordt een project voorbereid om de verduurzaming een vaste plek te geven in het vastgoedbeleid en als vast onderdeel op te nemen in de meerjaren onderhoudsplanning (MJOP).

- Gemeente Maastricht wil als gemeentelijke organisatie in 2030 klimaatneutraal zijn en voert programma's uit gericht op de transitie van de gemeentelijke panden alsook op de verduurzaming van het gedrag van de gebruikers, het wagenpark, stadslogistiek en openbare verlichting. Recentelijk zijn het zwembad en IKC de Geluksvogel verduurzaamd conform de BENG-eisen.
- In de gemeente Meerssen heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de mogelijkheden voor zonnepanelen op de daken van het gemeentelijk vastgoed. Op het bestuurscentrum is middels een Postcoderoos-project een zonnecentrale gerealiseerd door de energiecoöperatie EMEC. Momenteel wordt een plan van aanpak voor verdere verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed opgesteld.
- In de gemeente Vaals loopt een programma om gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed zo breed mogelijk te verduurzamen, van gemeentehuis en gemeentewerf, tot buitensportcomplex en uitvoeringszaal. Dit betreft zowel besparings-, isolatie- als opwekmaatregelen. Parallel aan de fysieke verduurzaming lopen er programma's gericht op het verduurzamen van de bedrijfsvoering, onder andere op het gebied van inkoop en het wagenpark. Binnen de kaders van het beleidsplan openbare verlichting worden lichtpunten gefaseerd vervangen door LED-verlichting.
- De gemeente Valkenburg aan de Geul is bezig met het opstellen en uitvoeren van een integrale aanpak voor de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed. Dit om enerzijds de wettelijke verplichtingen na te komen en anderzijds om een voorbeeldrol te vervullen.

Commerciële dienstverlening

Onder commerciële dienstverlening verstaan we alle dienstverlening gericht op het maken van winst, zoals de horeca, winkels en kantoren. Landelijk verplicht het 'Activiteitenbesluit milieubeheer' bedrijven en instellingen om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder uit te voeren. Deze energiebesparingsplicht geldt voor bedrijven en instellingen die per jaar minimaal 50.000 kWh of 25.000 m^3 aardgas of een equivalent daarvan gebruiken. Het opwekken van hernieuwbare energie, zoals wind- of zonne-energie geldt niet als energiebesparende maatregel. De maatregelen zijn opgenomen in de Erkende Maatregelenlijsten voor energiebesparing (EML). In opdracht van de 16 gemeenten ziet de RUD Zuid-Limburg toe op de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving in de fysieke leefomgeving. Daarnaast helpen ook andere partijen, zoals de Stichting Groene Economie Limburg, bedrijven bij het oppakken van energiemaatregelen door het MKB. Voor bedrijven die minder dan 50.000 kWh of 25.000m^3 aardgas of een equivalent daarvan gebruiken geldt geen informatie- en realisatieplicht. Voor deze bedrijven dient daarom met name ingezet te worden op het bevorderen van de bewustwording (bv. door middel van energiescans) en het stimuleren van energiebesparende maatregelen door het aanbieden en/of organiseren van energieadviezen.

Energielabel C kantoren verplicht in 2023

In het Bouwbesluit 2012 is afgesproken dat elk kantoorgebouw per 1 januari 2023 minimaal energielabel C moet hebben. Wanneer een gebouw in 2023 niet aan de eisen voldoet mag de gebruiker het per 1 januari 2023 niet meer als kantoor gebruiken. Onder de label-C-verplichte kantoren verstaat de RVO een verblijfsobject – als onderdeel van een pand – met alleen een kantoorfunctie. Combi-kantoren, kleine kantoren en monumenten vallen niet onder de

verplichting. Daarnaast geldt de verplichting niet als minder dan 50% van de totale gebruiksoppervlakte van het gebouw in gebruik is voor kantoorfuncties, het gebouw ten hoogste twee jaar wordt gebruikt of de maatregelen die nodig zijn om energielabel C te realiseren, een terugverdientijd hebben van meer dan tien jaar. Ook rijksmonumenten zijn uitgesloten van de verplichting. Op dit moment is nog onduidelijk hoeveel kantoren in Zuid-Limburg nog niet voldoen aan deze eis. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft recentelijk extra financiële middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld voor de handhaving van de wet.

5.3. Industrie

Hoewel de focus in de RES op de gebouwde omgeving ligt, hebben we ook gekeken naar de elektriciteits- en warmtevraag van de industrie (en aanverwante sectoren), verkeer en vervoer en de landbouw.

De sector 'industrie' is verantwoordelijk voor 18% van het energiegebruik in Zuid-Limburg. Dit is exclusief het energiegebruik van Chemelot (ca. 60.000 TJ of 16,7 TWh). In het Klimaatakkoord is binnen de thematafel 'industrie' afgesproken om de uitstoot van CO_2-emissies in 2030 met 59% te verminderen ten opzichte van 1990. Deze transitie zal worden vormgegeven door maatregelen als procesefficiency, energiebesparing, CO_2-opslag en het gebruik van duurzame energie en waterstof. De uitvoering van de afspraken voor de sector 'industrie' valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en maakt daarmee geen onderdeel uit van de RES. Desondanks speelt de industrie mogelijk een belangrijke rol in de verduurzaming van de gebouwde omgeving, bijvoorbeeld door het leveren van industriële restwarmte aan woningen en utiliteiten. In de RES 1.0 verkennen wij dan ook kort de mogelijkheden voor energiebesparing in deze sector.

Op basis van de genoemde rekenmethodes, gaan wij ervan uit dat de totale energievraag voor de industrie (en aanverwante sectoren) in 2030 afneemt. Het gaat om een grove inschatting. Omdat de kansen voor energiebesparing in de genoemde sectoren erg branche-afhankelijk zijn, is het lastig om een goed onderbouwde prognose te maken. Het effect van de warmtetransitie en de elektrificatie van (productie)processen van deze sectoren is bovendien op dit moment niet in te schatten. Naar verwachting zal de daling van de elektriciteitsvraag door efficiencyverbetering teniet worden gedaan door een toenemende elektrificatie.

Daarnaast is het van belang om te weten of industriële bedrijven recentelijk energiebesparende maatregelen hebben doorgevoerd, bv. door restwarmte intern opnieuw in te zetten in het productieproces. Ervan uitgaande dat de eerste besparingsmaatregelen de grootste impact en de laagste kosten met zich meebrengen, zullen nieuwe besparingsmaatregelen lastiger door te voeren zijn.

Een belangrijke belemmering bij de aanpak van energiebesparing en duurzame opwekking in sector 'industrie' zijn de lage energieprijzen die hier gelden. De energiebelasting wordt, veelal om economische redenen, bewust laag gehouden. Hierbij geldt zelfs: hoe hoger het energiegebruik, hoe lager de energieprijs per kWh. De terugverdientijd op investeringen wordt hierdoor vele malen langer, zeker in vergelijking met de publieke sector en kleinverbruikers. Hierdoor is er voor grote bedrijven vaak nog onvoldoende aanleiding om tot actie over te gaan.

Om energiebesparing in de sector 'industrie' te realiseren zullen zoveel mogelijk bedrijven moeten worden aangemoedigd om effectiever en efficiënter energiegebruik te organiseren. We kunnen

daar o.a. op inzetten door bewustwording te stimuleren en te handhaven op de naleving van voorschriften die gericht zijn op het besparen van energie.

In het Limburgs Energie Akkoord (Community of Practice) hebben de 12 grootste energiegebruikers in Limburg hun krachten gebundeld. Zij geven daarmee gezamenlijk een impuls aan de transitie naar CO_2-arme productie- en bedrijfsvoeringprocessen met een duurzame, betrouwbare en betaalbare energievoorziening als integraal onderdeel van de circulaire economie. In het perspectief van de CO_2-doelstelling(en) voor 2030 (en 2050) is het noodzakelijk om in te zetten op energie efficiency en de toepassing van duurzame energie en restwarmte. Tegelijkertijd wordt ingezet op het ontwikkelen van innovatieve CO_2-arme productieprocessen en op processen waarbij CO_2 wordt gebruikt (CCU). Zo wordt tevens een stimulans gegeven aan kennisontwikkeling en innovatie en een bijdrage geleverd aan een gunstig ondernemingsklimaat en regionale werkgelegenheid.

In het Maastrichts Energieakkoord (MEA) zijn concrete duurzame activiteiten en afspraken vastgelegd, die zijn opgesteld door de gemeente Maastricht en lokale bedrijven. Alle afspraken zijn erop gericht om energiegebruik te reduceren, snel minder CO_2 uit te stoten en meer duurzame energie op te wekken. Het programma startte oorspronkelijk met de 18 grootste bedrijven en is inmiddels stevig uitgegroeid. In akkoorden met bedrijven in de sector worden doelstellingen gericht op verduurzaming en besparing vastgelegd. Het eerste Maastrichtse Energieakkoord werd in 2016 ondertekend. Het MEA omvat op dit moment 5 pijlers: Gebiedsontwikkeling, E-Mobiliteit, Gebouwde omgeving, Industrie en de eigen gemeentelijke organisatie. De uitvoering van MEA-Industrie is in handen van Zuid-Limburg Bereikbaar. Dit programmabureau werkt sinds 2010 samen met een fors aantal Maastrichtse bedrijven en organisaties rond de thema's Mobiliteit en Logistiek. MEA-Industrie groeit nu uit door toevoeging van de clusters Zorg en Grote Gebouwen. Samen vormen ze MEA-Grootzakelijk. Het team Maastrichts Energieakkoord identificeert samen met bedrijven en partners kansen in de markt en organiseert kennissessies (o.a. over zonne- en windenergie, over aardwarmte, maar ook over financiering) en resultaatgerichte clusters (clusters zonne-energie en perslucht).

5.4. Mobiliteit

De sector 'verkeer en vervoer' is verantwoordelijk voor 29% van de energievraag in Zuid-Limburg en levert daarmee een belangrijk aandeel aan het totale energiegebruik. Doordat ontwikkelingen elkaar in rap tempo opvolgen is het verloop van de energievraag in deze sector moeilijk te voorspellen. Voor een deel is deze ook afhankelijk van externe factoren waarop we als regio geen invloed uit kunnen oefenen, zoals de ontwikkeling van nieuwe technologieën en landelijke stimuleringsregelingen.

Als onderdeel van het Klimaatakkoord moeten in 2030 alle nieuwe auto's emissieloos zijn. Dat betekent dat er veel meer elektrische personenvoertuigen op de weg zullen komen. Op basis van de voorspellingen uit de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) verwachten we dat er in 2025 meer dan 47.000 laadpunten voor personenauto's, openbaar busvervoer en stadslogistiek in heel Limburg zijn, met een verdere uitbouw naar meer dan 120.000 laadpunten (zowel privaat als [semi]publiek) in 2030. Ter vergelijking: in 2020 waren er ca. 2.170 (semi)publieke laadpunten in heel Limburg, waarvan ongeveer de helft (55%) in Zuid-Limburg.

Voor 2030 verwachten we dat de elektriciteitsvraag door de groei in elektrische mobiliteit flink zal toenemen. De schattingen lopen echter uiteen. De ontwikkelingen voor 2050 zijn nu nog helemaal

niet te overzien. Zo is nog onduidelijk hoe het gebruik van waterstof en biobrandstoffen zich in de toekomst zullen ontwikkelen.

Toch kunnen we ook in Zuid-Limburg actie ondernemen om gedragsverandering te stimuleren en te faciliteren. Zo kunnen we zorgen voor een goede laadinfrastructuur en gedragsverandering stimuleren (fietsgebruik, mobiliteitsmanagement).

Sinds 2010 is een programmabureau actief met de stadsaanpak mobiliteit Maastricht Bereikbaar. Inmiddels staat bereikbaarheid én duurzame mobiliteit in de regio centraal. Dat gebeurt sinds eind 2019 onder de nieuwe naam Zuid-Limburg Bereikbaar. De stadsaanpak Maastricht Bereikbaar blijft een van de belangrijkste projecten. Onder de vlag Zuid-Limburg Bereikbaar werken overheden, werkgevers en aanbieders van mobiliteitsdiensten samen aan een blijvende bereikbaarheid en minder autogebruik in de regio. Zuid-Limburg Bereikbaar stimuleert structureel ander reisgedrag voor een gezond woon-, werk- en leefklimaat. Ook wordt er gewerkt aan slimme en duurzame logistieke oplossingen. Het programmabureau is in 2010 opgericht om te zorgen voor minder automobiliteit, met name onder forenzen. Grote infrastructurele projecten, zoals het nieuwe verkeerssysteem met een tweelaagse tunnel voor de A2 in Maastricht en een nieuw tracé voor de Noorderbrug, vormden de aanleiding. Inmiddels staat in het uitvoeringsprogramma niet alleen bereikbaarheid en doorstroming centraal, maar ook duurzame mobiliteit met minder CO_2-uitstoot. De activiteiten van het programmabureau worden gefinancierd door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Provincie Limburg, gemeente Maastricht en een veertigtal grote werkgevers in Zuid-Limburg. Programmabureau Zuid-Limburg Bereikbaar werkt samen met overheden, werkgevers, ondernemers, mobiliteitsaanbieders, belangenorganisaties en kennisinstituten.

5.5. Landbouw en landgebruik

De sector ‘landbouw en landgebruik’ is verantwoordelijk voor minder dan 1% van het totale energiegebruik in Zuid-Limburg. De besparingsmogelijkheden voor gebouwen in deze sector zijn in beginsel gelijk aan de mogelijkheden in de sector ‘industrie’, met de kanttekening dat grote schuren en opslagruimten moeilijker te isoleren zijn. Bij de mogelijkheden voor energiebesparing is te denken aan energiezuinige(re) technische installaties, verlichting en landbouwmachines.

6. Opgave elektriciteit

- Het totale RES 1.0-bod van Zuid-Limburg bedraagt 1,3 TWh en is opgebouwd uit wind-op-land (0,17 TWh), grootschalig zon-op-dak (0,71 TWh) en zon-op-land* (0,45 TWh).
- Een beperkt deel van het bod (0,36 TWh) bestaat uit projecten die reeds gerealiseerd zijn of in de planning zitten.
- Het grootste deel van het regio-bod bestaat uit een ambitie. Dit deel moet nog geheel ontwikkeld, vergund en gerealiseerd worden. De voorwaarden en uitgangspunten waar deze projecten aan moeten voldoen worden beschreven in hoofdstuk 7.
- In paragraaf 6.4 gaan we kort in op alternatieve vormen van duurzame opwek. Deze tellen niet mee voor het RES-bod.

Op basis van de netimpact-analyse komt netbeheerder Enexis tot de volgende conclusies:
- 6 HS/MS-stations moeten worden uitgebreid door Enexis (*Boschpoort wordt nu al uitgebreid). Voor 4 van deze 6 stations geldt dat de beschikbare capaciteit op het net van Enexis pas benut kan worden na uitbreiding van het hoogspanningsnet van TenneT.
- 1 nieuw HS/MS-stations moet worden gerealiseerd, als er geen alternatieve oplossing kan worden gevonden. Het gaat hier om een nieuw station in de omgeving van Treebeek.

* Voor een nadere onderbouwing voor het onderdeel zon-op-land, zie paragraaf 6.3.3.

Op basis van het landelijke Klimaatakkoord is aan elke RES-regio gevraagd om te komen tot een onderbouwd en afgewogen bod met betrekking tot de opwek van hernieuwbare elektriciteit op land. Ook is verzocht om het bod zo mogelijk over te programmeren. Het regionale bod moet een substantiële bijdrage leveren aan het realiseren van de landelijke doelstelling 35 TWh ‘hernieuwbare energieopwekking op land’ uit wind- en zonne-energie in 2030. Deze landelijke doelstelling is gebaseerd op de nationale CO_2-opgave: het realiseren van 49% CO_2-reductie in 2030 ten opzichte van 1990.

Voor de regionale bijdrage aan de 35 TWh-doelstelling tellen de installaties mee die elektriciteit produceren uit wind- en zonne-energie.

- Windturbines op zee dragen ook bij aan het invullen van de landelijke behoefte, maar zij vallen buiten de scope van de RES. Bij het vaststellen van de landelijke opgave (de 35 TWh-doelstelling) is namelijk al rekening gehouden met de extra bijdrage die deze windturbines op zee leveren.
- Voor zonne-energie geldt dat in principe alleen installaties meetellen met een vermogen van 15 kWp of meer. Volgens de landelijke rekenmethodiek staat dit gelijk aan een minimaal dakoppervlak van 285 m^2. Kleinere installaties zijn ook van belang, maar worden conform de landelijke NP-RES-methodiek niet meegeteld bij de realisatie van de landelijke doelstelling.

Het landschap van Zuid-Limburg kent diverse gebieden van grote ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische waarde, met name binnen het waardevolle Limburgse heuvelland en het beschermingsgebied van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Er dient dan ook uiterst voorzichtig te worden omgegaan met het realiseren van de grootschalige opwek van hernieuwbare energie in de regio. Toch kan ook de RES Zuid-Limburg een wezenlijke bijdrage aan de landelijke

opgave leveren, zonder de kernkwaliteiten van het landschap aan te tasten. In de volgende paragrafen en in hoofdstuk 7 lichten we dit toe.

6.1. Bod wind- en zonne-energie t/m 2030

Conform de Startnotitie RES Zuid-Limburg (mei 2019) is het concept-bod voorbereid in de drie verschillende sub-regio's: Parkstad Limburg, Westelijke Mijnstreek en Maastricht-Heuvelland. De resultaten hiervan vormen samen het bod voor de RES Zuid-Limburg. De RES-regio Zuid-Limburg heeft ervoor gekozen om – aan de hand van een analyse van de potentie, ruimtelijke implicaties, bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak, en systeemefficiëntie – een afgewogen en afgestemd bod voor hernieuwbare elektriciteit te formuleren. Hierbij is het uitgangspunt dat iedere sub-regio naar vermogen bijdraagt aan het totale bod. Het bod is opgebouwd volgens de door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) gehanteerde methodiek, waarbij drie onderdelen worden onderscheiden:

1. **Gerealiseerd vermogen**: Het bestaand en producerend vermogen, gebaseerd op o.a. CBS-statistieken, de Klimaatmonitor en/of bij Enexis bekende gegevens;
2. **Vermogen in de planning**: Het vermogen van installaties die op de planning staan en waarvoor door RVO een SDE+ beschikking is afgegeven (t/m voorjaar 2020, ook wel SDE-pijplijn genaamd);
3. **Nog te realiseren vermogen**: Het toekomstig vermogen, dat als beleidsvoornemen wordt gezien (onze aanvullende ambitie).

6.1.1. Gerealiseerd vermogen

Voor de elektriciteitsproductie uit het huidig opgesteld vermogen (wind en zon) is uitgegaan van CBS-statistieken, de Klimaatmonitor en bij gemeenten en/of Enexis bekende informatie. In de sub-regio Maastricht-Heuvelland is vooral gekeken naar de gegevens uit de NP-RES-analysekaarten. Gebleken is dat het gerealiseerd vermogen in Zuid-Limburg bijna volledig wordt opgewekt via zonnepanelen op daken. In lijn met de door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) gehanteerde methodiek wordt ervan uitgegaan dat de huidige installaties blijven bestaan en tot en met 2030 gemiddeld per jaar evenveel blijven produceren als wat ze tot nu toe hebben gedaan.

6.1.2. Vermogen in de planning

Naast de bestaande projecten zijn er projecten gepland, die nog niet zijn gerealiseerd maar waarvoor al wel SDE+ subsidie is aangevraagd. Meer dan de helft van deze projecten (ongeveer 55%) bestaat uit projecten gericht op zon-op-dak. De rest behoort tot de categorie wind-op-land (13%) en zon-op-land (32%, grotendeels in bebouwd gebied). Bij het berekenen van het vermogen dat in de planning zit, is er rekening mee gehouden dat niet alle projecten ook daadwerkelijk gerealiseerd zullen worden. Hiervoor is een correctie toegepast (slagingsfactor)[10].

6.1.3. Aanvullende ambitie

Een groot deel van de opgave voor Zuid-Limburg, moet nog worden ingevuld. In de concept-RES fase (de zogenaamde 'technische fase') zijn op basis van de landelijke, sub-regionale en lokale ruimtelijke afwegingskaders de globale zoekgebieden voor grootschalige opwek uit wind-op-land en zon-PV in kaart gebracht. Vervolgens is de potentie hiervan bepaald. Daarbij zijn belangrijke

[10] De slagingsfactor (percentage) is de kans dat een project daadwerkelijk doorgaat. Deze factor is ingeschat op basis van de informatie die over een project beschikbaar is (fase waarin het project zich bevindt, betrokkenheid omgeving e.d.)

natuurgebieden, stiltegebieden en cultuurhistorisch waardevolle landschappen op voorhand uitgesloten. De ruimtelijke afwegingskaders worden per sub-regio en/of gemeente nader toegelicht in hoofdstuk 7. In een deel van de gemeenten heeft in de concept-RES-fase na consultatie van Colleges van B&W een eerste selectie van de zoekgebieden plaatsgevonden. In de concept-RES resulteerde dit in drie mogelijke scenario's en een voorlopig bod met een bandbreedte tussen 1,1 en 1,9 TWh.

Ten behoeve van de definitieve RES 1.0 is het bod voor Zuid-Limburg verder uitgewerkt en is binnen de zoekgebieden onderzocht welke locaties kansrijk zijn voor de grootschalige opwek van hernieuwbare energie (concrete zoekgebieden). In deze maatschappelijke fase zijn inwoners, maatschappelijke partners en volksvertegenwoordigers (gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van het Waterschap) op verschillende manieren geïnformeerd en/of geconsulteerd. Op basis hiervan is de ambitie voor de RES 1.0 bepaald en is het definitieve bod van **1,3 TWh** vastgesteld. Verdeeld over de drie sub-regio's ziet het bod van Zuid-Limburg er als volgt uit:

Tabel 6.1: Opbouw bod RES Zuid-Limburg

	Gerealiseerd vermogen (TWh)	Vermogen in de planning (TWh)	Aanvullende ambitie (TWh)	Totaal (TWh)
Parkstad Limburg	0,026	0,053	0,425	**0,504**
Westelijke Mijnstreek	0,007	0,145	0,302	**0,454**
Maastricht-Heuvelland	0,023	0,103	0,249	**0,375**
Totaal (TWh)	**0,056**	**0,301**	**0,976**	**1,333**

In de volgende paragrafen gaan we nader in op de totstandkoming en onderbouwing van het bod en de verschillende onderdelen ervan. Voor de sub-regio's Parkstad Limburg en Westelijke Mijnstreek is de potentie bepaald aan de hand van de ruimtelijke afwegingskaders en zoekgebieden voor de grootschalige opwek van wind-op-land en zonne-energie.

Voor sub-regio Maastricht-Heuvelland is in afstemming met Enexis in het definitieve RES 1.0-bod het volgende opgenomen:

- Te realiseren ambitie op zon-op-grote-daken, parkeerplaatsen, rangeerterreinen, langs infrastructuur, braakliggende gronden en (verhard terrein) bedrijventerreinen
- Projecten die reeds gerealiseerd zijn;
- Projecten die in de gunnings- en ontwikkelfase zitten (in de planning).

Voor de verdere toelichting hiervan verwijzen we naar paragraaf 7.4.

6.2. Van concept-bod naar definitief bod

Het voorliggend bod is een verdere uitwerking van de concept-RES die in oktober 2020 formeel aan het Rijk is aangeboden. Ten opzichte van de vorige versie is het definitieve bod op een aantal belangrijke punten nader uitgewerkt:

- De zoekgebieden voor de grootschalige opwek van wind-op-land en zon-PV zijn nader uitgewerkt, waarbij er een verfijning van de ruimtelijke onderbouwing heeft plaatsgevonden t.o.v. de concept-RES;

- Het voorlopige bod is geactualiseerd naar een definitief bod (RES 1.0) voor Zuid-Limburg, waarbij er met name voor zon-op-land een verdiepingsslag heeft plaatsgevonden;
- In samenwerking met netbeheerder Enexis zijn nieuwe inzichten met betrekking tot de energiesysteem-efficiëntie verwerkt;
- In de RES 1.0-fase is ingezet op het verkennen en ophalen van bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak door inwoners, maatschappelijke partners en volksvertegenwoordigers te informeren en/of consulteren. Met het vaststellen van de RES 1.0 dient Zuid-Limburg een bestuurlijk en maatschappelijk gedragen bod in bij het Rijk.

6.3. Onderbouwing bod wind- en zonne-energie

In de volgende paragrafen wordt het bod voor de RES Zuid-Limburg nader onderbouwd aan de hand van de drie onderdelen:

- Wind-op-land;
- Grootschalig zon-op-dak;
- Zon-op-land.

6.3.1. Wind-op-land

Bij de voorbereiding van de RES 1.0 is de potentie voor windenergie in kaart gebracht. Daarbij is geconstateerd dat er in Zuid-Limburg maar beperkt ruimte is voor windenergie. Toch worden er ook in Zuid-Limburg mogelijkheden voor windenergie gezien, met name op locaties op de grens met het stedelijk gebied, nabij grootschalige industrie of logistieke bedrijven en op locaties bij de landsgrens aansluitend op bestaande windturbine-opstellingen in het buitenland. Het regionaal bod ten aanzien van wind-op-land ziet er voor de regio Zuid-Limburg als volgt uit:

Tabel 6.2: Opbouw bod wind-op-land RES Zuid-Limburg

	Gerealiseerd vermogen (TWh)	Vermogen in de planning (TWh)	Aanvullende ambitie (TWh)	Totaal (TWh)
Parkstad Limburg	0,002	0,000	0,128	**0,130**
Westelijke Mijnstreek	0	0,038	0	**0,038**
Maastricht-Heuvelland	-	-	-	**-**
Totaal (TWh)	**0,002**	**0,038**	**0,128**	**0,168**

Gerealiseerd vermogen

Op dit moment staat er slechts één windturbine in Zuid-Limburg. Het betreft een turbine met een opgesteld vermogen van 0,75 MW die zich bevindt op bedrijventerrein De Beitel (gemeente Heerlen, sub-regio Parkstad Limburg).

Vermogen in de planning

Alleen in Sittard-Geleen (Westelijke Mijnstreek) is sprake van een concreet initiatief dat nog niet is gerealiseerd, maar waarvoor RVO al wel een SDE+ beschikking heeft afgegeven. Het betreft 3 windturbines op bedrijventerrein Holtum-Noord met een vermogen van ieder 5 MW. Dit project hebben we in het bod van Zuid-Limburg meegenomen bij het bepalen van het vermogen dat al in de planning zit.

Aanvullende ambitie
In enkele gemeenten worden de mogelijkheden voor windenergie onderzocht. Zo trekken drie gemeenten in Parkstad Zuid (Heerlen, Kerkrade en Simpelveld) samen op om 4 tot 8 windturbines te realiseren. Ook in Landgraaf loopt een traject (Windpark Abdissenbosch). In het kader hiervan is overleg gaande met de Duitse defensie over een mogelijk aanvullend obstakelbeheergebied. Tot dusver wil de Bundeswehr geen medewerking verlenen aan dit initiatief. Hoewel de gemeente Landgraaf de turbines volgens de Nederlandse wet- en regelgeving mag plaatsen, wil zij bij voorkeur op basis van consensus en in goed nabuurschap met betrokken partijen werken. De genoemde initiatieven lijken vooralsnog niet binnen afzienbare termijn uitvoerbaar (wellicht wel na 2025). Daarom zijn ze niet meegenomen in de 'pijplijn'-projecten maar in de nog te realiseren projecten (de aanvullende ambitie). In de gemeenten Brunssum en Beekdalen worden ook de mogelijkheden onderzocht. Dit heeft nog niet tot concrete projecten geleid. Ook deze ontwikkelingen zijn derhalve meegenomen als ambitie voor 2030. Opgeteld heeft onze ambitie betrekking op 17 windturbines met een totaal opgesteld vermogen 55 MW, voldoende om ca. 36.000 huishoudens van hernieuwbare elektriciteit te voorzien uitgaande van een gemiddeld verbruik van 3.500 kWh per huishouden per jaar.

6.3.2. Grootschalig zon-op-dak

We hebben in de regio veel grote daken: in stedelijke gebieden, op bedrijventerreinen en op agrarische gebouwen. Het heeft de voorkeur om zoveel mogelijk zonnepanelen op daken te realiseren om de ruimtelijke impact van de energietransitie te beperken en het waardevolle landschap zoveel mogelijk te ontzien.

De theoretische potentie voor grootschalige zonne-energie op daken is berekend op basis van de oppervlakten die geschikt zijn voor zonne-energie aan de hand van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de algemene uitgangspunten vanuit het NP-RES ten aanzien van benuttingspercentages en opbrengsten. Zon PV-installaties met een vermogen van 15 KWp en minder worden volgens de afspraken uit het Klimaatakkoord niet meegeteld voor het 35 TWh-doel. Er wordt daarom uitgegaan van een minimaal dakoppervlak van 285 m^2 .

Niet alle daken zijn echter geschikt voor zonnepanelen. De RES Zuid-Limburg gaat ervan uit dat 30% van het totale dakoppervlak groter dan 285 m^2 geschikt is voor zonnepanelen, rekening houdend met schaduw, technische constructies etc. Hiermee volgen wij de landelijk gehanteerde uitgangspunten. Er is rekening gehouden met een lager benuttingspercentage (12,5%) voor monumentale daken en daken gelegen in beschermde stads- en dorpsgezichten. Daken van kastelen, kloosters en kerken zijn uitgesloten op basis van overwegingen ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit.

De sub-regio Maastricht-Heuvelland maakt in haar bod geen onderscheid tussen zon-op-dak en zonne-energie in de rest van het bebouwd gebied (zon op dak, zon op braakliggend terrein, zon op parkeerplekken, zon op erven, zon (direct) langs infrastructuur). Het bod voor de sub-regio Maastricht-Heuvelland dat betrekking heeft op bebouwd gebied is daarom volledig meegenomen in onderstaande tabel.

Het regionaal bod ten aanzien van zon-op-dak voor de regio Zuid-Limburg ziet er als volgt uit:

Tabel 6.3: Opbouw bod grootschalig zon-op-dak RES Zuid-Limburg

	Gerealiseerd vermogen (TWh)	Vermogen in de planning (TWh)	Aanvullende ambitie (TWh)	Totaal (TWh)
Parkstad Limburg	0,018	0,027	0,139	**0,184**
Westelijke Mijnstreek	0,004	0,108	0,109	**0,221**
Maastricht-Heuvelland	0,023	0,033	0,249	**0,305**
Totaal (TWh)	**0,045**	**0,168**	**0,497**	**0,710**

Gerealiseerd vermogen
Het realiseren van zon-op-dak speelt een belangrijke rol in de energietransitie van Zuid-Limburg. De afgelopen jaren is er steeds meer aandacht voor het benutten van bedrijfsdaken ontstaan, zowel bij overheden als bij ondernemingen. Met name bij nieuwbouw worden steeds vaker zonnepanelen geïnstalleerd. De grootschalige gebouw-gebonden installaties die meetellen voor het regionale bod, liggen vooral op bedrijfsdaken. Goede voorbeelden hiervan zijn de ruim 10.000 zonnepanelen op het dak van de skipiste van SnowWorld in Landgraaf, de zonnepanelen op daken van verschillende gebouwen op bedrijventerreinen Trilandis en Avantis in Heerlen, de zonnepanelen op een aantal grote loodsen op bedrijventerrein Holtum-Noord in Sittard-Geleen, de zonnepanelen-op-daken die gerealiseerd zijn zowel in het kader van MEA Industrie als bij de verduurzaming van de gemeentelijke panden in Maastricht.

Vermogen in de planning
In de sub-regio Westelijke Mijnstreek is een grote autonome groei voorzien voor grootschalig zon-op-dak. Met name op bedrijventerrein Holtum-Noord zijn voor veel loodsen en bedrijfsgebouwen SDE-subsidies aangevraagd en/of verleend.

Aanvullende ambitie
Een aanzienlijk deel van het bod voor grootschalig zon-op-dak (en zon in de rest van het bebouwd gebied van de sub-regio Maastricht-Heuvelland) bestaat uit een aanvullende ambitie. Om de geformuleerde ambitie te kunnen realiseren, zullen gemeenten en provincie actief beleid moeten ontwikkelen. Op dit moment kunnen gemeenten (nog) niet afdwingen dat daken van nieuwbouwpanden worden voorzien van installaties voor zonne-energie. Ook zijn er nog belangrijke knelpunten die het realiseren van zon-op-dak in de weg staan. Te denken valt aan ontbrekende financiële prikkels en/of een (te beperkt) budget, beperkte kennis en capaciteit en de verzekerbaarheid van zonnepanelen[11]. Na vaststelling van de RES 1.0 zal een aanpak worden uitgewerkt om het realiseren van grootschalig zon-op-dak te stimuleren. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de aanpak en ervaringen in andere gemeenten en RES-regio's. Gemeente Maastricht ontwikkelt momenteel bijvoorbeeld een aanpak voor zon-op-dak op bedrijventerreinen.

6.3.3. Zon-op-land

Hoewel het, conform de Limburgse zonneladder, de voorkeur heeft om zoveel mogelijk in te zetten op zon-op-daken, zijn de doelstellingen voor 2030 uit het Klimaatakkoord zonder windenergie en/of zon-op-land niet haalbaar. Als het gaat om zon-op-land heeft de opwek op (onbenutte) terreinen in bebouwd gebied, zoals parkeerterreinen en restgronden in bebouwd gebied (trede 2) de voorkeur.

[11] Voor meer informatie, zie ook Kamerstuk 32813, nr. 563 m.b.t. de kabinetsaanpak Klimaatbeleid, gepubliceerd op 2 september 2020.

Voor de sub-regio Maastricht-Heuvelland is dit aandeel meegenomen in de voorgaande paragraaf. Andere opties zijn gronden in het buitengebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals (voormalige) stortplaatsen, delfstofwinplaatsen en pauzelandschappen (trede 3). Hiermee kunnen andere, meer waardevolle gebieden gevrijwaard blijven.

Locaties die in gebruik zijn voor landbouw zullen slechts in beperkte mate worden ingezet voor de grootschalige opwek van energie. Dit gebeurt alleen als ze voldoen aan strikte voorwaarden en als de kernkwaliteiten van het landschap en de landschappelijke beleving niet worden aangetast. Zo moeten initiatiefnemers zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing van het zonnepark en moeten zij de omgeving maximaal betrekken bij de planvorming. Ook dienen de maatschappelijke baten deels terug te vloeien naar de gemeenschap. In sub-regio Parkstad Limburg is dit uitgangspunt opgenomen in het door gemeenten vastgestelde 'Regionaal Afwegingskader Grootschalige Duurzame Energieopwekking' (zie hoofdstuk 7). Het regionaal bod ten aanzien van de grootschalige zon-op-land vatten we hieronder samen. Daarbij merken we op dat het voor Maastricht-Heuvelland alleen gaat om de twee reeds geplande zonneweides in Maastricht.

Tabel 6.4: Opbouw bod zon-op-land RES Zuid-Limburg

	Gerealiseerd vermogen (TWh)	Vermogen in de planning (TWh)	Aanvullende ambitie (TWh)	Totaal (TWh)
Parkstad Limburg	0,006	0,026	0,158	**0,190**
Westelijke Mijnstreek	0,003	0	0,193	**0,196**
Maastricht-Heuvelland	0	0,070	-*	**0,070**
Totaal (TWh)	**0,009**	**0,096**	**0,351**	**0,456**

**In afstemming met netbeheerder Enexis niet meegenomen in RES 1.0-fase.*

Gerealiseerd vermogen
De gerealiseerde opwek van duurzame energie via zon-op-land is in het basisjaar (2017) met 0,009 TWh zeer beperkt. Tot dusver zijn in Zuid-Limburg nog maar weinig zonneparken gerealiseerd. In de sub-regio Westelijke Mijnstreek is er bijvoorbeeld slechts één zonnepark op Chemelot van ca. 3,2 GWh in de gemeente Sittard-Geleen.

Vermogen in de planning
Naast de gerealiseerde projecten (in 2017) zitten er een aantal projecten in de planning. Voor een deel betreft dit projecten die reeds gerealiseerd zijn of zich in de ontwikkelfase bevinden. Voor sub-regio Parkstad Limburg gaat het bijvoorbeeld om het zonnepark aan de N274 bij Schinveld (ca. 6.000 panelen), het zonnepark aan de N281 bij Kerkrade (ca. 36.000 panelen) en het zonnepark op het voormalige stortterrein in Abdissenbosch (30.000 zonnepanelen). Voor de sub-regio Maastricht-Heuvelland betreft het de voormalige stortplaats Belvédère in Maastricht (30.000 zonnepanelen) en een zonnepark op het Lanakerveld (ca. 135.000 zonnepanelen).

Aanvullende ambitie
Het hoofddeel van het bod voor zon-op-land moet nog gerealiseerd worden. Het gaat dus om toekomstig vermogen dat gebaseerd is op de beleidsvoornemens van de Zuid-Limburgse gemeenten. Op basis van de ruimtelijke afwegingskaders zijn de zoekgebieden in de RES 1.0-fase verder geconcretiseerd. In het Klimaatakkoord wordt uitgegaan van een benuttingspercentage van 4% voor landbouwgrond. Gelet op de kwaliteit van de landschapszones in of tussen de stedelijke gebieden en de uitzonderlijke positie van de gronden binnen het beschermingsgebied van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg, is binnen de RES Zuid-Limburg afgesproken af te wijken van de

door NP-RES aangegeven benuttingspercentages. Lokaal is afgewogen welke hoeveelheid kan worden opgewekt in 2030. Opgeteld komt de RES Zuid-Limburg daarmee op een aanvullende ambitie van 0,37 TWh voor zon-op-land, waaronder landbouwgrond. Voor het Heuvelland is zon-op-landbouwgrond vooralsnog niet meegenomen in het RES 1.0 bod.

6.4. Andere vormen van opwek en opslag van energie

Voor het regio-aandeel aan de nationale opgave van 35 TWh tellen enkel installaties mee die elektriciteit produceren uit wind-op-land, grootschalig zon-op-dak en zon-op-land. Daarnaast staat het elke regio vrij om de RES naar eigen inzicht te verbreden. In het kader van de maatschappelijke en bestuurlijke discussie zijn veel vragen gesteld over andere technieken. In deze paragraaf gaan we daarom kort in op kleinschalig zon-op-dak, elektriciteits-opslag, kernenergie, waterstof, biomassa/biogas en waterkracht.

6.4.1. Kleinschalig zon-op-dak (minder dan 15 kWp)

Op grond van de landelijke NP-RES methodiek mogen installaties met een vermogen van 15 kWp of minder niet worden meegeteld bij het realiseren van de landelijke doelstelling van 35 TWh hernieuwbare opwek. De regio's in Nederland worden wel aangemoedigd om kleinschalig zon-op-dak te betrekken in hun RES. Omdat het stimuleren van kleinschalige installaties aansluit op het stimuleren van besparingsmaatregelen, beschrijven we onze aanpak in hoofdstuk 5. Op lokaal niveau verkennen gemeenten aanvullende manieren waarop kan worden bijgedragen aan de doelstellingen van het Nederlandse Klimaatakkoord, zoals bijvoorbeeld kleinschalige, innovatieve oplossingen.

6.4.2. Opslag van elektriciteit

De opslag van energie in batterijen maakt geen onderdeel uit van de RES, maar zal in de toekomst mogelijk een belangrijke rol spelen in het stabiliseren van het energienet. De opgewekte energie kan worden opgeslagen op het moment dat er een energie-overschot bestaat. De opgeslagen energie kan vervolgens weer worden ingezet op het moment dat de vraag groter is dan het aanbod. Hiermee kunnen pieken op het elektriciteitsnet worden opgevangen. Daarbij is er een verschil tussen batterijen op individueel niveau (de zogenaamde thuisbatterij), op buurtniveau (de buurtbatterij) en grootschalige batterijen.

In Zuid-Limburg zijn op dit moment nog geen ervaringen met buurtbatterijen. Wel worden (landelijke) ontwikkelingen gevolgd. In de RES-regio Noord- en Midden-Limburg wordt inmiddels ervaring opgedaan met een buurtbatterij bij het zonnepark Altweerderheide (gemeente Weert). Bij de voorbereiding van de RES 2.0 zal worden beoordeeld of het zinvol is de mogelijkheden voor buurtbatterijen in Zuid-Limburg nader te onderzoeken.

In Limburg worden momenteel de mogelijkheden verkend voor de grootschalige opslag van elektriciteit middels een ondergrondse pompaccumulatiecentrale (O-PAC), een waterkrachtcentrale op basis van een kunstmatig ondergronds valmeer. Wanneer sprake is van een overschot aan elektriciteit wordt deze elektriciteit gebruikt om water op te pompen. Op momenten van schaarste stroomt het water via een turbine door de ondergrond naar het valmeer, waarbij elektriciteit opgewekt wordt. Hiermee functioneert O-PAC als een grootschalige batterij (bron: Systeemstudie Energie-infrastructuur Limburg van CE Delft, 2020).

6.4.3. Kernenergie

Kernenergie maakt geen onderdeel uit van het Klimaatakkoord. Toch kan kernenergie volgens de Rijksoverheid bijdragen aan de klimaatdoelen, omdat bij de opwekking weinig CO_2 vrijkomt. Ook leveren kerncentrales veel energie, terwijl zij weinig (schaarse) ruimte innemen. De verwerking en opslag van kernafval blijft voor velen een heikel thema. De Rijksoverheid is het bevoegd gezag om te bepalen of en waar mogelijke toekomstige kerncentrales gerealiseerd kunnen worden. Zij doet dit in samenspraak met regio's, zijnde de provincies en de gemeenten. Kernenergie valt daarmee buiten de scope en focus van de RES.

De RES 1.0 richt zich overigens met name op de periode tot 2030, met een doorkijk naar 2050. Voor de periode tot 2030 zal geen nieuwe kerncentrale in Nederland in gebruik genomen worden. Met complexe processen, lange doorlooptijden voor vergunningen en procedures, en een bouwtijd van ten minste 8-12 jaar zal kernenergie voor 2030 dan ook geen bijdrage leveren aan de klimaatdoelen.

In het Klimaatakkoord is aangekondigd dat het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat een nieuw programma zal ontwikkelen voor de ruimtelijke planning van het energiesysteem: het Programma Energiehoofdstructuur (PEH). In het PEH worden de ruimtelijke effecten van vijf mogelijke scenario's nader uitgewerkt, waarvan één ook kernenergie bevat. De ontwerp-PEH wordt medio 2022 verwacht, waarna de PEH eind 2022 kan worden vastgesteld. Op dit moment zijn er drie locaties in Nederland gereserveerd voor de mogelijke realisatie van een kerncentrale: Eemshaven, Tweede Maasvlakte en Borssele. Naar aanleiding van een marktconsultatie (zomer 2021) kunnen mogelijk aanvullende locaties worden verkend.

6.4.4. Waterstof

Bij de verbranding van waterstof komt, naast energie, alleen water vrij. Daarmee lijkt de toepassing van waterstof een schone en duurzame methode om energie op te wekken. De praktijk is echter anders. Waterstofgas moet namelijk geproduceerd worden, omdat het in bruikbare vorm nauwelijks in de natuur voorkomt.

Vrijwel alle waterstof die op dit moment wereldwijd wordt geproduceerd is zogenaamde 'grijze waterstof'. Deze waterstof wordt gemaakt uit aardgas (methaan). Bij de productie komt CO_2 vrij waardoor 'grijze waterstof' geen duurzaam alternatief is. Men spreekt over 'blauwe waterstof' wanneer de CO_2 wordt afgevangen en wordt opgeslagen, bijvoorbeeld in lege gasvelden op zee. Dit gebeurt wereldwijd nog niet op grote schaal. 'Groene waterstof' wordt gemaakt door energie uit duurzame bronnen (bv. zon- of windenergie) te gebruiken voor het splitsen van water in waterstof en zuurstof. De energie komt vrij wanneer waterstof weer wordt verbrand. Met deze methodiek kunnen grote hoeveelheden duurzame elektriciteit (bv. geproduceerd door windturbines op zee) worden omgezet in een brandstof die kan worden opgeslagen. Omdat duurzaam opgewekte elektriciteit niet altijd direct toepasbaar is, kan 'groene waterstof' mogelijk een belangrijke rol spelen in de energietransitie. Nadeel is dat bij de productie en toepassing een behoorlijke hoeveelheid energie (ongeveer 60%) verloren gaat.

Voor de gebouwde omgeving is de toepassing van waterstof voorlopig geen optie. Het aanbod van duurzame waterstof is te beperkt en wat wel voorhanden is wordt gebruikt voor bijvoorbeeld de energie-intensieve procesindustrie en transport. Zo zijn er bijvoorbeeld plannen voor de productie van waterstof uit reststromen op Chemelot om hiermee productieprocessen verder te verduurzamen. Voor de gebouwde omgeving zijn andere alternatieven voor aardgas, zoals

collectieve warmtenetten of individuele warmtepompen beschikbaar. In de RES wordt daarom zeker tot 2030 geen rekening gehouden met waterstof.

6.4.5. Biomassa, biogas en waterkracht

De productie van hernieuwbare elektriciteit uit biomassa en biogas wordt niet meegeteld voor de nationale doelstelling van 35 TWh. Volgens het Klimaatakkoord worden nadere afspraken gemaakt met andere klimaatsectoren om een kader te ontwikkelen voor duurzame biomassa. Wel kan biogas, na opwerking tot groengas, een rol spelen in de warmtetransitie, met name in landelijke gemeenten. Dit wordt nader beschreven in hoofdstuk 8 en de gemeentelijke Transitievisies Warmte.

Ook waterkrachtinstallaties worden niet genoemd in het Klimaatakkoord en niet meegeteld voor de nationale doelstelling. Als er binnen de regio plannen zijn rondom waterkrachtinstallaties, kunnen deze wel worden opgenomen in de RES. Binnen de RES Zuid-Limburg is gemeente Maastricht bezig met de ontwikkeling van twee waterkrachtcentrales, in de Maas naast de stuw van Borgharen en bij het sluizencomplex in de Zuid-Willemsvaart. In Sittard-Geleen worden de mogelijkheden van de sluizen bij Born onderzocht. Op de Energieatlas van Waterschap Limburg zijn van de grootste stuwen in de beken enkele kengetallen opgenomen waarmee de energiepotentie van het vallende water kan worden ingeschat.

6.5. Impact op de elektriciteits-infrastructuur

Op basis van de aangeleverde gegevens over het bod van de RES-regio Zuid-Limburg heeft Enexis Netbeheer (hierna: Enexis) de impact van de plannen op de energie-infrastructuur bepaald. Om een juiste inschatting van de netimpact te maken is gebruik gemaakt van een integrale doorrekening, waarbij ook rekening is gehouden met de toekomstige ontwikkelingen in andere sectoren (o.a. industrie, mobiliteit). Er is in beeld gebracht waar knelpunten ontstaan en welke netinvesteringen nodig zijn om de RES 1.0 ambities te realiseren.

6.5.1. Realisatie RES-bod en systeemefficiëntie

RES als input voor het Investeringsplan Enexis
De RES-ZL geeft met het bod in de RES 1.0 richting aan het Investeringsplan van Enexis, dat 2-jaarlijks wordt herijkt. Tussentijdse ontwikkelingen uit de markt of regio, zoals bijvoorbeeld gewijzigde wetgeving, subsidiebeleid of versnelde elektrificatie van de industrie, kunnen impact hebben op de haalbaarheid van de RES. Dit betreft ook eventuele aanvragen die niet vergunningplichtig zijn zoals zon-op-dak en toch door Enexis in behandeling moeten worden genomen.

Systeemefficiëntie voor een uitvoerbare en betaalbare RES
De totale maatschappelijke kosten, het ruimtebeslag van de benodigde infrastructuur en de benodigde tijd in de uitvoering zijn fors. Door in te zetten op systeemefficiëntie zijn besparingen mogelijk. Daarom geeft Enexis, naast de analyseresultaten, ook adviezen over het verhogen van de systeemefficiëntie.

Met de adviezen ten aanzien van de systeemefficiëntie kan een RES-regio sturen op keuzes die bijdragen aan een uitvoerbare en betaalbare RES. De belangrijkste aanbevelingen voor de RES-regio zijn weergegeven in figuur 6.1

Figuur 6.1 Maatregelen om systeemefficiëntie te verhogen

6.5.2. Netimpact RES 1.0 Zuid-Limburg

De netimpact-analyse brengt in kaart waar knelpunten ontstaan en welke investeringen van de netbeheerder nodig zijn om de gestelde ambities te kunnen realiseren. De impact van het RES-bod voor Zuid-Limburg is weergegeven in figuur 6.2 en kan als volgt worden samengevat:

- Op 5 stations worden geen knelpunten verwacht tot 2030. Op 5 stations wordt na 2025 een knelpunt verwacht. Op 1 station wordt er een knelpunt verwacht voor 2025.
- De knelpunten zijn een gevolg van beperkte capaciteit op de HS/MS-stations van Enexis en/of op het hoogspanningsnet van TenneT.

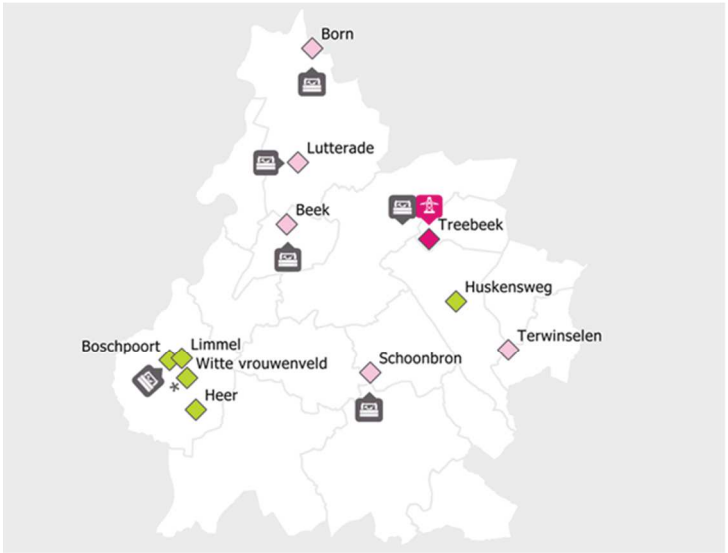

◇	Geen knelpunt verwacht	5 stations
◇	Knelpunt verwacht na 2025	5 stations
◆	Knelpunt verwacht in 2025 of eerder	1 station
◆	Er is nu geen transportcapaciteit beschikbaar	0 stations

Figuur 6.2: Knelpunten op niveau Onderstations binnen de RES Zuid-Limburg

Om de knelpunten op te lossen die ontstaan door het RES-bod, zijn investeringen van Enexis nodig:

6 HS/MS-stations moeten worden uitgebreid door Enexis (*Boschpoort wordt nu al uitgebreid). Voor 4 van deze 6 stations geldt dat de beschikbare capaciteit op het net van Enexis pas benut kan worden na uitbreiding van het hoogspanningsnet van TenneT.

1 nieuw HS/MS-stations moet worden gerealiseerd, als er geen alternatieve oplossing kan worden gevonden. Het gaat hier om een nieuw station in de omgeving van Treebeek.

De totale impact op tijd, ruimte en kosten op basis van benodigde uitbreidingen en nieuwe stations voor Enexis is in figuur 6.3 weergegeven.

Figuur 6.3: Impact van het RES 1.0-bod voor Enexis

De indicatieve kosten voor Enexis, ten behoeve van netinvesteringen voor de realisatie van het RES-bod hebben een bandbreedte tussen de 220 - en 320 miljoen euro. De spreiding in de bandbreedte wordt mede bepaald door de wijze hoe de plannen worden gerealiseerd en hoe efficiënt de netten hierbij worden gebruikt (zie ook systeemefficiëntie).

6.5.3. Conclusies en aanbevelingen Enexis m.b.t. netimpact

Op basis van de netimpact-analyse komt Enexis tot een aantal aanbevelingen om de systeemefficiëntie te bevorderen. Deze hebben betrekking op het eigen netwerk en het netwerk van de landelijke netbeheerder TenneT.

Uitbreidingen en tijd

- Op de stations Beek, Born, Lutterade en Schoonbron zijn de uitbreidingen voor 2025 gerealiseerd en zal het RES-bod aangesloten kunnen worden.
- Op station Terwinselen is het terugleverlimiet van TenneT te laag, en dient TenneT hier actie te ondernemen. Op station Treebeek past het RES-bod niet en kan het station ook na een eerste uitbreiding niet verder worden uitgebreid. Hier moet naar een alternatieve oplossing worden gezocht. Als deze niet gevonden kan worden, moet er een nieuw station komen in deze omgeving.

Verdere concretisering plannen vereist

Voor de alternatieve oplossing nabij station Treebeek is het van belang om te bepalen waar de duurzame opwek in dit gebied gerealiseerd gaat worden. Indien dit in de nabijheid van onderstation Beek worden gerealiseerd is het mogelijk dat onderstation Beek extra wordt uitgebreid. Komt de duurzame opwek meer richting de Duitse grens dan kan het TenneT station

Beersdal uitkomst bieden om de initiatieven aan te sluiten. Dit dient dan nog wel uitgewerkt te worden in samenwerking met TenneT en de RES-regio.

Evenwichtigere verdeling zon/wind
De optimale verhouding zon/wind is 50/50. De zon/wind verhouding van de RES 1.0 is 95/5 (zon/wind). Een verschuiving van zon naar wind zorgt ervoor dat er minder aansluitvermogen nodig is voor dezelfde hoeveelheid energie waardoor het verkorten van de realisatietermijn mogelijk is. Het ontsluiten van zonne-energie is tot een factor 3x duurder dan het ontsluiten van windenergie.

Ruimte vrijhouden voor netuitbreidingen
Het is in de meeste gevallen niet verstandig om de ruimte direct aangrenzend aan stations te gebruiken voor het plaatsen van zonnepanelen. Bij uitbreidingen van stations is deze ruimte mogelijkerwijs nodig, bijvoorbeeld om extra kabeltracés te kunnen realiseren. Het vergeven van deze ruimte kan daarom een beperkend effect hebben op de uitbreidingsmogelijkheden van een station.

Uitbreiding hoogspanningsnet TenneT noodzakelijk voor RES-realisatie.
Voor 5 stations geldt dat er onvoldoende teruglevercapaciteit beschikbaar is om het RES-bod te faciliteren. Voor 1 station, Treebeek, ontstaat er een knelpunt voor 2025. Voor 4 stations (Born, Lutterade, Schoonbron en Terwinselen) ontstaat dit knelpunt na 2025.

Netvisie TenneT en Enexis als input voor programmering RES
Welke stations op welk moment meer teruglevercapaciteit beschikbaar krijgen moet nog verder uitgewerkt worden in de toekomstige netvisie van TenneT en Enexis voor Limburg. De RES is input voor deze netvisie, en de netvisie wordt vervolgens opgenomen in het Investeringsplan van TenneT. Omdat de netvisie nog niet is uitgewerkt, is het nog onzeker of en hoe het RES-bod vóór 2030 door TenneT kan worden gefaciliteerd. De tijdslijn en planning die volgt uit de netvisie zijn daarom essentieel voor de programmering van de RES.

6.5.4. Aanbevelingen Enexis voor het vervolg richting RES 2.0

Naast bovenstaande aanbevelingen naar aanleiding van de netimpact-analyse, vraagt Enexis aandacht voor de volgende proces-gerelateerde aanbevelingen voor het vervolg richting de RES 2.0:

- Start met de realisatie van duurzame opwek waar nu netcapaciteit beschikbaar is;
- Programmeren van duurzame opwek: Uitbreiding van de energie-infrastructuur kent langere doorlooptijden dan de ontwikkeling van duurzame opwek. Het is daarom belangrijk om nu al samen aan de slag te gaan om de locaties voor grootschalige opwek te concretiseren en realisaties te plannen in de tijd;
- Omgeving gerelateerde zaken (inclusief vergunnings- en inspraakprocessen) beslaan 60%-80% van de doorlooptijd voor de ontwikkeling van HS-infrastructuur (totale doorlooptijd 5 tot 7 jaar). Start daarom tijdig met de benodigde planprocedures voor de energie-infrastructuur en onderzoek hoe planprocedures versneld kunnen worden. Samenwerken in gebiedsprocessen en het erkennen van wederzijdse belangen, kunnen leiden tot een beter, sneller en gedragen planproces;
- Naast de RES-plannen zijn er meer ontwikkelingen die Enexis aanleiding geven om te werken aan een integrale doorrekening. Hierbij zullen naast de RES meerdere stakeholders bij betrokken worden:
    - Meer aandacht voor andere sectoren (landbouw, industrie, mobiliteit, datacenters en gebouwde omgeving). Het is van belang om naar het energiesysteem als geheel

te kijken. De impact van de grootschalige opwek op het elektriciteitsnet moet in samenhang met elektrisch vervoer, warmteoplossingen en industrie worden bekeken. Een breed gedragen regionale/provinciale overlegstructuur (RES-regio's, gemeenten, industrie, mobiliteit en netbeheerders) om de voortgang te monitoren en daar waar nodig bij te sturen, is niet alleen wenselijk maar ook noodzakelijk.

- Meer aandacht voor gas, waterstof, warmte. In 2021 worden de eerste stappen gemaakt voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving (Transitievisie Warmte). Hierdoor komt ook op regionaal niveau de focus meer te liggen op het transporteren van warmte en duurzame gassen.

Een uitgebreide beschrijving van de netimpact is als bijlage IV toegevoegd aan dit document.

7. Ruimtelijk Afwegingskader en randvoorwaarden

- De beleidskaders en randvoorwaarden voor de grootschalige opwek van duurzame energie zijn voor heel Zuid-Limburg deels hetzelfde. In dit hoofdstuk beschrijven we daarom eerst kort de (geldende) afspraken en ontwikkelingen in het kader van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) c.q. de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en de Limburgse zonneladder.
- Er is (nog) geen sprake van een gezamenlijk ruimtelijk afwegingskader. Om de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap te bewaken en alle belangen goed af te wegen, is een landschappelijke verdiepingsstudie noodzakelijk. Een uit te voeren 'Landschappelijke verdiepingsstudie Wind en Zon Zuid-Limburg' moet bouwstenen opleveren voor een samenhangend Ruimtelijk Afwegingskader (RAK) voor heel Zuid-Limburg en een doorvertaling naar alle gemeenten in Zuid-Limburg.
- Omdat nu nog geen sprake is van één afwegingskader, hebben ruimtelijke afwegingen voor de RES 1.0 in Zuid-Limburg grotendeels op het niveau van de sub-regio's en individuele gemeenten plaats gevonden. Deze worden in dit hoofdstuk per sub-regio op een rij gezet.
- Aan de hand van deze uitgangspunten en randvoorwaarden zijn vervolgens zoekgebieden voor hernieuwbare opwek in kaart gebracht. Binnen deze zoekgebieden zullen wij in de komende periode door concrete initiatieven invulling geven aan het bod van de RES Zuid-Limburg.

De regio Zuid-Limburg is in een aantal opzichten uniek. In Zuid-Limburg is sprake van heuvelland dat deels is aangewezen als Nationaal Landschap Zuid-Limburg (NLZL) en Natura 2000-gebied. Naast landbouwgronden, bevat het gebied unieke flora en fauna. De regio is bovendien deels landschappelijk en cultuurhistorisch van grote waarde. Dit geeft aan dat grootschalige opwek van wind- en zonne-energie in Zuid-Limburg niet vanzelfsprekend is. Ook de gebouwde omgeving brengt restricties met zich mee. De regio Zuid-Limburg is een krimpregio. In de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg zijn stringente afspraken over de beperkte mogelijkheden voor nieuwbouw gemaakt. Het vormgeven van de RES opgave is hierdoor extra complex en vraagt om zorgvuldige afwegingen.

Voor de RES 1.0 hebben ruimtelijke afwegingen in Zuid-Limburg grotendeels op het niveau van de sub-regio's en individuele gemeenten plaats gevonden. Er is (nog) geen sprake van een gezamenlijk ruimtelijk afwegingskader, al zijn de uitgangspunten wel grotendeels gelijk. In dit hoofdstuk beschrijven we allereerst het overkoepelende kader voor de drie sub-regio's. Vervolgens gaan we per sub-regio in op de ruimtelijke afwegingen die voor de RES 1.0 hebben plaatsgevonden.

7.1. Gemeenschappelijk beleidskader/context

Het beleidskader is voor de drie sub-regio's deels het zelfde. Het gemeenschappelijk kader dat voor heel Zuid-Limburg geldt, wordt hieronder beschreven. De paragrafen die volgen beschrijven de specifieke afwegingskaders voor Parkstad Limburg, Westelijke Mijnstreek en Maastricht-Heuvelland.

7.1.1. Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL)/Provinciale Omgevingsvisie (POVI)

Het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL2014) vormt momenteel de provinciale structuurvisie en vindt zijn doorwerking in regionaal en lokaal beleid. De energietransitie en de ruimtelijke implicaties daarvan, zijn beperkt verwerkt in het POL. In de Visie Zuid-Limburg, een onderdeel van het POL, wordt ingezet op het motto 'meer stad, meer land'. Daarmee wordt bedoeld: het

versterken van de steden en stedelijke gebieden in Zuid-Limburg enerzijds, en het versterken van de kwaliteiten van het landelijk gebied anderzijds. Dit laatste betreft zowel het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg, alsook de kwaliteit van de landschapszones in of tussen de stedelijke gebieden.

Het POL acht het Nationaal Landschap Zuid-Limburg ongeschikt voor de plaatsing van windturbines en sluit dit gebied daarom uit voor de opwek van windenergie m.u.v. het verstedelijkt gebied. Het POL biedt wel ruimte voor nieuwe ontwikkelingen in voorkeursgebieden, zijnde:

- Gebieden aan de provinciegrens waar reeds turbines staan opgesteld;
- Grotere industrieterreinen en ontwikkelingsgebieden voor veehouderij en glastuinbouw;
- Daar waar clusters van tenminste 6 turbines kunnen worden opgesteld.

In het POL is geen specifiek provinciaal beleid ten aanzien van zonneparken opgenomen. Indirect is wel de provinciale Omgevingsverordening Limburg van toepassing als door de aanleg van zonneparken provinciale belangen als beschreven in deze verordening worden geraakt. Hierbij valt o.a. te denken aan de bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden van natuurzones, het beschermingsgebied van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg, en de bescherming van het grondwater in waterwingebieden.

Het POL maakt onderscheid in: bebouwd gebied, bedrijventerrein, buitengebied, goudgroene natuurzone, zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone. Daarbij geldt dat het bebouwd gebied en de bedrijventerreinen de voorkeur genieten voor het realiseren van zonneparken. De goudgroene en zilvergroene natuurgebieden en de bronsgroene landschapszone zijn in beginsel niet geschikt hiervoor. Het Nationaal Landschap Zuid Limburg moet worden beschermd vanwege de uitzonderlijke waarden. Zonneparken in dit gebied kunnen het aanzien van het Nationaal Landschap aantasten en daarmee het unieke karakter. Ontwikkelingen op daken in dit gebied zijn wel mogelijk.

De goudgroene natuurgebieden zijn de meest waardevolle natuurgebieden van Limburg. Zij maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Onder de goudgroene natuurzone vallen de bestaande bos- en natuurgebieden, Nationale Parken, delen van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg, gebieden die de komende jaren zullen worden omgevormd tot natuurgebied en de Natura 2000-gebieden met vogel- en habitatrichtlijngebieden.

De zilvergroene natuurgebieden omvatten agrarische gebieden met actuele en potentiële natuurwaarden, die vaak als een buffer rondom de goudgroene natuur liggen. Deze gebieden zijn van belang voor het goed functioneren van de goudgroene natuur, als verbindingszone tussen verschillende goudgroene natuurgebieden en/of voor de beschermde of zeldzame flora- en faunasoorten.

Onder de bronsgroene landschapszone vallen landschappelijke waardevolle beekdalen, hellingen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met daarin gelegen landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen en dergelijke. In bronsgroene gebieden zijn ontwikkelingen mogelijk onder voorwaarden van financiële of fysieke compensatie en bestuurlijke afweging.

Het POL2014 wordt momenteel geactualiseerd tot een POVI (Provinciale Omgevingsvisie). Na een uitgebreid participatief proces is de ontwerp-Omgevingsvisie 25 augustus 2020 vastgesteld door Gedeputeerde Staten. De POVI wordt in april 2021 ter vaststelling aan Provinciale Staten voorgelegd. Bij de voorbereiding van de RES 1.0 heeft afstemming plaatsgevonden tussen het

Kernteam POVI en het Programmateam RES. In de gesprekken heeft de Provincie ten aanzien van windenergie de voorkeur uitgesproken voor het realiseren van een (beperkt) aantal clusters in Zuid-Limburg, met name op bedrijventerreinen en aansluitend op bestaande opstellingen. Vooralsnog wordt door Provincie Limburg vastgehouden aan het voornemen om geen windturbines in het Nationaal Landschap toe te staan. In de ontwerp-POVI wordt nadrukkelijk de voorkeur uitgesproken om terughoudend te zijn met het benutten van het landelijk gebied voor het realiseren van zonneparken.

7.1.2. De Limburgse zonneladder

Om meer duidelijkheid te creëren voor de realisatie van zonne-energie, heeft het college van Gedeputeerde Staten op 22 oktober 2019 de Limburgse zonneladder vastgesteld (zie figuur 7.1). Uitgangspunt is de zorgvuldige inpassing van grootschalige opwek in het landschap, waarbij rekening gehouden wordt met de bestaande kwaliteit en identiteit van gebieden. De zonneladder beschrijft de opwek van zonne-energie op:

1. Daken en gevels van gebouwen;
2. Onbenutte terreinen in gebouwd gebied;
3. Gronden in buitengebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur;
4. Gronden in gebruik voor landbouw en gronden gelegen binnen de groenblauwe mantel;
5. Uitsluitingsgebieden (Natuurnetwerk Limburg, waterwingebieden en bestaande bos- en natuurgebieden gelegen in de groenblauwe mantel).

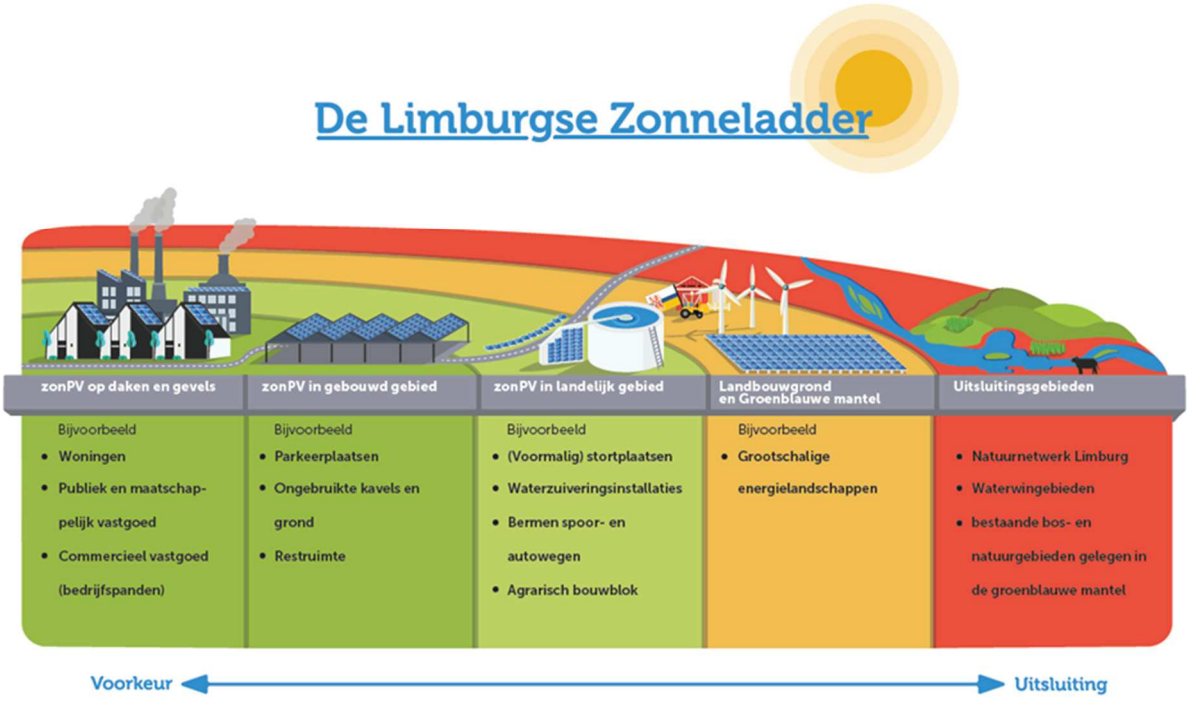

Figuur 7.1: De Limburgse Zonneladder (bron: Omgevingsvisie Limburg, december 2020)

De zonneladder volgt hierbij de lijn van de landelijke motie Dik-Faber, die inmiddels ook in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is uitgewerkt en overgenomen. Essentie van deze lijn is om bij de duurzame opwek van zonne-energie landbouw en natuur zoveel mogelijk te ontzien (het 'nee, tenzij-principe'). Hoewel de zonneladder een voorkeursvolgorde weergeeft, houdt deze nadrukkelijk geen volgtijdelijkheid in. Inspanningen richten zich primair op zon-op-dak en op gevels

én het benutten van andere mogelijkheden in bebouwd en onbebouwd gebied (meervoudig ruimtegebruik).
Op 18 december 2020 is de gewijzigde motie 2685 door Provinciale Staten aangenomen. De motie luidt 'Zonneladder stap voor stap'. Deze motie verzoekt het College van Gedeputeerde Staten om:

- In de Provinciale Omgevingsvisie het 'nee, tenzij-principe' dat wordt gehanteerd bij de Limburgse zonneladder nader te omschrijven en te duiden en op te nemen in de nog op te stellen Omgevingsverordening;
- Dit zo uit te leggen dat goede landbouwgrond en kwetsbare natuur als uitzonderingsmogelijkheid worden gebruikt bij de inpassing van zonne-energie;
- In de Omgevingsverordening een motivatieplicht op te nemen zodat gemeenten en de provincie moeten motiveren waarom er wordt gekozen voor een bepaalde trede van de zonneladder.

De opgave vanuit het Klimaatakkoord kan simpelweg niet worden ingevuld met enkel opwekking van duurzame energie op daken en onbenut terrein binnen het stedelijk gebied, zelfs niet in combinatie met windenergie. In de praktijk betekent dit dat er zorgvuldig aandacht dient te worden besteed aan het goed motiveren en onderbouwen van de behoefte van de aanleg van grondgebonden zonneparken en de daarvoor benodigde locaties.

In de ontwerp-Omgevingsverordening geeft de provincie aan hoe men zal toezien op een juiste toepassing van de Limburgse zonneladder en op kwalitatief goede onderbouwingen bij initiatieven voor grondgebonden zonneparken. Het gaat hier dan met name om een goede ruimtelijke afweging, de instandhouding van de landschapsstructuur en bijbehorende kenmerken, het combineren van meerdere functies, aandacht voor lokaal draagvlak en participatie en het doorlopen van zorgvuldige procedures. In de ontwerp Omgevingsverordening zijn de volgende uitsluitingsgebieden voor grondgebonden zonneparken opgenomen: het Natuurnetwerk Limburg (de voormalige goudgroen aangeduide POL-gebieden met inbegrip van de Natura2000 gebieden), waterwingebieden en bestaande bos- en natuurgebieden gelegen in de groenblauwe mantel.

7.1.3. Landschappelijke verdieping

Met de Provincie Limburg en tussen de lokale besturen onderling is een intensieve discussie gevoerd over de rol en striktheid van met name de Limburgse Zonneladder en de (on)mogelijkheden voor duurzame energie in het landschap. Met name in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg dient voorzichtig te worden omgegaan met het realiseren van zonneparken of windturbines. Een eerste analyse geeft echter aan dat het, onder strikte voorwaarden, mogelijk zou moeten zijn om gronden aan te wijzen als zoekgebied zonder de kernkwaliteit van het landschap en de landschappelijke beleving aan te tasten. Om de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap te bewaken en alle belangen goed af te wegen, is een landschappelijke verdiepingsstudie noodzakelijk. Dat geldt ook voor de landschappelijke onderbouwing van windenergie.

In december 2020 heeft de stuurgroep RES-Zuid Limburg ingestemd met het uitwerken van een onderzoeksvoorstel. De uit te voeren 'Landschappelijke verdiepingsstudie Wind en Zon Zuid-Limburg' moet bouwstenen opleveren voor een samenhangend Ruimtelijk Afwegingskader (RAK) voor heel Zuid-Limburg en een doorvertaling naar alle gemeenten in Zuid-Limburg. Het doel is om te komen tot een gelijkluidende aanpak, een zorgvuldige inpassing en een 'level playing field' voor energie-initiatieven. Een dergelijke onderbouwing dient betrekking te hebben op de schaal van heel Zuid-Limburg en alle initiatieven die er nu lopen in de concept RES Zuid-Limburg en de relatie met het uitsluitingsgebied/ beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg.

De concept-RES en RES 1.0 Zuid-Limburg zijn richtinggevend voor de landschapsstudie. Het is van groot belang relevante partijen te betrekken en mee te krijgen in de studie. Daarbij wordt gedacht aan alle gemeenten in Zuid-Limburg, maar ook aan Visit Zuid-Limburg (de voormalige VVV), LLTB, IKL, NMF, ResCoop en de Participatiecoalitie. De Participatiecoalitie bestaat uit vijf maatschappelijke organisaties van, voor en door bewoners: HIER, de Natuur en Milieufederaties, Energie Samen, Buurkracht en LSA bewoners (een vereniging van actieve bewonersgroepen door het hele land die zich inzetten voor hun buurt). Met hun kennis en ervaring komen goede plannen tot stand waar inwoners bij betrokken zijn en achter staan. Ze weten wat er lokaal speelt en zetten hun netwerk in. De doorlooptijd van deze studie bedraagt ca. 6 maanden (oplevering najaar 2021). De resultaten van de studie en de bouwstenen zullen worden ingebed in het RES-proces.

7.1.4. Zoekgebieden Zuid-Limburg

De kaart op de volgende pagina (figuur 7.2) laat de zoekgebieden voor heel Zuid-Limburg zien, zoals die in het kader van de RES 1.0 in kaart zijn gebracht. In de paragrafen 7.2 tot en met 7.4 zoomen we verder in op de zoekgebieden per sub-regio.

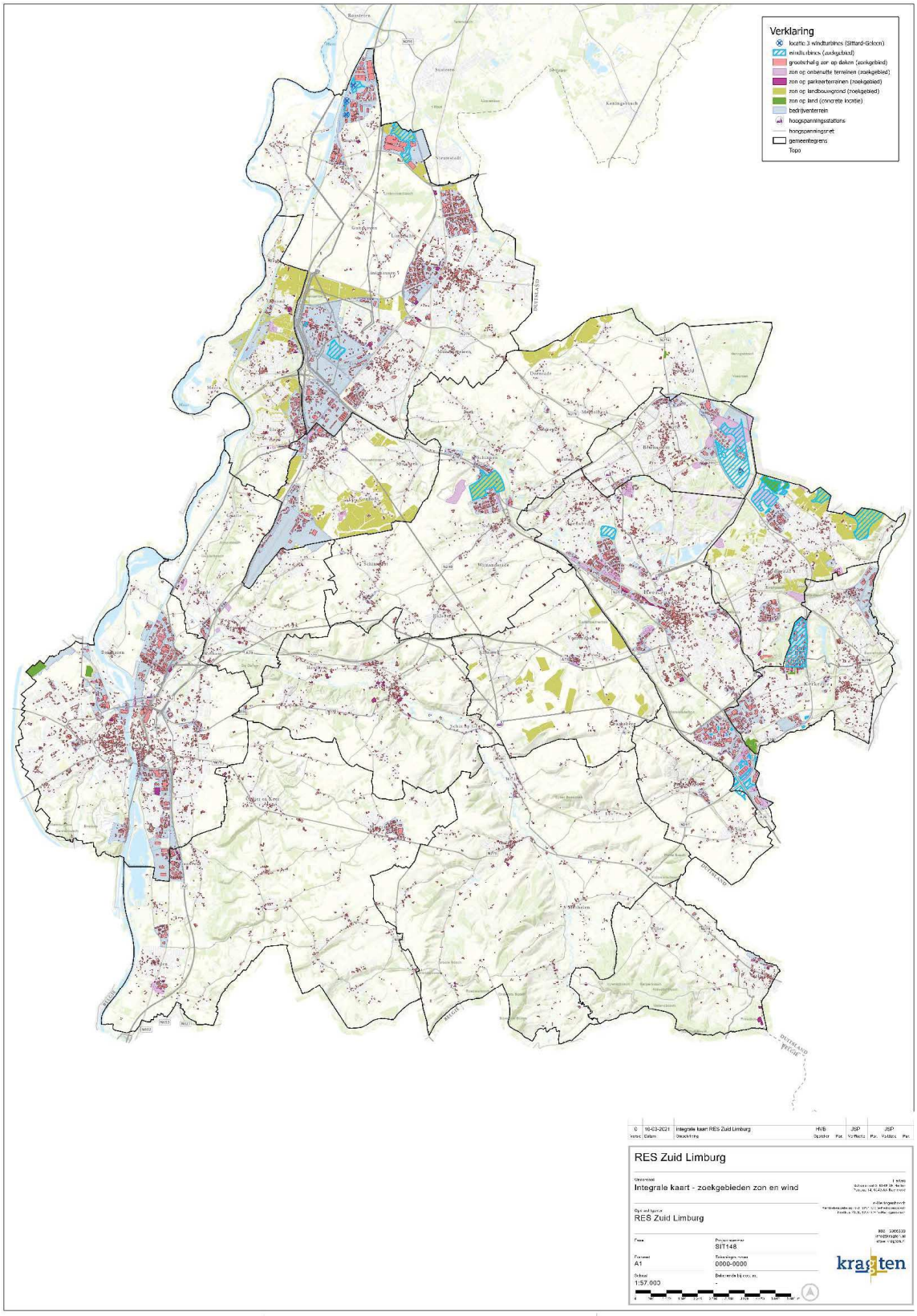

Figuur 7.2: Zoekgebieden RES Zuid-Limburg

Parkstad Limburg

7.1.5. PALET: Regionaal Afwegingskader Grootschalige Duurzame Energieopwekking

Onder regie en coördinatie van de Bestuurscommissie Ruimte incl. Duurzaamheid van de Stadsregio Parkstad Limburg is in de periode 2013-2015 kaderstellend energietransitiebeleid opgesteld, genaamd 'Parkstad Limburg EnergieTransitie' (PALET). In 2015 hebben de (destijds acht) gemeenteraden van Parkstad Limburg PALET vastgesteld als energiebeleid, waarbij de energietransitie heel nadrukkelijk is benoemd als een ruimtelijke opgave. In samenwerking met wetenschappers van o.a. de Wageningen Universiteit is voor Parkstad destijds al een integraal ruimtelijk realistisch scenario uitgewerkt dat vervolgens is verankerd in verschillende beleidsdocumenten. De relatie tussen ruimte en energie en het streven naar optimaal ruimtegebruik is in Parkstad daarmee vanzelfsprekend geworden.

In 2015-2016 is de lange termijn doelstelling om in 2040 als regio energieneutraal te zijn, vertaald in een uitvoeringsprogramma voor de periode 2016-2020 (PALET 3.0). Binnen PALET 3.0 wordt aan thematafels gewerkt aan de uitvoering van het vastgestelde beleid. Aan één van de thematafels is het 'regionaal afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking' uitgewerkt. De ruimtelijke component was weliswaar al stevig verankerd in het PALET-beleid. Maar de verankering was te grofmazig en te globaal voor een ruimtelijke afweging en landschappelijke inpassing op project- en locatieniveau.

Het afwegingskader, zijnde een beleidsregel, fungeert als:

- Een inhoudelijke uitwerking van het kaderstellende PALET-beleid, met als inzet dat de Parkstad-gemeenten samen (beter) in staat zijn om initiatieven ten aanzien van zonne-energie en windenergie af te wegen;
- Een procesmatige uitwerking van het kaderstellende PALET-beleid, met als inzet dat de Parkstad-gemeenten samen (beter) in staat zijn om processen in het kader van initiatieven voor zonne-energie en windenergie vorm te geven;
- Aanjager voor de vertaling van regionale en gemeentelijke onderdelen uit het uitvoeringsprogramma PALET 3.0 in concrete projecten voor zonne-energie en windenergie;
- Groeimodel waaraan in de toekomst evt. bouwstenen worden toegevoegd;
- Kader voor samenwerking tussen de acht Parkstad-gemeenten.

De Parkstad-gemeenten kunnen individueel besluiten om de bouwstenen van het regionaal afwegingskader op lokaal niveau aan te vullen. Als dat gebeurt, is het in nauwe afstemming met de andere gemeenten. De formele versies van het door de individuele gemeenten vastgestelde regionaal afwegingskader zijn online gepubliceerd.

Regionaal Afwegingskader Windenergie

Voor de ontwikkeling van windenergie in Parkstad Limburg hanteren de Parkstad-gemeenten de volgende uitgangspunten:

1. De initiatiefnemer draagt zorg voor een plan dat voldoet aan de uitgangspunten van een 'goede ruimtelijke ordening' c.q. 'in het belang van de fysieke leefomgeving'.
2. De initiatiefnemer dient ten minste een bezonningsstudie, een (slag)schaduwstudie, een externe veiligheidsstudie, een geluidonderzoek, een flora & fauna-onderzoek en een planschaderisicoanalyse op te stellen ten aanzien van de windturbines.
3. De initiatiefnemer dient een landschapsinrichtingsplan op te stellen met als doel om een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing van de windturbines in het landschap te

bewerkstelligen. Het landschapsplan dient te zijn voorzien van een zichtlijnenstudie en een virtuele 3D-maquette die goed inzicht geeft in de visueel ruimtelijke aspecten. De initiatiefnemer draagt zorg voor een plan dat voldoet aan de stedenbouwkundige uitgangspunten voor de toepassing van windenergie in de desbetreffende gemeente.

4. Met de initiatiefnemer wordt een anterieure overeenkomst gesloten met als doel om kostenverhaal op grond van de Wet ruimtelijke ordening anderszins te verzekeren en (mogelijke) planschadekosten te verhalen op de initiatiefnemer.
5. De initiatiefnemer dient in te zetten op actief omgevingsmanagement met als doel om belanghebbenden maximaal te betrekken bij de planvorming c.q. het uitgangspunt met betrekking tot het regionaal/lokaal profijtbeginsel optimaal te behartigen.
6. De initiatiefnemer dient maatschappelijke baten (bovenop het opwekken van duurzame energie) te laten terugvloeien in de gemeenschap.
7. Grondspeculatie moet worden voorkomen.
8. In het geval van concurrerende projecten geldt dat samenwerking wordt gestimuleerd. De voorkeur gaat uit naar een gezamenlijk plan. Als blijkt dat samenwerking niet mogelijk is dan wordt er gekozen voor het plan dat het beste scoort op vooraf vastgelegde en gecommuniceerde randvoorwaarden (o.a. ruimtelijke inpassing, winstdeling, participatie en communicatie).
9. Uiteraard zijn de gemeenten – binnen de wettelijke kaders – onder meer gehouden aan de uitgangspunten van gemeentelijk en regionaal beleid.

In het belang van een goede ruimtelijke ordening worden er een aantal stedenbouwkundige uitgangspunten gehanteerd (randvoorwaarde 3). Zo dienen windturbines waar mogelijk in een samenhangende rij of samenhangend cluster van minimaal twee windturbines te worden gerealiseerd. Ook moeten ze zodanig worden ingepast, dat de denkbeeldige lijn tussen de windturbines nauwkeurig aansluit bij de aanwezige lijnen in het landschap (wegen, waterlopen, groenstructuren en kavelgrenzen). Een rij of cluster van nieuwe windturbines dient zo goed mogelijk aan te sluiten bij andere rijen of clusters geplaatste of geplande windturbines, zowel binnen de gemeente als in omliggende binnen- en buitenlandse gemeenten. De ontwikkeling van een solitaire windturbine is mogelijk indien deze volledig gedragen wordt door omwonenden, ofwel aansluit op een bestaande rij of cluster van windturbines, ofwel als icoonproject wordt beschouwd.

Regionaal Afwegingskader Zonne-energie

Voor de ontwikkeling van grootschalige zonne-energie in Parkstad Limburg hanteren de Parkstad-gemeenten de volgende uitgangspunten:

1. De initiatiefnemer draagt zorg voor een plan dat voldoet aan de uitgangspunten van een ‘goede ruimtelijke ordening’ c.q. ‘in het belang van de fysieke leefomgeving’.
2. De initiatiefnemer moet streven naar multifunctioneel ruimtegebruik. Het combineren of aansluiten van zonneparken op reeds bestaande functies geniet de voorkeur. De oorspronkelijke bestemming van de locatie hoeft niet te vervallen; er kan ofwel een tijdelijke vergunning worden verleend ofwel een dubbelbestemming via een bestemmingsplanwijziging worden toegevoegd.
3. De initiatiefnemer dient een landschapsinrichtingsplan (en indien nodig een compensatieplan) op te stellen met als doel om een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing van het zonnepark in het landschap te bewerkstelligen. In het plan moet worden aangegeven op welke wijze de omgevingskwaliteit wordt verbeterd. Het landschapsplan dient te zijn voorzien van een zichtlijnenstudie en een virtuele 3D-maquette die goed inzicht geeft in de visueel ruimtelijke aspecten. De initiatiefnemer draagt zorg voor een plan dat voldoet aan de stedenbouwkundige uitgangspunten voor de toepassing van een zonnepark in de gemeente.

4. De initiatiefnemer dient in te zetten op actief omgevingsmanagement met als doel om belanghebbenden maximaal te betrekken bij de planvorming c.q. het uitgangspunt met betrekking tot het regionaal/lokaal profijtbeginsel optimaal te behartigen.
5. De initiatiefnemer dient maatschappelijke baten (bovenop het opwekken van duurzame energie) te laten terugvloeien in de gemeenschap.
6. Met de initiatiefnemer wordt bij voorkeur een anterieure overeenkomst gesloten met als doel om kostenverhaal op grond van de Wet ruimtelijke ordening anderszins te verzekeren en (mogelijke) planschadekosten te verhalen op de initiatiefnemer.
7. In het geval van concurrerende projecten geldt: grondeigendom is leidend.

In het belang van een goede ruimtelijke ordening c.q. 'in het belang van de fysieke leefomgeving' gelden voor de ontwikkeling van zonneparken een aantal belangrijke randvoorwaarden. Naast het streven naar een multifunctioneel ruimtegebruik (randvoorwaarde 2), worden stedenbouwkundige uitgangspunten gehanteerd (randvoorwaarde 3), die hieronder nog wat verder worden toegelicht:

1. Zonneparken in het bebouwde gebied op of aan vastgoed (o.a. daken in woongebieden, kantoorlocaties en bedrijventerreinen) hebben de voorkeur. Hierbij is sprake van dubbel ruimtegebruik. De grondhouding van de gemeenten is om medewerking te verlenen aan dergelijke initiatieven en om deze planologisch mogelijk te maken;
2. Zonneparken in het bebouwde gebied op non-vastgoed (bv. restruimten, braakliggende terreinen, parkeerplaatsen, bedrijventerreinen) hebben eveneens de voorkeur. Ook hierbij is namelijk sprake van dubbel ruimtegebruik. De grondhouding van de gemeenten is om medewerking te verlenen aan dergelijke initiatieven en om deze planologisch mogelijk te maken;
3. De realisatie van zonneparken in gebieden die in het POL2014 en de Omgevingsverordening Limburg zijn aangeduid als 'beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg' én bovendien niet zijn gelegen in 'goudgroene natuurzones', 'zilvergroene natuurzones' of 'bronsgroene landschapszones' is mogelijk, mits aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan. De grondhouding van gemeenten is om het 'ja, mits'-principe te hanteren bij dergelijke initiatieven.
4. Voor gebieden die in het POL2014 en de Omgevingsverordening Limburg zijn aangeduid als 'goudgroene natuurzone', 'zilvergroene natuurzone' of 'bronsgroene landschapszone' geldt het volgende: Realisatie van zonneparken is niet mogelijk, tenzij aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan. De grondhouding van gemeenten is om het 'nee, tenzij'-principe te hanteren bij dergelijke initiatieven.

Randvoorwaarden m.b.t. omgevingsmanagement en het terugvloeien van de opbrengsten
Vooruitlopend op het Klimaatakkoord, zijn destijds in het RAK reeds randvoorwaarden opgenomen die er specifiek op gericht zijn om de omgeving actief te betrekken bij de exploitatie van windturbines of zonneparken en om de omgeving (bv. financieel) te laten meeprofiteren bij de projectontwikkeling.

Het bereiken van een betrokken en actieve rol van de omgeving bij de ontwikkeling en de exploitatie van een zonnepark vraagt meer inspanning van initiatiefnemers dan een regulier communicatieplan en een brief met een participatiemogelijkheid. Uitgangspunt is dat initiatiefnemers zich zodanig inspannen dat omwonenden voldoende gelegenheid hebben om samen te werken aan de invulling van een gemeenschappelijke kwaliteit. Een wijkbelangenvereniging kan hierin een belangrijke rol spelen. De wijze waarop de gemeente dit stimuleert en faciliteert wordt vanuit de samenwerking uitgewerkt. In een communicatie- en participatieplan moet worden beschreven:

a) Hoe de relevante stakeholders worden bepaald (stakeholderanalyse);
b) Hoe de thema's die in de omgeving spelen worden bepaald;
c) Hoe de invloed van stakeholders op de planvorming wordt bepaald en vormgegeven per fase van het project;
d) Hoe de projectcommunicatie richting stakeholders wordt vormgegeven;
e) Op welke wijze de afspraken met stakeholders worden vastgelegd en gemonitord.

Ook wordt verwacht dat een initiatiefnemer een 'profijtplan' opstelt in afstemming met de omgeving, waarin moet worden beschreven hoe de omgeving (bv. financieel) kan meeprofiteren. In dit profijtplan is de initiatiefnemer transparant en concreet over:

a) De toe te passen methode (wat is het model);
b) Het proces (o.a. wie mag meepraten en wie beslist over de verdeling van de opbrengsten);
c) De informatieverstrekking (iedereen krijgt dezelfde informatie);
d) De mate waarin inzicht wordt gegeven in de boekhouding van het project (tenminste op hoofdlijnen de kosten en de baten);
e) De hoofdlijnen van de verdeling van de baten tussen grondeigenaren, investeerders en omgeving;
f) De initiatiefnemer staat open voor de participatie van burgercoöperaties waarmee wordt beoogd de ontwikkeling van zonneparken door en voor de burgers te laten plaatsvinden. Dit houdt in dat burgers kunnen (mee-)investeren en profiteren van de revenuen, waardoor lokale geldstromen ontstaan. De burgercoöperatie besluit vervolgens op welke wijze de revenuen worden ingezet, bv. ten behoeve van nieuwe energieprojecten of anderszins voorzieningen voor de lokale gemeenschap.

Verdieping van het Regionaal Afwegingskader voor Zuid-Limburg
Zoals in paragraaf 7.1.3 is beschreven is een andere verdiepingsslag mogelijk. Aansluitend op het RAK heeft de gemeente Voerendaal in samenwerking met bureau Verbeek (landschapsarchitectuur) een kader gedefinieerd waarbinnen de plaatsing van zon-PV in het buitengebied mogelijk is. Hierbij wordt specifiek rekening gehouden met gebieds-specifieke kenmerken als reliëf en de landschappelijke inbedding. De ervaringen van de gemeente Voerendaal zullen worden meegenomen in de 'Landschappelijke verdiepingsstudie Wind en Zon Zuid-Limburg'.

7.1.6. Zoekgebieden grootschalige opwek wind- en zonne-energie

Het 'PALET Regionaal Afwegingskader Grootschalige Duurzame Energieopwekking' heeft een belangrijke rol gespeeld bij de voorbereiding van het bod van de sub-regio Parkstad Limburg. In het voorjaar van 2020 zijn de bestaande kaarten door bureau Wing geactualiseerd op basis van de uitgangspunten van het NP-RES. Aansluitend hierop is de ruimtelijk-technische potentie voor windenergie en zon-PV in kaart gebracht en zijn de globale zoekgebieden aangewezen. Met de formele vaststelling van het definitieve RES 1.0-bod stemmen gemeenteraden in met de zoekgebieden en de hieruit voortkomende ambitie. De zoekgebieden voor Parkstad Limburg zijn op kaart weergegeven in figuur 7.3.

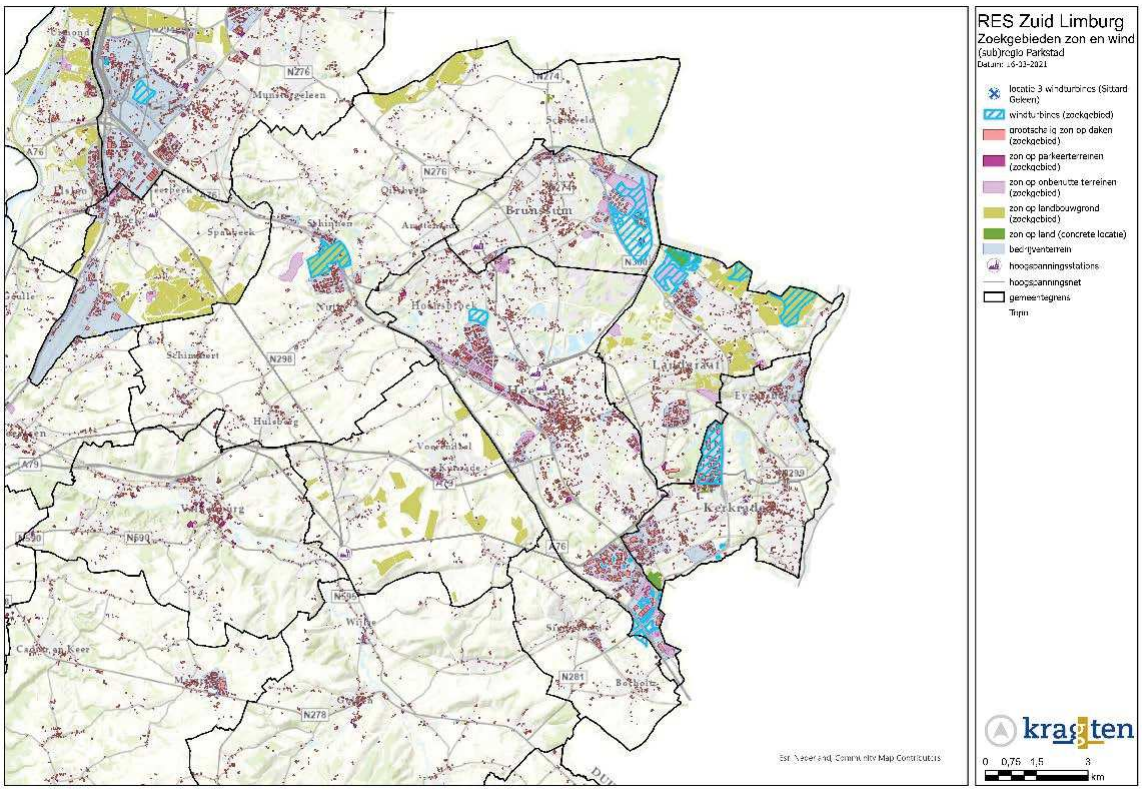

Figuur 7.3: Zoekgebieden sub-regio Parkstad Limburg

Zoekgebieden windenergie

Rekening houdend met de beperkingen van wet- en regelgeving die gelden voor windturbines zijn de technisch-theoretisch potentiegebieden voor windenergie in beeld gebracht. Op basis van de technische potentie, de voorkeurslocaties, stedenbouwkundige uitgangspunten uit het RAK en de lopende verkenningen naar windenergie door de gemeenten zijn de zoekgebieden voor windenergie bepaald. In het definitieve bod wordt, bovenop de bestaande 0,75 MW turbine op Industrieterrein De Beitel in Heerlen, uitgegaan van ca. 17 aanvullende windturbines met een totaal opgesteld vermogen van 55 MW. Voor het definitieve bod komt dit neer op ca. **0,13 TWh**. Dit is voldoende om ca. 36.000 huishoudens in Parkstad in hun stroom te voorzien, uitgaande van een gemiddeld verbruik van 3.500 kWh per huishouden per jaar. De zoekgebieden voor windenergie zijn op kaart aangewezen (zie figuur 7.3).

Tabel 7.1: Bod windenergie Parkstad Limburg

Wind-op-land	TWh
Al gerealiseerd	0,002
In de planning	0,000
Nog te realiseren	0,128
Totaal	**0,130**

Een deel van de zoekgebieden valt binnen de uitsluitingsgebieden voor windenergie zoals die in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL2014) zijn gedefinieerd. Het betreft de volgende gebieden:

- Gebieden gelegen op de grens van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en het verstedelijkt gebied van Parkstad Limburg, met name langs de infrastructurele as A76;
- Gebieden gelegen op de grens van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en de landsgrens, in aansluiting bij reeds bestaande turbines direct over de landsgrens in Duitsland.
- De wenselijkheden en onwenselijkheden zullen in het kader van de RES 2.0 nader worden bepaald, als onderdeel van de landschappelijke verdiepingsstudie voor wind- en zonne-energie.

Een deel van de potentiegebieden valt binnen de invloedsfeer van de NAVO-vliegbasis Geilenkirchen, net over de grens in Duitsland. Mogelijk is de potentie voor opwek van windenergie aan de oostflank van Parkstad hierdoor sterkt beperkt. Nieuwe inzichten en ontwikkelingen zullen in de RES 2.0 worden verwerkt.

Zoekgebieden zon-op-dak (>15 kWp)
We hebben in de regio veel grote daken: in stedelijke gebieden, op bedrijventerreinen en op agrarische gebouwen. De potentie voor zon-op-dak in Zuid-Limburg is berekend aan de hand van de landelijk gehanteerde uitgangspunten. Daarbij wordt uitgegaan van een benuttingspercentage van 30% van het totale dakoppervlak groter dan 285 m^2. Daarbij is rekening gehouden met een lager benuttingspercentage (12,5%) voor monumentale daken en daken gelegen in beschermde stads- en dorpsgezichten en zijn daken van kastelen, kloosters en kerken uitgesloten, rekening houdend met het behoud van de ruimtelijke kwaliteit. Op basis van het voorgaande is berekend dat er binnen Parkstad Limburg potentie is voor **0,18 TWh** grootschalig zon-op-dak in 2030. Dit is het equivalent van ruim 50.000 huishoudens, uitgaande van gemiddeld 14 zonnepanelen (300Wp) per huishouden.

Tabel 7.2: Bod grootschalig zon-op-dak Parkstad Limburg

Zon-op-dak	TWh
Al gerealiseerd	0,018
In de planning	0,027
Nog te realiseren	0,139
Totaal	**0,184**

Zoekgebieden zon-op-land
Voor de zoekgebieden zon-PV op land is conform de Limburgse zonneladder een onderscheid gemaakt tussen

1. Onbenutte terreinen in gebouwd gebied;
2. Gronden in het buitengebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur;
3. Gronden in gebruik voor landbouw.

Het heeft de voorkeur om zoveel mogelijk grondgebonden zonne-energie te realiseren op restgronden (o.a. braakliggende terreinen en parkeerterreinen) om zo landbouwgronden en natuur te ontzien. Naast restgronden in het bebouwd gebied zijn er ook in het buitengebied een aantal mogelijke locaties die een andere primaire functie hebben dan landbouw of natuur. Hierbij kan gedacht worden aan voormalige delfstofwinplaatsen, (voormalige) stortplaatsen en pauzelandschappen. Een goed voorbeeld hiervan is de voormalige stortplaats ‘Het Kreupelbusch’ in Abdissenbosch (gemeente Landgraaf), waar reeds concrete plannen zijn voor de realisatie van een energiepark met zowel zonne-energie als windenergie.

De totale potentie voor het realiseren van zon op agrarische grond is groot. Het is echter niet wenselijk en realistisch om alle agrarische gronden te transformeren tot zonneparken. Met name in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en in de landschapszones in- of tussen de stedelijke gebieden moet voorzichtig worden omgegaan met het realiseren van zonneparken om de landschappelijke kwaliteiten en de landschappelijk-recreatieve beleving niet negatief te beïnvloeden. Maar ook buiten het Nationaal Landschap bevinden zich landschappelijk-en cultuurhistorisch waardevolle landschappen. Bijvoorbeeld de door de eeuwen heen nauwelijks veranderde landerijen rondom kastelen en buitenplaatsen. Daarnaast vervullen de agrarische gronden een belangrijke functie als uitloopgebied voor bewoners en als leefgebied voor flora en fauna in het dichte stedelijke weefsel van Parkstad.

Op basis van de uitgangspunten uit het RAK zijn gemeenten eind 2020 en begin 2021 geconsulteerd, waarbij het draagvlak voor het voorliggende bod is verkend. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de RES 1.0, waarbij wordt uitgegaan van een bijdrage van ca. **0,19 TWh** aan het totale Zuid-Limburgse bod voor zon-op-land. Slechts een klein deel van de projecten is reeds gerealiseerd of concreet geprojecteerd (in de planning).

Tabel 7.3: Bod zon-op-land Parkstad Limburg

Zon-op-land	**TWh**
Al gerealiseerd	0,006
In de planning	0,026
Nog te realiseren	0,158
- *Onbenutte terreinen in bebouwd gebied*	*0,029*
- *Gronden in buitengebied met andere primaire functie dan landbouw of natuur*	*0,038*
- *Gronden in gebruik voor landbouw*	*0,091*
Totaal	**0,190**

7.2. Westelijke Mijnstreek

7.2.1. Uitsplitsing van het bod van de Westelijke Mijnstreek per gemeente

In onderstaande tabel is het bod van de Westelijke Mijnstreek (de **maximale** ruimtelijk-realistische potentie van grootschalige opwek wind en zonne-energie t/m 2030) uitgesplitst per gemeente.

Tabel 7.4: Overzicht potentie grootschalige opwek zonne- en windenergie per gemeente

Thema	Beek *** [MWh]	Sittard-Geleen [MWh]	Stein [MWh]	Totaal WM [MWh]	Totaal WM [%]
Zon op daken*	22.000	177.128	21.490	220.618	49%
Zon op parkeerterreinen en bedrijventerreinen	5.000	59.186	626	64.812	14%
Zon op braakliggende terreinen	0	874	820	1.694	1%
Zon langs infrastructuur	0	0	0	0	0%
Zon op erven	0	0	0	0	0%
Zon op landbouw	23.000	70.991	35.274	129.265	28%
Windenergie**	0	37.500	0	37.500	8%
Totaal	***50.000***	**345.679**	**58.210**	**453.889**	100%

**Dit is exclusief de zonne-energie door zonnepanelen op daken van woningen en andere (kleinere) gebouwen <285 m².*
***Dit betreft 3 windturbines in bedrijventerrein Holtum-Noord met een vermogen van ieder 5 MW*
****Een deel van de zoekgebieden van Beek wat betreft zon op landbouw zal op zijn vroegst na 1 januari 2025 in beeld komen en dan alleen als met de inzet van alle andere zoekgebieden samen niet het maximale bod van Beek van 50.000 Mwh gehaald wordt (zie toelichting aan het eind van de paragraaf met de onderbouwing van het bod van Beek)*

Bovenstaande bod is gebaseerd op de per gemeente gekozen afwegingskaders en zoekgebieden voor grootschalige opwek van wind- en zonne-energie. Voor zonne-energie geldt dat op basis van benuttingspercentages is berekend hoeveel duurzame energie in de zoekgebieden opgewekt kan worden. Daarbij zijn de landelijke benuttingspercentages (tot en met 2030) toegepast voor daken van gebouwen en parkeerterreinen. Ook is rekening gehouden met wat er beleidsmatig maximaal gewenst is op braakliggende terreinen en op landbouwgrond. De benutting van landbouwgrond verschilt per gemeente. Dit is uitgedrukt in percentages van de totaal oppervlakte grond of dak:

- Benutbaarheid dak > 285 m²: 30%
- Benutbaarheid parkeerterreinen en verhard terrein bedrijventerreinen: 5-10%
- Benutbaarheid braakliggende terreinen: 10%
- Benutbaarheid langs infrastructuur: 0%
- Benutbaarheid landbouwgebied in Stad-landzones van gemeente Sittard-Geleen: max. 20%
- Benutbaarheid landbouwgebied in Stein: 10% (excl. uitsluitingsgebieden)
- Benutbaarheid landbouwgebied in Beek: Maximaal 35 ha (= 2,5% van geheel landbouwgebied)

Deze benuttingspercentages zijn bepalend voor de hoeveelheid duurzame energie die in de periode 2020-2030 opgewekt kan worden en voor het daarop gebaseerde bod voor Westelijke Mijnstreek.

De zoekgebieden in de Westelijke Mijnstreek zijn op de volgende kaart weergegeven (figuur 7.4).

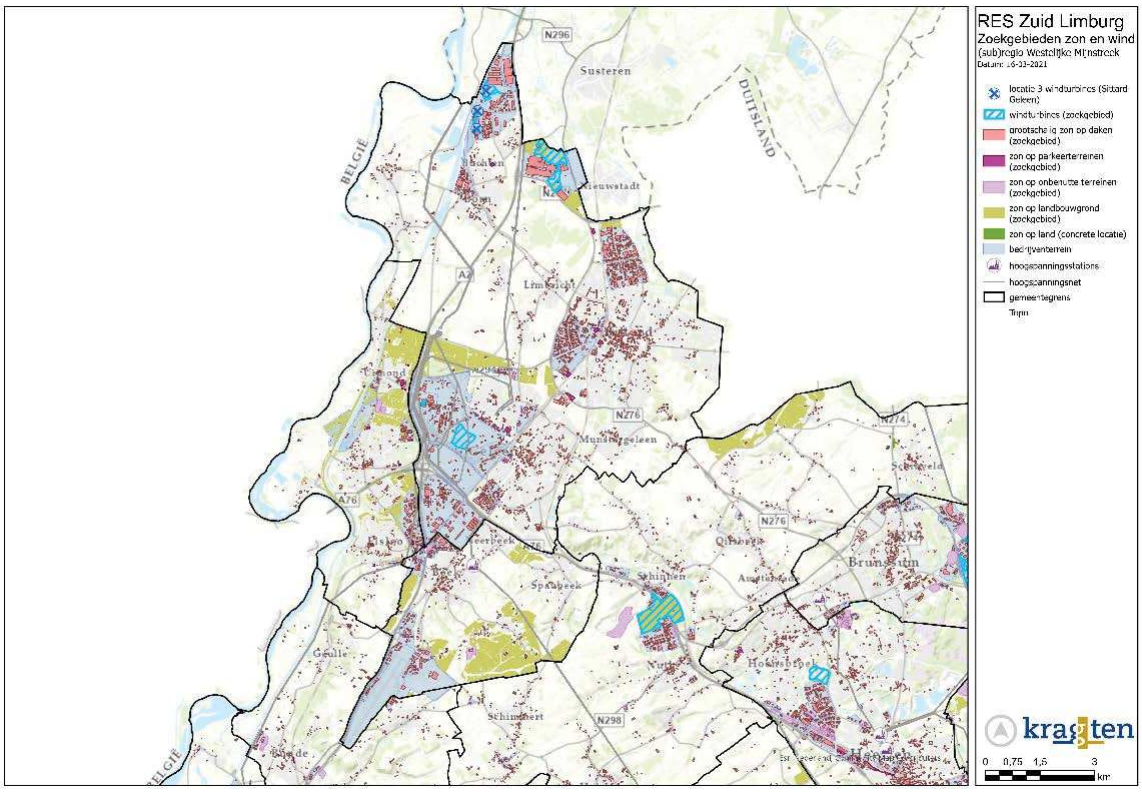

Figuur 7.4: Zoekgebieden sub-regio Westelijke Mijnstreek

Hieronder zijn de afwegingskaders en zoekgebieden per gemeente nader beschreven.

7.2.2. Onderbouwing bod Gemeente Beek (afwegingskader en zoekgebieden)

Het afwegingskader grootschalige opwek zonne-energie voor de gemeente Beek voor de periode 2020-2030 is gebaseerd op de doelen, het beleid en de argumenten die geformuleerd zijn in het document ‘Omgevingsbeleid voor zonneparken in de gemeente Beek, RES-elektriciteit 2020-2030’ van de Raadswerkgroep Energietransitie Beek:

Doelen

- De gemeente Beek heeft een dubbele opgave als het gaat om de energietransitie, namelijk enerzijds voldoen aan de afspraken die internationaal, nationaal en regionaal zijn gemaakt en anderzijds voldoen aan de eigen ambities, namelijk het realiseren van een gezonde en duurzame toekomst voor de Beekse inwoners. Daarnaast is de gemeente ook verantwoordelijk voor onlosmakelijke raakvlakken met dit onderwerp, zoals het landschap, de natuur, het milieu en de ruimtelijke ordening.
- De gemeente Beek wil op termijn zoveel mogelijk energieneutraal worden. Dit volgt mede uit de Beekse ‘Toekomstvisie 2010 – 2030’. Bij de realisatie van haar ambities wil de gemeente duurzaam zijn in elke vorm van dienstverlening en beleidsontwikkeling. Bij de inrichting van een gebied en het realiseren van een aangename woon- en leefomgeving is duurzaamheid een belangrijk sleutelwoord.

Beleid:

- Om de Beekse toekomstvisie te realiseren is begin 2017 het Klimaat- en energiebeleidsplan 2017-2023 'De knop om!' door de Beekse gemeenteraad vastgesteld. In dit beleidsplan zijn de ambities met betrekking tot klimaat- en energiebeleid geformuleerd en geprioriteerd. Eén van de belangrijkste ambities is het grootschalig opwekken van duurzame energie met behulp van zon-pv systemen. Grootschalig, om naast de kleine ontwikkelingen ook snelle stappen te kunnen zetten richting de vastgestelde doelstellingen en ambities.
- Voor het bepalen van geschikte locaties voor zonneparken binnen de gemeente Beek is in eerste instantie de constructieve zonneladder en de provinciale zonneladder als uitgangspunt genomen. Deze zonneladders zijn vervolgens gespiegeld aan het grondgebied van de gemeente Beek, waarbij een gebieds- en landschapsanalyse is uitgevoerd. Op basis van deze analyse is de Beekse zonneladder opgesteld (met stappen in plaats van treden). Deze zonneladder bestaat uit drie stappen, gericht op een 'voorkeursgebied', een 'uitsluitingsgebied' en een 'zoekgebied'. Aansluitend hierop zijn voorwaarden gesteld voor zonneparken in het zoekgebied.
- Uiteraard is wet- en regelgeving van toepassing. Zonnepanelen kunnen niet overal geplaatst worden. Denk bijvoorbeeld aan het luchthaventerrein en de directe nabijheid daarvan. Ook is wetgeving van toepassing ten aanzien van geluid, de afstand van een omvormer/transformator tot woningen en dergelijke. Tot slot moet rekening worden gehouden met redelijke eisen van welstand (Welstandsnota) aangaande de kleurstelling en het materiaalgebruik van hekken, transformators, verdeelstations, etc.

Belangrijkste argumenten

De belangrijkste argumenten voor de realisatie van grootschalige duurzame energie zijn:

- het grote maatschappelijke belang van de opwek van duurzame energie om bij te dragen aan de (internationale), regionale en lokale doelstellingen op het gebied van duurzaamheid;
- het grote maatschappelijke belang voor de regionale leveringszekerheid en betaalbaarheid van energie door landelijke spreiding van duurzame opwek (bijvoorbeeld beperking maatschappelijke kosten);
- het relatief geringe ruimtebeslag van zonneparken in verhouding tot de totale omvang van bijvoorbeeld de landbouwgrond binnen de gemeente Beek;
- het flexibele karakter en de omkeerbaarheid/tijdelijkheid van zonneparken. Op (lange) termijn is ander gebruik van de grond mogelijk, mits voldaan wordt aan de randvoorwaarden uit het beleidsplan. Daarbij gaat het o.a. om de continuering van de natuurcompensatie (mits van toepassing) waardoor kwaliteitsverbetering voor het gebied ontstaat;
- de kwaliteitsverbetering die middels het inrichten van groene zones, natuurontwikkeling e.d. kan worden gerealiseerd, bij het ontwikkelen van zonneparken op percelen met een lage of gemiddelde omgevings-kwaliteit.

Randvoorwaarden/uitgangspunten

- De voorkeur heeft de opwek van duurzame energie in bebouwd gebied en langs of op infrastructurele werken. Meervoudig grondgebruik, zoals bijvoorbeeld industrie, wonen en parkeren in combinatie met opwekking van zonne-energie, geniet de voorkeur boven zonneparken op landbouwgebied. Natuurgrond is uitgesloten (goud-, zilvergroene natuurzones, NATURA 2000-gebieden, waterwingebieden, etc.);
- Parken dienen zo te worden ingericht dat er geen onomkeerbare ontwikkeling plaatsvindt. Met andere woorden, het oorspronkelijke grondgebruik moet na beëindiging van het zonnepark weer mogelijk zijn of er moet een hogere kwaliteit gerealiseerd worden. Natuurcompensatie blijft natuur, ook na beëindiging van het zonnepark;

- De ontwikkeling van grondgebonden zonne-energie binnen en buiten de bebouwde omgeving en zonne-energie op of aan gebouwen loopt parallel aan elkaar (in beginsel zonder volgtijdelijkheid). De gemeenteraad geeft de volgtijdelijkheid aan van de verschillende zoekgebieden.

Afwegingskader en zoekgebieden windenergie t/m 2030
In verband met de beperkingen die samenhangen met wettelijke afstanden tot bebouwing, een vliegzone en zones rondom leidingen, kabels en wegen, kunnen binnen de gemeente Beek geen potentiegebieden voor windenergie worden aangewezen. In de gemeente Beek zijn daarom geen windturbines mogelijk.

Afwegingskader en zoekgebieden grootschalige zonne-energie t/m 2030
Voor grootschalige zonne-energie geldt in Beek het volgende:

- **Zon op daken (groter 285 m²)**
  In 2030 zijn circa 60.000 zonnepanelen aan of op bedrijven gerealiseerd.
- **Zonnepark en parkeerplaats**
  Veel bestaande parkeerplaatsen hebben een groot ruimtebeslag in het stedelijk gebied en hebben een enkelvoudige functie. Door deze locaties te overkappen met zonnepanelen kan deze ruimte efficiënter en meervoudig worden gebruikt. Een aantal parkeerterreinen heeft al een dubbele functie, bijvoorbeeld als evenemententerrein, terras, etc. Daarnaast zijn parkeerplaatsen in bebouwd gebied vaak gesitueerd nabij woningen en winkels. Op deze locaties is overkappen met zonnepanelen vaak niet mogelijk.
- **Zonnepark en oude stortplaats**
  Een oude stortplaats is voor weinig andere gebruiksfuncties geschikt. Door een stortplaats met zonnepanelen te bekleden, wordt een ‘verloren locatie’ weer nuttig gebruikt. Deze toepassing geeft bovendien een duurzamer karakter aan een oude stortplaats en verbetert het imago van het gebied. Opgemerkt dient te worden dat verschillende stortplaatsen in het verleden al voorzien zijn van begroeiing e.d. en dat kwaliteitsverbetering al heeft plaatsgevonden.
- **Zonnepark en landbouw**
  Voor landbouwgrond gaat Beek uit van een benutting van ca. 2,5% van alle landbouwgrond op het grondgebied van de gemeente Beek gedurende ca. 25 tot 30 jaar.

In 2030 zijn ca. 35 ha zonneparken gerealiseerd binnen en buiten de bestaande bebouwing.

De Beekse zonneladder onderscheidt voorkeursgebieden, uitsluitingsgebieden en zoekgebieden. Hieronder worden deze gebieden toegelicht:

Voorkeursgebieden: De stedelijke gebieden zijn voorkeursgebieden voor zonnepanelen, omdat dit mede de ruimtelijke druk op het buitengebied reduceert. Binnen het stedelijk gebied is ruimte op daken en gevels van bestaande woningen, winkels, kantoren en bedrijven en op braakliggende percelen, landbouwpercelen, parkeerterreinen, groenstroken, waterbuffers en gebouwen op bedrijventerreinen. Het bebouwd gebied geniet de voorkeur bij het plaatsen van zonnepanelen uit het oogpunt van zuinig ruimtegebruik en vanwege het (deels) ontbreken van impact op natuur en landschap.

Uitsluitingsgebieden: De belangrijkste criteria die zijn toegepast bij het bepalen van de uitsluitingsgebieden voor grondgebonden zonne-energie in Beek zijn:

- Zonering provincie Limburg, POL 2014: NATURA 2000-gebieden, Goudgroene natuurzone, Zilvergroene natuurzone, waterwingebieden en Beekdalen;

- Cultuurhistorische waarden: Beschermde archeologische monumenten/AMK terreinen (archeologische monumenten kaart), Beschermde dorpsgezichten, Beschermde historische buitenplaatsen (landschappelijke afweging), steile hellingen, graften, steilranden, beeklopen;
- Enkelbestemmingen: Natuur;
- Dubbelbestemmingen: Waterstaat – waterkering, Waterstaat – stroom voerend rivierbed, Waterstaat – Meanderzone;
- Waarden: Beschermd dorpsgezicht, Recreatieve ontsluiting, Gebiedsaanduidingen, Vrijwaringszones vaarweg, spoor of weg.

Zoekgebieden: Naast de voorkeursgebieden en uitsluitingsgebieden, blijven in Beek de volgende zoekgebieden over.

1. Zoekgebieden 1: Zoekgebieden waar vooraf gezien geen speciale voorwaarden gelden, anders dan een goede ruimtelijke ordening, een goede landschappelijke inpassing en een goede ecologische inpassing. Wet- en regelgeving blijft altijd van toepassing, net als de hierboven genoemde randvoorwaarden. Zonneparken in deze gebieden moeten (gezien vanuit woningen) zoveel als mogelijk uit het zicht worden onttrokken.
2. Zoekgebieden 2: Zoekgebieden met als voorwaarde dat naast een goede ruimtelijke ordening, een goede landschappelijke inpassing en een goede ecologische inpassing, de zonneparken zoveel als mogelijk uit het zicht worden onttrokken. Wet- en regelgeving blijft altijd van toepassing, net als de hierboven genoemde randwaarden.
3. Zoekgebieden 3: Zoekgebieden met als voorwaarden dat naast een goede ruimtelijke ordening, een goede landschappelijke inpassing, een goede ecologische inpassing, de zonneparken zoveel als mogelijk uit het zicht worden onttrokken en ook natuurcompensatie van toepassing is (bronsgroene landschapszone, voorwaarden provincie Limburg POL 2014). Wet- en regelgeving blijft altijd van toepassing, net als de hierboven genoemde randwaarden.

In de zoekgebieden 1 en 2 kunnen percelen liggen die vallen onder de bronsgroene landschapszone. Voor deze percelen gelden de voorwaarden uit zoekgebied 3. Bovendien lopen ook beekdalen door de zoekgebieden 1 en 2. Deze zijn uitgesloten voor zonnepanelen.

Aanvullingen op Beekse zonneladder

Opgemerkt dient te worden dat ook binnen de bebouwde omgeving grootschalige zon-PV gerealiseerd kan worden. Bijvoorbeeld in het gebied tussen Beek en Neerbeek, op eventuele groenstroken met of zonder waterinfiltratie of -opvang op en rond industrieterreinen, op de locatie betonfabriek, op lege percelen nabij de MAKADO, oude stortlocaties, groeves, etc. De inzet van deze gebieden kan de druk op het buitengebied verlagen met minimaal 20 ha (mits economisch haalbaar en mits hiermee toekomstige ontwikkelingen niet worden beperkt).

De gemeenteraad van de gemeente Beek heeft op 4 februari 2021 bepaald 'dat de mogelijke aanleg van zonneparken in de zoekgebieden nabij Genhout, Kelmond en Geverik pas op zijn vroegst aan de orde zal zijn ná 1 januari 2025, zodat realisatiemogelijkheden elders eerst verder kunnen worden onderzocht en zonneparken op locaties binnen de voorkeursgebieden (waaronder de luchthaven met omliggende industrieterreinen, de overige industrieterreinen en de terreinen van Rijkswaterstaat) en binnen de zoekgebieden langs de A2 en de A76, de tijd krijgen om zich als eerste te ontwikkelen. Blijkt uit evaluatie en consultatie van de commissie ggz, dat inzet van de overige zoekgebieden tegen die tijd alsnog noodzakelijk/wenselijk is, dan worden deze zoekgebieden na 1 januari 2025 alsnog ingezet voor het behalen van de doelstellingen in 2030, namelijk maximaal 0,05 TWh opwek duurzame elektriciteit per jaar.'

7.2.3. Onderbouwing bod Gemeente Sittard-Geleen (afwegingskader en zoekgebieden)

Het afwegingskader grootschalige opwek zon- en windenergie voor de gemeente Sittard-Geleen voor de periode 2020-2030 is gebaseerd op het beleid, de aanpak en de doelen die eerder zijn opgesteld en/of vastgesteld door de gemeente Sittard-Geleen:

- De gemeente Sittard-Geleen heeft zich in 2015 na het verdrag van Parijs, tijdens de lokale Klimaattop in Sittard-Geleen, gecommitteerd aan de klimaatverklaring van het Klimaatverbond. Dat houdt in dat de gemeente Sittard-Geleen zich inzet om voor 2050 klimaatneutraal te zijn. In het coalitieakkoord is dit aangescherpt. Op grond daarvan wil Sittard-Geleen energie- en klimaatneutraal zijn in 2040 of zoveel eerder als mogelijk is.
- In december 2017 heeft de (toenmalige) gemeenteraad van Sittard-Geleen de 'Voortgangsrapportage Energiebeleid 2015-2017 en Vooruitblik' vastgesteld evenals de daaruit voortvloeiende resterende opgave om aan de 20-20-20 doelstellingen te voldoen.
- In de Omgevingsvisie Sittard-Geleen is aangegeven dat bedrijventerreinen de zoekgebieden voor windenergie zijn, conform de voorkeursgebieden voor windturbines zoals genoemd in het POL2014. De omgevingsvisie Sittard-Geleen geeft ten aanzien van zonnepanelen aan dat deze worden gezien als een rode (stedelijke) functie die bij voorkeur gecombineerd moet worden met bestaande bebouwing. Geschikte locaties voor zonnepanelen zijn het bebouwde gebied en de bedrijventerreinen.
- De nieuwe coalitie van de gemeente Sittard-Geleen heeft in haar coalitieprogramma 'Samen Duurzaam' uitgesproken een gedegen duurzaamheidsbeleid te willen.

Naast de bovengenoemde punten is in het afwegingskader voor Sittard-Geleen rekening gehouden met de uitgangspunten uit het POL2014, de NOVI en de zonneladder van de provincie Limburg. Het afwegingskader in de gemeente Sittard-Geleen volgt in feite het huidige beleid zoals vermeld in de Omgevingsvisie Sittard-Geleen en de zonneladder van de provincie Limburg: Op grond hiervan worden windturbines alleen toegestaan op bedrijventerreinen. Zonneparken worden zoveel mogelijk gerealiseerd op daken en verharde terreinen. Agrarische grond in stad-landzones kan eveneens worden ingezet voor zonneparken, omdat daar volgens het huidige beleid 'rode elementen' (zoals zonneparken) in het groen mogelijk zijn.

Afwegingskader en zoekgebieden windenergie t/m 2030

Het afwegingskader voor de grootschalige opwek van windenergie in Sittard-Geleen is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- In de Omgevingsvisie Sittard-Geleen is aangegeven dat bedrijventerreinen de zoekgebieden voor windenergie zijn, conform de voorkeursgebieden windturbines in het provinciale omgevingsplan Limburg (POL2014). Dit sluit aan op de windvisie van de NMF.
- Windturbines moeten volgens de NOVI zoveel mogelijk geclusterd worden.

- De plaatsing van windturbines op grootschalige bedrijventerreinen sluit, zoals het POL aangeeft, aan bij de beleving van de bedrijventerreinen. Windturbines hebben een industriële uitstraling die goed past in het landschap van bedrijven, fabrieken, havens en hoogspanningsleidingen.
- Het is wenselijk om het 'groene hart' open en groen te houden. Dat is het gebied tussen de bestaande bedrijventerreinen (VDL en Chemelot) en de wegen, of te wel tussen Born en Geleen. Er wordt bewust gekozen om mogelijk ervaren hinder van windturbines te concentreren op bedrijventerreinen. Hiermee wordt de leefbaarheid in het landelijke gebied zoveel mogelijk in stand gehouden.
- Het uitgangspunt is een lijnopstelling met een heldere ritmiek. Dit zorgt voor een herkenbare en rustige aanblik. Landschapsverrommeling en horizonvervuiling wordt tegen gegaan door te kiezen voor de lijnopstelling en niet voor solitaire of zwerm opstellingen. Vanaf drie turbines is sprake van een lijn.
- Voorkomen moet worden dat turbineopstellingen onderling gaan 'samenklonteren'. Om dit te voorkomen wordt een onderlinge afstand tussen de lijnopstellingen (iedere lijn minimaal 3 windturbines) aangehouden van minimaal 4 kilometer.
- Een uitgangspunt is dat wordt aangesloten op grootschalige landschappelijke elementen. De lijnopstelling volgt (en benadrukt) de elementen in het landschap die van vergelijkbare maat en schaal zijn om zo een logische beleving te borgen. Het Julianakanaal met zijn dijklichamen en opgaande beplanting is zo'n landschappelijk element.
- Windturbines kunnen niet geplaatst worden waar het niet is toegestaan (vliegzone, zones rondom leidingen en kabels en zones rond woningen en bedrijven). Hiermee blijven (technisch gezien) een beperkt aantal potentiegebieden over.

Op basis van de genoemde uitgangspunten is ervoor gekozen om vast te houden aan het bestaande beleid om alleen windturbines toe te staan op de **bedrijventerreinen** zoals aangegeven in de Omgevingsvisie Sittard-Geleen. Daarbij moet er wel ruimte genoeg zijn om 3 windturbines op een rij te plaatsen. Bovenstaande keuzes hebben de volgende gevolgen:

- De volgende gebieden vallen af:
  - Graetheide, Lexhy en middengebied tussen de A2 en de dorpen.
  - Het gebied rondom het Limbrichterbos.
- De bedrijventerreinen Chemelot en VDL vallen vooralsnog af. De open ruimte op Chemelot en het VDL-terrein is niet beschikbaar vanwege geplande nieuwbouw.

Hiermee blijft alleen bedrijventerrein Holtum-Noord over. Daar zijn binnen de beschikbare ruimte al 3 windturbines gepland. Er is geen ruimte voor meer windturbines.

Afwegingskader en zoekgebieden grootschalige zonne-energie t/m 2030
Voor grootschalige opwek zonne-energie in de gemeente Sittard-Geleen voor de periode 2020-2030 is gekozen voor de volgende zoekgebieden:

- **Stedelijk gebied en bedrijventerreinen** zoals aangegeven in de Omgevingsvisie Sittard-Geleen:
  - Dit is bestaand beleid: 'Zonnepanelen worden gezien als een 'rode functie' die bij voorkeur gecombineerd moet worden met bestaande bebouwing. Geschikte locaties voor zonnepanelen zijn het bebouwde gebied en de bedrijventerreinen. Gezien de aard van de bebouwing zal dit in woongebieden veelal kleinschalig zijn. Op bedrijventerreinen kan ook sprake zijn van zonneparken op een grotere schaal.'
  - Met name op bedrijventerreinen is veel grootschalige opwek van zon mogelijk vanwege de grote loodsen en talrijke parkeerterreinen.

- **Stad-Landzones** (Landgoederenzone Swentibold en Stad-Landzone De Graven) zoals aangegeven in de Omgevingsvisie Sittard-Geleen. Het gaat daarbij alleen om gronden in deze zones die een agrarische bestemming hebben. En dus niet de gronden in de zones die vanuit de provincie de status goud-, zilver- of bronsgroen hebben en/of in het stedelijk gebied liggen:
    - In deze Stad-Landzones is beleidsmatig ruimte voor 'rode elementen' in een groene omgeving. Aangezien zonneparken in de Omgevingsvisie als 'rode elementen' gezien worden, is deze keuze beleidsmatig te verantwoorden.
    - Voorwaarde voor 'rode elementen' in de Stad-Landzones is wel dat tevens het groen versterkt wordt waarmee 'een ruimtelijke-functioneel evenwicht ontstaat tussen rode en groene ontwikkelingen'.

Hiermee zijn de volgende gebieden uitgesloten:

- Gebieden met de status goud-, zilver- of bronsgroen om de volgende redenen:
    - In Sittard-Geleen is het percentage bebouwd gebied erg hoog en is natuur schaars.
    - Ontwikkeling van natuur en het ontwikkelen van groenzones (met name in gebieden met de status bronsgroen) mag niet verstoord worden.
- Het 'groene hart' zoals aangegeven in Omgevingsvisie Sittard-Geleen om de volgende redenen:
    - Het behoud van voldoende agrarische grond voor de huidige landbouw en voor circulaire landbouw, conform NOVI en de zonneladder. Er is al veel landbouwgrond verdwenen door uitbreidingen van bedrijventerreinen, het Grensmaasproject en de ontwikkeling van natuurgebieden en natuurverbindingszones.
    - Het behoud van het huidige open landschap (zonder elementen die het uitzicht beperken wat ten koste gaat van de beleving van het landschap).
    - Het 'groene hart' dat onderdeel vormt van het Nationaal Landschap.
    - Het ontbreken van draagvlak voor zonneparken bij bewoners in het 'groene hart' en de wens om de beperkte leefruimte tussen de bestaande bedrijventerreinen en wegen open en groen te houden. Hierbij speelt mee dat de leefbaarheid in Sittard-Geleen al zwaar onder druk staat i.v.m. overlast veroorzaakt door bestaande bedrijventerreinen.
- Het agrarische gebied ten oosten van Sittard en Munstergeleen om de volgende redenen:
    - Dit gebied is onderdeel van het Nationaal Landschap met een beschermde status.
    - Grote delen van dit gebied hebben de status goud-, zilver- of bronsgroen.

Naast bovenstaand afwegingskader waarin bepaald is WAAR zonneparken en windturbines kunnen komen, is ook de HOE-vraag van belang. De technische, procesmatige en financiële randvoorwaarden voor zonneparken en windturbines m.b.t. inrichting, inpassing, beheer en participatie van de omgeving zullen in de nieuwe Omgevingsvisie van Sittard-Geleen nader uitgewerkt worden.

7.2.4. Onderbouwing bod Gemeente Stein (afwegingskader en zoekgebieden)

Onderstaand afwegingskader is opgesteld om te komen tot het RES-bod en kansrijke zoekgebieden voor de opwek van grootschalige duurzame energie, zon en wind, in de periode tot 2030. Dit afwegingskader is niet gelijk aan het ruimtelijk afwegingskader (RAK) waarlangs de gemeente vergunningaanvragen voor realisatie van zonneweiden zal toetsen. Dit RAK wordt na vaststelling van de RES 1.0 nader uitgewerkt. In dit RAK wordt de hoe-vraag uitgewerkt voor de realisatie van zonneweiden in de gemeente Stein. Belangrijke aandachtspunten hierin zijn: prioritering van de inzet van daken en gronden, prioritering binnen de zoekgebieden (bijv. nabij infrastructuur en/of nabij bebouwing), eisen aan de installatie en natuur, lokaal eigendom van de installatie, participatie

en draagvlak. In het huidige stadium van de RES 1.0 zijn dergelijke uitgangspunten nog niet uitgewerkt noch vastgesteld door het college en de gemeenteraad. Deze uitgangspunten worden vastgelegd in het RAK dat onderdeel vormt van het Omgevingsplan.

Het afwegingskader grootschalige opwek zon- en windenergie voor de gemeente Stein voor de periode 2020-2030 is gebaseerd op de volgende doelen, beleid en aanpak:

- In 2019 heeft de gemeenteraad van Stein de Energievisie 2018-2021 vastgesteld. In de Energievisie is de ambitie beschreven van de gemeente Stein voor wat betreft duurzaamheid. De belangrijkste doelen zijn 49% CO_2-reductie in 2030 en energieneutraliteit in 2050. In de Energievisie zijn verschillende thema's benoemd waarop geacteerd wordt. De RES-opgave heeft raakvlakken met het thema 'grootschalige opwek van duurzame energie', maar ook met de thema's aangaande de verduurzaming van bedrijven, gemeentelijke gebouwen en koop- en huurwoningen zowel op het gebied van elektriciteit als op het gebied van de warmtevoorziening.
- De gemeente Stein kiest ervoor om te werken met benuttingspercentages in de zoekgebieden. Dit betekent dat de gemeente Stein grotere gebieden heeft aangewezen, maar middels het benuttingspercentage maar een deel van dit gebied als kansrijk beschouwd voor het realiseren van duurzame energievoorzieningen. Op deze wijze acht de gemeente Stein de kans groter dat duurzame energie opgewekt kan worden conform het bod voor de RES. Ook is de kans groter dat de doelstellingen van de gemeente behaald worden.
- De daadwerkelijke realisatie van grootschalige opwekking van elektriciteit hangt samen met tal van andere factoren, zoals ruimtelijke inpassing, het draagvlak bij bewoners, politiek-bestuurlijk draagvlak, kosten etc. Een belangrijk deel van het afwegingsproces vindt op lokaal niveau plaats, als concrete initiatieven zich aandienen.

Naast het bovenstaande zijn de uitgangspunten vanuit het POL2014, de NOVI, zonneladder van de provincie Limburg, de ontwerp Omgevingsvisie van de Provincie (incl. moties) integraal onderdeel van het afwegingskader van de gemeente Stein.

Afwegingskader en zoekgebieden windenergie t/m 2030

Voor de gemeente Stein zijn de volgende keuzes gemaakt:

- Natura2000-gebieden en natuurgebieden met de status brons, zilver en goudgroen zijn uitgesloten voor de opwekking van windenergie.
- Rekening houdend met beperkingen zoals afstand tot bebouwing, veiligheid, de vliegzone, infrastructuur en aanwezigheid van kabels en leidingen resteert binnen de gemeente Stein feitelijk één klein zoekgebied, namelijk in het noorden langs de A2 aan de Bergerweg. Dit gebied grenst aan een potentiegebied van gemeente Sittard-Geleen.
- Conform de NOVI wordt gestreefd naar clustering van windturbines. Plaatsing van solitaire windturbines wordt zoveel mogelijk vermeden. Clustering op de hierboven genoemde locatie is alleen mogelijk indien ook Sittard-Geleen windturbines toestaat in het naastgelegen 'groene hart'. Op dit moment sluit Sittard-Geleen dit echter uit en is clustering niet mogelijk.

In het bod van de RES 1.0 is daarom voor Stein geen windenergie opgenomen.

Afwegingskader en zoekgebieden grootschalige zonne-energie t/m 2030

De gemeente Stein heeft een rangorde opgesteld van gebieden waarbinnen grootschalige opwek van elektriciteit door zon en wind mogelijk is. Hierbij zijn de volgende zoekgebieden naar voren gekomen:

1) Zon op daken van woningen, van gemeentelijke gebouwen en bedrijven/loodsen

- Zonne-energie wordt in de gemeente Stein bij voorkeur gecombineerd met bestaande bebouwing, onder meer vanwege meervoudig ruimtegebruik. In het bod van de RES 1.0, zijn conform het NP-RES, alleen de daken groter 285 m^2 meegenomen.
- Er gelden op voorhand geen uitsluitingsgebieden, zoals beschermde stads- of dorpsgezichten. Er gelden wel specifieke eisen wanneer op deze locaties zonne-energie opgewekt wordt.

2) Zon op parkeerterreinen, bedrijventerreinen en braakliggende grond

- Parkeerterreinen, bedrijventerreinen en braakliggende terreinen (zoals het havengebied, de Poort van Stein, de Sanderboutlaan, parkeerterreinen langs sportcomplexen, het gemeentehuis, sportvelden die niet meer in gebruik zijn, etc.) worden gezien als goede locaties voor de opwek van zonne-energie, onder meer vanwege meervoudig ruimtegebruik.
- Kleinere parkeerterreinen en parkeerstroken in stedelijk gebied (gebieden kleiner dan 300 m^2) worden niet uitgesloten voor de opwek van zonne-energie. Maar de potentie is gering, waardoor deze niet in het RES-bod worden meegenomen en ook niet als zoekgebied zijn aangegeven.
- De braakliggende gronden in en rond het Steinerbos zijn uitgesloten voor de opwek van zonne-energie vanwege de aanwezige natuur en de beperkte verwachte opbrengst van zonne-energie in dit gebied.

3) Zon langs wegen en dijken

- Zon langs wegen en dijken is lokaal mogelijk maar dit levert onvoldoende op.
- Zon langs de Rijksinfrastructuur (zon in bermen, geluidschermen of op overkappingen langs de A2 en de A76) is op dit moment uitgesloten vanwege de aanwezigheid van kabels en (buis)leidingen, én beleidsmatige belemmeringen vanuit Rijkswaterstaat. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de beheerders van de infrastructuur momenteel terughoudend zijn op dit vlak, in het vervolgproces (richting herijking van de RES en vormgeven van lokaal beleid) wordt samen met deze beheerders continu bezien of er mogelijkheden zijn voor het realiseren van zon langs infrastructuur.
- Zon langs dijken is uitgesloten, omdat dit niet strookt met beheers- en veiligheidseisen van Rijk en Waterschap.
- Zon langs gemeentelijke wegen is niet uitgesloten (lokale initiatieven zijn mogelijk) maar naar verwachting leidt dit niet tot een substantiële hoeveelheid duurzaam opgewekte energie.

In het afwegingskader wordt er daarom van uit gegaan dat de opbrengst uit zonne-energie langs infrastructuur nihil is.

4) Zon op erven in het buitengebied

- Zon op erven is niet uitgesloten (dus lokale initiatieven zijn nog mogelijk) maar naar verwachting leidt dit niet tot een substantiële hoeveelheid duurzaam opgewekte energie.

In het afwegingskader wordt er daarom van uit gegaan dat de opbrengst uit zon op erven nihil is.

5) Zon op landbouwgrond

- In beginsel is alle landbouwgrond in Stein zoekgebied voor zonne-energie.
- Uitgezonderd zijn landbouwgronden die binnen het Nationaal Landschap met een beschermde status liggen, Natura2000-gebieden en gronden met een status goud-, en zilvergroene natuurzones en bronsgroene landschapszones. Daarnaast is het

landbouwgebied ten zuiden van de A76 ten oosten van het Julianakanaal uitgesloten voor de opwek van zonne-energie vanwege de nabijgelegen goud- en bronsgroene natuurzones.
- De voorkeur wordt gegeven aan een clustering van initiatieven en een goede ruimtelijke inpassing ervan. De concrete randvoorwaarden worden op lokaal niveau nog uitgewerkt.

Bovenstaand afwegingskader is van toepassing voor de periode tot en met 2030. Op basis van nieuwe ontwikkelingen kunnen de keuzes in een later stadium nog bijgestuurd worden of kunnen andere keuzes gemaakt worden. Het afwegingskader zal nog worden uitgebreid met andere (zachte) criteria, zoals

- specifieke technische voorwaarden m.b.t. inrichting, waterberging, inpassing en beheer;
- procesmatige randvoorwaarden m.b.t. participatie en inbreng van de omgeving;
- financiële randvoorwaarden m.b.t. profijt voor (grond)eigenaren, omwonenden en gemeente.

Voor de inzet van de diverse zoekgebieden is in Stein in deze fase geen prioritering aangebracht. Na vaststelling van de RES 1.0 gaat de gemeente Stein werken aan een prioritering binnen de zoekgebieden en locaties in de zoekgebieden (bijv. eerst in bepaalde gebieden of nabij infrastructuur en/of bebouwing).

7.3. Maastricht-Heuvelland

Uniek landschap, uniek ruimtelijk afwegingskader

De regio Zuid-Limburg is in een aantal opzichten uniek ten opzichte van de rest van Nederland. Het vormgeven van de RES-opgave is daardoor extra complex. In Zuid-Limburg is sprake van heuvelland dat deels is aangewezen als Nationaal Landschap Zuid-Limburg (NLZL) en Natura 2000-gebied. Naast landbouwgronden, bevat het gebied unieke flora en fauna. De regio is bovendien deels landschappelijk en cultuurhistorisch van grote waarde. De bebouwde omgeving brengt eveneens restricties met zich mee. De regio Zuid-Limburg is een krimpregio. De regio kan daarom niet inzetten op nieuwbouw met royale energie-overcapaciteit, om deze vervolgens toe te wijzen aan de bestaande bouw. De overwegend historische stads- en dorpskernen zijn bovendien niet zomaar geschikt voor de bestaande systematiek van zonnepanelen.

De energietransitie kan leiden tot ingrijpende consequenties voor de fysieke ruimte en de activiteiten die daar plaats vinden. Om een verantwoord gebruik van de fysieke ruimte te waarborgen, hebben overheden op verschillende niveaus visies en beleid geformuleerd. Naast lokale (Omgevings)visies en beleidsdocumenten gaat het o.a. om afspraken over het Nationaal Landschap Zuid-Limburg, het POL, de provinciale zonneladder, de provinciale Omgevingsvisie en de aanwijzing als NOVI-gebied[12]. Daar waar een betrekkelijk nieuw fenomeen als de energietransitie op het toneel verschijnt, ontstaat een spanningsveld tussen belangen, beleidsuitgangspunten en visies. Dit vraagt om innovatieve oplossingen die passen bij de kwaliteit van stad en dorp en bij de kwaliteit van landschap en natuur. Dat geldt met name voor het zogenaamde ‘Middengebied’, het Heuvelland, en voor historische kernen en panden in Maastricht-Heuvelland.

7.3.1. Voorbereiding van de concept-RES: de technische fase

Bij de voorbereiding van de concept-RES hebben de gemeenten in de sub-regio Maastricht-Heuvelland nauw samengewerkt met Enexis, Waterschap Limburg, Provincie Limburg en de andere sub-regio’s. Via een zorgvuldig proces is het concept-bod tot stand gekomen. Bij deze technische fase is de sub-regio intensief ondersteund door HetEnergieBureau, bureau Kragten en bureau Innoforte en is bovendien gebruik gemaakt van de systeemondersteuning vanuit het Nationaal Programma RES. De landelijke NP-RES-uitgangspunten waren overigens niet altijd toepasbaar. Daarom zijn enkele correcties toegepast. De technische fase, die in onderstaand tekstblok wordt samengevat, heeft geresulteerd in het concept-bod voor de sub-regio Maastricht-Heuvelland dat bestond uit twee scenario’s (zie concept-RES).

[12] NOVI-gebieden zijn, voortbouwend op bestaande interbestuurlijke samenwerkingstrajecten, instrumenten waarbij overheden meerdere jaren verbonden zijn en toewerken naar de echte gezamenlijke uitvoering van de verschillende opgaven. Deze gebieden zijn onderdeel van de Omgevingsagenda’s die per landsdeel worden opgesteld. Bij de NOVI-gebieden zoomen we met prioriteit in op de relatief concrete transities in de acht gebieden. In NOVI-gebied Zuid-Limburg zijn ‘het verzilveren van (grensoverschrijdende) economische kansen, wegnemen van knelpunten in regelgeving en het wegwerken van achterstanden in de steden leidend’.

Tabel 7.5: De technische fase: van landelijk, naar regionaal en lokaal

In het kader van de technische fase hebben we voor Maastricht-Heuvelland de volgende stappen doorlopen:

- Vanuit het Nationaal Programma RES zijn potentiekaarten opgesteld. Bij de voorbereiding van de concept-RES zijn we breed gestart en hebben we gebruik gemaakt van deze landelijke potentiekaarten. Op de kaarten worden gebieden aangeduid waar initiatieven voor grootschalige duurzame opwek fysiek kansrijk zijn. Daaraan is een benuttingspercentage gekoppeld. Het NP-RES hanteert voor zon op landbouwgronden bijvoorbeeld als vuistregel dat 4% van de technische potentiegebieden daadwerkelijk benut kan worden.
- We hebben geconstateerd dat in de landelijke potentiekaarten een aantal, voor Zuid-Limburg relevante aspecten, niet worden meegenomen. Het meest belangrijke is dat de potentiekaarten geen rekening houden met reliëf, terwijl dat uitermate bepalend is voor het heuvellandschap. Ook de beekdalen komen onvoldoende aan bod in de landelijke kaarten. We hebben deze als extra laag toegevoegd. Op deze wijze zijn de landelijke potentiekaarten verfijnd wat heeft geleid tot regionale zoekgebieden.
- Over de beleidsmatige en technische haalbaarheid van de zoekgebieden hebben vervolgens regionale bestuurlijke en ambtelijke discussies plaatsgevonden.

Bovenstaande trechtering heeft geresulteerd in het opnemen van twee scenario's die zijn meegenomen in het concept-bod RES 1.0. In de verdere uitwerking naar het definitieve bod heeft de volgende trechtering plaatsgevonden:

- In de maatschappelijke fase zijn burgers via een enquête en stakeholders via een stakeholderbijeenkomst betrokken. Daarnaast heeft iedere gemeente aanvullend eigen invulling gegeven aan het betrekken van de burgers en andere belanghebbenden.
- Naast de burger- en stakeholdersraadpleging hebben de afzonderlijke gemeenten via raadsessies en informatiebrieven de raad meegenomen in de verdere trechtering naar het definitieve bod.
- Tenslotte heeft in deze fase een berekening van de investeringskosten plaatsgevonden door de netbeheerder (Enexis)

Bovenstaande trechtering heeft geleid tot het verfijnen van de twee scenario's in het concept-bod naar een scenario in het definitieve bod RES 1.0 van deze sub-regio namelijk scenario één plus.

7.3.2. Van concept naar definitief: de bestuurlijk- maatschappelijke discussie

Het concept-bod RES 1.0 is in de sub-regio Maastricht-Heuvelland getoetst aan de maatschappelijke realiteit via een intensief, digitaal participatietraject met twee hoofdpijlers: een algemene online enquête en een digitale discussiebijeenkomst met georganiseerde platforms en (koepel)organisaties. De enquête is breed uitgezet via de reguliere kanalen, een huis-aan-huis brief en relevante netwerken. Dat het, ondanks de beperking als gevolg van Covid-19 gelukt is, bewijst de stevige deelname van meer dan 8.000 inwoners. De online enquête is opgezet als een instrument om gevoelens te peilen; een momentopname die iets zegt over hoe inwoners denken over de energietransitie. De resultaten zijn niet bedoeld als rechtvaardiging voor het al dan niet aanwezig zijn van draagvlak voor (toekomstige) keuzes. Het algehele beeld dat de enquête heeft opgeleverd, is dat veel mensen met het thema bezig zijn. Tegelijkertijd blijkt dat de meningen en oplossingsrichtingen die mensen aandragen, nogal verschillen. De energietransitie is een belangrijk

thema voor de samenleving, maar de meningen hierover zijn zo divers dat het bepalen van een eenduidige, gedragen koers lastig is.

Met de Provincie Limburg en met de lokale besturen onderling is een intensieve discussie gevoerd over de rol en striktheid van met name de Limburgse Zonneladder en de (on)mogelijkheden voor duurzame energie in het landschap. Met name in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg dient voorzichtig omgegaan te worden met het realiseren van zonneparken of windturbines. Een eerste analyse geeft aan dat het, onder strikte voorwaarden, mogelijk is om gronden aan te wijzen als zoekgebied zonder de kernkwaliteit van het landschap en de landschappelijke beleving aan te tasten. Met de 'Landschappelijke verdiepingsstudie Wind en Zon Zuid-Limburg' die in paragraaf 7.1.3 is genoemd, zullen de mogelijkheden verder worden verkend. Aansluitend op de aanwijzing van Zuid-Limburg tot NOVI-gebied, kunnen wellicht nieuwe weloverwogen keuzes worden gemaakt.

Het proces zoals hierboven beschreven, leidt er toe dat het bod van de sub-regio Maastricht-Heuvelland voor de RES 1.0 zich, naast twee locaties voor zonneweides in Maastricht (Lanakerveld en Belvédère), concentreert op een scenario gericht op de opwek van zonne- energie gebouwde omgeving (scenario 1+ uit de technische fase). De plus staat voor projecten waar reeds positief over besloten is, de twee genoemde zonneweides.

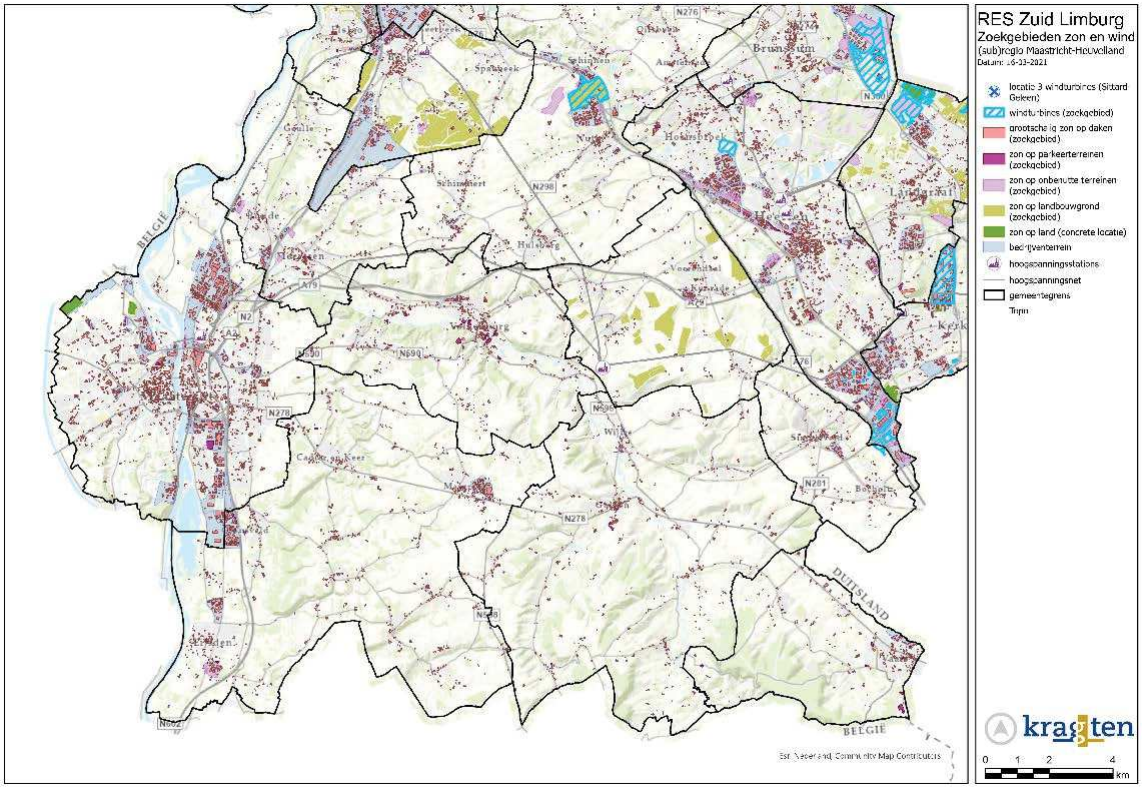

Figuur 7.5: Zoekgebieden sub-regio Maastricht-Heuvelland

7.3.3. Scenario 1 +: zonne-energie gebouwde omgeving, twee zonneparken

De sub-regio Maastricht-Heuvelland kiest voor de RES 1.0 voor het optimaliseren van zonne-energie gebouwde omgeving , waarbij wordt ingezet op multifunctioneel ruimtegebruik: zon op

grote daken, parkeerplaatsen, rangeerterreinen, langs infrastructuur, braakliggende gronden en (verhard terrein) bedrijventerreinen. Voor Maastricht omvat het bod bovendien twee zonneparken (Lanakerveld en Belvédère). In de tabel hieronder is het bod per gemeente weergegeven.

Tabel 7.6: Bod grootschalige zonne-energie Maastricht-Heuvelland

Gemeente	(in TWh)
Eijsden-Margraten	0,055
Gulpen-Wittem	0,022
Maastricht (incl. Lanakerveld & Belvérdère berg)	0,248
Meerssen	0,022
Vaals	0,010
Valkenburg aan de Geul	0,019
Totaal	0,375

Voor de realisatie van het bod is betrokkenheid van een groot aantal partijen nodig: particulieren, bedrijven, onderwijsinstellingen, club- en buurthuizen, maar ook bijvoorbeeld partijen als ProRail en parkeerdienstverleners. De sub-regio kent relatief (nog) weinig energiecoöperaties. Dit betekent dat de gemeenten programmatisch (via langjarige energieprogramma's) zullen moeten werken aan het opbouwen van netwerken, het organiseren van draagvlak en faciliteren van initiatieven en het beschikbaar stellen van subsidies en leningen.

7.3.4. Ruimtelijk Afwegingskader

Het feit dat scenario 1+ de basis vormt voor het bod van Maastricht-Heuvelland, betekent niet dat initiatiefnemers geen andere plannen voor grootschalige opwek mogen ontwikkelen. Een goed afwegingskader werkt twee kanten op: mogelijkheden en onmogelijkheden van duurzame opwek worden in beeld gebracht. Om met het laatste te beginnen: de RES 1.0 beschrijft de ambitie voor de periode tot aan de RES 2.0 (2023), maar biedt 'an sich' onvoldoende juridisch houvast voor het afwijzen van (goed onderbouwde) plannen. Juridische verankering dient uiteindelijk plaats te vinden in de Omgevingsvisie c.q. het Omgevingsplan. Tot die tijd moet per gemeente bekeken worden of de huidige regelgeving voldoende houvast biedt om voorwaarden en criteria te stellen aan plannen voor duurzame opwek. Er zijn gemeenten die op basis van bestaande bestemmingsplannen voldoende weigeringsgrond hebben. Als toevoeging aan het bestemmingsplan stellen de Heuvelland-gemeenten Vaals, Meerssen en Valkenburg aan de Geul tegelijk met de RES 1.0 een voorlopig (tijdelijk) afwegingskader vast. Dit afwegingskader is gebaseerd op uniformiteit, maar biedt tegelijkertijd ruimte voor lokale invulling. Naar alle waarschijnlijkheid kan dit Voorlopig Afwegingskader vervallen op het moment dat de resultaten van de 'Landschappelijke verdiepingsstudie Wind en Zon Zuid-Limburg' geformaliseerd zijn. De gemeente Maastricht heeft haar ruimtelijk afwegingskader reeds vastgelegd in de Omgevingsvisie Maastricht 2040 (vastgesteld 6 oktober 2020). Dit afwegingskader is vormgegeven zoals het RAK Parkstad Limburg, passend binnen de leidende ruimtelijke principes van de stad waarbij 'compacte stad-weids landschap' een van de kwalitatief sturende principes is.

8. Regionale Structuur Warmte (RSW)

- In de Regionale Structuur Warmte (RSW) worden de warmtevraag en het warmteaanbod in beeld gebracht. Ook geeft de RSW inzicht in de bovengemeentelijke warmte-infrastructuur.
- De verwachte warmtevraag in de gebouwde omgeving (woningen en utiliteiten) zal in 2030 met bijna 20% afnemen t.o.v. 2017, grotendeels door het nemen van energiebesparingsmaatregelen zoals betere isolatie.
- In de RSW wordt de potentie van verschillende potentiële bronnen om aardgas te vervangen in kaart gebracht. Hiermee vormt de RSW een belangrijke bouwsteen voor de gemeentelijke Transitievisies Warmte (TVW). In de praktijk is met name restwarmte een belangrijke potentiële bovengemeentelijke warmtebron.
- Naast de bestaande infrastructuur, kunnen warmtenetten onderdeel zijn van de oplossing in de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving. Op verschillende plekken in Zuid-Limburg zijn deze al aanwezig. Daarnaast kunnen individuele elektrische oplossingen worden toegepast. De impact van de warmteoplossing op het elektriciteitsnet moet per wijk worden bekeken in samenhang met de impact van elektrisch vervoer en opwek van zonne-energie.
- De huidige gasnetten kunnen worden ingezet voor het transporteren van nieuw gassen maar zullen ook in de transitiefase nog een belangrijke rol blijven vervullen.
- Op verschillende plekken in Zuid-Limburg zijn al eerste ervaringen opgedaan met de transitie naar een aardgasvrije samenleving. De resultaten vormen belangrijke lessen voor het aardgasvrij maken van wijken en buurten.

De RSW 1.0 vormt een eerste verkenning van de opgave en mogelijkheden. In deze fase worden nog geen afspraken gemaakt over de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en warmte-infrastructuur. Op weg naar de RES 2.0 zal dit onderdeel in nauwe samenwerking tussen publieke en private partijen (incl. bedrijven die warmte kunnen leveren) worden uitgewerkt.

8.1. De warmtetransitie in de gebouwde omgeving

Binnen de Regionale Energie Strategie is ‘warmte’ een belangrijk onderwerp. In het landelijke Klimaatakkoord is voor de ‘gebouwde omgeving’ in Nederland bepaald dat we in 2050 geen aardgas meer gebruiken voor de verwarming van onze gebouwde omgeving. Dit is een flinke opgave gezien vrijwel alle gebouwen momenteel met aardgas verwarmd worden. De ambitie is om in 2030 de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen te verduurzamen en aardgasvrij te maken. Hiervoor stellen gemeenten een Transitievisie Warmte (TVW) op die op wijkniveau gaat bepalen wat mogelijk is. De Regionale Structuur Warmte (RSW), als onderdeel van de RES, bekijkt in hoeverre bovengemeentelijke samenwerking nodig is om de klimaatdoelstellingen omtrent aardgasvrij te bereiken.

Deze RSW geeft inzicht in de volgende punten:

- De huidige en (verwachte) toekomstige warmtevraag in de gebouwde omgeving;
- Het bovengemeentelijke aanbod van duurzame warmtebronnen (een warmtebron is bovengemeentelijk wanneer deze ook omliggende gemeenten van warmte kan voorzien);
- De bestaande en (mogelijke) toekomstige bovengemeentelijke warmte-infrastructuur.

In onderstaande checklist (figuur 8.1) worden de stappen op een rij gezet. In de RSW 1.0 gaan we in op stap 1 t/m 3. In de RSW 2.0 zullen we ook de volgende stappen meenemen.

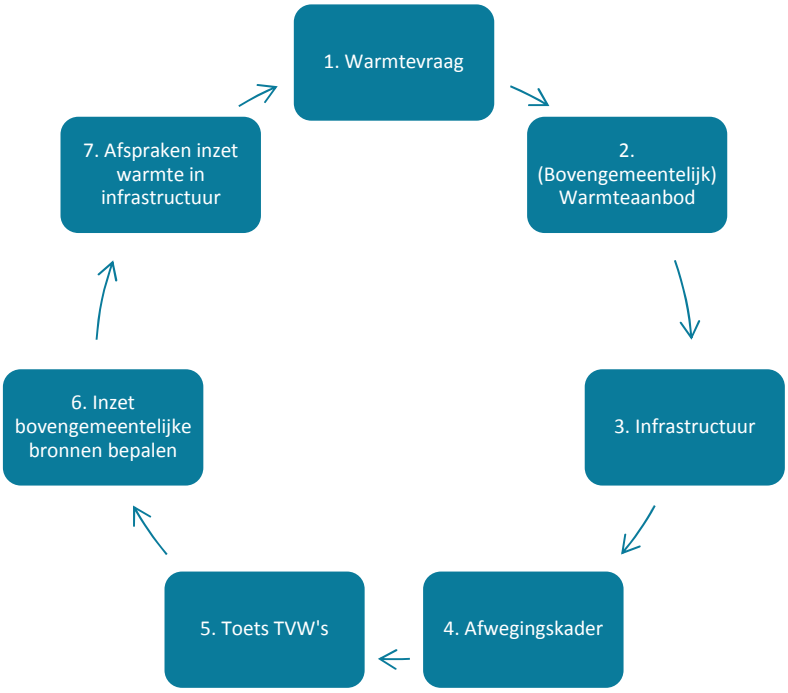

Figuur 8.1: Checklist RSW[13]

8.1.1. Relatie met de Transitievisie Warmte

De RSW 1.0 is een belangrijke bouwsteen voor de Transitievisies Warmte (TVW). Dit is een parallel traject naast de RES, waarin op individueel niveau door gemeenten de alternatieven voor aardgas worden onderzocht. In de TVW wordt bepaald welke buurten of wijken voor 2030 van het aardgas worden afgekoppeld en welk alternatief geschikt is om huizen en andere gebouwen in deze wijken of buurten te verwarmen. De TVW dient uiterlijk eind 2021 door gemeenteraden te worden vastgesteld. Voor wijken en buurten die vóór 2030 van het aardgas worden afgekoppeld, wordt de TVW verder uitgewerkt in uitvoeringsplannen op buurt- of wijkniveau. Hierin worden ook de kleinere, lokale warmtebronnen meegenomen. In de voorliggende RSW wordt niet vooruit gelopen op keuzes die in het kader van de TVW gemaakt worden wat betreft de concrete toepassing van alternatieve warmtebronnen op wijkniveau in iedere gemeente. De gemeentelijke TVW's vormen een belangrijke input voor de Regionale Structuur Warmte in de RES 2.0 (2023).

8.1.2. Uitgangspunten warmtetransitie

In de TVW bepaalt iedere gemeente haar eigen strategie en afwegingskader om de transitie naar een aardgasvrije samenleving vorm te geven. Per gemeente, wijk of buurt kan de oplossing immers verschillen. In het Klimaatakkoord van 2019 zijn daarom een aantal uitgangspunten en voorwaarden benoemd die gemeenten en regio's helpen bij het maken van deze keuzes.
Het **verduurzamen** van de warmtevoorziening, waarbij aardgas vervangen wordt door een duurzame warmtebron is één van de uitgangspunten van het Klimaatakkoord. Hiervoor zal het aanbod van duurzame warmte in de komende jaren moeten worden opgeschaald.

[13] Bron: NP-RES (2020), Werkblad thema warmte.

Eén belangrijke voorwaarde is dat alternatieven voor aardgas **betaalbaar** moeten zijn voor eigenaren en huurders. Hierbij is woonlastenneutraliteit het uitgangspunt, wat betekent dat de maandelijkse lasten die een huishouden betaalt aan energie (gas, elektriciteit, warmte) en hypotheeklast of huur gelijk moeten blijven, of eventueel zelfs omlaag gaan. Ook moeten de totale maatschappelijke kosten voor de samenleving als geheel zo laag mogelijk blijven. Daarbij moet het energiesysteem ook **betrouwbaar** blijven, zodat inwoners en bedrijven kunnen rekenen op een stabiel en zeker aanbod van warmte en elektriciteit.

De energietransitie is naast een financieel vraagstuk ook een ruimtelijk vraagstuk. De fossiele bronnen die we nu gebruiken komen uit de ondergrond en zijn grotendeels onzichtbaar. Dit is in de toekomst niet zonder meer het geval. Zuid-Limburg wordt gekenmerkt door een uniek landschap. Om dit zo te houden nemen wij de **ruimtelijke impact** mee in de afweging bij het kiezen voor een oplossingsrichting.

Bij de uitvoering van de warmtetransitie ligt een grote verantwoordelijkheid bij inwoners en bedrijven. Zij moeten het ten slotte uitvoeren. Daarom is het ook cruciaal dat het alternatief op voldoende **draagvlak** van inwoners en bedrijven kan rekenen.

8.1.3. Participatie in de warmtetransitie

De warmtetransitie is niet mogelijk zonder actieve participatie van bewoners en bedrijven. Het zijn tenslotte hun woningen, kantoren, winkels, etc. die klaar worden gemaakt voor de toekomst en het raakt hen ook in hun portemonnee. Er zijn allerlei manieren om inwoners te betrekken bij deze overgang en hier proberen gemeenten in de uitvoeringsplannen zo veel mogelijk rekening mee te houden. Zo kunnen energiecoöperaties inwoners bijvoorbeeld ondersteunen in het ontwikkelen en beheren van (lokale) warmtenetten en het zorgvuldig kiezen en realiseren van individuele maatregelen. Deze uitvoeringsplannen volgen na vaststelling van de TVW in 2021. In de tussentijd wordt op gemeentelijk niveau middels onder andere enquêtes en bewonerswerkgroepen getoetst hoe inwoners graag betrokken worden.

8.1.4. Regionale Structuur Warmte 2.0

De RES 2.0 (2023) zal aan de hand van de individuele TVW's van de Zuid-Limburgse gemeenten verkennen welke oplossingen voor gebouwen realistisch haalbaar en betaalbaar zijn op basis van de beschikbaarheid van bovengemeentelijke bronnen. Mede op basis hiervan kunnen regionaal op bestuurlijk niveau afspraken worden gemaakt over de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en de hiervoor benodigde infrastructuur.

8.2. Warmtevraag

Sinds de jaren 60 van de vorige eeuw wordt de warmtevraag in Nederland voornamelijk ingevuld door het gebruik van aardgas. Anno 2019 is zeven miljoen van de acht miljoen huishoudens in Nederland afhankelijk van aardgas. Zo komt meer dan 80% van de totale energievraag van huishoudens voort uit de warmtevoorziening voor ruimteverwarming, tapwater en koken.

De warmtevraag in de gebouwde omgeving wordt bepaald door woningen en utiliteitsgebouwen (maatschappelijk en commercieel vastgoed). De warmtevraag in woningen, kantoren, winkels, onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleegtehuizen loopt zeer uiteen. De vraag naar warmte voor het verwarmen van gebouwen en woningen is zeer seizoensgebonden. Deze vraag kent een dip in de zomer en een hoge piekvraag op koude dagen. In de zomer neemt de vraag naar koeling daarentegen juist toe. De vraag naar warm tapwater is vrij stabiel over het gehele jaar en kent pieken in de ochtend- en avonduren wanneer mensen na het opstaan douchen en als mensen na thuiskomst gaan koken. Goed geïsoleerde gebouwen hebben een lagere warmte- en koudevraag dan oude en slecht geïsoleerde woningen.

Daarnaast heeft ook het type gebruik een belangrijke impact op de warmtevraag. Zo hebben bijvoorbeeld zorginstellingen, maar ook zwembaden en sporthallen een langdurige en continue warmtevraag, terwijl met name onderwijsinstellingen in het weekend en in vakantieperiodes aanzienlijk minder energie gebruiken.

In deze RSW is de huidige en toekomstige warmtevraag berekend op basis van de besparingspercentages die zijn opgenomen in de Klimaat- en Energieverkenning (KEV2019)[14]. Voor Parkstad Limburg geldt dat voor de prognoses is uitgegaan van meer specifieke en bestuurlijk vastgestelde uitgangspunten op basis van de PALET-methodiek (Parkstad Limburg EnergieTransitie). In onderstaande tabel is de totale huidige (2017) en verwachte toekomstige warmtevraag (2030) van de gebouwde omgeving (woningen en utiliteiten) in Zuid-Limburg aangegeven uitgesplitst in de drie sub-regio's. Deze wordt grotendeels opgewekt door fossiele warmtebronnen (aardgas).

Tabel 8.1: Ontwikkeling warmtevraag in bebouwde omgeving (TJ)

	2017 (in TJ)			2030 (in TJ)		
	Woningen	Utiliteiten	Totaal	Woningen	Utiliteiten	Totaal
Parkstad Limburg	5.795	1.747	7.542	4.604	1.291	5.895
Westelijke Mijnstreek	3.141	1.230	4.371	2.665	999	3.664
Maastricht-Heuvelland	4.501	2.189	6.690	3.918	1.776	5.694
Totaal Zuid-Limburg	**13.437**	**5.166**	**18.603**	**11.187**	**4.066**	**15.253**

De bijna 290.000 huishoudens zijn verantwoordelijk voor bijna driekwart van de totale warmtevraag in de gebouwde omgeving in Zuid-Limburg. De resterende warmtevraag komt van gebouwen (utiliteiten) in de sectoren commerciële en publieke dienstverlening.

De afgelopen jaren is de warmtevraag in de gebouwde omgeving sterk afgenomen, met name door het nemen van één of meerdere energiebesparende maatregelen als isolatie. Rijk, provincie en gemeenten hebben verschillende instrumenten (bv. subsidies en leningen) ontwikkeld om woning-

[14] De gehanteerde methodiek voor het bepalen van de energievraag is uitvoerig beschreven in Hoofdstuk 3.

en gebouweigenaren hierin te ondersteunen. De verwachting is dat de warmtevraag van de gebouwde omgeving de komende tien jaar door verduurzamingsmaatregelen, efficiencyverbeteringen en vervangende nieuwbouw met bijna 20% zal afnemen, waarbij de verhouding tussen woningen en andere gebouwen nagenoeg gelijk zal blijven. Dit is eerder beschreven in hoofdstuk 5. Deze daling van de energievraag is alleen haalbaar door inwoners en bedrijven actief te bewegen tot het nemen van verduurzamingsmaatregelen. In tabel 8.1 is nog geen rekening gehouden met de inzet van alternatieve warmtebronnen op korte en lange termijn.

Naast de gebouwde omgeving hebben ook andere sectoren een warmtevraag. Hierbij is o.a. te denken aan de sectoren landbouw en industrie. Deze worden niet meegenomen in de RES 1.0.

In de toekomst zal ook in Zuid-Limburg gezocht moeten worden naar alternatieve warmtebronnen om aan de warmtevraag te kunnen voldoen. Mogelijk zijn er zelfs meerdere bronnen tegelijk nodig. Daarbij kan – afhankelijk van de eigenschappen per wijk of buurt – gekozen worden uit verschillende opties of strategieën.

8.3. Alternatieven voor aardgas

Eind oktober 2019 heeft het Expertise Centrum Warmte (ECW) een Startanalyse en 'Handreiking voor lokale analyse' gepubliceerd, met daarin een eerste beeld van de alternatieven voor aardgas. In de Startanalyse zijn vijf strategieën verkend om zonder aardgas aan de warmtevraag te kunnen voldoen. Dit zijn technische mogelijkheden. Uit lokale analyse blijkt of de benodigde bron ook daadwerkelijk aanwezig is binnen of buiten het afzetgebied. Elke strategie bestaat uit maatregelen die gericht zijn op vermindering van de warmtevraag (isolatie) en het aanleggen of verzwaren van een energie-infrastructuur waarmee woningen en gebouwen duurzaam verwarmd kunnen worden. De vijf strategieën zijn:

1. Individuele elektrische warmtepomp (all-electric);
2. Warmtenet met midden of hoge temperatuur bron;
3. Warmtenet met lage temperatuur bron;
4. Groengas met een standaard HR-ketel en/of een hybride warmtepomp;
5. Waterstof met een standaard HR-ketel en/of een hybride warmtepomp.

In haalbaarheidsstudies is per wijk bekeken welke strategie op basis van 'laagste nationale kosten' of 'maatschappelijke kosten' het goedkoopst zou zijn. Betaalbaarheid is hierbij het belangrijkste uitgangspunt. De modellen 'matchen' vraag met aanbod en analyseren zodoende de prijs van ieder alternatief per woning. Hierbij kijkt men met name naar de bebouwingsdichtheid en de temperatuur van de bron. Bij een hoge bebouwingsdichtheid wordt de prijs voor een warmtenet per woning lager. Wanneer de temperatuur van de bron hoog is, hoef je minder vergaand te isoleren om je woning op een comfortabele en betaalbare wijze te verwarmen. De kosten zijn dan doorgaans lager[15]. Ook de afstand tot de bron speelt een rol. Daarnaast zijn warmtenetten kansrijker wanneer deze in samenhang met andere grote transities in de fysieke leefomgeving worden gerealiseerd, zoals de vervanging van bestaande infrastructuur (bv. riolering). Het gaat hier om modelmatige weergaven van de werkelijkheid die bedoeld zijn om richting te geven van oplossingen. Ten alle tijden zal op wijk- en woningniveau grondig onderzocht moeten worden wat daadwerkelijk de beste oplossing is.

[15] Zie rapportage PBL voor gedetailleerde uitleg en onderbouwing.

Hoe en waar mensen wonen bepaalt in veel gevallen de mogelijkheden om van het aardgas af te gaan. In stedelijke, dichtbebouwde gebieden zijn warmtenetten een logische oplossing. Dat kan een warmtenet zijn met een aansluiting op een hoge of midden temperatuur warmtebron (strategie 2) of een lage temperatuur warmtebron, in combinatie met een collectieve of individuele warmtepomp (strategie 3). In minder dichtbebouwde en landelijke gebieden zijn eerder individuele elektrische warmtepompen (strategie 1) en hybride oplossingen i.c.m. aardgas, vooruitlopend op de beschikbaarheid van groengas (strategie 4), momenteel de meest voor de hand liggende oplossingen.

Biogas (strategie 4) en waterstof (strategie 5) zijn voor de warmtevraag in 2030 momenteel zeer beperkt aan de orde, omdat deze nog niet (in voldoende mate) beschikbaar zijn. Waterstof is een mogelijke drager van duurzame energie in de toekomst, bijvoorbeeld voor toepassing in industriële processen, mobiliteit en de productie van elektriciteit in een zgn. 'dunkelflaute', een periode waarin er door gelijktijdig optredende duisternis en windstilte weinig tot geen energie kan worden opgewekt uit wind en zon. Daarop vooruit lopend, is het van belang om de bestaande gasnetten te behouden zodat gasnetten op termijn gebruikt kunnen worden voor de distributie van duurzame gassen zoals benoemd in strategie 4 en 5. Zo blijft de leveringszekerheid bij de transitie naar de diverse strategieën geborgd, kan later gekozen worden om de gasnetten zo goedkoop mogelijk te verwijderen of in de toekomst alsnog te gebruiken voor duurzame gassen.

Bij alle genoemde strategieën is het van belang om naar het energiesysteem als geheel te kijken, en daarbij gebruik te maken van een wijkgerichte aanpak. De impact van de elektrische warmteoplossingen op het elektriciteitsnet moet in samenhang met elektrisch vervoer en zonne-energie in de wijk worden bekeken. Om te zorgen dat de investeringen in de infrastructuur planbaar en betaalbaar zijn, is het voor de netbeheerder belangrijk dat investeringen zoveel mogelijk collectief worden uitgevoerd en dat er vroegtijdig helderheid en zekerheid is over waar gasleidingen kunnen blijven liggen en waar elektriciteitsnetten moeten worden verzwaard.

8.4. Warmteaanbod

Het huidige warmteaanbod wordt gedomineerd door fossiele warmtebronnen (aardgas). Om alle gebouwen los te koppelen van het aardgas, zijn naast energiebesparing door isolatie (zoals beschreven in hoofdstuk 3) ook nieuwe, duurzame warmtebronnen nodig. De technische mogelijkheden zijn hierboven beschreven. Als er op gemeentelijk niveau wordt gekozen voor een warmtenet, moet de gemeente ofwel een lokale warmtebron hebben of ontwikkelen, ofwel gebruik maken van bronnen met 'bovengemeentelijke potentie'.

In de Provinciale Warmtevisie van Provincie Limburg[16] worden drie mogelijke scenario's geschetst, afhankelijk van de locatie en grootte van de warmtebron:

1. **Lokaal beschikbare bronnen met lokale potentie**: Dit zijn bijvoorbeeld lokale bedrijven met beperkte hoeveelheden restwarmte (zie paragraaf 8.4.1) of thermische energie uit afvalwater en drinkwater. Deze worden niet meegenomen in de RSW, maar nader verkend door gemeenten in het kader van de TVW;

[16] Provincie Limburg (2020). Warmtevisie Provincie Limburg: Een eerste verkenning

2. **Regionaal beschikbare bronnen met lokale potentie**: Dit betreft bijvoorbeeld geothermie of aquathermie (warmte uit oppervlaktewater, afvalwater of drinkwater). Deze bronnen hebben vaak een beperkte transporteerbaarheid en zijn daarom vooral lokaal inzetbaar;
3. **Lokaal beschikbare bronnen met regionale potentie**: Dit betreft met name restwarmtebronnen, maar bijvoorbeeld ook het Mijnwater-concept (een buffervat van lage-temperatuurbronnen, zoals mijnwater, om woningen en utiliteiten te verwarmen en koelen), dat over meerdere gemeenten kan worden uitgerold.

Figuur 8.2 geeft een overzicht van de warmtebronnen die tot 2030 landelijk beschikbaar zijn en voor de periode daarna verwacht worden. Daarnaast wordt ook aangegeven voor welke toepassingen en sectoren zij geschikt zijn.

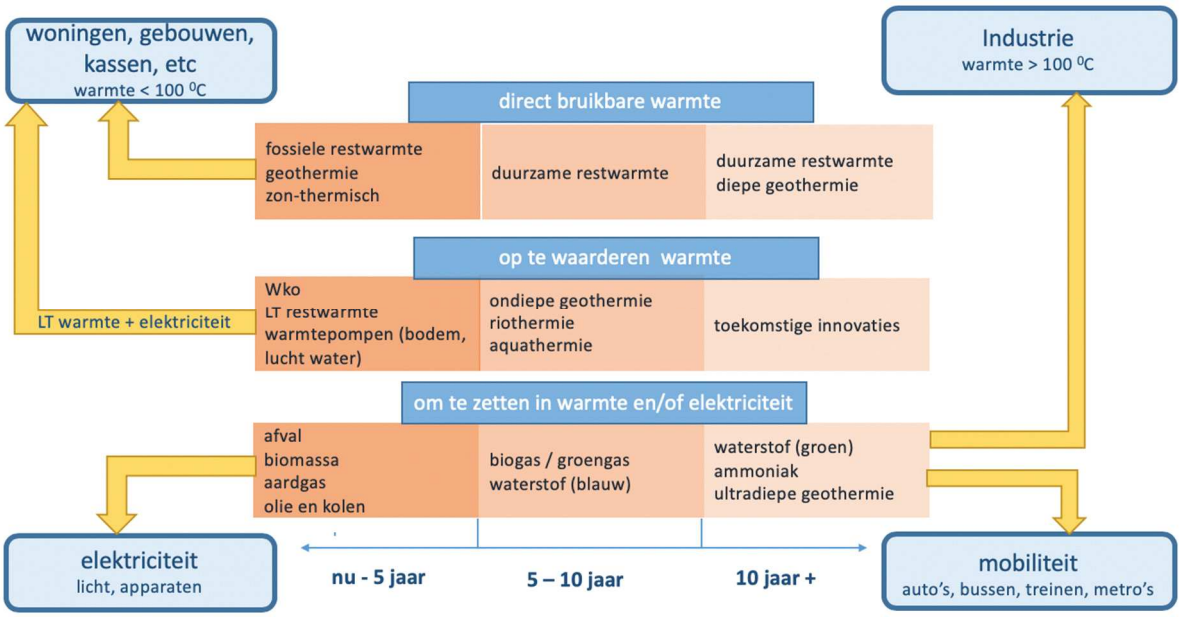

Figuur 8.1: Welke warmtebronnen kunnen wanneer, waarvoor worden gebruikt?

Met behulp van de Warmteatlas en de analysekaarten van het Nationaal Programma RES (NP-RES) is een inventarisatie gemaakt van de potentiële warmtebronnen in Zuid-Limburg. Waar mogelijk zijn deze op basis van regionale en lokale analyses verder aangevuld en waar nodig gecorrigeerd. Deze informatie is vervolgens gedeeld met het Expertise Centrum Warmte (ECW). Op dit moment bestaat er grote onzekerheid omtrent de toekomstige beschikbaarheid van (regionale) warmtebronnen. Verder onderzoek is nodig om zowel kwantitatief als kwalitatief beter zicht te krijgen op de potentie van lokale restwarmtebronnen. Hierbij zijn vooral van belang de (op langere termijn) beschikbare capaciteit, het temperatuurniveau van de warmte, de financieel / technische haalbaarheid en de duurzaamheid. Onderstaand wordt één voor één de verwachte potentie van duurzame warmtebronnen beschreven.

8.4.1. Restwarmte

Restwarmte is de energie die vrijkomt bij energieomzetting in een productieproces en niet meer binnen het bedrijf zelf kan worden gebruikt. Zuid-Limburg is één van de vijf industriële regio's van Nederland waar restwarmte in grote hoeveelheid aanwezig is. De belangrijkste potentiële

restwarmtebron is industrieterrein Chemelot in Sittard-Geleen. Daarnaast zijn er kleinere industriële lokale bronnen in met name de stedelijke delen van Zuid-Limburg aanwezig.
Bijlage III geeft een overzicht van de geïnventariseerde warmtebronnen in de 16 gemeenten in de regio. Voor elke warmtebron is aangegeven of het een lage temperatuur- (LT-bron is <55 °C)) of midden/hoge temperatuurbron (MT/HT-bron is >55 °C) betreft. Het temperatuurniveau en het vermogen van de lokale warmtebronnen is, voor zover bekend, ook vermeld. Het overzicht is gebaseerd op de huidige stand van de techniek én de waarschijnlijkheid van sectorale beschikbaarheid. Daarbij valt op dat voor een groot aantal bronnen niet alleen de technische potentie, maar vooral economische of maatschappelijke haalbaarheid nog onbekend is. Verder onderzoek is nodig om het daadwerkelijke vermogen en de haalbaarheid van deze bronnen te beoordelen. In de RSW 2.0 zullen nieuwe inzichten en ontwikkelingen opnieuw worden meegenomen.

Niet alle restwarmte is bruikbaar. De temperatuur van de bron en de afstand tot een (bestaand) warmtenet zijn belangrijke criteria voor de haalbaarheid van een restwarmteproject. Hoge-temperatuurbronnen (HT) van +70°C zijn geschikt om rechtstreeks, zonder grote ingrepen (basis-isolatie), op bestaande gebouwen aan te sluiten. Lage-temperatuurbronnen (LT) kunnen worden ingezet middels een bronnet (i.c.m. individuele warmtepomp), een laagtemperatuurnet (waarbij warmte voor goed-geïsoleerde woningen wordt opgewaardeerd naar 40°C met een warmtepomp) of via een middentemperatuur-warmtenet (waarbij het water centraal wordt opgewaardeerd met een HT-warmtepomp tot ca. 70°C, waardoor ook matig geïsoleerde woningen verwarmd kunnen worden).

8.4.2. Restwarmte Chemelot

In 2019 is door Het Groene Net (HGN) en Chemelot onderzoek gedaan naar de aanleg van een warmtenet in Sittard-Geleen, Beek en Stein met uitbreiding naar Meerssen en Maastricht. Hierbij is ook gekeken naar de totale potentie van de restwarmtebronnen op de Chemelotsite. De hoeveelheid beschikbare restwarmte wordt vooralsnog door Chemelot als volgt ingeschat:

- Op temperaturen van >50 °C is 250 MWth[17] restwarmte beschikbaar (in dit vermogen zit dus ook de warmte die beschikbaar is op >70°C en >90°C)
- Op temperaturen van >70 °C is 200 MWth restwarmte beschikbaar (in dit vermogen zit dus ook de warmte die beschikbaar is op +90°C)
- Op temperaturen van >90 °C is 75 MWth restwarmte beschikbaar.

In eerste instantie wordt uitgegaan van de restwarmte +70 °C. Deze hierbij behorende 200 MWth komt, op basis van de huidige gebruiksmogelijkheden, overeen met ongeveer 3.240 TJ per jaar.

Het aantal woningen dat met restwarmte van Chemelot verwarmd kan worden hangt af van systeemkeuzes en uitgangspunten. Denk hierbij aan het isolatieniveau van woningen, inzet van bronnen en buffers en de hoeveelheid bijstook van gas voor piekvoorziening. Er is in deze fase nog geen onderbouwde uitspraak mogelijk over een exact aantal woningen. De bandbreedte ligt tussen de 70.000 en 130.000 woningen.

[17] MWth is de eenheid die wordt gebruikt om de hoeveelheid thermische energie uit te drukken.

8.4.3. Geothermie

Geothermie of aardwarmte ontstaat door de warmte-uitstraling uit de kern van de aarde. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen ondiepe geothermie (vanaf 300 meter) en diepe geothermie (500-4.000 meter). Bij diepe geothermie kan water met een hoge temperatuur (ca. 25-140°C) uit de bodem worden gehaald. Bij ondiepe geothermie (300-500 meter) zijn de watertemperaturen relatief laag (ca. 20-25°C). Deze temperatuur kan met behulp van warmtepompen verder worden verhoogd.

De exacte potentie van geothermie is op dit moment nog onduidelijk. In 2021 wordt door TNO/ECN middels het onderzoeksprogramma SCAN[18] de potentie van geothermie in Provincie Limburg in kaart gebracht. Op dit moment is duidelijk dat er twee seismische onderzoekslijnen door Zuid-Limburg lopen, waarvan één definitieve onderzoekslijn door sub-regio Parkstad Limburg en één optionele lijn door Maastricht-Heuvelland.

In voormalige mijnbouwregio's (voormalige Oostelijke- en Westelijke Mijnstreek) ontwikkelt Provincie Limburg in samenwerking met gemeenten op dit moment aanvullend beleid en maatregelen ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater dat zowel voor drinkwater als door water- en bierfabrikanten wordt benut in de regio. Dit beleid kan variëren van boringsvrije zones tot het sterker reguleren van bodemenergie-systemen. De impact hiervan op de potentie en kosten voor bodemwarmte-oplossingen is nog niet duidelijk. Het beleid zal in de omgevingsverordening van de provincie en de omgevingsplannen van de betreffende gemeenten worden opgenomen.

8.4.4. Bodemenergie en WKO

Bodemenergie is het gebruiken van de bodem om warmte en koude aan te onttrekken en in op te slaan. Men spreekt van bodemenergie tot een maximale diepte van 500 meter. Een warmtepomp waardeert de warmte uit de bodem op tot een voor gebouwen bruikbaar niveau. Voor individuele gebouwen kan dat met een zogenoemde bodemlus; voor grote gebouwen of clusters van gebouwen kan dit met een warmte-koudeopslag(WKO)-systeem. De warmte die in de winter gebruikt wordt, moet in de zomer weer worden aangevuld. Dit kan door gebouwen in de zomer te koelen en zo actief warmte in de bodem te brengen.

Een warmte-koude opslag (WKO) maakt gebruik van een waterlaag in de (ondiepe) ondergrond waarin de warmte (of koude) seizoensgewijs opgeslagen kan worden: warmte in de zomer voor gebruik in de winter en bij koude net andersom. In Zuid-Limburg zijn er diverse projecten die gebruik maken van WKO, zoals het Zuyderland ziekenhuis in Sittard-Geleen. Ook Mijnwater B.V. in Parkstad maakt gebruik van de verschillende temperaturen in de ondergrond, waarbij de mijnschachten dienen als warmtebuffers. In Brunssum verzorgt Mijnwater B.V. de warmte in een aantal nieuwbouwprojecten met WKO en stand-alone oplossingen. De potentie van WKO-oplossingen voor de warmtetransitie is enerzijds veelbelovend en anderzijds nog onderwerp van studie. Met name voor bestaande bouw zijn de kosten om gebouwen te isoleren naar het vereiste schilniveau een belemmering voor de uitrol van dit concept.

[18] www. scanaardwarmte.nl

8.4.5. Aquathermie

Bij aquathermie gaat het om thermische energie (zeer lage temperatuur) uit oppervlaktewater (TEO) en afvalwater (TEA). De potentie voor aquathermie in Zuid-Limburg is op dit moment nog onduidelijk. Tot op heden zijn er voor zover bekend geen aquathermie-projecten gerealiseerd of gepland in Zuid-Limburg. In de Maas en de plassen naast de Maas zijn lokale initiatieven (met name nabij nieuwbouwprojecten) voor TEO denkbaar. Daarnaast bevinden zich een aantal rioolzuiveringsinstallaties en drinkwaterinstallaties in de regio. Tot slot zijn ook transportleidingen van afvalwater een mogelijke warmtebron. De verwachting is echter dat, hoewel de theoretische potentie mogelijk groot is, de werkelijk bruikbare potentie in Zuid-Limburg relatief beperkt is. In 2017/2018 heeft het Waterschapsbedrijf Limburg een quickscan uitgevoerd omtrent de mogelijke kansen voor het toepassen van restwarmte uit het afvalwater van rioolleidingen of effluentleidingen van het WBL, waaronder de kansen voor het verwarmen van Limburgse zwembaden. Het onderzoek heeft niet geleidt tot haalbare kansen. Redenen hiervoor waren onder andere:

- Te lage afvalwaterdebieten waardoor er onvoldoende warmte kon worden teruggewonnen (veelal in combinatie met te hoge fluctuaties van het debiet waardoor de warmte bovendien niet constant beschikbaar is);
- Te grote afstanden tussen de warmtebronnen en de warmteafnemers.

Daarnaast is het nog onduidelijk of dergelijke bronnen voldoende rendabel zijn. In een potentiestudie concludeerde Waterbedrijf Limburg in 2020 dat het toevoegen van het effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Hoensbroek aan het warmtenet van Mijnwater niet kon concurreren met andere beschikbare restwarmtebronnen.

8.5. Warmte-infrastructuur en opslag

De huidige energie-infrastructuur wordt grotendeels gekenmerkt door de centrale opwek van elektriciteit in kolen- en gascentrales en transport van gas naar de gebouwde omgeving. In de jaren 60 van de vorige eeuw is een uitgebreid stelsel van gasleidingen in de bodem aangelegd om de gebouwen in Nederland mee te verwarmen. In de Systeemstudie energie-infrastructuur Limburg (2020) heeft CE Delft de bestaande energie-infrastructuur in kaart gebracht (zie figuur 8.3).

Vandaag de dag zijn diverse partijen op verschillende plekken in de regio aan de slag om het bestaande gasnet af te bouwen en nieuwe infrastructuur, in de vorm van warmtenetten, aan te leggen.

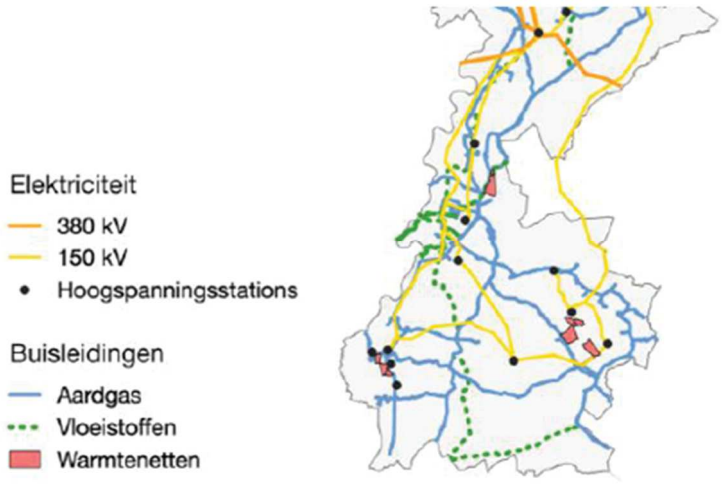

Figuur 8.2: Infrastructuur elektriciteit & warmte (bron: CE Delft, 2020)

In de komende jaren is afstemming met alle betrokken partijen (incl. TenneT, Enexis, Provincie Limburg, RES Noord- en Midden Limburg en gemeenten) essentieel om mogelijke knelpunten m.b.t. de energie-infrastructuur tijdig in beeld te brengen, tot optimale oplossingen te komen en bij te dragen aan een betaalbaar, duurzaam en betrouwbaar energiesysteem.

8.5.1. Bestaande warmte-infrastructuur

Warmtenetten (bv. gevoed met restwarmte) zijn nu al onderdeel van onze oplossing in de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving. Een klein deel van de woningen en utiliteiten in Zuid-Limburg is al aangesloten op een warmtenet:

- In Parkstad Limburg is een klein deel van de woningen en utiliteiten – ca. 6.500 woningen en 100 bedrijven – reeds aangesloten op het warmte- en koudenet van Mijnwater B.V. (bestaande uit een hoofdleiding met daaraan gekoppeld decentrale clusternetten) en op de kleinschalige warmtenetten van EnNatuurlijk;
- In de Westelijke Mijnstreek is in Sittard-Geleen al een begin gemaakt met het aansluiten van ca. 650 woningen en 25 utiliteiten op een warmtenet (Het Groene Net) dat gebruik maakt van de warmte van de Biomassacentrale in Sittard (BES) en binnenkort ook van restwarmte van Chemelot. Daarnaast zijn ca. 1.100 woningen aangesloten op warmtenetten van EnNatuurlijk;
- In Maastricht-Heuvelland zijn in Gemeente Maastricht 3.000 woningen en utiliteiten aangesloten op twee lokale warmtenetten van EnNatuurlijk. Hierbij is één van de warmtenetten aangesloten op hoge temperatuur restwarmte van papierfabriek Sappi, gelegen aan westkant van de Maas.

8.5.2. Nieuwe warmte-infrastructuren: Mijnwater en Het Groene Net

De aanleg van een regionaal warmtenet geldt als een grote kans om snel stappen te zetten in de richting van een aardgasvrije gebouwde omgeving. De ambitie om in 2030 een groot deel van de woningen en utiliteiten in Zuid-Limburg aardgasvrij te maken is op basis van het potentiële aanbod van restwarmte haalbaar. Zuid-Limburg beschikt momenteel nog niet over een regionale warmte-infrastructuur.

De huidige warmtenet-infrastructuur van Mijnwater B.V. – bestaande uit een smart-grid van mijnwaterbassins, infrastructuur, distributienetten en warmtepompcentrales – biedt met name binnen sub-regio Parkstad Limburg potentieel om een bijdrage te leveren aan het de doelstellingen van het landelijke Klimaatakkoord. Kleine warmtenetten met WKO-oplossingen bieden ook buiten Parkstad kansen om bij te dragen aan de doelstellingen.

Op basis van informatie van de huidige exploitant van de restwarmte van Chemelot, Het Groene Net (HGN), wordt ontsluiting van een deel van de woningen en utiliteiten in de Westelijke Mijnstreek op korte en middellange termijn haalbaar geacht. Daarnaast wordt de mogelijkheid onderzocht om het netwerk uit te breiden richting Meersen-Maastricht. Maastricht kent vele moeilijk te isoleren oude en monumentale panden in hoogstedelijke buurten. Dit maakt de businesscase zowel voor de aanbieder als afnemer interessant. Er dient nader onderzocht te worden of er ook mogelijkheden zijn om ook een transportleiding naar Parkstad Limburg te kunnen aanleggen.

Op dit moment is het nog niet mogelijk om inzicht te geven in de financiële, technische en maatschappelijke slagingskans van nieuw te ontwikkelen warmte-infrastructuur. Wel wordt er momenteel in samenwerking met de provincie en warmtebedrijven als Mijnwater en Het Groene

Net onderzocht hoe cruciale vraagstukken voor de realisatie van een warmtenet kunnen worden beantwoord:

- Betaalbaarheid voor eindgebruikers binnen de kaders van woonlastenneutraliteit (zoals vastgesteld in het Klimaatakkoord);
- Continuïteit en beschikbaarheid warmtebronnen (m.n. op Chemelot), kwantiteit beschikbare restwarmte en medewerking broneigenaren (eigendom veelal in buitenlandse handen);
- Bereidheid van private partijen en/of overheidspartijen om te investeren in een warmte-infrastructuur (investeringskosten) en bijbehorende risico's te dragen;
- Bereidheid van particuliere afnemers om aan te sluiten op een dergelijk warmtenet;
- Exploitabiliteit van het warmtenet d.m.v. een renderende businesscase (exploitatiekosten);
- Beschikbare ruimte voor aanleg infrastructuur, met name in binnenstedelijk gebied;
- Alternatieven warmtebronnen op langere termijn: de mate waarin het mogelijk is om leveringszekerheid te garanderen en de warmtebronnen geleidelijk te verduurzamen;
- Wetgeving m.b.t de rolverdeling van publieke en private partijen in de warmteketen. Belangrijk hierbij is de versterking van de regierol van gemeenten bij de transitie naar aardgasvrije wijken.

8.5.3. Warmteopslag

De opslag van energie in batterijen maakt geen onderdeel uit van de RES, maar zal in de toekomst mogelijk een belangrijke rol spelen in het stabiliseren van het energienet. Daarbij is er een verschil tussen batterijen op individueel niveau (de zgn. thuisbatterij), buurtniveau (buurtbatterij) en grootschalige batterijen. Waar de opslag van elektriciteit langzaam gangbaarder wordt door individuele en collectieve batterijen), wordt warmteopslag in woningen vooralsnog weinig toegepast in Nederland. Naarmate de afhankelijkheid van aardgas afneemt, zal warmteopslag (centraal of in woningen) naar verwachting belangrijker worden. Zo kan bijvoorbeeld gedacht worden aan ondergrondse buffersystemen om warmte op te slaan en deze in te zetten in tijden van schaarste. Dit speelt ook, zoals we in paragraaf 8.4.1 hebben gezien, een rol in ontwikkeling van een restwarmtenet.

8.5.4. Afbouw bestaande gasinfrastructuur

Enexis Netbeheer is verantwoordelijk voor het beheren en waar mogelijk uitfaseren van het bestaande aardgasnetwerk in Zuid-Limburg. Enexis stimuleert gemeenten om zoveel mogelijk wijkgericht het gasnetwerk op te ruimen. Dit sluit aan bij de gedachte van wijkgerichte aanpak uit het Klimaatakkoord waarbij wijken en buurten het liefst gezamenlijk en in één keer overgaan op een duurzaam alternatief voor aardgas. Voor landelijke gemeenten is een individuele aanpak mogelijk wel wenselijk, om hiermee de druk op het elektriciteitsnetwerk (wanneer er gekozen wordt voor all-electric oplossingen) te verdelen. Per geval dient de gewenste aanpak i.s.m. Enexis onderzocht te worden. De kosten voor het verwijderen van gasaansluitingen wordt gesocialiseerd. Zodoende heeft de individuele woningeigenaar geen directe kosten bij het afsluiten van de gasaansluiting.

Enexis heeft ook een belangrijke rol bij het elektrificeren van een deel van de warmtevraag in bijvoorbeeld wijken waar veel gekozen zal worden voor een all-electric oplossingen. Het elektriciteitsnet is in veel gevallen niet klaar voor een sterke toename in het elektriciteitspiekgebruik door warmtepompen en elektrisch koken. Dit geldt in veel beperkte mate voor wijken met een warmtenet (elektrisch koken) waar de verwarmingsvraag niet elektrisch voorzien hoeft te worden.

8.5.5. Lessen uit de praktijk

Zuid-Limburg kent twee zgn. proeftuinen in het kader van het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW): de wijken Brunssum-Noord (Brunssum) en Limbrichterveld-Noord (Sittard-Geleen). In Brunssum-Noord betreft het 525 hoogbouw-woningen in de huursector, waarbij onderzocht wordt of deze middels een lage temperatuur-warmtenet in combinatie met opslag (Mijnwater) van het aardgas af kunnen gaan. In Limbrichterveld-Noord worden 847 rijwoningen (koop- en huurwoningen) aangesloten op de restwarmte van de biomassa energiecentrale in Sittard-Noord. In aanloop naar de derde tranche van het Programma Aardgasvrije Wijken wordt onderzocht of Nazareth-Limmel (Maastricht) in aanmerking komt voor proeftuinbijdrage (decentralisatie-uitkering). Ook andere gemeenten in Zuid-Limburg overwegen een proeftuinbijdrage aan te vragen.

Een belangrijke les uit de ervaringen tot nu toe is dat woonlastenneutraliteit in de praktijk vaak niet haalbaar lijkt en de benodigde investeringen vooralsnog erg hoog zijn. Op dit moment bevinden we ons nog in de innovatiefase, waarbij met name geleerd wordt van pilotprojecten. Van een kostendaling door schaalvergroting lijkt op korte termijn nog geen (of beperkt) sprake te zijn. Met name de onduidelijkheid over wie deze kosten draagt, vormt momenteel een barrière voor het verduurzamen van de woningvoorraad, met name in het overtuigen van inwoners om mee te doen. De leerervaringen van de proeftuinen, maar ook van andere wijken en buurten, worden landelijk via een kennis- en leerprogramma verspreidt, zodat alle gemeenten in Nederland hiervan kunnen leren. Binnen de RES zullen we deze lessen waar mogelijk vertalen naar een regionaal niveau en gemeenten waar mogelijk ondersteunen.

Gemeenten hebben de regierol over de warmtetransitie. In het Klimaatakkoord is als voorwaarde gesteld dat gemeenten invulling geven aan deze rol zolang hier de juiste voorwaarden voor geschept worden. Dit zijn betaalbaarheid en haalbaarheid van alternatieven voor aardgas, juiste (juridische) bevoegdheden voor gemeenten en vergoeding voor personeel en procesgeld. De VNG en de G40-gemeenten (gemeenten met meer dan 100.000 inwoners) concluderen echter dat er op dit moment onvoldoende invulling is gegeven aan deze voorwaarden. Het gevolg is dat gemeenten niet de gewenste start en opschaling kunnen realiseren die nodig is om de klimaatdoelstellingen te halen.

In een pilot in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft gemeente Maastricht onderzocht hoe Omgevingswetinstrumenten kunnen helpen bij het versnellen van de transitie naar aardgasvrij. De conclusie is dat huidige wetgeving tekort schiet om gemeenten op effectieve wijze te ondersteunen bij het opschalen van de aanleg van collectieve warmtesystemen. Deze conclusie sluit aan bij standpunten van VNG en G40 over het ontbreken van een gedegen instrumentarium om uitvoering te geven aan de regierol van gemeenten en het behalen van de klimaatdoelstellingen.

9. Vervolgstappen

- Conform de landelijke afspraken zal de RES Zuid-Limburg elke twee jaar ge-update worden. Nieuwe inzichten, ontwikkelingen en ervaringen ten aanzien van warmtebronnen en locatiekeuzes voor hernieuwbare opwek zullen daarbij worden doorgevoerd. Ook worden eventuele besluiten over nieuwe energie infrastructuur en opslag meegenomen.
- De RES is een strategische verkenning en daarmee niet juridisch bindend voor derden. Om de RES-afspraken publieksrechtelijk te borgen, zullen onderdelen van de RES publiekrechtelijk verankerd moeten worden. We maken hierbij gebruik van de instrumenten die de Omgevingswet ons biedt.
- Om de stabiliteit van het reeds in gang gezette proces te waarborgen, zullen we de werkstructuur die we conform de startnotitie voor de RES 1.0 hebben opgezet, continueren.

In dit hoofdstuk beschrijven we in het kort de vervolgstappen van de RES Zuid-Limburg. Deze hebben betrekking op het verankeren van de RES-afspraken in het omgevingsbeleid, de doorkijk naar de RES 2.0 en de manier waarop de samenwerking in Zuid-Limburg georganiseerd is.

9.1. Publiekrechtelijk vastleggen RES-afspraken

De RES is een strategische verkenning en daarmee niet juridisch bindend voor derden. Om de RES-afspraken publieksrechtelijk te borgen, worden de RES en de (ruimtelijke) afwegingskaders voor de opwek van wind- en zonne-energie verankerd in omgevingsvisies. Daarna worden deze afspraken geoperationaliseerd in provinciale omgevingsverordeningen, omgevingsplannen en toegepast bij het verlenen van omgevingsvergunningen. Zo wordt stapsgewijs de juridische status verankerd bij operationalisering van de RES via de instrumenten van de Omgevingswet.
De Omgevingswet heeft tot doel een balans te zoeken tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. De wet bundelt 26 bestaande wetten en treedt naar verwachting in 1 januari 2022 in werking. De Omgevingswet bestaat uit vier instrumenten (Omgevingsvisie, Programma's, Omgevingsplan en Omgevingsvergunning) die sterk met elkaar samenhangen (zie figuur 9.1).

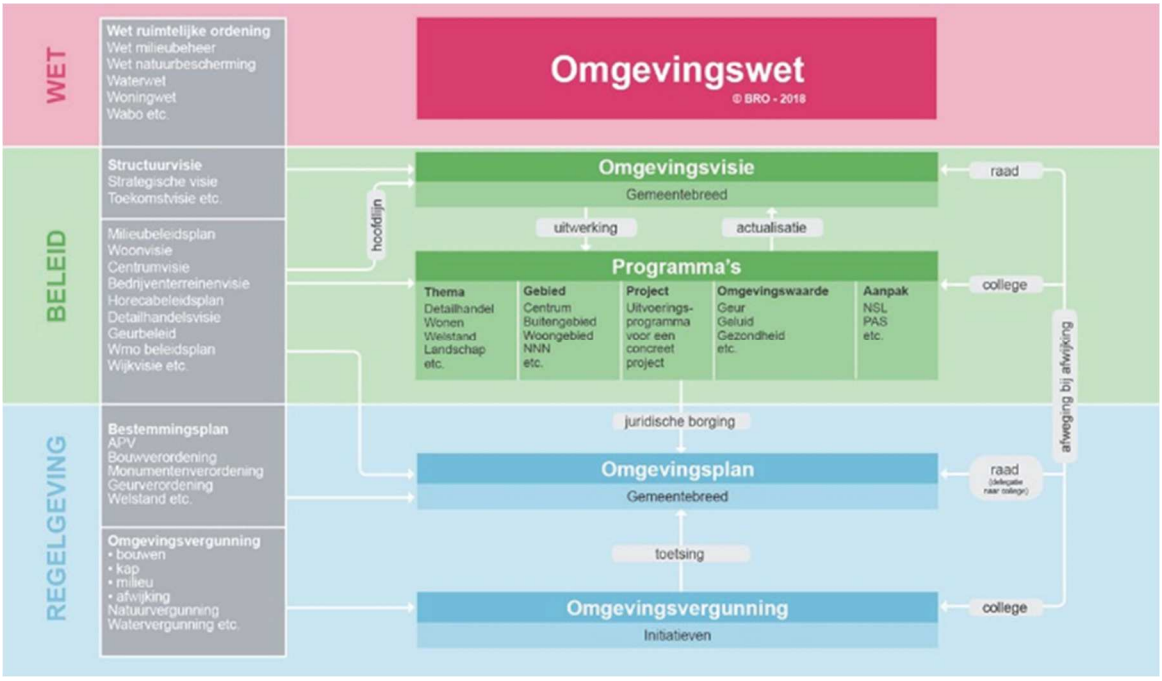

Figuur 9.1: De kerninstrumenten van de Omgevingswet

De **Omgevingsvisie** is een integrale langetermijnvisie van een bestuursorgaan voor de hele fysieke leefomgeving en haar grondgebied. De Omgevingsvisie is een verplicht instrument voor het Rijk, de provincie en de gemeente. Het Rijk maakt een nationale Omgevingsvisie (NOVI), de provincie een provinciale Omgevingsvisie (POVI) en de gemeente een gemeentelijke Omgevingsvisie (GOVI). Enkele waterschappen maken bovendien vrijwillig een Omgevingsvisie (Waterschap Limburg doet dat niet, maar beschrijft wel energiedoelen in het Waterbeheerprogramma). In de Omgevingsvisie wegen overheden de verschillende belangen van wonen, bedrijven, mobiliteit en energie ten opzichte van elkaar. Het is dus belangrijk dat de ambitie met betrekking tot energie goed landt in de omgevingsvisies op alle niveaus.

In 2020 zijn de NOVI en de ontwerp POVI vastgesteld, respectievelijk door de Minister van BZK en het college van Gedeputeerde Staten. De POVI wordt in april 2021 ter vaststelling aan Provinciale Staten voorgelegd. Wat betreft de GOVI's volgt iedere gemeente zijn eigen traject. Een veelgenoemde datum waarop de GOVI moet zijn vastgesteld is 1 januari 2024, maar officieel is daar nog geen besluit over genomen. De meeste gemeenten zullen deze omgevingsvisie eerder vaststellen. Binnen Parkstad werken de gemeenten samen aan een regionaal afstemmingskader voor de gemeentelijke omgevingsvisies. De afspraken die in het kader van de RES 1.0 worden gemaakt, worden hierin meegenomen. De planning is om het regionaal afstemmingskader in het voorjaar van 2022 ter vaststelling aan te bieden aan de zeven gemeenteraden.

Specifieke delen uit de Omgevingsvisies kunnen worden uitgewerkt in een of meerdere **programma('s)**, een beleidsdocument waarin maatregelen geformuleerd worden die moeten leiden tot de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Hierin wordt bepaald hoe, wanneer en met welke middelen aan een bepaald beleidsdoel zal worden gewerkt.

De Omgevingsvisie wordt juridisch vertaald in een omgevingsverordening (provinciaal niveau, vaststelling gepland najaar 2021) of een **omgevingsplan** (gemeentelijk niveau). Daarbij gaat het om het vastleggen van regels voor de fysieke leefomgeving. Rijk en provincies hebben de verordening

gereed in 2021, waterschappen hun waterschapsverordening in 2023 en gemeenten hebben uiterlijk 2029 een integraal omgevingsplan.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat vóór 1 januari 2025 omgevingsvergunningen voor zon- en windprojecten omschreven in de RES zijn verleend. Deze **omgevingsvergunningen** worden getoetst op regels die in de omgevingsplannen vastgelegd zijn. Daarom is het van belang dat omgevingsvisies en omgevingsplannen ruim voor 2025 vastgesteld zijn.

9.2. Doorkijk naar RES 2.0

Het RES traject heeft een doorlooptijd tot 2030, maar wordt minimaal elke twee jaar geüpdatet. In 2023 volgt de RES 2.0 (en in 2025 de RES 3.0, etc. zie figuur 9.2).

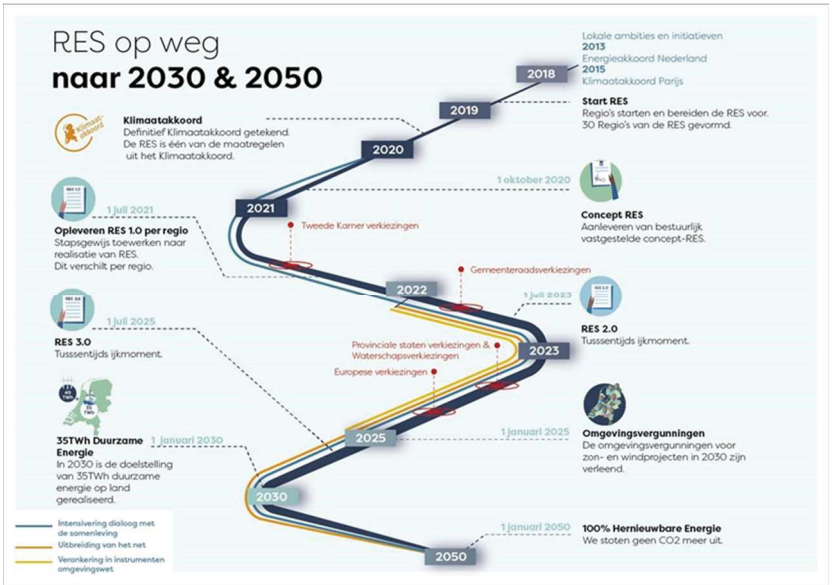

Figuur 9.2: Tijdlijn RES 2030 – 2050

Elke nieuwe versie is een nadere uitwerking en mogelijke herziening van de voorgaande RES. De RES 3.0 is een herziening van de 2.0, de RES 4.0 van de 3.0 enz. Nieuwe inzichten, ontwikkelingen en ervaringen ten aanzien van warmtebronnen en locatiekeuzes voor hernieuwbare opwek worden doorgevoerd. Daarnaast worden in de RES 2.0 eventuele besluiten over nieuwe energie infrastructuur en opslag opgenomen.

In de zomer van 2021 zal er vanuit het NP-RES een nieuwe handreiking voor de RES 2.0 beschikbaar worden gesteld. Daaruit zal blijken welke sectoren/technieken er mogelijk aanvullend in de RES2.0 moeten worden meegenomen. Op basis hiervan zullen we in Zuid-Limburgs verband opnieuw afspraken maken.

In de periode tussen de RES 1.0 en de RES 2.0 zal in ieder geval het volgende uitgewerkt worden:

- Verder onderzoek naar specifieke locaties binnen vastgestelde zoekgebieden voor opwek van wind- en zonne-energie en mogelijke uitwerking in concrete projecten;
- Nadere beschrijving van de criteria waaraan zonne- en windparken moeten voldoen. Hiervoor is het landschappelijk verdiepingsonderzoek van belang dat de provincie samen met de RES-Zuid-Limburg in 2020 laat uitvoeren;

- Het opstellen van uitvoeringsplannen, deels voor heel Zuid-Limburg, deels sub-regionaal, deels per gemeente. Op basis van de vastgestelde ambitie in de RES 1.0 worden ambities en opgaven voor de korte termijn geformuleerd. Aanvullend worden ook lokaal projecten en/of activiteiten uitgevoerd om de gestelde ambitie te behalen.
- De relatie tussen de RES en de energietransitie in de overige sectoren (bijv. industrie, landbouw, mobiliteit). Van belang hiervoor zijn de Provinciale Energie Strategie (PES), de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) en de Cluster Energie Strategie (CES) die voor Chemelot opgesteld wordt.
- De prognoses voor de energievraag in 2050. Deze zullen verder worden uitgewerkt.
- Het volgen van maatschappelijke en technologische ontwikkelingen rondom energie zoals bijvoorbeeld waterstof.

In de periode tussen de RES 1.0 en de RES 2.0 stellen alle gemeenten hun Transitievisie Warmte (TVW) vast. Dit moet uiterlijk eind 2021 gebeuren. De verschillende TVW's vormen een belangrijke input voor de Regionale Structuur Warmte (RSW) in de RES 2.0. Aan de hand van de TVW's van de Zuid-Limburgse gemeenten zal voor de RES 2.0 worden verkend welke oplossingen voor gebouwen haalbaar en betaalbaar zijn op basis van de beschikbaarheid van bovengemeentelijke bronnen. Mede op basis hiervan kunnen regionaal op bestuurlijk niveau afspraken worden gemaakt over de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en de hiervoor benodigde infrastructuur.

9.3. Organisatiestructuur

De RES Zuid-Limburg kiest er voor om de bestaande RES-organisatie te continueren, dit om de stabiliteit van het reeds in gang gezette proces te waarborgen. Op regioniveau bestaat de organisatie uit de Stuurgroep RES-Zuid-Limburg, het Breed Bestuurlijk Overleg, het Programmateam en de Klankbordgroep. Hiervoor dient de samenwerking tussen het programmateam en de RES-organisaties op sub-regionaal niveau en/of op gemeentelijk niveau te worden gehandhaafd. Dit conform de afspraken die in de startnotitie voor de RES 1.0 zijn gemaakt. Een volledig overzicht van de werkstructuur zoals deze in RES Zuid-Limburg wordt gehanteerd is te vinden in bijlage I.

Bijlagen

I. Werkstructuur en Governance RES Zuid-Limburg

In onderstaand figuur zijn de werkstructuur en het bijbehorende governance-model voor de RES Zuid-Limburg afgebeeld.

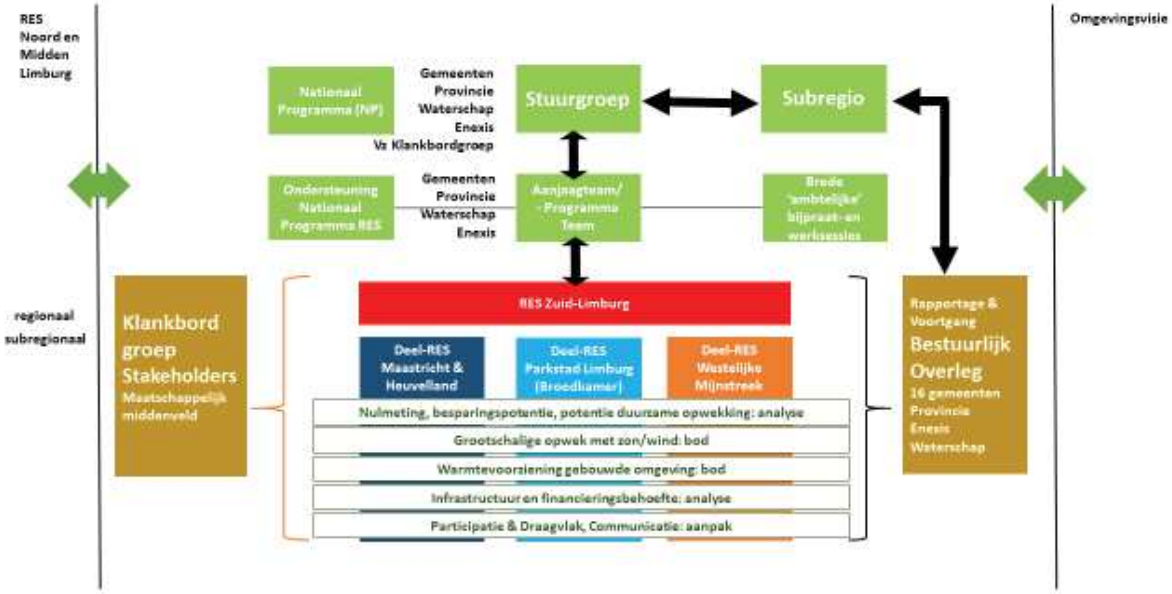

Figuur I.1: Werkstructuur en governance-model RES Zuid-Limburg

Stuurgroep RES Zuid-Limburg
De Stuurgroep bestaat uit een afvaardiging van twee bestuurders per regio (Parkstad Limburg, Westelijke Mijnstreek en Maastricht-Heuvelland), de gedeputeerde Duurzaamheid van de Provincie Limburg, een bestuurder van het Waterschap Limburg, en netbeheerder Enexis. De Stuurgroep heeft een belangrijke regiefunctie. Zij stuurt de ambtelijke werkgroep (het Programmateam) aan en beheert de vergaderagenda en vergaderfrequentie van het Bestuurlijk Overleg t.b.v. rapportages en resultaten waarna deze al dan niet in de gremia ter besluitvorming worden voorgelegd.

Bestuurlijk Overleg
In het Bestuurlijk Overleg zijn de volgende partijen vertegenwoordigd: De wethouders Duurzaamheid van de 16 gemeenten in Zuid-Limburg, de gedeputeerde Duurzaamheid/Energie van de Provincie Limburg, een bestuurder van het Waterschap Limburg, een bestuurder van Enexis en de voorzitter van de Klankbordgroep (adviserend). De definitieve versies van de concept-RES en RES worden ter bespreking en ter doorgeleiding naar de besluitvormende gremia aan het Bestuurlijk Overleg voorgelegd. De volledige taken en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen staan beschreven in de Startnotitie.

Programmateam RES Zuid-Limburg
De Stuurgroep wordt (ambtelijk) ondersteund door een programmateam, verantwoordelijk voor het samenstellen van de concept-RES en RES. In het programmateam hebben de volgende partijen zitting: de drie ambtelijke trekkers van de regio's Parkstad Limburg, Westelijke Mijnstreek en Maastricht-Heuvelland, ambtelijke vertegenwoordiging van de provincie Limburg, vertegenwoordigers van het Waterschap Limburg en netbeheerder Enexis, en een procesmanager.

II. Klankbordgroep RES Zuid-Limburg

Als onderdeel van de RES-aanpak is een werkgroep met belanghebbenden gevraagd om op basis van de eigen kennis en expertise bij te dragen aan het proces om gezamenlijk te komen tot een gedragen Regionale Energie Strategie voor Zuid-Limburg. Deze klankbordgroep bestaat uit de volgende partijen:

- Bouwend Nederland
- Brandweer Zuid-Limburg
- Energiecoöperaties
- FNV Zuid-Limburg
- JongRES Limburg
- Ketensamenwerking Zuid
- Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB)
- Limburgse Werkgevers Vereniging (LWV)
- Maastricht Sustainability Institute University Maastricht
- MKB Limburg
- Natuur- en Milieufederatie Limburg
- Participatiecoalitie
- REScoop
- Rijkswaterstaat
- Rijkswaterstaat Zuid-Nederland
- Scholenkoepels
- Stichting Groene Economie
- Techniek Nederland
- Visit Zuid-Limburg
- Woningcorporaties
- Zuyderland Ziekenhuis

III. Tabel Inventarisatie warmtebronnen Zuid-Limburg

Parkstad Limburg					
Gemeente	**Bron**	**Temp**	**TJ/j**	**Vermogen (MW_{th})**	**Haalbaarheid**
Beekdaelen	Emango ICT Solutions B.V.				Nader te bepalen
Beekdaelen	Habets Industrial Components & Surface Technology B.V.				Potentie laag, wellicht voor eigen warmtepomp te gebruiken
Beekdaelen	Stroopfabriek Canisius-Henssen B.V				Nader te bepalen
Brunssum	Bronnenveld Schutterspark				Nader te bepalen
Brunssum	Vandemoortele Brunssum B.V.	-		-	Geen restwarmte beschikbaar
Brunssum	Wienerberger Poriso Brunssum	MT		1,6-2,6	Mogelijk reeds gecontracteerd
Heerlen	Dalli-De Klok B.V.				Nader te bepalen
Heerlen	Everris International B.V.				Alle restwarmte wordt intern gebruikt. Geen warmte beschikbaar voor andere partijen
Heerlen	Lydall Performance Materials B.V.				Nader te bepalen
Heerlen	Metrex B.V.				Nader te bepalen
Heerlen	Nedlin Industry B.V.				Slechts zeer geringe hoeveelheden beschikbaar
Heerlen	Signode Netherlands B.V.				Geen restwarmte beschikbaar
Heerlen	Smart DC Heerlen B.V.				Geen restwarmte beschikbaar
Heerlen	VDL Castings Heerlen B.V.	MT/LT		0.5-2 MW / 200-500 kW	
Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld	Waterschap Limburg	LT		8 MW, 4 MW, 2 MW, 1 MW	

Kerkrade	Eagle Simrax B.V.				geen warmte beschikbaar. Warmte die vrij komt is voor eigen gebruik
Kerkrade	Goedhart Kerkrade B.V.	MT/LT		0.6 MW / 525 kW	Nader te bepalen
Kerkrade	Jindal Films Europe Kerkrade B.V.				Nader te bepalen
Kerkrade	Mexma Food				Nader te bepalen
Kerkrade	Nievelsteen B.V.				Nader te bepalen
Kerkrade	Plalloy MTD			n.b.	Vertrouwelijk
Kerkrade	SkyLink Data Center B.V.	LT		0,3 MW	Exacte potentie nader te bepalen
Kerkrade	Steenfabriek Linssen B.V.	MT		3 MW	Exacte potentie nader te bepalen
Kerkrade	Tredegar Film Products B.V.				Nader te bepalen
Landgraaf	Xella Cellenbeton Nederland B.V.	-		-	Warmte hergebruikt in productieproces
		TOTAAL		**21,7-25,2 MW**	

Westelijke Mijnstreek

Gemeente	**Bron**	**Temp**	**TJ/j**	**Vermogen (MW_{th})**	**Haalbaarheid**
Bron	**Temp**	**TJ/j**	**Vermogen (MW_{th})**	**Haalbaarheid**	De centrale is operationeel
Sittard - Geleen	Chemelot, restwarmtebronnen	>90°C		75	Onderdeel van studies Het Groene Net
Sittard - Geleen	Chemelot, restwarmtebronnen	>70°C <90°C		125	Onderdeel van studies Het Groene Net
Sittard - Geleen	Chemelot, restwarmtebronnen	>50°C <70°C		50	Onderdeel van studies Het Groene Net
Sittard - Geleen	FrieslandCampina Born	>50°C			Nader te bepalen
Sittard - Geleen	NedCar Born	>50°C			Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Cegeka (datacenter)	LT			Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Ziggo (datacenter)	LT		13	Nader te bepalen
Sittard - Geleen	KPN CS DSM (datacenter)	LT		13	Nader te bepalen

Sittard - Geleen	Unilogic Networks (datacenter)	LT		13	Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Data Exchange Europe (datacenter)	LT		13	Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Diverse bakkerijen en supermarkten	25-50°C			Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Glanerbrook (ijsbaan)	25-50°C			Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Diverse slachthuizen	LT		6	Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Dis BV	LT			Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Aa_Bakeries BV	LT			Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Best Productions Lab BV	LT			Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Gebr. Snijders Vleeswarenfabriek BV	LT			Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Rousseau Chocolade BV	LT			Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Schils BV	LT			Nader te bepalen
Sittard - Geleen	TEO	5-25°C			Potentie vanuit de Geleenbeek in de diverse buurten Sittard
Sittard - Geleen	TEO K_Gemaal_1258	LT		3,2	Nader te bepalen
Sittard - Geleen	TEO K_Gemaal_1259	LT		3,2	Nader te bepalen
Sittard - Geleen	TEO K_Gemaal_1300	LT		3,2	Nader te bepalen
Sittard - Geleen	TEA gemalen	LT	140		Nader te bepalen
Sittard - Geleen	TEA gemalen extra (met inzet WKO)	LT	76		Nader te bepalen
Sittard - Geleen	Geothermie	>50°C			In onderzoek in 2020-2021
Sittard - Geleen	Geothermie met WKO				In onderzoek in 2020-2021, nader te bepalen
Beek	Kleiwarenfabriek Beek Façade	>50°C			Nader te bepalen
Beek	ENGIE Services (datacenter)	LT			Nader te bepalen
Beek	Diverse bakkerijen en supermarkten	25-50°C			Nader te bepalen
Beek	TEO	5-25°C			Potentie vanuit de Keutelbeek in de diverse buurten Beek
Beek	TEA gemalen	5-25°C	8		Nader te bepalen

Beek	TEA gemalen extra (met inzet WKO)	5-25°C	3		Nader te bepalen
Beek	Geothermie	>50°C			In onderzoek in 2020-2021
Beek	Geothermie met WKO				In onderzoek in 2020-2021, nader te bepalen
Stein	RWZI	LT	45	11	Nader te bepalen
Stein	RWZI extra (met inzet WKO)	LT	10		Nader te bepalen
Stein	Slachthuis	LT		3	Nader te bepalen
Stein	Nedlin B.V., (wasserij)	LT		2	Nader te bepalen
Stein	Rentex AWE Stein(wasserij)	LT		2	Nader te bepalen
Stein	Diverse bakkerijen en supermarkten	25-50°C			Nader te bepalen
Stein	TEO	5-25°C			Potentie vanuit de Maas in de diverse buurten Stein
Stein	TEO K_Gemaal_1327	LT			Nader te bepalen
Stein	TEA gemalen	5-25°C	54		Nader te bepalen
Stein	TEA gemalen extra (met inzet WKO)	5-25°C	42		Nader te bepalen
Stein	Geothermie	>50°C			In onderzoek in 2020-2021
Stein	Geothermie met WKO				In onderzoek in 2020-2021, nader te bepalen
		TOTAAL		**343,6**	

Maastricht-Heuvelland

Gemeente	Bron	Temp	TJ/j	Vermogen (MW_{th})	Haalbaarheid
Eijsden-Margraten	Umicore Nederland BV Eijsden	>50°C			Nader te bepalen
Eijsden-Margraten	PQ Silicas BV Eijsden	>50°C			Nader te bepalen
Eijsden-Margraten	Diverse bakkerijen en supermarkten	25-50°C			Nader te bepalen
Eijsden-Margraten	Gemalen Eijsden-Margraten	8-22°C	46		Nader te bepalen

Eijsden-Margraten	TEO	5-25°C			Potentie vanuit de Maas in de buurt Eijsden-Breust
Eijsden-Margraten	Geothermie	>70°C			In onderzoek in 2020-2021
Eijsden-Margraten	WKO				Nader te bepalen; drinkwaterbeschermingsgebied 70% van gemeente
Gulpen-Wittem	RWZI Wijlre	LT	76	11	
Gulpen-Wittem	Gemalen Gulpen-Wittem	8-22°C	8		
Gulpen-Wittem	Diverse bakkerijen en supermarkten	25-50°C			Nader te bepalen
Gulpen-Wittem	Bierbrouwerij Brand Wylre	25-50°C			Nader te bepalen
Gulpen-Wittem	Bierbrouwerij Gulpen	25-50°C			Nader te bepalen
Gulpen-Wittem	TEO	5-25°C			Potentie vanuit de waterwegen Geul en Gulp
Gulpen-Wittem	Geothermie	>70°C			In onderzoek in 2020-2021
Gulpen-Wittem	WKO				Nader te bepalen; drinkwaterbeschermingsgebied 20% van gemeente
Meerssen	Meerssen Papier BV	>50°C			Nader te bepalen
Meerssen	Gemalen Meerssen	8-22°C	29		
Meerssen	Diverse bakkerijen en supermarkten	25-50°C			Nader te bepalen
Meerssen	TEO	5-25°C			Potentie vanuit de waterwegen Geul en Julianakanaal
Meerssen	Geothermie	>70°C			In onderzoek in 2020-2021
Meerssen	WKO				Nader te bepalen; drinkwaterbeschermingsgebied 60% van gemeente
Maastricht	Sappi Maastricht BV	>70°C		4	Haalbaar
Maastricht	Sappi Maastricht BV	65°C		10	Haalbaar
Maastricht	O-I Manufacturing Netherlands BV	>70°C		4	Haalbaar
Maastricht	Koninklijke Mosa BV Wandtegelfabriek	>70°C		2	Haalbaar

Maastricht	Enkele bedrijven	MT/HT			In onderzoek
Maastricht	Diverse bakkerijen en supermarkten	25-50°C			Nader te bepalen
Maastricht	RWZI's Maastricht (3 stuks)	LT	626	33	
Maastricht	Gemalen Maastricht	8-22°C	84		
Maastricht	EKC Limmel (datacenter)			13	
Maastricht	Tele2 (POP), Maastricht (datacenter)			13	
Maastricht	Slachthuis Maastricht			3	
Maastricht	TEO	5-25°C			Potentie vanuit de Maas
Maastricht	Geothermie	>70°C			In onderzoek in 2020-2021
Vaals	Diverse bakkerijen en supermarkten	25-50°C			Nader te bepalen
Vaals	Geothermie	>70°C			In onderzoek in 2020-2021
Valkenburg aan de Geul	Diverse bakkerijen en supermarkten	25-50°C			Nader te bepalen
Valkenburg aan de Geul	TEO	5-25°C			Potentie vanuit de waterwegen Geul
Valkenburg aan de Geul	Geothermie	>70°C			In onderzoek in 2020-2021
Valkenburg aan de Geul	WKO				Nader te bepalen
		TOTAAL	**869**	**93 MW**	

Gebruikte bronnen: Data gemeenten, Startanalyse, analysekaarten Geodan, Warmteatlas

IV. Impact op de energie-infrastructuur

De energie-infrastructuur van ons land verbindt – letterlijk – alle ambities en plannen in de dertig RES-regio's; het is de ruggengraat van onze gezamenlijke energiestrategie. Deze energie-infrastructuur maakt onder invloed van de energietransitie een ware revolutie door. Hij werd aangelegd als transportmiddel om te voorzien in de vraag naar energie. Nu verandert het net in een multifunctionele verbinder van aanbod, vraag en opslag van elektriciteit, duurzame warmte en groene alternatieven voor aardgas. Dat biedt kansen maar ook forse uitdagingen. Juist daarom is een gedeeld beeld over vraagstukken en mogelijkheden van deze infrastructuur cruciaal om te komen tot haalbare en betaalbare plannen.

Ook Enexis Netbeheer vindt het belangrijk inzichten met elkaar te delen en samen de benodigde infrastructuur te ontwerpen, zodat we als regio gezamenlijk kunnen anticiperen op ontwikkelingen. De huidige governance van het (veranderende) energiesysteem is op dit moment echter nog niet ingericht op het maken van deze integrale afwegingen. Daarom moeten wij als regio continu samenwerken en afspraken maken met alle betrokken partijen richting een realiseerbare en kostenefficiënte RES.

Deze bijlage is een verdieping en verduidelijking op de beschrijving op hoofdlijnen van de netimpact die in hoofdstuk 6 is opgenomen.

Impact op de energie-infrastructuur
De plannen voor duurzame opwek hebben grote impact op de benodigde infrastructuur. Door het uitvoeren van een netimpact-analyse brengt Enexis in beeld waar knelpunten ontstaan en welke investeringen van de netbeheerder nodig zijn om de RES 1.0 ambities te realiseren.

Tussentijdse aanpassingen, al dan niet voortkomend uit ontwikkelingen in de markt, kunnen impact hebben op de haalbaarheid van de RES. Ontwikkelingen uit de markt betreffen ook de aanvragen die niet vergunningplichtig zijn en toch door Enexis in behandeling moeten worden genomen.

Transportschaarste als gevolg van marktontwikkelingen
Enexis heeft in de laatste jaren veel grootschalige duurzame energieprojecten aangesloten. Hierdoor neemt de druk op het elektriciteitsnet snel toe. Een zonnepark bouwen kost veel minder tijd dan het uitbreiden van het elektriciteitsnet. Als gevolg hiervan heeft Enexis in een aantal gebieden transportschaarste moeten afkondigen. In deze gebieden geldt dat er beperkte of geen capaciteit beschikbaar is voor de grootschalige teruglevering van duurzaam opgewekte elektriciteit.

Transportschaarste
De enorme toename van decentraal opgewekte duurzame elektriciteit met name uit zonnepanelen en windturbines is de aanleiding van transportschaarste: lokale elektriciteitsnetten kunnen het aanbod niet meer aan en het landelijke hoogspanningsnet TenneT kan de energie niet meer afvoeren op het transportnet. Oftewel, vrij vertaald, het is druk op de N-wegen, maar het verkeer kan niet doorrijden omdat de autosnelwegen van TenneT ook vol staan.
Het grootschalig uitbreiden van het elektriciteitsnet vergt vele jaren, waarbij tot op heden termijnen van 5 tot 10 jaar gebruikelijk zijn.
Voor enkele onderstations in Zuid Limburg hebben de netbeheerders al transportschaarste moeten afkondigen. Dit betekent dat op het hoogspanningsstation nog maar beperkt, of voor een enkel station zelfs geen, transportcapaciteit voor teruglevering van elektriciteit beschikbaar is.

Kleine projecten en zon-op-dak bij particulieren kunnen daarentegen nog gewoon worden aangesloten. Het is ook goed om te weten dat voor afnemers (verbruikers) schaarste geen gevolgen heeft. Het betreft hier enkel schaarste voor INVOEDERS (opwek van elektriciteit die wordt ingevoed op de netten).

Breng het RES-bod en marktontwikkelingen in lijn met elkaar
In deze netimpact rapportage is de impact van het RES-bod bepaald. Voor het realiseren van de RES-doelstellingen is het belangrijk om het RES-bod en marktinitiatieven in lijn met elkaar te brengen.

Daarnaast geeft de RES 1.0 richting aan de investeringsplannen van Enexis en TenneT, die tweejaarlijks worden herijkt.

Systeemefficiëntie voor een uitvoerbare en betaalbare RES
De totale maatschappelijke kosten die gepaard zijn met de energietransitie zijn hoog en de aanpassingen aan de energie-infrastructuur zullen veel ruimte in beslag nemen. Ook is er tijd nodig om deze uitbreidingen te realiseren. Door in te zetten op systeemefficiëntie kan de impact beperkt worden. Daarom is in de netimpact-analyse nadrukkelijk aandacht gegeven aan mogelijkheden om het net zo efficiënt mogelijk in te zetten. Bijvoorbeeld door een evenwichtige balans van zonne- en windparken en door energie dáár op te wekken waar er vraag is, zodat minder energie getransporteerd hoeft te worden. Met deze adviezen kan de RES-regio sturen op keuzes die bijdragen aan een uitvoerbare en betaalbare RES.

Systeemefficiëntie
Uit de doorrekening van de concept-RES blijkt dat, niet alleen in de regio Zuid Limburg maar van nagenoeg alle regio's, de impact op de maatschappelijke kosten, het ruimtebeslag en de benodigde doorlooptijd fors is. Om de RES-regio concrete handvatten te geven, heeft Enexis Netbeheer voor de regio inzichtelijk gemaakt welke kwantitatieve besparingen mogelijk zijn als de suggesties inzake de systeemefficiëntie maximaal ingepast worden.

Wat is systeemefficiëntie?
Bij een efficiënt energiesysteem kunnen duurzame energieprojecten aangesloten worden waarbij de maatschappelijke kosten van de investeringen laag zijn en de aanpassingen tijdig worden gedaan. Bij systeemefficiëntie gaat het om twee basisprincipes:
- Het bestaande energienetwerk zoveel mogelijk benutten om extra investeringen voor uitbereiding en nieuwe energienetwerken te voorkomen.
- De energievraag, aanbod en het benodigde energienetwerk op elkaar afstemmen bij het maken van keuzes voor zoekgebieden.

'Om de maximale impact van systeemefficiëntie te benutten, is samenwerking essentieel. Elke partij kan op zijn manier hieraan bijdragen.'

Figuur IV-1: Systeem-efficiëntie

Systeemefficiëntie is een belangrijk onderdeel van de integrale afweging. Het leidt tot een betere uitvoerbaarheid van de ambities. Als netbeheerder realiseren wij ons daarbij dat de RES-regio uiteindelijk de afweging maakt tussen draagvlak, ruimte, systeemefficiëntie en de hoogte van de regionale ambitie.

Een gezamenlijk uitvoeringsprogramma voor de realisatie van de RES
Een uitvoerbare RES vraagt ook om het programmeren van plannen in de tijd. Uitbreiding van de energie-infrastructuur kent langere doorlooptijden dan de ontwikkeling van duurzame opwek. Starten met de realisatie van duurzame opwek waar netcapaciteit beschikbaar is, is sterk aan te bevelen.
Start daarom tijdig met benodigde planprocedures voor de energie-infrastructuur en onderzoek hoe planprocedures versneld kunnen worden. Samenwerken in gebiedsprocessen en het erkennen van wederzijdse belangen, kunnen tot een beter, sneller en gedragen planproces leiden.

Bepalen impact op de energie-infrastructuur
Een netimpact-analyse geeft met behulp van regionale data inzicht in de ruimte tijd en kosten die noodzakelijk zijn voor het ontsluiten van duurzame opwek per station. Ook worden aanbevelingen gemaakt die de systeemefficiëntie zullen bevorderen.

Verschil in aangeleverde gegevens concept-RES en RES 1.0
In het voorjaar van 2020 is de netimpact van de concept-RES Zuid Limburg bepaald door Enexis. Hierbij is impact van de regionale plannen op de energie-infrastructuur is geduid. Met behulp van deze inzichten en adviezen is de concept-RES verder uitgewerkt richting een RES 1.0. De verschillen tussen de aangeleverde gegevens (voor wind op land, grootschalige zonnevelden, grootschalig gebouw-gebonden zon) van de concept-RES (scenario 3) en die van de RES 1.0 zijn inzichtelijk gemaakt in figuur IV.2.

Het grootste verschil is een afname van ongeveer 600 MW aan grootschalige zonnevelden. Daarnaast is er een toename van 50 MW grootschalig gebouw-gebonden zon en een afname van 32

MW aan wind op land. De totale verhouding zon/wind in de regio Zuid-Limburg is nagenoeg onveranderd gebleven ten opzichte van de concept-RES. De verhouding zon/wind is in de RES 1.0 van Zuid-Limburg 95/5.

Figuur IV.2: Verschillen concept-RES en RES 1.0

Verschil in netimpact-analyse concept-RES en RES 1.0

De netbeheerders hebben een aantal wijzigingen in de analyse doorgevoerd, zodat de netimpact nog beter kan worden ingeschat. Het volgende is gewijzigd in de netimpact-analyse:

- Waar bij de concept-RES de focus lag op het bepalen van de impact van grootschalige opwek, is in deze doorrekening ook aandacht geweest voor de vraagzijde van het elektriciteitsnet.
- Er wordt (op onderdelen) gebruik gemaakt van gegevens van de netbeheerders in plaats van landelijke back-up gegevens.
- In deze doorrekening wordt meer inzicht gegeven in de impact van het RES-bod op het middenspanningsnet en het laagspanningsnet.
- De impact van de RES'en op het elektriciteitsnet van TenneT is uitgewerkt. De analyse van TenneT is onderdeel van de netimpact rapportage.

Netimpact-analyse

In het proces van de totstandkoming van de RES 1.0 heeft Enexis Netbeheer op basis van de door de regio aan te leveren gegevens de impact van de plannen op de energie-infrastructuur bepalen. Er is een integrale doorrekening gemaakt, waarbij ook rekening is gehouden met de toekomstige ontwikkelingen in andere sectoren (o.a. industrie, mobiliteit).

Als basis voor deze doorrekening zijn door de RES-regio op 3 niveaus data aangeleverd. Bestaande, pijplijn-, en ambitieprojecten.

Pijplijnprojecten
Pijplijnprojecten zijn een gewogen gemiddelde van de opwekcapaciteit van projecten waarvoor SDE subsidie is toegekend, of die in een vergaande fase zitten in het besluittraject bij de gemeenten en dus een breed draagvlak hebben bij de gemeenten waardoor de slagingskans dat project door gaat groot is.

Ambitieprojecten
Naast de gerealiseerde energieprojecten en de pijplijnprojecten kent de regio tal van energieprojecten in de 'idee- en oriëntatiefase', de zogenaamde ambitieprojecten. Deze projecten hebben nog geen SDE-aanvraag, omgevingsvergunning of een offerte-aanvraag bij Enexis. Ze kennen een grote diversiteit in vorderingen inzake planontwikkeling, de mate van betrokkenheid van de omgeving en betrokkenheid van gemeente. Over de slagingskans van deze projecten en de bijdrage aan het RES-bod kan op dit moment nog geen uitspraak worden gedaan. Wel is de verwachting dat een groot deel van deze projecten in de tijd gezien doorontwikkeld zullen worden en daarmee alsnog veel impact geven op het netwerk van Enexis.

Resultaten Netimpact-analyse
De netimpact-analyse geeft met behulp van kaartbeelden inzicht in de benodigde en beschikbare capaciteit voor het aansluiten van duurzame opwek per station in de peiljaren 2025 en 2030. Waar is nu ruimte en waar zijn werkzaamheden van Enexis en/of TenneT nodig voor het realiseren van de plannen.

De energietransitie is iedere dag aan ontwikkelingen onderhevig. Dit geldt ook voor de gebruikte data (peildatum 1 februari 2021) en daarmee ook voor de uitkomst van deze voor-analyse. Periodiek zal deze data worden vernieuwd en zullen doorrekeningen opnieuw worden uitgevoerd, zodat er voor de sturing van het RES-proces altijd de meest relevante data ter beschikking is.

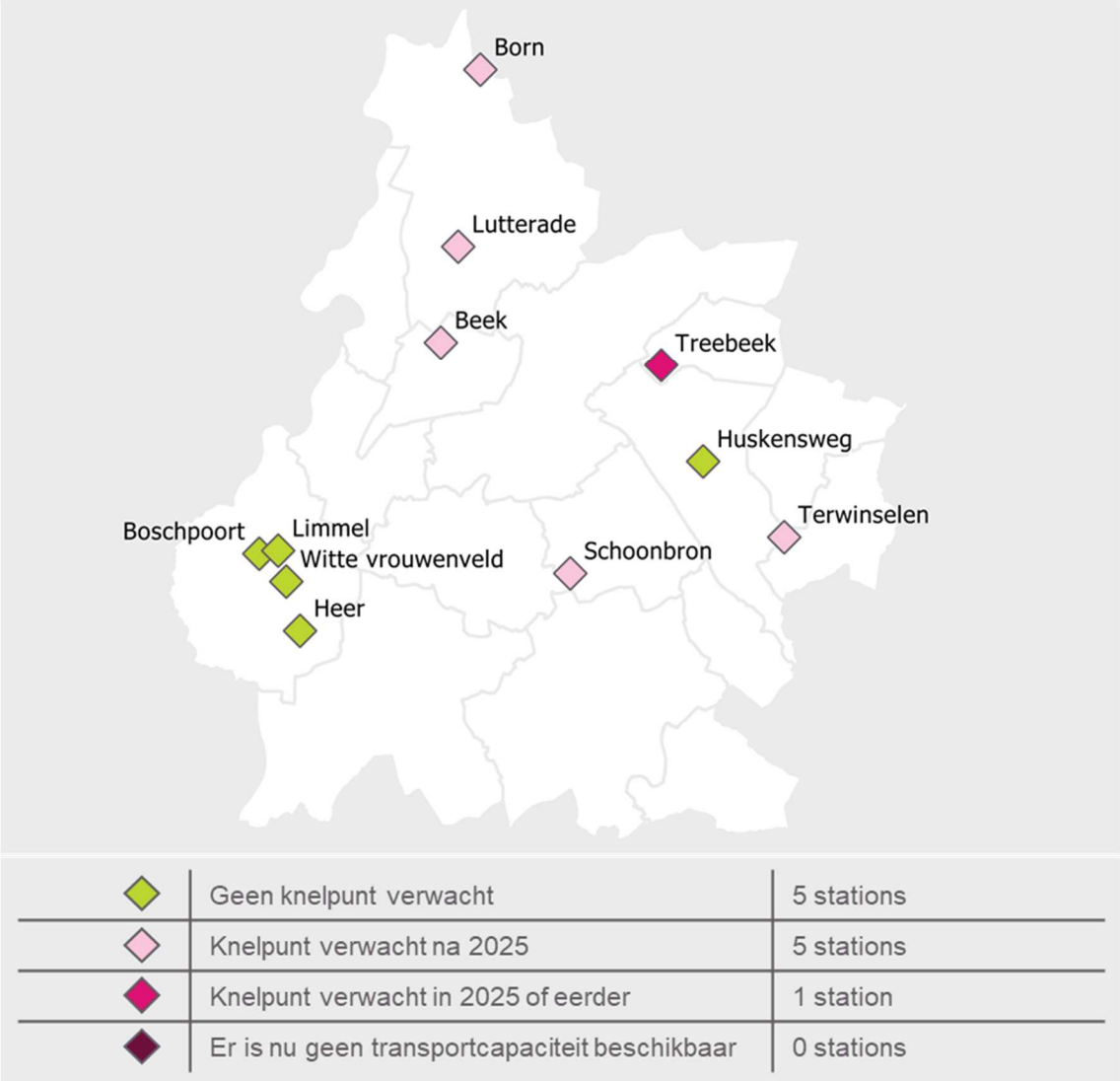

Figuur IV.3: Knelpunten HS/MS-stations in Zuid-Limburg

In figuur IV.3 is weergegeven of en wanneer er knelpunten ontstaan op HS/MS-stations, gebaseerd op het RES-bod en de huidige beschikbare vermogens op deze stations. Voor de grensstations in de regio is rekening gehouden met de concept-RES bieding van Noord- en Midden Limburg.

Op basis van het huidige bod worden er, met uitzondering van het onderstation Treebeek, tot 2025 geen knelpunten verwacht. Op 5 stations is op korte termijn nog beperkt ruimte aanwezig voor duurzame opwek. Op onderstation, Treebeek wordt op korte termijn (voor 2025) een knelpunt verwacht op basis van het RES-bod. Er worden na 2025 knelpunten verwacht op de onderstations Born, Lutterade, Beek, Schoonbron en Terwinselen.

De knelpunten zijn een gevolg van beperkte capaciteit op het hoogspanningsnet (HS-net) van TenneT en/of op het HS/MS-station van Enexis. Om congestie op het HS-net te voorkomen wordt per station een zogenoemd ‘terugleverlimiet’ van TenneT gehanteerd. Deze limiet is een eerste indicatie voor mogelijke congestie, het daadwerkelijk optreden van congestie hangt af van de belasting in het HS-net, en is daardoor afhankelijk van de verdeling van vraag en aanbod over meerdere stations.

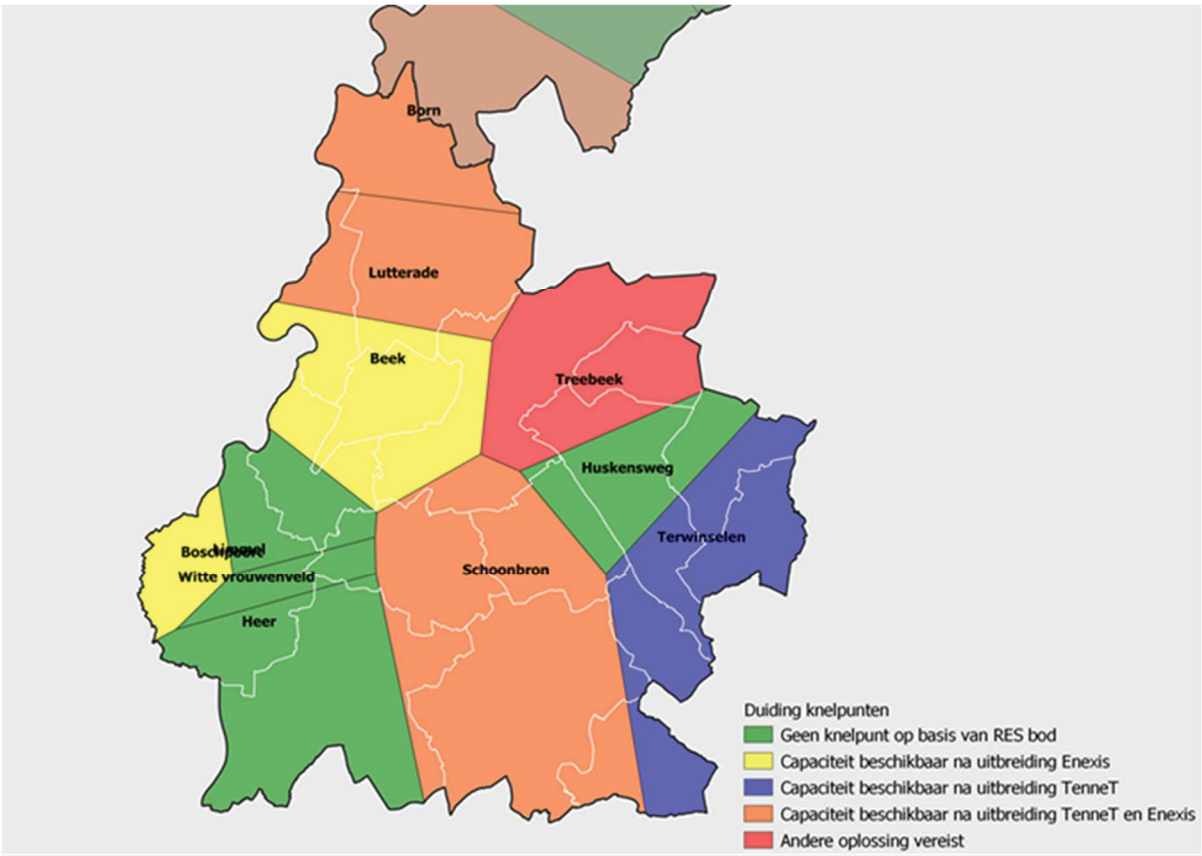

Figuur IV.4: Resultaten netimpact tot 2030

In figuur IV.4 zijn de resultaten van de netimpact tot 2030 geografisch weergegeven. De weergegeven kleuren hebben betrekking op de netuitbreidingen die door Enexis en TenneT kunnen worden uitgevoerd. Concreet betekent dit voor de beschikbare capaciteit tot 2030 dat:

- Op onderstations Heer, Huskensweg, Limmel, Terwinselen, Witte vrouwenveld is geen uitbreiding nodig.
- Op onderstations Born, Boschpoort en Lutterade zijn uitbreidingen benodigd en blijft er na uitbreiding nog vrije ruimte over. Boschpoort is al in uitvoering is en op korte termijn klaar zal zijn en dus niet voor een knelpunt zal zorgen.
- Op onderstations Beek en Schoonbron is de resterende ruimte (na uitbreidingen) minimaal. LET OP: Bij meer initiatieven op deze stations dan nu in het RES-bod opgenomen, zal het RES-bod niet passen en dient het station nogmaals uitgebreid te worden.
- Op onderstation Treebeek ontstaat een tekort na uitbreiding. Er zijn geen verdere uitbreidingsmogelijkheden. Alternatieve oplossing: afhankelijk van de locatie van die initiatieven. Uitbreiden Beek of uitbreiden Beersdal (TenneT-station). Echter deze dient dan nog uitgewerkt te worden in samenwerking met TenneT en de RES-regio.

Voor de juiste interpretatie van de kaartbeelden moet worden gelet op de zogenaamde grensgevallen. Enkele stations zitten in het grensgebied van de maximale capaciteit. Dat betekent dat gebieden nog maar net rood zijn of net groen gekleurd zijn. Eén kleine draai aan de dataknop kan dat beeld laten kantelen. Ook het vergunnen van projecten die nu niet zijn meegenomen in het RES-bod kan veel impact hebben op netimpact.

Maatschappelijke impact
In figuur IV.5 is de maatschappelijke impact van het RES-bod weergegeven. Hierbij wordt gekeken naar de impact op de kosten, ruimte en tijd.

Figuur IV.5: Maatschappelijke impact RES-bod

Impact op de onderliggende netten en kosten.
De indicatieve kosten voor Enexis, ten behoeve van netinvesteringen voor de realisatie van het RES-bod hebben een bandbreedte tussen de 220 en 320 miljoen euro (zie figuur IV.6). De spreiding in de bandbreedte wordt mede bepaald door:

- Grotere projecten (zon, wind > 6 MW) hebben vaak alleen impact op de HS/MS-stations.
- Uitbreidingen van HS/MS-stations gaan gepaard met hoge kosten, lange doorlooptijden en voor nieuwe stations ook een groot ruimtebeslag.
- De kleinere projecten (kleinere zonneparken, zon-op-dak) hebben naast impact op de HS/MS-stations ook impact op de onderliggende netten.
- Voordeel: opwek en (lokaal) verbruik liggen dicht bij elkaar. ‘Overschotten’ op dit netvlak moeten worden teruggevoerd naar het bovenliggende net.
- Een groot deel van het totale vermogen van de RES 1.0 Zuid-Limburg bestaat uit zon.
- Uitbreidingen in de onderliggende netten is daarom noodzakelijk voor de realisatie van de RES.
- Clustering van projecten.
- Om onderliggende netten te ontlasten wordt aanbevolen om projecten te clusteren, zodat deze van voldoende omvang zijn om direct aangesloten te kunnen worden op een HS/MS-station.
- Integrale informatie over verschillende sectoren is nodig voor een volledig beeld van de impact op de onderliggende netten. Ontwikkelingen in de gebouwde omgeving (warmtetransitie) en in de mobiliteitssector (elektrisch vervoer) zijn van grote impact op deze netvlakken.

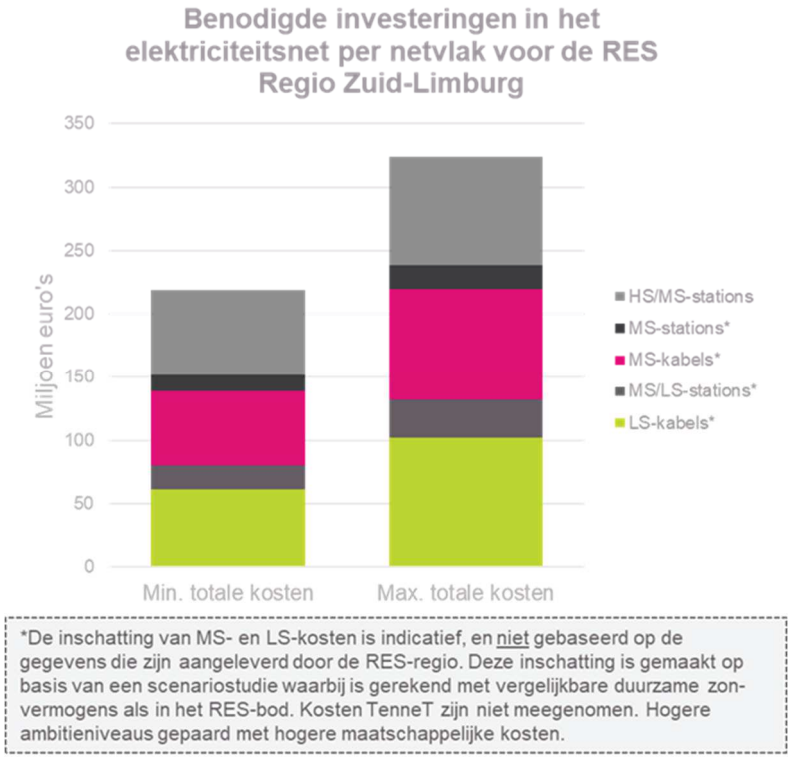

Figuur IV.6: Benodigde investeringen

Impact op de ruimte

In figuur IV.7 is zichtbaar wat de extra ruimte is die nodig is voor nieuwe infrastructuur, behorende bij de verschillende netvlakken.

- Belangrijk is dat het bouwen en uitbreiden van HS/MS-stations in goed overleg met onder andere TenneT gedaan moet worden.
- De aanpassingen aan de netinfrastructuur vergen ruimte, zowel boven- als ondergronds. Te denken valt hierbij aan kabel- en leidingstroken en ruimte voor stations.
- In dit kader wil Enexis meegeven dat het in de meeste gevallen niet verstandig is om de ruimte direct aangrenzend aan stations te gebruiken voor het plaatsen van zonnepanelen. Bij uitbreidingen van stations is deze ruimte mogelijkerwijs nodig, bijvoorbeeld om extra kabeltracés te kunnen realiseren. Het vergeven van deze ruimte kan daarom een beperkend effect hebben op de uitbreidingsmogelijkheden van een station.

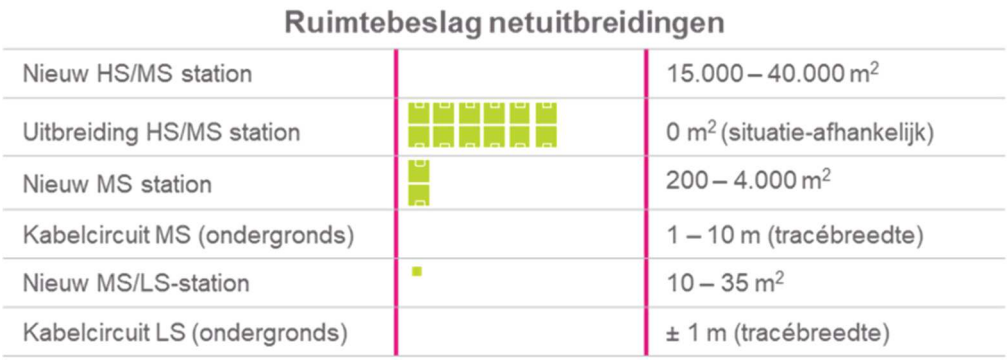

Figuur IV.7: Ruimtebeslag netuitbreidingen

Impact op tijd
In figuur IV.8 is globaal weergeven welke individuele doorlooptijden verwacht kunnen worden bij investeringen in de verschillende netvlakken.

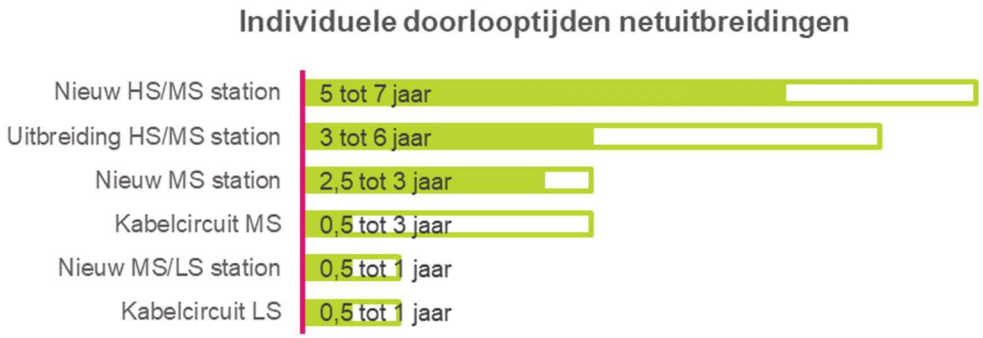

Figuur IV.8: Doorlooptijden netuitbreidingen

- Belangrijk is dat 'individuele' doorlooptijden zijn weergegeven. Deze indicatie van doorlooptijden voor individuele projecten moet gezien worden als de doorlooptijd, als ware dit het enige project dat door de netbeheerder uitgevoerd wordt. Natuurlijk zal er in werkelijkheid grote onderlinge afhankelijkheid zijn tussen projecten en is de doorlooptijd onder andere afhankelijk van de beschikbaarheid van technisch personeel en materieel.
- Omgevingsgerelateerde zaken (inclusief vergunnings- en inspraakprocessen) beslaan 60%-80% van de doorlooptijd voor de ontwikkeling van HS-infrastructuur. Voor MS-infrastructuur geldt dat omgevingsgerelateerde zaken tot 70% beslaan van de doorlooptijd. Hiernaast zijn de procedurele stappen voor de realisatie van een nieuw HS/MS-station weergegeven. E.e.a. is schematisch weergegeven in figuur IV.9.

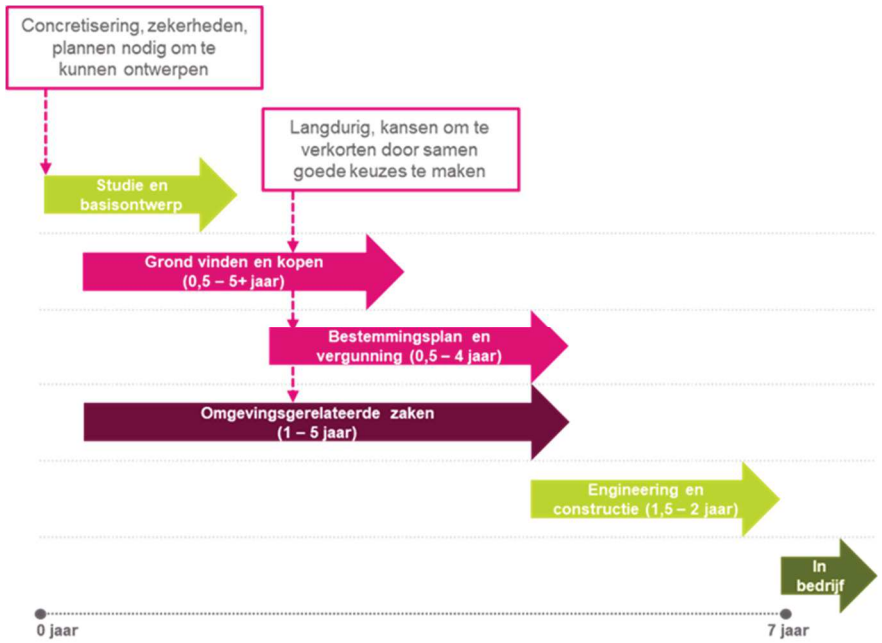

Figuur IV.9: Proces netuitbreidingen

Vervolgstappen en aanbevelingen

Aanbevelingen naar aanleiding van de netimpact-analyse:
De netimpact-analyse geeft een beeld van de impact op de onderstations naar aanleiding van de plannen van de RES Zuid Limburg. Daarnaast geeft deze netimpact-analyse een beeld van welke onderstations er nu nog capaciteit beschikbaar is en waar de regio dus nu al aan de slag kan met het ontwikkelen van duurzame opwek en daar waar eerst uitbreidingen noodzakelijk zijn en pas op termijn plannen uitgevoerd kunnen worden.

Het is advies is daarom, start met het ontwikkelen met plannen, daar waar capaciteit beschikbaar is. En plan daar waar nu eerst nog capaciteit moet worden bijgebouwd samen (regio en netbeheerder) de uitrol van de ambitieplannen.

Daarnaast adviseert Enexis om, daar waar mogelijk beter te sturen op de verhouding zon en wind. Immers, opwek van windenergie geeft tot een factor 3x meer energie (kWh) dan een zonneweide van hetzelfde vermogen.

Afstemming op regionaal niveau zal een cruciale rol spelen om de verschillende ambities van de gemeenten in regionaal verband bij elkaar te brengen om samen de integrale afwegingen te maken voor het ontsluiten van energiesysteem.
Veel knelpunten ontstaan nu bij het netwerk van TenneT, onze landelijke netbeheerder. Deze knelpunten zijn inmiddels geadresseerd bij belangrijke stakeholders zoals het NP RES en het ministerie van EZK om meer sturing te krijgen op deze problematiek, die regionaal ontstaat, maar om een bovenregionale of zelfs landelijke oplossing vraagt.

Proces-gerelateerde aanbevelingen voor het vervolg

- Het is noodzakelijk om afspraken te maken met betrekking tot het vergeven van vergunningen voor zowel projecten als de bijbehorende infrastructuur.
- Aanbevolen wordt om alleen projecten te vergunnen die zijn vastgelegd in de RES.
- Geef enkel vergunningen voor projecten uit wanneer er ook vergunningen voor de daarvoor benodigde infrastructuur uitgegeven worden.
- Enexis opteert ervoor om het bestemmen en vergunnen van de initiatieven voor duurzame energieproductie gelijk op te laten lopen met de realisatie van de daarvoor benodigde infrastructuur. Daarom is NU afstemmen al noodzakelijk.
- Onderling overleg en afstemming is essentieel om het RES-bod te behalen. Stem initiatieven voor opwek af met Enexis, TenneT, tussen de partijen betrokken bij de formulering van het RES-bod, met buur-RES-regio's en binnen gemeenten, waarbij er samen gezocht wordt naar mogelijkheden en oplossingen. Ga samen met betrokken stakeholders op zoek naar de juiste vorm van samenwerking. Samen de plannen concreet maken en op zoek gaan naar passende locaties en het programmeren van de plannen in de tijd.

Netvisies
Zowel Enexis als TenneT moeten aan de slag zodat de plannen en ambities van de regio ook kunnen worden ontsloten op het regionale- en landelijke netwerk. Om deze plannen gestructureerd invulling te geven worden er nu netvisies opgesteld. Deze netvisies geven o.b.v. de regionaal ontwikkelingen (opwek, industrie, gebouwde omgeving) een beeld van de noodzakelijke capaciteit en een visie hoe deze capaciteit ontsloten kan worden. Deze netvisies zijn hierdoor het fundament voor de investeringsplannen van Enexis en TenneT. Vanzelfsprekend wordt de RES-data als input gebruikt bij het uitwerken van deze netvisies.

Oplopend werkpakket van de netbeheerders
De opgave om de RES-ambities te realiseren is enorm. Het werkpakket van de netbeheerders loopt op door de energietransitie. Het uitvoeren van het toenemende werkpakket in combinatie met een tekort aan technisch personeel, vormt daarbij een uitdaging. Als netbeheerder zullen wij slim en efficiënt moeten werken, om zo ook het uitvoeren van ons werkpakket haalbaar te maken.

Om tijdig de RES-ambities te kunnen halen, is het van belang de zoektocht naar geschikte locaties voor nieuwe stations samen te organiseren. Ook is het van belang te werken aan voldoende zekerheid, zodat wij als netbeheerder proactief kunnen investeren en de RES kunnen betrekken in onze investeringsplannen.

Wij willen u er ook graag op wijzen dat de Netbeheerders een wettelijke verplichting hebben om elke 2 jaar hun investeringsplannen in te dienen bij de toezichthouder ACM (Autoriteit Consument en Markt). In die plannen staat zo concreet mogelijk welke investeringen zij doen en op welke verwachtingen die zijn gebaseerd.

Programmeren van duurzame opwek
De RES 1.0 geeft richting aan het komende investeringsplan van Enexis en van TenneT – de netbeheerder van het landelijke net. Uitbreiding van de energie-infrastructuur kent veelal langere doorlooptijden dan de ontwikkeling van duurzame opwek. Doorlooptijden die kunnen oplopen van 5 tot 7 jaar en met uitschieters tot 10 jaar. 60 tot 80% van deze doorlooptijden zijn nodig voor het verwerven van de gronden (ruimte voor stations en de kabeltracés), aanpassen omgevingsplannen en het verkrijgen van de benodigde vergunningen en liggen daarmee nagenoeg niet in de beïnvloedingssfeer van de netbeheerders maar van de gemeenten en provincies. Willen wij versnellen dan ligt hier een belangrijke gemeenschappelijke taak.

Dit betekent dat wanneer ontwikkelingen uit de markt afwijken van het RES-bod, dit ten koste kan gaan van de haalbaarheid van de RES. Een uitvoerbare RES vraagt daarom om het programmeren van de opwekplannen in de tijd en het starten met de realisatie van duurzame opwek waar netcapaciteit beschikbaar is. Het advies is dan ook: start tijdig met benodigde planprocedures voor de energie-infrastructuur en onderzoek hoe planprocedures versneld kunnen worden.
Samenwerken in gebiedsprocessen en het erkennen van wederzijdse belangen, kunnen tot een beter, sneller en gedragen planproces leiden. Start daarnaast ook met een breed gedragen overlegstructuur (regio, gemeenten, netbeheerders) om voortgang te monitoren en daar waar nodig bij te sturen.

Daarnaast is het van belang om naar het energiesysteem als geheel te kijken. De impact van de grootschalige opwek op het elektriciteitsnet moet in samenhang met elektrisch vervoer, warmteoplossingen en industrie worden bekeken. Een breed gedragen overlegstructuur (regio, gemeenten, industrie, mobiliteit en netbeheerders) om voortgang te monitoren en daar waar nodig bij te sturen is niet alleen wenselijk maar ook noodzakelijk.

Wat gaan wij samen doen richting RES 2.0?
- Wij gaan samen aan de slag om de locaties voor grootschalige opwek te concretiseren en realisaties te plannen in de tijd;
- Wij gaan werken richting een integrale doorrekening;
- Meer aandacht voor gas, waterstof, warmte;
- Meer aandacht voor andere sectoren (landbouw, industrie, mobiliteit, datacenters en gebouwde omgeving).

V. Afkortingenlijst

BENG	Bijna Energieneutraal Gebouw
BES	Bio-energie Centrale Sittard
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CES	Cluster Energie Strategie
CO_2	Kooldioxide
EMEC	Eerste Maastrichtse EnergieCoöperatie
EML	Erkende Maatregelenlijsten voor energiebesparing
EU	Europese Unie
EZK	Economische Zaken en Klimaat
GOVI	Gemeentelijke Omgevingsvisie
HGN	Het Groene Net
HS/MS	Hoogspanning/Middenspanning
IKL	Instandhouding Kleine Landschapselementen
IRDOE -ZL	Inkoop Regionaal Duurzaam Opgewekte Energie Zuid-Limburg
LEA	Limburgs Energie Akkoord
LLTB	Limburgse Land- en Tuinbouwbond
LT/MT/HT	Lage temperatuur/Midden temperatuur/Hoge temperatuur
MEA	Maastrichts Energie Akkoord
MJOP	Meerjaren Onderhoudsplanning of -programma
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MWth	MegaWatt thermisch
NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
NLZL	Nationaal Landschap Zuid-Limburg
NMF	Natuur- en Milieufederatie
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NP-RES	Nationaal Programma Regionale Energie Strategie
O-PAC	Ondergrondse Pompaccumulatiecentrale
PALET	Parkstad Limburg Energietransitie
PAW	Programma Aardgasvrije Wijken
PBL	Planbureau voor de Leefomgeving
PEH	Programma Energiehoofdstructuur
PES	Provinciale Energie Strategie
POVI	Provinciale Omgevingsvisie
RAK	Ruimtelijk Afwegingskader
RES	Regionale Energie Strategie
RMP	Regionale Mobiliteitsprogramma
RRE	Regeling Reductie Energiegebruik
RREW	Regeling Reductie Energiegebruik Woningen
RSW	Regionale Structuur Warmte
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SBI	Standaard Bedrijfsindeling
SCAN	Seismische Campagne Aardwarmte Nederland
SDE	Stimuleringsregeling duurzame energieproductie en klimaattransitie
TEA	Thermische energie afvalwater

TEO	Thermisch energie oppervlaktewater
TJ	TeraJoule
TWh	TeraWattuur
VNG	Vereniging van Nederlandse gemeenten
WBL	Waterschapsbedrijf Limburg
WKO	Warmte-koudeopslag

Vragen voor de ISC van 1 juni 2021 met betrekking tot de RES 1.0 van SVL (Vincken)

1. Als op 18 juni een amendement wordt aangenomen, wordt dan gestemd over het geamendeerde voorstel of wordt dit amendement net zoals moties meegenomen voor de RES 2.0?

   Antwoord

   Formeel wordt er bij een amendement eerst gestemd over het amendement, en indien dit wordt aangenomen, zal vervolgens over het *geamendeerde* Statenvoorstel gestemd worden. De feitelijke tekstuele doorwerking van het amendement in het statenvoorstel zal echter *niet* in die versie RES 1.0 naar het Rijk worden opgestuurd.

   Wel is het voornemen om alle aangenomen amendementen (en moties) van alle volksvertegenwoordigende gremia gebundeld bij te voegen bij de stukken die naar het Rijk gaan. Deze zullen dan ook meegewogen worden in de RES 2.0 versies die voorzien zijn voor 2023. In bijvoorbeeld de RES 1.0 van de Regio West-Brabant is er gewerkt met een “addendum” waarin alle amendementen en moties uit de gemeenteraden als bijlage zijn verzameld en worden meegezonden als bijlage bij het RES-bod.

2. Er werd bij het opstellen van deze RESsen veelvuldig gebruik gemaakt van consultants en adviesbureaus. Hebben wij zelf niet voldoende deskundigheid in huis? Kunt u aangeven tot welke kosten het inschakelen van deze externen heeft geleid

   Antwoord

   De Limburgse gemeenten en provincie leveren naar vermogen eigen deskundigheid en expertise. Voor aanvullende en verdiepende specialisaties die niet ambtelijk voorhanden zijn ontvangt elke RES-regio middelen vanuit het Rijk om inhuur en onderzoek mogelijk te maken. Beide RES-regio’s hebben elk ongeveer € 1,3 mln. als rijksbijdrage ontvangen. Provincie heeft daarnaast in de herfstbrief 2020 € 150.000 aan RES-procesondersteuning geboden (€ 75.000 per RES, waarvan er in ZL 25k resteert).

3. In de beide RESsen stelt u voor om coaches, ambassadeurs en energieadviseurs te gaan inzetten. Dat leidt ook tot extra kosten voor de Gemeenten. Denkt u dat de Gemeenten hierop zitten te wachten?

   Antwoord

De gemeenten, provincie, waterschap en Enexis staan **samen** met de omgeving aan de lat om de afspraken uit de RES waar te maken. In voortdurende dialoog in de RES geven de meeste gemeenten en externe stakeholders aan dat de inzet van coaches, ambassadeurs en energieadviseurs nuttig en noodzakelijk is. De provincie tracht met de PES dit voor Limburgse gemeentes financieel aantrekkelijk te maken door het gezamenlijk inrichten van een adviseurspool. Door bovendien samen te werken ontstaat voor de deelnemende gemeenten flexibiliteit en efficiëntie voordelen bij de inzet van adviseurs.

4. Waarom wordt er niets geschreven over de kosten tot 2030 (behalve de kosten voor Enexis in ZL dan) zelfs geen grove schatting?

Antwoord

We hebben de vraag zo geïnterpreteerd dat u graag meer inzicht wilt verkrijgen in de kosten ten behoeve van netinvesteringen voor de realisatie van de beide RESsen.

Volgens inschattingen van Enexis bedragen de maatschappelijke kosten, die gemaakt worden om de knelpunten in beide Limburgse RESregio's op te lossen, tussen de € 300 miljoen en € 400 miljoen voor de komende tien jaar. Deze bedragen zijn exclusief de kosten die TenneT maakt. Dit is ook exclusief de kosten in de lagere netvlakken en exclusief extra benodigde SDE++-subsidies.

Bovengenoemde maatschappelijke kosten en mogelijke knelpunten zijn overigens vergelijkbaar met andere RES-regio's. De extra netwerkkosten en extra benodigde SDE++-subsidies als gevolg van huidige RESsen worden daarbij opgebracht door alle gebruikers van het stroomnet (gesocialiseerd).

5. Wat zou u er van vinden als de stuurgroep immigratie in de tweede kamer voor 70 % zou bestaan uit leden van de PVV en FVD? Wat vind u er van dat de stuurgroep RES NML (afgezien van de Waterschaps- en Enexis-mensen) voor 71 % uit leden van Groen Links bestaat?

Antwoord

Zoals ook eerder in antwoord op schriftelijke vragen is verwoord - is de representativiteit, op basis van de tot doel gestelde gelijke regionale verdeling, voldoende geborgd. De stuurgroepleden zijn daarnaast als bestuurders de vooruitgeschoven post van hun colleges, die stoelen op een democratisch gekozen meerderheid. Alle Limburgse bestuurders en volksvertegenwoordigers zijn en blijven daarnaast tijdig en volwaardig betrokken bij het besluitvormingsproces van de RES'sen via meerdere digitale en fysieke regionale informatiesessies. Wat betreft de democratische waarborgen in het RES-proces is afgesproken dat Gemeenteraden,

Provinciale Staten en Algemeen Bestuur van het waterschap de uiteindelijke RES'sen dienen vast te stellen.

6. Er wordt nu (na veel aandringen onzerzijds) erkend dat in NML, na weging, er nog maar een kleine restopgave tot 2030 is die volledig opgevuld kan worden met zon op grote daken. Desalniettemin blijven agrariërs samen met commerciële ontwikkelaars constant nieuwe windparken en zonneweides aanvragen. Wordt het niet tijd voor een time out wat nieuwe aanvragen betreft? Zeker voor NML.

   Antwoord

   Een pas op de plaats nu is niet aan de orde. Het stellen van een heldere ambitie voor 2030 (RES 1.0) vraagt ook een planmatige aanpak in de uitvoering. Deels is daarbij sprake van een autonoom proces waarin er bijvoorbeeld in Noord- en Midden-Limburg als veel grootschalige zon-op-dak wordt gerealiseerd. Echter, niet alle aanvragen voor een SDE+ subsidie leidden tot daadwerkelijke realisatie én veel projecten staan nog niet definitief vast. Er zal daarom nog altijd hard gewerkt moet worden om deze projecten ook echt allemaal te realiseren. Tenslotte zal ook in de planvorming vooruit gekeken moet worden naar de opgaven voor na 2030.

   Iedere twee jaar zal de RES worden geactualiseerd in een RES 2.0, RES 3.0 en verder. Bij iedere nieuwe versie zullen de technologische ontwikkelingen en innovaties leiden tot aanpassingen van de strategie. Het college is zich daarbij bewust dat voor RES 2.0 en verder een nog betere onderbouwing noodzakelijk is (zeker met het oog op draagvlak, betaalbaarheid en ruimtelijke inpassing), mocht blijken dat de landelijke opgave van 35TWh niet wordt gehaald of naar boven wordt bijgesteld.

   Hierbij benadrukt het college dat hoe het verdere RES-proces ook loopt, de opwekking van alle benodigde duurzame energie niet uitsluitend op Limburgse bodem hoeft plaats te vinden. Zoals opgenomen in de systeemstudie dienen daarvoor wel ontwikkelingen op de Noordzee van Wind-op-zee en import van elektriciteit uit Scandinavië en het Verenigd Koninkrijk ook voor Limburg beschikbaar te komen door voldoende hoogspanningskabels en buisleidingen.

   Kortom, de ontwikkeling van de Regionale Energie Strategieën is een dynamisch proces waarin burgers, bedrijven, marktpartijen, netwerkpartners, intermediairs en overheden allen een verantwoordelijkheid hebben.

7. Op p 16 (NML)zegt u dat eventuele projectbaten niet bij grote commerciële ontwikkelaars moeten landen. Afgezien van het feit dat er geen projectbaten zijn als je geen subsidie geeft, vragen wij wat de provincie gaat doen om er voor te zorgen, dat ook niet de rest van de subsidie, die overblijft na eventuele plaatselijke participatie, bij die projectontwikkelaars terecht komt?

Antwoord

Zoals opgenomen in onze Provinciale Energie Strategie dragen wij actief bij aan het bevorderen van lokaal eigenaarschap. Hoe? Door het ondersteunen van de Limburgse energiecoöperaties via deelname aan het landelijke Ontwikkelfonds dat per 1-1-2020 operationeel is.

Het betreft hier renteloze leningen waar veel Limburgse coöperaties gebruik van kunnen maken voor de voorbereidings- en ontwikkelkosten. De lening wordt bij 'financial closure' afgelost met een opslag. We voorzien daarmee in een financiële behoefte van een door coöperaties ingeschatte financiële behoefte van ongeveer 1,5 mln. euro voor een periode van vijf jaar.

In nauw overleg met de RES-regio's en gemeenten geven we daarnaast gezamenlijk invulling aan het beginsel van 'lokaal profijt'. Daarbij worden de opgedane leerervaringen in de casussen van windparken van o.a. Neer, Greenport Venlo en Holtum Noord breder gedeeld. Tevens worden daar lessen uit getrokken voor nieuwe projecten. Daarbij wordt gedacht aan het uitgeven van certificaten voor zowel particulieren en voor de betrokken energiecoöperaties. Met het rendement kan de coöperatie weer investeren in zaken in het gebied.

8. Wij zijn blij met de toezegging van Enexis p 88 (NML) dat het gasnet tot 2050 in stand gehouden wordt (voor hybride warmtepompen). Is dat ook de verklaring dat er in deze versie niet meer gesproken wordt over de 60.00 tot 80.000 huizen die vóór 2030 van het gas af moesten? Maar vindt u het dan toch niet vreemd dat u op p 93 (ZL) toch weer vermeldt dat Enexis "gemeenten stimuleert om zoveel mogelijk wijkgericht het gasnet op te ruimen " ?

   Antwoord

   Het College stelt allereerst dat de toezegging van Enexis dat het gasnet tot 2050 in stand gehouden wordt géén verklaring geeft voor het gegeven dat in de RES ZL 1.0 niet meer gesproken wordt over de 60.000 tot 80.000 huizen die vóór 2030 van het gas af moeten. In alle voorgaande versies van de RES NML en RES ZL stellen de Limburgse RES-regio's wél een stapsgewijze en geleidelijke verschuiving naar een aardgasvrije samenleving in 2050 voor.

   Deze stellingname is (uiteraard) in lijn met de PES waarbij ook wordt benadrukt dat we stapsgewijs afscheid nemen van aardgas als belangrijkste warmtebron: " *let wel: dat betekent niet dat aardgas volledig gaat verdwijnen, maar wel dat er slimmer gebruik van zal worden gemaakt. Ook is juist het behoud van de aardgasinfrastructuur cruciaal voor eventueel nieuwe energiedragers zoals bijmenging van groengas en op de lange termijn mogelijk waterstof.*
   (…)

De gasvoorziening blijft de komende tijd en zeker tot 2030 dan ook nog steeds een belangrijke energiedrager voor Limburg en de Limburgse industrie en huishoudens."

Een nieuw college moet aangeven of wij streven naar aardgasloos in 2050.

Wat betreft de vermelding van Enexis is het wenselijk om de volledige tekst te citeren voor de benodigde nuancering (lees: onwenselijkheid om in verstedelijkte gebieden individuele gasafsluitingen te stimuleren)

8.5.4. Afbouw bestaande gasinfrastructuur

Enexis Netbeheer is verantwoordelijk voor het beheren en waar mogelijk uitfaseren van het bestaande aardgasnetwerk in Zuid-Limburg. Enexis stimuleert gemeenten om zoveel mogelijk wijkgericht het gasnetwerk op te ruimen. Dit sluit aan bij de gedachte van wijkgerichte aanpak uit het Klimaatakkoord waarbij wijken en buurten het liefst gezamenlijk en in één keer overgaan op een duurzaam alternatief voor aardgas. Voor landelijke gemeenten is een individuele aanpak mogelijk wel wenselijk, om hiermee de druk op het elektriciteitsnetwerk (wanneer er gekozen wordt voor all-electric oplossingen) te verdelen. Per geval dient de gewenste aanpak i.s.m. Enexis onderzocht te worden. De kosten voor het verwijderen van gasaansluitingen wordt gesocialiseerd. Zodoende heeft de individuele woningeigenaar geen directe kosten bij het afsluiten van de gasaansluiting.

9. De op p 24 (NML) en p 56 (ZL) gepresenteerde zonneladder is een goede zaak. Alleen jammer dat ze niet volgtijdelijk is. De omgevingsverordening geeft weer hoe er op de toepassing wordt toegezien. Denkt u niet, zoals SVL, dat een eerlijke en consequente toepassing van het nee, tenzij-principe en het voldoen aan de motiveringsplicht, bij bijvoorbeeld het Energielandgoed Wells Meer, tot een heroverweging van de plannen daar zou moeten leiden?

Antwoord

Nee, wij zien juist het energielandgoed Wells Meer als een goed voorbeeld van het toepassen van de zonneladder binnen een gemeente. Het plan is zorgvuldig ruimtelijk afgewogen binnen de ambitie en mogelijkheden van de gemeente om een bijdrage te leveren aan de duurzame opwek. De gemeente hanteert 3 pijlers: zon in bebouwd gebied, energiebesparing en ontwikkeling van het energielandschap. Inzet op het energielandschap voorkomt versnippering van zonontwikkelingen in de gemeente en ontziet zodoende waardevolle gronden.

10. Als een van de uitgangspunten bij grootschalige elektriciteitsopwekking zegt u op p 67 (NML) geen enkele duurzame techniek op voorhand uit te sluiten. Verder geeft u op p 211(NML) en op p 48 (ZL) aan dat kernenergie een van de technieken is die onderzocht wordt. U ziet tot 2030 geen kernenergie in de plannen omdat het realiseren van een kernreactor volgens het PBL langer dan 10 jaar duurt. Bent u echter op de hoogte van het feit dat, er vóór 2035 al de mogelijkheid bestaat om SMR's van Rolls Royce te installeren. Een zo'n kleine centrale wekt meer energie (3,7 TWh) op dan de 2,5 TWh van de twee Limburgse RESsen. Is het dan niet meer dan logisch dat er in de periode vóór 2030 gestart wordt met het plannen van die reactoren?

    Antwoord

    De productie van elektriciteit uit kernenergie telt allereerst niet mee voor het RES-doel van 35 TWh in 2030, maar wel voor het CO2-reductie doel in 2050. Kernenergie maakt geen deel uit van de RES omdat:
    - het bouwen van een nieuwe kerncentrale meer dan tien jaar in beslag neemt;
    - niet gezien wordt als een hernieuwbare energiebron;
    - keuzes voor de inzet van kernenergie in eerste instantie op landelijk niveau worden gemaakt.

    Kernenergie maakt wel deel uit van de PES. De PES kent geen taboes voor de Limburgse energiemix. Er worden geen technieken en oplossingsrichtingen op voorhand uitgesloten. Wet- en regelgeving, de snelheid van innovaties en opschaling evenals de kracht van regionale en euregionale/nationale samenwerkingsverbanden en draagvlak in de regio zijn belangrijke factoren voor (toekomstige) keuzes. In het kader van de PES volgen we de ontwikkelingen voor thoriumcentrales en toepassing small modular reactoren. Het is aan een nieuw college om deze zaken verder op te pakken en de scope van deze aanpak te bepalen.

11. Op p 115 (NML) vermeldt u het voornemen "we willen voorkomen dat we nu maatregelen nemen waar we later hinder van ondervinden" Denkt u niet dat de Limburgse bevolking over 10 a 20 jaar hinder zal ondervinden van de geplaatste milieuschadelijk en landschap bedervende winturbines (een deel daarvan is dan al bijna aan vervanging toe) en zonneweides? Terwijl een aantal kleine kernreactoren alle elektriciteit kunnen opwekken ?

    Antwoord

    Juist in een goede samenwerking tussen overheden onderling enerzijds en anderzijds op locatie actief in samenwerking met de lokaal betrokkenen, wordt er in Limburg gewerkt aan de energietransitie. Dat doen we in het kader van de RES met de bijbehorende spelregels (zie ook antwoord op vraag 9). Maar dat doen we ook vanuit

de eigen ambities van de PES. Daarbij zullen soms ook beslissingen genomen worden waarmee niet alle mensen in de directe omgeving tevreden mee zullen zijn. Daarom wordt er ook actief ingezet om goede communicatie, feitelijke informatie en het samen met de gemeenten en belanghebbenden vormgeven van een interactief proces, mogelijkheden voor lokaal profijt, compensatie of ruimte voor financiële participatie. Wat betreft de ontwikkelingen van kernenergie inclusief de kleine in ontwikkeling zijnde reactoren volgen wij die ontwikkelingen op de voet.

12. Een blik op de periode 2030 tot 2050: Waarschijnlijk wordt het RES-doel van 2, 5 TWh in 2030 wel gehaald met wind en zon vooral op grote daken (maar m.b.t. die grote daken is het laaghangend fruit dan wel geplukt) We hebben dan ongeveer 5 % van het totale Limburgse energiegebruik gedekt. Voor de rest moeten dan nog ongeveer 5000 turbines (4 MW) of 260 km^2 zonneweides geplaatst worden of een mix daarvan. En eigenlijk nog meer omdat er ook waterstof geproduceerd moet worden. Als u die getallen tot u laat doordringen, vindt u dan, dat de afwachtende houding die verwoord wordt op p 211 (NML) en p 48 (ZL) verantwoord is en lijkt concrete actie richting kernenergie niet heel erg urgent? (tenzij we natuurlijk het klimaatakkoord opzeggen.)

    Antwoord

    We volgen de ontwikkelingen rondom kernenergie en nemen ook deel aan de landelijke marktconsultatie die momenteel in opdracht van het ministerie van EZK wordt uitgevoerd. Het College sluit – zoals eerder reeds aangegeven naar uw Staten in de PES - kernenergie niet principieel uit als mogelijke lange termijn oplossing in de energietransitie (richting 2050). Het College ziet echter vooralsnog nu geen directe aanleiding om een vestigingslocatie voor een kerncentrale in Limburg nader te onderzoeken. De Rijksoverheid houdt immers al drie vestigingslocaties aan de kust gereserveerd voor mogelijke nieuwe kerncentrales in de toekomst, te weten de Eemshaven, de Tweede Maasvlakte en Borssele en zal ook in een nieuwe Regeerakkoord hierom nader positie moeten kiezen aangezien kernenergie een rijksaangelegenheid betreft.

13. Enkele foutjes

p 116(NML) : Thoriumenergie valt onder de kernenergie.

Antwoord

Correctie nemen we mee in de RES 2.0

P 171(NML) : de 662 GWh van de pipelijnprojecten wordt voor de tweede keer gewogen. Het getal 662 was al gewogen.

Antwoord:

U (Dhr. Vincken) verwijst naar pagina 171. Het betreft hier een bijlage waarop specifiek op zon-pv wordt ingegaan en het belang om het slagingspercentage van zon-op-dak zo veel mogelijk te verhogen. Op deze pagina staat het getal 662 GWh genoemd, wat het totaal is van de ongewogen zon-op-dak projecten in de SDE-lijst. Dat is wat verwarrend omdat dit vrijwel overeenkomt met het gewogen getal van 660 GWh op pagina 71, dat evenwel bestaat uit zon EN wind.

Het overzicht van pijplijnprojecten is als volgt:

Techniek	Ongewogen [GWh]	Wegingsfactor [GWh]	Gewogen [GWh]
Wind	306	95%	290.5
Zon-pv op dak	76.4	50%	38.2
Zon-pv op veld	662	50%	331
Som			660

Limburgs Parlement

CDA

Aan het College van Gedeputeerde Staten
van de Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Maastricht, 26 mei 2021

Betreft: Schriftelijke technische vragen inzake Statenvoorstel Regionale Energie Strategieën

Geacht College,

1 juni a.s. vindt de behandeling plaats van het Statenvoorstel Regionale Energie Strategieën tijdens de interim Statencommissie.

Vooruitlopend hierop heeft het CDA hierover de volgende technische vragen:

1. Er is een significant verschil tussen de nog te realiseren duurzame opwek in de RES-regio Noord-, en Midden-Limburg en de RES-regio Zuid-Limburg. Wat is de reden van het achterblijven van duurzame opwek in Zuid-Limburg?

   Antwoord: Vooraf moet worden opgemerkt dat de energietransitie geen wedstrijd is. NML heeft ten opzichte van ZL wat comparatieve voordelen. Met name de grootschalige logistieke complexen in NML bieden meer gelegenheid voor zon op dak. NML heeft bovendien meer ruimte in vergelijking tot ZL: enerzijds is het bruto oppervlak aanzienlijk groter, anderzijds is plaatsing van zon en wind op land is in Zuid-Limburg complexer vanwege een relatief groot aandeel gebouwd gebied en het beschermde Nationaal Landschap.

2. Tijdens een interne RES infosessie kwam duidelijk naar voren dat de RES in veel gemeenten niet leefde; sterker nog, een aantal van gemeenten waren er nog geenszins mee bezig en een enkele gemeente wist niet eens wat de RES inhoud voor een gemeente. Hoe heeft communicatie en (dwingende) sturing richting gemeenten plaatsgevonden?

   Antwoord: Communicatie over RES'en vindt zowel centraal (vanuit de regio) als lokaal (per gemeente) plaats. Centraal vanuit de organisatiestructuur van de RES'en (stuurgroep, breed bestuurlijk overleg en breed ambtelijk overleg). Maar ook lokaal: In alle gemeenten zijn raadsinformatieavonden gehouden over de RES'en. Behandeling van en besluitvorming over de RES'en is gestart. De RES'en zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheden in een regio. Samen staan zij voor het proces, de samenwerking en het product. Ieder heeft zijn eigen verantwoordelijkheid over de interne communicatie. (Dwingende) sturing vanuit welk gremium is dan ook niet aan de orde.

Desalniettemin blijft een permanente communicatie met alle betrokkenen een belangrijk criterium in de nadere uitwerking en vervolgfasen. Met de RES 1.0 wordt in feite een eerste start gemaakt om de komende tijd nader te verfijnen naar specifieke locaties en zoekgebieden. Hoe concreter initiatieven worden, des te gerichter ook kan en moet de communicatie met iedereen ingevuld worden. Deze noodzaak staat ook sterk op het netvlies van de RES-stuurgroepen en de individuele Colleges van B&W.

3. In het gehele RES document wordt nauwelijks gesproken over op-, en omslag van energie m.u.v. batterijopslag die echter enkel dag-nachtopslag kent maar geen seizoensopslag. Waterstof en groen gas bv wordt in grote mate gezien als een toekomstige ontwikkeling maar wordt nu niet meegenomen. Dit terwijl er al stevige initiatieven liggen met potentie waarbij we zien dat elders in het land fors wordt ingezet op deze vorm van op-, en omslag. In Provinciale Staten is er inmiddels een waterstofagenda;
   A) wat is de reden dat de RES-regio's op-, en omslag van energie nauwelijks hebben meegenomen?
   B) Wat is de reden dat de RES-regio's geen connectie hebben gezocht met de waterstofagenda dan wel de waterstofcoalitie en initiatieven op gebied van groen gas?

   Voor het belang van opslag is in beide RES'en aandacht. Echter, in de RES1.0 ligt het zwaartepunt voor deze fase op het bod voor de duurzame *opwek* en de inventarisatie van regionale warmtebronnen. Mogelijkheden voor energie opslag of conversie, flexibiliteit, netverzwaring en andere opties krijgen een meer prominente plek in de RES2.0. Dit is in lijn met de Handreiking die vanuit het Nationaal Programma RES is opgesteld (Handreiking voor regio's ten behoeve van het opstellen van een Regionale Energiestrategie).
   In de Provinciale Energiestrategie en in de waterstofagenda komen genoemde onderwerpen uitvoerig aan bod en speelt de Provincie ook actief in op de door uw genoemde initiatieven in Limburg. Opgedane kennis en inzichten worden ingebracht in de RES 'en 2.0.

4. Opslag kan een verlichting betekenen voor de netbeheerder die op dit moment niet in staat is alle duurzaam opgewekte stroom af te nemen. Zeker gezien de duur van uitbreiding van het stroomnet is opslag een uitkomst. Op welke wijze zijn de RES-regio's in gesprek geweest met de netbeheerder en is er druk uitgeoefend om in te zetten op op-, en omslag?

   Zie antwoord op vraag 3. In deze fase van de RES1.0 heeft de focus gelegen op duurzame opwek en warmtebronnen. In PES-verband en vanuit de aanbevelingen uit de Energiesysteemstudie is de Provincie continue in gesprek met de netbeheerder. Overigens moet worden opgemerkt dat netwerkbeheerder niet mag investeren in opslag. Opslag geldt als energieleverantie. In de wet is energietransport en energieleverantie strikt gescheiden. Andere partijen dan netwerkbeheerders dienen te worden verleid tot het investeren in energieopslag.

5. Op pagina 204 e.v. wordt er gesproken over 'laaghangend fruit' en koppelkansen. Wat is de reden dat er niet gesproken wordt over koppelkansen met andere beleidsterreinen? Door koppelkansen te zien met andere beleidsterreinen (economie, landbouw, mobiliteit) is de

RES in staat om ook vanuit deze beleidsterreinen besparing te bewerkstelligen.

De focus van de RES'en ligt op de klimaattafels 'Elektriciteit' en 'Gebouwde omgeving'. Dat is het vertrekpunt. Voor de overige klimaattafels (Industrie, Mobiliteit en Landbouw en landgebruik) is in het Klimaatakkoord een ander traject met deels andere actoren/partijen afgesproken. Maar vanzelfsprekend kunnen de genoemde klimaattafels niet volledig los worden gezien van de overige klimaattafels. De restwarmte van de industrie is opgenomen in de 'inventarisatie warmtebronnen', de Nationale Aanpak Laadinfrastructuur van de mobiliteitstafel raakt de elektrische infrastructuur en de Limburgse zonneladder heeft een relatie met de landbouw en het landgebruik. In de Provinciale Energie Strategie en andere provinciale kaders leggen wij als provincie actief de verbindingen tussen sectoren en initiatieven zoals bijvoorbeeld op het snijvlak van wonen en bedrijvigheid, de verduurzaming van monumenten of energiebesparing in de agrarische sector.

6. Op welke wijze wordt toegezien op de voortgang van het realiseren van de gestelde doelen door gemeenten?

   De RES is een verantwoordelijkheid van de gezamenlijke overheden: gemeenten, Provincie en waterschap met een adviserende rol voor de netbeheerder. De RES'en kennen niet een eenduidige toezichthouder en/of handhaver. In gezamenlijk overleg worden ambities vastgesteld, projecten gerealiseerd en ontwikkelingen gemonitord. Op regionaal niveau staan de RES-stuurgroepen en de betrokken gemeenten, Provincie en Waterschap daarvoor aan de lat om te sturen op de gestelde doelen in beide RES-documenten. Indien landelijk de doelstelling voor duurzame opwek niet wordt gerealiseerd (35 TWh in 2030) dan zal het Rijk in samenspraak met de koepels (VNG, IPO en UvW) het goede bestuurlijke gesprek met haar mede-overheden aangaan en vervolgens bezien op welke wijze zij tot een rechtvaardige (aanvullend tot 35 TWh) verdeling per regio zou kunnen komen.

7. Over welke instrumenten beschikken de provincie en het Rijk om zowel weigergemeenten als gemeenten die achterblijven bij het realiseren van doelen te sturen dan wel te sanctioneren?

   De Stuurgroepen van de RES'en zijn in de positie als escalatie nodig is. Als 'eigenaar' van het opstellen van de RES en de tussenproducten kan de stuurgroep partijen aanspreken op hun bijdrage, en kan ook om toelichting of verantwoording gevraagd worden door de betrokken partijen. Zo nodig overlegt de voorzitter van de stuurgroep met de voorzitter van het NP RES of met voorzitters van andere regio's. Er is geen sprake van formeel interbestuurlijk toezicht, waardoor het escalatiemiddel tijdens het proces 'het goede gesprek' zal zijn. In het uiterste geval (het niet realiseren van 35TWh) geldt dat het Rijk met de koepels tot een rechtvaardige aanvullende verdeling komen per regio.

Graag zien wij beantwoording binnen de daarvoor gestelde termijn tegenmoet

Namens de CDA-fractie,

Emma Palmen

(ISC) Interim Statencommissie

Dossiernummer	1010
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	1 juni 2021
Agendapunt	8.3.1
Omschrijving	Uitstel behandeling jaarstukken 2020

Geagendeerd	Vergaderdatum
(ISC) Interim Statencommissie	1 juni 2021

Hierbij vraag ik als lid van de Controlecommissie agendering aan voor de Interim Statencommissie van 1 juni a.s. van de volgende ingekomen stukken:

2021/12040 Brief van Deloitte van 1-5-2021 betreffende mogelijke onregelmatigheden

2021/13005 mededeling portefeuillehouder over uitstel behandeling Jaarstukken.

Als één agendapunt.

Hierbij ga ik van het volgende uit:

De Staten is rechtstreeks opdrachtgever van de accountant als het gaat om controle van de Jaarstukken.

De accountant zal (mogelijk on-line) aanwezig zijn bij de Interim Statencommissie van 1 juni a.s.

Vragen aan de accountant

In uw brief van geeft u aan: "Zoals besproken betekent, indien van toepassing, een redelijk vermoeden van fraude ook dat wij op basis van beroepsreglementering de bestaande controleaanpak herevalueren en aanvullende controlewerkzaamheden zullen uitvoeren. Hierover zullen wij u apart informeren en regelmatig op de hoogte houden van de voortgang."

1. Is een redelijk vermoeden van fraude van toepassing? Zo ja,
    a. kunt u dit aanduiden?
    b. Is de mogelijke fraude zodanig dat uw goedkeurende verklaring over de Jaarstukken daardoor in het geding is?
    c. Gaat u ons voorstellen om meerwerk uit te voeren? Zo ja, wanneer kunnen wij dit voorstel tegemoet zien?
    d. Is de bedoelde voortgang er al en is daar al iets over mee te delen?
2. Wanneer kunt u ons uw verklaring over de Jaarstukken doen toekomen?

In de mededeling portefeuillehouder staat: "Voor de verplichte SiSa-bijlage (Single Information Single Audit) uit de jaarrekening, zal een aparte accountantsverklaring worden gevraagd, zodat deze aangifte bij het Rijk binnen de wettelijke termijn kan plaatsvinden."

3. Is Deloitte bij deze accountantsverklaring betrokken? Zo ja:
    a. Kunt u aangeven hoe?
    b. Moeten bij deze verklaring vergelijkbare voorbehouden worden gemaakt?
    c. Kan deze verklaring wél tijdig worden afgegeven?
    d. Gaat u ons voorstellen om meerwerk uit te voeren? Zo ja, wanneer kunnen wij dit voorstel tegemoet zien?

Afhankelijk van de beantwoording zou ik willen toewerken naar een uitspraak van de commissie namens de Staten richting de accountant. Die zou kunnen luiden:

"Wij verwachten van u dat u uw werk zo spoedig mogelijk afrondt."
"We verwachten van u dat u meerwerk uitvoert als dat zonneklaar noodzakelijk is voor uw verklaring over de Jaarstukken en in het andere geval alleen nadat wij u daarvoor toestemming hebben gegeven".

Voorts zou, afhankelijk van de beantwoording van de accountant, de Commissie namens de Staten kunnen uitspreken dat het uitstel behandeling Jaarstukken zoals voorgesteld door het college akkoord is.

H. van Wageningen/D66

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9901
www.deloitte.nl

2021/12040 7-5-2021

GRIF 26-7-2021

Provincie Limburg PS
DOCnr.
Ingek. - 7 MEI 2021
CASnr.
ID.

Aan Provinciale Staten van de provincie Limburg
T.a.v. de heer mr. A.O.J. Pregled, statengriffier, en
de heer M. van Caldenberg, voorzitter Controlecommissie
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT

Datum	Behandeld door	Ons kenmerk
6 mei 2021	drs. A.J. Schutgens RA 088 288 2476	2105AFA91C/IP

Onderwerp
Mogelijke onregelmatigheden

Geachte leden van Provinciale Staten,

In het kader van onze opdracht tot controle van de jaarrekening van de provincie Limburg over het boekjaar 2020 hebben wij op 30 maart 2021 een Teams vergadering gehad met de heer Rompelberg, concerncontroller van de provincie Limburg. Op 1 april 2021 hebben wij een overleg gevoerd met de heer Schulpen (directeur bedrijfsvoering) de heer Vonken (Clustermanager Financiën) en de heer Rompelberg. Ook hebben wij op 19 april 2021 gesproken met de heer Pregled (Statengriffier) en de heer Van Caldenberg (voorzitter Controlecommissie). Tijdens deze overleggen hebben wij gesproken over en aandacht gevraagd voor het volgende.

Mogelijke onregelmatigheden

Wij hebben kennis genomen van het aftreden op 26 maart 2021 van twee gedeputeerden van de provincie Limburg en de brief van de heer Bovens d.d. 26 maart 2021 met het verzoek aan externe adviseur Integriteit Provinciale Staten om een voorstel te doen voor een integriteitsonderzoek. Tevens hebben wij vernomen dat, naar aanleiding van publicaties in het NRC handelsblad van 22 en 23 maart 2021 en naar aanleiding van door Provinciale Staten ingediende vragen, het college van Gedeputeerde Staten opdracht heeft gegeven aan de concerncontroller om de feiten in beeld te brengen via een intern onderzoek, zoals opgenomen in de brief van 25 maart 2021. Daarnaast hebben wij vernomen dat op 9 april 2021 Gedeputeerde Staten haar ontslag heeft ingediend en de gouverneur op 15 april heeft aangegeven met de minister gesproken te hebben over het op korte termijn aanstellen van een waarnemend gouverneur. Hiervoor op 16 april 2021 de heer Remkes aangesteld als waarnemend gouverneur. In de media verschijnen bijna dagelijks berichten over de ontwikkelingen bij de provincie waarin ook meldingen worden gedaan van mogelijke onregelmatigheden c.q. integriteitsinbreuken.

Uit hoofde van het voornoemde zijn wij in het kader van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), het Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta) en de Nederlandse controlestandaarden verplicht een vermoeden van onregelmatigheden aan u te melden en u te verzoeken i) de zaak adequaat te onderzoeken (door onafhankelijke en onpartijdige deskundige onderzoeker, bij voorkeur vanuit de forensische accountancy), ii) juridische analyse van de feiten voortkomend uit dit onderzoek (door deskundige juridische adviseur) en iii) passende maatregelen te nemen om deze onregelmatigheden te herstellen en herhaling ervan te voorkomen.

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing.
Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.
Deloitte Accountants B.V. is a Netherlands affiliate of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Tijdens de hiervoor genoemde gesprekken met de heer Schulpen, Vonken en Rompelberg hebben wij aangegeven dat wij de betekenis van het voorgaande op onze jaarrekeningcontrole in een brief nader zullen uiteenzetten. De strekking van deze brief hebben wij op 1 april 2021 en 19 april 2021 op hoofdlijnen toegelicht.

Onderzoek naar de ontstane situatie en te treffen waarborgen in de governance structuur

Het college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en paragrafen. Hieronder valt tevens de verantwoordelijkheid voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Gelet op een zorgvuldige invulling van voornoemde verantwoordelijkheden voor de jaarrekening over het boekjaar van 2020 en voor de toereikendheid van de interne beheersing verwachten wij van u een adequaat onderzoek naar de aard, oorzaak en impact van de ontstane situatie alsmede de eventuele noodzakelijke stappen zoals hiervoor uiteengezet. U heeft de eerste stappen daartoe inmiddels genomen met het voornemen tot uitvoeren van een intern feitenonderzoek gedurende april en mei van 2021, alsmede het aankondigen van een integriteitsonderzoek. Als uitkomst van de hiervoor genoemde onderzoeken verwachten wij in ieder geval een schriftelijke uiteenzetting van de eindconclusies, alsmede een onderbouwing daarvan met controle-informatie, zoals vastleggingen, documentatie en andere aangelegenheden. Ook verwachten wij dat u daarbij een evaluatie opstelt of en zo ja welke maatregelen u nodig acht om de gevolgen van de ontstane situatie, voor zover mogelijk, ongedaan te maken en om herhaling daarvan te vermijden.

Aanvullende controlewerkzaamheden

De opzet en uitkomst van het onderzoek geïnitieerd door de provincie Limburg in combinatie met het herstelplan in combinatie met de toereikendheid en betrouwbaarheid van de onderbouwingen voor ons de basis vormen om te bezien of en zo ja er aanleiding bestaat tot nadere (vervolg)vragen en/of acties.

Wij hebben van de heer Rompelberg begrepen dat het college van Gedeputeerde Staten de heer Rompelberg, in zijn rol als concerncontroller, - eerst - heeft verzocht om een intern feitenonderzoek uit te voeren naar de rechtmatigheid van de betalingen in de vorm van subsidies, opdrachten en financieringen/leningen aan diverse entiteiten en te starten met het inventariseren van de geldstromen. Dit intern onderzoek vindt plaats in april en mei van 2021. Omwille van onze rol als accountant van de Provincie Limburg is het daarbij van belang dat u ons in staat stelt vrijelijk met de heer Rompelberg te kunnen communiceren over dit interne feitenonderzoek. Wij hebben inmiddels wekelijks overleg met onder andere de heer Rompelberg.

Indien de uitkomsten van dit interne feitenonderzoek aanleiding zijn tot het inschakelen van een extern onderzoeksbureau is het van belang dat u ons in staat stelt ook vrijelijk te communiceren met dit externe onderzoeksbureau en alle andere betrokken interne- en externe partijen over de opzet, uitvoering en voortgang van de te ondernemen acties, alsook over de (voorlopige) uitkomsten daarvan.

Deloitte.

3
6 mei 2021
2105AFA91C/IP

Vooraf geven wij u mee in te regelen dat wij volledige en vrije toegang krijgen tot de onderzoeksgegevens en in ieder geval een afschrift willen van alle rapportages en correspondentie van de onderzoekers aan u[1]. Graag maken wij hierover nadere afspraken met u.

Wij hechten eraan te melden dat de opzet, uitvoering en evaluatie van het onderzoek onderdeel uitmaakt van uw eigen verantwoordelijkheid en adviseren u om die reden juridische ondersteuning en advisering bij genoemde acties te zoeken.

Zoals besproken betekent, indien van toepassing, een redelijk vermoeden van fraude ook dat wij op basis van beroepsreglementering de bestaande controleaanpak herevalueren en aanvullende controlewerkzaamheden zullen uitvoeren. Hierover zullen wij u apart informeren en regelmatig op de hoogte houden van de voortgang. Van de zijde van Deloitte zullen wij een forensisch accountant aan ons auditteam toevoegen. Aangezien bij het overeenkomen van het honorarium voor de jaarrekeningcontrole geen rekening is gehouden met deze aanvullende werkzaamheden zullen wij die separaat in rekening brengen op basis van werkelijke gemaakte uren en tijdsbesteding. Hiervoor werken wij met voorschotfacturen welke wij periodiek aan u versturen ter attentie van de heer Rompelberg.

Wij realiseren ons dat u in het kader van de beoogde datum van publicatie streeft naar de opmaak van de jaarrekening over boekjaar 2020 tijdig af te ronden. Wij achten het van belang u te melden dat wij ons bij de uitvoering van de controle zullen houden aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving en op dit moment geen toezegging kunnen doen over het verwachte moment van afronding. Op basis van de regelgeving in de standaarden kunnen wij de controleverklaring niet eerder verstrekken dan het moment waarop de controle (inclusief het hier aangekondigde aanvullende onderzoek dat in voldoende mate moet zijn afgerond) is afgerond en vastgesteld is dat de jaarrekening van de provincie Limburg geen materiële afwijking als gevolg van fraude of fouten bevat.

Vanzelfsprekend zullen wij ons tot het uiterste inspannen om een eventuele vertraging van het beoogde tijdpad te voorkomen. Wij kunnen op voorhand echter een mogelijke overschrijding van de door u beoogde datum van rapportering en wettelijke deadline voor het indienen van de jaarstukken bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken, niet uitsluiten. Wij adviseren u daarop te anticiperen en reeds nu juridisch advies in te winnen over de te volgen handelwijze.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn beschikbaar voor een eventuele nadere toelichting.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

[redacted]

drs. A.J. Schutgens RA

[1] Mochten wij geen kennis kunnen nemen van de relevante bevindingen uit het onderzoek dan wel voldoet het onderzoek niet aan de daaraan te stellen eisen, dan heeft dit mogelijk consequenties voor de door ons uit te voeren aanvullende controlewerkzaamheden.

provincie limburg

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	FIN	**Behandeld**	N.J. Engbersen
Ons kenmerk	2021/13005	**Telefoon**	+31 6 11 58 70 71
Uw kenmerk	-	**Maastricht**	25 mei 2021
Bijlage(n)	-	**Verzonden**	**26 mei 2021**

Onderwerp
Uitstel behandeling Jaarstukken 2020

Geachte Staten,

Op 21 april jl. hebben wij het Statenvoorstel Jaarstukken 2020, brief GS van 6-4-2021 (GS 2021-9312) aangeboden aan uw Staten. Op grond van overleggen met de accountant was de verwachting dat de controleverklaring tijdig zou volgen, ondanks de lopende onderzoeken inzake IKL. Daarbij zou, ondanks de politiek bestuurlijke situatie, de reguliere P&C cyclus gevolgd kunnen worden alsmede de geplande behandeling van de jaarstukken doorgang kunnen vinden. In deze cyclus is ook rekening gehouden met de wettelijke termijn (voor 15 juli) waarop de Jaarstukken moeten zijn vastgesteld en aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gezonden zijn.

Inmiddels zijn uw Staten per brief van Deloitte Accountants BV van 6-5-2021 (PS 2021-12040) geïnformeerd over de betekenis van de ontstane situatie in relatie tot de jaarrekeningcontrole. De accountant zal in afwachting van de uitkomsten van lopende onderzoeken geen controleverklaring verstrekken. In tegenstelling tot het uitgangspunt bij toezending van de jaarrekening, wordt hier niet enkel het feitenonderzoek betrokken, maar ook andere onderzoeken waaronder het integriteitsonderzoek. Afhankelijk van de uitkomsten zijn aanvullende controlewerkzaamheden nodig. Dit betekent dat het moment van verstrekken van de controleverklaring onzeker is geworden.

Ondertussen zijn de jaarstukken gepubliceerd en loopt het proces van de schriftelijke vragenronde over de Jaarstukken al. Het proces van schriftelijke vragen zal regulier worden afgerond. Vervolgvraag en overweging is de behandeling en vaststelling. Het college stelt in dezen een deugdelijk en efficiënt besluitvormingsproces voorop.

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
postbus@prvlimburg.nl

Tel + 31 43 389 99 99
Fax + 31 43 361 80 99
www.limburg.nl

IBAN –nummer:
NL08RABO0132575728
BIC-code: RABONL2U

Vanuit een wettelijk perspectief blijkt dat een controle verklaring noodzakelijk is voor volledige afwikkeling. Op grond van de provinciewet wordt ervan uitgegaan dat uw Staten een controleverklaring en accountantsverslag ontvangen (artikel 217) en kunnen betrekken bij de behandeling. Bovendien hecht de toezichthouder BZK eveneens belang aan een controleverklaring ter uitvoering van haar werkzaamheden.

Ook al is de verwachting dat er geen materiële wijzigingen in de jaarstukken aan de orde zijn, geniet een éénmalige en een integrale behandeling van de stukken inclusief controleverklaring de voorkeur van het college, ten opzichte van een behandeling in twee maal.

De verwachting is gelet op het voorgaande dat het accountantsverslag en controleverklaring niet voor de wettelijke termijn zal worden verstrekt. Bovendien moet er ook tijd zijn voor het College en uw Staten om hierop te reageren. De termijnen voor behandeling van de Jaarstukken 2020 in de controlecommissie van 11 juni a.s. en de Statenvergadering van 24 juni a.s. kunnen dan ook niet worden gehaald.
Het college stelt daarom voor om de behandeling van de Jaarstukken 2020 tot nader order uit te stellen. Zodra er duidelijkheid is over het accountantsverslag en de controleverklaring zal in overleg met uw Staten een nieuwe planning worden opgesteld.

Uitstel van behandeling en vaststelling van de Jaarstukken 2020 kennen daarbij drie belangrijke aandachtspunten:

- Er moet uitstel worden gevraagd voor indienen van de Jaarstukken 2020 bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- Er moet rekening worden gehouden met gebeurtenissen na balansdatum;
- Rechtmatigheid uitvoering Programmabegroting 2021.

Wij lichten deze toe.

Uitstel aanvragen bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Conform artikel 204 van de provinciewet geldt de wettelijke termijn van 15 juli voor inzending van de Jaarstukken. Het niet tijdig inzenden kan leiden tot preventief toezicht vanwege termijnoverschrijding.
In dit kader heeft op 18 mei jl. op ambtelijk niveau een gesprek plaatsgevonden tussen enerzijds financiële toezichthouders van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en anderzijds een vertegenwoordiging vanuit de provincie bestaande uit de griffier van de controlecommissie, clustermanager financiën en een financieel adviseur.
Vanuit het Ministerie is aangegeven begrip te hebben voor het niet halen van de wettelijke termijn, gegeven de situatie. De financiële positie is immers gezond. En de Jaarstukken 2020 zijn gepubliceerd. Uitstel kan op verzoek verleend worden. Deze brief met het verzoek zal vanuit het college worden verzonden, waarbij uw Staten een afschrift krijgen.
De verplichte aangifte bij het CBS kan op basis van de huidige jaarrekeningcijfers, zonder controleverklaring. Voor de verplichte SiSa-bijlage (Single Information Single Audit) uit de jaarrekening, zal een aparte accountantsverklaring worden gevraagd, zodat deze aangifte bij het Rijk binnen de wettelijke termijn kan plaatsvinden. Dit is van belang voor een juiste verslaglegging bij de Ministeries.
Een ander aandachtspunt is de continuïteit van de planning en control cyclus. Er geldt immers ook een wettelijke termijn voor indienen van de programmabegroting (voor 15 november). Vooralsnog gaan wij uit van de reguliere, door de controlecommissie vastgestelde planning.

Dat betekent dat behandeling van de Programmabegroting 2022 op 5 november 2021 zal plaatsvinden. Verder wil de toezichthouder periodiek worden geïnformeerd over de voortgang van het proces. Dit zal ambtelijk worden afgehandeld. De voorlopige jaarstukken 2020 en de voornoemde brief van Deloitte worden in dit kader ook aan de toezichthouder gezonden.

Gebeurtenissen na balansdatum
In de periode tussen het aanbieden van de Jaarstukken en de vaststelling ervan kunnen gebeurtenissen na balansdatum leiden tot aanpassingen in de cijfers. Dit is een verplichting vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording. Omdat de periode tussen aanbieding en vaststelling nu langer wordt dan normaal, is de kans hierop groter. Te denken valt aan jaarrekeningen van verbonden partijen. Normaal gesproken komen veel van deze jaarrekeningen bij de provincie binnen na opmaken van de provinciale jaarstukken. Actuele cijfers kunnen mogelijk leiden tot herijking van de waardering van verbonden partijen, welke opnieuw door de accountant moeten worden getoetst. Vervolgens kan dat leiden tot aanvullende boekingen op de jaarcijfers. Indien deze situatie zich voordoet, zullen wij bekijken hoe uw Staten het beste in positie kunnen worden gebracht om over een geactualiseerde jaarrekening een besluit te kunnen nemen.

Rechtmatigheid uitvoering Programmabegroting 2021
In de Jaarstukken 2020 zijn de overboekingsvoorstellen in de 2e begrotingswijziging 2021 verwerkt en is een investeringsbesluit opgenomen. Uitstel van deze besluiten leidt tot onrechtmatigheden in de uitvoering van de begroting. Wij zien dit als onwenselijk omdat lopende verplichtingen, gekoppeld aan deze overboekingsvoorstellen moeten worden nagekomen. Wij willen dit oplossen door de 2e begrotingswijziging 2021 en het investeringsbesluit behorende bij de Jaarstukken 2020 te verhandelen via de afwijkingen rapportage.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris